Tingbok nr. I Af 6 1776-1781 for Hardanger.

1776: Folio 1

I. N. S. N.

Anno 1776, den 23de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide grund, og Retten beklæd med det samme Lavrett, som udi den i Gaar sluttede Justice Protocoll findes specificerede.

Hvorda! hr: Conducteur Christie lod anmelde til dette Ting at have med mundtlig Varsel instævnet Siur Poulsen Spaanheim for skyldig værende 10 rdr:, herrørende af et for den instævnte \forfærdige/ Situations Cart, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Siur Poulsen Spaanheim mødte for Retten, vedtog lovlig Varsel, saavelsom Kravets fulde Rigtighed, men var nødsaget at begiære Anstand til næste Ting for imidlertid at betale i Mindelighed.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste [Ting], da Siur Poulsen Spaanheim opfylder imidlertid sit Løfte, eller Dom da modtager.

Siur Poulsen Spaanheim tilkiendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Tosten Rondestvet fordi han har ført sit Tømmer fra Citantens Saug, derom at høre Vidner Peder og Hans Tostensønner, samt endelig at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.

Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Torbiørn Lindebrekke og David Michelsen Hylde.

Citanten fremlagde til Actens Følge den Kongl: Bevilling paa hans Saug, af 10 Maji 1759; og dernæst bad de udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Tosten Rondestvedt gives Lavdag til næste Ting, og Vidnerne Peder Tostensen og Hans Tostensen til samme Tid under Faldsmaal forelegges. Citanten besørger denne Kiendelse.

Torbiørn Lindebrekke i Rette ædskede den forrige Giælds Sag anlagt af Ole Westrem imod Siur Poulsen Spaanheim, og stillede Sagen i beroe til næste Ting.

1776: 1b Gravens Skibreede Høste-Ting 1776.

Torbiørn Lindebrekke for sin hosbond Ole Westrem i Rette ædskede den forrige Giælds Sag imod Anve Espeland, og ville fornem/m/e hvad den Instævnte med Tilsvar infinder sig.

Anve Espeland mødte og refererer sig til sit forrige, og ellers var fornøyet med Dom.

Torbiørn Lindebrekke inlod Sagen Dom efter sit forhen tilførte.

Eragtet.

Sagen optages til den 5 Nov: førstkommende.

Torbiørn Lindebrekke i Rette ædskede for Ole Westrem den forrige Sag imod Torchild Lindebrekke for Giæld, og stillede den i beroe til næste Ting, med Reservation af Continuations Stævning.

Torbiørn Lindebrekke ædskede Sagen i Rette mod Thore Christophersen Aasheim, og stillede den i beroe til næste Ting, og saa meget meere, som han manglede den fornødne Oplysning af sin Principal og hosbond Ole Westrem.

Lars Næsheim i Rette ædskede Giælds Sagen imod Ole Westrem, og paastod Dom med Omkostninger skadesløs.
Torbiørn Lindebrekke paa sin hosbonds Vegne mødte, og maatte tilspørge Citanten om den Øg, som han havde til Foster, blev Citanten tilbage leveret. Citanten svarede, at den omspurgte Øg, laae død paa Fosteret hos Lars Næsheim af Sygdom; men paastod at Ole Westrem bør beviise om bemeldte hest ikke døde af Sygdom. Torbiørn Lindebrekke sagde, at hans Principal var villig at betale {Hesten} Fordringen, naar Lars Næsheim betalte Hesten.
Lars Næsheim nægtede at betale Hesten;
Torbiørn Lindebrekke bad Sagen udsatt til næste Ting, da hans Principal selv faaer at besørge det fornøden agtende til Sagens videre Oplysning.

Eragtet:

Den forlangte Anstand bevilges.

Torchild Leqve, som Lavværge for Enken Guro Ourdal, i Rette ædskede den forrige Sag imod Elling Berge, og paastod Dom i Hoved Sag og Omkostninger, og saa meget meere, som den Instævnte ey har opfyldet Rettens Kiendelse udi at inkalde de vedkommende til at paahøre sin Eed.
Elling Berge refererer sig til sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 5te Novembr: førstkom/m/ende.

Christian Kollenæs ingav Lavdag mod Tosten Hærrei for Giæld, Lavdagen saa lydende.
Den Lavdagede mødte og vedtog lovlig Varsel, men paastod at være umyndig paa den Tid han paatog sig at være ansvarlig for Fordringen, og derfor formeente for Tiltale i denne Sag at blive frifunden. tilstod ellers at have godvillig paataget sig at betalte!! (betale) de 28 rdr:,

1776: 2 (Høste-Ting 1776.)

hvilket og tildeels er efterkommet, men ey til Citanten selv, som han agtede at beviise.
Citanten fremlagde den Instævntes Haandskrift dat: 23 Maji 1770, saa lydende:, et ditto uden Dato, som han bad observeret til Sagens Oplysning.
Den instævnte agtede at føre Vidner om hvad han havde betalt, saavelsom fremlegge Attest om sin Alder, og til den ende begiærede Sagen udsatt til næste Ting.

Eragtet.

Paa Forlangende udflyttes Sagen til næste Ting.

Johannes Fryste udi forrige Sag mod Ole Aasen. bad Lavdagen fornyet til næste Ting.

Eragtet.

Atter forelegges Ole Aasen til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Lænsmand Niels Rønnestrand i Rette ædskede den forrige Sag af Daniel Walem imod Aslach Ourdal, og stillede den i beroe til næste Ting, da han endnu mangler den fornødne Oplysning.

Eragtet.

End engang og for alle udflyttes Sagen til næste Ting, da Citanten haver at befordre den endelige Slutning, eller Dom da at modtage.

Dernest blev fremleveret følgende Documenter til Publicat:
1: Anne Andvedsd: med fleres Skiøde til Tosten Torkilds: Tved paa 21 13/23 Mrk: S. med bøxel i Gaarden Tved, Dat: 22de Octobr: 177(4?).
2: Anviist til udslettelse David Hyldes Oblig: til Niels Pedersen Folchedahl, stor 141 rd: 3 mrk: 8 [s:], der for Pantsat 1 Løb S:, 1 huud med bøxel i Gaarden Hylde, Dat: 22de Octobr: 1771, betalt efter Qvitering af Dato 21de Octobr: 1776.
3: Absolon Andvesens Oblig: til Svend Kierketeig, stor 200 r:, der for Pantsatt 1 pund 3 Mrk: Smør udj Gaarden Espeland, betalt efter Qvitering af 22de Octobr: 1776.
4: David Hyldens Oblig: til Niels Folchedahl, stor 165 r:, Pantsat 1 Løb Smør, 1 huud med bøxel udi Gaarden Hylden, Dateret 22de Octobr: 1776.
5: Josep Lillegravens oprettede Contract med Absolon Espeland om Støelen, Nye Støelen kaldet, Dat: 22de Octobr: 1776.
6: Joseph Lillegravens Skiøde til Absolon Andvesen Espeland paa oven benævnte Støel for Sum/m/a 16 rd:, Dat: 22de Octobr: 1776.
7: Aamund Jonsen Ystaas og Jon Aamunds: ibd:, Deres oprettede Cont: om Gaarden Ystaas, Dat: 21de Octobr: 1776.
8: Absolon Espelands Oblig: til Niels Pedersen Folchedalen, stor 300 r:,

Pantsat 1 pund 3 Mrk: S: i Gaarden Espeland, Dat: 22de Octb: 1776.
9: Anna Poulsdat: med f: Skiøde til Poul Gutormsen paa Pladsen Teigen kaldet, Datered 18de Maj 1776.
10: Aamund Jonsen Ystaas Skiøde til sin Søn Jon Aamundsen paa 1 p: 6 Mrk: Smør, ½ bukskind med bøxel i gaarden Ystaas for Summa 180 r:, Dat: 21de Octobr: 1776.
11: Jon Aamunds: Østaas Oblig: til Lars Jonsen Spilden med f:, stor 180 r:, pantsat ovenbenævnte Gods i Gaarden Ystaas, Dat: 22 Octbr: 1776

Dernæst blev opnævnt det Laug Ret som til anstundende Aar skal beklæde Retten, Nye Mænd, Lars Giørde, 2: Ellev Traae, 3: Anders Lillegraven, 5: Ole Hielmevold, 5: Magnus Syse, 6: Anders Wallandvig, 7: Tosten Tvedt, og 8: Rasmus Bremnæs.

Dernest lod Fogden Kam/m/er Raad Juel ved sin Fuldmægtig Mons:r Gelmuyden tage de sedvanlige Tings viidner til bielag ved hans allerunderdanigst afleggende Regnskab, neml: 1mo: Et Tings Viidne over alle udi Skibreedet værende Eiere og brugere af Deres Gaarder. 2: Et Ditto over den frivillige Afgift in Dublo. 3to: Et Dito over Aftags Forretningerne i dette Skibreede. 4to: Et Dito om Ting skydsen rigtig er afbetalt. 5to: Det store Tings viidne, indeholden[de] 10 Poster med sine besvarelser. 6te: Et Ditto angaaende de Eedelige Saug angivelser, og 7de: Restance Registeret, som, efter at vorde inden Retten oplæst, blev uimodsagt.

Og da ingen efter lovlig udraab havde viidere med Tinget at bestelle, blev samme paa lovlig maade ophævet.

Anno 1776, den 24de Octobr:, begyndte det **almindelige Høste Ting med Kintzervig og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**; tilstæde ved Retten paa hr: Kammer Raad og Foged Juels Vegne, hans Fuldmægtig Mr: Gelmuyden,

tilligemed efterskrevne eedsorne Lav-rettes mænd: 1: Arne Jonsen Alsager for Torbiørn Olsen Lothe, 2: Wiglech Øvre Qvale, 3de: Johannes Willure, 4: Dag Aakre, 5: Niels Hougse, 6: Lars Jaastad, 7: Ole Michelsen Lothe, og 8de: Østen Alsager, saavelsom Lænsmand Jon Hougse og Almues Mænd.

Hvorda! blev læst de samme Kongl: Forordninger og høye Skrivelser, som for Jondals Skibrede ere specificerede, og i den sidst sluttede Protocoll findes anført.

1776: 3 (Høste-Ting 1776.)

Fogdens Fuldmægtig Mr: Gelmuyden, i Anledning af en fra Sogne Præsten i Ullensvang, S: T: (= Salvo titulo) hr: Glahn, under Gaar Dags Dato inløbne Pro memoria, der er af saadan Indhold: fandt fornøden at examinere denne Person som nu for Retten var tilstæde, efter at han forhen af Lænsmanden paa velbemeldte hr: Glahns Forlangende har været anholdet.

Den anholdte Person blev for Retten fremstillet, og angav sig af Navn Ole Grønner, er fød paa Sandsverd Moen ved Kongsberg, er 52 Aar gl:, er opdraget ved Bergværket, og har været Oberstiger i 26 Aar, ved adskillige Kobber Værker, og nu tilsidst ved Christiansgaves Kobber Værk, indtil afvigte Nye Aar, da en anden kom i hans Plads; hans Reyses hensigt her er at søge hielp til at faae sin Hustrue inlemmet i et fattig Huus i Bergen; ligesom han agtede herfra at forstsætte Reysen til Kongsberg.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde den berørte Ansøgning til hans høyvelbaarenhed hr: Stiftbefalingsmand ds!! Schouboe, med derpaa tegnede Resolution, som skal være ham udstæd fra Stiftet, af Dato 3de Aug: 1776.

Ole Grønner declarerede at den fremviiste Ansøgning var skrevet af hans Hustrue i hans egen Svagheds Forfald, og at den paategnede Resolution havde han faaet og hentet paa Stifts Contoiret, efterat Ansøgningen var \der/ inlemmet.

Fogdens Fuldmægtig begiærede at den udi Retten fremlagde Ansøgning maatte dette Forhør vedhæftes, og samme Forhør ham beskreven meddeelet, for samme tilligemed Personen Ole Grønner til Bergen at afsende.

Dagen derefter, d: 25de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Røldals og Kintzervigs Skibreder paa det sædvanlige Tingstæd Utne gaard, og i Overværelse af det i Gaard tilførte Lavrett.

Østen Jordal anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt i Røldal paa Gaarden eller Pladset Ekke, og skudt af Niels Oddesen sam/m/estæds imod høsten dette Aar. bemeldte Feld blev mærket af Fogden med at afskiære den venstre Fremfod.

Asbiørn Hansen Sandve anviiste Felden af en voxen Biørn som er dræbt paa \Gaarden/ Jordals Grund i denne forløbne Sommer, og Felden mærket af Fogden med at afskiære den venstre Fremford.

Siur Olsen Horre af Røldal anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have ladet instævne Thore Sæland for Beskyldninger, derom at høre under Faldsmaal instævnte Vidner Asmund

1776: 3b Kintzervig og Røldals Skibredes Høste-Ting 1776.

Hægeland og Hustrue Maritha Gundersdatter, samt derefter at modtage Dom til Undgieldelse og Processens Omkostning at erstatte.
Thore Sæland mødte og vedtog lovlig Varsel, men benægtede at have tillagt Citanten nogen Beskyldning.
De benævnte [Vidner] mødte ikke.
Stævne vidnerne Lænsmand Niels Hamre og Wetle Olsen Horre aflagde Eed at have inkaldet de benævnte Vidner med fulde 14 Dages Varsel.
Citanten erindrede om Lavdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Asmund Hægeland og Hustrue Maritha Gundersdatter forelegges under Faldsmaal til næste Ting. <Lavd: bet:>

Torbiørn Lindebrekke for Wetle Horre af Røldal ingav Lavdagen imod Lars Meehuus for Giæld; Kiendelsen læst saa lydende:
Lars Meehuus vedtog lovlig Varsel, saavelsom Kravets Rigtighed, men sagde, at Citanten Wetle Horre var selv Cautionist for den paastævnte Summa; fremlagde ellers til Actens Følge en Doms Act af 20de Maji 1765.
Citanten fremlagde Inlæg af 24 Octobr: 1776, læst saa lydende: og paastod Dom.
Lars Meehuus sagde at hand i Anledning af denne Sag har maattet til dette Ting anlegge en anden betreffende huuse Aabod, hvoraf Sagen har reyst sig, og da denne staaer i Relation med den anden; saa maatte han begiære Sagen udflyttet til næste Ting for at erfare om den intenderende Sag til den Ting maatte blive fuldført, og hvorvidt, til nærmere Oplysning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Knud Larsen Bustetun i Rette ædskede den forhen anlagde Sag imod Haldor Espe for Beskyldninger, og ville fornemme om han nu med Tilsvar infinder sig efter saa mange erholdte Udsættelser.
Lænsmand Jon Hougse tog til Gienmæhle for Haldor Espe, som formedelst sit huusets Svaghed ey kunde være tilstæde.
Citanten paastod Dom efter forrige Irettesættelse, med Tillæg i Omkostninger efter Rettens Skiøn.
Lænsmanden ligeledes inlod Sagen Dom, med Tilkiendegivende, at Haldor Espe havde ikke andet end alt godt paa Citanten at sige, og at de {udtalte} \paastævnte/ Ord vare i Ubetænksomhed udtalte.

Eragtet.

Sagen optages til d: 30te Novembr: førstkommende.

Lars Meehuus anmeldte ved mundtlig Varsel til dette Ting at have instævnt Jørgen Freim og Østen Jordal til at svare Huuse Aabod paa Gaarden Grøwe 36 rdr:, derom at modtage Beviis, og Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
Jørgen Freim og Østen Jordal mødte og vedtog lovlig Varsel.
Citanten fremlagde en Doms Act til Actens Følge, af 29de Octobr: 1766.
Jørgen Freim

anmeldte, at der er holden en lovlig Aabods Forretning paa Gaarden Growe; men da bemeldte Forretning ey er ved haanden, og dog fornøden til Sagens Oplysning; saa reserverede han til næste Ting at fremlegge samme, og til den Tid var Anstand begiærende.

Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Jørgen Hildal tilkiendegav med mundtlig Varsel til dette Høste Ting at have instævnet Siur Knudsen Espe, som Formynder for Citantens Hustrue Kristie Knudsd:, at aflegge Rigtighed for resterende Arve-Midler 13 rdr: 3 mrk: 11 s:, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at erstatte.
Siur Espe mødte ikke efter Paaraabr; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Luttro.
Citanten erindrede om Lavdag.
Eragtet.
Den lovlig instævnte, men udeblivende Siur Knudsen Espe forelegges til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt. Lavd: betalt.

Peder Jonsen Ulgenæs anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Knud Lindvig til at svare Huuse Aabod for Gaarden Lindvig; item fordi han har forhugget Skoven og bortrevet Senge-Stæder, derom at høre Vidner og lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.
Knud Lindvig mødte og vedtog lovlig Varsel; sigende, at hvad Huuse Aaboden angaaer, da befindes samme udi det i Retten fremlagde Skifte brev, hvor tillige findes specificeret hvad Vilkaar Knud Lindvig er tillagt. paastod ellers at faae sit Vilkaar, som han forhen haver paastævnt.
Citanten begiærede Gienpart af den oprettede Contract af 29de Maji 1756. Citanten bad denne Sag stillet i beroe til i Eftermiddag. Som blev bevilget.

Helje Qvæstad i Rette ædskede den forrige Sag mod Endre og Isach Maagestad, og ville fornem/m/e om de nu møder.
Isach paa egne og sin Fader Endre Maagestads Vegne mødte og anmeldte at have udfærdiget Contra Stævning, hvorved Citanten \og Jacob Reisæter/ inkaldes at høre under Faldsmaal inkaldte Vidner, Siur Jorandsen Maagestad og Knud Knudsen ibid:, betreffende det med hoved Citanten ingaaede Forliig, samt derefter ved Dom at blive friefunden for Citantens Tiltale, og Processens Omkostning at vorde erstattede.
Helje Qvæstad mødte og vedtog lovlig Varsel.
De benævnte Vidner infandt sig ligeledes for Retten, dem Contra Citanten begiærede eedfæstede og afhørte.
1ste Vidne, Siur Maagestad, aflagde Saligheds Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede: at i denne afvigte Sommer ved St: Hans Tid hørte Vidnet i det andet instævnte Vidnes Overværelse, og i Helje Qvæstads

Huus, at Isach Endresen sagde til hoved Citanten Helje Qvæstad, at dersom han havde taget nogen Kløv Talg fra ham og ført til Kongsberg, saa ville han derom forliige sig med ham; og hvortil Helje svarede: han har ikke taget nogen Talg fra ham, men var med Contra Citanterne Endre og Isach Maagestad forligt i denne Sag. Dette Vidne er afskediget.
2det Vidne, Knud Knudsen Maagestad, aflagde Ed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, og med Tillæg, at Helje Qvæstad hverken har stævnet eller agtede at stævne Contra Citanterne i denne Begivenhed. Videre svarede Vidnet, at Helje Qvæstad ved for ommeldte Tid i Sommer sagde til Jacob Reisæter, at dersom han, neml: Helje, fik noget Lov paa at føre

Talg, som han ey har haft eller forlanget paa nogen Tid, saa ville han overlade saadan Tilladelse til Jacob Reisæter.

Det forrige Vidne blev fremkaldet, og i det sidst tilførte forklarede enstemmig betref: Jacob Reisæter.

Jacob Reisæter paastod at have faaet Tilladelse af Helje Qvæstad; og paastod Sagen udsatt til næste Ting for at fremføre nærmere Oplysning.

Eragtet.

Paa Forlangende udflyttes Sagen til næste Ting, da Jacob Reisæter i Rette fører det fornøden agtende til sin Sags Styrke.

Dernest blev til Publication fremleveret følgende Documenter.

1: Hr: Biskop Hagerups bøxel Seddel til Peder Pedersen Jordahl paa ½ Løb Smør, ¼ Huud i Gaarden Jordahll, med Revers, Datered 16de Novembr:!! 1776!!, givet til Fattig huuset 10 s:

2: Anfind Hamre {med} Skiøde udstæd af Aamund Larsen Horre med f: paa Pladsen Botnen kaldet, for Sum/m/a 50 rd:, Dat: 24de Octob: [1776].

3: Halvor Larsen Mansagers Oblig: anviist til udslettelse, stor 142 rd: 1 mrk. 8 s:, der for Pantsat 1 pund 17 7/67 Mrk: Smør i Mansager, betalt efter Qvit: af Dags Dato.

4: Johanes Aadsen Qvestad og Johanes Larsen ibid:, Deres oprettede Contract om Gaarden Qvestad, Dat: 24de Octobr: 1776.

5: Johanes Aadsen Qvestads Skiøde til Lars Johanesen ibid: paa 9 Mrk: Smør, ½ Løb Salt og ½ huud i Gaarden yttre Qvestad for Summa 51 rd: 4 mrk: 8 s:, Dat: 24de Octobr: 1776.

6: Tomas Torgildsen Jastad!! (Jaastad) med f: Skiøde til sin Søn Helge Tomasen Jaastad, 1 pund 12 Mrk: Smør i Gaarden Jaastad for 72 r:, Datered 24de Octobr: 1776.

7: Halvor Larsen Mandsagers Oblig: til Knud Hansen Moge, stor 184 r: 5 mrk:, der for Pantsat 1 pund 17 7/67 Mrk: Smør uden bøxel i Gaarden Mandsager, Dat: 25de Octobr: 1776.

8: Svend Tollevsen Schares Skiøde til sin Søn Tollev Schare paa

1776: 5 (Høste-Ting 1776.)

1 Spand 1 ½ Mrk: Smør uden bøxel, i Gaarden Schare for 50 rd:, Dateret 24de Octobr: 1776.

9: Wiching Havaas med f: Skiøde til Jon Nielsen Øvre Qvale paa 1 Løb 18 Mrk: Smør i Gaarden Øvre Qvale for Sum/m/e 180 rd:, Dat: 24de Octobr: 1776.

10: Knud Henrichsen Eides Obl: anviist til udslettelse, stor 150 rd:, udstæd til Ole Jonsen Age, der for Pantsat 2 pund 6 Mrk: S:, ½ Faarskind med bøxel, og overbøxel efter Andeel, i Gaarden Eie, betalt efter [Qvitering] 25de Octobr: 1776, Dat: 29de Maij 1772.

11: Knud Henrichsen Eies Oblig: til Aad Jonsen Holhuus, stor 200 rd:, derfor pantsat oven anførte Jordegods i Gaarden Eie, Datered 24de Octobr: 1776.

12: Aamund Johanesen Aakre og Niels Willichsen ibd:, Deres oprettede Contract om Vilkaar af Gaarden Aakkre!! (Aakre), Dat: 25de: Octobr: 1776.

13: Niels Wiglichsen Aakkes!! (Aakres) Skiøde til sin Sviger Søn Aamund Johan/n/esen paa 1 pund 6 Mrk: Smør i Gaarden Aakke!! (Aakre) for Summa 200 r:, Datered 24de Octobr: 1776.

14: Hr: Glans bøxel Seddel til Tollev Schare paa ½ Løb Smør i Gaarden Schare, Dat: 25de Octbr: 1776, med Revers.

15: Hr: Cancellie Raad Fleischers Skiøde til Sorenskriver Søren Schielderup paa Gaarden Hesthamer, 2 Løb 2 pund og 3 Mrk: Smør af skyld, Datered 12te April 1776.

Mr: Lars Blom mødte og i Rette lagde Lavdagen mod Michel Michelsen Lothe. bemeldte Lavdag, som lovlig forkyndt, er saa lydende:

Michel Lothe mødte og vedtog lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte ikke Kari Siovadts Datter, Guro Jonsd:, Anna og Brithe Haaversd:
Stævne Vidnerne Lænsmand Jon Hougse og Svend Knudsen Luttro aflagde Eed, at Lavdagen lovlig var forkyndt for de udeblevne.
Blom frafaldt Vidnet Guro Jonsd:, og reserverede sin nærmere i Rettesættelse ang: de øvrige udeblevne Vidner.
Michel Lothe fremlagde skriftlig Inlæg af 3de Octobr: 1776, tilligemed en Attest fra hr: Capit: de Knagenhielm af 16 Octobr: d: A:, eet efter andet saa lydende;
Blom i Anledning heraf maatte begiære Sagen udsatt for at erhverve Tingsvidne til nærmere fornøden agtende til sin Sags Fremme; ligesom han og for denne Sinde frafaldt de udeblevne Vidner, men reserverede samme lovlig at inkalde til lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.

Siovadt Nielsen Biodtvedt i Rette ædskede den forrige Sag mod Endre Qvalvig, og anmeldte at det ved Som/m/er Tinget Lavdagede Vidne siden ved Døden var afgangen, men nu havde han stævnet Endre Qvalvig at høre det under Faldsmaal inkaldte Vidne Helje Endresen,

samt derefter at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger efter nærmere Paastand.
Endre Qvalvig mødte personlig for Retten.
Citanten erindrede om Lavdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Helje Endresen Qvalvig forelegges under Lovens Faldsmaal til næste Ting; Og Siovadt Biodtvedt besørger Kiendelsen lovlig forkyndt.

Anviist til udslettelse Johanes Aadsen Yttre Qvestads Oblig: til Lars Johanesen Sponem, stor 97 rd:, der for Pantsat i Gaarden Yttre Qvestad, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
Publiceret Peder Siursen Nedre Sexes Oblig: til Johanes Olsen Øvre Sexe med f:, stor 98 rd:, der for Pantsat 3 Spand Smør med bøxel i Gaarden Nedre Sexe, Dat: 4de Junj 1776.
Publiceret Sogne Præsten Hr: Glans og opsidderne paa Gaarden Huus Deres oprettede Contract om en Skouge Teig, Datered 25de Octobr: 1776.
Anviist til udslettelse Niels Jonsen Øvre Qvales Obligation til Wiching Havaas, Pantsat 5 Spand Smør med bøxel i Gaarden Øvre Qvale for 91 rd:, som efter Qvit: af Dags Dato er betalt.
Publiceret Jon Nielsen Øvre Qvales Oblig: til Wiching Hovaas, stor 99 rd:, Pantsat oven benævnte Gods i Gaarden Øvre Qvale, Datered 25de Octobr: 1776.

For Retten fremstoed den Danne Mand \Jacob/ Mas:!! (Madsen) Huus saavel paa egne Vegne som paa Johannes Brovold, Knud Sandvigen, Peder Lille Røthe, saavelsom Deres Jord Eier, Velærværdige Hr: Glan som Beneficiarius, Gunder og Poul Ystenæs, Svend og Aslach ibd:, Engel og Jacob ibid:, og Iver Jacobsen ibid:, [deres] Vegne, og tilkiendegav, At de i den imellem dem paa Fol: 105 i den gamle Protocol Ventilerede Aastæds og Mærkegangs Sag foretaget paa Gaarden Huus den 16de Septembr: sidst afvigte, nu hafde med hin anden truffen et Venlig Foreening og Forlig, som de var begierende at maatte vorde Protocoll: tilført, saaledes som det mellem dem er oprettet, nemlig: At der skal opsettes Gierder ved Smørsten, hvor beleiligst er, og det paa de Vilkaar, at saavel Jacob Madsen Huus saavelsom

alle de øvrige af ham indstevnte, skal til felles og foreenede opsette ovennævnte Gierde, men der imod, naar Gierdet først engang er blevet ferdig, saa skal det vedligeholdes af Jacob

Madsen Huus, og han alleene holde det bestandig i stand, men der imod skal alle Contra Parterne, alleene holde og ved lige holde Gierdet; Dersom saa er at han ikke holder Gierdet saaledes i stand, at det kan udeholde Kreaturer, af hvad slags det være kan, saa bliver skaden hans, og hans Contra Parter uden Tiltale, da de der imod bliver forpligtende til at passe paa at Leedet altid er forsvarligt, og bliver tillukket af dem som der igiennem allene har Deres Vei til Støelen Gryting. Jacob Madsen Huus betaler den Tredie deel af Omkostningerne, og Ystnæs, Røthe, Sandvig og Brovold de Toe tredie Deele. hvilket Forlig Jacob Madsen Huus saavelsom paa egne som sine Contra Parters vegne, af Retten begierede Stadfæstet.

Afskeediget

Det imellem Parterne inden Retten frivillig indgaaede Forliig, ligesom det Protocollen er tilført, bliver herved bekræftet som lovligt, og bør i alle sine Poster fuldbyrdes og efterkommes.

Dagen derefter, d: 26de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue i Overværelse af det sædvanlige Lavrett.

Peder Jonsen Ulgenæs i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag, hvorda fremstod Citanten Peder Ulgenæs med Stiffader Niels Michelsen Ulgenæs, og Contraparten Knud Gundersen Lindvig, med Søn Lars Knudsen Bleje, og declarerede at være med hinanden foreenede i anledning af den paastævnte Sag, saaledes: at i dette Aar har Knud Lindvig haft den heele omtvistede Kirsebær Gaard efter Contracten, og uden videre Paa Anke; men for Eftertiden, saa længe Knud Lindvig lever, nyder og beholder han aarl: den fierde Part af bemeldte Kirsebær Gaard, og giør sig samme saa nyttig, som han best veed og kan; videre nyder han aarlig udi Vilkaar af Peder Jonsen Ulhenæs ½ Tønde Korn; item Bejte om Sommeren til en Koe, og Agting til samme i henseende Melkning for sædvanlig Betaling. Saa var og vedtaget, at Knud Lindvig skal holde i Stand eller ved lige sin fierde Part i den bemeldte Kirsebær have i henseende til Giærde, som og, at Knud Lindvig paa Gaarden Ulgenæs af Peder ibid: nyder frie Huus og Ildebrand saa længe han kan agte, rygte og tilsee sig selv formedelst

Alderdom og Svaghed, som behøver meere Tilsyn, og som Peder Ulgenæs i saa fald ey paatager sig. Videre havde Parterne ey at erindre; men begiærede deres Forliig ved Dom stadfæstet.

Avsagt

Det for Retten frievillig ingaaede Forliig bliver herved stadfæstet i alle sine Poster, ligesom det Protocollen tilført er, og det under Executions Tvang.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Lavdag udi forrige Justitz-Sag for Løsgiængerie mod Jøran Maakestad; Kiendelsen læst saa lydende:

Siur Maagestad for sin Broder Jøran mødte og vedtog lovlig Varsel.

Lænsmanden, den tilstædeværende Almue, og Helje Qvæstad declarerede, at den instævnte Jøran Maagestad fra afvigte foraar af har været i Aars Tieneste hos Helje Qvæstad, saa sagde de og, at han det forrige Aar havde været hos sin Broder Siur Maagestad, og ikke der været paa egen Bekostning, end ikke til et Maaltid Mad.

Fogden, i Anledning af forestaaende, frafaldt Sagen.

Fogdens Fuldmægtig ingav Lavdag udi Justitz-Sagen mod Knud Mouge for Løsgiængerie, Lavdagen saa lydende:

Knud Mouge mødte, vedtagende lovlig Varsel. Sagde ellers, at han er en gam/m/el Karl, som i nogle Aar har tient som Land Soldat, og siden staaet ved den Kongl: Liv Garde, hvorfra han har sin rigtige Afskeed. Siden Hiemkomsten har han maattet forsørge sin gamle og svage Moder, som uden hans Flid maatte være Bøygden og Almuen til Byrde, hvilket og den tilstæde værende Almue tilstod sandt at være. Saa fremlagde han og Sogne Præsten hr: Glahns Attest af 29 Octobr: 1776, saa lydende:

Fogdens Fuldmægtig, i Anledning af forestaaende, frafaldt Søgemaalet.

Fogden i Rette ædskede den forrige Sag mod Iver Berven, men da han nu er paa Reysen og saaledes i lovlig Forfald; saa erindrede Actor om Lavdagens Fornyelse til næste Ting.

Eragtet.

Atter forelegges Iver Berven til næste Ting at møde med Tilsvar.

Fogdens Fuldmægtig ingav Lavdagen udi forrige Justitz Sag for Løsgiængerie imod Peder Rogde, læst saa lydende:

Den Lavdagede var paa Reysen, og saaledes hans Forfald tilkiendegivet.

Vidnerne mødte og vedtoge lovlig Varsel.

1ste Vidne, Hans Pedersen Rogde, aflagde Eed og vidnede: at den Instævnte, som Vidnets Broder, har stedse været i Tieneste hos ham, indtil for 4 Aar siden, da han havde det Vanheld at skyde sin eene haand saaledes til Skade, at han siden ey har kundet antage nogen Tieneste hvor tungt Arbeyde intreffer; item, at hans Haand nu forbedres, saa at han herefter kan, ligesom han er villig,

at antage aarl: Tieneste.

2det Vidne, Jon Pedersen Rogde, den instævntes Broder, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrieg Vidne.

Actor bad Lavdagen fornyet for den udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Peder Rogde forelegges atter til næste Ting at møde med Tilsvar.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Lavdagen mod Niels Schieldaas for Løsgiængerie, saa lydende:

Den Lavdagede mødte for Retten og sagde, at han aldrig har handlet, er for nærværende Tid i fast Tieneste, men er svagelig af helbred, som end og i denne Sommer har holdt ham nogle Uger ved Sengen; item at han formedelst Svaghed er afskediget af Kongens Tieneste, hvilket Almuen declarerede sandt at være.

Fogden frafaldt dette Søgemaal.

Fogdens Fuldmægtig ædskede den anlagde Sag i Rette mod Lisbeth Thomæd: og Od Tvedt med fleere, og producerede Lavdagen paategnet lovlig forkyndt for Sergeant Klingenman, og ville fornemme om han møder.

Klingman mødte ikke efter Paaraab.

Actor, som fornam at Klingenmann ikke møder, kunde desformedelst ikke opholde Sagen længere, allerhelst, da paa Grund af Land Mili(ce?) Forord: af 1749. samt Rescript af 1750, ingen Dom over ham i denne [Sag]? og for denne Rett kunne afsiges.

I henseende til den instævnte Lisbeth Thomæd:, saa fremlagde han Sogne Præsten hr: Glahns Attest, hvorefter han paastod hende straffet efter Lov og Forordningen; ligesaa, da hun

har vaklet udi sin Angivelse; saa paastod han hende straffet for urigtig Angivelse efter Loven, og saaledes inlod Sagen Dom.
Defensor refererede sig til sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til d: 30te Novembr: førstkommende.

Derefter blev til Publication fremleveret følgende Documenter.
1: Anviist til udslettelse Hans Hansen Langesæters Pante Oblig: til Hr: Capitain Lieutenant Burgrav, stor 136 r: 1 mrk: 8 s:, derfor Pantsatt 3 Spand S: med bøxel i Gaarden Langesætter, betalt efter Qvitering af Dato 4de Julj 1776.
2: Hans Hansen Langesæters Obligation til Capitain Lieutenant Burgrav paa 203 rd: 3 mrk: 13 s:, Pantsat oven anførte Gods i Gaarden Langesætter, Dat: 4de Junj 1776.
3: Dittos Obligation til Ditto, stor 96 rd: 2 mrk: 2 s:, der for Pantsat oven benævnte Gods i Gaarden Langesætter, med anden Prioritets Ret, Datered 8de Septembr: 1776.
5:!! Torgel Jonsen Lussands Gave brev til sin Søn Jon Torgildsen paa 3 Spand S: i gaarden Lote for 36 r:, Dateret 26de Octobr: 1776.

1776: 7b Dommes Afsigelse i Gravens Skibrede for Høste-Tinget 1776.

Det Laug Ret som til anstundende Aar skal beklæde Retten, Nye Mænd, Svend Rateig, Hans Langesetter, Asbiørn Tvesme, Tobias Bue, Tosten Hovland, Haldor Espe, Ole Helgesen Jordal og Ingebrigt Schielvig.

Dernest lod Fogden ved sin Fuldmægtig Mons:r Gelmuyden inden Retten tage de sedvanlige Tings vidner til bielag ved sit allerunderdanigste afleggende Regnskab for indeværende Aar, nemlig, Et Tingsvidne over alle de i Skibreedet værende Eiere og brugere af Gaarder, 2det: Et Ditto over den frievillige Gave in dublo, 3to: Et Ditto over Aftags Forretningerne i dette Skibreede, 4to: Et Ditto om Ting skydsen rigtig er betalt. 5to: Det store Tingsvidne, som indeholder 10 Poster med sine besvarelser. 6to: Et Ditto angaaende de Eedelig Saug Angivelser, og 7de: Restance Registeret, som Almuen blev forelæst, og uimodsagt.

Da ingen efter foregaaende lovlig udraab havde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade ophæved.

Anno 1776, den 5te Novembr:, blev Retten sadt paa det almindelige Tingstæd Eide grund i Gravens Skibreede, til Doms afsigelse, til følge den ved Afvigte Høste Ting Passerede Kiendelse, og de samme tid til Doms optagne Sager: Retten betient med efterskrevne Eedsorne Laug Rettes Mænd, 1: Iver Eide, Ebbe ibd:, Lars ibid:, og Iver Eide.

Hvorda! Udi Sagen anlagt af Fattig Comissionen mod Enken Ragnilde Siursdatter med f: for Gield, blev afsagt saadan

Dom!

Saa vist, som Fattig Cassen tilkom/m/er de ringe Efterladenskaber efter Lægs Lem Sønneve Stien, som bemelte Cassa i lang Tiid har underholdet; saa lovlig burde og hendes Fordring været i agttaget ved Skiftet efter afgangne Torfind House, hvis Arvinger nu i den/n/e Sag ere indkaldte. Ved de afhørte Vidner er det beviist, at Sønneve Stien havde hos den afdøde at fordre 3 rd: 5 mrk:; men mueligt at Arvingerne efter saadan omgangs maade, kunne være

uviidende om Kravets rigtighed, eller dets betaling, og der for vilde høre beviis. Efter saadan Sagens beskaffenhed Kiendes hermed for

1776: 8 (for Høste-Tinget 1776.)

Rette: Enken Ragnilde Siursdatter med Søn Siur Torfindsen og de øvrige Arvinger, undtagen Sicelle Torfindsdat:, som anmeldet og uimodsagt har fragaaet Arv, bør en for alle og alle for en, betale til Fattig Cassen de paastævnte 3 rd: 5 mrk:, alt mod indbyrdes Regres til hinanden. og Processens omkostning efter omstændighederne ophæves; Det idømte udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Elling Hamre mod Siur Hougse for Gield, blev afsagt saadan

Dom!

Citanten har paastaaet Resterende Tieneste Løn for sin Hustrue Giertrud Schaar 3 rd: 3 mrk: Den indstævnte har ikke benægtet Kravets Rigtighed, men alleene anbudet at ville betale 2 rd: 3 mrk:, og saaledes tilstaaet rigtigheden, da det anbudne ej kan komme i betragtning; Thi Kiendes hermed for Rett: Siur Hougse bør til Giertrud Schaar eller Citanten, hendes Mand, betale den Resterende Tieneste Løn med 3 r: 3 mrk:; og udi Processens Omkostninger 1 rd: 3 mrk:, alt at betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

Udi Sagen Anlagt af Lars Holve mod Lars og Torkild Espeland, blev afsagt saadan

Dom!

Naar fremmede Kreaturer enten beskadiger eller uden Tilladelse kommer ind paa andres Eiendomme; saa bør der med paa lovlig maade omgaaes, med advarsel, og viidere imellem Naboer anstændigt. Med de førte Viidner er det beviist at Lars og Torkild Espeland paa en egenmægtig kand og ubesindig maade ved Skud har behandlet Citantens tilhørende Kreaturer. Sagen saa vidt Torkild Espeland betreffer, er frafaldet: Den passerede Skade er ikke Taxceret, der for ej her kommer i betragtning; men reserveres: Thi Kiendes hermed for Rett, Lars Espeland bør for sin uforsigtige omgang bøde til Gravens Præstegields Fattig Cassa 4 mrk:, og udj Processens omkostninger 2 rd:, som alt betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlig forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Ole Westrem mod David Hylde for Gield, blev afsagt saadan

Kiendelse

Dersom David Hylde trøster sig til at aflegge den anbudne Eed, ikke at være Citanten skyldig den paastævnte Fordring, saa bør han til neste Ting lovlig at tilkalde Ole Wæstrem, saadan Eed at anhøre. Til den Ende Sagen udfløttes, og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig og betinlig!! (betimelig) forkyndt for David Hylde.

Udi Sagen anlagt af Guro Hielmevold mod Aslach Scheie for Gield, blev afsagt saadan

1776: 8b Doms Afsigelser for Gravens Skibrede Høste Ting 1776.

Dom!

Den indstævnte har tilstaaet Kravets Rigtighed; men da den belovede mindelig Rettelse ej er opfyldt: saa Døm/m/es hermed for Ret: Aslach Scheie bør til Guro Hielmevold betale den paastævnte og Resterende Tieneste Løn med 5 rd: 3 mrk:, og udi Processens Omkostning 9 mrk:, alt at udreedes og betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

Udi Sagen Anlagt af Jochum Jørgens: mod Tor!! (Tron) Hylde for Gield, blev afsagt saadan

Dom!

Ligesom den indstævnte har tilstaaet Kravet; men ej opfyldt det lovte om mindelig betaling; saa Døm/m/es hermed for Rett: Tron Hylde bør til Citanten Jochum Jørgensen betale de paastævnte 8 rd:, og udi Processens Omkostning 1 Rdr: 3 mrk:, alt at betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse, under Executions Tvang.

Udi Sagen Anlagt af Mads Torblaae mod Ole Wæstrem for Gield, blev saaledes

Eragtet

Da Ole Westrems Forfald er anmeldet, ej at kunde indfinde sig paa Tinget; saa, paa det han ej skal vorde overiilet, udflyttes Sagen end eengang til neste Ting, da Ole Westrem haver at indfinde sig med det fornødne Agtende, eller Dom da at modtage, og Citanten til den ende besørger den/n/e Kiendelse lovlig forkyndt.

Udi Sagen Anlagt af Baar Sæbøe mod Siur Sponem, blev saaledes

Eragtet

Paa forlangende udflyttes denne Sag til næste Ting, da Siur Olsen Spaanem haver at i Rette føre det fornøden agtende. Og den/n/e Kiendelse besørger Citanten lovlig Forkyndt.

Udi Sagen anlagt af Ole Westrem mod Anve Espeland, blev afsagt saadan

Kiendelse

Denne Sag udfløttes til neste Ting, da Citanten viidere befordrer dens endelige Slutning.

Udi Sagen Anlagt af Guro Øurdahll!! (Ourdahl) mod Elling Berge for Gield, blev afsagt saadan

Kiendelse

End eengang paalegges Elling Berge at indstævne Guro Berge til neste Ting for at anhøre sin Eed, om han trøster sig til samme at aflegge, eller i mangel der af, at betale de paastævnte 16 rd: 10 s:, og i omkostninger 9 mrk:, alt 15ten Dage efter Dommens lovlige forkyndelse, under viidere

1776: 9 Aastæds Sag paa Næsheim i Uldvig d: 22 Nov: 1776.

lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Tormo Bagne mod Tollev Bagne med f:, blev saaledes

Eragtet

Formedelst den/n/e Sags indviklede og manglende oplysning udflyttes den til neste Ting, da Parterne haver at befordre samme Sag til fuldkom/m/en Endskab fra begge Siider.

Anno 1776, den 22de November, blev Aastæds Rett betient paa Gaarden Nessem, beliggende udj Ulvigs Kirkesogn og Gravens Præstegiæld, Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd, neml: 1: Niels Røn/n/estrand, 2: Lars Wiglichsen Tveite, 3: Torbiørn Lindebreche, 4: Rychol Madsen Torblaae, 5: Berge Nielsen Traae, 6: Lars Andersen Lione, 7: Torchel Poulsen Lindebreche, og 8de: David Michelsen Hylde. Som sagde sig alle at være Parterne ubeslægtet.

Hvorda! Lars Aamundsen Nessem anmeldte ved mundtlig Stævning her til Aastædet i Dag at have inkaldet sin Naboe Aslach Svendsen Wangen, og sin Stifsøn Ole Samsonsen som ejer

til den halve deel her i Gaarden Nessem, følgelig Skiøde af 23de Octobr: 1770, med sin Formynder Torchel Poulsen Nedre Leqve; for at faae udsteenet sin ejende halvedeel i Gaarden Nessem, som hans {paa sin} hustrue Guro Ols Datter haver arvet efter Skiftebr: af Dato 18de Martij 1760, fra bemelte hans Stifsøns eiende halve deel, og fra Gaarden Wangen. vil fornem/m/e om de instævnte møder.

Torchel Leqve mødte og paa egne Vegne vedtog lovlig Varsel, saa mødte og Ole Samsonsen og vedtog Varsel, tilligemed Aslach Wangen.

Citanten angav at have stævnt til Vidner Thore Christophersen Aasem og Tormo Bagne samt Thomas Torchelsen Haldanger, som alle møtte.

Torchel Nedre Leqve begiærede tilført, at da hans Myndtling selv møtte og ej vilde vide af nogen Steening førend at han blev myndig, saa kunde han som Formynder ej lade sam/m/e udsteeme førend han dertil blev Dømt.

Lars Nessem begiærede tilført: at da baade hans Stifsøn, som nu nesten er myndig, saavel som hans Formynder, haver faaet lovlig Kald og Varsel, saa mente han at Formynderen vel kunde være nærværende ved Steeningen og vedtage paa sin Myndtlings Vegne, da han ej endnu er bleven fuldmyndig, helst da han tilbyder ham at tage hvad deel han vil, naar sam/m/e enten efter de gamle mærker som har været imellem disse Parter, eller ved Laugrettet er deelt.

Parterne begiærede Tiid til at tale om Forliig;

da de var givet nogle Timers Tiid til at tale om Forliig, og sam/m/e ej paa nogen maade kunde træffes, og Dagen saaledes nesten var forløben, saa blev

Forafskediget

Det i Sagen Passerede viser at Parterne ej om steeningen kunde blive enig, thi kan Retten ej denne gang giøre saadan steening og Deeling imellem {Parterne} \Dem/ førend Forordningen af 31te Martij 1719 er opfylt, og saaledes paalægges Citanten i følge alligerede Forordning at optage Cituations Cart over Gaarden efter Vidners Forklaring, ligesom denne Sag derefter paa Anmodning videre skal vorde foretaget her paa Aastædet, og Omkostningerne ved endelig Dom erindres, saa Reserveres og Citanten, paa sam/m/e Tiid at føre sine Vidner, om han det eragter Fornødent. Derefter bliver at beregne denne Forretnings omkostning, Sorenskriveren 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Incaminations Penge 5 mrk: 4 s:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s: pr: mand, er 2 rd:, Lensmanden for sin Møye at tilsige Lavrettet og gaa Retten tilhaande, 5 mrk: Tilsammen 7 rd: 4 s: Citanten betalede strax Omkostningen.

1776: 9b Doms Afsigelse paa Utne Høste Ting 1776.

Anno 1776, d: 30de Novembr:, blev Retten sadt paa det Almindelige Tingstæd Gaarden Utne, til Doms afsigelse i efterfølgende Sager, til følge den ved seeneste Høste Ting Passerede Kiendelse, Retten betient med efterskrevne Eedsorne Laug Rettes Mænd. 1: Arne Helleland, 2: Johanes Wilure, 3: Lars Jostad, 4: Michel Lutro, 5: Niels House, 6: Aamund Gundersen Utne, 7: Iver Lofthuus, og Østen Lutro.

Hvorda! Udi Sagen anlagt af Fogden Hr: Kam/m/er Raad Juel imod Lisbet Thomæd: for Leiermaal førend at være Confirmeret, blev, efter at Sorenskriveren med Laug Rettet havde Confereret, eenstemmig afsagt

Dom!

Det er uimodsagt, og af Acten klart, at den indstævnte Lisbet Tomæd: forhen har været besvangret, følgelig berygtet og letfærdig; det er beviist, at hun har vaklet i barnefaders anmeldelse, altsaa hendes Paasagen uefterretlig; ydermere er det oplyst af Sogne Præstens Attest, at hun endnu ej er Confirmeret. Efter den/n/e Sags forefundne beskaffenhed Kiendes

og Døm/m/es da eenstem/m/ig for Rett: Aad Halstensen Tved bør for Tiltale i denne Sag frie at være. Lisbet Tomæsd: Selliestad bør efter Lovens 6 b: 13 C: 1 art: udreede Leiermaals bøder 6 rd:, og følgelig Forordningen af 8de Junj 1767 at hensettes paa Vand og brød i 8te Dage, i stæden for det forhen anbefalede Aabenbare Skriftermaal; Og som uconfirmeret bør nok meldte Lisbet Tormæsd:!! efter Forordningen af 2den Septembr: 1754, at Arbeide et heelt Aar udi Bergens Tinghuus. Det idømte betales 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige forkyndelse, under Executions Tvang. og for det øvrige omgaaes med denne Dom paa lovlig maade.

Udi Sagen anlagt af Knud Bustetun mod Haldor Espe for utilbørlige Ord, blev afsagt

Dom!

Med 2de enstem/m/ige Viidner er det beviist, at Haldor Espe har sagt til Citanten, du giorde ej Ret der i at du lod den fattige Mand Selge bordene til Præsterne, i sit Navn; Du giorde der i som en Tyv og en Skielm. Men ligesaa lidet som den indstævnte under Sagens Drift har søgt at beviise sit udsagn, saa lidet har og Knud Bustetun fralagt sig anledningen til de udtalte Ord; og ingen af Parterne oplyst den rette beskaffenhed, med det af Viidnerne omforklarede bord Salg, som har anleediget denne Sag. Den indstævnte Haldor Espe har d(a?) (der?) uforsigtig talt, og viist en unødig Nidkierhed, ved at Melere sig i en ham uvedkom/m/ende handling, da de fornærmende selv ej haver søgt nogen tiltale. Derimod er det og klart at Knud Bustetun, saaledes paa en slags maade, har anlediget de af den ind-

stævnte udtalte Ord: Thi Kiendes efter Sagens beskaffenhed her med for Rett: De udtalte Ord Mortificeres, og bør ikke komme Knud Bustetun eller Slægt til nogen slags fornærmelse paa gode Navn og Rygte. Haldor Espe bør, til advarsel for sig og andre at holde sin Mund i Tømme, og omgaaes sin Næste meere høflig, at bøde til Kintzervigs Præstegields Fattig Casse 2 rd:, ligesaa meget til Vej-Cassen Nordenfields efter Rescript af 23de Decembr: 1769, og udj nogenlunde Reparation og Omkostninger til Citanten, 8 rd:, som alt udreedes og betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

1776

.....

1777

Anno 1777, den 8de Aprilis, blev Retten behandlet paa Aastæd[et] Gaarden Helleland i Ullensvang Kirke-Sogn og Kintzervigs Skibrede, udi følgende Odels Løsnings Sag anlagt af Endre Svendsen Tysse imod Jens Endresen Oppedal; Retten betiendt af efterskrevne lovlig opnævnte og eedsorne Lavrettes og Meddoms Mænd: 1: Anders Olsen Luttro, 2: Asbiørn Brynildsen Huus, 3: Sølfest Svendsen ibid:, 4: Jørgen Olsen Instenæs, 5: Torjulds Torjuldsen Jaastad, 6: Gunder Torbiørnsen Ystenæs, 7: Niels Torbiørnsen House, og 8de: Helje Hansen ibid: hvilke declarerede at være Parterne ubeslægtede.

Hvorda! For Retten mødte Magnus Iversen Høysæter for Endre Svendsen Tysse, og gav tilkiende at have med 2de Mænd for Juul sidstleden tilbydet Contraparten Jens Endresen Oppedal Penge for det af hoved Citantens Fader bortsolgte Odels gods her i Gaarden Helland. Item desligeste med Stævnemaal og lovlig Udsigelse til Fardag fuldfør[r]d. Og nu atter til denne Aastæds Rett med lovlig given Varsel ladet indkalde bemeldte Jens Endresen Oppedal; for det første, hoved Citantens Procedure, Paastand, tilligemed Vidner at anhøre; 2det, at

møde i Retten med begge Skiøderne at anviise. 3de: at modtage Penge og Dom for bemeldte Gods, og Processens Omkostning at erstatte og betale. Ydermeere for at legitimere sig competent at gaae i Rette i denne Sag, fremlagde Citantens Ansøgning og Stiftets paategnede Resolution af 3de Jan: d: A:, saa lydende: Vil fornemme om den Instævnte møder.
Jens Endresen Oppedal mødte for Retten, tilstod lovlig Varsel før Juul, saavelsom Løsnings Pengenes Anbydelse; item at Citanten Endre Svendsen var ældste Broder

1777: 10b Odels Løsnings Sag paa Helleland d: 8de April 1777.

Søn, og saaledes Odels og Løsnings berettiget til Godset.
Den instævnte gav dernæst tilkiende: den Tid Løsnings Pengene bleve ham tilbudne, svarede at være villig til at modtage Løsnings Pengene, dersom og med saa skiæl, at Citanten inløste Godset for sig selv, og ey for nogen anden, eller, hvis bemeldte Citant blev sindet at sælge Godset, at da han, Jens Oppedal, maatte have Forkjøbs Rett, og for samme Summa som Godset blev inløst for. begiærede dernæst Citanten tilspurgt om han paa denne Maade vilde modtage og løse Godset, da han var villig at annam/m/e den anbudne Løsnings Summa 209 rdr: efter Skiøde af 26de Octo: 1768, som blev læst og er saa lydende:
Citantens Fuldmægtig replicerede: at have tilbudet ham at nyde første Tilbud i Mangel at hoved Citanten kunde formaae formedelst Renternes Paaløb at nødes at sælge Godset, ellers er det hoved Citantens fulde og faste Forsæt selv at ville bruge og beholde Godset; men ingenlunde at sælge det for Inløsnings Summen.
Jens Oppedal lod tilspørge ved sin beslægtede Haldor Helland: 1mo: Om at hoved Citanten vil eller kan aflegge Eed efter Lovens Formeld? 2do: Om han ikke er betænkt paa strax at sælge Godset til en fremmed? 3de: Om de ikke allerede er accorderet med en fremmed derom? 4de: Om han ikke for nogen Tid siden baade har solgt, ja og oppebaaret Pengene af en Fremmed? og om han ikke er vidende, at hans, neml: Citantens, Fader baade solgte og annammede alle Løsnings Pengene 2de Aar førend han kunde erholde Skiøde derpaa? Magnus Høysæter svarede: at hvad hoved Citantens Fader kan have enten giort eller talt, kan han ey svare til, formedelst at det i hoved Citantens umyndige Aar er skeed; men refererer sig med Forbeholdenhed til sin Odels Rett; ikke heller har giort mindste Accord med nogen Fremmed, ej heller til denne Tid er betænkt, undtagen at Renter og svære Paaløb skulle nødtvinge hannem dertil, og altsaa refererer han sig under Rettens Kiendelse. At han ikke hertil er stævnet eller kaldet til Eeds Aflæg, blev og hans endelige Svar, dog hans Principal trøstede sig samme at

1777: 11 (d: 8de April 1777.)

aflegge, naar han dertil lovlig bliver varslet.
Jens Oppedal ved Haldor Helleland lod tilføre: Efterdi da de ikke kan eller fordrister sig til at aflegge Eed efter Loven paa oven anførte Spørsmaale, da udviiser det aabenbare, at de strider imod Lovens 5 B: 3 C: 7 Art:, som siger, at den som vil løse Godset skal giøre Eed at han vil løse det sig til Odel, som en en!! bestandig Eyendom, men ikke til Afhændelse eller strax at sælge det, uagtet at Citantens Fader har tilforn taget 155 rdr: af Broderen Jens Oppedal meere end han selv gav begge deres Fader, skiønt om Pengene vare rigtig erlagt efter Skiødets Formeld, som dog omtvistes, hvilke Jens Oppedal vil have sig lovlig forbeholden, om fornøden giøres.
Hertil svarede hoved Citanten, ey at have benægtet hannem nogen Eeds Afleggelse, ikke heller kan svare til hvad hans Fader i hans umyndige Aar kan have udrettet; uden alleneste at tilbage levere de af hannem efter Skiødets Inhold oppebaarne Penge, og altsaa bliver han ved at paatrænge Dom efter Rettens Skiøn.

Jens Oppedal lod tilføre: efter saadan Sagens Sammenhæng begiærede Sagen udsatt til næst stundende Aar for at inhente langt fra værende Vidner til Sagens Oplysning.

Hertil svarede hoved Citanten, at denne Paastand ey kan ansees for andet end at opholde og forhale Retten og Tiden, allerhelst at de ere lovlig forkyndte Stævnemaal og Udsigelse udi afvigte Aar 1776, altsaa paastaar hoved Citanten at de imidlertid kunde have Tid at inhente deres Vidner, og aldeles modsiger nogen Udsættelse, men paastaaer Dom efter Rettens Skiøn, saa vel i Hoved Sagen, som Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Jens Oppedal vedblev sit forrige, og sagde end meere, at for nogle Aar var ligeledes stævnet, men da frafaldet, og nu var Tægtedagen til i Dag først forkyndt for 14 Dage siden, da der var for kort Tid til at contra instævne hoved Citanten, som uden TingLavet boende.

Magnus Høysæter bliver end nu ved sin forrige Paastand, og i Retten tilbyder

1777: 11b Huuse Besigtelse paa Sexe d: 10 April 1777.

Løsnings Pengene, som paa Ting bordet bliver fremsatte.

Jens Oppedal vilde ikke modtage de anbudne Penge denne Sinde, men refererede sig til sin forrige Paastand.

Magnus Høysæter end nu vedblev at paatrænge Dom baade i hoved Sagen i sig selv, saavelson de paaløbne Omkostninger, der beløber sig udi et og alt til 12 rdr:

Derefter blev

Avskeediget

Den af Contra parten forlangte Anstand til næste Aar synes at sigte til Sagens Udhael; men paa det Jens Oppedal ikke skal betages den fornødne Tid til at udfærdige Contra Stævning til Sagens formeente Styrke; saa bevilges Sagen udflyttet til næstkommende 4de Augusti, paa Jens Oppedals Bekostning, her paa Aastædet atter at foretages; Skulle den anmeldte Contra stævning med det videre da ikke blive efterkommet, saa vorder Dom afsagt efter det allerede passerede.

Derefter bliver denne Forretnings Omkostning at beregne saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet á 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Skyds 5/4 Miil frem og tilbage, 5 mrk:, Fogden for Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Lavrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 dr:, og saaledes denne Session sluttet.

Anno 1777, den 10de April, blev Retten behandlet paa Gaarden Sexe i Ullensvang Kirke Sogn og Kintzervigs Skibrede, for at foretage en Huuse besigtelses Forretning paa Reqvisition af Christen Siursen Sexe over Gaardens nuværende Huusers Tilstand; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne og lovlig opnævnte Lavrettes og Taxations Mænd: 1: Ole Tostensen House, 2: Peder Torjuldsen ibid:, 3: Anders Olsen Luttro, 4: Jørgen Olsen Inste Næs, 5te: Gunder Torbiørnsen Yste-Næs, 6: Niels Torbiørnsen House, som alle anmeldte med Parterne at være ubeslægtede.

Hvorda! Christen Siursen for Rettem fremstod og anmeldte, at han fandt sig beføyet til at forlange denne huuse Besigtelse over hans eyende Jordepart 3 Spamd i Gaarden Sexe, fordi Gaardens huuse vare gamle og brøstfældige, derfor behøvede hastig Reparation til Gaardens Avlings Conservation, og til Sikkerhed for sig selv, og \om/ Gaarden i sin Tid af den

1777: 12 Aastæds Sag paa Herreid i Eifiord d: 15 Apr: 1777.

Odelsbaarne skulle vorde inløst. til den Ende Sælgeren Jon Monsen Sexe lovlig var tilkaldet, Forretningen at bievære.

den inkaldte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Retten derefter begav sig ud for [at] tage i Øyesyn og taxere Gaardens Huuse, og blev os anviist:

1: Løe, meget brøstfældig og liden, ansees af Værdie i den Stand den nu befindes, og derhos kom/m/er i betragtning, at dette med de fleere huuse ey har været reparerede i den nærværende Eyeres Tid, neml: 3 Aar. ansatt	7 rdr: 0 mrk: 0 s:
2: Floren, meget liden, gammel og næsten forraadnet, af nærværende Værdie	3
3: Staburet, ligeledes gam/m/el, og behøver Forbedring, er som den staaer av Værdie	9
4: Ildhuuset, af nærværende Værdie	1
5: Løv Skykken, ligeledes	1 3
6: 1 Røgstue, liden, men endnu beboelig, af Værdie	9
Huusenes Værdie tilsammen	30 dr: 3 mrk: 0 s:

Reqvirenten Christen Siursen bad dernæst Forretningen sluttet og sig i sin Tid beskreven meddeelt, anmeldte dernæst, at Bekostningerne ved denne Forretning, saasom Rettens Pleye, Skyds, Stævnemaal og stempl: Papir til Forretningens Beskrivelse, foruden Rettens Betientes Sallarium, er inberegnet 1 dr: til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, [er] 8 dr: Denne Forretnings Bekostning bliver endelig at beregne saaledes: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet Penge i 2de Dage a 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Skyds besørger Reqvirenten selv, Lavrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 1 rdr: 3 mrk:, Lænsmanden for Møye og Opvartning efter Sædvane, 1 rdr:, tilsam/m/en 6 dr: 5 mrk:, som af Reqvirenten blev betalt, og derefter denne Forretning sluttet.

Anno 1777, den 15de April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Hereid i Eidfiord Kirke Sogn og Gravens Skibrede, for at behandle og foretage en lovlig Mærkeskiæls og Deelings Forretning; Retten betient af Sorenskriver Scjhielderup og følgende eedsorne og lovlige opnævnte Lavrettes og Meddoms mænd; 1: Niels Tronsen Rønnestrand, 2: Ole Aslachsen Sæbe, 3: Halsteen Endresen Garetun, 4: Peder Tormosen Sæbe, 5: Torchild Poulsen Lindebrekke, 6: Torbiørn Tormosen Sæbe, 7de:

1777: 12b Aastæds Sag paa Herreid i Eidfiord d: 15 April 1777.

Berge Nielsen Traae, og 8de: Johannes Amundsen Legreid, hvilke alle declarerede til Parterne at være ubeslægtede.

Hvorda! Brøderne Peder og Niels Andersøn/n/er Hereid anmeldte at have fundet sig beføyede med mundtlig Varsel til denne Tægtedag at inkalde deres ældre Broder Lars Andersen Herrei, som bruger og styrer den halve deel af Gaarden Herreid, hvis gandske Skyld er 3de Løber Smør og 1 Pund, at modtage lovlig Deeling og Mærkeskiæl efter en i hans Brug i bemeldte Gaard nedsatte til Sikkerhed og Efterretning for en hvers Eyendom; samt bemeldte deres Broder Lars Andersen at lide Dom til lovlige Skifte og Deeling at lade fuldbyrde, og Processens Omkostning at eratatte. Derefter fremlagde, 1mo: Skiøde af Faderen Anders Pedersen til Sønnen Peder Andersen paa Tre Spand 6 Mrk: Smør udi Gaarden, dat: 9de April 1763, saa lydende: dernæst Auctions Skiøde til Niels Andersen, dat: 23de Octobr: 1772, saa meldende:

Lars Andersen Hereid var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel ligesom tilført, fremlagde dernæst sit Skiøde udgivet af Faderen Anders Pedersen paa ½ Løb 4 Mrk: Smør udi ermeldte Gaard, Skiødet dat: 8de April 1763, og saa lydende: maatte dernæst anmelde, at han ankede paa at hans Odels Rett skulle være ham frakommen ved det oplæste Auctions

\Skiøde/, hvorom han reserverede lovlig Paa Anke og Tiltale til Tid og Stæd; angaaende den paastævnte Steenings Forretning, da var han dertil villig, naar det kunde skee med kiærlig Foreening, som er meest passelig imellem Brødre; men i anden fald forbeholdt han at føre Vidner om sit Brug i Gaarden og dens Mærker, saaledes som Faderen, og nu han, som Eyer i mange Aar \har/ brugt og styret Gaarden.

Parterne begiærede en liden Anstand for at forsøge mindelig Foreening.

Efter nogen Tids Frist fremstode Parterne atter for Retten og declarerede, at de nu vare foreenede, og begiærede deres Forliig tilført Protocollen saaledes: Gaardens Huuser, Ager og Eng med Udmark og Skov deeles i 2de lige Deele, og derefter vælger Lars Andersen hvilken Part af Gaardens tilhørende ham synes, som den, der er Eyer af den halve Gaard; den anden halve Deel bliver de 2de andre Brødres, neml: Peder og Niels Herreid; hvilke dog ikke denne Sinde begiærer deres Deel atter fraskildte, da de imellem sig

1777: 13 (d: 15 April 1777.)

kommer overeens om Mærkerne. begiærede dernæst, at Retten ville begive sig ud for at nedsætte Mærkesteene efter Parternes Anviisning, og blev da først foreviist

Flors-Ageren, der nedsatt een Mærkesteen som viiser tvert over Ageren fra Nord til Sønden; Lars valgte Ageren paa den Østre, og Peder og Niels paa den vestre Side ere eyende. Hors Ageren ved den nedre Flors Naav, nedsatt en Mærkesteen som viiser i Øst langs Ager-Reenen, der atter en Mærkesteen; Lars eyer paa den Søndre, og de 2de andre paa den Nordre Side. Indre Dals Ageren, der blev nedsatt een Mærkesteen som viiser Nord over Ageren til en nedsatt M:Steen i Reenen: Lars eyer paa den Vestre, og Peder med Niels paa den Østre Side. Yttre Dals Ageren, i Ager-Reenen nedsatt en M:Steen som viiser i Sør over Ageren, der atter en Mærkesteen; Lars eyer paa den Vestre, og Peder og N: paa den Østre Side. Indre Dals Ageren, Peder og Niels tilhørende, ligger i Larses Bøe, er inhegnet med 3 Mærker, neml: 2de Glopper og een Mærkesteen. Yttre Dals Ageren, Peder og Niels tilhørende, ligger ligeledes i Larses Bøe, er inhegnet med 4 Mærkesteene. Hors Ageren, Peder og Niels tilhørende, er inhegnet med 8 Mærkesteene, neml: 7 Mærkesteene og een L Gloppe. Flors Ageren, Lars tilhørende, ligger i Peders og Nielses Bøe, er inhegnet med 11 Mærker, neml: 7 Glopper, 2 Mærkesteene, 1 Kors og 1 L Gloppe.

Bøen eller Engen, saaledes: Neden ved Yttre Dals Ageren, udi en Jordfast Steen hugget en Gloppe som viiser udi 2de efter hinanden hugne Glopper, hvilke viiser over Loft haugen i Vestre Flors Naaven; Lars eyer paa den Vestre, og Peder og Niels paa den Østre Side. Ved Østre Flors Ager hiørnet ved Veye skiften, udi en jordfast Steen blev hugget en Gloppe som viiser efter Vas Veyen til Vas Ledet, udi en Jordfast Steen, der hugget en Gloppe; Lars eyer paa den østre, og P: og N: paa den vestre Side. Udi Nordre Hors Ager Reenen paa hiørnet, hvor findes en jordfast Steen, hugget en Gloppe som viiser efter Veyen til 2de efter hin anden hugne Glopper i jordfaste Steene, den

1777: 13b Aastæds Sag paa Gaarden Herreid i Eifiord 1777.

sidste viiser i en L Gloppe i en jordfast Steen ved Klov Steenen, som viiser Sør efter til en jordfast Steen, der huggen en Gloppe, derfra lige i en jordfast Steen, der hugget en Kors som viiser efter Bøe giærdet til Vas Leedet. Paa den Nordre Side af disse Mærker eyer Peder og Niels, og Lars paa den Søndre Side. Midt i Hors Ager Reenen nedsatt en Mærkesteen som viiser ned til Dals Ager Reenen i 2de jordfaste Steene, der huggen en Gloppe i hver; den sidste viiser i en jordfast Steen, der huggen en Gloppe som viiser til en stor Steen, og der hugget 1 Kors; Lars eyer paa den Vestre, og de 2de andre paa den østre Side, alt til en stor Steen kaldet Gars-Ende Steenen. Ved Kilde Dals Veyen ved Ager Hiørnet nedsatt en

Mærkesteen som viiser over Veyen udi en L Gloppe, som viiser i en anden jordfast Steen, der hugget en Gloppe som viiser i en nedsatt Mærkesteen ved Ager Hiørnet; Lars eyer paa den Østre, og Peder og Niels paa den Vestre Side, det er Lars eyer Vestre Brechen, Ped: og Niels østre Brekken. Et Stykke Bøe af Løe Bakken, Ped: og Niels tilhørende, er inhegnet med 4 Mærker, neml: 2de Steene og 2de Glopper. Udi Gars Ende Steenen hugget en Gloppe som viiser over Dalen i inderste Eener-hougen, udi en Bierg Hammer, der hugget en Gloppe som viiser Nordvest i en anden \Vinkel/ Gloppe som viiser op til Lille Svae, der hugget en Kors som viiser op til en Gloppe udi en Bierg Ham/m/er, som viiser op til Bergs faldet udi Store Svale Bierget, der hugget en Kors, derfra til høyeste Field; Lars Herreid ejer paa den østre, og Peder og Niels eyer {all} Skov paa den Vestre Siden, neml: Lars eyer Furue Skoven paa den østre, og Løv Skoven paa den vestre Side, og Ped: og Niels eyer Skoven tvertimod. Vind Axel Teigen eyer Lars Furue Skoven fra gamle Smidien lige op til Rau Stien, derfra til høyeste Field. Fra Vandet op efter en Elv kaldet Østren, gaaer Mærket lige til Fieldet; Lars eyer Furue Skoven paa den Vestre Siden; Ped: og Niels paa den Østre Side ligeledes Furue Skoven, Løv Skoven ejer de i tvertimod eller i hinandens Furue Skov. Ved Melke-Støels Leedet, udi en jordfast Steen hugget en Gloppe som viiser efter Veyen til Hviile Steenen, der hugget en Gloppe som viiser efter samme Vey, udi en Steen hugget en Gloppe ved Grunne Dals Veye Skiæl; saa bytter samme Vey ned til Vandet, hvor blev nedsatt 3de Mærkesteener og hugne 3 Glopper; Lars eyer paa den Søndre, Ped: og Niels paa den Nordre Side Løvskoven.

1777: 14 (Herreid i Eifiord 1777.)

Ved Vand Osen, i en jordfast Steen hugget en Gloppe som viiser i Vest op efter Braatet til en anden Gloppe i en jordfast Steen i Rusten, og lige efter Braatet til en nedsatt Mærkesteen som viiser lige i Vest til Sand hiørne Braatet, der nedsatt en Mærkesteen som viiser i Sør ned efter Bakken til en jordfast Steen, der hugget en Gloppe, og derfra lige til Stor-Elven. Inden disse Mærker eyer Peder og Niels Furue Skoven. Vand Bakkene lige fra de før beskrevne Mærker i Nordost til en Elv kaldet Østren, eyer Lars Furue Skoven; nok fra det Mærke i Sand hiørne Braatet til Søen, til Krogens andet Tuns Bytte, eyer Lars Furue Skoven. Fra Sleipen efter Bierget til Are Skaar Enden, og lige derfra ned til Syle Skaaret, eyer Peder og Niels paa den Nordre Side Løv Skoven.

Eragtet.

Forretningen beroer til i Morgen, da det er heel sildig paa Nat.

Dagen derefter, den 16de April, continuerede Mærkeskiæls Forretningen paa Gaarden Herreid, overværende det i gaar tilførte Lavrett og Parter.

Hvorda! Os blev atter anviist oven paa Are-Skaar Bierget i en stor jordfast Steen, og der hugget et Kors midt imellem Østre og vestre Stytte, som viiser op i Nord til et Skarv der oven for Veyen, der hugget en Gloppe som viiser i lige Linie op i vestre Enden i Brydje Skaaret, i et Bierg hugget en Gloppe som viiser op til en anden Gloppe i lige Linie i Store Bierke Skaaret, som viiser over en liden Dal til en huggen Kors i Bierget, som viiser i lige Linie op over Bierget til høyeste Field; Lars eyer paa den Vestre Side, og Peder og Niels paa den Østre Side. I Leervigen strax ved Stranden, i en jordfast Steen blev hugget en Gloppe som viiser i Sør i 2de i jordfaste Steene hugne Glopper, hvilke viiser i lige Linie op til et Kors hugget i et Svae bierg paa vestre Side af Mit Geelet; Lars eyer paa den Vestre Siden Slotte Engen, Peder og Niels paa den Østre Side Engen. I Ovn-Skreen tet ved Søen, i en stor jordfast Steen hugget en Gloppe som viiser efter Ovn Skreen og Geelet op til høyeste Field; Lars eyer paa den østre Side Løv Skoven, Peder og Niels eyer Løv Skoven paa den Vestre Side.

1777: 14b Aastæds Sag paa Herreid 1777.

Ved Stranden under Plom Apelen, der nedsatt en Mærkesteen som viiser i Sør i en anden huggen Gloppe i en jordfast Steen som viiser i lige Linie i en nedsatt Mærkesteen som viiser i en huggen Gloppe udi en jordfast Steen, hvilken viiser til et Kors hugget i en stor Steen. Enhver skal eye Older Skoven paa sin Bøe. Ligesom Lars eyer S[l]otte Bøen paa den Østre Side, og Peder og Niels eyer Slotte Bøen paa den vestre Side af næst foran beskrevne Mærker. Lille Botnen tilligemed Tyve Skaarene tilhører Lars, og ere hans Huusmands Slotter. Fra Ovn Skreen til 2det Tuns Bytte eyer Peder og Niels Oven Slotten, som er deres Huusmands Slotter. Slotte Skaarene fra Østren til 2det Tuns Bytte eyer Peder og Niels. Ved Søen uden for Asbiørns Linden i Bangsvigen, i en hvid Skartnolt!! (Skarvnolt) eller Næs er hugget en Kors som viiser lige op i en Bierg nolte ved Veyen, der hugget en Gloppe som viiser efter Veyen i en anden Nolte, hvori er hugget en Gloppe som end nu viiser ved Veyen i een Steen, hvor hugget en Gloppe som viiser lige ved samme Vey op i en Steen ved en Hansa Lind, der hugget en Kors som viiser ved samme Vey til Bande Helleren, der hugget en Gloppe som viiser til en Steen ved Veyen, kaldet Hellen, som viiser lige op ved samme Vey i en Bierg Nolte kaldet Neste Løe Hammeren, der hugget en Kors som viiser ved samme Vey op i en Berg Hammer ved Veye Skiellet, der hugget en Gloppe som viiser ved samme Vey op i en Steen ved Smette, er hugget en Kors som viiser ved samme Vey til Alms gaard Veye Skiæl, hvor der er hugget en Gloppe som viiser ved sam/m/e Vey til Qvik-Senden, er hugget en L Gloppe i et Skarv, som viiser Nord op igiennem Gielet, hvor er hugget i en Steen en Gloppe som viiser lige op i en anden Steen, hvor er hugget en L Gloppe som viiser Vest i en Hammer, hvor der er hugget en L Gloppe som viiser Nord op ad i en Ham/m/er, hvor er hugget en Gloppe som viiser op i en anden Ham/m/er, hvor der er hugget en L Gloppe som viiser Nord ost til en Berg Nolte under Løen, der hugget en Gloppe som viiser lige ind i en Ham/m/er, hvor hugget en Gloppe som viiser lige i en stor Steen, hvor der er hugget en L Gloppe som viiser Nord op ad til en Ham/m/er, der hugget en Gloppe som viiser op i en stor Ham/m/er,

1777: 15 Aastæds Sag paa Lindebrekke i Uldvig 1777.

der hugget en Kors som viiser lige til Skaars Eyendom. Almsgaard Slottet er inhegnet med 4 Mærkeskiæl, neml: 2 Kors og 2de Glopper, som viiser Øst og vest. Hermed bemærkes, at i Bangsvigen beholder enhvers paa sin Part baade Høe Slotte og Løv Skov, undtagen Almsgaards Slotten, som er lagt til den indre Part. I Tuns Garen nedsatt 2de Mærke Steene, een ved gamle Flors Noven, og 1 ved Nielses Bue Naav, hvor Lars eyer paa den Østre, Peder og Niels paa den Vestre Side.

Da saavidt var passeret efter en heel besværlig Befaring, anmeldte Parterne, at Uveyr hindrede at fuldføre denne Forretning, ligesom en anden beram/m/et Forretning betager Morgen Dag[en], saa var de begiærende at deres Forliig om de ubeskrevne Mærker maatte i Continuation af denne Sags Incamination tilføres Protocollen, saa snart Leylighed ville tillade det og Mærkerne af Lavrettet efter Parternes Anviisning var fastsatte, hvilket Retten concederede.

Dernæst bliver at beregne denne Forretnings Bekostning saaledes: Incaminations Penge 5 mrk: 4 s:, 1 Dags Forretning 2 rdr:, 2de Dags ditto 1 rdr:, Diet i 2de Reyse Dage 1 rdr: 2 mrk:, Fogden for Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Lænsmanden for hafte Møye, som sædvanlig 1 rdr:, Laug Rettet á 3 mrk: pr: Mand for 2de Dage, 4 rdr:, tilsam/m/en 11 rdr: 1 mrk: 4 s: Niels {Pedersens} Andersen Herreids Regning over sit Udlæg til denne Forretning, som han paastod godtgiort, neml: Fortæring i 2de Dage 9 rdr:, Tægte Dagen 2 rdr:, Fløtning fra Hestham/m/er til Eifiord 1 rdr: 3 mrk:, nok fra Eifiord til Ulvig 4 mrk: 8 s:, Stævne Penge 12 s:, tilsam/m/en hans Regning 13 [rdr:] 2 mrk: 4 s: hvoraf han decorterede 1 dr: Niels

Herreid giorde da det fulde Udlæg imod at oppebære af hver af Brødrene 7 rdr: 5 mrk: 3 s:, som blev tilstaaet.

Anno 1777, den 17de April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Lindebrekke i Ulvigs Kirke-Sogn og Gravens Præstegiæld, for at behandle en Odels Løsnings Sag anlagt af Halgrim Torbiørnsen imod Torkild Poulsen Lindebrekke; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Lavrettes og Meddoms Mænd: 1: Ole Tostensen Westrem, 2: Siur Poulsen Spaaneim, 3: Lars Andersen Liono, 4: Torkild Poulsen Leqve, 5: Iver Johansen Wichnæs, 6: Bertel Andersen Lisebrekke, 7de: Ricol Madsen Torblaae, og 8de: Magnus Rondestvedt.
Hvorda! for Retten fremstod Torbiørn Poulsen Lindebrekke for sin Søn Halgrim Torbiørnsen ibid: og anmeldte at han forleden for Juul haver tilbuden Torkild Poulsen

1777: 15b

Løsnings Penge for 2 Spand 4 ½ Mrk: Smør her udi Gaarden Lindebrekke, men som han ey i Mindelighed ville imodtage Løsnings Pengene, saa lod han ham med mundtlig Varsel stævne til Jorde Tirsdagen, eller og hvad Dag Sorenskriveren ville beramme, efter den fremlagde Tægte Dag, som er saa lydende: for da at anhøre Løsnings mandens Documenter og anden Beviislighed som han agter i Retten at fremføre. vil fornemme om den Instævnte møder.
Lænsmanden Niels Rønnestrand, som beslægted til begge Parter, mødte for den instævnte og vedtog lovlig Varsel.
Torbiørn Lindebrekke endnu som før anviiste Løsnings Pengene efter hans i hænde havende Documenter, og tilspurgte om den Instævnte ville modtage Pengene.
Den instævnte, og Lænsmanden paa hans Vegne, svarede Ney, de ville ikke modtage de anbudne Penge.
Citanten fremlagde Skiøde af 22 Dec: 1703, som han begiærede læst, og er saa lydende: Nok et Skiøde af 9de Oct: 1722, saa lydende: item 21 April 1741, 27de Octobr: 1747, og 4 Martii 1761, et efter andet saa meldende: og derefter paastod Dom saavel i hoved Sag, som Omkostninger.
Niels Rønnestrand declarerede for Retten, at denne Proces imod Torkild Lindebrekke er ganske ubillig og ulovlig, som Retten skal befinde naar Sagens Omstændigheder bliver forklared: først har Gaarden Lindebrekke været brugt af 2de Opsiddere Mand efter Mand over 50 Aar. 2do: har Torbiørn Lindebrekke bekommet den halve Gaard Lindebrekke for et lumpent Værd, neml: 81 dr: 3do: haver han lokket af sin Fader det andet Brug for den Summa 120 rdr:, og derfor lovet ham saa godt Vilkaar, som ikke skeede; men Torbiørn derimod et Aars Tid efterat han havde inløst den anden halve Gaard, solgte den igien uden ringeste hæftelse for den Summa 700 rdr: til fremmede, da Broderen Torkild Poulsen havde i Sinde at ville paatalt Gaarden \inløst/, og der fra Kiøberen fik Torbiørn den i Mindelighed selv tilbage, men strax igien udi Aaret 1765 solgte dette paastævnte

1777: 16

halve brug til sin Broder Torkild Lindebrekke, og gav ham Skiøde derpaa, men, som Torbiørn Poulsen manglede Penge og ikke fik inløst sin udstæde Obligation som hæftede paa den heele Gaard, altsaa kunde ey Torkild sit bekomne Skiøde blive tinglyst, men dog tiltræde og brugte han Gaarden strax, som sin Eyendom; ey heller bekom igien sine udlagde Penge, maatte da paa nye give 100 dr: til paa Godset, og da bekom et lovlig Skiøde. 4de: haver Torbiørn for sin Søn Halgrim i Aaret 1774 paaæsket at inløse den halve Gaard Lindebrekke, som en frem/m/ed og uvedkom/m/ende havde kiøbt af ham, men lod sig forlige, og transporterte sin

Odel bort for 30 rdr:, ville derfor haabe, at Retten ville skiønne om det var billigt og tilladt at samme hans Søn, som ey var førstefødde Søn, kunde inløse det andet Brug; som i saa lang Tid haver været skift og beboet af 2de Opsiddere, ikke heller haver Faderen brugt og beboet den eene halve Gaard, men alleneste eet Aar haft den udi Eye. Naar dette betragtes hvad Fordeel Torbiørn haver haft paa Gaarden efter {efter} hans bekomne og udgivne Skiøder, uden Gaardens ringeste Forbedring, da bliver Fordeelens Beløb til 700 rdr:, men Broderen Torkild ikke en Skillings Værd derimod, som dog var Faders Søn saavelsom Torbiørn, men i den Stæd haver Torkild Lindebrekke maattet understøttet og ernæret sine gamle Forældre, alt formedelst de slette Omstændigheder som Torbiørn havde tilbragt sine Forældre i det de fik intet Vilkaar af ham efter Løfte og oprettet Contract. Nu vil Torbiørn paa sin Søn Halgrims Vegne inløse Gaarden, da den nu er forbedret med huuser, Ager og Eng formedelst den nu værende og høye Priis Skyld, som Jorde godset er udi, men er aldrig i Stand til at eye og beboe den. Foranførte Omstændigheder ville det behage den respective Rett at paaskiønne og paasee.

Torbiørn Lindebrekke paastod, at den Instævnte skulle i Retten fremlegge sit, neml: Torbiørns udstædde Skiøde til ham, og benægtede alt af Contraparten tilførte.

1777: 16b

Lænsmanden for Torkild Lindebrekke, i Anledning af sit Protocollen tilførte, maatte begiære Sagen udsatt, for med Vidner, som nu ey ere tilstævnte, at kunne beviise hvad han har ladet tilføre.

Torbiørn Lindebrekke protesterede imod den forlangte Opsættelse, som allene sigter til Sagens Udhael.

Lænsmanden forhaabede ey med Retten at vorde overiilet, da han finder fornøden at begegne Sagen med Contra Stævning.

Eragtet

I Anledning af denne Sags forefundne Omstændigheder og det af Parterne Protocollen tilførte, bør ikke den forlangte Anstand nægtes, men bevilges, dog paa Contrapartens egen Bekostning. Men, da allerede mange Forretninger for denne Sommer ere berammede, saa kan for nærværende Tid ingen Tægte Dag til Sagens Foretagelse blive bestemmet, men ved næste Sommer Ting for Gravens Skibrede skal blive Parterne lovlig bekiendt giort for at kunne i agt tage deres Sags Fremme, og Contra-Parten fremkomme med den paaberaabte Contra Stævning, eller Dom modtage.

Dernæst bliver denne Forretnings Bekostning saaledes at beregne: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet Penge for 2de Reyse Dage 1 rdr: 2 mrk:, Skydsen leveres, Lænsmanden for hafte Møye, som sædvanlig 1 dr:, Lavrettet [pr: Mand] 1 mrk: 8 s:, er 2 dr:, tilsam/m/en 6 rdr: 2 mrk:, som af Citanten blev betalt.

og saaledes denne Session sluttet.

Anno 1777, den 18de April, paa Holmen i Uldvig infandt sig Brødrene Lars og Peder Herrei, medhavende de 2de Lavrettesmænd: Johannes Amundsen Legreid og Berge Traae, og i Anledning af deres Forlangende paa Aastædet Gaarden Herreid, begiærede nu deres Foreening angaaende Gaardens Deeling tilført Protocollen, saaledes:

Den tilførte Deeling i Bangsvigen blev saaledes valgt, at Lars beholder den yttre eller Vestre Part med paastaaende Løer og all Slags Løv Skov med Slotter fra Fields til Fiære, og Peder og Niels den indre eller østre Part. I Kobbur Teigen, i en stor Steen ved Søen

1777: 17

blev hugget en Kors som viiser op efter Bierg faldet i høyeste Field, hvor ligger en stor jordfast Steen, der hugget en Kors som viiser fra sig i Nord til Bolstad Egnen i en Bierg Nolte, hvor blev satte en Kors. I Bangsnæs, i et stor Svae Bierg østen for Qvæen Øyet kaldet, blev hugget en Kors som viiser op i en Kors i samme Linie, hvilken viiser atter i samme Linie op i en Gloppe, som blev hugget i en Bierg Nolte vesten for Smettet, videre i samme Linie til en stor Steen, og der hugget en Kors som viiser op i en anden Kors huggen i en stor Steen, og atter til en anden stor Steen, hvor hugget en Kors; denne Kors viiser op i en jordfast Nebbe Steen, der hugget en Gloppe, derfra til høyeste Field i en stor Bierg Nolte, hvor blev hugget en Kors som viiser til Bolstad Eyendom. Lars eyer paa den yttre og indre Side af de beskrevne Mærker alt, saasom Høe Slotter med al Slags Skov og Mark, og Peder og Niels eyer ligeledes den mitterste Part, eller Midt Teigen, med alt paastaaende. ydermere anmeldte de, at bag ved Nielses Bue Nov blev nedsatt en Mærkesteen som viiser til gamle Flors .k.fte.(?), hvilke frastiller Larses Ager fra Nielses Bøe.

Angaaende huusmands Pladsene blev saaledes aftalt, at Parterne beholder hver sit gamle Brug, og blev ved Ageren ved Søen nedsatt 2de Mærkesteene som deeler Ageren i 2de Deele. I gamle Græs Enden blev ligeledes nedsatt en Mærkesteen som viiser øst op i en anden Mærkesteen som viiser Sør i Stue Naaven, her nedsatt en Mærkesteen som viiser i lige Linie i Sydvest i Skykke Noven, hvor nedsatt en Mærkesteen som viiser Øst op i Staburs Noven, der nedsatt en Mærkesteen som viiser Nord i en anden Steen, hvor hugget en Gloppe som viiser Øst over Ageren i en Mærkesteen ved gamle Giærde. Som meldt, Lars og de 2de andre Brødre beholder hver sit gamle Brug i Huusmands Pladsene.

Dernæst blev vedtaget, at Lars overgiver til Brødrene sin Part af Ovenhugsten i Udmarken eller Fæehaven, til Vederlag imod Træet ved Vandet, nemlig af samme Størrelse at inhegne.

1777: 17b

Angaaende huuse[ne] ere Brødrene saaledes foreenede, at Lars eyer og beholder den gamle Røg Stue tilligemed det gl: Ildhuus eller Madstue under samme Tag; item det lille Løv Rum und!! (under) samme Tag; den gl: Smidie og Nøstet heelt op, item Laaven heelt op imellem Løe Braaterne; Paa Vaar Støelen skal Lars have deres Sæhl huus og de andre hans forrige Sæhl huus. Peder og Niels eyer det gl: Gaards Loft og et lidet Ildhuus, det gl: Flor og 2de Fiøs med en Stald; item en liden nye Grind i Nordre Kant paa Løen, som Peder og Niels selv skal bekoste, og derpaa skal de beholde den lille Løv Skykke, som Lars havde ved Søen.

Parterne sagde, at de nu ey vidste meere at anmelde betreffende denne imellem dem som Brødre kiærlige Foreening; og ligesom Lars efter Aftalen har udvalgt hvilken Deele ham lystede efter de 2de andres Deeling, saa bør og enhver beholde, styre og bruge sine Parter efter behag og beste Skiøn uden nogen Paa anke eller Misforstand, hvilket de begiærede tilført, og dernæst den ganske Forretning sig beskreven meddeelt.

Anno 1777, den 22de Maji, begyndte det **almindelige Sommer-Ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**; ved Retten nærværende den Constituerede Foged hr: Koren, og efterskrevne eedsorne Lavrettes mænd, 1: Torbiørn Larsen Aase, 2: Iver Iversen Hvidesteen, 3: Aad Olsen Deggebrekke, i hvis Stæd Johannes Wiig, 4: Even Bergesen Wasild, 5: Michel Samsonsen Samland, 6: Arne Larsen Eiche, 7de: Ole Olsen Bakke, og 8de: Niels Giertsen ibid:, i hans Stæd Brynild Siursen Fladebøe. Samt Lænsmanden og anden Tingsøgende Almue.

1: Rappels og General-Pardons Patent for alle de af Kongeriget Norge undvigte, og med eller uden Tilladelse udeblevne Søe Folk, Dat: Christiansborgs Slot d: 13de Januv: 1777.
2: Ligesaadan Patent for de fra Lands Lægderne i Norge fra 1748 undvigte Personer, Dat: Christianborgs Slot d: 30de Januv: 1777.
3: Forordning, hvorved adskillige Poster udi de forhen udgangne Forordninger om Lods Væsenet af 19de Maj 1763, og om Søe Enroleringen i Norge af 1te Feb: 1770, enten forandres eller nøyere fastsættes, Dat: 24de Martj 1777.
4: Placat af Dato 3de Feb: 1777, hvor ved af det Kongl: Norske Videnskabers Selvskab bliver udsat belønninger for bonde Standen i Norge.
5: Placat Dateret 6te Decembr: 1776, hvor ved forbydes at ingen Couffardie Skibe, af \de/ hans Majest:s Undersottere tilhører, maae føre nogen slags Flag, Vimpel, Vager eller Giøs

end de ved Forordningen af 11de Julij 1748, d: 1 og 2 §, anordnet er.
6: Placat af Dato 26de Novembr: 1776, hvor ved udsættes Præmier af Comercens Fond, for Kogte Fure Stavers anskaffelse med viidere:
7: Stiftets skrivelse til den Constituerede Foged Korn!! (Koren), betreffende en fra Bergenhuus Fæstning undvigt Persohn, navnlig Nicolaj Schwartz, Dat: 22de April 1777.
8: Stiftets skrivelse, betreffende en paa Transporten fra Sundmør til Sundfiord for Tyverie berøgtet Person navnlig Carl Magnus Petersen Palm, som skal være undvigt, Dat: 18de Martj 1777.
9de: Det Kongl: Rente Kam/m/ers skrivelse af Dato 18de Martj 1777, betreffende det Stemplede Papirs Leverance med viidere.
10: Stiftets skrivelse med hos fulgte Convention imellem Hans Kongl: Mayestæt og Khurfyrsten til Sachsen, angaaende Arve Midlers Udførsel med viidere, Dateret 4de Febr: 1777.
11: Rescript af 7de Januv: 1777, betreffende Consumptionens nedsettelse paa Horn Qvæg som indføres til Bergen, fra 48 s: til 32 s: i 3de Aar.
12: Stiftets skrivelse af Dato 7de Januv: 1777, angaaende Klipfiskens Verkning med viidere.
13: Stiftets skrivelse af 24de Decembr: 1776, med hos fulgte Placat, angaaende Graver og Liigs nedsettelse paa Landet med videre.
14: Angaaende Ulds indbringelse til Bergens Manufactur huus. Stiftets skrivelse af 24de Decembr: 1776.
15: Stiftets skrivelse af Dato 1te Octobr: 1776, angaaende Subschription paa en Dansk Dyr Historie.
16: Rescript af 2de April d: a:, angaaende bøxel Sedler og Fæste brevers Reversalers Publication til Tinge med viidere.
17: Rescript af 16de Octobr: 1776, angaaende Skorsteeners anskaffelse i de for eftertiiden af Nye opbyggede bonde Stuer paa Landet i Norge med viidere.
18: Stiftets skrivelse af Dato 25 Maj 1777, angaaende Graver Redskab til Kirkerne paa Landet i Norge med viidere. Til følge høybemelte skrivelse, var Fogden begierende Laugrettet og samtlig tilstæde værende Almues Svar, om de selv anskaffer sig de fornødene Redskaber til Liig-Gravers opkastelse, eller saadan anskaffes af Kirke-Eierne her i Skibreedet? Laug-Rettet og Almuen Declarerede, at de fornødne Graver Redskaber er beroende ved Præstegieldets Kirker, og ej af dem anskaffes.

Den Constituerede Foged Ulrich Koren i Rette kaldede den Sag som til seeneste Høste Ting var anlagt mod Løsgiængerne Iver Pedersen Espeland, Knud Knudsen Pladset og Berge

Jonsen Underhougen, hvilke samtlig til dette Ting ere Lavdagede, og hvoraf den sidste, foruden at være en Løsgiænger, er befunden at drive ulovlig

1777: 18b

Handel; og ville dernæst fornemme om de Lavdagede møder, og hvad de til Sagen haver at svare.
De 2de første anmeldte, at de ikke befatter sig med nogen Slags Handel, men, som gamle Karle ey kunde faae Tieneste. Derhos blev anmeldet at Iver Pedersen er en duelig Tømmermand, som er nyttig til saadant Arbeyde for Bøygdene, ...(?) nok ønskede, at han maatte befries fra fast aarlig Tieneste, paa det han saaledes kunde være de trængende til Nytte. Berge Jonsen Underhougen tilstod at han 1 Aar har været Løs og drevet Handel for at have noget til Underholdning; sagde derhos, at ingen har søgt efter hans Tieneste, ej heller har han ansøgt nogen, ligesaa lidet, som han hos Lænsmanden har anmeldt sig tienesteløs.
Fogden maatte, i Anledning af at disse 3de inkaldte haver anført dette, anføre: at hvad sig angaaer Iver Pedersen Espeland, som skal efter det Vidnesbyrd hannem inden Retten af Almuen er givet, være dennem til en bedre Nytte som Bygningsmand, end om han hos een af dem var nød at antage sig fast Tieneste, inlader samme til Dom/m/erens Kiendelse hvorvidt at han kunne være at ansee strafskyldig efter Forordningen af 9 Aug: 1754, og Rescriptet af 11 Dec: 1750. men i henseende til de 2de andre, da, som det tydelig er lagt for Dagen at de begge ere Løsgiængere, og den sidste, neml: Berge Underhougen, desuden sig med ulovlig Handel haver befattet; saa maatte Fogden paastaae over den første af disse 2de den Straf som for allegerte Forordn: og Rescript tilholder, og den sidste desuden for sin Handel tilstrækkelig at blive mulcteret, og med denne Paastand, hvori tillige Processens Omkostning maatte inbegribes, inlod han Sagen Dom.
De instævnte ligeledes inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen Formiddag.

Torchild og Even Hiertnæs anmeldte, at have udfærdiget Continuations Stævning udi forrige \Sag/ betref: en Vey, mod Christopher Aase, at anhøre fremdeles Vidnerne Endre Eide, Aad Ouestad og Lars ibid:, samt at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
Christopher Aase mødte og vedtog lovlig Varsel, og fremlagde nu det paaberaabte Vidnesbyrd af Borgermand i Bergen, Ole Lind, dat: 5 Octobr: 1776, hvorimod hoved Citanterne, som ey var varslede samme at paahøre, ey havde noget at invende. bemeldte Vidnesbyrd er af saadan Formeld.
Citanten begiærede de mødende Vidner fremkaldede og afhørte. Vidnerne mødte alle, og vedtoge lovlig Varsel. Dernæst [fremstod]

1777: 19

1: Vidne, Endre Eide, aflagde Eed og vidnede paa Spørsmaal, at Opsidderne paa Aase har i forrige Tider haft en anden Axte Vey paa Gaarden Eides Grund, ligesom de og der har haft Nøst; men for en Deel Aar siden, omtrent for 20 Aar, har de begyndt at bruge Citanternes og den paastævnte Vey, men veed ikke, om derfor er betalt Afgift. Anmeldte dernæst at være den Instævnte Christopher Aase beslægted. Item, at Aase Mændene for en Deel Aar siden har begyndt at rydde den nye Vey.
2det: [Vidne], Aad Ouestad, aflagde Eed og vidnede: Kan erindre, at Aase Mændene havde deres Axte Vey og Nøst ligesom forrige Vidne forklarede, paa Eides Grund; har hørt, at de siden har opryddet den Nye Vey, og at den Instævntes Fader har sagt, at han maatte \betale/

Hiertnæs Mændene for bemeldte Vey; men kunde ikke erindre hvor meget blev betalt. Denne Nye Vey er ikke til Nytte for Eyerne og Opidderne paa Hiertnæs. Vidnet sagde at være noget beslægted til Christopher Aase.

3de Vidne, Lars Ouestad, efter at have aflagt Eed vidnede: at han for 2de Aar siden tiente hos Christopher Aases Moder, og hørte da at hun tilstod og sagde, at hendes Mand, saa længe han levede, betalte Afgift af den paastævnte Vey; men erindrer ikke om det var aarlig, ey heller hvor meget blev betalt. Vidnet er afskediget.

Citanterne paastod, at Christopher Aase ved Dom maatte blive tilfunden at betale 12 s: aarlig, som forhen brugeligt har været for Brug af den benævnte Vey, af hvi[l]ken Aase Mændene allene har Nytten, item Processens Omkostning efter Dom/m/erens Skiøn; og saaledes inlod Sagen [til Doms].

Christopher Aase paastod at blive friefunden for at svare Afgift af den Vey, som er ham fornøden, og derimod at Processens Omkostning maatte blive ham erstattet; og ligeledes inlod Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til i Morgen, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Tosten Larsen Halderager gav tilkiende, at han har med mundtlig Varsel til dette Ting contra instævnt Jørgen Hærastveit betreffende det før paastævnte Gevæhr, derom at høre Vidner Niels Hærastveit, Lars Hans!! (Hansen) Torvigen, Peder Hansen Svasand, Sigri og Helga Jørgensdøttre Hærastveit, samt at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger, alt efter nærmere Paastand.

Jørgen Hærastveit mødte og vedtog lovlig Varsel.

Af Vidnerne mødte ikke Lars og Peder Hans-Sønner;

Stævnemaalet for dem blev lovlig afhiemlet af Lænsmand Johannes Wiig og Baar Jacobsen Skaffer.

De øvrige Vidner vedtoge Varsel.

1777: 19b

Vidnerne bleve fremkaldede og for dennem Eedens Forklaring oplæst med Formaning.

Niels Hærastveit fremstod og anmeldte at have forhen aflagt Vidnesbyrd i denne Sag, til hvilket han refererer sig, og under den aflagde Eds Kraft svarede end ydermeere, at han af Tosten har hørt at ville laane det bortbyttede Gevæhr, som syntes at være noget bedre end det andet, dog havde Vidnet hverken skudt eller proberet nogen af dem.

Sigri Jørgensdatter aflagde Eed og vidnede, at hun har intet Forliig hørt imellem Parterne, men har ønsket og tilraadet dem at forliges; item har hørt at Jørgens Fader sagde til Sønnen, at han skulle laane Tosten det tilbyttede Gevæhr.

Helga Jørgensd: aflagde Eed, og paa Contra Citantens Spørsmaal svarede: at Michels Dag for omtrendt 2 Aar siden kom Tosten og sagde til Vidnet, at han kom nu med Gevæhret som han havde byttet til sig, og satte det paa Loftet; men Vidnet saae ikke bemeldte Gevæhr, ey heller var Jørgen tilstæde, men da paa Reysen. Vidnet er afskediget.

Tosten Halderager begiærede Lavdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet.

Lovlig instævnte, men udeblevne Vidner Lars Hansen Torvigen og Peder Hansen Svaasand forelegges under Faldsmaal til næste Ting.

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.

1: Lars Brynildsen Fladebøes Vilkaar brev til sin Fader Brynild Siursen paa en deel Kaar af Gaarden Fladebøe, Dateret 22de Maj 1777.
2: Torbiørn Torbiørnsen Gousvig med f: Skiøde til Torbiørn Ørgesen Schoussie paa ½ Løb Smør, 1 ½ Gedskind med bøxel, for 64 r:, udj Gaarden Herrestvet, Dateret 22de Maj 1777.
3: Michel Samsonsen Samlands bøxel Seddel til Aad Helgesen paa 1 pund 21 Mrk: Smør, ½ bukskind, {1} ½ Gedskind udj Gaarden Bræche, Dateret 22de Maj 1777. med Revers.
4: Niels Johanesen Wiigs bøxel Seddel til Samson Jonsen paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Solesnæs, Dateret 22de Maj 1777. med Revers.
5: Torsten Johanesen Hovlands bøxel Sedel til Peder Larsen Brathebøe paa 1 Løb 12 Mrk: Smør i Gaarden Brathebøe, Dateret 27de Martj 1777. med Revers.
6: Aamund Larsen Espelands Skiøde til sin Søn Siur Aamundsen paa 22 ½ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Espeland for 30 rd: 12 s:, Dateret 22de Maj 1777.

Dagen derefter, d: 23de Maji, Continuerede Sommer Tinget med Jondals Skibredes Almue, overværende det i Gaard tilførte Lavrett.

Hvorda, udi den i Gaar optagne Sag imellem

1777: 20

Opsidderne paa Hiertnæs og Aase blev afsagt

Kiendelse

Ved Actens Revision befindes, at den formeentlige foraarsagede Skade formedelst den paastævnte Vey, ikke er beviist eller bestemt for at kunne fastsætte nogen sand Værdie eller Afgift: thi paalegges Hoved Citanterne saadant lovlig at i agt tage til næste Ting, og til den Ende Sagen udflyttes.

Udi den Sag af Fogden anlagt mod Løsgiængere, Afsagt

Dom!

De for Løsgiængerie instævnte har inden Retten selv tilstaaet Sigtelsen; men i Anledning af Almuens Declaration og forefundne Beskaffenhed friefindes Iver Pedersen Espeland udi Hoved Sagen for Tiltale. Og da Knud Knudsen Pladset vel ikke har befattet sig med Handel, men ey heller opfyldt Forordningens Bydende af 9 Aug: 1754, med at antage Tieneste eller melde sig hos Lænsmanden, som Tienesteløs: Saa bør han i Relation af høystbemeldte Forordning til Sognets Fattig Cassa betale 1 rdr: Berge Jonsen Underhoug, som ikke allene eet Aar har været Løsgiænger; men end og drevet Handel, bør til bemeldte Cassa betale 2 rdr:, og for Eftertiden antage Tieneste; ligesom de hver for sig betaler denne Processes Omkostning med 5 mrk: 4 s: til Dom/m/eren, ligesaa meget til Actor, og til Lænsmand og Stævne Vidner 2 mrk: 4 s:; item alle 3de tilhobe 1 Rigs Ort til det stempl: Papir til Dommens Beskrivelse følgel: Rescriptet, som alt udredes og betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Samson Underhaug ingav Lavdagen udi forrige Sag imod Thore Præstegaard, der blev læst saa lydende:
De benævnte Vidner mødte, undtagen Siur Præstegaard, som blev frafaldet.
Saa mødte og Hoved Citanten Thore Præstegaard.
Samson Underhoug begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte, og fremstod
1: Vidne, Siur Jonsen Svaaesand, aflagde Eed med oprakte Fingre, og vidnede, at han tiente hos Samson for omtrent 2de Aar siden da han modtog Gaarden, og var da Vidnet med at føre Støels Ved til det Sæhl huus som de meente skulle tilhøre Gaarden, og lagde Vedden inde i

Sæhl huuset; nogle Dage derefter, da Vidnet kom igien, var Vedden ude af Sæhlet, men kan ikke mindes

1777: 20b

hvor den da var lagt. Da den omvundne Vedd blev insatt, var intet Forliig eller Bytte om Sæhl huusene imellem Parterne passeret, men siden efter talte de derom, dog kan Vidnet ikke med Vished sige om de virkelig bleve foreenede. Ingen havde dette Vidne at videre tilspørge; thi blev det fra Retten afskediget.

2det Vidne, Siur Bræche, aflagde Eed og vidnede, at han, som bekiendt der, veed, at det omtvistede Sæhl huus har tilhørt Gaarden og Samsons Formænd, item at han hørte de talte om et Forliig angaaende Sæhlhuusene og Bytte; men veed ikke om det blev fuldbyrdet; og at den Tale derom passerede for 2de Aar siden. Vidnet er demitteret.

Samson Underhoug tillige med Thore Præstegaard sagde, at de haabede mindelig at blive foreenede saaledes, at Thore skulle opbygge et Sæhl saa lovlig, at det kan bekræftes af 2de forstandige Mænd, imod at beholde det forrige og gamle Sæhls huus. Imidlertid, dersom de ikke mindelig skulle kunne foreenes herom, saa ere Parterne eenige om og indlader Sagen til Doms til næste Høste \Ting/, her at afsiges efter det Protocollen tilførte og allerede beviiste.

Eragtet.

I anledning af Parternes Forlangende beroer Sagen til næste Ting.

Dernæst lod Fogden inden Retten oplæse den Frivillige Gave Forretning, hvis beløb er 3 r: 4 mrk:

Da ingen havde viidere med Tinget at bestille efter foregaaende lovlig Udraab, blev samme paa lovlig maade ophævet.

Anno 1777, den 23de Maji, begyndtes det **Almindelige Som/m/er Ting med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**; tilstæde den Constituerede Foged hr: Koren med følgende eedsorne Lavrettesmænd, 1: Erich Gundersen Wangdal, 2: Niels Hactorsen ibid:, 3: Arne Larsen Øvre Axnæs, 4: Lars Olsen Nedre Axnæs, 5: Jon Nielsen Skaare, 6: Niels Isachsen Botnen, 7: Johannes Torjersen Fladebøe, i hans Stæd Jon Olsen Botnen, og 8de: Ole Jermundsen Skaar, tilligemed Lænsmanden og den Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev læst de Kongl: Forordninger og Øvrigheds Skrivelser som for Jondals Skibrede findes specificerede.

Almuens Svar ang: Grave Redskaberne var eenstemmig, at [af] Kirke Eyerne for dette Præstegiælds 2de Kirker vare bekostede, og ved Kirkerne ere beroende, saa at Vedkommende Almue des angaaende ikke har mindste Ulydighed eller Bekostning.

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.

1: Torsten Johanesen Lepses med f: Skiøde til Torsten Larsen Nesthuus paa 1 pund 3 Mrk: Smør uden bøxel, i Gaarden Næsthuus for

1777: 21

18 rd:, Dat: 23de Maij 1777.
2: Hr: Blythes bøxel Seddel til Torsten Larsen Næsthuus paa 2 pund 6 Mrk: Smør i Gaarden Næsthuus, med Revers, Dateret 15de Maij 1777, ved sam/m/es Publication betalt 4 Mrk: til Bergens Manefacturhuus.
3: Publiceret Arve Skiftet efter Henrich Endresen Scheie, hvor udi er taget til Indtægt Jordegods i Gaarden Scheie 1 pund Smørs Landskyld, som er udlagt paa Creditor S: T: Hr: Blyt, Sogne Præst til Wigøer, Dateret 22de Maj 1776.
4: Siur Larsen Øvre Axnæses Obligation til Jørgen Isachsen Berve, stor 91 r:, pantsat 18 Mrk: Smør, ½ Faarskind, ½ Kalvskind og ¾ Løb Salt, samt overbøxel til 18 Mrk: Smør, udi Gaarden Øvre Axnes, Dateret 23de Maj 1777.

Dagen derefter, den 24de Maji, continuerede Som/m/er Tinget med Østensøe Skibredes Almue, overværende det samme Lav Rett som i Gaar blev Protocollen tilført.

Publiceret Knud Olsen Frostads Testamente til hans hustrue Ingun Erichsdatter Froestad, dat: 26de Martii 1777.

Ellef Larsen Axnæs anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet sin Stif-Fader Hiermund Olsen Næs til at betale den Landskyld han har oppebaaret af Citantens Gods i hans umyndige Aar, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare; ligeledes at lide Dom til igien at betale de oppebaarne Afgifter af Huusmands Pladsen Næsset, 24 s: Aarl:
Den instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, men paastod at han havde betalt en Deel af Landskylden til de rette Ejere.
Citanten lod tilføre, at ham tilkommer Landskyld af alle Arvingers brug efter Accord med dem, og da han til næste Ting agtede at føre Vidner herom; saa begiærede han Sagen til den Tid stillet i beroe.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Niels Botnen fremlagde Lavdagen udi forhen anlagde Sag mod Lars Fladebøe, læst saa lydende:
Lars Fladebøe mødte og vedtog Lavdagelsens lovlige Forkyndelse; og paastod at have hugget i samme Skov og Mark som hans Formænd, og vidste derfor ikke at have hugget i Citantens Ejendom, som han paastod burde og maatte beviises paa Aastædet, hvorhen han begiærede Sagen henviist.

Eragtet.

I anledning af det Protocollen tilførte og conform Lovens 1 B: 2 C: 15 Art:, henviises denne Sag paa Aastædet at behandles, og skal Tægtedag paa Citantens Forlangende vorde udfærdiget.

1777: 21b

Den Constituerede Foged forlangede i Anledning af Udsættelserne udi afg: hr: Kam/m/er Raad Juels Regnskab for Aar 1776, dens 10 Post, at Lænsmanden og de tilstædeværende maatte blive tilspurgte om det ikke er dem bekiendt, at Thole Gaards Opsiddere har ligesaa vel for det 2det Friheds Aar nydt fuld Skatts Godtgiørelse \som for det første Aar/; ligeledes om det ikke er Lænsmanden bekiendt, at de ey for samme Afgifter ere fordrede eller til Restance anførte? Lænsmanden, Lavrettet og den tilstædeværende Almue, da Opsidderne

paa Gaarden Thole ey ere ved Tinget tilstæde, men paa Reysen, svarede, at det ikke er dem andet bekiendt end at de benævnte Opsiddere har nydt den omspurgte Skatts Godtgiørelse; ligeledes sagde Lænsmanden, at de bemeldte Opsiddere ey har været fordrede, eller paa de aarlige Restance Registere været anførte for de samme Afgifter.
Fogden forlangede herom Tings Vidne beskreven meddeelt.

Og, da da!! ingen havde meere ved Retten at indtale, blev Sommer Tinget for Østensøe Skibrede ophævet.

Anno 1777, d: 26 Maji, begyndtes det **almindelige Som/m/er Ting med Gravens Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eidegrund**, og nærværende den Constituerede Foged hr: Koren med efterskrevne eedsorne Lavrettes mænd: 1: Lars Olsen Jørdre, for ham sidder Joseph Lille Graven, 2: Ellef Jørgensen Traae, for ham Gudmund Rønnestrand, 3: Anders Josephsen Lille Graven, 4: Ole Olsen Hielmevold, 5: Magnus Anvesen Sysse, 6: Anders Poulsen Vallenvig, 7de: Tosten Torchildsen Tvedt, for ham Berge Traae, og 8de: Rasmus Asbiørnsen Brynnæs, tilligemed Skibredets Lænsmand Niels Rønnestrand og Tingsøgende Almue.

Dernæst læst de Kongl: Forordninger og Øvrigheds Ordres, som for Jondals Skibredes Almue findes i Protocollen specificeret.

Almuen svarede her paa Fogdens Tilspørgsel, at Kirke-Eyerne af disse 3de Kirker forsyner selv \med/ og ved lige holder de fornødne Grave-Reedskaber, uden nogen Byrde eller Bekostning for Almuen.

Tosten Legreid anmeldte ved mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Hans Olsen Legreid at høre Vidner Gunilde Iversdatter, tienende paa Legreid, Randvei Richolds Datter Legreid, og Siur Legreid, betreffende Overfald og haard Medfart mod Citantens Søn, alt til et lovlig Tings vidnes Erhvervelse. Begiærede dernæst Vidnerne afhørte

1777: 22

efter de fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende:
Af Vidnerne mødte ikke Siur Legreid; thi blev Stævnemaalet for ham lovlig afhiemlet af Lænsmanden Niels Rønnestrand og Gudmund ibid:; saavelsom for den udeblevne instævnte Hans Olsen Legreid. Derefter fremstod
1ste Vidne, Gunilde Iversdatter, som aflagde Eed og svarede til 1ste Qvæstion: Afvigte Høst, noget efter Michaelis Tid, saae Vidnet at Hans Legreid i Vreede greb fat paa Citantens Søn, som er et Barn paa 13 á 14 Aar, greb ham i Haaret med den eene Haand og slog ham med den anden. item at det skeede fordi Drengen tog den instævntes Hest og reed paa den fra Huusene paa Legreid til Søen. som er et ganske lidet Stykke Vej af nogle faae Bøsse Skuds Længde, at Drengen, da han kom den halve Vej, først tog et Tov og lagde i Munden paa Hesten i stæden for Bidsel. til 2den Qvæst: lige efter Spørsmaalet. Til 3de Qvæst: Ja! Til 4de Qvæst: ligesom Spørsmaalet indeholder. Til 5te Qvæst: Jo! efter Spørsmaalet.
2det Vidne, Randvei Ricoldsdatter, aflagde Eed og forklarede: ganske eenstemmig med forrige Vidne til alle Qvæstioner. Er derpaa fra Retten afskediget.
Tosten Legreid frafaldt det udeblevne Vidne, og begiærede Tings vidnet in Forma beskreven meddeelt, Som bevilgedes.

Thorgrim Olsen Dahle fremstillede sig for Retten og anmeldte at have med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde nogle Vidner under Faldsmaal at møde til at aflegge deres Vidnesbyrd under Eed hvad de have hørt og med Sanhed ere vidende om hans Sal: Faders Ole Dahles Declaration og sidste Villie, betreffende hans paaboende Gaard Dahle herefter skulle skiftes i 2de Brug, eftersom Gaarden er af den Beskaffenhed og Bonité, at deraf til al Skikkelighed kan ernære sig 2de Familier. Hvilke Vidner at faae afhørte, udbad han sig til sin egen Sikkerhed og for egen Regning, for denne Sinde ingen Paagieldende, alt til et Lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse. Vidnerne, som under Faldsmaal ere tilkaldede, ere Svend Nielsen Kirketeigen, Anve Absolonsen Espeland og Niels Olsen Dahle.

De benævnte Vidner mødte alle, ellers meldte sig ingen med Tilsvar.

1: Vidne, Svend Nielsen, aflagde Eed efter Loven at ville vidne Sanhed. Thorgrim Olsen ingav skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende: at ved omtrent St: Hans Tid afvigte Aar blev Vidnet kaldet til Ole Dahle, som da laae syg, og hørte da Vidnet

1777: 22b

at Sønnen Thorgrim ville have eller begiærede Skiøde efter Løfte paa den halve Gaard Dahle; da sagde Faderen Ole: du kan ikke nu reyse; thi Du veed ikke om ieg da kan findes levende; men lovede derhos, at Sønnen Thorgrim skulle faae den halve Deel af Gaarden, og at det var hans Villie. Til 2den Qv: Jo, og refererer sig til sit Svar paa første Spørsmaal. Til 3de: Jo, kan ikke andet skiønne. Til 4de: Veed det ikke til visse, men har hørt, at ligesom Aaret er til kan avles 15 á 16 tdr: paa hver halve Part. Til 5te Qv: 8 á 9 Nød og 1 Hest, item 12 stk: Smaler paa hver halve Part. Til 6 Qv: Veed det ikke, men mange faaer at hielpe sig med mindre Jord.

2det Vidne, Anve Espeland, aflagde Eed og vidnede til 1ste Qvæst: ligesom forrige Vidne, i henseende at det var Faderens Villie, at Thorgrim skulle faae den halve Deel i Gaarden Dale; at dette passerede Dagen efter at forrige Vidne havde været der og hørt det omvundne; item at Ole Dahle selv sagde til Vidnet at han ligeledes havde udladt sig for det næst forrige Vidne, og bad dette Vidne erindre sig denne hans Villie og Udsagn, om det i sin Tid skulle blive fornøden. Til de øvrige Qvæstioner svarede Vidnet eenstemmig med forrige Vidne. er derpaa afskeediget.

3de Vidne, Niels Olsen Dahle, aflagde Eed og svarede til 1. qv: ligesom første Vidne, med hvilket han paa een og sam/m/e Tid var tilstæde tilligemed dette Vidnes og Thorgrims Moder, som endnu var eenig at Faderens Villie maatte opfyldes. Til de øvrige Qvæstioner svarede Vidnet eenstemmig med de forrige Vidner. Vidnet er afskeediget.

og Thorgrim Olsen Dahle begiærede Tings Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt. Som belv bevilget.

Dernest blev efterfølgende Documenter fremleveret til Publication.

1: Niels Pedersen Mit Folchedalens bøxel Sedel til Siur Larsen Rønnestrand paa 1 pund 3 Mrk: Smør, ½ hud i Gaarden Mit: Folchedalen, Dat: 7de Ap: 1777, med ligelydende Revers.

2: Anviist til udslettelse Simon Tronsen Eides Oblig: til Lars Nesseim, stor 150 r:, derfor pantsat 20 Mrk: Smør, samt overbøxel til 4 ½ Mrk: Smør, betalt efter qvit: af Dags Dato, Dat: 22de Maj 1775.

3: Anviist til udslettelse Simon Endresen Lyones Obligation til Chrestoffer Gieltnes, stor 150 r:, derfor Pantsat ½ Løb Smør, ¼ huud og ¼ Tønde Salt udi Gaarden Lyone, Dat: 16de Maj 1760, betalt efter Qvit: af Dags Dato.

4: Anviist til udslettelse Daniel Ørgensen Lionæs Pante Obligation

til Lars Torbiørnsen Lione og Siur Wæstrem, stor 308 rd: 3 mrk: 12 s:, [derfor pantsat] ½ Løb Smør, ¼ huud, ¼ Tønde Salt i Gaarden Lione, Dat: 23de Octobr: 1773, betalt efter Qvitering af Dags Dato.

5: Anviist til udslettelse Erich Næsthaas Obl: til Jens Olsen, stor 88 rd:, Pantsat 1 pund Smør, 1/3 buksk:, 1 F:skind, 2/3 K:skind, i Gaarden Næstaas, Dateret 22de Octobr: 1771, betalt efter Qvitering af Dags Dato.

6: Anviist til udslettelse Niels Olsen Hagestads Oblig: til Hr: Lieutenant Niels Dal, stor 90 rd:, Pantsat 1 Spand Smør, ¼ huud i Gaarden Windal, Dateret 24de Octobr: 1768, efter qvitering af 30de Novembr: 1776 betalt.

7: Daniel Øriansen Liones Obl: til Hr: Prousten Schnabel, stor 150 r:, Pantsat ½ Løb Smør, ¼ huud og ¼ Tønde Salt i Gaarden Lione, Dat: 26de Maj 1777.

8: Endre Simonsen Liones Obl: til Chrestoffer Geltnes, stor 155 r: 3 mrk: 5 s:, pantsat ½ Løb Smør, ¼ hud, ¼ Tønde Salt i Gaarden Lione, Dateret 26de Maj 1777.

9: Iver Olsen Windals Oblig: til Siur Tronsen Tveito, stor 70 rd:, pantsat 1 ½ Spand Smør med bøxel i Gaarden Windal, Dat: 26de Maj 1777.

10: Endre Simon[sen] Liones Kaarbrev til sin Moder Inger Anfindsdat: paa endeel Kaar af Gaarden Lione, Dat: 26de Maj 1777.

11: Niels Pedersen Folchedalls Contract med Siur Larsen Rønnestrand om Gaarden Mit Folchedall, Dateret 7de April 1777.

12: Jon Siursen Bræches Vilkaar Contract til sin moder Anna Gudmundsdatter om Vilkaar af Gaarden Bræche, Dateret 26de Maj 1777.

13: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Josep Ellingsen Holve paa 20 Mrk: Smør med bøxel, og overbøxel til 4 ½ Mrk: Smør, i Gaarden Eide for 252 rd:, Dateret 26de Maj 1777.

14: Joseph Ellingsen Holves Pante Obligation til Lars Iversen Næssem, stor 170 rd:, Pantsat forbenævnte Gods i Gaarden Eide, Dat: 26de Maj 1777.

15: Brithe Erichsdat: med f: Skiøde til Erich Jensen paa 1 p: 12 Mrk: Smør med bøxel udi Gaarden Næstaas for 84 r:, Dat: 26de Maj 1777.

16: Chrestoffer Gieltnæs med f: Skiøde til Endre Simonsen Lione paa 1 p: 12 Mrk: Smør, ¼ hud, ¼ Tønde Salt med bøxel udi Gaarden Lione for 187 rd: 1 mrk: 13 s:, Dat: 26de Maj 1777.

17: Pougl Gutormsen Teigens Skiøde til Tron Larsen Svartvet paa en Plads kaldet Teigen i Øyfiord!! (Eifiord) for 74 rd:, Dateret 26de Maj 1777.

18: Torfind Johanesen Wattertveds Vilkaar brev til Sigtrud Nielsdatter om Kaar af Gaarden Wattertved, Dat; 15de April 1777.

19: Erich Nestaas Vilkaar brev til sin Moder Brithe Erichsdatter om Vilkaar af Gaarden Næstaas, Dateret 26de Maj 1777.

20: Niels Olsen Windals Pante Oblig: til Gravens Præstegields Fattig Cassa \40 r:/, og til Skoele \holderen/ {Cassen} samesteds, \Wiching Traae/, 63 rd:, Pantsat 1 Spand Smør, ¼ huud udi Gaarden Windal, Dateret 2den Decembr: 1776.

21: Tollev Daniel[sen] Øvre Hagestads Pante Obligation til Hr: Prousten Schnabel, stor 49 r:, Pantsat 1 Løb 1 pund 12 Mrk: Smør, samt overbøxel til 19 Mrk: Smør, udj Gaarden Øvre Hagestad, Dateret 29de Maj 1776.

22: Hr: biskop Hagerups bøxel Sedel til (I?)ver Aase og Ole Wæstrem paa halve deelen af Grunden til en Stampe Mølle i Aas Elven, Dat: 28de Septembr: 1776, med Revers.

Publiceret Arve Skiftet efter Simon Endresen Lione, Dateret 16de April 1777, hvor er taget til Indtægt ½ Løb Smør, ¼ huud, ¼ Tønde Salt, som saaledes er udlagt; Chrestoffer Geltnæs 13 Mrk: Smør, ¼ huud, ¼ Tønde Salt for 126 r: 5 mrk: 14s:, Endre Simonsen 4 Mark Smør for 12 rd: 4 mrk: 3 s:, Anfind Simonsen ligesaa, Ingeri Simonsdatter ligeledes, Angunne Simonsdatter ligesaa, Enken Ingeborg Anfindsdatter 6 Mrk: Smør for 19 rd: og 4 s:, og endelig Anfind Simonsen for 1 Mrk: Smør for 3 r: 1 mrk:

Publiceret Arve Skiftet efter Jens Olsen Næstaas, Dateret 19de April 1777, hvor boen er taget til Indtægt ½ Løb Smør med bøxel udi Gaarden Næstaas, som saaledes er udlagt, Enken Brite Erichsdatter 18 Mrk: smør for 48 r:, Sønen Erich Jensen 4 ½ Mrk: Smør for 12 r:, Sønnen Ole ligesaa meget, Sønnen Siur ligesaa meget, Sønnen Niels ligesaa meget.

Dagen der efter, d: 27de \Maji/, continuerede Sommer-Tinget med Gravens Skibredes Almue, i Overværelse af det sædvanlige Lavrett, undtagen Niels Rønnestrand sad istæden for Rasmus Brynæs.

Niels Traae for Anve Espeland anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Enken Sønneve Aadsdatter Espeland med Lavværge Niels Nedre Fylkedalen til Regnskab, som og til at anhøre Vidner efter sin inlagde Fordring og Regning i Skifte Retten paa Gaarden Espeland sidst afvigte Vaar, derom at lide Dom til Betaling efter Skifte Rettens Skiøn, som og at betale Processens Omkostninger. Til Vidner i Sagen ere inkaldte under Lovens Faldsmaal Christie Johannesdatter og Lars Nielsen Espeland, og Jon Monsen. Vil fornemme om de instævnte møder.

Stævne Vidnerne Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund Eide afhiemlede Stævnemaalet lovlig at være forkyndet for Sønneve Aadsd: og Lavværge Niels Fylkedalen.

Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og eedfæstede, og tilspurgte hvad de ere vidende om Kravet til Citanten og hans afdøde Søn Torchild Espeland.

1ste Vidne, Christie Johannesdatter, aflagde Eed efter Loven og forklarede: at hun hørte for omtrent 1 Aar siden afvigte Høst at Brødrene Absolon og Torchild paa een Tid sagde det Absolon skyldte sin Fader Anve 1 rdr: imellem 2de Kiør. item, at Absolon nogen Tid derefter tilstod at være skyldig sin Fader Anve 1 td: Korn; videre forklarede Vidnet, at have hørt at Torkild sagde nogle gange, og \sidet!! (siden)/ nogen kort Tid førend han druknede, at have tilgode hos sin Broder Absolon 6 rdr:, som han nogle gange havde krævet, men ey bekom/m/et; item havde tilgode 10 mrk: for en Buk, som foruden de ommeldte 6 rdr: restede. End videre sagde Vidnet at have hørt nu afvigte Høst, at Faderen Anve krævede Absolon 5 mrk:, som han havde laant ham, og som Absolon ikke nægtede, men foregav, at en anden nu ustævnt skulle betale ham. Enken Sønneve med Lavværge Niels Fylkedal, som nu var tilstæde, bad Vidnet

tilspurgt, om det veed at Citantens fulde Regning var rigtig, og ey noget derpaa betalt. Vidnet refererer sig til sit aflagde Vidnesbyrd, og har ey andet at forklare.

2det Vidne, Lars Nielsen Espeland, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, dog med den Forandring, at Anve vel krævede for 1 td: Korn, men veed ikke om den er betalt. Nok vidste Vidnet, at Anve arbejdede hos Absolon, men kan ikke erindre hvor længe; ey heller om saadant Arbejde blev betalt. Paa Lavværgens Spørsmaal svarede Vidnet, at Absolon fik den omvundne Buk hos Broderen Torchild, men veed ikke om Torchild fik, som Enken foregiver, nogen Buk igien. Ingen af Parterne havde paa Tilspørsel meere til Vidnet at erindre; thi blev samme afskediget, og igien fremkaldet

3de Vidne, Jon Monsen Giørdre, aflagde Eed efter Loven og forklarede: at forrige Vinter hørte han at Absolon kiøbte en Hiorte Brog hos Anve, som da ikke blev betalt, veed ey heller om det skeede siden efter, end ikke til hvad Priis den blev solgt. sagde derhos, at han i denne Sag ey havde meere at vidne. Ingen havde meere at tilspørge Vidnet; thi blev det afskeediget.
Traae refererer sig til sin i Skifte Retten fremlagde Regning saavidt med disse Vidner er oplyst, og da han anmærkede at Lavværgen med Enke i fleere Sager her til Tinget er inkaldet at høre Vidner om sine Fordringer, som end og fleere paa Woss, der har ingivet sine Fordringer i Skiftet, og af Enken med Lavværge bleven benægtet; saa exciperede Anve Espeland, som eeneste Arving efter sine 2de afdøde Sønner, fra disse Bekostninger, men har den visse Formodning, at ingen Creditor fordrer meere end han med Rette bør have. For det øvrige begiærede han, at ved Skiftets endelige Slutning denne Fordring maatte paakiendes, og til den Ende begiærede Protocoll Udtog af det passerede. Som billiges.

{Niels Traae} eller Aslach Warberg ingav Lavdagen imod Christopher Wivelien og Baar Sæbe, læst saa lydende:
Lænsmand Niels Rønnestrand for Christopher Wivelien mødte og vedtog lovlig Varsel; men da den instævnte har et svagt huus, saa kunde han nu ikke møde, var derimod begiærende at Sagen maatte udfløttes til næste Ting, paa det {Sagen} \den/ med Contra Stævning kunde begegnes.
Baar Sæbe tilstod lovlig Varsel, men benægtede at have ingaaet den paastævnte Caution, og paastod at Citanten saadant burde beviise.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til næste Ting, da Christopher Wivelien fremkommer med den paaberaabte Contra Stævning.

1777: 24b

i Mangel deraf nyder Sagen Fremme efter det passerede.

Michel Davidsen Hylde anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Anna Siursdatter Opheim med Fader som hendes Forsvar, til at anhøre Vidner betreffende utilbørlige Ord, neml: Ole Thormosen Lione og hustrue Olog, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.
De instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund Eide.
Vidnerne vedtoge lovlig Varsel.
1: Vidne, Ole Thormosen Lione, aflagde Eed og vidnede: at han hørte afvigte Sommer ved St: Hans Tid, at Anna Siursdatter sagde at Michel{sen} Davidsen havde stiaalet Korn, men nævnede ikke hvormeget, fra en nu ustævnt Person.
2det Vidne, Olog Larsdatter Lione, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, som paa een og samme Tid var nærværende, men ingen anden, og forklarede Vidnet, at de siden har tilstaaet saadant for Citanten efter hans Tilspørsel og udspred Rygte. videre, at bemeldte Anna Opheim sagde derhos, at den ustævnte skulle des aarsag have tilbageholdet Citantens Løn.
Michel Davidsen begiærede Tings Vidnet sluttet og sig in forma beskreven meddeelt. Som blev bevilget.

Siur Poulsen Spaaneim ingav Lavdagen mod Tosten Røndestveit!!, læst saa lydende:
For Tosten Røndestveit mødte Torbiørn Lindebrekke og vedtog lovlig Varsel, og desuden tilstod Sigtelsens Rigtighed uden Vidner at anhøre; ligesom han meente at forsvare hvad i den

henseende har handlet eller giort, og fremlagde Kongl: Allernaadigst Privilegium af 10 Maji 1759, som han begiærer Acten tiltagen, og hvilket vil oplyse, at 6 Tylter Tømmer af Røndestveit Skov er lagt til en anden, neml: Bagnes Saug at skiæres, tilstod ellers, at i fald den skulle mangle noget af det Citantens tilhørende Qvantum, saa skulle det erstattes inden 5 Aar.

Begge Parter begiærede Dom efter deres Privilegiers Formeld, og at Processens Omkostning maatte paaskiønnes.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen Aften.

Ole Bue ingav Lavdagen imod Lars Næsheim, der blev læst og er saa lydende:

Lænsmand Niels Rønnestrand mødte for Lars Næsheim og vedtog lovlig Varsel;

ligesaa infandt sig for Retten Vidnet Ole Nielsen Wambem, som fremstod og aflagde Eed, dernæst forklarede: paa Citantens Spørgsmaal, at paa Reysen fra Egersund tog de Havn paa Storøen, hvor de laae formedelst Modbør, \fra Løverdag/ til Tirsdags Aften, da de kom ¼ Miil derfra, hvor de intog Bord og Jægte Inved eller Materialier, for at bringes til Ulvig; Vidnet sagde ellers, at de laae een Dag med god Vind, og blev da Reysen hindret ved at intage de ommeldte Materialier. Ingen havde Vidnet videre at lade

1777: 25

tilspørge; thi er det afskeediget.

Niels Rønnestrand declarerede at Citantens Jægt besynderlig var fragtet til Egersund, for paa hiemveyen at kunne intage de ommeldte Materialier, og at Lars Næsheim følgel: deres Accord havde betalt Citanten 4 rdr:, paastod derhos at deres Accord var udtrykkelig saaledes, at han maatte indtage det ommeldte paa Hiem reysen, og derpaa tilbød at aflegge sin Saligheds Eed; men vilde Citanten aflegge Eed, at deres Accord ey var saaledes, saa vilde den Instævnte betale baade den fulde Fragt hiem igien, ligesom for den fulde Reyse med 4 rdr:, og derhos Processens Omkostning.

Ole Bue benægtede at ville aflegge den anbudne Eed, men ville modtage den Instævntes.

Og saaledes indlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til 1ste Julii førstkommende.

Aslach Ourdal den yngere har stævnet Ole Jonsen Solberge med mundtlig Varsel til denne Tid og Stæd at møde at anhøre Vidner ang: at han har ladet løbe Tøm/m/er paa Citantens Skov og Eng, og samme Skade lidelse at erstatte, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostninger at svare. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.

Berge Traae møder!! (mødte) for den instævnte og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne er Torchild Gundersen Ourdal og hans Broder Lars ibid:, hvilke for Retten infandt sig.

1: Vidne, Torkildsen!! (Torchild Gundersen), aflagde Eed og vidnede: at i Vinter noget før Juul \afvigte/, lod den instævnte løbe Tømmer paa et gam/m/elt Tøm/m/er Løbe, men Vidnet vidste ikke om det skeede med eller uden Tilladelse. de ned løbende Træer giorde da Skade, ikke paa Citantens Eng, men paa hans Skov af Hattel, Alm og deslige, men Vidnet kunde ikke vide Skadens Beløb. Berge Traae spurgte, om ikke den instævntes Fader og Moder i deres Tid har betient sig af samme Tøm/m/er løbe? Svar: Jo! men veed ikke, om de dertil havde Tilladelse. Paa Citantens Spørsmaal svarede: at de ikke har betient sig af dette Tømmer Løbe uden seent om Høsten, eller veed Snee Føere.

2det Vidne, Lars Gundersen, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, dog med den Forandring, at han ikke saae nogen Skade paa Skov eller Mark; ey heller har været anmodet at eftersee det.
Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting til nærmere Oplysning. Som blev accorderet.

Thomas Haldanger anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Guro Olsd: ibid: til at fravige \hans eyende Gaard/ {Jorden} efter passeret lovlig Udsigelse grundet paa ingaaet Foreening af 19 April 1776, til den Ende fremlagde til Actens Følge den paa Aastædet Passerede Forretning, saa lydende: Ville dernæst fornemme om den instævnte møder med Tilsvar.
Guro Olsd: Haldanger mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Rønnestrand og

1777: 25b

Gudmund ibid:, som og aflagde Eed, at de i denne Sag ligeledes med fuld Varsel havde inkaldet Enkens Lavværge Aslach Wangen.
Torbiørn Lindebrekke for Aslak Wangen mødte og vel vedtog lovlig Varsel, men derhos declarerede, at han \nu/ havde frasagt sig at være hendes Lavværge, og saaledes ikke befatter sig med denne Sag.
Citanten fremstillede 2de Vidner, David Michelsen Hylde og Torbiørn Lindebrekke, som han begiærede eedfæstede og conjunctim afhørte, om ikke Enken Guro Olsd: afvigte Høste Ting her paa Tingstædet blev ti[l]buden Betaling efter deres Foreening, og hvad hun dertil svarede.
Vidnerne aflagde Eed og svarede: at de paa omspurgte Tid og Stæd saae og hørte, at Thomas Haldanger anviiste og tilbød Guro Olsd: de accorderede Penge for at fravige Jorden; men at hun svarede Ney, og ikke modtog Pengene.
Citanten dernæst fremstillede Beskikkelses Vidnerne Thore Christophersen Aaseim og Aslach Erichsen Scheje, som han begiærede conjunctim afhørte, om de ikke før Juul afvigte har udsagt Guro Olsdatter af Jorden Haldanger i følge deres Foreening, og hvad hun dertil svarede:
Vidnerne Thore Aaseim og Aslach Scheje aflagde Eed og forklarede: 7 eller 8 Uger før Juul vare de udsendte for atter at tilbyde hende de i Foreeningen benævnte Penge, og at udsige hende at bortflytte til næste Fardag; hvortil hun svarede: ikke at ville modtage Pengene, ey heller bortflytte; men ville tage sin halve Gaard igien.
Citanten begiærede Dom over Guro Olsdatter at fravige Gaarden og ey at befatte sig med dens Brug, at modtage de omforeenede Penge, og erstatte baade denne Processes Omkostning og den Skade Citanten har lidt ved denne Foreenings mislige Opfyldelse.

Eragtet.

Da Guro Olsdatter Haldanger ey efter lovlig Stævnemaal møder med Tilsvar; saa gives hende med Lavværge Lavdag til næste Ting for dette Skibrede at indfinde sig. Og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt

Christian Kollenæs i Rette ædskede den forrige Sag mod Tosten Hansen Herreid, og ville fornem/m/e om han nu infinder sig med Tilsvar.
Tosten Herreid mødte for Retten og fremlagde Inlæg af 26de Maji d: \A:/, saa lydende: og derefter Attest af Ministerial Bogen om hans Alder, af saadan Formeld: og sam/m/e Dato:
Christian Kollenæs protesterede imod det

1777: 26

fremlagde Inlæg, og paastod Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostninger skadesløs.
Tosten Herreid ligeledes inlod Sagen til lovmedholdig Dom efter det passerede, og erindrede om Omkostningerne.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1 Julii førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal her paa Tingstædet vorde afsagt.

Lænsmand Niels Rønnestrand for Daniel Wallem i Rette ædskede den forhen anlagde Sag mod Aslach Aslachsen den mellemste Ourdal for Giæld, og ville fornem/m/e om han møder.
Aslach Ourdal mødte for Rætten og refererede sig til sit forrige.
Lænsmanden fremlagde Regning af 6te Septbr: 1776, som blev læst, saa lydende:
Aslach Ourdal benægtede denne Regnings Rigtighed, og declarerede at ville med frelst Samvittighed aflegge Saligheds Eed, at han ikke er Citanten meere skyldig end 4 rdr: 10 s:, begiærende, at han maatte strax admitteres til den anbudne Eed, og saa meget meere, som han nu mange Ting Tider efter hinanden har mødt med samme Tilbud og Forlangende.
Lænsmanden protesterede mod den anbudne Eed, og paastod Dom efter den inlagde Regnings Udviis.
Aslach Ourdal vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1ste Juli førstkommende, da Dom eller Kiendelse skal vorde afsagt.

Dernest blev inden Retten fremleveret til Publication følgende Documenter.
1: Joseph Lillegravens Oblig: til Hr: Capitain Dahll, anviist til udslettelse, stor 700 rd:, derfor Pantsat 2 Løb: Smør, 1 huud med bøxel, tillige med Gaardens underliggende bord Saug, Dat: 10de April 1763, bet: efter Qvitering af 30de Novbr: 1776.
2: Jorond Johanes Datter Haahems Contract med Prousten Schnabel og fleere, angaaende Gaarden Haahem, Dateret 18de Martj 1777.
3: Ingeborg Iversdatter Dahles Obligation til Lensmand Niels Rønnestrand, stor 80 r:, Pantsatt 9 Mrk: Smør, ¼ bukskind med bøxel i Gaarden Dahle, Dateret 27de Maj 1777.
4: Anviist til udslettelse Chrestoffer Ellevsen Torblaaes Pante brev til Lars Gundersen Ringøen med f:, stor 85 r:, Pantsat en Teig kaldet Sigrie Teigen, af skyld 12 Mrk: Smør, Et Faarskind med bøxel og herlighed, paa den/n/e Capital er betalt til Aamund Larsen Ringøen og Ingebrigt Larsen Dønne 42 r: 3 mrk:, efter qvit: af 5te Maj 1777.
5: Chrestoffer Ellevsen Torblaaes Oblig: til Anfind Anfindsen Wichnæs, stor 47 r: 3 mrk: 8 s:, Pantsat 6 Mrk:Smør, ½ Faarskind udi Sigrie Teigen kaldet, Dateret 5te Maij 1777.
6: Hr: Prousten Schnabels bøxel Sedel til Ole Asbiørnsen Hielmoe paa

1777: 26b

paa!! 12 Mrk: Smør udi Gaarden Hielmoe, Dateret 26de Maj 1777, med Revers.
Hr: Prousten Schnabels bøxel Seddel til Knud Svendsen Tveite paa 4 ½ Mrk: Smør i Gaarden Tveite, Dateret 26de Maj 177[7], med Revers.
Publiceret Arve Skiftet efter Ole Larsen Dahle, Dateret 22de Novembr: 1776, der udi tagen til Indtægt 18 Mrk: Smør, ½ bukskind med bøxel og herlighed i Gaarden Dahle, som saaledes er udlagt: Enken Ingeborg Iversdatter 9 Mrk: Smør, ¼ bukskind for 75 r:, Søn/n/en Lars Olsen 2 4/7 Mrk: Smør, 1/14 bukskind for 21 r: 2 mrk: 9 s:, Sønnen Torgrim ligesaa meget, Sønnen Niels ligesaa meget, Datteren Guro 1 2/7 Mrk: Smør, 1/28 b:skind for 10 r: 4 mrk: 4 4/7 s:,

Anno 1777, den 28de Maji, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og overværende det i Gaar tilførte Lavrett.

Hvorda! Sergeant Jacob Lydik i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem, og ingav {Regning} Beviis af 18 Martii 1774, som er saa lydende:
Ole Westrem mødte og benægtede det i Rette lagde Beviises Rigtighed; fremlagde derhos Contra Regning af 24 Maji d: A:, saa lydende:
Jacob Lydik benægtede Regningens saa vidt som Børsen angaaer, hvilken han vel har lovet at sælge for Ole, men har nu paa Stædet at levere ham; ligesaa var Feyl i henseende Bord Regningen, hvoraf han ikkun tilstod at have faaet og være Ole Westrem pligtig 7 mrk: 8 s:
Ole Westrem dernæst fremlagde et Skrift dat: 10de Julii 1773, saa meldende:
dernæst Lydik fremlagde Beviis af 17 Aug: 1773, saa lydende: dernæst en Beskikkelse af 11 Aug: 1773, af saadan Formeld: Jacob Lydik begiærede Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Ole Westrem begiærede Dom, og paastod sine {tilgodehavende} 44 rdr: hos Citanten med Processens Omkostning at erstatte.
Lydik declarerede at ville betale de paa Regningen anførte Bord, paa det Sagen nu kunde sluttes.
Begge Parter ere fornøyede med, og begiærer Dom.
Eragtet.
Sagen optages til d: 1 Juli førstkommende.

David Hylle anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Ole Westrem at anhøre den anbudne Eed.
Ole Westrem mødte og vedtog lovlig Varsel, og bad David Hylle tilspurgt, om han ikke har faaet af ham, Ole Westrem, 1 Koe, og den annam/m/et til 4 dr: 3 mrk: Værdie.
David Hylle benægtede at have faaet den bemeldte Koe, og trøstede sig derom at aflegge Eed.
Ole Westrem agtede at beviise det han har faaet den ommeldte Koe, og derfor bad om Anstand til næste Ting. Som blev accorderet.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Thore Aaseim, som mødte og vedtog lovlig Varsel følgel: Continuations Stævningen. Ligesom han vedtager Citantens Regning fra Aar 1765,

men benægter alt hvad siden er anført, refererer sig dernæst til sin forhen i Retten fremlagde Regning.
Ole Westrem fremlagde Regning af 24 Maji 1777, saa lydende:
Thore Aaseim benægtede denne Regning for saa vidt ikke findes inført i den før ommeldte Regning, som han har vedtaget.
Parterne refererede sig til deres Regninger paa begge Sider, og paastod Dom; ligesom Ole Westrem benægtede Thores Regning fra Aar 1774.
Eragtet.
Sagen optages til d: 1 Julii førstkommende.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Anve Espeland for Giæld, og refererer sig til sit forhen tilførte, og nu paastod Dom.
Anve Espeland ligeledes refererer sig til sit forrige, og var Dom begiærende.

Eragtet.
Sagen optages til d: 1 Julii førstkommende.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Torchild Lindebrekke for Giæld, og paastaaer Dom til Betaling eller Benægtelses Eed.
Torchild Lindebrekke protesterede mod Eed, og paastod at Citanten bør beviise Sigtelsen; fremlagde derhos en qvitteret Obligation til Actens Følge, af 23 Octobr: 1771, som vil oplyse at Renterne ere betalte, og \dog/ i Regningen anførte. for det øvrige inlod Sagen Dom, saavelsom Ole Westrem.
Eragtet.
Sagen optages til d: 1 Julii næstkommende.

Torchild Lindebrekke for Johannes Fryste ingav Lavdagen mod Ole Aasen, der blev læst saa lydende:
Lænsmand Niels Rønnestrand mødte for Ole Aasen og anmeldte, at have betalt endnu 2 rdr:, og ikke at være ham meere pligtig, ligesom han og tilbød at betale Omkostningerne; begiærede endelig Anstand til næste Ting for at tale med Ole Aasen, og mindelig betale, hvilket bevilgedes.

{Torbiørn Lindebrekke} \Joseph Lille Graven/ for Nille Tornebye ingav Lavdagen mod Torbiørn Legreid for Giæld 14 dr: 3 mrk: 4 s:, saa lydende:
Torbiørn Lindebrekke mødte for den instævnte, vedtog Varsel, og begiærede Anstand for at betale i Mindelighed forinden næste høste Ting.
Joseph Lille Graven havde intet derimod.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges.

Joseph Lille Graven ingav Lavdag for Nille Tornebye mod Helje Legreid, saa lydende:
Helje Legreid mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund ibid:
Joseph Lille Graven paastod Dom til Betaling og Omkostninger at svare.
Eragtet.
Sagen optages til d: 1 Julii næstkommende.

Baar Sæbe i Rette ædskede den forrige Sag mod Siur Olsen Spaaneim for Giæld, og paastod Dom.
Torbiørn Lindebrekke mødte

1777: 27b

for Siur Spaaneim og bad om Udtog af Protocollen og Anstand til næste Ting for mindelig at foreenes med sin Svoger, eller i Mangel deraf, at fremlegge Contra Regning.
Baar Sæbe paastod at det ikkun er Udflugter, da den paaberaabte mindelige Rettelse aldrig paafølger, derfor paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning at tilsvare.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges end een gang til næste Ting, da Siur Olsen Spaaneim enten opfylder sit Løfte, eller Dom da modtager, og Citanten besørger for ham denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Svend Berge anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Niels Fylkedalen for resterende Tieneste Løn 4 dr: 3 mrk: 4 s:, derom at modtage Dom til Betaling, og denne Processes Omkostning at erstatte.
Den instævnte tilstod lovlig Varsel, som og at have accorderet ham 5 rdr: aarl: Løn, saafremt han var flittig i sit Arbejde; med da dette ey var eller blev opfyldt; saa agtede han samme at beviise, og derfor maatte begiære Anstand til næste Ting. Hvilket blev bevilget.

Niels Pedersen Fylkedalen anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Elling Svendsen Lille Berge for Overlast, derom at anhøre Vidner Torbiørn Lindebrekke og Ragnilde Larsd: Espeland, samt at lide Dom til Undgieldelse og Betaling i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.
Elling Berge mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmanden og Gudmund Rønnestrand.
1: Vidne, Torbiørn Lindebrekke, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Vinter, da Auctionen var paa Espeland, om Aftenen efterat Lys var optændt, sad Parterne tilligemed Vidnet paa en Bænk, og hørte han, at de talte om Sønnens Tieneste Løn, og hvorpaa Elling reyste sig og med haanden slog Citanten i Nakken eller Hovedet; saa at huen faldt paa Gulvet, hvilke Vidnet tog op igien, og hvorefter Parterne gik fra hinanden; men Niels kaldede til Provs og slog aldeles ikke igien.
Citanten anmeldte, at det andet Vidnet er saa svag, at hun ey kan komme til Tinget, derfor fremstillede Vidnerne Niels Johannesen Espeland, hendes Mand, og Aslach Ourdal, som aflagde Eed og vidnede, at hun forklarede for dem ganske overeenstemmende med det forrige Vidne, med den Forandring, at hun stod ved Skabet i Stuen da det omvundne passerede, men hørte ikke deres Tale. Vidnerne ere afskedigede.
Citanten begiærede Lavdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte, men ey mødende Elling Svendsen Lille

1777: 28

Berge gives Lavdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. lavd: betalt.

Lars Næsheim i Rette ædskede Sagen mod Ole Westrem for Giæld 7 dr: 4 mrk: 14 s:, og paastod Dom efter forrige Tilførsel.
Ole Westrem ligeledes refererer sig til sit forrige, og inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1 Julii førstkommende.

Lænsmand Niels Rønnestrand for hr: Cancellie-Raad Fleischer i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod hr: Capitaine Hierman, og stillede den i beroe til næste Ting for at udfærdige Continuations Stævning.

Mads Torblaae ædskede i Rette Sagen i Rette mod Ole Westrem efter forrige Tiltale, og paastod Dom med Processens Omkostning at erstatte.
Ole Westrem refererer sig til sin forrige Tilførsel, og paastaaer Dom, saavelsom Torchild Leqve paa Arvingernes Vegne.

Eragtet.

Sagen optages til 1ste Juli næstkommende.

Torkild Leqve for Knud og Tormo Bagne anmeldte med mundtlig Continuations Stævning at have inkaldet Ole Westrem betreffende ulovlig Brug nu i 2de Aar i deres fælles Eyendoms Saug, Bagne Saug kaldet, derom at høre under Faldsmaal inkaldte Vidner Lars Amundsen Næsheim og Niels Olsen Frugaarden, samt at lide Dom udi Hoved Sag og Processens Omkostning; item Skadens Oprettelse for det ulovlige Brug.

Ole Westrem vedtog lovlig Varsel, og anmeldte at han brugte Saugen for fælles Regning til at skiære det privilegerede Qvantum, og har tilbudet Citanterne deres tilkommende Anpart, hvilken de havde vægret at modtage, item at han var nødsaget dertil, formedelst Forpagtning af en uvedkommende at skiære uprivilegeret Tøm/m/er. Ligesaa haver han tilbudet dem at holde Sauge Redskaberne, men ligeledes nægtet, tilligemed andre fornødne Bekostninger.

Torkild Leqve begiærede sine Vidner eedfæstede og afhørte.

1ste Vidne, Lars Læsheim, aflagde Eed efter Loven, og forklarede, at Vidnet med Ole Westrem oprettede Contract imellem sig for omtrent 17 Aar siden, at de hver sit Aar skulle benytte sig af Saugen, og brugte da Ole Westrem den det første Aar, og har de saaledes omvexlet hvert andet Aar indtil nu paa 3de Aar, da Ole Westrem allene har brugt og benyttet sig af Saugen. Ole Westrem protesterede imod dette Vidne, som forrige Medeyer i Saugen, og agtede han at beviise langt anderledes end forklaret er.

2det Vidne, Niels Olsen Fruegaarden, aflagde Eed og vidnede:

1777: 28b

Har for mange Aar siden været Sauge mester paa Bagne Saug, og veed Vidnet, at det første Aar efter den imellem Eyerne ingaaede Contract blev Saugen brugt af Ole Westrem, og paa dennes Spørsmaal svarede, at deres Foreening var saaledes, at de hver sit Aar skulle bruge den.

Ole Westrem agtede til næste Ting at ville beviise at Medeyerne havde bortforpagted Saugen, og derfor begiærer Anstand. Som billiges.

Lænsmand Niels Rønnestrand for Conducteur Christie i Rette ædskede forrige Sag mod Siur Poulsen Spaanheim, og paastod Dom med Processens Omkostning skadesløs.

Siur Poulsen nu som før tilstod Kravets Rigtighed, men begiærede Fordrag 14 Dage, og inlod imidlertid Sagen Dom, da han formodede at Omkostningerne ey bleve paastaaede naar han til den belovede Tid præsterede Betaling.

Lænsmanden protesterede imod al Fordrag, men paastod Dom.

Afsagt Dom.

Den instævnte Siur Poulsen Spaanheim har fuldkommen end og ved Sagens Incamination, tilstaaet Kravets Rigtighed: thi Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Siur Poulsen Spaanheim bør til Citanten her: Conducteur Christie betale de paastævnte 10 rdr:, og udi Processens Omkostning 1 rdr: 3 [mrk:], som alt udredes og betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Siur Poulsen Spaanheim med Tosten Rondestveit anmeldte at den i Gaar optagne Sag var imellem dem forliigt, saaledes, at de skulle levere paa Skeje Saug det allernaadigst privilegerede Qvantum Saug Tømmer, hvilket de for Retten declarerede, og saaledes ey paastod Dom.

Ole Westrem i Rette ædskede den forrige Sag imod Tormo, Knud og Tollef Bagne betreffende en Sauge Grund, og paastod Dom.

Lænsmand Niels Rønnestrand for Tollef Bagne refererer sig til sin forrige Procedure, og var Dom begiærende.

Torchild Leqve for Knud og Tormo Bagne ingav 2de Skiøder, det eene af 21 Maji 1770, og det andet af 23 Octobr: 1770, de efter andet saa lydende: og derefter inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1 Julii næstkommende.

Ole Westrem ædskede i Rette Sagen mod Siur Poulsen Spaaneim, og stillede den i beroe til næste Ting.

Elling Lille Berge anmeldte ved mundtlig Varsel at have tilkaldet Guro Ourdal med Lavværge, og Børn Torchild Gundersen, Lars og Torbiørn Berge, at anhøre hans Benægtelses Eed betreffende

1777: 29

det mod Citanten forhen paastævnte Krav, og ville fornemme om de nu infinder sig.

Enken Guro Ourdal mødte ikke; men Torchild Leqve, som Lavværge, Torchild Gundersen møder paa egne Vegne.

Stævne Vidnerne Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund ibid: aflagde Eed, at de udeblevne med fulde 14 Dages Varsel vare tilkaldede [i] Sagen.

Eragtet.

Lovlig instævnte, men nu ey mødende Guro Ourdal, Lars og Torbiørn Berge, item Torbiørn Ourdal, gives Lavdag til næste Ting, til hvilken Tid Torkild Leqve og Torkild Gundersen Ourdal ligeledes haver at infinde sig. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig for vedkommende forkyndt.

Siur Poulsen Spaanheim anmeldte ved mundtlig Contra Stævning i forrige Giælds Sag at have inkaldet Ole Westrem at lide Dom efter Beviis og Regning, og betale Processens Omkostning. Fremlagde derhos Regning af 28 Maji 1776, der blev læst saa lydende:

Ole Westrem mødte ikke, men Torbiørn Lindebrekke paa hans Vegne vedtog lovlig Varsel, derhos udbedende Udtog af det passerede, og deriblant indragen Gienpart af den nu fremlagde Regning, og endelig Sagen udflyttet til næste Ting. Hvilket bevilgedes.

For Retten fremstoed den Danne Mand Torbiørn Poulsen Lindebræche og tilkiendegav, at her udi Skibredet, paa Pladsen Stæt kaldet, under Gaarden Wæstrem, findes et Drenge-barn navnlig Michel Torbiørnsen, gam/m/el 13 Aar, Commparentens Søn, som efter all anseende og de sædvanlige kiendetegn, med Spedalsk Sygdom skal være befængt, og des aarsage maae indlemmes i Hospitalet i Bergen, men hvortil Compartenten Torbiørn Lindebreche, som Fader til Drengen, sagde sig at være aldeeles uformuende. Torbiørn Lindebreche var her om begierende Laugrettet og tilstædeværende Almues sandfærdige Viidnesbyrd.

Laug Rettet og samtlig tilstæde værende Almue Declarerede, at det er dem bekiendt, at det navngivne Drenge barn er med saadan Sygdom befængt, som de mener at være Spedalsk Sygdom, og at Almuen har skyet omgiengelse med Drengen og i det huus hvor han findes, ligesom de og sagde Faderen Torbiørn Lindebreche at være aldeeles uformuende og Fattig.

Torbiørn Lindebreche var herom et lovlig Tings viidne begierende, som blev bevilget.

Derefter blev følgende Documenter til Publication fremleveret.

1: Anviist til udslettelse Giestgiveren Hans Pychs Obligation, stor 160 rd:, \til Cancellie R: Fleischer/, Pantsat Rørende og urørende Eiendeele, Dateret 3de Feb: 1754, betalt efter Qvitering af Dato 5te Maij 1777.

2: Anviist Dittos Oblig: til Ditto, stor 40 rd:, Pantsat ½ Løb Smør i Gaarden Eide, Dat: 17de Martj 1774, bet: efter Qvit: af Dat: 5te Maj 1777.

1777: 29b

3: Anders Josephsen Lillegravens Obligation til Lars Aamundsen Aalvigen, stor 299 rd:, Pantsat 1 Løb Smør, ½ huud i Lillegraven, og andeel udi underliggende Saug, Dateret 26de Maj 1777.
4: Anviist til udslettelse Ellev Pedersen Schaars Oblig: til Niels Pedersen Folchedal, stor 40 rd:, Pantsatt endeel Creaturer, Dateret 24de Octobr: 1761, betalt efter Qvitering af Dato 26de Maj 1777.
5: Giestgiveren Hans Pychs Obligation til Hr: Cancellie Raad Fleischers Datter, Jomf: Mægtele Catharina Fleischer, stor 253 rd:, Pantsat Giestgiveriet paa Eide grund, Dateret 5te Maj 1777.

Dernæst blev inden Retten examineret den frivillige Gave Forretning, og befunden rigtig, og er sam/m/es beløb 21 rd: og 6 s:

Og da ingen efter lovlig udraab hafde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade ophæved.

Anno 1777, den 29de Maji, begyndte det **Almindelige Som/m/er Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa Utne Gaard**, ved Retten nærværende den Constituerede Foged hr: Ulrich Wilhelm Koren og efterskrevne eedsorne Lavrettes mænd: 1: Jon House for Ingebret Schielvig, 2: Svend Rateig, 3: Tosten Johansen Hovland, 4: Svend Luttro for Hans Langesæter, 5: Asbiørn Tveisme, 6: Tobias Bue, 7: Ole Heljesen Jordal, og 8de: Haldor Haldorsen Espeland, tilligemed Skibredernes Lænsmænd og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger og Øvrigheds Ordres, som tilforn ved Jondals Skibrede findes specificeret.

Fogden bad her, ligesom ved de forrige Skibreder, Almuens Svar tiltagen ang: Graver-Redskaberne, efterat Rescriptet af 25 Martii afvigte var oplæst. Laug Rettet og den tilstæde værende Almue svarede, at ved dette Præstegields 3de Kirker holdes og bekostes de fornødne Graver Redskaber af {Almuen} Kirke Eyeren til almindelig Brug, uden nogen Bekostning for Amuen.

Den Residerende Capellan for Kintzervigs Præstegiæld, hr: Jørgen Høgh, anmeldte at have fundet sig beføyet til dette Ting at erhverve et lovlig Tings Vidne betreffende den udlagde Gaard \Helland/ af Mensal Godset, til Capellans Gaard, dens rette Beskaffenhed; og til den Ende ved mundtlig Varsel havde ladet tilkalde Vidner under Faldsmaal, neml: Ole Larsen Helland, Baar Helland, Arne ibid:, Lars Arnesen, Haldor ibid:, og Jens Oppedal; ligesaa er Beneficiarius S: T: hr: Glahn tilkaldet, disse Vidner at paahøre.
Saa vel Sogne Præsten hr: Glahn, som de tilførte Vidner vare ved Retten tilstæde.
Her: Høgh dernæst fremlagde sine skriftlige Qvæstioner af Dato 28 Maji 1777, saa lydende, og hvorefter han begiærede Vidnerne eedfæstede og admitterede til Forklaring.

1777: 30

Hr: Glahn reserverer Qvæstioner til Vidnerne, og skriftlig Inlæg om maatte blive fornøden.
Vidnerne declarerede alle tilforn at have været Vidne og hørt Eedens Forklaring, derfor ej forlangede den nu oplæst. Dernæst fremstod
1ste Vidne, Ole Larsen Helland, som aflagde Eed efter Loven at ville vidne Sanhed, og svarede til 1. Qvæstion: Saa vidt Vidnet veed, er Capellani Gaarden Helland een af de sletteste i henseende til Høe og Korn Avling. Til 2den Qv: Jo! det er bekiendt, at om Høe og Korn nogenstæds her omkring afbrænder i tørre Som/m/er, saa er det paa den omspurgte Gaard Helland. Til 3de Qv: Brændevedd til Bagning og Kakkelovne mangler, og maae for det meeste bekommes fra andre Stæder. Til 4de Qv: Der vil neppe findes nogen beqvæm Plads til huus bygning, uden at være enten Vidnet eller de andre Naboer til Fortrængsel, ey heller er der god Søe Vey, om Capellanen bygger andenstæds. Paa hr: Høghs nærmere Spørsmaal svarede Vidnet, at der ikke er leylighed uden Fornærmelse for Naboerne, at holde Høns eller Sviin. Hr: Glahn tilspurgte Vidnet om han ikke \kan/ bruge sin Kirsebær og Æble Have til saadanne Kreature, naar der blev saatt forsvarlig Giærde derom? \Sv:/ Jo, det forstaaer sig. Den 5te Qvæst: anmeldte hr: Høgh at maatte tilspørges Vidnet Baar Helleland. Til 6te Qv: Svarede Vidnet: Tænker at Gaarden Sandvig kunde være beqvæm for hr: Høgh at bygge og boe paa. Hr: Glahn i Rette lagde sit Inlæg med skriftlige Qvæstioner, saa lydende, og begiærede dette og de øvrige Vidner derefter examinerede. Vidnet svarede til hr: Glahns 1ste Qv: at naar Kirke Reysen til Odde undtages; saa boer Capellanen lige beqvæmt for Reyserne hvad enten han boer ved Kintzervig eller ved Ullensvang. Til 2de Qv: Sv: Helland ligger ikke midt i Kaldet, men Kintzervig ligger endnu meede yderlig. Til 3de: Sv: Helland ligger som bekiendt nær ved Præstegaarden Ullensvang. Til 4de: Veed intet dertil at svare. de 5. og 6te Qv: frafaldt Hrr: Glahn. Til 7de: Jo! men Opsidderen eyer ogsaa nogle Huuser. Til 8de: Der er intet frakommen. Til 9de: Sv: Ney! og refererer sig til sit forrige Svar. Til 10de: Sv: Jo! fra Gaarden Helleland er brugelig Søe Vey, neml: fra de huuser, som nu ere bygde. hr: Glahn frafaldt den 11. Qv: Paa hr: Høghs Spørsmaal svarede den tilstædeværende Almue, at de havde intet imod at hr: Høgh eller den Residerende Capellan boer i Kintzervig, ligesom det og(?) (ej?) bliver meere og mindre beleylig for Almuen, som er nærmere eller længere borte fra Kintzervig. Ingen havde dette Vidne videre at lade tilspørge. thi er sam/m/e fra Retten afskediget.
2det Vidne, Baar Helland, Opsidder paa Capellans Gaarden, aflagde Eed. Sogne Præsten begiærer af Retten tilført Acten, at skiønt han ikke paastaaer Baar Helland qvæstioneret

1777: 30b

af hr: Høgh, det dog behagelig maatte mærkes, at denne Baar Helland just er den som for hr: Høgh styrer Capellans Gaarden, og følgel: Lovens 1 B: 3 C: 17 art: paa ham i en vis Maade i den Anledning kan passe. Her: \Høgh/ replicerede, at han formeener at faae Vidner nok til dette Tings Vidnes fulkom/m/en Oplysning, og derfor ikke behøver Baar Hellands Forklaring, men frafalder hans Vidnesbryrd, og begiærer derimod fremkaldet
3de Vidne, Arne Asbiørnsen Helland, som aflagde Eed og forklarede til 1ste Qv: Helland er alt for slet gaard i tørre Aaringer. Til hr: Høghs øvrige Qvæstioner svarede dette Vidne eenstemmig med forrige, og {betref:} \med Forandring i den 6te Qv:, at Vidnet ikke er synderlig bekiendt paa Gaarden Sandvig. Til hr: Glahns første Sp: Sv: Capellanen har længere Vej fra Kingservig til Odde, end fra Helland og til Odde, men det ankom/m/er paa Præsten selv. Til 2de og 3de: ligesom forrige Vidne. Til 4de: Veed det ikke. Til de øvrige Qvæstioner eenstemmig med forrige Vidne. hr: Høgh bad endelig dette med de øvrige Vidner tilspurgt, om Baar Helland har haft høe paa Capellans Gaarden siden 3 Uger før Paaske, item, om han ikke siden den omspurgte Tid bestandig har maattet skave Bark til sine

Kreatures Underholdning, og dertil faaet Tilladelse af andre, end og hos hr: Glahn, siden der ikke findes saadan Skov paa Capellans Bruget? end og maattet tage Korn fra sig selv og Børns Underholdning til Kreaturenes Føde? Sv: Jo! det forholder sig lige efter Spørsmaalet. hr: Glahn tilspurgte Vidnet, om ikke mange fleere, end og paa Præstegaarden, har maattet skave i Aar til deres Kreaturer? Sv: Jo! men med Forskiæl ligesom Gaards brugene har meere elle mindre Skov at bruge til Skav eller Kreaturers Føde.

4de Vidne, Lars Arnesen Helland, aflagde Eed og svarede til alle de af Parterne fremsatte Qvæstioner ganske eenstemmig med næst forrige Vidne.

5: Vidne, Haldor Tobiesen Helland, efter aflagde Eed svarede ganske eenstemmig med forrige Vidner, og med Tillæg, at han veed vist, at hr: Høgh har til Besiddelse alt Præsteboels Godset i Helland baade med Bøxel og Landskyld.

6te Vidne, Jens Oppedal, som aflagde Eed at ville vedblive Sanhed, og vidnede i alt ganske eenstemmig med næst forrige Vidne.

hr: Høgh begiærede Tings Vidnet sluttet og sig in forma beskreven meddeelt; og hr: Glahn refererede sig til sit ingivne.

1777: 31

Anno 1777, d: 30te Maji, Continuerede Sommer Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue, overværende det i gaar tilførte Laug Rett.

Hvorda! Lænsmand Jon Hougse for Procurator Rodtvitt i Bergen fremlagde Stævnemaal af Dato 2 Maji 1777, læst i Rette saa lydende:

Af de for dette Værne Ting mødende og ti[l]hørende Vidner vare alle tilstæde, undtagen Peder Pedersen Bleje, der blev anmeldet at [være] i sit lovlige Ærende paa Reysen.

Stævne Vidnerne Lænsmand Jon Hougse og Svend Knudsen Luttro aflagde Eed at det oplæste Stævnemaal for meere end 14 Dage siden lovlig er forkyndt for den udeblevne Peder Bleje i hans eget Paahør.

Fra Procurator Rodtvitt blev fremlagt skriftlige Qvæstioner af Dato 2 Maji 1777, saa lydende:

Vidnerne bleve dernæst fremkaldede; Eedens Formaning for dennem oplæst, med Formaning; og fremstod

1: Vidne, Siur Jerandsen Maagestad, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: at han ikke var tilstæde paa den i 1ste Qvæstion benævnte Tid og Stæd, og altsaa ey kunde vide hvad der da blev talt, men hørte det fortælle den samme Dag af Jens Hiort Stuvitz, at saaledes som omspurgt skulle været passeret. Til 2den Qvæst: at da dette passerede var Vidnet vel tilstæde og hørte adskillig Tale imellem Parterne, snart paa Dansk og snart paa Tydsk, som Vidnet ey forstod eller lagde Agt paa; men hørte tydelig at Stuvitz, paa hvis Brygge Vidnet var tidt og ofte, bad om Fred. Til 3de Qv: Sv: Jo! den omspurgte Tid lod Wallem løskaste 2de Jægter, som laae betøyede ved Stuvitzes Brygge; item at Bønderne paa bemeldte Jægter handlede med Stuvitz. Til 4de Qv: Jo! lige som Spørsmaalet indeholder. Til 5te: Jo! efter Spørsmaalet. Til 6te: Jægterne bleve vel løskastede ogsaa den Dag, men Vidnet gav da ikke Agt paa om det skeede ved Wallem eller hans Ordre. Til 7de: Svar: Jo! det var Samson Qvitnes Jægt. Til 8de Qv: Vidnet hørte allene at Daniel Wallem sagde, at Jægte Manden strax skulle legge ud med sin Jægt. Til 9de Qv: Stuvitz sagde just det omspurgte til Wallem, og ikke Jægte Manden. Til 10de Qv: Wallem sagde: Den Mand som sælger et Anker Brændevin i Fylde og forsværer sig, de det ikke malitienp; men nævnede ikke Stuvitz, dog pægede {han} paa ham. Til 11te: Jo! efter Spørsmaalet. Til 12te: Vidnet kan ikke erindre

om de omspurgte var just da tilstæde, men de gik og kom uden at Vidnet just lagde Mærke dertil.

2det Vidne, Knud Hansen Maage, aflagde Eed og forklarede til 1 Qv: ganske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og samme Tid var tilstæde. Til 2den Qv: Vidnet hørte vel nogle af de benævnte Udtrykke, men da han blev ved sit Arbeyde, saa gav han liden Agt derpaa, men hørte tydelig at Stuvitz bad om Fred. Til 3de: Sv: Daniel Wallem befalede sin Dreng eller Arbeydsmand

1777: 31b

at løskaste Jægterne. Til 4de: Eenstemmig med forrige Vidne. Til 5te: Jo, efter Spørsmaalet. Til 6te: Ney! saae det ikke oftere end paa omvundne Tid. Til 7de: Jo, ligesom forrige Vidne. Til 8de: eenstemmig med forrige Vidne. Til 9de: Jo! lige efter Spørsmaalet. Til 10de: overeenstemmende med forrige Vidne. Til 11te: Gav ikke Agt derpaa, og saaledes ikke heller erindrer eller kan svare til dette Spørsmaal. Til 12te Qv: kan ikke erindre det.

3de Vidne, Samson Qvitne, efterat have aflagt Eed, vidnede til 1ste Qvæst: han var ikke paa omspurgte Stæd paa den Tid dette skulle været passeret, ey heller hørte det af Hiort Stuvitz fortælle. Til 2den: veed det ikke, ey heller var da tilstæde. Til 3de: Veed ikke hertil andet at forklare, at han hørte siden efter, at adskillige klagede og bare sig ilde derfor. Til 4de: Veed ikke andet herom end at Folkene fortalte det, at noget var udlosset og noget tilbage i Jægterne. Til 5te Qv: Veed intet herom. Til 6te: Veed det ikke. Til 7de Qv: Jo! det var Vidnet selv, som kom med sin Jægt. Til 8de: at Wallem sagde, at Vidnet strax skulle legge ud med Jægten, hvilket han og efterkom saa snart han havde faaet sit gods optaget, som skeede paa et Par Timers Tid. Til 9de: han bad om Frihed at optage sit gods; men erindrer ikke meere af dette Spørsmaal. Til 10de: Veed intet dertil at forklare. Til 11te: hørte det ikke. Til 12te: Gav ikke Agt derpaa.

4de Vidne: Siur Samsonsen Qvitne, aflagde Eed og forklarede: til de 6 første Qvæstioner eenstemmig med næst forrige Vidne. Til 7de: Jo! det var Vidnets Faders Jægt, paa hvilken han ogsaa var. til 8de: og 9de: eenstemmig med forrige Vidne, og med Tillæg at Stuvitz bad Wallem at han dog maatte have Fred. Til 10, 11 og 12te Qv: Veed intet dertil at forklare.

Lænsmanden dernæst fremstillede godvillig mødende Vidne Lars Larsen Bleje, som aflagde Eed og forklarede: Veed intet til de 2de første Qv: at svare. Til 3de: Jægterne vare løskastede, og deriblant den Jægt som Vidnet var paa, men han var ikke tilstæde da det passerede, saa han ikkun hørte det af sine Kamerater, samt at Jægterne laae fast da han kom tilbage. Til 4de: efter Spørsmaalet. Til 5 og 6te: Veed det ikke. Til 7de: Jo! og det var det forrige Vidne Samson Qvitne. Til de følgende Qvæstioner vidste Vidnet intet at forklare.

Tobias Siursen Maage, som godvillig mødende Vidne, aflagde Eed og sagde: at han end intet andet i denne Sag [havde] at forklare, end at den Jægt han var paa med næst forrige Vidne, blev 2de Dage efter hinanden af Wallems Folk løskastede og drev langt ud paa Vaagen, og at vidnet var allene paa Jægten.

Lænsmanden for Proc: Rodtvitt reserverede i sin Tid at frem-

1777: 32

stille fleere og andre Vidner, som jævnlig vare tilstæde og hørte hvad der passerede imellem Parterne. Frafaldt dernæst det stævnte og udeblevne Vidne, og bad, refererende sig til hr: Rodtvitts i Rette lagde, {bad} Tings Vidnet sig beskreven meddeelt. Som blev bevilget.

Haldor Espe anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have ladet inkalde Knud Siursen Espe at høre Vidner Haagen Olsen Espe og Nils Ellingsen ibid:, betreffende nærgaaende Ord og utilladelig Omgang, samt at lide Dom til Undgieldelse i Hoved Sag, og Omkostninger at svare; item Vidnet Hiermund Svendsen Espe.

Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab.

Thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Svend Luttro.

Haldor paastod Lavdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte, men ej mødende Knud Siursen Espe gives Lavdag til næste Ting, og Vidnerne Haagen Olsen, Niels Ellingsen og Hiermund Svendsen til samme Tid under Faldsmaal forelegges.

Den Constituerede Foged anmeldte at til dette Ting er paa Justitiens Vegne mundtlig instævnet Sigvald Svendsen Tveito og Sigri Jerandsdatter Holmen for med hinanden begaaet Læyermaal forinden den sidstes Confirmation, derfor at lide Dom efter Lov og Forordninger, og ville fornemme om de instævnte møder.

Ingen af de instævnte mødte; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Hamre og Mons Horre.

Fogden erindrede om Lavdag og reserverede Præste Attest.

Eragtet.

Den udeblevne Sigvald Svendsen Tveto og Sigri Jerandsdatter Holmen gives hermed Lavdag til næste Ting, deres Sag at tilsvare.

Haldor Espe tilkiendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Samson Pedersen Frøsvig for skyldig værende 10 rdr: efter Udlæg i Skiftet sluttet d: 25 Septbr: 1775, derom at modtage Dom i hoved Sag, og Omkostninger at erstatte.

Samson Frøsvig mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Svend Luttro.

Haldor Espe erindrede om Lavdag.

Eragtet.

Samson Pedersen Frøsvig, som nu ey møder, gives Lavdag til næste Ting, og Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt.

Jørgen Jaastad anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Jon Nielsen Øvre Qvale for skyldig værende 1 dr: 1 mrk: 2 s:, derom at lide Dom til Betaling, og Omkostninger at svare.

Jon Øvre Qvale mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Luttro.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Jon Nielsen Øvre Qvale gives Lavdag til næste Ting, for da at svare til Sagen.

1777: 32b

For Retten fremstod Ole Larsen Mæland paa sin Fader Lars Haldorsen Mælands vegne, og var af Laug Rettet og den tilstæde værende Almue begierende Deres Sandfærdige Vidnes-byrd paa efterfølgende Qvestioner. 1mo: Om ikke Comparentens Fader Lars Haldorsen Mæland og Hustrue er begge Aldrende og Skrøbelig, og ey i stand til at styre Deres deels Odels og deels Benificeret brug i Gaarden Mæland, uden ved hielp af andre. 2do: Om ikke Deres 2de

\hiemme/ værende Sønner Ole Larsen og Lars Larsen, begge stoer!! (staaer) i Kongens Tieneste, og des følgelig, til Deres Jordebrugs bestyrelse høylig trenger til at faae Deres Søn Helje Larsen, som formedelst begaaet forseelse har gaaet i Slaveriet, hiem til dem i Deres Alderdom og Svaghed. 3do: Om ikke bemelte Helge Larsen, forhen han blev forført til at begaae den forseelse hvor for han nu i 6 Aar har gaaet i Slaveriet, her i bøyden førte et sømligt og skikkeligt levnet, samt været Arbeidsom og stræbet for sine Forældres beste.

Laug Rettet og den tilstæde værende Almue svarede til 1te qv: Jo, de ere begge Aldrende og Skrøbelige og ej i stand til at styre Deres Jordebrug uden ved hielp af af!! frem/m/ede. til 2de qvest: io, de stor!! (staar) begge i Kongens Tieneste, og trænger Lars Halvorsen!! (Haldorsen) Mæland og hustrue til sin Søn Helge Larsen[s] hielp til Deres Jordebrugs bestyrelse i Deres Alderdom. Til 3de Qvest: De kan ej andet sige, end at io Helge Larsen Mæland, førend den skeede forbrydelse, opførte sig her i bøyden sømlig og anstændig, og tillige stræbsom i sine Forældres Arbeide.

Ole Larsen var der efter paa sin Fader Lars Haldorsen Mælands vægne begierende dette Tings viidne paa lovlig maade beskreven meddeelt. Som blev bevilget.

Haldor Helleland fremviiste i Retten 3de støkker Ulve Klør som ved forgift i afvigte Vinter er dræbt paa Gaarden Hellands Eiendom i Ullensvangs Sogn, ligesaa sagde han at være ligesaa dræbt ved forgift i afvigte Vinter en Voxen Ulv paa Gaarden Berves Eiendom. om sam/m/es Rigtighed var Haldor Helland begierende Almuen[s] og Laug Rettets svar:

Laug Rettet og Almuen svarede at det forholder sig rigtig i henseende til de anmelte Dræbte 4re støkker Ulver.

Knud Larsen Bustetun anmeldte inden Retten, at være afvig[te] vinter 1776 og nu i denne vinter Skudt følgende stæder 5 støk[k]er Voxne Ulver, nemlig, paa Gaarden Mansagers Eiendom afvigte Vinter 1776 Skudt en Voxen Ulv af Ole Stranden, i denne Vinter Skudt paa Gaarden Sandve af Jørgen Sandve 1 Voxen Ulv, paa Gaarden Hildal Skudt 1 Voxen Dito af Torger Jørgensen Sandve, nok paa sam/m/e Gaards Eiendom Skudt af Helge Jørgensen Sandve 1 Voxen Ditto, og paa Gaarden Freim Skudt

1 Voxen Ditto af Iver Olsen Ragde.

Knud Larsen Bustetun var begierende Laug Rettet og Almuens svar om det ikke forholder sig med Sandhed at bemelte 5 stk: Ulver er Skudt i Odde Sogn i nest afvigte 2de Vintere.

Almuen og Laug Rettet Declarerede at Knud Larsen Bustetuns foregivende forholder sig rigtig.

End viidere Anmeldte Knud Bustethun, at afvigte Høst er paa Gaarden Grønsdals Eiendom i Odde Sogn Skudt en Voxen biørn af Jon Asbiørnsen Sandve, som Almuen og Laug Rettet sagde ligeledes at være med Sandhed.

Siur Olsen Horre mødte for Retten og fremlagde Laugdagen udi forige af ham anlagde Sag mod Tore Toresen Sælland for beskyldninger, og begierede det nu efter Laugdag mødende Viidne Aasmund Larsen Hæggeland afhørt;

Viidnet Aasmund Hæggeland møtte for Retten, og anmeldte sin til Viidnesbyrd indkaldte hustru Maritha Gundersdatters lovlige forfald, at hun baade er haldt og svagelig, og des følgelig nu ej kunde møde. Efter at Eedens forklaring var forelæst det mødende Viidne, og derefter aflagt Eed, at ville viidne Sandhed i den/n/e Sag, fandt Retten fornøden til Sagen[s] sande oplysning, at tilspørge Viidnet, om den!! (det) veed hvorlang tiid det er siiden de

formeentlige beskyldninger af Tore Sæland skal være udtalt, hertil Viidnet svarede, at han ej veed bedre eller vissere end det er omtrent 8 Aar i vaar siden de formelte beskyldninger skal være udtalt, ligesom og at hans indkalte hustru efter sigende til ham, ej er andet viidende.
Tore Sælland møtte og sagde at han aldeeles ingen beskyldninger har tillagt Citanten.

Eragtet

Det er ved den af Retten til det mødende viidne fremsatte Qvestion oplyst, at det er omtrent 8 Aar siiden de formeentlige beskyldninger af den indstævnte er udtalt og af viidnet hørt, følgelig kan i denne Sag efter Lovens 1 b: 13 C: 23 art: ej viidne til Viidnesbyrd antages, men Sagen herved afviises til lovligere behandling, og beviis. om Citanten dertil finder sig beføyet.

Lars Meehuus i Rætte æskede forige Sag anlagt mod Jørgen Freim og Østen Jordall, angaaende Aaboed paa Gaarden Grøve, og bad paaraabt de indstævnte, som lod møde ved Tobias Isberg, formedelst bemelte Jørgen Freims Svaghed. og i den anledning begierede Sagen udsat til neste Ting, for at i Rette legge de fornødne beviisligheder i Sagen.

Eragtet

End engan[g] for alle udfløttes den/n/e Sag til neste Ting, til hvilken tid de indstævnte paalegges at møde med fornøden agtende i Sagen, eller Dom at modtage efter det allereede Passerede. Den/n/e Kiendelse besørges lovlig forkyndt. <forel: bet:>

1777: 33b

Peder Espeland anmeldte ved mundtling!! Varsel at have {paa} indkaldet Jon Giersand Grove, boende i Røldall, for tilgode havende, som skal Reise sig af løsningen paa Gaarden Grove, saavel som sin Salig Moder Giørie Knudsdatters Ophold, der om at liide Dom i Hoved Sag og omkostninger, og modtage beviisligheder.
indstævnte Jon Giersand Grove møtte ikke efter lovlig paaraab; Thi blev Stevnemaalet af Stevne viidnerne Lensmand Niels Hamre og Mons Hore!! (Horre) lovlig afhiemlet.

Eragtet

indkaldte men udeblevne Jon Giersand Grove gives Laugdag til neste Ting. <ubet:>

Aasmund Berge anmeldte ved Mundtlig Stevning at have indkaldet Tore Hagen til at underskrive og forsegle en imel[lem] Asmund Olsen Berge og den indstævnte oprettet Contract om Gaarden Hagen, derom at anhøre indkaldte Viidner Knud Olsen Sem og Svend Tollevsen Schare, og derefter at lide Dom til den paastævnte Contracts fuldbyrdel[se] og og!! Processens omkostninger.
Citanten bad den indstævnte paaraabt, men møtte ikke; Thi blev Stevnemaalet for den indstævnte af Stevne Viidnerne Niels Hamre og Mons Horre lovlig afhiemlet.
De indstævnte Viidner møtte og vedtog lovlig varsel. Aasmund Berge fremstillede
Viidnet Svend Tollevsen Schare, som han bad tilspurgt, 1mo: Om han, nemlig Viidnet, ikke var nærværende her paa Tingstædet Utne, Aaret 1773, den 25de Maij, og da som vitterligheds Viidne underskrev den af Citanten paastævnte Contract, og hørte sam/m/e oplæse. 2do: Om viidnet da ikke hørte at indstævnte Tore Hagen da i allemaader var fornøyet med den paastævnte Contract, og om ikke den indstævnte indgik titmelte Contract med frie villie og vidende. Viidnet Svend Tollevsen Schare [sagde], efter aflagde Eed, at ville viidne Sandhed, Svarede til 1. qv: jo, Viidnet var tilstæde den omspurgte Tiid, og efter at den paastævnte Contract da var ham forelæst, med paaholden Pen underskrev og forseglede sam/m/e. Til 2den Qvest: svarede Viidnet, at den omstævnte Contract var skrev[et efter] et Concept i

Røldal af en ustævnt Persohn, i overværelse af begge Contraherende, saavel som vidnet, og blev bemelte Contract af begge Parter ind-

1777: 34

gaaet med frie villie og foreeni[n]g, og siden sent her paa Tinget, som før forklaret er, til Reenskrivelse, hvor den indstævnte ei paa den tiid var tilstæde. Viidnet er afskeediget.

Der efter fremstoed andet Viidne Knud Olsen Sem, og efter aflagde Eed forklarede til 1te qvestion, Viidnet var ej tilstæde paa Tinget paa den omspurgte Tiid, eller da til vitterlighed underskrev den paastævnte Contract. Til 2de Qvestion: svarede Viidnet enstemmig med forige Viidne, med tillæg, at han ej andet eller bedre viidende er, end at den omstevnte Contract er ligelydende med den Concept Contract som imellem parterne frivillig blev oprettet i Røldal. Citanten havde ej viidere at lade tilspørge Viidnet, som derpaa blev afskeediget.

Citanten fremleverede til oplysning i Sagen den paastævnte Contract, Dat: 25de Maj 1773, saal:, og begierede indstevnte Tore Hagen Laugdaget til neste Ting.

Eragtet

Lovlig indstævnte, men udeblevne Tore Hagen gives Laugdag til neste Ting; den/n/e Kiendelse besørges af vedkom/m/ende lovlig forkyndt. <Laugd: bet:>

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.

1: Anviist til udslettelse Lechuu!! (tidl. Leoug, = Leiv?) Knudsen Overlands Oblig: til Haldor Helland, stor 84 r:, pantsat ½ Løb Smør i Gaarden Overland i Røldal, Dateret 26de Maj 1775, betalt efter qvitering af 30de Maj 1777.

2: Lechuu Knudsen Overlan[d]s Skiøde til Niels Olsen Bræche paa ½ Løb Smør i Gaarden Overland for Sum/m/a 240 r:, Dat: 29de Maj 1777.

3: Niels Olsen Bræches Oblig: til Ole Haldorsen Helland og Ole Haagensen Espe, stor 200 r:, pantsat ½ Løb Smør i Gaarden Overland i Røldal, Dateret 29de Maj 1777.

Den 21de Maj Continuerede Sommer Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue, i overværelse af det i Gaar tilførte Laug-Rett.

Hvorda! for Retten fremstoed Svend Olsen Berge og tilkiende gav ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Knud Monsen Rabbe for skyldig værende 5 r: 1 mrk: 8 s:, derfor at lide Dom til betaling, eller i dets mangel, at fralegge sig kravet med benægtelses Eed, og endelig at erstatte Processens omkostninger.

Knud Monsen Rabbe møtte og vedtog lovlig varsel.

Svend Olsen Berge sagde det han ej havde nogen skriftlig beviis at fremlegge for fordringen nu paa denne Tiid, men var fornøyet med at modtage indstevnte Knud Monsen Rabes benægtelses Eed, om han frister sig til samme at aflegge, i mangel deraf forbeholdt Citanten sig ved Viidner til neste Ting at overbeviise den indstævnte om kravets Rigtighed, og til den ende i dette fald begiere[de]

1777: 34b

Sagen udsat til neste Ting.

Indstevnte Knud Rabbe nægtede at aflegge den paastevnte Eed, men paastoed at Citanten med lovlig beviis skal fremkomme, angaaende de paastevnte 5 r: 1 mrk: 8 s:, og naar saadant skeer, skal han findes villig at betale Kravet.

Eragtet

Sagen gives anstand til neste Ting for at føre Viidner i Sagen paa Citantens Siide, efter foregivende.

Asbiørn Johanesen Mouge møtte for Retten og tilkiende gav ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet sin Stef-Søn Knud Aamundsen Mouge for oppebaarne Grunde Leie af en Huusmands Plads staaende paa Citantens Eiendom i Fem Aar, Aarl: 4 mrk: 8 s:, derom at lide Dom til sam/m/es afbetaling og Processens omkostninger.
Den indstevnte blev paaraabt, men møtte ikke; Thi blev Stevnemaalet[s] lovlige forkyndelse af Stevne Vidnerne Lensmand Jon House og Svend Grime lovlig afhiemlet.
Citanten erindrede om Laugdag til neste Ting.

Eragtet

Indstævnte, men udeblevne Knud Aamundsen Mouge gives Laugdag til neste Ting.
<Laugd: bet:>

Lensmanden Jon House paa Fogdens vegne i rette ædskede forige anlagde Sag mod Peder Rogde for Løsgiengerie, og fremlagde den af Retten paa afvigte Høste Ting 1776 givne forelegelse, saal:
den indkaldte {mø} Peder Rogde møtte og tilstoed ej at have været i fast Tieneste i 2de Aar, men har holdt sig løs og ledig paa Gaarden Rogde, men sagde derhos ej at have drevet nogen anseelig Handel, og at han tillige havde skade i den eene haand, og des følgelig ej var i stand til at tage fast Tieneste, men har tient for Dagløn, viidere havde han ej at lade tilføre, men formodede at Retten, i betragtning af hans sandfærdige foregivende, vilde ansee hans forbrydelse paa den lemfeldigste made.
Lensmand John House paa Fogdens vegne lod tilføre, at han intet i den indstevntes tilførsel fandt, som kunde befrie ham for den Straf han er underkastet, som den der efter egen tilstaaelse har været uden fast Tieneste i 2de Aar som Løsgienger, saa paastoed han den indstevnte anseet efter Forordningen af 9de Aug: 1754, og saaledes med erindring om Actionens bekostning indlod Sagen Dom.

Eragtet

Sagen optages til i Eftermiddag.

1777: 35

End viidere fremlagde Lensmand John House paa den Constituerede Fogeds vegne {Laugda} Foreleggelsen udi forige Justitz Sag anlagt mod Iver Berven for Løsgiengerie, bemelte foreleggelse er saal:
Den indstævnte Iver Berven møtte for Retten og indgav skriftlig indlæg af dags Dato saa lydende. ligesaa fremlagde han Sogne Præstens Attest om sin forhold, som forige Skoele holder, Dateret 25de October, saal: Den indstevnte Reffererede sig til sit indgivne, og tilstoed at være uden tieneste som løs og ledig i 2de Aar, som er skeed formedelst foregivne Aarsager, men ikke des mindre har han i det nest afvigte Aar, saavidt hans Helse det vilde tillade, været i fast Tieneste hos sin Broder Ole Henrichsen Nedre Berven. i betragtning der af, saavel som hans sandfærdige foregivende i det indleverede Indlæg, forhaabede han at den Respective Rett anseer hans forbrydelse paa det lemfeldigste, og ej at være skeed uden nødvendig Aarsag.
Lensmand Jon House paa Fogdens vegne indlod Sagen til Doms, med i Rette settelse efter den Kongl: Forordning af 9de Aug: 1754, til bøders udredelse og Actionens bekostning, og i øvrig[t] overlod til Rettens overveielse hvorvidt straffen for den indstevnte, i betragtning af det indkomne, kan formildes eller ej.

Eragtet

Sagen optages til Doms til i eftermiddag.

Udi Sagen mod Peder Rogde blev afsagt

Dom!

Det er tilstaaet, at den instævnte Peder Rogde baade har været Løsgiænger og drevet nogen Handel: Thi Kiendes hermed for Rett: Peder Rogde bør opfylde den Allernaadigste Forordnings Bydende af 9 Aug: 1754 med at antage aarlig Tieneste, eller og melde sig tieneste Løs for Lænsmanden; og for denne sin Forbrydelse betale til Kintzervigs Præstegiælds Fattig Casse ½ dr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, som alt udredes og betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen mod Iver Berven [afsagt]

Dom!

Efter de forefundne Omstændigheder bliver Iver Berven for Tiltale udi denne Sag friefunden.

Siovadt Biotvedt ingav Laugdag imod Endre Qvalvig, som blev læst og er saa lydende:
Det lovdagede Vidne Helje Endresen er den Paagieldendes Søn, og desuden efter Anmeldelse og Tilsyneladende udi Sagen impliceret, derfor udsættes hans Vidnesbyrds Antagelse til yderligere Fornødenhed.
Det forrige Vidne Steen Olsen, som nu efter Almuens Declaration er confirmeret, blev for Retten fremkaldet, og for ham den forhen aflagde Forklaring oplæst, hvilken han i et og alt tilstod rigtig at være, og efterat Eedens Forklaring af Lovbogen var

1777: 35b

oplæst med Formaning, aflagde han Saligheds Eed paa sin Vidnesbyrds Rigtighed.
Siovadt Biotvedt meente at have end et Vidne til næste Ting, og derfor begiærede Sagen til den Tid udsatt.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.
1: Skiftebrevet efter Knud Arnesen Bleie, Dateret 24de Decembr: 1776, hvor udi er taget til Indtægt Jordegods i Gaarden Bleie 1 Løb Smør med bøxel og herlighed, som saaledes er udlagt: Enken Maritha Nielsdatter, udlagt 4 ½ Mrk: Smør for 11 rd: 1 mrk: 8 s:, Søn/n/en Arne Pedersen 3 ½ Mrk: Smør for 8 rd: 4 mrk: 8 s:, Salamon Mochestad for sin Fordring udlagt 1 p: 20 Mrk: Smør, 1 huud for 200 rd:, Friderich Eide for Gield udlagt 3 ½ Mrk: Smør for 8 r: 4 mrk: 8 s:, Niels Mathiasen for Gield udlagt 4 ½ Mrk: Smør for 11 rd: 1 mrk: 8 s:, Ole Olsen Reisetter for Gield udlagt 4 ½ Mrk: Smør for 11 rd: 1 mrk: 8 s:, Aad Qvestad for Gield udlagt 1 Mrk: Smør for 2 r: 3 mrk: (mrkn: Reknar ein saman det som er oppskrive som utlagt, så kjem ein til 101 ½ mrk:, medan det utlagte utgjer 72 mrk:, altså ein skilnad på 29 ½ mrk:)
2: Anviist til udslettelse Asbiørn Endresen Tvesmes Obligation til Halvor Jonsen Langesætter, stor 50 r:, pantsat ½ Løb Smør uden bøxel i Gaarden Tvesme, Datered 30de Octobr: 1760, betalt efter Qvitering.
3: Anviist til udslettelse Tormo Chrestoffersen Røthes Pante Obligation til Halvor Jonsen yttre Langesætter, stor 40 rd:, Pantsat 1 pund 5 ½ Mrk: Smør, 1 5/6 Løb Salt med bøxel i Gaarden Røthe, Dat: 29de Octobr: 1769, betalt efter Qvitering af 30de Maj 1777.
4: Gunder Olsen Seljestads Oblig: til Jon Olsen Aakre, stor 50 rd:, Pantsat 8 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Seljestad, Datered 29de Maj 1777.

5: Gunder Torbiørnsen Ystenæses Skiøde til Poul Jonsen Ystenæs paa 2 pund 22 7/8 Mrk: Smør med bøxel udi Ystenæs for 141 r: 2 mrk: 12 s:, Datered 3de Febr: 1777.

6: Poul Jonsen Ystenæses Skiøde til Siur Jonsen paa forbemelte Gods i Gaarden Ystenæs for 130 rd: 1 mrk:, Dat: 29de Maj 1777.

7: Peder Aamundsen Bleies Skiøde til Aamund Pedersen paa 1 pund 18 ¼ Mrk Smør med bøxel, samt overbøxel til 4 ½ Mrk: Smør Ullensvangs Kirke tilhørende, og 7 ½ Mrk: Smør Lyse Kloster tilhørende, for Sum/m/a 150 rd:, Dateret 30de Maj 1777.

8: Elling Jonsen yttre Jaastads Skiøde til Jon Ellingsen paa 21 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden yttre Jaastad for Summa 200 r:, Dateret 28de April 1777.

9: Chrestoffer Willumsen Sexes Skiøde til Siur Chrestensen Sexe paa 2 p: 2 1/3 Mrk: Smør, 1/3 huud, 1/3 Løb Salt med bøxel udi Gaarden Mit Sexe for 200 rd:, Dateret 30de Maj 1777.

10: Siur Pedersen Mouge og Tobias Mouges Contract om Gaarden Mouge, med viidere, Dateret 29de Maj 1777.

11: Siur Pedersen Mouges Skiøde til Tobias Siursen Mouge paa 6 ½ Mrk: Smør, 24/55 huud, 1 1/11 Løb Salt med bøxel i Gaarden Mouge, Dat: 30de Maj 1777.

1777: 36

12: Halvor Jonsen Langesætter med f: Skiøde til Elee Tormosdatter paa 1 pund 5 ½ Mrk: Smør, 1 5/6 Løb Salt med bøxel for 61 rd: 2 mrk: udi Gaarden Røthe, Dateret 26de Octobr: 1776.

13: Ole Instenæs paa Eli Tormosdatters vegne udstæd pante Oblig: til Lars Chrestoffersen Samland, stor 60 r:, pantsat ovenmelte Gods i Gaarden Røthe, Dateret 26de Octobr: 1776.

14: Hr: Cancellie Raad Bualts bøxel Seddel til Wiching Svendsen paa 3 Spand Smør i Gaarden Kambestad, Dat: 9de April 1777. med Revers.

15: Brithe Tostensdatter og Tosten Johanesen Hovlands oprettede Contract om gaarden Hovland, Datered 13de Janaurj 1777.

16: Hr: Cancellie Raad Boalts bøxel Seddel til Tosten Johanesen Hovland paa 18 Mrk: Smør udi gaarden Hovland, Dat: 18de Octobr: 1777, med Revers.

17: Sorenskriver Schielderup Deelings Forretning til Lars Larsen Utne paa 9 Mrk: Smør uden bøxel i Gaarden Eide i Odde Sogn for 6 r:, Dat: 25de Oct: 1776.

18: Hr: Wigers i Bergen, bøxel Seddel til Tosten Iversen Tochem paa 2 pund 15 Mrk: Smør i Gaarden Tochem, Dateret 9de Decembr: 1776, med Revers.

19: Hr: Brun i Bergen, bøxel Seddel til Hall Nielsen paa overbøxlen til 1 pund 21 Mrk: Smør, ½ huud, ½ Gedskind udi Gaarden Midnæs, Dateret 11de Januvari 1777. med Revers bøxel Seddel.

20: beboerne af Gaarden Lofthuus og Eidnæs, Deres Fredlysning paa 2de Støeler, kaldet Stenhovde og Solberg Støeler, Dateret 30de Maj 1777.

21: Sigrei Nielsdatter med f: Skiøde til Lars Tomasen Alsager paa 2 Løber Smør i Gaarden Alsager for 288 rd:, Dateret 21de April 1777.

22: Lars Tomasen Alsagers Vilkaarbrev til sin Moder Sigrie Nielsdatter paa en deel Kaar af Gaarden Alsager, Datered 21de April 1777.

23: Michel Siursen Lothes Skiøde til sin Søn Michel Michelsen paa 1 pund 5 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Lothe, Dateret 6te Decembr: 1776.

24: Siur Michelsen og Michel Michelsen Lothes Vilkaar brev til sin Fader Michel Siursen Lothe paa endeel Kaar af Gaarden Lote, Dateret 22de April 1777.

25: Michel Siursen Lothe med f: Skiøde til Siur Michelsen Lothe paa 18 Mrk: Smør i Gaarden Lothe for 18 r:, Dateret 22de April 1777.

Dernest lod Fogden inden Retten oplæse Forretningen over den Frievillige Gave, som befantes Rigtig, og sammes beløb 22 r: 1 mrk:

Og da ingen af Almuen efter lovlig udraab havde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade ophævet.

Anno 1777, Den 10de Junij, blev Aastæds Ret sat paa Gaarden Wambem i Gravens Skibreede og Ulvig Kirke Sogn, for at behandle en Steenings og Deelings Forretning imellem Aamund Larsen Wambem, og Isach Siovatsen og Lars Larsen ibid: Retten betiendt af efterskrevne Eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd, 1: Torkild Poulsen Nedre Læqve, 2: Iver Johanesen Wichnæs, 3: Torkild Poulsen Lindebræche, 4: Iver Nielsen Lione,

1777: 36b

5: Aschout Aschoutsen Qvale, 6: Niels Jonsen Tvete, 7: Ole Johannesen Hohem, og David Michelsen Hylde. som alle sagde sig at være Parterne ubeslægtet. Ved Retten var tilstæde Lensmand Niels Rønnestrand.

Hvorda for Retten fremstoed bøygde Procurator Niels Traae for sin Kones Slegtning Aamund Larsen Wambem, og gav tilkiende, at han havde med mundtlig Stevning her til i Dag ladet indkalde sine Naboer, Isach Siovatsen Wambem til at anhøre Viidner betreffende sin Gaardepartes tilliggende og fra gam/m/el Tiid stedseværende brug og Eiendom, baade inden og uden gierdes. og derom ved Rettens syn og Grandskning over \det/ den indstævnte nylig eller for kort tiid siden har taget sig til, at trenge ind paa Citantens Eiendom/m/e, ligesaa er og indkaldet Citantens Naboe Lars Larsen Wambem, betreffende Markeskiel med Steening og Reening, deres Jorder at blive deelt imellem, her om i et og alt at modtage Dom, og at erstatte denne hiemstevnings bekostning skadesløs. De under Lovens Falsmaal indkaldte Viidner \er/, Ole Nielsen Wambem, Niels Torgrimsen Hagestad, Peder Olsen Spaanem og Gudmund Samsonsen Hohem, med fleere som uden Stevnemaal møder om fornødiges.

Tillige anmeldte Citanten at have indkaldet de omgrensende Naboer Siur Poulsen Spaanem og Lars Olsen ibid:, og Conrad Andersen Undeland. vil fornem/m/e om de indstævnte Parter møder, saa vel som de indkaldte Viidner og angrænsende

Torbiørn Lindebræche møtte for indstævnte Isach Wamberg!! (Wambem) og vedtog lovlig varsel, ligesaa møtte Lars Larsen ibidem, ligesaa møtte de indkalte Viidner, saa vel som de indkalte angrænsende, og vedtog lovlig Varsel.

Dernest anmeldte Torbiørn Lindebræche ved mundtlig Varsel paa sin Principals Isach Wambergs vegne, at have Contra Stevnet sin Naboe Aamund Larsen Wamberg til at anhøre Contra Viidner, betreffende sin Gaardeparts tilliggende og fra gam/m/el Tiider stedseværende brug og Eiendom, baade inden og uden gierdes i Aastæden og Gaarden Wamberg. de indkaldte Viidner under Lovens Fal[ds]maal er, Torfind Johanesen Wattetvet, Erich Giørandsen Næse, og fleere ustævnte Viidner om fornødiges. nok anmelte Torbiørn Lindebræche, at være indkaldet til Viidnesbyrds aflæg, Hover Torkildsen Yttre Wichnæs, hvilke Viidner alle møtte og vedtog lovlig Varsel.

1777: 37

Niels Traae for Citanten vedtog Contra Stevnemaalet[s] lovlige Varsel, og dernest begierede først sine Viidner fremkaldet til forklaring og Anviisning.

Parterne begierede en liden tiid til at handle om et Kierlig Forlig i Sagen.

Efter at Parterne havde nødt Tiid til at handle om Foreening, fremkom de begge for Retten og Declarerede, at de indbyrdes var foreenet om lovlig Mærkeskiels Steenes nedsættelse og Deeling imellem dem baade inden og udengierdes, og til den ende var begierende at Retten i ov[erv]ærelse af Parterne vilde begive sig ud paa Marken for at foretage den forlangte Steenings og Deelings Forretning efter giørende Anviisning og Foreening; Hvorefter Retten begav sig ud paa Marken i overværelse af begge Parter, og efter giørende Anviisning foretog den forlangte Steening,

hvor med først blev begyndt ved den saa kaldet Womb Ager, hvilken Ager er {Lars} \Amund/ Wambem tilhørende, beligende i Lars Wambems bøe, sam/m/e Ager er indhegnet med følgende Mærke steene, paa Øverste Siide af sam/m/e nedsat, eller i en Jordfast Steen hugget en Kors, som viiser til en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, som viiser til hiørnet, hvor blev nedsat en Mærke steen, som viiser i en anden nedsat Markesteen, derfra til en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, som viser atter i en huggen Kors i en stor Steen, sam/m/e viiser til en i saakaldet Krikken nedsatt Mærkesteene, som viiser i 3de efter hin anden nedsatte Mærke steene, den sidste af sam/m/e nedsat i enden af bemelte Ager, som viiser til en i samme (Sii?)de nedsatt Mærke steen, hvilken viiser atter i 3de efter hinanden nedsatte Mærke steene, hvor af den sidste er nedsat ved en hegger Træ, og viiser efter Agger Reinen til en gam/m/el Mærke steen.

der nest blev og anviist en Agger, Floten kaldet, er ligeledes Aamund Wambem tilhørende, og ligger i Lars Wambems bøe, bemelte Ager er indhegnet med 4re nedsatte Mærke sten[e], hvor af de 2de Mærke steene er gamle Steene og forhen nedsatt, de 2de nu nedsatte Mærke steene er nedsat, den eene ved øverste og Søndre hiørne af bemelte Ager, og viiser i lige Linnie i den nederste og Søndre hiørne til den anden nedsatte Mærke steen, som viiser i Nordost i en gam/m/el forhen nedsat Mærke steen, som viiser op over Ageren i den anden gamle Mærke steen, som viiser i Søer til den første nedsatte nye Mærke steen, ved for beskrevne Ager, er en Kiørsle Veie op til Gaarden, som Aamund Wambem skal have frie Kiørsel og brug udi naar fornødiges.

Dernest blev os anviist de 2de smaae Agere, kaldet Linder houg Flekene, samme

1777: 37b

er Aamund Wamberg!! (Wambem) tilhørende, og ligger i Lars Wambem sin bøe, og er indhegnet med følgende Mærke steene, den nederste af benævnte Agere er \ind/hegnet med 6 Mærker, nemlig 5 Mærke steene og en Kors hugen i en Jordfast Steen, den øverste af benævnte Agere er ligesaa indhegnet med 7 Mærke steene; Hvor med Ageren blev sluttet.

Dernest begav Vi os til Gaardens bøe, hvor blev os anviist en Teig kaldet Halvfierdingen, som er Aamund Wambem tilhørende, og blev i bemelte Teig, ved saa kaldet Nyelænde Ageren, nedsat en Mærke steen, hvor udi blev hugget en Kors som viiser i Nord i 5 andre efter hinanden nedsatte Mærke steene, i den sidste af forbenævnte Steene blev hugget en Vinkel Gloppe, som viiser paa Nordvæst i en anden nedsatt Mærke steen, som viiser atter i 3de efter hin anden nedsatte Mærke steene, den siidste af bemelte Steene viiser i Nord til en anden nedsat Mærke steen, som viiser til en Skarv, hvor i blev hugget en Gloppe, sam/m/e Gloppe viiser til en L Gloppe som blev huggen i en Skarv, som er Ende Mærket. Osten for disse forbeskrevne Mærker Eier Aamund Wambem i bemelte Teig, og Væsten for samme Mærker Eier Lars Wambem.

Den sidst benævnte L Gloppe viiser i Sydvæst til en anden huggen Gloppe, hugen i en Skarv, som viiser i lige Linnie til en nedsatt Mærke steen, som viiser i Søer i en anden nedsat Mærke steen ved Veien i saa kaldet Bæstemord Gierdet, som viiser i Væst i en lige Linnie i 3de efter hin anden nedsatte Mærkesteene, den sidste af sam/m/e viser i 2de efter hinanden i Skarv hugne Glopper, den sidste af forbemelte Glopper viiser til en gam/m/el Mærke steen

nedsat ved Melke-Støels Veien, Lars Wambem Eier paa den Søndre Siide af disse Mærker, og Aamund Wambem Eier paa den Nordre Siide af forbemelte Mærker.
Dernest blev efter anviisning i saa kaldet Ingebrigt Hougen, i et Skav hugen et Kors, der viiser i 4re efter hin anden nedsatte Mærke steene som viiser i Nord, og den sidste af sam/m/e viiser i Nord væst i en Skarv Noldt, der hugget en Gloppe, som viiser i Nord til Gielen til en Jordfast Steen, hvor udj blev hugget en Kors som viiser ned til et Skarv, hvor udj blev huget en Kors som viiser i Nord, lige ned til Wambems Elven, som er Ende Mærket, Aamund Wambem Eier paa den Væstre

1777: 38

Siide, og Lars Wamberg!! (Wambem) Eier paa den Østre Siide af forbeskrevne Mærker.
Atter blev os anviist en Teig kaldet Kalhagen ved Søen, blev huget en Kors i en Jordfast Steen, som viiser op i Væst i en Kors huggen i en Skarv, der viiser i samme Linnie op til en nedsat Mærke steen staaende i en gam/m/el Ege Rod, som er ende Mærket paa den/n/e Linnie, og viiser sidst bemelte Steen tvert over i Søer til en anden nedsat Mærke steen staaende ved en Æbbel Træ Rod, sam/m/e Mærke steen viiser atter i sam/m/e Linnie i en Kors huggen i en Skarv, som viiser atter i en nedsatt Marke steen staaende ved saa kaldet Kroe-bækken, og gaar Mærket eller byttet langs efter bemelte bæk i Øst lige til Søen. Isach Wambem Eier paa Nordre, Søndre og Væstre Siide af forbeskrevne Mærker, og Aamund Wambem Eier inden for forbemelte Mærker paa den Østre Siide ved Søen.
Atter blev os anviist i forbemelte Teig Kalhagen, ved saa kaldet Toe-Maals Teig, Tet ved Søen i sam/m/e Teig blev i en bergholt huggen en Kors, som viiser i væst efter en bærg-Rost, hvor udi i lige Linnie efter hin anden er huggen i bemelte Rost 10 Korser, den sidste af sam/m/e viiser som meldt i Væst i en Kors huggen i en Jordfast Steen, som er ende Mærket. Isach Wambem Eier paa den Søndre Siide af forbeskrevne Mærker, og Aamund Wambem Eier paa den Nordre Siide af sam/m/e Mærker.
Atter blev os anviist en Teig kaldet Mugge Teigen, ved Søen ved de 2de Maal, tet ved Søen blev huggen en Kors i en Skarv, som viiser op i væst fra Søen i en nedsat Mærkesteen ved en birke-Rod, paa den Søndre siide af bemelte birke Rod blev nedsat en Mærke steen som viiser i Sydvæst hen til en Kors hugen i en Skarv-Nolt, samme Kors viiser op i Væst i 4re efter hinanden i lige Linnie hugne Korser i en berg Rost, den sidste af bemelte Korser viiser atter i Nord i en Kors huggen i en Skarv, sam/m/e viiser i lige Linnie i Nord i en nedsat Mærke steen, som viiser atter i en Kors hugen i en Jordfast Steen, der viiser atter i en Mærke steen nedsat i hiørnen af saa kaldet Goefader Ageren, sam/m/e viiser i Nord i den anden hiørne af forbemelte Ager, til en der nedsat Mærke steen som viiser i Øst i en Kors huggen i en Jordfast Steen, der viiser i Øst i en anden Kors hugen i en Skarv, samme viiser i Nord i en nedsat Mærke steen i saa kaldet Smide Ageren, hvilken viiser i den gamle Mærkes Linnie og er ende Mærket. Sønden og Væsten for disse forbeskrevne Mærker Eier Aamund Larsen Wambem, og paa den Nordre og Østre Siide af forbemelte Mærker Eier Isach Wambem.

1777: 38b

Hvor med denne Dags Forretning blev til ende bragt.

Den 11de Junj nest efter Continuerede Steenings og Deelings Forretningen i overværelse af begge Parter, saavelsom foranførte angrænsende Eiere,
og begav Retten sig atter ud paa Marken, og blev da atter af Parterne anviist ved den i gaar benævnte i saa kaldet Ingebrigt Hougen en Kors, som viiser i Søer til en stor Jordfast Steen, hvor udi blev hugget en L Gloppe, som viiser i væst i 3de efter hinanden i lige Linnie nedsatte

Mærke steene, den sidste af sam/m/e Mærkesteene stor!! (staar) tet ved Gierdet, i sidst benævnte Steen er hugget en L Gloppe som viiser i Søer i 2de ved Gierdet nedsatte Mærkesteene, den sidste af sam/m/e nedsat i saa kaldet Kriken, hvorudi er hugget en L Gloppe som viiser i Væst, uden for det ommelte Gierde er i en stor Steen hugget en C Gloppe som viiser i sam/m/e Linnie til et Kors hugget i et Skarv i Bue-Træ-Leet, som viiser i sam/m/e Linnie til 3de efter hinanden i lige Linnie ved Gierdet nedsatte Mærke steene, den sidste er ende Mærket, og slutter der med bøen. Aamund Wambem Eier paa den Nordre Siide af forbeskrevne Mærker, og Isach Wambem Eier paa den Søndre Siide af sam/m/e.

Der efter begav Vi os til Gaardens Udmark, og blev da med Mærkesteenes nedsættelse først begyndt ved bøegierdet, ved den sidst benævnte Mærke steen nedsat i bøen, som viiser i Sydvæst til en stor Skouge Vei, der i en Jordfast Steen huggen en Kors, som viiser i Væst efter Veien til en Kors huggen i en Skarv, som Viiser efter en anden Vei som ligger meere Nordelig, der ved Veien, i en stor Steen huggen en Gloppe, som viiser lige efter bemelte Vej til en Jordfast Steen, hvor udi blev huggen en Kors, som viiser efter titmelte Vei til Tver-Elven kaldet, hvor der i en Jordfast Steen blev hugget en Kors, lige fra samme blev i 2de Jordfaste Steene huggen 2de Korser ved den ommeldte Vej, som viiser i lige Linnie til en Skarv, hvor udi blev hugget en Gloppe, og lige efter sam/m/e Vej, til en Kors huggen i en Jordfast Steen, som viiser i lige Linnie til en nedsat Mærke steen ved en bæk kaldet Byttes bækken, siden bytter forbemelte bæk op til Kalve Myren kaldet, der nedsat en Mærkesteen, som viiser væst over Myren, der atter nedsatt en Mærkesteen i enden af bemelte Myr, som viiser i lige Linnie til en nedsat Mærkesteen ved den saa kaldet Kalvedals Veien, sam/m/e viiser udi 3de ved bemelte Vei i Skarv hugne Glopper, der viiser efter samme Vei til en C Gloppe huggen i en Jordfast Steen, som viiser i 2de udi Jordfaste Steene hugne Glopper, sam/m/e viiser til den saa

1777: 39

kaldet Byttes bæk, siden bytter sam/m/e bæk op til en Myr, hvor blev nedsat en Mærke steen, som viiser efter titmelte bæk op til en Jordfast Steen, der hugget en Gloppe, som viiser efter en anden liden Myr og et lidet bækesiig, hvor der i en Jordfast Steen er hugget en Kors, som viiser efter Veien til 2de Glopper hugne i Jordfast Steene, den siidste staar i Østre enden af saa kaldet Hvelpe Myren, og lige op over sam/m/e Myr, hvor der i en Jordfast Steen blev hugget en Kors, som viiser i lige Linnie til en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, som viiser til 2de nedsatte Mærkesteene i lige Linnie, som viiser til en Gloppe huggen i en stor Steen, sam/m/e viiser efter tit ommelte Veie til en Skarv, hvor udi er huggen en Gloppe, som viiser lige efter sam/m/e Vej til en nedsat Mærke steen, som viiser i en anden efter sam/m/e Vej nedsat Mærke steen, som viiser op i en Skarv, deri huggen en Gloppe i lige Linnie til en anden Gloppe, huggen i en Jordfast Steen, som viiser efter tit benævnte Vei, hvor der udi en Skarv er huggen en C Gloppe, som viiser efter Veien til en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, sam/m/e viiser efter den ommelte Vej i 3de hugne Glopper i Jordfaste Steene, den sidste af sam/m/e viiser til en L Gloppe huggen i en Jordfast Steen, sam/m/e viiser i Søer til en Gloppe huggen i en Skarv, sam/m/e viiser efter en gam/m/el Vej til en huggen Kors i en stor Steen, som viiser atter til en nedsat Mærke steen, sam/m/e viiser i Væst Sydvæst udi en nedsat Mærke steen, der fra gaar Mærket i lige Linnie til en Gloppe huggen i en Skarv, som viiser til 3de nedsate Mærke steene, den sidst af sam/m/e viiser lige efter bemelte Vei til en Kors hugen i en Skarv, paa Østre Siide af Elven, ved saakaldet Sandvadet, siiden bytter Elven op ad i Sydost, hvor der paa den Østre Siide af Elven udi en Skarv er huggen en Kors, som viiser i Væst i en liden bæk, sam/m/e bæk bytter fra bemelte Elv op til nederste saa kaldet {nederste} Stor hougs Slae, hvor der blev hugget en Kors i en stor Steen, sam/m/e viiser i Sydvæst op til et Skarv, hvori er hugget en Kors, som viiser i lige Linnie til en Mose houg, der hugget en

Kors i en Skarv, sam/m/e Kors viiser i lige Linnie op til øverste saa kaldet Store hougs-Slae, der hugget en Kors i en stor Steen ved en bæk, som viiser lige efter sam/m/e bæk, i Sydvæst, paa den Søndre Siide af sam/m/e bæk er udj et Skarv huggen en Kors, som viiser lige til Fieldet, til Gaarden Tveites bytte eller Mærke i Gravens Sogn. Aamund Wambem Eier paa den Nordre Siide af forbeskrevne Mærker, og Isach Siovatsen Wambem Eier paa den Søndre Siide af sam/m/e.

Dernest blev os anviist et Mærkes

1777: 39b

bytte imellem Aamund Wambem og Conrad Andersen Underland, og begyndes i en bæk, kaldet Byttes bæken, som løber ned mellem Gaarden Wambem og Gaarden Underlands Eiendom, lige til Wambems Elven, siden bytter bemelte Wambems Elv til Gaarden Spaanems Eiendom. Aamund Wambem Eier paa den Sydostre Siide af forbeskrevne Mærker, og Conrad Underland Eier paa den Nordvæstre Siide.

Den benævnte Wambems Elv bytter imellem Aamund Wambem og Gaarden Sponems Opsidderes Eiendom. Merkeskiellet imellem bemelte Gaarders Eiendom er lige efter det gamle Løb for bemelte Elv, og den i bemelte Wambems Elv liggende liden holme, er Gaarden Wambem tilhørende. Aamund Wambem Eier paa den Søndre Siide af bemelte Elv, og Gaarden {Wambem} Sponem Eier paa den Nordre Siide af sam/m/e.

Dernest forføyede Vii os efter anviisning til en Slotte kaldet Wambems Øyene, beliggende i Aamund Wamberg!! (Wambem) sin Udmark, hvor udi Isach Wambem har en Andeel af bemelte Slotte, men ingen Skou, uden til fornøden Gierdes fang og Hæske fang, og er bemelte Isach Wambems Andeel af den/n/e Slotte indhegnet med følgende Mærker, i den yttre ende af den/n/e Slotte, i Sydvæst uden for Gierdet, er nedsat en Mærke steen, som viiser i 3de Korser langs med Gierdet, hugne i Jordfaste Steene, som viiser til 2de andre langs med benævnte Giærde udi Skarv hugne Korser, den sidste viiser efter nok melte Gierde i 7 lige efter hinanden nedsatte Mærker, nemlig 4re Marke steene og 3de Korser, hugne i Jordfaste Steene, i den sidste af disse Mærker, nemlig en nedsatt Mærkesteen, er huggen en L Gloppe, som viiser i Nord ned over den benævnte Slotte udi 5 lige efter hinanden nedsatte Mærke steene, den sidste af de benævnte 5 Mærke steene viiser til en L Gloppe huggen i en hammer, sam/m/e L Gloppe viiser i Væst i 2de nedsatte Mærkesteene, i den sidste af disse Mærke steener er hugget en L Gloppe, som viiser i Nord i den Væstre ende af en Løe Naav, og i lige Linnie til en huggen Kors i en Jordfast Steen i den liden holme som ligger i løbet i Wambems Elven, den ommelte indhegnede andeel af benævnte Teig er som meldt Isach Wambem tilhørende; nok blev os anviist en liden Slotte Teig liggende i bemelte Teig Wambems Øyene, i sam/m/e liden Slotte blev under Gierdet i en Jord-

1777: 40

fast Steen hugget en Kors i en Jordfast Steen, bemelte Kors viiser i Væst i 5 stk: Mærke steene nedsatt efter hin anden, den sidste af sam/m/e Mærke steene viiser i Væst i en V Gloppe, der viiser i en nedsatt Mærke steen, sam/m/e Mærkesteen viiser i Søer op under Gierdet udi en Gloppe hugen i en Jordfast Steen, sam/m/e Gloppe viiser over Gierdet til en Kors huggen i en Jordfast Steen, sam/m/e Kors viiser langs efter bemelte Gierde udi 3de efter hin anden hugne Korser i Jordfaste Steene, den sidste af disse 3de Korser viiser i den først benævnte hugne Kors under Gierdet, i bemelte Slotte, og er saaledes indhægnet ved de foran førte Mærker. inden for beskrevne Mærker Eier Isach Wambem, og Skougen tilhører Aamund Wambem.

Aamund Wambem, som tilhører Bue-Trægierdet, og et lidet støkke bøe-Gierde staaende til Isach sin Eiende Skoug, skal af Isach Wambems Skoug dertil have fornøden Gierdesfang, som fra gam/m/el tiid været haver.

Niels Traae for hoved Citanten, efter at Parterne efter foreening var adskildte ved lovlige Markeskiel, erindrede Retten, følgelig sit incaminerede Stevnemaal, først, at Contra Citanten haver paa Støelen Siur Sætte ophævdet Slotte Træer, som af heele Gaardens Creaturer er opgiødnet til Engeland, hvor imod hoved Citanten intet haver, saa paastaaer han der af sin ¼ deel, eller og, at indgierde paa sin egen Eiendom og fæles buebeite, og at Contra Citanten med sine Creaturer der paa legger lige Giødning; for det andet, at Contra Citanten betaler til hoved Citanten for det hugne Fure Tøm/m/er som nu er indsteenet i Citantens Lod, 13 stk: billigst.

Torbiørn Lindebræche saavel som Lars Wambem lod tilføre, at Aamund Wambem har saa mange slotter i fælles bue beite, som kan svare imod de foranførte Slotter og Træer paa Siur Sættre. og hvad de ommelte hugne 13 stk: Fure Træer angaaer, da sagde Torbiørn Lindebræche paa sin Principals vegne, at Isach Wambem er villig at betale de bemelte 13 støkker, naar han faaer betaling af Aamund Wambem for de Træer som han har hugget i den Skove Teig som tilhører Isach Wambem, og saaledes vilde indbyrdes see at afgiøre og Liqvidere den skeede Skov hugst paa begge Siider i mindelighed;

Niels Traae fandt sig hermed fornøyed, naar som heldst Contra Citanten beviiser sit foregivende.

Dernest Declarerede Parterne efter tilspørsel af Retten, at de intet viidere til Forretningen havde at erindre i henseende til de nedsatte Mærkeskiels Steene, men at der over alt efter Deres anviisning er nedsadt de fornødne og forlangte Mærke steene.

Ligesom Parter-

1777: 40b

ne sagde at have deelt huuse og huuse-Tompterne imellem sig efter den skeede Deeling fra gam/m/el Tiid af, og skal saadan for eftertiiden forblive, uden der udi at skee mindste forandring.

Dernest fremleverede Procurator Traae paa sin Principals vegne fortegnelse over medgaaende omkostninger i den/n/e Sag, nemlig, Tægte Dagen 2 r:, For Mænds opnævnelse 1 rd:, Stevningens Forkyndelse 2 r:, Rettens Personers underholdning i 2de Dage, 10 rd:, Tilsam/m/en 15 Rd:r. Hvortil kom/m/er Rettens Gebyrd, nemlig, 2de Dages Forretning 3 rd:, 2de Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Skydsen frem og tilbage er betalt in natura, Laug Rettet Pro persona 1 mrk: 8 s:, Pr: Dag i 2de Dage á 3 mrk:, er 4 r:, Lensmanden for at gaae Retten til haande, 1 rd:, til sam/m/en 9 r: 2 mrk: Rettens Gebyr blev af Parterne betalt, og vedtog de i øvrigt at afgiøre og Liqvidere Sagens øvrige omkostninger imellem sig; og saaledes den/n/e Forretning paa lovlig maade sluttet, for at vorde vedkom/m/ende beskreven meddeelt.

Anno 1777, den 13de Junii, blev Aastæds Retten satt og behandlet paa Gaarden Kraagevig i Kintzervigs Skibrede og Kirke-Sogn, udi forhen anlagde Sag mod Opsidderne paa Gaarden Rogde med de fleere, Retten beklæd med de selv samme Lavrettes og Meddoms Mænd som ved første Session blev Protocollen tilført, undtagen Iver Hougse i stæden for Peder Hougse, Ole Olsen Reisæter for Aad Qvæstad.

Hvorda! Bøygde Proc: Niels Traae for hoved Citanterne ædskede Sagen i Rette efter forrige Tiltale, og dernæst anmeldte at hoved Citanterne ved mundtlig Continuations Stævning havde inkaldet en deel fleere Vidner, som ey i hoved Stævningen var inkaldede, hvilke Vidner under Lovens Faldsmaal ere her til i Dag inkaldte, neml: Erich Thormosen Willure, Jørgen

Ellingsen Kraagevig, Anna Ellingsdatter Rogde. I det øvrige ville han ervarte hvad Contra parterne med sin Contra Stævning havde at erindre.

Haldor Tobiæsen Helleland mødte for de instævnte, og fremlagde først Stiftets Constitution af 8de April d: A: til at gaae i Rette i denne Sag, hvilken Constitution med videre blev læst og er saa lydende: derefter vedtog den incaminerede Continuations Stævnings lovlige Forkyndelse, derhos anmeldende, at han, som bekiendt Ombuds mand eller Fuldmægtig for hr: General Krigs Commissaire Geelmuyden, endskiøndt bemeldte hans Principal ey var varslet anderledes end for Processens Skyld, saa dog vedtog paa eget an og Tilsvar lovlig Stævnemaal til Doms lidelse saa vidt Tab eller Fordeel angaaer paa hr: General Krigs Com/m/issairens Jordepart i Gaarden Rogde. Haldor Helleland gav dernæst tilkiende det Contra Citanterne havde

1777: 41

ved skriftlig Stævnemaal ladet inkalde hoved Citanterne til at anhøre Vidner og Dom i Sagen, alt efter bemeldte Stævnemaals Formeld, dat: 8de April d: A:, læst og saa lydende:

Hr: Borgemester Formans Fuldmægtig Mr: Ha(rn?)berg var ved Retten tilstæde og reserverede Tilsvar i sin Tid.

Alle de i Stævnemaalet benævnte Vidner mødte alle, undtagen Tosten Reisæter, som er syg og sengeliggende, og Gunder Bleje, som ved Døden er afgaaen.

Proc: Traae for hoved Citanterne vedtog Stævningens lovlig Forkyndelse, men maatte fornemme, at Contra Citanterne har formaaet Procurator Randulff, muelig efter en vrang og urigtig Foregivende, at udvirke en Contra Stævning, som ey medfører allermindste Sanhed, men er overbeviist med de førte Vidner hoved Citanternes retmessige Brug s..(?) over 3de gange hævds Tid har lagt til deres Gaarder, og som nu Contra Citanterne nyelig haver tiltaget sig efter Steenings Forretning af 3de Octobr: 1774 at tilsteene sig selv imellem et ældgammel Brug, som fra Alders Tid har tilhørt hoved Citanterne, uden at de dertil ved lovlig Kald og Varsel er tilkaldede, som ved Udtog af Hardangers Justice Protocoll kan udviises, og som han agter at i Rette legge. I øvrigt paatrængede han de 3de forbenævnte instævnte Vidner forhørte, og udbad sig de samme Qvæstioner, som til de forrige afhørte Vidner ere fremsatte.

Alle Vidnerne bleve fremkaldede og for dennem Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst med Formaning til saadan Forklaring, som de trøstede sig at bekræfte med Saligheds Eed. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Erich Thormosen Willure, som angav sig 43 Aar gl:, og at være begge Parter beslægted, samt opdragen paa Gaarden Rogde, svarede til 1ste Qv: at saa vidt han veed og kan erindre og har hørt af andre, har Gaarden Kraagevigs Opsiddere stedse haft frit Beyte for deres Smaler i Olgesæter Hougen. Til 2de Qv: refererer sig til sit første Svar, med Tillæg, at mange andre Gaarders Smaler har ligeledes paa Olgesæter Houg haft deres beyte. Til 3de: Ney, veed intet hertil at vidne. Til 4de: Sv: Ney, ikke saa vidt Olgesæter houg angaaer. Til 5te: Jo! kan giøre Anviisning. Haldor Helleland bad Vidnet tilspurgt, om Kraagevig paa nogen kandt kommer nær Olgesæter Houg med sin Eyendom? Svar: Jo! Kraagevigs Støel grændser imod Olgesæter houg. Videre spurgte: om han ikke veed, at Rogde eyer lige fra Elven Inste Grinden og i Fieldet lige forbi Olgesæter?

1777: 41b

Svar: Jo! veed ikke andet, men refererer sig til sit forrige betref: Kraagevigs Smale Beyte i Olgesæter houg. Traae bad Vidnet tilspurgt tilsidst, om han veed eller har hørt at Gaarden Rogdes Opsiddere nogen Sinde har brugt eller beytet i det omtvistede Olgesæter? Svar: Ney! Rogde har ikke, uden \hvad de/ paa nogle faae Aar \kan have brugt/, haft Beyte i

Olgesæter, uden naar Smalen, som løber alle vegne omkring, kunne komme derind. Ingen havde dette Vidne videre at lade tilspørge, men paastod Eeds Aflæg efter at Befaring var passeret. Derefter fremstod

2det Vidne, Jørgen Kraagevig, 52 Aar gl:, er Broder til Erich Ellingsen Kraagevig, fød og opdragen her paa Gaarden, men har tient paa Rogde i 16 Aar, svarede til den første Qvæstion: og 2den: ligesom det forrige Vidne. Til 3. Qv: lige efter Spørsmaalet, og har han ofte vogtet Smalene der. Til 4de: Ney, har ikke hørt det. Til 5te: Jo! kan giøre Anviisning paa Mærkerne. Haldor Helleland frafaldt Spørsmaale til dette og følgende Vidne, bad allene Retten legge Mærke til, at de ere Søskende til een af hoved Citanterne.

3de Vidne, Anna Ellingsd: Rogde, 49(?) (40?) Aar gl:, er en Søster af Erich Ellingsen, fød her og opdraget, men har boet paa Rogde i 18 Aar, vidnede ganske eenstemmig med næst forrige Vidne. Til Traaes Spørsmaal sagde disse Vidner, at Rogde ikke har haft Beyter i Olgesæter, men at deres Smaler af sig selv kan være kom/m/en derind fra Støelerne, og uden tilladelse.

De sidst benævnte Vidner fremstod nu atter og tilkiendegav, at de veed intet om Mærkerne imellem Olgesæter Houg og Rogdes Udslaatter, men kan giøre Anviisning paa hvor de har vogtet Smaaler.

Haldor Helleland bad sine Vidner afhørte og tilspurgte: Om Kraagevig eyer noget paa den Nordre Side af Elven fra Bøen her nede og til høyeste Field? 2do: Om Vidnet veed eller har hørt, at Kraagevig eyer noget paa nogen af Siderne af Olgesæter? 3do: Om Vidnet veed at Rogde har seet igiennem Fingre med Kraagevig naar de har beytet med deres Smaler i Olgesæter? 4de: Om ikke Rogde har beytet i Olgesæter med deres Hester og andre Kreaturer? 5te: Om Vidnet veed eller har hørt, at Kraagevig Mændene har begiæret Beytet for Betaling af Rogde Mændene? 6te: Om han veed at Kraagevig tilforn har ført sine Smaler over Rogdes Bøe eller over {Bekken} saa kaldet Torvoe (Torvol?) Braatet førend de kunde kom/m/e til Olgesæter? hvorefter fremstod

1ste Vidne, Jacob Jacobsen Reisæter, 65 Aar gl:, er fød paa Rogde, og var der 33 Aar, er saaledes beslægted til Rogde Mændene, at han der har baade Broder og Sviger Søster, svarede til 1ste:

Qv: veed ikke at Kraagevig \ejer/ noget Norden for den omspurgte Strækning. Proc: Traae herunder bad dette Vidne tilspurgt, om han ikke veed at Kraagevig md sine Smaler den Tid beytede i Olgesæter Houg? Sv: Jo! baade Kraagevig og adskillige andre Gaarder. 2do: Om Vidnet ikke veed at Rogde Opsiddere i den Tid, saavelsom siden, aldrig har haft der noget Beyte hverken med Fæ- eller Smaler? Svar: Jo! Rogde Mændene kunde beyte uformeent i Olgesæter Hougen naar de vilde. Til 2det: Veed ikke at Kraagevig der omkring har nogen Eyendom. Traae maatte igien fornem/m/e dette Vidne, som en saa nær beslægted, er meget vaklende, og derfor udbad sig endnu een Qvæstion fremsatt: Om Vidnet veed, den Tid han var paa Rogde, at Rogde Mændene da havde noget jævnlig eller aarlig Beyte i Olgesæter? Svar: Jo, undertiden. Til 3de: Jo, de saae igiennem Fingre med dem i den henseende. Til 4de: Refererer sig til sit forrige Svar. Til 5te: har hørt et Snak af andre, men ikke af Kraagevig Mændene selv derom, for en Deel Aar siden. Til 6te: Sv: Paa den Søndre Side blev Smalen opført; men paa nærmere Spørsmaal svarede, at Kraagevig ikke har nogen Eyendom paa Olgesæter houg. Vidnet kan giøre Anviisning paa de omspurgte Stæder.

2det Vidne, Jacob Knudsen Bleje, 63 Aar gl:, er beslægted til begge Parter, og har sin Søster boende paa Rogde, er ikke synderlig bekiendt om de omtvistede Eyendomme, svarede til 1ste Sp:: Veed ikke at de eyer noget paa den Nordre Side. Til Traaes Sp: Jo! har hørt at Kraagevigs Smalen beytede der. Til 2de: Sv: Jo, og Rogde Mændene gave end og Vidnet

Tilladelse at have hester i Olgesæter Hougen nogle Uger i et Aar. Til Haldors Spørsmaal, det 2det: Veed det ikke. Til 3de: har hørt det af andre, men veed ikke videre derom. Til 4de: Veed det ikke. Til 5te: Veed det slet ikke. Til 6te: Veed det ikke, siden han ikke er synderlig bekiendt. Vidnet kan giøre Anviisning paa Olgersæt houg.

3de Vidne, Niels Aakre, 64 Aar gl:, er beslægted til Rogde Mændene, og paa Rogde opdraget til han var 25 Aar gl:, svarede til 1ste Sp: Veed ikke at Kraagevig eyer noget paa det omspurgte Stæd. Til Traaes Spørsmaal: Jo! ud og ind, neml: paa Gaardene, som ere baade uden og inden for. T:!! (Til) Traaes 2de Qv: Veed ikke at Rogde har haft andre Beyter der, end hvad de har overladt til andre. samt at dog deres Smaler ere komne der og paa andre Stæder. Til Haldors 2de Sp:, Veed at Kraagevig intet eyer paa nogen af Siderne af Olgesæter. 3de: Sp: Jo! i lang Tid har de seet igiennem Fingre dermed. Til 4de: Jo, de har ogsaa sendt saa kaldte Kongsberg Hester derhen. Til 5te: har hørt det, men ikke af Kraagevig Mændene. Til 6te: Tilforn blev Smalen ført over Torvoe (Torvol?) Braatet, men siden en passeret Forretning har de ført Smalen over Rogdes Bøe

1777: 42b

eller Udslaatter. Haldor Helleland spurgte Vidnet, om det veed at der været Høe Slotte paa den Vey hvor nu Smalen bliver opført. Sv: Jo! og Vidnet har selv slaaet der med Tilladelse af Rogde Manden for en 5 á 6 Aar siden og før den Tid. Vidnet kan giøre Anviisning.

4de Vidne, Asbiørn Naae, 48 Aar gl:, er med begge Parter beslægted, veed intet om Parternes Handel eller Eyendom videre at forklare, end at hans Sal: Fader for meere end 30 Aar siden forlangte Tilladelse af Rogde Manden at støele i Olgesæter, men at han ikke fik det, siden de foregav at der faldt for haardt Væyr. Videre sagde Vidnet, at andre omliggende Gaarder har beytet med deres Smaler i Olgesæter, saavelsom Kraagevig og Rogde, dog er Vidnet boende et Stykke derfra.

5te [Vidne], Ole Iversen Naae, 56 Aar gl:, er beslægted med Kraagevig Manden, men ikke med Rogde, er opdragen paa næste Gaard Skaaltvedt, svarede til 1ste Sp: veed ikke at de der ejer noget. Til Traaes 1ste Sp: Jo! de beytede der til fælles med Skaaltvedt og de fleere Gaarder. Til 2de: Jo! de har selv brugt der, og tilladt andre at beyte der, ligesom deres Fornødenhed udfordrede det. Til Haldors 2de qv: veed ikke af nogen Eyendom der. Til 3de: Jo! baade med dem og med Vidnet og andre. Til 4de: Jo! naar de har haft det fornøden. Til 5te: Jo! har hørt det af Rogde, men ey af Kraagevig Mændene. Til 6te: Jo! for en deel Aar siden førte de Smalen over Braatet, men da Veyen der blev ingiærdet, saa har de siden ført den over den omspurgte Bøe, og ellers ligesom forrige Vidne. Vidnet kan giøre Anviisning.

6te Vidne, Ole Tollefsen Naae, 63 Aar gl:, er begge Parter beslægted, og opdragen her i 30 Aar, svarede til 1ste Sp: Ligesom forrige Vidne. Til Traaes 1ste Sp: Jo! baade Kraagevig og andre. Til 2det: Ligesom forrige Vidne. Til Haldors 2det: Veed det ikke at de der eyer noget. Til 3de: har hørt saaledes fortælle. Til 4de: er besvaret. Til 5te: har hørt det af Rogde Mændene. Til 6te: eenstemmig med forrige Vidne. Paa Haldor Hellands nærmere Spørsmaal sagde Vidnet, at Rogde og Kraagevig paa fleere og adskillige Stæder har fælles Beyte. Vidnet kan giøre Anviisning.

7de Vidne, Greip Siursen Maakestad, 28 Aar gl:, er ingen af Parterne beslægted, havde intet andet at forklare, end for 5 eller 6 Aar siden bad Vidnet een af Rogde Mændene om Tilladelse at beyte nogle saa kaldte Kongsberg Hester i hans Have, og fik han da Lov at sætte 3 hester i Olgesæter Hougen, og det uden Betaling imod en Gientieneste, og hørte da ikke Vidnet at nogen talte noget derimod.

1777: 43

8de Vidne, Tosten Olsen Naae, 23 Aar gl:, er Parterne beslægted, og opdragen paa Naboe Gaarden Naae, sagde sig intet andet at vidne i denne Sag, end for omtrent 5 Aar siden begiærede Vidnet Tilladelse for sin hosbond at beyte nogle saa kaldte Kongsberg Hester i Olgesæt[er] Hougen, og fik saadan Tilladelse af een af Rogde Mændene paa en 8 Dages Tid for 4 Heste, og var Vidnet selv den som bragte Hestene derhen. Vidnet sagde at hans Farbroder paa Rogde nægte ham først denne Begiæring, som han fik af en anden ubeslægted. Vidnet kan giøre Anviisning paa Olgesæter hvor han slap de benævnte Hester.

9de Vidne, Aamund Gundersen Jaastad, blev anmeldet at være paa Reyse. Haldor Helleland frafaldt dette Vidne, med Reservation om fornøden i sin Tid.

10de Vidne, Brithe Olsd: Brat-Espe, blev frafaldet.

Haldor Helland fremstillede godvillig mødende Vidne Elling Jaastad, 68 Aar gl:, er fød og opdragen paa Naboe Gaarden Aacre, svarede paa 1. qv: og de følgende, at Opsidderne paa Kraagevig, Rogde, Aakre og fleere, deres Smaler gik fælles paa saa kaldet Olgersæt-Houg, og har Vidnet hørt at bemeldte Olgesæt skulle være Rogdes Eyendom. Til 2de: Veed det ikke. Til Traaes Spørsmaale refererer sig til sit forrige Svar paa 1. qv: Til 3de: Veed det ikke. Til 4de: veed det ikke. Til 5te: har ikke hørt det. Til 6te: I den Tid førte de Smalen over Torvae (Torval?) Braadet. Vidnet kan giøre Anviisning, men da han er saa skrøbelig at han ey kan paa Aastædet giøre Befaring, saa bekræftede han sin Forklaring med Saligheds Eed.

12te Vidne, Aad Wiglichsen Qvæstad, mødte godvillig for Retten, sagde sig 62 Aar gl: Niels Traae for hoved Citanterne maae ugierne fornemme med dette, saavelsom de fleere Contra Citanternes Vidner, først vil have dette mistænkt, siden han ved første Session var udnævnet at besidde Retten, men formedelst Slægtskab blev en anden i hans Stæd beskikket, og nu derimod fremstiller sig som Vidne for Contra Citanterne, og derfor protesterede Traae mod dette Vidnes Antagelse.

Eragtet.

Vidnets Forklaring antages, da der i sin Tid skal vorde paaskiønnet, hvorvit hans Vidnesbyrd kan blive at reflectere i Anledning af de anførte Omstændigheder.

Vidnet sagde at være begge Parter beslægted, sagde intet andet at vidne, end at Parternes med Vidnets og fleeres Smaler har beytet fælles i Olgersæt, item har Vidnet hørt sige, at Rogde

1777: 43b

skulle være Eyer af Olgesæter. videre sagde Vidnet at Qvæstads og fleeres Smaler kommer endnu i Olgersæt Beyter, men at Qvæstad ey tilegner sig der nogen Eyendom. Vidnet blev eedfæstet.

13de [Vidne], Torkild Siursen Rogdeberg, 62 Aar gl:, ingen af Parterne beslægted, har intet andet at vidne, end for 7 eller 8 Aar siden bad Vidnet og hans Naboe om Tilladelse at støele i Olgesæter, men fik ikke saadan Tilladelse, da nogle af Rogde Mændene ville samtykke, men andre satte sig derimod, og derfor fik Støel paa et andet Stæd. Vidnet blev eedfæstet.

14de Vidne, Knud Knudsen Maagestad og Peder Maagestad, som Beskikkelses Vidner, sagde at for omtrent 2de Aar siden vare de udsendte af Rogde Mændene for at tilsige dem at fraflytte Olgesæter, hvortil Kraagevig Mændene svarede: Nej, de ville benytte sig nu som før af Beyterne i Olgesæter. Vidnerne ere eedfæstede.

Parterne anmeldte ey [at] have fleere Vidner.

Traae for hoved Citanterne sagde, at han ved forrige Session havde inkaldet Vidner, som da ey mødte eller aflagde Forklaring, neml: Torbiør Pedersd: Naae og Aad Olsen Aga, samme han frafaldt med Forbeholdenhed om i sin Tid skulle fornødiges; {og} dernæst, sasom Dagen

nu er forløben, udbad han sig Rettens Befaring i Morgen at imodtage den belovede Anviisning, som hoved Citanterne{s ....} har forklaret at ville og kunne præstere.

Eragtet.

Sagen beroer til i Morgen, da vedkommende her paa Aastædet haver at indfinde sig.

Anno 1777, den 14de Junii, continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Kraagevig, overværende alle vedkommende, som i Gaar er Protocollen tilført.

Hvorefter Retten begav sig ud, og for des bedre at faae de af Vidnerne benævnte Stæder i Øyesyn, lagde ud paa Søen, hvorfra Strækningen best kunde bemærkes, og blev os da af Vidnerne foreviist den omvidnede Olgesæter Houg, som ligger omtrent i Vest fra Kraagevigs huuser omtrent ¼ Miil herfra, videre blev os anviist Svart Opsen, som ligger neden under den bemeldte Houg, eller imod Øster et lidet Stykke; item Olgesæter Skaaret, som Vidnet Giertrud Asbiørnsen!! Datter har omvidnet, og ligger atter oven for Svart Opsen. Bemeldte Olgesæt Houg ligger just imellem 2de Elver, neml: Inste Grind Elven, eller Driv-Foss Elven, som er den øverste Deel af samme Elv, falder Sønden eller inden for Olgesæt houg,

1777: 44

hvor nogle Vidner har bestemt Kraagevigs Mærker, og Yste Grind Elven, som løber paa den Nordre eller yderste Kant af forbemeldte Olgesæt houg. Videre blev os anviist det omvidnede Torvaae (Torvaal?) Braat, som ligger et Stykke Synden for den benævnte Inste Grind Elv.

Laug Rettet med Vidnerne begav sig end meere for at besee de omvundne Stæder, og befandt dem saaledes og paa samme Strækning beliggende, som tilført er, item saae det Stæd, hvor omforklaret er vogtet Smalerne, og som kaldes Olgesæt Skaaret, der er beliggende lidet under Olgesæt hougen, men oven for Svart Opsen. end videre blev anviist de omvidnede Store Steene, og Strækningen hvor Smalerne beyter oven paa Olgesæt hougen imellem begge Elvene indtil Blaae Fonene.

Parterne bad endelig, at Vidnerne maatte eedfæste deres Forklaring og anviisning, hvorhos hoved Citanten med Reservation frafaldt Vidnet Siur Sexe denne Sinde Eed at aflegge, siden han i lovlig Forfald var fraværende.

Alle Vidnerne, som ey i gaar ere eedtagne, fremstode, og aflagde Saligheds Eed, at de ey ere rettere eller sandere vidende, end hvad de have forklaret og anviist, og som Protocollen tilført er.

Proc: Traae for Hoved Citanterne, efter at Retten havde giort Befaring og modtaget begge Parters Vidners Anviisning, fandt han fornøden at her tilføre følgende: 1mo: Maatte han fornem/m/e at Contra Citanternes Vidner, den største Deel, ere beslægtede eller besvogrede, og en deel interesserede i Sagen, og, som har vidnet sig selv til Fordeel, hvilket alt han overlod til den retsindige Dom/m/ers Paaskiøn; og dernæst refererede sig til sin hoved Stævning og til de mange eenstemmige Vidners Forklaring og Anviisning, og submitterede Sagen Dom, at hoved Citanterne maae blive tildømte Olgesæter med sine tilliggende ældgamle Beiter, og at Contra Citanterne maae blive tilfunden med tem/m/elig Mulct til Sognets Fattig Cassa, eller hvor hen Dom/m/eren finder for godt at henlegge deres Straf bøder for deres ulovlige overbeviiste Jagen med Citanternes Smaler, og endelig, at erstatte denne Hiem Stævnings Bekostning for begge Sessioner billigst med 46 rdr:, og saaledes i et og alt paastod Dom.

Haldor Helleland lod tilføre, at det Proc: Traae har ladet tilføre over de beslægtede og besvogrede Vidner, som ikke i alt kan nægtes, dog der imod mange ubeslægtede og upartiske, endskiønt Hoved Citanternes Vidner ere alle beslægtede og besvogrede; men efter Vidnernes Forklaring da eyer Kraagevig intet paa Nordre Side af Indre Grind-Elven, da efterat Anviisning er skeed, da befindes det at det omtvistede Stykke Udmark ligger paa Nordre Side

Elven, og er virkelig inmænget af Rogdes øvrige Udmark, og er øyensiunlig for alle retskiønnende, at Olgesæt hougen

1777: 44b

er Rogdes retmessige Ejendom, og hvad sig angaaer den nye optagne Smale Vey, som er optagen paa hr: General Krigs Commissaire Geelmuydens og hans Velærværdigheds hr: Glahns Læylændings Bøe eller Slotte, da paastaaer ieg i kraftigste maade at samme Vey maatte henflyttes til og over deres egen Bøe have eller Beyte, saa at deres velbemeldte Læylændings Græs og Høe kan blive ubeskadiget, og derefter er ydmygst begiærende Dom i Sagen i et og alt efter Contraparternes derom udstyrede skriftlige Stævnemaal.

Eragtet.

Da denne Sag er af den Beskaffenhed, at Situations Cart følgelig Forordningen af 31 Martii 1719 maae produceres forinden endelig Dom kan vorde afsagt; saa paalegges Hoved Citanterne saadant at lade forfærdige, til den Ende Sagen udfløttes til førstkommende 19 Septbr:, da Retten atter sættes her paa Aastædet, og i fald det bemeldte Situations Cart til samme Tid bliver fremlagt, endelig Dom efter Conference med Aastæderne at falde, og da tillige denne Processes Omkostninger skal blive erindrede.

Dernæst bliver denne Sessions Bekostning at anføre saaledes: 2de Dages Forretning 3 dr:, 2de Dages Diet Penge a 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura, Laug Rettet for 2de Dage á 1 mrk: 8 s:, [er] 4 rdr:, Lænsmændene for deres Møye, hver 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, Tilsammen 9 dr: 4 mrk:, som hoved Citanterne betalte.

Anno 1777, den 17de Junij, blev Aastæds Rett satt og behandlet paa Gaarden Bierche, beliggende udj Wigøers Præstegield og Østensøe Kirkesogn, hvor Retten blev beklæd med efterskrevne eedsorne Lavrettes \og meddoms/ mænd: 1: Niels Hagtorsen Wangdal. 2: Erich Gundersen ibid:, 3: Arne Larsen Øvre Axnes. 4: Lars Olsen Nedre Axnes. 5: Johannes Torgersen Fladebøe, og Ole Arnesen Moe, som alle sagde sig til Parterne ubeslægtet. Saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Pedersen Wiig.

Hvorda! For Opsidderne paa Gaarden Bierche, nemlig Johannes Tostensen, Niels Tronsen, Halsten Arnesen og Ole Arnesen, samt Opsidderne paa naboe Gaarden Stenstøe, Ole Olsen og Enken Elie Larsdatter, anmeldte at have inkaldet deres Naboe Anders Heljesen Jølle til denne Tiid og Stæd, at møde, for at faae deres Gaarders Eiendom i udmarken frasteenet bemelte Gaard Jølle. saa anmelte de og at have inkaldet Eierne og Beboerne paa Gaarden yttre Aalviig til Vedermæle, om noget ved denne steening Forretning kunde vere dem til fornermelse som angrensende paa nogle Stæder.

Anders Heljesen Jølle mødte for Retten og tilkiendegav at være fornøyet med Citanterne om at faa deres Gaard Biørches udmark frasteenet hans paaboende Gaard Jølle, efter den Anviisning som Parterne vilde giøre Lavrettet og efter de gamle Bytter og Kan.

Aalvigens beboere og Eiere, Niels Hansen, Ole Larsen, Iver Arnesen og Enken Kari Peders[datter], af dem møtte ingen, thi blev Stevningen lovlig

1777: 45

Afhiemlet af Lensmand Johan/n/es Pedersen Wiig og Baar Jacobsen Havnen.

Retten begav sig derefter i Marken, for efter Parternes Anviisning at nedsette Markeskiel imellem Gaarderne Bierche, og Stenstøe med Jølle.

Hvorda først blev begyndt ved et stort Geel, og der paa et Skarv hugget et Kors, som viiser op i en stor Steen liggende i en Myr, hvori blev hugget atter en Kors, som viiser til en Kors

hugget udj et Skarv paa den vestre Siide af Biøndals vadet, derfra lige op i linie til en Markeskiel Steen staaende neden paa Jethaug, hvilken atter viser i en Markeskielsten oven paa Jethaug, tet med en Vej, derfra til en Kors hugget udj et Skarv inden paa lille Dybedal, den viser atter lige op udj en Kors hugget udj store Dybe Dals huggen!! (hougen?), som er ende mærke imellem Biørche og Stenstøe paa den eene, og Jølle paa den anden Siide, og gaar mærket saaledes i lige linie fra først bemelte Kors i Jnderste Kanten af Wette Fieldet til sist bemelte ende mærke, fra Sør til Nor eller Nordvest, paa den Østre Side eier Gaarden Jølles Beboere, og paa den Vestre Siide eier Bierche og Stenstøe Skov og Mark.

Opsidderen paa Jølle declarerede at hans Beneficiarius S: T: Hr: Glan ej var tilkaldet [i] Sagen, men at han havde talt med ham, og han var fornøyet med at der blev nedsat markeskiel imellem hans Gaard Jølle og de forbemelte Gaarder, efter de gamle Mærker og Kan.

Tron Tronsen Tvet mødte for Retten og begierede tilført at han havde haft Beiter til sine Kreature udj den af Biørche og Stenstøe her instenede udmark, og derfor reserverede sig lovlig Tiltale om hans Beiter til sine Kreature for eftertiden skulde blive ham betaget.

Bierche og Stenstøe Opsiddere sagde at de slet intet Beite tilstod Trond Tvete udj deres Eiendom førend at han beviser sin Ret dertil, helst da Trond Tvete har Field nok til sine Kreature, men begierede Forretningen sluttet.

thi bliver nu efter Opsidderen paa Bierches bereigning!! (begiering?) at anføre deres Omkostning og møye med at underholde Sorenskriveren og Laugrettet, samt andre medgaaede Omkostninger, tilsam/m/en 9 rd: 3 mrk: 12 s:

Derefter anføres denne Forretnings omkostning saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Jncamination 5 mrk: 4 s:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 1 rd: 3 mrk:, Lensmanden for sin møye og Opvartning 1 rd:, Skydsen leveres in Natura. Tilsam/m/en Rettens løn 7 rd: 4 mrk: 4 s:

Parterne declarerede at være foreenet om at betale denne Forretnings Omkostning, som tilsam/m/en beløber sig til 17 rd: 2 mrk:, enhver efter sit Brugs størrelse, som strax blev betalt, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1777, den 20de Junii, blev Aastæds Retten satt og behandlet paa Gaarden Berven i Østensøe Skibrede udi følgende Sag; og Retten betient med efterskrevne eedsorne Lavrettes og Meddoms Mænd: 1: Niels Hagtornsen Wangdal, 2: Erich Gundersen ibid:, 3: Arne Larsen Øvre Axnæs, 4: Lars Olsen Nedre Axnæs, 5: Svend Knudsen Scheje, 6: Johannes Torjersen Fladebøe, 7: Ole Arnesen Moe, og 8de: Ole Christophersen Sandve.

Hvorda! Opsidderne paa Gaarden Berven, Jørgen Isachsen, Lars Holgersen, Steeg Olsen, Ole Siursen, Haagen Siursen og Niels Johannesen, anmeldte med mundtlig Varsel at have til dette Aastæd og denne Tægte Dag instævnet Opsidderne paa Gaarden Norem i Østensøe Skibrede, neml: Lars Olsen, Jon Rasmusen, Ole Larsen, Ole Torbiørnsen, og paa Myndtligen Lars Siursens Vegne, hans Formynder Lars Indre Aalvigen, ligeledes Ejerne for Lars Olsens Brug, Peder Næs og Lars Teigland, item Herborg Olsdatter og Sønneve Olsdatter med Mænd og Forsvar for deres eyende Anpart i Gaarden Norem, alle at anhøre under Lovens Faldsmaal stævnte, saavelsom godvillig mødende Vidner om Bytte og den rette Mærke-Reene imellem Bervens og Norems {Opsidderes} Ejendom, og udi øvre Støels eller Field Marker, samt at paahøre Beskikkelses Vidnerne Ole Nielsen Østensøe

og Arne Nielsen Øvre Wiig, item efter Vidnernes Forklaring og Anviisning at bievære Rettens Befaring med Syn og Granskning, at modtage Dom til at holde sine Kreaturer fra Citanternes Eyendom og Beiter ved at opsætte lovlige Mærkes Giærder i øvre Marken, samt

og i Nedre Marken, om Norems Mændenes Paastand er dertil, som og at erstatte alle denne Processes foraarsagede Omkostninger skadeløs.

Saa anmeldtes og, at Johannes Jermundsen Næs til vædermæle var inkaldet, for saa vidt Sagen hannem kunde anrøre.

De instævnte Vidner ere Giermund Næs, Svend Røseland. ville dernæst fornemme om de instævnte møder for Retten.

De inkaldte instævnte af Gaarden Norem infandt sig alle, men Lars Aalvig, Peder Næs og Lars Teigland mødte ikke; de øvrige i Stævnemaalet benævnte vare alle tilstæde.

For de udeblevne blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet med fuld Varsel at være tilkaldet af Lænmand Johannes Wiig og Baar Jacobsen Havnen.

Opsidderne paa Gaarden Norem fremlagde skriftlig Contra Stævning af 13de Maji d: Aar, som blev læst og er saa lydende: af hoved Citanterne blev vedtaget det oplæste Stævnemaal at være dem lovlig forkyndt; men exciperede i denne Sag og til denne Tægtedag imod Stævnemaalet saa vidt Arne Sellesæters Tilførsel betreffer, siden han ey af dennem er tilkaldet [i] Sagen, eller de har søgt ham for nogen Fornærmelse; skulle han derimod have nogen Kæremaal mod Hoved Citanterne, saa bør han det ved á parte Stævnemaal at paatale, og saaledes reserveres hans Rett, ved anden Leylighed at søge.

Contra Citanterne anmeldte at have under Faldsmaal inkaldet Vidner Johannes Siursen Øvre Wiig og Brithe Arnesdatter Hærastveit, reserverende at føre og lade afhøre godvillig mødende Vidner. Fremlagde dernæst den i Stævnemaalet ommeldte Doms Afsigt og Declaration, som de begiærede Acten tiltagen og læst eet efter andet saa lydende.

Hoved Citanterne begiærede Beskikkelses Vidnerne eedfæstede og afhørte, hvorefter Beskikkelse Vidnerne Ole Nielsen Østensøe og Arne Nielsen Øvre Wiig aflagde Eed at vilde vidne Sanhed, og forklarede, at afvigte Høst 1776, omtrent ved Michaelis Tider, vare Vidnerne tilligemed Lænsmanden Johannes Wiig og Bervens Opsiddere paa disses Støelsmark imod saa kaldet Watnedalen, hvor Norems Opsiddere sagde sig at meene at have en Eyendom fra Urfaldet til Britenuten og sluttet i Graae Uren, item at da de kom til saa kaldet Forsæte Giærdet, spurgte Lænsmanden paa Bervens Vegne, om Contra Citanterne vare fornøyede med at Mærkene skulle gaae efter Wasfaldet indtil Graae Uren eller Steen giærdet, og om de i Mindelighed ville optage Mærkes Giærdet i det Vand ved Elven, saa at Kreaturene kunde komme over, tilligemed, om Norems Mændenes Paastand var at sætte Mærkes Giærde i Nedre Støels Marken, da

ville Bervens Mændene dermed [være] fornøyet. vidnerne sagde, at Norems Opsiddere svarede paa disse Lænsmandens Spørsmaale, at de ikke ville afstaae Beiterne, ey heller optage Giærdet i det omspurgte Vand, men ville bruge ligesom deres Formænd havde brugt, item svarede, at dersom de fik Mærkes Gaard i Nedre Marken; saa vilde de dog have fælles Beite i øvre Marken, og ville ikke afstaae det uden Dom. Hoved Citanterne sagde, at de tilstoed det oplæste betreffende Watne dalen, ligesom ingen Uenighed des angaaende var imellem Parterne. Begiærede derefter Vidnerne fremkaldede, og ført.

Hiermund Næs, som de begiærede tilspurgt: om ikke det rette Bytte eller Mærke imellem Bervens og Norems Eyendom i øvre Støels Marken er fra saa kaldet Forsæte Fossen efter Wasfaldet indtil Steen giærdet eller Graae Uren? Alle, som i denne Sag vare tilstæde for at aflegge Vidnesbyrd, bleve fremkaldede, og for dennem Eedens Forklaring oplæst med Formaning at vedblive Sanhed. Det benævnte Vidne Hiermund Næs angav sig 63 Aar gam/m/el, er fød og opdragen her paa Gaarden Berven, hvor hans Fader boede i 54 Aar, er ingen af Parterne anderledes beslægted end han er Sødskendebarn til Lars Holgersen Berven, svarede, at han veed intet andet at sige om Mærkerne, end fra Forsæte Fossen og efter

Wasfaldet og saa langt som Elven løber fra sit Udspring; paa den østre Side deraf eyer Berven, og paa den Nordvestre eyer Norem, hvor de og eyer og har deres Støel, item kan giøre Anviisning paa det omvundne. Contra Citanterne bad Vidnet tilspurgt, om han ikke veed, at Norems Kreature har beytet inden eller Østen for Elven i langsam/m/elig Tid, og uden Knur eller Paatale af Berven? Svar: veed ikke andet, saa længe Vidnet kan erindre, end at Norem har beytet tillige med Berven {fra Brithe Nuten i Nord med Giørstad Vandet} fra Brede Vadet lige ind med Giørstad Vandet; men at der har ogsaa været Knur derom af Bervens Mændene i de senere Tider, og eengang i hans Faders Tid, da der blev giærdet ved Brede Vadet, hvilket blev nedkastet af Norem.

2det Vidne, Svend Røseland, 78 Aar gl:, er fød paa Røseland, hvor han boer, men er bekiendt i Fieldet her, er ingen af Parterne beslægted, forklarede, at han veed ikke rettere end at Mærket gaaer fra Forsæte Fossen og efter Wasfaldet, saa langt som Elven løber. forklarede ellers, at Anno 1714 var Amund Berven hos Ole Røseland og kiørte Høe, da sagde han til Vidnets Fader Lars Røseland, at de til næststundende Vaar vilde flytte fra den Støel som de da havde, neml: Forsæde, og til Flyene, formedelst Væyr og Vind, som paa Forsæde var for stærk for Kreaturene, da sagde Lars Røseland til ham igien, da taber de Beytet, ney, sagde Amund til ham igien, vi bruger vore gamle Beyter lige godt i Brend Dalene. Paa Contra Citanternes Spørsmaal sagde at Norem vel har beytet østen for Elven, men at det er skeed med Knur af Berven.

1777: 46b

3de Vidne, Haagen Arnesen Tiosaas, som godvillig mødende, sagde sig 56 Aar gl:, er ingen af Parterne beslægted, er fød og opdragen paa Tiosaas, Naboe gaarden, veed at Mærkerne imellem Norem og Berven er fra Forsæde Fossen og langs Elven, saa langt den løber; videre sagde, at Norem har stedse, saa længe Vidnet erindrer, beytet østen for Elven, men med Knur eller Paatale af Berven.

4de Vidne, Baar Jacobsen Havnen, som godvillig mødende, 77 Aar gl:, er fød paa Pladset Havnen under Berven, hvor han boer, er ingen af Parterne beslægted, svarede, at Mærkerne imellem Berven og Norem i øvre Marken, er fra Forsæde Fossen og til Steen Muuren, som er det øverste Mærke ved Elvens Udspring og Vandet; item at Norem har beytet østen for Elven, men med Knur af Berven. Videre, at \en/ Norems Opsidder, som nu er død, sagde ham for 2de Aar siden, da han Beskikkelse viis var insendt til Norem, at han nu havde satt Giærde paa den anden Side af Elven, paa det Kreaturene ej skulle bortkom/m/e, naar de vilde over Elven, siden Berven havde satt Giærde paa sin Side.

5te Vidne, Amund Diønne, 49 Aar gl:, er fød og opdragen paa Diønne, som ligger til Fields med Berven Støel, er ingen af Parterne beslægted, svarede, at Mærkerne gaaer lige som før forklaret er, lige efter Elven fra Forsæde Fossen; item at Norem vel har beytet der, som omspurgt, men med Knur, saa længe Vidnet kan erindre, samt i Nogle Aar giærdet af Berven, og hørt at være nedrevet af Norem.

6te Vidne, Ole Olsen Meelstvedt, 60 Aar gl:, har tient paa Berven i 4 Aar for 30 Aar siden, er Farbroder til Lars Norem, vidnede ganske eenstem/m/ig med næst forrige Vidne, og hørte ikke andet af de gamle, som da vare paa Berven, end at det var deres Ejendom den ganske omvundne Strækning fra Forsæde Fossen og langs Elven.

7de [Vidne], Maritha Olsd: Østensøe, 47 Aar gl:, har tient 1 Aar paa Norem for 30 Aar siden, er i 3de Leed beslægted med Jon Norem, veed intet om Mærkerne imellem Berven og Norem, veed ikke heller at Norems Kreaturer i den Tid kom over eller østen for Elven.

8de [Vidne], Randi Nielsd: øvre Birkeland, 65 Aar gl:, har tient 4 Aar paa Norem for omtrent 30 Aar siden, er Søskendebarn med Jon Norems Hustrue, vidnede, at i den Tid hun tiente hos {afdøde} \Ole og/ Lars Norem, kom ikke hans Kreature østen for eller paa den

anden Side af Elven; men veed ikke om de andre Opsiddere paa Norem deres Kreature kom over Elven; kan ikke vidne om Mærkerne imellem Berven og Norem.
De afhørte Vidner, undtagen de 2de sidste, kan giøre Anviisning paa de omvidnede Mærker.

1777: 47

Hoved Citanterne havde nu ikke fleere Vidner tilstæde, men reserverede fleere at afhøre om fornødiges.
Contra Citanterne begiærede Vidnerne fremkaldede og førte.
[1ste Vidne], Johannes Siursen Øvre Wiig, 78 Aar gl:, er fød paa Norem, og var der til han var 35 Aar gam/m/el, er Farbroder til Ole Larsen Norem og til Myndtlingen Lars Siursen. Contra Citanterne bad dette og de fleee Vidner tilpurgt, om ikke Norems Kreaturer alle tider har gaaet inden for eller østen for den saa kaldte Flekkedals Elv? 2do: Om ikke Vidnet sage!! (saae?), at Mærket gaaer fra Brede Vaet over Brithe Nuten hen til Graae Uren? 3do: Om veed at det nogen Tid har været paatalt, at Norems Kreaturer gaaer inden for Elven? Sv: til 1ste Qv: Jo, de har gaaet der, men med Knur af Berven, og hvortil Norems Manden har svaret at det er deres egen Ejendom, og derfor ikke given et godt Ord. Til 2de: har hørt af sine Forfædre, at Mærket gaaer fra Forsæde Fossen over Bræde Vaet, der har Norems Kreaturer gaaet over, veed ikke om Mærket ved Brithe Nuten. Vidnet kan giøre Anviisning paa det omvundne. Til 3de Qv: refererer sig til Svaret paa 1. Qvæstion. Paa Hoved Citanternes Spørsmaal svarede Vidnet, at for omtrent 40 Aar siden var Giærder paa de ommeldte Vaer og paa Bervens Ejendom, hvilke bleve nedkastede af {Berven} Norem, siden den Tid har Vidnet ikke været der.
2det [Vidne], Brithe Arnesdatter Hærastveit, 66 Aar gl:, fød paa Sellesæter, som har støel tilfælles med Norem, er ikke beslægted med nogen af Parterne, svarede til 1ste Qvæst: imedens Vidnet var hiem/m/e, gik Norems Kreaturer over Elven, naar den ikke var for stor; item at Berven stundum knurrede derfore. Til 2det: Veed ikke andet om Mærkerne, end at de gaaer fra Forsæde Fossen langs Elven til Vasfaldet. Til 3de: refererer sig til sit forrige Svar. Dette Vidne kan ikke giøre Anviisning.
3de Vidne, Herborg Olsd: Herastvedt, 66 Aar gl:, har tient paa Skutleberg for nogle 40 Aar siden, Naboe Gaard til Norem, er ingen af Parterne beslægted, svarede til 1. Qv: at Norems Kreature gik næsten altid over Elven, og hørte Vidnet ingen knur betreffende Øvre Marken, men vel for Nedre Marken, hvorover Norem knurrede, siden Giærdet ey var i stand ved Forsæde Fossen. [2den Qv:] Veed intet om Mærkerne. og til 3de: refererer sig til 1ste qv: Kan ikke giøre Anviisning.
4de Vidne, Ingeborg Olsd: Fladebøe, 53 Aar gl:, er fød paa Norem, og var der til 27 Aar gammel, er besvogred med Norem, svarede: Jo! gik over Elven, og at derom var jævnlig Stried og Uenighed imellem Berven og Norem; veed intet videre om Mærkerne, end at en gl: Kone, som havde være Budeje paa Norem, sagde hende for mange Aar siden, at Mærkerne var fra Brithe Nuten og Svarte Vandet. Kan giøre Anviisning.
Contra Citanterne anmeldte ey at have fleere Vidner tilstæde.
Derpaa bleve fremkaldede de Vidner som ey kan giøre Anviisning, neml: Brithe Arnesd: og Herborg Olsdatter, samt Marthe Olsd: Østensøe og Randi Nielsdatter Birkeland, der aflagde Saligheds Eed, at de ere ikke rettere

1777: 47b

vidende end hvad de have forklaret.
Parterne begiærede, siden de nu ikke havde fleere Vidner at afhøre, at Retten ville begive sig ud for at tage i Øjesyn de omvundne Mærker og Strækninger, men da til de omtvistede Stæder

er en meget lang og heel besværlig Vey, som ville medtage den største {Dagl} Deel af Dagen, som nu næsten er forløben, saa henstillede de om ikke Befaring[en] maatte foretages i Morgen tiilig.

Eragtet.

Sagen beroer til i Morgen tilig, da alle vedkommende comparerer.

Derefter bliver denne Dags Forretning at beregne saaledes, 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet i 2de Reyse-Dage á 4 mrk:, er 1 rdr: 2 mrk:, Fogden tilkommer for Mands Opnævnelse 1 rdr:, Lavrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr: Som af hoved Citanterne blev betalt.

Anno 1777, den 21de Junij, continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Berven, overværende de i Gaar Protocollen tilførte Parter og de Vidner som paa det omvundne kunde giøre Anviisning,

Hvorefter Retten begav sig i Marken for at tage imod Vidnernes Anviisning paa de omvundne mærker. Og blev Os da anviist den omvundne Forsæte Fos, som er nederste Mærke i øvre Støels marken, hvorfra Mærket gaar efter den store Elv eller Vasfald, som ogsaa kaldet Flekkedals Elv, hvilken ligger i fra Forsæte Garen ongefær i Nordvest. derefter blev anviist det omvundne Brede Vad, som ligger lenger oppe i bemelte store Elv, derfra til Udfaldet eller Elvens udspring af et stort vand kaldet Møchle Vandet. videre anviste Baar Havnen det omvundne steen Giærde, som ligger fra Elvens udspring i Nordost oven for bemelte Møkle Vand, som er Ende Mærke. dette steen Giærde har Vidnet Hermund Næs og omvundet, men kunde ikke giøre Anviisning lenger end til Elvens udspring. Contra Citanternes Vidner giorde Anviisning paa Breede Vadet i den store Elv, ligesaa anviste Ingebor Fladebøe den omvundne Brite Nut, som ligger paa den Østre Siide af Møkle vandet, og ved enden af et Vand kaldet Kalvasen, derfra ligger Svarte Vandet i Nord Ost, og er tet under bemelte Nut paa øvre kanten liggende. Fra Forsæte Fossen til udspringet af Elven eier Berven paa den Østre, og Norem paa den Westre, og ligeledes paa den Østre Siide af Brite Nuten, men fra bemelte Nut og Svarte Vand til Steen Giærde er det imellem Gaardene Norem og Berven omtvistede Støkke, hvor Norems Beboere regner sig Eiendom.

Hoved Citanterne begiærede deres Vidner eedfæstet paa den giorde Anviisning, og blev da alle deres Vidner som ikke i Gaar blev eedtagen, fremkaldet, da de aflagde Eed at de intet rettere og sandere viste end som forklaret og anviist er.

Contra Citanternerne!! kunde ikke nu faae sine Vidner eedfæstet, siden de af enfoldighed har reist til deres hiem fra Fieldet, og nu ikke kunde til denne Tiid faae dem igien hentet, men reserverede dem {af} eedfæstet om Sagen ej denne gang skulde tage ende, og saaledes for denne sinde frafalt dem.

Hoved Citanterne meente nu at have beviist deres Eiendom paa den Østre Siide af Vanfaldet, og helst da der er opsatte steen Gierder baade paa deres og Norems Siide af Elven, for at hindre Norems Kreaturer at kom/m/e over Elven paa deres Eiendom, hvilke Gierder, som nu kun vises levninger af, endnu er tilsyne ved vadene, ligesaa formeente de Contra Citanterne eftergav deres paatale paa nogen Eiendom oven for Vanfaldet, siden de ej fulgte til steen Gierdet, men gav sig igien ved nederste enden af Møkle vandet, og saaledes under-

gav Sagen lovmedholdig Dom.

Contra Citanterne begierede tilført: at da der ingen lovlig paatale har været imod deres Beitning paa den Østre Siide af den omvundne Elv, saa haabede de ej at miste deres gamle Beiter, og videre havde de ej at tilføre, men inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Forestaaende Sag findes af den beskaffenhed, at der ej kan blive afsagt Dom, førend over den omtvistede Eiendom i følge Forordning af 31de Martij 1719 er optaget Cituations Cart, thi udfløttes Sagen til den 12te September førstkom/m/ende, til hvilken Tiid haver!! Citanterne haver at lade optage Cituations Cart ved den dertil beskikkede, da derefter Dom efter Conference med Aastæderne skal falde, saa skal og blive kiendt paa Processens Omkostninger. Saa forelegges og til bemelte Tiid at møde med Tilsvar, Lars indre Aalviigen, Lars Teigland og Peder Næs. Kiendelsen besørger Citanterne for de udeblevne lovlig forkyndt.

Dernæst bliver denne Dags Forretning at beregne saaledes, 1 Dags Forretning 1 rd:, Laugrettet 1 mrk: 8 s: pr: Mand, er 2 rd:, Lensmand[en] for sin møye 1 rd:, Skydsen besørger Citanterne, de øvrige Omkostninger 4 rd: blev af hoved Citanterne betalt.

Anno 1777, den 23de Junij, blev Aastæds Rett satt og behandlet paa Gaarden Tiosaas, er Baroniet Rosendals Gods, beliggende udj Østensøe Skibrede og Ditto Kirkesogn, udj efterfølgende Sag. Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Lavrettes og meddoms mænd, nemlig, 1: Lars Olsen Axnes. 2: Arne Lars: ibid:, 3: Johannes Torgersen Fladebøe. 4: Siur Gulbrandsen Fixe. 5: Ole Knudsen Axnes. 6: Lars Erichs: Schaalem. 7: Ole Nielsen Østensøe, og 8: Helge Olsen Lepse, som alle sagde sig til Parterne ubeslægtet.

Hvorda! For Retten fremstod Lensmand[en] af Baroniets Gods her i Tinglavet, Janh Olsen Østensøe, og paa Hr: Forvalter Elkers \vegne/ fremleverede skriftlig Stævning af Dato 8de Martji d: A:, hvorved Opsidderne og beboerne paa Gaarderne Øvre Wiig, Moe, og Ned: Wiig er stævnet for Fornærmelse af deres Fæe og Faar paa Tiosaas Gaards Eiendom, samt til Siun og Granskning for at faae Mærkes gierde imellem bemelte Gaarders Eiendom og Gaarden Tiosaas, og at anhøre Vidner, samt at modtage Dom og betale Processens Omkostning.

de instævnte er efter Stevnemaalet Lensmand Johannes Pedersen øvre Wiig, Hans Jacobsen ibid:, Lars Johannesen ibid:, Arne Nielsen ibid:, Lars Olsen Moe, Ole Haagens: Moe, Tosten Siurs: ibid:, Ole Arnesen Moe, Gudmund Holgersen Nedre Wiig, Torbiørn Olsen Nedre Wiig, Brigt Olsen og Søn Ole Brigtsøn Nedre Wiig, og Lars Brigtsen Nedre Wiig, samt som Eier af en Deel i Gaarden Nedre-Vig, velædle hr: Søren Heiberg, og Forstanderen, velædle Johan Mariager for Gaarden Moe, som er Seminari Gods. de under Faldsmaal inkalte Vidner er Knud Nielsen Stue, Niels Nielsen Stue og Tosten Nielsen Walland, hvilken Stævning med sine Paateigninger og den derpaa tegnede Tægte Dag af 26de Martj, er saal: ville dernest fornem/m/e om de instevnte møder.

Alle de i Stævnemaalet bemelte møtte for Retten og tilstod at have faaet lovlig Varsel, undtagen Arne Nielsen øvre Wiig, for ham møtte Lensmanden Johan/n/es Pedersen Øvre Wiig, og tog til gienmæle.

Lensmand Johan/n/es Wiig paa egne og de øvre Wiigs Mændenes Vegne begierede Dom/m/eren vilde tilspørge {Citanterne} \Tiosaas Mændene/, hvem der havde opnevnt Lavrettet, og formeente at det ej var en hoved Citant tilladt at opnævnte!! (opnævne) {dem} Lavrett, eller Forvalter Elker af Lenets mænd at tage dem, uden at de af Fogden lovlig var opnævnt.

Haagen Tiosaas paa egne og øvrige Citanters vegne sagde at Forvalter Elker havde ved Lensmand Jonh Østensøe ladet opnævne Lavret af

1777: 48b

Baroniets Gods, men da sam/m/e var dem noget beslægtet, blev {efter Soren} af dem taget Andre upartiske Lavrettes mænd af Lenets Gods 6, og 2de af Baroniets Gods.

Lensmanden Johan/n/es Wiig med de øvrige Contra Parter havde i det øvrige intet at sige mod Lavrettet, enten de var beslægtet eller Partisk, og intereseret.

Eragtet.

De af Lensmand[en] tilførte Spørsmaal kan ej hindre Sagens frem/m/e, da han har tilstaaet at det Lavret som beklæder Retten, ej er Parterne beslægtet, og da det er eedfestet som Lavrettes mænd.

Efter at eedens Forklaring var Vidnerne forelæst, med Formaning om at vidne sin Sanhed, fremstod

første Vidne, Knud Nielsen Stue, som Lensmand Jahn Østensøe begierede tilspurgt; 1mo: om Vidnet veed hvor mærkerne er imellem Tiosaas og de bemelte Gaarder. 2do: om Vidnet ved hvorledes Contra Parternes Kreature har gaaet i deres Beiter. 3do: om Vidnet ikke veed eller har hørt at Tiosaas eier Skov hvor de haver deres Beiter.

men førend Vidnerne blev tilspurgt begiærede velædle Hr: Heiberg tilført: at han som var nærværende ved Retten ikun for 2de brug, neml: Giermund og Torbiørns brug i Nedre Wiig, der neppe efter Aftag randerer tvende Løber i Eiendom, haver intet meere at erindre end dette, 1mo: om ej sam/m/e Wiig mænd fra Arilds Tiid har beitet fællig Horn i Horn og Kløv i Kløv med Citanterne, og da Stevningen giver ingen Oplysning til det rette Ankemaal til denne Forretning, vilde han ydmygst af Retten have sig udbedet: 2do: at ved Syn og Granskning maatte paa det n[ø]yeste observeres i følge Lovens 5 – 5 – 4, og fleere Art: udj sam/m/e, hvorvit hævd, Eiendom og Brug her kunde Concorere tilsam/m/en, paa det, at disse tvende benevnte Mænd urøkket kunde bruge og beholde det som fra Arilds Tiid har været Brugt, fremdeeles have, og \i/ denne Forhaabning fremsættes Contra Qvæstioner mod de 3de foran fremførte Vidner, med Reservation {om} til fleere om fornøden giøres: 1ste: hvad Tiid Citanterne formeener nu i eftertiiden at see sig fornermet mer end forhend i Beite Lag. 2do: om ikke disse tvende Mænd i fællig med de andre efter Lov haver fløttet ud og hiem med sine Kreature. og for det 3de; om der paa disse 2de Mænd kan paasiges om de haver udført!! (indført?) blant sine Kreature, andre frem/m/ede eller fleere Kreature end deres egne, som denne Sagsøgning kunde udvirke. J øvrigt overlades nu den høystærede Rett at paaskiøn/n/e og agte hvorvit denne liden Strækning af disse 2de Mænds brug, thi det øvrige befatter han sig ikke med, kan kom/m/e i betragtning, naar Vidnerne nu for Retten oplyser og afbeviiser Sæter Mærke og Markeskiel efter Loven, der egentlig tilhører Citanterne, inladende saaledes paa sin Siide til den høystærede Øfrigheds Dom.

1ste Vidne, Knud Nielsen Stue, sagde sig 40 Aar gam/m/el, er fød paa Naboe Gaarden Stue, hvor han nu er boende, er udj tredie leed beslægtet med endeel af Citanterne, svarede til 1ste Qvæstion; at han veed hvor mærkerne gaar imellem Gaarden Tiosaas og de andre bemelte Gaarder. 2den Qvæst: Vidnet veed at Contra Parternes Kreature gaar sædvanlig i Citanternes Beiter, dem til Skade, til 3de Spørsmaal: Svarede, at Citanterne skal {ej}, saavit han har hørt, eie Skov og Mark paa den Nordre og {Østre} Westre Siid[e] af bemelte Wiig øvre og Nedre, samt Moe. til Heibergs 1ste Qvæstion svarede; veed intet andet end at Citanterne har fundet sig fornærmet ved det at Contra Parternes Kreature har gaaed formeget pa deres Eiendom. til 2det: veed ikke andet end at Heibergs tvende Lejlendinger paa Nedre Wiig har faret til Støels og kom/m/et hiem sam/m/e Tiid som Citanterne. Til 3de Sp: Veed ikke at de 2de Nedre Wiigs mænd har ført nogen frem/m/ede Kreature i de Beiter som hører Tiosaas til, som kunde anledige dette Søgemaal. Lensmand Johannes Wiig med de øvrige Contra Parter begiærede Vidnet tilspurgt: 1mo: om ikke Tiosaases Beiter stedse

har været til fælles baade for dem og Tiosaas. 2do: hvor lenge de er til fælles i Beiter, aarlig, med Tiosaas, og om ikke deres Kreature igien gaar ligedan i fællig med Wiig om Som/m/eren.

til 1ste Spørsmaal svarede, at Beiterne paa Tiosaas mark stedse har været til fælles for Contra Parternes og Citanternes Kreature. til 2det Sp: Kan ikke sige hvorlenge Contra Parternes Kreature gaar i fællig med Tiosaas, men at de gaar der intil de reiser til Støelen, og gaar da Tiosaases Kreature igien paa Contra Parternes Eiendom i Beiter, som ligeledes er fælles. Vidnet kan anviise Mærkerne.

2det Vidne, Niels Nielsen Stue, sagde sig 25 Aar gam/m/el, er Fød paa Gaarden Stue, som er Naboe Gaarden, svarede til Citanternes 1ste Qv: Vidnet veed hvor mærket er imellem Gaarden Tiosaas og de andre Gaarder. Til 2den Qvæstion, veed at Contra Parternes Kreature steedse har gaaet i deres, nemlig Tiosaases, Beiter og været fællig, men synes at finde sig fornærmet. til 3de: veed ikke andet end at Tiosaas ejer Skov og Mark saavit deres mærke gaar til forbem:te Gaarder. Til 1ste Heibergs Spørsmaal svarede: at han veed intet andet end at Tiosaas beboere har synes at Contra Parternes Kreature nu meer end som forhen at gaaet i deres Beiter. Til 2det: eenstem/m/ig med forrige Vidne. Til 3de: veed ikke at Nedre Wiigs Beboere, sc: Giermund og Torbiørn, har udført i Marken nogle frem/m/ede Kreature som kunde anledige dette Søgemaal. Til de andre Contra Parters Spørsmaal svarede eenstem/m/ig med forrige Vidne. Vidnet kan giøre Anviisning paa Mærkerne.

3de Vidne, Tosten Nielsen Walland, 33 Aar gl:, er Fød paa Stue, og nu er paa Walland Boende, men var paa Gaarden Stue til han var 27 Aar gl:, er i tredie leed beslægtet med endeel Citanterne, og Søskende barn til Tosten Moe, som er en af Contra Parterne, ellers er dette og {alle} de øvrige bemelte Vidner Søskende; vidnede: til 1ste Qv: veed intet om mærkerne imellem Tiosaas og de andre bemelte Gaarder Moe, Øvre og Nedre Wiig. til andet: veed at de bem:te Gaarders Kreature gik i Tiosaases beiter i den Tiid han var hiem/m/e, \til/ 3de: veed ikke andet end at Tiosaas tilhører Skov og Mark saalangt deres mærke gaar. Til 1ste Heibergs Qv: veed ikke andet end at Tiosaases beboere nu meer end som forhen finder sig fornærmet, veed!! (ved) det, øvre Wiig har bygget en Støel paa sin egen Eiendom, Nye Støel kaldet, og derfor beiter meer end sædvanlig paa Tiosaases Beiter, siden Støelen ligger sam/m/e saa nær. Til de 2de andre Qv: eenstemmig med forrige Vidner. Til de 2de andre Contra Parternes Spørsmaal, eenstem/m/ig med forrige Vidner. Johan/n/es Wiig paa egne og øvrige {Nedre} \øvre/ Wiig mænds vegne begiærede Vidnet tilspurgt: om det veed at den omvundne Støel, Nye Støel, er tilforn beboet og brugt af {nedre} \øvre/ Wiigs mændene førend den er igien opbygget. Sv: veed at Støelen, Nye Støel kaldet, tilforn har været bebyget for lang Tiid Siiden, og nu igien for ongefær 3 Aar siden igien af øvre Wiigs beboere opbygget.

4de Vidne, Ole Johansen Schaalem, som godvillig mødende Vidne, sagde sig at være 44 Aar gl:, er Fød og opdragen paa Gaarden Schaalem, er naboe Gaard til Tiosaas, ligesaa sagde at være Søskende Barn til Haljer (Holjer) Tiosaases hustrue, og Søskende Barn med Lars Moe, som er en af Contra Parterne. Svarede til 1ste Sp: veed intet at Siige om mærkerne. Til 2det: vidnede at Gaarderne Moe, øvre og Nedre Wiigs Kreature gaar fra morgenen tilig i Tiosaases Beiter den meeste Tiid af Dagen, i den Tiid de er hiem/m/e førend de reiser paa Støelen. Til 3de: veed ikke andet end at Tiosaas ejer Skov og Mark saavit som deres mærker gaar, men kan ej derpaa giøre nogen Anviisning. Til 1ste Heibergs Qv: svarede: at veed ingen anden Aarsag end at Citanterne synes Contraparternes Creature nu meer end forhen gaar paa deres Eiendom og Beiter, helst siden der af øvre Wiigs mændene nyes er optaget en gam/m/el Støel, kaldet Nye Støel. Til de 2de andre Heibergs Qv: svarede: {at} dette Vidne enstem/m/ig med forrige Vidner. Til de øvrige Contra Parternes Qv: svarede til 1ste enstem/m/ig med forrige Vidner. Til 2den: hved!! (veed) ej hvor længe Kreaturene er til fælles i Beiterne, men at de er der til de Rejser til {Field} Støelen, og videre viste ej dertil at svare. ligesaa at øvre Wiigs mændene, eller Eierne, af den saa kaldet Nye Støel, var beboet eller brugt og opbygget til Støel, førend den nu igien blev opbygt af mændene paa øvre Wiig.

Citanten, eller Lensmand John Østensøe, begiærede derefter at Retten vilde begive sig i Marken for at modtage Vidnernes Anviisning paa mærkerne, som han dog haabede at ingen af Contra parterne havde noget at sige imod, og derfor heller {heller} ikke Specialiter er bleven anført, samt til Syn og Granskning efter Stævnemaalet.

Contraparterne begiærede Tiosaas Beboere tilspugte, om ikke deres Kreature steedse har beitet i fællig med dem i {deres} \Tiosaases/ Mark, og Tiosaases Kreature igien med Dem, hvortil de alle Tiosaas beboere svarede jo, at de stedse havde Beitet med dem, men nu mere end som sædvanlig.

Hvorefter Retten begav [sig] udj Tiosaases udmark for at modtage de 2de Vidner Knud Nielsen og Niels Nielsen Stues Anviisning: hvor mærkerne gaar imellem Gaarden Tiosaas paa den ene, og paa den anden Siide Gaarderne Øvre Wiig og Moe samt nedre Wiig,

og blev os da først forevist en Houg kaldet Skaar Houg, som ligger i Sødvest fra Gaarden Tiosaas, og er ende mærket imellem Øvre Wiig og Gaarden Tiosaas, derfra gaar mærket i en stor Eeg staaende Norden fra en heller kaldet Revheller, derfra udj lige Linie i Øst til en Klev kaldet Kiyre Klejven, siden udj en liden vand Fos, eller mit imellem en Field Stub og bemelte Fos, derfra udj en stor Steen ved Mitle veien, saa fra bemelte Steen udj Saue heller, som ligger noget meer udj Nordost, derfra udj Nord til et Skarv under Kirkebraatet, derfra udj et Skarv under Udløe Braatet, derfra lige op efter og udj 3de mærkeskiel Steene, den 4de mærkesteen nedsatt udi en Haug kaldet Fure haug, derfra gaar mærket lige op efter udj en markeskiel Steen nedsat udi {tet med} en Gange Klev under Fieldet udj Skarlien, derfra udj Klepslie ham/m/eren, og saa udj lige linie udj høyeste Field, som er ende Mærket imellem Gaarden Tiosaas og de bemelte 3de Gaarder Øvre Wiig, Moe og Nedre Wiig. paa den Vestre Side af mærkerne fra øverste Field og til Saue heller eier Tiosaas, og paa den Østre Siide eier de fornevnte 2de Gaarder øvre Wiig, {Moe} og Nedre Wiig, men fra Saue Heller til Skaar Hougen eier Tiosaas paa den Nordre Siide, og de 3de Gaarder øvre Wiig og Nedre Wiig med Moe paa den Søndre, hvilke mærker som nu er forklaret, alle er gamle mærker.

Vidnerne blev derefter eedfæstet, baade de som havde giort Anviisning, og de 2de som ingen Anviisning kunde giøre, alt efter Lensmand John Østensøes Forlangende.

Johan/n/{es}!! (John) Østensøe sagde intet videre at erindre paa Hr: Forvalterens Vegne, end at han begiærede Dom til at opsætte mærkes Gierde imellem Gaarden Tiosaases Eiendom og Gaarderne øvre Wiig, Moe og Nedre Wiig.

Lensmanden Johan/n/es Pedersen øvre Wiig med de andre Contraparter, undtagen Heibergs 2de Leilendinger paa Nedre Wiig, paastod ej at blive fornærmet udj deres gamle Beiter i Tiosaases mark, som de i saa lang Tiid havde brugt, og derfor underskiød sig Retten, allerhelst da det efter hans meening vilde blive umulig at holde noget Gierde udj Stand paa dette Stæd.

Eragtet

Det udj Sagen passerede viser, at her ikke endelig Dom kan blive afsagt førend Forordningen af 31te Martij 1719 er opfylt, thi udfløttes Sagen til den 15de September førstkom/m/ende, til hvilken Tiid Citanten paalægges at lade optage Cituations Kart over de omtvistede Beiter, og derefter endelig Dom paa Aastædet blive afsagt, og sam/m/e Tid \skal/ paa Omkostninger blive Kiendt.

Derefter bliver at beregne denne Forretnings Omkostning saaledes, Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, for 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Jncamination 5 mrk: 4 s:, Lavrettet á 24 s: pr: Mand, er 2 rd:, Lensmanden for at gaae Retten til Haande, 5 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd: Skydsen besørges af Citanten. Som af Citanten blev betalt.

Anno 1777, den 1te Julj, blev Retten sadt paa det almindelige Tingstæd Eide Grund i Gravens Skibr:, til Doms afsigelse i følge den ved afvigte {Høste} Ting passerede Kiendelse, og de sam/m/e

1777: 50

Tid til Doms optagne Sager, Retten betient med efterskrevne eedsorne Lavrettes mænd: 1: Siovat Røn/n/estrand. 2: Ebbe Eide. 3: Iver Kierland. 4: Siur Westrem.

Hvorda! Udi Sagen anlagt af Christian Kollenes mod Tosten Herrej for Giæld, blev afsagt

Dom

Den instævnte har nægtet at betale Fordringen paa Grund af Umyndighed, da den fremlagde Haan[d]skrift, som desuden ej paa behørig stemplet Papiir blev forfattet; og har ved Attest af Ministerial Bogen bevist da at være Mindre aarig; thi Kiendes for Rett: Tosten Herreid bør [i] følge Lovens 1ste Bogs 21 Cap: 12 og 13 art: for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være, og reserver[e]s Christian Kollenes lovlig Tiltale til Iver Nordbust. Processens Omkostning ophæves.

Udj Sagen anlagt af Sergiant Jacob Lydiche mod Ole Westrem for Giæld, blev afsagt

Kiendelse

Da i denne Sag er fremlagt en mængde Papirer og til deels ubestemte Reigninger, saa tilforordnes Lænsmand Niels Røn/n/estrand og Joseph Lille Graven at giøre udreigning og Leqvidation, følgelig Lovens 1 Bogs 5 Cap: 14 art:, da derefter Sagen til Doms bør besluttes til næste Høste Ting.

Udj Sagen anlagt af Sr: Daniel Walem mod Aslach Aslachsen Ourdal (Aurdal) for Giæld. blev afsagt

Dom

Citanten har ikke fremlagt saa lovlig Reigning at Aslach Aurdal derefter kan tilkiendes at betale meere end de tilstaaede 4 rd: 10 s:, ligesom og imod den anbudne Eed er protesteret: thi Kiendes for Rett: Aslach Aurdahl bør til Citanten betale 4 rd: 10 s:, og udj Processens Omkostning 2 rd:, og for det resterende reserveres Sr: Walem lovlig Tiltale og Beviis. Det idømte udreedes 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Ole Bue mod Lars Næssem for en Jægte Leje, blev afsagt

Kiendelse.

Lars Næssem har tilbudet sig at aflægge Eed paa at have Tilladelse af Citanten at intage Bord og Jægte Materialier udj den af Citanten lejede Jægt; dersom nu Lars Næssem trøster sig til at aflægge saadan Eed, saa bør han til næste Ting lovlig at tilkalde Ole Bue, sam/m/e at anhøre, og til den ende udfløttes Sagen til næste Ting. Denne Kiendelse besørger Citanten lovlig forkyndt.

Udi Sagen anlagt af Nille Tornebye mod Helje Legrei for Giæld, afsagt

Kiendelse

Citanten har ikke i Rette lagt noget Beviis eller Reigning paa den paastævnte Fordring, thi udfløttes Sagen til næste Ting, da Citanten nærmere befordrer dens Slutning; og til sam/m/e Tiid forelægges Helje Legrei at møde med Tilsvar, eller Dom at modtage. Kiendelsen besørger Citanten lovlig forkyndt.

Udj Sagen anlagt af Lars Næssem mod Ole Westrem for Giæld, afsagt

Dom

Ole Westrem har ikke nægtet den paastævnte Fordring 7 rd: 4 mrk: 14 s:, men Tid efter anden erholt udsættelse for at producere Contra Reigning, og for at

1777: 50b

bevise sam/m/es rigtighed, Contra Reigningen er i Rette lagt, men det paaberaabte beviis er ikke, og paa den maade ej kan kom/m/e til Leqvidation imellem Parterne, uden for saavit at sam/m/e er tilstaaet, nemlig 2 mrk: 8 s: Thi bliver efter saadan Sagens beskaffenhed Kiendt for Rett: Ole Westrem bør til Citanten Lars Nessem betale de paastævnte 6 rd: 3 mrk: 6 s: med Renter fra denne Sags Anlæg; og udj Processens Omkostning 15 mrk:, som alt udreedes 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Udj Sagen anlagt af Mads Torblaa mod Ole Westrem for Giæld, blev afsagt

Dom.

Det befindes ved Actens revision at Ole Westrem ikke ved Sagens Anlæg har nægtet de paastævnte 3 rd:, som udi Skifte efter Poul Aurdal er udlagt paa Citanten Mads Torblaae, men foregivet at sam/m/e var betalt til den afdøde Poul Aurdal, som dog ved Skifte efter bemelte Mand ikke er anmeldet, eller Ole Westrem efter Advarsel har infundet sig med Leqvidations Reigning. Thi Kiendes hermed for Rett: Ole Westrem bør til Citanten Mads Torblaae betale de paastævnte 3 rd:, og udj Processens Omkostning 15 mrk:, som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Ole Westrem mod Anve Espeland for Giæld, blev afsagt

Dom

Ved de 2de førte Vidner er det bevist, at imellem Ole Westrem og den instævnte Anve Espeland haver været en Contract om et Gaarde Kiøb, det er ligeledes ved Vidnerne beviist at Ole Westrem selv har brudt den bemelte Contract, dog har den instævnte tilstaaet at være Citanten skyldig 1 rd: 12 s:, men benægtet det øvrige af Fordringen. Thi Kiendes hermed for Rett: Anve Espeland bør til Citanten Ole Westrem betale de tilstaaede 1 rd: 12 s:, og for det øvrige af de paastævnte 12 rd: 4 s: frifindes for Citantens Tiltale, ligesom den/n/e Processes Omkostning efter forefundne beskaffenhed paa begge Sider ophæves. denne Dom fuldbyrdes 15 Dage efter dens lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Udj Sagen anlagt af Ole Westrem mod Tore Aasem for Giæld, afsagt

Kiendelse

Da de fremlagde Reigninger ere aldeeles ubestemte, og Parternes Paastand des angaaende ligeledes, saa paalægges de til næste Ting at slutte Sagen med rigtig Paastand og Anmeldelse om hvad benægtes og fragaaes, til den Ende Sagen udfløttes.

Udj Sagen anlagt af Ole Westrem mod Torchel Lindebreche for Giæld, blev afsagt

Kiendelse

Torchel Lindebreche har protesteret imod den paastaaede Eed, og da Citanten ej har beviist Sigtelsen, saa paalegges han, Ole Westrem, saadant at fuldføre til næste Ting, eller den instævnte udj den/n/e Sag for Tiltale frie at være.

Udj Sagen anlagt af Ole Westrem mod Knud og Tormo Bagne, angaaende Bagne Saug, blev afsagt

1777: 51

Kiendelse

Denne Sags forefundne Beskaffenhed er saadan, at den paa Aastædet bør behandles og paakiendes, thi bliver den derhen henvist, og skal Tægtedag paa vedkom/m/endes Forlangende blive meddeelt.

Anno 1777, den 16de Juli, blev Retten sat og behandlet paa Gaarden Spilde udi Gravens Præstegiæld og Kirkesogn beliggende, til en lovlig Deeling og Markeskiels Forretning. Retten beklæd med følgende eedsorne Lavrettes og meddoms mænd: 1: Joseph Olsen Lille Graven, 2: Iver Ellingsen Eide, 3: Berge Nielsen Traae, 4: Mads Trondsen Kierland, 5: Lars Olsen Eide, 6: Moris Larsen Kierland, 7: Johannes Jonsen Seim, og 8de: Niels Trondsen Røn/n/estrand, som alle sagde sig til Parterne ubeslægtet.

Hvorda! Peder Paulsen nedre Spilde anmeldte ved skriftlig Stævnemaal af 27de April d: A: at have inkaldet sin Broder Johannes Paulsens Enke Anna Amundsdr: med Laværge Hans Pedersen Seim, samt Formynderne for hans afdøde broders børn, nemlig: Paul Pedersen Spilden, Lars Siursen ibid:, og Anve Amundsen store Graven, og Sogne Præsten til Kors Kirken i Bergen, S: T: Hr: Brun, som Beneficiarius for 2 Pund Smørs Landskyld udi dette brug og det andet halve brug, som eies af Enken Anna Amundsdr: og hendes Børn; for at faae sin efter Despensation af 22de Octobr: 1773, tildeelte, og efter Skiøde af 31te Maij 1774 eiende halve Brug af det som hans Fader Paul Pedersen haver brugt udj Gaarden Nedre Spilde, ved lovlige Markeskiel fraskilt det andet halve Brug i denne Gaard. Den i rette lagde Stævning med Despensation og Skiøde er saal: vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

Alle de udi Stævnemaalet benævnte mødte enten Personlig for Retten eller ved skriftlig Paateigning paa Stævnemaalet.

Citanten tilbød de instævnte at lade deele Gaarden udi 2de lige Deele, og Enken med de umyndiges Formyndere da at vælge hvilken Part de {da} vilde, tilligemed den halve Part af Gaardens Huuse, saa frafalt han og de paastævnte Omkostninger, hvilke han selv vilde betale, uden noget Vederlag af de instævnte.

De instævnte Declarerede at være fornøyet med bemelte Deeling efter den Anviisning som de alle, saavel Citanten som de, vilde giøre Retten.

begiærede dernest Retten vilde begive sig ud for at nedsætte Mærkesteene; og blev da for at skille hver hver halve deel fra sig /: siden Enken og Formynderne vilde vælge førend Gaarden var deelt udi 2de Deele :/ den første Part ansat for Nom/m/er 1, og den anden Part for No: 2.

Nederst i Næset ved Elven nedsat en Mærkesteen som viser op til Løen, og imellem dem nedsat 2de markesteene, ved bemelte Løe-Dør nedsat en Mærkesteen som viser Øst udi 4re efter hinanden nedsatte Mærkesteene, paa den Øverste Side, som kaldes Slæt dalers Teigen, tilligemed Skarv øerne tilhører den Part som er ansat under No: 1, paa den Nord Østre Side af forestaaende Mærke tilhører den anden Part, som er ansat under No: 2.

Udløen, sam/m/estæds staaende, er til fælles for Parterne.

Fiskeriet i Elven er ligesaa Parterne tilfælles, og Qværne Støerne ligesaa tilfælles, udi alt hver sin halve Deel.

Nederst i Bomben ved Elven nedsat en Mærkesteen som viser til en anden nedsat Mærkesteen ved Almindings Veien, paa den Nordre Side af disse Mærkesteene op til steen Kloppen tilligemed Lille Bøe-Øen, blev lagt til No: 1. den Søndre Part, eller Sønden for disse Mærkesteene, tilhører No: 2.

Aar-Øen blev lagt til No: 2.

Nederst i Bretle Bakken ved Almindings Veien nedsat en Markesteen som viser efter bemelte Vei udi 4re efter hin anden ved Veien nedsatte Mærkesteene, paa den Østre Side af disse Mærker, som kaldes Gryde Næset, blev lagt til No: 2. den Vestre Side af forestaaende Mærker, som kaldes Bretle Bakken, blev tillagt bruget No: 1.

Homle Hagen blev deelt udi 2de Deele med 2de der {af} \udi/ nedsatte Mærkesteene. den Søndre Part af sam/m/e Have blev lagt til No: 2, og den Nordre Part til No: 1.

J myren under Breke Ageren blev nedsatt 2de

1777: 51b

Mærkesteene, paa den Vestre side af sam/m/e blev lagt til No: 2, og paa den Østre til No: 1.

udi Holme Stien i Berget hugget en Kors som viser udi Vest til Mo(ss?)e Ham/m/eren, der hugget en Kors. neden for disse mærker tilhører No: Een, og ovenfor tilhører Bruget No: Toe.

Udi Grydedals Berget er en Bek byttet som kom/m/er fra Skaars Stien. paa den Vestre Side af Bekken tilhører No: Toe, og paa den Østre Side No: Een.

Drydalen blev saaledes deelet: ved veien nedsat en Mærkesteen som viser udi Nordvest udi Tvende efter hinanden nedsatte Steene, sidste Steen viser til et Berg, hvorudi blev hugget en Kors, derfra til en Mærkesten nedsat i Skaaren under Baas heller, paa Nordre Sider tilhører No: Een, og paa Søndre Side No: Toe.

udi Holsæter Lien ved Berg Enden i Biørne Stien bytter et berglag, Østen for Berglaget tilhører No: Een, og Vesten for No: Toe.

Ved Veien i Angershovden, udi en stor Steen hugget en Kors, som viser i Nord udi 5 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, paa den Søndre Side tilhører No: Een, og paa den Nordvestre Side No: Toe.

Ald paa dette hele Brug voxende furre Skoug skal være til fælles.

fra siste bemelte Sten i Angershovden gaar mærket i vest til en Bek, derfra til en Markesteen i sam/m/e Linie, som viser til 2de efter hin anden huggede Korser, paa den Søndre tilhører No: Een, og paa den Nordre Side No: Toe.

under Øyiords ham/m/eren ligger en Skouge Teig, som blev deelt saaledes: udj en stor Steen hugget en Kors, som viser i Nordvest til en Kors hugget op i Øyiords Ham/m/eren, paa Søndre Side tilhører No: Een, og paa Nordre Side No: Toe.

Lille Hagen blev deelet med 3de der nedsatte Mærkesteene, den første nedsat øverst under Gierdet, som viser ned efter i Vest udi Tvende efter hin anden nedsatte Mærkesteene, paa den Søndre Side tilhører No: Een, og paa den Nordre No: Toe.

udi øverste Berget i Nuten blev hugget en Kors, som viser i Sødost udi en Skarv nulte, der hugget en Kors som viser i lige Linie i 2de efter hin anden huggede Korser, sam/m/e viser i lige linie til en nedsat Mærkesteen, paa den Nordøstre Side tilhører No: Een, og paa den Sødvestre Side No: Toe.

Løv Teigen inden for Nye Støelen blev deelet ved Tvende udi Skarv huggede Korser, paa den Søndre Side tilhører No: Een, og paa den Nordre No: Toe.

Slaat Træet paa Nye Støelen blev deelet ved 3de nedsatte Markeskiæl Steene, paa Østre Side af disse Mærker tilhører No: 2, og Vestre No: Een.

Eet lidet støkke Bøe ved Sigle Ageren tilhører No: Toe, og et Ditto Støkke paa Giette Teigen tilhører No: Een.

Eet lidet Støkke bøe ved Brække Ageren blev tillagt No: Toe, og Bøen ved Heste Stalden tilhører No: Een.

Ageren!! (Agerne) blev derefter deelet saaledes: Een Ager kaldet Brække Ageren blev tillagt No: Toe, tilligemed 3 Ager Støkker ved Sigle Ageren, en Ager kaldet Kvas Ageren, Een Ager kaldet Bekke Flækket, og 2de andre s[m]aae sam/m/estæds, en Ager kaldet Tuve Teig Ageren. derefter blev følgende Agere tillagt No: Een: Een Ager kaldet Liv Ageren, en

liden Ditto kaldet Giede Teig Flækken, og en Ager kalt Bretle bak Ageren, og en liden Flæk sam/m/estæds, samt 2de Ager[e] i Næset. Forestaaende Agere skal dette Aar høstes af dem som har faaet dem, men til anstundende Aar skal hver tage sin her til deelte Part.
Huusene blev deelet saaledes: Floers Huuset med heste Stalden og heste Løen, og en liden Løe hiem/m/e i Tunet tilhører No: Toe. Tvende Smale Huus og en liden høe Skuel ved bekken tilhører No: Een. De andre hiem/m/e paa Gaarden staaende Huuse er tilfælles.
Enken med Laværge og de umyndige Børns Formyndere Tod!! (Tog) den Part som kaldes No: Een, med ald dens Tilliggende, og den anden Part tilkom/m/er da Citanten Peder Paulsen.
Citanten begiærede Forretningen sluttet og sig in forma beskreven meddeelt.
Derefter bliver at beregne den/n/e Forretnings Omkostning saaledes:

1777: 52

Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Lavrettet á 1 mrk. 8 s: pr: Mand, [er 2 rd:], Lensmanden for sin umage efter Sædvane, 5 mrk:, Fogden for Mænds opnævnelse har Citanten betalt. Skydsen fra Hestham/m/er til Aastædet 4 mrk:, bliver tilsam/m/en 6 rd: 5 mrk: Skydsen tilbage leveres in Natura. Som af Citanten blev betalt, og saaledes denne Forretning Sluttet.

Anno 1777, den 3de Septbr:, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Lindebrekke i Uldvig Kirke Sogn, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd: 1: Siur Poulsen Spaanheim, 2: Richold Madsen Torblaae, 3: Bertel Andersen Lisebrekke, 4: Iver Johannesen Wichnæs, 5: Isach Siovadtsen Wambeim, 6: Magnus Olsen Rondestvedt, 7de: Torchild Poulsen Leqve, og 8de: Joseph Olsen Lille Graven.
Hvorda! Torbiørn Lindebrekke for sin Søn Halgrim Torbiørnsen fremlagde Sorenskriverens udstædde Tægte dag i denne Sag, der er saa meldende:
Lænsmand Niels Rønnestrand mødte for sin Frænde Torchild Lindebrekke og Vedtog lovlig Varsel, og dernæst tilkiendegav, at have ved mundtlig Contra Stævning inkaldet Halgrim Torbiørnsen at høre Vidner om at han i 12 Aars Tid, som Eyer har styret og brugt Gaarden Lindebrekke, og derefter at modtage Dom, hvorved han forventer at blive befriet for Tiltale i hoved Sagen, og Processens Omkostning skadesløs at blive erstattet.
Vidnerne, som under Lovens Faldsmaal ere stævnte, ere: Ole Westrem, 2de: Lars Andersen Lione, 3de: Aslach Aslachsen Ourdal, og David Hylle, hvilke alle for Retten infandt sig.
Lænsmanden dernæst begiærede Vidnerne afhørte efter følgende Qvæstioner: 1mo: Om Vidnet ikke veed og har hørt, at Gaarden Lindebrekke har været 2de Mænds Brug over 50 Aar? 2do: Om Torbiørn har givet sine Forældre noget Vilkaar? 3do: Om Torkild ikke har haft sine gamle og svage Forældre nu til deres Døds dag? 4do: Om Vidnet ikke erindrede den Tid her var en Arrest Forretning, som skulde paadømmes i Aaret 1764 paa Gaarden Lindebrekke, om Torkild da ikke kiøbte den halve Gaard af sin Broder Torbiørn for 350 rdr:, og derpaa betalte 146 rdr:, og Torkild derpaa bekom et rigtig Skiøde? 5te: Om første Vidne, som Panthaver, ikke havde lovet at betroe Torchild Pengene imod Obligation, og hvorpaa Torchild fik Skiøde? 6te: Om Panthaveren ikke siden paa Tinget forbød at benævnte Skiøde, som blev udstæd af Torbiørn til Torchild, ikke skulde tinglyses før han bekom efter sit Pante brev de andre halve Penge, som var beroende hos Torbiørn? 7de: Om Torbiørn haver ikke ældre Søn end Halgrim? 8de: Om Torchild nu ikke føder fleere Kreature end hans Fader, og avler meere Korn? 9de: Om Torchild ikke haver forbedret Gaardens huuser? 10de: Om Jorde Godset ikke

1777: 52b

i en 10 Aars Tid er opstegen i dobbelt Priis?
1ste Vidne, Ole Westrem, blev med de øvrige formanede at sige Sandhed, saaledes, som de trøstede sig med Saligheds Eed at bekræfte, og svarede til 1ste Qvæstion: At han veed, at Faderen deelte Gaarden med sin Søn Torbiørn, og at de saaledes styrte Gaarden i 2de Brug. men Vidnet veed ikke hvor mange Aar saadan Foreening imellem Fader og Søn kunde vedvare. Til 2de Qv: han kan erindre at Torbiørns Fader skulle have noget lidet Vilkaar; men Vidnet veed ikke, eller har undersøgt, om det belovede Vilkaar er bleven opfyldt. Til 3de: Veed ikke, at Torkild har opholdet sine gamle Forældre, men, at de vare her i huusene. Til 4de: Jo! det forholder sig efter Spørsmaalet. Til 5te: Vidnet lovede at lade Pengene staae i Gaarden Lindebrekke, ham da lige meget enten Torbiørn eller Torkild blev Kiøber, men at Torbiørn da fik Skiøde. Lænsmanden herunder bad tilspurgt: om Vidnet ikke vidste, at Torkild fik rigtig Skiøde af sin Broder Torbiørn, strax efterat Ole havde solgt til Torbiørn? Sv: veed det ikke. Til 6te: Jo! han kan erindre det. Til 7de: Jo! det veed fleere end Vidnet. Til 8de: har aldrig ladet sig underrette derom, altsaa veed det ikke. Til 9de: Veed ikke videre derom, end at huusene seer nu bedre ud, altsaa maae være forbedrede; troer derhos at Skoven er forverret. Huuse besigtelsen maae desuden viise Forbedringen. Til 10de: Jo! det veed enhver. Nok spurgte Lænsmanden om Vidnet ikke har hørt af Torbiørn, at den Tid Ole havde kiøbt af Torbiørn, om han da ikke sagde, at han kunde sælge til hvem han vilde, sin Reluitions Retten var(?) nylig kiøbt? Sv: han frygtede for at kiøbe, men at Torbiørn forsikkrede at Kiøbet skulle være sikkert.
2det Vidne, Lars Andersen Lione, svarede til 1ste Qv: Saa længe Vidnet erindrede, har Lindebrekke været styret af 2de Mænd, neml: Fader og Søn. Til 2de: Veed det ikke. Til 3de: Ligesom forrige Vidne. Til 4de: kan ikke erindre det. 5te: blev frafaldet. 6te: Veed det ikke. Til 7de: Jo! det veed fleere. Til 8de: veed det ikke. Til 9de: Det synes saa, at huusene ere forbedrede. Til 10de: det er almindelig bekiendt.
3de Vidne, Aslach Aslachsen Ourdal, svarede til 1ste Qv: og de 2de følgende, ligesom forrige Vidner. Til 4de: Jo! Ligesom Spørsmaalet indeholder. Til 5te: Veed det ikke. Til 6te: veed det ikke. Til 7de: Jo! Til 8de: veed det ikke med Vished. Til 9de: det lader saaledes. Til 10de: Ligesom forrige Vidner. Til Lænsmandens Sub qvæstion svarede Vidnet: Jo! Ligesom Spørsmaalet indeholder. item, at Torbiørn sagde, at der ey var Odels Rett paa Gaarden.
4de Vidne, David Hylle, svarede til de 3de første Spørgsmaale ligesom de forrige Vidner. Til 4de: kan ikke erindre noget fuldstændig eller oplyselig derom. Lænsmanden spurgte Vidnet, om han ikke var selv med at laane Pengene til Torchild? Sv: Vidnet var skyldig sin Broder, Torkilds Fader, 20 rdr:, hvilke han laante,

1777: 53

og \om/ Torkild fik dem eller ej, veed Vidnet ikke. Til 5te: Veed det ikke. Til 6te: veed det ikke; men kan vel nu siden have hørt det. Til 7de: Jo! Til 8de: han formoder det, siden Gaarden nu bliver vel styret. Til 9de: Det synes saaledes. Til 10de: Jo! det er alle bekiendt. Til Subqvæstion: det var Reluition, men Vidnet veed ikke rettere end at Gaarden blev befriet for Svarelse. Halgrim bad dette Vidne, som hans Faders Farbroder, tilspurgt, om han ikke har tilbudet Torchild Lindebrekke at maatte styre og bruge Gaarden om han vilde i 10 Aar, naar ikkun Citanten ey blev fornærmet i sin Odels Rett? Sv: Jo! han har adskillige gange hørt det; men Torchild har ikke villet derom oprette noget skriftlig. Paa Lænsmandens nærmere Spørgsmaale svarede, at det skeede endnu i afvigte Foraar, da Halgrim var 25 Aar gl: {som}, har han hørt, men veed det ikke med Vished. Da ingen havde Vidnerne meere at

lade tilspørge, aflagde de Saligheds Eed paa deres Vidnesbyrds Rigtighed, og bleve demitterede.

Joseph Lille Graven fremlagde fra Fattig Commissionen et Skrift af Dags Dato, saa lydende:

Lænsmanden fremlagde Vilkaars Contract imellem Torbiørn Lindebrekke og hans Fader Paul ibid:, af Dato 15de Jan: 1762, der blev læst og er saa lydende: Ligeledes fremlagt Protocol Udtog af 21 Octbr: 1774, saa meldende: Videre fremlagte Skatte bog, som skal udviise, at Torkild Lindebrekke har betalt Skatt af Gaarden for Aarene 1764 og 1765. Endelig et Skiøde af 11 April 1767, der ligeledes blev læst og er saa lydende:

Niels Rønnestrand dernæst holdt sig til sin forrige Procedure med Paastand, at Torkild efter Forordningen af 14 Januarii 1771 selv havde erhvervet Hævd, og paastod Dom til sin Principals Friekiendelse, og udi Processens Omkostninger 6 rdr:

Torbiørn Lindebrekke refererede sig til de i Rette lagde Documenter, at Torkild Paulsen maatte blive tildømt at modtage Løsnings Penge efter hans i Rette lagde Skiøde, og Gaarden at røddig giøre til næste Fardag, samt at erstatte de anvendte Processens Omkostninger, som ere for første Session 15 rd: 4 mrk: 4 s:, 2den Session. Mad og anden Fortæring, foruden Rettens Løn, 6 rdr: 3 mrk:, og saaledes inlod Sagen Dom.

Halgrim Torbiørnsen bad Protocollen tilført, at han endnu tilbød sin Farbroder Torkild Poulsen Forliig saaledes: at han endnu maatte styre og bruge Gaarden Lindebrekke i 6 Aar, naar han vil frasige sig {eller} \og/ tilstaae Citanten sin Odels-Rett, og betale ham de udlagde Omkostninger.

Torkild Poulsen ville ikke modtage det anbudne Forliig, men paastod Dom.

Parterne begiærede, for at spare Reyse Bekostninger, at Dom i denne Sag maatte blive afsagt paa næste høste Ting for Gravens Skibrede.

Eragtet.

Sagen optages til næste høste Ting for Gravens Skibrede, som

1777: 53b

af de sædvanlige Ting breve nærmere bliver bekiendtgiort.

Derefter bliver at beregne denne Sessions Bekostning saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet i 2de Reyse Dage á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Tilsammen 5 rdr: 2 mrk:; nok til Lænsmanden 1 dr:, som alt blev betalt af Halgrim Torbiørnsen.

Anno 1777, Den 4de Septembr:, blev Aastæds Rett sadt paa Gaarden Næssem i Gravens Skibreede og Ulvigs Kirke Sogn, for viidere at behandle den paa Pagina 9 Ventilerede Aastæds Sag imellem Lars Aamundsen Næssem og Hans Stif Søn Ole Samsonsen ibid: Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Laug Rettes Mænd: 1: Lensmand Niels Tronsen Rønestrand, 2: Johanes Larsen Hallanger, 3: Poul Nielsen ibid:, 4: Engel Simonsen ibid:, 5: Berge Nielsen Traae, 6: Richol Madsen Torblo!! (Torblaa), 7: Torkild Poulsen Lindebrekke, og David Michelsen Hylde. hvilke sagde sig at være ubeslægtet.

Hvorda! for Retten fremstod Lars Aamundsen Næsem og gav til kiende at han med sin Stif Søn Ole Samsonsen Næssem, i henseende til den misslighed som i den/n/e Sag ved seeneste Session var indtruffen, og hvor over Sagen var udsadt til Situations Carts optegnelse, nu seenere havde truffen en Kierlig foreening om mindelig Steenings og Deelings Forretning paa enhvers Eiende halve brug her i Gaarden Næssem, nemlig 1 pund 12 ¾ Mrk: Smør, 1 bukskind, ½ Løb Salt med bøxel og herlighed, som en hver af dem Eier; Og til den ende her til Aastæden i Dag havde indkaldet bemelte sin Stif-Søn Ole Samsonsen med Formynder Torkild Leqve, ligesaa var og indkaldet som angrendse[nde] Aslach Wangen. Saa var og

indkaldet de 2de Mænd Gunder Wangen og Thomas Haldanger, saavelsom Tormo Bangne!! (Bagne) og Siur Næssem, for ved Steeningen at giøre Anviisning paa de gamle Mærker, som bekiendt om sam/m/e, om imod formodning ved Steenings Forretningen imellem Parterne om Mærkerne skulde indtreffe nogen Mislighed.

Torkild Leqve, saavelsom hans Myndtling Ole Samsonsen Næssem, møtte og vedtog lovlig at være kaldet til den Forretning, og der næst sagde sig begge at være fornøyed med, at en lovlig Steenings og Deelings Forretning nu vorder foretaget, og en hver af Dem paa lovlig maade vorder tilsteenet og uddeelet sin oven benævnte anpart her i Gaarden Næssem, alt efter de gamle Mærker og Mærke steene, saavelsom det imellem Dem trufne Forlig siden seeneste Session, dog med den Forbeholden-

1777: 54

hed, at denne Steenings Forretning i ingen maader skal kom/m/e bemelte hans Myndtlingen Ole Samsonsen til mindste fornermelse eller Præjudice, i hans Sande og Retmæssige Odels Ret til den øvrige halve deel her i Gaarden Næssem, som nu Styres af Stif faderen Lars Aamundsen, og er hans Moder Guro Olsdatter efter Skiftebrev af 18de Martj 1760 arvelig tilfalden.

Aslach Wangen tilligemed de øvrige forbenævnte Indkaldte, møtte alle og vedtog lovlig Varsel.

Hvorefter Retten efter Parternes Anmodning begav sig ud paa Marken for at foretage efter den af Parterne giørende anviisning, den intenderte Steenings og Deelings Forretning.

Og blev da Retten først anviist Ageren Stor Ageren kaldet, hvor der under samme Ager blev huget en Kors i en Jordfast Steen, som viiser op over bemelte Ager til en nedsadt Mærke Steen i Ager Reinen, disse 2de Mærker Deeler denne Ager, saaledes at Ole Eier Væsten for, og Lars Næsem Eier paa den Østre Siide af samme.

dernest blev os anviist Ageren, Bolten Ageren kaldet, ned under samme Ager blev nedsadt en Mærke Steen, som viiser op i samme Ager til en nedsadt Mærke steen som viiser op paa Ager Reinen, hvor er nedsadt den 3de Ma[r]kesteen, som er Ende Mærket; Ole Næsem Eier Østen for, og Lars Næssem Eier Væsten for forbemelte Mærker.

Atter blev os anviist Flot Ageren kaldet, hvor der i Reinen af samme blev nedsadt en Marke steen, som viiser tverts over denne Ager til en anden nedsadt Mærke steen, som er Ende Mærket, Lars Eier paa den væstre Siide, og Ole Næsem Eier paa den Østre Siide af forbeskrevne Mærker.

Atter blev os anviist Nøst Ageren kaldet, hvor der i Reinen af samme blev nedsat en Mærke Steen, som viiser tverts over samme Ager flek til en Jordfast Steen, hvor udi blev hugget en Kors, som er Ende Mærket, Lars Eier paa den Væstre Siide, og Ole Næssem Eier paa den Østre Siide af forbeskrevne Mærker. hvor med Ageren blev Sluttet,

og begav Vi os dernest til bøen, til saa kaldet Abbelskaar Slottet, hvor der ved Søen i bemelte Slotte udi en Skarv blev hugget en Kors, som viiser op i Nord, hvor der i en Skarv {blev} eller berg hammer blev hugget en Kors, som viiser op i lige Linnie i den 3de hammer, hvor udi blev hugget en Kors, som viiser i lige Linnie i en nedsadt Mærke steen, der viiser atter i en anden nedsadt Mærke steen, som viiser i forbemelte Linnie op i Stor Ager Reinen, der atter nedsat en Mærke Steen, som er Ende Mærket. Ole Næssem Eier Væ-

1777: 54b

sten for forbeskrevne Mærker bøen, og Lars Næsem Eier Skougen eller over hugsten paa samme Siide af forbemelte Mærker, nok Eier Lars Næsem Østen for forbemelte Mærker bøen, og Ole Eier Skougen eller over hugsten paa samme Siide af disse Mærker.

Atter blev os anviist oven for Stor Ageren et støkke bøe, hvor der udi en udi bemelte Ager nedsat Mærke steen, som forbenævnt er, blev begyndt Mærket, og viiser samme Steen op i Nord i en anden nedsadt Mærke steen, som viiser i lige Linnie op i en hammer, hvor udi blev hugget en Gloppe, som er ende Mærket, Ole Næssem Eier Væsten for forbemelte Mærker bøen, og Lars Eier Skougen paa samme Siide af disse Mærker, og Østen for forbemelte Mærker Eier Lars Næssem Bøen, og Ole Næssem Eier Skougen paa samme Siide.

Atter blev os anviist saa kaldet oven for Salt hytten, hvor der udi en bergnov blev hugget en Kors, som viiser i Nord op til en hammer i samme Linnie, hvor der blev hugget en Kors som viiser op til Almindings Veien i lige Linnie til en Jordfast Steen, hvor udi blev hugget en Kors, som viiser i titmelte Linnie til en bergham/m/er, der udi hugget en Kors, som viiser Nord østlig til en berg Nov, i samme blev hugget en Kors, som atter viiser Nord væstlig over Aasems Veien op i et Skar, hvor blev hugget en Kors, hvilken er ende Mærket, Lars Næssem Eier Væsten for forbeskrevne Mærker bøen og Over hugsten, og Ole Næssem Eier Østen for bemelte Mærker bøen, og Lars Eier over hugsten paa samme Siide.

Atter blev os anviist saa kaldet Vaatte Klev, under samme blev udi en hammer hugget et Kors, som viiser Øst efter et hammer lag til Almindings Veien til Aasem, hvor der udi et Skarv blev hugget et Kors, som er ende Mærket, neden for disse 2de Mærker paa Søndre Siiden Eier Ole Næsem bøen, og Lars Næsem Eier over hugsten, og Norden for samme Mærker Eien Lars baade bøen og Skougen.

Atter blev os anviist en Steen gierde ved Bøen, som er Mærkes Linnien imellem Gaarden Wangen og Næssem, ved Veien udi en Steen i bemelte Gierde er hugget en gam/m/el

1777: 55

Kors, som forhen har været Mærke, sam/m/e viiser i Nord op i Nord til en berg hammer, hvor er hugget en Gloppe, sam/m/e viiser i lige Linnie til en Gloppe huggen i en berg hammer, hvilken er Ende Mærket, Væsten for disse Mærker Eier Aslach Wangen, og Østen for samme Eier Lars Næssem. Hvor med hiemme bøen blev Sluttet.

Og begav Vi os dernest i Udmarken for at Steene og Deele Gaardens Fure Skoug imellem Parterne, og blev da først begyndt ved Søen, neden(?) (inden?) for saa kaldet Brudeviigen, hvor der udi en Skarv blev huget et Kors, som viiser op i Nord over Svarte løbet kaldet, tet ved Aasems Mærket, blev i en Skarv hugget en Kors, samme viiser i Nord til en Jordfast Steen, paa en Flot i saa kaldet Biørne bakken, der udi huggen en Kors, sam/m/e viiser nesten i lige Linnie til en Gloppe huggen udi en Skarv, som atter viiser til en Kors hugen i en høy berg holte!! (nolte) Væsten for saa kaldet Veede Skordet, denne viser atter i 2de udi berg nolter i lige Linnie efter hin anden hugne Glopper, den sidste af sam/m/e viiser til et Kors huggen i en høy bierg nolte, denne viiser atter til en Gloppe huggen i en Skarv Nord væsten fra saa kaldet Lyng houg, sam/m/e Gloppe viiser atter til en Kors huggen udi et Skarv mit i saa kaldet Lier Veien, hvilken viiser i lige Linnie op under øvste Støelen til en Kors huggen udi en Skarv nolte, hvilken viiser atter til en Kors huggen i en Skarv nolte tet ved øvste Støelen, denne viiser atter lidet meere i Nord væst op i en hvid bleget hammer, der udi hugget en Gloppe, samme viiser lige op i høyeste Fieldet, og følgelig Ende Mærket. Østen for forbeskrevne Mærker Eier Lars Næssem, og Væsten for samme Mærker Eier Ole.

Atter blev anviist et Slotte Træe paa nederste Støelen, Grønskaal kaldet, hvilken Slotte blev med 2de Mærker, nemlig en Gloppe i nederste ende af Mærkes Gierdet, og viiser efter benævnte Gierde udi en Kors huggen i en Skarv i øverste ende af bemelte Træe, af deelet; Lars Eier paa den Østre Siide af forbemelte Mærker, og Ole Nessem Eier paa den væstre Siide af samme.

Da Dagen allerrede med det Passerede er medgaaet til seent paa Aftenen, saa beroer med Sagen til i Morgen.

Den paafølgende 5te Septembr: Continuerede Steenings Forretningen, i overværelse saa vel af Parterne, som de øvrige benævnte, og begav Retten sig atter i Udmarken

1777: 55b

for viidere at fuldføre Steenings Forretningen samme steds,
og blev da først begyndt ved Søen, oven for Proste Skierdet kaldet, udi en Skarv blev huggen en Kors, som viiser i Nord udi 4re Andre efter hin anden i lige Linnie hugne Korser i Skarver, den sidste af forbemelte 4re Korser viiser til Aasems Mærket, som er Ende Mærket. Lars Næssem Eier paa den Nord Østre Siide af disse Mærker, og Ole Næssem Eier paa den Syd væstre Siide af samme. Ligesaa Eier en hver af Parterne all Løv Skoven paa en hvers Strekning af forbeskrevne Mærker.
Dernest blev os anviist et Løv skoug bytte, som begynder i saa kaldet Brudeviig, der ved Søen udi et Skarv hugget en Kors, som viiser efter saa kaldet Brudeviig Løbet, i Nord op i et Skarv, der hugen en Kors, som viiser lige efter løbet op til Aasems Mærket, og er Ende Mærket. Lars Næssem Eier paa den Syd væstre Side af disse 2de Mærker, og Ole Næsem Eier paa den Nord ostre Siide af samme.
Dernest blev os anviist et Mærke imellem Gaardens Løv veed, uden gierdes, hvor der noget inden(?) (neden?) for saa kaldet Sandviig Aaen, ved Søen, udi en stor Steen blev huggen en Kors, som viiser i Nord udi en anden Kors i lige Linnie, hugen i en stor Steen, som viiser lige op til saa kaldet Bredskaar berget, hvor der nederst i bemelte berg blev hugget en Kors, som viiser lige op over sam/m/e berg, hvor der nederst i Bredskaar, udi en stor Steen er huggen en Kors, som viiser i lige Linnie atter til en Kors huggen i en Stor Steen øverst i samme Bredskaar, under et berg, den/n/e viser atter op over bemelte berg til en Kors hugen i en berg nov paa saa kaldet Sandviig hougen, hvilken viiser i lige Linnie i 5 efter hinand[en] i Veien i Kolle Leien kaldet, op under broten under Lier-Støelen, alle hugne i Skarv, den sidste af forbemelte 5 Korser er huggen tet ope ved bemelte Lier-Støelen, hvilken viiser i høyeste Fieldet, og er Ende Mærket. paa den Væstre Siide af forbeskrevne Mærker Eier Ole Næssem Mærket!!, og paa den Østre Siide af samme Mærker Eier Lars Næssen.
Dernest blev Slotte Teigene deelt saaledes, en Slotte Teig kaldet Veedaaen, liggende i forbemelte Lars Næssems Teig i nestforanførte Eiendom, hvilken Slotte er Lars Næsem tilhørende. nok Slotten Lille hagen kaldet, er liggende i Ole Næsems brende Skoug, er og Lars tilhørende, saavelsom Slotten Selge Skaar.

1777: 56

derimod er Ole Næsem følgende Slotter tilhørende, nemlig, Slotten Brudeviigen, som strekker sig fra saa kaldet Præste skier Linen {og}, eller rettere fra Brudeviig hougen, og lige til Værke skreen kaldet. Fæe haugen Brudeviig kaldet, blev deelt saaledes, det Græs som kan slaaes væsten for Løv hælderen skal tilhøre Ole Næsem, og hvad Græs som paa den Østre Siide i bemelte hauge kan slaaes, Eier Lars Næssem fra forbemelte Løvheller og lige ned under høyeste Fosen under et gamelt Qverne Støe. Hvor med Mærkerne i Udmarken og Slotter blev endet.
Efter at foranførte og nedsatte Mærker og Mærke steene for begge Parter var lydelig oplæst, Declarerede begge Parter at sam/m/e var rigtig opsatt og anført, saaledes som de til samme efter enstemmig Anviisning havde forlanget, og saaledes havde intet viidere ved nedsatte Mærker enten inden eller uden gierdes at erindre.
Dernest blev Gaardens nu paastaaende Huuser og Huuse Vaaninger efter foregaaende foreening deelt begge Parter imellem saaledes. Gaardens Røgstue skal være til fælles for

begge Parter, saaledes at Lars Næssem Eier den Søndre Siide af sam/m/e, og Ole Næssem Eier den Nordre Siide, ligesaa Gaardens Qværn huus Støe til fælles brug for begge Parter. og endelig Gaardens hiemme Løe skal og være til fælles brug for Parterne, saaledes, at Lars Næssem Eier det Nordre braat, og halv deelen i Loven, og Ole Næssem Eier den Søndre braat af bemelte Løe, saavelsom halv deelen i Loven. de øvrige Gaardens huuser er deelt imellem en hver af dem, saa at Lars Næssem skal tilhøre den gamle Floer, 2de Gaardens tilhørende Stolpe buer, et lidet Ildhuus, en Nøst ved Søen, og 1 Flor paa Grøndskoelen. der foruden skal Lars have en Huuse Tompt paa T(un?)d Garen, dog saaledes at samme skal ikke hindre den almindelige Kiørsel Vei. derimod skal tilhøre Ole Næssem følgende huuser, foruden forbenævnte fælles Huuse, 1 Mad Stue, en Loft med under bue, 2de paa Gaarden staaende Smale Fiøser, Kielderen under Gaardens Røgstue, en Smide huus, 2de Støeler, paa Støelene Grønskaal og Øvste Støel, og endelig et Nøst Tuft ved Søen,

Og saaledes sagde Parterne at huusene rigtig efter Deres opgivne er Deelt Dem imellem.

Efter Tilspørgsel af Retten Declarerede begge Parter, at de nu intet havde eller viste viidere ved Forretningen at erindre. og saaledes denne Forretning Sluttet.

Altsaa bliver nu slutte-

1777: 56b

lig at anføre Forretningens paagaaende Omkostninger saaledes, 2de Dages Forretninger 3 rd:, 2de Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, incaminations Penge 5 mrk: 4 s:, Skiødsen er leveret in natura, Laug Rettet i 2de Dage, á 1 mrk: 8 s: Pr: Dag, er 4 rd:, Lensmanden for at gaae Retten til haande, 1 rd:, er tilsammen 10 rd: 1 mrk: 4 s: Derforuden anmeldte Citanten Lars Næssem, at der saavel til denne, saavel som den forige Forretning, var medgaaet til Rettens underholdning med viidere 29 r: 4 mrk: 12 s:, tilsammen denne Forretnings paagaaende Omkostninger i alt 40 rd:, hvorom Parterne mindelig blev foreened, saaledes at en hver af dem betaler den halve Omkostning med 20 rd: og saaledes Forretnngen sluttet.

Anno 1777, den 12te Septbr:, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Berven i Continuation af forrige Sag, og Retten beklæd med de selv samme Laugrettes og Meddoms Mænd som ved forrige Session findes Protocollen tilført.

Hvorda! Citanterne, Opsidderne paa Gaarden Berven, ingav den ved Rettens seeneste holdelse her paa Aastædet afsagde Kiendelse, og ville fornemme om de Laugdagede nu infinder sig.

De benævnte, Lars Indre Aalvig, {Peder} \Lars/ Teigland, og Nils Næs for Faderen Peder Næs, mødte personlig for Retten.

Magnus Høysæter mødte for Contra Citanterne i denne Sag, neml: Opsidderne paa Gaarden Noreim, Skutleberg og Sælesæters Ejere og Opsiddere, saavelsom for Formynderen Lars Aalvig paa hans Myndtling Lars Siursen Noreims Vegne, og i Rette lagde Stiftets Constitution af 12 Aug: d: A:, der er saa lydende: ydermeere i Rette lagde en skriftlig Continuations Contra Stævning af 15 Aug: sidstleden, der er af saadan Formeld:

Opsidderne paa Gaarden Berven mødte og vedtog lovlig Varsel.

Ligesaa infandt de i Stævnemaalet navngivne Vidner, undtagen Sygni Haagensdatter Botne, som blev anmeldet ey at være lovlig stævnet, og af Contra Citantens Fuldmægtig frafaldet.

Bervens Opsiddere begiærede tilført, at de nu ingenlunde havde formodet at være antastet med videre Stævnemaal i denne Sag, siden de med Contra Parterne, Norems Opsiddere, strax efter seeneste Rettes holdelse og i Overværelse af det da og nu værende Laug Rett bleve forliigte og derom haandrækte; og hvorom de agtede i sin Tid at føre Beviis, begiærede

desuden Laug Retted nu tilspurgt, om det ikke saaledes forholder sig, at de da bleve forligte. Laug Rettet svarede, at de da mødende Parter bleve

1777: 57

venlig foreenede. Bervens Opsiddere paastod Forliiget opfyldt, og saaledes denne Proces til ende bragt.

Hertil svarede Magnus Høysæter paa Contra Citanternes Vegne, at de ikke benægter, eller kan modsige dette, hvortil de ingen Beviislighed behøves at paaraabe; men, som en deel af Contra Citanterne vare Selv Eyere og en Deel vare Læylændinger, desforuden ikke heller var Formynderen paa sin Myndtlings Vegne deraf vidende; eller ikke Læylændingernes Eyere, altsaa betænkte de sig, at dette Forliig for de udeblivende kunde ikke have nogen Kraft, og derpaa straxen vidnesfast opsagde dette til de ved Leylighed kunde faae de udeblevne det forestillet, hvortil de udeblevne dermed i dette omtalte Forliig aldeles ikke ville lade sig nøye. Men paastaaer at denne Sags Drift og Oplysning skal have sit giænge; og begiærede derpaa Vidnerne afhørte efter følgende Spørsmaale: 1: Om Vidnet ikke kan vide, at Norems Beboere har brugt den østre Side af Fleke Dals Elven, upaatalt og upaakiært, saa længe Vidnet kan mindes, og tillige haver hørt? 2do: Om ikke Vidnet kan vide, at Beendalene ere Bervens gamle Field Støels Beyter? 3do: Om Vidnet veed eller har hørt at Norems, Skutleberg og Sælesæters Opsiddere har foretaget sig noget nyt Brug, som kan have givet Bervens Beboere Anledning og Aarsag til denne unødvændige Proces? reserverer sig ellers Subqvæstioner i Sagen.

1ste Vidne, Knud Olsen Aarhuus, 76 Aar gl:, er Svoger til Jon Noreim, er Arving og Odels mand til en Jordepart i Gaarden Noreim, hvor han er fød og opdragen, svarede til 1ste Qv: Jo! saa længe Vidnet kan erindre og har hørt af sin Fader, \80 Aar gl:/, som boede paa Norem, har de stedse ukiært og utiltalt til fields brugt Beyterne tilfælles med Berven paa den østre Side af Flekke Dals Elven. Til 2den Qv: Jo! og at Støelen der kaldes Flyene. Til 3de: Veed ikke at de omspurgte har foretaget sig noget nyt Brug. Videre bad Høysæter tilspurgt, om Vidnet ikke har hørt at denne Støel, som Contra Citanterne nu haver i brug, skal være en kiøbt Støel, og kaldes Flekke Dalen, tilligemed sine Beiter? Svar, har hørt det af adskillige, men ey af sin gl: Fader, at den omspurgte Støel Flekkedal skal være kiøbt fra Gaarden Berge. Om han ikke videre har hørt, at Noreim har støelet østen for Elven end og førend den omspurgte Støel blev kiøbt, item \om/ han i den Tid vidste af noget Giærde ved Elven? Sv: veed intet derom, veed ey heller om der til Fields har været Mærkeskiæl imellem Berven og Noreim.

1777: 57b

Bervens Opsiddere begiærede følgende Qvæstioner tiltagne. Svar til 1ste Qv: De har beytet om hin anden baade i øvre og nedre Marken, og for det øvrige refererer sig til sit forrige Svar. Sv: til 2den Qv: har før sagt, at han ey veed af noget Giærde. Til 3de: har aldrig vidst andet, end at Norem der har Eyendom, og brugt den. det 4de Spørsmaal blev frafaldet. Til 5te: veed det ikke anderledes end før forklaret er. Til 6te: Noreim har haft Høe Slaatter i mange Aar baade i Vidnets og Faders Tid.

2det Vidne, Jan Larsen Scheje, 66 Aar gl:, er ingen af Parterne beslægted, har tient 1 Aar paa Noreim for 44 Aar siden. Svarede til 1ste Qv: I Vidnets Tid var ingen Knur eller Uenighed om Beiterne; men Vidnet veed ikke heller om Norem støelede eller beytede paa den østre Side af Elven; item at Norems Støel eller Sæter var da som nu paa Flekkedalen kaldet. Til 2den: veed det ikke. Til 3de: Kan intet svare dertil. Subqvæstionerne bleve frafaldne. Ligeledes bleve hoved Citanternes Qvæstioner frafaldne.

3de Vidne, Helje Olsen Lepse, 63 Aar gl:, er Svoger til Jon Norem, har tient 6 á 7 Aar paa Norem for imod 40 Aar siden. Sv: til 1ste Qv: Veed det ikke med Vished, eller anderledes, end at han vel ved Leylighed har seet Norems Kreaturer paa den østre Side af Elven, men veed ikke om de dertil var berettiget eller havde Tilladelse at beyte der. Til 2den Qv: veed det ikke, er ey heller der bekiendt. Til 3de Qv: veed Vidnet intet at forklare. De øvrige Qvæstioner bleve af Parterne for dette Vidne frafaldne.

Disse 3de Vidner aflagde derpaa Saligheds Eed efter Loven paa deres Forklarings Rigtighed.

Magnus Høysæter begiærede fremkaldet det første afhørte Vidne, Hiermund Næs, og under den aflagde Eeds Kraft tilspurgt og Forklaring tiltaget, om han har hørt, eller kan vide, at Bervens og Norems Beboere haver enten med Rettens Middel giort nogen Slags Markreening eller inbyrdes Foreening om de ommeldte Steen Giærder? 2do: Om Vidnet har nogensinde hørt, at Bervens Beboere haver enten mundtlig eller skriftlig tiltalet Norems Beboere for det Brug, som Norems Beboere fra ældgam/m/el Tid haver brugt østen for Elven? 3do: Om Vidnet veed eller har hørt, at Norems Beboere haver foretaget sig noget nyt Brug, som kan have givet Bervens Beboere Anledning og Aarsag til denne unødvændige Proces? 4de: Om Vidnet veed og har hørt, at Norems Beboere skal have kiøbt deres Støel, som de nu sætrer paa, eller Vidnet kan vide, og har hørt, at Norems Beboere har haft nogen anden Støel,

som skal have ligget østen for Elven?

Hiermund Næs fremstod, og under aflagde Eeds Kraft svarede til den 1ste Qvæstion: han refererer sig til sit forhen aflagde Vidnesbyrd, og veed til dette Spørsmaal intet videre at svare. Høysæter bad den 2den Qvæstion fremsatt, og hvortil blev svaret: Ney, han veed det ikke. Til 3de: Ney! de har brugt nu som før. Til 4de: veed intet til denne Qvæstion at forklare.

2det Vidne, Svend Røseland, svarede til 1ste Qv: at for omtrent 50 Aar siden opsatte Bervens Mændene de ommeldte Steen Giærder paa den østre Side af Elven, og tilkiendegav det for Norems Mændene. Til 2den: Veed ikke om de har været til Tings des angaaende, men vel, som før meldt, at der har været Knur af Berven formedelst Norems Beitning østen for Elven. Til 3de: Veed det ikke. Til 4de: har hørt, at Norem har kiøbt den ommeldte Støel; men veed ikke, at de har haft nogen Støel østen for Elven. Videre bad Høysæter dette Vidne tilspurgt: om det ikke veed de for ommeldte Beendaler, som skal have været Bervens gamle Beyter, slutter af op under Bred Vadet. Sv: Ney! den gik til Gierstøl eller Dyrstøl Vandet.

3de Vidne, Haagen Arnesen Tiosaas, svarede til 1ste Qv: Ney, ikke der oppe. 2den: Veed det ikke. 3de: Ney, ikke Norem, men vel Sælesæter, som forhen stølede paa et andet Stæd. 4de: har hørt, at Gaarden Berge tilforn har eyet Støelen Flekkedalen kaldet. men veed ikke, at Norem har haft nogen Støel østen for Elven.

Magnus Høysæter frafaldt de øvrige Vidner, undtagen Johannes Siursen øvre Wiig, som han begiærede eedfæstet, siden han ey kom betids nok fra Befaringen ved seeneste Session, og forklarede til Høysæters Spørgsmaal, at han har hørt, at Norem har stølet østen for Elven, hvor endnu skal viises Sæhls Tufter; men har ved Befaringen ey benævnt eller anviist de bemeldte Tufter. Vidnet er derpaa eedfæstet.

hoved og Contra Citanterne fremlagde derpaa de af hr: Conducteur Christie optagne Situations Cart, af 10 Septbr: d: A:, hvilke ere overeenstemmende, og viiser rigtig de omvundne og omtvistede Stæder og Strækninger lige efter Befaringen.

Hoved Citanterne var Dom begiærende, hvorved deres Eyendom maatte dem tilkiendes, ubehindret fra Norems Beboeres Fornærmelse, og at denne Processes Omkostning, indberegnet Situations Cartet, maatte blive tilkiendt skadesløs efter Rettens Skiøn.

Magnus Høysæter var begiærende Spøgsmaal til Hoved Citanterne, om de vilde mindelig foreenes, og vedblive det ældgamle Brug? Hvortil de svarede:

1777: 58b

at de var nødsaget at begiære deres Eyendom frie og Separet , for at undgaae næsten daglig Fortred, Synd og Ondskab, og, saaledes nu som før paastod Dom.

Magnus Høysæter producerede, at eftersom den anviiste Markreene!! (Markreening?) i det aabne og yderste Field, saavelsom ogsaa det paaberaabte Murr, er Contra Citanterne ganske uvidende, og derfor under denne Sags Drift har ti[l]bydet Hoved Citanterne Foreening om det ældgamle Brug, som er bevidnet, og hoved Citanterne derimod ikke have vildet modtage nogen Foreening efter dette Tilbud, men plat paastaaer Dom, altsaa reserverer Magnus Høysæter sig med Paastand, at den anviiste Markreene, saavelsom det paaberaabte Murr, er Contra Citanterne uvidende, og Vidnerne til deels ere uovereenstemmende og til deels imod hverandre udi visse Poster, men alle, saa vel ubeslægtede som beslægtede, ere eenstemmige angaaende Contra Citanternes ældgamle Brug hidindtil, og altsaa reserverer Sagen til Slutning med en Lovgrundet Dom, saa vel i hoved Sagen som Processens Omkostninger skadesløs efter Rettens Skiøn. Høysæter forstaaer her ved at reservere, at han nu slutter Sagen til Doms.

Parterne var derhos begiærende, at Dom paa næste Ting maatte vorde afsagt.

Eragtet.

Sagen optages til næste Høste Ting for Østensøe Skibrede; da Laug Rettet infinder sig.

Dernest bliver at beregne denne Sessions Omkostninger: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura, Laug Rettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning, 4 mrk:, Tilsam/m/en 6 rdr: som af hoved Citanterne blev betalt.

Anno 1777, den 15de Septembr:, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Tiosaas i forrige Sag, og Retten beklæd med de selv samme Laug Rettes og Meddoms Mænd, som ved forrige Session d: 23de Juni d: A: blev Protocollen tilført.

Hvorda! hr: Forvalter Elkieer fremstillede sig for Retten paa sit høyvelbaarne herskabs Vegne, for at svare for hans Læylændinger paa Gaarden Tiosaas for den Fornærmelse dennem skeer efter Stævnemaalets Formeld, som udi Protocollen er tilført, hvor til han sig refererer; men da han har maattet erfare ved den holdte Aastæds Forretning her paa Gaarden, at det har behaget den respective Dom/m/er at give saadan Eragtning, at der skulde udtages Situations Cart følg: Forordningen af 31 Martii 1719; men da man burde efterlevet denne Lovmedholdige Eragtning;

1777: 59

saa er det mig bleven foregivet af Læylændingen Haagen Arnesen Tiosaas d: 28 Julii 1777, at Lænsmanden Johannes øvre Wiig ved 2de Mænd, Kitel Berge og Niels Torpo, ligeledes Moes Opsiddere ved 2de Mænd: Ole og Niels Berven, skal have tilbudet Tiosaas Mændene at ville svare Skiftes Gaard efter enhvers Jorders Skyld, uden at tage nogen Land Maaler, hvorpaa ieg sam/m/e Dags Dato ved en Missive tilskrev Lænsmanden Johannes øvre Wiig og samtlig indstævnte 2de Gaarders Opsiddere: Moe og Nedre Wiig, at naar de vilde paa sin Side være eenig om at opsætte Skiftes Gaard efter enhvers Jorde Skyld, skulde ieg dermed fra min Side være lige villig, neml: at Gaarden Tiosaas svarer sin Andeel efter Matriculen, som er 2 Løber Smør, 1 td: Salt, og Over bøxel til 1 Bukskind, som, neml: Overbøxelen, er Gaardens Opsidderes egen Eyendom, og Contra parterne hver efter sin Gaards Skyld ligeledes svarer, hvis Skyld mig er ubekiendt; men haabede, at enhver af Contra parterne vare saa retsindige, at

de for denne høystærede Rett ligeledes tilkiendegav en hver i sær for sig hvad deres paaboende Jorder skylder, paa det at Dom/m/eren ved endelig Dom kan vide hvad enhver pro qvota haver at svare, neml: udi den paa ankede Skiftes gaard; og i den Anledning fremlagde min Missiv af 28de Julii sidst afvigte, hvorpaa en hver i Sær har givet sit Giensvar paategnet, og alt saa lydende:

Dernæst blev fremlagt fra hr: Severin Heiberg til Thole Gaard et Inlæg af 15de Septbr: d: A:, saa lydende:

Lænsmand Johannes Wiig for Gaarden øvre Wiig mødte for Retten og refererer sig til sin Paategning og forrige Svar, hvorved han er villig at svare sin Andeel i Giærdet for øvre Wiigs Ejendom, som er 4 Løber 2 Pund og 2 Mrk: Landskyld; dog saaledes, at han af bemeldte Giærde svarer saavidt som øvre Wiigs Ejendom strækker imod Tiosaas Ejendom.

Lars Olsen Moe mødte ligeledes tilligemed de øvrige Opsiddere paa Gaarden Moe, refererede sig til forrige Svar, og er villig at svare Giærdes Gaard for deres Ejendom 2 Løber Smør og 2 Pund Landskyld, neml: hvor deres Ejendom strækker imod Gaarden Tiosaas.

Endelig infandt sig de 2de Mænd og Selv Eyere, Lars Brigtsen og Ole Brigtsen Nedre Wiig for 2 Løber 2 Pund 12 Mrk:, svarede eenstemmig de øvrig instævnte, og ligesom deres Paategning indeholder.

herr Forvalter Elkier var fornøyet med at svare Giærde for Tiosaas Ejendom, neml: 3 Løber 18 Mrk:, saaledes, at samme Antal eller Stykke beregnes af den ganske Giærdes Gaards Strækning, og paastaaer, at

1777: 59b

de øvrige angrændsende og instævnte ligeledes skal svare Giærde efter sit Løbe Tall i den ganske Strækning; men vilde ikke Contrapartiet finde sig i denne billige Paastand; saa maatte han begiære Sagen udsatt til anden beleylig Tid, for at faae optaget det forhen paalagde Situations Cart, da Strækningen for den ganske Ejendom, og separatim for en hver, kan blive anmærket, og en hvers Andeel i Giærdet ved et vist bestemt Maal kan blive fastsatt, hvornæst han reserverer sig Tiltale for Omkostninger i et og alt, som da inden Retten Lovgemæs skal vorde specificeret.

Lænsmanden refererer sig til sit forrige.

Eragtet.

Retten igientager den forhen passerede Kiendelse, hvorved Citanten paalegges at lade forfærdige lovlig Situations Cart over de angrændsendes Ejendoms Strækning, saa vidt vedkommer den omtvistede Giærdes Linie; ligesaa haver vedkommende at give Efterretning om, naar Saadant Cart, som formodentlig ey i høst kan forfærdiges, er optaget, da Retten atter her paa Aastædet skal infinde sig for at continuere Sagen til endelig Slutning, da Omkostningerne ligeledes skal vorde paakiendt.

Derefter beregnes denne Forretning saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet i 2de Dage 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura; Laug Rettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 dr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 4 mrk:, tilsam/m/en 6 rdr:

Anno 1777, den 11de Septembr:, da Hardangers Fogderies Justitz Protocol blev brugt til andre Embeds Forretninger, indfandt ieg mig paa Gaarden Langesætter, beligende i Kintzervigs Skibreede og Præstegield, efter at hos mig Kloken 10 slet i dag, havde indfundet sig de 4re Mænd, nemlig Giestgiveren Hans Utne, Elias Langesætter, Jacob ibid:, og Svend Luttro, og anmeldet den uløkkelige tildragelse, at bonden Hans Langesætters Hustrue Anna Halvorsdatter i afvigte Natt havde ombragt sig selv ved at Henge sig; for at foretage en lovlig

Examinations og Undersøgnings Forretning over denne Uløkkelige tildragelse; ved Retten nerværende de 2de Mænd Iver og Johanes House, tilligemed Lensmand John House.
Hvorda! Retten lod fremkalde Ole Aamundsen Langesætter, som den der først havde fundet de(t?), den sig selv ombragte Qvinde Menniske, for at afgive sin Forklaring om i hvad Tilstand han fandt hende; bemelte Ole Langesætter forklarede, at i nat, omtrent ved Mid-

1777: 60

nats Tider, kaldte hans Hustrue paa ham og bad ham staae op og tende lys paa, og see hvad der var paa færde uden for, siden hun hørte at Hans Langesætter raabte og søgte efter sin hustrue, hvorpaa han strax stoed op og fik lys tendt, og gik ud paa Gaarden, og fandt der Hans Langesætter meget bedrøvet, og med raab og Skrig, at hans hustrue havde, medens han Sov, stiolet sig af Sengen fra ham, og nu var borte, han søgte da strax over alt i huusene, og endelig fandt hende i sin egen Stue, lige for Skorsteenen, efter et der liggende saakaldet Skorsteens beite eller Tver Træ, hengende Død, og til denne Ulyklige Gierning havde benøttet sig af en saakaldet barne linne, han giorde det da strax bekiendt, og fik sine Grander tilstæde, og sente derpaa bud til Lensmand Jon House, som strax indfandt sig tilligemed de 3de Mænd, Elling House, Niels Langesætter og Svend Luttro, hvilke nu var tilstæde, og paa tilspørgsel af Retten sagde, at de fandt bemelte Qvinde Menneske paa sam/m/e Stæd og i saadan Tilstand, som af Ole Aamundsen Langesætter forklared er, og at de derefter tog det døde Legeme ned og lagde det paa en benk i bemelte Stue.
Derefter lod Retten det Døde Legeme besigtige af de 2de Mænd Iver House og Johanes ibid:, og befandtes samme ingen anden steds at være beskadiget, eller derpaa at viise sig anden Kiends Gierning, end paa halsen, hvor der efter strikken eller bandet, hvor med hun hafde ombragt sig, viiste sig en Rød og sortagtig Ring; Legemet blev derpaa lagt udi en Kiste og nedbragt i et Nøst ved Søen, for der at blive staaende til viidere foranstaltning, og blev Nøglen til bemelte Nøst leveret Lensmanden John House til Forvaring.
Hans Langesætter fremstoed for Retten og Anmeldte, at den/n/e ulykkelige Gierning, som hans afdøde hustrue havde giort paa sig selv, var skeed i Raserie og Gallenskab, og at hun nesten udi en 20 Uger har været Vandvittig og for det meste uden Forstandens brug; ligesom han og sagde at han desformedelst for en 3 Uger siiden, var bortreist til en Mand i Syndhordland, for at søge Raad derimod; Og var des aarsage begierende, at Retten vilde modtage hans Tieneste Pige Margretha Tronsdatter, tilligemed Hans 2de Grander, Jacob Langesætter og Niels ibid:, Deres Sandfærdige Forklaring om hvad tilstand hans afdøde Hustrue var udi førend hun foretog sig den/n/e Ulyklige Gierning.
De 3de forbenævnte Viidner fremstillede sig for Retten,

1777: 60b

og efter at bleve formaned til Sandheds udsigende, saaledes som de sam/m/e i sin Tiid med Saligheds Eed vil bekræfte.
Fremstoed 1te Viidne, Tieneste Pigen Margretha Tronsdatter, og forklarede, at den sig selv ombragte Qvinde Menneske har i lang Tiid, og i sær nu paa det sidste, været Vankelmodig, og saaledes betaget Forstandens brug, at baade hendes tale og Gierninger har været i Raserie og uden Sands og Samling, hvilket hun sagde end viidere, at kunde i sær erfares deraf; for en 8te Dage siden var Viidnet med hende ud paa Marken, hvor hun tog sit spæde barn og sadte det udi en Madskaal, og lod det Rulle ud for en bakke, og der lod det Graadende blive liggende, til Vidnet kom og Rædet barnet. Vidnet blev afskeediget.

2det Viidne, Jacob Langesætter, fremstoed og forklarede, at have hørt, at den afdøde Qvinde Menneske i lang Tiid har været Vankelmodig og manglet paa Forstandens brug; Vidnet blev derefter afskeediget.

3de Viidne, Niels Langesætter, fremstoed og forklarede enstemmig med forige Viidne, med tillæg, at for 8te Dage siden var Viidnet her paa Arbeide hos den afdøde Qvindes Mand, forbemeldte Hans Langesætter, og da hørte hende tale aldeeles i Raserie og uden Forstand. Viidnet blev derefter afskeediget.

Og da saaledes intet viidere med Examinations Foretningen kunde foretages, blev sam/m/e sluttet for straxen at vorde beskreven, og Vedkommende høye Øvrighed tilstillet, til nermere forgodt befindende Foranstaltning.

Anno 1777, den 19de Septbr:, blev Aastæds Retten atter behandlet paa Gaarden Kraagevig, og overværende det samme Laug Rett, som ved forrige Session var tilstæde, undtagen Peder Hougse, som ved første Session var tilstæde som opnævnt, og Johannes Olsen Sexe i stæden for Mathias Frønæs.

Hvorda! Opsidderne paa Gaarden Kraagevig, som Citantere, fremlagde følgel: den passerede Kiendelse et lovlig optaget Situations Cart til Actens Følge, af Dato 13 Septbr: d: A: Haldor Helleland anmærkede ved det fremlagde Situations Cart, at den saa kaldte Krumheller ikke synes rigtig bemærket paa Cartet, da den findes beliggende

inden eller Sønden for den saa kaldte Inste Grind Elv. ey heller findes anført den omvundne Driv-Foss, som skal være øverst i Inste Grind Elv.

Haldor Helleland anmeldte at have med mundtlig Continuations Stævning til denne Tægte Dag inkaldet Opsidderne paa Gaarden Kraagevig til at anhøre efterskrevne under Faldsmaal varslede Vidner, Tosten Isachsen Reisæter, Guri Erichsdatter, til huus paa Helleland, Christie Jonsdatter Rogde, Ingeborg Pedersd: ibid:, Amund Gundersen Jaastad, Elling Tollefsen Rogde, Anna Ellingsd: ibid:, skiønt beslægtede, men begiærer at deres Vidnesbyrd maatte tages i Betragtning, saavel som de øvrige begge Parters beslægtede Vidner. og for det øvrige begiærede Sagens Fremme.

Opsidderne paa Gaarden Kraagevig anmeldte, at de ey lovlig vare stævnte at paahøre disse Vidner, og derfor exciperede mod Vidners Førelse; men paastod Dom efter deres forrige Paastand, om Contraparterne ligeledes vil slutte Sagen, da de ellers reserverede nærmere lovlig Tiltale.

Lænsmand Jon Hougse og Svend Knudsen Luttro anmeldte, at afvigte 5te Septbr: vare de her paa Gaarden, og fandt ingen hiemme, uden en gam/m/el Mand Lars Asbiørnsen, til huuse paa Kraagevig, for hvilken de sagde deres Ærinde, neml: til denne Tægtedag at inkalde alle Opsidderne paa Gaarden Kraagevig til at anhøre stævnte og ustævnte Vidner til nærmere Oplysning i denne Sag, og derpaa aflagde Eed.

Opsidderne paa Kraagevig paastod at Vidnerne ey maatte blive afhørte, siden de ey havde hørt Stævnemaalet, men blev dem allene sildig om Aftenen anmeldt af den benævnte gamle Mand, og saaledes betagen Tid til Forsvar, saa meget meere, som deres Procurator nu ey møder efter at have sluttet Sagen.

Haldor Helleland paastod Vidnerne afhørte, siden Stævnemaalet lovlig er afhiemlet.

Eragtet.

Stævnemaalets Lovlighed er beviist med Stævne vidnernes Afhiemling; thi antages Vidnerne til Forklaring saa vidt Sagen vedkommer.

De benævnte Vidner mødte alle, undtagen Anna Ellingsd:; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet at være hende lovlig forkyndet.
Haldor Helleland bad de 2de første Vidner tilspurgt, om de veed eller har hørt, at Kraagevigs Opsiddere har tilegnet sig nogen Ejendom i Olgesæter Hougen? om de derimod ikke har hørt, at det har været Rogdes rette Ejendom? 2do: Om de ikke veed, at Rogde og Kraagevig har beytet om hinandn paa andre Stæder, saavelsom i Olgesæter?
1ste Vidne, Tosten Isachsen Reisæter, 76 Aar gl:, er beslægted med Niels Rogde, som er Vidnets Broder Søn, svarede til 1ste Qvæst: han er fød og opdragen paa Gaarden Rogde, men veed ikke andet, end at Olgesæter Hougen er Rogdes rette Ejendom. Til 2de: Sv: Jo, med deres Smale Kreaturer har de beytet saa vel Vaden, som Sønden for Rogde, og ligeledes paa Kraagevigs Ejendom. Haldor Helleland reserverede

1777: 61b

Vidnet eedfæstet.
2det Vidne, Guri Erichsdatter, mod 80 Aar gl:, er Søskendebarn til Niels Rogde og Michel Kraagevig. Svarede til 1ste Qvæst: har tient paa Rogde i 12 Aar, og veed ikke andet end at Olgesæter Hougen er Rogdes Eiendom. Til 2den Qv: Ligesom forrige Vidne, men!! (med) Tillæg, at hun ey har hørt at Kraagevig har tilegnet sig nogen Ejendom i Olgesæter.
Haldor Helleland bad de følgende Vidner tilspurgt, om de har hørt, at Kraagevig Mændene vare paa Rogde og tilbød Betaling for den Tilladelse at beyte i Olgesæter.
3de Vidne: Christie Jonsdatter, er 66 Aar gl:, er Moder til Hans Pedersen og Jon Rogde, svarede, at for 20 Aar siden omtrent, hørte hun, at Kraagevig Manden bød Rogde Opsidderne Betaling for Beyterne i Olgesæter, neml: 2 á 3 mrk: Aarl:; at det passerede ved høstens Tid.
4de Vidne, Ingeborg Pedersdatter, en Datter af forrige Vidne, og Søster til de 2de Contra Citantere paa Rogde, er mod 40 Aar gl:, har hørt for omtrent 20 Aar siden, at Kraagevig Manden bød Betaling for Beyterne i Olgesæt.
5te Vidne, Amund Gunnersen Jaastad, 34 Aar gl:, er beslægted med Hans Knudsen Rogdes Hustrue, vidnede, at for omtrent 20 Aar siden, da Vidnet var hos sine Forældre paa Gaarden Rogde, kom Kraagevig Mændene til Rogde i det Ærinde at tilbyde Betaling for Beiter i Olgesæter, men Vidnet kan ikke erindre videre derom. item videre saae Vidnet, at siden den Tid kiørde Kraagevig Manden Smalerne jævnligen op efter Hougen.
6te Vidne, Elling Tollefsen Rogde, 59 Aar gl:, er Broder til Michel Kraagevig. har ikke hørt af andre end af sine Naboer paa Rogde, at Kraagevig Manden har tilbudet Betaling for Olgesæter. Vidnet har boet og bruger Jord paa Rogde nu i 15 eller 16 Aar.
Haldor Helleland frafaldt Vidnet Anna Ellingsdatter, men begiærede de mødende og afhørte at maatte eedfæstes. Hvorpaa Vidnerne med Saligheds Eed bekræftede deres Forklaring.
Hoved Citanterne refererer sig til deres Procurators Tilførsel, \fremgav Inlæg af 8 Septembr:, saa lydende:/, og var Dom begiærende.
Haldor Helleland lod tilføre, at efter samtlige Vidners Forklaring, da er det omtvistede Stykke Mark Rogdes rette Ejendom, skiønt Kraagevig har beytet der i lang Tid, fordi at den eene Broder har boet paa Rogde og den anden paa Kraagevig fra gammel Tid af og til denne Tid; skal da Hævd vindes paa saadan Maade, da vil der vist nok reyse sig 100 Processer imellem Næste og anden, efterdi her findes neppe een Gaard i disse Grændser som ikke beyter

1777: 62

paa sin Naboes Eyendom, og haver saavel Rogde beytet paa Kraagevig, som Kraagevig paa Rogde, og vil vist strax reyse sig en Proces af just samme Beskaffenhed imellem disse stridige Naboer, at den eene Naboe vil reyse sig imod den anden, naar man skal miste sin Ejendom og

seer igiennem fingre og tiener sin Naboe efter Fornødenhed med Beyter, men da eftersom Haldor Helleland fra sin Principal von Geelmuyden, som dog efter hans givne Løfte skulle være mig tilsendt til i Dag, hans Ordre denne Sag vedkommende, som formedelst Storm og Uvæyr og Mangel paa Leylighed ikke er mig tilhænde kommet, da nødes ieg til at begiære, at den gunstige Soren!! dommer ville behage at Sagen maatte blive udsatt til velbemeldte von Geelmuyden faaer Tid at forsvare sig og sin Sag, besynderlig efterdi han belovede at afgiøre Sagen i Mindelighed med Kraagevigs Jordejere hr: Borgemester Forman, førend endelig Dom faldt i Sagen.

Opsidderne paa Gaarden Kraagevig havde intet derimod at erindre.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges; men da baade Ting Touren og andre berammede Forretninger forestaaer, saa kan nu ikke bestemmes vis Dag til Sagens videre Foretagelse; hvilket paa næste høste Ting for Kintzervigs Almue skal vorde vedkommende bekiendtgiort.

Denne Sessions Forretning: 2 rdr: til Sorenskriveren, Diet á 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Laug Rettet [á] 1 mrk: 8 s:, [er] 2 dr:, Lænsmændene 4 mrk:, tilsam/m/en 6 rdr:

Anno 1777, den 20de Septembr:, blev Extra-Rett satt og behandlet paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard, i Anledning af det sig selv ombragte Qvinde Menneske Anna Halvorsdatter Langesæter, og følgel: det under 11. afvigte passerede Forhør, og Stiftets derefter erholdte Ordre af 15 Septbr: sidstleden; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd: 1: Ole Hougse, 2: Elling Jaastad, 3: Thomas ibid:, 4: Peder Hougse, 5: Jørgen Jaastad, 6: Lars ibid:, 7: Lars Utne, og 8de: Wier Houstvedt.

Hvorda! Det forhen passerede og benævnte Forhør, og paafølgende Stiftets Skrivelse, her tiltages saa lydende: og endelig Sognepræstens Attest af 11 Septbr: afvigte, af saadan Formeld:

Derefter fremstode de 3de afhørte Vidner, Margretha Tronsdatter, Jacob og Niels Langesæter, for hvilke deres aflagde Vidnesbyrd blev oplæst, tilstaaet aldeles rigtig at være, og endelig derpaa aflagt Eed efter Loven.

Hvorefter, da Sorenskriveren med Laug Rettet havde confereret, blev af os enstemmig

Dømt og Avsagt.

Med den producerede Sogne Præstens Attest er det oplyst, at det sig selv ombragte Qvinde menneske Anna Halvorsdatter Langesæter

1777: 62b

i nogen Tid har været sygelig; med de eedelig afhørte Vidner er det beviist, at hun virkelig har været i Raserie og uroelig Tanker, og da hun saaledes har manglet Fornuftens fulde Brug: saa Dømmes af oss eenstemmig for Rett: Anna Halvorsdatter Langesæter, der i Svaghed og Vildelse har ombragt sig selv, bør følgel: Lovens 6 B: 6 Cap: 21 Art: begraves i Kirke Gaarden, dog i all Stilhed og uden Ceremonie; saa bør og hendes Hoved Lod tilhøre den efterladte Mand og rette Arvinger til lovlig Deeling. Denne Extra Rett og Forhør betaler Enkemanden eller Stervboet med 5 mrk: 4 s: til Dom/m/eren, til Laug Rettet á 1 mrk:, er 1 rdr: 2 mrk:, og til Lænsmanden for Stævning og anden Møye 4 mrk: For det øvrige omgaaes med denne Dom paa lovlig Maade.

Anno 1777, den 24de Septembr:, blev Aastæds Ret sadt og behandlet paa Gaarden Fladebøe udi Jondals Skibreede og Strandebarms Præstegield, udi Sagen anlagt af Tosten Wichingsen Fladebøe med fleere Opsiddere paa Gaarden Fladebøe, mod Opsiderne paa Gaarden Reisetter

i Ullensvangs Kirke Sogn, Jacob Jacobsen Reisetter med f: Retten betient af efterskrevne Eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd, 1: Johanes Pedersen Øvre Wiig, 2: Niels Hachtorsen Wangdall, 3: Erich Gundersen ibid:, 4: Ole Chrestoffersen Sandall, 5: Arne Larsen Axnes, 5: Svend Knudsen Scheie, 7: Ole Arnesen Moe, og Lars Johanesen Øvre Wiig, hvilke alle Declarerede sig at være Parterne ubeslægtet.

Hvorda! for Retten fremstoed Tosten Wichingsen Fladebøe paa egne og samtlige Opsiideres her paa Aastæden, Deres vegne, og tilkiendegav ved Mundtlig Stævnemaal 8te Dage før afvigte Ste: Hans Dag, at have indkaldet her til i dag at møde, Opsiiderne paa Gaarden Reisætter i Ulensvangs Kirke Sogn, Jacob Jacobsen, Ole Tostensen, Willich Olsen, Ole Olsen og Lars Olsen, formedelst tilføyet Skade og fornermelse paa en Comparenten tilhørende Field Støele, kaldet Dravledall, hvor de indstævnte skal have opsat en Sæll paa hans Eiendom, der om at anhøre lovlig indstævnte Viidner, under Lovens Falsmaal, om gamel brug og Eiendom paa bemelte Stæd, og derefter Dom at modtage til en lovlig Steenings Markeskiels Forretning, og

1777: 63

endelig, at erstatte denne Processes bekostning. De indkaldte Viidner er Niels Johanesen Viig, Johanes Johanesen Traae, Knud Nielsen Fladebøe, Siur Nielsen Qvale, Endre Iversen Sætved, Jon Nielsen Baggegaard, Ole Olsen Stæke, Anna Iversdatter Sætvedt, Sverke Larsen Bierkeland, og Ole!! (Bodle) Iversdatter Fladebøe; hvilke alle møtte og vedtog lovlig varsel. ligesaa var og indkaldet som Benificeret Eier for en Jordepart i Gaarden Reisetter, S: T: Hr: Glan, paa hvis Vegne møtte ved {Okst} Retten Lensmand Jon House og vedtog lovlig Varsel.

de Indstævnte Opsiidere paa Gaarden Reisetter møtte alle og vedtog lovlig varsel, og fremstoed dernest Ole Olsen Reisætter paa egne og sine øvrige Granders Vegne og anmelte, at have Contra indstævnet Tosten Wichingsen {Reisetter} Fladebøe med Mundtlig Varsel her til i dag at møde for at høre Deres lovlig indkaldte Viidner om gamel brug og Eiendom paa den omstævnte Støel Dravledall, og der om Dom at modtage, samt at erstatte den/n/e Processes omkostning. De under Lovens Falsmaal indkaldte Viidner ere Salamon Larsen Mochestad, Willich Siursen ibid:, Iver Pedersen Taachem, Maritha Olsdatter Hostved, Sigrie Siursdatter Rogdeberg og Ingeborg Olsdatter Reisetter, hvilke alle møtte og vedtog lovlig varsel.

Hoved Citanten bad dernest sine Viidner afhørte, og til den ende fremstillede sam/m/e for Retten, hvilke alle blev forelæst Edens forklaring, og Alvorlig formaned om Sandheds udsigende, saaledes som de i sin tiid med Eed vil bekræfte.

Og fremstoed dernest første Viidne Niels Wiig, som hoved Citanten bad tilspurgt, om han veed hvor Mærkerne er imellem Fladebøe og Reisetter i den omtvistede Støel Dravledall, og hvor lang tiid Fladebøe har brugt sam/m/e. Viidnet sagde sig 60 Aar gam/m/el, og føed og opdragen paa Gaarden Wiig i Jondall, ingen af Parterne beslægtet, og svarede til den fremsatte Spørsmaal, at have hørt af sin døde Fader for en 20 Aar siiden, at Gaarden Fladebøe, at have fra ældgamle Tiider {har} brugt den omtvistede Støel fra saa kaldet Ræve Vattenet!!. Viidnet sagde at han ej kunde giøre nogen Anviisning paa det omvundne Ræve Vantnet!! blev afskeediget.

1777: 63b

2: Vidne, Johanes Traae, sagde sig gam/m/el 55 Aar, boende paa Gaarden Traae i Jondall, er ingen af Parterne beslægtet, svarede til den fremsatte Qvestion enstemmig med nest forige Viidne. kan ingen befaring eller anviisning giøre. blev derefter afskeediget.

3: Viidne, Knud Nielsen Fladebøe, gam/m/el 82 Aar, har været huusmand her paa Gaarden udi en 50 Aar, har for omtrent en 70 Aars Tiid tient her paa Gaarden i 4re Aar, er ingen af

Parterne beslægtet. Svarede til den fremsatte Qvest: at Gaarden Fladebøe har i en 70 Aar[s] tiid brugt den omtvistede Støel Dravledall, og der haft buke beite lige til saa kaldet Ræve-Vandet, hvor Viidnet, medens han Tiente her for Gietle Dreng, ofte har hentet bukker. Viidere bad hoved Citanten viidnet tilspurgt, om han ike veed om Eiendoms strækningen i bemelte Støel, og hvad Fladebøe der er Eiende, og hvor Mærket gaar. Viidnet svarede, at han vel har hørt at Mærket hvor efter Fladebøe Eier, skal gaae, \er/ fra saa kaldet Seglet og til forbemelte Ræve Vandet, men kan ej viide det til viisse om Eiendommen. kan giøre anviisning paa de omvundne stæder. Contra Citanten bad viidnet tilspurgt, om det ikke veed om de gamle Støels Tufter som findes paa den omtvistede Støel Dravledall; Viidnet svarede, at han vel har hørt sige at der skal være gamle Støels Tufter, men ved ej hvor de er, eller kan anviise sam/m/e. ingen havde Viidnet viidere at tilspørge, som der paa blev afskeediget.

4de Viidne, Siur Nielsen Qvale, sagde sig gam/m/el 66 Aar, og opholder sig paa Gaarden Qvale, som er Naboe Gaarden, har tient her paa Gaarden i 3 Aar for omtrent en 57 Aar, er ingen af Parterne beslægtet. Svarede til første Qvestion enstemmig med nest forige Viidne. Til Anden Qvest: ligesaa enstemmig med nest forrige Viidne, med tillæg, at Fladebøes Mænd, saa vidt Viidnet mindes, har beitet høyt og lavt i til Fields i Dravledall med Deres bukker. Kan giøre Anviisning paa de omvundne Stæder. Til Contra Citantens Qvest:

1777: 64

Svarede Viidnet, at han veed intet der til at forklare. Ingen havde Viidnet viidere at tilspørge, som blev derefter afskeediget.

5: Viidne, Endre Sætved, sagde sig 55 Aar gam/m/el, er boende paa Gaarden Sætved, fød og opdragen her paa Gaarden, er broder til en af Opsiderne her paa Fladebøe. Svarede til den fremsatte 1ste qvest: at viidnets Fader, som boede her paa Gaarden i lang tiid, for omtrent en 30 Aar siiden sagde [til] Viidnet, at han, medens han var her og fra det første han Eiede Creaturer, beitede uspurgt paa den omtvistede Støel lige fra saa kaldet Seglet og til Ræve Vandet. Til 2det qvestion sagde Viidnet ej andet at være viidende, men Refferer sig til sit svar paa første Qvest: kan giøre Anviisning paa de omvundne 2de Stæder. Til Contra Partens Qvest: viste Viidnet intet at forklare. ingen hafde Viidnet viidere at tilspørge, som derefter blev afskeediget.

6te Viidne, Ole Olsen Stæch, sagde sig gam/m/el 40 Aar, boende paa huusmands Pladsen under Gaarden Sætved, har tient her paa Gaarden i en 8 Aar for omtrent 20 Aar siden, er ingen af Parterne beslegtet. Contra Parterne bad dette Viidne tilspurgt, om ikke Fladebøe stedse har beitet i den omtvistede Støel Dravledalen? Viidnet svarede, at fra den tiid som Viidnet tiente her paa Gaarden for en 20 Aa[r] siden, og medens han tiente her, har Fladebøe benøttet sig af den omtvistede Støel til bukke beite. Viidere bad de Viidnet tilspurgt, om det veed hvor lang tiid Gaarden Reisetters Opsiidere har beitet paa den benævnte Støel? Svar, i 20de Sommeren har de Støelet paa omspurgte stæd. Contra Citanterne bad dette Viidne tilspurgt, om de ikke upaaAnket og utalt har Stølet paa bemelte Støel i den omvundne Tid? Svar, har hørt at Fladebøes Mændene har været misforbøyet med Reisætters Opsiideres Støelen paa titmelte Støel. kan giøre Anviisning paa den ommeldte Støels beite. Viidnet blev Afskeediget.

7: Viidne, Jon Nielsen Baggaren!! (Baggegaard), gam/m/el 39 Aar, boende paa Gaarden Baggaren, har Tient her paa Gaarden i 4 Aar for omtrent 19 Aar siden, er i fierde leed beslægtet med hoved Citanten. Svarede til den fremsatte 1te qvest: til første Viidne, veed ej vist i hvor lang Tiid Fladebøe har beitet i Dravledalen, men veed at de baade har og endnu beiter der. Til 2den Qvest: Svarede Viid-

1777: 64b

net, veed ej vist enten det er 21 eller 20 Aar siden Reisetters Opsiddere begyndte at Støele paa Dravnedall. kan giøre Anviisning paa den omtvistede Støel. ingen af Parterne havde Viidnet viidere at tilspørge. som blev afskeediget.

8: Viidne, Anna Iversdatter, gam/m/el 30 Aar, tienende paa Gaarden Sætved, er ingen af Parterne beslægtet. hoved Citanten bad alleene dette viidne tilspurgt, om hun veed hvor lang Tiid det er siiden Gaarden Reisetter opsiiddere begyndte at Støele paa den omtvistede Støel Dravle[dalen]: Svar, Viidnet forklarede, at det nu er 20de Sommeren siden hun tiente her paa Gaarden, og da var alt Reisætters Opsiddere kommet paa Dravledall at Støele. ingen havde Viidnet viidere at tilspørge, som derefter blev afskeediget.

hoved Citanten frafaldt de 2de Viidner Sverken!! (Sverke) Larsen Biercheland og Bodle Iversdatter Fladebøe, med Reservation, om fornødiges i sin Tiid.

Og dernest bad Eedfæst de 3de Viidner Niels Wiig, Johanes Traae og Anna Iversdatter, som har Declareret ej at kunde giøre nogen anviisning; som derefter fremstod og med Eed efter Loven bekræftede, at de ej er rettere eller Sandere viidende end af dem forklaret er.

Ole Olsen Reisetter fremstoed dernest, og saavel paa egne som sine øvrige Naboers vegne begierede Deres indstævnte Viidner afhørte paa Deres fremsettende Qvestioner, og til den ende fremstillede de forbenævnte af dem indkalte Viidner, hvilke alle blev forelæst Edens Forklaring, med alvorlig Formaning om Sandheds udsigende, saaledes som de i sin Tid med Eed vil bekræfte.

Derefter fremstoed første Viidne af Contra Citanternes Viidner, Lars Tostensen Mochestad, som Contra Citanterne bad tilspurgt, om han ikke har bedet Reisætter Mændene om tilladelse at beite med Hæster paa Dravledalen. 2do: Om Viidnet ikke har seet de gamle Støels Tufter som findes paa bemelte Dravledalen. 3: Om der ikke er Støels

1777: 65

Vei lige fra Reisetter og til bemelte Drevledalen. 4de: Om Viidnet ikke veed, at Reisætters Opsiidere har Stølet paa bemelte Støel fra gam/m/el Tiid af, og om ikke at den benævnte Støel er Reisætters Eiendom. Viidnet sagde sig gam/m/el 53 Aar, er boende paa Mochestad i Ullensvang, er en Svoger til Ole Tostensen Reisetter, Svar[ede] Til 1te Qvestion: i Aaret 1747, da Viidnet var ugift, var han paa Reisetter for at faae tilladelse at beite med hæster i Dravledalen, hvilket han fik tilladelse til, saa lenge han for godt befandt. Til 2den Qvest: Svarede Viidnet, at han har seet de omspurgte gamle Støels Tufter paa bemelte Dravledall. Til 3de Qvst: Svaret Viidnet, at i medens han var en ungdom, og følgte gamle Folk til gaarden Mochestads Støel, blev ham paa Veien sagt og viist Veien fra Reisetter og til Dravledalen. Til 4de Qvest: sagde Viidnet, at han ej rettere veed end at Dravledalen er Reisetters Eiendom, og veed at at!! de der fra gamle Tiider af har beitet. kan giøre anviisning paa den omvundne Vei og Støels Tufter. ingen havde viidere at lade dette Viidne tilspørge, som derefter blev afskeediget.

2: Viidne, Salmon Mochestad, gam/m/el 44 Aar, er boende paa Gaarden Mochestad, Naboe Gaard til Reisetter, er lidet beslegtet til Reise[tte]rs Opsidere. Svarede til 1te Qvest: At for omtrent en 26 Aar siiden bad Viidnet Reisetter Mendene om tilladelse at beite med hæster i bemelte Dravledalen, hvilket han og fik. Til 2den Qvest: enstem/m/ig med nest forige Viidne. Til 3de Qvest: Viidnet veed at der har været Støels Vei, som omspurgt er, alt fra hans ungdom af. Til 4de Qvest: ligesom nest forige Viidne. kan giøre Anviisning paa de omvundne Stæder. blev derefter afskeediget.

3: Viidne, Iver Pedersen Tochem, gam/m/el 76 Aar, er boesiddende paa Gaarden Tochem, og føed og opdragen paa Naboe Gaarden Bleie, til Reisætter, er ingen af Parterne beslægtet. Svarede til 1te Qvestion: at for omtrent 36 Aar siden beitet Viidnet med Hæster i Dravledalen

efter tilladelse af Reisetter Mændene. Viidere sagde Viidnet, at han erindrer i sin Ungdom, at en gam/m/el Mand fra Bleie var paa Reisætter og bad om tilladelse at beite i titmelte Dravledall med bukker, som han og fik, og følgte Viidnet ham did. Contra Citanterne frafaldt 2den og 3de qvestion.

1777: 65b

Til 4de Qvest: enstem/m/ig med forige Viidne. Vidnet blev afskeediget.
4: Viidne, Willich Siursen Mochestad, gam/m/el 70 Aar, boende paa Mochestad, Naboe Gaard til Reisetter, er 3.minding til Lars Olsen Reisetter; Contra Citanterne frafaldt de foranførte Qvestioner til dette Viidne, og i den stæd bad det tilspurgt, om det ikke veed at gamle Inga Reisetter fra gam/m/el Tiid af Støelede i den omtvistede Dravledalen. Viidnet svarede, at i hans ungdom følgte han en ustævnt Mand fra Reisetter paa boed!! (baad?), og tog natte leie hos benævnte Inga Reisetter, og da hørte bemelte Inga Reisetter sige, at det var under!! at Reisetters Opsiddere ikke Støeler i Dravledalen. paa nermere tilspørgsel sagde Viidnet, at han ej har hørt eller veed andet end Dravledalen er Reisetters Eiendom. viidnet sagde at kan giøre Anviisning paa Dravledalen. ingen havde Viidnet Viidere at tilspørge. som derefter blev afskeediget.
5: Viidne, Maritha Olsdatter Reisetter, sagde sig gam/m/el 36 Aar, er føed og opdragen paa Gaarden Reisetter, er Søster til Lars Reisetter. Contra Citanterne bad dette Viidne tilspurgt, om det veed hvorlenge det er siden Gaarden Reisetters Opsiddere begyndte at Støele paa den omtvistede Støel Dravledalen. Viidnet svarede, at med denne Sommer er det 21 Aar siden Opsidderne paa Reisetter kom paa Støelen Dravledalen. Viidere bad de Viidnet tilspurgt, om det har hørt at Fladebøes Mændene i den omVundne Tiid har paaAnket Reisetter Mændenes brug i bemelte Støel. Viidnet veed intet der til at forklare, eller har hørt noget tale om det omspurgte. De øvrige Qvestioner blev frafaldet. {Contra} hoved Citanterne bad dette Viidne tilspurgt, om det veed hvad Tiid om Foraaret Reisetter Mændene kom paa Stølen Dravledalen. Viidnet viste ej rette[re] end at de Reiste paa den omvundne Støel omtrent en 14ten Dage {for} \efter/ Jonsoche, dog var der paa ingen vist Tiid, men ligesom Aarets Tiider var.

1777: 66

ingen hafde dette viidne viidere at tilspørge, som derefter blev afskeediget.
6te Viidne, Sigrie Siursdatter, gam/m/el 58 Aar, har tient paa Reisetter i 5 Aar for omtrent en 16 Aar siiden, er beslegtet i Fierde leed med Reisetter Mændene. Viidnet svarede til den fremsatte qv: til forige Viidne, at det er 21 Aar siden Reisetter Mændene begyndte at Støele Dravledalen. Til Anden Qvest: har ikke hørt noget tale derom. Til Contra Citanternes fremsatte Qvest: Svarede Viidnet, veed ej rettere end det var efter Jonsoche dag, dog var det ligesom Aarets Tiider var. ingen haftde!! viidnet viidere at tilspørge.
7: Viidne, Ingeborg Olsdatter, gam/m/el 32 Aar, føed og opdragen paa Reisetter, er Søster til Willich Olsen. Svarede til 1te Qvest: enstem/m/ig med forige Viidne. til 2det Qvest: har ikke hørt det, men har hørt at Fladebøes Mændene har været i blandt paa Dravledalen og spørt om bukker, og undertiiden funden dem der, og undertiiden ikke. Til Hoved Citanternes qv: enstemmig med forige Viidne. ingen havde Viidnet viidere at tilspørge.
Endelig fremstillede Contra Citanterne de 2de afhørte Viidner Lars og Salmon Mochestad, som de for en 14den Dage siiden havde haft paa Gaarden Moge, for at paahøre en der værende gam/m/el og svaglig Kone ved Navn Magretha Larsdatter, der formedelst Alderdom og Svaghed ej kunde komme paa Aastæden for at aflegge Viidnesbyrd, for at paahøre hendes forklaring angaaende den omtvistede Støel, og blev dem da af hende sagt, at hun af en

ældgam/m/el Kone fra gam/m/el Tiid hafde hørt sige at det stoed vel til med Reisetter i den tiid de Støelede paa Dravle Dalen, og at der da stoed igien Melk som ej blev verket. hvilket de med Eed efter Loven bekræftede at have hørt den benævnte Kone sige.

Dernest bad Contra Citanterne, at de 3de Viidner, Marita Olsdatter Reisetter, Sigrie Siursdatter, Ingeborg Olsdatter, som ej har viidnet om andet end brug, maatte vorde Eedfæstet, tillige med Viidnet Iver Tochem, som formedelst Alderdom ej kan kom/m/e paa befaringen eller giøre Anviisning, hvilke Viidner der efter bekræftede Deres Udsagn efter som en hver forklaret har, med lovlig Eed.

Derpaa blev

Eragtet

Da allereede Fieldet efter dese!! (disse) Aarsen[s] Tiider med Sne er bedekket, saaledes, at Retten hindres fra at giøre den

1777: 66b

fornødne befaring eller modtage de førte Viidners Anviisning, saa vorder Sagen, saavel desformedelst, som og at samme er af den beskaffenhed at der førend Dom i Sagen vorder afsagt, i følge Forordningen af 31de Martij 1719, over den omtvistede Eiendom maae optages Situations Cart, udsat til anstundende Foraar, til hvilken tid Sagen paa nermere anmodning skal blive beram/m/et til foretagelse, og haver hoved Citanten imidlertiid, naar Aarets Tiider det vil tillade, at lade over den omtvistede Eiendom {at lade} af den der til beskikkede, optage det berørte Cart. Ved endelig Dom i Sagen skal omkostningerne blive paakiendt.

Derefter bliver at beregne den/n/e Forretnings bekostning saaledes, 1 Dags Forretning 2 rd:, 2de Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Fogden for opnævnelse 1 rd:, Laug Rettet Pr: Mand 2 mrk:, er 2 rd: 4 mrk:, Lensmanden for opvartning ved Retten, 4 mrk:, Skydsen er betalt in narura, Tilsam/m/en 7 r: 4 mrk: og saaledes den/n/e Forretning sluttet.

Efter at denne Eragtning var aflæst og Parterne havde handlet om Forliig i Sagen, anmeldte de at have truffen et Kierlig foreening i samme, hvilken Foreening de nermere paa Anstundende høste Ting sagde at ville stadfæste ved en skriftlig Contract, og saaledes den/n/e Sag bilagt.

Anno 1777, d: 29de Septbr:, blev Aastæds Retten satt og behandlet paa Gaarden Lille Graven i Gravens Kirke Sogn og Skibrede, udi efterfølgende Sag; og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Lars Madsen Welke, 2: Siur Poulsen Spaanheim, 3: Ricold Madsen Torblaae, 4: Anve Absolonsen Espeland, 5: Mads Larsen Welke, 6: Torkild Poulsen nedre Leqve, 7: Ole Tostensen Westrem, og 8de: Lars Nielsen Hougse. hvilke alle vare saaledes ubeslægtede, at imod dennem ey kunde være nogen Exception.

Hvorda! Opsidderne paa Gaardene Hougsnæs, Store og Lille Graven, Traae, Holve, Næsheim, Nedre Seim, øvre Seim, Saaqvitne, Hougen, Nedre Spilde, øvre do:, og Klyve, anmeldte at være beføyede at invarsle Opsidderne paa Gaardene Kollenæs, Kiørland Nedre Thun, øvre og nedre Rønnestrand, og Opsidderne paa

1777: 67

Gaarden Eide, formedelst Misbrug i Elve Fiskeriet, og at være nærværende ved Syn og Grandskning over deres Fiske Kiær med videre, item at anviise hver sin Ejendoms Strækning i Elven, og hvor saa kaldet Dyb-Aalen, eller Elve Renselen er, hvor Fisken ubehindret efter Loven kan komme op og fanges af Citanterne, som ligeledes Eyere af Fiskeriet paa deres

Grund, derom alt at giøre Anviisning, og med Reservation om nærmere Tiltale for Fornærmelse efter Omtændighederne.

Niels Rønnestrand mødte og vedtog lovlig Varsel for saa vidt øvre og Nedre Rønnestrand betreffer; de øvrige benævnte Opsiddere formeentes at møde ved deres Ejendoms Grændser, og begiærede Citanterne derfor, at Retten vilde begive [sig] til Aastæderne og tage i Øyesyn Elven og de deri anbragte Fiske Kiær, Gaarden med det videre til Fiskerie henhørende.

Hvorefter Retten begav [sig] hen til Inløbet for Elven Eides Elv kaldet, ved Søen Eide Grund, hvor Giæstgiveren Hans Johannesen mødte, og efter nogen Samtale med Citanterne betreffende hans Garn-Sætning, eller Fiskerie med at udsætte Garn ved Elvens Inløb, bleve de saaledes foreenede: at paa den vestre Side af Elven blev nedsatt en Mærkesteen ved Søen, ved udfaldet Vand Klokken 3 Eftermiddag, som viiser ud efter Fiorden udi Linie til saa kaldet Stavenæs. Paa denne Kant maae bemeldte Giæstgiver ikke nærmere Elve Osen eller Munden udsætte sine Garn. Til Sikkerhed, om bemeldte Mærkesteen skulde ved Flod eller Iis bortkomme, at dog Strækningen kunde viises, blev imod Vest paa Eides Grund ved Bryggen udi et Skarv hugget et Kors, som til den forbemeldte Steen indeholder 95 Alne. Paa den Østre Side af Elven blev ligeledes nedsatt en Mærkesteen, som viiser ud efter Fiorden i Linie til saa kaldet Furue-Næs. Denne bemeldte Steen viiser i Sydost til en Mærkesteen paa Nedre Rønnestrands Eyendom ved Nøstet; imellem disse 2de benævnte Mærkesteene er 202 ½ Alen.

Retten begav sig derefter op efter Elven, og havde Citanterne intet at erindre imod de Gaarden Rønnestrand tilhørende Fiske-Kiær.

Da saaledes intet videre ved denne Forretning var at erindre, saa begiærede Citanterne dette passerede beskreven meddeelt, hvilket Retten bevilgede.

Denne Forretnings Bekostning bliver derefter at beregne saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skyds frem og tilbage 2 Miile á 2 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, Lænsmanden for Laug Rettets Opnævnelse og Møye ved Forretningen, 4 mrk:, Tilsam/m/en 7 rdr: 2 mrk:

1777: 67b

Anno 1777, den 20de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, overværende hr: Foged Korn, Skibredets Lænsmand og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Niels Bache, 2: Ole Olsen ibid:, 3: Even Bergesen Waseld, 4: Arne Larsen Eichen, 5: Lars Christophersen Samland i stæden for Michel Samsonsen ibd:, 6: Aad Olsen Legebrekke!! (Degebrekke), 7: Johannes Wiig for Iver Iversen Hvidesteen, og 8de: Gunder Jacobsen Bache for Torjer Larsen Aase.

Hvorda! først blev Publiceret de Kongl: Forordninger og andre høy Øvrigheds Ordres.

1: Nye Forbereed Fundation for de 2de ved Kiøbenhavns Universitet værende Kongl: Stiftelser, Comunitetet og Regentsen, Dat: Fredensborg d: 25de Junj 1777.

2: Fundation for den i Kiøbenhavn oprettede Weterinær Skoele, Dat: Fredensborg d: 23de Julj 1777.

3: Placat anlangende, hvorledes de fordringer efterdags skal være Prioriteret, som den Puineiske handel faar tilgode, for de Slader!! paa Credit blive bort solgt, udi de Danske Americaanske Eilande, Datered 25de Junj 1777.

4: Rescript betreffende Arve Midlers med mere sikkerhed, ved de Geistlige Skifte behandlinger med viidere, Dat: 25de Aug: 1777.

5: Dito, angaaende Dom/m/es Execution udi Justitz Sager med viidere, Datered 30de Julj 1777.

6: Stiftets skrivelse af 7de Octobr: 1777, angaaende Ulds indbringelse til Bergens Manufactur huus, med viidere.
7: Stiftets skrivelse angaaende Hospitals Penge med meeres Repartition for d: A:, Dat: 9de Septembr: d: A:
8: Rente Kam/m/erets skrivelse til Fogden, betreffende Restancernes inddrivelse for Undsætnings Kornet m: v:, Datered 5te Octobr: 1776. Fogden Hr: Korn, efter at forestaaende Rente Kam/m/ers skrivelse var forelæst Almuen, erindrede Almuen paa det Alvorligste, at enhver af dem som har bekommet af den opsente Kongl: Undsætnings Korn, der fore uopholdelig maae indfinde sig med betaling.

Opsidderne paa Gaarden Bakke, Niels Gierdtsen, Iver Nielsen, Gunder Jacobsen, Gierdt Engelsen og Ole Olsen, samt Iver Olsen, tilkiendegav med mundtlig Varsel til dette Ting at have instævnet Lars Olsen, Huusmand paa Pladset Hærøen under Gaarden Svaaesand, for ulovlig Beitning paa Citanternes Ejendom, samt for ulovlig Græs Slaaning og Skov hugst, med videre; derom at høre under Faldsmaal instævnte Vidner Anders og Lars Svaaesand, item Engel ibid:, de 2de første tillige som Beskikkelses Vidner, og Dom at modtage til Bøders

Udreedelse og Strafs Lidelse, samt Omkostninger at svare.
Lars Olsen Hærøen blev paaraabt, men svarede ikke.
Vidnerne mødte og vedtoge lovlig Varsel.
Stævne vidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Baar Jacobsen Havnen afhiemlede Stævnemaalets lovlige Forkyndelse for den udeblevne.
Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst.
Anders og Lars Svaaesand som Beskikkelses Vidner aflagde Eed at vidne Sanhed, og forklarede: at de for omtrent 4 Uger siden vare udsendte af Citanterne, og i følge med Niels Gierdtsen Bakke, tilspurgte Lars Olsen hvoe der har givet ham Tilladelse at hugge i deres Skov, at slaae Høe, og bejte med sine Kreaturer paa deres Eyendoms Mark; hvortil han svarede, at han har brugt det saa længe at han nu formeente at have Hævd derpaa, videre tilsagde de ham herefter ey at benytte sig af eller bruge det som forhen, hvortil han svarede, at han bruger det nu som før, item at han vilde slippe hiem sine Kreaturer naar ham godt syntes.
Engel Siursen Svaaesand aflagde Eed og vidnede, at han, som Eyer af den halve Plads, har tilligemed den anden Eyer betalt have-Leye til Citanterne for Pladsens Kreaturer, neml: 1 Ort Aarl:, men i de sidste 7 Aar skulle huusmanden Lars Olsen selv betale, dog har ingen af dem i den bemeldte Tid betalt have-Leye. Dette tillige med de forrige Vidner sagde videre, at han, den instævnte, for dem har tilstaaet at have hugget Tømmer til et Løe huus af Bakke Mændenes Skov, men sagde dertil at have Tilladelse. Vidnerne ere demitterede.
Citanterne begiærede den udeblevne forelagt Laugdag til næste Ting.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Lars Olsen Hærrøen forelegges til næste Ting at møde med Tilsvar. <Lavd: betalt>

Johannes Tørvigen anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Jacob Johannesen Torvig til at opfylde sit Forliig betref: en deel Steen-Heller, derom at høre under Faldsmaal inkaldte Vidner Iver Berje og Johannes Toften; samt at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
Den instævnte mødte for Retten, saavelsom Vidnet Iver Berge. Johannes Toften infandt sig ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet saavidt ham vedkommende afhiemlet af Lænsmand Johannes Wiig og Baar Skaffer.

Citanten begiærede det mødende Vidne eedfæstet og afhørt.
Iver Berje derpaa aflagde Eed og vidnede, at ved St: Hans Tid dette Aar var Vidnet forlanget tillige med det udeblevne Vidne, af Citanten at besee de Steen heller som den Instævnte havde brækket i Citantens Mark, som han selv sagde, og hiemførte, undtagen et Par Læs, og blev de da saaledes foreenede at Jacob Tørvig skulle betale Johannes 1 rdr: nu i denne Høst for de bemeldte Heller, og dertil beholde de tilbage blevne 2de Læs. Vidnet havde ey meere at forklare.
Citanten begiærede det udeblevne Vidne Laugdaget.

Eragtet.

Udeblevne Vidne Johannes Toften forelegges under Faldsmaal til næste Ting sit Vidnesbyrd at aflegge. Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt. <Lavd: bet:>

Tosten Halderager ingav Laugdag udi forrige Sag mod Jørgen Hærastvedt, saa lydende:
Vidnerne mødte.
Anmeldte dernæst med mundtlig Continuations Stævning at have inkaldet Jørgen Hærastvedt at paahøre Besigtelses eller Taxations Vidner Ole Haagensen Moe og

1777: 68b

Lars Nedre Wiig, samt derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger efter nærmere Paastand.
Jørgen Hærastvedt saavelsom Vidnerne mødte og vedtoge lovlig Varsel. Vidnerne dernæst fremkaldet.
1: Vidne, Lars Hansen Torvigen, aflagde Eed efter Loven, og vidnede, at for 2de Aar siden anstundende Juul hørte Vidnet paa sin Boepæl Torvigen, at Tosten sagde at have kiøbt det paastævnte Gevæhr, og at Jørgen sagde, at han havde byttet med Tosten og givet ham 2 mrk: til Bytte. Dette Vidne kunde ikke erindre meere i denne Begivenhed.
2det Vidne, Peder Hansen Svaaesand, under forrige Eeds Kraft referede sig til sit forhen aflagde Vidnesbyrd. forklarede end videre, at Jørgen havde det Gevæhr han havde byttet til sig eet Aar og brugte det i Fieldet, og at Tosten derefter laante det samme Gevæhr tilbage af Jørgen. veed ellers ikke om det bemeldte Gevæhr var godt eller slet.
Besigtelses og Taxations Vidnerne Ole Haagensen Moe og Lars Nedre Wiig aflagde Eed efter Loven, og forklarede, at ved Michaelis sidste afvigte saae de begge paastævnte Gevæhrer, og befandt det eene Gevæhr, neml: det som Tosten havde faaet, at være næsten af ingen Værdie. og det andet vel dobbelt af Værdie, saa vidt som de kunde skiønne, uden at have prøvet dem. Den eene af disse Vidner er Bøsse mager, og den anden en bekiendt Skytter. Videre sagde Vidnerne, at de saae det Tosten tilbyttede Gevæhr hos Jørgen, og det andet saae det!! (de) paa Gaarden Halderager hos Tostens Fader. Vidnerne ere afskedigede.
Tosten Halderager paastod Dom, hvorved han haabede at blive tilfunden for Citantens Tiltale frie at være; at den passerede Contract eller Bytte maatte ansees ugyldig, og at Jørgen Hærastvedt betaler Processens Omkostning skadesløs.
Jørgen Hærastvedt ligeledes submitterede \Sagen/ Dom, hvorved han formeente, at det passerede Gevæhr Bytte skal Kiendes gyldig, og at Tosten bør udlevere det byttede og tillaante Gevæhr, item erstatte ham denne paatvungne Processes Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen.

Even {Jacobsen} \Evensen/ Hiertnæs og Torkild Olsen ibid: anmeldte at have i Anledning af Rettens forhen aflæste Kiendelse ladet besigtige og taxere den omstævnte Vey, og

fremstillede Vidnerne Haaver Tveedt og Iver Ruestad, som han begiærede maatte eedfæstes og afhøres.
Christopher Christophersen Aase tilstod Varsel, og anmeldte at have godvillig mødende Vidner tilstæde, neml: Peder Jusland og Henrich Jusland, at aflegge deres Vidnesbyrd, saavidt de ere vidende til Sagens Oplysning.
hoved Citanterne vedtoge at høre de benævnte Vidner.
Vidnerne Haaver Tveedt og Iver Ruestad aflagde Eed og vidnede: at afvigte Onsdag besaae de Veyen, og befandt det omtvistede Stykke som vedkommer Christopher Aase og hans 2de Naboer at svare

1777: 69

Afgift af, at være 226 Favner lang, ligger paa hoved Citanternes Bøe, og den Skade deraf foraarsages i henseende Græssets Spilde, og Steen med Støv og Sand i Græsset henkastet, kan være efter deres nøyeste Skiøn for alle 3 Opsiddere paa Aase til Svarelse 1 mrk: 8 s: aarl: videre sagde Vidnerne at Aase Mændene bør bruge een Vey, og ikke fleere, som nu skeer, og at det omvidnede Stykke ikkun er det halve af den Vey de benytter sig af.
Hoved Citanterne anmeldte at være foreened med de øvrige som benytter sig af den paastævnte Vey, undtagen allene Christopher Aase.
Contra Citanten begiærede sine Vidner ligeledes eedfæstede og afhørte.
Peder og Henrich Jysland aflagde Eed og forklarede, at for omtrent 12 Aar siden vare de med Lænsmanden efter da værende Fogeds Ordre, hensendte for at besee de[n] paastævnte Vey, i Anledning af Hiertnæs Mændenes Klagemaal, og befandt da adskillige Nye, som Aase Mændene brugte, og bleve de da forliigte saaledes, at Aase skulle betiene sig af den eene Vey til Søes, men da blev ikke nævnet nogen anden Betaling, end at de skulle erstatte Skaden naar den intraf, og reparere Veyene. Vidnerne ere afskedigede.
Parterne inlod Sagen til lovmedholdig Dom i et og alt.
Eragtet.
Sagen optages til i Morgen Formiddag.

Derefter blev Publiceret følgende Documenter.
1: Christi Johanesdatter Brathebøes med f: Skiøde til Lars Børgesen Brathebøe paa 21 ½ Mark Smør i Gaarden Brathebøe, Dat: 20de Octobr: 1777.
2: Lars Børgesen Brathebøes Vilkaarsbrev til Christi Johanesdatter Brathebøe paa en deel Kaar af Gaarden Brathebøe, Dat: 20de Octobr: 1777.
3: Tosten Willichsen Fladebøes Skiøde til sin Søn Willich Tostensen paa 1 pund 8 Mrk: S: med bøxel, Dat: 20de Octobr: 1777. i Gaarden Brathebøe.
4: Endre Helgesen Eies Skiøde til sin Svoger Willich Johanesen Samland paa 2 pund 6 Mrk: Smør med bøxel og herlighed i Gaarden {Brathe} Eide for Summa 70 rd:, Datered 20de Octobr: 1777.
5: Endre Helgesen Eie med f: Skiøde til Christi Johanesdatter Brathebøe paa 13 ½ Mrk: Smør med bøxel i gaarden Bræche for Sum/m/a 18 r:, Dateret 20de Octobr: 1777.

Dagen derefter continuerede Høste-Tinget i Overværelse af det i Gaar tilførte Laug Rett.

Hvorda! udi den optagne Sag imellem Tosten Halderager og Jørgen Hærastvedt blev
Afsagt Dom!
Af det i Sagen passerede sees lettelig, at det Gevæhr som Tosten Halderager haver tilbyttet sig er af langt ringere Værdie end det som Jørgen Hærastvedt fik igien, hvilket dog ikke rettelig er beviist føren ved de nu førte Taxations Vid-

1777: 69b

ner, omtrent 2de Aar efterat Byttet imellem Parterne var passeret. Men da Tosten Halderager har imodtaget de Penge, som Vidnerne har forklaret at skulle være saa kaldet Mellom læg; og ligeledes i en lang Tid, omtrent et Aar har beholdt det Gevæhr han fik tilbage af Jørgen Hærastveedt; saa supponeres og, at han af Begyndelsen har været tilfreds med denne Handel, da han i vidrig fald burde brugt anden Forsigtighed og seet sig for; ligesom han og strax burde lovlig paatalt Fornærmelsen og opdaget Forskiællen, om den havde været betydelig. Saaledes Kiendes for Rett: den imellem Parterne ingaaede handel eller Bytte af Gevæhr bør at opfyldes saaledes, at Jørgen Hærastvedt beholder det sig af Tosten Halderager tilbyttede, imod at denne beholder det andet Gevæhr og de accorderede 2 mrk: Processens Omkostning ophæves, og det idømte opfyldes paa lovlig Maade.

Udi Sagen imellem Even og Torkild Hiertnæs, og Christopher Aase
Avsagt Dom!
Det er med Vidnerne beviist at Opsidderne paa Gaarden Aase har i de ældre Tider betient sig af en anden end den paastævnte Vey, hvilken ligeledes er forklaret ey at være Gaarden Hiertnæs, paa hvis Bøe den ligger, til nogen Nytte; ligeledes er det beviist, at af denne nu paastævnte Vey har Opsidderne paa Aase betalt til Hiertnæs en, skiønt ubestemt aarlig Kiendelse. Det er ligesaa billigt, som fornøden og lovligt, at Gaarden i Almindelighed har Vey til Søes, og saaledes kan ikke Contra Citantene formeenes Veyens Brug; men da der dog har været og er anden Vey; denne ligger paa hoved Citanternes Bøe, uden at være dem, som meldt, til Nytte; de øvrige Opsiddere paa Gaarden Aase mindelig svarer Afgift, som forhen, og de nu afhørte Besigtelses og Taxations Vidner bestemmer Afgiften i Forhold med \den/ Nytte den eene Part har, og den Skade den anden derimod tilføyes ved den bemeldte Vey, til 1 Rigs Ort aarl:, og, da der ere 3de Opsiddere paa Gaarden Aase, der har Nytte af Veyen, og følgel: bør betale: saa Kiendes for Rett: Christopher Aase bør til hoved Citanterne, Opsidderne paa Gaarden Hiertnæs, betale Aarlig 8 Skilling for Nytten og Brugen af den paastævnte Vey, saafremt han fremdeles vil betiene sig af den. Efter Sagens forefundne Beskaffenhed ophæves Processens Omkostning, og det idømte efterkommes paa lovlig Maade og under Executions Tvang.

Anno 1777, den 22de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Jon Nielsen Skaare, 2: Niels Hagtorsen Wangdal, 3: Arne Larsen Øvre Axnæs, 4: Johannes Torjersen Fladebøe, 5te: Jørgen Isachsen Berven i stæden

1777: 70

for Niels Isachsen Botne, 6: Lars Olsen Nedre Axnæs, 7: Erich Gundersen Wangdal, og 8de: Ole Hiermundsen Skaar. Saa var og nærværende Lænsmanden Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorefter blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som for Jondals Skibrede findes specificeret.

Ellef Larsen Axnæs anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have i Continuation af forrige Stævnemaal inkaldet Hiermund Olsen Næs at høre stævnte og ustævnte Vidner betreffende Landskyld af Gaarden Axnæs, Citanten tilhørende, som den instævnte har ladet styre og bruge uden at godtgiøre Citanten det ham formeentlig tilhørende; samt at modtage Dom til Erstatning og Processens Omkostning at svare.

De Vidner som under Faldsmaal ere stævnte, ere Helje Grebsen Sæberhagen og Herborg Eje.

Hiermund Næs mødte og vedtog lovlig Varsel.

De benævnte Vidner ligeledes infandt sig for Retten. Og fremstod

1ste Vidne, Helje Grebsen Sæberhagen, aflagde Eed efter Loven, og forklarede, at omtrent i Aaret 1749 løste han, som Citantens Formynder, Godset ind for ham fra de andre Søskende. Vidnet er tilspurgt af Hiermund Næs, om det veed hvad Anledning han modtog Gaarden? Sv: Fordi han blev gift med Citantens Moder, og blev paalagt af Ober Fomynderen at opdrage sin Formands smaae Børn.

2det Vidne, Herborg Eje, aflagde Eed og forklarede paa Citantens Spørgsmaal, at i de Aar hun var Raasmands Kone paa Gaarden for 22 Aar siden, betalte hun Afgiften af Gaarden Aarl: til Hiermund Næs, hvilket denne tilstod.

3de Vidne, godvillig mødende Niels Ellefsen Sælsvigen, Citantens Svoger, som gift med hans Søster, aflagde Eed og vidnede paa Citantens Spørgsmaal, at han har betalt ham Rettighed af hans hustrues Arv i Gaarden indtil den Tid Gaarden til Citanten blev skiødet.

4de Vidne, Tosten Johannesen Lebse, er gift med Citant: Søster, aflagde Eed og sagde i henseende til sin hustrues Arv ligesom forrige Vidne, og tilstod at være contenteret. Hiermund tilstod at have oppebaaret af huusmand Jon Axnæs 1 Ort aarl: i 7 Aar i den Tid han styrte Jorden. Vidnet er afskediget.

Citanten paastod Dom til Betaling og Processens Omkostning skadesløs.

Hiermund Næs var nødsaget at begiære Sagen udsatt til næste Ting, for at kunde udfærdige Contra Stævning til Sagens sande Oplysning, og hvortil han til dette Ting var forhindret.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Hiermund Næs i agt tager det fornøden agtende, og producerer den paaberaabte Contra Stævning.

Ricol Siursen Aalvigen anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Niels og Iver Aalvigen at høre Vidner Niels Biørche og Lars Fixen betreffende hans Rødning og Forbedring paa Pladsen, alt til et lovlig Tings vidnes Erhvervelse;

Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, fremstode, \og/ aflagde Eed.

Niels og Iver Aalvigen mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Johannes Wiig og Roar Skaffer.

1777: 70b

Vidnerne forklarede, at næst afvigte Michelsdag vare Vidnerne i Overværelse af Citanten og Peder Aalvig, som Ejer af den brugte Slaatte Teig, som ligger tet op under Fieldet og oven for Opsiddernes Slaatter, hvilken Teig syntes at være noget opryddet, men ikke var brugt i Aar. videre besaae de 4 stk: Agre, 1 paa Nielses Ejendom, 1 paa Ivers, 2 stk: paa Peders Ejendom; men veed ikke om Ricold havde optaget disse Agre, dog benægtede ikke Parterne det. hvilken Rydning og Forbedring kan beregnes og taxeres til 2(?) rdr: Slaatten kunde ikke taxeres anderledes end den der opsatte høe Løe, som Ricold har opsatt af Gaardens Skov, men kiøbt Næveren, vurderes for 1 dr:, og Rydnings Slaatten 3 mrk:

Ricold Aalvig begiærede det passerede beskreven i Tingsvidne form. Som blev bevilget.

Carl Cummerov anmeldte ved mundtlig Varsel at have inkaldet Lænsmand Johannes Wiig at fremlegge Qvitteringe(r?) og godtgiøre det manglende, som Incassator udi Citantens Stervboed ved den afholdte Auction og Skifte, derom at lide Dom og Processens Bekostning at erstatte.

Lænsmanden tilstod lovlig Varsel, men benægtede Kravet eller Fordringen; og formeente at faae til gode hos Citanten. Paastod at Citanten maatte i Retten fremviise Auctions Værket og hr: Legangers Qvittering eller Caution for de Penge ham er leveret.

Cum/m/erov vedtog at fremlegge den ommeldte Legangers Qvittering, og i den Anledning begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting. Som Retten accorderede.

Publiceret Aad Olsen Fosses Skiøde til Ole Aadsen paa 1 pund 5 Mrk: Smør, ¾ Løb Salt med bøxel og herlighed udi Gaarden Fose!! (Fosse) for Sum/m/a 90 rd:, Dateret 23de Maj 1777.

Magnus Iversen Høysæter mødte for en Deel Almues Mænd af Samlanger!! (Samnanger) i Ous Præstegiæld og Skibrede, og anmeldte at være beføyet at anmode om Rettens Bistand i at anhøre de for Retten fremstillende Vidner betreffende Langelands Broen i Samlangers Kirke Sogn og Sundhorlehns Fogderie, om den ikke er en almindelig fornøden \og kostbar/ Broe for Reysende, og i Sær nødvændig for de Fæe og Heste Drifter der maae passere fra Nordhord og en deel af Sundhorlehn igiennem Hardanger til det Søndenfieldske, og hvilken Broe nu til alt for utaalelig Bekostning maae holdes af nogle faae, neml: 7 Mænd, hvilke ere alt for uformuende at \eens/ bekoste og vedligeholde den bemelte Langelands Broe.

For Retten fremstod Lænsmand Johannes Wiig, Gunder Tollefsen Aarhuus, som aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og sagde, at den omspurgte Langelands Broe ligger i Alfar Vey, er høyst fornøden for alle Reysende, og i Sær for Driftene, og synes dem umuelig for nogle faae Mænd at bekoste og vedligeholde, formeener dog, at heele Samlanger Kirke Sogn burde contribuere noget til dens Bekostning, og saa meget meere, som de ey saa meget ere betyngede med Broer og Veye, som

dette Wigøers Præstegiæld.

Laug Rettet og den tilstædeværende Almue bekræftede disse Vidners Forklaring.

Magnus Høysæter begiærede det passerede i Tings Vidne Form beskreven meddeelt. Som bevilgedes.

hr: Foged Koren har paa Justitiens Vegne til dette Ting ladet instævne Christie Larsd: Wigøer for begaaet Læjermaal med Soldat Lars Nielsen Fosse, og ville fornem/m/e om den Paagiældende for Retten infinder sig.

Christie Larsd: blev paaraabt, men mødte ikke.

Stævnevidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Baar Skaffer afhiemlede lovlig Varsel.

hr: Fogden fremlagde Præste-Attest af 20 Octbr: d: A:, og begiærede den udeblevne Laugdaget med Reservation af Irettesættelse i sin Tid.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Christie Larsd: Wigøer gives Laug Dag til næste Ting for dette Skibrede.

hr: Foged Koren anmeldte at have til dette Ting paa Justitiens Vegne ladet instævne Ingebor Larsdatter Sandven for begaaet Læjermaal med Soldat Sverke Larsen Wigøer.

Den instævnte blev paaraabt, men svarede ikke.

De forbemeldte Stævnevidner aflagde Eed, at Ingebor Larsd: med fulde 14 Dages Varsel var tilkaldet [i] Sagen.

hr: Fogden fremlagde Sogne Præstens Attest af 20de Octobr: d: A:, og reserverede fornøden Irettesættelse, men nu allene begiærede den udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Den nu ey mødende Ingebor Larsdatter Sandven forelegges Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Udi Aastæds Sagen paa Gaarden Berven blev i følge Optagelsen af 12te Septbr: afvigte, paa Tingstædet Hærandsholmen i Dag d: 22 Octobr:, da Høste Ting holdtes med Østensøe Skibredes Almue, efter Conference med Laug Rettet

Avsagt Dom!

Til den udstædde Tægte-Dag d: 20 Junii sidst afvigte har Opsidderne paa Gaarden Berven, og til Aastædet inkaldet Opsidderne paa Gaarden Norem, for Fornærmelse i Henseende Kreaturers Beytning i deres formeentlig tilhørende eene Eyendoms Udmark til Fields. Norems Opsiddere med de fleere, som Acten udviiser, har til samme Tid udfærdiget Contra Stævning, da der fra begge Sider ere førte er deel Vidner. Ved at confrontere det ventilerede og Vidnernes Forklaring, befindes, at de fleeste end og til deels beslægtede eller besvogrede Vidner næsten eenstemmig forklarer, at Gaardem Bervens Eyendom til Fields strækker sig paa den østre Side af Flekkedals Elv fra saa kaldet Forsæde Fossen, og efter Vand faldet saa langt som Elven løber. De i Retten fremlagde og Acten tiltagne Hoved og Contra Situations Cart viiser og, at Naturen selv ligesom har adskilt Bervens Eyendom paa den østre Side fra Norems paa den Vestre,

1777: 71b

formedelst den imellem løbende Elv. End meere er paa Hoved Cartet bemærket paa 3de forskiællige Stæder Steen Murer eller Giærder paa begge Sider af Elven, for at hindre Kreaturene fra at gaae over den, hvorom tillige er vidnet, hvilke Stæder paa Contra Cartet betegnes med saa kaldet Bueræk̊ke Veye for Norems Kreature, formodentlig efter Contra Citanternes Anviisning. Contra Citanterne har beviist, at Støelen Flekkedal paa den vestre Side beliggende, er deres tilkiøbte Eyendom; ligesom Støelen Flyene paa den østre Side af Elven uimodsagt tilhører Berven. Watne Dalene er ikke disputeret, ligesaa lidet, som den ved første Session fremlagde Doms Act vedkommer denne Sag. Da nu Hævd ikke synes at kunne erhverves paa een saa beviist og adskilt Eyendom; saa Kiendes og Dømmes af os eenstemmig for Rett: Mærket imellem Gaarden Bervens øvre Field-Mark og Norems bør være fra den omvidnede Forsæde Fossen i Flekkedals Elven paa den østre Side, saa langt, som Elven løber; og bør alle uberettigede entholde sig fra mod Eyernes Villie og Vidende at bruge nogen Beitning for Kreaturer paa den bemeldte østre Side af Elven; saa bør og Parterne paa begge Sider ved Vardene opsætte Giærder for at hindre Kreaturenes Overfart, og den Fare i Elven at bortkomme. Efter Sagens forefundne Beskaffenhed ophæves denne Processes Bekostning, og det tildømte efterkommes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Parterne begiærede Doms Acten beskreven, som Retten vedtog saa snart mueligt at udfærdige.

Derefter blev Publiceret følgende Documenter.

1: Anviist til udslettelse Niels Johanesen Bervens Obligation til Tosten Johanesen Biørke med f:, stor 370 rd:, pantsat 1 Løb 22 ½ Mrk: Smør, ¼ hud, 3/16 Kalvsk:, 2/3 Løb Salt, betalt efter Qvitering af Dags Dato, Datered 19de Octobr: 1770.

2: Anviist til udslettelse Ole Haagensen Tveds Obligation til Salomons Larsen Axnes, stor 79 rd: 1 mrk: 8 s:, Pandtsat 16 Mrk: Smør, ½ huud, 1 ¼ b:sk: med bøxel i Gaarden Tved, Dat: 24de Maij 1771, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
3: Anviist til udslettelse Ole Olsen Fixes Obligation til Ole Olsen Fixe, stor 26 r: 1 mrk: 8 s:, Pantsat 1 pund 9 ¾ Mrk: S:, 1 ¼ Løb Salt uden bøxel, udi Gaarden Fixe, Datered 13de Maj 1760, bet: efter Qvit: af Dags Dato.
4: Publiceret Hans Michelsen Lepses og Tore Larsen Torpes oprettede Contract om Myndtlingen Svend Nielsen Torpes underholdning, Datered 21de Octobr: 1777.

1777: 72

5: Ole Olsen Fixes Skiøde til sin Søn Ole Olsen paa 1 bisp: 9 ¾ Mrk: Smør, 1 ¼ Løb Salt uden bøxel, i Gaarden Fixe for Sum/m/a 26 r: 1 mrk: 8 s:, Datered 21de Octobr: 1777.
6: Ole Olsen Fixes Obligation til Michel Larsen Stene, stor 26 r: 1 mrk: 8 s:, hvor for er Pandtsat ovenbenævnte Jordegods i Gaarden Fixe, Dat: 21de Octbr: 1777.
7: Torbiørn Larsen Øfsthuuses vilkaar brev til sin Fader Lars Torbiørnsen paa en deel Kaar af Gaarden Øfsthuus, Dateret 21de Octobr: 1777.
8: Niels Johanesen Bervens Obliagation til Jørgen Isachsen Berven og Ole Pedersen Torpe, stor 307 rd: 3 mrk:, pantsatt 1 Løb Smør og 22 ½ Mrk:, ¾ huud, 3/16 b:sk:, 3/32 Løb Salt med bøxel i Gaarden Berven, Dat: 21de Octobr: 1777.
9: Haagen Arnesen Tiosos og Lensmanden Johanes Wiig med fleere Opsiddere paa Gaardene Tiosos, Øvre og Nedre Wiig, samt Gaarden Moe, angaaende Deres Støels beiter m: v:, Datered 21de Octobr: 1777.
10: Jon Mariagers bøxel Sedel til Ole Haagensen Moe paa ½ Løb Smør og 1 ½ Mrk: udi Gaarden Moe, Dateret 22de Maj 1777, med Revers.

Det Laug Ret som til anstundende Aar skal beklæde Retten er følgende Nye Mænd: 1: Siur Samsonsen {Jonda} Va(lland?) (Wangdal?), 2: Tosten Nielsen ibid: den yngere, 3: Lars Arnesen Bierkeland, 4: Lars Ellingsen Moe, {gamle Mænd, 1: Ellev Larsen Axnæs, 2: Jon Simonsen Fundeland} \5: Tosten Larsen Næsthuus, 6: Ole Aadsen Fosse/, \Gamle Mænd/ 7: Erich Siursen Fixen, og Lars Guldbrandsen ibidem.

Det Laug Rett som anstundende Aar skal beklæde Retten ved Jondals Tinglaug, er følgende. Nye Mænd, 1: Endre Iversen Sætvet, 2: Tosten Pedersen Ouestad, 3: Torkild Larsen Torvigen, 4: Johanes Salmonsen Svosand, 5: Lars Samsonsen Bierkeland, 6: Ole Helgesen Molven, \unge Mænd, Samson Jonsen Sollesnæs, og Wiglich Tostensen Fladebøe/ {gamle Mænd, 7: Jon Brynildsen Wiig, og Lars Larsen Hougen}

Dernest lod Fogden inden Retten tage og oplæse de sædvanlige Tings Viidner til bielag ved sit allerunderdanigst afleggende Regnskab for d: A: sc: et Tings Vidne over alle de i dette Skibreede værende Eiere og Gaardebrugende, 2: Et Ditto over den Frievillige Gave in dublo, hvis beløb er 23 rd: 3 mrk: 6 s:, 4de: et Ditto over Ting Skydsen. 5te: det sædvanlige store Tingsviidne, som indeholder 10 Poster med sine besvarelser; 6te: et Ditto, angaaende de Eedlige Saug Angivelser, og 7de: det sædvanlige Skatte Restance Register; hvilke alle, efter at være Almuen forelæst, blev besvaret, og i sær af Lensmanden Johanes Wiig og Baar Jacobsen Hagen, at forholde sig Rigtig efter en hvers indhold.

Og da ingen havde viidere med Tinget havde at bestille, blev samme paa lovlig maade ophæved.

Anno 1777, den 23de \Octbr:/, holdtes **almindelig Høste-Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide-Grund ved Søen**, overværende Kongl: Maj: Fogded hr: Koren med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd; 1: David Michelsen Hylle for Anders Wallandvig, 2: Tosten Tveedt,

1777: 72b

3: Lars Olsen Giørdre, 4: Magnus Anvesen Syse, for ham sidder Torchild Leqve, 5: Ole Hielmevold, 6: Ellef Traae, 7: Anders Josephsen Lille Graven, og 8de: Berge Traae for Rasmus Asbiørnsen Brimnæs; saa var og tilstæde Skibredets Lænsmand Niels Rønnestrand og anden Almue.

Hvorda! blev publicered hvad ved Jondals Skibrede findes specificered.

hr: Foged erindrede Almuen her ligesom paa de foregaaende Tinge, at betale det oppebaarne Undsætnings Korn; men ingen indfandt sig.

Læst hr: Liutenant Johan Koren Dals Skiøde til Ole Ellefsen Skaar paa ½ Løb Smør udi Gaarden Skaar i Hardanger Fogderie og Gravens Præstegiæld beliggende, for den Summa 550 rdr:, dat: 16 Octobr: 1777.

Endre Lione anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt i denne afvigte Som/m/er paa Opheim i Uldvigs Sogn, af Fogden mærket med at afskiære den høyre Frem Kloe.

Ole Westrem anmeldte med mundtlig Stævning at have inkaldet David Hylle til at høre under Faldsmaal stævnte og ustævnte Vidner, Jorond Hylle, Sønneve ibid:, Tosten ibid:, Michel ibid:, og Aslach Ourdal, hvilken sidste ey er stævnt, betreffende 1 Koe af Værdie 4 dr: 3 mrk:, som David Hylle af Citanten skal have bekommet, item at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

David Hylle, i hvis Stæd sad igien som Laugrettes mand: Niels Rønnestrand, vedtog lovlig Varsel.

Af de stævnte Vidner mødte ingen anden end Michel Hylle.

Stævnevidnerne Berge Traae og Ole Hielmevold aflagde Eed, at de udeblevne vare tilkaldede med fulde 14 Dages Varsel.

Vidnet Michel Hylle aflagde Eed at ville vidne Sanhed. Ole Westrem bad Vidnet tilspurgt om han ikke ved, at hans Fader, den instævnte David Hylle, for 16 eller 17 Aar siden fik en Koe af Citanten for 4 rdr: 3 mrk: Sv: Veed det aldeles ikke. 2do: om Vidnet veed, at David Hylle leverte Citantens Hustrue 4 rdr: paa Kiøbet af den bemeldte Koe? Sv: Kan erindre, at David Hylle betalte 4 rdr:, men for bekom/m/et Korn \Vahre/, og mindes ikke just hvor længe det er siden. Ole Westrem havde ey videre at lade dette Vidne tilspurgt.

Siur Jonsen Westrem, som godvillig mødende, aflagde Eed efter Loven, og declarerede, at han intet vist kunde forklare i denne Begivenhed, siden han var et Barn da han hørte noget herom, og kan saa ikke sige om han har hørt det af Citanten selv, at David skulle have kiøbt den paastævnte Koe, eller at det virkelig var saledes. videre, at den bemeldte Koe skulle være Rød hornet under hvid Stierne i Panden, men, som før forklaret, erindrer ikke om det var saa, eller at Ole Westrem fortalte det. Kunde i øvrigt ikke vide eller erindre meere i denne Begivenhed.

Ole Westrem begiærede de udeblevne Vidner forelagt Laugdag

til næste Ting.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Jørond Hylle, Sønneve og Tosten ibid:, forelegges under Faldsmaal til næste Ting at møde; og Citanten besørger lovlig Varsel. <1> <betalt>

Thomas Haldanger ingav Laugdag udi forrige Sag mod Guro Olsd: ibid:, af saadan Formeld:
Aslach Wangen, som Laugværge for den instævnte, mødte og vedtog lovlig Varsel, ligesom Guro Haldanger var selv ved Retten tilstæde.
Thomas Haldanger paastod Dom til Contractens Opfyldelse og denne Processes Omkostning skadesløs.
Aslach Wangen paa Enkens Vegne ligeledes inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Løverdag førstkommende.

Anders Øgre af Woss anmeldte at have \med/ mundtlig Varsel ladet inkalde Lars Herreid for skyldig værende 13 rdr:, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at svare.
Lars Herreid mødte ikke efter Paaraab.
Lænsmand Niels Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed at Stævnemaalet lovlig var forkyndt og med fulde 14 Dages Varsel.
Citanten paastod Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte men nu ey mødende Lars Herreid gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt. <2> <bet:>

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.
1: Sogne Præsten Hr: Glans bøxel Sedel til Ole Jonsen Solberg paa 18 Mrk: Smør og et Gedsk:, samt 21 Mrk: Smør uden Landskyld, i Gaarden Solberg, med Revers, Datered 27de Maj 1777.
2: Christoffer Siursen Gieltnæsses bøxel Seddel til Tollef Ellevsen Sævertveid paa 1 pund 21 Mrk: Smør, ½ huud og ½ Løb Salt i Gaarden Sævertveid, med Revers, Datered 23de Octobr: 1777.
3: Anviist til udslettelse Ole Magnusen Øvre Læqves Obligation til Chrestoffer Siursen Hieltnæs, stor 400 rd:, Pantsatt 2 pund 6 Mrk: Smør, 1 b:sk:, 1 g:sk:, 2/3 Løb Salt med bøxel, samt over bøxel til ½ Løb Smør, betalt efter Qvit: af 30de Junj 1777. Dat: 18de April 1763.
4: Hr: Lieutenant Johan Dals Skiøde til Ole Ellevsen Schaar paa ½ Løb Smør med bøxel i Gaarden Schaar for 550 r:, Dat: 16de Octobr: 1777.
5: Ole Elevsen Schaars Obligation til Hr: Lieutenant Johan Dall, stor 400 r:, Pantsat ovenbenævnte Gods i gaarden Schaar, Dat: 23 Octobr: 1777.
6: Ole Magnusen Børses Obligastion til Proustinde Elisabet Schnabel, stor 68 r:, Pantsat 1 pund 15 Mrk: Smør, ½ bukskind, ½ Gedsk:, 1/3 Løb Salt med bøxel i gaarden Børse, Datered 23de Octobr: 1777.
7: Ole Elevsen Schaars vilkaar brev til sine Forældre Ellev Pedersen Schaar og hustrue paa en deel Kaar af Gaarden Schaar, Dat: 23de Octobr: 1777.

Dagen derpaa, d: 24 Octobr: 1777, continuerede Høste Tinget i Overværelse af det i Gaar tilførte Laug-Rett.

Baar Sæbbe har til dette Ting med mundtlig Varsel ladet instævne Siur Olsen Spaanheim for Giæld 4 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at erstatte.
Siur Spaanheim mødte og vedtog lovlig Varsel, men benægtede Kravet.
Citanten reserverede til næste Ting at beviise Fordringen, og til den Tid stillede Sagen i Beroe.

Baar Sæbbe ingav Laugdag mod Siur Olsen Spaanheim, saa lydende:
Siur Spaanheim vedtog lovlig Varsel, og anmeldte at have contra instævnet Baar Sæbbe til at høre under Faldsmaal inkaldte Vinder Svend Lund, Knud ibid:, Olmo Garetun, og derefter at modtage Dom i hoved Sag og Omkostninger.
hoved Citanten vedtog lovlig Varsel.
Af Vidnerne mødte ikkun Olmo Garetun.
Stævne vidnerne Lænsmand Niels Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner.
Vidnet Olmo Garetun aflagde Eed. Siur Spaanheim bad Vidnet tilspurgt om han ikke veed, at hans Værmoder havde lovet ham en Kobber Kiedel, som Baar Sæbbe ikke har udleveret. Vidnet vidste hertil intet at forklare.
Contra Citanten bad de udeblevne Vidner Laugdaget.

Eragtet.

Vidnerne Svend Lund og Knud ibid: gives Laugdag under Faldsmaal til næste Ting at møde, og Siur Spaanheim besørger lovlig Varsel. <3>

Torjus Ullestad af Woss anmeldte at have med mundtlig Varsel inkaldet Lars Welche for Giæld 10 rdr:, derom at modtage Beviis efter Skiftebrev af 26de Nov: 1774, indraget, saavidt denne Sag vedkommer, samt at modtage Dom til Betaling og Processens Bekostning at erstatte.
Lars Welche mødte ikke efter Paaraab.
Stævne vidnerne Berge og Ellef Traae afhiemlede Stævnemaalet.
Det benævnte Skifte brev blev Citanten tilbageleveret, da han lovede ved Sagens Slutning at fremlegge det samme og meere til Oplysning, begiærede imidlertid den udeblevne forelagt Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Lars Welche gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <4> <betalt>

Fogden anmeldte at han efter hr. Stiftbefalingsmand de Schouboes Skrivelse af 24 Juni sidstleden, grundende sig paa Holtzførsten Schrøders Anmeldelse til ham under 14de næst forhen, havde seet sig foraarsaget ved udstæd Stævnemaal dat: 17 Aug: d: A: at inkalde under Lovens Faldsmaal til dette Ting, Tid og Stæd de Vidner Holtzførsten i Skrivelse til Fogden af 28 Juli afvigte haver opgivet, sc: hr: Capitaine Hiermand med Frue og Tienere, Lars Wambem, Isach Siovadtsen ibid:, Siur Spaaneim med Søn Poul, Tosten Hylle, Ole Westrem

med Dreng, hvilke alle Fogden formeenede nu møder, eller Aarsagen til Udeblivelse lovlig beviiser, saa er og Holtzførsten til Vædermæle inkaldet, at til for det første at erhverve et

lovligt Forhør, om den slette Omgang en deel ubetænksomme Mennesker i Ulvigs Sogn ved Giæstgiver Stædet Kiølen skal have foretaget sig mod bemeldte Holtzførste og hans Baad d: 19 og 20 Maji d: A:, da han{s} paa sit Embeds Vegne reyste om paa Saugene. Fogden i Rette lagde derpaa det paaberaabte Stævnemaal med forhen ommeldte Breve, som han begiærede oplæst, et efter andet saa lydende: bad tillige at Vidnerne maatte fremkaldes, og efterat Eeden dem var forelæst, blive eedfæsted og tages under Examination.

hr: Lieutenant Møllerup mødte efter Stiftets Constitution af 11 Octobr: d: A: for Holtzførsten Schrøder, og begiærede Vidnerne afhørte efter Holtzførstens Opgivende.

Af Vidnerne mødte hr: Capitaine Hiermand, men hans Frue og TienestePige blev anmeldet svagelig, saa de ey kunde møde. Lars Wambeim var tilstæde, saavelsom Isach Siovadtsen ibid:, item Siur Poulsen Spaanheim {og}, \men/ Søn Poul infandt sig ikke. Tosten Hylle tilstod Lænsmanden formedelst en Feyltagelse \af ham/ ey at være stevnet. Ole Westrem og Dreng Ørjans mødte for Retten.

Lænsmand Niels Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel for de stævnte men udeblevne.

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning at vedblive Sanhed.

Vidnet hr: Capitain {Heiberg} \Hiermand/ aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede, at afvigte Pinsedags Tid, da Holtzførsten logerede hos ham, og i hans Senge Kam/m/er, kom Holtzførsten en Morgen og beklagede sig, at hans Vængebaad{n} som laae ved Vidnets land, var tilbragt en deel Søe og Koe Møg foran, og saae Vidnet, at det virkelig forholdt sig saaledes. Men at Steene var inkastet i Kam/m/eret om Natten, derom er Vidnet ey anderledes vidende, end at Holtzførsten og hans Folk fortalde det. Vidnet veed aldeles ikke hvo der har foretaget denne ommeldte Giærning, ey heller at Holtzførsten havde Dispute med nogen.

Besigtelses Vidnerne Lars Wambeim og Isach Siovadtsen aflagde Eed og forklarede: at afvigte 3de Pintsedags Morgen vare \de/ paa Anmodning af Holtzførsten Schrøder tilstæde i Kiølen for at besigtige det paaklagede, og befandt de da, at Schrøders Baad var nedsiunken af Søe og Koe Møg, som var lagt foran i Baaden, og omtrent ½ Læs:, saa saae de og, at Seng Klæder og meere i Vængen var vaadt og bedærvet af dete(?) (den?) Søe og videre, som var løbet bag i baaden; men Vidnerne kan aldeles ikke angive eller benævne hvo der har forøvet denne slette Giærning. Veed heller ikke, at Holtzførsen havde nogen Strid eller Uvenskab med nogen.

Siur Poulsen Sponeim aflagde Eed, og forklared, at han paa ommeldte Tid var med at opdrage Holtzførstens Baad, og saa han da, at der var Koe Møg foran i Baaden, men veed slet ikke hvo der havde forøvet denne Ugiærning. ey heller veed om nogen Uenighed forud var passeret. Fogden maatte formærke, at Siur Poulsen Spaanheim,

1777: 74b

uagtet adskillige Advarseler om ikke at bruge Guds Navn forfængelig, dog vedblev inden Retten at bande, maatte des aarsage inlade under Kiendelse hvad han for denne sin Forseelse bør betale til de fattige. Siur Poulsen erlagde til de Fattige 6 s:, og er fra Retten afskediget.

Ole Westrem aflagde Eed og sagde, at han paa den Tid det omspurgte skulle være passeret, ikke var tilstæde, saa han ikke veed andet heri at forklare, end at have hørt af andre, at i Holtzførstens Baad skulle være inført nogen Koe Møg. har ikke heller hørt hvo der har forøvet Giærningen, eller at noget Klam/m/erie var passeret.

Ørjans Kieldsen Westrem efter aflagde Eed forklarede, at han reyste bort Aftenen førend det omspurgte passerede; saa han veed intet andet førend han hørte siden af andre, at saadan Giærning var passeret; men veed ikke af hvem.

Lieutenant Møllerup paa Holtzførstens Vegne fremstillede godvillig mødende Vidne Anders Gielland af Opdals Skibrede, som aflagde Eede, og vidnede, at afvigte 2de Pintse dags Aften

saae Vidnet at 2de Steene efter hinanden blev kastet imellem Giæstgiver huusene \paa Kiølen/, men ingen i Holtzførstens Kammer; ey heller saae han hvo der kastede de bemeldte Steene. Men, at en Karl siden kom til Vidnet og undskyldte sig, sigende, at han ey ville kaste Steener paa ham; og at den Karl var Halgrim Lindebrekke, som tilligemed Siur Spaanems Søn stod i Stranden og kasted med Steen. Halgrim benægtede at have kastet med Steene. Vidnet er afskediget.

Fogden frafaldt de udeblevne Vidner, og begiærede Forhøret in forma beskreven meddeelt. Som bevilgedes.

Torkild Lindebrekke for Johannes Frøstad!! (Fryste) i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Weraldsen Aasen for resterende 4 mrk:, da paa Capitalen er betalt 2 rdr:, og paastod Dom til Betaling, og Omkostning 2 dr:

Ole Weraldsen Aasen mødte ikke, ey heller nogen paa hans Vegne. Beviiset af 15 Dec: 1772 fremlagt.

Eragtet.

Sagen optages til d: 6 Nov: førstkommende.

Ole Helleland har med mundtlig Varsel ladet inkalde Adser Wiig, Aamund Baarsen Legreid og Ole Torbiørnsen ibid:, til at erstatte en Hest Citanten tilhørende, som er med Skab Syge befængt af de instævntes Hester og creperet, derom at høre Vidner Halsteen Garetun og hans Hustrue Sigrie, Torbiør{n} Garetun, og Mari ibid:, samt Endre Lund og Niels Sæbbe, alle under Faldsmaal, og de Paagieldende at betale denne Processes Omkostning.

Ole Torbiørnsen Legreid mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Aslach Warberg og Olmoe Garetun.

Af Vidnerne mødte ikke Sigrie, Torbiør og Mari Garetun. Niels Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner. Derefter fremstod

1ste Vidne, Halsteen Garetun, aflagde Eed og vidnede: at han har hørt

at Lænsmanden, som ved Retten var næværende, har faaet Ordre at lade ihielskyde de instævntes med Skab befængte Heste, og at Citantens paastævnte Hest gik i fælles Beyte i Halleskaar med de befængte; item har hørt, at de befængte Heste var satt i den almindelige Field Vey for Reysende, og at den bemeldte Hest var vist værd nogle og Tyve Rigs Daler, som Vidnet dog ikke kan vist bestemme. videre sagde Vidnet, at han ikke saae det, men hørte, at Ejerne brugte de befængte Heste den gandske Sommer, og førte dem igiennem Citantens og de fleeres Støel. nok sagde, at han talte med Amund Legreid, at han maatte bringe de Syge Kreaturer fra Støelen, hvor Vidnet bruger, og de fra Søe fiorden har deres Heste Beiter. hvilket Amund lovede, og sendte en Karl at afhente {dem}, \men/ fandt dem ikke. Vidnet sagde, at for eet Aar siden i Som/m/er, da han saae de befængte Hester paa det omvundne Stæd, saae han alle Hestene, men da var ikke den paastævnte der, men nogen [Tid] efter, da han atter saae dem, var ikke Aser Garetuns deriblant.

2det Vidne, Endre Lund, aflagde Eed og vidnede, at forrige Som/m/er for eet Aar siden saae Vidnet Asers Øg i Fieldbeyterne, og reed den derfra over en Elv, paa det [den] kunde være afsides fra andre friske Hester, men at han og slap den bemeldte befængte Hest i Citantens og de fleeres almindelige Vey; Vidnet veed ikke at nogen her paa Grændserne havde syge eller befængte Heste, undtagen de nu instævnte.

3de Vidne, Niels Sæbbe, efter aflagde Eed, og vidnede, at de instævnte fik Ordre at ihielskyde deres Heste, men at det ikke skeede; veed ikke om de den Sommer brugte dem: veed ey heller om disse Hester gik til Fields i Beiterne hvor Vey eller Passage falder. Dette

Vidne saae ikke den paastævnte Hest; men det første Vidne sagde nu, at han saae og reed paa hesten omtrent 1 Miil Vey. og da var den frisk, men 14 Dage derefter, da hesten havde været hos de befængte, og 2de af dem vare {syge} døde, vare Citantens syg og befængt. Vidnet afskediget.

Citanten paastod Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Torbiørnsen Legreid gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Sigri, Torbiør og Mari Garetun forelegges under Faldsmaal til bemeldte Tid, deres Vidnesbyrd at aflegge: og Citanten besørger lovlig Forkyndelse. <5> <betalt>

Aslach Warberg i Rette ædskede den forrige Sag mod Christopher Wivelien og Baar Sæbbe. og ville fornemme om de nu møder med Tilsvar.

Christopher Wivelien tilstaar at være Citanten skyldig for 9 Pund mindre end 3 mrk:, á 1 rd: 8 s: pr: pund, som han lovede at betale efter haanden.

Baar Sæbbe sagde, at han har intet med denne Sag at bestille, og benægtede Søgemaalet.

Aslach Warberg paastod, at Baar Sæbbe maatte ved Dom tilfindes at aflegge Eed paa, at han ey var Christopher Wiveliens Cautionist i denne Talg handel.

Ingen havde videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til d: 6 Nov: førstkommende.

1777: 75b

Ole Westrem, som Laugværge for Enken Christie Larsd: Opheim, har til dette Ting inkaldet Anders Opheim til at opfylde een til hende udgivet Vilkaar-Contract, derom at høre stævnte og ustævnte Vidner, samt at lide Dom til Betaling i Hoved Sag og Omkostninger.

Anders Opheim mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Berge Traae og Ole Hielmevold.

Citanten fremlagde den paaberaabte Vilkaar Contract af 1ste Maji 1766, der blev læst og er saa lydende: og derefter paastod Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Anders Torkildsen Opheim gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Forkyndelse. <6> <betalt>

Torbiørn Lindebrekke for Aslach Ourdal har i Continuation af forrige Stævnemaal inkaldet Ole Jonsen Soelberg at høre under Faldsmaal stævnte Vidner betreffende foraarsaget Skade formedelst ulovlig Tømmer Løb, og samme at fravige og herefter ey at bruge, derom dernæst at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.

Ole Soelberg mødte og vedtog lovlig Varsel, og paastod at han brugte intet ulovligt, men saaledes som Forfæder for ham, og ville dernæst ervarte Vidnernes Forklaring.

De under Faldsmaal stævnte Vidner er Aslach Aslachsen Ourdal, som er svag og sengeliggende, og Jorond Lille Støel. den sidste mødte; men da det første Vidne er syg og sengeliggende; saa fremstilledes de 2de Laugrettesmænd Torchild og Elling Lindebrekke, som afvigte 21 Octobr: vare hos Aslach Ourdal, og da modtog hans Vidnesbyrd i denne Sag, hvilket efter aflagde Eed de angav saaledes: at Aslach Ourdal, saa!! (som) laae paa Sengen da de vare der, og havde sin fulde Fornuft, skiønt 79 Aar gl:, sagde, at han har boet paa {Soelberg} Ourdal i 42 Aar, og er Farfader til Citanten, og veed aldrig at Soelbergs Opsiddere har brugt det paastævnte Tømmer Løbe, uden med Ejernes paa Ourdal deres Tilladelse. sagde end videre, at Soelbergs rette Axte Vey var den Vey som ligger nede ved Bergs-Muulen.

Vidnerne, som Beskikkelses Mænd, spurgte Ole Soelberg om det Tømmer som føres over det paastævnte Tøm/m/er, ikke hugges i hans paaboende Gaards Skov, som er beneficered, hvortil han svarede Jo! videre, om ikke Aslach Ourdal havde hans Hest een Dag at kiøre med, som en Betaling for Tilladelsen at bruge Tømmer Løbet; dertil han hverken nægtede eller tilstod; men siden, at Ole Soelberg havde nogle Skaaler af Aslach for den bemeldte hestes Brug. item at Vidnerne spurgte Ole, om hans rette Acte Vey ikke var, som før forklaret, nede ved Berg Muulen, dertil svarede: jo vist er det min, og ikke din.

Jorond Svendsd: Lille Støel, er Moder til den Instævnte, aflagde Eed efter Loven, og vidnede, at hun med hendes afg: Mand boede paa Gaarden Soelberg i 22 Aar, og siden som Enke i 4 Aar, og i all den Tid brugte de Tømmer Løbet utiltalt af Opsidderne paa Ourdal. Paa Citantens Spørgsmaal svarede Vidnet, at all Slags Tømmer, som de havde fornøden, blev bragt over det bemeldte Tømmer Løb.

1777: 76

Torbiørn Lindebrekke inlod Sagen til lovmedholdig Dom.

!!Berge Traae!! (Ole Jonsen Soelberg?) ligeledes submitterede Sagen Dom, hvorved han formeener at blive frifunden for Citantens Tiltale, og erstattet Processens Omkostning og Tids spilde i mindste med 3 rdr:

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 6te Novembr:

Elling Berge ingav Laugdagen mod Guro Ourdal og de fleere, læst, saa lydende:

de i Laugdagen benævnte mødte alle, undtagen Guro Ourdal, som er svag, og Torbiørn Ourdal, som ligeledes er svag. De vare alle eenstem/m/ige udi at paahøre Citantens anbudne Eed ikke at være Arvingerne i den paastævnte Sag meere skyldig end 4 rdr: mindre 4 s:, hvilke han tilstod at betale, naar de betalte hans Fordring.

Elling Berge endnu som før tilbød at aflegge Eed paa, at han ikke var Guro Berge eller Stervboet meere [skyldig] end Fiire Rigs daler mindre 4 s:, og efter Formaning af Dommeren derpaa aflagde Saligheds Eed.

Ole Westrem har \med/ mundtlig Stævning inkaldet Knud og Tormo Bagne at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Torbiørn Lindebrekke, Ørjans Kieldsen Bagne og Erich Jørgensen Ottenæs, betref: Bruget imellem Citanten og de instævnte i Bagne-Saug, alt til et Tings Vidnes Erhvervelse og formeentlig Styrke i Hoved Sagen.

De instævnte mødte og vedtoge lovlig Varsel, saavelsom Vidnerne.

1ste Vidne, Torbiørn Lindebrekke, aflagde Eed at ville vidne Sanhed. Citanten bad Vidnet tilspurgt, om han veed at Ole har været hos sine Med Ejere i Bagne Saugs Overbygning, og tilbød dem Regning over Intægt og Udgift, og hvad de da svarede: Sv: imellem Juul og Kyndelsmisse var Vidnet med Ole Westrem paa Bagne og talte med Knud ibid: og viiste ham Regningerne, som Knud ikke kunne læse, men Vidnet lydelig læste for ham, og at Knud sagde, at han aldrig før har hørt Regninger saa tydelig oplæse, men ville ikke modtage nogen Regning, siden Sagen var under Proces. item at Knud Bagne paa Citantens Spørgsmaal svarede, at han til Lars Næsheim havde bort forpagted Saugen i Aaret 1776; videre, at Knud svarede at han ikke havde Forstand paa at bortforpagte Saugen til Ole Westrem, som Medeyer, og meente at kunde forpagte den til hvem han vilde. Torkild Leqve for Knud Bagne bad Vidnet tilspurgt, om han veed, at Lars Næsheim virkelig har skaaret Bord paa den bemeldte Saug siden den omprovede Tid? Sv: Ney, veed det ikke, ey heller nogen anden i Knud og Tormo Bagnes Navn. Videre bad tilspurgt, om ikke Ole Westrem antog heele

Saugen Aaret førend den omvidnede Forpagtning? Sv: Kan ikke erindre det, det var i Aaret 1775, eller 1776. ey heller kan erindre hvor længe Ole Westrem bugte Saugen.
2det Vidne, Ørjans Bagne, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, men med den Forandring, at Ole Westrem antog heele Bruget i Saugen Foraaret førend han tilbød de omvidnede Regninger. Ole Westrem bad Vidnet tilspurgt, om han kan erindre hvad Slags Tøm/m/er der laae ved Saugen, da han antog Bruget? Sv: der var nogle 4 eller 5 Tylter Tømmer, som var ført fra Bolstad Skoven, og der blev først skaaret.
3de Vidne, Erich Jørgensen Ottenæs, aflagde Eed og vidnede, at for 2de Aar siden

1777: 76b

tilkommende Foraar talte Tormo Bagne til Vidnet om at være Sauge mester, men hvilket ikke gik for sig den Tid, siden Ole Westrem paa samme Tid antog heele Saugen til Brug, og havde en anden Saug-mester. Paa Ole Westrems Spørgsmaal svarede, at af det privilegerede Tøm/m/er skar Ole Westrem omtrent 200 Bord, og siden omtrent 800 stk: Bord af uprivilegeret Tømmer. videre svarede, at han ikke veed, at Lars Næsheim har forpagted bemeldte Saug, end nu at Tormo Bagne, og ikke Lars Næsheim, har antaget Vidnet til Saug-mester. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnet, at han var antaget af Tormo Bagne; men da Ole tog Bruget i det benævnte Aar, saa skar han ikke for Tormoes, men for Oles Regning. Vidnet er afskediget.
Dernæst fremstillede Beskikkelses Vidnerne Lars Wambem og {Torbiørn Lindebrekke} \Christian Bolstad/, som(?) første aflagde Eed, {og den anden under aflagde Eeds Kraft} og sagde, at da de for 14 Dage siden i Onsdags stævnte Bagne Mændene, tilspurgte de Tormo Bagne om han vilde modtage Regning over Saugens Intægt og Udgift, og dertil han svarede, at han ikke før havde faaet saadant Tilbud, og ville ey heller nu antage den.
Ole Westrem begiærede Tings vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som bevilgedes.

Den 25de Octobr: Continuerede Høste Tinget med Gravens Skibrede.

Og blev da Publiceret følgende Documenter
1: Niels Bagne med f: oprettede Contract om en Stampe Mølle og Smide stæd med 3de Vashamre, Dateret 18de April 1777.
2: Lever!! (Levor?) Aases Skiøde til Ole Wæstrem paa ¼ Part af et Vandfald til en Stampe Mølle og Smide i Aase Elven, Dat: 18de April 1777.
3: Iver Aslachsen Nedre Læqves Skiøde til sin Søn Torkel Iversen paa 1 pund 21 Mrk: Smør med bøxel og herlighed i Gaarden Nedre Læqve, Datered 24de April(?) (Octbr:?) 1777.
4: Hr: Sorensk: Schielderups Auctions Skiøde til Iver Wichnæs paa 1 pund 3 Mrk: Smør i Gaarden Espeland, Datered 26de Maj 1777.
5: Peder Poulsen Nedre Spildes Vilkaar brev til sin Fader Poul Pedersen paa en deel Vilkaar af Gaarden Spilde, Dat: 24de Octbr: 1777.
6: Olmo Røyses og Christian Gundersen Bolstads oprettede Contract om Gaarden Bolstad, Datered 24de Octobr: 1777.

Dagen derefter!!, d: 25de!! Octobr: (26de var en søndag), continuerede høste Tinget, overværende det sædvanlige Laugrett.

Niels Fylkedal eller Høysæter anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Svend Berge at anhøre Vidner betreffende hans Opførsel i den Tid han var i Citantens Tieneste, samt derom at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
Svend Berge vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere Elling Hamre og hustrue Giertrud, Abelone Torbiørnsd: Lindebrekke, hvoraf de 2de første møder.
Stævne vidnerne Berge Traae og Isach Wambem afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

1777: 77

1ste Vidne, Elling Hamre, aflagde Eed og vidnede, at i den Tid Svend Berge tiente hos Citanten, hændte det sig, at han huggede Vedd i 2de Dage, og ikke meere end man ellers kunde hugge i een Dag. Vidnet har ligeledes hørt, men veed det ikke med Vished, at Drengen ikke ville føre noget høe hiem efter Befaling, da han var bortsendt at hugge Vedd, og at Citanten i den Anledning selv maatte hente Høet. Vidnet havde ey meere at forklare.
2det Vidne, Giertrud Ellingsd:, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, men veed ikke hvor meget Vedd forhen har været hugget i en Dag. Betref: Høet, ligesom forrige Vidne, og at hosbonden reyste efter sam/m/e Dag som Drengen ey vilde, at dette passerede for omtrent 2 Aar siden. Ligeledes sagde Vidnet, at een Dag kom Vidnet til Drengen, som skulle slaae Marken, men havde intet arbeydet. Videre, at Drengen reyste bort at besøge sine Forældre boende 5 Fierd: Miil derfra, uden hosbondens Tilladelse. Nok at Tieneren ey ville spiise hosbondens sædvanlige Kost, som Vidnet, der paa sam/m/e Tid tiente der, dog spiiste, og kunde være baade værre og bedre; item at han ey altid ville staae op [om] Morgenen for at arbeyde, førend det fandt ham beleyligt, men var ofte opsætsig. Vidnet havde ey meere i denne Sag at forklare.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Vidnet Abelone Torbiørnsd: Lindebrekke forelegges under Faldsmaal til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Forkyndelse. <7> <bet:>

Niels Fylkedal ingav Laugdag mod Elling Lille Berge, læst saa lydende:
Elling Berge mødte for Retten, og sagde, at han ey veed at have fortørnet Citanten, men er det saa, da har han paa den Tid ey haft Fornuftens Brug; og agtede at beviise, at Brændeviin var solgt paa Auctions Stædet, hvor det skulle passeret, enten af Enken, hvis Laugværge Citanten var, eller af ham selv.
Niels Fylkedal paastod Dom til Bøders Udredelse og Omkostning at svare.
Elling Berge begiærede Anstand til næste Ting for at føre Vidner. Som bevilgedes.

Lars Dahle har med mundtlig Varsel inkaldet {Lars} \Torgrim/ Dahle at høre Vidner {Ingebor Dahle}, Erich Olsen Medaas, Erich Jensen Næstaas, Lars Kløve og Iver Fylkedal og Svend Kirketeig, at Gaarden Dahle ey kan deeles i 2de Brug, og ey kunde opholde 2de Familier, med mindre det skeede til Fattigdom og Ruin, alt til et lovskikket Tingvidnes Erholdelse.
Torgrim Dahle svarede ikke efter Paaraab; Stævnemaalet blev afhiemlet af Berge og Ellef Traae.
Vidner mødte alle.
1ste Vidne, Erich Olsen Medaas, som Enkens Laugværge, aflagde Eed. 1ste Qv: om Gaarden Dahle kunde taales at blive skift i 2de Brug og opholde 2de Familier, og svare aarl: Vilkaar der af? 2do: Om de hørte og vidste at Sal: Ole Dahle, førend han afstod den halve Gaard til sin Søn Lars; om han da ikke eyede den heele Gaard, og om han da ikke eyede sit Boeskab, og sad lidet eller intet i Giæld derfor? 3do: Om de veed og har hørt, at Ole Dahle

1777: 77b

hvert Aar maatte kiøbe meget Korn for sin Familie, som bestod af 4 eller 5 Mennesker? 4: Om Ole Dahle ikke sad i Giæld da han døde, om den halve Gaard var solgt og fortæret? 5te: hvor meget Gaarden Dahle er af Brug eller Skatte Skyld? 6te: Om de ikke vil forstaae de Ord, som Sal: Ole Dahle talede paa sit yderste, da han lovede sin Søn Torgrim, at han skulde faae den halve Gaard Dahle, om det ikke kunde være sagt af stor Svaghed eller overhængende Bøn(?) af Torgrim hans Søn? 7de: Om Lars Dahle ikke var ældre Broder end Torgrim Dahle, hans Broder? 8de: Om de vidste hvorlænge det er siden Lars Dahle var inkommen paa Bruget?

Paa Rettens Tilspørgsel sagde Citanten, at til afvigte Sommer Ting var taget Tings vidne i denne Begivenhed af den instævnte; men at de da instævnte og afhørte Vidner ikke nu ere tilkaldede for at paahøre de nu instævnte Vidner.

Eragtet.

Da Lovens 1 B: 13 Cap: 13 Art: ey er i agt taget; saa afviises og Sagen til nyt og lovlig Stævnemaal.

Fogden maatte, i Anledning af tilhænde kom/m/et høje Skrivelse fra hr: Stiftbefalingsmand de Schouboe, tilspørge dette Skibredes Almue, om de findes villige at erstatte Opsidderne paa Gaarden Legreid de 82 dr:, som de der paa de ihielskudte heste var taxeret for, hvilke bleve dræbte for at forebygge den der kommende Heste Syges videre Udbredelse; og maatte han tillige til Almuens nærmere Oplysning tilkiendegive, at af bemeldte 82 dr: kom/m/er efter Mantallet hver Mand udi Skibredet at betale 30 heele og en brøk Skilling, og ville herpaa ervarte Almuens Svar.

Hertil svarede Almuen som tilstæde var, at det syntes at være en betydelig Udgift paa dette lidet Skibredes eller Præstegiælds Almue; men haabede at de øvrige Skibreder i Fogderiet maatte komme dem heri til hielp, da de nu havde ihielskudt hestene for at forekomme andres Fortred, og vare villige igien at være {andre} \dem/ behielpelige naar saadan ulykkelig Sygdom og derved foraarsaget Tab maatte paa andre Stæder i Fogderiet intreffe.

Fogden begiærede dette beskreven meddeelt.

Jon Endresen Scheje, Sauge mester og Forpagtnings mand paa Hagestad Saug, har med mundtlig Varsel inkaldet Siur Poulsen Spaaneim at høre under Faldsmaal instævnte Vidner Ole Hielmevold og David Michelsen Hylle, betreffende en ham tilføyet Fornærmelse og Tab formedelst en passeret saa kaldet Arrest Forretning {passe} d: 20 Junii afvigte, samt Dom at modtage til Erstatning for 9 Ugers Tids spilde og Skade derved at Saugen standsede. item Processens Omkostning skadesløs; reserverende Regning herover at fremlegge.

Siur Spaaneim vedtog lovlig Varsel.

Siur Poulsen Spaaneim anmeldte at have udfærdiget Contra Stævning i denne Sag, og Jon Scheje at høre Vidner Torbiørn Lindebrekke og Lars Wambeim, at de advarede

ham, ey at skiære det Tømmer som var lagt til hans Saug, men da dette ey blev efterkommet, lod han lovlig arrestere den ganske Saug, og paastod Dom til Arrestens Confirmation og Processens Omkostning skadeløs.

Jon Scheje mødte og vedtog Varsel.

hoved Citantens Vidner Ole Hielmevold og David Hylle aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede, at afvigte 20 Junii vare de med Lænsmanden paa Hagestad Saug, og der i Kongens høye Navn forbød at skiære paa Saugen indtil Sagens Uddrag imellem ham, Citanten og Siur Spaaneim, neml: intet Slags Tømmer maatte skiæres. Disse Vidner bleve intet videre tilspurgt, eller havde meere at svare.

Siur Spaaneim begiærede sine Vidner afhørte.
Vidnet Lars Wambeim, som ey heller var stævnt, mødte ikke.
Jon Scheje tilstod, at Siur Poulsen Spaaneim var forbuden d: 14 Junii afvigte at skiære det Tøm/m/er, som var privilegeret til Siur Poulsens Saug, men Jon skar det dog, derefter lod han, som før forklaret, Saugen arrestere, da han ey vilde entholde sig fra det forbudne. Jon Scheje bad Sagen udsatt til næste Ting for at føre Vidner og ingive Regninger.
Siur Poulsen var dermed tilfreds.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Parterne i agt tager det fornøden agtende.

Iver Johannesen Wichnæs har instævnet Wiglech Larsen Yttre Tveedt for Giæld 150 dr: efter Pante Obligation dat: 30 Maji 1766. lovlig opsagt d: 14 April d: A: derom at modtage Dom i hoved Sag og Omkostninger.
Den instævnte mødte ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.
Stævne Vidnerne Berge Traae og Ole Hielmevold afhiemlede Stævningens Rigtige Forkyndelse.
Citanten begiærede den udeblevne Laugdaget.

Eragtet.

Den lovlig instævnte Wigleich Larsen Yttre Tveedt gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Westrem har til dette Ting inkaldet i Continuation af forrige Sag Siur Poulsen Spaaneim at anhøre Regning af Dato 22 Octobr: 1777, saa lydende, og Dom at modtage til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Siur Spaanem vedtog lovlig Varsel. Men begiærede Extract af det passerede og Gienpart af den fremlagde \Regning/, og bad om anstand til næste Ting for at fremkomme med Tilsvar.
Ole Westrem havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Siur Spaaneim besørger det fornøden agtende til Sagen[s] Fremme og Slutning.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen, for Giæld efter Obligation, mod Siur Spaaneim, og ville fornem/m/e med hvad Tilsvar han nu møder, siden ingen mindelig Rettelse er passeret.
Siur Spaaneim har intet at invende, uden at Renterne skal være betalte.
Citanten paastod lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 6te Nov: førstkommende.

1777: 78b

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Thore Aasem, og stillede den i Beroe til næste Ting.

Ole Westrem, som Laugværge for Sønneve Espeland, har til dette Ting inkaldet Anve Espeland for Skiældsord mod Citantinden, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Niels Espeland, Snare ibid:, Lars ibid:, og Christie Nielsd: samt at udrede Bøder og Processen at betale.
Anve Espeland mødte ikke, ey heller Christie Nielsd:
Stævnemaalet afhiemlet af Berge og Ellef Traae.

1ste Vidne, Niels Espeland, aflagde Eed og vidnede, at han ofte har hørt, at Parterne har været i Skiænderie; men har ikke hørt nogen besynderlige Skiælds Ord. Vidnet er derpaa afskediget.

2det Vidne, Snare Johansen, aflagde Eed og forklarede, at Anve nu i Vaar spurgte Sønneve om nogen laae hos hende paa Tinget, hvortil hun igien spurgte om han vilde beskylde hende for noget uærligt, hvortil han svarede ney!

Lars Nielsen Espeland efter aflagde Eed forklarede, at forrige Vinter hørte Vidnet, at Anve sagde det Sønneve havde stiaalet et Kid fra ham; videre havde Vidnet ikke hørt.

Ole Westrem bad om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Anve Espeland gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Christie Nielsd: forelegges under Faldsmaal til samme Tid. Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt. <8>

Niels Rønnestrand for Nille Tornebye har inkaldet Ole Bue for Giæld efter Regning 12 rdr: 1 mrk: 8 s:, derom at modtage Dom i hoved Sag og Omkostninger,

den instævnte mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmanden og Berge Traae.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Bue forelegges til næste Ting.

Ditto i Rette ædskede Sagen mod Helje Legreid, og paastod Dom efter forrige Paastand.

Berge Traae for den inkaldte tilstod Kravets Rigtighed, men bad om Anstand til næste Ting for at betale i Mindelighed.

Niels Rønnestrand har intet derimod.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges.

Nille Tornebye ved Niels Rønnestrand i Rette ædskede Sagen mod Torbiørn Legreid, og stillede den i beroe til næste Ting.

Wigleich Ødven har ved mundtlig Kald instævnet Lars Jacobsen Sæd for Giæld 4 dr:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Den instævnte mødte ikke; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af de næst forrige Vidner.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Udeblevne Lars Jacobsen Sæd gives Laugdag til næste Ting. <9>

Arne Kaaldskaar har instævnet Catrine Hielmevold for Giæld, eller resterende Renter 8 rdr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og

lide Dom i hoved Sag og Omkostninger. Den instævnte mødte ikke. Stævnevidnerne, Lænsmanden og Berge Traae, afhiemlede lovlig Varsel. Fremlagde dernæst Obligation med sin Paateigning, saa lydende. Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Catrine Hielmevold med Laugværge gives Laugdag til næste Ting. <10>

Publiceret

1: Ole Magnusen Børse og Iver Olsen Børses oprettede Contract om Gaarden Børse med videre, Dat: 27de Maij 1777.
2: Ole Magnusen Børsems Skiøde til Iver Olsen Børsem paa en halv Løb og Nie Marker Smør, ½ b:sk:, ½ g:sk: og 1/3 Løb Salt med bøxel, for Sum/m/a 337 rd:, Dat: 28de Maij 1777.
3: Iver Olsen Børsems Vilkaar brev til sin Fader Ole Magnesen og hustrue paa en deel Vilkaar af Gaarden Børsem, Dat: 27de Maj 1777.
4: Skifte brevet paa Gaarden Børsem, Passeret d: 10de Junj 1777, hvorudi er taget til Indtægt 1 Løb 6 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Børsem for 300 rd:, som saaledes er udlagt, Creditor Niels Følchedalen udlagt for Gield 22 Mrk: Smør, 1 b:sk:, 1 1/3 Løb Salt med bøxel, for 200 r:, Enken Ingeborg Olsdatter udlagt 13 Mrk: Smør med bøxel, for 50 rd:, Sønnen Peder Halvorsen udlagt 8 2/3 Mrk: Smør for 33 r: 2 mrk:, Datteren Anna Halvorsdatter udlagt 4 1/3 Mrk: Smør for 16 r: 4 mrk:

Udi Odels Sagen paa Gaarden Lindebreche i Ulvig blev, efter at Sorenskriveren med Laug Rettet havde Confereret, eenstemmig saaledes

Dømt og Afsagt

Det befindes af de Acten tiltagne Documenter, at Gaarden Lindebrække nu udi en lang Række af Aar har været udi Eye og brug af eet Ætlæg, og indtil de seenere Aar stedse af den ældste Søn. Citanten Halgrim Torbiørnsen er da upaatvivlelig Odels Prætendent og i nedstigende Linnie. Contra Citanten Torkild Lindebreche har ført Viidner, hvorved han tragtede iblandt Andet at beviise det Gaarden i mange Aar har været deelet i 2de brug. Vidnerne har forklaret, at Lindebrekke har været brugt af Fader og Søn tillige; men dette er ikke nok til Gaardens Deeling. Forordningen af 14de April 1769 i henseende Oddels Jordens Deeling er ikke efterkommet; ligesom de Producerede Skiøder udviiser, at Fader har Solgt den eene halve deel efter den anden til den Ældste Søn. End og den fremlagde Vilkaar Contract, dat: 15de Januv: 1762, viiser at Faderen Poul Lindebreche er overdraget 1/3 deel brug for sin Leve Tiid, i stæden for Vilkaar. Og da bemelte brug

1777: 79b

efter Faderens Død, skulde hiemfalde til Sønnen, som Eier; saa kan heller ikke saadant give Anledning til den formeening om 2de brug i Gaarden Lindebæche. I henseende Gaardens forbedring, da er der om ej fremlagt nogen lovlig besigtelses og Taxations Forretning; Og det øvrige af Viidnernes Forklaring bliver intet til {nøtte} Styrke i denne Odels Løsnings Sag. Da nu Citanten Halgrim Torbiørnsen, som rette Oddels baaren, før Jul afvigte har anbuden Løsnings Summen, og i mangel af sam/m/es modtagelse, udfærdiget Stævnemaal og Anlagt Sag efter Lovens bydende, forinden Torkild Poulsen fangede hævd: saa Kiendes og Dømmes af os enstemmig for Rett: Torkild Poulsen bør af Halgrim Torbiørnsen lade sig udløse de paastævnte 2 {spand} \Spand/ 4 ½ Mrk: Smør udi Gaarden Lindebræche, og til neste Fardag fravige, for den Summa 450 rd:, benævnt i Skiødet af 11de April 1767. Men da det under Sagens Drift er bleven oplyst, at Citanten har en ældre broder, og følgelig Odels berettiget, men, saa Vandvittig at han af bøygden har været underholdet, i mangel af Fornuftens brug, for at erholde Livs Ophold og Klæde: saa er det billigst, at Citanten, som {vel} \ogsaa/ i nedstigende Linnie dog nyder godt af den Vanvittiges Odels Rett, bør underholde ham med fornøden Føede og Klæde, paa det han ej skal være bygden til byrde. Saa betaler og Torkild Poulsen udi Processens Omkostning til Halgrim Lindebrekke 15 rd:, som alt efterkommes og udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under viidere lovlig Adfærd.

Udi Sagen anlagt af Tomas Torkildsen Haldanger mod Guro Haldanger, blev afsagt

Dom

Følgelig Lovens 5te b: 1 Cap: 1, 2den og 3 Art: bør Guro Haldanger opfylde den inden Aastæds Retten frivillig indgaaede Contract og Forliig af Dato 19de April 1776 i alle sine Poster. Citanten Reserveres lovlig Tiltale for sit Tab, formedelst Mislig Opfyldelse; Saa betaler og Guro Haldanger i den/n/e Processes omkostning til Citanten 2 rd:, alt at efterkommes og betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Executions Tvang.

1777: 80

Jacob Lydikke fremlagde den ved Sommer Tinget paalagde Regning af Liqvidations Mændene Lænsmand Niels Rønnestrand og Joseph Lille Graven, udi Sagen mod Ole Westrem. Regningen af Dags Dato er saa lydende:

Eragtet.

Sagen optages til d: 6 Nov: førstkommende.

Lænsmanden for Torchild Lindebrekke begiærede Doms Acten i den nu oplæste Sag beskreven, og leverede 4 Rigs Ort til det stemplede Papir.

Dernest blev af Fogden S: T: Hr: Korn inden Retten taget de sædvanlige Tings Viidner til bilag ved hans allerunderdanigste afleggende Regnskab, 1mo: et Angaaende alle de i Skibredet værende Selv Eiere og Jordebrugende. 2det: Et Ditto over den frivillige Gave in doblo. 3de: et over Aftags Forretninger i dette Skibrede. 4de: det store Tingsviidne, som indeholder 10 Poster med sine besvarelser. 6te:!! et Ditto Angaaende de Eedelig Saug Angivelser, og 7de: Restance Registeret over de Ordinaire Skatte Restancer; hvilke alle, efter at være Almuen forelæst, blev af dem saavel som de 2de Mænd, Lænsmand Niels Rønnestrand og Mads Kierland, tilstaaet at forholde sig rigtig.

De Laug Rettes Mænd som til anstundende Aar skal beklæde Retten er, Elling Hoversen Holve, 2: Niels Larsen House, 3: Aschout Torgersen Torbloe, 4: Sølfest Helgesen ibid:, 5: Torfind Johanesen Wattertved, 6: Aamund Hoversen Meaas, 7: Knud Svendsen Tved, og Josep Ellingsen Eide, alle Nye Mænd.

Og da ingen hafte viidere med Tinget at bestille, blev sam/m/e paa lovlig maade ophæved.

Anno 1777, den 27de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kintzervig og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**, overværende Kongl: Maj:ts Foged hr: Koren, med Skibredets Lænsmand Jon Hougse; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Svend Østensen Rateig, 2: Tobias Pedersen Espe, 3: Asbiørn Endresen Tvesme, 4: Tobias Larsen Bue, 5: Hans Hansen Langesæter, 6: Tosten Johannesen Hofland, 7: Ole Heljesen Jordal, og 8de; Ingebret Knudsen Schelvig.

Hvorda! blev publiceret hvad forhen for Jondals Skibredes Ting findes specificeret.

Den 28de Octob: Continuerede Høste Tinget med Kintzervigs Skibreede, og blev da til Publication fremleveret følgende Documenetr.

1: Anviist til udslettelse Svend Berges Obligation til Hr: Lieutenant Burgrav paa 100 rd:, Pantsat 1 pund 11 ¼ Mrk: S:, ½ Gedskind, med bøxel udi Gaarden Berge, Dat: 30de Maj 1771, bet: efter qvit: af 14de Septembr: 1776.
2: Ole Nedre Berges og Biørne Biørnesen

1777: 80b

Brateteig oprettede Contract om en Jordepart i Gaarden Bratheteig i Røldall, Dateret 24de Octobr: 1776.
3: Niels Hamre med fleeres Skiøde til Biørne Biørnesen Bratheteig paa 18 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Bratheteig for 40 rd:, Dat: 24de Octobr: 1776.
4: Siur Jonsen Øystenæs Obligation til Willich Askildsen Sexe paa 140 r:, pantsat 2 pund 22 7/8 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Østenæs, Dat: 27de Octobr: 1777.
5: Lars Tomasen Berges Pante Obligation til Chresten Danielsen Etrem, stor 120 r:, pantsat 1 pund 11 ¼ Mrk: Smør, ½ Gedskind med bøxel og herlighed i Gaarden Berge, Datered 27de Octobr: 1777.
6: Isach Samsonsen Aases Skiøde til unge Karl Phillipus Torbiørnsen Alsager paa 1 pund 3 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Aase for Sum/m/a 70 rd:, Dat: 27de Octobr: 1777.
7: Svend Tomasen Berges Obligation til Hover Olsen Præstegaard, stor 120 rd:, Pantsatt 1 pund 11 ¼ Mrk: Smør, ½ Gedskind med bøxel i Gaarden Berge, Datered 27de Octobr: 1777.
8: Orm Olsen Nedre Berges Skiøde til Svend Olsen Berge paa ¼ Part i Røldals Annex Kirke i Suldals Præstegield, for Summa 62 rd:, Dateret 27de Octobr: 1777.
9: Svend Olsen Berges Obligation til Haagen Olsen Espe for Summa 49 rd:, der fore Pantsat den ovenbenævnte Fierdepart i Røldals Annex Kirke, Datered 27de Octobr: 1777.
10: Niels Helgesen Hamres Skiøde til Osmund Olsen Øvre Berge paa ¼ Part udi Røldals Annex Kirke i Suldal Præstegield for Sum/m/a 74 rd:, Datered 27de Octobr: 1777.
11: Jørgen Knudsen Freims og Samson Olsen Freims Oprettede Contract om ½ Løb 9 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Freim, Datered 27de Octobr: 1777.
12: Iver Olsen Reisetters Oblig: til Haagen Knudsen Brat-Espe, stor 160 r:, [pantsat] 1 Spand 4 Mrk: Smør og 1 Gedskind med bøxel i Gaarden Reisætter, Datered 27de Octobr: 1777.

Anno 1777, den 28de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Kintzervigs og Røldals Skibreder, tilstæde det i Gaar anførte Laugrett.

Wetle Horre af Røldal i rette ædskede den forrige Sag mod Lars Mæhuus for Giæld 49 rdr: efter forrige Tilførsel, ville fornemme om den instævnte nu møder.
Lars Mæhuus mødte og vedtog at være Citanten skyldig 36 rdr: 12 s: meere eller mindre, hvilken han var villig at betale, men foregav at have en anden Sag med Citanten og fleere, hvor han formeener at faae tilgode, og derfor meener at kunne liqvidere.
Wetle Horre var Dom begiærende paa hans

1777: 81

Fordring 49 dr:, og Processens Omkostning skadesløs.
Lars Mæhuus ligeledes inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 27de Nov: anstundende, da Dom eller Kiendelse skal efter Beskaffenhed vorde afsagt.

Lars Mæhuus i Rette ædskede den forrige Sag mod Jørgen Freim og Østen Jordal; fremlagde Rettens seeneste Kiendelse saa lydende:

Jørgen Freim og Østen Jordal mødte for Retten, den første sagde at han ey var tilstæde ved Aastæds Forretningen, men fremlagde et Protocol Udtog af 19 Febr: 1777. Acten tiltaget, saa lydende: Østen Jordal sagde, at han har betalt Citanten saaledes at det blev beregnet i Omkostningerne paa Aastæds Sagen.

Parterne vare begge Dom begiærende, og inlod Sagen med Paastand om Omkostninger skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 27 Nov: førstkommende.

hr: Foged Koren fremlagde Laugdag mod Sigvald Svendsen Tveto og Qvindemennesket Sigri Jerandsd: Holmen, saa lydende: fremlagde dernæst Sogne Præstens Attest af 30 Sept: d: A:, saa lydende:

Lænsmanden Jon Hougse, som beordret Defensor, mødte for de instævnte, og anmeldte, at de ville ægte hinanden saasnart Qvinde mennesket var confirmeret, og at saadan Confirmation ey endnu var foretaget, var formodentlig der af, som bekiendt, at Annexet er saa langt borte liggende, at Præsten ikkun faae gange om Aaret kommer til Røldal, og saaledes en meere siælden Underviisning foretages,

Actor ansaae Defensors Tilførte allene som en Undskyldning til formeentlig Befrielse for de Instævnte; kunde derfor ikke billige samme, men maatte paastaae Dom efter Forord: 2 Septbr: 1745, og videre efter Loven, allerhelst da det falder af sig selv at de for den corporlige Straf tilligemed de større Lejermaals Bøder bliver befriet i fald de ægte hinanden.

Defensor refererede sig til sit forrige og var Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til d: 27 Nov: førstkommende.

Helje Ormsen Hamre af Røldal anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Knud Bustetun betreffende en hest, som den instævnte skal have kiøbt af ham og so[l]gt til en anden, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Tids-Spilde med Omkostninger at svare.

Knud Bustetun mødte for Retten, og declarerede, at han har aldeles ingen Handel med Citanten i den paastævnte Anledning, og paastod at han maatte beviise sin Fordring.

Citanten agtede at beviise Sigtelsen til næste Ting.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Citanten haver at beviise Sigtelsen og i Rette føre det fornøden agtende.

hr: Foged Koren har ved mundtlig Varsel ladet inkalde Jon Johansen Berge og Hustrue Sigri Isachsdatter for fortilig Sam/m/enleye, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.

1777: 81b

Den instævnte mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Svend Grimen.

Fogden paastod Laugdag.

Eragte[t].

Den udeblevne Jon Johannesen Berge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Dernest blev Publiceret følgende Documenter.
1: Ole Aamundsen Øvre Dalens bøxel Seddel til Siur Torkildsen Rogdeberg paa 1 pund 6 Mrk: Smør i Gaarden Rogdeberg, med Revers, Datered 27de Septembr: 1777.
2: Hr: Geberal Krigs Commissaire Gelmuydens Skiøde til Peder Mochestad paa bøxel Retten til ¾ Løb Smør og 1 ½ Løb Salt i Gaarden Mochestad, Kirke Gods, for 250 rd:, Dat: 18de Julj 1777.
3: Endre Svendsen Oddels Transport paa 3 Spand Smør med bøxel i Gaarden Helland for 55 r: til Jens Endresen Opedall, Datered 9de April 1777.

Fogden hr: Koren har inkaldet Skydsskafferen Svend Knudsen med de fleere som ikke mødte og forskaffede Skyds til General Major Schact afvigte Sommer til Mynstringen i Graven; de øvrige stævnte ere Ole Anfindsen Housted!! (Houstved), Amund Brandstvedt, Tor Hougstvedt, Asbiørn ibid:, Hans Langesæter; Jacob, Halvor og Lars ibid:, Hans øvre Qvale, Ole Utne, Magnus ibid:, samt Elling og Siur ibid:, alle at lide Dom til Bøders Udredelse og Processens Omkostning at svare.
Skafferen mødte selv og vedtog lovlig Varsel for alle de i denne Sag instævnte; og tilstode, at de ikke kom paa rette Tid til den tilsagde Skyds.
Fogden paastod, da Sigtelsen var tilstaaet, at alle de instævnte maatte tilfindes at bøde efter Skyds forordningen, og udi Processens Omkostning inberegnet Stævne Penge, 2 rdr: for hver af de instævnte; og at Skydsskafferen desuden maatte undgielde efter Fortieneste for sin Forsømmelse.
De instævnte anmeldte, at de mødte efter Tilsigelse hos Skydsskafferen, men der maatte de bie saa længe, at de ikke kom til rette Tid at skydse General Majoren, hvilket Skafferen tilstod.

Eragtet.

Sagen optages til d: 27de Nov: anstundende.

Lars Jonsen Maagestad anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Ole og Asbiørn Store Naae, Ole og Christen Lille Naae, it:!! (item) Aad, Johannes, Ole og Helje Qvæstad, at høre under Faldsmaal instævnte Vidner Knud Maagestad, Endre ibid:, og Wiglich Reisæter, betreffende et Æble Giærde, som Citanten paa sin Ejendom haver opsatt, og de instævnte nedrevet, samt derefter at modtage Dom til Undgieldelse og Processens Omkostning at svare.
Alle de instævnte, saavel Parter som Vidner, mødte for Retten og vedtoge lovlig Varsel, sagde derhos, at de ikke har nogen anden Vey, som de og Formænd stedse har brugt, og er dem heel nødvændig.
Citanten bad Vidnerne afhørte, og først

fremstilled Beskikkelses Vidnerne Knud og Endre Maagestad, som aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede, at afvigte Sommer ved St: Hans Tid vare de udsendte af Citanten at tilsige de instævnte, at de ey maatte bruge den paastævnte Vey, hvor han havde satt et Giærde, som hindrede at komme frem med Kløv. de instævnte svarede, at de ey ville fravige at bruge Veyen førend Retten skildte dem ad. videre, imod høsten afvigte blev Knud Maagestad atter anmodet at besee Giærdet som Citanten havde opsatt, og befandt da omtrent 4 Favner Giærde var nedrevet paa Lars Jonsens Eyendom. Aad Qvæstad spurgte Vidnet Knud Maagestad {Wigleich Reisæter}, om de ikke bestandig har brugt den paastævnte Vey? Sv: han veed ikke hvor længe de har brugt Veyen, ikke heller om det har været bestandig, men af og til. Vidnet veed ikke om de har nogen anden Kiørsel Vey; ligesom det er omtrent for et Par Aar

siden Citanten har opsatt det stykke af Giærdet som hindrer Veyen. Citanten bad Vidnerne tilspurgt, om der ikke er god Vey at faae paa de instævntes egen Eyendom? Sv: Jo! med Arbeyde kan de faae gandske god Vey paa deres egen Eyendom. Paa nærmere Spørgsmaal sagde Vidnet, at han ikke har seet, at de instævnte har kiørt denne paastævnte Vey, dog har Asbiørn engang kiørt eet høe Læs, men ikke paa Veyen, da han kiørte over Agrene. Vidnerne ere afskediged.

Wigleich Reisæter aflagde Eed, og vidnede gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne Knud Maagestad, med hvilket han var tilstæde ved den sidste Besigtelse, da han saae Giærdet at være nedkastet.

Lars Jonsen Maagestad, da Sigtelsen var beviist, at de instævnte, neml: har nedkastet et af ham paa sin egen Eyendom opsatte Giærde til sin Æble Gaard; saa paastod han at de maatte tilfindes passelige Bøder, erstatte Skaden og betale Processens Omkostning efter Rettens Skiøn.

De instævnte agtede at beviise at de ey har nogen anden Vey eller kan faae den, men har brugt denne paastævnte, de og deres Formænd i meere end 60 Aar, og til saadant at beviise bad om Anstand.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

hr: Foged Koren har paa Justitiens Vegne inkaldet Christen Olsen Hofland at høre Vidner Tosten Hovland og Ole Heljesen ibid:, betreffende Forprang og Brændeviins Salg baade efter Potte og Pegle Maal, derefter at modtage Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Stævne vidnerne Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede Stævnemaalet i Mangel af Møde.

Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Christen Olsen Hofland gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Tosten Hofland og Ole Heljesen ibid: forelegges under Faldsmaal til samme Tid.

1777: 82b

Haldor Espe ingav Laugdag mod Knud Siursen Espe, saa lydende:

Den instævnte mødte for Retten, ville hverken nægte eller tilstaae at han havde slaaet eller kastet Steen til Citanten.

Vidnerne vare alle tilstæde og tilstode lovlig Varsel.

1ste Vidne, Haagen Olsen, aflagde Eed og vidnede, at næst afvigte Foraar i Vaar-vinden kom Citanten til Vidnet og foreviiste den bekomne Skade, og sagde, at den instævnte havde kastet til ham med en Steen; Vidnet saae ikke at det passerede, men at Haldor var blaae og blodig under det venstre Øye; Vidnet derpaa spurgte Knud Siursen om han havde forøvet denne Giærning, hvilket han hverken nægtede eller tilstod; men sagde allene, at Haldor kunde kiørt en anden Vey.

2det Vidne, Niels Ellingsen, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

3de Vidne, Hiermund Svendsen Espe, aflagde Eed og vidnede, at han var paa sit Arbeyde, og veed saa[ledes] intet andet hertil, end at Haldor Espe lagde ham i Marken nogle gange efter hinanden, men saae ikke at Haldor slog ham; Vidnet saae derefter at Knud kastede een Steen til Citanten og traf ham i Ansigtet saa Blodet flød derefter.

Den instævnte bad om Anstand til næste Ting for at føre Vidner og beviise Oprindelsen eller Anledningen til det paastævnte.

Eragtet.
Paa Forlangende udflyttes Sagen til næste Ting, da Knud Siursen i Rette fører det fornøden agtende.

Haldor Espe ingav Lavdag mod Samson Pedersen Frøsvig, læst saa lydende:
Den Laugdagede mødte, men nægtede Kravet, og vidste intet at være Citanten skyldig.
Haldor Espe fremlagde Skifte brev af 21 Sept: 1775, som viiser at paa Samson Pedersen er ansatt Huuse Reparation 10 rdr:, og begiærede det Sagen vedkom/m/ende Acten tiltagen. og derefter var Dom begiærende til Betaling, og Omkostningen 2 rdr:
Samson sagde at have Fordring paa Citanten, og naar han faaer samme betalt, saa vil han og godtgiøre den paastævnte Fordring, og dermed inlod Sagen Dom.
Eragtet.
Sagen optages til d: 27de Novembr: førstkommende.

Jørgen Jaastad fremlagde Laugdag mod Jon Nielsen Øvre Qvale for Giæld 7 mrk: 2 s:
Jon Nielsen mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde, at han har betalt og leveret {Citantens} \hans/ Broder den fulde Betaling, som denne igien leverte Citantens Søn, og at han taalte Penge[ne] 3de gange, og de befandtes rigtig. Anmeldte dernæst at ville instævne Vidner, Citantens Sønner, at udsige deres Sanhed hvor mange Penge der blev modtaget.
Eragtet.
Til næste Ting bør de paaberaabte Vidner føres, og til den Tid Sagen udflyttes.

1777: 83

Asbiørn Johannesen Mouge ingav Laugdag mod Knud Amundsen ibid:, saa lydende:
Lars Knudsen Maage mødte for den instævnte og vedtog lovlig Varsel.
Parterne meente at blive venlig foreenede, og for at arbeyde herpaa bad de Sagen stillet i beroe til i Morgen, som Retten accorderede.

hr: Foged Koren har til dette Ting ladet instævne Tosten Jacobsen Apolde fordi han har drevet Handel og Løsgiængerie, derom at modtage Dom til Undgieldelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Tosten Hofland mødte for den Instævnte, som hans Farbrode, og vedtog lovlig Varsel. Anmeldte derhos, at den Instævnte var gam/m/el og svag, saa han har faaet Udyg[tig]heds Pas fra det militaire, og foregav at beviise det han ey kan faae Tieneste og ey befatte sig med Handel, derfor bad om Anstand til næste Ting.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Tosten Jacobsen i Rette fører de paaberaabte Beviis, eller Dom modtage. Denne Kiendelse besørges derfor lovlig forkyndt.

Hr: Foged Koren anmeldte at have til dette Ting med mundtlig Varsel ladet instævne Maritha Arnesd: yttre Bleje for begaaet Leyermaal med sit Søskendebarn, Soldat Siur Nielsen Tveto, som til Vædermæle er tilkaldet, derom at modtage Dom til Undgieldelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.
De paagieldende bleve paaraabte, men ingen svarede.
Stævne vidnerne afhiemlede lovlig Varsel.
Fogden paastod Laugdag, og reserverede til næste Ting at fremlegge Præste-Attest.
Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Maritha Arnesd: og Siur Nielsen Tveto gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Den 29de Octobr: Continuerede Høste Tinget med Kintzervigs Skibreede,

og blev da fremleveret til Publication følgende Documenter
1: Ole Knudsen Jøsendals Despensations Forretning paa 1 Løb 1 pund 5 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Jøsendal, Dat: 25de Octobr: 1777
2: Asbiørn Johanesen Mouges Mortification paa en af Ole Knudsen Jøsendal til ham udstæd Pante Obligation stor 50 rd:, hvorfor er Pantsat ½ Løb 14 ½ Mrk: Smør i gaarden Jøsendall, Dat: 25de Octobr: 1777.
3: Hr: Borgemæster Formans Frelse Seddel til Hans Hansen Utne paa Opsideren Gutorm Gundersens brug i Gaarden Utne, Dat: 10de Octobr: 1777.

Dernest lod Fogden inden Retten tage og oplæse de sædvanlige Tingsviidner til bielag ved sit allerunderdanigst afleggende Regnskab, nemlig: 1: over alle de i Skibredet værende Selv Eiere og Jordebugende, 2det: Et over den frivillige

1777: 83b

Gave in dublo, 3de: et over Aftags Forretningerne i dette Skibrede, 4de: det store Tings vidne, som indeholder 10 Poster med sine besvarelser, 6te:!! et Ditto angaaende de Edelige Saug Angivelser, og 7de: Restance Registeret over de Ordinaire Skatte Restancer, hvilke alle, efter at være Almuen forelæst, blev af dem, og i sær af de 2de Mænd Lensmand Jon Torgilsen Hougse og Svend Knudsen Grime tilstaaet at være rigtig efter enhvers indhold.

De Laug Rettes Mænd som til anstundende Aar skal beklæde Retten, 1: Tosten Larsen Mochestad, 2: Siur Willichsen ibid:, 3: Samson Larsen Fræsvig!! (Frøsvig?), 4: Svend Olsen Berve, 5: Lars Jonsen Eidnæs, 6: Aamund Gundersen Jaastad, 7: Ole Helgesen Instenæs. og 8de: Tomas Torkildsen ibid:, alle Nye Mænd.

Og da ingen hafde viidere med Tinget at bestille, blev sam/m/e paa lovlig maade ophæved.

Anno 1777, den 6te Novembr:, blev Retten sadt paa det Almindelige Tingstæd for Gravens Skibreede, Eide grund, til Doms Afsigelse udi de paa afvigte Høste Ting for bemelte Skibreede til i dag optagne Sager! Retten betient af efterskrevne Eedsorne Laug Rettes Mænd, 1: Mads Kierland, 2: Iver ibid:, 3: Jørgen ibid:, og Tosten ibid:

Hvorda! Udi Sagen Anlagt af Johanes Frostad mod Ole Aasen, blev afsagt saadan
Dom!
Den indstævnte Ole Aasen har hverken mindelig rettet for sig, eller mødt med Modsigelse ved Sagens Slutning. Thi Kiendes for Rett: Ole Aasen bør til Citanten Johanes Frostad betale de paastevnte og Resterende 4 mrk:, og udi Processens Omkostning 2 rd:, Alt inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen Anlagt {af} \mod/ Chrestoffer Wevelien af Aslach Warberg, blev afsagt saadan
Kiendelse
Chrestoffer Wevelien har tilstaaet at være Aslach Warberg skyldig for 9 Pund Tallig, mindre 3 Mrk:; men Baar Sæbe har

benægtet at være den indstævntes Cautionist i den/n/e Handel, og Citanten har alleene paastaaet dennes benægtelses Eed; Thi har Aslach Warberg til neste Ting lovlig at tilkalde Dem begge, og at beviise i det mindste saaledes, at det kan formodes, at Baar Sæbe virkelig har været Cautionist i denne Handel.

Udi Sagen Anlagt af Aslach Ourdall mod Ole Jonsen Solberg, blev afsagt saaledes
Dom!
Med de Acten tilførte Viidner er det ligesaa lidet beviist, at Ole Jonsen Solberg har tiltaget sig noget nyt brug med det paastevnte Tøm/m/er løb, som hvad skade dermed virkelig er foraarsaget; Thi friefindes den indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag, dog Reserveres lovlig PaaAnke i fald beviislig Skade paa Skov eller Mark maatte for fremtiiden befindes og Taxeres. Processens Omkostninger ophæves.

Udi Sagen Anlagt af Ole Wæstrem mod Siur Poulsen Spaanem, blev afsagt saadan
Dom!
Sigtelsen er beviist med den i rette lagde Obligation af 23de Octobr: 1771; hvor imod Siur Poulsen alleene har forebragt at Renterne skulde være betalt, dog uden i mindste maade at have godtgiort saadant: thi Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: Siur Poulsen Spaanem bør til Citanten Ole Wæstrem betale den paastevnte Capital med Fire Hundrede Fem og Sextie Rigsdaler, og Renter til betaling skeer, alt efter den bemelte Obligations formeld, samt i Processens Omkostninger 2 rd:, som alt udredes og betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlig forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen Alagt af Jacob Lydeke mod Ole Wæstrem, blev afsagt saadan
Kiendelse
Ved at eftersee den af de i den/n/e Sag beskikkede Liqvidations Mænd, Lænsmand Niels Rønestrand og Josep Lillegravens fremlagde Liqvidations Reigning, befindes sam/m/e at være aldeles ubestemt, og til ingen oplysning for Retten, udi en saa indviklet Regnings Sag som den/n/e; Thi paalegges

atter bemelte Liqvidations Mænd, i Parternes overværelse at forfatte en ordentlig Liqvidations Regning, hvor ved maae Liqvideres Parternes fremlagde Regninger, og benævnes hvem af dem der bliver hin anden skyldig; til hvilke ende Sagen udfløttes til neste Ting.

Anno 1777, Den 27de Novembr:, blev Retten sadt pa det almindelige Tingstæd for {Gravens} Kintzervigs Skibreede, Utne Gaard, til Doms Afsigelse udi de paa afvigte høste Ting for bemelte Skibreede til i dag optagne Sager; Retten betient af efterskrevne Edsorne Laug Rettes Mænd, 1: Iver Torkildsen Utne, 2: Lars Larsen Utne, 3: Iver Torbiørnsen ibidem, og 4: Aamund Gundersen Utne.

Hvorda! Udi Sagen Anlagt af Wetle Horre mod Lars Mehuus for Gield, blev afsagt saadan
Dom!
Citanten har for denne Ret indkaldet Lars Mehus, og ved endelig Deduction paastaaet Gields Fordringen med 49 rd: Den indstævnte har ikke kundet benægte Kravet, men paastaaet

Liqvidation, formedelst en forhen eller i midlertid Passeret Caution. Citanten har under Sagen oplyst at Kravet Reiser sig af handel; ligesom han tilbyder sig at opfylde Cautionen, naar Lars Mehuus beviiser sig berettiget at annam/m/e Cautionens beløb, og at intet eller alt hos Hoved Manden har været at erholde; Efter saadan Sagens beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Lars Mehuus bør til Wetle Horre betale de paastevnte og paastaaede 49 rd:, som er reen og tilstaaet Gield; der imod Reserveres Lars Mehuus paa lovlig maade sin Ret at paatale, betreffende den ommelte Caution, om han dertil finder sig beføyet, saa betaler og Lars Mehuus til Citanten udi Processens Omkostning 2 r:, som alt betales 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under executions Tvang.

Udi Sagen anlagt af Lars Meehuus Contra Jørgen Freim, betreffende Aaboed paa Gaarden Grove, blev afsagt saadan

Kiendelse

Det befindes ved Actens Revision, at Sigtelsen aldeeles ikke er beviist; ligesom den eene indstævnte, Østen Jordall, paastaar at Kravet skal være betalt paa anden maade; Thi haver Citanten lovlig at beviise Kravet for

1777: 85

Aaboeden paa Gaarden Groves Huuser, da hverken Taxations Forretning derover er fremlagt, ej heller oplyst paa hvad Grund Jørgen Freim og Østen Jordall er tilkaldede, saadan Aaboed at tilsvare: derfore udflyttes Sagen til neste Ting, da Citanten fremfører det fornøden agtende til Sagens sande Oplysning.

Udi Sagen Anlagt paa Justitziens vegne af S: T: Hr: Foged Korn mod Sigvold Svendsen Tveito og Sigri Joransdatter Holmen for Leiermaal, blev afsagt saadan

Dom!

Det er i Acten oplyst at det paastevnte Leiermaal er begaaet, og det forinden Qvinde Menneskets Confirmation: Thi Kiendes for Rett: Sigvold Svendsen og Sigri Joransdatter Holmen bør følgelig Lovens 6te b: 15 Cap: 1 Art: udreede Leiermaals bøder, han 12 rd: og hun 6 Rdr:, samt at hensettes paa Vand og brød i 8te Dage efter Forordningen af 8de Junj 1767, og følgelig Forordningen af 2den Septembr: 1745, at Arbeide hver ½ Aar i Bergens Manufactur huus, saafremt de ikke efter høyst bemelte Forordning ægter hin anden; endelig, betaler de en for begge og begge for en den/n/e Actions bekostning med 2 rd: 3 mrk:, 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Udi Sagen Anlagt af S: T: Hr: Foged Korn paa Justitziens vegne mod Skydsskafferen Svend Grime med fleere, blev afsagt

Dom!

At de indstævnte ikke haver indfundet sig til den tilsagde og paastævnte Skyds, saa at Regiments Chcefen!! var forlegen, og til sin Reises befordring maatte antage anden fløtning, det er uimodsagt; og da saadan efterladen og Gienstridig Forhold er for Reisende i almindelighed til fortræd og ophold, og tvert imod Skyds Forordningen og foranstaltningers hensigt: Saa Kiendes hermed for Rett: Ole Anfindsen Hougstved, Aamund Brandstved, Tore Houstved, Asbiørn ibd:, Hans Langesætter, Jacob, Halvor og Lars ibid:, Hans Øvre Qvale, Ole Utne, Magnus ibid:, samt Elling og Siur ibid:, bør hver betale de Mænd som befordrede {Dem} General Majorens Skyds til Gravens Sogn med 8 s:, og ligeledes hver til Kintzervigs Præstegields Fattig Casse for Deres forsøm/m/else 16 s:, og Skyds skafferen Svend Grime til bemelte Cassa 2 mrk:, samt alle for en og en for alle udi denne Processes Omkost-

1777: 85b

ninger at betale 5 rd: Alt at betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen anlagt af Haldor Espe mod Samson Frøsvig, blev saaledes

Eragtet

Samson Frøsvig har inden Retten anbragt at have Fordring paa Citanten; Thi bør han fremlegge Contra eller Liqvidations Regning, og Sagen til den Ende Udfløttes til neste Ting.

1777

.....

1778

(1778: 85b)

Anno 1778, den 14de Maji, holdtes **almindelig Sommer Ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**; præsiderende ved Retten S: T: hr: Stiftbefalingsmand de Schouboe; og nærværende Kongl: Maj:ts Foged hr: Koren med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd, 1: Endre Iversen Sætvedt, 2: Tosten Pedersen Houestad!! (Ouestad), 3: Torkild Larsen Torvigen, 4: Samson Jonsen Sollesnæs, 5: Johannes Salomonsen Svaesand, 6: Wiglich Tostensen Fladebøe, 7: Lars Samsonsen Birkeland, for ham Samson Larsen ibid:, og 8: Ole Heljesen Maalven, for ham Helje Olsen Maalven, samt Skibredets Lænsmand Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev allerunderdanigst og underdanig læst de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser i følgende Orden:

1: Bestalling for hr: Ulrich Wilhelm Koren at være Foged for Sundhord og Hardanger Fogderie under Søndre Bergenhuus Amt. dat: Fredensborg d: 29de Maji 1777.

2: Placat ang: Dommes Execution hos privilegerede Personer. dat: 21 Jan: 1778.

3: Forordning ang: Tobaks Forarbejdningen og Tobaks Handelen i Norge. dat: 23 Martii 1778.

4: Rescript af 11de April 1778, angaaende Tobaks Handelens indretning i Norge paa Landet med viidere.

5: Rescript af 31de Martj 1778, hvor ved befales, at forekomme den i Norge i svang gaaende løsagtig omgang i bonde Standen paa Landet.

6: Rescript af 19de Decembr: 1777, angaaende Udlæg i Skifterne for Kongl: Skatter og Rettigheder med viidere.

7: Stiftets skrivelse af 20de Januv: 1778, angaaende Ulds indbringelse til Bergens Manufactur Huus.

8: Reschript af 10de Januv: 1778, angaaende de anbefalede Erklæringer paa de til de Kongl: Colegier indkomne Memorialer.

9: Stiftets skrivelse af 13de April d: A:, Angaaende en fra Bergens Tugthuus undvigt Persohn ved Navn Johanes Olsen.

10: Dittos skrivelse af 2den Maj 1778, angaaende en for Tyverie actioneret Delinqvent Navnlig Niels Larsen Tobiasen af Guldals Fogderie.

1778: 86

11: Stiftets skrivelse til Fogden, af 11de Maj 1778, angaaende en fra Bergens Fæstning undvigt Persohn navnlig Chresten Lindberg.
12: Stiftets skrivelse til Fogden, angaaende Kongs Korns udleverelse for Contant betaling.
13: Rescript af 31de Martj \d: A:/, angaaende adskillige foranstaltninger ved Fiske Tiendens modtagelse i Bergen med viidere.
14: Hr: Ulrich Wilhelm Korns!! (Korens) bestalling, af Dato 29de Maj 1778, her efter at være Foged over Hardanger og Syndhord lens Fogderie.

Johannes Espeland anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Leylænding Lars Underhougen til at anhøre Viidner betreffende en imellem dem ingaaet Foreening om at fravige den tilbøxlede Jord Underhoug, samt derefter at modtage Dom til Foreeningens Opfyldelse, neml: at fravige Jorden med videre, og Processens Bekostning at erstatte. De tilkaldte Vidner under Faldsmaal ere Aamund Espeland, Helje Molven, Jon Kopren, Thomas Skaffer og Tosten Fladebøe; hvilke alle han begiærede paaraabt.
Lars Underhougen mødte, tilligemed hans beslægtede Iver Jonsen Wigene, og vedtog lovlig Varsel, tilkiendegav dernæst at have contra instævnt Johannes Espeland i denne Sag at høre contra Spørsmaale til de benævnte Vidner, item de under Faldsmaal tilkaldte Siur Præstegaard, Aad Bræche og Samson Underhoug, derefter at anhøre Dom, hvorved Contra Citanten formeener at blive friefunden for Tiltale, og derimod at blive erstattet denne Processes Bekostning.
De benævnte Vidner mødte alle, undtagen Contra Citantens Siur Præstegaard og Aad Bræche.
Kalds mændene Lænsmand Johannes Wiig og Thomas Erichsen aflagde Eed efter Loven, at de udeblevne Vidner med fulde 14 Dages Varsel vare tilkaldede. Istæden for Vidnet Helje Molven sidder som Laugrettesmand: Iver Underhoug. Vidnerne bleve alle for Retten fremkaldte. Citanten begiærede Vidnerne eedfæstede og afhørte.
1ste Vidne, Amund Espeland, aflagde Eed efter Loven at ville vidne Sanhed, og paa hoved Citantens Spørsmaal svarede, at omtrent 5 Uger før Juul afvigte 1777 var Vidnet tilligemed Helje Molven hos den instævnte Lars Underhoug for at tilsige ham at fravige Jorden Underhoug til næste, eller dette Aars Fardag; og hvortil Lars Underhoug svarede, at han ikke vilde fravige Jorden, uden han fik Tilladelse at bygge sig et huus paa Gaardens Grund; Vidnet sagde derhos, at det ey tilbød den udsagde sine Bøxel Penge tilbage. Ingen af Parterne havde dette Vidne at lade meere tilspørge, er derfor afskeediget.
2det Vidne, Helje Molven, aflagde Eed, og forklarede ganske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een Tid og i samme Ærende var tilstæde.
3de Vidne, Jon Kopren, aflagde Eed, tilligemed Thomas Erichsen Skaffer, der conjunctim vidnede: afvigte 12te Decembr: 1777 vare de udsendte af Johannes Espeland at stævne Lars Underhoug at fravige Jorden til næste Fardag, da de tilspurgte om han ville anhøre Stævning, eller godvillig fravige; Lars Underhoug blev ikke stævnt, siden Partene bleve saaledes foreenede, at Lars skulle til næste Fardag røddig giøre Gaarden, og Citanten skulle tilhøre de 2de huuse, eet Fæe huus og et Baade Skygge, som var bygget paa uryddet Tuft, derimod skulle Citanten modtage de øvrige Huuser og jord i den Tilstand de forefandtes.
5te Vidne, Tosten Fladebøe, aflagde Eed, og tilligemed Thomas Erichsen under forrige

1778: 86b

Eeds Kraft vidnede, at ved Kyndelmisse Tid i Vinter vare Vidnerne udsendte til Lars Underhoug og tilbød ham sine udlagde Bøxel Penge 5 rdr: 5 mrk: efter Loven, men Lars ville da ikke modtage dem. Ingen havde dette Vidne meere at tilpørge, er derfor demitteret.

Contra Citanten begiærede det mødende Vidne Samson Jonsen Underhoug eedfæstet og afhørt. derefter aflagde Eed efter Loven og forklarede, at afvigte Sommer 1777 ved Paaske Tid, solgte Citanten den sig tilhørende halve Stue, og hvor Lars Underhoug boede, til Vidnet, som selv eyede den anden halve Deel i bemeldte Stue. Lars Underhoug paastod da, at Johannes Espeland skulle bygge en Stue igien til at boe udi; men han svarede, at Lars Underhoug skulle selv opbygge sig en Stue, eller og til Fardag fravige Jorden, men ville han bygge, saa skulle han og, neml: Lars, blive boende paa Gaarden; item vidnede, at Lars Underhoug byggede sin Stue den selv samme Sommer. Videre forklarede Vidnet, at \da/ de først benævnte og afhørte Vidner Amund Espeland og Helje Molven var hos Lars Underhoug for at udsige ham, sagde denne og paastod at ville have sin Bøxel tilbage, item de udlagde Bekostninger paa huuser og jord, hvortil Johannes da svarede, at det passerede førend han fik Jorden, og derfor formeente ey at blive ansvarlig; videre at Lars paastod at maatte tage sine huuse, som ere bygde paa øde Tuft; og dertil svarede Johannes Ney!

Contra Citanten dernæst begiærede de udeblevne Vidner forelagt Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Vidner Siur Præstegaard og Aad Bræche forelegges under Faldsmaal til næste Ting at møde. og Lars Underhoug besørger lovlig Varsel.

Johannes Torvig ingav Laugdag mod Jacob Jacobsen!! (Johannesen) ibid:, saa lydende:

Vidnet Johannes Tuften mødte, aflagde Eed og vidnede: ganske eenstemmig med forhen afhørte Vidne Iver Berje. Vidnet er afskeediget.

Johannes Torvig paastod Dom til Forligets Opfyldelse og Processens Omkostning skadesløs.

Jacob Torvig infandt sig ikke efter Paaraab.

Afsagt Dom:

Det er beviist, at Jacob Johannesen Torvig er foreenet med Citanten om 1 rdr: Betaling for de paastævnte Steen Heller; thi Kiendes og Dømmes for Rett: Jacob Johannesen Torvig bør i følge sin Forpligtelse betale Een Rigsdaler til Citanten, og udi Processens Omkostning 9 mrk:, inden 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

hr: Foged Koren har ved mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Berje Jonsen Qvale for Løsgiængerie og utilladelig Handel, derom at høre Vidner og lide Dom til Undgieldelse, og Omkostning at svare.

Den Paagieldende blev paaraabt, men ingen svarede.

Stævne Vidnerne Johannes Wiig og Baar Jacobsen afhiemlede lovlig Varsel.

hr: Fogden paastod Laugdag.

1778: 87

Eragtet.

Den udeblevne Berje Jonsen Qvale gives Laugdag til næste Ting.

Dernest blev til Publication fremleveret følgende Documenter

1: Anviist til udslettelse Samson Larsen Bierchelands Oblig: til Erich Akkre!! (Aakre?), stor 60 r:, betalt efter qvitering af 8de April 1778, Dat: 18de Maj 1770.

2: Samson Larsen Bierkelands Skiøde til sin Søn Lars Samsonsen paa 1 pund 14 ½ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Bierkeland, for Summa 38 Rdr:, Datered 20de Octobr: 1777.

3: Dittos Skiøde til Ditto paa 1 pund 6 Mrk: Smør, ¼ bukskind med bøxel i oven benævnte Gaard for Sum/m/a 34 rd: 3 mrk:, Dat: 20de Octobr: 1777.

4: Enken Christi Johanesdatter Brathebøes Skiøde til Jon Børgesen Kopere paa 13 ½ Mrk: Smør i Gaarden Kopere for Summa 20 r: 1 mrk: 8 s:, Datered 14de Maj 1778.

5: Publiceret Arve Skiftet efter Aad Larsen Brathebøe, Passeret den 25de Septbr: 1777, hvorudi er taget til Indtægt 1 pund 18 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Brathebøe i Jondals Skibreede, som saaledes er udlagt, Enken Christi Johanesdatter udlagt 21 Mrk: Smør for 38 r: 3 mrk:, Arvingen Ingeborg Samsonsdatter udlagt 10 ½ Mrk: Smør for Summa 19 r: 1 mrk: 8 s:, Lars Børgesen Brathebøe ligesaa udlagt 10 ½ Mrk: Smør for Summa 19 r: 1 mrk: 8 s: ligesaa taget til Indtægt Jorde Gods i Gaarden Kopere 1 pund 3 Mrk: Smør, i Jondals Skibreede beliggende, som saaledes er udlagt, Enken Christi Johanesdatter udlagt 13 ½ Mrk: Smør med bøxel for Sum/m/a 20 r: 1 mrk: 8 s:, broderDatteren Ingeborg Samsonsdatter 3 Mrk: Smør for Sum/m/a 4 r: 3 mrk:, Jon Børgesen Koppre 10 ½ Mrk: for 15 r: 4 mrk: 8 s: end viidere er Stervboet taget til undtægt 1 ½ Spand Smør med bøxel og herlighed i Gaarden Bræche, som saaledes er udlagt, Enken Christi Johnesdatter 13 ½ Mrk: Smør for Sum/m/a 18 r:, Martha Larsdatter udlagt 6 ¾ Mrk: Smør for 9 r:, Brithe Larsdatter ligesaa udlagt 6 ¾ Mrk: Smør for 9 rd.

Hvorefter blev examineret Forretningen over den Frivillige Gave in doblo, hvis beløb var 4 r: 2 mrk. 8 s:, ligeledes blev examineret Forretningen over den Kongl: Undsetnings Korn, og var blant andre af Skibredets Almue tilstæde Lensmand Johanes Wiig og Baar Tomasen \Apeld(al?)/, som gav saadan oplysning som bemelte Forretning i sine Rubriqver nermere udviiser.

Da ingen nu hafde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade ophævet.

Anno 1778, den 16de Maji, holdtes **almindelig Sommer Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**; Præsiderende ved Retten Høyvelbaarne her: Stiftbefalingsmand de Schouboe, og tilstæde Kongl: Maj:ts Foged her: Koren med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Erich Siursen Fixen, 2: Lars Guldbrandsen ibid:, 3: Siur

1778: 87b

Samsonsen Walland, 4: Tosten Nielsen ibid:, 5: Ole Aadsen Fosse, 6: Lars Arnesen Birkeland, 7: Lars Ellingsen Moe, og 8: Tosten Larsen Næsthuus, samt Skibredets Lænsmand og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev allerunderdanigst og underdanig læst de samme Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som ved Jondals Skibrede findes specificeret.

Publiceret Lars Amundsen Indre Aalvig Skiøde til sin ældste Søn Amund Larsen paa 1 Løb Smør, ½ Huud, ½ Geedskind for 180 rdr:, dat: 16 Maji 1778.
Johannes Erichsen Steene solgt til sin ældste Søn Erich Johannesen 1 Løb 10 ½ Mrk: Smør, 3 ½ Faarskind og ½ Kalvskind for den Summa 149 rdr: 3 mrk:, dat: 16 Maji 1778.

Herr Foged Koren fremlagde Laugdag mod Christie Larsdatter Wigøer, læst saa lydende:
Ole Aadsen Fosse, som beslægted til den Laugdagede, mødte og vedtog lovlig Varsel. anmeldte derhos, at hun næsten aldeles intet er eyende, men vil stræbe at faae laant paa adskillige Stæder 3 rdr:, som hun anbød med Begiæring, at det øvrige af Bøderne maatte eftergives.

Herr Foged Koren sagde, at da Lænsmanden og Laugrettet ligeledes for Retten har declareret at Christie Larsdatter er yderlig fattig, saa antog han de anbudne 3 rdr:, som Lænsmanden Johannes Wiig lover at levere, og derfor ey paastod Dom i Sagen for videre Leyermaals Bøder, da det desuden paaligger Lænsmanden at exeqvere den Straf af 8 Dages Fængsel paa Vand og Brød; ligeledes blev Rettens Gebyhr eftergivet.

Herr Foged Koren ingav Laugdag mod Ingeborg Larsd: Sandven, saa lydende:
Thore Larsen Torpe paa sin instævnte Søsters Vegne mødte og vedtog Laugdagens lovlige Forkyndelse.
Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og denne Actions Bekostning 15 mrk:; item det stempl: Papir til Dommen, og saaledes sluttede Sagen.
Ingen havde videre at lade tilføre.
Derefter blev Afsagt

Dom!

Da det paastævnte factum er tilstaaet; saa Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Ingeborg Larsd: Sandven bør følgel: Lovens 6 Bogs 13 Cap: 1 Art: betale Leyermaals Bøder 6 rdr:, og efter Forord: 8 Junii 1767 hensættes i 8 Dage paa Vand og Brød i stæden for det aabenbare Skriftemaal; item i Processens Omkostning 5 mrk: 4 s: til Dom/m/eren, ligesaa meget til Actor, og til Kaldsmændene 2 mrk:, og endelig, dersom Doms Acten gives beskreven til Execution, betaler hun 5 mrk: 4 s: til det stempl: Papir, alt at udredes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Hiermund Olsen Næs fremlagde Contra Stævning udi Sagen mod ham anlagt af Ellef Larsen Axnæs, betreffende den formeentlig urigtig oppebaarne Landskyld af Citantens tilhørende Brug i Gaarden Axnæs. den i Rette lagde skriftlige Stævning af 30te April d: A: blev læst saa lydende:
Ellef Axnæs mødte og vedtog lovlig Varsel, saa var og tilstæde Helje Grebsen Sævershagen. de til vædermæle Niels Sælsvig og Ole Larsen Walland mødte ikke. Vidnerne Lars Nedre Axnæs, Siur Olsen ibid:, Lars Steenstøe mødte; men Ole Halvorsen Fosse infandt sig ikke.
Lænsmand[en] declarerede at Niels Sælsvig var ikke tilkaldet med de lovlige 4 Ugers Varsel; men Lænsmanden og Baar Skaffer aflagde Eed, at de øvrige udeblevne med lovlig

Varsel vare tilkaldede.
Contra Citanten dernæst ingav skriftlig Inlæg af 14 Maji d: A:, saa lydende: Af den oplæste Regning i Inlegget vedtog ikke Ellef Axnæs meere eller andet end det som ved Skiftet er anført. Contra Citanten bad Vidnerne fremkaldede og afhørte.
1ste Vidne, Lars Nedre Axnæs, aflagde Eed, og svarede paa Hiermunds Spørgsmaal: at han styrde Gaarden 8 Aar, neml: 7 Aar med en Raadsmand, og 1 Aar af Vidnets Fader, som formeent Odelsmand. Ellef Axnæs bad Vidnet tilspurt, om Rodsmanden og dets Fader betalte Landskylden til Hiermund, eller til hvem? Sv: baade Rodsmanden og Vidnets Fader betalte Landskylden til Hiermund Næs; ligeledes, at Hiermund oppebar Afgiften af Huusmanden, hvilket Hiermund nu som før tilstod.
2det Vidne, Siur Axnæs, aflagde Eed og vidnede: at Rodsmanden og forrige Vidnes Fader styrede Gaarden Axnæs, den første i 7 og den sidste 1 Aar. veed ellers ikke til hvem Landskylden blev betalt. hvilket dog Hiermund forhen har tilstaaet.
3de Vidne, Lars Steenstøe, aflagde Eed efter Loven og vidnede, at den i Inlægget og Regningen benævnte Øg var i saadan stand for 21 Aar siden, at han med den oppløyede først

Hiermunds og siden Ellefs Ager, og var af Værdi paa den Tid 6 rdr:, som ogsaa da blev vedtaget. Vidnet afskeediget.
Hiermund Næs bad de udeblevne Vidner Laugdaget, og Sagen udsatt til næste Ting for at udfærdige Continuations Stævning.
Ellef Axnæs paastod Dom.

Eragtet.

Paa Anmodning udflyttes Sagen til næste Ting, da Contra Citanten fremfører det paaberaabte Contra Stævnemaal; og til samme Tid Laugdages Ole Larsen Walland, ligesom Ole Halvorsen Fosse forelegges under Faldsmaal at møde. Hiermund Næs besørger denne Kiendelse for de udeblevne lovlig forkyndt.

Publiceret Jon Johanesen Ryches Skiøde til Aamund Olsen Melstved paa 1 pund 10 ¾ Mrk: Smør i Gaarden Ryche, samt ½ bukskind, ¼ Geedskind, tillige med overbøxel til 6 Mrk: Smør Wigøers Præstebord Beneficeret, for Sum/m/a 70 r:, Dat: 25de Martj 1778.
Publiceret Brithe Arnesdatter Klyves bøxel brev til Siur Toresen Schote paa en Plads under Gaarden Klyve, kaldet Schothe, med Revers, Datered 16de Maj 1778, med Revers.

Hvorefter blev examineret Forretningen over den Frie villige Gave in doblo, hvis beløb var (ope rum). ligeledes blev examineret Forretningen over den Kongl: Undsætnings Korn, og var blant andre af Skibreedet[s] Almue i sær Lensmand Johanes Wiig og Skafferen Baar Jacobsen Havnen, som gav saadan oplysning som bemelte Forretning i sine Rubriqver nermere udviiser.

Da ingen hafde videre med Tinget at bestille, blev sam/m/e paa lovlig maade ophæved.

Anno 1778, den 18de Maji, holdtes **almindelig Sommer Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**; præsiderende S: T: her: Stiftbefalingsmand de Schouboe, og ved Retten nærværende Kongl: Maj:ts Foged her: Koren og følgende eedsorne Laugrettes

1778: 88b

Mænd: 1: Ole Johannesen Haaeim, 2: Torfind Johannesen Wattetveidt, 3: Niels Larsen Hougse, 4: Joseph Ellingsen Eide, 5: Elling Haaversen Haalve, 6: Askout Colbeensen Torblaae, 7: Knud Svendsen Feedt, og 8: Amund Haaversen Medhuus. samt Lænsmanden Niels Rønnestrand og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev læst de Kongl: allernaadigste Forordninger og høye Øvrigheds Ordrer, som ved dette Sommer Tings Begyndelse findes extraheret.

Publiceret Elias Torchildsen Langesæters Bøxel brev til Endre Michelsen Aarhuus paa ½ Løb Smør, ½ Huuds Landskyld udi Gaarden Aarhuus i Gravens Præstegiæld, og Reversen anviist, dat: 25 April 1778.
Christopher Siursen Hieltnæs Bøxel Seddel til Tollef Eilefsen Sævertveit paa 1 Pund 21 Mrk: Smør, ½ Huud og ½ Løb Salt i Gaarden Wichnæs første Thun, i Uldvig Sogn, dat: 10 April 1778, og anviist Reversen.

Public: Lars Olmosen Røyse Pante Obligation til Elias Torkildsen Langesæter for den Summa 200 rdr: udi ½ Huuds Landskyld i Gaarden Boelstad i Gravens Præstegiæld og Uldvigs Kirke Sogn bliggende, dat: 24 Octobr: 1777.

Ole Helleland fremlagde Laugdag, saa lydende:
Ole Torbiørnsen Legreid mødte ikke efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Jacob Jonsen Hougse og {Amund} Ole Amundsen Langesæter.
De benævnte Vidner mødte alle og vedtoge lovlig Varsel.
Ole Helleland anmeldte dernæst at have udi Continuation af denne Sag ladet mundtlig inkalde Lænsmand Niels Rønnestrand at høre under Faldsmaal stævnte Vidne{r} Aslach Nielsen Warberg, item godvillig mødende Vidne Svend Hougen, og derefter at lide Dom tillige med de øvrige instævnte Parter til at erstatte den styrtede eller befængte Hestes Værdie og denne Processes Bekostning skadesløs; item har tilstæde Taxations Vidner Jacob Hougse og Peder Erichsen Ureim.
Lænsmand Niels Rønnestrand vedtog lovlig Varsel, og reserverede Qvæstioner til Vidnerne.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og eedfæstede. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning, og derefter fremstod
4de Vidne, Sigrie Thormodatter Garetun, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven. Ole Helleland bad Vidnet tilspurgt, om det saae at de syge eller befængte Hester gik i samme Beyter, som den paastævnte friske Hæst gik? Sv: Hun saae for 2de Aar siden nu tilkommende Høst, da hun var paa Støelen, at den paastævnte friske Hest gik i Beyte med 2de skabbede eller befængte Hester, som hun har hørt eller veed ikke rettere end de tilhører

1778: 89

Amund Baarsen Legreid. videre, at en skabbed Hest som tilhørte Adzer Wiig, vel gik i samme Beyte; men hun saae ikke at denne befængte kom til den friske Hest. item, at Ole Torbiørnsens Hest, som ligeledes var befængt, ogsaa gik i Beytene; men hun saae heller ikke at denne kom til den friske Hest. dog vare disse 2de omvidnede Hester bortført{e} længe førend de først omvidnede. Dette Vidne er afskeediget, da ingen havde meere at lade tilspørge.
5te Vidne, Torbiør Larsdatter Garetun, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne. med Tillæg, at Adzers Øg kom ogsaa Sommeren forhen paa Støelen, og var formodentlig da bekiendt der; men var da, neml: Aaret forhen, frisk, saa vidt hun veed.
6te Vidne, Mari Garetun, aflagde Eed efter Loven og forklarede eenstemmig med forrige Vidner, og med Tillæg, at hun var just den som bortførte Adzers befængte Hoppe fra de andre Hester, og længere hen i Beyterne, og fulgte Ole Torbiørnsens Hest med Adzers, hvilket passerede for 2de Aar siden i tilkommende Høst, og da blev Aamund Legreids befængte Hester tilbage; item at den bemeldte Adzers Øg havde været i Beyterne Aaret tilforn. Vidnet er afskeediget.
Citanten begiærede Vidnerne Aslach Warberg og Svend Hougen conjunctim afhørte, om de veed, at Lænsmanden fik Ordre fra Fogden at ihielskyde de befængte Heste, og om han efterkom saadan Befaling. De bemeldte Vidner bleve eedfæstede, og vidnede: at for 2de Aar siden klagede Almuen over de befængte Hester, som de frygtede kunde smitte de friske Hester i Beyterne; Eyerne lovede da, at de syge Heste skulle hensættes paa en Strand for sig selv, hvilket dog ey blev efterkommet; Lænsmanden fik da Ordre at ihielskyde Hestene, om de kom iblant andre eller friske Hester, som dog ey skeede føren ud paa Høsten, da nogle syge vare døde, og de ihielskudte vare taxerede. dog havde Lænsmanden Ordre strax at ihielskyde dem naar de kom iblandt andre. Lænsmanden bad Vidnerne tilspurgt, om Fogden, afg: Kammer Raad Juel, eller hans Fuldmægtig, gav ham den omvidnede Ordre? Sv: det var

Fogdens Fuldmægtig; videre svarede \paa/ Lænsmandens spørgsmaal, at Ordren passerede paa Sommer Tinget for 2de Aar siden, men at Hestene bleve taxerede og ihielskudte ved den Tid man inkiørte Kornet, saa vidt kan erindres. Ingen havde disse Vidner meere at tilspørge.
Vidnerne Jacob Hougse og Peder Ureim aflagde Eed og vidnede, at Hesten efter deres Skiøn var af Værdie 28 rdr:, som ogsaa Jacob Hougse bød for den paa Reysen fra Bergen, hvor han sidst saae den, men Peder Ureim saae Hesten da den gik i field Beytet om Sommeren for 2de Aar siden, da den var frisk og sund; Vidnerne veed aldeeles ikke at der da var skabbede Hester i Beyterne fra Kingservigs Præstegiæld.

1778: 89b

Ole Helland var Dom begiærende, hvorved han formeente at de instævnte maatte ti[l]findes at erstatte Hestens Værdie med 28 rdr:, og denne Processes Omkostning skadesløs, og saaledes inlod Sagen med ydermeere Paastand om Omkostninger 7 rdr: 4 mrk:
Adzer Wiig og Lænsmanden paa egne og de øvriges Vegne begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, og Lænsmanden at fremlegge skriftlig Inlæg og Tilsvar.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da de instævnte haver at i Rette føre det fornøden agtende, eller Dom at modtage.

Iver Larsen Hougse paa egne og samtlige Arvingers Vegne efter afg: Lars Hougse og Hustrue, har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Lars Andersen Herreid for til Stervboet skyldig værende 16 rdr: 4 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.
Lars Herreid mødte ikke efter Paaraab; derfor blev Stævningen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten var Laugdag begiærende.

Eragtet.

Den udeblevne Lars Andersen Herreid gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger lovlig Varsel. <betalt>

Dagen derefter, d: 19de Maji 1778, continuerede Sommer Ting[et] med Gravens Skibrede, overværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! her: Capitaine Hierman anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Hald Ormshoug for Forprang og Ingreb i Citantens Privilegier, derom at høre Vidner Thormo Bagne, Endre Nielsen Bagnsnøstet, Hans Rognstvedt og Halsten Uren, som under \Faldsmaal/ ere tilkaldede, samt derefter at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Capit: Hierman var Laugdag begiærende.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Hald Ormshoug gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Thormo Bagne, Endre Nielsen, Hans Rognstvedt og Halsteen Uren forelegges under Faldsmaal til samme Tid at møde; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Torchild Leqve for Opsidderne paa Gaarden Bagne i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem betreffende Bruget af Bagnes Sag, med Paastand, at Ole Westrem maatte tilpligtes at erstatte baade Inkomster af Bruget og denne Processes Bekostning.

Ole Westrem sagde, at han vedbliver Bruget følgel:

1778: 90

sin Søns Bøxel Brev, hvilket han formoder, at den udstædende hiemler.
Begge Parter slutter Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 17de Junii førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Niels Rønnestrand for Enken Anna Kaalsgaard ingav Laugdag imod Cathrine Hielmevold, saa lydende:
Lars Wambem mødte, vedtog Varsel, og anmeldte at have contra stævnet {Catrine} Anna Kaalsgaard med Laugværge Niels Siursen Giørdre, at anhøre Vidner under Faldsmaal, betreffende een imellem dem ingaaet mundtlig Forliig ang: Kravet og den Obligation som var udstæd. samt derefter at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger. Vidnerne ere Mandrup Ødven, Lars Lione \og/ Christopher Hieltnæs.
Niels Rønnestrand mødte for Enken med Laugværge, og vedtog lovlig Varsel.
Lars Wambem sagde, at hans Stævne Vidner nu ey vare tilstæde, ey heller infandt sig de benævnte Vidner, derfor var nødsaget at begiære Sagen udsatt til næste Ting for at udfærdige Con{tra}\tinuations/ stævning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Lars Wambem paa Enkens Vegne befordrer det fornøden agtende, eller Dom modtager efter det passerede. Citantinden besørger derfor Kiendelsen lovlig forkyndt.

Siur Olsen Spaaneim ingav Laugdag, saa lydende:
Baar Sæbe var ved Retten tilstæde.
Vidnet Knud Lund mødte for Retten; men for Svend \ibid:/ blev meldet lovlig Forfald.
Knud Lund aflagde Eed og vidnede, at han kan lidet erindre efter saa langt Tids Forløb, men veed, at Siur Olsen har den eene Kobber Kiedel, som endnu ikke er udleveret; item at ved Skiftet efter den afdøde Britta Lunde blev aftalt, at Arvingerne skulle faae den eene Kiedel. Vidnet er afskeediget.
Siur Spaaneim bad det nu ey mødende Vidne frafaldt.
Baar Sæbe var Dom begiærende. Siur Spaaneim ligeledes inlod Sagen.

Eragtet.

Sagen optages til d: 17 Junii førstkommende.

Niels Rønnestrand for Anders Øgre ingav Laugdag, saa lydende:
den Laugdagede lod møde og tilbød Pant for Fordringens Sikkerhed.
Citanten paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning 3 dr:
Ingen havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til den 17de Junii førstkommende.

Niels Rønnestrand ingav Laugdag mod Lars Jacobsen Sæd, saa lydende:
Den Laugdagede blev paaraabt, men ingen svarede.
Stævnevidnerne Gudmund Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel.
Niels Rønnestrand paastod Dom til Betaling, og i Processens Omkostning 3 rdr:

Eragtet.

Sagen optages til d: 17de Junii næstkommende.

Lars Dahle har med mundtlig Varsel ladet inkalde sin Broder Torgrim Dahle at høre Vidner Lars Kløve, Erich Medaas, Erich Jensen Nestaas

1778: 90b

og Iver Haaversen Fylkedal, alt til et lovlig Tings Vidnes Erhvervelse. saa er og de forhen afhørte Vidner lovlig tilkaldte, neml: Anve Espeland og Svend Kirketeig.
Alle de i Incaminationen benævnte infandt sig for Retten, undtagen \Torgrim Dahle og/ Vidnet Erich Jensen Nestaas, som blev frafaldt.
Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, af saadan Formeld: og begiærede Vidnerne eedfæstede og afhørte. hvorpaa fremstod
1ste Vidne, Lars Kløve, som aflagde Eed efter Loven, og svarede paa den 1ste Qvæst: Ney, han synes ikke at Gaarden Dahle kan ernære 2de Familier. Til 2den Qv: veed intet dertil at svare. Til 3de Qv: Jo, han har hørt det. Til 4de Qv: Sv: Vidnet veed, at han da var noget i Giæld. Til 5te: Veed ikke, men Skatte bogen maae udviise det. Til 6te: Kan ikke vide det. Til 7de: Lars Dahle er den ældere Broder.
2det Vidne, Erich Medaas, aflagde Eed og svarede til 1 Qv: Ney! han kan ikke indsee at Gaarden Dahle kan ernære 2de Familier. Til 2de Qv: Ney, han var ikke i Giæld for Gaarden. Til 3de Qv: Jo, det er bekiendt at han maatte kiøbe Korn, ofte for 20 rdr: til 4de Qv: Jo! det er ogsaa bekiendt at han da var i Gield for meere end 100 rdr: Til 5te: Veed ikke rettere end at Dahle skylder 3 Spand. Til 6: Vidnet var ikke da tilstæde, og derfor ey heller kan skiønne at svare paa Spørgsmaalet. Til 7de Qv: Jo, det forholder sig efter Spørgsmaalet.
3de Vidne, Iver Haaversen Fylkedal, aflagde Eed og vidnede til 1ste Qv: saa vidt han kan skiønne er det ikke giørligt at Gaarden Dahle kan ernære 2de Familier. Til 2de Qv: Han eyede heele Gaarden, og var da intet skyldig paa den. Til 3de: han veed vist at Ole Dahle maatte aarl: kiøbe Korn. Til 4de Qv: Jo, veed at han da var i Giæld. Til 5te Qv: den er i Skatte Skyld 3 Spand. Til 6te: ligesom forrige Vidne. Til 7de Qv: Jo, det er alle vitterligt.
For den udeblevne Torgrim Dahle aflagde Gudmund Rønnestrand og Berge Traae Eed efter Loven, at han med meere end 14 Dages Varsel var tilkaldet.
Niels Rønnestrand bad Tings vidnet in forma beskreven, som blev bevilget.

Lensmand Niels Rønnestrand anmeldte paa Almuens Vegne af Gravens Sogn, at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Opsidderne paa Gaardene, Houchenæs, Lars, Amund. Fylkedal, Endre, Jens, Elling, Niels, Ole, Siur, Iver, Absalon, Endre og Ole, it: Niels, Lars og Siur ibid:. Hamre, Tosten og Elling, til at svare deres Omgang i Betaling hver 12 s: for at brøyde Vey over Fieldet til Præstens Kirke Vey i Graven, som nu rester, og fremdeles her efter at erlegge \Aarl:/, derom at lide Dom, og Processens Omkostning at erstatte.
Amund!! Fylkedal og Siur ibid: mødte, og paa de øvrige Instævntes Vegne vedtog lovlig Varsel. men sagde, at hverken de eller deres Formænd, saa længe nogen kan mindes, har betalt for Veyen at brøyte, eller selv brøytet; men naar Citanterne kan beviise at de enten har leyet eller selv brøytet; saa er de og villig at komme den øvrige

1778: 91

Almue til Hielp og holde den vedtagne Brug. sagde ellers, at de betaler 1 mrk: aarl: i Skyds Penge, og derfor meente at blive befriet, tilstod {derhos}, at den øvrige Almue ligeledes har betalt 1 mrk: aarl:, og dog efter gammel Vedtægt har brøytet eller røddig giort Kirke Veyen over Fieldet til Gravens Kirke for Præsten.

Læsmanden stillede Sagen i beroe til næste Ting, og begiærede det passerede beskreven.

Lars Næsheim har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Bue at anhøre den af Retten \ham/ paalagde Eed, at han havde Ole Bues egen Tilladelse at betiene sig af den forhen paastævnte Jagt; item at erstatte ham denne Processes unødig foraarsagede Omkostninger.
Den instævnte Ole Bue mødte ikke efter Paaraab.
Stævnemaalet blev lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Lars Næsheim var Laugdag begiærende for den udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Endresen Bue gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Herr: Foged Koren har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jon Sælland med Hustrue Brynhilda Olsd: for fortiilig Sam/m/enleye, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare.
De invarslede bleve paaraabte, men mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
her: Fogden fremlagde Sogne Præstens Attest af 31 Decbr: 1777, saa lydende: begiærede dernæst de udeblevne Laugdagede.

Eragtet.

De lovlig instævnte men udeblevne Jon Sælland og Brynhilda Olsdatter gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Herr: Foged Koren har til dette Ting inkaldet Siur Monsen Seim, Torbiørn Leqve, Hald Ormshoug, Poul Bremnæs og Magnus Sæbbe for Løsgiængerie og utilladelig Handel, derom at lide Dom til Undgieldelse efter de Kongl: Anordninger, og Processens Omkostning at erstatte.
Siur Monsen Seim mødte og anmeldte, at han nu har fæstet sig i aarl: Tieneste, som ogsaa blev tilstaaet af Almuen sandt at være, dog var han i det afvigte Aar af og til leedig for Tieneste, men alligevel var til hielp i Arbeyde hos sin forrige Hosbond Lars Seim, naar han, som en fattig Mand kunde behøve hans Tieneste og Arbeyde. Har ikke befattet sig med Handel, som kunde være nogen til Skade.
De øvrige instævnte mødte ikke efter Paaraab; derfor blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Fogden begiærede de instævnte forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Siur Monsen Seim, Torbiørn Leqve, Hald Ormshoug, Poul Bremnæs og Magnus Sæbbe gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Niels Rønnestrand i Rette ædskede Sagen for Nille Tornebye mod Ole Bue for Giæld 12 dr: 1 mrk: 8 s:, og stillede den i beroe til næste Ting.

Derefter blev til Publication fremleveret følgende Documenter.
1: Anviist til udslettelse Siur Poulsen Spaanems Obligation til

1778: 91b

Ole Westrem, stor 465 r:, Datered 23de Octobr: 1771, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
2: Halsten Magnusen Syses Obligation Anviist til udslettelse, stor 60 rd:, udstæd til Chrestoffer Hieltnæs, Datered 20de April 1765, betalt efter Qvitering af 14de Maj 1778.

3: Anviist til udslettelse Torfind Sæds Obligation til Giert Aalvigen, stor 120 rd:, Datered 21de Maj 1770, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
4: Anviist til udslettelse Olmo Nielsen Røyses Obligation til Haldor Tobiasen Heldeland, stor 300 rd:, Dateret 17de Maj 1776, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
5: Anviist til udslettelse Willich Larsen yttre Tveds Obl:, stor 150 rd:, \Dat: 30de Maj 1766/, til Iver Johanesen Wichnæs, betalt efter Qvitering af Dags Dato.
6: Anviist til udslettelse Anved Absolonsen Espelands Oblig:, Datered 18de Maj 1776, til Lars Nielsen House, stor 120 rd:, bet: efter qvitering af Dags Dato.
7: Iver Hansens Despensations Forretning paa 2 Løber Smør og 2de Geedskind med bøxel i Gaarden Nessem, imellem sine 2de Søn/n/er Niels og Hans Iversøner, Datered 18de Maj 1778.
8: Dittos Gave brev til hans yngste Søn Hans Iversen paa 1 Løb Smør, 1 Gedsk: i Gaarden Næsem, Datered 18de Maj 1778.
9: Hans Næsems Vilkaar brev til sine Forældre Iver Hansen Næsem og Ingeborg Nielsd: paa en deel Kaar af bem:te Gaard, Dat: 18de Maj 1778.
10: Ole Samsonsen Næssems Oblig: til Johanes Johanesen yttre Bue, stor 130 r:, Pantsat 2 pund 20 ¼ Mrk: Smør i Gaarden Næsem, dat: 27de Apr: 1778.
11: Aslach Nielsen Warbergs Oblig: til Haldor Tobiasen Heldeland, stor 60 r:, Pantsat en deel Kreaturer med vid[ere], Dat: 19de Maj 1778.
12: Iver Johanes[en] Wichneses Obl: til David Ørgensen Tved, stor 199 rd:, Pantsat 1 pund 3 Mrk: Smør i Gaarden Espeland, Dat: 24de Octobr: 1777.
13: Hans Aslachsen Windals Obligat: til Niels Nielsen Folchedalen, stor 49 r:, med Anden Prioritet udi ½ Løb Smør, ½ huud i Gaarden Windal, Datered 19de Maj 1778.
14: Lars Andersen og Endre Simonsen Liones oprettede Kiøbe Contract om Gaarden Lione, nemlig ½ Løb Smør, ¼ huud, ¼ Tønde Salt i Gaarden, forbemelte Lione, med viidere, Dat: 12te Martj 1778.
15: Erich Jensen Næstaases Obl: til Tosten Olsen Kierland, stor 140 r:, Pantsat 1 pund Smør, et Faarskind, 1/3 b:sk: og 1/3 Kalvsk: i Gaarden Nestaas, Datered 18de Maj 1778.
16: Halsten Magnusen Syses Skiøde til Magnus Anvesen Syse paa 4 ½ Mrk: Smør, 1/8 Huud i Gaarden Syse for 30 rd:, Dat: 19de Maj 1778.

17: Dittos Skiøde til Lars Hansen Syse paa ligesaa meget i Gaarden Syse for lige Sum/m/a, Dat: 18de Maj 1778.
18: Magnus Andersen!! (Anvesen?) og Lars Hansen ibid: Vilkaar brev til Halsten Magnusen og hustrue paa en deel Vilkaar af Gaarden Syse, Dat: 19de Maj 1778.
19: Olmoe Røyses Skiøde til sin Søn Lars Olmosen paa 2 pund 19 ½ Mrk: Smør med bx: i Gaarden Røyse for Sum/m/a 300 rd:, Datered 27de Maj 1777.
20: Lars Aalmosen Røyses Obligation til Haldor Tobiasen Heldeland, stor 300 r:, Pantsat oven benævnte Gods, Dat: 18de Maj 1778.
21: Torfind Torfindsen Bues Obl: til Lars Aamundsen Aalvigen, stor 165 rd:, Pantsat 7 ¼ Mrk: Smør, 2 2/3 Gedsk: og 1/6 huud med bøxel i Gaarden indre Bue for Summa som melt, Datered 18de Maj 1778.
22: Willich Larsen yttre Tveites Obl: til Niels Michelsen Ulgenæs, stor 230 rd:, Pantsat ½ Løb Smør, ½ b:sk: med bøxel i Gaarden Tveito, Dat: 30de Decbr: 1777.
23: Torkild Iversen Læqvens Vilkaars brev til hans Forældre Iver Aslachsen og hustrue paa en deel Vilkaar af Gaarden Nedre Læqven, Dat: 24de Octobr: 1777.
24: Dittos Obligat: R: til hans Fader Iver Aslachsen paa 199 rd:, der for Pant[sat] et Pund 21 Mrk: Smør i Gaarden Nedre Læqven, Dat: 24de Octobr: 1777.

25: Johanes Moebøes Obligation til David Ørgensen Tved, stor 100 rd:, hvorfor er Pantsat 1 Spand Smør, ½ bukskind af Gaarden Moebøe, Datered 18de Maj 1778.
26: Anve Absolonsen Espelands Obl: til Iver Larsen House, stor 210 rd:, der for Pantsat 1 pund 3 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Espeland, Datered 18de Maj 1778.
27: Siur Poulsen Spaanems Skiøde til sin Søn Poul Siursen paa 1 Løb 1 pund Smør, 2/3 huud, 2/3 Tønde Salt med bøxel og herlighed for Summa 500 r:, Datered 11de Decembr: 1777.
28: Fogden Korns Fredlysning paa en Skouge Teig, Vegedal kaldet, under Gaarden Hielmo, Dateret 19de Maj 1778.
29: Elias Torkildsen Langesetters bøxel brev til Endre Michelsen Aarhuus paa ½ Løb Smør, ½ huud i Gaarden Aarhuus, med Revers, Dat: 28de April 1778.
30: Chrestoffer Siursen Hieltnæses bøxel Seddel til Tollev Ellevsen paa 1 pund 21 Mrk: Smør, ½ huud, ½ Løb Salt i Gaarden Wichnæs 1te Tun, med Revers, Datered 10de April 1778.
31: Lars Andersen Hæreid med fleres sluttede Kiøbe Contract med Chrestoffer Hieltnæs om Pladsen Wivelien for 8 r: 2 mrk: 10 2/3 s:, Datered 23de Octobr: 1777.
32: Lars Andersen Herreid med f: Skiøde til Chrestoffer Siursen Hieltnæs paa oven benævnte Plads Wivelien for 8 r: 2 mrk: 10 2/3 s:, Dat: 23de Octobr: 1777.

1778: 92b

Niels Rønnestrand for Nille Tornebye i Rette ædskede Sagen mod Helje Legreid, og paastod Dom efter det passerede, og i Processens Omkostning 2 rdr:
Ingen møder for Helje Legreid.
Eragtet.
Sagen optages til d: 17 Junii næstkommende.

Niels Rønnestrand for Nille Tornebye kaldte i Rette den forrige Sag mod Torbiørn Legreid for Giæld, og anmeldte, at paa Fordringen er betalt 8 rdr:, paastod derfor Dom for det manglende, som forhen er anmeldet, og i Processens Omkostning 3 rdr:
Eragtet.
Sagen optages til d: 17 Junii førstkommende.

Niels Rønnestrand bad Laugdagen fornyet udi Sagen af Niels Høysæter mod Svend Berge.
Eragtet.
Vidnet Abelone Torbiørnsd: Lindebrekke forelegges under Faldsmaal til næste Ting at møde; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Niels Rønnestrand for Niels Høysæter stillede Sagen i beroe til næste Ting mod Elling Lille Berg.

Jon Endresen Scheje i Rette ædskede Sagen mod Siur Poulsen Spaaneim, og stillede den i beroe til næste Ting.

Lensmand Niels Rønnestrand for Jacob Lydike i rette ædskede Sagen mod Ole Westrem efter forige tiltale, og efter at han forgieves havde søgt mindelig Foreening i denne Sag, nu som før paastod Dom, efter de fra hans side i rette lagde beviisligheder, med skadesløs omkostninger.
Ole Westrem ligeledes fra sin siide indlod Sagen Dom efter i Rette lagde Documenter.
Eragtet.

Sagen optages til den 17de Junij førstkommende.

Dernest lod Fogden inden Retten Examinere Forretningen over den Kongl: undsetnings Korn for dette Skibreede. Ligeledes blev Examineret Foretningen over den Frievillige Gave, hvis beløb er den Summa 32 rd: 4 mrk: 14 s:

Og da ingen efter lovlig udraab havde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade [ophæved].

Anno 1778, den 21 Maji, holdtes **almindelig Sommer Ting med Kintzervigs Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**; præsiderende ved Retten S: T: hrr: Stiftbefalingsmand de Schouboe, og tilstæde Kongl: Maj:ts Foged Herr: Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Thomas Hougstvedt, 2: {Anders} \Thomas/ Instenæs, 3: Ole Heljesen ibid:, 4: Tobias Olsen Espe, 5te: Lars Jonsen Eynæs, 6: Siur Wiglichsen Maagestad,

7: Tosten Larsen ibid:, og 8de: Svend Olsen Berven, tilligemed Lænsmanden Jon Hougse og tingsøgende Almue.

Hvorda! allerunderdanigst og underdanig blev læst de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som forhen paa dette Sommer Ting findes i Protocollen antegnet og extraheret.

Lars Medhuus af Røldal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jørgen Freim og Østen Jordal til at beviise hvorudi de 36 rdr: bestaaer, eller at beviise Aaboden paa Gaarden Grove i Røldal, da de har oppebaaret i Aabod de bemeldte 36 rdr:, og at lide Dom til Erstatning, og Processens Omkostning at svare.

Jørgen Freim mødte paa egne og Østen Jordals Vegne, vedtog lovlig Varsel og anmeldte at have til dette Ting contra stevnet Lars Mehuus at høre Vidner paa hvorudi de 36 rdr: bestaaer, og at modtage Dom, hvorved de formeener at blive friefundne for Citantens Tiltale, og derimod tilfunden, neml: Citanten, at erstatte dem denne Processes foraarsagede Omkostning.

Vidnerne, som under Faldsmaal ere instævnte, ere {Thomas Svendsen Hougstvedt, og} Torbiørn Jacobsen \Lothe/, it: Haaver Larsen ibid:

Stævne Vidnerne Lænsmand Niels Hamre og Aamund Olsen Berge aflagde Eed, at Stævnemaalet lovlig var forkyndet for Lars Meehuus, som desuden ved Retten var tilstæde.

De benævnte Vidner infandt sig ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.

Fremstillede dernæst godvillig mødende Thomas Svendsen Hougstvedt, som aflagde Eed efter Loven og vidnede, at for omtrent 13 Aar siden var Vidnet Laugrettesmand ved Aastæds Sagen paa Gaarden Grove, da Lars Meedhuus og Jon Jørendsen blev saaledes forligte, at Lars Mehuus skulle betale 16 rdr: i huus Aabod, hvilke han betalte, samt betalte efter Dom 20 rdr: i Processens Omkostning, videre sagde Vidnet at Wetle Horre skulle som Cautionist betale de 16 rdr: for Mons Grove. Paa Lars Mehuus Spørgsmaal sagde Vidnet, at der var da ingen Huuse besigtelses Forretning; men at Parterne bleve forliigte om Huuse Aaboden. Vidnet er derpaa afskediget.

Jørgsen Freim begiærede Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet.
Vidnerne Torbiørn Jacobsen og Haaver Larsen Lotte forelegges under Faldsmaal til næste Ting deres Vidnesbyrd at aflegge.

hr: Foged Koren har paa Justitiens Vegne ladet inkalde Amund Bue for Slagsmaal med Rytteren Jon Sandven, derom at høre under Faldsmaal tilkaldte Vidner Tobias Olsen Espe og Ole Olsen Jøssendal, samt derefter at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Af de i Incaminationen benævnte \mødte/ alle, undtagen Jon Sandven.

Stævne Vidnerne Jacob Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Fogden paastod Vidnerne eedfæstede og afhørte.

1ste Vidne, Tobias Espe, aflagde Eed og vidnede, at i Vinter, i Fasten en Søndags Eftermiddag efter Prækenen, saae Vidnet at de instævnte ude paa Gaarden hos Kræm/m/eren i Odde faldt hinanden i Brystet, og at Amund Bue kom til Jorden, og Jon

1778: 93b

Sandven stod oven paa, men saae ikke at de slog hinanden, dog vare de vrede, samt at Vidnet med fleere skilte dem ad.

2det Vidne, Ole Jøssendal, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

hr: Fogden paastod Dom til Bøders Udreedelse efter Loven, for saavidt Bonden Amund Bue angaaer, og Processens Omkostning at erstatte med 2 rdr: reserverede saavidt Soldaten angaaer, at anmelde Forkyndelsen til Regimentet.

Eragtet.
Sagen optages til d: 29de Maji førstkommende.

Herr: Foged Koren har paa Justitiens Vegne inkaldet Ole Olsen Jøssendal at høre Vidner Peder Pedersen Jordal og Østen Jonsen ibid:, betreffende hans paa en hellig Dag begaaet Fylderie og Drukkenskab, samt derefter at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at svare.

De benævnte mødte alle og vedtoge lovlig Varsel.

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning.

1ste Vidne, Peder Pedersen Jordal, aflagde Eed og vidnede, at Fastelavns Mandag afvigte, om Eftermiddagen, saae Vidnet den instævnte Ole Jøssendal at ligge paa Iisen og sov da han var drukken. Vidnet gik da hen til ham og fik ham med sig hiem; Ole Jøssendal havde drukket hos Kræmmeren i Odde, men kunde dog gaae selv hiem med Vidnet.

2det Vidne, Østen Jonsen Jordal, efter aflagde Eed vidnede eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket han paa sam/m/e Tid var tilstæde og fulgte Ole Jøssendal hiem.

Da den instævnte tilstod sin Forseelse, og fortrød den, og gav til de Fattige inden Retten 2 mrk:; som blev leveret Medhielperen Jørgen Freim; saa frafaldt Fogden Søgemaalet, med Advarsel, at han maatte vogte sig for Eftertiden.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel inkaldet Arne Jacobsen Bustetun for Ingreb i Citantens Privilegier med at til sig handle Bræder eller Bord, derom at anhøre Vidner {Jon} \Jacob/ Hougse og Svend Grimen, at han har tilbudet den instævnte Penge for Bordene, samt derefter at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Jørgen Freim mødte for Arne Bustetun og begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning.

Citanten begiærede Vidnerne afhørte conjunctim.

De benævnte Vidner aflagde Eed og forklarede: 3 Uger før dette Sommer Ting vare Vidnerne udsendte af Citanten for at tilbyde den instævnte de samme Penge for Bordene, som han selv havde givet, med Begiæring at overlade dem til sig og sin Handels Brug; men Arne Bustetun dertil svarede Ney! da han havde lovet den Mand han havde kiøbt Bordene af, at hiem bringe Gods fra Bergen for ham uden Betaling, eller at tage meere for Vahrene, end hvad de kostede i Byen. Vidnerne ere afskedigede.

Jørgen Freim som før var Anstand begiærende.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Arne Jacobsen Bustetun besørger det fornøden agtende.

1778: 94

Herr Foged Koren har til dette Ting paa Justitiens Vegne ladet instævne Sønneve Johannesdatter Langesæter for Øll salg, derom at anhøre Vidner og Dom at lide til Undgieldelse, og Processens Omkostning at svare.

Sønneve Langesæter mødte og vedtog lovlig Varsel. tilstod, at hun havde brygget noget lidet til sin Fornødenhed i stæden for Melk til Grøden, som og at hun havde solgt noget lidet, men ikke saa meget at nogen hos hende var bleven drukken. videre, at hun hverken havde brygget eller solgt Øll siden Lænsmanden tog fra hende 12 Kander Øll for 2 á 3 Uger siden.

Lænsmanden Jon Hougse sagde at ey have confisqveret meere hos hende end de benævnte 12 Kander Øll.

Fogden paastod Øllet confisqvered, og dets Værdie til de Fattige henlagt.

Sønneve Langesæter tilstod sin Forseelse, bad om Forladelse og lovede, at hun ikke meere vilde brygge Øll til at sælge nogen.

Fogden, i Anledning deraf og hendes løfte saavelsom fattige Omstændigheder, frafaldt dette Søgemaal.

Herr Fogden har til dette Ting ladet inkalde Herbor Helleland for utilladelig Øll- og Brændeviins Salg, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Undgieldelse, samt Processens Omkostning at svare.

Herbor Helleland mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jon Hougse og Svend Grimen.

Fogden paastod den udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Herbor Helleland gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare.

Herr Fogden anmeldte til dette Ting at have inkaldet Iver Thormosen Maagestad for begaaet smaat Tyverie, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Knud Knudsen Maagestad og Greb Siursen ibid:, derefter at lide Dom til Undgieldelse i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Den instævnte Iver Maagestad mødte for Retten uden Baand og Fængsel, og vedtog lovlig Varsel.

hr: Fogden fremlagde Stiftets Ordre til denne Action, dat: 31 Marti 1778, saa lydende:

Lænsmanden Jon Hougse fremstillede sig som beskikket Defensor.

Iver Maagestad, 18 Aar gl:, er ikke confirmeret, tilstod at have stiaalet fra Brithe Thomædatter, Siur Wiglichsen Maagestads Hustrue, paa eengang før Juul afvigte, 4 stk: Nye Specie Daler á 1 rdr: 22 s:, en Dansk Krone á 4 mrk: 4 s:, og 10 s: i smaae Penge, item 1 Sølv

Ring, som blev angivet af Værdie 16 s:; dernæst tilstod at have stiaalet fra Peder Arnesen Kambestad 3 rdr: 7 s: noget efter Juulen; fra Jacob Reisæter Juule Dag for et Aar siden afvigte \stiaalet 1 mrk: 8 s:/; fra Helje Qvæstads Datter 15 s:; fra Aad Qvæstad 16 s: disse 3de sidste benævnte Penge har han stiaalet for et Aar siden afvigte Høst; fra Siur Jørandsen Maagestad 10 s: i afvigte Sommer. fra Lars Jonsen Maagestads Datter 18 s: i sidst afvigte Høst. item Brændeviin for 2 s: fra Jacob Michelsen Kraagevig for eet Aar siden. Meere paastod han ey at have stiaalet.

Vidnerne Knud Knudsen Maagestad og Greb Siursen ibid: aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: at i afvigte Vinter i febr:

1778: 94b

Maaned bleve Vidnerne tilkaldede i Siur Wiglichsen Maagestads Stue, og hørte da, at den paagieldende Iver Tormosen Maagestad tilstod for dem at have stiaalet Tid efter anden det Protocollen tilførte og der specificerede Penge og Vahre.

Siur Wiglichsen Maagestad vare for Retten nærværende og tilstod, at have faaet tilbage de sig frastiaalne og benævnte Penge tilligemed Sølv-Ringen.

Peder Kambestad sagde, at han har faaet tilbage det bestiaalene, undtagen 22 s:, som rester.

Jacob Reisæter sagde, at han ej har faaet tilbage de tilstaaede Penge 1 mrk: 8 s: som ere ham frastiaalne.

Helje Qvæstad eller Datter infandt sig ikke ved Retten.

Aad Qvæstad og Siur Jørandsen Maagestad sagde, at de ey har faaet tilbage det fra dem bortstiaalne.

Lars Jonsen Maagestad eller Datter vare ikke ved Retten tilstæde; men Vidnerne forklarede, at de benævnte 18 s: ere tilbage leverede.

Jacob Michelsen Kraagevig var ey heller nærværende.

Saa mange af de bestiaalne som vare tilstæde, aflagde Saligheds Eed, at de benævnte Penge vare imod deres Villie og vidende frakomne.

hr: Fogden stillede Sagen i Beroe til i Morgen, for at fremlegge Præstens Attest.

Erich Olsen Hæg, Halsteen Torjersen Tvedt og Salomon Jonsen Skare af Odde Annex Sogn \paa egne og de fleere Opsidderes Vegne/ fremstod for Retten og begiærede den tilstæde værende Almue tilspurgt, om det ikke var nyttigt for Opsidderne til Fields i Odde, og \til/ Skovenes Besparelse, om paa Gaarden Skares Grund, \som/ Selveyer og Odels gods, blev opbygget en Saug allene til Bøygdens og Opsidderne til Fields deres Huus fornødenhed, efterdi Skovene ere saa langt bortliggende fra den privilegerede Saug paa Sandvens Grund, hvoraf den halve deel er beneficeret, at Tømmeret ey kan bringes derhen, men {Tømmeret} \samme/ maae i Mangel af Saug paa Stædet til Brug kløves i 2de Deele, hvorved Skovene betydelig medtages?

Jørgen Freim, Knud Bustetun, Østen Jordal, Jon Hougse, Lænsmand, med fleere, som i Odde ere bekiendte, declarerede, at det var særdeles nyttigt for Opsidderne til Fields i Odde, og til betydelig Besparelse for Skovene om den ommeldte Saug maatte bevilges opsatt.

ligesaa declarerede Haldor Tobiesen Helland, som Ejer af den privilegerede Saug paa Gaarden Sandvens Grund, at det ey bliver ham til Præjudice om den intenderte Saug bliver opbygget; meget meere ønskede han det forlangte til Field bøndernes Nytte og Skovenes Conservation.

De benævnte begiærede det passerede beskreven, for dermed at belegge deres allerunderdanigste Ansøgning.

Herr: Fogden fremlagde Laugdag mod Christen Hovland, saa lydende:

De i Laugdagen benævnte mødte og vedtoge lovlig Varsel.
Christen Hofland tilstod at have \faaet/ hiemsendt een Tønde Dansk Brændeviin, som han maatte tage i stæden for anden Betaling for Smør, som han borgede bort i Bergen for et Aar siden,

1778: 95

hvilket han til deels og for det meeste solgte eller leverede til dem, af hvilke han havde faaet de bort borgede Vahre eller Smør; paastod derhos, at han tilbød den privilegerede Giæstgiver Hans Utne den bemeldte Tønde Brændeviin for de samme 13 rdr: 3 mrk:, som den kostede ham, eller den maatte tages i Betaling for. beviiste dernæst med Attest af 24 Octobr: 1777, at den ommeldte Tønde Brændeviin er ham hiemsendt uden hans Forlangende; Hans Utne tilstod for Retten, at han ikke erindrer rettere, end at Christen Hofland tilbød ham til kiøbs 1 Anker af det bemeldte Brændeviin, men at han af Mangel paa Penge ey da kunde modtage det.
Fogden frafaldt Vidnerne, da den Instævnte frivillig har tilstaaet Sigtelsen. derimod inlod Sagen lovmedholdig Dom til vedbørlig Undgieldelse, og udi Processens Omkostning 2 rdr: 3 mrk:
Christen Hofland ligeledes inlod Sagen Dom.
Eragtet.
Sagen optages til d: 29de Maji førstkommende.

Anno 1778, den 22de Maji, continuerede Som/m/er Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue.

Hvorda! Fogden {anmeldte} \tilkiendegav/, at som for hannem var anmeldet at her udi Skibredet [er] en Landstryger, der udgiver sig for Heste skiærer, havde han beordret 2de Mænd at bringe ham med Kone og Børn her til Tinget, for af hans Forklaring at erfare Aarsagen til hans Omreyse, og hvoraf det kom sig, at han ikke efter her: Stiftbefalingsmand Schouboes Befaling er reyst til den Bøygd hvor han egentlig tilhører, og maatte Fogden tillige bede, at Heste skiæreren og hans Kone hver for sig maatte blive examineret.
Heste skiærerens foregivne Hustrue Christine Andersd: fremkom for Retten uden Baand og Fængsel, og svarede til hr: Fogdens Spørgsmaal, at for 2de Aar siden nu i Sommer reyste hun med sin Mand efter Stiftbefalingsmandens Ordre fra Bergen, men i stæden for at reyse til Trundhiem, hvor de hører hiemme, og hvor hendes Mand er fød, tog de Veyen til Lerdal i Sogn, og derfra til Woss, hvor de har opholdet sig indtil omtrent 4 Uger før Paaske sidstleden, da de har \siden/ opholdt sig i Hardanger og her arbeydet ved at skiære Hester for adskillige som har forlanget saadant Arbeyde. Christine Andersd: sagde ellers at være barnefød i Waage Præstegiæld i Guldbrandsdalen, hvor hendes Fader endnu lever og ernærer sig af Bondebrug. videre foregiver at være ægteviet med Hesteskiærer Oliver Petersen i Østerdalen i Aggershuus Stift; men erindrer ikke Præstens Navn.
Oliver Petersen var saa beskiænket, at han var uden Sands, og derfor ey for Retten kunde comparere, Examinationen over ham maatte derfor beroer i nogle Timer.

Herr: Fogden ingav Laugdag imod Tosten Jacobsen Apolde, læst saa lydende:
Tosten Apolde mødte for Retten og fremlagde Afskeds Pas fra den Militaire Etat, dat: 16 April 1773. tilstod at have

1778: 95b

handlet i en Tid af 6 Aar, og i den Tid ey har haft Tieneste, og lidet været i stand til at tiene formedelst Skade i den venstre haand, som han fremviiste, og befandtes at have været brækket i Haand Leedet. angav sig at være 32 Aar gl:

Fogden, i Anledning af den inkaldtes egen og utvungne Tilstaaelse, hvorved er oplyst at han, foruden at drive utilladelig Handel, tillige har været en Løsgiængere fra sit 26de Aar, kunde ey andet end paastaae hannem efter Forord: 9 Aug: 1754 tilstrækkelig mulcteret for saa vidt Løsgiængeriet betreffer, og hvad den utilladelige Handel angaaer, hensatte han det til Dommerens Skiøn at bøde derfor efter Omstændigheder, og næst at erindre Processens Omkostning, inlod Sagen Dom.

Tosten Apolde havde intet videre Tilsvar.

Eragtet.

Sagen optages til d: 29de Maji førstkommende.

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Knud Monsen Berge for Handel og Løsgiængerie, derom at lide Dom til Undgieldelse i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Niels Hamre og Amund Olsen Bergo.

Fogden paastod Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Knud Monsen Berge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Helje Grove af Røldal har med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Knud Monsen Berge for Giæld 6 rdr: 2 mrk: 4 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Vidnerne, som under Faldsmaal ere tilkaldte, ere Svend Olsen Berge og Niels Olsen Oveland.

Knud Monsen, og Niels Olsen som Vidne, mødte ikke efter Paaraab.

De forbenævnte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Det mødende Vidne Svend Olsen Berge aflagde Eed efter Loven og forklarede: at paa Vinter Markenet paa Kongsberg forrige Aar giorde Parterne Afregning, og da fik Citanten noget lidet [til]? gode, som Vidnet ey kan erindre, men veed intet om deres Handel siden den Tid. Vidnet havde intet meere at forklare.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Knud Monsen Berge gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Niels Olsen til samme Tid forelegges under Faldsmaal. Citanten besørger lovlig Varsel.

Niels Hamre for Thormoe Aavenschey har til dette Ting inkaldet Knud Monsen Berge for Giæld 7 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Knud Berge mødte ikke for Retten; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Svend Berge og Amund Olsen ibid:

Eragtet.

Den udeblevne Knud Monsen Berge gives Laugdag til næste

Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Hellek Hamre har til dette Ting inkaldet sin Søster Margitte Larsdatter med Mand Orm Nedre Berge at høre Beviis om Beskyldninger, derom at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.
De instævntes Fader Lars Medhuus mødte for dem og vedtog lovlig Varsel.
Citanten, i Mangel af Vidner, maatte begiære Sagen udsatt til næste Ting. Som blev bevilget.

Her: Foged Koren ingav Laugdag mod Jon Johansen Berge, saa lydende:
Den Laugdagede tilstod Varsel og Sigtelsen.
hr: Fogden fremlagde Præstens Attest, dat: 1 Maji 1777, saa lydende: hr: Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og i Processens O[m]kostning 2 rdr:
Ingen havde videre Tilsvar.
Eragtet.
Sagen optages til d: 29de Maji førstkommende. Frafaldet.

Her: Foged Koren ingav Laugdag mod Martha Arnesd: og Soldat Siur Nielsen Tveto, saa meldende:
De Laugdagede mødte for Retten, og declarerede at ville ægte hinanden, naar han som Soldat kan erholde Tilladelse til saadant Ægteskab, og haabede inden næste Ting at faae den udvirket; bad derfor om Anstand til næste Ting.
Fogden fremlagde Sognepræstens Attest af 31 Decbr: 1777, saa lydende: og ellers henstillede den forlangte Udsættelse til Dommerens Skiøn.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Fogden Koren har til dette Ting ladet inkalde Gunder Olsen Seljestad og Hustrue for fortilig Sammenleye, derom at lide Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare.
De instævnte mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Erich Olsen Hæg.
Fogden fremlagde Sogne Præstens Attest af 14 Octobr: 1777, saa lydende: og begiærede Laugdag for de udeblevne.
Eragtet.
De udeblevne Gunder Olsen Seljestad og Hustrue gives Laugdag til næste Ting.

Samson Pedersen Frøsviig og Haldor Espe for Magne Tostensen haver med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Knud Bustetun at høre Vidner Peder Hougse og Niels Torbiørnsen ibid: om de Ryper som den Instævnte i denne Vinter har ladet fratage Citanterne, samt derefter at lide Dom til de paastævnte Rypers Betaling, og denne Processes Bekostning skadesløs at erstatte.
Knud Bustetun mødte og vedtog lovlig Varsel, saa vel som de benævnte Vidner. Knud Bustetun sagde dernæst, at Citanterne har ved deres Rype Handel giort Forprang og ham Ingreb i sine Privilegier, og at han allene har tilbudet dem at ville kiøbe alle deres Ryber for sædvanlig og gangbar Priis, og da Citanterne saaledes har overleveret Ryperne, saa er han endnu ligesaa villig som før at betale det fulde Antal, da han ellers formeener sig beføyet at kunde paastaae de opkiøbte Ryper som Land og Forprangs Handel, confisqverede. fremlagde dernæst sit Privilegium af 6 Junii 1767, som han begiærede Acten tiltagen, saa lydende:
Citanterne bad Vidnerne fremkaldede og eedfæstede.
Vidnerne Peder Hougse og Niels ibid: aflagde Eed med oprakte Fingre

og forklarede: at i Vinter ved Faste Tidens Begyndelse, vare de med Lænsmanden Jon Hougse udsendte til Citanterne, som de antraf ved Gaarden Ærnes paa Reysen til Bergen, og for den privilegerede Kræm/m/er Knud Bustetun tilbød at kiøbe det Vildt, som de imod hans Privilegier havde opkiøbt. Citanterne sagde da, at de havde kiøbt nogle Par fra Røldal, nogle af Østen Jordal, og en deel af Espe Bøygden uden for Knuds Bustetuns privilegerede District, men benævnte ikke hvor mange Par Ryper eller Vildt de af hver, eller i hvert District, havde opkiøbt; dog tilbød noget af Vildtet for Inkiøbs Prisen, og det uden for Odde District opkiøbte for den gangbare Priis i Byen; {de} \Citanterne/ leverede da til Lænsmanden og Vidnerne 147 Par Ryper, 19 Harer, 8 Par Uhrhaner, 5 Par ditto Høner, 4 Par vild Ender. Vidnerne ere afskedigede.

Knud Bustetun endnu tilbød at betale det specificerede Vildt som Rett er.

Fogden lod tilføre, at som han ved denne Sags Førelse inden Retten havde observeret, at ikke allene en uberettiget Soldat, men og nogle til Handel uvedkommende Personer var dem som havde opkiøbt denne svære Mængde Vildt, for dermed at drive Handel, saa instillede han til Rettens Paaskiønnende, om ikke Rypernes Værd efter Priis her i Bøygden maatte tilfalde de Fattiges Cassa, saa at om endskiønt en Deel af Handelen er uden for det District, i hvilket Knud Bustetun[s] Handel er tilladt, er det dog de øvrige Sagen vedkommende Personer forbudet med saadan Land Prang at omfare.

Bøygde Prisen blev anmeldet at være 10 á 12 s: for Paret af Ryper, 14 á 16 s: for en Hare, Uhrhaner á 1 mrk: stk:, Uhrhøner 8 á 10 s:, og for Endene 2 s: stk:

Alle Parter inlod Sagen Dom, undtagen Haldor Espe paa Magne Tostensens Vegne, som bad om Sagens Anstand til næste Ting. Som Retten consenterede.

Nu fremstod Olivier Petersen, angav sig at være fød i Opdal Sogn i Trundhiems Stift. var for Resten saa drukken, at Forhøret over ham ey videre kunde fuldføres, derfor sluttet.

Efterseet paa Utne Tingstæd den 22de Maij 1778
Schouboe

Sogne Præsten for QvindHerreds Præstegiæld, S: T: her: Concistorial Riese, har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Opsidderne paa Gaarden Bue, Tobias Larsen og Johannes Johannesen, at høre Vidner betreffende deres formeentlige Ingreb med Beytning og videre udi den beneficerede Gaard Biotvedts Ejendoms Marker, og at fremviise deres Adkomst Brev for tiltagne Brug udi saa kaldet Blokhammer, samt derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at svare. De under Faldsmaal tilkaldte Vidner ere Simon Ringøen, Anfind

1778: 97

Lofthuus, Salomon Torblaae og Thomas Biodtvedt; begiærede dernæst vedkommende paaraabte.

De benævnte, saavel Parter som Vidner, mødte og vedtoge lovlig Varsel.

Opsidderne paa Gaarden Bue sagde, at de ikke veed paa nogen Maade at have fornærmet den beneficerede Gaard Biotvedts Ejendom, da de har deres særdeles Beyte og deres egen Eyendom med Markeskiæl udsteenet. fremlagde ellers et Skrift dat: 28 Octobr: 1707, med Begiæring at sam/m/e maatte Acten tiltages, og er saa lydende:

Vidnerne bleve fremkaldede, og

1ste Vidne, Simon Ringøen, aflagde Eed og vidnede: at saa længe han, som nu er næsten 80 Aar gl:, kan erindre, saa har Biotvedt stedse brugt Beytet i Blokhammer.

2det Vidne, Anfind Lofthuus, aflagde Eed efter Loven, og vidnede eenstemmig med forrige Vidne; dette Vidne er omtrent 82 Aar gl:
3de Vidne, Salomon Torblaae, 72 Aar gl:, efter aflagde Eed forklarede ligesom forrige Vidne.
4de Vidne, Thomas Biotvedt, 52 Aar gl:, aflagde Eed og vidnede, at hans Fader i meere end 30 Aar, og Broder 2(8?) Aar, bestandig har brugt Beytet for alle deres Kreaturer i Blokhammer, da de i saadan Tid har boet paa Gaarden Biodtvedt. De instævnte bad anmærket at dette Vidne har en Søster boende paa Biodtvedt, og paa deres Spørgsmaal svarede, at paa nogle faae Aar har Opsidderne paa Bue slaaet i Blokhammer.
De instævnte bad Sagen udsatt til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner til Sagens sande Oplysning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges.

Fogden paaraabte Sagen mod Tyven Iver Thormosen, og fremlagde Præste Attest af 22 Maji d: A:, saa lydende:
Dernæst blev Sagen stillet i Beroe til d: 29de Maji anstundende, da de i Gaar udeblevne bestiaalne infinder sig for Retten.

Knud Siursen Espe har contra stævnet Haldor Espe udi forrige Sag. og ingav Inlæg af \Dags/ Dato, saa lydende:
Haldor Espe vedtog lovlig Varsel.
Vidnet som blev fremstillet er uconfirmeret.
Contra Citanten bad derfor Sagen udsatt til næste Ting, da Vidnet formodentlig til den \Tid/ bliver confirmeret. Som blev bevilget.

Haldor Espe i Rette ædskede den forrige Sag mod Samson Pedersen Frøsvig, og ville fornemme om han nu møder.
Samson Frøsvig ingav Inlæg, saa lydende: og bad endnu om Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, hvorfra han til dette Ting er forhindret.
Haldor Espe havde intet derimod.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel tilkaldet Halsteen Tvedt for Ingreb i hans Privilegier i henseende Forprang og Handel med Vildt, derom at modtage Beviis og lide Dom

1778: 97b

til Vahrenes Confiscation og Bøders Udredelse, samt Processens Omkostning at erstatte. Fremlagde dernæst den effectuerede Arrest af 21 Maji d: A:, saa lydende:
Halsteen Tvedt mødte og vedtog lovlig Varsel. havde intet andet at sige, end at han meente at have Tilladelse, som en fattig Field bonde at kiøbe Vilde Vahre, saavelsom selv at skyde og sælge; saa har han og selv skudt 2 á 3 Par Ryper og 1 Hare af de beslagne.
Knud Bustetun sluttede Sagen under lovmedholdig Dom.
Halsteen Tvedt ligeledes udbad Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den 29de Maji førstkommende.

Foged Koren har ved mundtlig Varsel ladet inkalde Torbiørn Lothe at høre Vidner, at han har ladet føre syge Kid ind paa andres Eyendom, derom endelig at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte. Vidnerne, som under Faldsmaal ere kaldte, ere Jens Hestham/m/er og Jon Lothe.

Stævne vidnerne Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Fogden bad de vedkommende Laugdaget.

Eragtet.

Torbiørn Lothe gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Jens Hesthammer og Jon Lothe forelegges under Faldsmaal til samme Tid.

Hvorefter til Publication blev fremleveret følgende Documenter.

1: Anviist til udslettelse Torbiørn Olsen Sandstøe Obligat: til Ole Jonsen Lofthuus, stor 250 [rd:], Dateret 31de Maj 1769, bet: efter qvit: af Dags Dato.

2: Anviist til udslettelse Jon Nielsen Buers Oblig: til Lieutenant Burgrav, stor 80 r:, Dateret 26de Maj 1775, [betalt] efter Qvitering af Dags Dato.

3: Anviist til udslettelse Tron Iversen Instenæses Obl: til Aamund Pedersen Uren, stor 30 r:, Dat: 30de Octobr: 1758, betalt efter qvit: af Dags Dato.

4: Anviist til udslettelse Berge Olsen Ages Obligation til Aslach Olsen Aage paa 80 r:, Dat: 28de Octobr: 1761, qviteret 21de Maj d: A:

5: Anvist til udslettelse Tore Johanesen Branstveds Obligation til Torgils Torgilsen paa sin Myndtling Begge Siursdatter, 90 r:, og Tomas Torgilsen ligesaa 90 r:, Datered 20de Maj 1760, betalt efter Qvitering af 24de Octobr: 1773 og 4de Maj 1778.

6: Anviist til udslettelse Aamund Johanesen Branstved[s] Oblig: til Knud Olsen Sandvigen, stor 110 r:, Dateret 31de Maj 17(71?), betalt efter qvitering af 21de Maj 1778.

7: Anvist til udslettelse Jon Gieralsen Groves Obligation til Le(uf?) Knudsen, stor 142 r: 5 mrk:, Dateret 30de Maj 177(1?), betalt efter qvitering af Dags Dato.

8: Anviist til udslettelse Hans Hansen Langesætters Obligation til Lieutenant Burgrav paa 203 r: 3 mrk: 1(0?) s:, Dat: 4de Junj

1776, betalt efter qvitering af Dags Dato.

9: Anviist til udslettelse Hans Hansen Langesæters Oblig: til Lieutenant Burgrav, stor 96 r: 2 mrk: 3 s:, Datered 8de Septembr: 1776, betalt efter Qvitering af Dags Dato.

10: Anviist til udslettelse Ole Knudsen Jøsendals Oblig: til Asbiørn Johanesen Maage paa 50 r:, Dat: 25de Octobr: 177(5?) (1774?), efter Qvi[tering af ? ? ?]

11: Publiceret Tore Wichingsen Obligat: til Asbiørn Johanesen Moge, stor 60 r:, Pantsat ½ Løb 14 ½ Mrk: Smør i Gaarden Jøsendal, Dat: 21de Maj 1778.

12: Tron Instenæses Oblig: til Aamund Pedersen Urem, stor 40 r:, derfor Pantsat ½ Løb Smør i Gaarden Instenæs, Datered 21de Maj 1778.

13: Jon Olsen Ages Skiøde til Ole Jonsen Age paa 1 Løb 1 ½ Mrk: Smør i Gaarden Ophem for Summa 110 r:, Dat: 22de Maj 1778.

14: Lars Jonsen Eidnæses Oddels Transport til Hans broder Ole Jonsen Age paa 1 Løb 1 ½ Mrk: Smør med bøxel for 60 rd:, Datered 22de Maj 1778.

15: Marta Nielsdatter med Laugværge Lars Tostensen Mochstad, og Peder Isachsen Mochestads for Myndtlingen Arne Knudsen, Deres Vilkaars Contract til Arne Knudsen paa en deel Vilkaar af Gaarden Yttre Bleie, Dat: 3de April 1778.

16: Ole Helgesen Hovlands Skiøde til Sønen Helge Olsen Hovland paa 1 pund 20 ¾ Mrk: Smør i Gaarden Hovland for 80 r:, Datered 21de Maj 1778.

17: Tosten Larsen Mochestads Vilkaars brev til Faderen Lars Tostensen Mochestad paa endeel Vilkaar af Gaarden Mochestad, Datered 12te Febr: 1778.
18: Tore Johanesen Branstveds Obligat: til Tosten Toresen Branstved, stor 110 r:, derfore Pantsat 18 Mrk: Smør, ¼ huud med bøxel i Gaarden Branstved, Dat: 22de Maj 1778.
19: Aamund Johanesen Branstveds Obligation til Jon Ellingsen Jaastad, stor 140 r:, hvorfor Pantsat 13 Mrk: Smør og ½ huud i Gaarden Branstved, Datered 21de Maj 1778.
20: Hans Hansen Langesætters Obligat: til Aamund Pedersen Urem, stor 350 r:, derfor pantsat 3 Spand Smør i Gaarden Langesetter, Datered 22de Maj 1778.
21: Ole Olsen Jøsendal og Tore Wichingsen ibid: oprettede Vilkaar brev til Ole Olsen Jøsendal paa en deel Vilkaar af Gaarden Jøsendal, Datered 25de Octobr: 1777.

1778: 98b

22: Jon Jorensen!! (Gieralsen?) Groves Obligation til Haldor Tobiasen Helland, stor 180 r:, Pantsat 1 pund 19 ½ Mrk: Smør i Gaarden Grove, Dateret 28de Octobr: 1777.
23: Capellanen Jørgen Hochs Obligation til Knud Arnesen Luttro, stor 200 r:, Pantsat et Vaanhuus, med Løsøre Effecter, Dateret 22de Maj 1778.
24: Gunder Stensen Indre Qvalvigens Skiøde til Jon Gundersen paa 2 pund 10 ¼ Mrk: Smør, 1 ¾ Løb Salt i Gaarden Qvalvigen for Summa 111 r:, Dateret 30de Decembr: 1777.
25: Jon Haldorsen Mochesta[d]s og hustrue Gunilde Tostendatters Gave brev til Willie Larsen Mochestad, stor 150 r:, Dat: 21de Maj 1778.
26: Jon Nielsen Buers Obligation til Kintzervigs Præstegields Fattig Cassa, stor 80 r:, Pantsat 4 ½ Mrk: Smør af Gaarden Buer, Datered 22de Maj 1778.
27: En høyeste Retts Doms Act, imellem Torbiørn Halgrimsen Mæland og Halgrim Torbiørnsen Mæland, angaaende Oddels Retten til 1 ½ Spand Smør i Gaarden Mæland, hvilken Odels og Løsnings Rett er tilkiendt Torbiørn Halgrimsen, Datered 1te Decembr: 1777.
28: Fogden Korns Fredlysning for Lars Bleie med fleere paa Deres bøe Hersæder Kaldet, Datered 28de Maj 1778.
29: Eling Jonsen Jaastads Kiøbe Contract med Peder Elingsen Jaastad med fleere, om en halv Løb og 9 Mrk: Smør i Gaarden Jaastad, datered 22de Maj 1778.
30: Elling Jonsen Jaastads Skiøde til Peder Friderichsen Jaastad paa 21!! (1) Pund 21 Mrk: Smør af Gaarden Indre Jaastad for 280 r:, Dat: 22de Maj 1778.
31: {Elling} Peder Friderichsen Jaastads Obligation til Elling Jonsen Jaastad, stor 280 r:, Pantsat 1 Pund 21 Mrk: Smør i Gaarden Indre Jaastad, Dat: 22de Maj 1778.
32: Tosten Larsen Mochestads Vilkaar Contract til sin Stef Moder Begger Monsdatter paa en deel Vilkaar af Gaarden Mochestad, Datered 22de Maj 1778.
33: Anviist til udslettelse Lars Aslachsen Mehuuses Obl: til Hr: Cancellie Ra[a]d Barth paa et hundrede og halv femtesins tiuge Rigsdaler og Fem, samt 18 s:, som [er betalt] efter Qvitering

1778: 99

af 9de Maj 1778, Obligationen er Datered 27de Octobr: 1770.
34: Jon Haldorsen Mochstads Vilkaar brev til sin hustrue Gunilde Tostensdatter Mochestad paa en deel Vilkaar af Gaarden Mochestad, Datered 22de Maj 1778.

Dernest blev af Fogden inden Retten examineneret!! Forretningen over den Kongl: Undsetnings Korn, ved hvis undersøgelse i sær var nærværende i blant andre af Almuen. Lensmand Jon House og Skafferen Svend Grime.

Ligesaa blev examineret Forretningen over den Frivillig Gave in doblo, hvis beløb er den Summa 26 rd: 8 s:

Og da ingen efter lovlig udraab havde viidere med Tinget at bestille, blev samme paa lovlig maade ophæved.

Anno 1778, den 29de Maji, blev Retten atter satt paa Tingstædet Utne Gaard for at aflæse Domme udi de ved afvigte Sommer Ting optagne Sager. Retten beklæd med Laugrettesmænd som findes benævnte ved strax neden staaende Extra Retts Sag.

Hvorda udi Sagen af Kongl: Majest: Foged her: Koren mod Amund Bue for Slagsmaal, blev Avsagt Dom!

Af de Acten tiltagne Vidners Forklaring er det klart, at Bonden Amund Bue har begaaet Slagsmaal; thi ellers var det ufornødent at Vidnerne skulle adskille de instævnte: derfor Kiendes og Dømmes for Rett: Amund Bue bør følgel: Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 Art: bøde Slagsmaals Bøder 3de 6 Lod Sølv, eller 9 rdr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, item 4 mrk: 8 s: til det stempl: Papir, i fald Doms Acten tages beskreven, alt inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Fogden mod Christen Hofland,
Dom!

Vel er det ikke beviist \at Christen Hofland/ har hiembragt Brændeviin til Udsalg, ey heller, at andre har kiøbt eller faaet deraf, end de som har betroet ham Vahre, for hvilke det paastævnte Brændeviin som Betaling skal være ham hiemsendt; saa har han og tilbudet en Deel deraf til den privilegerede Giæstgiver; men, da hans Omgang hermed baade er uforsigtig og synes mistænkelig: saa Kiendes for Rett: Christen Hofland bør til Kintzervigs Præstegiælds Fattig Cassa bøde 1 rdr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, samt 4 mrk: 8 s: til det stempl: Papir dersom Doms Acten tages beskreven, alt at udredes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Mod Tosten Apolde for Løsgiængerie og Handel.
Dom!

Det er tilstaaet, at Tosten Jacobsen Apolde i nogle Aar baade har været Løsgiænger og drevet Handel, hvortil den anmeldte Beskadigelse i sin eene Haand ingenlunde berettiger ham, da

1778: 99b

han efter Evne bør arbeyde for sit Brød: thi Kiendes og Dømmes for Rett: Tosten Jacobsen Apolde bør opfylde den Allernaadigste Forordnings Bydende af 9de Aug: 1754, med at antage aarl: Tieneste, eller for Lænsmanden anmelde sig tieneste løs; og i Relation af allerhøystbemelte Forordning bøde til Kintzervigs Præstegiælds Fattig Cassa 1 rdr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, samt 4 mrk: 8 s: til stempl: Papir, om Doms Acten tages beskreven, som alt betales inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Knud Bustetun mod Halsteen Tvedt
Avsagt Dom!

Den producerede Arrest Forretning bør i Henseende Formaliteten, som til næste Ting lovlig forfulgt, ved Magt at være og lovlig ansees. Hvad angaaer Hoved Sagen, da udflyttes dens Paadømmende til næste Ting, da Citanten besørger de arresterede Vahre lovlig taxerede, og

Halsteen Tveedt til samme Tid at godtgiøre sit Udsigende om hvor meget Vildt han selv til Forhandling har skudt.

Anno 1778, den 29de Maji, blev Extra Rett behandlet paa Tingstædet Utne udi den ved Sommer Tinget incaminerede Tyve-Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Thomas Hougstvedt, 2: Thomas Instenæs, 3: Ole Ureim for Ole Heljesen Instenæs, 4: Amund Gundersen Utne for Tobias Espe, 5: Erich Larsen Lofthuus for Lars Jonsen Eynæs, 6: Siur Wiglichsen Maagestad, for ham Svend Knudsen Lutro, 7de: Tosten Larsen Maagestad, 8de: Thomas Jaastad for Svend Olsen Berven.

Hvorda! Delinqventen Iver Thormosen Maagestad fremstillede sig for Retten uden Baand og Fængsel. saa var og tilstæde den beskikkede Defensor Lænsmand Jon Hougse. De 3de sidstbenævnte bestiaalne, som ey mødte, bleve anmældte at være til deels unge Pige Børn, \uconfirmerte/, som, om de end vare tilladte eedfæstede, af Uveyr vare forhindrede at fremkomme.

Actor paastod Dom efter Lovens 6 B: 17 C: 33 og 40 Art:, og saaledes inlod Sagen.

Defensor formeente at Iver Maagestads Ungdom, eller Barndom maatte komme i Betragtning, da han ey kunde synes at insee Forbrydelsens fulde Vægt, inlod derfor Sagen til den meeste medlidende Dom.

Efterat Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, blev af os eenstemmig Afsagt saadan

Dom!

Den actionerede Iver Thomæsen!! (Thormosen) Maagestad har saavel for de Acten tiltagne Vidner, som frivillig inden Retten tilstaaet, at have Tid efter anden og paa adskillige Stæder begaaet de spceficerede Smaae Tyverier, som i alt udgiør den Summa 9 rdr: 5 mrk: 2 s: thi Kiendes og Dømmes \eenstemmig/ for Rett: Iver Thormosen Maagestad

bør følgel: Lovens 6 B: 17 Cap: 33 Art: miste sin Huud i Fængsel, og efter næst paafølgende 40 Art: have sin Hoved Lod forbrudt til hans Majestets Cassa; item Tvigiæld 19 rdr: 4 mrk: 4 s:; saa betales og Igiæld til dem som efter Actens Udviis ej haver bekom/m/et det stiaalne tilbage. Med denne Dom omgaaes i øvrigt paa lovlig Maade. Den Actionerede med Defensor declarerede sig fornøyet med den oplæste Dom, og ikke agtede samme at appellere.

Anno 1778, den 10de Junii, blev Aastæds Retten atter satt og behandlet paa Garden Kraagevig, overværende efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Peder Torjelssen Hougse, 2: Jørgen Pedersen Jaastad, 3: Torjuls Torjulsen yttre Jaastad, 4: Ole Olsen Reisæter, 5: Ole Larsen Trappetun, 6: Niels Michelsen Ulgenæs, 7: Matthias Matthiasen Frønæs, og 8de: Svend Olsen Trappetun. Saa var og tilstæde Parterne paa Rogde og Kraagevig.

Hvorda! Proc: Traae mødte for Hoved Citanterne og tillige for deres Eyere hr: Borgemester Forman, og først udbad sig af Dommeren at blive forelæst hvad sidst i denne Sag er passeret, saa vilde han nærmere træde til sin lovlige Procedure og Paastand til Sagens endelige Slutning. Derefter Proc: Traae endnu som før submitterede Sagen til Dom, med end yderligere Paastand baade for Hoved Citanterne og hr: Borgemester Forman efter Hoved Stævningens og de mange eenstemmige Vidners eedelige Forklaring, paastod Olgesæter Houg med sine Beiter, Elvene imellem inderste og yderste Grind-Elv, Kraagevigs Mænd som deres rette og sande Ejendom tildømt, ja end og det paa Grund af Lov: 5 B: 5 C: 3 og 4 Art: og at

Rogde Mænd een for alle og alle for een bliver tilfunden at betale denne betydelige og saa nødtvungne Bekostning billigst med 120 rdr:; i øvrigt reserverede han paa Borgemesterens Vegne ved de Nye Udslaatter sin lovlige PaaAnke, og saaledes i eet og Alt inlod Sagen Dom; og ellers overlod til Dom/m/erens godtbefindende, om han her paa denne Tid kan afsige Dom.

Haldor Helleland mødte for de samtlige Contraparter som ere instævnte, og fremlagde Tægtedagen efter seeneste Kiendelse, saa lydende: dernæst refererer sig til sit forhen tilførte, og sagde videre: udaf Contra Citanternes store Eenfoldighed er denne Sag ikke vel oplyst, eftersom for omtrent 20 Aar siden blev holden en lovlig Markeskiæls Forretning disse Naboer imellem, og da blev Kraagevigs Opsiddere ganske og aldeles frakiendt den omtvistede Olgesæter Houg ved Markeskiæls Steene, som ved Forretningen blev separeret, som benævnte Forretnings Acten udviiser, og derfore

1778: 100b

gik Kraagevigs Opsiddere Aaret næst efter og tilbød Rogde Mændene Betaling for at faae Lov at beyte i bemældte Olgesæter Hougen, som de dog ikke bleve rett foreenede om, som og de 3de Vidner ved seeneste Session have omvundet; men dog alligevel have Kraagevigs Opsiddere formedelst godt Naboeskab jævnlig beytet det omtvistede Stykke; men alt meere og meere reyst sig Uenighed derom, indtil det endelig udbrød i en virkelig Proces, hvoraf kan sees, at Kraagevigs Opsiddere ikke have brugt det som Ejendom, men med Anke og Kiæremaal den heele Tid igiennem. Vel siger Lov: 5 B: 5 C: 4 art:, man kan saa vel paa Brug, som paa Eyendom fange Hævd, hvilket ingenlunde kan forstaaes om saadant Brug, som her er skeed, eller som den eene Naboe kan nyde som en Velvillighed og for godt Naboeskab af den anden, besynderlig efterdi forberørte Norske L: 5 B: 5 C: 7 Art: udtrykkeligen siger, at ingen skal nyde Hævd paa andres Ejendom, uden han klarlig kan beviise ved lovlige Adkomster ved Arv, Kiøb, Mageskifte, Gavebrev, eller 20 Aars roelig Hævd, og det uden nogens Anke eller Paatale, og saaledes bekomme det uden Kiæremaal af alle, som derudi kan have noget at sige. Som dog aldrig i denne Sag kan beviises at have været uden Kiæremaal af de rette Eyere, derfor er ieg ydmygst begiærende, at Hoved Citanterne maatte ved Dom blive frakiendt den omtvistede Olgesæter Houg, samt Rogdes Bøe og Slette, og at blive tilkiendt at erstatte Contra Citanterne deres aftvungne Bekostninger i det ringeste med 60 rdr:, og efter Dom/m/erens Godtbefindende at slutte Sagen til Doms.

Proc: Traae for Hoved Citanterne replicerede, at det af Haldor Helleland tilførte er aldeles usandfærdig, som han aldrig kan være i stand at fremviise saadan Dom eller Kiendelse Olgesæter Houg ang: at være være Kraagevig frakiendt, og altsaa hans tilførte in Totum benægtes, men vel er sandt, at en Steenings Forretning for omtrent 20 Aar siden er passeret her imellem Naboerne Kraagevig, Aakre, Skaaltvedt og fleere om Wik(er?) Hagen kaldet, er skeed en Steenings Forretning, men dog aldrig Gaarden Rogde eller dens Beboere deri benævnet. altsaa refererede han sig til sit forrige.

Haldor Helland begiærede, for at Bekostninger kunde bespares, at Sagen maatte udflyttes til næste almindelige Høste Ting, paa det han til den Tid kunde fremlegge den paaberaabte Steenings Forretning, der formeentlig vil udviise Mærkerne og Ejendoms Strækningen imellem Parterne.

1778: 101

Proc: Traae for Hoved Citanterne endnu som før anmærkede Haldor Hellands urimelige og ulovlige Paastand og Begiæring, som Acten udviiser, den eene Tid efter den anden begiærer Sagen forflyttet og udsatt, allene for at føre Hoved Citanterne i yderlige og store Bekostninger og Penge Spilde, altsaa urgerede han nu paa Hoved Citanternes Vegne kraftigst paa Dom, og

at ey nogen længere Udsættelse maae blive bevilget; men i fald at Dommeren nu ey som ventelig er kan afsige Dom her i Dag formedelst den Vigtighed Sagen medfører, da, at Sagen om 6 Uger herefter vorder afsagt her, eller paa Tingstædet, og da Haldor Helleland blive paalagt at fremlegge den paaberaabte Forretning, tillige at beviise hvor de 60 rdr: ere henlagde, som han paastaaer i Processens Omkostning:

Eragtet.

Den forlangte Udsættelse kan lovmedholdig ikke nægtes, besynderlig om den paaberaabte Forretning skulle indeholde noget til Sagens sande og tilstrækkelige Oplysning: thi billiges den paastaaede Udsættelse, og for Bekostninger at spare, berammes Sagen atter at foretages og endelig sluttes paa det forestaaende almindelige Høste Ting for Lyse Klosters Jurisdiction paa Tingstædet Utne Gaard, som nærmere skal blive Parterne bekiendtgiort. Til den bemeldte Tid paalegges Haldor Helleland eller Opsidderne paa Gaarden Rogde at fremlegge det paaberaabte og at slutte Sagen, da i Mangel deraf Dom bliver afsagt efter det passerede og Acten tiltagne. Paa bemeldte Tingstæd haver Laugrettet, som Meddomsmænd at infinde sig, da Dagen ligeledes skal vorde dem bekiendtgiordt.

Dernæst bliver denne Forretnings Bekostning at beregne saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet i 2de Reyse Dage á 4 mrk:, [er] 1 rdr: 2 mrk:, Skyds til Ullensvang 3 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, Lænsmændene 2 mrk: hver, [er] 4 mrk:, i alt 6 rdr: 3 mrk: som af Opsidderne paa Kraagevig blev betalt.

Anno 1778, den 11 Junii, blev Retten satt paa Aastædet Gaarden Espe i Ullensvang Sogn, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag; Retten beklæd med efterskrevne af Fogden lovlig opnævnte Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Iver Pedersen Tokeim, 2: Thomas Svendsen Houstvedt, 3: Peder Torjulsen Hougse, 4: Torjils Torjilsen yttre Jaastad, 5te: Iver Anfindsen Lofthuus, 6: Salomon Larsen Maagestad, 7: Christen Danielsen Etreim, 8de: Lars Knudsen Tveidt, hvilke alle declarerede at være Parterne ubeslægted.

Hvorda! for Retten fremkom Proc: Niels Traae for Ole Olsen Jøssendal og anmeldte, at han havde med mundtlig Stævning før Juul sidst afvigte ladet inkaldet {Siur}

1778: 101b

Siur Knudsen Espe til Jorde Tirsdagen, som og til denne Tægtedag at anhøre Vidner og Beviiser, samt modtage Dom til at modtage Løsnings Penge for 2 Pund 6 Mrk: Smør, ½ Tønde Salt med Bøxel og Herlighed i Gaarden Espe, efter sit i hænde havende Skiødes Inhold, som og før Juul afvigte er bleven ham anbuden, og endnu her i Retten skal anbydes, om han dem i Mindelighed vil antage, eftersom Citanten formeener sig lovlig Odels og Løsnings berettiget til benævnte og paastævnte Jordepart, og det efter Sal: afg: Knud Espe, som Skifte brevet efter ham skal oplyse, og i den instævntes Hænder er beroende, og nu til denne Tægte dag er paastævnet at fremlegge i Retten. vil fornemme om den instævnte møder.

Siur Knudsen Espe vedtog lovlig Varsel, som og at Løsnings Pengene før Juul, som meldt, vare ham anbudne, men nægtede da, saavelsom nu for Retten efter Tilbud at ville antage.

Proc: Traae for Citanten, efter at han havde bekommet det paaberaabte Skifte brev af 9de Decembr: 1739, fremlagde han det i Retten, og først begiærede Arvelinien indragen fra Pag: 1 til 3, dernæst deelings Værket, som han og belovede vist at paginere, hvorefter den fulde Oplysning skal faaes baade om Slægte Linien og Udlægget, hvorefter han nærmere vil giøre sin Deduction og Paastand, naar han først erfarer hvad Contra parterne kan have at forestille.

Siur Knudsen fremlagde Skifte brev efter afgangne Amund Knudsen Espe, Broder til Siur Espe, som er instævnet, og Citantens Moders Farbroder, hvilken Amund Knudsen var den sidste der eyede Godset førend {Citantens Part} det kom i Broderen, den nu levende Siur

Knudsens Eyendom, som Skifte brevet udviiser, og hvoraf indrages saa meget som vedkommer denne Sag, dat: 19 Sept: 1769. dernæst fremlagde til Actens følge et Skiøde dat: 26 Maji 1770, saa lydende:

Proc: Traae for Citanten, formedelst Sagen ey nu til fulde kan oplyses; saa begiærede han Sagen udsatt paa egen Bekostning til een Dommeren beleylig Tid, og dernæst udbad sig de 2de i Retten fremlagde Skifte breve udlaant imod sin Principals Beviis; eller og Udtog af begge Skifte breves Arve Linier og Deelings Værket, paa 12 s: Papir.

Eragtet.

Paa Citantens Forlangende udflyttes Sagen til en anden

1778: 102

beleylig Tid, som paa Citantens Forlangende skal blive nærmere berammet; og imidlertid ophæves denne Forretning.

Denne Sessions Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretn: 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skyds 3 mrk:, Laugrettet 2 rdr:, á 1 mrk: 8 s:, Lænsmanden 4 mrk:

Nu fremstode Parterne og declarerede, at de i denne Sag vare komne i Foreening saaledes, at Ole Jøssendal frafaldt Søgemaalet i et og alt, og agtede ikke meere denne Odels Sag at paatale. Siur Knudsen Espe derimod gav Citanten 5 rdr: i nogenlunde Erstatning for denne Processes Bekostning; og saaledes er denne Sag aldeles sluttet og ophævet; ligesom de fremlagde Documenter ere vedkommende tilbage leverede.

Anno 1778, den 12 Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Maage i Ullensvang Kirke Sogn, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag; Retten beklæd med efterskrevne og lovlig opnævnte Laugrettes- og Meddoms Mænd: 1: Thomas Svendsen Hougstvedt, 2: Peder Torjelsen Hougse, 3: Torjels Torjelsen Yttre Jaastad, 4: Niels Knudsen Rogde, 5: Jørgen Pedersen Jaastad, 6: Iver Anfindsen Lofthuus, 7: Tobias Pedersen Iisbierg, og 8: Knud Knudsen Maagestad.

Hvorda! For Retten fremstod Bøygde Procurator Niels Traae for Lars Knudsen Maage, og gav tilkiende, at han havde med mundtlig Stævning før Juul sidst afvigte inkaldet sin Stiffader Siur Pedersen og Halvbroder Tobias Siursen til Jorde-Tirsdagen, saa og til denne Tægtedag at anhøre Vidner og Beviiser, og at lide Dom til at modtage Løsnings Penge for 1 Pund 7 Mærker Smør med Bøxel og Herlighed her i Gaarden Maage; bemeldte Løsnings Penge ere og de instævnte for Juul anbudne, og endnu her i Retten anbydes om de dem i Mindelighed vil imodtage; endelig ere og de instævnte inkaldte at modtage Dom til denne Hiemstævnings Bekostning skadesløs. vil fornemme om de instævnte møder.

De instævnte mødte for Retten, vedtoge lovlig Varsel, som og at Løsnings Penge baade før Juul og nu var dem anbuden, men benægtet at modtage; formeenende baade i A[n]ledning af den Allernaadigste Forordning, at have hævdet Gaarden saaledes, at han kunde sælge den til sin egen Søn, samt at have forbedret Gaarden saa betydelig meget, at den nu maatte komme i en høyere Priis end forhen. fremlagde dernæst en Contract af 29de Maji 1777, og Skiøde af paafølgende 30te ditto, eet efter andet saa lydende:

Proc: Traae for Citanten nu anmærkede, at den instævnte Siur Pedersen Maage har solgt og overdraget sin Søn Tobias dette paastævnte, tvertimod Lovens bydende,

1778: 102b

eftersom Skifte brevet af 3de Octobr: 1740 er udlagt af Citantens Faders Odels Gods paa Enken, Contra partens Hustrue, 1 Pund 7 Mærker Smør med Bøxel og Herlighed, og det efter

Vurdering for 34 dr: 5 mrk: 4 s:; men nu i Skiødet til sin Søn sælger det for 124 rdr:; altsaa formeener han, at den instævnte ey havde mindste Rett hverken at sælge Citantens retmessige Odel, ey heller at sætte det i en 3 dobbelt høyere Priis. Og dernæst i Rette lagde han det allegerede Skifte brev, hvoraf først beviises Arve Linien, og hvor nær Citanten er Odels og Løsnings berettiget, fra Pag: 1 til 2. ligeledes denne Gaarde Partes Adkomster fra Pag: 8 til 13; nok Deelings Værket og Udlægget til Enken, Citantens Moder, Pag: 19. alt saa meldende: I øvrigt ville Proc: Traae afvarte hvad de instævnte herimod haver at sige.

Siur Maage declarerede, at det er just de i Skiftebrevet benævnte og hans Hustrue paalodnede 1 Pund 7 Mrk: Smør, som han til sin Søn Tobias Siursen ved Skiøde af 30 Maji 1777 har afhændet.

Videre fremlagde Proc: Traae til Actens Følge et end ældere Adkomst brev, som viiser at Citanten er rette Odels mand, dat: 15 Martii 1692, saa meldende:

Proc: Traae for Citanten submitterede Sagen Dom efter sin Stævning og fremlagde lovlige Documenter, og som han seer efter det sidste Kiøbe brev af 30 Maji 1777, at det paastævnte Gods da er solgt med dets da tilliggende all Herlighed, saa betaler han derefter med 124 rdr:, og den instævnte at blive forbunden at meddeele ham lovlig Skiøde, og røddig giør ham Gaarden til førstkommende Aar 1779, og hvad den øvrige Contract imellem Kiøberen og Sælgeren er angaaende, exciperede Citanten sig aldeles fra, og ellers paastod for denne Hiemstævnings Bekostning billigst 12 rdr:; i øvrigt paastod Dom.

Tobias Maage paa egne og Faders Vegne begiærede Sagen udsatt for at udfærdige Contra Stævning, og derefter nærmere fremføre det fornødne til Sagens Oplysning, og imidlertid begiærede det passerede lovlig beskreven meddeelt.

Proc: Traae for Citanten anseer denne forlangte Udsættelse allene til Sagens Udhael og ugrundet Udflugt, og derfor igientog sin forrige Paastand, og urgerede kraftigst paa Dom.

Torbiør Maage og Peder Maagestad, som beslægted, mødte, vedblev sit forrige og protesterede imod Overiilelse.

1778: 103

Eragtet.

Sagen udflyttes til d: 26de Septbr: førstkommende, til hvilken Tid de nu instevnte i Rette fører den paaberaabte Contra Stævning og besørger det fornøden agtende; Da det forlangte Protocoll Udtog skal imidlertid blive beskreven meddeelt.

Denne Forretnings Bekostning bliver saaledes beregnet; 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet i 2 Dage 1 dr: 2 mrk:, Skyds 3 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, Lænsmand og Stævne vidner 4 Mrk: som alt af Citanten blev betalt.

Anno 1778, den 13de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Maagestad, for at behandle følgende Sag betreffende Fornærmelse i henseende en tiltagen Vey; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Thomas Svendsen Hougstvedt, 2: Peder Torjelsen Hougse, 3: Lars Larsen Bleje, 4: Samson Jonsen Qvitne, 5: Jørgen Pedersen Jaastad, 6: Iver Anfindsen Lofthuus, 7: Asbiørn Johannesen Maage, og Tosten Johannesen Hofland.

Hvorda! Lars Jonsen Maagestad for Retten fremstod, og i Anledning af formeent Fornærmelse af Opsidderne paa Qvæstad, Store og Lille Naae, ved at bruge en Vey over hans Bøe og Ager, hvorved hans Hiemme Mark tager en betydelig Skade, havde fundet sig beføyet til dette Aastæd og denne Tægte dag at inkalde bemeldte hans Naboer, alt efter det skriftlige Stævnemaals Formeld af 6te Maji d: A:, som blev læst og er saa lydende: Anmeldte dernæst, at have med mundtlig Varsel under Faldsmaal inkaldet følgende Vidner: Wiglich Siursen

Maagestad og Siur Jørandsen Maagestad, item Knud Knudsen Maagestad, Torjuls Jaastad, og Salomon Larsen Maagestad, hvilken sidste blev frafaldet, som den der har Brug til eller ved den omstævnte Vey.

Proc: Niels Traae mødte for alle instævnte Beboere af Gaardene Qvæstad og Naae paa deres Vegne, vedtog denne incaminerede Stævning at være dem lovlig forkyndt, og beklagede, at deres Naboe Lars Jonsen Maagestad agter ved denne Hiemstævning at fravinde dem deres ældgamle og fra umindelige Tider af stædsevarende brugelige Vey, som saa vel for de instævnte som for andre Reysende over Fieldet til Jondal er og bliver aldeles umistelig, og derfore ere Contra parterne blevne nødsagde i denne Sag at stævne Contra; saa anmeldte han at have med mundtlig Stævning her til i Dag ladet inkalde Citanten Lars Jonsen Maagestad til at anhøre Contra Vidner og modtage Dom, ventelig at blive tilkiendt denne ældgamle og for disse Gaarder fornøden og brugelige Vey,

1778: 103b

tillige at erstatte denne aftvungne Bekostning skadesløs. Til Vidner i Sagen ere og til i Dag inkaldet under Lovens Faldsmaal følgende: Siur Bleje, Gamle Knud og Peder Maagestad, Jon og Dag Aakre, Askout Jaastad, Niels Aagre, Brithe Amundsdatter Sexe, og Guro Olsdatter Aakre, med fleere som uden Stævnemaal møder om fornødiges. Vil fornem/m/e om de instævnte Vidner alle møder.

Af de i Hoved Stævnemaalet benævnte mødte ikke hrr: Forvalter Elkier, ey heller nogen paa hans Vegne.

Lars Jonsen Maagestad vedtog lovlig at være contra stævnet. saa vare og tilstæde de benævnte Vidner, som tilstode lovlig Varsel.

Hoved Citanten[s] Udtog af Protocollen, dat: 28 Oct: 1777, til Actens Følge.

Alle Vidnerne bleve fremkaldede og Eedens Forklaring for dennem oplæst, med Formaning.

Hoved Citanten bad Vidnerne afhørte og tilspurgte, om de kan erindre, at de instævnte Opsiddere paa Qvæstad og Naae har haft Vey paa deres egen Eyendom, og om de kan forklare hvorledes den nu omtvistede Vey forhen har lagt, og derom kan giøre Anviisning.

1: Vidne, Wiglich Siursen Maagestad, 71 Aar gl:, boer og er fød her paa Gaarden Maagestad, er beslægted med Opsidderne paa Gaarden Qvæstad, har ingen Eyendom ved de omtvistede Veye, svarede, at der gaar eller ligger en Vey fra Nøstet paa Qvæstad og op efter, som de instævnte har brugt ligesom og tilligemed den nu paastævnte Vey, som begynder ved Store Naaes Eyendom ved Søen, og ligger op efter indtil og videre op efter Maagestads Eyendom; videre forklarede, at for omtrent 50 Aar siden eller derimod har en Field Skrede udtaget og kløvet Veyen paa Qvæstads Mark, saa at de instævnte siden meeste har brugt den nu omtvistede Vey, som gaaer over Lars Jonsens Eyendom; paa videre Spørgsmaal svarede, at Opsidderne paa Gaarden Naae har brugt den Vey til Støels Vey omtrent 15 til 18 Aar, siden de har tilbøxlet sig en Støel fra Moranger. Kan heller ikke vidne, at den omtvistede Vey er fornøden til Søes for Gaarden Maagestad, da de har en anden Søe Vey. Kan giøre Anviisning paa Veyene. Parterne reserverer i sin Tid fleere Qvæstioner ved Befaring.

2det Vidne, Siur Jørandsen Maagestad, 42 Aar, har boet her paa 18de Aar, og har sin Eyendom lovlig udsteenet fra Citantens, saa han ey kommer i Mærke med den omtvistede Vey, er ingen af Parterne beslægted, uden noget lidet med

1778: 104

Naae. vidnede: at siden Vidnet er kommen her paa Gaarden at boe, har de instævnte haft og brugt Vey paa deres egen Eyendom, item, at de ved St: Hans Tid har brugt den nu omtvistede Vey, samt at Naae Mændene i en Deel, erindrer ikke hvor mange Aar har brugt denne

omtvistede Vey til Støels Vey. Kan ikke viise hvorledes Veyen har lagt her før, men har hørt af andre, at den har lagt anderledes. Denne Vey er ikke til anden Nytte for Maagestad, end naar de vil gaae til Naboe Gaardene, og Lars Jonsen at opkiøre sit Høe og Korn. Videre, da Gaarden Qvæstad var afbrændt, for omtrent 12 Aar siden, saa opkiørte de her deres Tømmer paa den omtvistede Vey fra Store Naae Nøstet; men om Vinteren har de kiørt fra Reisæter og sine egne Nøster, men nu i afvigte Høst har Qvæstad først begyndt at kiøre ved med Læs paa denne Vey. Da Vidnet brugte denne Citantens nu tilhørende Jordepart, saa var dens beste Græsmark der hvor nu bruges til Vey. item at de kiørte i høst i stort Uføre, saa de maatte bruge Linier, og da Græs Marken meget blev bedærvet. Kan giøre Anviisning paa de 2de Veye. Proc: Traae for Contra Citanterne gad ikke fremsætte Spørgsmaal til dette Vidne, men skal ved Sagens Slutning giøres lovlig Insigelse mod ham og mod fleere, om fornøden giøres.

3de Vidne, Knud Knudsen Maagestad, 41 Aar gl:, er fød og har boet her i 8 Aar, er beslægted med Opsidderne paa Qvæstad og Naae, vidnede, at de instævnte har haft og brugt Vey paa deres egen Eyendom fra Nøstet ved Søen og op efter, saavel som denne paastævnte Vey, som han kan erindre fra sin Barndom af. veed ikke hvorledes Veyen har forhen lagt ved den ontvistede, men har hørt det, {men} kan ikke giøre Anviisning paa den bemeldte gamle, men vel paa de andre 2de Nye. Opsidderne paa Maagestad har ingen Nytte af den paastævnte, uden for saa vidt Lars Jonsen for et lidet Stykke kan opkiøre sit Høe og Korn. betreffende Opsidderne paa Naae, deres Brug af Veyen, ligesom forrige Vidner.

4de Vidne, Torjuls Torjulsen Jaastad, 60 Aar gl:, er fremmed og ubeslægted med Opsidderne her, og har intet andet at vidne, end afvigte Sommer, eller for omtrent eet Aar siden, var Vidnet med Lænsmand Jon Hougse udsendt for at eftersee Giærdes Gaarden ved Veyen, og som inhægner Lars Jonsen[s] Æble Gaard, hvilket Giærde da stod lidet længere ned end nu, og da hældede ud over saaledes, at Hest og Kløv kunde ikke vel passere der forbi; Lars Jonsen blev da ned kaldet og tilspurgt af Qvæstad og Naae Mændene, om de maatte opsætte Muur under Veyen, saa de kunde slippe frem; men Lars sagde, at han ey kunde give noget Svar derpaa førend han havde talt med sine

1778: 104b

Grander, hvorefter Vidnet og Lænsmanden reyste tilbage, og veed ikke videre hvad derom blev siden besluttet.

Lænsmand Jon Hougse, som med forrige Vidne paa samme Tid var tilstæde, forklarede derfor eenstemmig med ham. begge disse Vidner kan giøre Anviisning paa det omvidnede Giærde, og der hvor man tilbød at sætte Muur.

Traae for Contra Citanterne bad disse 2de Vidner under eet tilspurgte, som gamle og bekiendte Mænd, om de ikke veed og har hørt, at denne nu paastævnte Vey har været brugelig for de 2de Gaarder Qvæstad og Naae, som og for andre reysende over Fieldet til Jondal, saasom med Hester og andre Kreaturers Drift? Vidnerne veed hertil intet at svare, som langt her fra boende.

5: Vidne, Michel Tollefsen Kraagevig, 61 Aar gl:, er beslægted med Opsidderne paa Qvæstad og Naae, havde intet andet at forklare, end for omtrent 12 eller 13 Aar siden efter Branden paa Qvæstad, kiørte Vidnet Tømmer for Ole Qvæstad, og kiørte da just den omtvistede Vey fra Naae Nøestet, samt at Veyen paa den Tid ey var saa meget udgravet oventil, som den nu befindes. Vidnet kan anviise den omvidnede Vey.

Proc: Traae for Contra Citanterne paatrængede Vidnerne afhørte efter den Orden, som de ere Protocollen tilførte, med følgende Spørgsmaale: 1: Om Vidnerne ikke veed og har hørt, at denne af Citanten paastævnte Vey har været i stedsvarende Brug for Contra Citanternes Gaarder? 2do: Om de og ikke veed og har hørt, at denne Vey har været brugt til Støels Vey førend den omvidnede Støel af Naae er bleven bøxlet? 3de: Om de ikke og veed, at det har

været deres Søe Vey med adskilligt, baade Tømmer og andet til Huus fornøden, deres brugelige Vey? i øvrigt reserverede han Subqvæstioner, om fornøden agtes.
1: Vidne, Siur Bleje, 64 Aar gl:, er beslægted paa Naae, hvor han er fød, og boer paa Naboe Gaarden Bleje, svarede: for omtrent 48 Aar siden har Vidnet for sin Sal: Fader opkiørt Tømmer for Store Naae til Engesæter oven for Qvæstad, samt at denne Vey, saa vidt Vidnet veed, har været sædvanlig og stedsevarende. Til 2det: Jo! de har brugt den til Naae eller Lie Støelen; samt at Afg: Erich Store Naae for omtrent 45 Aar siden opbygde et {Nøst} Sæhls huus til Støelen Engesæter, og kiørte det den nu omtvistede Vey. Til 3de: Jo! ligesom omspurgt er. Traae tilspurgte Vidnet tilsidst, om han har

1778: 105

hørt nogen Slags PaaAnke af Naboerne paa Maagestad om denne Vey førend nu? Sv: Ney! ikke førend nu da det er paastævnet. Han kan giøre Anviisning. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal svarede; veed ikke at de Contra Citantere har brugt nogen anden Vey.
2det Vidne, Knud Amundsen Maagestad, 86 Aar gl:, hans Hustrue er beslægted paa Naae og Qvæstad, har boet her paa Gaarden 53 Aar, svarede til 1ste Qv: at saa længe Vidnet har boet her, har Qvæstad Manden stedse brugt den paastævnte Vey til Axte Vey. Til 2de: Veed, at siden Støelen er bøxlet, har Naae brugt den benævnte Vey. Til 3de: refererer sig til sit forrige Svar, og altsaa veed at de har brugt i Sær den omspurgte Vey. Har ey heller førend nu hørt nogen PaaAnke. Kan giøre Anviisning, men formedelst Alderdom og Svaghed frafaldt Contra Citanterne samme, hvorpaa Vidnet er eedfæstet og afskediget.
3de Vidne, Peder Maagestad, 60 Aar gl:, er beslægted med Parterne, har boet her i 30 Aar, forklarede, at han har hørt, at Qvæstad Mændene har kiørt paa den omtvistede Vey; men har ikke seet det. Til 2det: har ogsaa hørt dette, at de forhen har brugt Veyen naar de havde den fornøden. Til 3de: har ligeledes hørt dette. For et Par Aar siden har hoved Citanten begyndt PaaAnke med Beskikkelse. Vidnet kan giøre Anviisning. Paa Hoved Citantens Spørgsmaal: veed ikke, at de har brugt nogen anden Vey.
4de [Vidne], Asgout Jaastad, 70 Aar gl:, er Søskendebarn til Ole Store Naae, har tient paa Qvæstad i 4 Aar for 37 Aar siden, svarede: At da brugte Qvæstad den paastævnte Vey til all Slags Fornødenhed. Til 2den: Veed det ikke, siden Vidnet i meere end 30 Aar har været herfra. Den 3de Qv: er under første besvaret. Veed ikke om nogen Paa Anke. Kan giøre Anviisning paa Veyen.
5te [Vidne], Niels Aakre, 64 Aar gl:, veed ikke at være Parterne beslægted, har tient 2 Aar paa Qvæstad for 33 Aar siden, vidnede eenstemmig med forrige Vidne, har og hørt \at Naae/ forhen har brugt Veyen til Støelen, da de havde ingen anden Vey. Kan giøre Anviisning; men førend nu har ikke hørt nogen Slags PaaAnke.
Proc: Traae, for at vinde Tiden, frafaldt de øvrige instævnte og mødende Vidner; men dog med Forbeholdenhed om i sin Tid skulle fornødiges, og i øvrigt ville han afvarte hvad Hoved Citanten nu maatte have at forestille.
Derefter Retten begav sig ud for at befare de omtvistede og anmeldte Veye i Overværelse af de afhørte og ueedfæstede Vidner

1778: 105b

og stridende Parter, og blev os først anviist den Vey som Hoved Citanten har paastaaet at ligge paa Qvæstad og Naaes Ejendom, neml: fra Søen ved Naae, og strækker sig under Qvæstad Huuser, og videre fra Qvæstad her ind efter til Maagestad, denne Vey befandtes med megen Bekostning at kunne blive brugelig; men for nærværende Tid er næsten ikke fremkommelig med Læs. Den egentlige omtvistede Vey begynder ved Søen ved Ole Naaes

Nøst, og gaaer op efter indtil den naaer Maagestads Eyendom, besynderlig Lars Jonsens, og videre her op til Gaarden. Det forhen ommeldte Giærde, som paa den nedre Kant inhægner Lars Jonsens Æble Gaard, kan staae, og nu meere beent eller lige end forrige Aar da det blev besigtiget, og hældede ud over Veyen, som hindrede at fremkomme med Læs, og hvilket end nu vil blive vanskelig, med mindre Veyen neden til hielpes med en liden Muur. Videre blev os anviist en liden Ager, hvor Vey tilforn har været, men nu af Lars Jonsen er lagt af hans egen Bøe mark. Nok et lidet Ager Stykke oven for, hvor ligeledes er lagt en anden Vey. Videre en saa kaldet Brække, hvor nu er Bøe, men før har været Vey, og denne længere udflyttet, endelig midt i Veyen noget længere op lagt en stor Steen. for det øvrige sagde Vidnerne, at \Veyen/ er nu lige som forhen. Ligesaa blev anviist det Stæd, hvor den ommeldte Skrede har udtaget og kløvet Veyen, og befandtes der nu ingen lignelse til Vey, men allene et Skarv, som hindrer der at fremkomme.

Det første Vidne Wiglich Siursen erindrede nu paa Befaringen og anviiste et Stykke Græs eller Slotte Mark, som han eyer ved den omtvistede Vey oven for Æble Giærdet, strax ved Qvæstad Bytet, og saaledes er en angrændsende Eyer.

Vidnerne dernæst eedfæstede deres Vidnesbyrd og Anviisning med Saligheds Eed.

Nu fremstode Parterne for Retten og tilkiendegav at være med hin anden venlig foreenede, og begiærede deres Forliig tilført Protocollen saaledes: Den egentlig omtvistede Vey forbie Lars Jonsens Æble Gaard og op efter skal herefter være Opsidderne paa Qvæstad og Naae til fornøden Brug indtil 3 Uger før St: Hans Dag og til Høsten, naar de ingen videre Skade kan foraarsage paa Veyen, men skulde nogen af de benævnte Opsiddere paa denne Tid fra 3 Uger før St: Hans Dag have nødvændig at kiøre paa bemeldte Vey, saa tillades det upaatalt. Herved forstaaes og allene at kiøre med store Læs; da Kløv at føre stedse maae være tilladt. De bemeldte Opsiddere paa Qvæstad og Naae blive derimod forpligtede, at re-

parere og ved lige holde Veyen, og i alle Tilfælde vogte sig ey at fornærme eller beskadige Lars Jonsens eller Angrændsendes Eyendoms Mark, alt under vedbørlig Tiltale og Erstatning. Endelig betaler de samtlig til Lars Jonsen Til Hielp i denne Processes Bekostning 8 rdr:, og desuden tager selv sine udlagde Bekostninger. Denne Foreening begiærede Parterne ved Dom stadfæstede, og blev leveret til hoved Citanten de udlovede 8 rd:

Denne Forretnings Bekostning bliver at beregne saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 dr: 4!! [2 mrk:], Skyds 3 mrk:, Laugrettet 2 dr:, Lænsmanden 4 mrk:, tilsammen 6 dr: 3 mrk:, som af Lars Jonsen blev betalt.

Avsagt.

Det inden Retten frivillig ingaaede Forliig bliver herved i alle Maader bekræftet, og bør ved Magt at holdes, alt {efter} \under/ Executions Tvang.

Anno 1778, den 15de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Huus i Kingservigs Skibrede, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag, og Retten betient med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd; 1: Thomas Svendsen Hougstvedt, 2: Ole Tostensen Hougse, 3: Torbiørn Jacobsen Lothe, Svend Larsen ibid:, Haaver Larsen ibid:, 6: Jon Arnesen Winæs, 7: Elling Hansen Hougse, og Wier Thomæsen Hougstvedt.

Hvorda! For Retten mødte Magnus Iversen Høysæter for Hoved Citanten Østen Michelsen Luttro, og gav tilkiende at have til denne Tægtedag med mundtlig given Varsel inkaldet Contra parter Asbiørn Brynildsen og Brynild Asbiørnsen for at modtage Løsnings Penge paa sin Hustrues Vegne efter Skifte breve af Dato 7de Octobr: 1773 for ½ Løb 9 Mrk: Smør med

Bøxel og Herlighed udi Gaarden Huuse, derom at modtage Dom og Penge for Godset, samt Processens Omkostning at betale. ville dernæst fornemme om de instævnte møder.

De instævnte mødte for Retten, tilstode at være før Juul afvigte lovlig varslede, Løsnings Penge for Godset anbuden da, saavel som nu, men nægtede samme at modtage.

det fremlagde Skifte brev efter afg: Gunder Gundersen Huus af forommeldte Dato, bliver her at anføre Pag: 1, som viiser omtrent Slægte Linien, og Pag: 7, der ligeledes viiser Jordegodsets Udlæg, hvor af bemærkes at Moderen Sigri Torjulsdatter, den instævntes Hustrue, og {Datteren} \Søsteren/ Martha Gundersd: haver arvet Godset efter den afdøde Søn og Broder.

Brynild Asbiørnsen fremlagde 2de Skiøder, af 28de Octobr: 1773 og 26de Maj 1775, et efter andet saa lydende: leverede dernæst til Actens Følge og Oplysning i Sagen et Inlæg af 11 Maj 1778, læst saa lydende:

1778: 106b

Magnus Høysæter for Citanten Østen Michelsen er begiærende Sagen udsatt for tydeligere at oplyse den med Odels Vidner og fleere Adkomst Breve i Retten at fremlegge.

Contra parterne protesterede imod Udsættelse, da Sagen ved de fremlagde Documenter er formodentlig tilstrækkelig oplyst, og paastod Dom.

Magnus Høysæter for Citanten vedblev sit forrige, og protesterede imod Rettens Overiilelse; men begiærede det passerede beskreven.

Eragtet.

Sagen udflyttes paa forlangende til d: 31 Julii førstkommende, da Citanten besørger det fornøden agtende, og Laugrettet atter møder her paa Aastædet. Det forlangte Udtog skal imidlertid blive beskreven meddeelt.

Østen Luttro og Magnus Høysæter begiærede udlaant det fremlagde Skifte bev efter Gunder Gundersen til nærmere Oplysning, da de for bemeldte Skifte brev vil være ansvarlig. Skifte brevet blev paa[tegnet] af Retten udleveret.

Denne Forretnings Bekostning bliver derpaa saaledes at beregne: 1 Dags Forretn: 2 dr:, Diet Penge 1 rdr: 2 mrk:, Skydsen leveres, Laugrettet 2 rdr:, Lænsmanden 4 mrk:, tilsam/m/en 6 rdr: som af Citanten blev betalt.

Anno 1778, den 17de Junii, blev Retten satt paa Gravens Skibredes sædvanlige Tingstæd, for at aflæse de følgende paa afvigte Sommer Ting optagne Sagers endelige Domme og Kiendelser, og først udi

Sagen af Baar Sæbøe mod Siur Olsen Spaaneim
Avsagt Dom!

Den instævnte har ikke inden Retten benægted Kravets Rigtighed; men Tid efter anden søgt Udsættelse, deels for at treffe mindelig Foreening, og deels for at fremlegge Contra Regning; men da ingen af deelene er opfyldt: sa Kiendes hermed for Rett: Siur Olsen Spaaneim reserveres sin Rett og lovlige Tiltale til Citanten Baar Sæbøe for hvad Fordring beviislig maatte vorde godtgiort; men bør til bemeldte Citant Baar Sæbøe betale de paastævnte og uimodsagde 8 rdr: 2 mrk: 15 s:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, alt 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anders Øgre af Woss mod Lars Herreid
Dom!

Kravet er tilstaaet; thi Kiendes for Rett: Lars Herreid bør til Citanten Anders Øgre betale de paastævnte 13 rdr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, inden

1778: 107

15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven.

Wiglich Ødven mod Lars Jacobsen Sæd for Giæld
Dom!

Da den instævnte ey har infundet sig for Retten med noget Slags Tilsvar; saa har han derved tilstaaet Kravet: thi Kiendes for Rett: Lars Jacobsen Sæd bør til Citanten Wiglich Ødven betale de paastævnte 4 rdr:, og udi Processens Bekostning 2 rdr:, alt 15 Dage efter Dommens lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

Nille Tornebye mod Helje Legreid for Giæld
Dom!

Vel har den instævnte ikke mødt for Retten med Tilsvar, men dog har ladet vedtage Kravets Rigtighed, derfor Kiendes hermed for Rett: Helje Legreid bør til Nille Tornebye betale de paastævnte 21 rdr: 2 mrk: 4 s:, og udi Processens Bekostning 2 rdr:, alt at udredes 15 Dage efter Dommens lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

Nille Tornebye mod Torbiørn Johannesen Legreid for Giæld
Dom!

Ligesom Kravet af den instævnte er tilstaaet; saa er og anmeldet, at 8 rdr: er betalt paa Fordringens Beløb 14 rdr: 3 mrk: 4 s:, derfor Kiendes for Rett: Torbiørn Johannesen Legreid bør til Nille Tornebye i Bergen betale de resterende 6 rdr: 3 mrk: 4 s:, samt 2 rdr: udi denne Processes Bekostning, inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Opsidderne paa Bagne mod Ole Westrem for Brug af Bagne Saug
Kiendelse!

De denne Sag ikke af Parterne er saa tilstrækkelig oplyst, at deri kan decideres eller det Rette udfindes; saa har Parterne saadant at i agt tage til næste Ting, om de agter at continuere Søgemaalet.

Jacob Lydich mod Ole Westrem
Kiendelse:

Da i denne Sag er fremlagt mange og til deels inviklede og ubestemte Regninger med andre Papirer, som Acten udviiser; saa fandt Retten fornøden at opnævne Liqvidations Mænd, følgelig Lovens 1 B: 5 C: 14 art:; men \da/ intet til sand Oplysning endog derefter er udkommen, maaskee formedelst Parternes Uvillie at være tilstæde og opgive det rette: saa paalegges Ole Westrem til næste Ting at fremlegge en bestemt og nøyagtig Contra Regning, som allene bør anrøre Citanten, da derefter

1778: 107b

skal følge Dom. Jacob Lydich haver derfor at besørge denne Kiendelse lovlig forkyndt.

De Laugrettes Mænd som ere tilstæde: Niels Tronsen Rønnestrand, Iver Eide, 3: Lars Olsen ibid:, 4: Ebbe Hansen ibid:, 5: Torjer Erichsen ibid; Joseph Ellingsen ibid:, og 7: Gudmund Rønnestrand.

Anno 1778, den 28de Julij, blev Aastæds Ret sadt paa Gaarden Meedhuus i Eifiord, og Gravens Skibreede, for at behandle efterfølgende Oddels Løsnings Sag. Retten betient med efterskrevne Eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd 1: Josep Olsen Lillegraven, 2: Berge Nielsen Traae, 3: Torbiørn Tormosen Sæbøe, 4: Gunder Larsen Bue, 5: Asser Halsteensen Wiig, 6: Baar Larsen Sæbe, 7: Helge Ellevsen Lægrei, og Michel Helgesen Diønne; hvilke sagde sig at være Parterne ubeslægtet. Ved Retten var nerværende Lensmand Niels Rønnestrand.

Hvorda! for Retten fremstoed Lars Jacobsen Sæd og tilkiendegav ved Mundtlig Stævning at have med 14ten Dages Varsel indkaldet Aamund Hoversen Medhuus, at lade sig løse fra 18 ¾ Mark Smør med bøxel og herlighed, samt over bøxel til 2 5/8 Mark Smør, i Gaarden Medhuus, for rette løsnings Summa, her til i Dag, til følge den af Retten under 16de Febr: d: A: erholdte Tægte Dag, som af Citanten blev i Rette lagt, saa lydende. Ligesaa sagde Citanten til denne Tægte Dag at have indkaldet Viidner i denne Sag under Lovens Falsmaal, 1: Heine Gutormsen Medhuus, Knud Halsteensen Tved, Tosten Andersen Medhuus og Anve Andersen ibid:, ligesaa godvillig mødende Viidner Halsteen Tostensen Tved, alt til at overbeviise den indstævnte om sin sande Oddels Rett til fornævnte brug her i Gaarden Medhuus, og der efter at modtage Dom til at fraviige bemelte brug, og der fore modtage rette Løsnings Summa, og at erstatte denne Odels Processes paagaaende omkostninger.

De indstævnte Viidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten bad dernest den indstævnte paaraabt.

Den indstævnte Aamund Medhuus møtte og vedtog at have modtaget 14ten Dages Varsel; men sagde dernest at han af Citanten ej var tilbuden nogen Løsnings Penge, eller efter Loven nødt den Varsel som i Odels Sager befalet er, desfølgelig paastoed han, at Citantens Søgemaal for nu væren-

de Tiid som lovstridig maatte afviises til nye og lovlig behandling og Stevnemaal; hvorom han udbad sig Rettens Kiendelse.

Eragtet.

Da Citanten ej ved denne Oddels Sags Anlæg har i agt taget de Formaliteter som Lov: 5 b: 3 [Cap:] 10 [art:] byder, understaar Retten sig ingenlunde, mod skeede Protest, at antage det Passerede Stevnemaal, eller der efter at lade Sagen nyde frem/m/e; men herved afviises til nye og lovligere Stevnemaal, hvor efter Sagen paa nermere Anmodning skal vorde foretaget og behandlet, og dertil vorde meddeelt Nye Tægte Dag til den i Loven befalede Tiid, og Reserveres imidlertiid en hvers Rett.

Hvor efter bliver at beregne denne Oddels Forretnings paagaaende Omkostninger: 1 Dags Forretning 2 r:, 2de Dages Diet á 4 mrk:, er 1 r: 2 mrk:, Skydsen til Aastæden er betalt, tilbage Skydsen 2 Miile á 2 mrk:, er 4 mrk:, incamination 5 mrk: 4 s:, Fogden for opnævnelse 1 r:, Lensmanden for opvartning ved Retten 4 mrk: 8 s:, Laug Rettet á 1 mrk: 8 [s:], er 2 r:, tilsam/m/en 8 r: 3 mrk: 12 s: og saaledes Forretningen den/n/e sinde sluttet.

Anno 1778, Den 29de Julij, blev paa Gaarden Litlethun, beliggende i Eifiord, og Gravens Skibreede, sadt Aastæds Rett for at behandle efterfølgende Aastæds og Mærkegangs

Forretning. Retten beklæd med efterskrevne Edsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd, 1: Josep Olsen Lillegraven, 2: Otte Andersen Nedre Lægrei, 3: Niels Andersen Herrei, 4: Aamund Larsen Lægrei, 5: Berge Nielsen Traae, 6: Gunder Larsen Bue, 7: Michel Helgesen Hielmoe, og 8: Helge Ellevsen Lægreie; hvilke sagde sig at være Parterne ubeslægtet. Ved Retten var nerværende Lensmand Niels Rønnestrand.

Hvorda! for Retten fremstoed Ole Endresen Lillethun og tilkiendegav, at have her til i dag i følge Rettens under 19de Maj afvigte givne Tægte Dag, som han i Retten fremlagde, saal:, indkaldet ved Mundtlig Stævning følgende af gaarden Sæbøes beboere, nemlig 1: Svenning Sæbøe, Aamund ibid:, Wiching ibid:, og Niels ibid:, til at høre de af ham under Lovens Falsmaal her til i Dag indkaldte Viidner Tosten Lilletun, Rover Mochlethun, og Orm Garethun og Jon Røyse, angaaende fornermelse paa en saa kaldet Slotte Grot øyene, saavel som paa Fiskeri, der om at lide Dom til lovlige Mærke Steenes nedsettelse; saavel som den/n/e Aastæds Sags paagaaende

1778: 108b

Omkostningers erstatning skadesløs.

De indkaldte og benævnte Viidner møtte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten vilde dernest fornemme om de Indstævnte møder, som der efter mødte og vedtog lovlig Varsel, og dernest sagde, at have i denne Sag Contra Stævnet Ole Lilletun til at høre under Lovens falsmaal indkaldte Viidner, neml: Asbiørn Rasmusen, 2: Ole Aslachsen Sæbe, 3: Peder Tormoesen ibid:, og Jon Knudsen Mochletun, angaaende fornærmelse paa forbenævnte Slotte og Fiskerie, og derefter at lide Dom til lovlig Mærke Steeners nedsettelse, saavel som denne Processes bekostning.

De benævnte og indkaldte Viidner møtte og vedtog lovlig varsel.

Hoved Citanten bad sine Viidner først fremkaldet og tilspurgt følgende Qvestioner. 1: Om Viidnerne veed hvorledes byttet i den ommelte Grothe øe Teig fra gam/m/el Tiid har gaaet, 2: Om Viidnerne kan giøre Anviisning paa de gamle Mærker.

Saavel hoved som Contra Citantens Viidner blev for Retten fremkaldet, og for Dem Eedens forklaring af Lovbogen oplæst, med Alvorlig formaning om Sandheds udsigende, saaledes som de i sin Tiid med Saligheds Eed vil bekræfte.

Hoved Citantens Viidner.

1te Vidne, Tosten Litletun, sagde sig gam/m/el 73 Aar, er i Svogerskab med hoved Citanten ganske lidet, har været her paa Gaarden siden 1735, og de 2de første Aar Tiente han her paa Gaarden, og siden har han boet her. til 1ste Qvest: byttet har gaaet paa den omspurgte Stæd imellem de 2de Mærker, nemlig Litlethun Øyen og saa kaldet Svennungs Øyen, og siden i Vandet eller Aasen, og Eiede eller brugte Litlethun paa Litlethun Øyen, og Sæbøe paa Svennungs Øen. Til 2den Qvestion, kan giøre Anviisning, og sagde viidnet end viidere, at en gam/m/el Mand paa Lægrei havde sagt ham, at i de seenere Tiider havde han tilladelse saavel af Sæbøes beboere som Litletuns at legge sine Fiske Notte neden for bemelte Øyer strax ved Vandet. Viidnet blev der efter afskeediget.

2det Vidne, Rover Mochletun, \gam/m/el 61 Aar, ingen af Parterne beslægtet/, svarede paa de fremsatte Spørsmaale, at han ej veed noget vist at forklare om Mærkerne paa det omspurgte Stæd; men veed, at de ej altiid har været eenige om Mærkerne, men talt om fornermelse paa begge Stæder, kan ingen Anviisning giøre.

1778: 109

Viidnet er afskeediget.

3de Vidne, Orm Garetun, gam/m/el 43 Aar, ingen af Parterne beslægtet, har været Rosmand paa Gaarden Sæbøe. Svarede til 1te Qvestion: kan ingen forklaring giøre om Mærkerne; men for en 5 Aar Siden, da han var Rosmand paa Sæbøe, slog han paa det omtvistede Stæd saa meget som Litlethun lod være uslaaet, og der paa kan giøre Anviisning. Viidnet blev afskeediget.

4: Viidne, Jon Røyse, gam/m/el 34 Aar, ingen af Parterne beslægtet, har været Rosmand paa Sæbøe for omtrent en 7 Aar siden. Svarede til 1te Qvestion, at i den Tiid han var Rosmand paa Sæbøe, slog Gaarden Sæbøes beboere den omvundne Svennungs Øe, viidere veed han ej om Mærkerne at forklare. Til Anden Qvest: kan giøre Anviisning paa den omvundne Øe. Viidnet blev afskeediget.

Dernest bad Contra Citanterne sine Viidner fremkaldet og tilspurgt, 1: Om de ved hvorledes Sæbøe har brugt den omtvistede Slotte, og hvor Mærkerne har været. 2do: Om de kan giøre Anviisning paa sam/m/e.

1: Vidne, Ole Endresen Sæbøe, gam/m/el 72 Aar, er lidet beslægtet til Wiching Sæbøes hustrue, er Føed og boende paa Gaarden Sæbøe. Svarede til 1te Qvest: veed intet om de gamle Mærker eller brug at forklare, ligesom han ey heller kan giøre nogen slags Anviisning. Viidnet blev afskeediget.

2det Vidne, Ole Aslachsen Sæbøe, gam/m/el 72 Aar, er ingen af Parterne beslægtet, er boende paa Gaarden Sæbøe, Svarede at han intet veed at forklare i henseende til Mærkerne eller bruget paa det omtvistede Stæd, eller der paa kan giøre nogen Anviisning. Hoved Citanten bad dette Viidne tilspurgt, om ikke byttet imellem Litlethun og Sæbøe var fra den nederste Markesteen paa bøen, og i Vandet, eller Elven, Svar Jo! Mærket gaar i Elven. kan ingen Anviisning giøre. Viidnet blev afskeediget.

3: Vidne, Asbiørn Rasmusen, gam/m/el 69 Aar, er ingen af Parterne beslægtet, har været Rosmand i 9 Aar paa Sæbøe over for 20 Aar siiden, svarede til 1te Qvest: Svar, Mærket imellem Sæbøe og Litletun gaar ifra den sidste Mærkesteen paa bøen og i Øyen eller Slottet, hvilken Øye tilhører Sæbøe. kan giøre Anviisning paa den omvundne Slotte eller Øe. Viidere havde ingen Viidnet at tilspørge.

1778: 109b

4de Vidne, Jon Mochletun, gam/m/el 54 Aar, beslægtet til Endre eller Ole Litletun, boende paa Naboe Gaarden Mochlethun. Til de fremsatte Qvestioner sagde Viidnet, at han intet viste at forklare, men sagde paa nermere tilspørsel, at for nogle Aar siiden blev sat en Mærkes Gaard imellem Gaarden Sæbøe og Litletun, og da syntes Sæbøes beboere at være fornærmet, og at bemelte Mærke ej gik i lige linnie. Viidere havde de ej at tilspørge Viidnet, som blev afskeediget.

Ingen af Parterne havde viidere eller fleere Viidner at lade føre; men var begierende at Retten vilde begive sig ud i overværelse af Viidnerne, og paa det omtvistede Stæd modtage den af Dem omvundne befaring og Anviisning.

Efter at Retten havde giort befaring og modtaget Vidnernes Anviisning paa de omvundne Stæder; blev imellem Parterne sluttet følgende indbyrdes Venlig Foreening om den omtvistede Slotte Grotøen kaldet, saaledes, at imellem Svennings Øen og Litletuns Øen blev nedsat en Mærke steen, som viiser i 2de efter hin anden i lige linnie !!efter hin anden i lige linnie efter hin anden!! nedsatte Mærke Steene, hvor af den sidste stor!! (staar) ved Fieren i Vandet, hvilke sidste Mærke steen viiser over Vandet i saa kaldet Kattegierdet; hvorefter Fiskeriet paa begge Siider skal bruges af Gaarden Litletun og Sæbøe. paa den Østre Siide af forbemelte Mærker Eier Gaarden Sæbøes beboere, og paa Væstre Siide af samme Mærker Eier Gaarden Litletuns beboere.

Og saaledes Declarerede Parterne at de i et og alt var foreenet om det omtvistede Slotte.

Og bliver nu slutlig at beregne {dette} Sagens paagaaende Omkostninger saaledes. 1 Dags Forretning 2 rd:, 3de Dages Diet á 4 mrk:, er 2 rd:, Skyds fra Hæsthamer og til Eide 2de Miil á 2 mrk:, er 4 mrk:, ligesaa tilbage igien 4 mrk:, Skydsen fra Eide og til Aastæden frem og tilbage er skeed in natura. Fogden for opnævnelse 1 rd:, Lensmanden for Reiser og opvartning ved Forretningen 1 rd:, Laug Rettet ligesaa for lange Reiser, á 2 mrk: Pr: Mand, er 2 r: 4 mrk:, tilsammen denne Forretnings paagaaende Omkostninger. Hovr!! tilkom/m/er Rettens underholdning,

1778: 110

hvor for hoved Citanten i minste paastoed 6 r:, i alt 18 rd:, indberegnet Tægte Dagen og incaminations Penger paa begge Sider. Af forbemelte Omkostninger betalte Parterne hver sin halve Part. og saaledes den/n/e Forretning slutet.

Anno 1778, Den 30de Julj, blev paa Gaarden Haldanger i Gravens Skibreede og Ulvigs Kirke Sogn, Retten sadt for at behandle efterfølgende Odde[l]s Sag; Retten betient af efterskrevne Eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd: 1: Josep Olsen Lillegraven, 2: Helge Olsen Wallandvig, 3: Otte Andersen Lægrei, 4: Niels Andersen Hærrei, 5: Helge Ellevsen Lægrei, 6: Berge Nielsen Traae, 7: Gunder Larsen Bue, og 8de: Michel Helgesen Hielmoe; hvilke sagde sig at være Parterne ubeslægtet. Ved Retten var nerværende Lensmand Niels Rønnestrand.

Hvorda! For Retten fremstoed Ole Torkildsen Biordal og anmeldte, at han til følge den af Retten under 28 Febr: afvigte erholdte Tægte Dag, hvilken han i Retten fremlagde, saal:, her til i Dag med Mundtlig Stævning for Jul afvigte har ladet indkalde sin broder Tomas Torkildsen Haldanger til Jorde Tirsdag, for at lade sig udløse, efter hans i hende havende Skiøde Eiende halv Løb Smør med bøxel, der af det halve, nemlig 18 Mrk: Smør, her i Gaarden Haldanger, hvor til han formeener sig at være Odels berettiget, og til den ende for samme efter det bemelte Skiødes formeld derfore har for Jul buden rette Løsnings Summa, som og skal vorde her i Retten tilbuden; ligesaa sagde Citanten at have indstævnt Viidner i Sagen til at overbeviise den indstævnte om sin formeentlige Odels Ret; men saasom han ha[a]bede at treffe et Kierlig Forliig i Sagen med sin broder, saa frafaldt han de indstævnte Viidner med Reservation, om de i sin tiid skulde behøves; Og var nu af Retten begierende nogen tiid til at handle om Forliig.

Efter at at!! Parterne var given den behøvende Tiid til at handle om Forliig, fremkom de igien for Retten og Declarerede, at de i indbyrdes eenighed havde træffet følgende Venlig Forliig i Sagen. Nemlig: at Ole Torkildsen Biordal frafalder sin Oddels Prætention i alle maader til det paastævnte halve brug her i Gaarden Haldanger, og at hans broder, indstævnte Tomas Torkildsen, her efterdags upaaAnket og upaatalt skal Eie og bruge bemelte

1778: 110b

brug, uden der til at kiende sig minste Oddels Rett for Eftertiiden; hvor imod Jeg, Tomas Torkildsen, forpligter mig at svare min Kiere Stefmoder Guro Olsdatter Haldanger for sin leve tiid følgende Aarlig Vilkaar af bemelte brug, nemlig 1 Kyr og 6 Smaler, hvortil hun skal høste selv, og have frihed, til uden Gierdes at høste Foder til en Koe til, saa lenge hun beholder sin Datter hiem/m/e; men naar hun ej lengere bliver hiem/m/e hos hende, da skal Jeg, Tomas Torkildsen, svare min Stefmoder 1 Kyre Foster og 6 Smale Foster, derforuden skal hun Aarlig nyde af mig 1 Tønde Reen Korn og 1 Tønde bleende Korn, ligesom hun og

paa Gaarden skal have frie huus værelse paa Gaarden, saavelsom Varme, Røgt og tilsiun i Alderdom og Svagheds tilfælde.

Og saaledes vedtog den indstævnte og hans Kiere Stefmoder, inden Retten, herefterdags at leve med hin anden i god forstoelse og eeninghed, og føye sig efter hin anden paa beste maade.

Og som Parterne nu Declarerede, at de intet havde viidere ved det Passerede Forliig at erindre, saa bliver nu slutlig at anføre denne Forretnings paagaaende Omkostninger, nemlig, 1 Dags Forretning 2 rd:, 2de Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skydsen fra Aastæden til Hæsthamer er skeed in natura, Skydsen fra Hæsthamer til Aastæden 4 mrk:, Fogden for opnævnelse 1 rd:, Laug Rettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Lensmanden for opvartning ved Retten 4 mrk: 8 s:, tilsam/m/en den/n/e Forretnings Omkostning 6 r: 4 mrk: 8 s:, aparte incamination og Fogden for opnævnelse.

Præstegaards Besigtelse.

Søren Schielderup, D: K: M: Sorenskriver over Hardanger, Woss og Lyse Closters Gods, samt Birke Dom/m/er til Rosendals Birk; og Søren Schiøtz, D: K: M: Sorenskriver over Sundhorlens Sorenskriverie. giør vitterligt: at Anno 1778, Mandagen d: 17de Aug:, er efter Ansøgning af Peder Pedersen Næss og Helje Schielness af Varaldsøe Kirke Sogn under Strandebarms Præstegiæld, af 8 Dec: 1777, og Stift{amtmand}ets paategnede Resolution af 31te Martii 1778, en Besigtelse foretagen paa Jverhuus Præstegaard i Strandebarms hoved Sogn over en nye der opbygt Bispe Stue, i overværelse af Districtets Foged, Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Korn!! (Koren), samt af ham opnævnte Lensmænd og Laug Rettes mænd saavel af Sundhorlehns som Hardanger {Fogderie} Sorenskriverier, siden Almuen og Meenigheden som den/n/e Forretning paagiælder, sorterede af Strandebarms hoved Sogn og Warraldsøe Annex under Sundhorlehn, og de af Jondals Annex under Hardanger, hvilke Lensmænd og Laugrettesmænd ere følgende; nemlig af Sundhorlehn, Lensmanden for Strandvig Skibrede, Engel Hansen Giøen, og Laug Rettesmænd af Strandvigs Skibr:, som upartiske, og uden for dette Skibr: fornevnte Paagiældende og Parterne sorterer, nemlig 1: Torbiørn Engelsen Houge, 2: Jan Torbiørnsen Houge, 3: Hans Hansen Lille Wiig, og 4de: Ole Siursen Revne, samt af Hardanger Sorenskriverie, ligeledes Lensmanden Johan/n/es Pedersen øfre Wiig for Østensøe Skibr:, og Laugrettesmænd af sam/m/e Skibr:, 5: Tosten Haagensen Sandven, 6: Ole Christophersen Sandven, 7: Hans Jacobsen Øfre Wiig, 8: Osmund Torbiørnsen Soldal.

1778: 111

Bemelte Ansøgning med Stiftets paateignede høye Resolution blev oplæst, og med stemplet papiir belagt, lyd: saaledes:

Paa Reqvirenternes vegne mødte Peder Pedersen Næss, og paa Helje Samsonsen Schielneses Enke Ales Pedersdatters vegne som Laugværge Erich Pedersen Aakre, som anmeldte at have til denne Forretning ladet indkalde alle af bemt: 3 Sogner, som ej har betalt det paalignede som var vedtaget, 29 skilling af hver mand.

Af alle 3 Sogners Almuer mødte den største deel, og vedtog paa egne og de øvriges vegne lovlig Varsel.

Reqvirenterne derefter henholdt sig til deres Ansøgning, og begiærede at Retten med samtl: Laug Rettet vilde eftersee bemelte nye opbygte Bispe Stue paa Strandebarms Præstegd:, som paaligger alle 3 Sogners Almuer at vedligeholde, saa og eftersee den gamle solgte bispe Stue, som er kiøbt af Ole Monsen Schogesal, og igien af ham opbygt paa Schogesal Grund her nær ved, og deru\n/der paaskiøn/n/e, 1: At endskiønt den gamle Bispe Stue var under Taget 18 ½

Alen, og Væggende i længden af Tøm/m/er 12 ½ Alen lang i eet værelse, samt en Svale efter breden, paa omtrent 4 ½ Alen efter husets længde, hvilken \bemt:/ Svale {var og} \i/ brøstet fra nederst til øverst \var/ Panelet og bordklæd, og bred 9 ¾ Alen i alt hele huset. og den nye bispe Stue er lang 18 Alen 1 Q:ter uden Novs, og 8 Alen bred, indrettet til 2 Stuer eller Kam/m/ere, og en Svale eller gang tvers igiennem, som passelig og anstændig til saadant værelse, uden mindste overdaadighed eller ødselhed; om ikke den/n/e nye bygning er ligesaa menagerlig, efter herved af Reqvirenterne fremlæggende Regning til {sam/m/en} \Sum/m/a/ 226 rd: 3 mrk: 7 s:, hvilken Regning er saal:, \saaledes/ opført og ikke til høyere bekostning end om sam/m/e havde været bygt lige efter den gamle, i betragtning, at uagtet nu er 2de tømrede tver vægger meere, er derimod spart en af Panelværk, og da huset nu er indrettet i 2 adskilte Kam/m/ere og en gang imellem, er Tøm/m/eret kortere og til mindre Priis, end om sam/m/e skulle være i et Kam/m/er, hvortil behøvedes længere Tøm/m/er, der vilde blive kostbarere, hvorhos observeres at nu er brugt kløvet Tøm/m/er, men til et større Værelse maatte være brugt heelt Tøm/m/er. 2: Om den/n/e nye bygning er forsvarlig bygt, og af forsvarlige materialer, efter de Priser som i \for/bemt: Regning er anført, da bygningen i Aaret 1772 blev fuldført; thi hvad mangler siden ved saa mange Aars henstand kan være foraarsaget, kan ej nu kom/m/e i betragtning.

Almuen havde derimod at erindre, som de havde demonstreret i et skriftlig Jndlæg af 17de Aug: 1778, som blev fremlagt, oplæst og lyder saaledes: samt end videre fremstillede: at da der blev accorderet /: med Peder Pedersen Næss og afg: Helje Samsonsen Schielnæs :/ om den nye Bygnings opbyggelse, blev Almuen accorderet, at den nye bygning skulde være ligesom den gamle, og at hver Almues mand i Strandebarm og Varaldsøe Sogner, dertil skulle betale strax 3 Mrk:, og hver mand i Jondals Sogn 3 Mrk: 8 s:, hvoraf de 8 s: bestoed for dette Sogn derudi, at sam/m/e Sogn resterede for 2 Aar 4 s: Aarlig for hver mand, som før var vedtaget at skulle betales Aarlig til Reparation paa \Almuens huse paa/ Præstegaarden. videre blev accorderet, at om den nye Bispe Stue skulle kom/m/e til at koste mere, naar den bliver opført efter Contracten, skulde Almuen betale det øvrige, hver Almues Mand i alle 3 Sogner ligemeget, saa skulde og stor Stuen være i samme Bekostning, som dog ej er vedgiort eller istandsatt.

Reqvirenterne dertil svarede: at heele Almuen beløber til 254 mand, saa beløber 3 mrk. pr: mand 127 rd:, og end videre som siden er fordret 1 mrk: 13 s: pr: mand, [er] 76 rd: 4 mrk: 6 s:, i alt 203 rd: 4 mrk: 6 s:, som ej er saameget som den nye bygning har kostet, hvortil derforuden til Vinduer er givet af Sogen Præsten og nogle af Almuen 16 rd: omtrent, som Almuen ej fordres noget af; herforuden har Sogne Præsten udlagt til sam/m/e bygning, nemlig Bispe Stuen, 6 rd: 3 mrk: 12 s:, saa der nu fordres i alt resterende efter Reigningen 90 rd: 2 mrk: 4 s:, og til Sogne Præsten 6 rd: 3 mrk: 16 s:, i alt 97 rd:, hvoraf vel endeel har betalt fyldest, men andre resterer pr: mand 1 mrk: 13 s:, og nogle faae resterer alt 4 mrk: 13 s:, hvilket Reqvirenterne paastoer skal billiges naar Bygningen af Retten og Laug Rettet efter i Rette lagde Reigning, og Reqvirenternes 2de proportions Poster bliver efterseet og paaskiøn/n/et. hvorhos endda er beregnet til afdrag de 8 s: pr: mand af de 105 mand i Jondals Sogn, som er 8 rd: 4 mrk: 8 s:, samt hvad den gamle Bispe Stue er solgt for, som var 12 rd:. hvad stor Stuen angaar, da tilstaaes vel, at sam/m/e Bekostning var derunder begreben, men sam/m/e meenes skulde ei blive betydelig.

Paa egne og samtlige Almues vegne begiærede Johannes Pedersen Linge, at maatte afhøres Contra indstævnte Vidner, til at beviise hvorledes som forhen var forklaret, var af Reqvirenterne accorderet med Almuen om Bispe Stuens opbyggelse.

Dom/m/eren Eragtede:

At da Stiftets Resolution ei bevilger videre end en Besigtelses Forretning, saa kunde denne Rette nu for tiiden ligesaa lidet imodtage noget Eedelig Vidnesbyrd, som foretage \noget/ videre i Sagens behandling, end udi denne \Rett/ som en Extra Rett af Stiftet er bevilget.

Peder Pedersen Næss tilstoed, at var accorderet baade den gamle Stor Stues Reparation, og den nye bispe Stues opbyggelse, under et i 3 mrk:, som af de 2 Sogner, og 3 mrk: 8 s: som af Jondals Sogn skulde betales, samt at hvad samme

1778: 111b

Kostede meere, skulde ligemeget af hver mand i alle 3 Sogner betales, saa og at den nye Bispe Stue skulde bygges lige efter den gamle, hvilket han paa egne og Helje Schielneses Enkes vegne tilstoed; men formeente, at uagtet Bispe Stuen anderledes efter Raadførsel og nærværende Brug, er indredt, er den ikke bekosteligere, end om den havde været bygt lige efter den forrige, som bygt for et par 100de Aar siden.

Retten beordrede Laug Rettet nøye at besigtige bispe Stuen, og saavidt muelig conferere baade materialier og Arbeidsløn med i Rette lagde samt aparte fra Sogne Præsten, Velærværdige hr: Marcher foreviiste Regning, saa og derover, og over Reqvirenternes 2de Proportions Poster give deres udførlige og grundige Skiøn/n/ende og Betænkning.

Laugrettet samtlig, efter nøye at have efterseet Bispe Stue Bygningn, og tillige overveiet Bekostningen efter forbemt: Regninger, i alt beløbende 233 rd: 19 s:, erklærede og skiøn/n/ede: at en Bygning efter den forrige kunde muelig være opført saavit som denne hvor hverken er Kakkelovn eller muret Pibe, for omtrent 24 rd: á 26 rd: ringere, end denne nye bygning, men skiøn/n/er ikke, at efter nuværende brug, Jndretningen i denne bygning er upasselig eller overdaadig, mindre urimelig. Hvad den/n/e bygning angaar, da synes Regningen aldeles ikke overdreven, men baade i materielier og arbeids løn convenable de anførte Priser, og vel kunde materialerne været bedre, men \sam/m/e/ vilde da og kostet meere. og hvad Bygningens dygtighed og forsvarlighed angaar. da siden ej kan reflecteres hvad smaae mangler derpaa nu befindes, som ej vekom/m/er denne Forretning, og hverken ere betydelige eller kan skiøn/n/es at være andre end de tiden har foraarsaget, i omtrent 6 Aar, siden bygningen blev opført, og i hvilken tiid den ei er tilseet med Tiæring, maling eller i andre maader; saa skiøn/n/es ikke rettere, end at Bygningen, da den har været opført, har været, og under ovenmelte smaae undtagelser, endnu er forsvarlig og i lovlig og forsvarlig Stand.

Velædle og Velviise hr: Foged Korn, som havde anhørt alt hvad i Dag denne Forretning vedkom/m/ende var passeret, lod tilføre: at da Peder Ped: Næss og nu afdøde Helje Schielnes havde gaaet uden for det Almuen havde Samtykket, nemlig at bygge den/n/e nye opsatte bygning anderledes end den forrige Bispe Stue var, maae have alle de Omkostninger for egen Regning, som er høyere end de en saadan Bygning som den nedrevne kunde have kostet at opsætte, da de i alt burde have fulgt Aftalen med Almuen og bygget en Bygning af lige beskaffenhed som den nedrevne, og ei efter eget Jndfald bygget efter nu værende Smag, til Almuens desto større bekostning, hvilket dog i sin tiid vil ankom/m/e paa Rettens nærmere Skiøn imellem de stridende Parter, hvem af dem sam/m/e med videre paagaaende Omkostninger skal betale

Peder Næss reserverede sin og Helje Schielnes Enkes Rett, og henholt sig til Laug Rettes Skiøn/n/ende.

Endelig anføres den/n/e Forretnings bekostning som Reqvirenterne paastoed af Paagiældende erstattet.

1: For Rettens underholdning		10 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Mig, Sorenskriver Schielderup: Skyds 4 mand 3 ½ Miil en Dags Diæt Penge en Dags Forretning Skyds og Diæt Retour	1 rd: 1 mrk: 0 s: 4 2 1 5	

Forretningens beskrivelse med stemplet papiir og Forseiling	2 3	8 1
3: Mig, Sorenskriver Siøtz!! (Schiøtz): Skyds 4 mand 6 miil	2 rd: 0 mrk: 0 s:	
Diæt penge paa 2 Rejse Dage	1 2	
en Dags Forretning	2	
stemplet papiir til Ansøgningen og Reigningen	1 14	
Skyds og Diæt Retour	3 2	
Forretningens beskrivelse med stp: og forsegling	2 3	11 2 14
4: Hr: Foget Korn: Skyds 5 mand 5 ½ miil	1 rd: 5 mrk: 0 s:	
Diæt penge paa 2 Rejse dage	1 2	
en Dags Forretning	2	
Laugrettes opnævnelse	1	
Skyds og Diet Retour	3 1	9 2
De 2de Lensmænd á 1 rd:		2
De 8 Laugrettes mænd á 3 mrk:		4
Lateris		44 rd: 5 mrk: 14 s:

1778: 112

Transport		44 5 14
Reqvirenterne anmeldte at have betalt Stevningspenge		22 rd: 0 mrk: 12 s:
Summa		67 rd: 0 mrk: 10 s:

Saaledes denne Forretning Sluttet.

Præstegaards Besigtelse.

Søren Schielderup, Deres Kongl: M: Sorenskriver over Hardanger, Woss og Lyse Closters Gods, samt Birkedom/m/er til Baroniet Rosendals Birk. Og Søren Schiøtz, deres K: M: Sorenskriver i Sundhorlens Sorenskriverie. Giør vitterligt at Anno 1778, den 18de Augusti, have vi i underdanigst Følge Høy Velbaarne Hr: Stiftbefalingsmand de Schouboes Resolution af 7de Julj 1778, saal: Og velærværdige Hr: Marcher, Sogne Præst til Strandebarms Præstegiæld, hvis underliggende Sogner, Strandebarms hoved Sogn og Waraldsøe An/n/ex, sorterer under Sundhorlehns Jurisdiction, og Jondals An/n/ex under Hardanger Jurisdiction, hans Reqvisition, indfunden os paa bemelte Præstegields Præstegaard Jvershuus i Strandebarms hoved Sogn og Skibrede, til en Besigtelse over de Huuse som Almuen paaligger at vedlige holde paa bemelte Præstegaard, hvorved i Retten var nærværende Districtets Foged, Velædle og Velviise Hr: Ulrich Wilhelm Korn!! (Koren), samt de til den/n/e Forretning af ham opnævnte Lensmænd og eedsorne Laugrettesmænd som Besigtelses Mænd, alle upartiske og af uvedkom/m/ende Skibreeder og Sogner, nemlig af Sundhorlehn: Lensmanden for Strandvigs Skibreede, Engel Hansen Giøen, og Laugrettesmænd, 1: Torbiørn Engelsen Houge, 2: Jon Torbiørnsen ibid:, 3: Hans Hansen Lille Wiig, 4: Ole Siursen {Berve} Revne, alle af Ditto Skibreede. Og af Hardanger, Lensmanden for Østensøe Skibreede, Johan/n/es Pedersen øvre Wiig, samt Laugrettesmænd af sam/m/e Skibreede, nemlig: 5: Tosten Haagensen Sandven, 6te: Ole Christophersen ibid:, 7: Hans Jacobsen øvre Wiig, og 8de: Osmund Torbiørnsen Soldal.

Velædle, Velærværdige og Høylærde Hr: Elev Holk Marcher, som Stædets Sogne Præst og den/n/e Forretnings Reqvirent, fremlagde høyvelbaarne Hr: Stiftbefalingsmand Schouboes forestaaende Resolution efter hans Ansøgning, til den/n/e Forretning, hvilken høye Resoluton

af Dato 7de Juli 1778, som forhen paaberaabt, heri Acten inddragen og nu blev oplsæt. Hr: Marcher derefter andmeldte at have efter Resolutionens Indhold til den/n/e Forretning lovlig ladet varsle Almuen og Meenighederne af alle 3 Sogner.

Paa Almuens vegne mødte endeel, hvoraf fremstod for Strandebarms Sogn Johan/n/es Pedersen Store Linge og Ørian Baarsen Ohme. For Waraldsøe Sogn, Anders Giertsen Kierevigen og Erich Baarsen Tvedt. For Jondals Sogn, Jon Bergesen Kopre og Tosten Wigleichsen Fladebøe. som paa egne og øvrige tilstædeværende, som og samtlige Almues Vejne af alle 3 Sogner, vedtog lovlig Varsel.

Velærværdige Hr: Marcher derefter tilspurgte Almuen, hvorfor de ikke før har Repareret de dem til vedligeholdelse tilkom/m/ende Huse paa Præstegaarden, hvorom han dem for endeel Aar siden, og derefter Aarlig har anmodet, da det af dem er belovet ved adskillige holdte Samlinger og Husenes Eftersyen paa Præstegaarden, men ej til Dato skeet, saa det er en Tiid af 7 á 8 Aar intet er repareret eller tilseet, saa han har maattet været nødsaget til den/n/e Forretning?

Almuen Svarede: at hvad Store Stuen angaar, som bruges til Daglig Stue, da er Aarsagen dertil, at de som havde paataget sig den nye bispe Stues opbyggelse, havde accorderet under det sam/m/e at sætte Store Stuen i Stand 1772, saa henstanden hvad dette huus angaar, ej er Almuens Skyld; hvad Kiøkkenet angaar, da har nogle af Almuen dertil 1756 leveret Tøm/m/er efter Præstens Begiæring, og ikke derfor faaet Betaling, men videre har ej været af Almuen leveret eller betalt, og siden Kiøkkenet da af nye blev opbygt, er siden ingen Reparation eller Bekostning dertil paafordret. J øvrigt formeener, at Almuen, som uvidende om opbyggelsen af Kiøkkenet, og derom uadspurgt, ej vedkom/m/er samme Bygning at vedligeholde; Vel veed at nogle faae efter udpantning har betalt Penge til Kiøkkenet, 19 Mand, hver 21 Skilling, men ingen godvillig. hvad Floren angaar, da er sam/m/e i Standsat for 14 Aar siden, og har Almuen ej siden repareret den, uden eengang for 7 á 8 Aar siden, men siden er ingen reparation fra Præsten paafordret, eller giort, eller anseet fornøden,

1778: 112b

ej heller Bygningen af Almuen efterseet.

Hr: Marcher dertil Svarede: at Hvad Store Stuen angaar, da har han i Mindelighed fordret sam/m/e, under et med alle andre Bygningers Aabodz Omtale, og er ham uvedkom/m/ende hvem Almuen har accorderet med, for sig paa Deres vegne, og har han om alle huusers Brøstfældigheder giort paafordring paa alle Kirkebakker 1769 eller 1770, og derefter hos Almuen belovet baade bispe Stuens Opbyggelse og Store Stuens istandsættelse, men det siste er ej paafulgt til Dato.

Almuen tilstod vel Hr: Marchers sidst tilførte, men da de har besørget i Aaret 1770 at store Stuen ved 2 Mænd, som sam/m/e sig paatog, strax skulde vorde repareret, er det ej deres Skyld at sam/m/e ej til Dato skeet er.

Hr: Marcher derefter fremlagde til Foreviisning, som blev efterseet, og efter afbetiening Hr: Marcher tilbageleveret, een Forretning af vedkom/m/ende Rettens Middel af 27de September 1689, og een Forliigs Forretning af 16 Junii 1749, imellem forrige Sogne Præst, Salig Hr: Ole Giærdrums Enke, og Comparenten, som skal vise og oplyse hvilke af Præstegaardens Huuse paaligger Almuen at vedligeholde, hvilke hand i sin Ansøgning til Stiftet har begiært efterseet, dertil han sig refererede. begge lyder saaledes:

Retten, efter sam/m/e Forretningers udviis, beordrede Laugrettet at eftersee efterskrevne Huuser, som efter forrige Forretninger paaligger Almuen at vedligeholde hvad sam/m/e Bygninger mangler, og hvad sam/m/e i Standsættelse kand koste, hvilket de og efterkom, og befandtes samt blev taxeret til i Standsættelse som følger:

1: Herre Kam/m/eret eller Bispe Stuen, dertil behøves 3 Qvarter	

Tiære	3 rd:	0 mrk:	0 s:
300 Spiiger		3	
Traleværket for Trappen som er nedreven, at i standsætte	1	1	8
Arbeids Løn for tiæringen, og smaae mangler, med spiger at istandsætte		4	
Een Rende for det østre Brøst paa hver Siide, og et lidet Bord paa Kanten, med arbeids løn		2	
Er tilsammen (kjem att nedanfor)	5 rd:	4 mrk:	8 s:

Almuen referere[de] sig til deres tilførte i den om den nye bispe Stues Opbyggelse efter Peder Pedersen Næss og Helje Schielnæses Reqvisition holte Forretning den 17de d: maaned, og Protesterede imod nogen Reparations Bekostning dennem paalagt for den/n/e Bygning, forinden sam/m/e bliver nedrevet og en anden opbygt saaledes som den forrige, og saaledes som var contraheret.

Laug Rettet erindrede: at endskiønt Bispe Stuen havde været anderledes bygt, paa hvad maade vedkom/m/ende vilde, maatte den dog behøvet Tiæring og et nyt Tralværk for Trappen, som er det meste her oven er anført.

2: Een Stor Stue, som bruges til Daglig Stue med Kiøkken. Almuen henholt sig til Loven, og vilde ej paatage sig flere Huuse at vedligeholde; og da dette ikke var en Borge Stue, hvorunder forstaaes en Røg Stue for Tienerne at sidde og arbeide og holde til i, saa kan Almuen ej vedligeholde andet, end een saadan Stue, hvortil de er villig, men Ey nogen Glas Stue eller Præstens daglig Stue, og aldeeles ingen Kiøkken. Hr: Fogden, som nærværende ved Forretningen, fandt fornøden dette at tilføre, at der alle tider ved det Ord Borge Stue har været at forstaae, naar sam/m/e har tilhørt til Præstegaards Bygninger, den/n/em nemlig som Almuen vedkom/m/er at vedligeholde, Præstens Daglige Wærelser, hvor han med Familie har opholdt sig, og ikke de nu saakaldede Røg Stuer, der ikkun bliver for hans Tienere og de Folk han til Præstegaardens Drift behøver at holde: Foruden nu at Loven i den/n/e Meening alletider bliver tagen, vil og den i Rette lagde Forretning af 27de Septebr: 1689 sam/m/e udtrykkeligen fastsætte. Hr: Fogden paastod altsaa, at sam/m/e

Transport (sjå ovanfor, og held fram lenger nede)	5 rd:	4 mrk:	8 s:

med det videre vedhæftende Kiælder og Kiøkken maatte nu som forhen af Almuen vedligeholdes, og Præstegaardens Huuser, som forhen af Almuen har været vedligeholdt, fremdeeles paa deres Bekostning at i Standsættes, og det saa meget meere som deres Udflugter ingen hiem/m/el finder udi Loven. Almuen henholt sig til sit forrige. Hr: Marcher {frem}\fore/viste Speciel Reigning paa Forskud til bemelte Kiøkkens i Standsættelse i Aaret 1756, til Vinduer, Smede{r}, Tøm/m/er og Snedker, Arbeids løn, i alt beløbende 36 rd: 1 mrk:, hvoraf han intet har faaet godtgiort eller betalt, og paastod sam/m/e nu af Almuen erstattet. Regningen blev oplæst, og Almuen tilstod vel sam/m/e at være Rigtig, og intet deraf at have betalt, siden Almuen formeener at Kiøkkenet ej vedkom/m/er dem, og Kiøkkenet af Hr: Marcher uden Almuens Tilspørsel nedrevet og opbygt. Hr: Marcher svarede: at han har ej selv af egen Drift ladet det nedrive og opbygge, men det er skeet af Lensmanden som da levede, efter da værende Stiftamtmands Ordre, men da Bygningen stod i Arbeide, og Almuen ej honererede det behøvende, var hr: Marcher nødsaget at udlægge Penge for at Bygningen ej skulde standse, og ufuldført tage Skade; Overalt maa tages i betragtning at Præsten Hr: Marcher selv dertil, uden at forlange Vederlag, har givet Pande Taget.

Imidlertiid {hannem} \samme/ her udføres (held fram ovanfrå)	36 rd:	1 mrk:	0 s:
Anders Kiærevig anmeldte, at have at fordre for leverede Tøm/m/er til sam/m/e Kiøkken til Ole og Iver Øyerhavn		3	

Og til sig Selv		2 3

Store Stuen, eller Daglig Stuen og Kiøkkenet. blev efterseet, og befunden at mangle Vindues Karmer og Poster, Lem, en Rende og noget paa bord klædningen, hvortil udfordres:

3 dobbelte Bord	2 mrk:	
4 Stokker til Vindues Poster	1	
3 Vand Bord	12 s:	
2 Tylter Bord til Bord Klædning	1	
1 Rende paa Vestre Side, 14 Alen lang	1	
3 Vand bord paa Taget paa østre Side	12	
2 Render, 8 Alen lang	1 1	
8 Bord over og under Renderne	2	
Til Lemmen:		
4 Tylter Bord, 5 ½ Alens, á 4 mrk: 8 s:	3	
4 Tylter Ditto, 6 ½ Alens, á 5 mrk:	3 2	
Arbeids Løn paa sam/m/e	6	16 rd: 3 mrk: 8 s:

3: Fæe Huuset, som Almuen holder i Stæden for een Stald. Almuen meente efter Loven at ej skulde holde vedlige, uden hæste Stald, og ej Floer eller Fæe Huus eller Koe Stald. Hr: Fogden paastoed, at ved eet Ord Stald som Loven omtaler, egentlig bør forstaaes Koe Stald, eller det Huus hvor de paa Gaarden fødende Creature bliver indsatt og foeret om Vinteren, i hvilken Meening Ordet overalt er taget, og vil ved Forretninger over alle Præstegaarde kunde godtgiøres, ligesom og ved den forhen allegerede gamle, og den/n/e Præstegaard vedkom/m/ende, holdte Forretning er fastsatt. Sam/m/e Bygning blev efterseet og fandtes at mangle følgende:

1 ½ Tylt Tykke Bord til Gulv, á 3 mrk: 8 s:	0 rd: 5 mrk: 4 s:	
6 Tylter enkelte Bord, á 2 mrk: 4 s:	2 1 8	
1 Tylt 10 Alens Bielker til Baaser	1	
1 Tylt smaae Træer at nagle paa Væggene	3	

1778: 113b

Transport	4 rd: 3 mrk: 12 s:	64 rd: 0 mrk: 0 s:
2 Støkker 12 Alen lang til Sætre	3	
1 Tøm/m/er Stok til Svil, 10 Alen lang	3	
2 Dør Stolper, 3 Alen lang	1 8	
2 Vaager Næver	3	
Arbeids Løn 2 Mand i 10 Dage á 16 s:	3 2	9 4 4

4: Laden, Derom melder Forretningen af 27de September 1689 at da værende Præstes Enke har foklaret, at Taget af Almuen tilforn var holdt vedlige, men Almuen ej at vilde det indgaae. og Foliget af 16de Juni 1749 melder Een Løe fandtes forsvarlig, Almuen holder Taget. Almuen nægtede at de eller Formænd har vedligeholdet noget Tag paa Laden, hvorfor de og holdte sig derfor fremdeeles befriet. Hr: Fogden indstillede til Rettens Skiøn om det ikke burde blive Almuen paalagt at vedligeholde Taget paa Laden, siden de forrige over Præstegaarden holdte besigtelses Forretninger, som i Retten anvises, synes at give Andledning dertil. Almuen refererede sig til sit forrige. Derefter blev andmeldt Almuens Mandtall at være alle 3 Sogner 254 Mand. Almuen, saavelsom alle andre vedkom/m/ende, indlod Sagen til Doms. thi blev sam/m/e til Doms optagen, og for først anført

den/n/e Forretnings Bekostning. Sum/m/a alt forbemelte		73 rd: 4 mrk: 4 s:
1: Reqvirenten for Rettens Underholdning fordrede intet, skiønt kunde have føye at		

paastaae 12 Rigsdaler.		
2: Mig, Sorenskriver Schielderup. Skyds 4 mand 3 ½ miil 1 Dags Diet Penge 1 Dags Forretning Skyds og Diet Retour Forretningens beskrivelse med stemplet Papiir og Forseigling	 1 rd: 1 mrk: 0 s: 4 2 1 5 2	 7 rd: 4 mrk: 0 s:
3: Jeg, Sorenskriver Schiøtz. Skyds 4 mand 6 Miil Diæt Penge paa 2 Rejse Dage 1 Dags Forretning Skyds og Diæt Retour Forretningens beskrivelse med Stemplet papiir og forseigling	 2 rd: 0 mrk: 0 s: 1 2 2 3 2 2	 10 4
4: Hr: Foged Korn. Skyds 4 mand 5 ½ miil Diæt Penge 2 Rejse dage 1 Dags Forretning Laug Rettesmænds opnævnelse Skyds og Diet Penge Retour	 1 rd: 5 mrk: 0 s: 1 2 2 1 3 1	 9 2
5: de 2de Lensmænd á 1 rd:		2
6: de 8te Laug Rettes mænd á 3 mrk:		4
Er tilsam/m/en		33 rd: 4 mrk: 0 s:

Stevnings Penge fordrede Hr: Marcher intet, men paastod det øvrige af Almuen erstattet.
Derefter blev Forretningen sluttet, og i samtliges Overværelse af den gandske Rett Dømt og Afsagt.

Efter at have igiennemgaaet og overvejet alt i den/n/e Dag passerede, finder den/n/e Rett ikke at kan paalægges Almuen til Byrde og Vedligeholdelse den under No: 4 anførte Lades Tag, siden den ælste i Retten anviste af en sat Ret holden Forretning den 27de September Anno 1689 intet vist derom bestem/m/er, og saadan bygning ej i Loven er nævnet, hvorimod ej kand kom/m/e i Consideration til nogen Bestem/m/else, hvad det anførte Forliig af 16de Juni 1749 melder, som hvoraf ej sees samtlige vedkom/m/endes Tilkaldelse. Derimod kand intet reflecteres paa Almuens Jndvending i henseende her anførte Bispe Stues Reparation, siden Bygningen som den nu er, bør conserveres, indtil og saalenge sam/m/e

1778: 114

ved nogen Dom efter lovlig Omgang er aldeeles Casseret. ligesaalidet kan det kaldes andet end udflugt, hvad de har protesteret imod Vedligeholdelsen af Daglig Stuen med Kiøkken under sam/m/e Tag, da ikke allene dette Værelse efter Lovens Formeening, fornemmes at forstaaes under Borge Stue, men det er endog saaledes tydelig bestemt ved Forretningen af 27de September 1689, og af Almuen i saa mange Aar vedtaget, saa sam/m/e ikke allene fremdeeles af Almuen vil vedligeholdes og strax i Standsættes, men de end og bliver pligtige at erstatte det derpaa af 235 mand Resterende med den Summa 41 Rdr: og 4 mrk: til Sogne Præsten, Velærværdige Hr: Marcher og Anders Kiærevig samt Ole og Iver Øyerhavn, efter deres anførte Tilstaaelse og derom tagne Vedermæle. End meere urimelig vil blive at ansee, hvad Almuen indvender imod Fæhuset og Staldens Vedligeholdelse, siden Forretningen af 27de September 1689 derom fastsætter: at Almuen holder det vedlige, i Stæden for en Stald, og den/n/e Bygning ansees at være den Loven har menet. Hvad den/n/e Forretnings

Omkostninger angaar, da siden Almuen har tilstaaet for saa mange Aar siden at have været advaret om Daglig Stuens i Standsættelse, og det ej er skeet, hvortil Almuen har fremført til deres Undkyldning at have besørget det ved andre, men hvilke ej har opfyldt deres løfte, og hvorfore Almuen til Dem har Regress, har Sogne Præsten, Velærværdige Hr: Marcher været nødsaget, som ikkun har Almuen at holde sig til, at ansøge den/n/e Forretning, paa Almuens som sam/m/e Foraarsagende, deres Bekostning. Thi bliver af den ganske Ret for Ret Kiendt, Dømt og Afsagt: at de 41 rd: 4 mrk: andvente Bekostninger til Kiøkkenets Reparation, bør af de 235 dermed resterende Almues mænd betales til Sogne Præsten, Velærværdige Hr: Marcher. de øvrige nu befindende Brøstfældigheder paa alle Almuens Huuse, taxeret i alt til 32 Rdr: og 4 Skilling, bør alle 3 Sogners Almue istandsætte til anførte Overslag saavel paa Bispe Stuen som Daglig Stuen og Kiøkkenet, samt Fæehuset, og være færdige inden dette Aars udgang, I mangel deraf sam/m/e af vedkom/m/ende bliver besørget, saavel de nu befundne som imidlertid af Tidens henstand foraarsagede Brøstfældigheder, hvis Bekostning efter Reigning, hvad enten sam/m/e undergaar eller overstiger foranførte Overslag, af Almuen efter giørende Reparation, og høye Øvrigheds Approbation, under Executions Tvang udreedes og erstattes; tilligemed den/n/e Forretnings Omkostninger 33 Rdr: 4 mrk:, som er for hver Mand 12 ¾ Skilling, til hr: Marcher at betale. Det til Betaling dømte, udreedes inden 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse, og øvrigt efterkom/m/es inden forelagde Tiid, under Adfærd og Executions Tvang efter Loven.

Anno 1778, den 11te September, blev Aastæds Rett sadt paa Gaarden Nesseim i Ulvigs Kirkesogn og Gravens Skibreede, for at behandle efterskrevne Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: 1: Richold Madsen Torblaae, 2: Berge Nielsen Traae, 3: Torchel Poulsen Lindebreche, 4: Helge Olsen Wallandvig, 5: Engel Simonsen Haldanger, 6: Poul Nielsen ibid:, 7: David Michelsen Hylde, og 8de: Johannes Larsen Haldanger. saa var og tilstæde Lensmand Niels Rønnestrand. alle ubeslægtede.

Hvorda! Thore Christophersen Aasen, som Frænde til Ole Samsonsen Nesseim, anmeldte, at bemelte hans Frende har med mundtlig Varsel her til Aastædet til i Dag, i følge Tægte dag af 27de Aug: d: A:, som blev fremlagt og er saa lydende: ladet inkalde sin Stif Fader Lars Aamundsen Nesseim angaaende ulovlig Skov hugst paa Gaarden \Nesseim/, som Citanten, der er Odels berettiget til bemelte Lars Omundsens Brug, formeener at være hugget over hvad Skoven kan taale, saa og angaaende en Laave som Lars Nesseim har revet ned siden den siste Steenings Forretning og Forlig imellem Citanten og Lars Amundsen den 4de og 5te September 1777, samt høre beskikkelses Vidner {og} som Citanten haver sendt til Lars Amundsen angaaende Laaven, og besigtelses Vidner om den formeentlige ulovlige Skov hugst, og endelig, at lide Dom til bemelte Forligs opfyldelse og for den ulovlige Skov hugst, samt erstatte den/n/e heim Stevnings Omkostning.

Lars Amundsen Nesseim mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, gav hellers!! (ellers) til kiende, at have Stevnet Contra Ole Samsonsen Nesseim

1778: 114b

med Femte Stevne, angaaende Fornærmelse paa hans Eiendom, saaledes at Ole Samsonsen slaar over de lovlige mærker, og lægger ud Ager paa hans, nemlig Lars Amundsens bøe, og at han ej kan bekom/m/e de huuser som ham i følge Markeskiæls Forretning og Forliig af 4de og 5te September 1777 tilkom/m/er, saa og at høre Vidner om sam/m/e, og at lide Dom i alt forestaaende, samt svare Processens Omkostning; saa har han og stevnet Ole Samsonsen til at modtage Løsnings Penge for den halve Deel i Gaardens Stue, med 12 rd:, eller og at udløse ham af sam/m/e {med} med 12 rd:, da de efter den paaraabte Steenings Forretning ejer hver

sin halv deel i sam/m/e, men han kan ej kom/m/e overeens med sin StifSøn udj den/n/e Stue, men nødet til enten at kiøbe den allene, eller faae sig et huus for sig selv; og at betale Pengene til først kom/m/ende Foraar om han, nemlig Ole, vil udløse Lars Amundsen, ligesom han og skal betale dem til Foraaret om Stuen tilfalder ham.

Thore Aasen mødte og vedtog lovlig Varsel paa sin Frændes vegne; og bad tilført at han refererede sig til den forgangene Aar af 4de og 5te Septembr: holte Steenings Forretning, som han nu ikke havde ved haanden, men haabede at den blev af Lars Amundsen i Rettelagt, hvis ikke, skulde \hoved/ Citanten besørge det fornødne, for resten om ikke Lars Amundsen vilde holde sig efter det bemelte Forlig og Steenings Forretning, vilde hoved Citanten som Odelsmand udløse Lars Amundsen og give ham Penge for sit Brug udj Gaarden Nesseim til første Fardag og efter lovlig Omgang.

Lars Nesseim anmeldte, at han paa sin Side vilde holde sig efter Steenings Forretningen, og sagde at Vidnerne som han have instævnet vare Peder Olsen Spaanem, Ole Kroen, Siur Ringøen, Engel ibid:, og Lars Aasem til vidner om Contra Citantens Skovhugst, og at sam/m/e ej er ulovlig medfaret; nok angaaende {hans} Ole Samsonsens handling med Laaven \og Fornærmelse paa Larses Eiendom/, Siur Nessem med Kone Anna Siurs dr:, Christi Endres Datter Nessem, Ragnilde Siurs datter ibid:, og Elling Uren. Alle de instævnte Vidner mødte.

Lars Nesseim fremlagde udtog af Hardangers Justits Protocol af den benævnte Steenings Forretning, {af} Dat: 4de og 5te Septembr: 1777, til eftersyen og Acten tiltagen, saa lydende.

Thore Aasem!! (Aasen) for \hoved/ Citanten derefter begiærede det ene beskikkelses Vidne Siur Poulsen Spaanem fremkaldet, og selv declarerede han, nemlig Thore Aasem, at være det eene!! (andet) beskikkelses Vidne som af Citanten blev udsænt til Lars Amundsen. begge beskikkelses Vidnerne sagde at de efter Citantens Anmodning var hos Lars Amundsen Nesseim for ongefær 3 uger siden, og tilspurgte ham, om han vilde sætte Gaardens Laave i den sam/m/e Stand som den var før bemelte Lars Amundsen deelte den, \men/ Lars Amundsen svarede at han vilde inte forandre Laaven førend Retten tilsagde ham det. Lars Amundsen tilstoed beskikkelses Vidnernes tilførte, men declarerede derimod at han intet har fornærmet Ole i Laavens Deeling, mere end den i rette lagde Steenings Forretning udsiger at være hans Eiendom og tilhøre ham af sam/m/e. Thore Aasem erindrede, at da Steenings Forretningen blev holt, var Laaven heel og til fælleds Brug, da den nu derimod er gandske uduelig for Ole Samsonsen, hvilket han begiærede Retten vilde eftersee om det ikke forholder sig efter hans tilførsel.

Lars Amundsen tilbøde sig at lade Ole Samsonsen faae den deel af Løen med Laaven som han nu har i brug, uden at faae nogen erstatning for sin

havde Omkostning paa sam/m/e.

Tore Aasem refererede sig til sit forrige, og begiæred syen over Laaven i hvad Stand den nu er.

Retten begav sig derefter ned for at eftersee den omtvistede Laave, og blev os da anvist Gaardens Laave, som efter Steenings Forretningen er deelt saaledes at Lars Amundsen skulde have den halve Deel og Ole Samsonsen den halve Deel af bemelte Laave, samt Ole Løen eller Brottet paa Søndre Side og Lars paa nordre Side, sam/m/e Laave fantes nu at være deelt mit efter med Staver paa Lars Amundsens Side, og den halve deel af Laaven som er igien og Ole tilhørende, kan nu ej bruges til Laave uden den {ligesom den anden Side} bliver intagen af Brøstet. Lars Nesseims Laave er nu i den anden ende opbygt siden han intog \halve/ Laaven til Brot.

Thore Aasem paa \hoved/ Citantens vegne derefter begiærede besiktelses Vidnerne, som havde beseet den af Lars Nesseim formeentlige ulovlige Skov hugst, fremkaldede, bemelte

besiktelse Vidner er Ole Tostensen Westrem og Torbiørn Poulsen Lindebreche, {og} at aflægge sin Forklaring om den af Lars Nesseim udøvede hugst.

Besiktelses Vidnerne \aflagde Eed og/ sagde, {derefter} at efter hoved Citantens Anmodning var de den 10de d: M: udj marken for at eftersee det Tøm/m/er som Lars Nesseim har hugget udj sin tilhørende halve deel udj Gaarden Nesseims Skov, hvortil hoved Citanten formen{t}er sig Odels berettiget, og saa de da, at udj Strandteigen, som er Lars Amundsen tilhørende, er i denne Som/m/er hugget i sam/m/e Teig 27 Stk: Fure-Træer, hvoraf Stub og Skat endnu var tilsyne, men Tøm/m/eret bortført. udj øvre marken befant de 117 Stk: fure Træer hugget, alt paa Lars Amundsens Eiendom, den største Deel af sam/m/e var endnu tilstæde, hvilket ogsaa er hugget i denne Som/m/er. Thore Aasem begiærede tilspurgt besigtelses mændende, om de kunde vide hvor mange fure Træer der stoed igien, som kunde være huggende til Tøm/m/er? Sv: J Strandteigen kunde findes 4 á 5 fure Træer til Tøm/m/er, som dog vilde blive undermaal. i øvre marken kunde de ej vide {hvide} hvor mange fure Træer tienlige til Tøm/m/er der kunde være, men syntes at Skoven var vel meget hugget. Thore Aasem begiærede dem tilspurgt om de kan vide ongefær hvormeget eller hvor mange Tølter Sage Tøm/m/er de{t} benævnte Træer kunde blive til? Sv: kunde ej til visse vide det, men ongefær 30ve Tølter. Besigtelses Vidnerne anmelte endnu at have seet endeel Stk: Jægte Jnveed hugget udj Lars Amundsens Eiendom i den/n/e Som/m/er, udaf Fure. Lars Amundsen Nesseim bad tilspørge besigtelses Vidnerne, om de viste i hvad Stand Skoven hvar!! (var) da han kom til Gaarden? Sv: kunde intet vide derom, men Ole Westrem sagde at i hoved Citantens Faders Tid var Skoven bedre end nu. Lars Nesseim sagde, at han ej var kaldet til nogen besiktelse paa hans Skov, og følgelig ej med sam/m/e var fornøyet, men begiærede Retten vilde i sin Tid eftersee om Skoven var ulovlig hugget, og reserverede sig at føre Vidner om sin Adfærd ved Skovens hugning. ingen havde videre at lade tilspørge besigtelses Vidnerne.

Thore Aasem fremlagde en Kongelig Bevilling af 10de Maii 1759, hvorefter han formeente at der ej maatte hugges meere end 5 Tølter Tøm/m/er i heele Gaarden Næsseims Skov, og altsaa ej meere \aarlig/ end 2 ½ Tølt paa det brug hvor Lars Amundsen nu boede og Eiede. hvilken Bevilling er saa lydende:

Parterne begiærede Tid til at tale om et kiærlig Forlig; men efter en Rum Tids forløb kunde ingen Forlig træffes. thi begiærede Lars Nesseim tilført, at han aldrig har hugget saa meget Aarlig som den Kongelige Allernaadigste Bevilling tillader, og derefter begiærede han sine instævnte Vidner Eedelig afhørt: hvorefter fremstod alle Vidnerne for

1778: 115b

Retten, og for dem Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst, med Formaning om at at!! sige Sanhed. derefter blev fremkaldet.

1ste [Vidne], Peder Olsen Spaanem, som aflagde Eed efter Loven, hvorefter Lars Amundsen Nesseim begiærede dette og de øvrige Vidner om Skov hugsten tilspurgt: 1: om Vidnet kan sige, at da Lars Amundsen holt Dug(ne?) (Dugnad?) til at hugge Tøm/m/er i sin Skov i denne Som/m/er, om han, nemlig Lars, da ikke mærkede ud Skov til Vidnet og de øvrige som var med ham. 2: om der ikke var bedre Skov igien end den som blev huggen. Til 1: Qv: Svarede Vidnet, at Lars Amundsen udmærkede ald den Skov eller de fure Træer som han og de andre som var med ham huggede i øvre marken, men sam/m/e Tid var 3 mænd for sig selv i øvre marken som Lars Amundsen ej havde udmærket til{sam/m/e}. Til 2den Qv: Svarede: at der stod bedre Træer igien paa de Stæder hvor han og Sælskab hugget i øvre marken, en!! (end) som blev hugget af dem, dog var baade den som blev hugget og den Skov som stod igien, smaae. Paa nærmere tilspørsel om hvad slags Tøm/m/er det var som blev hugget, svarede Vidnet at det var Saug-Tøm/m/er og en 5 á 6 Stk: Jægte Jnved. Thore Aasem

begiærede Vidnet tilspurgt: om det var {ved} \oven paa/ Vedeskaat hellene, eller imod slutningen øverst i marken, hvor han huggede? Vidnet er ikke kiendt i Skoven, eller ved noget navn paa Stæderne, og i øvrigt refererede sig til sit Svar paa Contra Citantens Qvæstioner. ingen havde Vidnet videre at tilspørge, thi blev det afskeediget. derefter fremstod

2det Vidne, Ole Nielsen Kroen, aflagde Eed, vant og forklarede: {Vidnet} til 1ste: var med forrige Vidne og huggede Tøm/m/er efter Lars Amundsens udmærkning. Til 2den af Contra Citantens Qvæstioner: Sv: eenstem/m/ig med forrige Vidne; ligesaa at det Tøm/m/er som blev hugget, var Sauge Tøm/m/er, og en 5 á 6 Stk: Jægte Jnveed. Thore Aasem begiærede Vidnet tilspurgt, om han kunde synes, at der paa det Stæd hvor han og Sælskab huggede, kunde hugges \nu/ lige saa meget og lige saa godt som det der blev hugget da han var med? Svar: Vidnet kan ej vide hvormeget Saug Tøm/m/er nu kunde hugges, men hvor han kom frem at hugge, stod ligesaa god Skov igien som blev huggen. Vidnet er afskeediget.

3de Vidne, Siur Ringøen, aflagde Eed, vant og forklarede: Til Contra Citantens 1te Qv: eenstem/m/ig med forrige Vidne, med Tillæg, at {Lars Næsseim} Vidnet sam/m/e Tid talede til Lars Næsseim og spurgte om han ikke ville hugge bedre Træer imellem, hvortil han svarede Ney! det vil ieg ikke. Vidnet huggede ikke mere end En Fure, som var 3 Saug Tøm/m/er Stokker udj, de andre som Vidnet huggede, var ej meere end Een til 2 Stokker udj. Til 2den Qv: {at} ligesom første Vidne, i hvis Sælskab dette Vidne og var, og at det Tøm/m/er som blev hugget var Sauge Tøm/m/er, undtagen en 5 á 6 Stk: Jægte Jnved, omtrent. Til Thore Aasems Qvæstion \til 2det Vidne/, Svarede Vidnet, at efter hans Skiøn kunde han ej andet see en!! (end) nu strax paa sam/m/e Stæd hvor han og Sælskab huggede, kunde hugges ligesaa godt og ligesaa meget Tøm/m/er som da han var med, blev hugget. Endnu tilspurgte Thore Aasem Vidnet om han kan vise det Stæd hvor der blev hugget? Svarede Ja! naar andre følger

ham til Stædet, kiender han sig nok igien. ingen havde videre at tilspørge Vidnet, thi blev det afskeediget.

4de Vidne, Engel Ringøen, aflagde Eed efter Loven og vidnede: Til Contra Citantens 1te Qv: at der blev intet udmærket til dem at hugges af Lars Amundsen, siden han var en af de 3 mænd som Peder Spaanem har vidnet om var for sig selv, men Vidnet med de andre 2 mænd huggede efter beste Skiøn, paa det Stæd hvor han huggede var lidet Skov, og hugget Vidne[t] 9 Sauge Stokker. Til 2den Qv: at paa det Sted hvor han og de andre 2de mænd var og huggede, var nesten intet igien, men oven for i en haug, hvor Vidnet ej kom, syntes at være meere Skov. Thore Aasem frafaldt sin til 2den Vidne fremsatte Qvæstion. Dette Vidne, som har været i arbeide hos Contra Citanten med at opbygge hans Laave i den øverste Ende af den ved Steenings Forretningen af 4de September 1777 ham tillagde Braat, og at afdeele den anden Laave, begiærede Lars Amundsen tilspurgt: om Ole Samsonsen ikke tilstod, da de giorde Laaven, at Lars Amundsen havde varslet ham om, at han vilde tage sin Deel af Laaven. Sv: Ole Samsonsen svarede Vidnet, da han efter Lars Amundsens Anmodning tilspurte ham, nemlig Ole, om han ikke vilde være nærværende ved Laavens Deeling, hvortil Ole Sv: at han var varslet tilforn, men vilde ikke være overværende. videre svarte Ole paa Vidnets Spørsmaal, om det maatte efter Lars Nesseims Ordre deele Laaven: {at} Ja, naar de ikke fornærmer mit Rom. Lars Amundsen begiærede Vidnet tilspurgt: om han da ikke deelede Laaven efter beste Skiøn? Sv: han, nemlig Vidnet, syntes at deele efter sit beste Vidende, med Tillæg at Oles Part som var igien, blev end nu lidt {større eller} bedre med Fieler. Thore Aasem begiærede Vidnet tilspurgt, om Vidnet ikke syntes at Laaven kunde bleven bedre og til brug for begge, nemlig Ole og Lars, om den havde bleven deelt paa Tvers? Sv:

Vidnet kunde ej andet see end at Laaven da havde bleven for kaart, og altfor stor bekostning med at kassere det ganle Tilfang, med Fieler og Aaser. Vidnet er demiteret.
Lars Aaseim begiærede end nu 3de Vidne Siur Ringøen, som tillige med sin Søn Engel Ringøen var i Arbeid hos Lars Næsseim, dette Vidne tilspurt de sam/m/e Qvæstioner om Laaven som næst forrige Vidne er tilspurgt. ligesaa begiære[de] Thore Aasem dette Vidne tilspurgt de sam/m/e Qvæstioner om Laaven som nest forrige Vidne. Vidnet svarede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne om alt angaaende Laaven.
Da Dagen saaledes var forløben, og det allereede er sildig paa Aften, saa beroer Sagen til i Morgen tilig, da Laugrettet saavel som Vidnerne og Parter igien infinder sig her paa Aastædet.

Dagen derefter continuerede Aastæds Sagen paa Gaarden Nesseim, overværende det forhen Protocollen tilførte Laug Ret.
Hvorda! Lars Amundsen Nesseim begiærede Vidner afhørte, som ej i gaar bleve examinerede, og fremstod først
5te Vidne, Lars Østensen Aasem, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: Paa Lars Nesseims Spørsmaal, om Vidnet kan sige at han, nemlig Lars Amundsen Nesseim, nogen Tid har forhugget Nesseims Skov, i den Tid Vidnet havde sit Syen, hvilket han nu for en 4 Aar siden har mist. at han kunde ej andet vide end Lars Nesseim, i den Tid Vidnet havde sit Syen, hugget sin Skov vel, og ej til upligt, hvilket Vidnet, som nærmeste Naboe, den Tid meget godt viste.

1778: 116b

saa forklarede og Vidnet, at han engang for 9 á 10 Aar siden huggede Tøm/m/er til Lars Nesseim, og {den i} den gang mærkedt Lars selv ud, og Skoven blev da ej forhugget. Thore Aasem begiærede paa hoved Citantens vegne Vidnet tilspurgt, om han ikke veed og har hørt siden den Tid han mistet sit Syen, at der er blevet hugget noget med vært?!! Sv: Vidnet veed intet derom, eller har hørt at nogen har kiært derpaa. Vidnet er demiteret.
Derefter begiærede Contra Citanten de Vidner fremkaldet og afhørte, som ere stævnt til Vidnesbyrd om den af Ole Nesseim formentlige Fornærmelse paa Lars Nesseims Eiendom og om Laaven. hvorefter fremstod:
6te Vidne, Siur Nesseim, som er Rosmand hos Lars Nesseim, hvilken Contra Citanten begiæred tilspurgt 1: om Vidnet veed at Ole Nesseim siden Steenings Forretningen af 4de Septembr: \1777/, førergangen Høst 1777 har slaaet over de lovlige merker paa Lars Nesseims Eiendom udj Løv helleren. 2: om Vidnet veed hvorledes Ole Samsonsen Nesseim har udlagt \een deel af/ sin Ager, Botten ageren, af Lars Nesseims Bøe siden bemelte Steenings Forretning, i denne Vaar afvigte. 3: om Vidnet kan anvise de Stæder hvor Fornærmelsen skal være skeet. Lars Nesseim frafalt ellers de Qvæstioner som kunde haves til dette og de andre Vidner angaaende de paaatævnte Huuse, som efter Steenings Forretningen skulde røddig giøres af Ole Samsonsen, da Thore Aasem for Retten tilbød paa sin Frændes vegne at Røddig giøre huusene naar forlanges; saa frafalt han og sin Paastand om Stuen. til 1ste Qv: kan ej vide om der var slaaet over mærket, siden han ej viste sam/m/e, men kan anvise hvormeget som var slaaet, dog kunde ej til visse sige om det var slaaet af Ole eller hans Folk, eller andre, siden han ej saa sam/m/e blev slaaet, men saae at Oles Liaaer laae paa Stedet hvor der var slaaet. Til 2den Qv: kan ej vide om Ole har fornærmet Lars Næsseim med at udlægge sin Ager Botten paa Larses Bøe, men har seet at der i øverste Ende af Ageren er opspadt nogle Torver af Lars Nesseims Bøe, hvilket han kan anvise. Ole Nesseim tilstod at have spadet op de omvundne Torver for at leede vandet bort fra sin Ager.

7de Vidne, Anna Siursdatter, som er Hustrue til forrige Vidne, Svarede til 1ste Qv: eenstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen at hun ingen Liaaer saa. 2den Qv: frafalder Contra Citanten for dette Vidne. Til 3de: kan anvise Stædet.

Vidnerne Christi og Ragnilde Nesseim frafaldt Contra Citanten, men begiærede fremkaldet

8de Vidne, Elling Halsteensen Urem, som Contra Citanten begiærede tilspurgt, om han veed at svare til den 2den Qvæstion som til første Vidne er fremsat: Svar: Vidnet var med hoved Citanten Ole Nesseim forgangen Vaar da Ageren Botten blev Pløyet, og blev da af Ole spaet nogle sma[a]e Torver af Larses Bøe paa den øverste Ende, for at leede vandet bort fra Ageren, men sam/m/e blev ej taget af Ole, men lagt paa Bakken. kan giøre Anviisning paa Stædet.

Contra Citanten begiærede tilført, at han nu frafaldt den forhen sig {forhen} reserverede Besigtelse af Laug rettet og Sorenskriveren over {Lars} sin Adfærd med Skoven, men henholt sig til sine Vidner om sam/m/e.

Thore Aasem bad tilført: at han haabede der ikke blev meget reflecteret paa Lars {Aasems} \Nesseims/ Vidner, da de kan ansees som hans Tienere,

siden han havde lejet dem til at hugge sin Skov.

Retten begav sig, efter Contra Citantens Forlangende, ud paa marken for at besigte den paaklagede Fornærmelse af Ole Nesseim. hvorda Vidnerne Siur Nesseim og Elling Urem anviste Ageren Botten, som efter Steenings Forretning af 4de og 5te September 1777, den Østre Deel tilhører Ole, og Bøen omkring sam/m/e tilhører Lars Nesseim, hvor paa den øverste Side af Oles Ager befandtes at være taget af Lars Nesseims Bøe til Vejt oven for sam/m/e, ongefær en 14 á 15 alen i længde, og een Fod i breeden, hvilket Ole Samsonsen tilstod at have giort paa den omvundne Tid, for at leede Vand fra sin Ager. ligesaa blev os anviist af forbemelte Vidner Siur Nesseim og Hustrue Anna Siursdatter den før omvundne Løv heller q <q et Ham/m/erlag Nordost fra Næsseim>, som efter Steenings Forretningen af 4de September 1777 er mærket imellem Lars Nesseim og Ole Nesseim, Vesten for sam/m/e er Oles, og Østen for Larses Eiendom. fra bemelte Løv heller gaar mærket ned i skraas under høyeste Fossen under et gam/m/elt Qværne{huus} Støe; paa den Østre side af disse mærker, som er Larses mark, anviste Vidnerne det Stæd hvor Ole Samsonsen skal have slaaet høe, som er fra mærket eller i lige linie fra midten af sam/m/e Løv heller til Fossen under Qværne Støet, hvor de sagde at være slaaet en liden Flaat \eller haug/, som de anviste. saa og under en liden Næbe grov tæt ved Løv heller[en], som den Tid, nemlig da Steeningen var 1777, var saaet og brugtes af Ole Samsonsen. Ole Samsonsen tilstod at han havde slaaet det omvundne høe, men sagde tillige at det ikke var over 2 smaae Fang, saa tilstod han og at have taget af Larses bøe til veit oven for sin Ager Botnen det omvundne. Vidnerne, som nu havde anvist ovenstaaende, blev nu eedfæstede, da de ej før kunde aflægge Eed, siden det ikke var afgiort hvis Eiendom høet var slaget paa.

Lars Nesseim tilbød nu hoved Citanten at han i mindelighed vilde lade ham faae sin deel af Braatet og den nye Laave, som han i den øverste Ende af sit Brot har opbygget, som den \nu/ er sat i stand af ham, imod at Lars faar igien hoved Citantens Brot med halve Laaven, saa tilbød han og hoved Citanten om han i mindelighed vilde udløse ham af Gaardens Stue med 12 rd:, eller hoved Citanten udløse ham for sin halve deel med 12 rd:, alt til første Foraar.

Thore Aasem paa hoved Citantens vegne holt sig til Steenings Forretningen, og vilde have hvad den tilholt baade i Laaven og Stuen; begiærede ellers tilført paa hoved Citantens vegne, at da det omvundne høe blev slaaet strax efter forbemelte Steenings Forretning, og i den ovtbemelte!! (oft-) Løv heller og store Foss under Qværne Støet intet mærke er imellem, og desuden Løv heller er temelig stoer, saa kunde hoved Citanten let kom/m/e over den rette

linie, og derfor tilbød sin Stiffader, Contra Citanten, nu strax saa meget Græs igien som kunde kom/m/e paa det Støkke han slog over det vedtagne mærke; \som ej blev modtaget/.
Parterne havde intet videre at lade tilføre, men begiærede Dom.
hvorefter bliver at beregne denne Forretnings Omkostning.

hoved Citanten begiærede for Rettens underholdning og andre udgifter til den/n/e Forretning	12 rd: 0 mrk: 0 s:
Sorenskriveren. 2 Dages Forretning 3 rd: 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:	4 2
Skyds frem og tilbage befordrer hoved Citanten. Tægtedagen	2
Fogden for mænds opnævnelse	1
Laug Rettet i 2 Dage á 1 mrk: 8 s:	4
Lensmand[en] for 2 Dage for sin umage og opvartning med Retten	1
Sum/m/a	24 rd: 2 mrk:
Contra Citanten paastoed og udj Processens Omkostning paa sin Side i det minste	6 rd:
Tilsam/m/en den/n/e Forretnings Omkostning	30 rd: 2 mrk:

{Sagen} Parterne declarerede, at de var fornøyet med, og deres Villie, at Sagen blev optagen til Doms til {til} første høste Ting for Gravens Skibreede, og imidlertid blev saaledes foreenet: at Ole maatte tillades at berge eller træske saameget korn som han til den Tid behøvede, paa {Lars} \Larses/ Laave.

1778: 117b

Eragtet.
Sagen optages {med} \efter/ Parternes Villie til den 19de October førstkom/m/ende, da Dom skal blive afsagt paa Tingstædet Eide grund, hvilken Tid Laugrettet haver at møde.

Anno 1778, den 15de October, holdtes **Høste, Sage og Skatte Ting med Jondals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, Retten beklæd paa hr: Sorenskriver Schielderups vegne og i hans Forfald, af Eedtagen Fuldmægtig Peder Sthyr; ved Retten tilstæde hr: Foged Korn tilligemed efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Ole Heljesen Molven. 2: Torchel Larsen Tørvigen. 3: Lars Samsonsen Bircheland. 4: Johannes Salomonsen Svaasand. 5: Endre Iversen Sætvet. 6: Tosten Pedersen Ougestad. 7: Samson Jonsen Sollesnæs, og 8de: Wiglich Tostensen Fladebøe; saa var og tilstæde Lensmanden Johan/n/es Wig og Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongelige Forordninger og høy Øfrigheds Ordrer som følger:
1: Forordning angaaende Salt Handelen og Salt afgifterne i Dannemark og Norge, dat: Fredensborg d: 9de Juli 1778.
2: Placat angaaende Tobaks Forhandlinges Afgift af visse Tobaks blade, dat: Friderichsberg d: 18de Juni 1778.
3: Stiftets Bevilling for Sorenskriver Schielderup, at hans Eedtagne Fuldmægtig Peder Sthyr maa i hans lovlige Forfald og paa hans An og Tilsvar forrette alle forefaldende Forretninger i Hardanger, Woss og Lyse Ckosters Gods, dat: Bergen den 7de October 1778.
Rescript om Bøderne for Vej Arbeidets Forsøm/m/else, hvorledes sam/m/e skal indrives med videre. dat: 9 Juni 1778.
Ditto angaaende Forhandlings Afgift af Tobaks blade. dat: 3de Juli 1778.

Stiftets Skrivelse til hr: Fogden Korn om Co(m/m/e?)ssioner og Qvitterings bøger for dem som handle med Tobak. dat: 28de Julj 1778.

Dittos Skrivelse til Ditto, om at Lensmændene ej maae sidde i Retten paa Tingene som Laugrettesmænd, saa og at de Skatte ydende maa forsyne sig Skatte bøger. dat: 11 Aug: 1778.

Een Ditto, om at Guld som sælges af Guldsmedene, saavelsom Sølv, først skal stemples. dat: 18 Aug: 1778.

Skiftets!! (Stiftets?) Ligning af Delinqvent, Hospitals og Broe Penge, som for Hardanger og Sundhorlen skal svares med 536 rd: 6 s:, hvorunder inberegnet 93 rd: for i Fogderiet ihielskudte Smitsom/m/e heste. dat: 1te September 1778.

Stiftets Skrivelse om 2de fra Sverrig bortrømte Personer, nemlig Pete Søderholm og Catrine Lars dr:; dat: 1te Septembr: 1778.

Ditto om en fra Mellebye i Trogstads Præstegiæld undvigt Tyvs Deli[n]qvent ved navn Brynild Evendsen Sand. dat: 8de Septembr: 1778.

Hr: Foged Korn ingav Laugdag udj Sagen anlagt paa Justitiens vegne mod Berje Jonsen Qvale for Løsgiængerie og utilladelig Handel; ville fornæm/m/e om den instævnte møder. Laugdagen saa lydende:

den instævnte Berje Jonsen blev 3 gange paaraabt, men mødte ikke, thi blev Laugdagens Forkyndelse lovlig afhiemlet af Lensmanden Johannes Wiig og Baar Jacobsen Havne!! (Havnen eller Skaffer).

nu mødte for Retten Siur Larsen Bræche, som nu for Tiden er den instævntes huusbond, \vedtog varsel/, og tilstod paa den instævntes vegne, at han havde været løs Karl ikke fuldt et Aar, førend han kom til Siur Bræche nu forgangen Vaar, ...(?) \Stævningen/, og i den Tid handlet lidt. har {i den} ikke meldt sig tienesteløs hos Lænsmanden, eller forlanget hans Attest. Comparenten havde intet videre at erindre.

Fogden paastod Dom til Bøders udreedelse og den[ne] Actions Omkostning.

Eragtet.

Sagen optages til i Aften.

Johannes Espeland i Rette ædskede den forhen anlagde Sag mod Lars Underhougen, og fremlagde Rettens givne Laugdag, saal: vilde dernest fornem/m/e om Lars Underhougen mødte, saavelsom de Laugdagede{de} Vidner.

Lars Underhaugen mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, og begiærede at hans beslægted Iver Jonsen Wigene maatte staae i Rette for ham, da ham selv mangler \meget af sin/ Hørelse; saa mødte og Vidnerne Siur Præstegaard og Aad Bræche og vedtog lovlig Varsel.

Iver Wigene for sin beslægted begiærede sine mødende Contra instævnte Vidner fremkaldet og afhørte: hvorefter fremstod

1ste Vidne, Siur Larsen Præstegaard, som \efter afl: Eed/ svarede: til Contra Citantens

Spørsmaal, om Vidnet har hørt at Johannes Espeland for ongefær et Aar, eller et Aar i forgangen Vinter, {at} lovede Lars Underhougen, at naar han byggede op Gaardens Stue, som da af hoved Citanten{s} var bortsolgt, skulde Lars Underhougen have tilladelse at boe og bruge Gaarden Underhougen endnu en Tid? Vidnet har hørt af Johannes Espeland strax efter Stuen var solgt, at han sagde, dersom Lars Underhougen kan faae sig en Stue op igien, skal han endnu faa sidde en Tid, men ved ikke om der var nogen Contract imellem Parterne om sam/m/e. Vidnet sagde ellers, at han tilligemed Aad Bræche var beskikkelses viis udsendt af Lars Underhougens hustrue noget før Juul forgangen Aar, for at sige til Johannes Espeland at

den Contract som imellem Lars Underhougen og ham var ingaaet, ej skulde staae ved magt; hvortil Johannes svarede at han holt sig til Contracten. Vidnet blev afskediget.

2det Vidne, Aad Helgesen Bræche, efter aflagde Eed svarede: at han var med forrige Vidne Siur Præstegaard og sagde til Johannes Espeland, at den Contr: som imellem Lars Underhougen og Johannes Espeland var ingaaet, skulde været ophævet, ved ikke hvad Contracten handlet om. Vidnet er afskediget.

Johannes Espeland begiærede tilført: at han havde forgangen Foraar 2de mænd til at besigtige Gaarden Underhougens huuser, i hvilken Stand de befindes, udj Lars Underhougens nærværelse. hvilke 2de mænd han havde nu ved Retten tilstæde, og er Tosten Wiglichsen Fladebøe og Ole Knudsen Drægebreche, som sagde paa tilspørsel, at de havde beseet Gaardens huuse efter Johannes Espelands Forlangende, og funden dem at være brøstfældige, men ikke sat nogen Priis paa Aaboden.

hoved Citanten paastod Dom til Forligets Opfyldelse, og Omkostningerne som paa denne Proces er anvendt, samt for den Skade som ham er tilføyet med at Lejlændingen Lars Underhougen ikke haver fraveget Gaarden, da han selv er huusvild og ikke har nogen Gaard at boe paa.

Iver Wigene paa Lars Underhougens vegne henholt sig til det før i Sagen passerede, og paastod bøxlen tilbage, samt de Omkostninger som han har giort paa Gaarden Underhougen erstattet, som hoved Citanten har tilforn været uvillig at betale, samt den/n/e paatvungne Processes Omkostning, og saaledes indlader Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til først i December, da her paa Stædet bliver andre Forretninger, som nærmere skal blive bekiendt giort, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal blive afsagt.

Udj Sagen anlagt af Foged Koren paa Justitiens vegne mod Berge Jonsen Qvale blev afsagt

Dom!

Den indstævnte har ikke selv mødt for at svare i Sagen, men efter Laugdags forelæggelse har hans huusbond Siur Larsen Bræche mødt og vedtaget lovlig varsel paa Berge Jonsens vegne, samt tilstaaet at Berge Jonsen har været Løsgiænger og brugt lidt Handel; thi Kiendes for Rett: Berge Jons: Qvale bør til Strandebarms Præstegields Fattig Cassa betale 1 rd:, saa betaler han og den/n/e Actions Bekostning til Actor 5 mrk: 4 s:, til Dom/m/eren 5 mrk: 4 s:, og til Lensmanden med Stævne vidne 2 mrk: 8 s:, saa og til stemplet Papiir til Acten, om sam/m/e tages beskreven, 4 mrk: 8 s:, \og til Laugdagen 12 s:/, hvilket alt udredes og efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Derefter blev til Publication følgende Documenter:

1: Tosten Hofland med fl: bøxel brev til Siur Aadsen paa ½ Løb 4 ½ Mrk: Smør i Gaarden Koppre i Jondal. dat: 15de October 1778. med Revers.

1778: 118b

2: Tosten Johannesen Hoflands med fl: Skiøde til Ingebor Torgils dr: paa 13 ½ Mrk: Smør \for 24 rd: 4 mrk: 8 s:/ i Gaarden Koppre med bøxel. dat: 15de October 1778.

3: Evind Bergesen Wadsels Skiøde til sin Søn Ole Evensen paa 2 Pund [Smør]? 3 Løber Salt med bøxel for 75 rd:, i Gaarden Wadsel. dat: 15de October 1778.

4: Marita Erichs dr: med fl: Skiøde til Erich Salmonsen paa 23 ¾ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Fladebøe for 27 rd: 4 mrk: 8 s:, dat: 15de October 1778.

5: Opsidderne paa Gaarden Reisætter i Kinservigs Præstegiæld, og Fladebøe i Jondals Sogn, deres Contract om Stølen Dravledal og beiterne i sam/m/e. dat: 15de October 1778

Derefter lod Fogden inden Retten examinere de sædvanlig Tings vidner til Bilag med sit allerunderdanigste aflæggende Regnskab, nemlig 1: Tingsvidne over deferancen i Odels Skatten for dette Aar mod forrige Aar. 2: Restanse Registeret for Jondals Skibreede for dette Aar, beløber til 22 rd: 5 mrk: 1 s: 3: Forretningen over den Frivillige Gave, hvis beløb er 6 rd: 3 mrk: 10 s: 4: Tingsvidne med Specification over Aftagene. og 5te: det sædvanlige Tingsvidne bestaaende af 10 Poster med sine besvarelser. Som af Laugrettet og Almuen blev tilstaaet at være rigtig, og i besønderlig af Lensmanden Johannes Wiig og Tomes Erichsen Houge. Saa blev og examineret og taget Tings vidne om Ting Skydsen.

De Laugrettes mænd som anstundende Aar 1779 skal beklæde Retten for Jondals Skibreede ere følgende: unge mænd, Aad Heljesen Bræch, Erich Salomonsen Fladebøe, Siur Aamundsen Espeland. gamle mænd, {Jan Svendsen Rejstvedt}, Lars Larsen Hougen, Samson Larsen Hougen, Niels Ellefsen Selsvig, Torbiørn Olsen ibid:, Peder Larsen Brattebøe.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1778, den 16de October, begyndtes det **almindelige Høste Ting med Østensøe Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**; Retten beklæd paa hr: Sorenskriver Schielderups vegne i hans Forfald af Eedtagen Fuldmægtig Peder Sthyr, ved Retten nærværende S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Tosten Nielsen Walland den yngre. 2: Lars Ellingsen Moe. 3: Lars Arnesen Bircheland. 4: Tosten Larsen Nesthuus. 5: Ole Aadsen Fosse. 6: Siur Samsonsen Walland. 7: Lars Gulbrandsen Fixen, og 8de: Jon Nielsen Schaare for Erich Siursen Fixen, saa var og tilstæde Lensmanden Johan/n/es Pedersen Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorefter allerunderdanigst og underdanigst blev oplæst de Kongelige Forordninger og høy Øfrigheds Ordre som tilforn er Protocollen tilført.

Hiermund Olsen Næss fremlagde Rettens givne Laugdag udi Sagen anlagt af Ellef Larsen Axnes mod ham, der blev læst og er saa lydende:
Ole Larsen Walland og Ole Halvorsen Fosse mødte og vedtog lovlig Varsel.
Ellef Larsen Axnæs mødte ogsaa, og reserverede sig Qvistioner til Contra Citantens Vidner i sin Tid fremsatte.
hvorefter Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og først
Ole Larsen Walland, som efter aflagde Eed svarede paa Hiermund Næses Qv: om Vidnet veed at Contra Citanten var Eier af den halve Deel i Gaarden Axnes for den Tid og i sam/m/e Tid Ellef Larsen kom til Gaarden? at han ikke viste om dette siden han den Tid var ung og umyndig, og viste ikke om deres Handlinger i den Tid. Til 2 Qv:, om Vidnet, som hoved Citantens broder, har faaet nogen Hiem/m/egifte til hiævnet mod ham? Sv: har ej faaet mere end han har betalt. Vidnet er afskeediget, og fremstod
2det Vidne, Ole Halvorsen Fosse, som efter aflagde Eed svarede paa den for dette Vidne fremsatte Qv:, om hvormeget Vidnet gav for sin Gaarde(part?), som han kiøbte af en af Contra Citantens StifSøn/n/er: at han gav 160 rd:, som Skiødet nærmere udviiser. hoved Citanten begiærede herunder Vidnet tilspurgt, om han betalte ham noget af disse Penge? Svar: Nej, han betalte det til Eieren som solgte Gaarden, men viste at Ellef stod for Kiøbet.

1778: 119

Vidnet er afskeediget.
hoved Citanten i Rette lagde et Skiøde f 22de October 1753, hvorved han haabede at beviise det han var Eier af Gaarden Axnes førend han kom til sam/m/e, nemlig 3 Aar tilforn, da her er ej meere end 22 Aar ongefær siden han kom til Gaarden, sam/m/e viser og at Contra Citanten ikke har været Eier af mere end 11 ½ Mrk: Smør, 1/8 huud i Gaarden Axnes, bemt: Skiøde er saal: begiærede dernest Dom i Sagen, og henholt sig til sin Stævning og videre i Sagen fremlagde, samt Paastod Processens Omkostning Skadesløs.
Hiermund Næss indlod og Sagen Dom efter Contra Stævnemaalet, og den/n/e paatvungne Processens Omkostning erstattet.

Eragtet.

Sagen optages til først i December Maaned førstkom/m/ende, da her paa Tingstædet efter Beskaffenhed skal vorde afsagt Dom eller Kiendelse, og {Tid} Dagen nærmere Parterne bekiendt giort.

Baar Bircheland anmeldte ved mundtlig Varsel at have indkaldet Jahn Reistvet, for han forgangen Som/m/er skal have indrevet sin slagte Drift udj Citantens leiede Hage i Samnanger i Ous Skibrede under Gaarden Qvitingen, derom at anhøre Vidner, samt Taxsations mænd hvad Skade ham derved kan være tilføyet paa sin Fæe Drift, og derefter at modtage Dom til at betale ham Skaden, og Erstatte ham Sagens Omkostninger. vil fornæmme om den indstævnte møder.
Jahn Reistvet mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, men begiærede tilført, at da han blev stævnet, blev ikke nævnt enten den Hage, som han havde indrevet sine Creature udj, laae under Gaarden Qvitingen eller en anden Gaard, men vedtog dog lovlig Varsel.
Citanten anmeldte dernest at han havde godvillig mødende Vidner Anders Torjelsen Børdalen og Ole Johannesen Høysætter, som han begiærede tilspurgt: om ikke de har givet Citanten Tilladelse forgangen Aar, at have sin slagte Drift i den bemelte Hage, og om sam/m/e Hage haver sædvanlig havt i beite mere end 12 Stk: Fæe.
begge Vidnerne bleve derefter under et fremkaldet efter Citantens Forlangende, hvorefter Eedens Forklaring for dem af Lov bogen blev oplæst, med Formaning at sige Sanhed, derefter aflagde Eed og vidnede: at den bemelte Hage havde de givet Citanten lov at drive sine Creature ind i og beite i sam/m/e, saa sagde de og at 12 Stk: Fæe var det almindelige som kunde beite der {der} i Haven heele Som/m/eren, og naar der skulle være 16 Stk:, havde de hørt af andre, som og selv viste, at den blev for knap. John!! (Jahn) Reistvet begiærede Vidnet Anders Børdalen tilspurgt, om han veed hvor Citanten havde sine Creature i Som/m/er Beite, da han kun nogle uger beitet i den bemelte Hage: Sv: Citanten havde sine Creature i Som/m/er beite hos Vidnet nogle uger, men ved ikke vist hvor mange uger; dernest begiærede Jahn Rejsetter!! (Rejstvet) Vidnet tilspurgt, om han veed hvorfor han fløttede derfra? Svar, Citanten var nødsaget at fløtte, for biørnen dræbte for ham. Jahn Rejs{ætter}\tvet/ derefter begiærede andet Vidne Ole Høysættr tilspurgt: om han veed at da Citanten fløttede af forrige Vidnes Hage, hvor han da kom hen med sine Creature? Sv: da fik han Hage hos Vidnet til sine Creature i 14 Dage. dernest spurgte om Vidnet viste hvor Jahn Reistvedts Kreature var belovet at gaae, og hvor de gik hele Som/m/eren? Sv: havde tilladelse hos Vidnet for sine Creature at gaae i hans Fieldmark. Vidnerne afskeediget.
Jahn Reistvet tilstod at have havt sine Creature i den ommeldte Hage 2 á 3 uger om høsten.
Baar Bircheland begiærede tilført: at han ikke viste Jahn Reistvedt havde tilladelse at beite i Hagen, men vel en anden ustævnt. og at Jahn Reistvedt

1778: 119b

var tilsagt at vige Hagen, eller holde sig derfra, og Jans Søn da bad om at Kreaturene maatte gaae der et par Dage; Reserverede sig ellers at føre Vidner om beskadigelsen paa sin Drift til næste Ting, da han var bekiendt at Jahn Reistvedt vilde begiære Sagen udsat for at Stævne Contra.
Jahn Reistvet begiærede Sagen udsat til næste Ting for at Stævne Contra, og føre Vidner til Sags Oplysning; Som billiges.

Siur Samsonsen Walland, i hvis Stæd sad som Laugrettesmand Lars Holgersen Berven, anmeldte at have ved mundtlig Varsel \inkaldet/ sin Naboe Tosten Nielsen Walland den ældre, for han ej har villet tage deel i Omkostningerne af den Steenings Forretning som Citanten var nød til at have paa Gaarden Walland i den/n/e Som/m/er, for at faae sin Eiendom i Gaarden Walland udskiftet fra sine Naboer, og tillige Tosten Wallands brug, derom at modtage Dom til betaling, og erstatte den/n/e Ting Sags Omkostning, samt anhøre Vidner baade under Lovens Faldsmaal og godvillig mødende, angaaende at Citanten var nødsaget, formedelst smaa Tvistigheder, at faae sin Eiendom udsteenet. vilde fornem/m/e om den instævnte mødte.
Tosten Nielsen Walland mødte og vedtog lovlig Varsel, saa mødte og de indstævnte Vidner Giermund Wiig og Tosten Nielsen Walland den yngre, saa mødte og Lensmanden Johannes Wiig som godvillig mødende Vidne.
Tosten Nielsen Walland formeente at Siur Walland havde selv begiært Steenings Forretningen, og altsaa maatte betale den selv, da de ikke viste at have fornærmet Citanten, men var fornøyet med de gamle mærker, som de og paa Forretningen blev foreenet om, men vilde ikke svare nogen Omkostninger.
Citanten begiærede derefter Vidnerne fremkaldet og afhørte. og fremstod
1ste Vidne, Tosten Nielsen Walland /: i hvis Sted sad som Laugrettesmand i denne Sag Tosten Lepse :/ som efter aflagde Eed svarede til Citantens Spørsmaal, om han er bekiendt at der var nogle smaae Tvistigheder imellem Citanten og den instævnte før Steenings Forretningen, som kunde give Anledning til at han maatte begiære den/n/e Forretning? Nej, han ved intet derom, men var engang med Lensmanden Johannes Wiig i begge Parters nærværelse {og} forgangen Som/m/er 1 Aar siden, og saa paa en Ager som Citanten formente at være slaaet for nær Rejnen af den instævnte, men da ej tilstaaet af ham. Saa blev og Vidnet tilspurgt, om han i Fior Som/m/er saa Tosten Walland den ældres Hest stod tioret for {hans} \Citantens/ Dør? Nej, saa slet ikke dette, Endnu tilspurgte Vidnet, om han ved at der før Steeningen var nogen Tvist imellem den instævnte og Citanten om Vand Veiter? Ja! der var {ofte} før Forretningen ofte Tvist om Vand Veiter. Paa den indstævntes Spørsmaal om han, nemlig {den instævnte} \Citanten/, da Forretningen blev holt, havde noget at sige paa ham angaaende Fornærmelse, meere \end/ sine andre Naboer? Svar: hørte da intet Klagemaal af Citanten mod den instævnte. Vidnet er afskeediget.
2det Vidne, Hiermund Holgersen Nedre Wiig, aflagde Eed og forklarede paa Citantens Spørsmaal, om han veed at der har været Tvistighed før den bemelte Steenings Forretning, imellem Citanten og den instævnte angaaende mærkerne imellem dem, eller Vand Veiter? Sv: for ongefær 11 Aar siden var med Lensmand Johan/n/es Wiig hos den instævntes Fader tilligemed

1778: 120

Citanten angaaende en Tvistighed som da var imellem dem om det omspurte, men da var den instævnte ej bruger af meere end det halve brug han nu har, og desuden blev de den gang

Foreenet om det omtvistede. nok siden engang, et Aar efter, var hos den instævnte i sam/m/e Ærinde, og blev ligeledes Parterne denne gang foreenet. Vidnet er demiteret. og fremstod 3de Vidne, Lensmanden Johannes Pedersen Wiig, som godvillig mødende Vidne, der efter aflage Eed, vidnede: at han veed der har været tvistighed imellem Citanten og den instævnte om mærkerne, førend Steenings Forretningen. Tosten Walland begiærede Lensmanden tilspurgt, om Parterne blev foreenet naar Lensmanden var hos dem, eller ikke? Sv: nogle gange bleve de foreenet, som var de fleeste gange, men den siste gang forgangen Som/m/er blev de ikke foreenet da han var hos dem. Vindet er afskediget.

Citanten begiærede Sagen udsat for at i Rette lægge den paaberaabte Steenings Forretning.

Tosten Nielsen Walland reserverede sig at føre Vidner til næste Ting til sin Befrielse.

Eragtet.

Sagen udfløttes til næste Ting.

Derefter blev til Publication fremleveret følgende Documenter.

1: Peder Nielsen Næses Skiøde til Michel Pedersen og Ole Pedersen Næss paa 1 Pund 12 Mrk: Smør med bøxel udj Gaarden Noreim for 36 Rdr:, dat: 5te Januarij 1778.

2: Tore Pedersen Fixes bøxel brev til sin broder Biørne Pedersen paa Et Plads under Gaarden Telstøe, hvis Grændser ikke er bestemt, men skal være saa stor at derpaa kan fødes 3 Kiør og 12 Smaler, samt have Ager efter udviisning af Tore, og brændeveed til Fornødenhed. dat: 16de October 1778. med Revers.

3: Ingebor Olsdatters Skiøde til sin Søn Ole Pedersen paa 11 ¼ Mrk: Smør med bøxel i G:den Fladebøe i Østensøe Skibreede. dat: 16de October 1778.

4: hr: Severin Heibergs \): Marie, Sal: Geelmeydens/ bøxel brev til Haaver Larsen Øfsthuus paa 1 Løb Smør, 6 2/9 deel Løb Salts Landskyld udj GaardenTholegaard. dat: 20 Julj 1778. med Revers.

5: Hans Matias Aamundsens Skiøde paa Odels Retten til 1 Løb 9 Mrk: Smør med bøxel udj Gaarden Tvedt i Østensøe Skibreede, til Ole Haagensen Tvedt for 140 rd: dat: 7de Aug: 1778.

hr: Fogden Koren, i Andledning af Stiftets høye Pro Memoria til ham, om Ting Tidernes Forandring i Sundhorlen og Hardangers Fogderie, samt Ting Stædernes Forandring udj Hardanger, tilspurgte Almuen for dette Skibreede: 1mo: Om De var fornøyet med at Som/m/er og Høste Tingene for dette Skibreede blev holdt for eftertiden 8te eller 14 Dage seenere \end nu/, og altsaa efter Sundhorleens Tingene var til ende bragt. 2do: Om ikke Hæstham/m/er var ligesaa beqvæm for dem til Tingstæd som Hærandsholmen, og om de var fornøyet med at Tinget for Eftertiden blev staaende paa Hæstham/m/er for dette Skibreede; hvilket Forslag han og havde at giøre for de andre Skibreder her i Hardanger.

Almuen, Laugrettet og Lensmanden svarede hertil eenstem/m/ig: at de var meget vel fornøyet med at Tingene, saavel Som/m/er som Høst, blev 8te eller 14 Dage seenere, naar de kun ikke blev førend den Tid de nu er. Om Tingstædets Forandring svarede; at det vilde blive alt for besværligt for Almuen at Rejse saa lang Vej til Tinget, og desuden kunde hende, at de formedelst Uveier ikke kunde kom/m/e frem, siden der er en stor Fior imellem dem og Hestham/m/er; besønderlig om Høsten.

Fogden begiærede dette som et Tings vidne sig beskreven meddeelt, som bevilges.

Den 17de October continuerede Høste Tinget med Østensøe Skibreede i overværelse af det forhen tilførte Laugrett.

Hvorda! til Publications blev fremleveret:
Hr: Georg Wiggers bøxel brev til Ole Giermundsen Nedre Wiig paa 18 Mrk: Smør, ½ Løb Salt i Gaarden Botten i Østensøe Skibreede. dat: 6te Octobr: 1778. med Revers.
Arveskifte paa Gaarden Seljesetter i Østensøe Skibreede efter Arne Kiettelsen, hvorudi er taget boen til Jndtægt ½ Løb Smør, 2 Løber Salt, 1 G:skind med bøxel, og nok 1 pd: 3 Mrk: Smør med {bøxel og} overbøxel i G:den Seljesetter, som er udlagt til Enken Herborg Hansdr: og Sønnen Kiettel Arnesen, hver en halv deel. dat: 21de Febr: 1778.
Ditto paa Gaarden Fladebøe i Østensøe efter Lars Brynildsen, taget boet til Jndtægt 11 ¼ Mrk: Smør med bøxel, som er udlagt til Enken Ingebor Olsdat:, dat: 3de Martij 1778.
Ditto paa Gaarden Nesthuus efter Torger Haagensen, taget boen til Jndtægt 1 pd: 12 Mrk: Smør uden bøxel {for} i Gaarden Nesthuus i Østensøe Skibreede, som er udlagt paa Knud Larsen Steene. dat: 4de April 1778.

Derefter blev for dette Skibrede ligesom for Jondals Skibrede examineret de sædvanlige Tingsvidner; Restancen for dette Skibreede er 35 rd: 9 s:, og den frivillige Afgift 10 rd: 8 s:, som, efter at være oplæst, blev tilstaaet rigtig, og i særdeleshed af Lensmand Johan/n/es Wiig og Baar Havnen.

De Laugrettesmænd som tilkom/m/ende Aar for dette Skibreede skal beklæde Retten er følgende; nye mænd, Lars Siursen Noreim, Erich Johannesen Stene, Aamund Larsen Aalvigen, Aamund Olsen Ryche, Ole Giermundsen Botten. gamle mænd, Ellef Larsen Axnes, Jon Simonsen Fundeland, og Johannes Tostensen Bierche.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde meere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1778, den 19de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund**; ved Retten tilstæde herr Foged Koren og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Torfind Johannesen Wattetveit, 2: Iver Johansen Wignæs for Ole Johansen Haaeim, 3: Elling Haaversen Haalve, 4: Aschout Colbensen Torblaae, 5: Joseph Ellingsen Eide, 6: Amund Haaversen Medhuus, 7: Niels Larssen Hougse, og 8: Knud Svendsen Tveite; samt Skibredets Lænsmand Niels Rønnestrand og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Rescripter, som for Jondals Skibredes Tingdag findes i Protocollen antegnet.

Udi Sagen anlagt af Ole Samsonsen Nesseim mod Lars Aamundsen Nesseim, som paa Aastædet Gaarden Nesseim er behandlet den 11te og 12te September afvigte, og da til Doms optagen til i Dag den 19de October; blev, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, enstem/m/ig af os

Dømt og Afsagt.

Ole Samsonsen Nesseim har anlagt denne Sag mod Lars Aamundsen Nesseim, fordie han efter hans Formeening skal have hugget formeget i sin tilhørende Skov paa Gaarden Nesseim, som Citanten skal være Odels berettiget til, saa og om den Gaarden tilhørende Laaves Deeling, som Citanten meener skulle været til fælles. Lars Nesseim har derimod Contra stævnet Ole Nesseim, angaaende

1778: 121

Fornærmelse paa Contra Citantens eiende Brug i Gaarden Nesseim, og at høre Vidner om hans Skov Hugst; de andre Poster i Stævnemaalet er frafaldet. En hver har efter Loven Ret at bruge sin Eiendom som han best kan, saalænge det ikke er imod Loven og de allernaadigst udgangne Anordninger. Besiktelses Vidnerne har vel sagt, at Skoven var meget hugget; Contra Citantens Vidner har og Vidnet om sam/m/e hugning, men ingenlunde at Skoven var ulovlig medtagen; har Lars Nesseim ulovlig hugget i sin Skov, er det en Sag som af Skov Betienterne bør eftersees og paatales, allerhelst da det ikke er beviist, at disse huggede Træer var i deres voxter, men kunde ligesaasnart være Træer der stod Skoven til Skade. Den i Rette lagde Steenings Forretning af 4de og 5te September 1777, siger: at hiem/m/e Løen skal være til fælles, og hver af Parterne have halv deelen i Loven, samme er en Foreening imellem Dem; Lovens 5 bogs 1 Cap: 2 Art: befaler, at Contracter som ikke er mod Lov og Ærbarhed skal holdes, og endnu meere den/n/e, da Lars Nesseim har inden Retten tilbuden Ole, at ville bytte Lade med Laave, som er nye opbygt, med Oles Laave og Lade, i den Stand de nu er, uden noget Vederlaug, men sam/m/e ej modtaget. Citanten formeener vel at Laaven skulde været bedre for begge Parter naar den havde været delt efter Bredden, men det er beviist at den da havde bleven for knap til begge, og følgelig til ingen nøtte. Hvad Contra Citantens Paastand angaar, om det høe som Ole har slaaet ved Løv Heller, da er sam/m/e Skade ubetydelig, ej heller af Ole saa nøye kunde observeres, thi den bemelte Løv Heller er et tem/m/elig langt Ham/m/er Lag, og intet bestemt mærke i sam/m/e, men nu anmelt at være i midten af bemelte Løv heller og saa ned efter i følge Steenings Forretningen. Angaaende Vand Veiten som af Lars Nesseims Bøe er taget, da skiøn/n/es ikke rettere, end sam/m/e har været fornøden til at conservere Oles Ager for Overskyllelse, og til ingen Skade for Lars Aamundsen. Efter saadan Sagens Beskaffenhed Kiendes for Rett: Lars Aamundsen Nesseim bør for Ole Nesseims Tiltale i den/n/e Sag fri at være. Ole Samsonsen Nesseim bør at udlægge det Støkke som han af Lars Nesseims Bøe haver taget til Vand Veite, og for resten frifindes. Processens Omkostning bliver efter forefundne Beskaffenhed paa begge Sider ophævet. Alt at efterkom/m/es 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Dagen derefter, d: 20de Octobr: 1778, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue, overværende de selv samme Laugrettes mænd, som i Gaar findes Protocollen tilført.

Haaver Seim anviiste Felden af en voxen Biørn, som er skudt i denne Sommer af Fremviiseren i Seims Dahlen paa Lehnets Gods, hvilken Biørne Feld af Fogden blev mærket.

Iver Larssen Hougse fremlagde Laugdag saa lydende:
Lars Herreid mødte, vedtog lovlig Varsel, saavelsom Kravets Rigtighed, men da han er en saare fattig Mand; saa var han nødsaget at begiære Fordring og Sagen udsatt til næste Ting, for imidlertid mindelig at betale Kravet.
Citanten havde intet derimod.

1778: 121b

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting.

Ole Helleland i Rette ædskede Sagen imod Lænsmand Niels Rønnestrand og en deel Mænd af Eidfiord, betreffende den Citanten tilhørende og med Skab befængte og creperede Hest; og ville fornemme med hvad Tilsvar Contra parterne nu infindes sig.

Lænsmand Niels Rønnestrand fremlagde Inlæg paa behørig stempl: Papir, dat: 17 Octobr: 1778, læst saa lydende: Ligeledes ingivet Inlæg fra Adzer Wiig, dat: 19 Octobr: d: A:, saa lydende:

Ole Helleland, efter at mindelig Forliig forgiæves var forsøgt, instillede Sagen under Lovmedholdig Dom, og erindrede ligeledes om Processens Bekostning skadesløs.

Contra parterne henholdt sig til de fremlagde Inlægge, og dernæst ligeledes submitterede Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 6te Novembr: førstkommende.

Peder Aakre anmeldte med mundtlig Varsel at have til dette Ting inkaldet Olmo Garethun, at høre Vidner Jon Olsen Aakre og Aamund Johannesen ibid:, betreffende hans Caution for en Hest som Citanten har solgt til fremmed Mand fra Christiania Stift, derom at modtage Dom til Betaling 6 rdr: 1 mrk: 8 s:, og Processens Bekostning skadesløs at erstatte.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; men begge Vidnerne vare ved Retten tilstæde.

Stævnevidnerne Niels Rønnestrand og Amund Medhuus afhiemlede Stævnemaalets lovlige Forkyndelse for den udeblevne. Hvorpaa fremkaldet

1ste Vidne, Jon Olsen Aakre, som aflagde Eed, og vidnede, at for 2 Aar siden, omtrent ved St: Hans Tid, hørte Vidnet at Olmo Garethun lovede at være Cautionist og Selvskyldner for 6 rdr: 1 mrk: 8 s:, da Citanten ey ville betroe den fremmede Mand den solgte Hestes Værdie, og at Citanten da fordrede han og det andet Vidne at erindre sig dette Løfte.

2de Vidne, Amund Johansen Aakre, efter aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrig Vidne.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Olmo Garethun gives hermed Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Publiceret Christopher Siursen Hieltnæs Gave Brev til sin Datter Anna Christophersd: paa 2 Løber Smør i Gaarden Legreids 1 Thun for 700 rdr:, item i Boeskab og reede Penge 299 rdr:, tilsam/m/en 999 rdr: Dat: 20 Octobr: 1778.

Herr Fogden tilkiendegav, at han i Anledning af Stiftets høye Skrivelse

under sidstleden 28de Juli havde seet sig nødsaget til dette Ting at inkalde her: Capitaine Hiermand at paahøre Vidner og lide Dom fordi hos ham som privilegeret Giæstgiver paa Stædet Kiølen kaldet, alt for meget skal gaae i S(..?)ng Drukkenskab, Slagsmaal og andre saadanne Laster, som af Fylderie kommer. Og, da han tillige troede at de invarslede Vidner møder, saa vilde han fornem/m/e om hrr: Capitainen vedtager den lovlig Varsel, eller ikke; ligesom og Fogden herved fremlagde den paaberaabte Stiftets høye Skrivelse, der er af saadan Formeld:

Herr Capitaine Hiermand mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne som stævnte ere: Bertel Andersen Lisebrekke, Isach Siovatsen Wambem, David Michelsen Hylde, item Torbiørn Lindebrekke, hvilket sidste Vidne ikke efter Paaraab infandt;

Stævnemaalet at være ham lovlig {afhiemlet} forkyndet, blev afhiemlet af Berge Traae og Gudmund Rønnestrand.

Vidnerne bleve fremkaldte, og først fremstod

1ste Vidne, Bertel Andersen Lisebrekke, aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede, at paa en Tid af 2 á 24 Aar, da Vidnet har boet og været bekiendt der i Naboelavet, veed han ikke af at noget Slagsmaal er passeret paa Giæstgiver stædet Kiølen, men Drukkenskab har han vel seet, og ofte desværre passerer der saavel \der/ som paa andre Giæstgiver Stæder. Videre sagde Vidnet, at det aldrig har hørt, at Capitainens Frue eller Tienere har lokket eller overtalet Unge Mennesker eller andre til Drik, Spill, Slagsmaal eller andre saadanne Laster. Torkild Leqve, som Angiver, mødte og tog til Giænmæle, og bad Vidnet tilspurgt, om ikke Drukkenskab og Fylderie har i Giæstgiver stædet Kiølen foraarsaget mange og adskillige Bønders Ruin? Svar: Jo! vist nok har det været manges Ruin, at de altfor meget har søgt Giæstgiver Stædet. og der tilsatt baade Tid og Penge. 2do: Om han veed, at Ungdommen samles der om Søn og hellig Dage meere end paa andre Stæder? Sv: har vel seet baade Ungdom og andre at samles i Kiølet, men saom før sagt, veed ikke, at de i almindelighed har drukket til Overflod, spillet, slages eller dandset; dog tilstod Frue Hiermand, nogle faae gange har \været/ dandset i deres Huus efter foregaaende Begiæring.

2det Vidne, Isach Wambem, aflagde Eed og vidnede, at han vel veed at der i Giæstgiver stædet Kiølet har været drukket meget, har og hørt at der har passeret Slagsmaal, men har ikke seet det. Veed aldeles ikke at Capitainen eller nogen ham vedkommende har lokket eller forført Ungdommen eller andre til Drik, Tids Spilde eller anden Last; det er ogsaa bekiendt at mange Bønder formedelst

1778: 122b

iidelig Drik og Sviir og Huusets Forsømmelse ere ruinerede. veed derhos, at Ungdom og anden Almue gierne samles om hellig Dagene ved Giæstgiver stædet, og for det øvrige refererer sig til sit forrige Svar.

3de Vidne, David Michelsen Hylde, aflagde Eed efter Loven, og vidnede i Almindelighed, at han veed at der passerer Drik og Samlinger paa Giæstgiver stædet Kiølet, men har ikke seet eller veed noget Slagsmaal, Kort Spill, eller saadant, og langt mindre at Værten eller nogen af hans har forført nogen til saadanne Laster eller Udsvævelser; derimod veed han, at Capitaine Hiermand og Frue ofte har været begegnet uartig, naar de har nægtet visse Bønder at drikke til Overflødighed. Vidnet er afskediget.

hrr: Fogden paastod det udeblevne Vidne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Torbiørn Lindebrekke forelegges under Faldsmaal til næste Ting, sit Vidnesbyrd at aflegge.

Torkild Lindebrekke for Jon Scheje i Rette ædskede den forrige Sag imod Siur Poulsen Spaaneim, og stillede den i beroe til næste Ting.

Haaver Larsen Øvre Seim paa egne og samtlige Almues Vegne oven for Gravens Vandet, anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Sergeant Jens Top og Ebbe Eide for Fornærmelse og Ingreb i Fiskeriet, som hindrer at Lax eller anden Fisk ey faaer Opløb efter Elven, og saaledes betager Citanterne deres brug af Fiskeriet, derom at høre Vidner Siur Heljesen Rønnestrand og Gudmund Larsen ibid:, og Trond Heljesen ibid:, \og Siur Olsen Windal/, og at lide Dom efter Sagens Beskaffenhed og Processens Omkostning at tilsvare.

Citanten begiærede Besigtelses Vidnerne fremkaldte og afhørte, naar Stævnemaalet er afhiemlet.

Ebbe Eide mødte og vedtog lovlig Varsel; men Jens Top svarede ikke efter Paaraab.

Stævne vidnerne Gudmund Røn/n/estrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel.

Ebbe Eide benægtede Sigtelsen saa vidt ham vedkom/m/er, og paastod ej at have satt Fiske Garn til nogens Fornærmelse.

Besigtelses Vidnerne Siur og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede; at i afvigte Sommer, nogle Uger efter St: Hans Tid, vare Vidnerne udsendte at besee de instævntes Garn, og var Toppes Garn sat ulovlig, saaledes, at det gik over eller forbi Mærke steenene, som efter Forretning vare nedsatte; derimod kunde Vidnerne ikke see at Ebbe Eides Garn stod eller var satt nogen til Fornærmelse. Vidnerne sagde videre, at siden efter,

en Aften stund, blev et Garn udsatt, som var til Fornærmelse. Siur Rønnestrand vidste ikke egentlig hvis Garn det var; men Gudmund svarede, at Ebbe Eide og hans Dreng udsatte det bemeldte Garn. Disse Vidner ere afskedigede.

Vidnet Siur Olsen Windal aflagde Eed, og forklarede, at i Som/m/er, en Aftenstund, var Vidnet med Ebbe Eide at udsætte sit Garn, som han befæstede i en Steen, som Vidnet dog ikke veed om var nogen Mærkesteen, siden han ikke var tilstæde da Steenene bleve nedsatte. Vidnet roede da og udsatte Garnet ud efter, men skraas, saa vidt han erindrer, {over} \imod/ Elven.

Trond Heljesen Rønnestrand aflagde Eed, efter at Eedens Forklaring var Vidnerne forelæst, og vidnede: at den før omvundne Aftenstund da Ebbe Eide og forrige Vidne udsatte Garnet, saae Vidnet, at det bemeldte Garn blev belagt borten for Laxe stien, men kunde ikke see om det egentlig var i Mæstesteenen, og som Vidnet synes, saa roede og udsatte de Garnet skraas henimod Elven. har ikke seet dette meere end den samme gang. Saavidt som Vidnet kan skiønne var Garnet da satt til Fornærmelse for de andre Fiskende.

Citanten fremlagde en Forretning af 9de Septbr: 1777, Acten tiltagen, og dernæst begiærede den udeblevne Laugdaget.

Eragtet.

Sergeant Jens Top gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare; og Citanten besørger lovlig Varsel. <betalt>

Derefter til Publication fremleveret følgende Documenter.

1: Willich Larsen yttre Tveites Obligation til Niels Ulgenes, stor 230 rd:, pantsat ½ Løb Smør, ½ b:skind med bøxel, dat: 30de Dec: 1777, udslæt efter Qv: af 20de October 1778.

2: Anviist til udslættelse Dittos Obl: til Wiglich Olsen (Olesen?) Ødven, stor 150 rd:, pantsat den halve deel i Tveito ½ Løb Smør, ½ b:skind og ½ g:skind. dat. 26de Octobr: 1764. efter Qv: af 19de Octobr: 1778.

3: Torfind Olsen Sæds Skiøde til Tosten Torfindsen paa 1 Pund 3 Mrk: Smør med bøxel for 199 rdr: i Gaarden Sæd. dat: 18de Febr: 1778.

4: Tosten Sæds Vilkaar brev til sin Fader Torfind Olsen og Moder An/n/a Catrine Tostensdr:, paa endeel Vilkaar af Gaarden Sæd. dat: 18de Febr: 1778.

5: Dittos Obl: til Giert Olsen Aalvigen, stor 160 rd:, pantsat 1 pund 3 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Sæd. dat: 18de Maij 1778.

6: S: T: hr: Prousten Schnabels bøxel brev til Ole Østensen paa 4 ½ Mrk: Smør i Gaarden Tveito i Eifiord. dat: 19de Oct: 1778. med Revers.

7: Lars Iversen Nessem med fl: Skiøde til Knud Nielsen paa 1 pd: 7{3} ½ Mrk: Smør i G:den Nesseim i Gravens Skibrede, for 160 rd:. dat: 8 Martij 1778.

8: Knud Nielsen Nesseims {Obl: til} \og/ Lars Iversen Nesseim {stor 75} Contr:, hvorved den første forbinder sig at svare endeel Vilkaar af Gaarden Nesseim i Graven. dat: 31 Des: 1777.

9: Dittos Obl: til Niels Wichingsen Bilde, stor 75 rd:, pantsat 1 Spand 13 ½ Mrk: Smør i Gaarden Nesseim. dat: 19de Octobr: 1778.

10: Tobias Haldorsen Hellands Skiøde til Svend Tormosen paa ½ Løb Smør, 1 Geedskind med bøxel i Gaarden Haugen i Graven for 200 rd:. dat: 19de October 1778.

1778: 123b

11: Siur Larsen øvre Hagestads Gave brev til Ellef Heljesen og hustrue Sønneve Siursdr: paa 3 Spand 3 mrk: Smør med bøxel. og 6 Mrk: Smør uden bøxel, i øvre Hagestad, for 88 rd: 3 mrk:, dat: 19de October 1778.

Herr Capitaine Hiermand fremlagde Laugdag saa lydende:

Den instævnte Hald Ormshaug mødte ikke, ej heller nogen paa hans Vegne.

Vidnerne vedtoge lovlig Varsel, undtagen Hans Rognstvedt, som blev frafaldet.

Stævnevidnerne Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Hald Ormshaug med meere end 14 Dages Varsel var tilkaldet, ikke i eget, men Faderens Paahør.

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning. Derefter fremstod

1ste Vidne, Thormoe Bagne, som aflagde Eed og vidnede, at omtrent i Fasten dette Aar, da den instævnte reyste til Byen, bad Vidnet, at han vilde kiøbe 3 Potter Brændeviin for ham til sit Huuses Fornødenhed, hvilket han ogsaa efterkom, og Vidnet betalte; men foruden dette solgte Hald Ormshaug for nogle Skilling Brændeviin til Vidnet og 2de andre, hvilket Brændeviin de betalte, og drak paa Stædet hos den Instævnte. Vidnet kiøbte ogsaa 1 Skieppe Erter hos ham.

2det Vidne, Endre Nielsen Bagne, efter aflagde Eed vidnede, at da den Instævnte var hiemkom/m/en fra Byen, kom Vidnet med 2de andre til ham, og fik de da en liden Skiænk Brændevin uden Betaling, og derefter begiærede noget for Betaling, og fik de da 1 Potte Dansk Brændevin, som de betalte omtrent med 14 s:, og som de 4 drak tilsammen, men bleve ikke synderlig drukne, ey heller opkom noget Klam/m/erie imellem dem. Videre sagde Vidnet, at da det forrige Vidne fik det omvidnede Brændeviin, kiøbte dette Vidne noget lidet Brændeviin, som han ogsaa drak paa Stædet. end videre hendtede han siden 2 Potter fra ham til Huus fornødenhed.

3de Vidne, Halsteen Ellingsen, aflagde Eed og vidnede: at han var tilstæde med næst forrige Vidne da de kiøbte og drak den omvidnede Potte Brændeviin, men meere og siden har Vidnet ikke faaet eller kiøbt Brændeviin hos Hald Ormshaug. Vidnet afskeediget.

Citanten inlod Sagen Dom til Bøders Udredelse og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Ingen havde Tilsvar for den Instævnte.

Eragtet.

Sagen optages til d: 6 Novembr: førstkommende.

Ebbe Hanssen Eide har med mundtlig Varsel til dette Ting instævnet samtlige Opsiddere, som har Deel i Fiskeriet oven for eller ved Gravens Vand, at høre Besigtelses Vidner Niels Rønnestrand og Jon ibid:, betreffende Fornærmelse ved at rydde Elven, saaledes at hans Mølle Veyt og Fiske Kiær bliver betagen sit rette Brug,

1778: 124

samt derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.
Lars Kløve mødte, og paa egne og de øvrige Medeyeres Vegne vedtog lovlig Varsel. bad dernæst Vidnerne fremkaldet.
Lænsmand Niels Rønnestrand og Jon ibid: aflagde Eed at ville vedblive Sandhed, og forklarede: I Sommer, nogle Uger efter St: Hans Dag, vare Vidnerne udsendte af Citanten, og befandt da at et Giærde var opsatt, som hindrede Vandets Løb til Møllene, hvilket dog ikke paa den Tid havde Mangel paa Vand; ligeledes var udrevet af Muuren nogle smaae huller, som ogsaa betog Vandet fra Møllene. Hvad Kiæret betreffer, da var gravet 2de Veyter, som bort tog Vandet fra {Fra} Fiske Kiæret. Ligeledes neden for var gravet Veyte for at hindre Vandets Løb. Paa Contra Spørsmaal svarede Vidnerne, at ved de bemeldte Veyter blev ikke alt men noget Vand bort taget. Vidnerne demitterede.
Lars Kløve begiørede Sagen udsatt for at fremlegge nærmere Oplysning i Sagen. Hvilket Retten bevilgede.

Ebbe Hansen Eide for Michel Melve paa Woss, har ved mundtlig Stævning til dette Ting inkaldet Berge Traae for skyldig værende 9 mrk: danske, derom at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Berge Traae vedtog Varsel, og tilstod Kravet, men foregav at Michel Melve har begiært at han ikke skulle levere Pengene til Ebbe Eide, men til ham selv; paastod derfor, at Ebbe Eide maatte fremlegge Fuldmagt fra Michel Melve paa hans Vegne at oppebære de paastævnte Penge.
Ebbe derpaa stillede Sagen i beroe til næste Ting, da han reserverer at fremlegge den ommeldte Fuldmagt.

Eragtet:

Sagen beroer til næst Ting.

Derefter blev til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Tollef Kielsen Bagnes Obl: til Elias Langesætter, stor 100 rd:, pantsat 1 pd: 3 Mrk: Smør, 3/8 huud i Bagne. dat: 30te October 1760, efter paategnet Qv: af 14 April 1778.
2: Anviist til udslættelse Lars Larsen Wambems Obl: til Isach Siovatsen Wambem, stor 200 rd:, pantsat 1 Løb Smør i Wambem. dat: 26de Oct: 1772. betalt efter Qv: af 19de October 1778.
3: Anviist til udslættelse Niel[s] Trondsen Rønnestrands Obl: til Enken Ingebor Nielsdatter med fl:, stor 230 rd:, pantsat ½ Løb 6 mrk: Smør med bøxel i Nedre Røn/n/estrand. dat: 23 April 1762. betalt efter paateignede Qvitteringer.
4: Anviist til udslættelse Aslach Endresen Schejes Obl: til Siur Michelsen Lothe, stor 234 rd: 2 mrk: 8 s:, pantsat 3 Spand smør med bøxel i Scheje. dat: 23de October 1773. betalt efter Qv: af 19de October 1778.
5: Lars Larsen Wambems Obl: til Wiglich Olsen Ødven, stor 296 Rdr:, derfor pantsat 1 Løb Smør udj Gaarden Wambem med bøxel. dat: 15de October 1778.

1778: 124b

6: Roald Larsen Mychlethuns Skiøde til sin Søn Tosten Roaldsen paa 1 Pund 3 Mrk: Smør, ½ huuds Landskyld med bøxel i Gaarden Mychletun for 200 rd:. dat: 20de Octobr: 1778.

7: Wiglich Larsen Tveites og Siur Michelsen Lothes Mageskifte, hvorved Siur Michelsen er bleven Eier af 1 Løb Smør, 1 g:sk:, 1 b:sk: med bøxel i Gaarden yttre Tveite i Ulvig, for 470 rd:, dat: 19de October 1778.

8: Aslach Endresen Schejes Obl: til Siovat Nielsen Wambem paa 200 rd:, og Isach Wambem 100 rd:, pantsat 3 Spand smør med bøxel i Scheje i Ulvig. dat: 20de Octobr: 1778.

Johannes {Olsen} \Jonsen/ Seim har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Joseph Ellingsen Eide til at opfylde et Kiøb om det paa Gaarden hæftende Vilkaar 50 rdr:, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Erich Jensen Næstaas, Erich Nielsen ibid:, Mads Trondsen Kierland og Iver Ricoldsen ibid:, item Beskikkelse Vidner Iver Ellingsen Eide og Ricold Erichsen Eide, samt at modtage Dom til Contractens Opfyldelse, og Processens Omkostning at erstatte.

Joseph Eide mødte og vedtog lovlig Varsel. fremlagde ellers Auctions Skiøde af 26de Maji 1777, saa lydende:

Citanten begiærede Beskikkelses Vidnerne fremkaldte og afhørte.

Iver og Ricold Eide aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede, at i næst afvigte Vinter var Vidnerne med Citanten og tilspurgte Joseph Eide om han vilde betale de accorderede 50 rdr: for Vilkaaret, men at Joseph dertil svarede Ney! ikke førend han faaer Dom. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnerne, at Joseph sagde, havde det været før Tinget, saa vilde han bedet om Fordrag, videre, at Joseph sagde det han ey vilde betale meere end hvad Skiødet indeholder, og om Summen der havde været inført, saa tilstod han og nu for Retten at ville betale de paastævnte Penge.

Vidnet Erich Jensen Næstaas aflagde Eed og vidnede, at paa Auctions Stædet hørte han, at Partene talte om Vilkaaret, og at Joseph da sagde til Citanten at han vilde betale Vilkaaret med Penge 50 rdr:

2det Vidne, Erich Nielsen Næstaas, efter aflagde Eed, og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.

3de Vidne, Mads Trondsen Kierland, aflagde Eed og vidnede ligesom forrige Vidne.

4de Vidne, Iver Ricoldsen Kierland, efter aflagde Eed vidnede ganske eenstemnig med de forrige Vidner. Vidnerne ere demitterede.

Johannes Seim paastod Dom til Contractens Opfyldelse, og Processens Omkostning skadesløs.

Parterne meente at kom/m/e i venlig Foreening, og derfor bad om Anstand til i Morgen.

Knud Ambiørnsen Legreidsnøstet har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Ole og Baar Tostensønner Sæd, og Jacob ibid:,

fordi de har uden Lov taget hans Baad og bedærvet eller slaget den i stykker, derom at høre Vidner Halsten Magnusen Erdal, Simon Tostensen Bolstad og Halsteen Iversen Løbet, samt at lide Dom til Bøders Udredelse, Skadens Erstatning og Processens Omkostning skadesløs.

De instævnte mødte ikke efter Paaraab; ej heller nogen paa deres Vegne. ey heller mødte Vidnet Halsteen Løbet.

Kaldsmændene Niels Rønnestrand, Amund Medhuus og Berge Traae samt Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at de udeblevne med fulde 14 Dages Varsel ere tilkaldede, saavelsom Tosten Olsen, som Fader og Forsvar for Ole og Baar Sæd. Derpaa fremstod

1ste Vidne, Halsteen Erdal, som aflagde Eed og forklarede: at omtrent ved St: Hans Tid for et Aar siden kom de instævnte med den ommeldte Baad til Brøllups Gaarden Hotlen, hvor de drog op Baaden efter en brat Bakke, og skiulte sig siden i Steen Uhren, men da de siden kom

frem, og efter at have noget Drikke, tog de, \Brøllups folket/, Baaden, og \de instævnte/, trak den ned igien uforsigtig, saa den stødte imod et Nøst og formodentlig fik nogen Skade. Vidnet veed ikke om de instævnte Drenge havde Eyerens Tilladelse at tage eller bruge bemeldte Baad.

2det Vidne, Simon Tostensen Bolstad, aflagde Eed og derefter vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Ole og Baar Tostensønner Sæd og Jacob ibid:, samt Tosten Olsen, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Halsteen Iversen Løbet forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid. Citanten besørger lovlig Varsel.

Niels Pedersen Høysæter i Rette ædskede Sagen mod Elling Berge, og vil fornemme om han nu møder med Tilsvar.

Elling Berge bad om Forladelse om han havde forseet sig, hvilket han dog ikke erindrer, som den der paa samme Tid maae have været svag.

Niels Høysæter frafaldt derpaa Søgtemaalet, da Parterne bleve forligte.

Derefter blev til Publication fremleveret følgende Documenter:

1: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Anders Trondsen paa 18 ½ Mrk: Smør med bøxel, og overbøxel til 4 Mrk: Smør, i G:den Eide i Gravens Skibrede og Kirkesogn. dat: 30te Junj 1778.

2: Arveskiftebrev paa Gaarden Hause i Gravens Skibreede og Kirkesogn efter Lars Nielsen, hvorudj er taget boet til Jndtægt i Gaarden Hause 1 Spand!! Smør (Pund? 1 spann = 18 mrk. sjå neste skifte), 1/3 huud med bøxel, for 300 rd:, som er udlagt til Enken Herborg Larsdr: og Sønnen Niels Larsen, hver den halve deel. ligesaa er boen taget til Jndtægt 1 Spand Smør, 2 Løber Salt uden bøxel i G:den Kierland for 150 rd:, som er udlagt til Sønnen Michel Larsen, dat: 28de Martj 1778.

3: Et Ditto paa sam/m/e Gaard efter Herborg Larsdatter, taget boet til Jndtægt 12 Mrk: Smør, 1/6 huud i Gaarden Hause for 150 rd:, som er udlagt til ældste Søn Niels Larsen for 150 rd:, dat: 13 April 1778.

1778: 125b

Anno 1778, d: 21de October, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue, nærværende det foran tilførte Laug Rett:

Hvorda! Til Publication blev fremleveret følgende Documenter:

1: Biskop Hagerup bøxel brev til Aamund Larsen [paa] 2 pd: 2 mrk: Smør, ½ huud og 1 g:skind i Gaarden Aase, dat: 4de Juni 1778, med Revers.

2: Prousten Schnabels Ditto til Gudmund Samsonsen paa 1 pd: 18 mrk: Smør, 1/8 huud, 1 b:skind i Gaarden Haaeim. dat: 20de October 1778. med Revers.

3: Svend Tormosen Haugens Obl: til Tobias Haldorsen Helland, stor 200 rd:, pantsat ½ Løb Smør, 1 G:skind med bøxel i Gaarden Haugen. dat: 20de October 1778.

4: Wiglich Larsen Tveites eller Lotes Obl: til Niels Michelsen Ulgenes, stor 199 rd:, pantsat 1 Løb Smør med bøxel i Lote. denne hører til Kinservigs Skibrede.

Paul Nilsen Haldanger paa sin Søn Niels Paulsens vegne anmeldte at bemelte hans Søn havde til dette Ting med mundtlig Varsel indkaldet Olmo Garethun for Giæld 5 rd:, som rester paa et

imellem Citanten og Olmo Garethun ingaaet Kiøb af en Hest, derom at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning Skadesløs. vilde fornem/m/e om den indstævnte møder.
Efter lovlig Paaraab indfant sig ingen paa den instævntes vegne; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lensmanden Niels Rønnestrand og Aamund Meedhuus, at indstævnte er tilkaldet [i] Sagen med mere end 14 Dages Varsel i hans Moders og Søsters Paahør i hans Fraværelse.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne til næste Ting.

Eragtet.

Den lovlig indstævnte, men nu ej mødende Olmo Garethun gives Laugdag til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Torbiørn Leqve anmeldte at have med mundtlig Varsel indkaldet Ole \Paulsen/ Hielmevold til dette Ting, til Regnskab og betaling efter Reigning, som han reserverer sig at i Rette lægge, derom at lide Dom til Betaling og Processens Omkostning at betale. vilde fornem/m/e om den indstævnte møder.
Ole Hielmevold indfant sig ikke efter lovlig udraab, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet at være i hans Eget Paahør forkynt for ham med meere end 14 Dages Varsel af Gudmund Larsen Rønnestrand og Berge Nielsen Traae.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Ole Paulsen Hielmevold gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger den/n/e Laugdag for den udeblevne lovlig forkyndt.

Lænsmand Niels Rønnestrand ædskede forrige Sag anlagt [af] Lene Didichen mod Ole Bue for Giæld; vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar Ole Bue møder.
Ole Bue mødte og anmeldte at have betalt de paastævnte 12 rd: 1 mrk: 8 s:, og var forligt med Lene Didichen førend han blev stævnet, hvilket han vilde beviise {med hendes} til næste Ting, og derfor begiærede Sagen til den Tid udsat.
Lænsmanden tilstod at Giælden er betalt under Processen, som han havde hørt, men paastod Processens Omkostning skadesløs, og i øvrigt slutter Sagen til Doms.
Ole Bue vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen udfløttes til næste Ting, da Ole Bue haver at slutte {Sagen} \Den/.

Aslach Scheje anmeldte at have med muntlig Varsel til dette Ting indkaldet Lensmanden Niels Rønnestrand angaaende 8 dr:, som han skal have leveret Lænsmanden; men ey for samme Penge

faaet Qvittering, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte.
Aslach Scheje anmeldte end videre, at Lænsmanden oppebar de paastævnte 8 rdr: for 2de Aar siden nu i Høst.
Lænsmanden mødte, vedtog lovlig Varsel og tilstod at have oppebaaret de paastævnte 8 rdr:, og samme ligeledes betalt paa Kongl: Skatter, hvorom han trøstede sig at fremlegge Qvittering, der, saavidt Citanten betreffer, befindes qvitteret under 23de Octobr: 1776, saa meldende: hvoraf sees, at for Citanten er betalt 7 rdr: 4 mrk: de resterende 2 mrk: findes antegnet i hans Skatte bog at være betalt og qvitteret for Executionen. Citantens Skatte bog desuden udviiser at Lænsmanden deri har qvitteret for de i Aaret 1776 oppebaarne 8 dr:
Efter saadan Sagens Beskaffenhed blev denne Sag af Citanten frafalden.

Lars Næsheim fremlagde Laugdag imod Ole Bue, som blev læst og er saa lydende:
Ole Bue mødte for at anhøre den anbudne Eed, som Lars Næsheim corporlig aflagde, i Conformité af dens!! (deres?) Sags Incamination og Anbydelse, og hvormed denne Proces er ophævet.

Lænsmand Niels Rønnestrand i Rette ædskede den forrige Sag mod Catrine Hielmevold paa Anna Koldegaards Vegne, og ville fornemme om nogen nu møder; men da ingen infandt sig med Tilsvar; saa var Lænsmanden Dom begiærende efter det forhen passerede.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 6 Novembr: førstkommende.

Torkild Leqve paa Opsidderne paa Bagne, Thormo og Knud, deres Vegne, og anmeldte at have ladet inkalde Ole Westrem at fremlegge det erhvervede Privilegium paa Bagne Saug, at anhøre Vidner om hvor mange Aar det er siden han tiltog sig det fulde Brug af bemeldte Saug, samt at lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.
For Ole Westrem mødte Siur Poulsen Spaanheim, der vedtog lovlig Varsel, og for det øvrige refererede sig til sin Søns Hans Olsens Bøxel brev.
De under Faldsmaal instævnte Vidner ere: Christian Bolstad og Erich Næsset, som ved Retten var tilstæde. og fremstod
1ste Vidne, Christian Bolstad, som aflagde Eed og vidnede, at Ole Westrem har brugt og styret Bagne Saug alleene og for egen

1778: 126b

Regning nu i 4 Aar efter hinanden til næstkommende Foraar. Videre svarede Vidnet, at forhen var det saaledes, at Ole Westrem og Bagne Mændene, som Medeyere, hver sit Aar styrede og brugte Saugen, ligesom og Bagne Mændene stedse har været med eller hiulpet at reparere den bemeldte Saug, naar fornøden har været. Siur Poulsen for Ole Westrem spurgte om Vidnet veed, at saadan Aftale var imellem dem, om at styre Saugen hver sit Aar, efter at Oles Søn havde bøxlet? Sv: Ney, veed det ikke,
2det Vidne, Erich Jørgensen Næsset, aflagde Eed og vidnede i et og alt eenstemmig med forrige Vidne.
Torkild Leqve bad Sagen udsatt, og Ole Westrem forelagt Laugdag til næste Ting at møde med Privilegierne, alt efter Incaminationens Formeld.

Eragtet.

Ole Westrem gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar og Oplysning til Sagens Styrke; og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <betalt>

Opsidderne paa Gaardene Dahle, Holvie!! (Holven) og Traae har ved mundtlig Stævning til dette Ting inkaldet Opsidderne paa Lille og Store Graven, at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Endre Larsen, tiener paa Lille Graven, Niels Olsen Dahle, Søgne Ricoldsd: ibid:, Christen Jonsen Lille Støel, og Beskikkelses Vidnerne Mads Larsen Welche og Lars Madsen ibid:, betreffende ulovlig Beytning i Citanternes Vaar-Støel, samt at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at tilsvare. Videre ere tilkaldte Besigtelses Vidnerne Niels Johannesen Espeland og Anve Absalonsen ibid:
Anders Lille Graven mødte paa egne og sin Faders Vegne, item Anve Amundsen Store Graven, men Knud ibid: infandt sig ikke. Beskikkelses Vidnet Lars Madsen mødte ikke.
Kalds mændene Berge Traae og Jørgen Larsen Holve afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning.

Beskikkelses Vidnet Mads Larsen Welche aflagde Eed og vidnede: at i Sommer, eller Foraaret, var dette med det følgende Vidne udsendt af Citanterne at tilspørge de instævnte, om de vilde sætte Mærkes Gaard paa Vaar Støelen imellem deres Eyendom; men dertil de svarede: Ney! men de vilde passe deres Kreaturer, \at/ de ey skulle være Citanterne til Fornærmelse.

1778: 127

Niels Johannesen Espeland og Anve ibid: aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede: omtrent 14 Dage før næst afvigte Michels Dag vare Vidnerne udsendte at besee Støelen, og fandt de da Græsset meget afbidt og opædet. ligesom de og der saae 7 á 8 stk: Kreature, som blev sagt skulle tilhøre Mændene paa Lille og Store Graven, men Vidnerne kiendte dem ikke. Vidnerne afskeediget.

Vidnet Endre Larssen Lille Graven aflagde Eed og vidnede: at 2de gange i Sommer har Vidnet seet frem/m/ede Kreaturer paa Støelen, 7 stk:, som meest tilhørte Store Graven, item een tilhørte Anders, og 1 tilhørte Joseph Lille Graven, som gik der paa sam/m/e Tid. Sagde derhos, at han har \ikke/ seet Citanternes Hester eller Kreaturer paa Gravens Eiendom.

Niels Olsen Dahle, en Broder til een af Citanterne, aflagde Eed, og saae engang i Sommer at fremmede Kreaturer, og meest Store Gravens, gik i Citanternes Støels Beyter; item en Hest eller Hoppe som tilhører Joseph Lille Graven, og engang Anders sin Hoppe. Har eengang seet Citanternes Kreaturer paa Gravens Kreaturer!! (Eyendom/Beyter)

Søgne Ricoldsd: aflagde Eed, er en Søster af Citanten, vidnede, at i Sommer har hun seet Store Gravens Kreaturer paa Støelen, som og Lille Gravens, og Josephs Hoppe med Føl, næsten den ganske Sommer, som har giort stor Skade og opædt Beyterne.

Christen Jonsen (Jensen?) Lille Støel aflagde Eed og vidnede: Eengang i Sommer har han seet 9 eller 7 stk: Kreaturer fra Gaardene Graven paa Citanternes Støel, og deriblant var een som tilhørde Gaarden Dahle, ligesaa var der Josephs Hest eller Hoppe.

Da Citanterne havde ladet afhøre de forestaaende Vidner, som alle forklarede, at Gaardene {Traae} \Store og Lille Graven/ virkelig har fornærmet Citanternes Eyendom og Beyter, saa paastod de Dom til Erstatning, og at de instævnte for Eftertiden bør holde sine Kreature fra saadan Fornærmelse. bad imidlertid de udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Udeblevne Knud Ellingsen Store Graven gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Lars Madsen Welche til samme Tid under Faldsmaal forelægges; Vedkommende besørger lovlig Varsel. <bet:>

Niels Olsen Windal for Retten fremstod, og begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt, om det ikke er dem bekiendt, at Comparenten er [en] gammel, fattig Mand, der har en meget gam/m/el og svag Hustrue,

1778: 127b

{der} \og/ ikke længere ere i Stand til at styre deres Odels jord, uden betydelig Skade, naar Daglønnere og Tienere skal anskaffes? Ligesaa, om det ikke er vitterligt, at den eeneste Søn, som er Odels og Løsnings berettiget til Jorde-Parten, er den, som tiener ved Livvagten i Kiøbenhavn? Laugrettet og Almuen svarede, det er dem fuldkommen vitterligt, at det aldeles forholder sig ligesom omspurgt er.

Niels Windal begiærede denne Declaration i Tings Vidne form beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Jacob Lydiche anmeldte at have forkyndt Rettens seeneste Kiendelse for Ole Westrem udj den af ham anlagde Giælds eller Regnskab Sag, mundtlig ved {Lensmand} Gudmund Røn/n/estrand og Berge Traae, til at fremlegge Reigning, og lide Dom i hoved Sag og Omkostninger Skadesløs. \dernest fremlagde Rettens Kiendelse/. vilde fornemme med hvad Tilsvar Ole Westrem møder.

Ole Westrem blev 3de Gange Paaraabt; men ingen indfant sig, thi blev {Stævnemaalet eller} Kiendelsens Forkyndelse for ham i Eget paahør lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Jacob Lydiche paastod Dom efter det i Rettelagde, og Processens Omkostning Erstattet.

Eragtet.

Sagen optages til den 6te November førstkommende.

Hr: Fogden Koren ædskede Sagen i Rette mod Siur Monsen Seim, Torbiørn Leqve, Hald Ormshaug, Paul Bremnes, og Magnus Sæbbe, for Løsgiængerie og utilladelig Handel; vilde fornem/m/e om de Laugdagede nu møder:

for Retten mødte Torbiørn Leqve, Paul Brimnes. for Magnus Sæbbe mødte Otte Præstegaarden, og for Hald Ormshaug mødte Torfind Wattetvet, vedtog Varsel.

Torbiørn Nielsen Leqve tilstod at være Løsgiænger, men er Skoemager og arbeider for Bøygden, hvilket og Almuen tilstoed, saa tilstod han og at have handlet lidt imellem, saaledes at han har havt i Com/m/ission for nogle mænd i Hallingdal at kiøbe Gods for dem i Bergen og føre til dem, men for resten intet handlet.

Paul Guttormsen Brimnes tilstod at han havde været Løsgiænger et Aar, efter at han havde styret og eiet en Plads i Eifiord et Aar, men nu er i Tieneste hos Ole Paulsen Hielmevold, hvor han har været \siden/ Foraaret, og derom fremlagde et Skrift fra Ole Hielmevold af 19de October 1778, saal: i den Tid han har været løs Karl, tilstod han at have handlet noget.

Otte Præstegaarden for Magnus Sæbbe declarerede, at han havde været hiem/m/e hos sine Gamle Forældre, \som bruger Jord i Sæbbe/, for at hielpe dem i deres Alderdom, kunde og undertiden have arbeidet for andre, men altid haft sit Ophold hos sine Forældre, og slet ikke veed at han har handlet med noget.

Torfin Wattetvet for Hald Ormshaugen sagde: at han havde været hos sine gamle fattige Forældre paa Ormshaugen, har ikke handlet, uden at kiøbe noget hien af Bergen som Com/m/issionair for andre, men har ikke været i tieneste hos nogen paa en 4 á 5 Aar, og er nu fæst og skal [være] huusmand paa Rundestvet.

For Siur Monsen Seim mødte Elling Holve og anmeldte at Siur Seim havde taget Tieneste sidste Vaar hos {Mad} Lars Seim og Enken Anna Nedre Spilden.

Fogden paastod Dom til Bøders udreedelse og Processens Omkostning.

1778: 128

Eragtet.

Sagen optages til den 6te November førstkommende.

Hr: Fogden tilspurgte dette Skibredes Almue, om de var fornøyet med at Som/m/er og Høste Tingene for Eftertiden blev holt 8te eller 14ten Dage seenere end de nu holdes, for at Sundhorlens og Hardanger Tinge kunde blive holt udi en Tour? Hvortil Laugrettet og Almuen svarede, at de var vel fornøyet med at Tinget blev holt 8te eller 14ten Dage seenere.

Fogden begiærede dette som et Tings vidne sig beskreven meddeelt.

Derefter fremleveret til Publ: følgende Documenter:

Arveskifte paa Gaarden Holve i Gravens Skibrede efter Sigrie Johan/n/esdr:, hvori blev tagen boen til Jndtægt 1 Løb 18 Mrk: Smør, 1 b:skind, 2 F:skind, 2 K:skind med bøxel og Herlighed i G:den Holve for (ope rum), som saaledes er udlagt: til Enkemanden Torbiørn Larsen det halve for (ope rum), til Lars Torbiørnsen 11 ¼ mrk: Smør, 1/8 b:sk:, ¼ F:sk:, ¼ K:sk: med bøxel for (ope rum), Samson Torbiørnsen ligesaa, Datteren Sesselle Torbiørnsdr: 5 5/8 mrk: Smør, 1/16 b:sk:, 1/8 F:sk:, 1/8 K:sk: med bøxel for (ope rum). dat: 5te Martj 1778.

Ditto paa Gaarden Nesseim i Gravens Kirkesogn efter Guro Knudsdatter, hvori er taget Boen til Jndtægt 1 Spand 13 ½ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Nesseim for 200 rd:, som saaledes er udlagt: Enkemand Lars Iversen det halve. Knud Nielsen 6 3/10 Mrk: Smør for 40 rd: Siovat Nielsen ligesaa. og Datteren Sigrie Larsdr: 3 3/20 Mrk: Smør for 20 rd: dat: 6te Martij 1778.

De Laugrettesmænd som tilkommende Aar skal beklæde Retten for dette Skibrede: Endre Michelsen Nedre Fylchedal, Lars Davidsen Qvandal, Johannes Christophersen ibid:, Lars Johannesen mit Berge, Ellef Heljesen Hagestad, Gudmund Aschieldsen Haaeim, Tosten Medhuus, og Knud Tostensen Tvedt; alle nye Laugrettesmænd.

S: T: Hr: Proust Schnabel fremstod for Retten og {begiærede} declarerede, at ligesom hans kiære Guds Ords Tilhørere i Gravens Præstegiæld Anno 1752, d: 25de October, havde ved et lovlig Tings Vidne giort vitterligt, hvilke huuse Sogne Præsten Hr: Schnabel paa Nedre Hagestad i Ulviig, paa Store Graven i Gravens Sogn, og paa Wiigs Grund i Eifiords Sogn, tilhører, og hvilke dem tilhører, de sidste at holde i Stand for den/n/e deres Sogne Præst med videre, som Tings Vidnet Oplyser. Saa vilde han og nu have Almuen tilspurgt, om ikke de Jordbrugende af gandske Ulvigs Sogn, og Jordebrugende af gandske Gravens Sogn, havde vedtaget at brøyte for Præsten, dog ikke vedtaget at brøyte for hans Eftermand, men som de med ham kan foreenes, ligesaa at Huusmændene, naar fornøden gives, af disse 2 Sogner skal fløtte Præsten til Søes, som de hid indtil har giort, og i øvrigt disse Sogne Folk paa alle Sider fremdeeles beviise sig mod deres Præst, som de tilforn har giort i all Kiærlighed?

Almuen af Ulvigs og Gravens Sogner svarede: at de var foreenet med Prousten om at brøyte for ham. hvilket de og vilde efterkom/m/e saalenge han levede; men naar de fik en anden Præst, vilde de og accordere med ham, da den/n/e Contr: ikke forbinder dem at brøyte for andre en!! (end) hr: Prousten Schnabel. Opsidderen af Gaarderne Hamre, Bræche og Fylchedalerne!! samt Hauchenæs, alle af Gravens Sogn, sagde og at de have vedtaget at brøyte for hr: Prousten Schnabel saa længe han levede, men ikke for den efterkom/m/ende Sogne Præst, da de aldrig tilforn have brøytet for Præsten, siden de boer i den \ene/ ende af Gravens Sogn, og den Vej som skal brøyet!! (brøytes) er langt fra dem.

Hr: Provsten forlangede dette som et Tings Vidne beskreven meddelt.

Derefter blev af Hr: Fogden Koren fremleveret til examination de sædvanlige Tings Vidner til Bilag med hans allerunderdanigst aflæggende Regnskab. Restancen for dette Skibreede 243 rd: 1 mrk: den frivillige Gave for i høst 22 rd: den gl: Skatte Restance til 1776 Aars udgang beløber sig til 46 rd: 2 mrk: 6 s:, som, efter at være oplæst, blev tilstaaet rigtig, og i sær af Lænsmanden Niels Røn/n/est: og Gudmund ibid:

1778: 128b

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde noget med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1778, den 22de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kintzervigs Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**; ved Retten tilstæde hrr: Foged Koren og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Mads Jacobsen Huus, 2: Thomas Torjeldsen Jaastad, 3: Tobias Olsen Espe, 4: Thomas Thorkildsen Instenæs, 5: Ole Heljesen ibid:, 5: Amund Gundersen Jaastad, 7: Svend Olsen Berven, og 8de: Tosten Larsen Maagestad, tilligemed Skibredets Lænsmand Jon Hougse og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! først blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Rescripter, som forhen paa dette Aars Høste Ting findes specificeret.

Anno 1778, den 23de Octobr:, continuerede Høste Tinget i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Herr Lieutenant Møllerup for Holtzførsten Schrøder mødte for Retten og fremlagde Constitution af 31 Marti 1778, saa lydende: dernest fremlagde skriftlig Stævning af 18de April 1778 mod Haldor Tobiesen Helleland, saa meldende: og ville fornemme om den instævnte møder med Tilsvar.

Haldor Helleland vedtog lovlig Varsel.

Lieut: Møllerup dernæst ingav {Laugdag} Inlæg af 23de Octobr: d: A:, af saadan Formeld:

Haldor Helleland svarede: Det vilde blive Holtzførste Schrøder noget vanskeligt, om ieg skulle overbeviise ham hvorledes han har forrettet sit Embede; men ieg paastaar alleene, at han skal beviise for hvem han haver mærket, og for det 2det, hvor mange Tølter af Undermaals Tømmer han haver mærket, og for det 3de: Om (ha?)ver mærket det allerringeste, ja end og een eeneste Stok for mig, og for det 4de: at han skal fremviise om hans Instrux giver ham Fuldmagt at tage Betaling hvor han aldeles ikke har mærket, da, efterdi ieg forud veed, at slet ingen af Deelene kan beviises, men, at han haver angrebet mig uvedkommende og uskyldig, og nu den 7de: gang nødet mig at møde her for Retten, og ieg dog aldrig haver begiært Sagen udsatt, men nogle gange, naar ieg var stævnet at møde for Retten, da har han ikke ladet Sagen komme i Rette; derimod, naar ieg ikke har været stævnet, da har han ædsket Sagen i Rette, hvilket ieg andseer, som et Narrerie, derfor paastaaes i kraftigste Maade, at ieg ved Dom maae blive frikiendt, og Citanten derimod tilkiendt at erstatte mig Tid og Nærings Spilde for alle disse Tingreyser, i det ringeste med 5 rdr:, og saaledes inloed Sagen Dom.

her: Lieutenant Møllerup ervarter af den respective Rett efter inlagde Documenter paa Holtzførsten Schrøders Vegne, Doms Afsigelse efter de nu fremlagde Documenter, og paastaaer at beviislig giøres af {Holtzf} Haldor Helland

hvad Holtzførsten Schrøder havde forsømt i sit Embede.

Efter Constitution 1778 af Lieutenant Møllerup forlanget af Haldor Helland hans Allernaadigst forundte Bevillings brev at blive foreviist til Efterretlighed, bliver lige af Haldor Helland svaret, hans forundte Bevilling var hos Stædets Foged beroende. hvorfore paa Holtzførstens Vegne maatte finde mig beføyet at indeholde ved hans ejende Saugs Inqvisition.

Eragtet.

Da Citanten paa ingen Maade haver beviist Sigtelsen, men alleene i Retten fremlagt skriftlig Stævning og Inlæg efter Actens Udviis; saa paalegges han og saadant at legitimere med

fuldkommen Oplysning naar og hvorledes de bemeldte Optællings og Mærknings Forretninger ere paaserede, og om den Instævnte derefter virkelig har nægtet at betale, alt forinden Dom i denne Sag kan afsiges. Imidlertid reserveres Haldor Helland lovlig Tiltale for ibragte Uleyligheder formedelst Processen, i fald sam/m/e ey continuerer.

Knud Siursen Espe i Rette ædskede den forrige Sag mod Haldor Espe, og fremstillede det ved seeneste Ting uconfirmerede Vidne. Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning.
Vidnet Siur Olsen Espe aflagde Eed med oprakte Fingre og forklarede: for omtrent eet Aar siden afvigte Foraar, eller paa før omvundne Tid, saae Vidnet at Knud Siursen kom efter Haldor Espe med en Spade, og sagde at ville kløve Hovedet paa ham, hvorpaa Haldor tog Spaden fra ham, og maatte kaste Drengen i Marken, men saae ikke at Haldor slog; videre saae Vidnet at Knud Siursen kastede Steen efter Haldor, og med een Steen traf ham i Hovedet. Vidnet er afskediget.
Knud inlod til Dommeren at paaskiønne det Rette, og Haldor Espe inlod Sagen i et og alt til lovmedholdig Dom. Ingen havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til d: {26 Nov:} \4 Dec:/ førstkommende.

Johannes Johannesen Bue paa egne og Naboe Tobias Larsens Vegne anmeldte med mundtlig Varsel til dette Høste Ting at have \Contra/ inkaldet S: T: hrr: Consistorial Raad Riese, som Sogne Præst til Qvindherred og Beneficiarius for Gaarden Biodtvedt i Kintzervig, at høre Contra Vidner angaaende deres Brug og Eyendom i saa kaldet Blokhammer og Skreene, samt at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at tilsvare.
De under Faldsmaal tilkaldte Vidner ere: Ole Amundsen Dahlen, Halvor Jonsen Langesæter, Aslach Gundersen Wichene og hans Hustrue Ingeborg Siursdatter, hvilke Vidner alle mødte og vedtoge lovlig Varsel.
hr: Consistorial Raad Riese var ikke ved Retten tilstæde, ey heller nogen paa hans Vegne; thi aflagde Kalds mændene Lænsmand

1778: 129b

Jon Hougse og Svend Luttro Eed, at velbemeldte hr: Consistorial Raad Riese med meere end 4 Ugers Varsel var tilkaldet [i] Sagen,
Contra Citanten bad Vidnerne fremkaldte, og fremstod
1ste Vidne, Ole Amundsen Dahlen, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: han er fød og opdragen paa Gaarden Bue, er over 60 Aar gl:, veed ikke, at Biodtvedt har tilegnet sig nogen Eyendom i Blokhammer, men om Høst og Vaar beytet de med sine Kreature, dog med Tilladelse, item at begge Gaarders Hester beytet der om Natten paa den Tid de kiørte Tømmer paa Saugen.
2det Vidne, Halvor Jonsen Langesæter, efter aflagde Eed vidnede, er 47 Aar gl:, har tient paa Bue hos sin Moder Fader i 16 Aar, og i den Tid tilegnede Biodtvedt sig ikke Eyendom i Blokhammer eller Skreene, men beytede \der/ høst og Vaar med deres Kreature, item satte hester der, naar Tømmer blev kiørt paa Saugen.
3de Vidne, Aslach Gundersen Wichene, 54 Aar gl:, har været huusmand paa Bue i 8 Aar, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forige Vidner, og med Tillæg, at naar Biodtvedt satt sine Kalver der om Foraaret, og imod Bues Tilladelse, saa maatte de strax tage Kalvene tilbage igien, samt slog Høe {de} i Blokhammer hver høst i de 8 Aar han boede der for 19 [Aar] siden.
4de Vidne, Ingeborg Siursdatter, 55 Aar gl:, forrige Vidnes Hustrue, aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrig Vidne(r?).

Contra Citanterne begiærede Laugdag for hr: Consistorial Raad Riese.

Eragtet.

S: T: herr Consistorial Raad Riese, som nu ikke for Retten lader fremkomme [med] Tilsvar, gives Laugdag til næste Ting, og Contra Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Herr Foged Koren ingav Laugdag mod Torbiørn Lothe, saa lydende:

De benævnte mødte og vedtoge lovlig Varsel.

Torbiørn Olsen Lothe sagde, at han aldeles ikke veed, at de Kid som han med Tilladelse af vedkommende har satt paa Gaarden Svartvedts Ejendom, er syge eller befængte.

1ste Vidne, Jens Hesthammer, aflagde Eed og vidnede: at for et Aar siden afvigte Foraar, kom det 2det Vidne Jon Lothe roende, og bragte 3 Kid i Land der hvor Vidnet boer, til hvilket han efter Spørgsmaal svarede, at Torbiørn Lothe havde Tilladelse af Svartvedt at sætte Kiddene der; men veed ikke om de bemeldte Kidde vare svage.

2det Vidne, Jon Lothe, aflagde Eed og vidnede, at han paa den benævnte Tid førte 3de Kid til Svartvedts Ejendom efter sin hosbonds Ordre, som foregav Tilladelse; men Vidnet veed ikke at kiddene vare syge eller befængte.

Guttorm Svartvedt, som ved Retten var tilstæde, benægtede at have givet Tilladelse at sætte de benævnte Kid paa hans Ejendom.

herr Fogden begiærede Sagen udsatt

til næste Ting, og til den Tid reserverede Continuations Stævning for at beviise at de benævnte 3 Kid vare virkelig svage.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges.

Haldor Espe i Rette ædskede den forrige Sag mod Samson Frøsvig, og ville fornemme med hvad Tilsvar har nu infinder sig,

Samson Pedersen svarede ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.

Haldor Espe paastod Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Eragtet.

Sagen optages til d: 4de Decembr: førstkommende.

Lars Medhuus af Røldal i Rette ædskede Sagen imod Jørgen Freim og Østen Jordal, og ville fornemme med hvad Tilsvar de nu møder.

Ingen af de benævnte møder, ey heller nogen paa deres Vegne.

Lars Medhuus paastod Dom til Betaling 36 rdr:, med Renter fra Stævningens Dato, og Processens Bekostning med Tids Spilde 16 rdr:

Eragtet.

Sagen optages til d: 4 Decembr: førstkommende.

Tosten Jærandsen Mæland har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet sin Broder Ole Jærandsen til at betale Myndtlings Arvemidler 18 rdr: \1 mrk: 8 s:/ Capital og Renter for 18 Aar, samt at fremlegge Skifte brev efter deres Sal: Fader til Oplysning om Kravets Rigtighed, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Siur Jærandsen Maagestad og Hustrue Kari Amundsdatter, og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.

Ole Jærandsen mødte ikke, ey heller Kari Amundsdatter; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Luttro.

Citanten begiærede det mødende Vidne fremkaldet.

Siur Maagestad aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede: at nu afvigte Foraar var Vidnet nærværende og ville mægle Forlig imellem Brødrene, da tilstod den instævnte at være Citanten skyldig 16 rdr:, hvilke han vilde betale ham, men denne paastod at han skyldte meere. Vidnet kan ikke vide efter saa lang Tids Forløb om Kravet egentlig er Formynder Penge, eller anden Giæld, men veed, at Citanten har faaet Afkald. Veed ellers ikke hvor Skifte brevet er afbleven. Vidnet er demitteret.

Tosten Mæland begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Jærandsen Mæland gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Kari Amundsdatter til samme Tid forelegges under Faldsmaal. Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Lars Medhuus anviiste Labben af en voxen Biørn, som i Røldal er skudt for 8de Dage siden af Osmund Larsen Bitlom i Røldal.

Den privilegerede Kræmmer Knud Bustetun i Rette ædskede Sagen

1778: 130b

imod Samson Pedersen Frøsvig og Magne Tostensen, ville fornemme om denne sidste nu infinder sig.

Nu var han tilstæde og tilstod Sigtelsen, saaledes, at han som Gevorben Soldat meente at være tilladt at ernære sig paa en lovlig Maade i Bøygden, sagde ellers selv at have skudt noget af dette Vildt, neml: 7 Par Ryper; Tobias Espe, jordbrugende, sendte med ham 34 Par Ryber, 4 Harer og 1 ..nd(?), hvilket Tobias Espe tilstod, og formeente for samme at faae sin Betaling.

Knud Bustetun nægtede ikke det tilførte.

Magne Tostensen bad om Anstand til næste Ting, for at udfærdige Contra Stævning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Knud Bustetun paaraabte Forprangs Sagen mod Halsteen Tvedt.

Aad Qvæstad mødte for den instævnte som sin Sviger Søn, men vidste intet videre, end at noget af dette Vildt var kiøbt i Røldal. Vildtet var 25 Par Ryber á 10 s:, 5 Harer á 12 s:, og 1 (Rev?)skind á 4 mrk:, efter Anmeldet Taxation. Begiærede dernæst Sagen udsatt for at beviise hvor meget han selv har skudt.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Svend Olsen Berge af Røldal anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Lensmanden af Røldal, Niels Heljesen Hamre, for ulovlige Beskyldninger paa afvigte Som/m/er Ting for dette Skibreede, derom at anhøre under Faldsmaal inkalte Vidner Ole Olsen Rejsætter og Lars Thomasen Alsager, samt lide Dom i hoved Sag, og erstatte Processens Omkostning. vilde fornem/m/e om den indstævnte med Vidnerne møder.

Af de indstævnte mødte ikke Lænsmand Niels Hamre, til!! (thi) blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lars Aslachsen Meedhuus og Orm Olsen Tu(ft?).

Citanten begiærede sine Vidner Eedfæstede og afhørte; thi fremstod

1ste Vidne, Ole Olsen Rejsætter, som aflagde Eed efter Loven. vidnede dernæst, at paa forgangen Sommer Ting hørte han Lensmand Niels Hamre, som kom ud af Ting-Stuen og var noget beskiænket, sagde til Citanten som stod uden for, at han, nemlig Citanten, havde giort falske Breve og falske Beretninger, Vidnet er demiteret.

2det Vidne, Lars Thomasen Alsager, efter at Eedens Forklaring ham af Lov bogen var forelæst, med Formaning at sige Sandhed, aflagde Eed, og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen at han ikke kunde erindre enten Lensmanden sagde at Citanten havde giort eller fremført falske Breve og Beretninger, men en at disse Ord var det. Citanten bad dette Vidne tilspurgt, om han ikke hørte sam/m/e Tid at Lensmand[en] sagde at Citanten var ej kom/m/et paa Tinget for andet end at sigte Folk? Svar: kan ikke erindre at have hørt dette.
Første Vidne blev under forrige Eeds Kraft tilspurgt den siste for dette Vidne fremsatte Qvæstion, hvortil Vidnet Svarede, at hørte Lensmanden sagde til

1778: 131

Citanten, han var kom/m/en paa Tinget for at sigte Folk.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig indstævnte men udeblevne Niels Heljesen Hamre gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Derefter blev til Publication frem leveret følgende Documenter
1: Anviist til udslættelse Lars Jonsen Mochestads Obl: til Jon Haldors: ibid:, stor 161 rd:, pantsat ½ Løb Smør, ¼ huud, ½ b:skind i G:den Mochestad. dat: 29de Maij 1772. udslæt efter Qvittering af Dags Dato.
2: Ditto udstæd af Tomas Torchelsen Instenæs til Halvor Jonsen yttre Langesætter, stor 70 rd:, pantsat 1 pd: 14 ½ mrk: Smør, 9/16 huud i G:den Instenæs. dat: 1te Juni 1758. Qvit: af Dags Dato.
3: Jon Haldorsen Mochestads Skiøde til sin Søn Michel Jons: paa 2 Pd: 6 mrk: smør, 1 ½ Løb Salt med bøxel i G:den Mochestad for 250 rd: dat: 23de October 1778.
4: Joseph Pedersen Seims Obl: til Wraal Olsen Udland, stor 50 rd:, pantsat 12 mrk: Smør med bøxel i G:den Seim i Røldal. dat: 23de October 1778.
5: Orm Niels: Lønnes Obl: til Iver Jacobsen Ettreim, stor 52 rd;, pantsat 9 Mrk: smør med bøxel i Gaarden Lønne i Odde. dat: 2?de (21de?) October 1778.
6: Jon Haldorsen Mochestad med fl: Skiøde til Lars Jonsen ibid: paa {3 Spand} \ 2 Sp: 15 123/200 / [mrk:?] smør med bøxel i Gaarden Mochestad for {286 rd: 3 mrk:} \300 rd:/ dat: 23de October 1778.
7: Lars Jonsen Mochestads Obl: til Siur Jærandsen Mochestad, stor 299 rd:, pantsat 3 Spand Smør med bøxel i Gaarden Mochestad. dat: 23de Oct: 1778.
8: Ole Monsen Rabbes Obl: til Knud Monsen Rabbe, stor 120 rd:, pantsat 1 Spand 3 mrk: Smør i Rabbe udj Røldal. dat: 23de October 1778.

Anno 1778, den 24de October, continuerede Høste Tinget med Kintzervigs og Røldals Skibredes Almue, og Retten beklæd med det sædvanlige Laugret.

Hvorda! Til Publication blev frem leveret følgende Documenter
1: Lars Aslachsen Meehuuses Skiøde til sin Søn Aslach Larsen paa ½ Løb Smør med bøxel i Meedhuus og Grøve i Røldal for 300 rd: dat: 21de Maij 1778.
2: Aslach Larsen Meedhuuses Pante Obl: til Tobias Haldorsen Helland, stor 398 Rdr:, pantsat ovenstaaende ½ Løb Smør i Medhus med Grøve. dat: 21de Maij 1778.
3: Aslach Meedhuses Vilkaar brev til sin Fader Lars Meedhuus paa endeel Vilkaar af Gaarden Meedhuus med Grøve i Røldal. dat: 21de Maij 1778.
4: Thomas Torkelsen Instenæses Pante Obl: til Halvor Jonsen Langesetter, stor 99 rd:, pantsat 1 Pund 14 ½ Mrk: Smør, 9/16 huud med bøxel i G:den Instenæs. dat: 1ste Junj 1778.

5: Tobias Siursen og Lars Knudsen Maage med fl: Contract om G:den Maage i Kintzervigs Skibr: dat: 23de October 1778.
6: Tobias Siursen Maages Skiøde til Lars Knudsen Maage paa 6 ½ Mrk: Smør, 24/55 huud, 1 1/11 Løb Salt med bøxel i Gaarden Maage for 70 rd: dat: 23de October 1778.
7: Østen Michelsen Luttros Skiøde til Asbiørn Brynildsen Huus paa 4 ½ Mrk: Smør med bøxel i G:den Huus for 35 rd: dat: 22de October 1778.
8: Dittos Skiøde til Brynild Asbiørnsen Huus paa 4 ½ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Huus for 35 rd: dat: 22de October 1778.
9: Ole Haldors: Espe og Jon Ellingsen Jaastads Mageskifte af dato 4de Aug: 1778, hvorved Ole Espe er bleven Eier af ½ Løb S: med bøxel i G:den Sandve

1778: 131b

for 50 r:, og Jon Jaastad ½ Løb Smør med bøxel for 50 rd: i G:den Isberg, in duplo.
10: Dittos Mageskifte med Jon Ellingsen Jaastad som Formynder for Guro Olsdr: Espe, dat: 4 Aug: 1778, hvorved Ole Espe er bleven ejer af ½ Løb Smør med bøxel i Gaarden Sandve for 50 rd:, og Guro Olsdr: bleven Eier af ½ Løb Smør i Isberg med bøxel for 50 rd: in duplo.

Hr: Fogden Koren anmeldte at have paa Justitiens vegne indkaldet Knud Bustetun, for han paa en Søndag skal have udtappet øl og brændeviin til Fylderie, og hvoraf Klammerie skal være skeed, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Bøders udreedelse, samt erstatte denne Processes Omkostning.
Knud Bustetun mødte og vedtog lovlig Varsel, og sagde at han ikke viste at have solgt øl eller brændeviin paa Søndage, uden til Fornødenhed, ej heller at sam/m/e har foraarsaget Klam/m/erie.
Fogden begiærede Sagen udsat til næste Ting for at Stævne Vidner i Sagen.
Eragtet.
Sagen udfløttes til næste Ting.

Opsidderne paa Gaarden Luttro, Michel Jonsen og Østen Michelsen paa egne og samtlige Opsiddere paa Gaarden Luttros vegne, anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Isach Berje at lide Dom til at hegne sine Smaler og Geeder fra deres Eiendom, samt at betale den/n/e Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om den indstævnte møder.
Isach Berje indfandt sig ikke efter Paaraab, thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lensmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Citanterne begiærede Laugdag for den udeblevne.
Eragtet,
Isach Berje gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanterne besørger lovlig Varsel.

Derefter til Publication frem leveret følgende Documenter:
1: Tollef Svendsen Schares Obl: til Tosten Jærandsen Mæland, stor 100 rd:, pantsat 1 Sp: 1 ½ Mrk: Smør uden bøxel og herlighed i Gaarden Schare i Odde. dat: 24de October 1778.
2: Gunnilde Larsdr: Tvesme med fl: Skiøde til Lars Michelsen paa 1 pd: 18 Mrk: Smør uden bøxel for 28 rd: i G:den Tvesme. dat: 24de October 1778.
3: Lars Michelsen Tvesmes Obl: til Asbiørn Matiosennæs!!, stor 60 rd:, pantsat ovenstaaende Gods i Tvesme. dat: 24de Oct: 1778.
4: Anviist til udslættelse Elling Hansen Hauses Obl: til Halvor Jonsen Langesetter, stor 98 rd:, pantsat 3 Sp: smør, 1/3 hd:, 1/6 b:sk:, 2 pd: Salt med bøxel. dat: 18 Apr: 1766. efter Qv: af Dags Dato.

5: Hr: Capitaine Lieutenant Burgrafs Skiøde til hr: Lieutenant Brygger paa endeel huuse med brygge, nøst og have paa Lofthuus Grund, for 195 rd: dat: 28de Nov: 1777.
6: Wiglich Larsen Tveites Pante Obl: til Niels Michelsen Ulgenæs, stor 199 rd:, pantsat 1 Løb Smør med bøxel i G:den Lothe i Kinservigs Kirke Sogn. dat: 20de (Octobr: 1778).
7: Wiglich Larsen Tveite og Siur Michels: Lotes Mageskiftebrev af dato 19de Octobr: 1778, hvorved Wiglich Larsen Tveite er bleven eier af 1 Løb Smør med Bøxel i G:den Lote i Kinservigs Kirke Sogn for 200 rd: Denne er Tinglyst førend ovenstaaende Obl:, men feiltaget ved extraheringen.
8: Asbiørn Michelsen Tvesmes med fl: Skiøde til Lars Andersen Ougenes paa 3 Spand 15 ½ Mrk: Smør i G:den Ougenes {for} med bøxel for 113 rd: dat: 22de Maij 1778.

1778: 132

9: Jørgen Isachsen Berven med fl: Skiøde til Johannes Iversen paa 2 pd: 18 Mrk: Smør, ½ hud med bøxel i Gaarden Eidnæs for 309 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 21 Maij 1778.
10: Johannes Iversen Eidnæses Skiøde til Christen Iversen paa 2 pd: [smør], ½ huud med bøxel i Gaarden Eidnæs for 243 rd: 2 mrk: 4 s: dat: 21de Maj 1778.
11: Christen Iversen Eidnæses Pante Obl: til Tosten Johannesen Hofland, stor 240 rd:, pantsat 2 Pd: smør, ½ huud med bøxel i G:den Eidnes. dat: 22de October 1778.
12: Hr: Glans bøxel brev til Elling Jørgensen Jelle paa 3 Mrk: Smør i G:den Jelle i Odde. dat: 21de October 1778.
13: Dittos bøxel brev til Orm Olsen Grønsdal paa 14 7/12 Mrk: Smør i Gaarden Grønsdal i Odde. dat: 21de October 1778.
14: Dittos bøxel brev til Lars Michelsen Tvesme paa ½ Løb Smør, 1 g:skind med bøxel og Landskyld, og 1 bpd: 6 Mrk: Smør, hvoraf allene overbøxelen er Sognepræsten allernaadigst benificeret, i Gaarden Tvesme. dat: 19de October 1778. dette brug er bort bøxlet paa den Condition at Lars Michelsen skal give sin moder vilkaar af Gaarden.
15: Guttorm Haaversen Svartvedt Skiøde til sin Søn Torjus Guttormsen paa ½ Løb Smør, ½ huud, ½ F:skind med bøxel i Gaarden Svartvet for 66 rd: 1 mrk: 4 s: dat: 24de October 1778.
16: Arveskiftebrevet paa Gaarden Wines efter Svend Jacobsen, hvorudj blev tagen boen til Jndtægt 2 ½ Spand smør med bøxel og herlighed i Gaarden Winæs, som saaledes er udlagt Enken Ragnilde Siursdr: 1 spand 4 ½ Mrk: smør, ældste Søn Jacob Svendsen 3 6/13 Mrk: smør, Siur Svends: ligesaa, Johannes Svends: ligesaa, Arne Svends: ligesaa, Svend Svendsen 3 6/13 mrk: smør, Torbiørn Svends: ligesaa, Anne Svendsdr: 1 19/26 mrk: Smør. dat: 24de Febr: 1778,
17: Ditto paa G:den Selland i Røldal efter Tore Engelsen, hvorudj blev taget boen til Jndtægt ½ Løb smør med bøxel i Selland, som saaledes er udlagt: Mons Thoresen 7 1/5 mrk: smør, Trond Thoresen ligesaa, Knud Thoresen ligesaa, Guro Thorsdr: 3 3/5 mrk: smør, Aasni Torsdr: ligesaa, Marita ligesaa, Torbiør ligesaa. dat: 15de Maij 1778.
18: Ditto paa Gaarden Mansager efter Johannes Ormsen, hvorudi er taget Boen til Jndtægt 1 pd: 23 37/67 mrk: smør uden bøxel i G:den Mansager, som er udlagt til Haldor Espe. dat: 24de April 1778.
19: Ditto paa G:den Mochestad efter Brite Tostensdr:, taget Boen til Jndtægt 3 Spand smør med bøxel i G:den Mochestad, som saaledes er udl: {Enkem:} Jon Haldorsen 1 pd: 16 ½ Mrk: smør, Siur Tærandsen 9 9/50 mrk: smør, Enkem: Lars Jonsen 2 77/200 mrk: smør, Inga Larsdr: 1 77/400 mrk: smør, Anna Larsdr: 1 77/400 [mrk:] smør. dat: 20de Juni 1778.

De Laug Rettes mænd som tilkommende Aar skal beklæde Retten for dette Skibreede ere alle nye mænd, neml: Engel Engelsen Ystenæs, Aslach Svendsen ibid:, Orm Olsen Grønsdal,

Knud Arnesen Luttro, Ole Andersen Røte, Christen Helgesen Sexe, Jon Ellings: Jaastad, Siur Arnesen indre Alsager.

Hr: Foged Koren tilspurgte dette Skibreedes Almue om de var fornøyet med at Som/m/er og Høste Tingene for Eftertiden blev holt 8te eller 14ten Dage seenere end nu, for at Sundhorlehns og Hardanger Tinge kunde blive i en Tour. Almuen svarede: at om Som/m/eren kunde {det} Tinget nok blive 8te eller 14 Dage seenere end nu, men {derimod om det} skulde \det/ blive seenere om Høsten, var det ikke mueligt for Røldals Almue at kom/m/e til Tinget for Snee og Jis, som allerede nu paa disse Tider er dem og Almuen af Odde Kirke Sogn til hinder.

Derefter blev inden Retten fremleveret til examination de sædvanlige Tings vidner, som Fogden begiærede atesterede til Bilag med hans allerunderdanigst aflæggende Regnskab. Restancen for dette Aar er 249 rd: 5 mrk: 10 s: den gl: Restance for de forrige Aar, 8 rd: 5 mrk: Den frivillige gave for i høst beløber til 35 rd: 2 mrk: 4 s: om alt, efter at være oplæst og tilstaaet rigtig, men i sær af Lensm: Jon Hause og Svend Grimen, med Rettens Attestation tilbage leveret.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde meere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

1778: 132b

Anno 1778, d: 26de October, blev Retten sadt paa Tingstædet Utne, for at efter Rettens Kiendelse i Aastæds Sagen paa Gaarden Kraagevig i Kintzervigs Skibreede, at behandle sam/m/e her paa Tingstædet; Retten beklæd med det paa fol: 100 Specificerede Laugret, undtagen Svend Olsen Trappethun, for ham sidder Johannes Olsen øvre Sexe. saa var og tilstæde Lensmanden Jon Haugse og(?) Lensmanden Aschel Sexe, Ole Biotvet. Parterne af Kraagevig og Rogde var og ved Retten tilstæde.

Hvorda! Michel Tollefsen Kraagevig paa egne og øvrige Opsiddere paa Kraagevigs vegne fremstod for Retten og bad tilført at de nu intet havde noget videre at erindre, men vilde høre hvad Contra Parterne vilde fremføre, og haabede at Sagen nu fra deres Side blev sluttet.

Haldor Helleland mødte for Contra Parterne og fremlagde den paaberaabte Steenings Forretning af Dato 9de Septbr: 1754 til Eftersyn, og saa meget som er incirclet, Acten tiltagen og oplsæst, saal: hvoraf han meente at beviise hvorvidt Kraagevigs Eiendom strækker. og videre lod tilføre, at den af ham forlangede og nu i Dag i Rette lagde Mærkeskiæls Forretning klarlig udviser, at Kraagevig ingen Ret, Lod eller Deel haver norden for inste Grind Elven, men er med Giærde og Mærkeskiæls Steen gandske og aldeeles fraskilt og Separeret fra de andre Naboers Gaarder paa begge Sider, saavel med Beite som Eiendom, endskiønt at Rogde Mændene med Fortrydelse har seet at Kraagevigs Smaler har gaaet i det omtvistede Olgesætters Beite, {som} efter at de ved forbenævnte Mærkeskiæls Forretning var adskilte fra deres Naboer, da efterdie hoved Citanterne ingen Adkomst, ikke heller nogen rolig hævd kan beviise, da er hans uforgribelige Paastand, at Contra Citanten maae ved Dom blive tilkiendt at nyde deres Rette og sande Eiendom frie og ubeskadiget, og hoved Citanterne at erstatte dem deres aftvungne Processes Omkostninger i et og alt, som ved seeneste Session blev tilført, hvilket han alt henstiller til Dommerens godt befindende, og derefter ydmygst begiærede Dom i Sagen.

Borgemæster Formans Fuldmægtig Monsr: Jørgen Biørn Haverberg, som ved Retten var tilstæde, lod tilføre paa sin Principals Vegne, at han holdt sig reserveret i sin Tiid til videre

Paatale imod Rogde, og da Contra Citanten har nu ved denne Session fremført adskilligt, saa viser dog forrige Sessioner at Kraagevigs manden har hæ[v]ds Brug i Olgesæter Haugen, som nærmere bliver paaskiøn/n/et ud af den Respective Rett, da det Markeskiæls Document som blev holdt 1754 angaar slet ikke den Sag imellem Rogde og Kraagevig, altsaa et Document den Sag uvedkommende, og i øvrigt henstiller Sagen til Doms.

Haldor Helland maatte end nu i andledning af Monsr: Haverbergs tilfø..., ..dre at den i Rette lagde Steenings Forretning begyndt d: 9de Septembr: 1754 og sluttet d: 26de Maj 1755, haabede altsaa derved at beviise, at Kraagevigs mændene ikke har brugt Olgesætter i hævds Tid fra den Tid sam/m/e er sluttet og \til/ denne Sag begynder, førend denne {F} Markeskiæls

1778: 133

Forretning blev holdt, var fællets Beite med alle Naboerne, men ved sam/m/e Forretning blev ved Foreening deres heele Eiendom ved forbemelte Forretning ved Steene og Giærder indhægnet, saa at de ingen Deel havde paa Siderne paa andre Stæder, som sam/m/e Forretning udviiser.

Hoved Citanterne lod tilføre, at det som Contra Citanten har anført, angaar ej Olgesætter Haugen, som var {en} unyttig at fremføre af ham, men refererede sig til de forrige Sessioner, da der som Acterne udviiser har hævds Brug paa bemelte Olgesætter houg, og altsaa behøves ej videre at giøre fleere Exeptioner af Contra Parterne, som er kun udflugter ved Sagen, da det er saa reent og tydeligt vist tilforn at Kraagevig virkelig har over hævds Brug.

Haldor Helland lod tilføre, at hvad han tilforn har ladet indføre maae nødvendig saavel angaae Olgesætter hougen \som/ de andre, deres i den Tiid fælles Beiter, efter som Kraagevig hverken Kan eller Eiendom har paa nogen af Siderne af Olgesætter houg, og for det øvrige refererede sig til sin forrige Tilførsel og Paastand.

Hoved Citanterne refererede sig til sit forrige, og paastod Dom.

Saavel Hoved som Contra Citanterne var fornøyet med at høre Dom her paa Tingstædet, og den beqvæ/m/este Tid for den var den 11te December førstkommende, da her er andre Forretninger, om det da kunde falde Dommeren beleilig.

Eragtet.

Sagen optages til den 11te December førstkom/m/ende, da her paa Tingstædet efter Parternes Forlange[nde] skal blive afsagt Dom. til sam/m/e Tid haver og Laugrettet at møde.

Derefter bliver denne Forretnings Omkostning at beregne som følger, Sorenskriveren 1 Dags Forretning 4 mrk:, Een Dags Diet 4 mrk:, Skyds fra Hæstham/m/er hertil ½ Miil, 1 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s: pr: Mand, er 2 rd:, Lensmændene hver 2 mrk:, er 4 mrk:

Anno 1778, den 29de October, blev Retten sadt paa Ulvigs Præstegaard nedre Torblaae og Nedre Hagestad, for efter S: T: Hr: Provsten Schnabels Ansøgning af 19de Maij 1778, og Stiftets paategnede Resolution af sam/m/e Dato, at foretage en Besigtelse over de huuse som Præsterne i Gravens Præstegiæld tilkommer at vedligeholde. paa Velædle hr: Foged Korens vegne var tilstæde Lensmanden Jon Hause, tilligemed de af Fogden udnævnte Laugrettesmænd af Kintzervigs Skibreede, neml: Svend Rasmusen Ystenes, Ole Tostensen Hause, Mads Jacobs: Huus, Asbiørn Brynildsen ibid:, Michel Brynildsen Tiovlot, Niels Johannesen ibid:, Jørgen Olsen Instenes, og Iver Anfindsen Lofthuus. Den bemelte Ansøgning med Stiftets høye Resolution er saalydende:

Hr: Prousten Schnabel frem{stod for Retten}\lagde Sorensk.. .... B.....lse sag/ og \dernest/ anmeldte at den Ansøgte Besigtelse paa Præstegaarden Nedre Torblaae angik alle de huse som hører Gaarden til, og skal afleveres i lovfør Stand til hans Eftermand, men da han ikke

formedelst fraliggende fra Præsteg:den kunde bruge denne Gaard, er den bøxelet bort til 3de Mænd, nemlig Sølfest Heljesen, Sølfest Madsen{s} \): nu/ Enke\n/ An/n/e Aads Datter, og Richol Madsen, paa den Condition at de skal holde huusene i lovfør Stand og svare den Aabod som maatte hæfte pa sam/m/e, alt efter deres bøxel Sedlers udviis, som {ham} \blev/ fremlagt og er saalydende:

De 3de {Mænd} Lejlændinger paa Torblaae var ved Retten tilstæde.

Provsten anmeldte {desuden} at hvad Almuens Huuse paa Ulvigs Præstegaard angaar, da forlangede han dem ej nu besigtet, enskiønt Almuen er tilkaldet [i] denne Forretning, men kun

1778: 133b

Begiærede Almuen tilspurgt, om de regner sig nogen Ret til andre huser paa Nedre Hagestad og Nedre Torblaae, end 3de paa Nedre Hagestad staaende huuse, nemlig en Borge eller Bonde Stue, som Almuen af Graven vedlige holder, Een Løe, som vedlige holdes af Ulvigs Almue, og en Floer, som vedlige holdes af Eidfiords Almue, hvilket de haver vedtaget {med} \for/ ham at vedligeholde i stæden for de huuse Almuen skal holde efter Loven.

Niels Rønnestrand, som var tilstæde paa heele Almuens Vegne af alle 3de Sogner, svarede paa hr: Prouvstens Spørsmaal, at de havde ingen Ret til nogen af Præstegaardens Huuse, hverken i Ulvig paa Nedre Hagestad, \og/ Nedre Torblaae eller Groven; \Som/ paa Store Graven \i ../ eller i Eifiord, men \om/ de benævnte huuse paa Ulvigs Præstegaard Nedre Hagestad havde de med hr: Prousten Schnabel indgaaet saadan Contract, at de skulde vedligeholdes i stæden for de huuse Loven tilholder dem at vedligeholde, men naar der kommer en anden Præst som paastaar at de skal holde huuse efter Loven, har de intet med disse benævnte huuse at bestille, og hvad de huuse som de nu holder vedlige angaar, da skal de vist blive i standsatte om noget feiler.

Thi bliver da først paa Præstegaarden Nedre Torblaae besigtet de huuse som tilkom/m/er Lejlændingerne at vedligeholde og tilhører Gaarden,

og først Sylfest Heljesens Brug tilhørende huuse, nemlig:

½ Deelen i G:dens tilhørende Stue, som fattes Bordklædning og Oplænger, vil medgaae til Reparation	1 rd: 0 mrk: 0 s:
½ Deelen i Gaardens tilhørende Løe, fattes Taget at i standsætte, vil medgaae	6
½ deelen i Gaardens Loft, den nederste deel og den vestre Siide af Taget tilkom/m/er dette Brug, til Taget at reparere vil medgaae	4 3
Floren fantes i lovfør Stand	
Staburet ligesaa i lovfør Stand	
Fiøsen som hører dette Brug til, fattes reparation paa Taget, vil medgaae	4
	15 rd: 3 mrk:
flere huus fantes ej til dette Brug	

Richol Madsen og Enken Anna Aads datters, som bruger den anden halve deel af Præsteg:den Nedre Torblaae, tilkom/m/er at svare i huuse Aabod paa de huuse som hører den halve deel til, som følger.

for den anden halve deel af Gaardens \røg/ Stue	1 rd:
halvdeelen af Løen	6
den øverste deel af Gaardens Loft, og den østre Side af Taget	5
Floren som hører den/n/e halve deel til, fattes Tag og Bord klædning, vil medgaae at istandsætte	4
Fiøsen som hører bruget til, at reparere med Tag og videre	4
Staburet som tilhører dette Brug, har Sylfest Madsen, og nu hans	

Enke, brugt, kom/m/er hende altsaa at svare {for} Taget{s} at i Standsættes med videre, vil medgaae dog tilhører dette Stabur bruget, og naar det er i Standsat, tilkom/m/er Richol og Enken hver halve deelen at bruge	6
Et Sæhl huus paa Støelen Schaar, som hører dette Brug til, er nylig i Standsat.	

1778: 134

Et Sæhl huus paa Støelen Meelbotten, er brøstfældig, men Enken Anna Aadsdr:[s] Laugværge Paul Torblaae lovede paa hendes vegne at sætte det i Stand, hvormed hr: Prousten Schnabel var fornøyet	
Derefter blev Een Stald som staar paa Præstegaarden Nedre Hagestad, og skal leveres fra den ene Præst til den anden i lovfør Stand beskikket, og fantes at feile bordtag i Brøstet, som vil koste at i Standsætte	2 rd:

Derefter bliver denne Forretnings Bekostning at beregne, som følger.

Sorenskriveren 1 Dags Forretning	3 rd: 0 mrk: 0 s:
2 Dages Diet Penge	1 2
Skyds frem og tilbage, er 4 Miil á 2 mrk:	1 2
Fogden for mænds opnævnelse	1
Laugrettet á 3 mrk: pr: mand	4
Lensmanden for Rejse og Opvartning ved Retten	1
Fogden: 1 Dags Forretning 3 rd: 2 Dages Diet til Aastædet á 4 mrk: og Skyds 10 Mil á 2 mrk:, ligesaa tilbage, er	12 2
Tilsam/m/en	24 rd:

Og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1778, den 6te Novembr:, blev Retten satt paa det sædvanlige Tingstæd for Gravens Skibrede til Doms Afsigelse udi følgende optagne Sager, i Overværelse af Laugrettesmænd, som nedenfor findes benævnte.

Hvorda! udi den Sag anlagt af Ole Helleland mod Adzer Wiig, Aamund Baarsen Legreid, og Ole Torbiørnsen ibid: betreffende Erstatning for een Citanten tilhørende og af deres med Skab Syge befænget Hest, blev

Avsagt Dom!

Det er noksom beviist, at de instævntes Hester har været med Skab Sygdom befængte, at de har gaaet i de almindelige Græsgange, eller Beyter, hvor den paastævnte Hest er bleven besmittet, da Eyerne dog kunde have ihielskudt de befængte Heste, eller efter Løfte satt dem afsides paa en Strand, hvor ingen Smitte kunde være at befrygte; det er ikke imodsagt, at jo den paastævnte Hest af de benævnte er bleven befænget, men ikke beviist, at bemeldte Hest af Sygdommen er bleven cureret. Det kunde synes, at Lænsmanden ikke nøyagtig nok har paaseet de befængte Hestes Ihielskydelse, som havde forekommet videre, eller andres Skade; men den fuldkomne Ordre hertil af Vedkommende er heller ikke tilstrækkelig oplyst, dog sees af Acten, ligesom det er vitterligt, at befængte Heste ere ihielskudte, og Skaden reparteret, saa at Lænsmanden dog har efterkommet den ham tillagde Befaling, derfor friefindes \ham/ for Tiltale i denne Sag. Imidlertid er Citanten dog den lidende formedelst de Instævntes skiødesløse Omgang; burde derimod været saa forsigtig, da det blev vitterlig, at nokmeldte Hest var befænget, strax paa lovlig Maade at tilbyde de Instævnte den da uduelige Hest imod

vedbørlig Betaling. Efter saadan forefundne Beskaffenhed, og i Anledning af de Instævntes skriftlige

1778: 134b

Tilbud, Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Adzer Wiig, Aamund Baarsen og Ole Torbiørnsen Legreid bør een for alle og alle for een, imod inbyrdes Regres, erstatte Citanten Ole Helleland den paastævnte Hestes halve Værdie med 14 rdr:, og ligeledes udi Processens Bekostning og Tids Spilde 5 rdr:; item 4 mrk: 8 s: til det stemplede Papir, i fald denne Act begiæres beskreven, alt 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Capitaine Hierman mod Hald Ormshoug
Dom!

At Hald Ormshoug efter Anmodning paa sine Reyser fra Bergen har hiembragt Vahre til sine Venners Huus fornødenhed, er en høflig Pligt, altsaa ikke i den henseende strafværdig; men da han derhos har været saa uforsigtig ved Hiemkomsten, foruden at bortskiænke, og saa har solgt, end og hvor lidet, Brændeviin til skadelig Drik, hvoraf kunde foraarsages utilladelig Handel og Ungdoms Fortørnelse: saa Kiendes hermed for Rett: Hald Ormshoug bør for sin uforsigtige Omgang bøde til Gravens Præstegiælds Fattig Cassa ½ Rigsdaler, og til Citanten udi Processens Omkostning 1 rd: 4 mrk:, alt at udrede 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Enken Anna Koldegaard mod Cathrine Hielmevold for Giæld 8 rdr: 3 mrk:, blev
Avsagt Dom!

Efter forlanget Udsættelse og forebragte Contra Stævning, er den instævnte gandske udebleven med Tilsvar, altsaa ey haft noget virkeligt mod Kravet at invende: thi Kiendes hermed for Rett: Cathrine Hielmevold bør til Citantinden Anna Koldegaard betale de paastævnte 8 rdr: 3, og udi Processens Bekostning 2 rdr:, item 4 mrk: 8 s: til det stempl: Papir, om denne Doms Act tages beskreven, som alt betales 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fogden mod Siur Seim, Torbiørn Leqve, Hald Ormshoug, Poul Bræmnæs
og Magnus Sæbøe for Handel og Løsgiængerie
Dom!

Vel har de instævnte ved uforsigtig Adfærd givet Anledning til dette Søgemaal; men da deres Undskyldning synes antagelig, og intet tilstrækkelig er dem overbeviist; saa friefindes de og for Tiltalen i Hoved-Sagen, dog med alvorlig Erindring

1778: 135

for Eftertiden at entholde sig fra Løsgiængerie og utilladelig Handel, saafremt de ikke vil vente efter Lovens Strænghed at straffes. Og da de paa en Slags Maade selv har foraarsaget denne Proces; saa bør de og, neml: Siur Seim, Torbiørn Leqve, Hald Ormshoug, Poul Bræmnæs og Magnus Sæbøe, erstatte Stævne vidnernes Møye, hver med 1 mrk: 8 s:, 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

Jacob Lydik mod Ole Westrem for Giæld, blev
Afsagt Dom!

Acten viiser, at i denne vidtløftige Proces har været fremlagt mange inviklede, ubestemte Regninger, og Hoved Stævningen uvedkommende og til deels uefterretlige Papirer. Dommeren har derfor eragtet fornøden, følgel: Lovens 1 B: 5 C: 14 art:, at opnævne Liqvidations Mænd; men ligesaa lidet har Parterne derved været villige {til} at opgive den tilstrækkelige Oplysning, som Ole Westrem efter Rettens seeneste Kiendelse har fremkommet med bestemt, eller nogen Contra Regning. Saavidt Hoved Stævnemaalet vedkommer og her bør komme under Betragtning, udfindes da allene, at Jacob Lydikkes Fordring beløber til 29 rdr: 1 mrk: 8 s:; naar derfra afdrages hvad ey af den instævnte tilstaaes, og Citanten selv afkorter, bliver igien 25 rdr: 4 mrk: 4 s: Thi Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Ole Westrem bør til Citanten Jacob Lydiks betale 25 rdr: 4 mrk: 4 s: udi Processens Omkostning 4 rdr: til Liqvidations Mændene Lænsmanden Niels Rønnestrand og Joseph Lille Graven, følgel: for allegerede 1 B: 5 C: 14 art:, ½ rdr:, samt stempl: Papir til Actens Beskrivelse, 4 mrk: 8 s: Imidlertid Reserveres Parterne lovlig Tiltale og Beviis for deres øvrige eller andre Fordringer. Det idømte betales 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Laugrettes mænd som vare tilstæde: 1: Niels Rønnestrand, 2: Gudmund ibid:, 3: Lars Olsen Eide, 4: Joseph Ellingsen ibid:, 5: Torjer Erichsen ibid:, 6: Iver Ellingsen ibid:, og 7: Ebbe Hansen ibid:

Anno 1778, d: 4de Decemb:, blev Retten satt paa det sædvanlige Tingstæd for Kinservigs og Røldals Skibreeder, for at afsige Dom/m/e i de paa afvigte Høste Ting optagne Sager; ved Retten tilstæde efterskrevne

1778: 135b

Laugrettesmænd: Mads Jacobsen Huus, Tomas Torgilsen Jaastad, Jon Knudsen Hougstvedt, Amund Gundersen indre Jaastad, Tomas Torchilds: inste Næss, og Ole Heljesen ibid:

Hvorda! udj Sagen anlagt Haldor Espe mod Knud ibid:
Dom!

Med 2de Vidner er det beviist, at Knud Siursen Espen med en Steen har slaget eller kastet Citanten til blods. Derimod er Oprindelsen til den/n/e Adfærd ligesaalidet oplyst, som beviist at Haldor Espe har slaget den instævnte. Vel anføres udj det fremlagde Jnlæg, at Citanten skal have fornærmet ham eller Fader Siur Espe ved at kiøre eller anlægge Vej til Skade for deres Ager; men da saadant hverken er godtgiort, eller den/n/e Slagsmaals Sag vedkommende: saa Reserveres i den henseende Tiltale ved á parte Søgemaal. Her Kiendes og Dømmes da for Rett: Knud Siursen Espe bør, følgel: Lovens 6 bogs 7 C: 8 art:, bøde 3de 6 Lod Sølv, eller 9 rd:, hvoraf de 6 rd: tilfalder hans Mayestæts Cassa, og den 3de Deel, neml: 3 rd:, Citanten, som den fornærmede, der har paatalt Sagen. item 2 rd: udj Processens Omkostning, som alt betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Haldor Espe mod Samson Frøsviig
Dom!

Citanten har beviist Sigtelsen med det usvækkede Skiftebrev af 21de September 1775: thi Kiendes hermed for Rett; Samson Pedersen Frøsviig bør til Haldor Espe betale de paastævnte 10 rd:, og udj Proc: Omkostning 2 rd: Og da Samson Frøsvig har anmeldet, men ikke beviist

Contra Regning, saa Reserveres hannem paa lovlig maade at intale sin Fordring. Det idømte udredes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfær efter Loven.

Lars Meehuus mod Jørgen Freim og Østen Jordal
Eragtet.

Forinden Høste Tingets Slutning har Jørgen Freim anmeldet sit Svagheds Forfald, og da de Laugdagede Vidner saaledes ikke til Forklaring ere fremstillede; saa igientages den forrige Laugdagelse, hvorved Torbiørn Jacobsen og Haaver Larsen Lothe under Faldsmaal haver at møde til næste Som/m/er Ting, deres Vidnesbyrd at aflegge, og Citanten besørger denne Kiendelse for alle vedkommende lovlig forkyndt.

Anno 1778, den 8de December, blev Retten satt paa Jondals Tingstæd Hærandsholmen, for at afsige Dom eller Kiendelse udj den paa afvigte Høste Ting optagne Sag. Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Even Berg el: Wadsel. Lars Ougestad. Christopher Aase. Ole Larsen Drage.

Hvorda! udj Sagen anlagt af Johannes Espeland mod Lars Underhougen.
Kiendelse.

Den instævnte Lejlænding Lars Underhougen har paastaaet sin Forbedrelse paa Gaarden erstattet, men ikke godtgiort hvormeget sam/m/e beløber til,

1778: 136

ej heller er fra Citantens Side den fornødne Oplysning fremkommet; thi udfløttes Sagen til næste Ting, til hvilken Tid Lejlændingen Lars Underhougen haver at besørge en lovlig Besigtelse over sine Forbedringer paa Gaarden, og sam/m/e i Rette lægge. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Anno 1778, d: 8de December, blev Retten satt paa Østensøe Skibreedes Tingstæd Hærandsholmen, for at afsige Dom eller Kiendelse udj den paa afvigte høste Ting optagne Sag, som formedelst andre berammede Forretninger og høste Tingene ej før nu kunde blive afsagt, overværende efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Arne Larsen øvre Axnæs. Niels Hagtorsen Wangdal. Knud Amundsen Tvedt. Siur Bertelsen nedre Axnes.

Hvorda! udj Sagen anlagt af Ellef Axnæs mod Hiermund Næss afsagt
Kiendelse!

J denne Sag er fremlagt endeel Documenter fra Contra Citanten{s}, og udj samme paastaaet at have contra Regning, som i Jnlæg af 14de Maj d: A: er anført. deraf haver hoved Citanten tilstaaet det som i Skifte er anført, men sam/m/e Skifte brev er ikke i Rette lagt, ej heller Regningen saa bestemt at derefter kan afsiges Dom. Fra hoved Citantens Side mangler og Reigning paa hans tilgodehavende; thi udfløttes Sagen til næste Ting, til hvilken Tid Parterne haver at fremkom/m/e med det fornødne til deres Sags oplysning, og hoved Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Anno 1778, den 11te December, blev Retten satt paa Kinservigs Skibreedes Tingstæd Utne, for i følge den sist i Aastæds Sagen paa Gaarden Kraagevig, som her paa Tingstædet var behandlet d: 26de October afvigte, afsagde Kiendelse at afsige Dom; Retten beklæd med

efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddomsmænd: Peder Torjelsen Hause, Jørgen Pedersen Jaastad, Torjuls Torjulsen yttre Jaastad, Ole Olsen Rejsætter, Ole Larsen Trappetun, Niels Michelsen Ulgenes, Matias Matiasen Frønes, og Svend Olsen Trappetun.

Udi Aastæds Sagen imellem Kraagevig og Rogde, blev, efterat Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret og om Dommen bleven eenige, undtagen hvad Omkostningerne angaar, hvorudi Jørgen Jaastad ikke med Sorenskriveren og Laugrettet var eenig,

Avsagt Dom!

Enhver vil og bør forsvare saavel sin Eiendoms som Brugs Rett. Dette er Grunden, hvor ubetydelig det omtvistede end synes, til denne langvarige og kostbare Proces. Opsidderne paa Gaarden Rogde paastaaer een Eiendoms Rett til Udmarken eller Field støkket Olgesætter Haug kaldet; Kraagevig derimod formeener, om ikke fuldkom/m/en Eiendom, dog Brugs Rett sam/m/estæds til saa kaldet Smale Beedning efter lovlig hævd. Rogde har formeent og ligesom uddrevet Kraagevig fra saadant Brug; denne har da maattet anlegge Sag. her bliver at paaskiønne, hvorvidt Parterne ere berettigede, den eene at udelukke fra, og den anden at benytte sig af bemeldte Brug eller Smale Beedning. Acten viiser, hvor mange Vidner paa begge Sider, og paa hvilken de fleeste beslægtede, ere førte. Hoved Citanternes først afhørte

1778: 136b

Vidner, naar end og de 2de sidste, Jørgen Kraagevig og Anna Rogde, som nær beslægtede, undtages, forklare[r] intet om Eiendom i bemeldte Olgesetter Haug, men, at Kraagevig stedse har haft Smale Beedning der, saavelsom fleere Grander: Aakre, Skaaltvedt og Qvæstad; at Rogde ej har betient sig deraf, og ej slaaet Høe oven for Svart Opsen, paa Situations Cartet benærket, og neden under Olgesæt Haug beliggende. Af de Contra Citanternes Vidner, som benævner Brug og Eiendom, er det ligeledes forklaret, at Kraagevig saavelsom de fleere Gaarden har brugt Smale Beedning i den ommeldte Olgesætter Haug. Contra Citanterne ville beviise deres Eiendom med de Vidner, som sige[r]: Rogde har, eller de har hørt, at de har Eiendom i Olgesæter; at Rogde kunde uformeent benøtte sig af Beedningen der; at de har givet andre Tilladelse at sætte Hester sammestæds; at Kraagevig har ingen Eiendom, som grændser til Olgesæter Haug; at Kraagevig skal have budet Betaling for saadan Beedning. Dette sidste bortfalder, da Vidnerne deels ere Parter og boende paa Rogde; melder ey, at saadan Handel virkelig er sluttet, men passeret for omtrent 20 Aar siden. De øvrige Vidner har ey hørt det af Krogevig, men af Rogde mændene selv. Her gives da Formodning til Eiendom; men skulle samme kunne udelukke Hævds Brug; saa følger af sig selv, at de fleere Gaarders Opsiddere, til denne Sag ustævnte, maatte saavelsom Krogevig betages Brug og Beedning i om/m/eldte Olgesæter Haug, og da saadant Brug baade er omvidnet og anmeldet af Beneficiario: saa reserveres deres lovlige Rett. Endelig har Contra Citanterne fremlagt en Mærkeskiæls Forretning af 26de Maj 1755 til deres Sags Styrke, formeenende derved at beviise Krogevigs Grændse Strækning; men det befindes, at bemeldte Forretning, som for meere end 20 Aar siden passeret, aldeeles ikke angaar Rogde, eller Olgesæter der findes benævnt. Niels Jacobsen af Rogde har iblant andre været Vidne. Den Sag var imellem Krogevig og andre Naboe Gaarder, og reiste sig af Beedning i saa kaldet Engesæter og Wiger-Hage, Olgesæter Haug, som det her omtvistede, Aldeles uvedkommende. Vel har Contra Citanterne ikke ved Adkomst Breve, Mærkeskiæl, eller deslige, beviist deres Eiendom i Olgesæter; men, da hoved Citanterne har ligesaa lidet beviist, som directe paastaaet samme: saa kan de første efter dette nu passerede ikke frakiendes Eiendommen. Men da Opsidderne paa Gaarden Krogevig fuldkommen har beviist, at have i meere end Hævds Tid brugt og betient sig af Smale Beedning i den benævnte Olgesæter Haug: Saa Kiendes hermed for Rett: At de i følge Lovens 5 Bogs 5 Capitul, 3 og 4 Art:, fremdeles som forhen ubehindret

bør bruge Smale Beedning i nokmeldte Olgesæter Haug, ligesom og nyde den sædvanlige Vej, som brugelig{t} været haver, dog tilholdes de at vogte Smalerne, at de ej foraarsager Skade i Contra Citanternes Ager eller Høe Slaatte, under lovlig Tiltale. Og da

1778: 137

Opsidderne paa Gaarden Rogde, Niels Jacobsen, Niels Knudsen, Aschield Wiglichsen midt Sexe, Jon Pedersen, Hans Pedersen og Gunder Halsteensen Rogde, have anlediget denne Proces, og selv begiæret de mange udsættelser til større Bekostning; saa bør de og betale Processens Omkostning, iberegnet det fremlagde Situations Cartes Bekostning, med Tre og Tredive Rigsdaler, som efterkommes og udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anno 1778, den 1ste Junii, da Hardanger Sorenskriveries Justits Protocol blev brugt til andre Embeds Forretninger, blev Retten sadt paa Gaarden Walland i Østensøe Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes \og meddoms/ Mænd: 1: Lars Olsen Nedre Axnes. 2: Arne Larsen øvre Axnes. 3: Lars Larsen Moe. 4: Amund Siowatsen Kaldestad. 5: Hans Jacobsen øvre Wiig, og 6te: Lars Johannesen ibidem.

Hvorda! For Retten fremstod Siurs Samsonsen Walland og gav tilkiende, at have med mundtlig Varsel til i Dag inkaldet sine Naboer, Tosten Nielsen den ældre, Tosten Nielsen den yngre, Niels Christophersen, Ole Larsen, og Enken Ranwei Olsdr: med Laugværge Hiermund Olsen Næss, saavelsom Sogne Præsten hr: Blyt som Benificiarius til en deel i Gaarden Walland, og hr: Forvalter Elkier paa sit høye Herskabs Vegne som Eier af endeel i sam/m/e Gaard, for ved Sorenskriveren og Mænd at rette Byttet hvor giørligt kan være, og at høre Kiendelse hvorledes skal forholdes med Vandledning eller Veide Stæder, og endelig, efter Andeel at svare til Omkostninger. vilde fornem/m/e om de indstævnte mødte.

Alle de indstævnte mødte, undtagen Hr: Blyt, paa hvis vegne mødte hans Lejlænding Ole Larsen Walland, og Hr: Forvalter Elkier, paa hvis vegne mødte Lensmanden Jan Østensøe, som alle vedtoge lovlig Varsel.

Fra S: T: Hr: Blyt er Sorenskriveren tilsent et P: M: af Dags Dato, hvor i han begiærer Citanten tilspurgt om hans, neml: hr: Blytes Lejlænding Ole Larsen haver fornærmet Citanten paa Ager, Eng eller Andet, som kunde givet Anleedning til at Citanten Siur Samsonsen skulde forlange Øfrighed paa Stædet at skiælne imellem dem? Og i øfrigt paa sin Lejlændings vegne Protesterede imod nogen Andeel i Omkostningerne.

Siur Samsonsen svarede: at han ej har klaget paa hr: Blyttes Lejlændinger, eller de øvrige Gaardens beboere, og hvad Omkostningerne angaar, da om de ej skulde blive forligte, derom {da} hengav han det til Rettens Skiøn i sin Tiid.

Parterne var foreenet om Mærkerne. thi begav Retten sig ud for efter Anviisning at nedsætte Mærkeskiæl, og blev da ved Fodnesta Teigen kaldet, udj 1 stor Steen ved Søen hugget en Kors som viser op efter udj 4re efter hin anden udj lige Linie nedsatte Mærkesteene, fra sist bemelte Steen op efter udj et Skarv, hvorudj blev hugget en Kors som viser i Nord, paa den vestre

1778: 137b

Side af disse Mærker eier Siur, og paa den østre Side Niels,

fra sist bemelte Kors som viser i Nord udi en Mærkesteen ved Søe Veien, som viser tvert over en Ager kaldet Sæwer Ageren, i den Nordre Side af Ageren nedsat Mærkesteen, hvorudi

blev hugget en Gloppe som viser Needefter og i Søer udi en Mærkesteen nedsat paa den Søndre Side af Ageren, sam/m/e viser udj en Jordfast Steen, hvorudj blev hugget en Gloppe som viser nedefter udj 3de efter hin anden nedsatte Mærkesteene, som viser udj 1 Gloppe hugget i en Jordfast Steen ved Kirke skarvet og ned efter Kiørsel Vejen til Søes, paa den Østre Side eier Siur, og paa den Vestre Side Niels. Denne ommelte Teig som Siur Walland er tilhørende, kaldes Hauge og Tue Teigen,

derefter blev paa den Østre Side af bemelte Teig udj 1 stor Steen liggende udj Søen hugget en Gloppe som viser op efter i lige Linie, bemelte Teig bliver inhægnet med 12 Mærkesteene og 2de Glopper, sist bemelte Mærkesteen blev nedsat ved et Humle Giærde tet ved Gaardens Huuse, paa den vestre Side af disse Mærker ejer Siur og Niels, og Ole Walland paa den Østre Side;

udi samme Teig, Siur Walland tilhørende, ligger en Ager kaldet Stor Ageren, som tilhører Tosten Nielsen den ældre, der blev indhægnet med 29 Mærke Steene.

Derefter forføyede Retten sig paa den vestre Side af bemelte Fodnesta Teig kaldet, hvorudj blev begyndt ved Søen og nedsat i lige Linie 6 Mærkesteene og 3de Glopper, udj siste nedsatte Mærkesteen blev hugget en Gloppe som viser fra Nord til nordost, hvori sam/m/e Strækning blev nedsat 6 Mærkesteene og 4 Glopper, {hvor} den siste Gloppe viser udj Gaardens rette Kiørsel Vej, hvor denne Strækning tager sin Ende[.]? imellem Siur og Tosten Nielsen den ældre i samme Strekning ligger byttet tvert over en Ager som tilhører Tosten Nielsen den yngre, hvilke Part som ligger i bemelte Strekning er indhægnet med 6 Merkesteene, {paa} paa den Østre Side til Nordost eier Siur, og paa den Vestre til Nord eier Tosten Nielsen den ældre,

udi sam/m/e Strekning i bemelte Vej, da byttet var til Ende imellem Siur og Tosten Nielsen den ældre, eier paa den Østre Side Tosten Nielsen den yngre et lidet støkke Eng eller Bøe, som blev indhægnet paa begge Sider fra Siurs Eiendom med 1 Merkesteen og 2de Glopper.

Dernest blev begyndt ved en Ager, Siur tilhørende, kaldet Lange flekket, som ligger i de andres Eiendom, hvilke blev indhægnet med 10 Merkesteene, derfra til et andet Ager Støkke kaldet Homle hage Flekket, og Siur tilhørende, som blev inhægnet med 8 Merkesteene, derfra til en Ager, og Siur tilhørende, kaldet Hauge Flekket, inhægnet med 14 Mærkesteene.

Da saaledes Dagen med det passerede var forløben, beroer Forretningen til i Morgen.

Den paafølgende 2den Junii blev denne Forretning atter foretaget.

Og {blev} \i .rs er af .... LaugR: og Parter/, da ved øverste Ende af en Senge Bue, Siur tilhørende, byttet

1778: 138

Paa den Sødvestre Side, paa bemelte Side tilhører Niels Christophersen, og gaar byttet need og tvert over Senge Buen i Nordost, hvor blev nedsat en Mærkesteen, og i lige Linie efter en Vej nedsat en Mærkesteen udj bemelte Vej, derfra strakte Linien sig fra Nord til Nordwest udj 3de {efter} nedsatte Mærkesteene, udj siste Mærkesteen blev hugget en Gloppe som viser i Øst til bøe Giærdet, Siur eier paa den Nordlige og vestlige Side, og Niels paa den Søndre og Østre Side.

Da nu Nielses Eiendom havde Endt paa denne Kant, begyndte Siur atter sin ovenfor i T oven for fra den sistbemelte Gloppe og tvers over til bøe Giærdet, fra bøe Gierdet og end nu i bemelte Gloppe gaar i Linie fra vest til Sødvest udj 1 Mærke Steen, hvorudj blev hugget en Gloppe som viser fra Nord til nordvest udi Een Mærkesteen tet ved Bøe Giærdet, derefter begav vi os til sidst ommeldte Mærkesteen med Gloppe, som viser udj fire efter hin anden nedsatte Mærkesteene fra vest til Sødvest, hvor igien blev nedsat i {lige} Linie 4 Mærkesteene, paa den nederste eller Sørlige Side eier Siur, og paa den øverste eller nordre

Side eier Tosten Nielsen den ældre. lige derf{o}r\a/, nemlig ved bøe Giærdet, som den sist ommeldte Mærkesteen er nedsatt, gaar byttet ved bøe Giærdet i Linie fra Sør til Sørvest, hen tet ved Mels Støels Ledet, hvor blev nedsat en Mærkesteen som viser ned efter fra Sør til Sødost udj 2de efter hin anden nedsatte Mærke Steene, siste Mærkesteen viser til Veien, og følger efter Veien til en stor Steen liggende i Gaarden ved Siurs Damstøe, hvor blev hugget en Gloppe som viser til Siurs Senge huus paa den Vestre Side, Siur eier paa den Østre, Tosten Nielsen den yngre og Ole Larsen paa den Vestre Side, udj Siurs Eiendom staar af Gaardens Huuse som tilhører Tosten Nielsen den ældre, saasom Senge Huus, Løe, Fiøs, heste Stald, Floer og Damskykke, samt et lidet støkke Homle hage, alle disse Tomter og Homle hagen tilhører Tosten Nielsen den ældre; {hvorfra til}

en Ager kaldet Haug Ageren, Siur tilhørende, inhægnet med 33 Mærkesteene.

Derefter blev begyndt i Udmarken ved Stokke Ledet kaldet med Mærkerne, derfra ind efter i en Alfar Vei, og følger Veien til Brede Hellen kaldet, som ligger tet oven for Veien, hvor i bemelte Helle blev hugget en Gloppe som viser til Nordvest udj 6 efter hinanden nedsatte Mærke{r eller} Steene, som viser udj en Vej, hvor efter byttet gaar i lige Linie fra Sør til Sødost udi 2de Glopper, som viser efter bemelte Vei til bøe Gierdet ved Meelstøls Leedet, inden disse Mærker eier Siur, og hans Naboer uden om.

Derfra til Trette Teigen kaldet, som begynder ved Skippedalen ved 2de tilsammen kommende bekke, og følger byttet efter Bekkene, den ene paa den Østre og den anden paa den Vestre Side af Teigen, bemelte Bek paa Vestre Side rinder hen til Mærkes gierdet mellem Walland og Gaarden Ness, og den Bek paa Østre Side som meldt er, opefter indtil Byttet gaar {mærket} tvert over Teigen fra Sødvest til {Sødost} Nordost, hvor blev nedsat 4re Mærkesteene og 3 Glopper, inden disse Bekke og Mærker eier Siur, og uden om de andre hans Naboer.

Derefter blev begyndt paa en Teig kaldet Borsteen Lien, og begynder Byttet i Borsteen Bekken, hvor blev nedsat en Mærkesteen som viser

1778: 138b

Op efter i lige Linie fra Vest til Nordvest udj 3de nedsatte Mærkesteene og en Gloppe, siste Mærkesteen nedsat ved en Eeg som tilhører Siur halvedelen, hvori blev hugget en Gloppe som viser til Nordost udj 5 Mærkesteene, siste Mærkesteen viser udj Mærkes Giærdet imellem Walland og Berwen, og gaar nedefter ved Gierdet til Borsteen Bek, og følger Bekken til den første nedsatte Mærkessteen ved Borsteen Bek, inden disse Mærker Eier Siur, og uden om de andre hans Naboer.

Derfra til en Teig kaldet Hetlehovden, og begynder byttet i Fagrehaug Fieldet og op efter i Linie fra Nordvest til Nordost udj 7 efter hin anden nedsatte Mærkesteene hen til skiftes Skarv ved Mærkes Giærdet mellem Walland og Berwen, derfra vender Byttet sig til vest, og gaaer efter en Vej kaldet Berwens Veien hen til en liden Bek som vender sig fra Sødvest til Sør, og gaar efter bemelte liden Bek til Orm Uren kaldet, hvor udj en stor Steen blev hugget en Gloppe som viser til Nordvest udj 3de efter hin anden nedsatte Merkesteene som viser hen til en Vei, og gaaer efter Veien i Sør \udj/ 2de Glopper som viser udj bemelte Vej i Sør til Sødost udi et Skarv kaldet Aasen, hvorudi blev hugget en L Gloppe som viser i Sødost til Øst til Løng haug, derfra gaar byttet i Linie efter Hammerlaget fra Ost til Nordost, inden disse Mærker eier Siur, og uden om eier de andre hans Naboer.

Siur Walland begiærede at Retten vilde skiønne udj en Vej som ligger fra Gaardens Huuse til Søes, hvori render en liden Van[d] løbning undertiden mellem ham og Tosten Nielsen den ældre, om ikke de skulde have den hver sin Tiid eller Uge, hvorom bemelte Siur og Tosten bleve saaledes Foreenede, at de skulde bruge den hver sin Uge, og begynde med bruget hver Løverdag.

Siur Samsonsen Walland lod tilspørge sine Naboer om de var fornøyet med den/n/e Steenings Forretning, hvortil de alle svarede: at de \alle/ var fornøyet dermed; tillige tilspurgte han dem om de vilde betale ham denne Forretnings Bekostning, da han tilbød dem at betale det halve, hvortil de alle svarede at de henskiød det til Rettens Dom \om eller/ hvormeget de skulde betale, og Siur paastod for Rettens Underholdning i det ringeste 6 rd:
Videre havde Parterne ej at erindre paa nogen af Siderne.
Derefter bliver at beregne denne Forretnings Omkostning som følger: 2 Dages Forretning 3 rd:, Skyds 2 Miil á 2 mrk:, er 4 mrk: frem, og tilbage \leveret in Natura/, Diet Penge eftergives, Fogden for Laugrettes opnævnelse 1 rd:, Lensmand[en] for sin opvartning ved Retten, 1 rd:, Laugret i 2 Dage á 1 mrk: 4 s: Dagen, er 2 rd: 3 mrk:, Tilsammen 8 rd: 1 mrk:, som af Siur Walland er betalt; og saaledes denne Forretning sluttet.

1778

.....

1779

(1779: 138b)

Anno 1779, den 7de April, blev Retten satt paa Gaarden Nedre Espe, beliggende udj Kintservigs Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Lavrettes og meddoms mænd: Peder Torjelsen Haugse, Tobias Pedersen Isberg, Haldor Larsen Mæland, Ole Jærandsen ibid:, Wier Tomasen

1779: 139

Haugstwedt, Peder Pedersen Frøswiig, Niels Torbiørnsen Haugse, og Lars Østensen Jaastad.
Hvorda! Peder Jørgensen Espe paa sin Sviger Fader Siur Knudsen Espes vegne /: som selv var ved Retten tilstæde :/ anmeldte, at bemelte hans Sviger Fader havde ved mundtlig Varsel til denne Tægte Dag ladet indkalde sin Naboe Haldor Olsen Espe angaaende en Vej som bemelte Haldor Olsen haver tiltaget sig at bruge over Siurs Ager og Bøe, at høre Vidner om sam/m/e og modtage Dom, sam/m/e Vei at aflade, ligeledes at høre Vidner eller beviis om den Muur som for sam/m/e Ager var opsat, og siden af Haldor nedbrudt, og sam/m/e {Vej at} Muur ved Dom blive tilfunden at istandsætte, og endelig, at høre Vidner om at han, nemlig Haldor, haver udbrødet merkeskiæls Steene ved Tunet og Kirsebær Garen, og om alt Dom at anhøre for saavidt sam/m/e af Retten ulovlig ansees, og Processens Omkostning at erstatte. Anmeldte dernest at have under Faldsmaal ved mundtlig Stevning indkaldet til Vidner om Veien: Haldor Tobiasen Helland, Tosten Jærandsen Mæland{sen Mæland}, og Ole Haldorsen Espe. ligesaa til Vidner om Mærkesteenenes nedbrydelser er under Faldsmaal indstevnet bemelte Ole Haldorsen Espe og Haagen Olsen Espe. end nu til at Vidne om Veien er indkaldet under Faldsmaal Lars Haldorsen Mæland. tillige anmelte Citanten at have tilstæde godvillig mødende Vidner, nemlig om Veien, Helje Jacobsen Mæland, og om Mærkesteenenes nedbrydelse, Jon Knudsen Staen og Østen Østensen Mæland samt Aschield Østensen Mæland. vilde dernest fornemme om de indstævnte møder:
Haldor Olsen Espe mødte for Retten og vedtog at være stævnet paa disse Poster, og havde faaet lovlig Varsel, saa mødte og alle de indkaldte Vidner tillige med de godvillig mødende. hvorefter Citanten begiærede sine Vidner fremkaldede og afhørte, og fremstod
1ste Vidne, Haldor Tobiasen Helland, \Farbroder til den instævnte/, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: paa Citantens Spørsmaal, om nogen af Haldor Olsens Formænd har brugt

den vej over Bierke Ageren, der hører Citanten til, som nu Haldor Olsen nogen Tid haver brugt at kiøre over? Sv: J den Tiid Vidnet var her, som er 39 Aar siden, kiørte ingen paa den Vej som nu Haldor Olsen bruger over Citantens Birke Ager, eller der var nogen bestandig vej. Vidnet er fød her paa Gaarden, og er 66 aar gl:

2det Vidnet, Tosten Jærandsen Mæland, \53 Aar gl:/, aflagde Eed, og paa Spørsmaalet til forrige Vidne \Sv:/, at i den Tid han tiente her for ongefær 28ve Aar siden, brugte Haldors Formænd ej den paastævnte vei, ikke heller var sam/m/e brugt førende Haldor kom til Gaarden, men hvad den er sid\en/, ved Vidnet ikke om.

3de [Vidne], Ole Haldorsen Espe, Fader til den instævnte, aflagde Eed, og Svarede han paa forrige Spørgsmaal til de andre Vidner, den Tiid Vidnet Styrte den deel af Gaarden som nu Haldor Olsen bruger, blev ej kiørt over den bemelte Biirke Ager, men den vej som siden er anlagt over sam/m/e,

1779: 139b

er giort af Haldor siden han kom til Gaarden, ongefær for 19 eller 20 Aar siden: videre spurgte Vidnet: om Haldor, strax han kom til bruget, begyndte at kiøre over bemelte Ager, eller hvor lenge efter han kom til Gaarden: Sv: veed ej hvad Tiid Haldor begyndte at kiøre den bemelte Vej.

De 3de forbemelte Vidner afskediget. bad dernest frem kaldet

4: [Vidne], Lars Mæland, og godvillig mødende Vidne Helje Jacobsen Mæland, og begge tilspurgt: om ikke Citantens Formand Amund Knudsen i deres nærværelse og efter at have kaldet dem til at være overværende, tilspurgte Haldor Olsen om han vilde aflade den nye, og tage den gamle vej igien: Helje Jacobsen Mæland Svarede efter aflagde Eed: at Haldor Olsen sagde paa Amunds Spørsmaal, det han vilde bruge vejen som han havde begyndt, nemlig vejen over Bierke Ageren. Lars Mæland sagde efter aflagde Eed: at han, som en gl: mand der nu er 72 Aar gl:, ej kunde erindre noget af dette. nok spurgte Peder Espe Vidnet Helje Jacobsen, hvad Amund da sagde den Tiid Haldor ej vilde afstaae vejen? Vidnet hørte ej at han sagde andet en!! (end) med Vidnet, at Retten fik at skille ham og Haldor ad. Vidnet sagde ellers at dette passerede for omtrent 13 Aar siden. Haldor Olsen Espe bad Vidnet tilspurgt, om Amund den Tid forbød ham at bruge veien over Birke Ageren, Sv: Nej, han hørte ej noget Forbud, men bad kun Haldor at lade af at kiøre Vejen. Vidnet sagde sig 66 Aar. Er derpaa afskediget.

5te Vidne, Magne Tostensen Espe, som, efter at Eedens Forklaring ham af Lov bogen var forelæst, med Formaning om Sandhed, aflagde Eed. Peder Espe tilspurgte dette Vidne, om han veed i hvad Tilstand den mur nu er som af Siur Espe blev sadt om det Støkke af Birke Ageren, som efter Forlig af 18de Juni 1774 akulde tilhøre Siur Espe paa nederste og inderste ende af Bierke Ager, og af hvem sam/m/e Muer er nedreven. {Vidnet} \Sv: Muren/ er nu ej i den Stand som da Vidnet var med at mure den for 3 eller 4 Aar siden, da der er nogen steene af sam/m/e kom/m/en, men veed ej hvem sam/m/e har taget af, sagde ellers at sam/m/e Mur ligger i Vejen for Haldor Olsen naar han skal have Vejen over Bierk Ageren. Vidnet afskediget.

Peder Espe paa sin Sviger Faders Vegne frem lagde en Mærkeskiels Forretning af 21de September 1741 begyndt, og sluttet den 28de Nov: 1741, til Actens Følge, og saavidt giøres Fornøden Acten tilført, saal: derefter begiærede Vidnerne om mærkerne eller mærkesstenes nedbrydelse frem kaldet og afhørt, hvorefter fremstod

6te Vidne, Haagen Espe, som aflagde Eed efter Loven. Peder Espe begiærede dette Vidne tilspurgt, om han saa at Haldor Espe udbrød en mærkessteen, som staar benævnt i oven nævnte Steenings Forretning,

1779: 140

og er den 3de Steen fra baade Skyken!! (nøstet), som viser ned i nederste Jørnet af Kirsebær garen /: hvilken er paa nest siste blad i Forretningen benævnt? Vidnet Sv: at han har boet her paa Gaarden i lang Tid, og været paa Gaarden siden den bemelte Forretning blev holt, sagde at han for 5 eller 6 Aar siden saa at Haldor Espe opbrød den omspurgte Mærkesteen, og da var Vidnet kun et lidet Støkke fra Stædet, men saa ej efter hvor Haldor giorde af Steenen. Citanten begiærede Vidnet tilspurgt, om Haldor da var allene, eller han havde nogen med sig? Nej, saa ej at der var nogen med ham. Vidnet sagde ellers paa Rettens tilspørsel, at den bemelte Steen var Jordfast, og i sam/m/e hugget Mærke, men ej Steen sat ned af Retten ved Vidner.

7de Vidne, Jon Knudsen Staen, Broder til Citanten, som aflagde Eed efter Loven. Citanten bad Vidnet tilspurgt om han ikke var i Arbeide hos Haldor Espe for nogen Aar siden, da han optog en Mærkesteen, som efter bemelte Forretning stod tet ved baade Skyken, og viste ned i Vejen, og hvad der da blev sagt til Haldor, tilligemed hvad {hvad} Svar han gav? Vidnet var i Arbeide hos Haldor Olsen Espe for omtrent 12 Aar siden /: er nu 62 Aar gl: :/ da han byggede et huus tet ved mærkesteenen, og saa da at den omspurgte mærkesteen, efter Haldor Olsen Espes Ordre af Arbeiderne blev optaget, og blev lagt under huuset, videre sagde han, at der tydelig vises en Gloppe i Steenen, og at Gloppen sam/m/e Tiid blev viist Haldor Espe, men da Vidnet sagde at der var mærke i Steenen, sagde Haldor at byttet gik efter Vejen.

8de Vidne, som godvillig mødende, Østen Mæland og Aschild Mæland, som aflagde Eed efter Loven. Citanten begiærede dem begge tilspurgt, om de ikke hørte af afdøde Peder Samsonsen Frøswig, som var i Arbeide med forrige Vidne hos Haldor Olsen paa den Tid, at steenen skulde blive optagen, hvad han siden Talte om den/n/e Gierning? Sv: For ongefær 6 Aar siden, da de begge vare her tilstæde med Peder Frøswig, thi her skulde da blevet en Aastæds Sag om dette med meere, \men/ blev Forligt, hørte de at Peder Frøswig Sagde: havde han været Ven paa Espe før, maatte han nu blevet Fiende, om han skulde have vidnet. og tillige sagde efter Tilspørsel af andre som var da tilstæde: at han ej rørte Steenen førend den var kom/m/en af Bolet. videre spurte Citanten, om Peder Frøswig da ej talte mere om den Gierning. Svar: Nej! Vidn: afsk:

Vidnet Ole Haldorsen begiærede Citanten tilspurgt, om han viste hvor den Steen er bleven af, som efter Steenings Forretningen af 1741 skulde staae ved Jørnet af Kirsebær hagen, og om det ikke er den selvsam/m/e Steen som ligger i en Muur under en Kissebær have som Haldor Olsen haver opmuret siden han kom til Gaarden? Veed intet derom, siden han ej har seet Steenen paa lang Tiid, men naar han faaer see den, saa kiender han nok sam/m/e, er derhos saa gam/m/el at han ej uden stor besvær at kom/m/e ned og see den. Citanten Reserverede sig hans nærmere Forklaring om fornødiges.

Sorenskriveren med Laugrettet

1779: 140b

fant fornøden at eftersee den omvundne Vej paa Bierk Ageren med videre, og blev os da af Parterne Anviist Vejen som Haldor har anlagt over Ageren Birk Ager, som ligger noget neden for Gaardens Huuse, hvilken Ager er meget brat, Vejen gaar til den nederste Ende af sam/m/e Ager, og siden ind efter til Haldors andre Agre. Noget der inden for, midt i Veien, anviste Parterne Muren som er opsat ved den inderste Ende af forbemelte Ager, eller et lidet Støkke Ager, som siden er tillagt denne, var nu ej høyere end mand kunde kiøre over den, Vejen over Ageren Birke Ager bruges kun til at kiøre hævden ud om Foraaret, og som/m/e tider om Høsten at kiøre Korn Stør.

Da Sagen synes at være af betydenhed, fant Retten fornøden i Vidnernes Overværelse at eftersee de omvundne mærkesteene, og blev da den af 6te og 7de og 8de Vidne bemelte Steene \befunden/ at være borte.

Haldor Espe begiærede Sagen udsat for at udstæde Contra Stevning og føre Vidner om det siste Forlig.

Peder Espe paa Citantens vegne fremlagde til Actens Følge en Steenings Forretning eller Forlig af 6te October 1773, og sluttet 18de Juni 1774, hvoraf han begiærede det incirclede Acten tiltagen, saal: havde ellers ikke noget mod den Forlangte udsættelse.

derefter blev saaledes

Eragtet

Den forlangte Anstand billiges, men da der nu er saa mange berammede Forretninger at Tiden ej kan bestem/m/es til Forretningens foretagelse, saa skal Parterne betimelig til kiende gives hvad Tid sam/m/e kan blive foretaget. ved endelig Dom skal Omkostningerne blive paakiendt.

Denne Forretnings Omkostning beregnes saaledes: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skydsen haver Citanten besørget til Aastædet, tilbage eftergives formedelst andre Forretninger. Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmanden for at tilsige Laugrettet og gaae Retten til haande, 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s: pr: mand, er 2 rd:, tilsam/m/en 7 rd: 2 mrk: Som af Citanten blev betalt.

Anno 1779, den 8de April, blev Retten satt paa Gaarden Nedre Espe, beliggende udj Kintzerwigs Skibrede og Ullenswang Kirke Sogn, for at behandle efterskrevne Mærkeskiæls Forretning, Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Lavrettesmænd: Peder Torjelsen Haugse, Tobias Pedersen Isberg, Haldor Larsen Mæland, Helje Olsen Aase, Wier Tomasen Haugstwet, og Niels Torbiørnsen Haugse.

1779: 141

Hvorda! For Retten fremstod Brøderne Haldor Olsen Espe og Tobias Olsen Espe og anmeldte, at de var foreenet at deres eiende 3 Løber Smør \i Landskyld/ her i Gaarden Espe skulde ved lovlig Mærkeskiæl blive Skiftet fra hin anden, hertil havde de ej Stævnet nogen af deres Naboer, da de ej attraaer nogen Mærker mellem sig og Naboerne nedsatte, begiærede dernest at Retten vilde begive sig i Marken, for efter deres Anviisning at nedsette Mærker.

Og blev da begyndt i Udmarken som følger:

Ved Dybeviig Sanden, udj en stor Steen liggende i Fiæren, huggen en Kors som viser lige op efter udj 3de efter hin anden i store Steene hugne Korser, den siste ved Vejen viser ud efter lige efter Vejen til Haagen Olsen Espes bytte eller Mærkegaar. Tobias eier uden og neden for, og Haldor inden og oven for disse Mærker.

Ved Søen i Dybeviig, i et Skarv, hugget en Kors som viser op efter Løbet i Biørneflaat veien, hvor der er hugget en Vinkel som viser ud efter lige med Vejen til Biørneflaat Skarvet, hvor der atter er hugget en Vinkel Glop/p/e, som viser lige op efter i 3de efter hin anden huggede Korser i Steener, den siste er hugget i en Steen under Kul Graven, som atter viser lige op efter til den øverste Aldals Vej, hvor der atter i en Steen er hugget en Vinkel Gloppe, sam/m/e viser atter lige ind efter med Vejen til en Steen liggende i Aldals Garen, hvor der er hugget en Vinkel Gloppe. Ved Søen i Dybeviig eier Haldor paa yttre Side af disse Mærker, og Tobias paa indre Side. og oven for Biørne flaat Veien eier Haldor ligesaa uden for, og Tobias inden for.

J en Steen udj Fiæren i Raae Dalen hugget en Kors som viser efter Bekken op til Aldals Gar[e]n, i en Steen huggen en Kors som viser lige op efter med Garen til en forommeldt

Vinkel Gloppe i Aldals Garen. Tobias ejer paa Nordre, og Haldor paa søndre Side af disse Mærker.

Paa indre Side af Mærkes Garen paa Riis ved Kirke flaat Vejen, udj en Jordfast Sten huggen en Kors som viser ligemed Vejen ind og op efter, atter udj en Jordfast Steen huggen en Vinkel Gloppe som viser lige op efter Rinden udj 3de efter hin anden udj Skarv hugne Korser, siste Kors viser op efter i en Vinkel Gloppe udj et Skarv ved Anger haug Veien, sam/m/e viser ind efter til et Bierg, hvor der hugget en Kors, som er ende Mærke, inden og neden for disse Mærker ejer Haldor Olsen, og oven og uden for ejer Tobias.

Ved Kulle Leed er hugget en Kors som viser \op/ i 3de Korser hugget i Skarv og Jordfaste Steene, den siste under Bacheberg Garen, er ende{n} Mærke; Haldor eier inden for, og Tobias uden for disse Mærker.

Ved Bøegars Leed paa indre Siden udj et Skarv huggen en Kors som viser lige op i en Kors udj en Steen under et Upser lag, derfra i en nedsat Mærke Steen, hvilken viser op efter i en Kors under Lie Garen, som er

1779: 141b

Ende Mærket. Haldor eier paa yderste Side, og Tobias inden for sisse Mærker.

Jmellem Nye Slaaten og Sortham/m/er Slaatten ved Garen er nedsat en Mærkesteen som viser i en Gloppe i en stor Steen under Sorthammer Berget, Haldor ejer uden for, og Tobias inden for.

under Madbordet kaldet blev hugget en Kors i en Steen som viser lige op efter i 3de andre huggede Korser, den øverste i Sorthammer Bierget, Haldor ejer inden for, og Tobias uden for.

ved Sorthammer Garen er nedsat en Mæskesteen som viser lige op i en Jordfast Sten, hvori er hugget en \ ^ / (Vinkel) Gloppe som viser lige efter gange Vejen over Dalen i en Jordfast Steen, hvori er hugget en Gloppe som viser i en Mærkesteen under Erichs hæse og lige i Elven. Haldor ejer neden og uden for, og Tobias inden og oven for disse Mærker.

ved Erichs Rinden er hugget en Vinkel Gloppe \i en Steen/, som viser i en Kors i et Skarv ved Elven, forbemelte Vinkel Gloppe viser udj 2de andre Korser, den øverste i Bierget i Otto, som er Ende bytte, paa den yttre og øvre Kant eier Haldor, paa den indre og nedre Side ejer Tobias.

ved Sort hammer Træe blev i en Steen ved Haldors Løe hugget en Kors som viser lige ud i en Mærkesteen, Haldor ejer under, og Tobias oven for disse Mærker.

under Tobias sin Løe tet ved Garen i en Steen hugget en Gloppe som viser lige op i en Kors i en stor Steen, uden for Gloppen er Haldors Eiendom, og inden for Tobias sin Eiendom, og ved bemelte Kors ejer Haldor inden for, og Tobias uden for, da dette er et Kors bytte.

J Støls Marken er følgende Mærker,

fra Jons Vaet gaar byttet i den yste bek lige op til den Søndre Side af Øyer haugen og lige til Fieldet, Haldor ejer uden for, og Tobias inden for.

Sort hammer Klejven, en nye udslotte, tilhører Haldor det som er oven og inden for Lie Garen. Slaatte Træet i Raaen tilhører Tobias, men Haldor ejer Skoven. Slotte Træe i Anger Ufsen tilhører Tobias baade Skoug og Mark. Fægangen i Udmarken er til fælles som før, men hvad som for resten er udskift, undtagen Slaatterne, angaar kun Skougen.

Derefter blev begyndt med Bøen:

under Røyne kløv Løen blev hugget en \ ^ / (Vinkel) Gloppe i en Sten som viser ned i en Mærkesteen ned i Dalen og lige efter Upsen i en anden Mærkesteen, derfra i en Vinkel Gloppe i Rinden, som viser ned i \en/ Gloppe mit i Rinden, fra den igien til en Mærkesteen under Rinde hæsen, sam/m/e viser ind i en Vinkel i Vejen som er hugget i en Steen. dette

Mærke viser ned efter Vejen lige ned til Hygger Ageren. Haldor ejer inden og oven for Bøen og Skouven, og Tobias uden og neden for Bøen og Skouen.
under forbenævnte Hygger Ager, ved Vejen, huggen en kors i en Jordfast Steen, som viser lige ned efter med Veien udj

1799: 142

3de efter hin anden i Steen huggede Korser. fra siste Kors gaar byttet tvers udover i en nedsat Mærkesteen, sam/m/e viser i en Kors udj en Steen ved Ageren Krogen. paa den indre Side af disse Mærker og neden for sam/m/e ejer Haldor, men paa den yttre og øvre Side ejer Tobias.
neden under Huusene ved Søe Vejen, udj en Steen huggen en Kors som viser tvers over Vejen. der neden under ejer Tobias, og oven for Haldor.
J øvre Enden paa Dals Ageren, udj en Steen huggen en {Kors} Vinkel som viser lige ind og op efter Vejen til en Kors hugget i en Jordfast Steen under Jldhuus Ager Rejnen. Uden og oven for ejer Tobias, og inden og {oven} \neden/ for ejer Haldor.
alle disse Mærker som er benævnt paa Bøen, deler Eng med Skouv, men ej Ager. Ageren er saaledes deelet:
J nederste Rene af Flaaten er hugget en Kors i en Jordfast Steen som viser lengere op i Ageren i en Gloppe hugget i en Steen som viser atter op efter udj 2de efter hin anden i Steene, som er Jordfaste, hugne Korser. inden for disse Mærker ejer Haldor, og uden for Tobias Ageren.
J Birke Ageren, i den nederste Ende, nedsat en Mærkesteen som viser op efter til en Jordfast Steen, hvori er hugget en Kors som viser op efter under Baken, hvor der er sat en Mærkesteen. inden for eier Haldor, og uden for Tobias Ageren.
Udj Jldhuus Ageren, i øverste Ende, er udj en Jordfast Steen huggen en Kors som viser tvers over Ageren til en anden Kors i en Jordfast Steen. neden for ejer Haldor, og oven for Tobias Ageren.
I Krog Ager, paa inderste Side, hugget en Kors i en Jordfast Steen som viser tvers ud over Ageren udj en Ditto Kors, Haldor ejer under, og Tobias {uden for} oven for.
Brøderne anmeldte at der var endnu en Ager som kaldes Hygger Ager, som deres Fader Ole Haldorsen brukte til Vilkaar, og skal have saalænge han lever, men naar han døer, skal denne Ager tilhøre Tobias Olsens Brug allene.
Enhver beholder Tomterne til sine Huus lige som Huusene staar, og et Qværn huus Tomt skal Haldor have Frihed at udvælge sig hvor han vil.
Grunden til Frugt Træerne tilhører den som Træerne ejer.
Af de 2de Almer som staar ved huusene, skal Haldor have den nederste og Tobias den øverste af disse Alme Træer.
en hver ejer Sobdønger paa det Plads som de Plejer at udkaste sam/m/e.
Een Æble have tilhører Ole Haldorsen, og staaer oven for huusene, naar Ole Haldorsen døer, skal den/n/e deeles imellem brøderne.
Een Søe Bue Tomt skal Haldor have ved Søen under Kiørsle Vejen, og saa langt fra Vejen at sam/m/e ej derved forhindres.
Smiden tilhører Tobias, og Nøstet tilhører Haldor.
Parterne declarerede at her endnu er Toe Teiger inde paa Stranden, Moshammer Teigen og Kabrite Teigen, som ikke er udst{ædet}\eenet/,
og da nu Dagen er næsten til Ende, saa kan sam/m/e Teiger, som ligger den ene 1 Fierding, og den anden ½ Fierding herfra, den/n/e Tiid ej blive udstænet, men Parterne begiærede at de i nogle mænd af Laugrettes nærværelse kunde udstene desse Teiger, og siden faa det Protocollen tilført.
Det tilførte blev Parterne forelæst, og sagde de at Mærkerne ere alle deres Foreening.

Da intet videre var at tilføre, siden Parterne deeler de paa Laugrettes og Sorenskriverens

1779: 142b

Underholdning anvendte Omkostninger, bliver til slutning at anføre denne Forretnings Omkostning: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, Tvende Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skyds fra Hesthammer her hid 2 miil, 4 mrk:, tilbage ligesaa 4 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmanden for sin opvartning ved Retten, og for at tilsige Laugrettet, 1 rd:, Laugrettet pr: mand 1 mrk: 8 s:, er 1 rd: 3 mrk:, Tilsammen 8 rd: 1 mrk: Parterne betalte hver sin halve deel af Omkostningerne.

Før Retten blev ophævet indfandt sig Haldor Olsen Espe og Peder Jørgensen Espe paa sin Sviger Fader Siur Knudsens vegne og declarerede, at den Sag som den 7de April her var behandlet og Protocollen tilført, er imellem dem venlig Forligt, desuden sagde Haldor Olsen at han vilde give til {de} Kintserwigs Præstegiælds Fattig Cassa 10 rd:, som skal betales til Lensmanden Jon Haugse inden 14ten Dage efter Dato, for at de bøder som ved endelig Dom maaske efter Sagens beskaffenhed kunde tilfalde fattig Cassen, ej imod Loven skulde blive Forligt uden at de bøder som af Sagen kunde falde bleve betalt.

Anno 1779, d: 9de April, blev Retten satt paa Gaarden Howland, bel: udj Kintzerwigs Skibrede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Lavrettes og meddoms mænd: Peder Torjelsen Haugse, Haldor Larsen Mæland, Haldor Olsen Espe, Wier Tomasen Haugstwet, Tobias Olsen Espe, og Niels Torbiørnsen Haugse. saa var og tilstæde Lensmanden Jon Haugse.

Hvorda! For Retten fremstod Tosten Johannesen og Ole Heljesen med Søn Helje Olsen, som ejer den halve deel af Gaarden Hovland, og Tosten den anden halve deel, og begiærede at Retten vilde efter deres Anviisning {vilde} nedsætte Mærkeskiel imellem dem, sagde tillige at her i denne Sag ingen Stævning var udstæd, men at alt var efter deres Foreening.

Derefter blev af Retten efter anvisning sat følgende Mærker:

Ole Heljesens Biorle Teig indhægnet med 8te Mærker, \neml:/ et Kors hugget i en Sten ved Bekken, som viser op i en Mærkesteen i Ager Reenen, fra bemelte Steen til en X mit i Ager Reenen i en Jordfast Steen som viser op efter Bekken i en Jordfast Steen, hvori er hugget en Kors, derfra ind efter i en Kors udj en Jordfast Steen, atter i en Jordfast Steen inden for, hvori er hugget et Kors, denne viser i en nedsat Mærkesteen tet ved Mit Teige Bekken, som er ende Mærke, uden om ejer Tosten, og inden for disse Mærker som bemelte er Ole og Heljes, og kaldes Biorle Teig.

Udj en \Jorf:/ Steen ved Vetle Bekken er hugget et X som viser ud efter i Nordost til en Mærkesteen, derfra til en Jordfast Steen, hvori er hugget en Kors, derfra i sam/m/e Linie i en Mærkesteen som viser lige i Bøegaren. neden for mod Søen er Tostens ejendom, og oven for Ole og Søns ejendom, af disse Mærker Ole Heljesen og Søns Miøstøls Teig er inhegnet med et Kors hugget

1779: 143

i en Jordfast Steen ved bekken og hos agster vejen, som viser op i en Mærkesteen, og derfra op i en Jordfast Steen, hvor er hugget en V, som viser lige i Nord i en Mærkesteen i Miøstøls hougen, som viser i 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den siste viser i bøegaren. Tosten ejer oven for og inden for, og Helje med Søn neden og uden for disse Mærker.

Oven for Tostens Nøst, udj en Jordfast Steen, huggen en Vinkel Gloppe som viser i lige Linie {op} \ind/ efter udj 4re efter hin anden udj Steene hugne Korser, hvoraf den siste er hugget inde vd Elven. Neden under disse Mærker ejer Tosten, og oven for ejer Helje og Ole.

Ved Hude Hølen er hugget en Kors som viser ned efter til en anden Steen, hvori er hugget en X, den/n/e viser atter ned efter til Vejen, hvor udj en Jordfast Steen er hugget en Vinkel Gloppe som viser lige ud efter med sam/m/e Vej, hvor der igien i en Jordfast Steen er hugget en Vinkel Gloppe, fra sam/m/e gaar byttet ned efter til den foromeldte Vinkel Gloppe som er hugget i en Steen paa Nøst haugen. inden og neden for disse Mærker ejer Ole og Søn Helje, og uden og oven for ejer Tosten Johannesen.

Under Bøegaren ved Mit Teig bekken, udj en Jordfast Steen hugget en Kors som viser lige ned efter til Vejen udj en Jordfast Steen, hvori er hugget en Vinkel Gloppe, der viser efter Vejen i 2de Korser hugget i Jordfaste Steene, som viser atter med Vejen ind om Gaardens huuse, hvor der paa den nederste Side af Vejen i en Jordfast Steen [er] hugget en Kors, der viser lige ind efter til Elve braatet, udj en Jordfast Steen huggen en ^ (Vinkel) Gloppe som viser ind og op til Elven til en Steen, hvori er hugget en Kors. Paa nederste Side under Vejen ejer Tosten, og paa den øvre Side af Vejen ejer Ole og Helje.

Ved Qværne Dam/m/en, udj 1 Jordfast Steen hugget en Kors \som/ viser ud efter i 2de efter hin anden i Steene hugne Korser, hvoraf den siste viser ud og op i en nedsat Mærkesteen staaende paa Ager braatet, fra sam/m/e gaar byttet ind og op efter under Bøegaren, udj 1 Steen hugget en Kors, som er ende Mærke. Uden og neden for ejer Ole og Helje, tilligemed Holmen som ligger imellem Elvene, inden og oven for disse Mærker ejer Tosten.

Ved Bro-Enden paa den indre Side af Elven og øvre Side af Vejen hugget et Kors i en Jordfast Steen som viser ind efter Kiørsle Vejen til en Mærkesteen staaende paa Ager Leje paa øvre Side af Vejen, som viser lidet lengere ind i en Mærkesteen, hvilken viser op efter over Birke Teigen, udj 3de efter hin anden udj Steene huggede Korser, den siste viser op under Bøegaren i en nedsat Mærkesteen. Tosten ejer oven for og uden for disse Mærker, og Ole med Søn Helje ejer neden og inden for sam/m/e.

Paa nordre Side af Bekken, paa Øren, er nedsat en Mærkesteen som viser lige op efter Bekken og de derved udj 2de store Steener huggede Korser, den siste viser efter Bekken op efter til en Mærkesteen under Bøegaren paa den Søndre Side af Bekken. Tosten ejer paa Søndre Side, og Ole med Søn paa den Nordre Side af disse Mærker.

1779: 143b

Tosten Johannesens Sande Teig og Øre Flek Teig kaldet, er fra Ole og Søns Eiendom indhægnet med 3 Mærkesteene og 2 Korser paa den nedre Side, som viser fra Bekken til Elven, ligeledes paa øvre Side og paa Søndre Side den bemelte bek Vetle bekken kaldet, og paa den nordre Side Elven, inden for disse Mærker ejer Tosten oven, og neden for ejer Ole og Søn.

J Skarvet, kaldet Skiæret, hugget en Kors som viser i lige Linie op efter i 4 Mærker, hvoraf 2 er Mærkesteene og 2 Korser, den siste Kors under Bøegaren, oven for den anden Kors udj dette bytte gaar byttet lige efter bekken og de ommeldte Mærker. Tosten ejer paa Nordre Side, og Ole med Søn paa Søndre Side af disse Mærker.

Ved Søen paa den yderste Side af Vangsviig bekken nedsat en Mærkesteen paa den nordre Side, som viser lige op efter bekken i en Kors hugget i et Skarv paa Søndre Side af bekken, derfra gaar byttet lige op efter bekken til en Mærkesteen under bøe garen paa nordre Side af bekken. Tosten ejer paa Søndre Side, og Ole med Søn paa nordre Side af disse Mærker.

Atter ved Søen i Vangsvig nedsat en Mærkesteen som viser lige op efter, først udj en Jordfast Steen hugget en Kors som viser atter op efter udj en nedsat Mærkesteen, fra sam/m/e

gaar byttet lige op udj 3de efter hin anden udj Skarv huggede Korser, det siste er under bøegaren. Tosten ejer paa Nordre, og Ole med Søn paa den Søndre Side af disse Mærker.

Jmellem Vangsviig og Skiorte Teigen ved Søen, i et Skarv er huggen en Kors som viser op til en Mærkesteen under Kiørsel Vejen, hvilken viser op til en anden Mærkesteen, der viser ind i en Vinkel som tilforn er satt imellem \Gaard:/ Berwen og Howland. Ole med Søn ejer paa Nordre Side, og Tosten paa Søndre Side af disse Mærker.

under Eege haugen ved Berwe Teigen er i et Skarv huggen en Kors som viser ind til en anden Kors huggen i et Skarv der viser ind efter til en Vinkel huggen i en Jordfast Steen som viser op i et Skarv, hvor blev huggen en Kors som viser til bøegaarden. Ole med Søn ejer uden for og oven for, Tosten ejer neden og inden for disse Mærker.

Ved Søen paa Skree Næset er hugget en Kors i en Jordfast Steen som viser op til en {Mær} anden Kors hugget i en Jordfast Steen, hvilken viser op til en Mærkesteen under Kiørsel Vejen, denne viser lige efter Vejen ud i en Vinkel Gloppe huggen i en Jordfast Steen der viser ned til en Kors og i en Jordfast Steen liggende ved Berwe Teigen. uden og neden for ejer Ole med Søn, inden og oven for ejer Tosten.

Ved Vejen hos Skree Bekken er huggen en Vinkel i en Jordfast Steen, sam/m/e viser op efter bekken lige til bøe Gierdet, fra forbe{gaa}melte Vinkel gaar byttet ind efter Gange Vejen til en Kors hugget i en Jordfast Steen, hvilken viser ind til en Mærkesteen under

1779: 144

Gange Vejen, som viser ned til en Vinkel hugget i et Skarv, der viser ud og ned i en Jordfast Steen, hvori er hugget en V Gloppe som viser ned i 2de efter hin anden nedsatte Mærkesteene, den siste staar tet ved Søen. inden og oven for ejer Ole med Søn, uden og neden for ejer Tosten.

Et Støkke uden for Sægel Giær, i et høyt Skarv, er huggen en Kors som viser op til 2de Mærkesteene nedsat efter hin anden, {som} \den siste/ viser op til en Kors huggen i en stor Steen, sam/m/e viser op til bøegiærdet, som er ende Mærke. uden for ejer Ole med Søn, og inden for ejer Tosten, undtagen Aske Skougen, som Tosten ejer baade paa sin egen som Ole og Heljes ejendom ved disse Mærker, tilligemed Birke Skougen, sam/m/estæds.

Ager er ej at skifte, siden en hvers Ager ligger udj hans egen Bøe.

Skougen paa Bøen følger den som ejer Engen, undtagen sist bemelte 2de Teiger et Støkke uden for Sægel Giær. Alt forestaaende er hiem/m/e Bøen.

Derefter blev begyndt i Udmarken som følger:

Øycheflaat Træe er uddeelet med 4re Mærkesteene og en Kors huggen i en Jordfast Steen, imellem disse Mærker ejer Ole og Søn, og uden og inden for ejer Tosten Johannesen.

J yste Bekken ved Søen er hugget en X i en Jordfast Steen som viser op efter Bekken i en anden Jordfast Steen, hvor der er hugget et Kors, sam/m/e Steen ligger oven for Gange Vejen, den/n/e Kors viser op efter Bekken saa langt som Older Skoug er. uden for ejer Ole og Søn Older Skougen, og inden for Tosten Older Skougen;

Oven for Bøegaren, mit i Mit Teige Bekken, hugget et Kors i en Stor Steen, som viser op efter Bekken til en X huggen i en stor Steen som ligger under Eege houg vaet, sam/m/e viser op efter over Bekken i en stor Steen som kaldes Sand Steen, hvor der er hugget en Kors, sam/m/e viser op efter saa langt som Older og brage Skoug strekker sig, uden for ejer Tosten Older Skougen til forbemelte bytte, men brage Skouven uden for saa langt som Hovlands ejendom strækker, tilhører Ole og Søn, inden for tilhører Older Skouven Ole og Søn, men brage Skouven hører Tosten til ind i Elven.

ved Bøe giærdet uden for Madbeken er huggen en X i en Jordfast Steen, som viser op i et Skarv som kaldes Lille Ager ham/m/eren, hvor der er huggen en Kors som viser op i et Skarv der kaldes Kirkesteenen, hvor blev hugget en X som viser op saa langt som Older Skougen

strækker sig, paa den yderste Side ejer Ole og Søn Older Skougen, paa den indre Side ejer Tosten Older Skougen indtil Elven.
Et lidet Støkke oven for Madbekken, i et Skarv er huggen en Kors som viser op i en Jordfast Steen, hvor blev hugget en Kors der viser op i Stor Steene Bierget, hvor atter blev hugget en X som viser op i et stort Bierg kaldet Ragnilde Bierg, derfra gaar mærket op i en Rust, hvor der er hugget en Kors i et Skarv, som viser op til høyeste Field.

1779: 144b

Birke Skougen paa den yderste Side ejer Ole og Søn saa langt som Hovlands Eiendom strækker sig, tilligemed Hægge Skougen, Hassel Skougen paa yderste Side ejer Tosten, og Birke Skougen med Hægge Skougen paa indre Side ejer og Tosten ind i Elven; Hassel Skougen paa inderste Side er Ole og Søn tilhørende.
J en stor Steen lidt uden for Elven er huggen en Kors /: Steenen kaldes Kiød Laar Steen :/ den/n/e Kors viser ud og op i et Skarv uden og norden for Mosse Bierget, hvor der er huggen en Kors som viser op i inderste og øverste Smaae heller Bierget, derfra gaar Byttet til høyeste Field. Espe Skougen paa den indre Side indtil Elven ejer Ole og Søn, og paa den yderste Side ejer Tosten Espe Skougen saa langt som Howlands Eiendom strækker.
oven for Mit Teigen, oven for bøe Gierdet, er hugget en X i et Skarv, som viser lige op i et Skarv, hvor der er huggen en Kors, inden og neden for Eege hougen, hvilken viser op saa langt som Aske Skougen strækker sig. Paa yderste Side ejer Ole og Søn Aske Skougen saa langt ud som Hovlands Eiendom strækker sig, paa den indre Side ejer Tosten Aske Skougen indtil Elven.
q (sjå nedanfor) Skoven uden Giærdes inden for Elven er udmærket saaledes som følger:
J øvre Heste haven, paa et Skarv, ligger en stor Steen, hvorudj er huggen en Vinkel Gloppe som viser op i et Skarv inden og oven for Jlags hougen, hvorudi er huggen en Kors der viser op saa langt som Hassel Skouv vedvarer, Hassel Skougen paa den indre og nedre Side er Ole med Sønnen tilhørende, uden og oven for ejer Tosten.
ved Hauge vejen i Skree bekken er huggen en en!! T Gloppe som viser op efter bekken i en Jordfast Steen, hvori er hugget en Kors som viser op efter Bekken saa langt som bekken vedvarer, siden op til høyeste Field, Bierke Skougen tilligemed Older Skougen paa den indre Side er Tosten tilhørende saa langt ind som Howlands Eiendom strækker sig, paa den yttre Side af disse Mærker er Birke og Older Skougen Ole med Søn tilhørende.
Et Støkke oven for Vejen ved bekken er hugget et Kors i en stor Steen inden for bekken, som viser op til en anden stor Steen, hvorudj er hugget en Kors der viser op efter sam/m/e Dahl udj en stor Steen som kaldes Hulden, derfra gaar byttet til høyeste Field. Sellie Skougen paa den indre Side er Ole med Søn tilhørende saa langt ind som Howlands Eiendom strækker sig, og uden for ejer Tosten Sellie Skougen i Elven.
Et Støkke oven for Langegiel hougen, i et Skarv under Houge Vejen, er hugget en Vinkel Gloppe {i et Skarv} som viser ind efter forbemelte Vej til den forbemelte T Gloppe som er hugget i Skree bekken, Tosten ejer Older Skougen under forbemelte Mærker, og Ole med Søn oven for sam/m/e.
J fra forbemelte Vinkel Gloppe under Houge Vejen gaar mærket lige op efter i et bekke var!! (bekkefar?) uden for Olwers Ageren, derfra gaar mærket lige op efter i et Skarv J Lønghougen, hvorudj er hugget en Kors som viser op saa langt Older Skougen strækker. inden for ejer Ole med Søn Older Skougen, og uden for ejer Tosten.

1779: 145

Anno 1779, d: 10de [April], continuerede Steenings Forretningen i overværelse af de foran tilførte.

Hvorda! udj Parternes overværelse og efter deres anviisning blev nedsat følgende Mærker /: see q anden Side hvor denne dag begynder :/

J den indre og øvre Kant af øvre Skree Teigen, udj 1 Steen hugget en Kors som viser ned i et Skarv ind i øvre Skree haugen, hvori er hugget en Kors som viser ned i en Mærkesteen under Gange Vejen, som tilforn er ommeldt. Aske og Birk Skougen paa den indre Side er Tosten tilhørende, paa yttre Side er Ole med Sønnen tilhørende.

Oven for bøe gierdet og inden for Huuse Berg, i en Jordfast Steen ved bekken, huggen en Kors som viser op efter Bekken saa langt som bekken strækker sig, deri er huggt et Kors i et Skarv øverst i Bekken, som viser saa lang[t] op som {Older} \Hassel/ Skoug og brage Skoug gaaer, Ole med Søn ejer inden for Hassel og brage Skoug[en], og Tosten uden for Hassel og brage Skougen.

J den indre og øvre Kant af Huuse Berg hugget en Kors som viser op i et Bierg som kaldes Sioneskal berget, hvorudj er hugget en Kors der viser op saa langt som Older Skougen sig strækker. paa den indre Side ejer Tosten Older Skougen, og uden for disse mærker ejer Ole med Søn forbemelte Skoug udj Elven.

Et lidet Støkke uden og oven for Sione Skallen, i en Steen er hugget en Kors som viser ind og op efter i et Bierg, hvorudj er hugget en Vinkel Gloppe ved øverste Jlaget, som viser op efter sam/m/e Biergelav til høyeste Field. fra forbemelte Mærker gaar byttet lige ud og ned i Elven, og følger en liden bek. uden og oven for ejer Tosten Bierke og Rønne Skoug[en], men inden og neden for ejer Ole med Søn Bierke og Rønne Skougen.

Paa øvre Berwe Teig er Skougen Ole med Sønnen tilhørende, paa den nedre ejer Tosten Skoven.

Alt som ligger under Fæe Fod i udmarken er til fælles, ligesaa skal udslaatterne være til fælles som før.

Gjærdes fang til Bøegiærdet og Øycheflaat Træet skal hugges ligesom tilforn.

De Huuse som Ole med Søn haver paa Tostens Grund, skal han eje Tomterne til, og ligeledes huusene som Tosten haver paa deres Grund skal han eje Tomterne til, Tilligemed et Æbel Træe med Grund, som staar ved Stalden paa Oles Eiendom, og et Kost!! (Kast?) Rom som tilhører Tosten, skal Ole med Søn have Frihed at bruge om vinteren.

Forestaaende blev forelæst Parterne, og tilstaaet at være efter deres Anviisning og Foreening.

Da intet videre var at forrette, bliver til slutning at beregne den/n/e Forretnings Omkostning: 1ste Dags Forretning 2 rd:, anden Dag 1 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmanden for at tilsige Laugrettet og opvartning ved Retten, 1 rd:, Laugrettet 2de Dage á 1 mrk: 4 s:, er pr: mand 2 mrk: 8 s:, Skyds til Aastædet 3 mrk: 8 s:, tilbage leveres in natura. bliver tilsammen 8 rd: 2 mrk: 8 s: som af Parterne tilsam/m/en blev betalt, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1779, d: 12te April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Schieldvig i Odde Kirke-Sogn og Kingtservigs Skibrede, for at foretage en Syns og Grandsknings Forretning over den i denne sidste Vinter passerede Vand- Steen og Field-skrede

1779: 145b

paa Gaarden Schieldvigs Ejendom, saa vel i Udmark, som paa Ager og Eng, alt i haab om Allernaadigst approberet Aftag i Gaardens Skatte Skyld. Paa Fogden herr: Ulrich Wilhelm Korens Vegne mødte, som befuldmægtiged Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Jon Hougse, \efter Fuldmagt af 10 April d: A:/, saa blev og Retten beklæd med efterskrevne

eedsorne Laugrettes og Syns mænd: 1: Jon Knudsen Staene, 2: Johannes Tomesen Brandstvedt, 3: Wier Thomasen Hougstvedt, 4: Gunder Anfindsen Langesæter, 5: Christen Danielsen Etreim, og Tosten Iversen Tokheim.

Hvorda! for Retten fremstod Opsidderen \og den Ejer/ Ingebret Knudsen Schieldvig, og fremlagde sin til Stiftet ingivne Ansøgning om denne Forretnings Fremholdelse, og derpaa tegnede Resolution af 16 Martii 1779, saa lydende: og begiærede der efter at Retten ville begive [sig] ud i Marken for at besigtige og taxere den paaklagede Skade.

Hvorefter Sorenskriveren med Laugretted efter Reqvirentens Anviisning og i Overværelse af Fogdens Fuldmægtig besigtigede den d: 20 og 22de Decembr: afvigte og \nogle/ følgende Dage passerede Jord- og Steen Skrede eller Afløb paa Gaarden Schieldvig, og befandtes da, at øverst under Fieldet i Syd ost, ere udgangen 3de Fieldskreder, hvilke paa den Nordre Side af Gaardens Huuse, der i en steyl Bakke ere beliggende, have samlet sig i een Skreede til Elven, og af denne videre nedført til Søen, hvilken Skreede har beskadiget Høe Slætter i Udmarken og Veyen for Kreaturene i samme. Paa den Søndre Side af Huusene befandtes ligeledes 3de Steen Skreder fra Fieldet og til Søen, heraf den eene er passeret ganske nær forbie Vaan huusene, og foraarsaget, at Folkene maatte flygte af Gaarden; denne Skreede har besynderlig ruineret Ager og Eng; de 2de øvrige Skreder, hvilke har deelt sig oven fra i 2de Arme eller Greene, have medtaget og saare beskadiget Græs gangen i saa kaldet Bue Hagen eller Udmark. Efter bedste Skiøn synes ikke, at de ved bemeldte Skreeder udtagne Agre, Enge, Græs-Marke og Træer, nogen-

sinde kan bringes i forrige Stand, besynderlig formedelst ujævne Dybhed, og skrækkelige store, foruden en ufattelig Mængde af mindre fra Fieldet nedstyrtede Steene, som og formedelst Markens Situation, der er meget brat og heldende.

Hverken Opsidderen, hans Fader, en ældgam/m/el Mand, eller nogen anden nærværende, kunde anmelde, at paa denne Gaard tilforn har været Aftag paa Skatte-Skyld, dog det øyensynlig viiser, at her fra ældre Tider har gaaet Skreeder, for hvilke Gaarden ogsaa fremdeles og uforhinderlig bliver udsatt.

Reqvirenten Ingebret Schieldvig fremlagde Skiøde af 31 Maji 1771, hvorefter han er eiende ½ Løb Smør med Bøxel og Herlighed, saa lydende: og {hvoraf sees at han} \derefter Skatte Bogen/, som udviiser, at Gaardens Skyld er 2 Pund 6 Mrk: Skatte Skyld, og Landskyld ½ Løb Smør, hvilket Fogdens Fuldmægtig sagde at være rigtig efter Matriculen. \og fremlagde Fogdens Opgivelse af io d: Ap:(?) d: A: Paa Gaarden er forhen fremfød 7 til 8 Kiør, ingen Hest, men 16 til 17 voxne Faar. Gaardens Udsæd har været 2de Tønder Byg. For nærværende og lang paafølgende Tid kan ey skiønnes at kunne fremføde fleere end 5 Kiør, dog med Hielp af af!! Skoven, eller unge Qvister af Birke Træer; item Ager til 4 Skieppers Udsæd at være bort taged, og altsaa nu Udsæd i alt 1 ½ Tønde. Efter nøyeste og beste Skiøn ansees da Gaarden Schieldvig herefter ey at kunne taale at svare høyere end 2de Spand Skatte Skyld og 24 Mrk: Smør i Landskyld, som udgiør den 3de Deel Aftag fra Gaardens forrige Skatte og Landskyld.

Fogdens Fuldmægtig havde intet imod det anførte at invende, da Skaden for den fattige Opsidder viises øyensynlig.

Derefter bliver at beregne denne Forretnings Bekostning saaledes: Sorenskriveren for 1 Dags Forretn: 2 rd:, Diet i 2de Dage á 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveret hertil in natura, tilbafe eftergives, Fogden Forretn: Dag 2 rdr:, Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Lænsmanden for Møye og Møde 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 [s:], er 1 rdr: 3 mrk:, tilsammen 8 rdr: 5 mrk:

Og saaledes denne Forretning sluttet.

1779: 146b

Anno 1779, d: 14de April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Nedre Espen i Ullensvang Kirke-Sogn og Hardanger Fogderie, for at behandle en Syns og Grandsknings Forretning over de i afvigte Vinter paa Gaardens Marker passerede Jord og Steen Skreder, alt i allerunderdanigst haab om Allernaadigst Aftag i Gaardens Skatte og Landskyld. Nærværende ved Forretningen paa Kongl: Maj:t: Foged Korens Vegne efter skriftlig Fuldmagt, Jon Hougse, saa var og Retten betient med efterskrevne eedsorne Laug Rettes og Besigtelses Mænd: 1: Ole Larsen Apoldo, 2: Samson Jonsen Qvitne, 3: Wier Thomasen Houstvedt, 4: Tobias Pedersen Isberg, 5: Gunder Anfindsen Langesæter, og 6: Johannes Thoresen Brandstvedt.

Hvorda! Opsidderne paa Gaarden Nedre Espe, Tobias Olsen og Siur Knudsen, for Retten fremlagde underdanig Ansøgning til Stiftet, med paategnet Resolution af 2den Martii 1779, saa lydende: begiærede derefter, at Retten vilde tage udi Øyesyn Vand og Jord Skrederne, som begyndte d: 22de Decembr: afvigte, og siden adskillige gange har continueret. **

Da Retten holdtes paa Gaarden Nedre Espe, og nu gaves Leylighed, fremstoede Brødrene Haldor og Tobias Olsønner Espen, og i Anledning af deres d: 8de April afvigte Protocollen tilførte, fremstillede de 2de Laugrettes mænd Tobias Isberg og Wier Houstvedt, som benævnte og begiærede tilført de efter Foreening nedsatte Mærke-steene ved de bemeldte 2de Teiger paa Stranden Moshammer og Kabrithe Teigen kaldet, saaledes: 1 stk: Mærke er tæt ved Løe kasted hugget i en stor Steen, som viiser op efter i 3de andre hugne Korser, hvori den sidste er Ende Mærket og kaldes Mosse Mark Teigen. Den indre eller Søndre Kant tilhører Haldor Olsen med Skov og Græs Mark; den Nordre derimod ligeledes tilhører Tobias Olsen. I Kabrithe Teigen er hugget 1 Kors i en stor Steen ved Søen i saa kaldet Kuledalen, denne Kors viiser op efter bemeldte Dal i 3de andre Korser, hvoraf den sidste i en stor Steen er Ende Mærket. Haldor Olsen eyer den Nordre Part, og Tobias den Søndre. Græsgangen er her paa begge Sider fællig.

1779: 147

** Sorenkriveren med Laugrettet derefter i Overværelse af Fogdens Fuldmægtig, og efter Anviisning af Ansøgerne Tobias Olsen og Siur Knudsen, befarede den paaklagede Skade, og befandt at en stor Steen-Skrede, begyndt paa den oven for værende Gaard Bratespen i Nord ost herfra omtrent 1/8 Miil, meget brat og steyl beliggende, har udtaget i sit Løb til Søen en betydelig Deel af Tobias Olsens Brug, i henseende Eng, Græsband og Aske Skov, item en Ager af 1 Skp: Korns Udsæd, som aldeles og for bestandig er ruineret, saa og en anden Ager af een Skieppes Udsæd, hvilken Ager dog med stor Bekostning, formedelst de store Steene at minere i stykker, kan med Tiden komme nogenledes i forrige Stand, dog skiønnes ikke før 8 á 10 Aars Forløb. Ligeledes har denne Skrede medtaget et Støkke Eng band nærmere Søen, som ey synes nogensinde at blive brugbar, fordi den ellers tynde \Jord/ Skorpe er aldeles bortrevet, og i dets Stæd nedvelted en græsselig Mængde af store og mindre Steen, hvor forhen var Eyerens beste Bøe eller Eng Mark. Længere mod Østen befandtes efter hinanden 4 Steen og Jord Skreer i Hiemmebøen, der ligeledes har medtaget Græs og Eng bond. Nok befandtes fra øverste Field imod Østen een Skreede, som først er styrtet i en stor Elv, tæt forbi Vaan huusene, og videre lige i Søen. 2det: befandtes, i Syd Ost fra huusene har adskillige smaae Skreder i den bratte Bakke oven for Bøen samlet sig i eet Løb, og udtaget af Siur Knudsens Brug en Mængde Græs og Eng band, og adskillige Agre, hvoraf 2de paa 3de Skieppers Udsæd ere aldeles ruinerede og uoprettelige; Anden Ager af 6 Skep[p]es Udsæd, kan med

Bekostning komme nogenlunde til rette paa en 5 Aars Tid. Videre befandtes, 3de Skreeder i Syd ost fra Huusene, som har udtaget en betydelig Deel af {Ager} \Eng/ og Græs Mark; item 3de Skreeder i Udmarken, hvilke dog Løber sammen, eller foreenes i eet, forinden de nedstyrtes i Søen, disse har bedærvet Udmarken og Veyen til Kreaturenes Beedning, samt den til deres Foering fornødne Skov. Ikke all Græs mark, men ikkun den mindste Deel paa disse Jordeparter kan andsees nogensinde at kunne komme i sin forrige Stand. Det er ikke vitterligt, at disse Brug forhen har {ansøgt eller} faaet Aftag, dog er det kiendelig, at Gaarden har været og er udsatt for Steen Skreeder ved indfaldende stærk Vandflom.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Extract af Matriculen, dat: 10 April 1779, saa lydende:

1779: 147b

Gaardens Udsæd paa Tobias Olsens Brug har været 4 Tønder Byg og Havre, forhen fremfød 10 til 12 Kiør, ingen Hest, derimod 18 á 19 stkr: voxne Faar. Paa Siur Knudsens Brug 3 Tønder Byg, 1 Tønde Havre, fremfød i det høyeste 11 Kiør, ingen Hest, og 17 á 18 stkr: Faar, dog med hielp af Skoven, saasom Bark og Qvister af Trærne.

Efter beste Skiøn kan ikke udfindes rettere, end at paa Tobias Olsens Brug for Eftertiden ey kan fremfødes fleere end 7 stkr: Kiør og 12 stkr: Smaler eller Faar; Af forrige Udsæd fragaar vist een Skieppe. Nogen vis Tid til Jordens eller Gaardens Istandsættelse kan ikke bestemmes, dog synes ey at kunne skee udi een eller 2 Mænds Leve Tid. Fra dette Brug synes at maatte afgaae i Aftag ½ Løb Smør saa vel i Skatte, som Landskyld. Paa Siur Knudsens Brug afgaaer 3 Skp: Udsæd, og ansees for Eftertiden at kunne fremføde 8 Kiør og 12 stkr: Faar; og da Skadens Beskaffenhed paa dette er ligesom paa det andet Brug, og omtrent af lige Betydelighed: saa skiønnes ikke rettere, end ogsaa af dette Siur Knudsens Brug maatte afgaae i Aftag ½ Løb Smør, saavel i Skatt, som Landskyld.

Omkostningerne beregnes saaledes: Sorenskr: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet i 2de Dage á 4 mrk:, [er] 1 dr: 2 mrk:, Skydsen leveret, Fogden 1 Dags Forret: 2 rdr:, for Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 1 rdr: 3 mrk:, Lænsmanden for Møde og Møye 1 rdr: som sædvanlig.

Anno 1770, den 15de April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Bratespen, Lyse Kloster Gods i Ullensvang Kirke-Sogn og Kintzervigs Skibrede udi Hardanger, for at behandle en Syns og Grandsknings Forretning over den paa bemeldte Gaard passerede Skade, formedelst Steen og Jord Skreder den 22de Decembr: afvigte, hvorover den skadelidende agter allerunderdanigst at ansøge Allernaadigst Aftag udi Gaarden Skatte og Landskyld. Paa Ejeren her: Borgemester og Proprietaire Formans vegne var tilstæde efter Fuldmagt Lænsmanden Aschild Wigleichsen Sexe; og Retten betient med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Grandsknings Mænd: Christen Siursen Sexe, 2: Christopher Wigleichsen Sexe, 3: Jens Endresen Oppedal, 4: Lars Olsen Oppedal, 5: Lars Christensen Oppedal, og 6: Johannes Olsen Sexe.

Hvorda! Lænsmanden fremlagde sin Principal her: Borgemester

1779: 148

Formans Ansøgning denne Forretning betreffende, med derpaa tegnede Stiftets Resolution af 16 Marti 1779, et efter andet saa lydende: Opsidderne Haagen Knudsen og Niels Østensens Enke begiærede derefter, at Retten ville tage udi Øyesyn den Gaarden tilføyede store Skade, og derefter videre befordre Forretningens Fremme.

Da Sorenskriveren med Laugrettet kom ud, kunde de ikke uden skræksom ansee den næsten almindelige Gaarden vederfarede Ødeleggelse af en stor Skrede begyndt i en steyl Bakke under Giærdet for Udmarken i Nord ost fra huusene, omtrent 1/8 Miil op ad. Denne store Skrede har i sit Løb adskilt sig til 2de andre og end større Skreder, da de i den gruesomme Fart har medtaget alt forekommende, og derved end videre udbredet sig, indtil de har naaet den store Elv, strax ved den neden for omtrent 1/8 Miil beliggende Gaard Espen, hvilken ligeledes ved denne Skreede er beskadiget, og i en á parte Forretning ommeldet. Næsten all Ager og Eng er forvandlet til Gruus, Steen hobe, og store udhulede Dybheder i den ellers ujævne Mark. Steene af 5 til 6 Alnes høyde, og end større Længde og Breede, ere nedstyrtede og ligesom kastede mange Favne fra deres første Stæd. Den eene af disse bemeldte Skreeder har i sit skrækkelige Løb strøget tæt forbi det endnu staaende Vaan huus \mod Sønden/, og medtaget 8 andre Huuse, deriblant Smale eller Faare huuse, med 27 stkr: Faar, item 2de Store bue med all Mad eller Vinter Føde, saa at ikke een Mund fuld brød blev levnet, eller fandtes i Forraad Morgenen efter Løbet. Ligeledes udgik 4 høe huuse med deri værende Vinter Foer til Kreaturene. Paa den Nordre Side af Huusene befandtes en stor Skreede, saa meget meere skræksom, som den stillede lige paa de øvrige huuse; men ved Guds Forsyn er dreevet eller faaet sit Løb noget længere mod Nord, saa at nogle huuse bleve i behold, og den paa Marken foraarsagede Skade ey saa ruinerende. End videre i Udmarken har Skreder udtaget Veyen til Støelen eller Sæteren, som ey uden stor Bekostning kan bringes til rette igien, saa og een saa kaldet Teig eller høe Slotte

1779: 148b

ved Gaarden Schieldvig beliggende, hvoraf den halve Deel er aldeles ruineret.
Den meeste paa hiemme bøen lidte Skade kan ikke skiønnes nogensinde at kunde komme eller forbedres til forrige Godhed, derfor bliver det umuelig formedelst den forskiællige Situation og Markens Bund at kunne bestemme hvormeget af det Udtagne maatte med lang Tid kunne bringes til Rette igien. Ingen kan erindre at Gaarden Bratespen forhen har faaet Aftag, dog er det øyensynlig at Gaarden fremdeles er udsatt for Skreder ved infaldende stærk Vandfald.
her: Borgemester Formans Fuldmægtig angav Gaardens fulde Skatte og Landskyld efter Matriculen at være 2 Løber 18 Mrk: Smør Skatte Skyld, og Landskyld 1 ½ Løb Smør, 11/16 Tønde, eller, som er det samme, 5 ½ Løb Salt. Gaardens Udsæd har forhen været omtrent 6 Tønder Byg. Af Kreature fremfød 14 \á 15/ Kiør, og af og til i gode Aarringer 1 Hest, 30 Smaler eller Faar, {forstaas} neml: paa det gandske Brug.
Efter beste og nøyeste Skiøn ansees da Gaardens halve Ager til Udsæd paa mange Aar at være borte, og saaledes 3 Tønder Udsæd tilbage. Til Fremfødning formeenes, dog i haab om nogen aarlig Forbedring 10 stkr: Kiør, ingen Hest, og 20 Smaler eller Faar. Gaardens Skatte Skyld skiønnes ikke at kunne blive høyere \end/ 1 Løb 2 Spand, og Saaledes Aftag 3de Spand, og Landskyld Aftag 2 Spand. Tienden blev anmeldet at være 6 skp: 4 Kander Byg, og 4 Skipr: Havre \ialt/, hvilket syntes at trykke Opsidderne, som have mistet den halve Ager; henstilles derfor ligeledes allerunderdanigst om Afkortning i Tienden maatte Allernaadigst approberes 2 Skepr: 4 Kander Byg, og Havre 2de Skpr:
Forretningens Bekostning er: 2 dr: til Sorenskriveren, 2 Dages Diet á 4 mrk:, [er] 1 rd: 2 mrk:, Skyds 2 Miile 4 mrk:, Ligesaa tilbage 4 mrk:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, Fogden for Mænds Opnævnelse 1 rdr:

Anno 1779, d: 16 April, blev foretaget Syns og Grandsknings Forretning paa Gaarden Tvedt i Kingservigs Kirke Sogn og Tinglav i Anledning af de for Juul afvigte, og siden passerede

Jord og Steen Skreder af stærk Vandfald, for derefter Allerunderdanigst at ansøge Kongl: Allernaadigst

1779: 149

Aftag udi Gaardens Skatte og Landskyld. Paa Kongl: Majestets Fogeds Vegne var tilstæde, som befuldmægtiget, af Dat: (ope rum), Lænsmand Jon Hougse. Retten betient med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Syns Mænd: 1: Anders Olsen Luttro, 2: Michel Jonsen ibid:, 3: Peder Torjulsen Hougse, 4: Johannes Torjulsen ibid:, 5: Arne Knudsen Luttro, og 6: Gunder Anfindsen Langesæter.

Hvorda! Opsidderne paa Gaarden Tvedt, Siur Johannesen og Arne Siursen, fremlagde Ansøgning til Stiftet, og derpaa tegnet Resolution af 16 Martii afvigte, saa lydende:

Lænsmand Jon Hougse dernæst fremlagde Forstanderen for Seminar: Fridericianum i Bergen, hans skriftlige Fuldmagt af 5 April d: A:, for saa vidt \betreffer/ det Gods i Gaarden, som bemældte Seminarium tilhører, saa lydende:

Retten derefter paa Reqvirenternes Anmodning begav sig ud for at tage i Øyesyn og skiønne i den ved Skreder tilføyede Skade. Og befandtes da i Udmarken eller saa kaldet Bue haven under Fieldet, 1/8 Miil fra Gaardens huuser i Øst, 2de Steen og Jord skreeder, som have beskadiget en stor Deel Skov og Græs mark for begge Opsiddernes fælles Udmark, saa at Skaden for begge Gaardens Brug her er lige. Paa Hiemme bøen befandtes at den ovenbemeldte Skreede i sit Løb ned af den bratte Mark, har medtaget en stor Deel af Siur Johannesens bedste Bøe eller Eng; videre paa bemeldte Siurs Brug har en anden Skreede under Vaan huusene i West bort revet saa vel Bøe, som Opsiddernes bedste Ager. I Nord Ost fra huusene var ligeledes udtaget en Ager af 1 skiep: Udsæde, som synes aldrig at kunde komme i brugbar Stand. Det kan ikke skiønnes, at \de øvrige/ Agrene kan komme i forrige Stand formedelst Bakkens Steylhed hvor Agrene ere anlagde, men maae stedse befrygtes, end og efter kostbareste Arbeyde og Reparation, at blive udrevet ved de aarlige infaldende Regn eller Vand fald Høst og Foraar. Den første benævnte Skreede stillede lige paa huusene; men i sit Løb fik en anden Fart imod Sønden igiennem \en deel af/ Naboe Gaardens Mark, og styrtedes derefter i Søen. Dog befandtes, at denne Skreede har ligesom brusten i sit næste første Løb, og endnu ligger ganske eller øyensynlig løs, saaledes at om den skulle komme paa Løb, den da vist ville medtage \ikke allene/ alle huusene, men end og den meeste Græs Mark paa dette ellers lidet og

1779: 149b

bratte Terrain. De forbemeldte Skreder har ligeledes og paa samme Maade beskadiget Arne Siursens Brug, som ligger indmænget med det forrige. Ingenlunde kan skiønnes naar \eller om/ disse Brug kan kom/m/e i forrige Stand, siden Marken befindes meget grund, eller allene med en tynd Jord Skorpe, og da denne er bortrevet, saa er ikkun de haarde, steyle og glatte Steen Klippe tilbage. Siden den Nyere Matricul veed ingen nærværende, at Gaarden Tvedt er bevilget Aftag.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Extract af Matrulerne, der viiser Gaarde brugenes Skatte og Landskyld, saa meldende:

Paa hvert Brug har været udsaaet omtrent, eller imod 2 Tønder Byg og 1 Tønde havre; fremfød hver 8 Nød og 1 Hest, item hver 6 Faar, da her ey findes fornøden Løv Skov.

Efter Sorenskriverens med Laugrettets beste Skiøn synes ikke at hvert Brug kan for Eftertiden føde meere end 5 Nød, 1 Hest og 6 Faar; Udsæd, da Agerne besynderligst er beskadiget, herefter 1 Tønde Byg og 1 Tønde Havre, og saaledes Aftag paa enhvers Brug ½ Løb Smør saavel i Skatte, som Landskyld. Hvilket allerunderdanigst henstilles.

Denne Forretnings Bekostning er saaledes: 1 Dags Forret: 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skyds frem og tilbage 1 rdr:, Fogden Forretnings Dag 2 dr:, for Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Lænsmanden for Møde og Opvartning, som sædvanlig, 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 1 dr: 3 [mrk:]

Anno 1770, den 17 April, blev Syns og Grandsknings Forretning foretaget paa Gaarden Instenæs i Kingservigs Skibrede og Kirke Sogn, i Anledning af her passerede Jord og Steen Skreeder, formedelst Vand fald; Paa herr Foged Korens Vegne var tilstæde efter skriftlig Fuldmagt Lænsmanden Jon Hougse. Retten blev betient af Sorenskriver Schielderup og følgende eedsorne Laugrettes og Syns Mænd: 1: Anders Olsen Luttro, 2: Michel Jonsen ibid:, 3: Iver Torjulsen Hougse, 4: Johannes Torjulsen ibid:, Siur Johannesen Tvedt, og 6: Helje Hansen Hougse. Den Lænsmanden givne Fuldmagt af Dato 10de Ap:, saa lydende:

Erich og Thomas Instenæs fremlagde Ansøgning til Stiftet med derpaa tegned Resolution af 16de Martii 1779, saa lydende; og begiærede, at Retten ville tage i Øyesyn den deres Jord tilføyede Skade. Og blev os da anviist een stor Skreede, der har deelt sig i 3 og 4 Parter neden under Gaardens Huuser imod West, og udtaget Erich Knudsens meeste og beste Ager, og da Skrederne ere styrtede lige i Søen, saa har de i forskiællige Dybheder medtaget næsten all Jord og Muld, og igien efterladt store Steene og glatte Steen Klipper, hvor Jorden

forhen var fæstet. Sønden for Huusene har en anden Skrede udtaget af dette Brug en Ager. Dette Brug har forhen udsaaet 3 Tønder Byg, og nu mistet ved Steen Løbet 1 Tønde Udsæd, saa ej kan bestemmes om eller naar kan bringes igien i forrige Stand, besynderlig da dette Brug ligger saa inviklet i de øvrige Opsidderes Agre, at ingen Jord eller Muld paa egen Grund findes til at opfylde, enskiønt med stor Bekostning det ved Skreeden udgravede. Paa Bøen i Sydost fra huusene har en Skrede ligeledes beskadiget en Deel af Brugets Eng eller Bøe Mark. Forhen har her været fremfød 6 Nød, 1 Hest og 6 Faar. Paa Thomas Torchildsens Brug har en Skreede ligeledes under Vaanhuusene imod Vest udtaget en Deel af hans beste Ager, til 3de Skiepper Udsæd, \som ej/ synes at kunne bringes til Rette igien, siden paa Brugets egen Grund ey findes Jord eller Muld til Fylding. Brugets Udsæd har forhen været 2 Tønder Byg. Fremfød 4 {á 5} Nød, ingen Hest, og 5 á 6 Faar.

Fogdens Fuldmægtig fremlagde Extract af Matriculen, saa lydende:

Opsidderne kunde ikke anmelde, at disse benævnte Brug forhen har faaet Aftag i Skatte eller Landskyld.

Efter Sorenskriverens og Laugrettets beste Skiøn formeenes, at paa Erich Knudsens Brug for Eftertiden ey kan udsaaes meere end 2 Tønder Byg, og fremfødes 5 Nød, 1 Hest og 4 Faar, og saaledes dette Brug[s] Affælding 22 ½ mrk: i Skatte, og 22 ½ mrk: Smør i Landskyld. Paa Thomas Torkildsens Brug kan efter retteste Skiøn ey udsaaes meere end 1 Tønde 5 skp: Byg; fremfødes 3 Nød og 4 til 5 Faar, og Brugets Affælding eller Aftag 9 Mrk: Smør i Skatte, og 9 Mrk: i Landskyld. Erich Instenæs har forhen svaret 5 skpr: Tiende, synes herefter {ey} at kunne {svare meere end} \faae Aftag/ 1 ½ skp: Thomas 3 skp:, ligeledes Aftag 4 Kander Byg. hvilket alt allerunderdanigst Submitteres Allernaadigst Approbation.

Omkostningerne: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 rdr: 2 mrk:, Fogden 2 dr:, Mænds Opnævnelse 1 rdr:, Skydsen eftergives til Stædet, tilbage leveres in natura, Lænsmanden som sædvanlig 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 1 rdr: 3 mrk:

Anno 1779, den 19de April, blev Aastæds Rett satt paa Gaarden Dahle i Gravens Kirke Sogn og Skibrede, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag imellem Brødrene Lars Olsen

1779: 150b

og Torgrim Olsen Dahle. Retten betient med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Joseph Olsen Lille Graven, 2: Lars Madsen Welke, 3: Niels Larsen Hougsnæs, 4: Anders Josephsen Lille Graven, 5: Mads Larsen Welke, 6: Ole Jørgensen Hougsnæs, 7: Ellef Jørgensen Traae, og Knud Ellingsen Store Graven. Saa var og tilstæde Lænsmanden Niels Rønnestrand.

Hvorda! Lænsmand Niels Rønnestrand for sin Frænde Lars Olsen Dahle anmeldte at have lovlig for Juul havde tilbudet sin Broder Torgrim Olsen Dahle Penge, og stævnet til Jorde Tirsdag, og til i Dag at blive tilkiendt at tage imod Løsnings Penge, eller Landskyld for 2 4/7 Mrk: Smør, 1/14 Bukskind med Bøxel og Herlighed for 21 rdr: 2 mrk: 9 1/7 s: i Gaarden Dahle, alt følgelig Skiftebrev af 22 Novembr: 1776, hvilket Jordegods var den instævnte arvelig tilfalden, og hvortil Citanten formeener sig Odels og Løsnings berettiget, derom at anhøre Beviis og modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at svare.

Hertil var og inkaldet Citantens Moder Ingeborg Dahl med Laugværge, at høre Vidner, at hun ikke vil længere styre og bruge den halve Gaard Dahle.

Torgrim Olsen Dahle mødte personlig for Retten og vedtog, at de anmeldte Løsnings Penge var ham før Juul afvigte tilbuden, som han da nægtede at modtage; ligesaa tilstod han lovlig til i Dag at [være]? tilkaldet [i]? denne Sag.

Lænsmanden præsenterede end her for Retten de bemeldte 21 dr: 2 mrk: 9 s:, med Tilspørgsel om den instævnte endnu godvillig vilde modtage dem; men dertil har svared: Ney.

Enken Ingeborg Iversen!! (Iversdatter?) med Laugværge Lars Andersen Hylde mødte for Retten, og tilstod at hun ej længere saae sig i stand til at styre og bruge den hende tilkommende Anpart i Gaarden Dahle, men ville afstaae Jorden til een af hendes Sønner, hende lige meget, hvo af dem der fik Jorden, og saa meget meere, som hun ey vilde bryde sin Sal: Mands Villie, som sagde, at Sønnen Torgrim Olsen skulle beholde den anden halve Part i Gaarden Dahle.

Lænsmanden derefter fremlagde Citantens Skiøde af 19de Januarii 1762, saa lydende: hvilket udviiser at han er odels berettiget til det nu paastævnte Brug i Gaarden Dahle,

1779: 151

da han selv har erhvervet Odel paa det sig tilkiøbte Brug. Videre fremlagt Skiftebrev af 22 Nov: 1776, som viiser, at Citanten er udlagt i Gaarden Dahle 2 4/7 Mark Smør, 1/14 Bukskind med Bøxel og Herlighed, og altsaa hans rette og sande Arv. Endnu fremlagde Citanten Tings Vidne af 19 Maji 1778, Acten tiltagen, saa lydende:

Den instævnte Torgrim Olsen fremlagde ligeledes Tings Vidne af 26de Maji 1777, saa lydende: hvoraf sees, at det var Faderens Villie, at den anden Søn Torgrim skulle nyde og beholde den anden halve Del i Gaarden Dahle efter hans Død.

Lars Olsen Dahle, efterat han saaledes havde oplyst og beviist at være Odels og Løsnings berettiget til det paastævnte Brug 2 4/7 Mrk: Smør, 1/14 Bukkeskind i Gaarden Dahle, paastod Dom til Godsets Infrielse, og udi Processens Omkostning 6 rdr:, foruden Rettens Løn; til denne Paastand formeente han sig saa meget meere berettiged, som han havde tilbudet sin Broder Forliig og en Douceur imod godvillig at ville afstaae beme[l]dte Brug, men var bleven nægted.

Torgrim Olsen foregav, at han er en meget eenfoldig Mand, {men} \og/ kunde ikke fremføre det nyttige til sin formeente retfærdige Sags Styrke; var derfor nødsaget at begiære Sagen udsatt til anden beleylig Tid i Sommer, da han agtede at udfærdige Contra Stævning, og til den Tid forsyne sig med Forsvar; formodede ikke med Retten \at/ vorde overiilet.

Denne Forretnings Bekostning beregnes saledes: 1 Dags Forretn: 2 rdr:, Diet á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, Skyds frem og tilbage 1 rdr: 2 mrk:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, tilsammen 7 dr: 4 mrk:, som Citanten betalte. Lænsmand og Laugrett eftergav Sall:, og Sorenskr: Skydsen.

Eragtet.

Den forlangte Anstand kan lovmedholdig ikke nægtes; men da mange allerede beram/m/ede Forretninger og Sommer Tingene forestaaer; saa kan Tiden nu ikke bestemmes til Sagens Foretagelse, men paa næste Sommer Ting for Gravens Skibrede skal vorde bekiendtgiort, da Retten formoder, at Torgrim Olsen besørger alt fornøden agtende til Sagens Fremme og Slutning.

Anno 1779, d: 10de Maj, begyndtes **Almindelig Som/m/er, Sage og Skatte Ting med Jondals Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hæransholmen**; ved Retten tilstæde S: T: hr: Fogden Korn og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Peder Iwersen Fladebøe i stæden for Peder Larsen Bratebøe. 2: Torbiørn Olsen Selswiig. 3: Niels Ellefsen Selswiig. 4: Lars Lars: Hauge. 5: Samson Larsen Haugen. 6: Aad Heljesen Breche. 7: Siur Aamunds: Espeland, og 8de: Erich Salemonsen Fladebøe. saa var og tilstæde Skibredes

1779: 151b

Lænsmand Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! al:underdanigst og underdanigst blev læst de Kongelige Forordninger og høye Øfrigheds Ordres som følger.

1: Placat angaaende indenlandsche Kobber og Jern Vahres Stempling naar de udsendes til Vestindien. dat: Christiansborg Slot d: 30te Nov: 1778.

2: do: angaaende Consuler og antagne Vise Consuler i de frem/m/ede havne med mere. dat: Ch:borg d: 1 Martii 1779.

3: Forordning om en extra ordinaire afgift af Skibe og Vare for Krig(erne?) D:mrk: og N:ge samt F:døm/m/ene Slesvig og Holsteen, herskabet Pineberg (Pinneberg?), Grevskabet Rantzau, og Staden Altona. dat: C:borg d: 19de Martii 1779.

4: Placat an{g}langende at Saug Bevillinger skal, forinden Eierne deraf maae benytte sig, læses til Tinge den første Rettes dag, efterat de vedkommende ere tilhænde komne. dat: C:borg d: 17 Martii 1779.

5: Placat angaaende Fyrene i Dannemark og Norge. dat: C:borg d: 1ste Februarj 1779.

6: Placat, hvorved Forbudet af 26de Juni 1747 imod Qvægs og Kalves samt raahuder og Skinds Jndførsel i Norge, fornyes og igientages. C:borg d: 1ste Febr: 1779.

7: do: angaaende at Kiøbesum bør nævnes i Skiøder med videre. C:borg d: 22 Febr: 1779.

8: Placat af Hans Kongelige høyheds Arve Prinds Friderichs Aarlige Gave. dat: Trondheim d: 1ste Febr: 1779.

9: Reschript angaaende militaire assistence, om det skulde giøres fornøden, mod frem/m/ede Capere i de byer som ej ere befæstede, og andre Stæd[er], i Norge, naar sam/m/e af StiftAmtmænd, Amtmænd eller anden vedkommende Øfrighed blev forlanget af de befalings

havende Cheffer skulde bevilges. dat: 12 Dec: 1778, og bekiendtgiort af Stiftet d: 5te Jan: dette Aar.
10: Stiftets Skrivelse af 9de Febr: 1779, hvorved lyses efter Jon Michels: Schiple eller Rørlien fra Woss.
11: Do:, hvorved lyses efter en fra Nedenes Lehn Arresthuus bortrømt Delinqvent ved navn John Knuds: Ørteland, der for manddrab ved hiemtinget er dømt fra livet. dat: 6te April 1779.
12: Rescript af 5te Dec: 1778, bekiendtgiort af Stiftet d: 22de Do:, hvorved forbydes hugst i Almindinger mere end Loven tillader med mere.
13: Resc: af 17de Martii. bekiendtgiort af Stiftet den 6te April 1779, om, at for rene Sager der medfører bøder, saasom Sager der anlegges for brendevins Drik med videre, skal først holdes af Fogden et præliminaire Forhør førend Sag anlegges med mere.
14: Do:, at ingen af Kongens undersaatter maae antage Tieneste hos de i Krig begrebne magters Kapere med videre. dat: 16de Dec: 1778, bekiendtgiort af Stiftet d: 12te Jan: 1779.

Derefter blev publiceret \Tosten/ Johannesen Howlands Skiøde til Lars Berges: paa 10 ½ mrk: Smør med bøxel i Gaarden Brattebøe i Jondal for 30 rd:, dat: 3de Apr: 1779.

Anno 1779, d: 11te Maj, contin: Som/m/er Tinget med Jondals Skibreede, nærværende det foran tilførte Laugret.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1779, den 11te Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Østensøe Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Fogden Koren, og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Johan/n/es Tostensen Bierche. 2: Ellef Larsen Axnes. 3: Jon Simonsen Fondeland.

1779: 152

4: Ole Hiermundsen Botnen. 5te: Aamund Olsen Ryche. 6: Amund Larsen indre Aalwigen. 7: {Siur} Lars Siursen Norem. 8: Erich Johannesen Stene. saa var og tilstæde Lensmanden Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Først blev Publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øfrigheds Ordres, som tilforn er anført for Jondals Skibreede.

Udj Retten sat som L:mand i Ellef Axnes stæd Brynild Rychen.

Ellef Axnes i Rette ædskede den forrige Sag mod sin Stiffader Hiermund Næss for Giæld, og anmeldte at have forkyndet Rettens Kiendelse for Hiermund Ness, hvilken han fremlagde, saal:
Hiermund Ness mødte for Retten og vedtog at {Laig} Kiendelsen var lovlig forkyndt.
hoved Citanten fremlagde Reigning af Dags Dato, saal:, fremlagde dernest et Skiftebrev af 11te Jan: 1747, til Actens Følge saavidt sam/m/e kunde behøves, da dette Skifte brev i Acten er alligeret.

Hiermund Ness fremlagde et Skiftebrev af 7de Maj 1777 efter Citantens Moder, hvor hoved Citantens Fordring er nægtet. men tilstod nu 3de Aar at have oppebaaret Landskylden, og 3 Aar af huusmanden, men for resten nægtede fordringen.

Jngen af Parterne havde videre at lade tilføre, men begiærede Dom.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen.

S: T: hr: Fogden Koren bad tilføre at paa Justitiens vegne er til dette Ting bleven indstævnt uconfirmeret Dreng, Tyvs Delinqwent Siowat Torfindsen Stranden, at undgiælde for begangne Tyverie. ligesaa er og Faderen Torfind Pedersen Stranden og Søsteren Sigri Torfindsdatter indvarslede, om det under Sagens drift kunde blive oplyst at de have været Tyvs medvidere eller hælere, en hver efter omstændigheder at modtage Dom og paahøre alle mødende Vidner, men forinden disse bleve fremstillede, lod han uden baand og fængsel fremkom/m/e for Retten Siowat Torfindsen, med begiær at Retten vilde tage ham under examen, da han maaske selv uden videre vidtløftighed bekiendte hvad han havde stiaalet, og hvor de stjaalne Kaaster ere afblevne.

Deliqwenten mødte for Retten uden baand og Fængsel. saa mødte og Faderen og Søsteren, som alle vedtog lovlig Varsel.

Delinqwenten, udj hans Defensor Lensmanden Johannes Wigs nærværelse, bekiendte at have imellem Juel og Paaske afvigte stiaalet følgende: Ongefær 30 Kringler fra Ole Olsen Fixe, af hvilke han mente 3 Stk: kostet 1 s:, altsaa deres beløb 10 s:, sagde derhos at de var fortæret, og at han tog dem af en Tønde, hvor de laae. Fra Hans Stranden taget et Punge laas som laae i en bom/m/e, hvortil han fant nøgelen. sam/m/e tid fra Hans Strandens datter Ingegiær, Penge Toe Mark aatte Skilling, som fantes i en Kiste, hvortil Deliqwenten have fundet nøgelen. fra Gunder Ryche et par læster, der hang i et aabet Loft. Fra Siur Froestad en fiske Steen af Blye, de[r] laae i et aabet nøst. Et Par sølv hals Knapper fra Ole Olsen

1779: 152b

Kaldet Kiøbmands Søn paa Fixe, som han tog i en aaben bom/m/e i Eierens Stue. af forestaaende sagde han at være tilbage leveret, Sølv Knapperne til Olsen Olsen, Pengene til Hans Strandens datter, læster til Gunder Ryche, blye Steen er endnu hos ham, men Punge laaset er betalt til Hans Stranden saaledes at han har faaet 1 mrk: i Penge og et andet Punge laas igien. bekiendte og at han havde taget dette om Dagen, uden derfor at opbryde noget huus, undtagen hos Hans Stranden, hvor han krøb igiennem Staburs Gulvet, som var løst op, og tog det forbenævnte. Tyvs Deliqwenten blev tilspurgt om de øvrige indstævnte fik vide af ham at han havde disse benævnte Koster, hvortil han svarede Nej, at de aldeeles intet derom blev bekiendtgiort af ham.

Faderen Torfind Pedersen og Søsteren Sigri Torfindsdr: benægtede aldeles at være vidende om denne misgiærning af Siowat Torfindsen begaaet.

Jngen af de benævnte Vahre var ved Retten tilstæde, ej heller de bestiaalne, undtagen Ole Olsen Fixe, som Kringlerne er stiaalen fra, der aflagde Eed at de bestiaalne Kringler var bortkommen uden hans vidende og Villie, og tillige sagde at Kring[l]erne var saa store at han havde givet 1 s: for 2 Stk:, og at Del: havde brudt sig ind giennem nøst{et}\muren/ for at kom/m/e til de bemelte Kring[l]er, hvilket passerede paa Palme Søndag afvigte, kunde ellers ikke vide hvormange Kringler der var borte, men vist saa mange som Siowat Torfindsen har bekiendt.

Delinq: tilstod at have brudt nøst muren ud for at kom/m/e ind i nøstet, og at det skeede paa den bemelte Søndag.

hr: Fogden begiærede til videre oplysning i Sagen at de 2de mænd Brigt Larsen Nygaard og Gunder Larsen Stranden maatte tages under Eed og examen, som de der skal have fundet Tyve Kosterne hos den Jnstævnte Tyvs Delinqwent. derefter fremstod

1ste Vidne, Brigt Larsen Nyegaard, som efter aflagde Eed vant og forklarede: at han efter Ole Olsen Fixes Forlangende gik med ham og Gunder Stranden 3de Dag Paaske afvigte, til Torvind Stranden med Tyvs Deliqwenten, som da allerede havde tilstaaet for ham, at have taget en deel af det forbrudte, som han nu haver tilstaaet, men siden da han kom hiem til sin Fader, og end nu derefter da de bragte ham til Præsten, tilstod han det sam/m/e som han nu haver tilstaaet for Retten, og tillige sam/m/e Tid hiem/m/e hos sin Fader tilstod at have taget et Stk: stryl: paa 2 Alen, som han fremviste sam/m/e Tid, og sagde at have taget fra Hans Strandens datter Ingiær. dette Stryl: var da alt i tue skaaret, og Søsteren Sigri havde giort sig et Forklæde af noget af sam/m/e, og resten havde han selv. det som fantes af Kosterne, læretet undtagen, var i hans eget hiem/m/e.

1779: 153

sam/m/e Tid som de var med ham hos Præsten, tilstod han at have taget fra Ingiær Stranden et 2 mrk: Stk:, som han selv havde lagt tilbage. Vidnet er afskediget.

2det Vidne, Gunder Larsen Stranden, aflagde Eed og vidnede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen dette Vidne sagde at paa den Tid de fuldte ham hiem, tilstod han og at have taget en \liden/ Naver fra Hans Stranden, hvilken Naver blev fremvist.

Forrige Vidne blev tilspurgt under den forhen aflagde Eeds Kraft, om han saa nogen Tid en Naver som Tyven sagde at have stiaalet, Svar: han saa den bemelte Naver som T: Del: sagde var taget fra Hans Stranden, og at den blev optaget af T: Del: Kiste. Vidnerne er demiteret.

Actor begiærede at Retten behagentlig vilde fremkalde Tyvs Delinqwenten for at høre hvorvidt han vilde tilstaae det ved Vidnerne oplyste, nemlig den af ham stiaalne Naver, 2 mrk: Stk: og lærret, og i henseende til det siste, hvorledes sam/m/e var kom/m/et hans Søster i hende, siden det er omvidnet at hun deraf skal have giort sig klæder. Tyvs Delinqwenten tilstod det som er omvidnet, og tillige sagde at Naveren er tilbage leveret til sin Eiermand, tilligemed det Forklæde som hans Søster havde giort af læredet, men resten af læredet haver han endnu, sagde og at han paa sin Søsters Spørsmaal: hvor han havde faaet st:læret. svarede: at han havde kiøbt {st:læredet og} det, og tillige bekiendte at hans Søster gav ham andet graavere stryl: igien for det hun af det stiaalne fik til Forklæde.

Pigen Sigri Torfindsdr: blev tilspurgt om hun var vidende hvor dette st:læret kom fra, den Tid hun byttede med sin broder, og om han sagde hvor det var kiøbt. Sv: han sagde at have kiøbt det hos Ingegiær Fixe, og forlangede hun skulde betale det, men viste slet intet af hans misgiærning, har derfor ej heller dølgt Forkl:, men strax leveret det frem da ovenmelte mænd kom i hendes Faders huus.

Actor maatte begiære Sagen udfløttet til næste Ting, for at faae indkaldet de bestiaalne Persohner at møde med Tyve Kosterne, ligesom han og da vil fremlegge den fornødne Præste Attest om Tyven, som han/n/em nu mangler. Søgemaalet mod Torfind og Datter frafaldet.

Defensor Lensmand Johannes Wiig viste intet at fremføre til Tyvs Del: Forsvar, men bad at hans Ungdom og Fattigdom maatte tages i betragtning.

Eragtet.

Sagen udfløttes til næste Ting.

Publ: følgende Documenter:

1: Anviist til udslættelse en Pante Obl: udstæd af Lars Erichs: Schaalem til Provstinde Maria Susana Gelmeyden, stor 150 rd;, Pantsat i Gaarden Schaalem 3 pd: Smør og 1 huud med bøxel, med 1ste Prioritet, sam/m/e 150 rd: er efter Skifteforvalterens

1779: 153b

Paateigning udlagt i Skifte, og derfor udslæt.
2: Erich Olsen Schaares Skiøde til Lars Aamundsen indre Aalwigen paa 1 Pund 5 ¼ mrk: Smør, ¾ huud uden bøxel, for 51 rd:, i G:den Schaare. dat: 11te Maj 1779.
3: Lars Erichsen Schaalems Skiøde til Guri Siursdr: paa 2 pd: Smør, 2/3 huud med bøxel, samt overbøxel til 1 Pund Smør, 2/3 huud, alt i Gaarden Schaalem, for 297 rd: dat: 11te Maj 1779.

Brynild Christophersen Ryche paa egne og øvrige Opsiddere paa Ryche, Siur Biørnesen, Siur Johannesen, Aamund Olsen, og Iwer Olsens vegne, anmelte at de have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Niels Isachsen, Jon Olsen og Ole Hiermundsen ibid:, opsiddere paa Botten, til at bevise hvad Eiendom de, \sc: instævnte/, udj Fieldet imellem Brejsætter og Hamlegrøe Stølen, da de formener at De Jnstævnte haver Fredlyst mere end som de haver Eiendom til udj bemelte Field. {derfor at lid} vilde fornem/m/e om de indstævnte mødte.
Niels og Jon mødte ej efter lovlig udraab, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet at være forkyndt for Jon Olsen i hans eget Paahør, og for Niels Isachsens Søn Mons Nielsen i hans Faders Fraværelse, af Baar {Wangen} \Hawnen/ og Ole Arnesen Moe. Ole Hiermundsen mødte og vedtog varsel, for ham sat som Laugrettes mand i den/n/e Sag Hans Jacobsen øvre Wiig, men undskylte sig at han slet intet er bekiendt om Eiendom/m/en i Fieldet, da han er gift men!! (med) en Enke paa Botten, og kommen der i den/n/e Vaar.
Citanterne begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Lovlig Jndstævnte men udeblevne Niels og Jon Botten gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. Citanterne besørger lovlig varsel.

Anno 1779, den 12te Maj, continuerede Sommer Tinget med Østensøe Skibreede i overværelse af foran tilførte Laugrett, undtagen Erich Fixe for Aamund (Ryche).

Hvorda! Til Publication blev fremlagt følgende Documenter.
1: Anviist til udslættelse Anders Pedersen Aarhuses Pante Obligation til Ole Larsen Drage, stor 150 rd:, Pantsat en Løb, et Pund, 12 Mrk: Smør Smør!! med bøxel og herlighed i Gaarden Aarhuus i Stensdalen. dat: 23de Maj 1769. Qv: af 10de April 1779.
2: Anders Pedersen Aarhuuses Pante Obl: til Brigt Johannesen Østensøe, stor 340 rdr:, Pantsat ovenstaaende Jordegods i Aarhuus. dat: 11 Maj 1779.
3: Iwer Olsen Ryches Skiøde til Ole Halwersen Fosse paa 1 pd: 10 ¾ Mrk: Smør, ½ b:skind, ¼ g:skind med bøxel, og overbøxel til 6 Mrk: Smør Kirke Gods, i G.den Ryche i Østensøe Skibrede, for 80 rd: dat: 15de Martii 1779.
4: Jon Mariager, Borger og handelsmand i Bergen, samt Forstander for Seminarium Fridericianum, haver bøxel[et] Een Løb Smør i G:den Fixe til Ole Olsen, dat: 25de Jan: 1779, med Rewers.
5: Jens Boalts bøxel brev til Hactor Hactorsen paa 1 Løb Smør i Gaarden Stenstøe, dog ej førend hans Moder sam/m/e gods villig afstaar eller deler. dat: 21de April 1779. med Rewers.

1779: 154

6: Kari Pedersdr: yttre Aalwigen med fl: Skiøde til Peder Trondsen paa 1 Løb Smør, ½ huud, ½ G:skind med bøxel i yttre Aalvigen for 290 rd: dat: 13de Martii 1779

7: Peder Tronds: Aalwigens {bøxel} \vilkaar/ brev til sin Moder Kari Pedersdr: paa vilkaar af Ovenmelte Gd:, 1 Koe, 4 Smale Foster, 2 td: korn, Frit hus med videre aarlig. dat: 11te Maj 1779.
8: Ole Halworsen Ryches vilkaar brev til Iver Olsen paa Aarlig vilkaar 1 ½ Td: korn, 1 Koe og 3 Smale Foster med frit huus og saadant videre. dat: 12te Maj 1779.

udj Sagen anlagt af Ellef Axnes mod Hiermund Nes blev saaledes

Eragtet.

Ved at igiennemsee de udj denne Sag fremlagde Documenter, befindes at sam/m/e er meget vidtløftig, og der nu desuden er meget at bestille med Tinget, saa bliver ej før den 14de Juni førstkommende her paa Tingstædet udj denne Sag afsagt Dom.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1779, den 14de Maj, begyndtes det **almindelige Som/m/er, Sage og Skatte Ting med Grawens Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund ved Søen**; ved Retten tilstæde Kongl: Majestets Foged hr: Ulrich Wilhelm Koren med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Tosten Andersen Medhuus. 2: Gudmund Samsonsen Haaeim. 3: Lars Johan/n/esen mit Berge. 4: Lars Dawidsen Qwandal. 5: Johannes Christophersen ibid: 6: Gudmund Larsen Rønnestrand. 7: Endre Michelsen Nedre Dalen, og 8de: Ellef Heljesen Hagestad, saa var og tilstæde Lensmanden Niels Rønnestrand med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Først blev Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret de Kongl: Forordninger og høy Øvrigheds Ordres som paa Jondals høste Ting Protocollen er tilført.

Tormo Bagne paa egne og Knud Bagnes vegne i Rette ædske Sagen mod Ole Westrem efter forrige Tiltale om Bagnes Saug, og i Rette lagde Laugdag saalydende: vilde fornem/m/e om Ole Westrem mødte.
Torbiørn Lindebreche for hans huusbond Ole Westrem mødte for Retten og vedtog Varsel, fremlagde dernest inlæg fra Ole Westrem \af 12 Martii 1779/, saal: fremlagde og et Udtog af et Tings Vidne Taget i den Sag, af 24de October 1777, \saal:/, forresten henholt sig til det som forhen i Sagen er passeret, og fra sin Side sluttede den til Doms.
Tormo Bagne begiærede tilført, at han paastod Ole Westrem tildømt at lade ham og medejer [have]? Sagen til brug saa lang Tid som han nu har brugt den, da de ejer den halve deel, og tillige at svare Saugen i {den} \saa/ brug{ende}\bar/ Stand som han tog den, og at erstatte denne Processes Omkostning.
Jngen af Parterne havde videre at lade tilføre, thi blev saaledes

Eragtet

Sagen optages til Rewision til den 25de Juni førstkom/m/ende.

Hr: Fogden Koren i rette ædskede den mod hr: Capitaine Hierman til seneste Ting anlagde og til dette Ting udsatte Sag, og indleverede

Den faldne Rettens Eragtning, med begiær at det derved forelagde Vidne Torbiørn Lindebreche maatte fremkaldes, Eedfæstes og afhøres i den lovlig indkaldte Capitaine Hiermands Paahør, som han formodede vedtog Varsel udj Sagen. Laugdagen saal:

Hr: Capitaine Hierman var ved Retten tilstæde.

Vidnet Torbiørn Lindebreche mødte og vedtog lovlig Varsel. Derefter fremstod

Vidnet Torbiørn Lindebreche, som aflagde Eed efter Loven. hr: Fogden begiærede Vidnet tilspurgt om han er bekiendt at der har gaaet i Svang Slagsmaal og Fylderie, og de almindelige af Fylderie staaende Laster, udj Giæstgiveriet Kiølen, og om hr: Capitainen og Frue ikke har overtalet eller lokket Folket at sidde der og Drikke? Sv: Vidnet har i Kiølen, som andre stæder der er Øll og brendeviin at faae, seet folk Drukne, men ikke nu siden Capitainen kom der, eller for over 20 Aar siden seet noget Slagsmaal i Kiølen, da Capitainen og Fruen altid har afhindret naar der haver reist sig en Tvistighed mellem Folket, ligesom Vidnet sagde at han aldrig har hørt nogen haver været lokket i Kiølen siden hr: Capit: kom der at drikke, men tvert imod hørt mange gange at Capitainen og Frue har nægtet at {sk} give Giæsterne Øll eller brendeviin, og Formanet dem at gaae derfra, hvorfor ofte Folket har Truet og givet uforskam/m/ede Ord, og endelig faaet andre frem/m/ede at kiøbe Øl og brendeviin til dem. Vidnet sagde endnu at Capitainen undertiden har faaet saadan/n/e som har kom/m/et til ham, naar nogen haver været hos ham, som han ej kunde faae at gaae hiem, til at overtale dem \at gaae hiem/, eller at faae dem til rolighed. Vidnet er demiteret.

Capit: Hiermand i Rette lagde til Eftersyen og for at bevise at Stædet Kiølen haver i lang tiid været et priwilegeret Giæstgiver Stæd, 4re Kongelige allernaadigst forundte Priwil:, af 21 Sept: 1742, 22 Oct: 1745. 22de Maj 1747. og 8de Sept: 1766. og tillige sluttede Sagen til Doms paa sin Side, og forhaabede at de Kongl: allernaadigst Forundte Priw: ej blev ham {ved} \fra/ Dømt, men i alt at blive friefunden.

Fogden, som af det i Dag og de forhen førte Vidner havde faaet det tilstrækkeligen oplyst at paa den Jnstævntes Giæstgiverie gaar meget Fylderie udj Svang, kunde ikke hæfte sig ved {at} hvad Vidnerne ligesom til Undskyldning for hr: Capitainen og Fruen haver Vidnet, nemlig at de meget omhyggeligen skal have hindret Slagsmaal og videre Ulejlighed i deres huus,

da dette kun viser at de urolige haver været beskiænket, og uroligheden en Frugt af Fylderie, paastod derfor, at enten de stædet meddeelte Priwilegier maatte ansees som forbrudte, eller i det mindste hr: Capitainen med anseelig Mulct at blive erindret, foruden en Advarsel at undgaae større ulejligheder om Fylderie endnu hos ham kunde blive continueret, og herned inlod han Sagen Dom.

Capitainen vedblev sit forrige, og inlod Sagen Dom.

Eragtet

Sagen optages til Rewision den 25de Juni førstkom/m/ende.

Torchel Lindebreche, som beslægtet til Erich Jørgensen Nesset, anmelte at bemelte hans beslægtet paa egne og medarvingers vegne efter Jørgen Wambewigen havde med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Størkaar Heljesen Wasenden for skyldig værende 8 rd:, derom at modtage Dom og betale Processens Omkostning.

Størkaar Wasenden mødte for Retten og vedtog Varsel, tilstod at han for 11 Aar siden haver udstæd en Haanskrift til afdøde Jørgen Wambewigen, {men} paa 8 rd:, men sam/m/e Penge vilde han med Eed bekræfte at være betalt; allene en uforsigtighed af ham at han ej fordrede sin haanskrift tilbage, tilbød sig at aflegge Saligheds Eed at Penge[ne] var betalt, om han dertil fik Tilladelse.

Torchel Lindebreche anmeldte at han var vel fornøyet med den anbudne Eed, og havde Fuldmagt af Citanterne at anhøre den uden noget videre Stævnemaal, siden de er saa langt fra værende, naar den Jnstævnte kan trøste sig til at aflegge Eed paa at de paastævnte 8 rd: er betalt til den afdøde.

Størkaar Wasenden nu som før anbød Eed. Efter at den Jnstævnte af Retten var advaret om Sanhed, aflagde Eed at de paastævnte Penge var den afdøde tilbage leveret uden at nogen saa det; og saaledes den Sag ophævet.

Iwer Larsen Hougse i Rette ædskede den forrige Gields Sag mod Lars Andersen Herrej, og vilde nu fornæm/m/e med hvad Tilsvar han møder.

Lars Herrej mødte ej efter Paaraab, men Aser Wiig mødte paa hans vegne og bad for ham om Anstand til næste Ting for at betale i mindelighed.

Citanten begiærede Dom, da den Jnstævnte ej efter løfte haver betalt i mindelighed. og paastod i Processens Omkostning at faae sine udlagde Penge 1 rd: 4 mrk:

Eragtet.

Sagen optages til Doms til den 25de Juni førstkom/m/ende.

Lensmand Niels Rønnestrand for Kiøbmand udj Bergen, Allert Harie, anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet

1779: 155b

indstævne Siur Poulsen Spaanem for Giæld 10 rd: 1 mrk: 14 s:, efter en handels Bog som han (dvs. Harie) haver kiøbt af sin Formand \Elling Møller, der om at lide Dom og bet: Omkost:/ vilde fornem/m/e om den instævnte møder.

Siur Poulsen mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, men benægtede Kravet.

Lensmand[en] fremlagde Regning af handels bogen af 9de Martii 1779, saal:

Siur Poulsen benægtede aldeeles at være skyldig noget til Citanten, men sagde at han ongefær for 10 Aar siden handlede med afg: Elling Møller, og blev ham da skyldig 7 rd: 5 mrk: 4 s:, som {siden} blev betalt, da han, nemlig den Jnstævnte, var udj Bergen den sam/m/e gang.

Lensmand[en] paa {den} Citantens vegne paastod Dom efter Reigningen, da Siur Poulsens benægtelse ej kunde kom/m/e i betragtning mod en Autoriceret Kiøbmands bog.

Siur Poulsen begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner om at Gielden er betalt.

Lensmanden havde intet derimod.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting.

Lensmanden Niels Røn/n/estrand for Allert Harrie, Kiøbmand udj Bergen, anmelte at have paa hans vegne ladet indkalde med mundtlig varsel til dette Ting Siur Olsen Spaaneim for Giæld 30 rd: 2 mrk: 6 s:, \dernest at lide Dom og bet: Omkostning/, efter en handels bog som Citanten haver kiøbt efter Elling Møller.

Siur Olsen Spaanem mødte for Retten og vedtog Varsel, men benægtede aldeeles Kravet, som han vil med Vidner bevise at være betalt; begiærede derfor Sagen udsat til næste Ting for at føre sine Vidner.

Lensmanden fremlagde Reigning paa Kravet, af 9de Martii 1779, saal:, og forresten sagde intet imod den forlangte udsættelse.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Aslach Ourdal den ældre, eller paa hans vegne Berge Traae, anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting paa egne og medarvingers vegne efter Aslach Ourdal indkaldet Aslachach!! (Aslach) og Jon Scheje, en for begge og begge for en at lide Dom til at betale 13 rd:, som de er skyldig til Boen, og denne Processes Omkostning.

Aslach Scheje mødte for Retten og vedtog Varsel, men benægtede Kravet. Jon Scheje indfandt sig ej efter paaraab, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af Berge Traae og Gudmund Rønnestrand.

Berge Traae begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Jon Scheje gives Laugdag at møde med Tilsvar til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

1779: 156

Anno 1779, den 15de Maj, continuerede Som/m/er Tinget med Grawens Skibreede udj overværelse af det foran tilførte Laugrette.

Hvorda! Til Publication blev fremleveret følgende Documenter.

1: Anviist til udslettelse Ole Anfindsen øvre Hagestads Pante Obl: til Grawens Præstegiælds Almue, stor 150 rd:, pantsat ½ Løb Smør, ¼ deel huud, ¼ Tønde Salt i G:den Lione, dat: 23de Maj 1759, udslæt efter Qw: af 10de Maj 1779.

2: Lars Andersen Liones Pante Obl: til hr: Provst Schnabel, stor 150 rd:, pantsat ½ Løb Smør, ¼ deel huud og ¼ deel Td: Salt med bøxel i G:den Lione. dat: 21de Maj 1759, udslæt efter Qw: af 10de Maj 1779.

3: Anviist til udslættelse en Pante Obl: af dato 26de Maj 1777, udstæd af Joseph Ellingsen Holwe til Lars Iwersen Nesseim, stor 170 rd:, pantsat 20 mrk: Smør med bøxel, og overbøxel til 4 ½ mrk: Smør, i Eide. Qw: af 6te Martii og 3de April 1779.

4: Anviist til udslættelse Johannes Olsen Bues Pante Obl: til Giert Olsen Aalwigen, stor 127 rd:, Pantsat 3 Spand Smør i Gaarden indre Bue. dat: 22de Maj 1770. Qw: den 14de Maj 1779.

5: Publ: Lewor Olsen Osses Skiøde til sin Søn Torbiørn Leworsen paa 2 pd: 14 ½ mrk: Smør, ½ hud med bøxel udj G:den Osse for 250 rd: dat: 12te Martii 1779.

6: Joseph Ellingsen Eides Obl: til Ole Iwersen Nesseim, stor 198 rd:, pantsat 20 Mrk: Smør med bøxel, og 4 ½ Mrk: Smørs overbøxel, i G:den Eide. dat: 14de Maj 1779.

7: Lars Andersen Liones Skiøde til sin Svoger Endre Simondsen Lione paa ½ Løb Smør, ¼ huud, ¼ Td: Salt med bøxel i G:den Lione for 299 rd: dat: 14de Maj 1779.

8: Endre Simonsen Liones Obl: til Halwor Jonsen Langeseter, stor 250 rd:, mod 3 ProC:to, pantsat ovenstaaende Jordgods i Lione. dat: 14de Maj 1779.

9: Lars Siowatsen Ned: Rønnestrands Skiøde til sin Søn Siowat Larsen paa 18 Mrk: Smør, ¼ hd: i G:den Nedre Rønnestrand for 150 rd: dat: 14de Maj 1779.

10: Sr: Christopher Hieltneses bøxel brev til Torbiørn Johannesen paa 2 pd: 21 Mrk: Smør i G:den øvre Legrei. dat: 18 Dec: 1778. med Rewers, og med den Condition at naar en af Christophers børn skulde trænge selv til at styre Gaarden, skal lejlændingen afstaae den {uden Proces} godvillig mod lovlig bøxel tilbage.

11: Bispinde Fridlips!! (Friedliebs?) bøxel brev til Knud Jacobsen paa 1 Pd: Smør, ½ Faar i G:den Selleland. dat: 3de April 1779.

12: Johannes Olsen indre Bues Skiøde til Giert Olsen Aalwigen paa 3 Spand Smør med bøxel i G:den indre Bue for 240 rd: dat: 15de Maj 1779.

Tore Aasem, som beslægtet til Wiglich Twete, anmelte at hans beslægted havde til dette Ting ved mundtlig Varsel indkaldet Niels Ormshaug for Giæld 1 rd: i huse leje, og 4 mrk: anden Giæld, derom at modtage {at modtage} Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkost: at svare.

Den Jnstævnte indfant sig ej efter paaraab, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af {Berge Traae} \Torbiørn Lindebreche/ og Gudmund Rønnestrand.

Citanten var begiærende Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Niels Ormshaug gives Laugdag til næste Ting.

1779: 156b

Halsten Tweite anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Magnus Rondestwet angaaende en Baad som Citanten haver kiøbt hos den Jnstævnte, hvilket han siden skal have ladet opdrage i sin Gaard, hvor den endnu staar, og derom at anhøre Vidner som under Lovens Faldsmaal ere inkaldet, Aad Haugen og Michel Hylde, samt at lide Dom for han haver ladet Citantens baad forderve, og sam/m/e at erstatte, samt betale denne Processes Omkostning.

De indstævnte mødte ej \efter P:/, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af {Berge Traae og} Gudmund Rønnestrand og Torbiørn Lindebreche.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Magnus Rondetwet gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Aad Haugen og Michel Hylde forelægges under Lovens Faldsmaal til sam/m/e Tid at møde, deres Vidnesbyrd at aflegge. Citanten besørger lovlig Varsel.

Publiceret Jacob Knudsen Sellands Skiøde til sin Søn Knud Jacobsen paa 2 Pund, 1 F:skind, eller efter Matriculen, 2 pd:, 1 Geedskind uden bøxel i G:den Selland for 40 rd: dat: 15de Maj 1779.

Jon Ellefsen Scheje tilkiendegav at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Siur Olsen Spaanem for at anhøre Vidner paa at Siur Olsen Spaanem haver befalet Jon Scheje at skiære sit upriwiligerede Tøm/m/er, og lovet at være Citanten ansvarlig for hvad fortræd og Bryderie deraf kunde flyde, derom at lide Dom til at erstatte Citanten den Skade som af denne Befaling viste sig, da den Saug han som Saug mester stod paa, blev Arresteret, og endelig at betale Processens Omkostning. Til Vidner ere under Lovens Faldsmaal indkaldet Ole Hielmewold og Tosten Rondestwet.

Siur Olsen og Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel.

Den Jnstævnte tilstod at han for 2 Aar siden bragte en deel af sit Tøm/m/er, hugget paa hans Gaard Spaaneim, til Hagestads Saug, hvor Citanten den Tiid var Saug mæster, og havde forpagtet Saugen. hvilket Tøm/m/er han befalede Jon Ellefsen Scheje at skiære, og sagde tillige til ham at han, nemlig den Jnstævnte, vilde være ansvarlig for alt det Bryderie som kunde flyde af at hans Tøm/m/er blev skaaret paa Hagestads Saug. Siur Olsen sagde nu at det bemelte Tøm/m/er ej blev skaaret paa Hagestads Saug, men ført til den vedkommende Scheje Saug, og vilde han bevise at han maatte føre sit Tøm/m/er til Hagestads Saug, fordie det ej kunde blive skaaret paa Scheje Saug.

Citanten anmeldte at Saugen blev, formedelst Arresten, staaende uden at bruges, 9 uger, og derfor sagde han at vilde have for tids spilde i disse 9 uger, og tillige for lejen, som han selv maatte udgive til Saugens Eier, 16 rd:, tilligemed denne Processens Omkostning.

Siur Olsen begiærede Anstand til næste Ting for at føre Vidner

1779: 157

om at han var nødsaget at føre sit Tøm/m/er paa Hagestads Saug.
Citanten havde intet derimod, og frafaldt Vidnerne, siden Citanten selv tilstaar det.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Jon {Ellefsen} \Endres:/ Scheje i Rette ædskede den forrige Sag mod Siur Poulsen Spaaneim, angaaende Hagestads Saug, derom at lide Dom efter det før tilførte, og at erstatte denne Processes Omkostning.
Siur Poulsen mødte og declarerede at han intet videre, end før er tilført, havde at sige, men forlangede Dom, og udj Processens Omkostning 2 rd:
Citanten paastod 16 rd: for sin Skade udj den Tiid Saugen stod under Arrest, og udj Processens Omkostning 3 rd:
Parterne havde ej videre at tilføre.
Eragtet.
Sagen optages til Rewision til den 25de Juni førstkommende.

Torbiørn Lindebreche paa huusbond Ole Westrems vegne anmeldte at hans huusbond til dette Ting havde ladet indkalde Ole Olsen Hielmevold angaaende 2 rd: 2 mrk: Tieneste Løn, som Citantens Myndtling Guro Swendkesdr: er udlagt udj Skiftebrev af 1te Maj 1766, at anm/m/e (anamme) hos en Mand der nu er død, men Gielden ej betalt, og da Ole Hielmewold var en Arving{er} efter bemelte Mand ved navn Aamund Ose, saa er han stævnet til efter Andeel at betale af disse paastævnte 2 rd: 2 mrk:, og Processens Omkostning, alt til at lide Dom.
Ole Hielmewold mødte for Retten og vedtog Varsel, sagde at han kunde ikke vide om dette Krav, da der haver været store Reigninger imellem Aamund Osse og Ole Westrem, troede derfor ej at saadan liden Fordring skulde staae tilbage, da alt det øvrige og yngere Reigninger er betalte, endnu mere da den/n/e Fordring er tieneste Løn som den Jnstævnte mente Myndtlingen selv kunde have inkrævet, da hun nu er en gam/m/el Pige.
Torbiørn Lindebreche anmelte at der er 3de børn, som er 3 Døttre, efter Aamund Osse og hans Enke, som endnu lever, men der af er ej flere stævnet i den/n/e Sag end Ole Hielmewold, som haver den ene Datter til ægte. i Rette lagde Skiftebrevet af 1te Maj 1766 til Actens Følge, saavidt denne Sag vedkom/m/er. Torbiørn Lindebreche paastod Dom til betaling efter den instævntes Andel, og udj Processens Omkostning efter Dom/m/erens Skiøn.
Ole Hielmewold var ligesaa fornøyet med Dom.
Eragtet.
Sagen optages til Rewision til den 25de Juni førstkommende.

Ellias Langesæter og Asbiørn Ulsnes anmeldte, at de havde ladet giøre Arrest og Seqwestration paa endeel Effecter hos Enken Synnewe Torchelsdr: Bue for endeel Arve Midler deres Myndlinger Christi og Ragnilde Endresdr: tilhørende, som var indestaaende hos Enken, som var deres Moder, og hvorfor de ej i mindelighed kunde bekomme, enten Penge eller gode Vare. de bemelte Myndtlingers Arve Capital tilsam/m/en er 104 rd: 4 mrk: 1/3 s: efter Skiftebrevets udviis, foruden Renter. og endelig havde de ved mundtlig Varsel til dette Ting og Tid ladet indkalde Enken Synneve Torchildsdr: tilligemed hendes Laugværge, baade til at høre Arresten ved magt kiænt, som at modtage beviis om den/n/e Gield,

1779: 157b

og lide Dom til disse Arve Midlers udbetaling med Renter, samt Processens Omkostning at erstatte.

Tore Aasem mødte paa Enken Synnewe Torchildsdr: vegne og vedtog lovlig Varsel, tilstod at Enken sadt inde med sine Børns Arvemidler efter Skiftebrevet, uden at have betalt nogen Renter, men da Enken haver opdraget sine børn, haabede han at Renterne ej blev paa den fulde Tid siden Skiftet \som/ hun har sat inde med det.

Citanterne i Rette lagde Arrest Forretningen af 1te Maj 1779, saal: ligesaa fremlagde Skiftebrev af Dato 29de April 1766, hvorefter Myndtlingerne arvet de her paastævnte Arve Midler, som saavidt sagen vedkom/m/er her inddrages. Citanterne begiærede Arrest Forretningen kiendt ved magt, og forresten selve Sagen udsatt til høste Tinget, for imidlertid at bringe de Arresterede Effecter ved Auction i Penge.

Tore Aasem declarerede at Enken er villig til at betale dersom ej de Arresterede Vare, naar de ved Auction bliver bortsolgt, kan strække til.

J anledning af den i Rette lagde Arrest Forretning forsaavidt Formaliteterne angaar, blev saaledes

Forafskediget

Arrest Forretningen for saavidt Formaliteterne angaar, bliver herved bekræftet, hoved Sagen udfløttes til næste Ting, da Parterne haver at i agttage det fornødne.

S: T: Hr: Fogden Koren tilkiendegav at han til oplysning udj en Justits Sag han havde seet sig beføyet at anlægge mod en Mand udj Sundhorlens Fogderie, i Etnes Skibreede, ved Navn Karl Philip de Wahl, fordie den/n/e skal have tilføyet en Østlænding ved Navn Søren Jonsen, \Skade/, nu til dette Ting at indkalde et her i Skibreede boende Vidne Niels Siursen Bremnes, som traf til at være udj Ætne ved den sam/m/e Tid da bemelte de Wahl tilføyede den navngivne Østmand Skade. til den Ende og for at faae her fra Retten et lovlig Tings Vidne, i Rette lagde Fogden sin skriftlige Stævning af 18de Martii sistleden, med Paateigning af Etnes Skibreedes Lensmand og Skaffer, at de Wahl er hid kaldet at høre Vidnes udsigende. dernest fremlagde Fogden den ham fra den Skadelidende Østmand til hænde komne Angivelse udj Sagen under September afvigte Aar, med begiær at for Vidnet maatte oplæses den paateignelse paa sam/m/e som ham vedkommer, og under hans Haand og Seigl findes paasatt, for i fald sam/m/e medførte rigtighed, det da af hannem nu med Eed kunde blive bekræftet. eller i vidrig fald af hannem nu forklares hvorvit han om Sagen og det passerede er bekiendt eller ej {ej}. den skriftlige Stævning og Angivelsen er saal:

Cars!! (Carl) de Wal mødt ej efter paaraab, men Vidnet Niels Siursen Bremnes mødte for Retten og vedtog Varsel. Derefter aflagde Eed efter Loven og vidnede: at Carl de Wahl sagde med ham den 31te Aug: forgangen Aar, efter at det var bleven bekiendt at Østmanden Søren Jonsen var ilde

medhandlet af bemelte De Wal, han, nemlig Søren Jonsen, skal faae mere naar han bliver god, og var det saa han fik noget, da fik han det inde, hvorefter de Wahl viste Vidnet en Kniv, og sagde, er dette Kniv at fikke er!! (en) Karl med, da svarede Vidnet, du kan giærne dræbe en Oxe dermed, {da svarede} \saa/ Carl de Wal \sagde da/, ieg skal dræbe en Oxe med en Pine Syel.

hr: Fogden begiærede Tings Vidnet sluttet og sig under Rettens fulde Forseigling beskreven meddeelt, Som Bevilges.

Publ:

1: Anviist til udslættelse Ole Andfindsen Liones Pante Obl: til Christopher Siurs: Hieltnes, stor 275 rd:, Pantsat Hagestads Saug, 4/7 i Dyssebechs Saug, ¾ i Wangens Saug, alt i Ulvig. dat: 27de Martii 1776. udl: i Skifte efter Debitor d: 29de Oct: 1778 Pantet.
2: Anvist til udslættelse en Obl: udstæd af Halwor Peders: Børse, stor 300 rd:, pantsatt 2 pd: Smør, 1 b:skind og Een 1/3 deel Løb Salt med bøxel i G:den Børse. dat. 27de Mai 1769. Qv: 1te Maj 1779. Obl: udstæd til Niels Pedersen Fylchedal.
3: Lars Olsen Dales Pante Obl: til Niels Peders: Fylchedal, stor 140 rd:, pantsatt 18 Mrk: Smør, ½ b:skind med bøxel i G:den Dale. dat: 22de Maj 1772. Qw: 1te Maj 1779.
4: Siowat Larsen Røn/n/estrands Vilkaar brev til sin Fader Lars Siowatsen og Moder, af Gaarden Ned: Rønnestrand. dat: 14de Maj 1779.
5: Joseph Ellingsen Eide med fl: Contr: om G:den Eide i Grawen med mere. dat: 21 October 1778.
6: Holwe, Traae, Lille Grawen og Store Grawen samt Dales Opsidere Contr: om endeel beiter. dat: 14de Mai 1779.
7: Anders Trondsen Eides Pante Obl: til Lars Jonsen Fylchedal, stor 150 rd:, pantsat 18 ½ mrk: Smør med bøxel, og 4 mrk: Smørs overbøxel, i Gaarden Eide i Grawen, 3 ProC:to. dat: 14de Mai 1779.
8: Poul Nielsen og Søn Niels Poulsen Haldangers Contr: om G:den Haldanger i Ulwig. dat: 18de Maj 1778.
9: Poul Nielsen Haldangers Skiøde til sin Søn Niels Poulsen paa 18 Mrk: Smør, 2 Løber Salt med bøxel i G:den Haldanger for 300 rd: dat: 18de Maj 1778

Lensmand Niels Rønnestrand for Lene Didichen i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Ole Bue, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder, og beviis for at Omkostningerne ere betalte, thi den paastævnte Capital tilstod han at være betalt under Processen.
Tore Aasem, som beslægtet til Ole Bue, sagde at de paastævnte Penger er betalt til Citantinden, og Debitor med hende ganske Forligt.
Lensmand[en] for Lene Didichen paastod Dom paa Omkostningerne, da Debitor ej kan fremvise Qvittering at sam/m/e er betalt. og paastod i Omkostninger 2 rd: 3 mrk:
Tore Aasem paa Ole Bues vegne var fornøyet med Dom.

Eragtet.

Sagen optages til den 25de Juni førstkom/m/ende.

Ole Olsen Hielmewold, som beslægtet til Niels Westrem, a[n]melte at Niels Westrem til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet indkalde sin Stiffader Ole Tostensen Westrem til at giøre Regnskab og betale Citanten

sin Fader Arv efter Skiftebrev af 29de Julj 1754, med paaløbende Renter, om alt at lide Dom og betale den/n/e Processes Omkostning.
Torbiørn Lindebreche mødte for sin Huusbond Ole Westrem og vedtog lovlig Varsel, men begiærede Sagen udsat til næste Ting for at giøre Afreigning med sin StifSøn og betale ham sin Arv med Renter.
Citanten var der med Fornøyet.

Eragtet.

Efter Forlangende stilles Sagen i beroe til næste Ting.

Iwer Wichnes som Laugværge for Enken Anne Anfindsdatter Leqwe, tillige for hendes 2de Søn/n/er Poul og Torbiørn Torchels Søn/n/er Leqwe med deres Curatores Iwer Olsen øvre Leqwe og Ole Olsen Hiemewold, anmeldte at de havde seet sig nødsaget at stævne med mundtlig Varsel til dette Ting hr: Capitaine Hierman at anhøre endeel Vidner som de under Lovens Faldsmaal til dette Ting haver indstævnet, alt i anledning af en Klage som afg: Torchel Poulsen Leqwe paa Som/m/er Tinget forgangen Aar angav for høye Øvrighed, men siden han ved en ulykkelig hendelse kom hastig bort, kunde ikke forsvare sin Klage om Drukkenskab og andre Laster som gaar i Svang udj Giestgiveriet Kiølen. Anmeldte dernest at have under Lovens Faldsmaal indkaldet til Vidner Aslach Endresen Scheje, Peder Olsen Spaanem, Poul Siursen Spaanem, Hans Tostensen Rondestwet, Anna Knudsdr: Scheje og Marita Larsdr: Rondestwet. tilligemed godvillig mødende Vidne Søgni Siursdr: Frøste. vilde fornemme om de indstævnte møder.

Hr: Capitaine Hierman mødte og vedtog lovlig Varsel. alle de benævnte Vidner mødte for Retten.

Iwer Wichnes fremlagde et Jnlæg af 15de Maj 1779. saal: ligesaa skriftlige Qwæstioner til Vidnerne, saal: Iwer Wichnes begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte: hvorefter Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning at sige Sandhed, og derefter fremstod

1ste Vidne, Aslach Endresen Scheje, som aflagde Eed efter Loven og Svarede: Til 1te Qv: lige efter Spørsmaalet. Til 2den Qw: har ikke seet Slagsmaal i Capitainens Stue paa lang Tiid, men for et Aars Tid siden seet Slagsmaal ude paa marken af Folk som havde drukken sig Drukken i Kiølen, og det endnu paa en Søndag, men vel Spil og Dans. T: 3de Qw: lige efter Spørsmaalet. Til 4de Qw: Jo, det forholder sig saa. Til 5te Qw: Jo! Til 6te Qw: har nok seet at Capitainen har drukket og spilt med Folket i sit huus naar de har sadt der, men ikke slaas saa han haver seet det. Til 7de Qw: for det meste er intet af de fornødne Vahre at faae, men de som ej er bøygden

1779: 159

til nogen nøtte kan faaes der. Til 8de Qw: Jo! men noget {til} udj Capitainens og noget i hans Formænds Tid. Til 9de Qw: Jo! han har seet at Capitainen har ladet Folk kom/m/e tilbage i sit huus som har gaaet ud paa den maade at de vilde gaae hiem, og siden blev siddende der at drikke. Sr: Capitainen sagde at dette Vidne var hans aabenbare Fiende, som han vilde beviise, og endnu mere var han der om overbeviist om nogle Ord som Vidnet talte til Capitainen d: 10de Maj afvigte, hvilke talt saaledes, at havde han faaet 1 rd: i Grunde Leje i stæden for 4 s: /: da Vidnet ejer Grunden til Capitainens hus :/ skulde han ikke lagt sig i den/n/e Sag, og dersom han ikke fik den, skulde han giøre oprør. benægtede derfor Vidnets udsigende. begiærede dernest Vidnet {tilspurgt} tilspurgt, 1mo: hvem han har seet Cap: har hentet igien for at drikke. 2do: om han har givet Vidnet Penge for at sette sig ned og drikke dem op. 3tio: hvem han har seet Cap: har spillet kort med, og om det haver været om Penge. Til 1: Qw: Vidnet og en anden ustævnt bonde haver Capitainen budet tilbage. Til 2: Qw: Jo! Til 3de Qw: har seet Capitainen for imod 20 Aar siden at spille kort om Penge med en ustævnt bonde mand i sin egen Stue. endnu bad Cap: Vidnet tilspurgt, 1te: hvorledes han har forlokket Ungdommen. 2do: om der ikke var spil og dans mere anden stæds i Bøygden en!! (end) hos Capitainen. 3tio: om Vidnet veed hvem der er som hos ham er bleven Ruineret. 4tio: om Vidnet ikke ofte er nægtet Øl og brendeviin i Capitainens huus, og naar han ikke sam/m/e har bekom/m/et, har været uartig. Til 1: Qw: ved at see paa de drukne Folk, lærer og Ungdom/m/en at drikke. Til 2: Qw: i Ulwig er almindelig med Dans og Spil, men mest for førende hvor de faaer at drikke stærke drikker. Til 3de Qw: Een Mand paa Haaeim som sædvanlig havde sin gange i Kiølen, er bleven ganske Ruineret, og han ved ingen anden Aarsag end Drik. Til 4de Qw; Vidnet har ofte været nægtet Øl og brendeviin i

Capitainens huus naar han haver været beskiænket, og kunde da vel hendes han var uartig, som han dog ikke nu kunde mindes. Vidnet er demiteret.
Da det nu er langt paa Løverdags Aften, og haver mange Vidner i den/n/e Sag, Sagen er desuden instævnt til i Dag, og derfor ej efter sin Tour kunde kom/m/e for førend de andre var til ende, saa {blev Parterne for} declarerede Citanterne sig bedre fornøyet med at Sagen blev udsat til Høsten, end til et udsættelses Ting.

Eragtet.

Sagen udsættes til næste Ting.

1779: 159b

1: Publiceret Kongl: allernaadigst Bevilling for Anna Christophersdr: og Christopher Siursen Jeltnes paa Hagestads Saug til 1660 bords Aarlig Skiørsel. dat: 10de Maj 1759.
2: Bevilling for Christopher Siursen Jeltnes og Helje Odsen Haaem paa Dysebechs Saug til 1200 bords Aarlig Skiørsel. dat: 10de Maj 1759.
3: Bevilling for Do: og Michel Grimesen Haaem paa Wangens Saug til 1200 bords Aarlig Skiørsel. dat: 10de Maj 1759.
4: Bevilling for Niels Nielsen og Hans Nielsen paa Mit Fylchedals Saug til 1968 bords Aarlig Skiørsel. dat: 27de Maj 1766.
5: Bevilling for Joseph Olsen Holwe paa Traaes Saug til 960 bords Aarlig Skiørsel. dat: 23de Juni 1767.
6: Bevilling for Hans Johannesen Pych paa Eide Saug til 1704 bords Aarlig Skiørsel. dat: 27de Maj 1767.

Efter lovlig udraab infant sig ej flere som med Tinget havde at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1779, den 17de Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Kintzerwigs og Røldals Skibreeders Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**; ved Retten tilstæde hr: Fogden Korens Fuldmægtig Mr: Cahrs med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Asbiørn Matiasen Næss. 2: Aslach Swendsen Ystenes. 3: Orm Olsen Grønsdal. 4: Knud Arnesen Lutro. 5: Ole Andersen Røte. 6: Christen Heljesen Sexe. 7: Jon Ellings: Jaastad. og 8de: Siur Arnesen indre Alsager, tilligemed Lensmanden!! (Lensmændene) Jon House og Niels Heljesen Hamre. med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev læst og Publiceret de Kongl: Forordninger og høje Øfrigheds Ordre som for Jondal er anført.

Fogdens Fuldmægtig Mr: Cahrs anmeldte at paa Justitiens Vegne er til dette Ting med mundtlig Varsel indkaldet Peder Knudsen Æchewigene for Slagsmaal \mod Lars ..../, derom at anhøre Vidner og lide Dom til bøders udredelse, samt Processens Omkostning at svare.
Den instævnte blev paaraabt men mødte ej, det ene stævne Vidne var ej tilstæde, derfor begiærede Fogdens Fuldmægtig Sagen udsat til høste Tinget.

Eragtet

Sagen beroer til høste Tinget.

Fogdens Fuldmægtig {har paa} anmeldte at Peder Knudsen Æchewigene er til dette Ting indkaldet paa Justitiens vegne \med mundtlig Varsel/ for Slagsmaal mod Niels Aadsen Æche, derfor at lide Dom til bøders udredelse, og Proc: Omkostning at betale.
Efter paaraab møtte ej den instævnte, men da det ene af Stævne Vidnerne i den/n/e ligesom forrige Sag er borte, saa begiærede og Fogdens Fuldmægtig denne Sag udsat til næste Ting.

Eragtet.

Sagen beroer til høste Tinget.

Fogdens Fuldmægtig anmelte at paa Justitiens vegne til dette Ting er indkaldet med mundtlig Varsel Orm Olsen Nedre Berge formedelst udøvet Slagsmaal mod Jon Growe \paa en Søndag/, derom at høre Vidner og lide Dom efter Loven, {samt betale Pro} vilde fornem/m/e om den Jnstævnte møder.
Orm Olsen Nedre Berge mødte ej for Retten, eller nogen paa hans vegne, thi blev stævnemaalet afhiemlet af Lensmand Niels Hamre og Orm Tufte at være lovlig forkyndt.
Fogdens Fuldmægtig anmelte end nu at der var under Lovens Faldsmaal indkaldet til Vidner i den/n/e Sag Swend Olsen Berge og Ole Ormsen Berge. ingen af Vidnerne mødte, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af forbemelte Stævne Vidner.

1779: 160

Actor begiærede Laugdag for den udeblevne Orm Berge og Vidnerne.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Orm Berge gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Swend Olsen og Ole Ormsen Berge forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid at møde. Actor besørger den/n/e Laugdag lovlig forkyndt.

Mr: Chars paa Fogdens vegne ædskede Justits Sagen i Rette mod Knud Monsen Berge for handel og Løsgiængerie, og i Rette lagde Laugdag af 22de Maj 1778, som blev forkyndt for Knud Monsen til forrige Aars høste Ting, men da formedelst uvejr ingen af Røldals Almue kunde kom/m/e paa Tinget, derfor haver ladet den igien forkynde for Knud Monsen til dette Som/m/er Ting, og vilde nu fornem/m/e med hvad tilsvar han møder, Laugdagen saal:
den Laugdagede mødte ej, thi blev stævnemaalet afhiemlet af Orm Tufte og Lensmand Niels Hamre at være forkyndt for den Laugdagedes Bopæl eller tilholds Stæd paa G:den Berje med lovlig Varsel udj Dordei Nielsdr: Berjes paahør
Fogdens Fuldmægtig begiærede Sagen udsat til høste Tinget for at stævne Vidner, da han mærker at den instævnte ikke vil møde for at svare til sin Sag.

Eragtet

Sagen udsættes til næste Ting.

Knud Toresen Diønne har med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Aamund Larsen Buue for at han skal have hiemført Syge hæster fra Kongsberg, hvorved et Citanten tilhørende heste Føl blev besmittet og døde, der om at lide Dom til Skadens Erstatning med Processens Omkostning, samt at høre under Faldsmaal instævnte Vidner Jon Ørjansen Diønne, Amund Ellefsen Diønne og Ingebrigt Larsen ibid: saa anmelte han og at have inkaldet til Vedermæle Ellef Olsen Diønne for saavidt sagen ham kan angaae
Aamund Bue mødte ikke nu efter Paaraab, thi blev Stævnemaalet afhimelet at være forkyndt paa Gaarden Bue for mere end 14ten Dage siden i Johan/n/es Johannesen Bues paahør, og hørte da ej stævne Vidnerne at han exiperede Forum, men Johan/n/es Bue anmelte at den instævnte var i Osse og arbeidet.

Vidnerne mødte, saavelsom den til Vedermæle instævnte, og vedtog Varsel. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Jon Ørjansen Diønne, som aflagde Eed efter Loven, efter at være formanet til Sandheds udsigende. Vidnede derpaa: at den instævnte lejede forgangen Aar en hoppe af Ellef Diønne for at rejse til Kongsberg med, og da sam/m/e nogen Tid for Micheli forgangen Aar blev leveret tilbage, \thi Vidnet saa den nogle dage efter, og da/ var den befængt med Qværke Sot, og tillige nogle faae dage efter den kom tilbage besmittet et hæste Føel, Citanten tilhørende, som deraf døde. Vidnet viste ej at der før den Tid var syge hæste paa Gaarden, eller saa nære i deres Nabolav at det skulde smittet paa dette Føel. Vidnet er demiteret.

2det Vidne, Amund Ellefsen Diønne, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, og sagde at have seet hoppen nogle faae Dage efter den kom tilbage, da den alt var befængt, men Vidnet viste da ej hvad Sygdom det var. Vidnet demiteret.

3de Vidne, Ingebrigt Larsen Diønne, efter aflagde Ed vidnede: han har ej seet den bemelte hoppe medens hun var Syg, ej heller følet siden det blev

1779: 160b

Sygt, men vel før, forresten enstem/m/ig med forrige Vidner. Vidnet er demiteret.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne Amund Bue.

Eragtet.

Ved afhiemling er det beviist at den instævnte Amund Larsen Bue lovlig er tilkaldet [i] sagen, men da han nu ej møder, gives ham Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger lovlig Varsel.

Lensmanden Niels Hamre i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Knud Monsen Berge anlagt af Tormo Awenschej, og anmelte at Rettens Kiendelse af 22de Maj forgangen Aar var \for/kyndt for Knud Monsen, men da ingen af Røldals Almue kunde komme til høste Tinget, blev ej Sagen ædsket i Rette. nu haver Citanten igien til dette Ting ladet forkynde Laugdagen for den udeblevne Knud Monsen, og vilde fornem/m/e om han møder. Laugdagen er saal:

Orm Olsen Tufte mødte for den instævnte og vedtog Varsel, fremleverede paa Knud Monsens vegne et Jnlæg af 14de Maj 1779, saal:, sagde paa den instævntes vegne at 3 rd: 3 mrk: vilde han betale, som rester paa hæstene, men de øvrige 3 rd: vilde han ikke betale, da han ej havde nogen Fortieneste paa den solgte hæst. Orm Tufte paa den indstævntes vegne begiærede Sagen udsat at føre Vinder til næste Ting om den/n/e hndel.

Lensmanden for Citanten paastod Dom, da den instævnte allene vil bringe Sagen i Langdrag, og om udsættelse blev tilstaaet, at da Knud Monsen blev paalagt at slutte Sagen til høste Tinget.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, til hvilken Tid Knud Monsen iagttager det fornødne til Sagens Slutning. Citanten besørger lovlig Varsel.

Anno 1779, den 18de Maj, continuerede Sommer Tinget med Kintzerwigs og Røldals Skibreeder paa Tingstædet Utne Gaard, og Retten beklæd med foran førte Laugrett.

Lensmand Niels Hamre paa sin Datters vegne \æskede/ den forrige Sag mod Magrete Larsdr: og Orm Nedre Berge for Beskyldninger i Rette, og stillede den i Beroe til næste Ting.

Amund Berge af Røldal anmeldte at Tore Bache haver til dette Ting inkaldet under mundtlig Varsel Ole Olsen Hagen for Giæld 8 rd:, derom at lide Dom og betale denne Processes Omkostning, vilde fornemme om den instævnte møder.

Ole Olsen Hagen mødte ej efter Paaraab; thj blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmand Niels Hamre og Orm Tufte.

Amund Berge for Citanten forlangte Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Ole Olsen Hagen gives Laugdag til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Publ: Halsten Torjersen Tweidts Pante Obl: til Michel Johannesen Op(heim), stor 237 rd:, pantsat 2 pd: 11 mrk: Smør, 1 ½ G:sk: med bøxel i G:den Twedt i Odde. NB: til Michel Opheim 120 rd:, og til {Grawens} \Kintservigs/ Præstegiælds Fattig Cassa 117 rd: tils: 237 rd: dat: 28de Oct: 1773. efter Qw: af 14de Maj og 17de Maj 1779 udslæt.

2: Anviist til udslættelse Ole Heljesen Rabbee!! (Rabbes) Pante Obl: til Siur Jensen Mochestad, stor 60 rd:, pantsat 1 Spand 3 mrk: Smør med bøxel i G:den Rabbe. dat: 26de October 1775. Qw: af dags Dato.

3: Anviist til udslættelse Ole Monsen Rabbes Pante Obl: til Knud

Monsen Rabbe, stor 120 rd:, pantsætter 1 Spand 3 Mrk: Smør med bøxel i G:den Rabbe. dat: 23de October 1778. Qw: 18de Mai 1779.

4: Niels Heljesen Hamres Skiøde til sin Søn Aamund Nielsen paa 1 pd: 13 mrk: S: med bøxel i G:den Hamre i Røldal for 120 rd: dat: 17de Maj 1779.

5: Ole Monsen Rabbes Skiøde til Ole Heljesen paa 1 Spand 3 mrk: Smør med bøxel i G:den Rabbe for 120 rd: dat: 17de Maj 1779.

6: Ole Heljesen Rabbes Obl: til Siur Jerandsen Mochestad 120 rd:, og til Helge Jaastad 120 rd:, tilsam/m/en 240 rd:, pantsat 2 Spand 6 mrk: Smør med bøxel i G:den Rabbe, for 4 ProC:to. dat: 17de Maj 1779.

7: Ingebor Ormsdr: med fleres Skiøde til Gunne Olsdr: paa 16 \ 10/11 / mrk: Smør med bøxel i Gaarden Grytting i Røldal for 140 rd: 5 mrk: 7 7/11 s:, nok selv Eiende 7 4/11 mrk: Smør, tilsam/m/en 1 Pund Smør med bøxel. dat: 17de Maj 1779.

8: hr: Profesor Glans bøxel brev til Christopher Tormodsen Jelle paa 3 mrk: Smør i G:den Jelle i Odde. dat: 16de Maj 1779. med Rewers.

9: Orm Olsen Tufte og Amund Olsen Berges Vilkaar brev til Ingeborg Ormsdatter paa Myndtlingen Gunne Olsdr: vegne, af Grytting i Røldal. dat: 17de Maj 1779.

10: Arvingerne efter Ole Omundsen Grytting, deres Skiøde til Aamund Olsen Berge paa 1/3 deel i Røldals Anex Kirke for 100 rd: dat: 23de October 1778.

11: Orm Olsen Tufte og Amund Berge som Formyndere for Gunne Olsdatter, deres Pante Obl: stor 100 rd: til Johannes Haldorsen Helland, pantsat ½ Parten af hendes Eiendom, nemlig 12 mrk: Smør med bøxel i Grytting udj Røldal, 3 ½ Procento. dat: 18de Maj 1779.

12: Osmund Larsen Horre i Røldals Kirke Sogn giver Obl: til hr: Cancellie Raad og Sorenskriver Bart, stor 25 rd: 3 ort 16 s:, pantsat alle sine Løsøre Effecter, 4 ProC:to. dat: 9de Jan: 1778.

13: Orm Olsen Grytting og Aamund Olsen Berges Contr: om en Tredie deel i Røldals Kirke. dat: 24de Octobr 1778.

14: Lars Larsen Bache haver lyst sin {Søn} Slegfred Søn Lars Larsen i kuld og Kiøn. dat: 14de Maj 1779.

Jørgen Freim paa egne og Østen Jordals vegne i Rette ædskeede den Sag mod Lars Medhuus af Røldal angaaende huuse Aaboden paa Gaarden Grøwe i Røldal, som er anlagt af Lars Medhuus, men Contrastævnet af Jørgen Freim og Østen Jordal, hvilke tillige fremlagde Rettens seneste Kiendelse i den/n/e Sag, hvorved endeel Vidner tillige er Laugdagede, sam/m/e er saal:

Orm Olsen Tufte mødte for Lars Medhuus, som nu ej selv kunde være tilstæde, og fremlagde Jnlæg af 8de Maj 1779, saal:

de Laugdagede Vidner Torbiørn Jacobsen Lote og Haawer Larsen Lothe mødte for Retten.

Jørgen Freim begiærede Vidnerne fremkaldet og afhørte. og fremstod

1ste Vidne, Torbiørn Lothe, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: Ongefær for 14 Aar siden var Vidnet Laugrettes mand {p} ved Aastæds Sagen paa Gaarden Grøwe, og blev da Lars Medhuus, som gik i Rette for Mons Grøwe, og {Lars} Østen Jordal, som gik i Rette for den mand som G:den Grøwe blev tildømt, nemlig Jon Jærandsen, saaledes foreenet, dog efter at dom var gaaet i Sagen, men førend at Sorenskriveren og Laugrettet var reist af Gaarden, at Lars Medhuus paa sin Principal Mons Olsen Grøwes vegne skulde betale til Østen Jordal {paa}, som Jon Jarandsen

1779: 161b

skulde have, Aastæds Sagens Omkostning, som var 20 rd:, og udj huse Aabod for G:den Grøwe, 16 rd: Vidnet sagde at der var ingen Besigtelse holdt over huse Aaboden, da Mons Olsen vedtog godvillig at betale de 16 rd: i huse Aabod, hvorfor og Wetle Horre gik i Caution, siden de ej strax blev betalt, og de 20 dr: i Proc: Omkostninger blev og vedtaget i mindelighed at betales. Vidnet er demiteret.

2det Vidne, Haawer Larsen Lothe, aflagde Eed efter Loven, og vidnede: Da det er saa lang Tid siden dette passerede, kunde han ej saa nøye erindre alt, men sagde at han paa ommelte Tid var Laugrettesmand paa Grøwe, og hørte da at Mons Olsens Fuldmægtig Lars Medhuus blev foreenet med Østen Jordal, som gik i Rette for Jon Jarandsen, at der skulde til ham betales 16 rd: i huse Aabod. videre forklarede Vidnet at Østen Jordal betalte til Sorenskriveren og Laugrettet deres Salarium for Aastæds Sagen. Vidnet er demiteret.

Det forrige Vidne Torbiørn Lothe blev under forrige Eeds kraft tilspurgt, om han saa hvem som betalte Sorenskriveren og Laugrettet for Aastæds Sagen. Svar: Østen Jordal betalte Sorenskriveren og Laugrettet. Vidnet afskeediget.

Jon Jarandsen var tilstæde ved Retten og sagde at de 16 rd: i huuse Aabod paa Grøwe er ham betalt, saa han kræver ingen mere efter dem.

Jørgen Freim begiærede nu tilført, at det er oplyst det Lars Medhuus skulde betale paa sin Principals vegne Processens Omkostning 20 rd:, og 16 rd: i huse Aabod, da nu Omkostningerne er af Østen Jordal betalt, og til ham igien af Lars Medhuus, saa falder den Paastand bort af sig selv, ligesaa Paastanden om de 16 rd:, thi sam/m/e er rigtig efter Forretningen leveret af Lars Medhuus, og igien af Jørg[en] Freim og Østen Jordal til den som sam/m/e skulde have, altsaa paastod han \sig/ og Østen Jordal frifunden for Lars Medhuses Tiltale, og udj Processens Omkostning for Reise og megen Tids Spilde til dem begge, 10 rd: thi haver Lars Medhuus ej faaen Pengene hos Mons Olsen, bliver det en Sag imellem dem, og saaledes inlod Sagen Dom.

Orm Tufte for Lars Medhuus inlod Sagen Dom, og henholt sig til Jnlægget.

Eragtet.

Sagen optages til Rewision til den 28de Juni førstkom/m/ende.

Fogdens Fuldmægtig anmeldte at til dette Ting er paa Justitiens vegne inkaldet Ole Knudsen Mouge for Slagsmaal paa en Søndag, derom at anhøre Vidner og lide Dom til bøders

udredelse, og Processens Omkostning at erstatte. {vilde fornem/m/e om de} instævnt til Vidner i den/n/e Sag er Tobias Siursen Mouge og Christopher Iwersen Ædne under Lovens Faldsmaal. vilde fornem/m/e om de instævnte mødte.

Ole Knudsen Mouge mødte ej efter lovlig Paaraab, men Vidnerne mødte for Retten.

Stevnevidnerne Lensmand Jon Hougse og Swend Grimen aflagde Eed at Stævnemaalet lovlig var forkyndt i den instævntes Kones Paahør paa Gaarden Mouge.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Vidnerne fremstillede, eedfæstede og afhørt. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Tobias Siursen Mouge, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: Den 20de Søndag efter Trinitatis \afv:/ var Vidnet med

1779: 162

Den instævnte og 2de Andre paa en baad for at Rejse fra Kirken til deres hiem, og saa da at en ustævnt Person tog Ole Knudsen i Skiægget med Vrede, men Ole forsvared sig ikke den gang. siden lagde de op paa en Gaard underveis, ongefær en halv Fiærding {fra} ud fra Odde, og der skuede den instævnte og den anden Person hverandre om kuld, men saa ej at de slog hinanden. derefter gik de paa land endnu lengere ud, hvor den ustævnte og Ole Knudsen igien havde hin anden fat i Haaret og Oles Skiæg. Vidnet maatte derefter skille dem ad, og sagde at dette passerede efter at det var mørk Søndag Aften, eller den første begyndelse efter at Prediken var ude. Vidnet er afskediget, og fremstod

2det Vidne, Christopher Iwersen Ædene, som aflagde Eed og vidnede entem/m/ig med forrige Vidne. derefter Vidnet Demiteret.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Ole Knudsen Mouge gives Laugdag til næste Ting, og Actor besørger lovlig Varsel.

Knud Bustetun anmelte at have med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkaldet Halwer Mansager til at høre Vidner om den Koe som han kiøbte af ham, og derom at lide Dom sam/m/e at betale med 6 rd: 3 mrk:, siden den befantes uren, samt at betale Sagens Bekostning. Til Vidner inkaldet Torjels Opheim og Haaver Olsen Præstegaarden under Lovens Faldsmaal. vilde fornemme om de instævnte mødte.

Vidnerne mødte for Retten, men ej Halwor Mansager, thi blev stævnemaalet afhiemlet af Lensmanden Jon Hougse og Swend Grimen at være forkyndt for Halver Mansagers Boepæl i hans Kone Brite Knudsdr:s Paahør.

Citanten begiærede sine Vidner afhørte. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Torjels Opheim, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: at Forgangen Høst i October Maaned saa han en Koe som Citanten havde kiøbt af den instævnte Halwer Mansager, efter at den var slagtet, og befantes da Jndvoldene saa fuld af Vand og Slim at han ej kunde see Kreaturet var spisende for noget Meniske, kiødet var blaat og mavert, men hvad Sygdom det var, viste Vidnet ej. Vidnet sagde at Halver har for ham tilstaaet at have faaet Betaling for Koen, men hvor meget kunde Vidnet ej erindre, videre at Kiøbet blev giort forgangen Vaar, men har hørt at den gik i Halwers hage til høsten. Vidnet demiteret.

2det Vidne, Haawer Olsen Præstegaard, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede ganske enstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen at han ej viste hvad tid kiøbet om Koen blev sluttet. derpaa demiteret.

Citanten begiærede tilført, at han og Halwer Mansagers Contr: ved Kiøbet var saaledes, at Koen skulde melke til det leed mod høsten, men i den stæd slet intet mælket, og derfor paastod Erstatning for den Skade han led af at ej Contr: blev opfylt, ligesaa sagde, at da han

tog Kiyren, og hun saa meget ilde ud, bød han den instævnte 1 rd: for han skulde tage Koen igien, som blev nægtet, og nu tillige siden vidnesfast tilbød ham om han uden Process vilde betale den halvedeel af Koens Værdie, saa var Citanten dermed fornøyet, men alt nægtet, dog vilde han nu ej vedblive dette sit {løf} Tilbud,

1779: 162b

da Halwor Larsen Mansager ikke vil rette for sig i mindelighed.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Halwor Larsen Mansager gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Knud Bustetun har til dette Ting med mundtlig Varsel {til dette Ting} indkaldet Enken Ingelew Jøssendal og hendes Sviger Søn Aamund Løning til at høre Vidner og lide Dom at betale Citanten det som restet paa Skifte efter Ole Jøssendal, som de benægtet, tilligemed Sagens Bekostning. Til Vidner havde han tilstæde som godvillig mødende, Jacob Jonsen Hougse og Swend Grimen. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Enken Ingelew Jøssendal mødte ej efter Paaraab, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af Michel Olsen Hildal og Orm Olsen Grønsdal.
For \den/ instævnte \mødte/ Michel Olsen Hildal, som vedtog varsel.
Citanten begiærede Vidner[ne] afhørt.
1ste Vidne, Jacob Hougse, aflagde Eed og vidnede: at for noget mere end et Aar siden hørte han at Enken Ingelew tilstod at have giort afreigning med Knud Bustethun, og var da bleven skyldig paa egne og Boens vegne efter hendes afdøde mand 4 rd:, men hvad som var over, kunde Vidnet ej erindre, Vidnet forklarede at Amund Lønning nægtede den/n/e Gield ved Skiftet, og tilstod ikkun noget af denne Giæld, som Skiftebrevet nærmere udviser. Citanten havde ej videre at tilspørge Vidnet, thi blev sam/m/e afskediget.
2det Vidne, Swend Knudsen Grimen, aflagde Eed efter Loven, vidnede: at han slet intet viste om den/n/e Gield, thi han hørte at Arvingerne modsagde Gielden, men veed ej hvormeget af sam/m/e siden blev tilstaaet. Vidnet afskediget.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte Ingelew Jøssendal gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Thorsten Alsager haver med mundtlig Varsel stævnet sin stifSøn {til} Amund Torgersen Alsager til dette Ting, at lide Dom til at betale ham det Vilkaar af G:den Alsager som det udgivne Vilkaar brev udviiser, samt at betale Procesens Omkostninger. Stævnemaalet blev afhiemlet af Lensmanden Jon Hougse og Swend Grimen at være lovlig forkyndt i Amund Alsagers eget paahær, da han ej selv møder for Retten.
Citanten fremlagde en Vilkaar Contr: af 25de Maj 1767, saal:, og dernest begiærede {Vid} Laugdag for den udeblevne. Anmelte dernest at Vilkaar Contracten lyder paa 2de hans Søn/n/er, men her kun søges Amund for sin halve deel.

Eragtet.

Amund Torgersen Alsager gives Lavdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Publ:
1: Anviist til udsl: Anders Olsen Mælands Obl: til Ole Tostensen Westrem, stor 80 rd:, pantsat 1 ½ Sp: S:r i Mæland med bøxel, \og 1 Sp: 6 mrk: o:bøxel/, dat: 26de Oct: 1768. Qwiteret 18de Maj 1779.

2: Anders Olsen Mælands Obl: til Ole Tostens: Westrem, stor 233 rd:,

1779: 163

for 4 ProC:to og 1ste Prioritet, Pantsat 1 ½ Spand Smør med bøxel, og overbøxel til 1 Spand 6 mrk: Smør, i Mæland udj Kintserwigs K:kesogn. dat: 18de Mai 1779.

Anno 1779, den 19de Maj, continuerede Som/m/er Tinget med Røldals og Kintserwigs Skibreder, i overværelse af foran tilførte Laugrett.

Hvorda! Til Publication blev fremleveret følgende Documenter:
1: Anviist til udslettelse Thomas Torkildsen Instenæs Obligation til Halvor Jonsen Langesetter, stor 99 rd:, Pandtsatt 1 pd: 14 ½ Mrk: Smør, 9/16 deel Huud i Instenæs med Bøxel og Herlighed, dateret 1 Junii 1778. Qw: den 18 Maii 1779.
2: Anviist til udslettelse Aslach Gundersen Gielles Obl: til Helge Odsen Qvæstad, stor 62 rd:, Pandtsat 1 Løb Smør med Bøxel og Herlighed udi Gaarden Gielle, dateret 24 Maii 1773. Qwitteret den 18 Maii 1779.
3: Anviist til udslettelse Knud Aadnesen Yttre Bleyes Obligation til Salamon Larsen Mochestad, stor 167 rd:, Pandtsat 1 ½ Løb Smør i Gaarden Yttre Bleye med Bøxel og Herlighed, dateret 31 Maii 1771, Qvitteret den 19 Maii 1779.
4: Lars Tronsen Buer givne Skiøde til sin Svigersøn Arne Jacobsen paa 4 ½ Mrk: Smør med Bøxel i Gaarden Buer i Odde Kirke Sogn for 30 rd: dateret 18 Maii 1779.
5: Gunnilde Tostensdatters Gave brev til sit Foster barn Wiching Larsen Mochestad, stor 150 rd:, dateret 24 Octobr: 1778.
6: Halsteen Tørgersen Tvedt Obl: til Jon Olsen Aackre, stor 240 rd:, pantsat 2 pd: 11 Mrk: Smør, 1 ½ Gedskind i Gaarden Tvedt, beliggende i Odde Kirke Sogn, dateret 18 Maii 1779.
7: Thomas Torkildsen Instenæs Skiøde til sin Svoger Siur Hansen paa 1 Løb Smør i Gaarden Instenæs med Bøxel, i Kind[s]ervigs Kirke Sogn, for Summa 120 rd:, dateret 17 Maii 1779. efter Matr: 1 pd: 14 ½ mrk: S:r, 9/16 huud.
8: Tormoe Olsen Seljestads Obl: til Johannes {Olsen} \Larsen/ Qvæstad, stor 100 rd:, pantsetter 12 Marker Smør i Gaarden Seljestad med Bøxel, beliggende i Odde Kirke Sogn, dateret 18 Maii 1779.
9: Aslach Gundersen Gielles Obl: til Helge Aadsen Qvæstad, stor 111 rd:, Pandtsetter 1 Løb Smør i Gaarden Gielle med Bøxel, i Odde Kirke Sogn, dat: 18 Maii 1779.
10: Elias Langesetters med fleeres Skiøde paa 2 Pund 9 Mrk: Smør, ½ Huud med Bøxel, til Niels Torbiørnsen Hougse for 110 rd:, dateret 18 Maii 1779.
11: Niels Torbiørnsen Hougses Obl: til Halvor Jonsen Langesetter, stor 120 rd:, mod Pandt 2 pund 9 Mrk: Smør, ½ Huud i Gaarden Hougse i Kinservigs Kirke Sogn, dateret 17 Maii 1779.
12: Johannes Nielsen Reinsnes!! (tilføydd aa over e'en) Obligation til Iver Jacobsen Ettreim, stor 62 rdr:, Pandtsetter efter Skiøde af 29de Juni 1771 eiende Gaard Reinsnes \12 mrk: Smør/, dateret 23 Octbr: 1778.
13: Sigtrud Olsdatter Ystenes Testamente til sin Stif Datter Anne Engelsdatter paa hendes halve boed, dateret 4 Martii 1779.
14: Christopher og Christen Sexes Skiøde til Eling Hansen Hougse efter Skifte brev af 15 Octobr: 1778, for 21 rd: 5 mrk: 4 s:, dateret 29 April 1779.

Fogdens Fuldmægtig anmelte at til dette Ting og Stæd er indkaldet paa Justitiens vegne Jørgen Pedersen Jaastad for utilladelig Handel og Forprang, derom Dom at lide og Processens Omkostning at svare.

Jørgen Jaastad mødte {ej} for Retten og sagde at han slet ikke veed sig skyldig i utilladelig Handel eller Forprang, men tilstod at han havde i de Dyre Aaringer kiøbt noget korn andre Stæder, som han haver solgt paa borg i Eyfiord, og nu siden faaet Smør og Andre saadan/n/e Vahre igien hos dem. videre haver kiøbt nogle vaager bryne, endeel bande bunter, noget Sild og 36 Pund Smør hos Halgrim Haugse forgangen vinter, som er alt det han veed nu paa lang Tid af betydenhed at have handlet, og tænkte at sam/m/e

1779: 163b

ej var ham som en Bosat mand ej forbuden, naar det ikke skeede til fortrængsel for nogen.
Fogdens Fuldmægtig begiærede Sagen stillet i beroe til høste Tinget for at stevne Vidner, som billiges.

Fogdens Fuldmægtig anmeldte at have paa Justitiens vegne til dette Ting inkaldet Ole Tormosen Jelle at høre Vidner at han er Løsgiænger, samt derom at lide Dom til bøders udreedelse, og Processens Omkostning at erstatte.
Den instævnte mødte ej, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet at være forkyndt udj Aslach Gundersen Jelles Paahør, af Lensmand Jon Hougse og Swend Grimen.
Fogden paastod Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Ole Tormosen Jelle gives Laugdag til næste Ting.

Fogdens Fuldmægtig anmelte at have paa Justitiens vegne til dette Ting inkaldet Lars Larsen Bache for Løsgiængerie, derom at høre Vidner og modtage Dom til bøders udredelse, og Processens Omkostning at erstatte. til Vidner ere indkaldet Under Lovens Faldsmaal Knud Bustetun og Anwe Nielsen Bache.
ingen af de instævnte mødte, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af forbenævnte Stævne Vidner.
Fogden begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men udeblevne Lars Larsen Bache gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Knud Bustetun og Anwe Nielsen Bache forelægges under Faldsmaal til sam/m/e Tid at møde. Actor besørger lovlig Varsel.

Til Publication er fremleveret følgende Documenter
No: 1: Anviist til udslættelse Hans Hansen Langesetters Obligation til Johan Torgildsen Hougse med fleere, stor 117 rd: 4 mrk:, mod Pandt 3 Spand Smør udi Gaarden Langesetter med Bøgsel, i Kinservigs Præstegield, datteret 3 Junii 1768. Qvitteret 29 Julii 1770.
2: Anviist til udslettelse Amund Ellevsen Diønnes Obligation til Sogne Præsten i Wigøer Præstegield, Hr: Peder Blydt, stor 300 rdr:, mod pandt ½ Løb Smør og 1 Huud udi Gaarden Diønne med Bygsel, dateret 15 Maii 1775. Qvitteret 18 Maii 1779.
3: Siur Knudsen Espes Dispensation om Gaarden Espe i Ullensvangs Kirke Sogn, der skylder \2 pd:/ 6 Mrk: Smør, ½ tønde Salt med Bøgsel, til hans Børn Knud Siursen og Aschier Siursdatter, dateret 22de April 1779.
4: Siur Knudsen Espes Skiøde til Peder Jørgensen paa 1 pund 3 Marker Smør, Een Fierdedeel Tønde Salt med Bøgsel udi Gaarden Espe i Ullensvangs Kirke Sogn, for Summa 90 rd:, dateret 19 Maii 1779.
5: Amund Ellevsen Diønnes Obligation til Siur Jerandsen Mochestad, stor 340 rd:, mod 4 ProC:to svarelse, Pandtsetter ½ Løb \Sm:/, 1 Huud i Gaarden Diønne. Dateret 18 Maii 1779.

6: Hr: Consistorialraad Riises Bygsel brev til Haldor Amundsen Biotvedt paa Gaarden Biotvedt, der skylder 18 Marker Smør, ½ Ged Skind, i Kinservigs Præstegield. Dateret 3 Maii 1779. med Rewers.
7: Salamon Larsen Mochestad med fleeres Skiøde til \Tosten/ Jacob\s:/ {Tostensen} Hovland, efter Skiftebrev af 24 Septbr: 1776, paa Gaarden Yttre Bleie 1 Løb Smør, 1 Huud med Bygsel, for Summa 288 rd: 4 mrk: 8 s: dateret 12 Januarii 1779.
8: Bevilling for Lars Aamundsen indre Aalwigen paa Fugleaaens Saug til 960 {rd:} Bords Aarlig Skiørsel. dat: 27de Maii 1766.
9: Bevilling paa Tiondals Saug til 960 bords aarlig Skiørsel. sam/m/e Dato.

1779: 164

Torger Jørgensen Sandwen anviste Fælden af en voxen biørn som dette Aar er skudt i Jordals udmark, mærket af Fogden ved at afskiære den ene Fremfod.

Skiftebev paa G:den Grytting i Røldal efter Ole Ormsen, taget boet til Jndtægt 12 mrk: Smør med bøxel i Grytting for 100 rd:, som saaledes er udlagt: Enken Ingebor Ormsdr: 6 6/11 mrk: for 54 rd: 3 mrk: 4 4/11 s:, Ældste Søn Orm Olsen 1 1/11 mrk: S: for 9 rd: 8 8/11 s:, Gunne Olsdr:, Sønnedatteren, ligesaa. Sønnen Aamund ligesaa, datteren Guro 6/11 mrk: S: for 4 rd: 3 mrk: 4 4/11 s:, Anna ligesaa, Gunilde ligesaa, og Brite ligesaa. dat: 28de Sep: 1778.
Do: paa Hagen i Røldal efter Ingeri Olsdr:, taget boet til Jndtægt 2 pd: 12 mrk: Smør med bøxel for 150 rd:, som saaledes er udlagt: Enkemanden Tore Knudsen 1 pd: 16 mrk: Smør i Hagen for 100 rd:, Ingebor Ormsdr: og Gunne Olsdr:, hver 5 mrk: Smør for 12 rd: 3 mrk:, Søsterne Groe!! (Guro?) Olsdr:, Anna Olsdr:, Brite Olsdr:, og Gunnilde Olsdr:, hver 2 ½ mrk: Smør for 6 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 24de Febr: 1779.
Do: paa Hougse i Kintzerwig efter Guri Nielsdr:, taget boet til Jndtægt 1 Spd: 9 mrk: Smør, 1/6 huud, 1/12 b:skind, 1 Pund Salt med bøxel, samt overbøxel til ¼ Sp: S:, ¼ Pd: Salt og 1/48 deel huud, andre ejere tilhørende, for 43 rd: 4 mrk: 8 s:, som saaledes er udlagt: Enkemanden Elling Hansen det halve, Magdeli Swendsdr: og Mari Swendsdr: det andet halve. dat: 15 October 1778.
Do: paa Rejseter i Kintzerwigs K:kesogn efter Torbiørn Larsen, taget boen til Jndtægt 1 pd: 20 mrk: S:, 2 g:skind med bøxel, samt overbøxel til 4 mrk: Smør, 2/3 K:sk:, andre Eiere tilhørende, for 100 rd: Enken Ranwei Nielsdr: for sin hovedlod udl: de ¾ deele, og anden Søn Lars den ene ¼ deel. dat: 16de Dec: 1778.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1779, den 22 Junii, blev Retten sadt paa Tingstædet Herandsholmen, for i følge den paa afvigte Høste Ting for Østensøe Skibreede afsagde Kiendelse at afsige Dom i Sagen imellem Ellef Axnes og Hiermund Ness, hvilken til den 14de denne Maaned var optaget, men formedelst S[v]agheds forfald ey førend nu i Dag blev afsagt. Retten betient af efterskrevne Eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: Helge Olsen Lepse, 2: Kiettel Giermundsen Berge, 3: Lars Johannesen Øvre Wiig, 4: Siur Johannesen Røchen. tilligemed Lænsmanden Johannes Pedersen Øvre Wiig.
Hvorda! Udi Sagen blev Afsagt saadan

Dom!

Ellef Axnes haver anlagt denne Sag mod sin Stiffader Hiermund Ness fordi hand skal have oppebaaret Landskyld af Hoved Citantens Eiende Gaard Nedre Axnes udi hans umyndige Aar, uden derfor at giøre vedbørlig Regnskab. Hiermund Næss haver tilstaaet at have oppebaaret den bemeldte Landskyld i 3de Aar, tilligemed 1 mrk: 8 s: Aarlig af den paa Gaarden værende Huusmand i Grundeleie udi 7 Aar. Contra Citanten haver paastaaet at have Contra Reigning, og udi Indlæg af 14 Maii 1778 anført noget som Hoved Citanten skal have faaet udi hiemme gifte, med videre efter Actens udviis. Hvad Hiemmegiften

1779: 164b

Angaar, da viiser Skiftebrevet af 7de Maii 1777 at Hoved Citanten haver fralagt sig til Boen den oppebaarne Hiemmegifte, og Parterne om samme den Tiid var foreenet; altsaa kommer ey dette her i Betragtning, hvad angaar det øvrige som fordres i bemeldte Indlæg, da er samme baade ubeviist og aldeeles ubestemt, Contra Citanten Reserveres derfor sin Rett til Hoved Citanten om hand noget efter aparte Regning haver at fordre. Det er beviist at Contra Citanten haver ladet styre Gaarden Axnes over 7 Aar, og Landskylden betalt til ham selv, ligesaa beviist at Hoved Citanten haver betalt til sine 2de Søstre Landskyld for deres Part 1 Pund 11 Marker Smør, som med deres andeel af Grundeleien for Pladset er 1 rd: 1 mrk: 6 s: Aarlig; hvilket de vare berettigede at oppebære, da de var over den Alder som Forordningen af 9 Augustii 1754 befaler, at Foster børn skal have Løn, men Hoved Citanten Ellef derimod, som umyndig og i sin Stiffaders Huus fik sit ophold, havde ingen Rett at paastaae Landskyld af hans Andeel 4 Marker Smør. Landskylden til hans 2de Brødre er ikke beviist at være betalt af Hoved Citanten: Thi bliver her med kiendt for Rett: Hiermund Næss bør til Hoved Citanten Ellef Axnes betale den fulde Landskyld af 2 Pund 6 Mrk: Smør, ¼ Huud, med Afgiften for Huusmands Pladset for de 3de sidste Aar, i hvilke Hoved Citanten har været Eier af Gaarden, med 6 rd: 3 mrk: 6 s:, og for de 4 første Aar som Hoved Citanten haver betalt til sine 2de Søstre, 4 rd: 5 mrk: 8 s:, tilsammen 11 rd: 2 mrk: 14 s:, samt udi Processens Omkostninger 2 rd:, som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under adfærd efter Loven.

Anno 1779, den 23de Juni, blev Retten sadt paa Gaarden yste Bleje, beliggende udj Ullenswangs Kirke Sogn, for at foretage en Huuse Besigtelses Forretning, i følge Reqvisition af Tosten Jacobsen over Gaardens nu værende husers Tilstand; Retten betient af efterskrevne edsorne Laugrettes og Besigtelses mænd samt Taxations mænd: 1: Ole Tostensen Haugse. 2: Peder Isachsen Mochestad. 3: Siur Jærandsen ibid: 4: Ole Olsen Ka\m/bestad. 5: Ole Aadsen indre Bleje, og 6: Swend Knudsen Lutro. saa var og nærværende Lensmanden Jon Haugse.

Hvorda! Tosten Jacobsen anmeldte at han havde været nødsaget at forlange denne Besigtelse over sin Eiende Andeel 1 Løb Smør, 1 huud i Gaarden ytre Bleje, da huusene paa Gaarde bruget er i meget slet Tilstand og behøves hastig at Repareres, og tillige til sikkerhed for sig i fremtiden om den rette Odels mand vil indløse bemelte 1 Løb Smør, 1 huud, at han da i følge Forordningen kan bekom/m/e sine udlagde Forbedringer godtgiorte. Anmelte og at han havde invarslet til den/n/e Tid og Stæd den umyndige Odelsmand Arne Knudsens Formynder Jørgen Trondsen Hildal. ligesaa er tilvarslet den umyndiges Farfader Arne Knudsen Bleje.

Formynderen Jørgen Hildal og Arne Bleje var ved Forretningen nærværende og vedtog Varsel.

Hvorefter Retten i overværelse af Reqvirenten og Formynderen med Arne Bleje begav sig ud for at eftersee gaardebrugets huuse, og fandtes i følgende Tilstand:

1: Gaardens Røg Stue, meget brøstfældig, med en liden \muret/ Kielder under. Arne Knudsen sagde at den/n/e Stue med Kielder nu i 40 Aar, saa længe han haver boet her, ej haver været Repareret. af Laugrettet ansat af værdie	8 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Løen med muret Flor og Stald under, ligesaa meget brøstfældig, og ansat af værdie med de underste huuse	14
3: Gaardens Stabur med Smale Fiøs under, muret, i god Stand, men staar skak, saa den {den} maa Repareres, {derfor ansat for} tillige med Taget, som er brøstfældig, ansat for	12
4: Sænge Buen med en muret Smale Fiøs under, i god Stand, og ansat for	16
5: Jldhuset, som for det meste er muret, taget brøstfældig, ansat	5
6: Nøstet, halve parten deri, er brøstfældig, ansat for	1
7: Qværn huus med Slaag, {ansat for} brøstfældig, ansat for	1 3
8: Sæhl Huuset paa Stølen, i slet Tilstand, ansat for: bemelte Sæhl er for det meste muret.	1
9: Fiøsen paa Meelstølen, ganske ubrugelig, ansat for: sam/m/e er muret, men nu nedfaldet, saa intet er tilbage uden steenen og det forraadnede Tag.	1 8
10: Een gl: Skykke, som nu for nogle dage er nedreven, hvoraf tilfangen blev vurderet for	2 8
Summa	59 rd: 1 mrk: 0 s:

Tosten Jacobsen begiærede Forretningen sluttet og sig i sin Tid beskreven meddeelt, anmelte dernest at have udgivet til den/n/e Forretning med Stævne Penge, Rettens underholdning og 1 rd: til Fogden for mænds opnævnelse med Skyds og videre, foruden Rettens tilkom/m/ende Sallario, 7 rd: 3 mrk:

Denne Forretnings Bekostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 1 rd: 3 mrk:, Lensmanden efter Proxie (Praksis?) 1 rd:, tilsam/m/en 5 rd: 5 mrk:, som af Reqwirenten blev betalt.

Een holme beliggende udj Store Ageren paa den søndre Side af Gaarden, 13 ½ Favn lang og 5 Favner Bred, bestaaer nu af Røyser, men Reqvirenten sagde at han vilde oprydde sam/m/e, og derfor lod sam/m/e besee, og for resten declarerede Laugrettet at Jorden var i slæt tilstand, og ved holmen forholder det sig som meldt.

Jngen havde videre at tilføre, thi blev Forretningen sluttet.

Anno 1779, den 25de Junii, blev Retten sadt paa Tingstædet Ejde i Gravens Præstegield, for i følge udsættelse at afsige følgende Domme og Kiendelser, og Retten betient med efterskrevne Eedsorne Laugrettes Mænd, Niels Rønnestrand, Gudmund Rønnestrand, Iver Ejde, Christian Kolnes.

Udi Sagen anlagt af Iver Larsen Hougse paa egne og medArvingers Vegne med!! (mod) Anders!! (Lars) Herreid for Gield 16 rd: 4 mrk: 8 s:, blev afsagt saadan

Dom

Den indstævnte Lars Herreid haver tilstaaet Kravet, og begiæret Sagen udsadt, og lovet i Mindelighed at betale {i mindelighed at betale} Fordringen, men da Lars Herreid ey haver opfyldt sit løfte. Saa kiendes for Rett: Lars Andersen Herreid bør til Citanten Iver Larsen Haugse og Hustrue betale

1779: 165b

De paastevnte 16 rd: 4 mrk: 8 s:, og udi Processens Omkostninger 1 rd: 4 mrk: Som alt udreedes 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

Udi Sagen anlagt af Lene Didichen i Bergen mod Ole Bue for Gield 12 rd: 1 mrk: 8 s:, blev afsagt

Dom

Citantens Fuldmægtig Lænsmand Niels Rønnestrand haver tilstaaet at det paastævnte Krav under Processen er betalt, men ey denne Processes bekostning. Debitor har sluttet Sagen til Doms uden at fremlægge nogen Qvittering fra Creditor at Omkostningerne med det paastevnte var betalt. Thi Kiendes for Rett: Ole Bue bør til Citantinden Lene Dedichen betale denne Processes Omkostning med 2 rd: Som alt udreedes efter 15 Dages lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Udi Sagen af Jon Scheie anlagt mod Siur Paulsen Spaanheim angaaende Hagestads Saug, blev afsagt

Kiendelse

Jon Scheie haver anlagt denne Sag fordi at Siur Paulsen Spaanheim skal have arresteret Hagestads Saug, som Citanten haver forpagtet, og ved at slutte Sagen til Doms paa afvigte Sommer Ting paastaaet 16 rd: for Skade og Tids Spilde, men ey oplyst hvor længe Saugen var arresteret. Contra Citanten Siur Spaaneim haver Stævnet til arrestens bekræftelse, men ingen Arrest Forretning i Rettelag; thi udflyttes Sagen til næste Ting, da Parterne i agt tager det fornødne til deres Sags fremme og Slutning. Hoved Citanten besørger lovlig Varsel.

Udi Sagen anlagt af Opsidderne paa Bagne, Tormo og Knud, mod Ole Westrem betreffende Bruget paa Bagne Saug,

Kiendelse

Den indstævnte Ole Westrem har beraabt sig paa et Bygsel brev til hans Søn Hans Olsen, hvorefter hand formeener sig berettiget at styre Saugen, men samme er ey i Rettelagt; thi udflyttes Sagen til næste Ting, og Ole Westrem til den Tiid paalægges at fremkomme med den paaberaabte Bøxel Seddel, og tillige slutte Sagen. Citanten besørger lovlig forkyndt denne Kiendelse.

Udi Justitz Sagen mod Hr: Capitain Hierman blev saadan

Kiendelse

Efter at denne Sag til Revision var optaget, er paa samme Ting anlagt een Tings Vidne Sag af Anklageren Torkel Leqves Arvinger mod Capt: Hierman, formodentlig til Oplysning og styrke i Hoved Sagen, men da samme Tings Vidne ey paa Afvigte Sommer Ting blev sluttet, saa, paa det ey Anklagerens Arvinger skal beklage sig med Retten overilet, udsættes Sagen til næste Ting, for at bemeldte Tings Vidne kand da i Rette lægges. Vedkommende besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Udi Sagen Anlagt af Ole Westrem for Myndlingen Guro Svenkesdatter mod Ole Hielmevold for Gield,

Kiendelse

Sagen udflyttes til næste Ting, da Citanten besørger Skiftebrevet efter Amund Osse i Rettelagt, for der af at erfare om Lovens 5 B: 13 Capt: 27 art: er i agt taget, saa bør og

Myndtlingen til bemeldte Høste Ting være tilstæde, for at give Oplysning om Sagen, hvilket Citanten besørger lovlig forkyndt.

1779: 166

Anno 1779, den 28de Juni, blev Retten satt paa Tingstædet Utne, for at i følge optagelse paa afvigte Sommer Ting at afsige Dom udj Sagen anlagt af Lars Medhuus i Røldal mod Jørgen Freim og Østen Jordal for Gield. Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Jon Endres: BeggeWig, Aamund Gundersen Utne, Lars Larsen Utne, Iwer Torchelsen Utne.

Dom!

Denne Sag er anlagt af Lars Meedhuus mod Jørgen Freim og Østen Jordal, for at de skal have oppebaaret nogen Huuse Aabod paa Gaarden Growe i Røldal med videre, tilsam/m/en 36 rd:, Hoved Citanten Lars Medhuus haver paastaaet at de instævnte skulde betale tilbage disse Penge, men ej oplyst hvorfor sam/m/e fordres tilbage. endelig haver Jørgen Freim og Østen Jordal ført Vidner i Sagen, og ved sam/m/e, saavelsom et Protocol Udtog af en Dom passeret den 13de Aug: 1764, beviist, at Mons Olsen, som da boede paa Grøwe, skulde betale til Jon Jærandsen udj Processens Omkostning 20 rd:, og udj Huuse Aabod efter Foreening 16 rd:, disse Penge blev da af Lars Medhuus, som bemelte Mons Olsens Fuldmægtig, lovet at skulde betales, hvilket og de instævnte, som tilsammen vare Fuldmægtiger for Jon Jærandsen, haver tilstaaet, tilligemed Jon Jærandsen at være betalt efter Foreeningen. Den af hoved Citanten i rette lagde Doms Act, begyndt d: 29de October 1766 og sluttet den 2den Juni 1768, viser at Lars Medhuus haver erholdet Dom for at han skal have de her paastævnte 36 rd: hos Mons Olsen Grøwe, som han skal have udlagt bemelte Penge for. Thi Kiendes for Rett: De instævnte Jørgen Freim og Østen Jordal frifindes for Lars Mehuses tiltale i den/n/e Sag, og bør Lars Mehuus til dem at betale udj Processens Omkostning Femten Mark \dmrk:/; som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Anno 1779, den 28de Junii, blev Aastæds Ret sat og behandlet paa Gaarden Medhuus, beliggende udj Grawens Skibreede, for at behandle følgende Odels Sag; Retten beklæd af efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd, 1: Berge Nielsen Traae, 2: Baar Larsen Sebbe, 3: Torchel Paulsen Lindebreche, 4: {Ell} Helje Ellefsen Legrei, 5: Asser Halstensen Wiig, 6: Torbiørn Tormosen Sæbbe, 7: Halsten Endresen Garethun, 8: Gudmund Larsen Røn/n/estrand, hvilke alle sagde sig til Parterne ubeslægtet.

Magnus Iwersen Høysæter mødte for Lars Jacobsen Sæd, og for ham paa hans Huustrues og Søns Siur Larsens vegne i rettelagde først Stiftets høje Constitution for sig at gaae i rette i den/n/e Sag, af 8de Juni sistleden, saal: dernest anmelte at hans \Principal/ forgangen høst før Juul har tilbudet Aamund Haawersen Løsnings Penge for hans ejende 2 Spand Smør her i G:den, som Citanten paa hustrues og Søns vegne her vil intale, og formener sig paa deres vegne Odels berettiget til, og som

1779: 166b

Bemelte Aamund Haawersen ej haver vildet modtage sam/m/e Tilbud, er Citanten aarsaget sam/m/e Tid {at} ved mundlig Stævnemaal at inkalde bemelte Aamund Haawersen til da førstkom/m/ende JordeTirsdag, eller og hvad Dag derefter at Aastæds Rett nu kunde blive berammet; item sam/m/e Tid et lovlig udsigelse til nest efterfølgende Fardag, Gaarden røddig at giøre, og nu atter til den/n/e Tægte Dag igien ved mundtlig Stævnemaal lovligen haver ladet inkalde bemelte Aamund Haawersen, for det første, at møde Citanten eller Fuldmægtig

her paa Gaarden Medhuus for Sorenskriveren og Laugrettet, for der og da at anhøre Citantens Procedur og Paastand. Andet, at fremkomme med sit Adkomst Document, ligeledes at anhøre under Lovens Faldsmaal inkalte Vidner, saavelson ogsaa ustævnte Vidner at anhøre, desligeste ogsaa Penges tilbydelse i Retten at modtage, og Gaarden efter Rettens Skiøn og Kiendelse at afstaae, samt at erstatte den nødvendige Omkostning. De under faldsmaal instævnte Vidner ere Jacob Olsen Twet og Knud Halstensen ibid: vil fornemme om de instævnte møder.

Lensmand Niels Rønnestrand for instævnte Aamund Haawersen Medhuus mødte for Retten og fremlagde Stiftets høje Constitution at gaae i rette for Amund Medhuus, af dato 1ste Juni 1779, saal:, vedtog dernest lovlig varsel, og at hans Principal var budet Penge for Juel afvigte Aar.

Citantens Fuldmægtig Magnus Høysæter fremlagde i Retten Løsnings Penge for de her paastævnte omtrænt 2 Spand Smør, hvilket han ej rettere viste, da han ingen Adkomster havde i hænde, end at sam/m/e til nu værende beboer er solgt for 260 rd:

Lensmanden Niels Rønnestrand paa Amund Haawersens vegne vilde ej modtage Pengene, thi tog Citantens Fuldmægtig dem igien i sin Forvaring.

Lensmand Niels Rønnestrand anmelte at hans Principal havde contra instævnet hoved Citanten Lars Jacobsen Sæd til at anhøre Vidner, hvilket er skeed med mundtlig varsel, om at den nu afdøde mand Ole Monsen Medhuus ofte haver tilbudet hoved Citanten denne Gaard, men da intet Kiøb imellem dem blev af, solgte afdøde Ole Monsen til nu værende Beboer Amund Haawersen. til Vidner er under Lovens Faldsmaal instævnet Knud Halstensen Twet og Torfind Olsen Sæd.

Hoved Citanten mødte og vedtog lovlig varsel. saa mødte og Vidnerne for Retten.

Magnus Høyseter fremlagde et Skiftebrev, begyndt den 16de April 1777, og sluttet d: 8de Julj 1778, forrettet paa Gaarden Medhuus efter afdøde Ole Monsen, hvor Citantens hustrue haver ene arvet efter bemelte Ole Monsen som hans Søskende barn, hvilken bemelte

Ole Monsen er den mand som have solgt det her omtvistede Jordegods til Amund Haawersen, af sam/m/e begiærede han det incirclede, nemlig arvelinien med videre, acten tiltagen, saal:

hoved Citanten begiærede sine Vidne afhørte, og tilspurgt følgende Qwæstioner: 1: om Vidnet veed at Ole Monsen, som nu er død, arvede odelen, eller var berettiget til Odelen efter sine Forfædre, og ej at han fik Odelen fra sin Kones Forfædre. 2: om Vidnet veed at Ole Monsen selv havde ejet og beboet Godset saa længe at han havde hævdet det. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Jacob Olsen Twedt, er 66 Aar gam/m/el, er langt ud beslægtetet!! med hoved Citanten og hustrue, hvor nær viste han ej, men nok i 3de leed, boer paa Gaarden Twedt her i nabolavet. Svarede til første Qw: veed at det her paastævnte Jordegods blev brugt af afdøde Ole Monsens forfædre, og af ham selv meget lang Tid, men viste ej hvorledes de brugte det, enten med fuldkommen Eiendom, eller som Lejlændinger. sagde derhos at endeel af dette gods, eller nogle marker, var Kongs Gods, og noget benificeret Gods, endnu at Ole Monsen boede over hævds Tid paa Gaarden, hvorved den anden Qvæstion er besvaret. Lensmanden begiærede Vidnet tilspurgt, om han veed at afdøde Ole Monsen tilbød hoved Citanten den/n/e Gaard til kiøbs førend han solgte den til contra Citanten, Sv: Vidnet har hørt at Gaarden af Ole Monsen skulde været tilbudet hoved Citanten, dog (hørt det) ej af Ole Monsen selv eller hoved Citanten, men af andre Folk som et Røgte.

hoved Citanten fremlagde et Skiftebrev af 8de Jan: 1726, til actens følge saavidt arvelinien og Jordegodset angaar, hvilket er incirclet, saal:

Edens Forklaring blev alle de stævnte og ustævnte Vidner forelæst, med formaning om Sandhed. det første Vidne sagde ved aflagde Vidnesbyrd at han var en gam/m/el Laugrettes mand som ofte haver hørt Eden oplæse. hvorefter fremstod:

2det Vidne, Knud Halstensen Twedt{er}, boer paa nabo Gaarden Twedt, er i 4de leed beslægtet med hoved Cit: og hustrue, gl: 52 Aar. Sv: til 1ste Qv: Odelen kom til ham, nemlig Ole Monsen, saa vidt han veed fra hans Forfædre, og ej fra hans Kones Forfædre. Til 2den Sv: udj 24 Aar har Vidnet boet paa Tweidt, og i den Tid har afdøde Ole Monsen boet her paa Gaarden som Eier. Lensmanden begiærede Vidnet tilspurgt, om det veed at Ole Monsens Moder var Odels baaren til dette Gods. 2: om Vidnet ikke var med Tore Tweidt, som nu er død, udsent til Lars Sæd af afg: Ole Monsen, for at tilbyde ham denne Gaard, og hvad Svar de fik. Til 1ste Qw: har hørt afdøde Ole Monsen selv sige at hans Moder var Odels baaren til det her paastævnte gods, men ved ej videre derom. Til 2den Qw: hu{u}ser!! (husker) slet ikke at være udsent i saadant Ærende.

1779: 167b

3: Vidne, godvillig mødende Tosten Olsen Sæd, gl: 46 Aar, er udj 3 og 4de leed beslægtet med hoved Citanten og Hustrue. Til 1: Qw: Sv: Vidnet har hørt af sine Forældre at Odelen kom til Ole Monsen fra hans Moder. Til 2den Qw: Sv: veed at Ole Monsen haver boet her for!! (som) Eier over 30 Aar. Lensmanden frafalt sine Qvæstioner til dette Vidne.

Lensmanden Niels Røn/n/estrand erindrede at hoved Citantens anførte Vidner var saa nær beslægtede, paastod derfor at sam/m/e Vidnesbyrd burde hverken Rejse eller fælde, item trøstet sig ellers med beviis at forklare Sagen anderledes.

Hoved Citanten bad tilføre, at der ikke er i Retten kom/m/en noget Document, men naar sam/m/e af contra Parten blev fremlagt, haabede han at de vilde oplyse Sagen uden videre Vidners førelse fra sin Side, dog forbeholdt han sig endnu at føre 2de nærværende Vidner, om det giøres fornøden, til Sagens oplysning, dog, siden at de nu begge ere tilstæde, og Vidnerne nu kunde være under et, begiærede han de 2de brødre Tosten og Anwe Anders Sønner Medhuus tilspurgt, om de ikke paa en Tid beskikkels[es]viis var med hoved Citanten hos Ole Medhuus nogen Tid efter at dette Gods var solgt, og spurgte ham om han havde lovbødet Godset førend han solgte, og hvad han svarede, og hvorfor han, ham uafvidende, solgte Godset. hvorefter fremstod

4: Vidne, Tosten og Anwe Medhuus, som sagde paa hoved Citantens Spørsmaal: at de var hos Ole Monsen med hoved Citanten, den Tid han (Mons) laa Syeg, og i den Sygdom hvorudi han siden Døde, og hørte da at Ole Monsen sagde han havde ej lovbødet dette omtvistede Jordegods; videre sagde Ole Monsen sam/m/e Tid paa hoved Citantens Spørsmaal, om Ole ikke havde solgt til hoved Citanten halvedeelen af Jorden, Ja, ieg havde solgt dig halve Jorden naar duu!! (du) havde kom/m/et med Penge, og du maa ikke lægge mig udj uvenskab for ieg haver solgt Godset, thi ieg havde skarpe omsiddere.

Lensmanden bad tilført, at hans ene Vidne Knud Halstensen Twedt var og til Vidne af hoved Citanten Jndstævnet, derfor til sam/m/e givet Contra Qwæstioner, og det andet Vidne Torfind Olsen Sæd frafalt han, da beskikkelses Vidnerne har oplyst den Qvæstion som han for sam/m/e vilde fremsætte.

Derefter fremstod alle Vidnerne og med Saligheds Eed bekræftede deres Vidnesbyrds Rigtighed.

Hoved Citanten fremlagde en Penge Mangels lysning af 23de October 1775, saal:

Contra Citanten fremleverede 2de Skiøder, det ene af 26de October 1754, det andet af 30te Maj 1774, saal: dernest anviste et Kongl: Allernaadigst Skiøde af 19de Dec: 1758, hvorefter Ole Monsen er bleven Eier af Landskylden til det udj Skiødet af 1754 anførte 3 ¾ mrk: Smør Halsnøe Kloster Gods. Lensmanden fremleverede end nu et Jnlæg af dags Dato, saal:

Hoved Citanten havde ej videre i Sagen at erindre, men inlod

1779: 168

den til Doms efter det acten tilførte med Vidner og andre Beviser, og benægter og modsiger alt ubeviislig fra contra Partens Side for Retten inkom/m/en, og blev ved at paatrænge Dom med Paastand at Brite Olsdatter \og Søn/, som er neste Arving \efter Ole Mons:/, maatte nyde Løsnings Retten fremfor en Frem/m/et, til det paastævnte Gods, som er {efter} halvedeelen af Gaarden Mehuus, hvilket nu bruges af contra Parten, tilligemed contra Parten at betale denne Processes Omkostning efter Rettens Skiøn, alt i følge den/n/e Sags incamination.

Lensmand[en] for contra Citanten sluttede ligesaa Sagen til Doms efter det passerede, og tillige den/n/e Processes Omkostning med 8 rd:

Parterne sagde at her er anført det der er stævnet paa ongefær 2 Spand Smør her i Gaarden til inløsning, men at det skal være det heele brug som contra Citanten bruger efter Adkomsternes udviis, thi da hoved Citanten stævnet, havde han ej Adkomsterne, og derfor ej saa lige viste hvor meget Gaarden skylte. Ligesaa declarerede Parterne, at for at spare Omkostningen for at kom/m/e her paa Aastædet og afsige Dom, var de begiærende og fornøyet med at Dom i den/n/e Sag blev afsagt paa næste høste Ting for Grawens Skibreede.

Jngen havde videre udj den/n/e Sag at tilføre.

Derefter bliver den/n/e Forretnings Omkostning at beregne som følger: Sorenskriveren for 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skydsen frem og tilbage leveres in natura. Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Laugrettet pr: mand 28 s:, Lensmanden for at tilsige Laugrettet og videre møye efter Sædvane 1 rd:, er tilsam/m/en 7 rd: 4 mrk:

hvorefter blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages efter Parternes vedtagelse til den 1ste Ting Dag ved høste Tinget for Grawens Skibreede førstkommende, til hvilken Tiid Laugrettet haver at møde.

Anno 1779, d: 21de September, blev Aastæds Rett sat paa Gaarden øfre Spilde i Grawens Skibreede, for at behandle efterskrevne Sag, Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: 1: Berge Nielsen Traae. 2: Mads Larsen Wælche. 3: Christian Olsen Kollenes. 4: Ellew Jørgensen Traae. 5: Gudmund Lars: Rønnestrand. 6: Mads Trondsen Rønnestrand. 7: Jørgen Olsen {Rønne} Kierland. 8: Lars Madsen Wælche, som sagde sig til Parterne ubeslægtet; saa var og tilstæde Lænsmanden Niels Rønnestrand.

Hvorda! Lænsmand Niels Rønnestrand, som beslægtet til Lars Siursen øvre Spilde, anmelte at bemelte Lars Spilde tilligemed Enken Gyri Hansdr: Spilde og Laugværge havde med skriftlig Stævning af 27de Julj 1779 indkaldet sine Naboer paa Ned: Spilde, Ole Hansen, Lars Jonsen, Peder Paulsen, Enken Anna Omundsdr: med Laugværge, tilligemed deres Jord Eiere hr: Provsten Schnabel, og Sogne Præsten hr: Brun i Bergen, til den/n/e Tid {Tid} og Stæd efter den skriftlige Stævning, som de omliggende og angrænsende Naboer til mærkeskiæls ned-

1779: 168b

settelse, nemlig Niels Jonsen og Swend Tormosen Haugen, Lars Snaresen Saaqwitne, Nae Nesbøen, Lars Tormosen Kløwe og Ole Ellefsen Schaar, med endeel af deeres Jord Eier hr: Provsten Schnabel som benificiarius, alt i følge den skriftlige Stævning:

Tægte dagen blev i Rette lagt med den bem:te Stævning, saal: Alle de bemelte Parter mødte, enten Personlig eller ved skriftlig Paateigning, men paa Enkens vegne mødte hendes Laugværge Hans Seim. \for Nae Nesbøe og Niels Haugen mødte Lars Kløwe/

Parterne declarerede saaledes at være foreenet: at de vilde ej føre nogen Vidner, siden de i alle maader var forenet om Steeningen, og alle andre Poster i Stævningen frafaldt Citanterne, da de angaaende Vejene med videre var saaledes foreenede: at Een Vej skal være til Gaardens Kilde, nemlig fra Mærke gaars Leedet, de andre Veje til Kilden skal være afskaffet. Vejen som de instævnte paa Ned: Spilde tilforn haver havt til Elven, frafaldes af dem, mod at Ole Ned: Spilde faaer 3de Poster af Lars øvfre!! Spildes Qværn med huus og Reedskab for betaling, nemlig 4 rd:, dog skal \de/ faae bruge den bemelte Vej til Elven naar de høylig trænger dertil, men ikke uden Forlov af øvre Spildes Beboere, men skulde de ej faae lov af øvfre Spilde til at gaae sam/m/e, skal Ole Nedre Spilde paa sin Eiendom holde Vej for Nedre Spildes Opsidere, eller tillade dem at gaae sam/m/e Vej til Elven som han haver paa sin Eiendom.

Peder Nedre {og}, \{Lars}/ Spilde og Lars øfre Spilde er saaledes foreenet, at Lars skal have fri Qværnhuus Grund og Vej hos Peder for sig og Efterkom/m/ere til Eiendom.

Mærkegaaden imellem øvre og Nedre Spilde paa hiem/m/e Bøen skal holdes som sædvanlig af begge Gaarders Beboere i lovlig Stand, alt efter Andeel.

Citanterne var og selv ved Retten tilstæde ved dette Forlig, og alle lod det Protocollen tilføre.

Parterne var derefter begiærende at Retten vilde begive sig i marken og efter deres Anviisning nedsætte mærkeskiæl;

hvorda først tet ved Elven imellem Øyene og Meelstølen blev nedsat en mærkesten paa Nordre Side af et gl: mærkes giærde, som viser i Nord {og viser paa} ost til en anden mærkesteen ved bem:te mærkes giærde, derfra i sam/m/e linie i en gl: mærkesten ved Korsene, derfra atter i en gl: mærkesten under Alfar Vejen, sam/m/e viser i lige linie i en stor Sten, hvori paa Nordre Side blev hugget en Gloppe, der viser i sam/m/e linie op i skarpeste Ryggen paa Bierget. Lars Kløwe ejer paa Nordre Side, og øvre Spildes Beboere paa østre Side af disse mærker.

Ved Nesbøehølen nedsat en mærkesteen som viser i Nord ost i {12} 11ve nedsatte mærkesteene, den siste ved Sløen nær ved Marite Øen, paa Østre Side Eier øvre Spildes Opsidere, og paa Vestre Side ejer Nesbøen, Haugen og Saaqwitne, af disse mærker.

Tet ved Elven paa Nordre Side af et gl: mærkes giærde mellem begge Spildene nedsat en mærkesteen som viser op efter i 5 andre nedsatte mærkesteene, fra siste Steen i lige linie i en Jordfast Steen kaldet Bue Steen, hvorudj er hugget en X, derfra op i en anden Steen i en X, endelig i en stor Jordfast helle ved Mærkes Leed, hvori er hugget en X, sam/m/e viser i en mærkesten under Ole Nedre Spildes Ager, Floten kaldet, sam/m/e Steen viser i en anden mærkesteen paa øvre Side af Ageren, af sam/m/e gaar mærket i en X i Kee hammeren, sam/m/e viser op i en bierg ute!!, hvor blev hugget en Kors som viser op i Mo(s?)hammeren, hvor er hugget en Kors i en Steen oven paa bemelte hammer, sam/m/e Kors viser op i et

Sort Bierg, hvor blev hugget en Kors, som er Ende mærke. øvre Spilde {paa} Eier paa Nordre, og Nedre Spilde paa Søndre Side af disse mærker.

Flat Ageren, Ole Ned: Spilde tilhørende, som ligger i øvre Spildes Eiendom, blev inhægnet med 4re mærkeskiæl fra øvre Spildes Eiendom.

Den Ager kaldet Sæx ælingen, Nedre Spilde tilhørende, er inhægnet med 16ten mærkesteene fra øvre Spildes Eiendom.

Da Dagen saaledes var til Ende bragt, saa beroer Forretningen til i Morgen tilig.

Den paafølgende 22de September continuerede Steenings Forretningen i overværelse af foran tilførte Parter og Laugrette:

Hvorda! Udj en stor Steen ved Galte Kiødnen paa søndre Side blev hugget en L som viser i Nord udj en X, en Gloppe, og atter i en X udj Kiøn myers Klejven, sam/m/e viser i lige linie i en X og 3 Glopper, og endelig i en X i Tweite Hammeren, disse mærker er sadt paa begge Sider af gl: Schaars Vejen, Enken Anna Ned: Spilde ejer paa Vestre, og Lars øvre Spilde paa østre Side af disse mærker.

Oven for sistbemelte Kors i Tweite hammeren hugget en Kors i øverste Enden, som viser i Øst i en Steen, hvorudj er hugget en Gloppe, der viser i sam/m/e linie i 2de mærkesteene, og {en} endelig i en X hugget i Klovsteenene, derfra gaar mærket i sam/m/e linie i 2de Glopper, den siste i Tweite mark Klejven, som viser i 3de andere Glopper i bemelte Linie, den siste Gloppe tet ved Springe Fossen, fra bemelte Foss gaar mærket i Nord efter Elven, noget op efter i 4re mærkesteene, udj 2de paa Nordre og 2de paa østre Side \af Elven/, og byttet gaar efter det gamle Elvefar. Ole Schaar ejer paa Nordre Side, og Lars øvre Spilde paa østre Side af disse mærker, {alt op op i Sprige Foss, som er Ende mærket}.

{udj} \fra/ først bemelte L udj Steenen under Galte Kiødnen gaar mærket paa søndre Siden i Øst udj en Gloppe, 2 Kors, 2 Glopper, og endelig i 2 Korser, alt \i/ sam/m/e Linie, den siste ved TverElven. den siste Kors viser i 2de Glopper, 1 mærkesteen og 3 Glopper i sam/m/e Linie, siste Gloppe viser i en Kors i en Steen tet ved Vinter Vejen i Lange myren, derfra i en mærkesteen i en liden haug, som viser i en X i Ringe Skarv, saa i en X i et andet Skarv, atter i et X i et Skarv hiem/m/en for Flæken, derfra i en Gloppe hugget i en Jordfast Steen paa Skejesæter flaaten, som viser i en mærkesteen under Skejesæter Træ{t}eet, paa Søndre Side Eier ned: Spilde, og paa Nordre Side øvre Spildes Beboere.

fra sist bemelte mærkesteen gaar mærket i Nord eller Nordvest i 4 andre mærkesteene og 3 Korser, den siste Kors i Jøtten i Nodle Dokken, øvre Spilde ejer paa vestre, og Ned: Spilde paa Østre Side af disse mærker.

Fra Sprige Foss gaar mærket i Øst i 2de mærkesteene og 4 Glopper, siste Gloppe er hugget i en bergs nov, derfra gaar mærket i en X i sam/m/e ham/m/erlag, atter i sam/m/e Linie i 1 Gloppe, 1 mærkesteen og 1 Gloppe, i bemelte ham/m/er derfra til en X ved en liden bek, sam/m/e viser i sam/m/e Linie til en stoer Steen, hvori er hugget en Gloppe, bemelte Gloppe viser efter forbemelte ham/m/erlag i en Gloppe og en X hugget i bergs nulten paa sam/m/e ham/m/er, den/n/e X viser i forbem:te Kors i Jøtten ved Nodle Dokken. paa Nordre Side Eier Nedre Spilde, og paa Søndre Side Eier øvre Spildes Beboere.

Jnden for Odden i Haasætelien huggen en Kors i en Jordfasteen!! (Jordfast steen) ved

1779: 169b

Elven, sam/m/e viser i Nord i 6 andre Korser, den siste hugget i en berg nov, som viser op i Vover Nut Jøtten, Nedre Spilde Eier paa Østre, og øvre Spilde paa Vestre Side af disse mærker.

J\mellem/ Sæls Tejen og Haasæte Lien er huggen 3 korser, for resten bytter {bytter bytter} Bekken, Haasætte Lien tilhører øvre Spilde, og Sæls Tejen er til fælles for øvre og Ned: Spilde.

Nye Hagen er tilfælles for øvre og Nedre Spilde til Beite, {men} tilligemed Skougen, som tilforn er byttet.

Forestaaende blev forelæst vedkommende og Laugrettet, som sagde at alt var efter Parternes Foreening,

Den forbemelte Gaardens Kielde skal opmures af Nedre Spildes beboere.

Citanterne paastod for sine Omkostninger med Stævne Penge, mad og drikke med videre, 19 rd: 5 mrk: 4 s; foruden hvad Retten behager at beregne sig.

da intet videre var at tilføre Steeningen vedkom/m/ende, bliver at beregne denne Forretnings Omkostning saaledes, 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet {á} 8 mrk: \og besk(?)/, er 2 rd: 4 mrk:, Skyds til Eide, er 1 miil, 2 mrk:, og tilbage ligesaa 2 mrk:, den anden Skyds er leveret in natura, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er udj 2de Dage 4 rd:, Lensmanden for opvartning ved Retten og at tilsige Laugrettet, efter Sædvane 1 rd:, tilsam/m/en Rettens Gebyhr 11 rd: 2 mrk:, er med den øvrige Omkostning tilsam/m/en 31 rd: 1 mrk: 4 s: Fogden er betalt 1 rd:, som er indberegnet forestaaende. Citanterne betalte Omkostningerne, og saaledes denne Forretning {ophævet} sluttet.

Anno 1779, den 12 October, blev efter forlangende af Parterne Isach og Lars Wambeim følgende Steening og Mærkeskiæls Forretning Protocollen tiltagen, saa lydende.

Anno 1779, den 1 Junii, blev Aastæds Forretning holden paa Gaarden Wambeim, beliggende i Ulvigs Kirke Sogn og Gravens Præstegield, efter forlangende og i følge berammelsen af 30te December 1778, udstæd af Hr: Sor[e]nskriver Schielderup.

Hvorda Isach Siovatsen Wambeim, som til denne beram/m/ede Tægte Dag havde ladet Stævne og indkalde sine omgrænsende Naboer til i Dag, for at faa sin Eiende Gaards Eiendom fra Naboer udskiftet og i(n?)dsteenet (udsteenet); Men da Hr: Sornskriveren ey til denne berammede Tægte Dag kunde komme paa Aastædet, da foreenede Isach og Lars Wambeim sig om, at Skifte og Ba\?/sete(?) sig imellem i overværelse af efterskrevne Eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: David Michelsen Hylden, 2: Torkild Poulsen Lindebrekke, 3: Andfin Andfinsen Wignes, 4: Iver Johansen Wignes, 5: Ole Johannesen Haaeim, 6: Tore Christophersen Aaseim, 7: Gudmund Larsen Rønnestrand, og 8: Iver Olsen Syssen, og efter Parternes Foreening og og!! Anviisning begav vi os ud paa Marken for at sette Mærker dem imellem som følger.

1: Ageren Smie Ageren kaldet, er Lars Wambeim tilhørende, og ligger i Isach Wambeim sin Eiendom, er indhægnet saaleedes: Ved den gamle Steening i den Syndre kant af Ageren er nedsat een Mærkesteen som viiser i Nord udi een anden nedsat Mærkesteen i den Nordre Side af Ageren, samme viiser i Nord ost udi een nedsadt Mærkesteen som viiser i Nord udi een nedsat Mærkesteen, samme viiser til den 5te i denne Linie nedsatte Mærkesteen, hvilket viiser til Ende mærket, hvor der udi et Skarv er hugget et kors, denne benævnte Kors viiser i een Gloppe, som er Bøebyttet, denne Gloppe viiser til een Huulveit, derudi een Jordfast Steen hugget een

Kors som viiser efter benevnte Huulveit op til Flors Noven, hvor der paa Nordre Siide af Floeren er huggen een Kors, samme viiser op efter Skarv Nolten; deri et Skarv huggen een Kors, hvilken viiser op efter een Bierg Nov, deri huggen een Kors, der viiser i Sør udi een Kors huggen i et Skarv, hvilken viiser op efter et Skarv, der huggen een Kors som viiser længer op udi et Skarv, der huggen een Kors som viiser derfra i een Bierg Nolte, hvor er huggen een Kors, og liige efter Hammeren udi een Kors som viiser over Veien op i een Bierg holte, hvor der er huggen een Kors som viiser til een Skarv, der huggen een Kors, denne viiser til een Kors huggen i et Skarv holte, denne sidste viiser i Sør udi et Skarv, ved een liden Vey huggen een Kors, samme viiser i West udi et Kors huggen i Skarv, og lige efter Veien til et Skarv hugget een Gloppe som viiser længer op, der i een Jordfast Steen merket een Kors som viiser i Sydwest i een Skarv houg, der hugget een Kors, som er Endemærket. Norden for disse Mærker Eier Lars Wambeim, og Isach Wambeim eier paa den Søndre Siide af forbeskrevne Mærker.

Dernæst blev anviist et Bøe bytte, saa at under een Bierke Troe er nedsadt een Skielle Steen som viiser i Øst i been Linie udi een anden nedsadt Steen som viiser lige til een nedsat Mærkesteen, denne viiser til een Kors huggen i et Skarv ved Veien, og siden efter Veien og lige til een gammel Kors. Norden for disse Mærker Eier Isach Wambeim, og Lars Wambeim paa den Søndre Siide.

Endnu blev adskilt een Ager, Flaatten og Gielier forskaatte kaldet, er Isac Wambeim tilhørende, og ligger i Lars Wambeim sin Eiendom og Bøe, og er indhægnet med Mærker som følger: Under Flaat Ager Reenen, ved den gamle Mærkesteen, er nedsat een Steen som viiser i 2de under Ager Reenen nedsatte Steene, den sidste viiser i een nedsat Mærkesteen i Agerhiørne, der viiser op i 6 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser til een Kors huggen i een Jordfast Steen i Hiørnet ved Veyen, samme viiser op til een Kors i een Jordfast Steen tet ved Veien, denne viiser udi 5 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, alle disse viiser op med Almues Veien og lige op med Gietier (Gielier) Ageren udi 5 nedsatte Mærkesteene, der viiser udi 4 med samme Ager nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser til den Nordre Stue Nov, og der er nedsadt een Mærkesteen som viiser i Sør under Stuebrøstet, og nederst i Isach sin Loft Nov, hvor der paa Søndre Siide af Loftet er nedsat een Mærkesteen som viiser lige i Sør igiennem Laaven, hvor der paa Søndre Siide af Løen er nedsadt een Mærkesteen, hvorudi er huggen een C Gloppe som viiser ned til een Ager, Ildhuus maalet kaldet, der er nedsat een Mærkesteen som viiser i 3 nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser ned under Ager Reenen, i een Jordfast Steen er huggen een Kors som viiser i Nord vest, der udi Ageren nedsat een Mærkesteen der viiser i lige Linie i een anden Jordfast Steen udi Ageren, der huggen een Kors, samme Kors viiser endnu under Ageren, udi een nedsat Steen som viiser i een Jordfast Steen udi Holmeene, der huggen een Kors der viiser i West over Ageren, hvor der udi et Skarv er hugget een Kors udi Holmeene, som viiser i Nord ost ned til een Bøe Holme udi Ageren, der er nedsat 2de Mærkesteene, som viiser og endnu over Ageren, der udi een Holme nedsat een Mærkesteen som viiser i 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser i Syd ost udi een

1779: 170b

Gammel Mærkesteen, og ender dette bytte, og Eier Isach Ageren inden disse Mærker, og Lars uden for beskrevne Mærker.

Videre blev anviist een Apple Hage og et Styke Bøe som tilhører Isach Wambeim, og ligger i Lars Wambeim sin Eiendom, og er indhægnet med disse Mærker, i een Bake ved gamle bytte er nedsadt een Mækesteen som viiser i Nord Nordwest, der under Apple Hagen nedsadt een Mærkesteen som viiser lige til een anden nedsadt Mærkesteen, der viiser i West i een nedsadt Mærkesteen, og derfra i Sør udi een Mærkesteen som viiser lige udi 4re Steene staaende i Smie Ager Reenen, den sidste viiser til een Jordfast Steen, hvorudi er huggen een Kors som viiser op over Ageren til een nedsadt Mærkesteen, og eier Lars Wambeim paa den Nordre Siide, og Isach Wambeim paa den Søndre Siide i Smie Ageren.

Nok blev os anviist een Ager kaldet Nyelenden, er eendeel der af Lars Wambeim tilhørende, og ligger til Isach Wambeim sin Bøe, og indhægnet med Mærker som følger: Ved den øverste og Nordre kant af Ageren er nedsadt een Mærkesteen som viiser i Øst og ned i 2de efter hinanden nedsatte Mærke steener, den sidste viiser i West op over Ageren, hvor da atter i øverste Siide af Ageren er sadt een Mærkesteen. inden disse Mærker Eier Lars Wambeim Ageren,

fra denne nedsatte Mærkesteen gaar Bøe byttet i Sør i een nedsadt Steen, og viiser i een gammel Gar moe, der atter nedsadt een Steen som viiser til een nedsadt Mærkesteen, derfra udi een atter staaende Steen, den sidste viiser op efter Bæken, hvor der i een Fos udi een Hammer er huggen een Kors, der viiser efter Hamre lage, i en Bierg Nolte er huggen een

Gloppe som viiser i Nord efter Hamre lage til een Gloppe huggen i een Hammer, der viiser til een Kors i et Skarv ved Buelægge Veien, som viiser efter Gierdet til een Gloppe i een Hammer, som viiser efter Hamre lage, der huggen een Gloppe, og endnu til een Gloppe der viiser udi een C Gloppe, og lige efter Hammeren udi West, der oven paa er huggen een Gloppe. Nok viser denne til een Gloppe, endnu følges Hamre lage til een Kors som viiser til een Gloppe oven paa Hammeren, og lige derfra til een Kors i een Nolte, endnu følges Ruusten, dog meere paa Sød west, og lige derfra til Buelægerne til een Kors, og saa til een Kors i een Bierg atter ved Buelægerne, og lige derfra udi een Nolte, hvori er huggen een Gloppe som viiser meer paa West under Bøe gierdet, der i een Stor Steen er huggen een Kors; Østen og Synden af disse Mærker eier Isach Wambeim, og paa Nordre og Westre Siide eier Lars Wambeim,

og er saa denne Dag til Ende.

Den paafølgende 2den Junii blev denne Forretning atter foretagen, og begav vi os tillige med Parterne for at nedsette Mærker dem imellem som følger:

Hvad byttet imellem Pladserne Kroen og Wambevigen angaar, da blev ved Trosted bytte paa den Nordre Siide ved een Bæk udi een Bierg Nolte, hvor der blev huggen een Kors som viiser i Nord i een Kors under Veien, der atter viiser til et Kors huggen i et Skarv, som viiser til een nedsadt Steen, den sam/m/e viiser

1779: 171

lige under samme Vei til een Kors huggen i et Skarv og efter veien, der i een Jordfast Steen, hvorudi er huggen een Kors, fra samme Kors atter i een Jordfast Steen huggen een Kors, og endnu under Veien i een Stor Steen, hvor er huggen een C Gloppe, og saa til et Kors huggen i een Biergnolte, og lige i Nord til een Kors atter huggen i een Bierg Nolte, som viiser til een Bierg nov, der huggen een Kors noget under Veien, som viser [i]? 2de nedsadte Mærkesteene, den sidste viiser til eet Skarv, hvor er huggen een Kors, og lige derfra i Nord til een Jordfast Steen, der huggen een Gloppe som viiser derfra til een Bierg Hammer under Kroen, hvor er huggen een Kors, samme viiser i Nord ost efter Hamre lagen, og oven paa Hammeren er huggen een Kors som viiser efter Hamre lagen til een stor Steen, der hugget een Kors, samme er Ende byttet, Isach Wambeim eier paa den Østre Siide, og Lars Wambeim Eier paa den Westre Side af forbeskrevne Mærker.

Nok blev een Kors huggen i een Bierg Hammer under een Stor Bierg, der viiser op til een Kors huggen i een liden Jordfast Steen, og derfra til een Stor Jordfast Steen som blev hugget een Kors udi, som viiser i 3de under Kroe Ager Reenen nedsadte Mærkesteener, denne sidste viiser lige i Nord i 2de nedsatte Mærkesteene, der atter viiser til et Kors huggen i et Skarv paa Søndre Side af Bæken, og derfra efter Rusten, der atter i een Skarv er huggen een Kors som viiser efter største Bæken, hvor der paa Nordre Siide af Bæken er nedsadt een Mærkesteen, som er Ende Mærket. Østen og Norden for disse Mærker eier Isach Wambeim, og paa Westre og Søndre Siide af forbeskrevne Mærker eier Lars Wambeim.

dernæst paa Bøen blev Anviist et bytte, og begyndt under Buetræet, gaar Byttet fra den gamle nedsatte Mærkesteen og op til een Jordfast Steen, hvorudi er huggen een Kors, og viser i Nord udi een gammel Kors ved een Eege Rod, som er Endemærket, oven for disse Mærker eier Isac Wambeim, og under eier Lars Wambeim.

A[n]gaaende et Slaatte Træe paa Stølen Graav, som er Lars Wambeim eene tilhørende med all paastaaende Skov, som dog ligger i Isach Wambeim sin Eiendom, og skal dette Træe bestaae af den Distance som det nu er, og gierdet indtet videre udflyttes, og frie Gierde fang skal Lars Wambeim nyde som tilforn.

Af de Appel Træer som staar med Wambeims Huuserne, skal Isac Wambeim nyde den halve frugt af i 6 Aar, og naar de 6 Aar er forløben, hører de siden Lars Wambeim alleene til.

Dernest begav vi os til udmarken, for at nedsette Mærker,
og blev begyndt paa Stølen Siusæter, som følger paa Skaale Træet i Garmoen, {som følger} I een Jordfast Steen er huggen een Kors som viiser til een Jordfast Steen paa Siuseter Træet, der er huggen een Kors, og som [viiser]? hiem til een Jordfast Steen ved Veien, derudi er huggen een Kors som viser Støls Veien til een stor Steen, huggen een Kors, som alt viser med Støls Veien, hvor er nedsadt een Mærkesteen der viiser til een anden Steen nedsadt tæt i Veien og i lige

1779: 171b

Linie hiem ved Veien, udi 2de efter hin anden i Skarv hugne Korser, den sidste viser i et Kors i een Skarv, som alt viser efter Veien, hvor der paa øverste Siusette Kløyv er i et Skarv atter huggen een Kors, som og viser lige efter Veien til nederste Siusett Kløyven, der huggen een Kors som viser alt efter største Vei og ned til een Hammer, og der i Østre Enden huggen een Kors, og lige med Veien til Gryde Skorv, hvor i Veien er huggen een Kors, samme viiser til een Jordfast Steen, hvorudi er huggen een Kors, og i lige maade følger Veien hiem til et Kors i et Skorv mit i Veien, der atter viiser til et Kors i et Skarv, samme viiser lige efter Veien, der i een Steen er huggen een Kors, samme viiser til 2de Korser hugne i Skarv, og lige til een nedsadt Mærkesteen som staar i øverste Enden af Ruge Myren, denne viiser med Veien udi een Kors, huggen i et Skarv oven for samme Myr, derfra til et Skarv er hugget et Kors ved et lidet Bæke sige, endnu lige efter Veien til den Østre Ende af Veien, hvor der i et lidet Skarv er huggen een Kors, endnu følges Veien til een Kors i een Jordfast Steen, Hvor der atter i et Skarv er huggen een Kors, og lige derfra efter Veien hiem til et Kors i een Jordfast Steen, som viiser med Veien hiem til et Skarv kaldet Hæste hoven, der huggen een Kors som viiser til een nedsadt Skielle Steen, og lige med Støls Veien ned til Tiære Skarvet kaldet, deri er huggen een Kors, samme viiser efter Veien til een Kors mit i Veien, som viiser hiem i een Kors huggen i et Skarv oven paa Omunds baken, og lige der ned til Leiebreche bytte, Isach Wambeim eier paa den Nordre Siide, og Lars Wambeim eier paa den Søndre Side af forbeskrevne Mærker.

Videre blev Anvist i Hagen et bytte som følger oven for Melkestøls Leed, ved Veien er nedsadt een Markesteen som viser i Sør efter Veien, hvorudi et Skarv er huggen een Kors der viiser lige til een Kors udi et Skarv som viser over een Myr og lige efter Veien, der atter i et Skarv er huggen een Kors, samme viser til 2de Korser hugne i Skarv ved Veien, den sidste viser til Kors tet ved Buelæge Veien, endnu efter Veien til een Kors paa Østre Side af Veien og lige udi 2de Korser hugne i Skarv, den sidste viser op i een Kors i et Skarv, dette Mærke viser længer op til een nedsadt Mærkesteen som viser i een Jordfast Steen, er huggen een Kors, denne viser til een Kors huggen i et Skarv, hvilken viser til Eenstabe Ledet, der nedsadt een Mærkesteen tet under Lisebreche Gierdet, samme viser efter Giærdet til een Bæk, hvor der paa Søndre Side udi et Skarv er huggen L Gloppe, som er Ende Mærket, denne Gloppe viser ned efter bæken som bytter lige ned til Kroe Gierdet til een nedsadt Mærkesteen under Giærdet. Inden disse forbeskrevne Mærker Eier Isach Wambeim, og Lars Wambeim eier baad[e] Nordre og Syndre Siide af denne Teig.

Endnu blev anvist et bytte, hvor og blev begyndt oven for Buelæge Gierdet, er nedsadt een Mærkesteen som viiser efter Giærdet, hvor der udi Skarv Nolter er hugne 3 Korser, den sidste viser til een Kors huggen i et Skarv, samme viser til den gamle Vei, som er Endemærket; Isach Wambeim eier oven for Giærdet, og Lars ibidem eier under Giærdet.

Den 11 Junii 1777 blev imellem Isac Wambeim og Amund Wambeim nedsadt et Mærke, hvorom de \siden/ ikke vare for-

1779: 172

nøyede, og dette Mærke bleve de nu foreenede om saaleedes, at den før hugne Kors blev udslagen, og i dens Stæd blev nedsadt een Mærkesteen i een Mossehaug længere paa Nord ved een Vei, hvor udi byttet nu gaar.
Endnu blev Isach og Lars Wambeim foreenede om, at Lars Wambeim skulle betale 6 rd: i Omkostninger til Isach Wambeim i alt.

Anno 1779, den 15de October, begyndtes det **almindelige Høste Ting med Jondals Skibredes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Koren med følgende eedsorne Laugrettes mænd, Lars Lars: Haugen, Samson Lars: ibid:, Niels Ellefsen Selsvig, Torbiørn Ols: ibid:, Peder Lars: Brattebøe, Erich Salemons: Fladebøe, i stæden for Siur Amunds: Espeland sad Amund Larsen ibid:, Aad Heljesen Breche, i hans stæd Tørris Monsen Setwet. med Lensmanden Johannes Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev begiendt!! giort følgende Kongl: Andordninger og høje Øvrigheds ordres som følger:
1: Pl:, hvorved det under 15de Ap: 1775 udstæde Forbud om frem/m/ede Blikpladers Jnførsel, igien ophæves. dat: 12te Julj 1779.
2: Do: om Skoleholders Børn paa landet udj Norge, naar de skal være befriede for udskrivning. dat: 28de Ap: 1779.
3: Do:, hvorved frem/m/ed Skriftstøber arbeide forbydes at inføres i Dmrk: og Nge:, d: 10de Juni 1779.
4: Forord: angaaende Qvæg Sygen med videre. dat: 28de Ap: 1779.
5: Do: angaaende visse Premier og Foranstaltninger, den veestindiske handel betreffende. dat: 19de Ap: 1779.
6: Resch: af 19de Juni 1779, om uberettigede Tobaks Handlere.
7: Do: af 10de Julj, om, at Bomseigler Jægter som seigler til Trundh: Stift skal have stold!! (told?) seddel paa Salt og Tom/m/e Tønder med mere.
8: Do: af 28de Aug:, om Matroser som søge Tilfulgt!! (Tilflugt) ved desertation i vore havne eller paa vore Skibe.
9: Do: af 31te Julj, angaaende frem/m/ed værving til Floden som befrygtes.
10: Stiftets Skrivelse til hr: Foged Koren af 18de Sep: 1779, som viser at Delinqwent, Broe Penge og Hospitals Penge for Hard: og Sundh:len beløber til 506 rd: 38 s:
11: Do: angaaende en i Bergen mørdet ung Mands Person. dat: 9de Sep: 1779.
12: Do: Efterlysning af en fra Ringsager paa Hedemarchen bortrømt og for Fader mord beskylt Person ved navn Erich Peders: Mæsna (Mosna?). d: 18de Sep: 1779.
13: Do: om Anders Christophers:, at han maae blive Giørtler og Heste Skiærer udj Hardanger Fogderie. dat: 28de Aug: 1779.

Anno 1779, d: 16de October, continuerede høste Tinget med Jondals Skibreede i overværelse af forbemelte Laugrett:

Hvorda! Johannes Knudsen Tørwigen anmeldte ved mundtlig Varsel til dette Ting og Tiid at have inkaldet {si} 3de sine Naboer, Jacob Johannesen, Helje Torjersen og Lars Hansen Tørwigen, for at de mod han[s] vidende og Villie haver udj hans Eiendom flekket eller brudt heller, derom at anhøre beskikkelses og Besigtelses samt andre Vidner, og endelig at høre

Dom om at entholde sig fra hans Eiendom, samt at betale Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om de instævnte møder:

Alle de instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Beskikkelses Vidnerne Johanes Johanesen Tomten!! og Aad Olsen Augestad fremstillede Citanten og begiærede at Retten dem vilde examinere. hvorefter fremstod

1779: 172b

Johannes Tuften og Aad Augestad, soma flagde Eed efter Loven, og coniungtim forklarede: at omtrent Een Maaned siden bleve de af Citanten forlangede at følge ham udj sin Udmark\en/ paa Gaarden Tørwigen, og viste dem da et helle Støkk(e?) eller saadan Bierg hvor afbrydes heller, som Citanten tilegnede sig, og sagde at de{n} instævnte der havde brudt heller, men hellerne var da ej tilstæde, og kunde de see at heller var brudt for nyelig /: de instævnte var da ej med :/ og at endeel rødder var opreven. Sidan, da Vidnerne kom tilbage paa Gaarden Tørwigen, tilstod de instævnte at have brudt heller paa det ommeldte Stæd, men ej hvor mange. Vidnerne med alle vedkommendes Villie afskeediget.

De instævnte sagde at de og deres Forfædre havde fra ældgamle Tider brugt det ommeldte helle Brud, og vil beviise sam/m/e med Vidner, og derfor begiærede Sagen udsat til næste Ting.

Citanten fremlagde Jnlæg af 14de October 1779, saal:

De instævnte begiærede Anstand.

Eragtet.

Sagen Beroer til næste Ting.

Derefter blev fremleveret følgende Documenter til Publication.

1: Iver Nielsen Espelands Skiøde til sin Søn Niels Iversen paa Gaarden Øvre Espeland, \der/ af hans andeel skylder 1 Pund 17 ½ Mrk: Smør med Bøxel, og overbøxel til det Beneficerede Gods 21 ½ Mrk: S:r, ¼ Løb Salt, og Kirke gods 4 ½ Mrk:, ½ faarskind, for Summa 41 rd: 3 mrk: dateret 16de October 1779.

2: Peder Lille Fosses tilligemed fleeres Skiøde til sin Broder Christopher Christophersen Aase, paa deres efter Skiftebrever af 13 Junii 1771 og 14 September 1772 tilfaldne Andeel, for den Summa 30 rd: dateret 16 October 1779. af skyld 1 pd: 12 mrk: S:, ½ huud i Aase.

3: \Iver/ Tørkild\sen/ Schielnes med fleeres Skiøde til til!! deres Broder Anders Torkildsen paa Gaarden {Schielnes} \Svaasand/, efter Skiftebrev af 2 Augustii dette Aar, der skylder 1 pund Smør for 56 rd: dateret 16 October 1779.

4: Guri Johannesdatter med fleeres Skiøde til Lars Samsonsen paa Gaarden \Samland/ efter Skiftebrev af 23 September 1768, af Skyld 1 pund ½ Mrk: Smør med Bøxel, og 11 19/22 Mrk: Smør uden Bøxel, og 1 Gedskind, for den Summa 69 rd: 2 mrk: 2 s: dateret 10 {October} \Maj/ 1779.

5: Skiftebrev efter Boel Andersdatter paa Gaarden Schielnes i Sundhordlehen!!, dateret 2de Augustii 1779, der af taget Boen til Indtægt Jordegods saaledes, der er udlagt: Iver Torkildsen udlagt 12 Mrk: Smør for 28 rd:, Anders Torkildsen Svaasand 18 Mrk: Smør for 42 rd:, i Arv 12 Mrk: Smør for 28 rd:, Sirie Torkildsdatter 6 Mrk: Smør [for] 14 rd:, Magdelle Torkildsdatter udlagt i Arv 6 Mrk: Smør for 14 rd:

6: Torgils Asbiørnsen Samlands Skiøde til Ungkarl Lars Samsonsen paa 6 17/44 Mrk: Smør med Bøxel, og overbøxel til 14 8/11 Mrk: Smør, 1 Gedskind, udi Gaarden Samland i Jondahls Skibreede for 46 rd: 4 mrk: dateret 10de Maii 1779.

7: Skiftebrev efter Giertrud Olsdatter paa Gaarden Bege!! (Berge) i Jondahls Skibreede, der af Jordegodset er taget Boet til Indtægt 1 pd: 21 Mrk: Smør, ½ tønde Salt med Bøxel i Gaarden Berje, der saaleedes er udlagt: Enkemanden Jon Olsen 22 ½ Mrk: S:r, ¼ td: Salt,

Sønnen Ole Jonsen 15 Mrk: Smør, 1/6 {Huud} td: Salt, Datteren Gurie Jonsdatter 7 ½ Mrk: Smør, 1/12 td: Salt. dateret 27 Januarii 1779.

Hr: Fogden Koren begiærede inden Retten Examineret Tings Vidnerne til hans Regnskabs belæg som følger.

1779: 173

1: Det Almindelige store Tings Vidne bestaaende af 10 Poster. 2: Deferancen i Odel Skattens Af og Tilgang dette Aar. 3: Over Aftagene. 4de: Over Tingskydsens Betalning. 5: Restancen for dette Skibreede, som beløber sig til 19 rd: 1 mrk: 4 s:, hvilke af Almuen og tilstædeværende Laugrette blev tilstaaet at medføre Rigtighed i alle deele, men især af {Lænsmanden} \Johannes Wig/ og Thomas Erichsen.

Efter lovlig udraab infandt sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1779, d: 18de October, begyndtes det **Almindelige Høste Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde hr: Foged Koren med de paa Fol: 151 for Østensøe Som/m/er Ting anførte Laugrettes mænd, undtagen Giermund Holgersen Wiig som sad for Ole Hiermundsen Botten. saa var og tilstæde Lænsm: Johannes Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publ: de foran Fol: 172 anførte Kongl: Andordninger og høy Øfrigheds Ordre {som følger}.

Lænsmand Johannes Wiig fremlagde for S: T: hr: Blyt skriftlig Stævning af 17de September 1779, hvorved Ricol Siursen Aalwigen for Gield er inkaldet at møde [til] dette Ting og Stæd, og videre efter Stævningen at lide Dom til betaling og Processens Omkostning. stevningen saal:

Richol Siursen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Fra Citanten blev fremleveret {Inlæg og} Reigning \og Inlæg/, begge af 16de October d: A:, saal:

Den instævnte sagde at der rester Arbeids Dage, men veed ej hvormeget han for sam/m/e er skyldig, begiærede derfor Sagen udsat til næste Ting, for imidlertid at tale med hr: Blyt.

Lænsmanden paa Citantens vegne paastod Dom.

Den instævnte vedblev sit forrige.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Jørgen Isachsen Berwen anmeldte paa egne og øvrige Berwens Eieres vegne at have med mundtlig Varsel indkaldet til dette Ting og Stæd Ole Pedersen Røen for resterende Støls Leje, derom at lide Dom og betale Processens Omkostning Skadesløs. vilde fornem/m/e om den instævnte mødte.

den instævnte mødte ej efter lovlig paaraab, thi blev stævnemaalet afhiemlet at være den udeblevne forkyndt i hans eget Paahør med mere end 14ten Dages Varsel af Lænsmand Johannes Wiig og Baar Hawnen.

Citanterne begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.
Lovlig indstævnte men udeblevne Ole Peders: Røen gives Laugdag til næste Ting.

Trond Tweit og Anders Jelle anmeldte at de med mundtlig Stævning til dette Ting havde ladet indvarsel Asgaut Siowatsen og hans huusbond Niels Trondsen Bierche, for at bemelte Asgaut Siowatsen med hund har Jaget deres Kreature i Ulejlighed, derom at høre stevnte og ustævnte Vidner, samt lide Dom og betale denne Processes Omkostning Skadesløs. de under Faldsmaal instævnte Vidner ere Johannes Tostens: Bierche og Ole Arnesen ibid: vil fornem/m/e om de instævnte møder. begiærede nu Sagen stillet i beroe til i Morgen, da de veed at en af Parterne, som nu for en Times Tid siden er reist fra Tinget, da kom/m/er tilbage.

1779: 173b

Arne Swendsen Røsseland og Christopher Tollefsen Stene paa egne og øvrige Opsidderes vegne paa Røsseland og Stene anmeldte at de ved mundtlig Varsel til dette Ting og Tid at have inkaldet Jan Swendsen Reistwet og Arne Jansen ibid: for Beitning eller Jndrivning med deres \handels/ Kreature udj deres fredlyste Eiendom, derom at høre under Lovens Faldsmaal indkaldte Vidner Lars Scheje, Swend Olsen ibid; og Arne Knudsen Scheje, samt at lide Dom og svare Processens Omkostning. vil fornem/m/e om de instævnte møder.

Saavel paa egne som Arne Jansen Reistwets vegne mødte Jan Reistwet og vedtog lovlig Varsel, saa mødte og alle de instævnte Vidner, som vedtog Varsel.

Citanterne begiærede deres Vidner fremkaldet og afhørte: Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning, hvorefter fremstod

1ste Vidne, Lars Scheje, som aflagde Eed og vidnede: at han haver hørt \af/ andre haver sagt at der skulde gaae frem/m/ede Kreature i Citanternes Udmark eller hager, men har ej seet sam/m/e. Jan Rejstwet anmærkede at Vidnet haver fælles hage med Citanterne. Paa nærmere tilspørsel sagde Vidnet at han de forrige Aar haver seet Jan Reistwets brugshæst i Citanternes Udmark, kan ej erindre enten for 1 eller 2 Aar siden, men ej i Aar, ved ikke om bem:te hæst gik der med Lov af Citanterne. Med vedkommendes Minde demiteret.

2det Vidne, Swend Scheje, aflagde Eed efter Loven og vidnede: at i denne Som/m/er saa Vidnet 3 hester, hvoriblant Jans brugshest, at gaae i Citanternes fredlyste Mark. {R} sam/m/e tilhørte Jan eller Søn, og en Oxe som tilhørte Jans Søn Arne Jansen Reistwet, de forrige Aar haver Vidnet seet de instævntes Kreature gaae der, men kan ej erindre hvor mange, hved ej om det var med eller uden Lov af Citanterne, uden for saavit Oxen angaar, som Vidnet veed var uden Citanternes Villie udj deres mark, dog saa Citanterne Oxen den Tid, den var sat i deres Mark, og lod den da gaae, hvor længe veed han ej, dette passerede ved Korsmisse Tider i Vaar, eller nogen Tid efter; veed ej om bem.te Oxe giorde nogen Skade udj Marken. Vidnet afskediget.

3de Vidne, Arne Scheje, aflagde Eed efter Loven og vidnede: at det ved mid Som/m/ers Tid afvigte saa 4re heste, hvoriblant Jan Rejstwets brugshest var, udj Citanternes Mark, alle Jan eller Søn tilhørende, tillige med forbemelte Oxe. ved intet om det var med eller uden Lov af Citanterne, ikke heller om Oxen giorde nogen Skade. De forrige Aar haver Vidnet seet Jans brugshest i forbem:te fredlyste Mark, som tilhørte Stene, og vel endeel andre baade ham og andre tilhørende Kreature, som nu ej kan erindres. videre paa forbem:te stæd seet i Som/m/er, mid Som/m/ers Tid, en Oxe foruden ommelte, der var frem/m/ed, og Gaarden Stene uvedkom/m/ende, men veed ej hvem sam/m/e tilhørte. Ved ej hvor længe Kreaturene gik i Marken. Vidnet demiteret.

Jan Reistwet begiærede Sagen udsat for at stævne Contra, siden stævne Tiden for ham blev kort.

Citanterne havde intet derimod.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Hr: Foged Korens Fredlysning paa Øjorden under Scheje. dat: 18de Oct: 1779.

1779: 174

Anno 1779, d: 19de October, Continuerede høste Tinget med Østensøe Skibreedes Almue, nærværende foran tilførte Laug Rette.

Trond Tweit og Anders Jelle i rette edskedskede!! (edskede) den i Gaar incaminerede Sag, og vilde nu fornem/m/e om de instævnte møder:

af de instævnte mødte ej Niels Tronds: Biørche og Vidnet Ole Arnesen ibid: de andre mødte og vedtog Varsel.

Stevnemaalet blev afhiemlet af Lænsmand Johanes Wiig og Baaer Hawnen at være de udeblevne forkyndt i deres Koners Paahør lovlig.

Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte. hvorefter fremstod, efter at Eedens Forklaring var Vidnerne forelæst:

1ste Vidne, Johannes Tostensen Biørche, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: at i den/n/e Som/m/er, paa den Tid det paastævnte Jag skulde passeret, var Vidnet med instævnte Asgaut paa slaatte i Udmarken, og saa da vel endeel Faaer {og Geeder} i Vidnets og Naboer paa Biørches egn eller Eiendom, men saa eller hørte intet Jag af instævnte, ey heller hørte at Asgaut sagde at have iaget Smalerne. dog var han ej altid om Dagen paa sam/m/e Stæd som Vidnet. Vidnet er med vedkom/m/endes minde demiteret.

2det Vidne, /: godvillig mødende :/ Richol Siursen Aalwigen, som aflagde Eed og vidnede: at han hørte en Dag i Som/m/er, paa den \ sam/m/e / Dag som Citanternes Smaler skulde være Jaget, huien i Fieldet, men veed ej af hvem, ikke heller saa noget Jag. videre viste ej Vidnet at forklare. Vidnet demiteret.

3de Vidne, Guro Trondsdatter, /: som godvillig mødende :/ aflagde Eed og vidnede: at hun i Som/m/er var paa Stølen og i Tieneste hos Trond Tweit, og saa da at instævnte Asgaut Biørche paa Citanternes Eiendom med hund iagede deres Smaler, saa ej at nogen fik Skade, undtagen en Geed, Anders Jelle tilhørende, som sam/m/e Dag havde faaet en afbrudt Fod, om dette var skeed af iaget, viste hun ej, men veed ej rettere end den/n/e Geed var med de andre Smaler: Geeden lever endnu. Vidnet er Søster til Trond Twet, og Sviger Søster eller Søster til Anders Jelles Hustrue. Vidnet demiteret.

Citanterne begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte Niels Biørche gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Ole Arnesen ibid: forelægges under Faldsmaal til sam/m/e Tid. Citanterne besørger lovlig Varsel.

Brynild Christophersen Rychen paa egne og øvrige Beboeres vegne paa Rychen{s vegne} i rette ædskede den forrige Sag mod Gaarden Bottens beboere angaaende Fieldet imellem Brejsetter og Hamlegrøe Stølen, i Rette lagde Laugdagen, saal:

De Laugdagede mødte og vedtog Varsel.

begge Parter begiærede Sagen stillet i Beroe til næste Ting, for imidlertid at tale om Forliig.

hr: Fogden Koren bad tilført: at som han ved de Kongl: Skatters inkrævning her i Skibreedet maatte bemærke at der hos den Skat ydende bonde Mand Arne Larsen øvre Axnes, No: (ope

rum), var anført at skulde være 4re Qværner, hver af dem ansat ved den over Qværnerne holdte Forretning á 2 s:, hvilke 8te Skilling Manden protesterede mod at betale, siden han aldeeles ingen Qværner haver. Fogden, for her om at faae den paalideligste Oplysning, bad herom at den Respective Rett vilde {herom} tilspørge den tilstæde værende Almue og Laug Rette om det medfører rigtighed at Arne Larssen ingen Qværner haver paa sin Gaard øvre Axnes, eller deraf er ejer, da han, om dette er rigtig, vil troe det kan være en inløben feilskrivning ved den holte Forretning. Laugrettet og Almuen svarede at Arne Lars: Axnes

1779: 174b

ingen Qværner haver paa sin Gaard, eller som de veed er nogen Eiende andensteds.
Fogden begiærede det passerede sig som et Tings Vidne beskreven meddeelt, som Bevilges.

Hr: Fogden Koren i Rette ædskede den forrige Tyvs Sag mod Siowat Torfinsen Stranden. og da han tillige maatte mærke at Skibreedets Lensmand, som uvant med saadan/n/e Sager, havde forgiettet at inkalde i lovlig Tid til dette Ting de Men/n/isker som af den indstævnte Tyv var bleven bestaalen, og desformedelst Fogden nu ej kunde see opfyldt det førnødne, siden hverken Tyve Kosterne eller de bestiaalne var tilstæde, undtagen Hans Biørnesen Stranden, som havde mistet 2 mrk: 8 s: Contant og 1 Punge laas, men som dette ikke var med, kunde Actor ikke forlange at han til nogen Eed den/n/e sinde blev antagen, men maatte saavel for hans som de øvriges Skyld forlange at Sagen udfløttes til en anden og for Dommeren belejlig Tid, til hvilken Actor vilde besørge alle de bestiaalne lovlig inkaldet, og Tyve kosterne bragte tilstæde, ligesom og da lade Tyven med sit Forsvar møde.

Eragtet.

Sagen udfløttes til den 4de December førstkommende, da her paa Tingstædet bliver udsættelses Ting, og besørger Actor til den Tid det fornødne, samt Laugrettet her paa stædet møder.

Derefter blev fremleveret følgende Documenter til Publication som følger.

1: Siur Siursen Moes med fleres Skiøde til Tosten Siursen Moe, deres efter Skiftebev af 23 Novbr: 1776 udlodne Jordeparter i Gaarden Moe, som er 4 Mrk: Smør for 3 rd: 2 mrk: dateret 18 October 1779.

2: Ole Halvorsen Skiøde til sin Søn Ellef Olsen paa Gaarden Fosse, der skylder 1 Hud, for Summa 140 dr: dateret 18 October 1779.

3: Anvist til udslettelse Lars Holgersen Børvens Obligation til Lars Olsen Moe med fleere. dateret 20 October 1761.

4: Lars Holgersen Børvens Obligation til Lars Olsen Moe med fleere, stor 289 rd: 2 mrk:, mod pant udi Gaarden Børven i Østensøe Skibreede. dateret 19 Octbr: 1779.
Herborg Olsdr: Skiøde til Biørne Fixe paa 3 mrk: S:r i Froestad, 18 d: M:

5: Hr: Peder Blyts Bøxel Seddel til Knud Nielsen Stue paa 1 Spand Smør, 1 Løb Salt i Gaarden Stue, mod at han svarer Vilkaar til sin Moder. dateret 30 Augustii 1779, med Rewers, og betalt 4 mrk. til Manufacturet i Bergen legge.

De Almindelige Tings Vidner for dette som for Jondals Skibreede examineret, og tilstaaet rigtig, i sær af Lænsmand Johan/n/es Wiig og Arne Larsen Axnes. Restancen for dette Skibreede er 32 rd: 5 mrk:

6: Arveskiftebrev efter Ingier Jacobsdr: Sandwen, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:, ½ hd: med b: i G:den Sandwen i Østensøe Skibreede, som saal: er udlagt: Enk: Lars Mons: 18 mrk: S:, ¼ huud, ældste Søn Jacob Lars: 3 mrk: S:, 1/24 hd:, anden Søn Mons ligesaa, 3de Søn

Arne ligesaa, 4de S: Lars ligesaa, ældste dr: Herborg 1 ½ mrk: S:, 1/48 hd:, anden dr: Kari ligesaa, 3de dr: Aase ligesaa, 4de dr: Ingegier ligesaa. dat: 25de Jan: 1779.

7: Arveskiftebrev efter Swend Herlaugsen Steene, hvor boen er taget til Jndtægt 1 pd: 19 1/8 mrk: S:r med b:, og overbøxel til 6 mrk: S:, i G:den Steene 1te Thun, som saal: er udlagt: Enken Anna Olsdr: 21 9/16 mrk: S:r etc:, ældste Søn Ole 6 9/56 mrk: S:r etc:, anden Søn Torbiørn ligesaa, 3de Søn Iwer ligesaa, Datteren Herborg 3 9/112 mrk: S:r, med b: og overbøxel til 6 mrk: S: efter andeel. dat: 25de Jan: 1779.

8: Arveskiftebrev efter Michel Larsen Berje, hvor boet er taget til Jndtægt 2 pd: 5 ¾ mrk: S: med bøxel, og 2 ¼ mrk: S: uden bøxel, i G:den Berje udj Østensøe Skibr:, som saal: er udlagt: Enken Anna Torbiørnsdr: 1 pd: 2 7/8 mrk: S: med b:, og 1 1/8 mrk: uden b:, Søn/n/en Lars Michelsen det andet halve. dat: 6te Maj 1779.

9: Ditto efter Brite Olsdatter Ryche, taget boen til Jndtægt 2 pd: 22 ¾ mrk: Smør

med bøxel, og overbøxel til 1 Sp: S:, ½ Løb Salt, i G:den Ryche Andet Thun, som saal: er udlagt: Enkemanden Siur Biørnes: halvedeelen af alt, Sønnen Siur 23 7/12 mrk: S: med b:, og overbøxel 6 mrk: S:, 1/6 Løb Salt, Datteren Kari halvt imod. dat: 8de Maj 1779.

De Laugrettes mænd som tilstundene Aar for dette Skibreede skal beklæde Retten ere, nye Mænd, Simon Jonsen Fundeland. Tosten Siursen Moe. Amund Torsen Østensøe. Ole Olsen Fixen. Kiettel Arnesen Sellesetter. Peder Tronds: yttre Aalwig. og Hactor Hactorsen Stenstøe, samt gam/m/el Mand, Niels Tronsen Biørche.

Af dette Skibreedes Lænsmand, som og er Lænsmand for Jondals Skibreede, blev angivet at Laugrettet som tilstundende Aar skal betiene Retten for Jondals Skibr: ere følgende, nye Mænd: Niels Iwers: Espeland. Johannes Johanes: Underhaugen. Torbiørn Asbiørns: Samland. Ole Ewends: Wadsel, gl: Mænd, Lars Lars: Kopren. Lars Berjes: Brattebøe. Tosten Wiglichs: Fladebøe. og Peder Iwers: Fladebøe.

Skiftebrev efter Ole Steensen Biotvedt, hvor Boen er taget til Indtægt 2 pd: 6 Mrk: Smør, ½ huud i Gaarden Biotvedt i Østensøe Skibreede, som saaleedes er udlagt Enken Brithe Giertsdatter 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¼ Huud, Ældste Søn Steen 4 ½ Mrk: Smør, 1/24 Huud, Anden Søn Gierdt ligesaa 4 ½ Mrk: Smør, 1/24 Huud, Tre[n]de Søn \Engel/ ligesaa, 4de Søn Ole den ældre ligesaa, 5. Søn Ole den yngere ligesaa, Ældste Datter Marie 2 ¼ Mrk: Smør, 1 /48 Huud, Ander Datter Giorond ligesaa. dateret 12 Maii 1779.

Ditto efter Michel Olsen Frostad, hvor Boen er taget til Indtægt 12 Mrk: Smør med Bøxel i Gaarden Frostad i Østensøe Skibreede, som saaleedes er udlagt Enken Ingeri Erichsdatter 9 Mrk: Smør, {Datteren} \Søsteren/ Herborg Olsdatter 3 Mrk: Smør. dat: 3 Martii 1779.

Efter 3de ganges udraab indfandt sig ingen der havde videre med Tinget at bestille, thi blev samme ophævet.

Anno 1779, den 21 Octobr:, begyndtes det **Almindelige Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**; ved Retten tilstæde herr Foged Koren, Lænsmand Niels Rønnestrand, Tingsøgende Almue, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1. Gudmund Samsonsen Haaem, 2. Lars Davidsen Qvandal, 3. Lars Johannesen Midt Berge, 4. Johannes Christophersen Qvandal, 5. Gudmund Larsen

Rønnestrand, 6. Tosten Andersen Medhuus, 7. Endre Michelsen Nedre Fylkedal, og 8de: Ellef Heljesen Hagestad.

Hvorda! først blev publiceret de Kongl: Forordninger og andre Rescripter som for Jondals Skibrede dette Aars Høste Ting findes specificeret.

Derefter blev {Rett} udj Odels Sagen imellem Lars Sæd og Amund Medhuus angaaende endeel i Gaarden Medhuus i Eifiord, blev, i følge optagelse af 28de {Sept:} \Juni/ 1779, efter at Sorenskriveren med Laugrettet {med} havde confereret, afsagt

Dom!

Det befindes af Acten, at den ommeldte og uden Livs Arvinger afdøde Ole Monsen Medhuus har selv erhvervet næsten dobbelt Odels Tid, som Odelsmand, følgelig Forordningen af 14de Jan: 1771, udj det paastævnte Gods, forinden han solte det til en sin beslægted Aamund Haawersen, der er den nærværende Eier og Opsidder. Det er ligeledes tilstrækkelig oplyst, at

1779: 175b

Hoved Citantens Hustrue var den bemeldte afg: Ole Monsen beslægted, men allene i Side Linien, dog hans nærmeste Arving, hvilket og haver anlediget denne Proces. Men da den allerhøyst bemeldte Forordnings 2den § bestem/m/er Odels Arvingerne at være de, som i rette nedstigende Linie stam/m/er fra den som har besiddet Jorden med Odels Rett, og at lovbydelse eller Penge Mangels Lysning altsaa ej har Stæd, hvor Odels Rett ikke existerer: saa Kiendes og Dømmes hermed eenstem/m/ig for Rett: Aamund Haawersen Medhuus bør for Citanten Lars Jacobsen Sæd hans Tiltale i denne Sag aldeles frie at være, og Processens Omkostning ophæves. med denne Dom omgaaes paa lovlig maade.

For Asser Wiig var denne Gang Laugrettes og meddoms Mand Rasmus Asbiørnsen Brimnes.

Anno 1779, den 22de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Lars Samsonsen Torblaae anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Torbiørn Øvre Leqve for Giæld 15 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.

Torbiørn Øvre Leqve mødte og vedtog saavel Lovlig Varsel som Kravets Rigtighed.

Parterne begiærede Anstand nogle Timer for at treffe Forliig, som Retten accorderede.

Amund Olsen Ose paa egne og Torkild Ourdals Vegne tilkiendegav at have med mundtlig Stævning inkaldet til dette Ting Ole Hielmevold for at aflegge Rigtighed og levere tilbage hvad han med sin Hustrue kan have faaet i Hiem/m/egifte, meere end tilkom de øvrige Søskende, og de kunde nyde ved Skiftet efter deres Sal: Fader Amund Torkildsen Ose. Derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner: Levor Olsen Ose og Guro Torbiørnsdatter ibid:, samt at lide Dom i hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Ole Hielmevold fremstod for Retten og vedtog lovlig Varsel. sagde derhos, at han med sin Hustrue havde faaet Hiem/m/egifte, som af Eenfoldighed blev forsømt at anmeldes i Skiftet, og besynderlig siden han var foreenet med Formynderne, at han til Vederlag ey ville tragte efter Gaarden, men overlod samme til de øvrige Søskende, ligesom han ey har paastaaet Arv: men godvillig overdraget samme til de øvrige Arvinger, hvilket alt han trøstede sig at beviise.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldte og afhørte. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst.

1ste Vidne, Levor Olsen Ose, derefter fremstod for Retten og aflagde Eed efter Loven, vidnede, at have hørt, og i Sær af Svigermoderen

1779: 176

Maritha Pedersd: Ose, at Ole Hielmevold har faaet i hiem/m/egifte med sin Kone for omtrent 4 Aar siden: 4 Kiør, 1 Kalv, 2 Kiid Lag eller 12 Faar, deraf de 9 voxne \med Lam/ og 3de Unge Smaler, 4 Qvitler, 2de Aaklæder, 1 Hoved Pude, item Brøllups Bekostning 4 Td: Malt, 3 Skp: Rug, og omtrent 5 rdr: til Brændeviin, samt til Fæsterøllet 1 ½ Tønde Malt; men at disse Vahre ey bleve vurderet af hvad Værdie de maatte være. Vidnet afskediget.
2det Vidne, Guro Torkildsd:, forrige Vidnes Hustrue, aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og samme Tid var tilstæde. Ole Hielmevold tilstod at have bekommet de omvidnede Vahre i hiem/m/egifte med sin hustrue. Vidnet er demitteret.
Citanten fremlagde Skiftebrev af 24 April 1778, for deraf at beviise at den oppebaarne Hiem/m/egifte ey, som skee burde, er anmeldet ved Skiftet, men fortiet, og hvormed de øvrige Arvinger formodentlig er skeed Fornærmelse eller Afgang i deres Arv.
Ole Hielmevold begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner. hvilket Retten accorderede.

Iver Wichnæs har med mundtlig Varsel tilkaldet Helje Haaeim for Giæld 4 rdr: 2 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
For den instævnte mødte Svogeren Tosten Hansen Herreid, som vedtog Varsel, men formeente at Kravet var rigtig betalt.
Citanten fremlagde Skiftebrev af 19de Febr: 1773, som viiser Kravet, og tilstod han derhos, at det øvrige, neml: 21 rdr: 3 mrk: 8 s:, er betalt. paastod derefter Dom til Betaling, og udi Processens Bekostning efter Rettens Skiøn.
Tosten Herreid vedblev sit forrige, og paastod at Kravet var betalt, hvilket han agtede at beviise, og derfor begiærede Anstand, som Retten billiger til næste Ting.

Jon Biørche af Woss anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Joseph Eide for at aflegge Regnskab betreffende deres sammen hafte Handel, da Citanten formeener at komme tilgode 14 rdr:, foruden hvad han kan være pligtig i samme handel til Citantens Dreng, afdøde Torbiørn Knudsen, derom i alt at modtage Dom i Hoved Sag, og til haandskrifternes Fremleggelse og Processens Omkostning at erstatte. Vil fornemme om den instævnte infinder sig.
Den instævnte mødte ikke efter Paaraab.
Stævne vidnerne Lænsmand Niels Rønnestrand og Erich Richoldsen Eide afhiemlede efter Loven Varselens lovlig Forkyndelse.
Citanten var Laugdag begiærende.

1779: 176b

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Joseph Ellingsen Eide gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Halsteen Tveite fremlagde Laugdag mod Magnus Rondestvedt, saa lydende:
Ole Hielmevold mødte for sin instævnte Broder og saavelsom Vidnerne vedtoge lovlig Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte.
1ste Vidne, Aad Haugen, aflagde Eed og vidnede, at {den instævnte} \Citanten/ har for nogen lang Tid siden laant, og siden kiøbt, den paastævnte Baad af den instævnte, item, at afvigte høst i et Vertskab lod Magnus Rondestvedt den bemeldte Baad opsætte i sin Gaard, hvor den endnu staaer.
2det Vidne, Michel Hylde, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.
Ole Hielmevold for sin Broder begiærede Sagen udsatt for at udfærdige Contra Stævning.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Christian Collenæs har med mundtlig Varsel ladet inkalde Torbiørn Storøen for Giæld 12 rdr:, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Torbiørn Ste(n?)e og Jon Scheje, samt derefter at lide Dom til Betaling, og Omkostning at erstatte.
Den instævnte vedtog lovlig Varsel og tilstod Kravet, men, som en anden nu ustævnet Mand bliver ansvarlig og impliceret, saa maatte han begiærede!! Udsættelse for at faae vedkommende lovlig tilkaldet.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Sommer Ting.

Niels Jordre (Jørdre) har ved mundtlig Kald ladet invarsle Lars Wambem for Giæld 14 rdr: 1 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis, eller Vidner at anhøre, samt at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.
Lars Wambem mødte, vedtog lovlig Varsel, saavelsom Kravets Rigtighed, men foregav ikke nu at være ved Penge, lovede derhos med det første at betale i Mindelighed.
Niels Jordre paastod Dom i et og alt efter Incaminationen.
Lars Wambem bad om Fordrag, og Anstand til næste Ting.
Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Lars Wambem opfylder sit Løfte, og inden næste Ting foreener sig med Citanten, eller Dom da modtager.

Lars Torblaae og Torbiørn Storøen declarerede, at den incaminerede Giælds Sag imellem dem var forliigt.

Publiceret Amund Tomasen Wigs Obligation til Ole Christophersen Erdal, stor 46 rd:, pantsat endeel løsøre effecter med første Priotite. dat: 14de Maj 1779.
2det: Torbiørn Leworsen Osses Pante Obl: til Wiching Iwersen Haavaas, stor 96 rd:, pantsat 1 pd: 7 ¼ mrk: Smør, ¼ hd:, mod 4re ProC:to. dat: 12te Marti 79.

1779: 177

herr Foged Koren anmeldte, til Oplysning udi en Justitz Sag mod Carl Philip du Wahl betreffende et Knivsting mod en Østmand Søren Jonsen, at have været beføyet at tilkalde bemeldte du Wahl at høre et under Faldsmaal stævnet Vidne{t} Niels Siursen Brimnæs til dette Ting og Tid, alt til et lovlig Tings vidnes Erhvervelse, og fremlagde skriftlig Stævning af 31te Julii 1779, saa lydende: begiærede dernæst vedkommende paaraabt, og Stævnemaalet afhiemlet.
Du Wahl mødte ikke for Retten.

Men Vidnet forklarede i et og alt ligesom forhen paa fol: 158 er Protocollen tilført; er derpaa afskediget.
Fogden begiærede det passerede beskreven i Form af Tings Vidne, som blev bevilget.

Aslach Ourdal ingav Laugdagen mod Aslach Scheje for Giæld, læst saa lydende:
Aslach Scheje mødte, men Jon Scheje infandt sig ikke.
{Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede Laugdagen for den udeblevne Jon Scheje}
Aslach Scheje sagde, at hans Broder Jon Scheje tilkom det at betale Fordringen 13 rdr:, med Renter, saa var han nødsaget at begiære Sagen udsat for lovlig at tilkalde bemeldte Jon Scheje.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Aslach Scheje i Rette fører det fornøden agtende.

Knud Tveite paa egne og Medeyeres Vegne har ved mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Thore og Halsteen Høl til at opfylde en imellem dem oprettet Contract, derom at høre Vidner, stævnte og ustævnte, at lide Dom i Hoved Sag og Processens Omkostning. Det under Faldsmaal stævnte Vidne er Ole Warberg. vil fornem/m/e om de instævnte møder med Tilsvar.
De instævnte svarede ikke efter Paaraab.
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Varselen for meere end 14 Dage lovlig var passeret.
Citanten fremlagde den paaberaabte Contract af 27de Maji 1769, der er saa lydende:
Nu møder Vidnet Ole Warberg, men for denne Gang frafalden med Reservation af Afhørelse naar Contraparterne møder.
Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte Thore og Halsteen Høll, som nu ey møder, gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Thore Aaseim for sin Frænde Thomas Haldanger anmeldte til dette Høste Ting at have inkaldet Guro Olsdatter Haldanger for For-

1779: 177b

nærmelse med at slaae Høe uden Tilladelse i Citantens Eng eller Høe Slætte, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Poul Nielsen og Lars Johannesen Haldanger, item at modtage Dom saa vel i hoved Sagen, som i henseende Formaliteten ved den i Sagen passerede Arrest Forretning, Bøder at udrede formedelst tiltagen Brug, og Omkostninger at svare.
Guro Haldanger mødte og vedtog lovlig Varsel.
Citanten fremlagde til Actens Følge Arrest Forretningen af 21 Octbr: 1779, saa lydende.
Citanten begiærede Vidnerne, som ved Retten var tilstæde, fremkaldte og eedfæstede.
1ste Vidne, Poul Haldanger /: foruden at vedtage lovlig Varsel efter Fuldmagt af Enkens Laugværge Aslach Lothe :/ aflagde Eed efter Loven, og vidnede: at han i denne Sommer har \seet at Guro har/ slaaet det arresterede Høe paa Citantens Thomas Haldangers Bøe eller Eng, samt, at hun siden i Høst har slaaet noget saa kaldet Haae paa bemeldte Mark. Hvilket Enken selv tilstod.
2det Vidne, Lars Haldanger, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

Citanten paastod Dom til Arrestens Stadfæstelse, Høet at udleveres, og den instævnte at udrede passelige Bøder, samt udi Processens Omkostning 8 rdr:, og saaledes inlod Sagen.
Guro Haldanger havde absenteret sig fra Retten, og i Formodning, at hun i Morgen bliver tilstæde, skal da blive vedkommende bekiendtgiort om, og naar Sagen kan paadømmes.

Lænsmand Niels Rønnestrand har med mundtlig Varsel inkaldet Ole Næsheim for Giæld 15 rdr: 4 mrk: 8 s: efter Beviis, og at lide Dom til Betaling i Hoved Sag og Omkostninger. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.
Ole Næsheim mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Næsheim gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Tilkaldelse.

Lænsmand Niels Rønnestrand har med mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Poulsen Spaaneim for Giæld 20 rdr: 1 mrk: 12 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Omkostninger at svare. Anmeldte derhos at have bekommet paa den anførte Fordring 4 rdr: 4 mrk: 8 s:
Siur Poulsen vedtog lovlig Varsel og Fordringens Rigtighed.
Citanten paastod Dom, da Fordringen er tilstaaet, og Processsens Betaling skadesløs.
Siur Poulsen begiærede Fordrag for at betale med det første i Mindelighed.
Citanten var dermed fornøyet, naar han vilde betale inden næste Ting.

1779: 178

Eragtet.

Sagen beroer til næste \Ting/, da Siur Poulsen Spaaneim imidlertiid opfylder sit Løfte, eller Dom da modtager.

Iver Wichnæs, som Laugværge for Enken Anne Anfindsd: Leqve, med de fleere Citantere udi forrige Tings Vidne Sag mod afg: Capitaine Hierman, anmeldte nu i Anleding og Continuation at have inkaldet Frue Hierman med Laugværge herr: Capitaine Palludan, for at høre de paa afvigte Sommer Ting benævnte Vidner, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse.
Torbiørn Lindebrekke var udsendt af herr Capitaine Palludan for at vedtage lovlig Varsel saa vel paa hans, som Enkens Vegne; men formeente derhos det Retten i agt tog, om de fleere Arvinger vare tilkaldede, Vidner at paahøre, som paa nogen Maade kunde anrøre dem.
Iver Wichnæs paa Rettens Spørgsmaal svarede, at i denne Tings Vidne Sag var ingen anden tilkaldet, end Enke Frue og Laugværge.

Eragtet.

Da Lovens 1 B: 4 C: 1 art: ey er i agt taget; saa \kan/ ikke med denne Sag denne Sinde videre fortfares, men bliver afviist til nyt og lovligt Stævnemaal, da Vidnerne derefter skal vorde afhørte.

Derefter blev følgende Documenter fremlagt til Publication.
1: Jon Marjager, som Forstander for Semenariumet i Bergen, hans udstæde Bøxel Seddel, \og/ med fulgte Revers som blev foreviist, paa 2 Pund Smør i Gaarden Berge til {Elling Svensen} \Sven Ellingsen/, mod at svare Vilkaar til sin Fader {Sven Ellingsen} \Elling

Svensen/, nemlig føde 2 Kiør og 6 Smaler, og 1 Maal Agers brug, som de selv indhøster. dat: 25de Maii 1779.

2: Hr: Provsten Snabels Bøxel Seddel /: hvormed fulgte Revers :/ til Lars Samsonsen Qvale paa halften i Gaarden Nedre Torblaa, der er 1 Løb 18 Mrk: Smør i Skatte, og 1 Løb S:r, 1 Huud i Landskyld, mod at svare Vilkaar til Anne Sølfestdatter, som er 7 Skiepper Korn, og sid(?) (siden?) i Penge Aarlig. daretet 21 Octob: 1779.

3: Contract om Gaarden Hougsnes imellem Jan Tronsen Tveite og Friderich Olsen Hougsnes. dateret 22 October 1779.

4: Anviist Lars Andersen Herreis Pandte Obligation til Halvor Jonsen Langesetter, stor 150 rd: dateret 23 Maii 1772.

5: Lars Andersen Herreis {Pandte Obligation} \Skiøde/ til sin Søn Anders Larsen paa 2 Pd: 12 Mrk: Smør, 1 13/27 Løb Salt med Bøxel i Gaarden Herrei for 220 rd: dateret 14 Maii 1779.

6: Anders Larsen Herreis Pandte Obligation til Iver Johansen Erdal for 220 rd:, mod pandt i Gaarden Herrei. dateret 14 Maii 1779.

7: Lars Andersen Herreis Obl: til Iver Johansen Erdahl, stor 40 rd:, Pantsetter paa 2 Prioritet halvedeelen i Gaarden Herrei. d: 14de Maii 1779.

8: Niels Pedersen Høysetter med fleeres Skiøde til Peder Halvorsen efter Skiftebrev af 10 Junii 1777 paa Gaarden Gaarden!! Borse, som er dem tilfalden 1 Pund 15 1/3 Mrk: Smør, 1 b:skind, 1 1/3 Løb Salt, for Summa 266 rd: 4 mrk: dat: 15 Maii 1779.

1779: 178b

9: Peder Halvorsen Borses Pandte Obligation til Niels Pedersen Høysetter, stor 214 rd:, og til Ingebor Olsdatter 50 rd:, mod 4 PCto:, Pandtsetter paa første Prioritet Gaarden Børse. dateret 14 Maii 1779.

10: Peder Halvorsen Børses Contract til sin Moder paa Aarlig Vilkaar af Gaarden Børse, 2 tdr: Korn, føder een Koe, 4 Smaler. dat: 14de Maii 1779.

11: Aslach Svensen Wangen med {fleere} Wichlich Larsen Lotes indgaaede Odels Mageskifte Skiøde, hvor den første bytter Wangen imod \...../ Gaarden Lothe, og for 70 rd: imellem Byttet. dat: 13 Martii 1779.

12: Wichlich Larsen Wangens Obl: til Niels Ulgenes, stor 180 rd:, svarer 4 ProC:to, Pantsetter paa første Prioritet Gaarden Wangen. dateret 22de October 1779.

13: Lænsmanden Niels Rønnestrand med fleeres Skiøde til Andfin Olsen paa Gaarden Lione i Ulvigs Kirke Sogn, paa ½ Løb Smør, ¼ Huud, ¼ td: Salt for 195 rd: dateret 14 Maii 1779.

16!!: Andfin Olsen Liones Contract med sin Moder om Vilkaar paa leve Tiid, den svarer 2 ½ td: Korn, føder 1 Koe, 3 Smaler. dateret 15 Maii 1779.

17: Samson Asbiørensen Nesheim og Ole Tostensen Westreim Bevilling paa Bagne Saug. dateret 10 Maii 1759.

Anno 1779, den 23de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue, overværende det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! atter blev foretaget den Sag imellem Thomas og Guro Haldanger, og mødte nu Enken Guro Olsd: med nu mødende Laugværge Poul Haldanger, tilstod at have forseet sig, som et eenfoldig Qvindfolk, ved at slaae Høe paa den Grund, som forhen havde tilhørt hende og afg: Mand, inlod ellers Sagen til Doms, i haab, at hendes Eenfoldighed bliver taget i Overveyelse.

Thomas Haldanger vedblev sit forrige og paastod Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Doms d: 29de Novembr: 1779.

Fogden lod tilføre, at han i Anledning af de forskiællige Rygter som ere komne ham for [øre]? om Maaden paa hvilken Capitaine Jens Hierman endte sine Dage, da somme af disse Rygter havde sagt, at en deel Fiender han skulle have haft, paa en skiult Maade skal have skildt ham ved Livet; andre, at han i Fylderie skal have omkom/m/et sig selv, og atter andre, at han ved en ulykkelig hendelse skal være falden af en Baad: saa, for noget nær(mere?) at faae den sande Oplysning om hvorledes det traf sig med dette Dødsfald, haver han seet sig nødsaget at inkalde en deel Mænd, som havde [været]? i Sælskab med Capitainen noget for dette hendelige Dødsfald intraf, hvilke Mænd, som Fogden nu lod fremstille for Retten, han bad den respect: Rett vilde tage under Examen, saaledes, som de i sin Tid, om skulle paanødiges, der paa ville aflegge sin Eed, da han siden vilde slutte Forhøret med sin videre Tilførsel.

1779: 179

De tilkaldte Vidner ere Siur Poulsen Spaanheim, Poul Siursen ibid:, og Ole Tostensen Westrem. Og fremstod derefter

Ole Westrem, som tilligemed de øvrige blev formanet at vedblive Sandhed, som de trøster sig i sin Tid at bekræfte med Saligheds Eed, forklarede, at en Mandags Morgen i Augusti Maaned afvigte, kom Deponenten ned fra Gaarden Spaaneim til Capitain Hierman, som kaldte ham ind, og takkede ham for god Omgiængelse i den Tid de havde kiendt hinanden, foregivende at ville reyse bort et Stykke Vey, men nævnte ey hvor han vilde hen. Dette passerede den bemeldte Mandag omtrent Klokken 8 om Morgenen, og var Capitaine Hierman paa den Tid aldeles ikke drukken. Hvorefter Capitainen reyste allene i en liden Færings Baad, og roede selv, havde da ey andre Klæder paa end sit Linnet, Nathue, Buxe og Støvler, men ingen Over klæder, og satte sin Cours til saa kaldet Ottenæs, et lidet stykke fra hans Borpæl. Derfra videre til Rondestvedt, hvor en hans Ven boer. Deponenten med fleere aftalte at vilde følge efter for at bringe ham tilbage igien, men da de saae at han stillede Coursen til bemeldte Rondestvedt, saa meente de, at han kom tilbage den sam/m/e Aften. Videre sagde Ole Westrem, at Capitainen sagde til sin Kone da han reyste: denne Psalme bog tager jeg med mig, og du skal finde den igien under Toften i Baaden. Vidnet saae ellers ikke nogen anden Baad paa Søen paa den Tid, enten, som fulgte, laae i Vey for ham, eller anderledes, ey heller har seet eller hørt, hvad enten en ulykkelig hendelse, Mord, eller Selv mord har bragt ham af dage. Men saae, at Capitainen nogen Tid forhen var traurig, og ærgrede sig meget over en ustævnt Mands Vidnesbyrd udi en vis Sag mod sig.

Siur Poulsen Spaanheim forklarede, at Capitaine Hierman var uroelig og talte underlig baade paa den ommeldte Mandags Morgen og nogen Tid forhen, men Deponenten saae ikke, at han reyste bort med Baaden. Veed ikke, at nogen kom efter, eller laae i Vey for ham.

Poul Siursen Spaanheim, som var tilstæde paa \ sam/m/e / Tid som de forrige Vidner, vidnede eenstemmig med første Deponent, med Forandring, at Capitainen bød denne at leve vel, og takkede for god Omgiængelse, og at dette passerede ude paa Gaarden. Ligesaa mærkede, at Capitainen var ivrig, uroelig, og talte underlig, men var ikke drukken.

Fogden, som af de Mænd som ere examinerede, ikke fik saa tilstrækkelig Oplysning om Capitainens Dødsmaade, som han havde ventet, bad Retten, at Forhøret maatte staae usluttet til næste Ting,

1779: 179b

da han vilde giøre sig all muelig Umag for at faae fleere og saadanne Vidner opspurgt, som kunde give den fuldkommeste Oplysning udi denne Begivenhed, hvilke og i behørig Tid ved Lænsmanden skal indkaldes.

Tormo Bagne ingav Rettens seeneste Kiendelse imod Ole Westrem betreffende Bagne Saug, dat: 25 Junii 1779, saa lydende:
Ole Westrem mødte for Retten, og vedtog, at den oplæste Rettens Kiendelse var ham lovlig forkyndt. Dernæst fremlagde det paaberaabte Bøxel brev af 23de Maji 1772, saa meldende:
Hvorefter begge Parter inlod Sagen under lovmedholdig Dom, efterat have fremlagt Bevilling for den bemeldte Saug af 10de Maji 1759. saa meldende: erindrede dernæst om Processens Omkostning.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 29de Novembr: førstkom/m/ende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Niels Jonsen Westrem i Rette ædskede den forrige Sag mod sin Stiffader Ole Westrem betreffende en uafgiort Regning, som han i Retten fremlagde, af 22de Octbr: d: A:, saa lydende, og ville fornemme om den instævnte møder.
Ole Westrem var ved Retten tilstæde, sagde i Anledning af Søgemaalet, at de Overpenge paa Godset bestaaer allene i hans Forbedringer, som Kiøberen, Citantens Broder, har godtgiort, og vedkom/m/er ikke denne, men maae derfor søge Broderen, om han finder sig dertil beføyet. Dernæst fremlagde en Besigtelses og Taxations Forretning af 16 Juni 1756, Acten tiltagen saa vidt denne Sag til Oplysning:
Citanten begiærede Dom til Betaling efter den fremlagde Regnings Tilhold.
Ole Westrem paastaar, at Citanten bør ved en lovlig Besigtelses Forretning blive overbeviist om hans Forbedringer paa Gaarden Westrem, saa vel paa hans Person, som tilfalder Arve midler, og derefter begiærer af Sorenskriveren Tægtedags Berammelse til den bemeldte Forretning, som Ole Westrem begiærer og agter at udføre.
Niels Westrem vedblev sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Beram/m/else til Besigtelses Forretning skal vorde meddeelt til næste Foraar at foretages, og imidlertid udflyttes Hoved Sagen til næste Ting.

Niels Rønnestrand for Jon Scheje fremlagde Kiendelse af 25 Juni 1779, saa lydende: og vilde fornem/m/e om Siur Poulsen Spaaneim nu møder med Tilsvar.
Siur Spaaneim mødte, vedtog Varsel og sagde at han ey har den ommeldte Arrest Forretning beskreven, paastod derimod, at den bemeldte Regning er ikke rigtig, siden Saugen ey blev opholdt saa længe, som ommeldt er.
Niels Rønnestrand ingav Skrifter af 20 Junii og 15 Julii 1777, saa lydende: og derefter paastod Dom i et og alt for ulovlig Omgang, og skadesløs Erstatning.

1779: 180

Siur Poulsen Spaaneim begiærede Udsættelse for at føre Vidner efter Contra Stævning.
Niels Rønnestrand paastod Dom, og protesterede mod Udsættelse.

Eragtet.

Endnu udflyttes Sagen til næste Ting, da Siur Poulsen slutter Sagen, eller Dom modtager efter det passerede.

Alert Harje (Alert Horje/Ahlert Horrje) i Rette ædskede Sagen mod Siur Poulsen Spaaneim, og som før paastod Dom.
Siur Poulsen benægtede Kravet, og tilbød derpaa at aflegge Saligheds Eed.
Niels Rønnestrand protesterede mod Eed, siden Siur Poulsen har paaberaabt Vidner, og paastod Dom efter i Rette lagde Beviis.
Siur Poulsen ligeledes paastod Befrielses Dom, og Processens Omkostning med Tids Spilde erstattet.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 29de Novembr:

Alert Harje i Rette ædskede Sagen mod Siur Olsen Spaaneim, og paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Torbiørn Lindebrekke mødte og anmeldte at hans Vidner havde Forfald, saa de ey til dette Ting kunde møde; maatte derfor anmode om Anstand til næste Ting for at oplyse det Sande i Sagen.
Lænsmanden, som Fuldmægtig, havde intet derimod.

Eragtet.

Den forlangte Anstand til næste Ting vorder billiget.

Jon Scheje i Rette ædskede Sagen mod Siur Olsen Spaanheim, og stillede den i beroe til næste Ting.

Anviiste en Biørne huud, som er skudt paa Lione Ejendom af \Iver/ Michelsen Lione i Uldvig Kirke Sogn, og mærket med at afskiære den ene Kloe af den venstre Fremfod.

Anno 1779, d: 23de October, blev Retten sat paa Gaarden Eide i Grawens Skibr:, til at foretage en Huuse Besigtelses Forretning over Anders Trondsens ejende Anparts Huuse udj Gaarden Eide; Retten beklæd med følgende Eedsorne Laugrettes og besigtelses mænd: Iwer Ellingsen Eide, Mads Trondsen Kierland, Peder Christophers: ibid:, Tosten Ols: ibid:, Jens Ellings: Ned: Fylchedal, og 6te: Richold Erichsen Eide, som sagde sig ubeslægtet til Reqwirenten. saa var og tilstæde Lænsmand Niels Rønnestrand.
Hvorda! Anders Trondsen Eide anmeldte at han havde seet sig beføyet at lade sin Eiende Gaard Eide, mit Thuns, Huuser Besigte, om engang udj Tiden kunde melde sig nogen af de Odels baarne som sam/m/e vilde inløse, og til den ende inkaldet eller tilsagt den siste Eier af den/n/e Jordepart, nemlig Hans Hansen Utne, at møde ved den/n/e Forretning, om han noget kunde have at erindre.
Hans Utne indfandt sig ej, eller nogen paa hans vegne, thi blev varselen afhiemlet af Siur Røn/n/estrand og Joseph Eide, at Hans Utne blev tilsagt at møde her for 14ten Dage siden paa G:den Utne udj 2de Mænds og Kones Paahør.
Hvorefter Retten begav sig ud og eftersaa gaardens tilhørende huuser, som fandtes udj følgende Tilstand:

1: Gaardens Stue, befunden i slæt Stand og ansat for 20 rd:, deraf tilhører den/n/e Part kun den 5te Deel, er	4 rd: 0 mrk: 0 s:

	4 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Jldhuuset, ligesaa brøstfældig, ansat 8 rd:, deraf den 5te Part ligesom Stuen	1 3 10

3: halvedeelen udj en Underbue, brøstfældig, ansat for den halvedeel	4	1	8
4: halvedeelen udj en Stave Løe, som er et halvt brot, ansat for	3	3	
5: halvedelen udj en Floer, brøstfældig, ansat	3		
6: 2de udløer i marken, ansat for 4 rd:, deraf ejer Reqwirenten den 11te Deel, er		2	3
Flere Huuser fantes ej, gaarden tilhørende.			
Summa	16 rd:	4 mrk:	5 s:

Denne Forretnings Omkostning: til Sorenskriveren 1 Dags Forretning 2 rd:, {det} og til Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, alt det øvrige eftergives.

Ingen havde videre at lade tilføre, thi blev Forretningen sluttet.

Ved Tinget (for Gravens Skibreede) passerede derefter følgende:

Til Publication frem leveret

1: Aamund Larsen Ringøen med fleres Skiøde til Gunder Larsen Bue paa 21 mrk: Smør i Bremnes for 21 rd: 3 mrk:, dog med kiøberens forhen arvede i Gaarden inberegnet. dat: 22de October 1779.

2: Gunder Lars: Bue ned fl: Skiøde til Aamund Larsen Ringøen paa 2 pd: Smør med bøxel udj Gaarden Wiig udj Øyfiord for 58 rd: 4 mrk: 8 s: dat: 22de October 1779.

3: Lars Pedersen Syssendals Skiøde til Halsten Pedersen paa 6 mrk: Smør med Bøxel i Gaarden Syssendal for 40 rd: dat: 22de October 1779.

4: Ole Tostensen Westrem med fleres Skiøde til Hans Olsen paa 2 pd: 18 ¼ mrk: Smør, ½ hd:, ½ b:skind, ½ Løb Salt og 1 K:skind med bøxel, samt overbøxel til 5 ¾ mrk: Smør, ½ G:skind Kirke Gods, alt i G:den Westrem for 500 rd: dat: 23de October 1779.

5: Lars Snaresen Saaqwitnes Obl: til Siowat Nielsen Seim, stor 99 rd:, Pantsat 1 Løb Smør i Saaqwitne. dat: 21de October 1779.

6: Sr: Christopher Hieltneses Skiøde til Erich Jørgensen Nesset paa Nedre Hagestads Saug for 135 rd: dat: 15de Maj 1779.

7: Do: Skiøde til Torbiørn Poulsen Lindebrekke paa ½ Parten i Dyssebechs Saug for 58 rd:, og ¾ Parter i Wangens Saug for 75 rd: dat: 15de Maj 1779.

8: Erich Jørgensen Nessets Obl: til Sr: Christopher Hieltnes paa 135 rd:, pantsætter Hagestads Saug. dat: 22de Oct: 1779.

9: Torbiørn Poulsen Lindebreches Obl: til Ditto, stor 133 rd:, pantsætter ½ Parten i Dyssebechs Saug og ¾ Parter i Wangens Saug. dat: 22de October 1779.

10: Christopher Jonsen Ystaaes med fleres Skiøde til Jon Christophersen paa 1 pd: 6 mrk: S:r, ½ b:sk: med bøxel i G:den Ystaaes for 120 rd: dat: 22de October 1779.

11: Jon Christophersens Vilkaar brev til sin Fader Christopher Jonsen paa endeel vilkaar af Gaarden Ystaaes. dat: 22de October 1779.

12: Arveskiftebrev af 30te October 1778 paa Gaarden Osse efter Magele Ellingsdr:, taget boen til Jndtægt 2 pd: 9 ½ mrk: S:r, 1 hd: med bøxel, og 1 pd: 12 mrk: S: uden bøxel, for 620 rd:, hvoraf den halve deel er udlagt paa Enkemanden Lars Larsen, og den Anden halve deel til Sønnen Elling Larsen.

13: Do: af 30te Nowember 1778 paa Gaarden Saaqwitne efter Anna Siursdr:, taget boen til Jndtægt 1 Løb Smør i Saaqwitne for 500 rd: Ole Ystaas og Lars Kløwe 21 3/5 mrk: Smør for 150 rd:, nok Ole Ystaas 20 4/25 Mrk: S: for 140 rd:, Niels øvre Spilde 4 8/25 mrk: S: for 30 rd:, Enkemanden Lars Brynilds: 12 24/25 mrk: Smør med bøxel for 90 rd:, ældste Søn Brynild 5 23/125 mrk: S: for 36 rd:, Anden Søn Siur ligesaa, Datteren Kari 2 148/250 mrk: S: for 18 rd:

14: Siur Olsen Spaaneims Dispensation melllem hans Sønner Siur Olsen og Ole Siursen paa Gaarden Spaaneim, hvor af den første skal have 1/3 deel, og den sidste 2/3 deelen. dateret 23 Octobr: 1779.
15: Siur Olsen Spaaneims Skiøde til Halsteen Davidsen paa Gaarden ....(?) Spaaneim. dateret 23 Octobr: 1779.
16: Halsteen Davidsen Spaanems Vilkaars Contract til sin Fader. dateret 23 Octob: 1779.
17: Enken Ingebor Dahle med fleeres Skiøde til Lars Olsen paa 18 Mrk: S:r,

1779: 181

½ Bockskind for 128 rd: 5 mrk: 6 6/7 s: i Gaarden Dahle. dat: 22 Octob: 1779.
18: Ditto Vilkaars Contract til sin Moder af Gaarden Dahle. dateret 22 Octb: 1779.
19: Lars Olsen Dahles Pandte Obl: til Asser Halsteensen Wiig, stor 400 rd:, mod Pandt Gaarden {Wiig} \Dale/, svarer 4 P:to dateret 23 October 1779.
20: Siovat Larsen Rønnestrand Obl: til Lars Siovatsen ibidem, stor 38 rd:, svarer 4 ProC:to, mod Pandt 1 Spand Smør i Gaarden Rønnestrand. dat: 22 Octb: 1779.
21: Een Odels Dom afsagt den 26 Octobr: 1778 ved Laug Tinget angaaende Gaarden Lindebreche.
22: Anvist til udslettelse Ingeborg Iversdatter Dahles Obligation, stor 80 rd:, til Lænsmand Niels Rønnestrand, dateret 27de Maii 1777. Qw: 22de Oct: 1779.

De Almindelige af Fogden forlangte Tings Vidner blev for dette Skibreede Oplæst ligesom i de andre, og var Almuen[s] Svar dertil ligesom de fortiges her Anførte. I sær bekræftet af Niels Rønnestrand og Gudmund ibidem. Restancen for dette Skibreede af Kongl: Skatter er 340 rd: 9 s: Nok Restancen til 1776 Aars udgang (ope rum).

De som til anstundende Aar 1780 skal beklæde Retten som Laugrettes Mænd ere: 1: Siur Larsen Mit Fylchedahl, {2: Lars Davidsen Qvandal, 3: Johannes Christophersen ibidem:, 4: Lars Johannesen Mit Berge}, 2: Elling Jonsen ibidem:, 3: Jon Amundsen Ystaas, 4: Poul Orgesen!! Ørgensen Torblaa, 5: Amund Larsen Ose, 6: Lars Larsen ibidem:, 7: Knud Halstensen Tvedt, 8: Tosten Hansen Herreide.

23: Skiftebrev efter Torkild Poulsen Leqve, deraf taget boet til Indtægt 1 L: S:r, 4 L: Salt med Bøxel i G:den Leqve i Gravens Skibreede, som er udlagt Enken Anne Andfinsdatter ½ L: {Salt} S:r, 2 L: Salt, ældste Søn Poul 14 2/5 Mrk: S:r, 4/5 L: Salt, anden Søn Torbiøren 14 2/5 Mrk: S:r, 4/5 L: Salt, Datteren Christie 7 1/5 Mrk:, 2/5 L: Salt. dateret 10 Martii 1779.
24: Skiftebrev efter Ingebor Jonsdr: Ystaas, der af taget Boen til Indtægt 1 pd: 6 Mrk: S:r. ½ b:skind i G:den Ystaas i Gravens Skibreede, og 3 Mrk: S:r i Stengrimsteigen, som saaleedes er udlagt, Enkemanden Christopher Jonsen 15 Mrk: S:r, ¼ B:skind i Ystaas, og 1 Mrk: Smør i Steengrims Teigen, Sønnen Jon 6 Mrk: S:r, 1/10 b:sk: i Ystaas, ældste Datter Brithe 3 Mrk: S:r, 1/20 b:sk: i Ystaas, og 2/3 Mrk: S:r i Teigen, Anden Datter Anna 3 Mrk: S:r, 1/20 b:skind i Ystaas, og i Teigen 2/3 Mrk: S:r, 3de Datter Ingebor ligesaa. dateret 26 April 1779.
25: Skiftebrev dateret 29 Octb: 1778 efter Ole Andfinsen Lione, Boen er tagen til Indtægt ½ Løb S:r, ¼ Huud, ¼ td: Salt med Bøxel og Reluitions Rett for 200 rd:, som saaleedes er udlagt, Gravens Præstegields Almue 1 Pd: 3 Mrk: Smør, 3/16 Huud, 3/16 td: Salt etc: for 150 rd:, Enken Giorie Andersdatter 4 ½ Mrk: S:r, 1/32 Huud, 1/32 td: Salt for 25 rd:, Børnene, 4 Sønner og 3 Døttre, ere udlagt det andet halve med Moderen.

Efter 3de ganges udraab indfandt sin!! (sig) ingen der havde mere med Sage Tinget at forrette, hvorfore samme blev ophævet.

Anno 1779, den 25de Octobr:, begyndtes **almindelig Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, overværende ved Retten Kongl: Maj:ts Foged herr Koren, Skibredets Lænsmand Jon Hougse, Tingsøgende Almue, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Arne Jonsen Alsager, 2: Matthias Jørgensen Næs, 3: Jon Ellingsen Jaastad, 4: Orm Olsen Grimstad, 5: Aslach Svendsen Ystenæs, 6: Christen Heljesen Sexe, 7: Knud Arnesen Luttro, og 8de: Ole Andersen Røthe.

Hvorda! Publiceret hvad af Forord: og Rescripter for Jondals Skibrede findes specificeret.

1779: 181b

Hans Olsen Tinn (Tind) har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Niels Øverland af Røldal for Giæld 23 rdr:, derom at høre Vidner Orm Nedre Berge og Osmund Olsen Berge, og derefter at modtage Dom til Betaling i hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab, ey heller Vidnet Osmund Olsen Berge formedelst Alderdom og Svaghed.

Stævnevidnerne Niels Hamre og Knud Bustetun aflagde Eed, at de udeblevne med fulde 14 Dages Varsel vare tilkaldede.

Citanten bad det mødende Vidne eedfæstet og afhørt.

Vidnet Orm Nedre Berge aflagde Eed og vidnede, at Parternes Aftale var, at den fra Gaarden aftrædende skulle nyde sin fulde Betaling, og resten, de 23 rdr:, som er paastævnde, og endnu 2 rdr:; at dette passerede forrige Aars Foraar, samt at Pengene skulle være betalt afvigte Høst.

Knud Bustetun og Svend Berge aflagde Eed, at det udeb[l]evne syge Vidnes Forklaring til dem, kom overeens eenstemmig med hvad det forrige Vidne har deponeret.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Niels Øverland gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Heljesen Rabbe har til dette Ting inkaldet Ole Monsen Tuften for Giæld 12 rdr:, derom at høre Vidner og lide Dom i hoved Sag, og Omkostninger at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Svend Berge og Orm Olsen Gryting. vil fornemme om vedkom/m/ende møder.

Den instævnte infandt sig ikke efter Paaraab, ey heller Vidnet Orm Gryting.

Kaldsmændene Niels Hamre og Knud Bustetun afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Vidnet Svend Berge aflagde Eed og vidnede, at have hørt at den instævnte har tilstaaet at være Citanten skyldig 9 rdr: paa et Vilkaar paa sin Sviger Faders Vegne, men Vidnet erindrer intet om de øvrige 3 rdr: at dette passerede ved sidste afvigte Paaske Tid, samt at han lovede at betale de bemeldte 9 rdr: til St: hans Tid afvigte.

Citanten bad om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Monsen Tuften gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Orm Olsen Gryting forelegges under Faldsmaal til næste Ting.

Aslach Medhuus paa egne og Medeyeres Vegne anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Thore Hagen og Ole Tveito for Fornærmelse med for tilig Beedning i fælles

Mark, derom at høre Vidner, stævnte og ustævnte, samt at lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger.
De instævnte infandt sig ikke efter Paaraab.
Stævnemaalet blev lovlig afhiemlet af Niels Hamre og Knud Bustetun.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Thore Hagen og Ole Tveito gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare, og Citanten besørger lovlig Varsel.

1779: 182

Dagen derefter, d: 26de Octobr: 1779, continuerede Høste Tinget med Kingservigs Skibredes Almue, i Overværelse af Fogden og sædvanlig Laugrett.

Niels Hamre for Tormo Ovenschie (Øvenschie) mod Knud Monsen Berge, fremlagde Rettens Kiendelse af 17de Maji afvigte, saa lydende:
Svend Berge mødte for den instævnte, vedtog lovlig Varsel, og anmeldte at Knud Monsen var afreyst for at tage lovlig Tings Vidne paa sit rette Stæd, for at beviise Handelens Rigtighed og Omstændigheder, og da bemeldte Knud Monsen i saadan Anledning ey til denne Tid og Ting kunde frembringe det intenderte Tings Vidne; saa var han nødsaget at begiære Anstand end een gang til næste Ting.
Niels Hamre paastod Dom.
Svend Berge paastod ey med Retten at vorde overiilet.

Eragtet.

End eengang og for alle udfløttes Sagen til næste Ting, da Knud Monsen slutter Sagen, eller Dom modtager efter det passerede. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Lars Nielsen Hougen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Svend Berge for Giæld 20 rdr: efter Beviis, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Svend Berge tilstod at Kravet var rigtig; men at andre nu ustævnte vare implicerede i denne Handel, og uagtet han fandt fornøden disse at instævne; saa belovede han ikke destomindre, forinden næste Aars Sommer Ting at betale den fulde Fordring, og i manglende Fald underkaster sig Dom uden videre Invending.
Parterne vare hermed tilfreds.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Svend imidlertid opfylder sit Løfte, eller og modtager Dom til Betaling efter Citantens nærmere Paastand i henseende Omkostninger.

Thore Bache af Røldal fremlagde Rettens Kiendelse mod Ole Olsen Hagen, saa lydende:
Ole Olsen Hagen mødte, vedtog Varsel, og sagde at Citanten bør beviise Kravet, som den instævnte benægter.
Citanten vedtog at beviise Kravet til næste Ting, og saaledes begiærede Anstand.

Eragtet.

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Haldor Helleland har med mundtlig Kald til dette Ting ladet inkalde Jon Olsen Aakre for Giæld 2 rdr: formedelst misregning, derom at høre Vidner Jacob Jonsen Hougse og Gunder

Olsen Seljestad, hvilke under Faldsmaal ere stævnte, samt derefter at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Jon Aakre blev paaraabt, men ingen svarede. Vidnerne infandt sig for Retten. Stævne vidnerne Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten begiærede Vidnet fremkaldet og afhørt; og fremstod
1ste Vidne, Jacob Hougse, som aflagde Eed og vidnede, at Jon Aakre har betalt for Citanten de 100 rdr:, og at Haldor har udlagt 2 dr:, som kom/m/er

1779: 182b

ham igien tilgode, da han havde udleveret først 26 dr:, og siden 77 rdr:, deraf igien oppebaaret 1 rdr:, altsaa restede 2 rdr:
2det Vidne, Gunder Olsen Seljestad, aflagde Eed og vidnede, at have bekommet .....(?) 100 rdr:, som Jon Aakre har leveret paa Haldor Hellands Vegne, inberegnet de 26 rdr:, som forhen af Haldor var leveret.
Citanten bad om Laugdag for den udeblevne.
Eragtet.
Den udeblevne Jon Olsen Aakre gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Østen Mæland haver med mundtlig Varsel inkaldet Torsten Jærandsen ibid: at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner Knud Østensen Bratespe, Johannes Hovland og Siur Teigen, betreffende det passerede Overfald mod Citanten, derom i alt at modtage Dom til Erstatning, Bøders Udredelse og Processens Omkostning at svare. vil fornemme om de instævnte møder.
Torsten Jærandsen Mæland vedtog lovlig Varsel, og tilkiendegav at have contra indstævnet Østen Mæland og Broder Knud Østensen at høre Vidner, stævnte og ustævnte, at de kom i Contra Citantens Huus og overfaldt ham, derom at modtage Dom til Erstatning i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Hoved Citanten begiærede sine Vidner eedfæstede og afhørte, efterat have tilstaaet lovlig Varsel, saavelsom Knud Østensen Bratespe, der blev frafaldet som Vidne, der selv er impliceret.
De øvrige benævnte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning. Ligesaa mødte som Contra Vidne Cicilia Østensdatter, som vedtog lovl: Varsel. Derpaa fremstod:
1ste Vidne, Johannes Hovland, som aflagde Eed og vidnede, at ved næst afvigte St: Hans Tid, da der var Brøllup paa Gaarden, kom Vidnet ind i Torsten Mælands Stue, og saae, at Torsten holdt Østen i Ørene, hvorefter de kom imod Krakken eller Bænken, og Østen blev liggende under, saae ikke at Østen slog igien, men hørte, da hand kom ind i Stuen, at Østen bad om Fred. item saae, da de laae paa Forsædet, at Østen var blodig i Ansigtet, og at han sagde, at Tanden havde giort det, men Vidnet saae ikke andet end Blod. Videre sagde Vidnet, at Broderen Knud Østensen vilde skille dem ad, da raabte Torsten, at Broderen vilde overfalde ham, hvorpaa bemeldte Knud ey rørte ved nogen af dem. Vidnet var ikke tilstæde fra Begyndelsen af, og veed ey heller Oprindelsen til dette Klam/m/erie.
2det Vidne, Siur Teigen, som paa bemeldte Tid og Stæd var nærværende, aflagde Eed og forklarede, at han blev hentet ind i Torstens Stue paa den omvundne Tid, og blev forskrækket, da han saae Østen meget blodig i Ansigtet; Vidnet skildte dem ad, og tog Østen ud af Stuen, og satt Torsten paa sin egen Bænk i Stuen. saae ellers ikke, at nogen slog, og aldeles ikke Knud Østensen, men hørte at Østen

1779: 183

beklagede sig at være bidt, og at han saae fæl ud over Næsen og ved Øyen brynene, hvor han beklagede sig at være bidt. hvortil det første Vidne var eenstemmig.

Contra Vidnet Cicilia Østensdatter aflagde Eed og vidnede, at hun stod i Torsten Mælands Stue paa omspurgte Tid, og ved hans Seng, hvor han, Torsten, laae, men sov ikke, da Østen kom ind i Stuen, og Vidnet da sagde til ham: det var vel Du kom, nu blev jeg afløst, og hvorpaa Vidnet gik ud, og veed ey hvad siden passerede.

Østen Mæland, efter at Sagen saaledes var beviist, sluttede Sagen til Doms, hvorved han forventede Erstatning for Tort og Skade, og Processens Omkostning efter Rettens Skiøn.

Torsten Mæland bad om Anstand for at føre fleere Vidner.

Og Fogden reserverede, naar Parterne havde slutted Sagen, at giøre sin Paastand, saavidt hans Maj:ts Sigt betreffer.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Torsten Mæland besørger det fornøden agtende.

Knud Bustetun ingav Laugdag mod Enken Ingebor Jøssendal og Amund Lønning, saa lydende:

De paagieldende bleve paaraabte, og mødte da Amund Lønning, som for begge vedtog lovlig Varsel; Men paastod, at den afdøde, efter hvilken Kravet reyser sig, sagde, at Kravet var ikkun 2 rdr:, som han dog ey ville betale, siden Comparenten paastod ey at være noget til Citanten pligtig. Amund Lønning bad om Anstand for at beviise den Afdødes sidste Udsigende i denne Begivenhed.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Amund Lønning i Rette fører det fornøden agtende.

Knud Bustetun ingav Laugdag mod Halvor Mansager, saa lydende:

Halvor Mansager mødte ikke efter Paaraab; Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Citanten paastod Dom i hoved Sag, og Omkostninger efter Rettens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til d: 27de: Nov: førstkommende.

Samson Frøsvig og Magne Tostensen haver inkaldet Knud Bustetun i Continuation af forrige Arrest Sag, og paastod Vidnerne Østen Jordal og Christen Tyssedal afhørte, om ikke det arresterede Vildt var Samson tilsendt for at bringes til Byen, derefter at lide Dom til Befrielse og Omkostninger at svare.

1ste Vidne, Østen Jordal, aflagde Eed og vidnede, at Samson kiøbte 60 Par Ryper hos ham, og lovede derimod at kiøbe hiem for Vidnet nogle Tønder Malt og Korn. gav for Paret {13 ½ s:} 12 ½ s:

2det Vidne, Christen Tyssedal, aflagde Eed og vidnede, at Samson har kiøbt af ham 21 Par og 1 Rype og 2 Harer, á 12 s:, og 14 s: for Harene, alt paa den forbemeldte Tid.

1779: 183b

Efterat Vidnerne saaledes vare afhørte, inlod han Sagen til Doms, med Erindring om Omkostninger.

Fogden lod tilføre, at Citanten, som en uberettiget Handler, maae have forbrudt Rypenes og Harenes Værdie til Odde Sogns Fattig Casse, da han vel kan troe, at deres Værd af kræm/m/er Knud Bustetun maae blive udleveret; i det øvrige havde Fogden intet med deres particulaire Søgemaal at erindre.

Knud Bustetun ligeledes inlod Sagen lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 27de Novembr:

Knud Bustetun i Rette ædskede Sagen mod Halsteen Torjersen Tveedt, og ville fornem/m/e om han nu møder.

Halsteen mødte ikke efter Paaraab.

Knud Bustetun paastod lovmedholdig Dom, og Fogden giorde sam/m/e Erindring som ved næst forrige Sag.

Eragtet.

Sagen optages til 27de Nov: førstkommende.

Tobias Espe har med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Bustetun til at betale 34 Par Ryper á 13 s:, 4 Harer á 14 s:, 1 Par Ender á 2 s:, som han har ladet arrestere da Citanten sendte dem tik Byen for at sælges, derom at modtage Dom til Betaling for Vildtet, og Omkostninger at svare.

Knud Bustetun vedtog lovlig Varsel, men sagde, at dette Vildt med andet var arresteret, dog imod hans Ordre, overalt nægter han ikke at betale Citanten Værdien af sit Vildt, dersom Retten skiønner, at saadan handel er tilladelig. anmærkede ellers, at dette Krav er inrykket i en anden ventileret Sag, som end nu ey er paakiendt.

Eragtet.

Da dette paastævnte Vildt er paatalt i en anden Sag, som end nu ligger under Ventilation, og derhen henhører; saa bliver og denne under Hoved Sagen at paadømme, og der skal tages under Betragtning.

Herr Foged Koren ingav Laugdag for Slagsmaal mod Orm Berge, saa lydende:

Orm Berge vedtog lovlig Varsel. Vidnerne bleve fremkaldte

1: Vidne, Svend Berge, aflagde Eed og sagde, at Orm ey slog, men sad og spøgte med en liden Pidsk, som hverken yttrede Ondskab eller Slagsmaal.

Fogden, som ikke ved Vidner kunne faae denne Sag tilstrækkelig oplyst, ligesom han og af de førte heller maatte troe, at det var et lystig Skiemt, end alvorlig Slagsmaal, kunde ikke vente eller paastaae til hans Maj:ts Casse nogen Slagsmaals Bøder, og for saa vidt sam/m/e vekom/m/er, frafaldt Sagen. I øvrigt inlod til den resp: Rett, hvorvidt han bør ansees skyldig at betale Proc: Omkostning.

Eragt:

Da intet

1779: 184

er beviist, Sagen frafaldet, saa bortfalder og Omkostninger.

Maritha Arnesdatter Bleje har med mundtlig Kald til dette Ting ladet inkalde Siur Nielsen Bleje at efterkom/m/e sit Løfte, som er passeret inden Retten for 2 Aar siden, derom at modtage Beviis og lide Dom til Opfyldelse, samt Processens Omkostning at svare.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Jon Hougse og Svend Grimen.

Eragtet.

Den udeblevne Siur Nielsen gives Laugdag til næste Ting.

Til Publication blev fremleveret følgende:

1: Ole Knudsen Tweitos Obl: til Tore Hagen, stor 80 rd:, pantsat 18 Mrk: S: i Tweito, dat: 26de Maj 1775. udslættet efter Qw: af 25de October 1779.
2: Do: Obl: til Haldor Espe, stor 99 rd:, pantsætter ½ Løb S:r i bem:te Gaard. dat: 17de Maj 1779. læst.
3: hr: Rordams (Rørdams) bøxel brev til Knud Sandwigen paa 1 Løb 1 pd: 10 2/19 Mrk: Smør i Helleland Andet Thun. dat: 23de Oct: 1779. med Rewers.
4: Johannes Nielsen Rejnsnos Obligation til Iver Jacobsen Ettreim, stor 99 dr:, svarer 4 ProC:to, Pandsat 12 Mrk: Smør i Gaarden Reinsaas i Odde, første Prioritet. dateret 26 Octobr: 1779.
5: Ole Andersen Enes Bøxel Seddel til Ole Bergesen Age paa 1 Bismer pund Smør i Gaarden Age, hvormed fulgte Revers. dat: 29 Sept:ber 1779.
6: Siur Andersen Øvstefiords Skiøde til Ole Bergesen Aga paa 1 pd: S:r i Gaarden Aga for 180 rd: dateret 9 Octobr: 1779.
7: Wichlich Larsen Lotes Obl: til Niels Michelsen Ulgenæs, stor 199 rd:, svarer 4 ProC:to, Pantsetter 1 Løb Smør med Bøxel i Gaarden Lote, første Prioritet, dateret 20 Octobr: 1778. Qw: 23de Oct: 1779.
8: Anviist til udslettelse Thore Wichingsen Syssendahls Obl: til Asbiørn Mouge, stor 60 rd:, dateret 21 Maii 1778. Qw: 26de Oct: 79.
9: Do: Ole Olsen Jøssendahls Obl: til Hr: Blydt, stor 100 rd:, dat: 2 Junii 1774. efter Qw: af 8de Ap: 1779.
10: \do:/ Johannes Niels: Reinsaas Obl: til Iver Jacobsen Ettreim, stor 62 rd:, dateret 23 Octob: 1778. efter Qw: af Dags Dato.
11: Sven Tollefsen Schares Dispensations Brev til hans 2de Sønner paa Gaarden Schare. dateret 19 Maii 1779.
12: Sven Tollefsen Schares Skiøde til sin Søn Ole Svensen paa 19 ¾ Mrk: Smør, \ ½ F:sk: / i Gaarden Schare for 80 rd: dat: 19 Maii 1779.
13: Ole Svensen Schares Obl: til Peder Olsen Rodlestad, stor {100} \80/ rd:, svarer 4 P:to, Pandtsetter gaarden Schare paa første Prioritet. dat: 18 Maii 1779.

Lænsmand Jon Hougse paa hr: Foged Korens vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars Larsen Bache for Løsgiængerie, og vilde nu fornem/m/e om de instævnte møder:
den instævnte Lars Bache mødte ej efter paaraab, men Vidnerne mødte. Laugdagen blev læst, saal: derefter blev Stævnemaalet afhiemlet af Jon Torgilsen House og Swend Grimen. Derefter fremstod Vidnerne:
Knud Bustetun og Anwe Nielsen Bache, som aflagde Eed efter Loven og forklarede: at den instævnte Lars Larsen haver været hiem/m/e hos sin Fader Lars Bache udj lang Tid, og at Faderen haver ej flere børn hiem/m/e, item at Lars Larsen haver i høst kiøbt 2 á 3 Kiør, som han siden solgte til en Mand i Bøyden, og veed ej {til} rettere end sam/m/e blev taget paa Gield, sagde ellers at Faderen Lars Bache ej selv styret sin Jord, men lod den styre ved Rosmand, som er det ene Vidne Anwe Nielsen. end nu at den instævnte kiøbte i \sidste/ Som/m/er 5 Smaler): Faar, som i Aar blev slagtet, veed ej om Faderen behøvede eller skulde have sam/m/e.

1779: 184b

Vidnerne er afskediget.
Actor begiærede Dom, og paastod Processens Omkostninger.
Eragtet.
Sagen optages til Rewition til d: 27de Nowember 1779.

Knud Bustetun anmeldte at Leh(uu?) Howden havde skudt for nogen Tid siden 1 biørn i Tegerlands Mark.

Fogdens Fuldmægtig Mr: Karhs i rette ædskede den forrige Sag mod Løsgiængeren Ole Tormosen Jelle, og fremlagde Lavdag, saal:
den Laugdagede mødte ej efter paaraab, thi blev {stævnem} Laugdagen afhiemlet af Lænsmand[en] og Skafferen.
Fogdens Fuldmægtig begiærede Sagen udsat til næste Ting for at instævne Vidner.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Actor besørger det fornødne.

Fogdens Fuldmægtig i rette ædskede Sagen mod Ole Knudsen Mo\u/ge for Slagsmaal, og fremlagde Laugdag, saal:
Ole Knudsen mødte og vedtog lovlig Varsel, og begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner, at han blev overfalden uskyldig. og var nød til at tage imod, dog ej slog sin Contrapart.
Fogdens Fuldmægtig havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Ole Mouge enten befordrer det fornødne, eller Dom da modtager.

Fogdens Fuldmægtig anmeldte at paa Justitiens vegne var inkaldet Amund Larsen Digrenes og Østen Jordal til at høre Vidner og lide Dom for forprangs Handel med 2de Humle Sækker, samt at svare Omkostninger. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal inkaldet Torjels Eide, Jørgen Ettreim, Helje Aase og Elling Jelle. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Alle de instævnte mødte for Retten og vedtog Varsel.
Actor begiærede Vidnerne fremkaldet, hvorefter fremstod
1ste Vidne, Torjels Eliasen Eide, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: at forleden høst førte Vidnet hiem en Sæk humle fra Bergen, hvorudj Østen Jordal ejede den 5te {mark} Part, og kom af sam/m/e paa de 4re Mænd 2 pd: 12 mrk:, og paa den 5te Mand som havde bestilt 1 pd: 12 mrk: Vidnet var selv en der ejede noget i bem:te Sæk, og sagde at den heele Sæk var hiem kiøbt endeel for bem:(te) 5 Mænds egen Re[g]ning til huusholdningen, og endeel som de havde i Comission for andre at kiøbe, sagde dernæst at han viste ej nogen solte af sam/m/e, uden Vidnet, som overlod en Mrk: til Østen Jordals Huusmand. Afskediget.
2det Vidne, Jørgen Ettreim, aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, undtagen at han intet solgte. Vidnet afskeediget.
begge Vidnerne kunde intet forklare om Amund Digrenes.
3de Vidne, Helge Aase, som aflagde Eed og vidnede: at Vidnet i Fior høst fulgte med Amund Larsen Digrenes, og saa da at bemelte Amund førte med sig en 1 Sæk humle, som skulde være Kiøbt til hans Venner, veed ej at sam/m/e til nogen blev solgt, undtagen Vidnet kiøbte 2 mrk: Humle i Vaar. sam/m/e humle blev ført fra Bergen. Afskediget.
4de Vidne, Elling Jørgensen Jelle, aflagde Eed og vidnede: at Amund Larsen førte hiem forgangen Høst 1 Sæk Humle, hvor af Vidnet fik 3 Mrk:, som han lovede ham at hiem føre sam/m/e Tid i Bergen. veed forresten ej om Amund Larsen solgte Humlen, eller havde i Comission at kiøbe sam/m/e. Vidnet demiteret.

Actor begiærede at Sagen maatte stilles i beroe til næste Ting for at inkalde dem som haver kiøbt Humlen, til nærmere Oplysning.

Eragtet.
Efter forlangende beroer Sagen til næste Ting.

Anno 1779, d: 27de October, continuerede høste Tinget med Kintserwigs Skibr: i overværelse af forbemelte Laug Rett.

Hvorda! Lars Torjersen indre Alsager anmeldte at han med mundtlig Varsel til dette Ting og Tid havde inkaldet Siur Wines og Brynild Hesthammer til at høre Vidner og lide Dom til at være ham Ansvarlig for ald den skade som Qværsvil Sygen haver foraarsaget, som de der sam/m/e Sygdom ved et dem tilhørende Føel skal have bragt til ham, samt at svare Processens Omkostning. under Lovens Faldsmaal er til Vidner inkaldet Torbiørn Knudsen Lote og Hans Blom.

Paa de instævntes vegne mødte Siur Jærandsen Mochestad, som beslægtet til Brynild Hestham/m/er, og vedtog Varsel. Vidnerne mødte og for Retten. Edens Forklaring for Vidnerne forelæst. derefter fremstod:

1ste Vidne, Hans Larsen Blom, som aflagde Eed og vidnede: at forleden Vinter havde Citanten et hest Føel at føde for de instævnte, men saa ej samme, dog hørte af andre at det skulde være Sygt. saa hos Citanten i Vaar en ung Hoppe som var Syg, men veed ej hvordan Sygdom det var. bem:te Hoppe blev siden frisk. Citanten mistet en Hest i Sommer, men veed ej heller hvad Sygdom den Døde af. videre sagde Vidnet, at udj Som/m/er, da Vidnet saa igien den bemelte hoppe, da havde den Qværsvillen, kan ej vide om hoppen var frisk da den kom paa Græsset. Siur Mochestad begiærede Vidnet tilspurgt, om det veed at de instævntes hest var plaget, men!! (med) \en/ Sygdom som kaldes trollet, om de ej søgte Raad for sam/m/e: veed intet derom. veed ej at Qværsvillen var i bøgden i Fior høst. Vidnet demiteret.

2det Vidne, Torbiørn Knudsen Lote, aflagde Eed og vidnede: at han veed den bem:te hæst var fød hos Citanten i Vinter, kunde ej see at hesten var Syeg da den kom til Citanten, ej heller Siden, men Saae at ung Hoppen var Syeg, veed ej om det var Qværsvillen, saa ej sam/m/e Hoppe i Som/m/er. Vidnet saa ej den døde hest, eller ved af hvad Sygdom den døde. ej heller ved Vidnet om de instævntes hest var Plaget af trollet. hørte ej før i Vinter at Qværsvillen var udj bøygden. hvad Sygdom hoppen havde, veed Vidnet ej, men saa ingen Materie i Næsen, som er tægn til den bemelte Sygdom. Det sam/m/e sagde og forrige Vidne. Vidnet afskediget.

Siur Mochestad paa de instævntes vegne begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner.

Eragtet
Sagen beroer til næste Ting.

Lænsmand Jon Haugse \for Haldor Espe/ anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Tobias og Peder Espe til at høre Vidner og lide Dom fordie de uden Lov og imod Forbud tog og brugte hans Jægt, samt at svare Omkostninger. vilde fornem/m/e om de instævnte møder:

De instævnte mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel. tilstod at have brugt Haldors Jægt efter hans eget Tilladelse fra Odde til Schieldaas havnen for at føre nogle Stokker {af} \til/ et Qværne Huus paa, men da de instævnte kom for Schieldaas Landet, var det baade mit paa natten, og desuden en stærk bye af vind kom paa dem, saa de seilede til Espe, en Fierding fra Schieldaas, dog kom Jægten uskad tilbage til Schieldaas om Morgenen, saa tilig at ingen endnu

ingen!! var oppe, og tilbød ham sam/m/e Tid betaling for Jægten, da han sagde at det var lidet at tage for.
Lænsmand[en] begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner. Som bevilges.

Knud Toresen Diønne i Rette ædskede den forrige Sag mod Aamund Larsen Bue betreffende Syge heste. og fremlagde Laugdag, saal:
Tobias Larsen Bue, den instævntes Broder, mødte, og paa Amund Bues vegne vedtog Varsel, samt anmeldte at have stævnet Contra i denne Sag Knud Toresen Diønne til at høre Vidner og lide Dom, samt svare Omkostninger. til Vidner er tilstæde som frivillig mødende Ole Amundsen Diønne, Christopher Olsen Diønne.
Knud Toresen mødte og vedtog Varsel. Derefter fremstod
1ste Vidne, Ole Amundsen, som, efter at Eedens Forklaring var Vidnet forelæst, aflagde Eed og vidnede: Paa Contra Citantens Spørsmaal, om de veed at der paa Gaarden Diønne var Sygdom forinden den bemelte Hoppe blev Syg, eller rettere, ej at det viste paa den, forinden Knud Diøn/n/es Føel blev Sygt.

Eragtet.

Spørsmaalet til dette Vidne er af den beskaffen[hed] at svaret og Vidnets udsigende kunde blive imod de tilforn i Sagen afhørte Vidner, thi \kan/ ej de her mødende Vidner afhøres forinden de forrige i følge Lovens 1 b: 13 C: 13 art: lovlig er tilvarslet, Sagen til Vedermæle. og Saaledes beroer Sagen til næste Ting.

Lænsmand Jon Haugse for Kiøbmanden Joachim Hønemør i Bergen Anmeldte at have paa bemelte Kiøbmands vegne inkaldet Mattis Guttormsen Jordal til dette Ting med mundtlig Varsel for Gield eller bekom/m/e vare, 5 rd: 1 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom, samt erstatte denne Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder:
\inst: mødte ej/. thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af Tosten Henrichs: Jordal og Orm Olsen Grønsdal.
Lænsmanden forlangte Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Udeblevne Matias Guttormsen Jordal gives Laugdag til næste Ting.

Ditto for Berge Olsen Rejsetter anmeldte, at bemelte Berge Olsen havde ved mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Ole Swendsen Jøssendal for Gield 8 mrk: 7 s:, derom at modtage beviis og lide Dom til betaling, samt Processens Omkostning at svare. vilde ervarte om den instævnte møder.
efter lovlig udraab indfant sig ingen for den instævnte. thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af forbemelte stævne Vidner.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men udeblevne Ole Swendsen Jøssendal gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Fogdens Fuldmægtig Mr: Kars anmeldte at paa Justitiens vegne til dette Ting var inkaldet ved mundtlig Varsel Holjer Sexe, Henrich Sexe og Swend Matiasen ibid: for Løsgiængerie og utilladelig Handel. derom at lide Dom til bøders udreedelse med videre, samt Omkostninger at erstatte:
Efter lovlig udraab indfant sig ingen. thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Haugse og Swend Grimen at være de udeblevne lovlig Forkyndt.
Actor begiærede Laugdag for de udeblevne.

1779: 186

Eragtet.
Lovlig instævnte men ej mødende Holjer, Henrich og Swend Sexe gives Laugdag til næste Ting. og Actor besørger lovlig Varsel.

Publ: Jørgen Amundsen Utnes Skiøde til Lars Lars: Utne paa 7 ½ mrk: S:, 1 ½ G:sk: med bøxel i Utne for 42 rd: dat: 27de October 1779.

Swend Larsen Lote paa sin Broder Søn Lars Tomasen yttre Alsagers vegne anmelte, at bemelte Lars Alsager havde ved mundtlig varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Torgersen indre Alsager til at høre Vidner og lide Dom til at betale ham den skade som han haver lidt paa sine Øger, som den indstævnte mod Advarsel med Qværsvil Syge lod besmitte, samt at erstatte ham Omkostninger. vilde fornem/m/e om de instævnte møder:
Den instævnte mødte og vedtog Varsel. Anmeltes dernest {under Faldsmaal at være inkaldet Anna Iwersdatter Alsager, Johannes} at ingen Vidner var instævnet i den/n/e Sag, som er en forsøm/m/else, og derfor begiærede Sagen udsat til næste Ting. som Bevilges.

Arne Alsager for sine Sønner Siur og Østen Alsager anmelte, at bemelte hans Sønner havde ved mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Lars Torgersen indre Alsager for at betale dem den Skade som de have lidt paa sine Øger, da de formener at han haver ført Qværke Sott {....} ind paa Gaarden med sine hester, derom at lide Dom, og at betale denne Processes Omkostning Skadesløs. vilde fornem/m/e om den instævnte møder. Til Vidner er under Faldsmal inkaldet Jacob Torbiørnsen Lote, {Anna Iwers}, Johannes Torchelsen Alsager, Torger Tostensen Alsager, Lars Guttormsen Alsager.
Contra Parten med Vidnerne mødte alle, undtagen Lars Guttormsen Alsager, thi blev stævnemaalet for ham lovlig afhiemlet af Lensmanden Jon Haugse og Skafferen Swend Grimen. hvorefter fremstod
1ste Vidne, Jacob Torbiørnsen Lote, som, efter at være formanet til Sanhed, aflagde Eed og vidnede: ved St: Hans Tid i Som/m/er var Vidnet i Arbeide hos Siur Alsager, og saa da en hest, Citanterne tilhørende, som var Syeg, og materien flød igiennem Næsen paa ham, som er et Tegn paa Qværke Sot, men Vidnet forstaaer sig ej paa sam/m/e Sygdom. hesten Døde siden, men Vidnet ved ej hvor Sygdom/m/en kom fra, uden saavidt at han havde hørt den skulde begyndt paa indre Alsager hos Lars Torgersen, og at den til ham skulde været bragt fra Woss. videre sagde Vidnet, at om hesten da havde været frisk, kunde den været af værdie ongefær 20 rd: vidnet afskediget.
2det Vidne, Johannes Torchelsen Alsager, aflagde Eed og vidnede: Paa Alsagers Støel saa Vidnet ved St: Hans Dag Tid afvigte den omvidnede Hest, som da var Syeg, og som Vidnet kunde skiønne af Qværke Sot, hesten døde siden, som han har hørt, \men/ saa den ej da den var død, for resten enstem/m/ig med forrige Vidne, og at hesten, naar den havde været frisk, kunde været vært 20 rd: Vidnet afsk:
3de Vidne, Torjer Tostensen ibid:, aflagde Eed og vidnede: at Alle Helgens Tid forgangen høst kom et Hest Føel til den instævnte, som han havde lov at tage paa Foster, hvilket Føel var kiøbt paa Woss, og da sam/m/e Føel blev bragt til Gaarden, forbød Vidnet den instævnte at tage sam/m/e paa Foster, men at \han/ svarede, at Ejerne skulde være Ansvarlig for om det bragte nogen Sygdom paa Gaarden. hørte at dette Føel skulde være Syeg en Tid i Fior Vinter, men intet vistes paa ham!! (føllet), uden at Følet var maver!! (magert). Sygdom/m/en begyndtes hos instævnte Lars Torgersen efter Følet var kom/m/et,

men veed ej om Følet bragte den ind. om den døde Hest ligesom forrige Vidne. Vidnet afskediget.
Jnstævnte Lars Torgersen sagde at han haver Mand for sig, og ej haver indbragt Sygdom/m/en paa G:den.
Arne Wines!! (Alsager) begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Udeblevne \Vidne/ Lars Guttormsen Alsager gives Laugdag \under Faldsmaal/ til næste Ting.

Lars Larsen Utne fremstillede sig for Retten og begiærede Laug Rettet og Almuen tilspurgt om de er bekiendt at hans StifSøn Jørgen Amunds: Utne er befængt med den saakaldede spedalske Syge: Sv: de er altformeget bekiendt at den bemelte Person er befængt med den Sygdom som man her kalder Spedalsk Syge: \ freml: Buchners At: af 19 Jan: d: A: /
Lars Utne begiærede herom et Tings Vidne, som blev bevilget.

Derefter blev fremleveret følgende til Publication.
1: Skiftebrev efter Lars Andersen Augenes, hvoraf Boet er taget til Indtægt i Gaarden Ougenes i Kinservigs Skibreede, 2 Pd: 3 ½ Mrk: Smør, ½ Huud med Bøxel, som saaleedes er udlagt, Lars Larsen Utne 14 Mrk: Smør, Asbiørn Endresen Tvesme 7 Mrk: Smør, Anna Asbiørensdatter 14 Mrk: Smør, ½ Huud, Elie Andersdatter 10 Mrk: Smør, Enken Bornie Michelsdatter 3 ½ Mrk: Smør, Sønnen Michel Larsen 2 Mrk: Smør, Datteren Anna 1 Mrk: Smør. dateret 1 Februarii 1779.
2: Ditto Skiftebrev efter Ingerie Olsdatter Hagen, taget boen til Indtægt 2 Pund 12 Mrk: Smør i Gaarden Hagen i Røldahls Skibreede, som saaleedes er udlagt, Enkemanden Thore Knudsen 1 pd: 16 Mrk: Smør, Ingebor Ormsdatter 5 Mrk: Smør, Gunne Olsdatter 5 Mrk: Smør, Groe Olsdatter 2 ½ Mrk: Smør, Anne Olsdatter ligesaa, Gunnilde Olsdatter ligesaa, Brithe Olsdatter ligesaa. dateret 24 Februarii 1779.
3: Ditto Skifte[brev] efter Ole Heljesen Jordahl, taget boen til Indtægt 1 Løb 1 Pund 8 Mrk: Smør med Bøxel, og 8 Mrk: Smør uden Bøxel, i Gaarden Jordahl i Kinservigs Præstegield, som saaleedes er udlagt, Enken Torbiør Jacobsdatter 2 pd: 4 Mrk: Smør med Bøxel, og 4 Mrk: uden Bøxel, Sønnen Helge 1 pd: 10 2/3 Mrk: Smør, og uden Bøxel 2 2/3 Mrk: S:r, Datteren Torbiør 17 1/3 Mrk: Smør, og uden Bøxel 1 1/3 Mrk: Smør. dateret 29de April 1779.
4: Saug Bevilling paa Huus Saug til 1200 bords Aarlig Skiørsel. dat: 27de Maj 1766.
Aslach Lotes og Wiglich Wangens Mageskiftebr:, d: 13de Martii 1779, læst (2 gang)
5: Do: paa indre Biotwedts Saug til 840 bords Aarlig Skiørsel. dat: 27de Maj 1766.
6: Ole Ellingsen Jaastad og Siur Jerandsen Mochestads \Contr:/ om Gaarden Jordal i Odde. dateret 26de October 1779.
7: Siur Jarandsen Maachestad med fleeres Skiøde paa 2 pd: 4 Mrk: Smør med Bøxel, og 4 Mrk: uden Bøxel, i Gaarden Jordahl til Ole Ellingsen Jaastad for Summa 74 rd: 4 mrk: dateret 26de October 1779. hans Kone ligesaa meget.
8: Siur Hansen Instenes Skiøde til Thomas Torkildsen Instenes paa 1 pd: 14 ½ Mrk: Smør, 9/16 Hud med Bøxel i Gaarden Instenes {til} [i] Kinservigs Præstegield, for Summa 120 rd: dat: 26de Octbr: 1779.
9: Ole Iversen Store Naa med fleeres Skiøde til Iver Olsen paa 1 Pund 14 ¼ Mrk: Smør, 3/8 [?] Salt i Gaarden Naae for 99 rd: d: 26de October 1779.
Et Skifteb: paa Gd: Østefiord d: 10 Junii 1778. See Publ: B: fol: 14.
10: Aslach Svensen Wangen og Wichlich Larsen Lotes Odels Mageskifte med Gaarderne Wangen og Lote. dateret 13 Martii 1779.

11: Gunder Olsen Seljestads Skiøde til Haldor Thobiasen Helleland paa 8 Mrk: Smør i Gaarden Seljestad i Odde Kirke Sogn for 99 rd: dateret 25de October 1779.
Knud Rabbes Skiøde til Ole ibid: 25 Oct: 1779.

1779: 187

12: Tosten Johansen Hovland og Thomas Torjeldsen Jaastad Skiøde til Helje Thomesen Jaastad paa 1 pd: 4 Mrk: Smør i Gaarden Jaastad {i Ulvigs Præstegield, stor} [for]? \46 rd:/ {438 rd: 2 mrk:} dateret 26de October 1779.

De sædvanlig af Fogden fremleverede Tings Vidner for Kinservigs Skibreede blev af den tilstædeværende Almue besvaret ligesom for Gravens Skibreede, hvor ved de 2de Mænd (ope rum) bekræftede Rigtigheden der af i alle deele {med deres Forseiglinge}. Restancen af de Kongl: ordinaire Skatter, og Paabuder som inden Retten blev Almuen oplæst, var (ope rum).

Efter lovlig udraab var ingen tilstæde der videre havde med Tinget at bestille efter 3 ganges udraab, hvorfor samme blev ophævet.

Anno 1779, den 1 December, blev Retten sadt paa det Almindelige Tingstæd Utne, for ifølge de paa afvigte Høste Ting for Kinservigs Skibreede optagne Sager, hvilke ey til den berammede Tiid kunde afsiges og oplæses førend i Dag, formedelst den indfaldende stærke Storm, der var gandske ufremkommelig. Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: Mathias Ness, 2: Knud Lutro, 3: Jon Jaastad, 4: Aslach Østenes, 5: Ole Røte, og 6: Sven Knudsen Grimme. tilligemed Lænsmanden {Niels Rønnestrand} Jon Hougse.

Fogden Koren mod Lars Bache
Afskediget
Det er ikke tilstrækkelig Beviist, at Lars Larsen Bache, som hiemmeværende hos Faderen, enten er Løsgiænger eller befatter sig med saadan Handel, hvorefter han følgelig Anordningerne kand ansees med Straff; thi Reserveres Fogden Nye og Lovlig Tiltale og Beviis, eller og denne Sag at frafalde.

Knud Bustetun mod Halvor Mansager
Dom
Ligesom det med Acten tilførte Vidner er beviist, at den af Citanten kiøbte og paastævnte Koe var Syg og til ingen nytte; saa har og den Indstævnte ved aldeeles udeblivelse med Tilsvar tilstaaet Sigtelsen: Thi Kiendes for Rett: Halvor Mansager bør til Citanten Knud Bustetun betale de paastævnte og udlagde 6 rd: 3 mrk:, samt i Processens unødig foraarsagede Omkostning 1 rd: 3 mrk:, samt 1 rd: til Stemplet Papiir ifald Dommen tages beskreven, alt inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Executions Tvang.

Samson Frøsvig og Magne Tostensen

1779: 187b

Mod Knud Bustetun.
Dom

At de 2de til Handel uberettigede Samson Frøsvig og Magne Tostensen virkelig har begaaet Land og forprang, det er noksom af Acten at erfare. Ved at opkiøbe til Handel een saa stor mængde Vildt, 137 pr: Ryper, 19 Harer, 8 pr: Uhrhaner, 5 pr: ditto Høner og 4 pr: Vild Ender, er et betydelig Indgreb i den Priviligerede Kræmmer Knud Bustetuns Handel og Næring. ligesom saadan forprang er til Almindelig Skade i Destrictet, da Priserne bliver usædvanlige høye, de fornødne Vahrer ey at bekomme, ja ofte til Forprangerens egen Skade, da ey altiid de udlagte Penge faaes tilbage. Kræmmeren, som nærmest berettiget til saadan Handel, har end og tilbudet at kiøbe det bemeldte Vildt, men blev ham nægtet. Saadan skadelig Handel er da ved de Kongl: Allernaadigste Anordninger forbudne, og i sær i Forordningen af 25 Aug: 1741. I Anleedning af allerhøyst bemeldte og efter Fogdens Paastand Kiendes og Dømmes for Rett: 103 Par Rypers Værdie á 10 s: Parret, 15 Harer á 14 s:, 8 pr: Uhrhaner á 16 s:, 5 pr: Høner á 8 s:, og 7 Vild Ender á 2 s: stk:, tilsammen 16 rd: 3 mrk: 6 s:, bør være Odde Sogns Fattig Cassa hiemfalden, og af Knud Bustetun udleveres. Under Sagens Wentilation har Thobias Espe anmeldet at hand var tilhørende Vildt, som iblandt det forbemeldte skulle sendes til Byen, 34 pr: Ryper, 4 Harer, og 1 And, som den Priviligerede Kræmmer har tilstaaet rigtig at være, altsaa bør Thobias Espe tilbageleveres det forbemeldte Vildt efter gangbar Priis. dog Reserveres Fogden Tiltale nærmeere at undersøge om Thobias Espe til saadan Handel eller afsendelse kand være berettiget. Det øvrige anmeldte at være medsendt er hverken tilstaaet eller beviist. Processens Omkostninger ophæves. Det idømte udreedes 15 Dage efter Dommens lovlige forkyndelse under Executions Tvang.

Knud Bustetun mod Halsteen Tvedt
Dom

Den beskikkede Land Kræmmer i Odde Sogn, Knud Bustetun, har anlagt Sag imod Halsteen Tvedt for Indgreb i hans Privelegium med at opkiøbe

1779: 188

til Forprang og Handel 25 pr: Ryper, 5 Harer og 1 Rævskind; og samme Vahrer med Arrest belagt. Arresten er lovlig forfulgt, og i Henseende Formaliteten paakiendt. Ligesom Vildtet er taxeret, Ryperne á 10 s Parret, Harerne á 12 s: stk:, og Rævskindet 4 mrk:, tilsammen 3 rd: 5 mrk: 6 s: Halsteen Tvedt har ikke beviist om og hvormeeget af det bemeldte vildt hand selv har skudt; ey heller haft noget betydeligt mod Søgemaalet at erindre. Thi Kiendes hermed for Rett: Det arresterede og taxerede Vildtes Værdie 3 rd: 5 mrk: 6 s: bør, i Anleedning af Forordningen 25 Aug: 1741, være Odde Sogns Fattig Cassa hiemfalden, som af Knud Bustetun leveres. Saa bør og Halsteen Tvedt betale i Processens Omkostning, indberegnet arrest Forretningen, 6 rd:, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Executions Tvang.

Anno 1779, den 1ste December, blev efter forhen skeede udsettelse Retten atter sadt paa det sædvanlige Tingstæd Ejde grund i Gravens Skibreede, for at afsige følgende Domme, der paa sidstl: Høste Ting blev optagen til den 29de November, men formedelst et Grusomt og ufremkommeligt Uveir ey førend i Dag kunde afsiges. Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Laugrettes Mænd, sc: 1: Richol Ejde, 2: Iver Ejde, 3: Lars ibidem:, 4: Joseph ibidem:, 5: Niels Rønnestrand, og 6: Gudmund ibidem. Hvorda

Udi Sagen anlagt af Ahlert Horrje mod Siur Poulsen Spaaneim blev afsagt saadan
Dom

Kravet er ikke beviist, den fremlagde Reigning af 9de Martii 1779, som ikke overeenstemmende med Lov: 5 B: 13 Capt: 49 og 50 art:, gielder indtet imod den Indstævntes Benægtelse: Thi Kiendes for Rett: Siur Poulsen Spaaneim bør for Citantens Tiltale udi denne Sag og efter dette Søgemaal aldelis frie at være. Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider; den(ne?) Dom udreedes og efterkommes efter Loven

Thomas Torkildsen mod Guro Olsdatter Haldanger
Dom

Det er baade bevisst, og tilstaaet, at Guro Haldanger har slaaet Høe i denne Sommer paa hendes forhen men nu Citanten tilhørende Mark. Det bemeldte og arresterede Høe er icke taxeret af Værdie, men beregnet til 5 læss. Citanten, som den Indstævntes Stif Søn, har ikke giort noget yderlig i Rettesættelse: thi Kiendes og Dømmes for Rett: den producerede arrest Forretning, som lovlig

1779: 188b

forfulgt, bør ved Magt at være, og det paastævnte Høe bør Citanten tilbageleveres in Natura, eller og 5 læss af samme og forsvarlig Størrelse. Guro Haldanger bør for sin egenraadige Adfærd bøde til Gravens Præstegiælds Fattig Cassa 2 rd:, og udi Processens Omkostninger i alt 6 rd:, som udreedes og efterkommes 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Tormo og Knud Bagne mod Ole Westrem
Afskediget

Til dette Ting er endelig Produceret den ommeldte Bøxel Seddel, udstæd af ustævnte Mand Tollef Kieldsen Bagne til ligeledes ustævnte ungKarl Hans Olsen Westrem. Af Acten erfares, uimodsagt, at Citanterne ere Interessentere udi det paastævnte Saug brug; ligesom det og ikke er benægtet at Ole Westrem, deels {af} \paa/ Grund {paa} \af/ den til Hans Olsen passerede Bøxel Seddel, har eene antaget det gandske brug af Saugen. Tollef Bagne bør lovlig hiemle sit Bøxel Brev, da Citanterne paastaar Med Eiendom. Derefter kand Retten først Skiønne om Ole Westrem er berettiget eene at antage det gandske Brug. Til saadan Sagens sande Oplysning, haver Citanterne Tormo og Knud Bagne til næste Ting at lade tilkalde Udstæderen Tollef Bagne, og Hans Olsen Westrem, saavidt de ere begge denne Sag vedkommende. Saa bør og denne Kiendelse Lovlig Forkyndes Ole Westrem, deres Declaration og videre at paahøre.

Anno 1779, den 4de December, blev Retten sadt paa Tingstædet Hærandsholmen i følge Eragtning af 19de October d: A:, for at slutte den sam/m/e{stæds} \tid/ behandlede Tyvs Sag. ved Retten tilstæde følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: [1:] Johan/n/es Tostensen Biørche, 2: Jon Simensen Fundeland, 3: Ellef Larsen Axnes, 4: Erich Johannesen Stene, 5: Amund Olsen Rychen, 6: Lars Siursen Norem, 7: Ole Giermundsen Botnen, i hans stæd Arne Larsen øvre Axnes, 8: Amund Larsen Aalwigen, udj hans Stæd Baar Jachobsen Hawnen.

Hvorda! For hr: Fogden Koren fremstillede sig for Retten Jørgen Isachsen Berwen og i Rette ædskede den forhen mod Siowat Stranden an{melte}lagde Tyvs Sag, og anmelte at de bortstiaalne Koster tilligemed de bestiaalne nu var tilstæde.

Tyvs Delinqwenten Siowat Torfindsen fremstillede sig for Retten uden Baand og Fængsel. saa var og tilstæde hans Defensor Lænsmand Johannes Wiig, og hans Fader Torfind Stranden

{og Søster Sigri Torfindsdr:}. \Præste At:/ Paa Rettens Tilspørsel sagde Siowat Torfinds: at han er fulde 17 Aar, hvilket og hans Fader {med flere} bekræftede.
de stiaalne Koster blev for Retten fremvist og Taxeret som følger, Hans Strandens 1 Naver, som nu ej var tilstæde, men ansat af væ[r]die 2 s:, i stæden for Punge laaset havde han faaen igien

1779: 189

1 Punge laas, 4 metal Knapper og 1 tolle Kniv, ansat for 1 mrk: 8 s: Inger Hansdr: Stranden, 2 mrk: 8 s: i Penge, og 2 Alen stryl: á 6 s: al:, er 12 s: Gunder Ryche, 1 par læster 6 s: Siur Froestad, 1 blye Fiskesteen 8 s: Ole Olsen Fixe, kaldet Kiøbmands Søn, 1 par sølv hals Knapper for 12 s: Tyvs Delinqventen tilstod at dette var sam/m/e Vare han havde taget eller givet tilbage for det stiaalne. de benævnte aflagde Eed efter Loven, at de bortstiaalne Koster var fra dem kom/m/en imod deres villie, undtagen Inger Hansdr:, \en ung Pige/, som er Syeg, og derfor ikke kunde kom/m/e her tilstæde. tilstod dernest at alt det her bemelte bortstiaalne var dem tilbage leveret.
Actor sluttede Sagen til Doms efter Lovens 6 – 17 – 33, 40 art:
Defensor begiærede de bestiaalne tilspurgt, om Delinqwenten selv haver tilstaaet den/n/e Misgiærning, eller de havde Vidne paa sam/m/e, og saaledes truede ham til Tilstaaelsen: Sv: Delinqwenten haver baade her paa Tinget og før tilstaaet Misgiærningen. Defensor sagde at han anseer dette smaae rapperie saa ubetydelig at det mere kan ansees som børne værk en!! (end) Tyverie, og derfor han holt sig til sit forrige, udbad paa Delinqwentens vegne at hans ungdom maatte tages i betragtning, inlod og Sagen Dom.
ingen havde videre at lade tilføre. thi blev, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, enstem/m/ig

Afsagt Dom!

Det er fuldkommen beviist og tilstaaet, at den Actionerede Siowat Torfindsen har begaaet det paastævnte smaat Tyverie, som efter Actens udviis beløber sig til 7 mrk: 2 s:, hvilket alt efter tilstaaelse er leveret tilbage, undtagen Kringlernes Værdie 10 s: Thi Kiendes af os enstem/m/ig for Rett: Siowat Torfindsen Stranden bør, følgel: Lovens 6 – 17 – 33, miste sin Hud i Fængsel, og efter den næst paafølgende 40 Art:, sin hoved Lod at have forbrudt til hans Maj: Cassa, item Tvigield 14 mrk: 4 s:, og Jgield til Ole Olsen Fixe, som efter Actens udviis ej haver bekommet det stiaalne tilbage. med den/n/e Dom omgaaes paa lovlig maade.
Delinqwenten med Defensor declarerede med Dom/m/en at være fornøyet, og agtede ej sam/m/e at appelere.

1779

.....

1780

(1780: 189)

Anno 1780, den 18de Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Jondals Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hærandsholmen**, og \ved/ Retten tilstæde hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars med efterskrevne Eedsorne Laugrettesmænd: Niels Iwersen Espeland, Johannes Johannesen Underhougen, Ole Ewens: Wadsel, Torjels Asbiørnsen Samland, Lars Berjesen Bratebøe, Arne Larsen Egen for Peder Iwersen Fladebøe, Torbiørn Wiglichsen

Traae for Tosten Wiglichsen Fladebøe, Amund Johannesen Handegaard for Lars Larsen Kopren. Saa var og tilstæde Lensmanden Johannes Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev publ: de Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Ordres som følger.
1: Placat, hvorved det Forbud om fremmed Tobaks Indførsel, som i følge Forordningens af 23 Martii 1778 udstræker sig end og til Bergens Stift. dateret Christiansborg d: 8 Novb: 1779.
2: Ditto, angaaende Opdagelse og Anmeldelse af de Midler som maatte tilhøre den Suspenderte Foged Andreas Haurids paa Toten. dateret Rente Kammeret den {19} \17/ Novb: 1779.
3: Placat for Norge angaaende Consumtionen af de indenrigske Vahrer som føres fra een Kiøbstæd til anden i Danmark og Norge. dat: Christiansborg den 20 Decembr: 1779.

1780: 189b

4: Stiftets Skrivelse af 2 Octob:, hvorved allernaadigst er Reschriberet at Told betienter ey alleene skal anholde alle Contrabande Vahrer, men end og at at!! giøre den fornødne Inqvisition i Huuser ved Søe Kanterne efter Told Rollens 17 Capt: 4 art:, da de efter sammes 20 Capt: 15 art: nyder andeel af Confiscationen. dateret 26 Aug: 1779, om ej betienten af Destrictet.
5: Stiftets Skrivelse af 23 Novb: 1779, hvorved allernaadigst er forundt Saug eierne i Norge et Aars frist til deres Bevillingers Tinglæsning, hvorfor befales de manglende imidlertiid at faae udskrift af de bortkomne. at sige for dem som Bevillingen er bortkommen, men ej ellers. dat: 3de Novb:
6: Do: Skrivelse af 22 Februarii 1780, hvorved Bønderne!! (Fiskerne?) paalegges ey at indkomme til Kiøbstædene med deres Tørrede Klipfisk eller Rodskiær forinden samme har faaet den fornødne Tørke, og ey aftages af gieldene førend i Medio Junii Maaned, paa det de handlende og Almindele!! ey skal lide.
7: Do: Skrivelse af 28 Decb: 1779, hvorved det Danske Cancellie har befalet eftersøgt een undvigt Person fra Sværrig ved Navnl: Lundin. dateret 11 Decembr: 1779.
8: Ditto Skrivelse af 28 Decb: 1779, hvorved Rente Kammeret forbyder Almuen ey at rette sig efter land Melitairens Matreculs Skyld ifald sammes ey er overeenstemmende med Jordskylden, som dog bliver den retteste.
9: Do: Skrivelse 28de Martii 1780, angaaende igientagelse af den undvigte Svenske Person Lundin.
10: Do: Skrivelse af 28 Decbr: 1779 med igientagelse af 48 s: erleggelse for støcket af Horn Qvæg som indføres til Bergen efter Resolution af 9de Decbr: 1776.
11: Do: Skrivelse af 14 Decemb: 1779, med gienpaart af Rescriptet af 10de Novb: 1779, angaaende de fremmede Prisers indbringning, hvorledes dermed skal forholdes.
12: Do: Skrivelse af 7 Martii 1780, hvorved alle Melitaire er fritagen for Folckeskats Svarelse efter General Told Kammerets skrivelse af 19 Februarii 1780. deres Tieneste Folk enten de holdes til krigs Tieneste eller ej.

hr: Kierrungaard, som Fuldmægtig udj følgende Sag for hr: Borgemester Forman, anmelte, at have indkaldet Johannes og Aad Sæwerhagen for fornægtelse af Skyds forgangen høst, derom at høre Vidner til et Tings Vidnes erhvervelse, som i hoved Sagen skal i rettelegges, da de indkaldte hører under Lyse Closters Jurisdiction. de indstævnte indkaldet med mundtlig varsel, saavel som Vidnerne, der under Lovens Faldsmaal ere indkaldte, nemlig, Amund Larsen Tweiten, Sigri Larsdr:, Helge Johannesdr:, Marita Knudsdr: Tweiten, og Iwer Amundsen ibid: vilde fornem/m/e om de indstævnte møder.

de indstævnte saavelsom Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel. derefter fremstod
1ste Vidne, Amund Tweiten, som aflagde Eed efter Loven /: efter at Edens Forklaring alle Vidnerne vare forelæst :/ og vidnede: at sam/m/e aften førend Øfrigheden kom, kom Aads {Dreng} \broder/ og sagde til Vidnet at han eller broder Aad, i hvis Stue han var, kunde ej skydse, og foregav at han Dagen efter skulde gaae til Alters. ved ej om nogen flere var hiem/m/e som kunde følge med efter hesten. Vejen de skulde Skydse var ongefær ½ Miil, og da \til/ Vidnet kom den instævntes Dreng, kunde det ongefær være den Tid af Dagen at {sky} Øfrigheden kunde kom/m/et til det stæd hvor hæsterne blev sent tilb[a]ge med(?) Dagen. Dette skeede forrige Høst, da Fogden og Sorenskriveren for Uvejer maatte rejse over land fra Hærandswig til Qwalwig. Vidnet demiteret.
2det Vidne, Sigri Larsdr:, aflagde Eed og vidnede: ved at Skafferen af Jondal var hos Aad, som da var paa Rejs, og tilsagde bemelte Skyds, hvortil Aads broder sagde at han skulde see til, og det paa bemelte Tid af Aaret og ved Nons Tid eller Kl: ongefær 3 om Dagen. Skydsen skeede ej siden da Drengen vilde vilde gaae til Alters Dagen efter, og ingen andre en!! (end) {Pig} Vidnet, som da tiente hos Aad, var hiem/m/e for at hente hesten. Hørte ellers af Folkene at de ej vilde Skydsen, siden de hørte under Lyse Closters Jurisdiction. Skafferen

1780: 190

tilsagde saaledes: at om 1 Times Tid kom Øfrigheden som skulde skydses videre, at hesten den Dagen ej kom af gaarden for at skydse. Vidnet demiteret.
3de Vidne, Helge Johannesdr:, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: at paa bemelte Dag og Tiid kom Skafferen og sagde til hæst til Qvalvigen /: hvortil de andre hæster som Øvrigheden fik, reiste :/ men sam/m/e hest kom ej siden, under forevænding at Johannes var paa Rejs, og Drengen torde ej tage Øgen, som havde Føel, desuden var Drengen Syeg i Knæet, og ingen anden uden Vidnet som kunde hænte hoppen tilbage. Vidnet Demiteret.
4. Vidne, Marite Tweiten, som aflagde Eed og vidnede: har hørt at Aads broder var paa Tweiten og sagde at han ej kunde skydse paa forbemelte Tid. veed ej mere at vidne, thi er sam/m/e Demiteret.
5te Vidne, Iwer Amundsen Tweiten, aflagde Eed og vidnede: Vidnet var hiem/m/e hos 1ste Vidne Amund Tweten /: hans Stiffader :/ og blev sent til Aads broder at sige til ham, efter at skafferen hafde været der og tilsagt dem, at han skulde kom/m/e med hæst, da han sagde at han ej hafde lovet det til visse, og kunde nu ej skydse, da han skulde gaae til Alters dagen efter. hæsten kom ej siden, men ved ej om han \var/ hiem/m/e eller vanfør. Vidnet Demiteret.
De instævnte sagde at ingen Skyds blev af, men at de ej var tilstæde, men paa Rejsen.
6te, godvillig mødende Vidne, Skafferen Tomas Erichsen, som aflagde Eed og vidnede: at han tilsagde Skydsen paa bemelte Tiid hos de instævnte. og at Aad:s {Dreng} \broder/ lovede sig til, men at Johannes Dreng havde undskyldning, siden husbonden var borte. Vidnet dem:
hr: Kierungaard begiærede Tings vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som Bevilges.

Johannes Knudsen Tørwigen i rette ædskede den forrige Sag mod Jacob Johannesen, Helje Torjersen og Lars Hansen Tørwigen, angaaende helle Brud paa hans Eiendom. anmelte dernest at have i Continuation af forrige Stævnemaal indkaldet ved mundtlig varsel flere Vidner under Faldsmaal, nemlig, Tørres Setvet, Lars Halerager og Johannes Tomtene!! (Tuften). og tillige de instævnte sam/m/e at anhøre. vilde fornemme om samtlige de instævnte møder.
baade de instævnte og Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel.
Helje Tørwigen med de flere instævnte anmelte at de havde i denne Sag Contra instævnt Johannes Knudsen at høre Vidner om denne helle flækning, at det er fælles Mark eller fælles helle brud hvor hællerne er taget, og derefter at lide Dom efter Omstendighederne, samt at

erstatte Omkostninger. til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Lars Torchels:, Tollef Iwersen og Torchel Larsen Tørwigen. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Citanten med Vidner mødte og vedtog Varsel. Citanten begiærede sine Vidner frem kaldet, og først: efter at Vidnerne var formanet til Sanhed.
1ste Vidne, Tørres Setvet, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: Vidnet kom en gang for en 15 Aar ongefær paa G:den Tørwigen og talede med Hans Tørwigen, Fader til den instævnte Lars Hansen, hvilken sagde at han havde

1780: 190b

faaet heller at tække et Tag med hos Lars Larsen Tørwigen, Citantens Sviger Fader, sagde ej sam/m/e Tid hvor hællerne vare brudte, eller paa hvis Eiendom. Vidnet viste ej mere, thi Demiteret.
2det Vidne, Lars Hallerager, aflagde Eed og vidnede: at for 20 Aar siden ongefær hørte Vidnet at der var nogle Folk hos Lars Larsen Tørwigen, af Strandebarm, som søkte heller, men veed ej videre derom, item at de om Vinteren kiørte dem der fra over Jsen, som Vidnet saa. viidere, at det paastævnte helle Brud er beliggende udj fælles Fæe beite, men Johannes \ejer/ Skougen. Vidnet demiteret.
3de Vidne, Johan/n/es Johannesen Tuften, aflagde Eed og forklarede: at han forrige høst havde været besigtelses Vidne og aflagde Eed, hvortil han han!! holdt sig, sagde derhos at Citanten ejer Skougen, men at paa det Stæd hvor hælle Brudet er, er fælles Fæe Beite, har engang været udj beskikkelse hos Jacob, \og af/ Fader\en/ {og} hørte da, at han sagde, at han havde bedet om Tilladelse af Lars Larsen at støkke heller. Vidnet demiteret.
Contra Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet, og først
4de Vidne, Lars Torchelsen Tørwigen, gl: 80 Aar ongefær, aflagde Eed og vidnede: at Cont: Citanternes Formænd har brudt hæller paa bemelte Stæd for mange Aar siden, og altid naar de behøvede til husene, men ved ej om de bad om Tilladelse. Vidnet demiteret.
5te Vidne, Torchel Larsen Tørwigen, Søn til forrige Vidne, aflagde Eed og vidnede: For 4 Aar siden saa Vidnet at Citanten og 2de af Contra Citanterne arbeidet med at bryde hæller paa bemeldte Stæd, men veed ej om de vare fælles om Arbeidet eller hver for sig. Vidnet sagde at han selv har hælle Støkke et lidet Støkke fra det bemelte, som han haver for sig Selv. hoved Citanten sagde at dette og næst forrige Vidne er medEier i Fæe beiterne \paa/ ommelte Stæd, og derfor henstillede til Retten hvorvit deres Vidnesbyrd i sin Tid blev at reflectere. Vidnet demiteret.
6te Vidne, Tollev Iwersen Tørwigen, aflagde Eed og vidnede: Eenstemmig med 4de Vidne. hoved Citanten havde sam/m/e mod dette som 4de og 5te Vidne at erindre. demiteret.
Parterne begiærede Sagen udsat til i Morgen for at tale om Forlig.

1: Anviist til udslættelse Samson Jonsen Underhougens Obl: af Dato 18de Oct: 1773, stor 160 rd:, til hr: Etats Raad Flejscher, Qvitteret d: 16de October 1779.
2: Christopher Christophersen Aases Vilkaar brev til sin Moder Torbiør Larsdr:, af dags Dato.

Den 19de Maj continuerede Som/m/er Tinget med Jondals Skibreede, nærværende forbemelte Laugrette.

1: Anviist til udslættelse Elina Pedersdatters Obl: til Johannes Linga, stor 144 rd:, dat: 17de Maj 1770. Qv: 22de Ap: 1780.

2: hr: Stift Provst Mosins bøxel brev til Lars Hansen paa ½ Løb S:r, ½ hd:, og 6 Mrk: S:r i Tørwigen uden Landskyld. dat: 8 Ap: 1780. med Rewers. betalt hver 8 s: til Manufactur Huset i Bergen.

1780: 191

Parterne af Tørwigen anmelte at de nu vare forligte saaledes: at Johannes skulde tillade de instævnte at stekke heller, hver efter Andeel, paa forbemelte Stæd, og de ham igien efter Andeel i Deres Mark, om noget helle brud fandtes. Contra Citanterne betaler til Johannes efter Reigning de ¾ deele af denne Processes Omkostninger. Skulde de 3de Contra Citanter ved helle brydning beskadige Citantens Skoug, skal sam/m/e til ham betales, og ej noget bort hugges af gavns Træer uden Tilladelse. De i Sagen bemelte 4 Mænd /: med Citanten [:/] ere alle deelagtige i ald helle brydning udj deres Udmark. Helje Torjersen og Lars Hansen ingik dette Forlig med hoved Citanten paa egne og Jacob Johannesens vegne. og saaledes denne Sag ophævet.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi er sam/m/e ophævet:

Anno 1780, den 19de Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Østensøe Skibredes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars med efterskrevne Eedsorne Laugrettes mænd, Lars Michelsen Nesthuus for Michel Larsen ibid:, Niels Trondsen Biørche, Tosten Siursen Moe, Amund Torsen Østensøe, Ole Olsen Fixen, Kiettel Arnesen Sellesetter, Peder Tronds: yttre Aalwig, Hagtor Hagtorsen Stenstøe. saa var og tilstæde Skibredets Lensmand Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de Kongl: Andordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger som for Jondals Skibreede findes anført.

Anno 1780, d: 20de Maj, continuerede Som/m/er Tinget med Østensøe Skibr: paa det sædvanlige Tingstæd, og Retten beklæd med foran tilførte Laug Rett.

Hvorda! Niels Johannesen Berwen paa egne og Berwens Opsidderes vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Pedersen Røen om Støls Leje, og fremlagde Laugdag saalydende: vilde ervarte om den Laugdagede møder:

For den instævnte mødte Ole Larsen Norem, Svoger til Ole Røen, og vedtog Varsel, og fremlagde Jnlæg af 20de Mai d: A:, saal:

Citanten sagde at den resterende Støls Leje er for 5 Aar, og 3 mrk: Aarlig, tilsammen 2 rd: 3 mrk:, tillige at de ej haver sat nogen Gar paa Ole Røens mark, ej heller, som de veed, fornærmet ham, og om endog saa var, maatte sam/m/e blive en anden Sag og ej kom Støls Lejen ved.

Ole Norem nægtede ej at Støels Lejen Rester som tilført, men at instævnte Ole Røen troede af Enfoldighed at han med Berwens Mænd kunde giøre Afreigning, og at de havde fornærmet ham paa sin Skoug med videre, holdt derfor Støls Lejen inde.

Citanterne inlod Sagen Dom med paastand om Støls Lejen og Omkostningerne.

Den instævntes Fuldmægtig inlod og Sagen Dom efter Dommerens Skiøn.

Sagen optages til Eftermiddag.

Trond Tweit paa egne og Anders Jelles vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Asgaut Siowatsen Biørche og Niels Biørche for Kreatures Jagen,

1780: 191b

og fremlagde Laugdag saalydende.
Niels Biørche og Vidnet Ole ibid: mødte og vedtog lovlig Varsel.
Som Laugrettes mand sad for Niels Biørche i denne Sag Ole Schaalem.
Citanten begiærede Vidnet fremkaldet og afhørt.
Vidnet Ole Arnesen Biørche aflagde Eed efter Loven, efter at være formanet til Sanheds udsigende: har ej seet at Drengen Asgaut haver med hund Jaget Citanternes Smaler, men paa om{vundne}\melte/ Tiid var Vidnet ½ Fiæring Vej fra Asgaut, og sagde han til Vidnet efter den Tid, at smalerne skulde været Jaget, sam/m/e Dag, da de vare i Arbeide sam/m/en, og Asgaut kiørte efter et høy Las, at han saa de bemelte Smaler som hunden vilde løbe efter, eller giø paa Smalerne, men Asgaut holdt ham tilbage, og at den Tid var Smalen paa Citanternes Mark. Niels Biørche var den Tid hiem/m/e, og veed ej om han havde befalet at drive Smalen med hund. Vidnet havde ej videre at vidne, thi er det demiteret.
Niels Biørche paa egne og Drengs vegne declarerede at de intet er skyldig udj denne Sag, og derfor ej kan vedtage det minste af den paastævnte Jagen eller Kreaturenes beskadigelse.
Citanterne begiærede Sagen udsat 1 Times Tid.

Publ: følgende Documenter:
1: Hr: Rector Boalts bøxel brev til Mons Nielsen paa Canikeberg udj Wigørs Præstegiæld. dat: 29de October 1779. med Rewers, af skyld ½ Løb Smør.
2: Maria Susana Gelmeydens bøxel brev til Endre Trondsen paa ½ Løb 10 ½ mrk: S:r udj G:den Nedre Wiig. dat: 4de April 1780. med Rewers.
3: Siur Biørnesen Rychen med fleres Skiøde til Biørne Siursen ibidem paa [?] Løb Salt med bøxel, og overbøxel efter Andeel, for 100 rd: dat: 19de October 1779.
4: Ole Olsen Melstvedts Skiøde til Johannes Samsonsen paa 1 pd: 11 ¼ Mrk: S:r med bøxel, eller efter Matriculen 1 pd:, ¼ hd:, ½ F:skind i G:den Melstvedt for 70 rd: 3 mrk: dat: 19de Maj 1780.
5: Stengrim Olsen Schejes {bøxel Brev til} Obl: til hr: Dath (Doth?), stor 48 rd:, Pantsætter 2 pd: S:r i G:den Scheje i Østensøe, 3 ProC:to. dat: 13de Maj 1780.
6: Lars Nesthuuses med fleres Skiøde til Isach Tostensen paa ½ Løb S:r, 1 G:skind med bøxel i G:den Midhuus for 75 rd: dat: 20de Maj 1780.

Trond Tweit og Niels Biørche fremstillede sig atter for Retten og anmelte at de ej endnu var forligte, sluttede derfor Sagen til Doms fra begge Sider saaledes at Trond Tweit paastaar sine Omkostninger 2 rd: 8 s:, samt at de instævnte maatte blive tilfunden for Eftertiden at holde sig fra saadant Jag.
Niels Biørche paa egne og Drengs vegne sagde at de intet er skyldig udj den/n/e Jagen, og derfor paastod Frifindelses Dom.
Parterne havde ej videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Rewition til den 1ste Juni førstkom/m/ende.

udj Sagen mellem Berwens Mændene og Ole Røen blev saaledes

Eragtet.

Da det er mange Forretninger endnu paa Tinget, og nu Løverdags Aften, saa optages denne Sag med den forrige til 1ste Juni førstkommende.

1780: 192

Lars Olsen Fixe anviste Fællen af en voxen biørn som i denne Vaar er skudt paa indre Aalvigens Mark, og af Fogden blev mærket med at afskiære den venstre frem Fod.

1: Publiceret Hactor Siursen Wangdals Obl: til Siur Larsen Schutleberg, stor 42 rd:, dat: 18de Maj 1773. udslæt efter Qv: af 19de Maj 1780.
2: Michel Olsen Froestads Obl: til Trond Isachsen yttre Aalvigen, stor 70 rd:, dat: 27de Maj 1766. udslættet efter Qvittering af 20de Maj 1780.

Fogden maatte, i Anleedning af det Høy lovlige Rente Kammers Skrivelse af 27 November, hannem ved Stiftets Høye Pro Memoria af 15 Decbr:, begge a: p:, forestille at den ham der ved paalagde undersøgning om dem som havde faaet af det giennem Stiftet i Aarene 1772 og 1773 udCrediterede Kongl: undsetnings Havre, følgelig de ham tilsendte trakte Sedler ikke fandtes Navn givne blandt de, hvorom undersøgnings Forretningen holden Sommer Tingene 1778 i Høy Velbaarne Hr: Stiftsbefalingsmand Schouboes nærværelse omnævner, var hannem gandske umuelig ved Sommer Tingene at forskaffe, saasom lidet Folk paa Tinget indfandt sig, der kan give ham den befalede Oplysning, og hvorfore han bad at Retten behagentlig ville annotere denne Omstændighed til hans Sikerhed.

Publ: Een Kongl: ordre angaaende Geistlighedens Landskyld og Tiende. dateret 22 Martii 1780. Som befaler at Amtmanden efter Forlangende beordrer execution.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1780, den 22de Maj, begyndtes det **almindelige Som/m/er Ting med Gravens Skibreedes Almue paa Tingstædet Eide Grund**; ved Retten tilstæde hr: Fogden Korens Fuldmægtig Mr: Kars og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Siur Larsen mit Fylchedalen. Jon Christophersen Ystaas. Jens Fylchedal for sin Søn Elling Jensen. Poul Ørjandsen Torblaae. Amund Larsen Ose. Lars Larsen Osse. Knud Halstensen Twedt. Tosten Hansen Herrei. tilligemed Lensmand[en] Niels Rønnestrand og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger som foran findes anført.

Dagen derefter, d: 23de Maji, continuerede Som/m/er Tinget, og tilstæde det i Gaar anførte Laugrett.

Sergeant Jens Top har ved mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Wambem for skyldig værende 25 rdr: 2 mrk: efter Beviis, derom at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Vil fornem/m/e om den instævnte møder. Beviiset af 23 Octobr: 1776 læst, saa lydende:

Lars Wambem mødte ikke efter Paaraab.
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede Varselens lovlige Forkyndelse.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Lars Larsen Wambem gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Tveite med fleere fremlagde Rettens Kiendelse mod Thore og

1780: 192b

Halsteen Høel ang: en Contract. Kiendelsen læst, saa lydende:
Halsteen mødte paa egne og Thore Høls Vegne, og vedtog lovlig Varsel. Dernæst ingav Inlæg af 18 Maji d: A:, og til Actens Følge fremlagde Skiøder af 10 Octbr: 1761 og 22 Maji 1772, et efter andet saa lydende. derefter inlod Sagen til Rettens Kiendelse eller Dom.
Citanten ligeledes paastod Dom til Contractens Opfyldelse, og Omkostninger skadesløs i mindste 2 rdr:
Og saaledes inlod begge Parter Sagen.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1ste Julii førstkom/m/ende til Revision, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Jon Biørche af Woss ingav Laugdag af 22 Octobr: 1779 mod Joseph Eide for Giæld, og ville fornem/m/e om Paagieldende møder med Tilsvar. Laugdagen saa meldende.
Berge Traae mødte for sin Stifsaøn, den instævnte, og sagde, at han ej vidste hvorudi det paastævnte Krav egentlig bestaaer, derfor paastod, at Citanten maatte fremlægge Regning, som høyst fornøden til Eftersyn, da den instævnte derefter ey ville nægte at betale hvad han vidste at være skyldig.
Poul Nesheim for Citanten, sin Svoger, lovede til næste Ting at fremlegge den paastaaede Regning.
I saadan Anledning Sagen beroer til næste Ting.

Thormo og Knud Bagne fremlagde Rettens seeneste Kiendelse mod Ole Westrem betreffende Bagne Saug, af 1 Decbr: 1779, saa lydende.
følgel: den oplæste Kiendelse mødte Ole Westrem paa egne og sin Søns Vegne, og Lænsmand Niels Rønnestrand for sin Frænde Tollef Bagne, og vedtog lovlig Varsel.
Lænsmanden fremlagde til Actens Følge en Mærkeskiæls Forretning af 27 Juni 1774, saa vidt denne Sag vedkommer her indragen, saa meldende: dernæst Inlæg af 16 Maji d: A:, som følger:
Ole Westrem sagde, at han mindelig, og vidnesfast, og efter Vurdering {.....} har tilbudet at kiøbe Over bygningen paa Saugen, men alt forgiæves, ey heller \de/ ville svare Grunde Leje, saa var han nødsaget, at betiene sig paa sin Søns Vegne af det bøxlede Brug, derfor formeente at blive friefunden for Contraparternes Tiltale i denne Sag, og sine Omkostninger erstattet.
Tormo Bagne benægtede aldeles at Grunde Leye var svaret, og at de ey ville sælge deres Eyendom, men paastod at nyde deres Rett i og til Bruget, og Erstatning for det tiltagne Brug af den instævnte.
Ole Westrem til nærmere Oplysning fremlagde et Protocol Udtog af 21 Octobr: 1774, alt til Eftersyn og til Actens Følge, saa vidt denne Sag kan være vedkommende; og endeligen, Bøxel Seddel af 23 Maji 1772, saa lydende, NB: tilforn inført.

1780: 193

Begge Parter sluttede Sagen til Doms, og Tormo Bagne paastod at Saug bruget maatte ham tilkiendes i saa lang Tid som Ole Westrem nu eene har brugt den.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 1ste Juli førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde avsagt.

Ole Haaeim har ved mundtlig Varsel til dette Som/m/er Ting inkaldet Torbiørn øvre Leqve for skyldig værende 9 rdr: formedelst et Heste Kiøb, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare. Ville fornem/m/e om den instævnte møder.

Den instævnte infandt sig, tilstod Varsel og Kravets Rigtighed, men paastod at have Contra Regning, og for at fremlegge samme var nødsaget at begiære Sagens Anstand til næste Ting.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Torbiørn øvre Leqve fremlegger den paaberaabte Contra Regning, eller Dom modtager. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Torchild Lindebrekke har ved mundtlig Varsel inkaldet Niels Espeland for 2 Tønder Korn á 13 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab.

Varselen afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Niels Johannesen Espeland gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Halsteen \Tvedt/ paaraabte den forrige Sag mod Magnus Rondestvedt, og ville fornemme om han nu møder med Tilsvar.

Ole Olsen Hielmevold mødte for den instævnte som hans Broder, og foregav, at han endnu ikke havde faaet de fornødne Vidner, som fraværende, instævnte til dette Ting, var derfor nødsaget at udbede Sagen udsatt til næste høste Ting for at udfærdige Contra Stævning, og tilkalde Vidner Peder og Tosten Syndestvedt og Rondestvedt, anmodede derhos ikke at blive med Retten overiilet.

Halsteen Tvedt paastod lovmedholdig Dom i Hoved Sag, og Omkostninger skadesløs erstattet.

Eragtet.

Sagen beroer paa Anmodning til næste Ting, da Magnus Rondestvedt producerer den paaberaabte Contra Stævning, eller Dom da motager.

Lars Haalve har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Elling Haaversen Haalve at høre Vidner Mads Larsen og Lars Madsen Welche, betreffende hans tiltagne Steen eller Helle-brud udi deres

1780: 193b

fælles Ejendoms Mark, og endelig modtage Dom til Erstatning, for saavidt Citantens Eyendom kan tilkomme, samt at betale denne Processes Bekostning skadesløs.

Den instævnte infandt sig ikke efter Paaraab.

Varselen blev lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

De benævnte Vidner fremstode, og først
Lars Madsen Welche, aflagde Eed og vidnede: i afvigte Vinter var dette med det andet benævnte Vidne udsendt at besigtige og taxere de paastævnte Steen heller, som de ansaae af Værdie i alt 6 rdr:, og derpaa tilspurgte den instævnte om han vilde erstatte Citanten den ham tilkommende halve Deel af Steenen, men at Elling svarede: at Lars Haalve kunde tage eller brække ligesaa mange Steen [heller]? igien i fælles Mark. Vidnet afskediget.
Mads Larsen Welche aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket han paa een og samme Tid og Ærende var tilstæde; med Tillæg, at Lars tilbød Betaling for Arbeyde og Førsel, men at Elling da nægtede at modtage samme.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Elling Haaversen Haalve gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Jørgen Mossing af Bergen har ved mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Lars Jacobsen Sæd for skyldig værende 21 rdr: 2 mrk: 6 s: Handels Regning, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling med Renter fra Stævnemaalets Dato, og Processens Bekostning at erstatte.
Den instævnte svarede ikke, ey heller nogen paa hans Vegne efter lovlig Udraab.
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Lars Jacobsen Sæd for meere end 14 Dage siden i eget Paahør var stævnt i denne Sag.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Da Lars Jacobsen Sæd ikke efter dette Stævnemaal infinder sig for Retten; saa gives hannem Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger denne Laugdagelse lovlig forkyndt.

Niels Jørdre i Rette ædskede den forrige Sag imod Lars Wambem for skyldig værende 14 rdr: 1 mrk: 8 s:, og paastod Dom til Betaling og Omkostninger, da Lars Wambem ey har opfyldt sit Løfte med mindelig Betaling paa sidste høste Ting.
Ingen mødte for Lars Wambeim; thi blev

Afsagt Dom!

Den instævnte Lars Larsen Wambem har tilstaaet Kravets

Rigtighed, men ikke opfyldt sit Løfte med mindelig Betaling: thi Kiendes hermed for Rett: Lars Larsen Wambem bør til Citanten Niels Jørdre betale de paastævnte 14 rdr: 1 mrk: 8 s:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, alt under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Christian Kollenæs i Rette ædskede Giælds Sagen mod Torbiørn Storøen, og paastod Dom til Betaling, og Omkostninger skadesløs.
Den paagieldende mødte ikke efter Paaraab, ey heller nogen paa hans Vegne; derfor

Avsagt Dom!

Ligesom Torbiørn Storøen har tilstaaet Kravet rigtig at være, saa har \han/ ikke til dette Ting infundet sig med videre Tilsvar, ey heller efter Løfte fremkom/m/et med det paaberaabte; thi Kiendes for Rett: Torbiørn Storøen bør til Citanten Christian Kollenæs betale de paastævnte 12 rdr:, og udi Processens Omkostning 2 rdr:, 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Læst Ole Tostensen Westrems Skiøde til Olmoe Nielsen Garethun paa Bagne Saugs Overbygning med videre. dat: 23 Maji 1780.

Niels Rønnestrand for Jon Scheje i Rette ædskede den forrige Sag mod Siur Poulsen Spaaneim, og nu, som før paastod Dom.

Siur Poulsen Spaaneim sagde, at han ey havde udfærdiget Contra Stævning, men paa det, at Sagen ey længere skulle opholdes, saa var han ligeledes Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til d: 1 Julii førstkommende, da Dom eller Kiendelse skal blive afsagt.

Aslach Ourdal og Thore Aasem i Rette ædskede Sagen imod Aslach Scheje for Giæld 13 rdr:, og ville fornem/m/e med hvad Tilsvar han nu fremkom/m/er.

Aslach Scheje bad endnu om Anstand for at instævne vedkom/m/ende, hvortil han hidtil var bleven forhindret; og begiærede Protocol Udtog af det i denne Sag passerede. Paa Thore Aaseims Spørgsmaal sagde Aslach Scheje, at han har oppebaaret nogle af de paastævnte Penge, men agtede, som før meldt, at beviise at det ey tilkom/m/er ham at betale de paastævnte Penge.

Eragtet.

End eengang billiges Sagens Anstand til næste Ting, da Aslach Scheje befordrer Endskab i Sagen, eller Dom modtager. Imidlertid skal det forlangte Protocol Udtog vorde beskreven meddeelt.

1780: 194b

Niels Westrem i Rette ædskede den forrige Sag mod sin Stiffader Ole Westrem, og nu, som før paastod Dom.

Ole Westrem var ved Retten tilstæde og begiærede Udtog af Protocollen om det passerede, og Udsættelse til næste Ting, da han agtede at fremlegge Contra Regning, hvis ikke Sagen imidlertid kunne blive forliigt.

Niels Westrem ligeledes udbad Sagen udsatt til næste Ting, og Udtog af det passerede.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da de forlangte Protocol Udtog skal imidlertid blive Parterne beskreven meddeelt.

Ole Hielmevold har ved mundtlig Contra Stævning til dette Ting inkaldet Aamund Larsen Ose og Torkild Ourdal at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner Christie Amundsd: og Lisbeth Amundsd: Ose betreffende det paastævnte Hiemmegifte, derefter at lide Dom, og Processens Omkostning at svare.

Aamund Ose var ved Retten tilstæde, men Torkild Ourdal og de benævnte Vidner mødte ikke.

Varselen for Vidnerne blev afhiemlet af Aslach Endresen og Aslach Erichsen Scheje; og for den udeblevne Torkild Ourdal af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Contra Citanten bad om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Torkild Ourdal gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Christie og Lisbeth Aamundsd: Ose forelægges under Faldsmaal til bemeldte Tid at møde. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til Udslættelse Ole Ellevsen Schaars Obligation til Hr: Lieutnant Johan Koren Dahl, stor 400 rdr:, dat: 23de Oct: 1777. Qvitteret 22de Oct: 1779.
2: Ole Ellevsen Schaars Skiøde til Peder Aadsen Giernes paa ½ Løb Smør i Gaarden Schaar i Gravens Sogn for 499 rdr: dat: 21de Oct: 1779.
3: Peder Aadsen Schaars Vilkaars Contract med Eilef Pedersen og Randvei Pedersdattr: dat: 22de Oct: 1779.
4: Peder Aadsen Giernes Obl: til Hr: Lieutnant Johan Koren Dahl paa 296 rdr:, med 1te Prioritets Rett i Gaarden Schaar i Gravens Sogn, og 4 ProC:to. Dat: 22de Oct: 1779.
5: Anviist til Udslettelse Aslach Olsen Sæbøes Obl: til Joen Knudsen Møch[l]ethun, stor 150 rdr:, Dat: 24de Oct: 1775. Qvitteret 23de Maj 1780.
6: Do: Ole Larsen Warbergs Obl: til Aslach Endresen Qvamen paa 200 rdr:, datt: 22de Maj 1772. Qvitt: 23de Maj 1780.
7: Tosten Magnussen Rondestvets Contract med sin Søn Peder Tostensen Angaaende Gaarden Rondestvedt. Datr: 23de Maj 1780.
8: Ditos Skiøde til Peder Tostensen Rondestvedt paa ½ Løb 3 ¼ Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed, samt overbøxel til 14 mrkr: Smør Ullvigs Præsteboel tilhørende, i Gaarden Rondestvedt, for Sum/m/a 125 rdr: datr: 23de Maj 1780.
9: Lars Tostensen Sæds Skiøde til Tosten Andersen ibid: paa 13 ½ mrk: Smør med Bøxel og Herlighed i Gaarden Sæd for Sum/m/a 120 rdr: Datr: 8de Jan: 1780.
10: Lars Tostensen Sæds Contract med Tosten Andersen ibid:, Gaarden Sæd betræffende. Datr: 8de Jan: 1780.
11: Ole Larsen Warbergs Obl: til Ole Jonsen Lofthuus, stoer 200 rd:, med 1te Prioritets Rett i Gaarden Warberg, med 3 ProC:to. Datr: 23de Maj 1780.
12: Fredlysning, betreffende Biøreigsdahlens Beite. Datr: 31te Maj 1768.

1780: 195

13: Joen Møchlethuns Skiøde til \Magnus/ Joens: Møchletun paa ½ Løb 9 mrk: Smør med Bøxel og Herlighed i Gaarden Møchlethun for Summa 98 rdr: Dattr: 22de Maj 1780.

Anno 1780, den 24de Maji, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue, i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Rasmus Lindgaard af Bergen lod anmelde, at han ved mundtlig Varsel til dette Ting har instævnet Torfind Torfindsen Bue for skyldig værende 6 rdr: 4 mrk: efter Handels Regning, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Vil fornemme om den instævnte møder.
Efter lovlig Paaraab svarede ingen.
Varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Da Torfind Torfindsen Bue nu ey møder med Tilsvar; saa gives hannem Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Allert Harje (Horje) af Bergen i Rette ædskede Sagen mod Siur Olsen Spaanem, og stillede den i Beroe til næstholdende Ting.

Lænsmand Niels Rønnestrand i Rette ædskede Sagen anlagt af Jon Scheje imod Siur Olsen Spaaneim, og stillede den i Beroe til næste Ting.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne ved mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Torbiørn Johannesen Legreid for utilladelig Øll og Brændevins-Salg ved Kirken, til stor Forargelse og Uorden, derom at høre Vidner Ole Endresen Legreid, Tosten Andersen ibid:, og \Helje/ Ellefsen ibid:, derefter at lide Dom til Undgieldelse efter nærmere Irettesættelse, og denne Processes Bekostning at erstatte.

Hverken den Paagieldende eller Vidnerne mødte efter Paaraab.

Kaldsmændene {af} Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Varselen var lovlig forkyndt for de benævnte for meere end 14 Dage siden, paa deres egne Boepæle.

herr Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Torbiørn Johannesen Legreid gives Laugdag til næstholdende Ting med Gravens Skibrede, og Vidnerne Ole Endresen, Tosten Andersen og Helje Ellefsen til samme Tid forelegges under Faldsmaal at møde.

Herr Fogden, i Anledning af sin seeneste Rettes Dag giorde Tilførsel

1780: 195b

betreffende den Oplysning han ved Vidner søgte at faae, om den Maade paa hvilken her: Capt: Hierman afgik, havde nu til Tinget inkaldet de 2de Vidner Niels Siursen Bremnæs og Torbiørn Poulsen Hougen, som han bad Retten vilde tage under Examen, hvorefter han meente at faae Forhøret sluttet.

Niels Bremnæs mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel. Det andet Vidne lod anmelde sit Svagheds Forfald.

Niels Siursen fremstod og aflagde Eed efter Loven; forklarede: at han med det andet Vidne var anmodet af Frue Hierman at søge efter Capitainen, hendes Mand, som var borte; at de søgte efter ham i 2de Dage, men fandt ham ikke. Vidnet havde ellers intet til Oplysning i denne Begivenhed at forklare, da han kom i Hiermans \Huus/ efterat han var bortreyst.

Vidnet Torbiørn Hougen lod i sin Svagheds Forfald fremlegge sit Vidnesbyrd af 22de Maji d: A:, saa lydende.

Fogden, som efter all anvendt Flid og efter adskillige Vidners Inkaldelse ikke saae, at det Bøygde Rygte, som gik om Capt: Hiermans Døds maade, kunde beviises, begiærede dette Forhør sluttet, for at insinuere det høye Amt.

Herr Fogden tilkiendegav, at han til nogenledes at forekomme den Uskik, som her udi Præstegiældet begynder at tage Overhaand ved det, at en deel unge Bønder karle gaar hen uden at tage sig faste Tieneste, ja og til deels driver Forprangs Handel, hvorved de Skattydende Jordemænd bliver satt i Forlegenhed for Tienere, og den taalelige handel, som i Bygden kunde falde, og, som efter Fogdens Formeening tilkom Kræm/m/ere og de Skattydende, trækker disse Løsgiængere af med; derfore var det Fogden havde ladet inkalde følgende Personer; neml: Af Gravens Sogn: Johannes Iversen Hamre, Ole Salmsen!! Haalve, og Torgrim Olsen Dahle; af Uldvigs Sogn: Siovadt Haldanger, Torjer Nielsen Berge, Hans Nielsen Tvedt, Poul Guttormsen Hielmevold, og Siur Ellingsen Lione; af Eidfiords Sogn: {Knud Østensen Tvedt,} Magnus Olsen Sæbbe, Lasse Sæbbe, item Siur og Jacob Larssønner Sæd, disse sidste i Særdeleshed tillige for ulovlig Handel med Øll og Brændeviin. alle at lide Dom efter Sagens befindende

1780: 196

Omstændigheder, at betale Bøder og Omkostninger efter nærmere Paastand, og at tage sig fast Tieneste efter Forord: 9de Aug: 1754. begiærede de vedkommende paaraabte.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Johannes Iversen Hamre, Ole Salmsen Haalve, og Torgrim Olsen Dahle, Siovadt Haldanger, Torjer Nielsen Berge, Hans Nielsen Tvedt, Poul Guttormsen Hielmevold, og Siur Ellingsen Lione; Magnus Olsen Sæbbe, Lasse Sæbbe, item Siur og Jacob Larssønner Sæd, gives hermed Laugdag til næstholdende Ting med Gravens Skibrede at møde med Tilsvar. Actor besørger lovlig Varsel.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Som/m/er Ting ladet instævne Siur Poulsen med Søn Poul Siursen, een for begge at modtage Fornyelses Dom til Betaling udi forrige Gields Sag, efterdi de ey har villet mindelig infrie deres imidlertid passerede Revers; begiærede vedkommende paaraabt, og reserverede nærmere Paastand i henseende Capital og Omkostninger, fremlagde dernæst den passerede Doms Afsigt til Actens Følge, saa lydende:
De instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi fremstode Kaldsmænde[ne] Gudmund Rønnestrand og Berge Traae, som aflagde Eed at Varselen lovlig var forkyndet for meere end 14 Dage siden.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

De nu ey mødende Siur Poulsen og Søn Poul Siursen Spaaneim gives Laugdag til næste høste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel ladet inkalde Johannes Frøste for Gield 7 rdr: 8 s: efter Regning, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare; fremlagde Regning af 19 Maji 1780, saa lydende: og ville fornemme om den instævnte møder med Tilsvar, eller nogen paa hans Vegne.
Ingen svarede efter Paaraab.
Da Stævne Vidnerne nu ey vare tilstæde, saa begiærede Citanten at \Sagen/ maatte stilles i Beroe til næste Ting.

1780: 196b

Til Publication fremleveret følgende:
1: Anviist til udslættelse Aschild Samsonsen Qvales Obl: til Ole Greibsen Ødwen, stor 72 rd:, dat: 3de Juni 1763. efter Qvitering af 22de Maj 1780.
2: Ditto til udslættelse Lars Brynildsen Saaqvitnes Obl: til Ole Ystaas og Lars Kløwe, stor 150 rd:, dat: 22de October 1770. Qviteret 26de {Maj} \Octob: 1779/.
3: Jørgen Olsen Kierlands Obl: til Ole Iwersen Nessem, stor 60 rd:, pantsat 18 Mrk: S:r, 1 hud med bøxel i Kierland. dat: 23de Maj 1780. læst. 4 ProC:to.
4: Aslach Samsonsen Qvales Obl: til Tobias Larsen Bue, stor 80 rd:, ProC:to 4re, pantsat 1 pd: 4 ½ mrk: S:r, ½ hd: i G:den Qvale. dat: 24de Maj 1780.
5: Christopher Hieltneses Skiøde til Torfind Olsen Sæd paa 1 Mrk: S:r i Pladsen Aasen i Eifiord for 19 rd: 4 mrk: dat: 23de Martii 1780.
6: Torfin Olsens Sæds Skiøde til Ole Torfinds: paa 1 ½ Mrk: S:r i Aasen i Eifiord for 25 rd: 4 mrk: dat: 24de Martii 1780.

7: Hans Aslachsen Windals Obl: til Niels Nielsen Fylchedal, stor 49 rd:, 4 ProC:to, pantsat ½ Løb S:r, ½ hd: med bøxel i G:den Windal. d: 23de Maj 1780. 3de Priorite.
8: Ole Ystaas med fl: Skiøde til Lars Brynildsen Saaqwitne paa 2 pd: 11 1/25 Mrk: S:r i Saaqwitne for 320 rd:, alt med bøxel. dat: 24de Martii 1780.
9: Lars Brynildsens Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 298 rd:, mod 4re ProC:to, pantsætter 2 pd: 11 1/25 mrk: S:r med bøxel i Saaqwitne. dat: 24de Maj 1780.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1780, den 25de Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Kintserwigs og Røldals Skibreeder paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Fogden Korens Fuldmægtig Mr: Kars med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Halgrim Torbiørnsen Mæland, Peder Amundsen Urem, Arne Johannesen Jordal, Peder Jørgensen Espe, Samson Larsen Freswig, Amund Danieldsen Buer, Iwer Olsen Røset, Friderich Pedersen Jaastad, tilstæde Lensmændene Jon Hougse, Niels Hamre, og anden tingsøgende Almue.

Allerunderdanigst og underdanigst Publ: de Kongl: Anordninger og høye Øfrigheds Ordre som for Jondal er anført. samt for Østensøe Skibr:

Hvorda! Lensmand Niels Hamre i Rette ædskede den forrige Sag anlagt af Hans Olsen Tind mod Niels Øverland for Gield. og fremlagde {lagde} Laugdag saal:
den instævnte mødte ej, men for ham mødte Orm Halwersen Øwerland og begiærede Sagen udsat til høste Tinget for at føre Contra Vidner om Aftale som skal være imellem Parterne.
Lensmand[en] havde intet derimod, men bad Retten i sin tid vilde betænke den lange vej og tids spilde som Citanten havde havdt.
Den forlangte Anstand billiges.

Do: for Aslach Medhuus i Rette ædskede Sagen mod Tore Hagen og Ole Tweito for fortilig Bedning i fællets Mark, fremlagde Laugdag saal: men da ingen af stevnevidnerne nu møder formedelst lovlig Forfald, begiærede han Laugdagen fornyet til høste Tinget.
Eragtet.
Den forrige Laugdag igientages, og saaledes gives Tore Hagen og Ole Tweite Laugd: til næste Ting at møde med Tilsvar. Citanten besørger lovlig Varsel for de udeblevne.

1780: 197

Lensmand Niels Hamre i Rette ædskede den forrige Sag mod Knud Monsen Berje for Gield, og fremlagde Laugdag, saal:
Mons Olsen Tangen mødte for Retten og vedtog lovlig varsel paa sin søn Knud Monsens vegne, og begiærede Sagen udsat til i Morgen. Som bevilges.

Anno 1780, d: 26de Maj, continuerede Som/m/er Tinget med Kintserwigs og Røldals Skibreeder, og Retten beklæd med foran tilførte Laugrett.

Hvorda! Lensmand Niels Hamre for Lars Nielsen Haugen i Rette ædskede de[n] forrige Sag mod Swend Berge for Gield, og vilde fornem/m/e om han nu møder.

Mons Olsen Tangen mødte for den inkalte og vedtog varsel samt kravet, men forlangede endnu Sagen udsat til næste Ting, da Swend Berge ej selv kan møde.

Lensmanden paastod Dom, og protesterede mod udsættelse, allerhelst da den instævnte Swend Berge for Retten haver vedtaget og lovet at betale Pengene til dette Ting, som ej er skeed;

Mons Tangen vedblev sit forrige.

Lensmand[en] paastaar Dom til Kravets betaling, og udj Processens Omkostning efter Dommerens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til Rewision til den 29de Juni førstkommende.

Siur Mochestad mødte for Tore Bache af Røldal og i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Olsen Hagen for Gield. Anmeldte dernest at have i Continuation af forrige Stævnemaal indkaldet Ole Hagen til at \høre/ Vidner om Kravet. Vidnerne, som ere godvillig mødende, ere Lars Nelsen Horre og Niels Hamre. vilde fornem/m/e om Ole Hagen møder.

Orm Halwersen Øwerland mødte paa den instævntes vegne og vedtog Varsel, sagde at handlingen er skeed [for] 25 Aar [siden], og Pengene [for] længe [siden] betalt.

Siur Mochestad begiærede Vidnerne fremkalte og afhørte. hvorefter fremstod

1ste Vidne, Lars Horre, som, efter at være formanet til Sandheds udsigende, aflagde Eed og vidnede: for 6 á 7 Aar siden ongefær var Vidnet med Wetle Horre hos Ole Hagen og tilspurte ham om han vilde betale de paastævnte Penge, hvortil han svarede, at de var betalt til en ustævnt mand, men lovede dog at han skulde betale dem til Wetle Horre som havde udj Com/m/ission at modtage dem, og siden tage sine Penge igien som han havde betalt til den ustævnte; lovede tillige at betale noget efter hans lejlighed af gangen, da han ej kunde betale alt paa en Tiid. Vidnet kan ej erindre Sum/m/en, men troer det var 8 rd:, har hørt siden at sam/m/e skulde være 8 rd: Veed ej at der var given den ustævnte mand nogen Fuldmagt til at modtage bemelte Penge. Vidnet demiteret.

2det Vidne, Niels Hamre, som aflagde Eed efter Loven og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, med hvilken han var paa sam/m/e Tid, og sagde tillige at handelen er skeed for ongefær 25 Aar siden. Vidnet er demiteret.

Siur Mochestad Paastod Dom til Kravets betaling, og Processens Omkostning med Tids Spilde samt for sine lange Rejser.

Orm Øveland anmelte at Ole Hagen skal have hos Citanten endeel Penge efter Skiftebrev, hvorpaa han vil skaffe Vidner til høste Tinget, begiærede derfor Sagen til den Tid udsat.

Citanten har intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

1780: 197b

Amund Larsen Osse anmeldte at han med mundtlig Varsel havde til dette Ting contra Stævnet Knud Toresen Diønne udj forrige Sag angaaende at contra Citanten skal have ført Syge hæster i Bøygden, og til Vedermæle indkaldet de forrige afhørte Vidner, Jon, Amund og Ingebrigt Diønne, samt indkaldet hoved Citanten at høre Stævnte og ustævnte Vidner, derefter høre Dom efter Sagens beskaffenhed, og erstatte Processens Omkostning. De under Lovens Faldsmaal indstævnte Vidner ere Ole Amundsen, Christopher Olsen og Siur Ols: Diønne. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

efter lovlig udraab indfandt sig ingen, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmanden Jon Hougse og Swend Grimen.

Contra Citanten fremstillede godvillig mødende Vidne
Ole Endresen Lillethun, som, efter at være formanet til Sandhed aflagde Eed og vidnede: Vidnet var for 1 Aar forgangen høst med {Vidnet} contra Cit: paa Rejse baade til og fra Kongsberg, og ved aldeeles intet at nogen af hans hester var befængt med Sygdom, denne Rejse skeede sam/m/e Tid som Sygdommen skulde være inbragt paa Diønne. Der var ingen Sygdom som Vidnet veed blant nogen af de hæster som da vare i følge fra Kongsberg. Vidnet demiteret.
Contra Citanten begiærede Sagen udsat til hoved Citanten kom/m/er, som han venter i Eftermiddag.

Lensmand Niels Hamre i Rette ædskede nu den i gaar udsatte Sag mod Knud Monsen Berje og vilde ervarte hvad han havde at svare i Sagen.
Mons Tangen begiærede udsættelse for at producere det paaberaabte Tings Vidne, da samme endnu ej har været at bekom/m/e.
Lensmand[en] paastod Dom til betaling i det mindste paa de 3 rd: 3 mrk: som er tilstaaet, og tillige om muligt paa det andet Krav, da den instævnte kun vil udhale Sagen, samt Processens Omkostning skadesløs.
Mons Tangen vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til Rewision til den 29de Juni førstkom/m/ende.

Østen Østensen Mæland i Rette ædskede den forrige Sag mod Tosten Jærandsen Mæland, og ville fornemme med hvad Tilsvar han nu infinder sig.
Siur Maagestad mødte for sin Broder, den instævnte, og anmeldte at have tilbudet Citanten, ligesaa han endnu her for Retten tilbød, mindelig Forliig.
Parterne fremstode nu for Retten og declarerede at være imellem sig forligte, saavel i henseende Skaden som Omkostningen.
Fogden, som var oplyst om at denne Sag rejste sig af et Slagsmaal, og tillige, saavidt han kan erindre, troede, at Slagsmaalet med Vidner er beviist, kunde vel ikke egentlig være derimod, at Parterne vare blevne Venner og imellem sig forligte; men maatte dog udbede sig Rettens Kiendelse paa den Deel Bøder, hans Majestet efter Sagens Beskaffenhed tilkom/m/er.
Derefter blev

Afsagt Dom!

Vel er Parterne udi denne beviiste Slagsmaals Sag, efter deres Protocollen tilførte Declaration, imellem sig forliigte; men følgel: Fogdens Paastand tilkiendes og Dømmes herved, at Tosten Jærandsen Mæland bør til hans Majestets Cassa betale Slagsmaals Bøder 6 rdr:, følgel: Lovens 6 B: 7 C: 8 Art:, alt under Executions Tvang.

1780: 198

Knud Bustetun paaædskede Sagen imod Ingebor Jøssendal og Amund Lønning, og ville fornem/m/e om de nu opfylder deres Løfte med at slutte Sagen.
Amund Lønning lod anmelde sit Forfald at møde paa dette Ting, derhos udbedende Anstand til næste Ting, da han lovede at befordre Sagens Fremme.
Knud Bustetun paastod lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Paa det Amund Lønning ey skal beklage sig med Retten overiilet; saa bevilges Anstand til næste Ting, da han haver at fremføre det fornøden agtende, eller Dom da modtager. Citanten derfore besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Elen Maria Dueberg for Retten fremstillede sig, og udbad at Lænsmand, Laugrett og tilstæde værende Almue maatte tilspørges, om det ikke er dem bekiendt, at hendes afdøde Mand Johannes Olsen Aga var priviligeret Kræmmer i Odde, og boede der, indtil han solgte Kræm/m/eriet til sin Sviger Søn Knud Bustetun og flyttede bort til Ryefylke i Christiansands Stift Aar 1768, og om det ikke ligeledes er dem bekiendt, at deres ældste Søn Lars Johannesen er fød her i Præstegiældet 1754, altsaa 14 Aar gl: da han med Forældrene reyste herfra; item den anden Søn Johannes Johannesen, fød ligeledes paa Bustetun i Odde Sogn Aar 1757, altsaa 11 Aar da han fulgte sine Forældre fra Districtet? Lænsmand, Laugrett og tilstædeværende Almue svarede, at det er dem aldeles bekiendt at Johannes Aga var Kræm/m/er i Odde Sogn og Kintzervigs Præstegiæld, og at de bemeldte Sønner fulgte deres Forældre da de 1768 drog herfra, veed ey heller rettere, end at de ere fødde i de omspurgte Aar, men at saadant til meere Vished vil ankomme paa Sogne præstens Attest af Ministerial Bogen.
Enken Elen Marie Dueberg bad forestaaende, som et {lovlig Tingsvidne} \Protocol Udtog/ beskreven meddeelt. Som Retten accorderede.

Ole Haagensen, Siur og Peder Espe haver med mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Haldor Olsen Espe fordi han haver hugget eller ladet hugge, samt flække Bark og Næver i Citanternes tilhørende Skover, derom at høre Vidner Knud Ingebretsen Schielvig, Svend Ellendsen Schieldaas og Ole Haldorsen Espe, Siur Olsen ibid:, derefter at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Bekostning at svare.
Af de instævnte mødte allene Vidnerne Knud Schieldvig og Svend Schieldaas.
Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at de nu udeblevne ere tilkaldte [i] denne Sag for meere end 14 Dage siden.
1: Vidne, Knud Schieldvig, aflagde Eed efter Loven og vidnede, at Vidnet var udsendt af Citanterne for at besigtige Næver Flekningen, som var skeed, og Bark taget i saa kaldet Moshammer Teigen i Citanternes Ejendom, omtrent

1780: 198b

4 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:, derhos sagde at Træerne vare ved saadan Flekning aldeles bedervede, men vidste ikke at taxere saadan skade, men, at samme er større end Næverens Værdie. Vidnet har ikke seet, men hørt, at Haldor Espe skal have ladet forøve den hugst og Næver Flekning ved egne Tienere; videre, at denne Besigtelse og taxation passerede for 3 Uger siden.
Svend Schieldaas aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne, da de paa een og samme Tid og Forretning vare tilstæde. Vidnerne demitteret.
Citanterne bad om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Haldor Olsen Espen gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Ole Haldorsen og Siur Olsen Espen til samme Tid under Faldsmaal forelegges at møde. og Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Kiøbmand Joachim Hønemøer lod fremlegge Laugdag imod Matthias Guttormsen Jordal, saa lydende:
Efter lovlig Paaraab mødte ingen i denne Sag med Tilsvar.
Kaldsmændene Amund Bue og Arne Jordal afhiemlede at Laugdagen lovlig var forkyndet, samt at den Paagieldende ey benægtede Kravet.
Citanten paastod Dom til Betaling med Renter til Dato, og Processens Omkostning at svare skadesløs.

Eragtet.
Sagen optages til d: 29de Juni førstkommende.

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet instævne Gunder Aslachsen Jelle og Kone \Torbiør/ Haldorsd: for fortilig Sammenleye, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse, og Omkostning at svare.
De instævnte bleve paaraabte, men mødte ikke.
Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Fogden erindrede om Laugdag.
Eragtet.
De nu ey mødende Gunder Aslachsen Jelle og Torbiør Halvorsdatter gives Laugdag til næste Ting for Kintzervigs Skibrede.

Lars Thomasen Alsager har ved Continuations Stævning inkaldet Lars Torjersen Alsager udi forrige Sag, at høre Vidner betreff: Hestens Befængelse med Sygdom, og at lide Dom i hoved Sag, med Omkostningers Erstatning. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Siur Iversen Alsager og Torjer Tostensen Alsager.
Den instævnte mødte, saavelsom Vidnet Siur Alsager, og vedtog lovlig Varsel.
Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.
Lars Torjersen havde intet at svare til denne Sag.
Vidnet Siur Alsager aflagde Eed og vidnede, at hans tilligemed Citantens Hester vare befængte med Qværk-Syge, og bleve besmittede af Indre Alsagers Bæster, iblant hvilke just den omstævnte var paa Foster. Den bemeldte Hest gik i Foster i Hestham/m/er Marken om

1780: 199

Som/m/eren forhen, men veed ikke, om den da var syg.
Citanten bad om Laugdag for det udeblevne Vidne.
Eragtet.
Det udeblevne Vidne Torjer Tostensen Alsager forelegges under Faldsmaal til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Brynild og Siur Hesthammer haver til dette Ting stævnet Lars Torjersen Alsager, at høre Vidnet Anna Iversd: Alsager og Baar Michelsen Rochne, betreffende den udi en anden Sag omstævnt Hest, som skulle være befænget med Qværk Syge, alt til et lovlig Tings Vidnes Erhvervelse.
Lars Torjersen mødte, og vedtog lovlig Varsel, saavelsom Vidnet Anna Iversd:, der aflagde Eed, at hun stiede eller rygtede den paastævnte Hest forgangen Vinter for et Aar siden fra Høsten indtil næste Foraar, og kunde Vidnet i den Tid ikke formærke nogen Svaghed paa hesten, uden at den i nogle Dager før Juul ikke ville æde, ej heller mærkede saadanne Tegn, som følger med Qværk-Syge. videre sagde Vidnet, at Lars Torjersens ung Øg blev syg om Vinteren ved Kyndelsmisse Tid, men Vidnet veed ikke om det var Qværk Sygen, eller saae de medfølgende Tegn, men syntes at have den saakaldte Ung Øge Sygen, som meest bestaar i Fødderne; at bemeldte Ung Øg blev frisk, og atter angreben om Foraaret stærkere, og derefter gansje frisk, da den kom paa Græss. Vidnet afskediget.
Fra Baar Roche (Rochne?/Røche?) blev fremlagt en Attest af 16 Maji 1780, saa lydende:
Citanterne begiærede Tings Vidnet sluttet, som Retten bevilgede.

Lænsmand Jon Hougse for S: T: herr Blyt anmeldte, at Jacob Jacobsen Sandved med skriftlig Stævning af 17 {Maji} \April/ 1780 var tilkaldet at lide Dom med videre efter Stævnemaalets Formeld, der blev [oplæst] og er saa lydende:
Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævningen lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Dernæst fremlagt Inlæg af 19 Maji og Regning af sam/m/e Dato 1780, saa lydende:
Lænsmanden paastod Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Jacob Jacobsen Sandven gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Fogden Koren fremlagde Laugdagen mod Løsgiængere, saa lydende:
Haljer Sexe mødte og sagde, at han dette Aar havde været uden Tieneste, har ogsaa haft nogen liden, men ubetydelig Handel, dog var han for eftertiden villig at antage Tieneste.
Henrich ibid: har været løs dette Aar; men er nu gift, og agter at kiøbe Gaard.

1780: 199b

Svend Matthiesen var gam/m/el Karl og halt, befatter sig ikke med Handel.
Fogden, efter saadan Beskaffenhed, for denne gang frafaldt Søgemaalet, med Reservation af alvorlig Tiltale i fald de instævnte skulle vorde overbeviiste nogen betydelig Handel eller Forprang; da denne Forseelses Straf skal staae dem lige aaben.

Herr Foged Koren har med mundtlig Kald til dette Ting ladet instævne Samson Johannesen, Daniel Eitrem, Niels Ellingsen Espe, {og Ole Thormosen Jelle} for Løsgiængerie og utilladelig Handel, derom at lide Dom til Bøders Udredelse, og Omkostninger at svare.
Ingen af de instævnte mødte; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Jon Hougse og Svend Grimen.
Fogden erindrede om Laugdag.

Eragtet.

De udeblevne Samson Johannesen, Daniel Eitrem og Niels Ellingsen Espen gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Actor besørger lovlig Varsel.

Jørgen Sandven anviiste en Lab af en voxen Biørn, som er skudt i Rensnæs Mark i Odde Sogn, i afvigte høst ved Michaelis Tid.

Publ: følgende Documenter:
1: Kiettel Baarsen med fleres Skiøde til Herbrand Baarsen paa 4 Mrk: S:r i G:den Grytøen i Røldal, med hans eget for 12 rd: dat: 26de Maj 1780.
2: Een Oberhofrettes Dom afsagt den 22de September 1779, angaaende Horre i Røldal.

Anno 1780, d: 27de Maj, continuerede Som/m/er Tinget med Kintzerwigs og Røldals Skibreede, og ved Retten tilstæde forestaaende Laugrette.

Hvorda! Jon Ellingsen Jaastad fremstillede sig for Retten og anmelte at han forgangen Som/m/er var Øster paa Norge, og rejste over en Broe udj <bet:>(?) den Almindelige Vej som handels mænd baade med horn Qvæg, kløver og hæster rejser, sam/m/e Broe heder Omdals Broe, og ligger udj Wegli Kirke Sogn udj Nommedalen, da han nu som en Boesat Jordemand her udj Skibreedet efter sædvane rejste til Kongsberg med Varer, og han paa tilbagerejsen hid maatte passere denne Broe, brast 2de Stokker i midten af Alderdom, og 2de

hæster, hvor af en var uden Kløv, og den anden med Kløv, flodt!! (faldt) igien/n/em Broen, og med Kløven blev borte, uden at faae reddet det mindste af sam/m/e, udj Kløven var ongefær 60 rd: i Penge, 1 Matte Tobak for 6 rd:, og for 3 rd:, eller 3 rd: 3 mrk:, udj andre klæde Vare han havde kiøbt paa Kongsberg, foruden adskilligt andet baade af hans gang klæder og andet der kunde ligge udj Kløven. for den ene hæst var givet 15 rd:, og den anden af værdie 12 rd:
For nu at oplyse dette paa vedkom/m/ende Stæder haver Stævnet, eller rettere, ombede[t] 2de Mænd, som sam/m/e tid dette passerede \var med/, vilde aflægge deres Vidnesbyrd om Tildragelsen. Vidnerne ere Peder Amundsen Ureim og Peder Erichsen Ureim. hvorefter fremstod

1780: 200

Vidnerne Peder Erichsen og Peder Amundsen Ureim, som, efter at være formanet til Sandhed, aflagde Eed og vidnede: at de paa bemelte Tid begge vare med Jon Jaastad og saa at de 2de hæster, ham tilhørende, faldt igiennem den ommeldte Broe, som var af alderdom brøstfældig, broen er Ongefær 5 Favner lang, mem k(..?) Stokker uden saa kaldet Forved(?), \ej/ [h]eller haand Rekker, den ene hæst havde Kløv paa, og den anden ingen, veed at Jon ongefær havde saa mange Penge som meldt i Kløven, og sam/m/e rejste med Kløven, men kan ej til visse vide om det er 1 rd: over eller under. tillige saa sam/m/e tid /: foruden Klæder og andet efter tilførselen :/ \at han/ mistet 1 Tægnebog, hvorudj var anført hans Krav, hvoraf nu mangt er forglemt. med hæstenes Værdie forholder sig som tilført. Vidnet Peder Erichsen kom paa den ene Ende af Broen {af} sam/m/e Tid hæsterne Rejsede igien/n/em, og havde nær maatte fuldt med i Elven. Jon havde efter dette ej flere Penge igien en!! (end) 18 s: i en Dug. Vidnerne demiteret.
Jon Jaastad forlangede dette Tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt. Som bevilges.

Lænsmand Jon Hougse for Berge Olsen Rejsetter i rette ædskede den forrige Sag mod Ol{l}e Swendsen Jøssendal for Gield, og i rette lagde Laugdagen, saal:
For den Laugdagede mødte ingen efter paaraab, thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Amund Buer og Arne Johannesen Jordal, som tillige sagde at ved Stævningen tilstod Ole Jøssendal Kravet, og endnu med de Ord, at han ej vilde nægte ham, neml: Citanten, Pengene.
Lensmanden paastod Dom, da den instævnte ej kan nægte Kravet, til betaling, og Processens Omkostning, men at stævne Vidner vil være den instævnte, som en fattig mand, alt for bekostelig.
Swend Jøsendal, Fader til den instævnte, mødte nu og fremstillede Østen Jordal, som lovede at betale det paastævnte med Omkostninger, intet undtagen, inden høsten eller paa høste Tinget Ham at modtage. begiærede derfor Sagen udsat til næste Ting, hvorimod Lensmand[en] intet havde at erindre, thi bliver Sagen udsat til næste Ting.

Torbiørn Nielsen Leqwe anmeldte, at han til dette Ting og Tid havde ved mundtlig Varsel indkaldet Halgrim Hansen Hougse for Gield 5 rd:, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning. vilde ervarte om den indstævnte møder.
Efter lovlig udraab indfandt sig ingen, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmand Jon Hougse og Swend Grimen.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Halgrim Hougse gives Laugdag til næste Ting.

Amund Larsen Osse i rette ædskede den forrige Sag mod Knud Diøn/n/e, som d: 26de d: M: var stillet i beroe og vilde fornem/m/e hvad hoved Citanterne haver at erindre, som han troer nu møder.

For Knud Diønne mødte hans besvogred Siur Jærandsen Mochestad, som vedtog lovlig Varsel, og anmeldte at have i Continuation af forrige Stævnemaal indkaldet Amund Osse til at anhøre Vidner og modtage Dom med Processens Omkostning Skadesløs. til Vidner ere indkaldte under Lovens Faldsmaal Elie og Ingeleim!! (Ingeleiv?) Diønne, Haldor Biotwedt og Marita Larsdr: Diønne, Ragnilde Siursdr: Diønne. vil fornem/m/e om de indstævnte møder:

alle de indstævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, undtagen Ragnilde Siursdr: Diønne, som ey indfandt sig efter paaraab,

1780: 200b

thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lensmand Jon Hougse og Swend Grimen.

nu indfandt sig og contr: Citantens Vidner, som han begiærede fremkaldet og afhørte: hvorefter fremstod, efter at Eedens forklaring var oplæst, og formanet til Sanhed.

1ste contra Vidne, Ole Amundsen Diønne, som aflagde Eed og vidnede: at Knud Diønnes, saavelsom en hoppe Vidnet havde, var Syge førend contr: Citantens hoppe fik Sygdom/m/en, item at contra Citantens hoppe var paa Diønne ongefær 3 uger efter at hun kom fra Kongsberg førend den fik Sygdom, eller saa kaldet Kværsvil. saa ej hoppen den tid den kom paa Gaarden, men veed at den var frisk da den kom paa Gaarden. veed ej at hoved Citantens hæster kom af Gaarden anden stæds end paa Fieldet i Beiterne. har hørt at der i Grawens Sogn skulde være Qwersvil, men veed ej sam/m/e til visse, ej heller om de hester \kom/ imellem hoved Citantens, ej heller saa nogen frem/m/ede Syge hæster fare forbie Gaarden. item at Rønnestrands hæster i Grawen gaar i Fiældet med Diøn/n/es. veed ej hvorledes at hesterne var som kom fra Kongsberg. Vidnet med vedkommendes minde demiteret.

2det Vidnet, Christopher Olsen Diønne, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: enstem/m/ig med forrige Vidne, men har hørt at der skulde være Qværsvil udj Graven Sogn. Vidnet veed at Knuds hæster var meget Syg den Tiid de blev hæntet hiem 3 uger efter at Amunds hæst kom paa G:den, men kan ej vide om de vare Syge før, siden de gik udj Marken. Vidnet demiteret.

3: Vidnet, Siur Olsen Diønne, aflagde Eed og vidnede: enstem/m/ig med forrige Vidne, og sagde tillige at Knuds hæster blev hiem hæntet om Søndag meget Syge, da Vidnet Løverdag og Onsdag forhen havde seet tegn til Sygdom/m/en paa contra Citantens hoppe; veed ej at saadan Sygdom smitter førend den vises paa Kreaturet. Vidnet demiteret.

1: hoved Vidne, Eli Jonsdr: Diønne, som aflagde Eed og vidnede: at Vidnet hørte af en deres Naboe som skulde havt hoppen 3 Dage efter den kom fra B(eitet?), at sam/m/e var Syg, item at dem!! (den?), næsten 3 uger efter den kom paa G:den, og førend de andre hæster som var befængt blev hiem hæntet {hiem}, vistes paa forbemelte Løverdag at være Syg, men forstod sig ej paa Sygdom/m/en, uden forsaavidt at Vidnet saa der flød af Næsen paa den. veed ej at der var Sygdom paa G:den førend den bemelte hoppe kom paa G:den. veed at Søndagen efter den bemelte Løverdag kom 2de hæster, hvoraf Vidnet saa en, døds Syg hiem af denne Sygdom, nemlig af udmarken. Vidnet demiteret.

2: Vidne, Ingeleiw Diønne, som aflagde Eed og vidnede: har hørt at 3de Dage efter at hoppen kom paa gaarden var den befængt med Sygdom. Vidnet demiteret.

3: Vidnet, Haldor Biotwet, som aflagde Eed og vidnede: hørte at nogen Tid efter at hoppen kom paa G:den, blev et Citanten tilhørende Føel Sygt, hvilket siden Døde, veed ej om \at/ der var nogen Sygdom førend den bem:te hoppe kom paa G:den. veed ej om hoppen var Syeg da den kom, men saa nogle Dage efter at der flød som Materie af næsen paa hende, ej heller veed Vidnet at der den tid var syge hæster paa Gaarden. om Søndag[en] efter den forbemelte

Løverdag blev Følet hiem hæntet, som var dødelig Syg, og saa Vidnet hoppen Løverdagen førend, som da var Syg. veed ej at Knuds Øger var af gaarden hvor de kunde faae Sygdommen, uden i Gaardens Beiter. Vidnet demiteret.

1780: 201

4: Marita Larsdatter Diønne, som aflagde Eed og vidnede: veed ej at Knuds Øger var af Gaarden nogen stæd hvor de kunde faae Sygdom, ej heller veed videre end at hun saa Amund Osses med de andre befængte hæster havde Kværsvilen da de kom hiem i hans beite. Vidnet demiteret.

hoved Citanten begiærede Sagen udsat til høste Tinget for at føre flere Vidner.

Amund Osse begiærede tilført, at da det er beviist at der var Sygdom paa G:den forinden hans hoppe kom der, eller rettere, at de andres Øger vare dødelige Syge førend hans Øg blev Syeg eller vistes paa den, er og vitterlig for hver mand, at aldrig noget Kreatur kan besmitte et andet førend det viser Sygdommen paa sig selv, altsaa maae hun vist være besmittet af de andre Øger paa G:den; begiærede dernest Dom, og at cont: Citanten maae blive frikiendt og erstattet sine aftvungne bekostninger i et og alt i det ringeste 3 rd:

Siur Mochestad henholder sig til sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Jon Wines for sine brødre Østen og Siur Alsager i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars indre Alsager, og fremlagde Laugdagen, saal:

Citanten stillede Sagen i beroe til høste Tinget, og da Vidnet haver lovlig forfald, saa begiærede han Laugdagen fornyet til næste Ting.

Eragtet.

Den forrige Laugdag igientages, og saaledes forelægges Vidnet Lars Guttormsen Alsager under Faldsmaal at møde til næste Ting.

Amund Larsen Osse paa sin broder Tobias Larsen Bues vegne, og tillige hans Naboe Johannes Johannesen Bue, i rette ædskede den forrige Sag mod S: T: hr: Consistorial Raad Riese angaaende \beitet i/ Blochhammer og Schreene, og anmelte at de til høste Tinget 1778 havde contra stævnet velbemelte hr: Riese, og da fik Laugdag, men førend Laugdagen kom i Retten talede med hr: Riese og troede at de med ham kunde kom/m/e i Forlig uden Proces. i Rette ædskede derfor ej Sagen paa \S:/ tinget d: 17de Maj og følgende Dage 1779, og Sagen ej heller siden Laugdagen falt, været i Rette, hvortil for det meste er Aarsag [til]? hr: Rieses Rejse til Kiøbenhawn, men da de nu siden haver faaet skrivelse fra ham, hvor af sees. at hr: Riese vil ydermere paatale Sagen, saa vilde Comparenten ervarte om nogen for Consistorial Raaden møder.

Jngen indfandt sig med Tilsvar, thi begiærede Amund Larsen paa contra Citanternes vegne Sagen stillet i beroe til høsten, for at Citanten om mulig imidlertid kunde bringe Sagen til Ende ved Forlig.

Sagen beroer til næste Ting.

Publiceret S: T: hr: Rørdams bøxel brev til Orm Johannesen paa 8 40/67 Mrk: S:r, og 1 pd: 21 27/67 Mrk: S:r overbøxel, i Mansager udj Odde, mod vilkaar til moderen Inga Torsdr: 3 td:r byg, 1 Koe og Sex Smaler Foster. dat: 24de Maj 1780. med Rewers.

Fogdens Fuldmægtig i Rette ædskede den forrige Sag {mod} anlagt paa Justitiens vegne mod Østen Jordal og Amund Larsen Digrenes angaaende Forprang med humle. vilde nu fornem/m/e om de nu møder.
Østen Jordal mødte, men ej Amund Digrenes, som \lod/ anmelde sit Svagheds Forfald.

1780: 201b

Da Fogden nu af Almuen og de Mænd som havde kiøbt humlen af de instævnte, {og} \erfarer/ at sam/m/e havde kiøbt den pr: Com/m/ission uden derpaa at tage egen Fordeel, som og af Lensmanden efter Undersøgning kan bevidnes, saa frafaldes Søgemaalet i denne Sag og dett!! (Rett) for begge instævnte.

Derefter blev fremleveret følgende Documenter til Publication.
1: Anviist til udslettelse Arne Knudsen Luttros Obl: til Anders Olsen ibidem:, stor 80 rd:, Dateret 20 Maii 1760.
2: ditto Gunder Olsen Seljestads Obl: til Jon Olsen Aakre, stor 50 rd:, dateret 29 Maii 1777. og Qvitteret 28de December 1778.
3: Publ: Christen Jacobsen Etreims Skiøde til Jacob Christensen ibidem: paa 1 Pund 3 2/3 Mrk: Smør, 7/18 Huud med Bøxel, for 84 rd:, i Gaarden Ettreim. dateret 14 Martii 1780.
4: Thore Wichingsen Syssendals Obl: til Haagen Olsen Espe, stor 120 rd:, Pandtsetter ½ Løb 14 ½ Mrk: Smør i Gaarden Syssendal. dateret 25 Octb: 1779.
5: Haldor Olsen Espes Skiøde til Sven Ellingsen Schieldaas paa 1 Pund Smør, 1 Geed Skind med Bøxel i Gaarden Schieldaas for 399 rd: dateret 21 Maii 1779.
6: Sven Ellingsen Schieldaas Obligation til Haldor Olsen Espe, stor 399 rd:, mod Pandt 1 pund Smør, 1 ged Skind med Bøxel i Gaarden Schieldaas. dateret 21 Maii 1779.
7: Erich Larsen Sanstøes Obl: til Ole Haldorsen Espe, stor 320 rd:, svarer 3 1/3 P:C:, Pandtsetter 2 Løber Salt, 2 faarskind med Bøxel i Gaarden Sanstøe. dateret 26de Maii 1780.
8: Tobias Larsen Bues Vilkaar af Gaarden Bue til sin Moder Marithe Tobiasdatter efter oprettet Contract dateret 26de Maii 1780.
9: Lars Aalvigens Bøxe[l] brev til Daniel Ellingsen paa 9 Mrk: Smør i Gaarden Schieggedahl, hvormed fulgte Revers. begge 9de Februari 1780.
10: Haldor Helland med fleres Skiøde til Torbiøren Olsen Lote paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ Hud med Bøxel i Gaarden Lote for Summa 198 rd: dateret 23de December 1779.
11: Aamund Pedersens Obl: til Knud Hansen Maage, stor 200 rd:, svarer 3 P:Cto, Pandtsetter ½ Løb 6 ¼ Mrk: Smør med Bøxel i Gaarden Indre Bleie. dateret 26 Maii 1780.
12: Ditto Peder Erichsens Obl: til Peder Aamundsen Ureim, stor 17 rd:, svarer 4 ProC:to, Pandtsetter 10 Mrk: Smør, 5/6 Løb Salt i Røte. dateret 26de Maii 1780.
13: Elling Jonsen Jaastads Skiøde til Ole Ellingsen [paa] ½ Løb Smør i Gaarden Huus for Summa 120 rd: dateret 14de Martii 1780.
14: Arne Østensen med fleeres Skiøde til Knud Arnesen paa 18 Mrk: Smør med Bøxel i Gaarden Luttro for 100 rd: dateret 20de Martii 1780.
15: Arne Knudsen Luttroes Obligation til Anders Olsen ibid:, stor 90 rd:, Pantsetter 1 pund 6 Mrk: Smør med Bøxel, svarer 4 P:Cto. dateret 26 Maii 1780.
16: hr: Fogden Korens Fredlysning paa Hesthammer. dateret: (dat: 25de Maj 1780?)
17: Do: Freedlysning angaaende indre og yttre Mælands Eiendom. dat: 25de Maj 1780.

Om den Kongelig undsætnings havre begiærede Fogden her ligesom for Østensøe tilført, see Fol: 192.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi er sam/m/e ophævet.

Anno 1780, d: 1ste Juni, blev Retten satt paa Tingstædet Hærandsholm for at afsige Dom udj de paa afvigte Som/m/er Ting optagne Sager; Retten beklæd med det paa Som/m/er Tinget for Østensøe Anførte Laugrettes mænd, undtagen Lensmand Johannes Wiig, som sad for Hagtor Stenstø, og Amund Toresen Østensøe, i hans Stæd Ole Olsen Østensøe.

Hvorda! udj Sagen anlagt af Berwens Opsiddere mod
Ole Pedersen Røen for Støels Leje blev afsagt

1780: 202

Dom!

Den paastævnte Støls Leje er ej nægtet af instævnte Ole Røen, men udj Jnlæg af 20de Maj 1780 er anført paastand om Contra Reigning, og tillige Fornærmelse paa hans Eiendom, hvilket alt Reserweres ved aparte Søgemaal lovlig at paatale. den paastævnte og tilstaaede Støls Leje er for 5 aar á 3 mrk: aarlig, er 2 rd: 3 mrk: efter saadan Sagens beskaffenhed kiendes for Rett: Ole Røen bør til Citanterne betale de tilstaaede 15 mrk:, og udj Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:, som udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfær efter Loven.

Udj Sagen imellem Trond Tweite med flere mod Asgaut og
Niels Biørche afsagt saadan
Dom!

Af de udj denne Sag førte Vidner er ej beviist, at instævnte Asgaut Biørche haver med hund Drevet Citanternes Kreature i uføre, men vel en slags Formodning, i sær af Vidnet Guro Trondsdr:, som nær beslægtet til Citanterne, langt mindre er beviist at Niels Biørche, som huusbond til Drengen Asgaut, haver givet befaling til nogen saadan Jagen, Thi Kiendes for Rett: Asgaut Biørche og Niels ibid: frifindes for Citanternes tiltale i denne Sag, dog tilholdes de at holde sig \fra/ aldslags Jagen af Citanternes Kreature paa deres med rette tilkommende og Eiende Mark, i fald de ej vil vente Tiltale efter Loven naar sam/m/e kan overbeviises. Processens Omkostning ophæves paa begge Sider. Med denne Dom omgaaes paa lovlig maade.

Anno 1780, d: 14de Juni, blev Aastæds Rett satt paa Gaarden Jordal, beliggende udj Odde Kirke Sogn og Kintserwigs Skibreede, for at behandle følgende Sag; Retten betient af efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd, Knud Ingebrigtsen Schielwig. Ole Larsen Apolde. Friderich Pedersen Jaastad. Lars Jacobsen Bustetun. Niels Torbiørnsen Haugse. Amund Danielsen Buer. Peder Jørgensen Espe. og Swend Knudsen Luttro, som alle sagde sig til Parterne ubeslægtet. Saa var og tilstæde Lensmanden Jon Haugse.

Hvorda! For Retten fremstod Tosten Henrichsen Jordal og anmelte, at han og hans Naboer paa Jordal, \Østen Heljesen/, Ole Ellingsen, Arne Johannesen, \Tor Jørgens:/, og Ole Gundersen, have ved mundtlig Varsel til denne Tægte Dag indkaldet Gaarden Eides 2de Mænd, Torjels Eliasen og Knud Henrichsen, at anhøre Vidner om gammel Brug og Beite imellem disse 2de Gaarder, samt derefter at anhøre Dom til mærkeskiæls nedsættelse, og denne Processes Omkostning at tilsvare. Vidnerne som ere Stævnte, ere Ole Svendschier,

Niels Halwersen Buer, Christen Guttorms: ibid:, Matias Guttormsen Winterhuus. Alle stævnet under Lovens Faldsmaal. vil fornem/m/e om de instævnte møder.
De instævnte mødte alle og vedtog Varsel, hver for sit Brug, saavelsom Vidnerne.

1780: 202b

Torjels Eliasen og hans Grande Knud Henrichsen anmelte at have contra stævnet med mundtlig Varsel til i Dag Jordals mændene, som her ere Citantere, til at anhøre Vidner om gam/m/el Brug og Beite imellem Gaarderne, samt at lide Dom \til/ Mærkes nedsættelse, og svare Processens Omkostning. De under Lovens Faldsmaal indkaldte Vidner ere Ole Siursen, huusmand paa Ettreim, Ragnilde Siursdr: Buer, Magdeli Roardsdatter Taacheim.
Alle de instævnte mødte og vedtog Varsel, undtagen Ragnilde Buer, som C: Citantene venter i Aften, og derfor begiærede afhiemling til den tid udsatt.
Arne Johannesen, Tore Jørgensen og Ole Gundersen anmelte at de vare Lejlændinger af Biskoppen udj Bergen, som ej er stævnet, men dog vedtog de alle at svare paa deres Eieres vegne, saavidt den Slaatte angaar som tvistes om, og om noget videre skulde være at tviste om, som de dog ej troede skulde være saa meget, Reserwerede dog at deres Eier maatte lovlig varsles om det giøres fornøden.
hoved Citanterne begiærede deres Vidner fremkaldet og afhørte. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning om Sandheds udsigende. derefter fremstod:
1ste Vidne, Ole Halwersen Svendschier, gl: 84 Aar, ej beslægtet til nogen af Parterne, er fød paa naboe Gaarden Buer, vidnede: byttet begynder nede ved Vandet udj 1 Skarv som kaldes Rong, og gaaer derfra i Rosse Kilde, derfra op udj Berje Steen og saa i Biørne Stien, fra sam/m/e op i Nutten, som er et høy Field, hvilket Mærke skiller Jordal og Eide fra hinanden baade med Mark og Skaug. For 58 Aar siden, da Vidnet tiente her paa Gaarden, gik begge Gaarders Kreature tilsam/m/en paa begge sider om høsten, men om Som/m/eren og Vaaren gik kun hæster fra Jordal paa deres egen Mark tilligemed Eides Ung Fæe paa bemelte Jordals Mark, og hørte da ingen Knur, uden naar Eides Kreature kom {paa} her paa Bøen, da sente Jordals Mændene bud til Eides Mændene at vogte dem for saadant. Beite Slotten blev da brugt af Jordals Mænd uden at der var slaaet det mindste af Eides beboere, og blev sam/m/e slaaet til nogle store Steene, hvor paa, saavelsom det andet, han lovede at giøre Anviisning. men hvorledes det siden er brugt, kan han ej vide.
2det Vidne, Niels Buer, broder til forrige Vidne, boer paa Buer, og er 81 Aar gl:, vidnede: for ongefær 50 Aar siden tiente Vidnet her paa Gaarden, og da forholt det sig i alle maade som forrige Vidne haver omvidnet, og siden veed han ej nogen forandringer skeed med Brug og Mærker. Vidnet kan giøre Anviisning.
Parterne anmelte at her er ingen Tvist om Skaugen, men kun om Mærkerne og Fæbeiterne.
3de Vidne, Christen Guttormsen Buer, er ej slægt til nogen af Parterne, men noget lidet i Svogerskab til Tosten Jordal, og Farbroder til hans StifSøn, som er Odelsmand til Tostens Brug her i Gaarden, gl: 53 Aar, fød her paa Gaarden, og har været her over 30 Aar. Mærket gaar som omvidnet, og med Kreaturene samt Slotten forholder sig som melt, hvorlangt sam/m/e er brugt af Jordals mænd, og hvorledes mærket gaar, lovede han at anviise. Vidnets Fader, som boede her paa Gaarden, brugte ingen Slotte oven for Biørne Stien, men altid Skaugen, kan paa alt giøre Anviisning.
4de Vidne, Matias Guttormsen Winterhuus, broder til forrige Vidne, har været her 35 Aar. vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, og kan giøre Anviisning.

1780: 203

Contra Citanterne begiærede deres Vidner fremkaldet og afhørte, og [fremstod]

1ste Vidne, Ole Siursen Ettreim, gl: 70 Aar, er ej mere beslægtet eller besvogret en!! (end) Vidnets Kone er Faster til Torjuls Eides Fader, er fød paa Eide, og var der 40 Aar, enstemmig med forrige Vidne om Mærkerne, men da der er 2de Biørne Stier, saa kan han ej til visse anvise eller sige hvad for en det er, og ej oven for sam/m/e i Nutten. Vidnet veed til visse at mærket fra Rong til Berje Steen bytter baade for Skaug og Mark. Med Kreaturene som tilforn, dog saaledes at Eide havde altid sine Kreature til Jlaget, men veed ej at Jordals Kreature kom til sam/m/e hage Støkke, uden maaske ved en hændelse. kan giøre Anviisning.

2det Vidne, Ragnilde Buer, blev frafaldet, da hun er saa gam/m/el at hun ej kunde møde.

3de Vidne, Magdelie Taacheim, 80 Aar gl:, er ej beslægtet til nogen af Parterne. Ongefær for 48 Aar siden tiente Vidnet hos Henrik Eide, og den Tid hørte hun at mærket skulde gaae som meldt, men kan ej anvise sam/m/e, hentet mange gange Eides Kreature ved Jlaget, men ved ej videre derom; og tillige at hun tiente her paa G:den 6 Aar for 38 Aar siden, og i den Tid hentet ingen Kreature her i hagen eller Eides Mark, ved ej heller hvorledes Kreaturene gik i Jordals Mark. hørte i den Tid at Jordals Mænd slog Beite Slaatten, siden veed ej om det mindste.

4de Vidne, Swend Larsen Eide, godvillig mødende, gl: 64 Aar, blind, er ej beslægtet til nogen af Parterne, fød og opdragen paa Eide, og nogen Tiid tiente paa Jordal, sagde at mærket gaar fra Rong, \som han har seet/, i de andre mærker til ovn!! (oven) og til indre Biørne Stien. Beite Slotten tilhører Jordal som før meldt, omtrent 9 Aar siden han blev blind, og i den tid intet kan vide om dette, lige som han ej kan giøre Anviisning, kan ej erindre noget til visse om Kreaturene, men veed at Jordals Kreature kom skielden paa Eides Mark..

5te Vidne, Dordei Sakariasdatter, godvillig mødende, gl: noget over 80 Aar, er ej beslægtet til nogen af Parterne, vidnede: om Mærkerne som hoved Vidnerne, undtagen at hun havde hørt mærket fra Berje Steen skulde gaae i ovn!! (oven) og inste Biørne Stien. det er over 40 Aar siden hun kom til Eide, hvor hun endnu er, og haver hørt dette af sin Mand, som var huusmand paa Eide, hvor han var fød. Creaturene har gaaet i Jordals hagen om høsten og Vaaren, men ej seet hæstene der, som dog vel kunde gaa der uden hun viste det. Beite Slaaten tilhørte Jordal, men ovenfor har Eides Mænd altid slaaet, kan ej giøre Anviisning.

Contra Citanterne begiærede deres Vidner som ej kunde giøre Anviisning, siden efter befaring eedfæstede.

Retten begav sig derefter i Marken for at modtage den af Vidnerne belovede Anviisning: og begav Vi os da til den tit bemelte Berje Steen, {hvor Vi} ligger 1/16 Miil ongefær fra Jordal i Nordwest, Vidnerne anviste derfra mærket ned til vandet i Øst til Rong, hvorom Parterne sagde at om mærket er ingen Tvist, derfra anviste de, nemlig hoved Cit: Vidner, mærket op efter, som gaar i vest ongefær udj den bemelte Biørne Stie, der er et lidet vidt bleg i Fieldet udj Form af et Seil, uden for de bemelte Steene, der er beligende uden for Beite Slotten, som ligger efter denne Anviisning paa Jordals Eiendom, og derfra i Nutten, som er et høyt Field derover.

1780: 203b

Af {hoved} \Cont:/ Citantens førte Vidne Ole Ettreim blev anviist Berje Steen, og den indre Biørne Stie, som er en Field Skaar noget inden for den {for den} for ommelte Biørne Stie, og inden for de ommelte Steene, Jlaget er et Gierde for Jordals og samtlige Kreature paa Jordals Eiendom.

Elling Kiæbse og Lars Larsen Utne mødte og som Eiere af endeel ubøxlet Gods i Eide, og sagde at de mødte Efter Varsel for at paasee deres beste.

De Vidner som som!! ej kunde giøre Anviisning, blev derefter eedfæstede, tilligemed de som haver giort Anviisning alt efter Loven.

Contra Citanterne declarerede, at de vare foreenede med Jordals Mænd, nemlig Tosten, Arne, Ole angaaende mærket oven for Berje Steen, saaleedes at mærket skulde nu gaae fra

Berje Steenen og op i Fieldet efter deres og Jordals mænds Anviisning, og derefter sættes mærker, hvor uden for disse mærker i Nord skulde tilhøre Eide baade Skaug og Mark, og tillige de af Eide forhen slaaede Teiger under Nuten og uden for Stenene. uden for Berje Steenen er ingen Tvist, og derfor begiærede de at mærket efter deres Anviisning maatte blive nedsat.

Biskopens Leilændinger sagde at de herved beholder sine gamle Slaatter og Eiendom/m/e, og derfor vil være ham for deres Forlig ansvarlig.

Udj Rong ved Vandet hugget en Kors som viser op efter i et Skarv udj 1 Kors som viser i Skraas op og ind til Rosso Kilden, derfra i lige linie udj en Kors hugget i Espe helderen, som viser atter op i Berje Steen; fra sam/m/e gaar mærket i en Kors udj Bred Skaar Helderen, som viser inden for Biørne Stien, udj 1 Bierg kaldet Stribe Berg, lige oven for sam/m/e Bierg blev hugget en Kors udj en Bierg Nov uden for utte(?) løen, fra den Kors gaar mærket i høyeste Nutten, som er Ende mærket. inden for er Jondals Eiendom, og uden for Eides, dog oven for Berje Steenen som følger fra de ommelte store Stene, uden for Beite Slotten slaaer Eides mænd græsset, og Tosten Eier Skaugen, derfra gaaer byttet for Slaatten imellem Eides mænd og Arne Jordal til en Kors lige oven for Beite Slaat Stien, uden for Slaaer Eides mænd, og inden for Arne Jordal, men Skaugen tilhører Tosten til Byttet som før meldt. fra Korsen gaar Slate!! (Slaatte) mærket lige i Nutten. for resten gaar Slaatten for Eides mænd saa langt ned som gam/m/elt haver været.

Tosten anmelte at hans udlagde Omkostning er for Rettens underholdning i det mindste 5 rd:, Skyds 1 rd:, Tægtedag 2 rd:, Rettens Gebyr 5 mrk: 4 s:, Stevning 4 mrk: 8 s:, tilsammen 9 rd: 3 mrk: 12 s:

Torjuls Eide anmelte at have havt bekostning saaledes, Rettens Gebyr 5 mrk: 4 s:, Stevning 3 mrk:, er 1 rd: 2 mrk: 4 s:

Contra Parterne frafalt paastanden om hage Støkket.

Da intet videre var at forette, bliver at anføre {dette} denne Forretnings Omkostning som følger, 1 Dags Forretning 2 rd:, Diet i 2de Dage 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Skyds til Hesthammer 1 rd:, til Aastædet besørget in natura, Laugrettet á 28 s: pr: mand, er 2 rd: 2 mrk:, Lensmand[en] for at gaae Retten til haande, og tilsige Laugrettet, efter praxie 1 rd:, tilsammen 8 rd: 4 mrk: som af Tosten Jordal blev betalt.

Forliget blev oplæst for Parterne, som tilstod at det i alle maader er efter deres Foreening.

Denne Forretning sluttet.

Anno 1780, d: 16de Juni, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Eide udj Odde Kirkesogn og Kintserwigs Skibreede, for at behandle følgende

1780: 204

Aastæds Sag; Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Laugrettes meddoms mænd: neml: Ole Larsen Apolde, Knud Ingebrigtsen Schielwig, Arne Johannesen Jordal, Friderich Pedersen Jaastad, Amund Danielsen Buer, Peder Jørgensen Espe, Niels Torbiørnsen Haugse, og Swend Knudsen Grimen, saa var og tilstæde Lensmand Jon Haugse.

Hvorda! For Retten fremstod Torjuls Eliasen Eide paa egne og Knud Henrichsen Eides vegne, og anmelte at de havde til denne Tiid og Stæd med mundtlig Varsel indkaldet Haawer Olsen, Opsidder af Præstegaarden, til at anhøre Vidner om gamle Mærker imellem Eide og Præstegaarden, samt brug imellem sam/m/e, og endelig at faae mærker nedsatt efter Vidnesbyrd. ligesaa anmelte at S: T: hr: Rørdam er tilvarslet [i] denne Sag, siden Præstegaarden er Kintserwigs Sogne Præst allernaadigst benificeret. Til Vidner under

Lovens Faldsmaal indkaldet Torjuls Isachsen Opheim, Ole Siursen Ettreim, samt godvillig mødende Vidne Guri Ølwersdr: Bustetun. vilde fornem/m/e om de indstævnte møder.

De instævnte mødte og vedtog varsel, undtagen hr: Rørdam, paa hvis vegne mødte hans Lejlænding og vedtog Varsel, sagde tillige at vente sin Jord Eier her paa Aastæden i Eftermiddag.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte. Vidnerne blev formanet til Sandheds udsigende: og derefter fremstod

1ste Vidne, Ole Siursen, Huusmand paa Ettreim, gl: 70 Aar, er ej beslægtet, men haver til ægte Citanten Torjuls Eides Faster, er fød her paa Gaarden, og haver været her 40 Aar, har for nogle Aar siden været her til huus, en gang 2 Aar, og en gang for 6 Aar siden, 1 Aar. Vidnede: at han haver hørt af sin Fader som boede her paa Gaarden, at mærket gaar fra Løse Steen i et Bierg /: kaldes nu Minde Nollen :/ derfra til en Løe Tuft, og saa op til {nogle} \2de/ Steener, hvor udj er kløft, derfra op udi et Bierg under Slaatte Skaar, siden gaar mærket i høyeste Nutten, hvilket mærke skiller Eide og Præstegaarden baade med Skaug og Mark. Vidnet kan giøre Anviisning. oven paa Nutten ved!! (veed) intet mærke, men haver slaaet høe der.

2det Vidne, Torjuls Isachsen Opheim, gl: 52 Aar, er ej beslægtet til Citanterne, men besvogret Haawer Præstegaard saaledes at Vidnet er broder til Haawers Kone, haver været paa Præstegaard fra sit 15de til 30te Aar, siden boet paa Opheim, som ligger her nær ved. Vidnede: J den Tiid Vidnet var paa Præstegaard brugte de, samt regnede mærket fra Løse Steen i Minde Nollen, og Eides mænd regnede sin Eiendom udj 1 Løe Tomt som ommelt, med!! (men?) P:gaards manden brugte noget Sønden for i en haug, dog blev brugt imellem haugen og Tomten af begge Parter, derfra gaar mærket i næderste Ende af Slaatte Skaar bærget. Mærket gaar der fra, eller i en Furre strax oven for, i høyeste Nutten eller Fieldet. kan ej til visse sige hvorledes mærket gaar oven paa Nutten, førend Vidnet kom/m/er paa Stædet, da han kan anviise alt det omvidnede. Af Eides mand blev den tid slaaet til mærket naar de vilde slaae.

Haawer Præstegaarden anmelte, at han haver stævnet 2de Vidner, Tosten Arnesen Opheim og Anna Paulsdr: Bustetun, under Lovens Faldsmaal til denne tiid og Stæd, hvilke Vidner han nu havde tilstæde, og sagde tillige at disse Vidner ere stævnet at giøre Forklaring om Beiter oven paa Nutten, men da han ikke til at høre disse Vidner haver inkaldet Citanterne, saa haver Citanterne og Haawer Præstegaard nu saaledes aftalt, for at

1780: 204b

hindre udhal i Sagen, at disse Vidner maatte afhøres. Citanterne svarede paa Rettens tilspørsel, at det var med deres Villie. Edens Forklaring [blev] Vidnerne forelæst, med Formaning om Sanhed, hvorefter fremstod.

1ste Vidne, Anna Paulsdatter, gl: 80 Aar, er fød og opdragen paa Opheim, hvor hun endnu er, er ej beslægtet til nogen af Parterne. Vidnede: at hun haver hørt af sine Forældre at Præstegaards mand[en] skulde have Støel oven paa Nutten, hvor endnu skal være Sæls Tuft, men ingen gamle Folk som hun haver hørt dette af, kunde mindes hverken Stølen var brugt der, eller Sæhl huuset var der, har seet Tuften, og der paa stoed en stor bierk. kan ej giøre Anviisning, og derfor eedfæstede sit udsigende efter Loven.

2det Vidne, Tosten Arnesen Opheim, gl: 44 Aar, er fød paa Opheim, hvor han endnu boer, er ej [i] slægt til nogen af Parterne. Vidnede: enstem/m/ig med forrige Vidne. kan ej giøre Anviisning, thi er Vidnet eedfæstet efter Loven.

Retten begav i!! (sig) udj marken for at modtage Vidnernes Anviisning. Da det er saa langt op til Fields, saa kunde ej Sorenskriveren for sne og steile Klipper kom/m/e op, men Laugretten med Vidnerne begav sig op til Fields for at modtage den belovede Anviisning.

Da det nu allerede er sent paa Aften, udsættes Sagen til i Morgen, siden Laugrettet nu først kom hiem af marken.

Den paafølgende 17de Juni blev Retten satt paa G:den Præstegaard, efter vedtagelse af Parterne, for at tilføre Vidnernes Anviis i overværelse af det i Gaar benævnte Laugrett.
Vidnerne anviste Løse Steen, som ligger nede ved mærkes Gierdet, derfra til Mindes Nutten, et stort Field oven for sam/m/e, siden i Klov Steenene, som ere 2de stor Steene, dog anviiste Vidnerne her med den forskiæl, at Ole anviste mærket skulde gaae imellem Steenene, og Torjuls anviste mærket i den inderste eller Søndre Kant, fra sam/m/e anviste de mærket i Bierget under Slaatte Skaar, og derfra i høyeste Nutten. Nu kunde ej Ole anvise videre, men Torjuls anviste hvorledes Slaattene er brugt oven paa Nutten. Sæhls Tomten blev anviist ongefær 150 Skrit Sønden for mærket. alt det mærke imellem Eide og Præstegaard gaar omtrent i fra Øst til Vest. Vidnet Torjuls sagde at i hans Tid han var paa Præstegaarden, blev ej slaaet længere mod Søer end han nu har anviist Byttet, ved ej siden hvorledes det er brugt.
Parterne anmeldte at de vare foreenet om mærkerne imellem Dem efter Vidnernes Anviisning, og derom vilde giøre Anviisning.
Udj Løse Steen blev hugget en Kors som viser op udj Skarv, kaldet Roe Skarv, derfra udj en Kors i Minde Nulten, saa lige op i en Kors udj inderste Kløv Steen, derfra i et sort bierg Skarv under Slaatte Skaar, fra sam/m/e i en stor Steen liggende paa høyeste Nutten, saa i Berg helleren, hvorudj er hugget en Kors, fra sam/m/e lige op igiennem Staksbakken og op i en stor Nut, hvorudj er huggen en Kors, fra sam/m/e gaar mærket lige op til aller høyeste Field. paa Søndre Side ejer Eide Skaug og Mark, og uden for paa Nordre Side Præstegaarden.
Forestaaende blev oplæst for Parter og Vidner, og alt tilstaaet rigtig.
Citanterne anmelte deres udlagde Omkostninger saaledes: Jncamination og Tægtedag 3 rd: 4 mrk: 4 s:, For Rettens Underholdning 8 rd:, tilsam/m/en 11 rd: 4 mrk: 4 s: Haawer anmelte at have udlagt 1 rd: 4 s: videre var ej at tilføre, thi bliver at anføre Omkostning saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skyds til Aastædet 3 Miil, 1 rd:, tilbage leveres in natura, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Laugrettet á 2 mrk: pr: mand, er 2 rd: 4 mrk:, Lensmand[en] 1 rd:, tilsammen 9 rd: som af Citanterne blev betalt, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1780, d: 19de Juni, blev Retten satt paa Gaarden øvre Leqwe, beliggende udj Ulwigs Kirke Sogn og Grawens Skibreede, for at behandle følgende Aastæds Sag. Retten beklæd af følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd, Mads Trondsen Kierland, Iwer Ricoldsen ibid:, Torchel Paulsen Lindebreche, Paul Ørjandsen Torblaae, Tosten Olsen Kierland, Niels Larsen Haugsnes,

Gudmund Larsen Rønnestrand, og Jørgen Olsen Kierland, som sagde sig til Parterne at være ubeslægtet. saa var og tilstæde Lensmand Niels Rønnestrand.
Hvorda!! Hans Siursen Leqwe, som ejer af ½ Løb Smør, ½ Td: Salt, 1 ½ Faarskind her udj Gaarden Leqve, anmelte at han med mundtlig Varsel til denne Tiid og Stæd havde inkaldet sine Naboer til Steening imellem hans og deres Brug, nemlig, først, Torchel Anwesen øvre Leqwe til Steening imellem Jorderne, som tilforn haver været et Brug, efter at begge disse nu særskilte brug {haver været} \skulle blive/ sam/m/en kastet, og saa af Retten igien mellem dem skiftet i tvende lige Deele. dernest at have inkaldet Nedre Leqwes mænd, nemlig Enken Anna Anfindsdr: med Laugværge Iwer Wichnes, Jens Ørjansen Nedre Leqwe, Torchel

Iwersen ibid:, til at anhøre Vidner om mærkerne, som Citanten siden forbeholdt sig at afhøre om fornødiges. alle til at lide Dom og {modtage} \betale/ Processens Omkostning.
de instævnte mødte, undtagen Iwer Wichnes, for ham Ole Olsen Hielmevold, og for Torchel Nedre Leqwe, Faderen Iwer Ned: Leqwe, som alle vedtoge lovlig Varsel, undtagen Ole Hielmewold, som sagde paa Enken Anna Leqwes vegne, at hun og endeel af medEierne ej var stævnet, hvilken!! (hvilket) Citanten tilstod, sagde at han af sin Enfoldighed troede det var nok at stævne Laugværgen, og da ingen betydelig tvist er imellem dem, saa forlangte han ej heller imellem sit og dette brug nedsat mærker.
alle de mødende og stævnte Parter declarerede at de for det meste var eenig om mærkerne, og om noget skulde feile i sær imellem Hans Siursen og Torchel øvre Leqwe, mente de at sam/m/e, ved at opgaae mærkerne, blev i venlighed afgiort. begiærede dernest at Retten vilde begive sig i Marken for at nedsætte mærker efter deres fælles anviisning. Og blev da begyndt imellem Gaarderne øvre og Nedre Leqwe saaledes.
Paa Ore Tweiten nede ved Elven i {en} Enden af et gl: Steen giærde udj en Jordfast Steen hugget en Gloppe som viser op til en Kors udj en Jordfast Steen i hagen, sam/m/e viser udj Nord-Nordost i 4 efter hinanden i lige linie huggede mærker, 1 Gloppe og 3 Korser, den siste Kors staaende i høye Nutten, som viser til Fieldet. Paa østre side Eier Nedre Leqwe, og paa vestre Side ejer Hans Siursen øvre Leqwe baade Skaug og Mark.
Da Dagen var forløben med at tale om Forlig imellem Parterne, og saaledes seent paa Aften, beroer Forretningen til i Morgen.

Dagen derefter, den 20de Juni, continuerede Forretningen i overværelse af foran tilførte Laugrette og Parter.
Hvorda! Ved Ned: Leqwes Ager, kaldet Botnen, ved vejen blev nedsat en mærkesteen som viser op efter en liden vej udj 4re efter hinanden nedsatte mærkesteene, den siste viser op i Ager Reenen, som er Ende \mærke/ og der nedsat 1 mærkesteen, østen for Eier Hans Siursen, og vesten for Torchel Anwesen øvre Leqwe.
ved hiørnet af øvre Leqwes Botten Ager, udj en Jordfast Steen, hvori tilforn stod en gl: Gloppe, hugget en Kors som viser tvert over vejen til Iwer øvre Leqwes bytte. Torchel Anwesen ejer neden for, og Hans Siursen oven for disse mærker.
Slaatte Teigen, kaldet Harchie, byttet saaledes: oven for Siø vejen blev nedsat en mærkesteen som viser op udj Nord i 5 andre nedsatte mærkesteene, den siste viser op udj en liden Jordfast Steen, hvori er hugget en Gloppe som viser op i en stor Steen, i sam/m/e hugget en Gloppe, derfra i lige Linie til bøe Gierdet. Torchel Anwesen ejer vesten for, og Hans Siursen østen for disse mærker.
Udj Een Slaatte Teig, Tuneims bakkene kaldet, lidet oven for Ageren er nedsat en mærkes Steen

1780: 205b

som viser i Nord op over bakkene udj 6 efter hin anden satte mærker, 4 mærke Steene, og 2 Glopper som ere hugne i Jordfaste Steene, den disse!! (siste) af disse mærker er en nedsat Steen som er Staaende paa Tunems braatet, hvorudj er hugget en L Gloppe som viser i vest efter braatet udj 3de nedsatte mærkesteene, den siste viser til en gam/m/el nedsat mærkesteen {som} i Iwer øvre Leqwes bytte. Hans Siursen ejer paa den østre og Nordre side af disse mærker, og Torchel Anwesen ejer paa den vestre og Søndre Side.
Een Teig i Haans Gielet, Torchel tilhørende, ligger udj Hans Siursens Eiendom, er Jnhægnet som følger: Paa vestre side af Elven i en stor Steen er huggen en Gloppe som viser i vest i en nedsat mærkesteen, derfra op til en mærkesteen paa braatet, sam/m/e viser efter braatet i Nord i 2de Glopper hugne i Jordfaste Steene, den siste viser til en nedsat mærkesteen som viser i

Øst ned i Gielet, der ved Elven blev nedsat en mærkesteen som gandske inhægner Teigen, og inden for ejer Torchel Anwedsen.

Paa sam/m/e side af Elven, imellem Øyene og Tuneims Teigen, i en Jordfast Steen hugget en Gloppe som viser til en anden Gloppe hugget i en Steen, der viser til en nedsat mærkesteen som atter viser til en vinkel Gloppe huggen i en stor Steen, sam/m/e viser udj vest i 2de nedsatte mærkesteene, den siste viser til Iwer øvre Leqwes bytte. Hans Siursen ejer paa den Søndre side, og Torchel Anwesen paa Nordre Side.

udj Øyene paa Østre side af Elven, i en Steen huggen en Gloppe som viser til en Vinkel Gloppe huggen i en Jordfast Steen, sam/m/e viser i 2de Glopper i Nord, derfra i sam/m/e linie til en vinkel Gloppe hugget i en stor Steen paa vestre side af Elven, sam/m/e viser i vest til en Gloppe huggen i en Steen paa Lægene kaldet, denne viser til en nedsat mærkesteen, og derfra efter et gam/m/elt Steen Gierde i lige linie i 3de mærker, 1 Gloppe og 2de mærkesteene, den siste viser til Iwer øvre Leqwes byttet. Torchel ejer paa vestre og Søndre side, og Hans paa østre og Nordre side.

udj Slaatte Støkket Udruningen kaldet, er Torchel Anwesen tilhørende \en Teig/, og ligger i Hans Siursens Eiendom, er inhægnet med 13 mærker, 8 mærkesteene og 5 Glopper, alle hugne i Jordfaste Steene.

nok i sam/m/e Slaatte Støkke, ved en gl: vej udj en Steen er hugget en Gloppe som viser i Nord udj 4re efter hin anden i Jordfaste Steene hugne Glopper, den siste viser til en nedsat mærkesteen som atter viser i 2de hugne Glopper i Jordfaste Steene, Hans Siursen ejer paa vestre, og Torchel Anwesen paa Østre side.

udj Een Slaatte i Nye Træe kaldet, oven for Leedet, i et Skarv huggen en Gloppe som viser i Nord udj en Gloppe hugget i en Jordfast Steen, sam/m/e viser til en nedsat mærkesteen, denne viser i lige Linie i 4re efter hin anden hugne Glopper i Jordfaste Steene, Hans ejer paa østre, og Torchel paa vestre Side af disse mærker.

Den siste beskrevne Gloppe viser efter Gierdet, hvor under Gierdet er hugne 5 Glopper og en nedsat mærkesteen. Torchels Slaatte Træe, Nye Træe, er dermed inhægnet.

Ved Lione Klejvene, udj en Skarv nult hugget en Gloppe som viser i Nord udj en Gloppe, af sam/m/e i lige linie udj 1 Bierk, af sam/m/e i en Gloppe huggen i et Skarv ved Slondals Vejen, Hans ejer paa Østre, og Torchel paa westre side.

udj bemelte Klejv ved garen i et skarv hugget en Gloppe som viser i øst udj en mærkesteen, derfra i 2de Glopper der viser i Søed!! (Sør) til en mærkesteen og en Gloppe, Hans ejer paa Søndre, og Torchel Anvedsen paa Nordre Side.

paa (..?)derste Lione Klejv er nedsat en mærkesteen som viser i øst til en anden mærkesteen meere i Nord, derfra til en X i en Jordfast Steen, Hans ejer

1780: 206

paa Søndre, og Torchel paa Nordre side.

Et Støkke Bøe, Hans tilhørende, under Torchels Ager, ved det yttre Torchels Forskaad Ager, er skilt med 2de mærkesteene staaende i Ager Reenen. nok et Støkke Bøe, Hans tilhørende, ligger under den indre Torchels Ager, er adskilt med 4re mærke Steene som ere staaende i Ager Reenen. Et Støkke Bøe, Torchel Anwesen tilhørende, under Hanses Ager {Ager}, Tuft Ageren kaldet, er fraskilt med 3de mærkesteene som er staaende i Ager Reenen. Et Ditto, Hans tilhørende, i Tuneims bakkene, er skilt fra Torchils Bøe med en mærkesteen som viser i vest til en Steen muur. under Muren ejer Hans, og oven for Torchil Anwesen.

J nederste af Tuft Ageren er nedsat en mærkesteen som viser i Nord op over Ageren, hvor oven for Ageren er nedsat en mærkesteen, paa vestre side ejer Torchel Anwesen, og østen for Hans.

nede ved Reenen i Forskaat Ageren, den inste, nedsat en mærkesteen som viser i Nord op over Ageren i en, i øverste Reenen nedsat mærkesteen. paa østre Side ejer Torchel Anwesen, og paa vestre Hans.

udj nederste Reenen af yderste Forskaat Ageren er nedsat en mærkesteen som viser i Nord op over Ageren til en i øverste Reenen nedsat mærkesteen, Hans ejer paa Østre, og Torchel paa vestre Side Ageren.

J Ager Reenen af Thun Ageren er nedsat en mærkesteen som viser over Ageren i Nord til en anden mærkesteen, derfra til den 3de Steen som staaer ved Torchels Flors mur. Torchel ejer paa Østre side, og Hans paa vestre side Ageren.

Neden for yderste Tun Ager, Torchel tilhørende, er skilt fra Hanses bøe med 8 mærkesteene.

Et Qværne Støe som ligger udj Hanses ejendom, skal Torchel Anwesen have uden nogen Afgift, som fra gam/m/elt haver været.

Derefter begyndt udj Udmarken:

J Haldru oven for Garen er nedsat en mærkesteen som viser i Nord udj en anden mærkesteen, derfra i linie til en Gloppe udj en Jordfast Steen mod Sysses bytte. Torchel ejer paa Østre, og Hans paa vestre Side af disse mærker.

udj Sam/m/e Teig er oven for Garen nedsat 3 mærkesteene og 1 Gloppe, som viser i vest til Sysens byttet, Hans ejer oven for Gierdet, og Torchel Neden for sam/m/e.

udj 1 Skarv udj Svarthuus kaldet, er hugget en Kors som \viser/ neden for til Elven og op efter til en anden X som staar i en Jordfast Steen, derfra op til en stor Steen, hvor i er hugget en X, sam/m/e Steen ligger ved Vaet, siden gaaer mærket efter en Bæk kaldet Svarthuus Bæk, op i udj Svarte biørgene, hvorudj er hugget en X, sam/m/e viser til en svart Nult udj sam/m/e Linie, derfra i en X paa øvre side af Mone Vejen, fra sam/m/e i ytte!! høye mit udj en X, og derfra i høyeste Field. Hans ejer den østre, og Torchel Anwesen den vestre Side med Skaug og Mark.

En hver beholder sine Huuse Tomter som gammelt haver været.

Tun garen tilhører Hans Siursens brug at slaae, dog uden fornærmelse for Vejen.

Fæe beiterne er tilfælles med græsgang, dog endhver Reserweret sin Eiendoms Rett med udgiæring, saa længe ej sam/m/e for meget fornærmer beiterne.

under yttre Thun Ageren skal intet hæste kiøren bruges af Torchel Anwesen.

Torchel skal have frit kaaste Støe paa det gamle Stæd, men skal tage det bort i betids før græsset.

Forestaaende blev oplæst for Parterne og tilstaaet alt at være rigtig efter deres Foreening og Anviisning.

Citanten anmelte at hans Omkostninger ere, Jncamination 5 mrk: 4 s:, Stevne Penge og Tægtedag 3 rd: 1 mrk: 8 s:, For Rettens Personers underholdning i 2 Dage, tilsammen 10 rd:, tilsammen 14 rd: 12 s:

Da intet videre var at anføre bliver at beregne denne Sags Omkostning saaledes, 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Skyds 2 miile, á 2 mrk: milen, er 4 mrk:, frem og tilbage 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmanden efter sædvane 1 rd:,

1780: 206b

Laugrettet pr: mand 1 mrk: 8 s:, er for 2 Dage 4 rd:, er tilsammen 11 rd: 4 mrk: tilsammen heele Omkostningen 25 rd: 4 mrk: 14 s:

Anno 1780, d: 22de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Osse, beliggende udj Grawens Skibreede og Ulwigs Kirke Sogn, for at behandle følgende Aastæds Sag, Retten beklæd med

efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: Gunder Paulsen Store Berge, Niels Larsen Haugsnes, Gudmund Larsen Rønnestrand, Jørgen Olsen Kierland, Tosten Olsen ibid:, Aschaut Aschautsen Qwale, Iwer Ricoldsen Kierland, og Mads Trondsen ibid:, som sagde sig til Parterne ubeslægtet. saa var og tilstæde Lensmanden Niels Rønnestrand.

Hvorda! Lars Larsen Osse paa egne og broder Amund Larsen Osses, samt Lewor Olsen Osses vegne /: alle nærværende ved Retten :/ anmelte at han og Naboer imellem sig havde inkaldet hin anden til denne Tid og Stæd for at faae Gaarden Osse skiftet imellem dem ved lovlig mærkeskiæl efter de gamle mærker og brug, samt derom at anhøre de Vidner som en hver af dem kunde have om fornødiges. anmelte dernest at hans brug var i skyld ongefær ½ Gaarden, og hver af de andre sin ¼ Part; tillige at have samtlige Naboer instævnet, {deres} \med m: v:/ Ole Ellefsen Sæwertwedt til at forsvare sin Eiendom, og være nærværende ved Steening imellem Osse og Sæwertwet, anhøre Vidner, samt lide Dom efter [be]skaffenhed og betale Omkostning.

Amund Osse sagde at hans \Gd:/ er Bispestolen i Bergen benificeret, ligeledes overbøxelen af endeel i hans broders Larses brug, og nogle marker med bøxel og landskyld, declarerede begge at være ansvarlig for deres JordEier skulde være fornøyet med hvad de i denne Sag foretager sig, da det ikke saa meget tvistes om Eiendom, som at faae et ordentlig mærke. fremlagde dernest Tægtedagen til denne Forretning af 20de Martii 1780, som med Jord Eierens Fuldmægtiges paategning /: hr: Brun :/ er saa lydende: Vilde fornem/m/e om Ole Ellefsen Sæwertwet møder.

Ole Ellefsen Sæwertwedt mødte og vedtog Varsel. Anmelte dernest at have contra instævnet med mundtlig Varsel Gaarden Osses Opsiddere til at anhøre Vidner om gam/m/el brug og Eiendom, samt at nyde Steening derefter, og lide Dom med Proc: Omkostning at svare. Vidnerne ere Niels Torbiørnsen Store Øen, Lars {Larsen} \Iwers:/ Teigen, Salamon Holgersen Torblaae, alle \stævnte/ under Lovens Faldsmaal.

Parter og Vidner mødte og vedtog Varsel; ligesom Lejlændingerne vedtog paa Biskoppens vegne, dog med reserwation at han maatte inkaldes om det skulde giøres fornøden.

hoved Citanternes Vidner ere Baar Dawidsen Sygnestwet, Ole Olsen Osse, Halsten Dawidsen Spaanem, Lars Larsen Hieltnes, Lars Torbiørnsen Lione, Torbiørn Amundsen Søgnestwet, alle under Lovens Faldsmaal indvarslede. de benævnte Vidner ere alle ved Retten tilstæde.

Parterne paa Osse begiærede Retten {b} vilde begive sig i Marken for at nedsætte mærker efter deres Anviisning, hvor de vare foreenede om mærkerne.

Udj en Slaatte kaldet Løen Dalen, nede ved Elven i en Jordfast Steen hugget en Kors som viser i Nord udj 2de efter hinanden hugne Korser, siste Kors viser til Lewor Osses bytte, Lars Osse ejer Østen for, og Amund ibid: vesten for disse mærker.

udj bemelte Teig ved Elven nedsat en mærkesteen som viser op efter en Bek i 2de Korser i Jordfaste Steene, siste viser op til en nedsat mærkesteen, som er Endemærket. Amund Osse ejer østen for, og Lars ibid: vesten for disse mærker.

end nu udj Ditto Slaatte Tejg, ved Elven nedsat en mærkesteen som viser mod Nord til en Gloppe

huggen i en liden bierg Nult, der viser paa Jelle braatet til en mærkesteen. Lewor Osse ejer paa den østre side, og Lars paa den vestre Side af disse mærker.

Ved Giermuns Ageren nedsat en mærkesteen som viser efter vejen udj 3de Korser, siste Kors viser udj 1 mærkesteen ved bemelte agste vej, fra bemelte steen efter vejen udj 4re Korser, siste Kors st(aar?) i Gialle Braatet. Sønden for ejer Amund, og Norden for Lars Osse.

ved vejen i Jalle bakkene er nedsat en mærkesteen som viser op udj en anden mærkesteen i Øst, derfra i 2de Korser, siste Kors er staaende udj Jalle Braatet, som {er Ende mærket} viser i en mærkesteen, hvilken er ende mærket. Amund ejer Norden for, og Lewor Sønden for disse mærker.

ved Ageren SeljeFlækken nedsat en \m:/ Steen som viser i Søed udj 1 anden mærkesteen, hvorudj er huggen en L, sam/m/e viser i Øst og udj en nedsatt mærkesteen, denne viser udj Braatet i en mærkesteen, hvori er hugget en L Gloppe, Lewor ejer paa Nordre \og østre/, og Lars paa Søndre og vestre Side.

J Jallene, tæt ved vejen, huggen en Kors som viser Søer udj en anden kors, derfra udj en nedsat mærkesteen som viser i en kors, derfra udj den forbe:te mærkesteen paa Jalle Braatet, hvor i er hugget en {Kors} L Gloppe, Lars ejer østen for, og Amund med Lewor vesten for disse mærker.

udj yderste Jalle Braatet hugget et Kors som viser øst udj 4re andre hugne Korser som viser udj en L Gloppe i Jalle Uren, denne Gloppe viser udj Nord udj en anden L Gloppe, derfra udj Nord, i en L Gloppe som viser Øst op i Bierget, Lars ejer Østen og Norden for, Lewor og Amund Sønden og vesten for.

Ved Skarvene, i en Uhr udj en stor Steen hugget en Kors som viser i Sødvest udj en Steen, hvori er hugget en L Gloppe, sam/m/e viser i Sødøst udj 4re korser i Jordfaste Steene, siste kors er Ende byttet. Amund ejer vesten for, og Lewor østen for.

Paa Jalle Braatet, ved Løen Dalen, er nedsat en mærkesteen som viser mod Nord i en anden nedsat mærkesteen der viser udj en stor Jordfast Steen, hvori er hugget en Kors, sam/m/e viser udj en T Gloppe i en Skarv nult, den/n/e viser mod Østen udj 3de Glopper, den siste viser i en nedsat mærkesteen, som er ende mærket ved Uhrene. Lars ejer paa den Østre, og Amund paa den vestre Side, og Lewor paa Nordre og vestre Side.

Paa bemelte Braat nedsat en \m:/ Steen som viser udj Øst til en anden mærkesteen der viser i lige linie til en Bierg nult, hvorudj er hugget en Kors, den/n/e viser i en X udj en liden Jordfast Steen, sam/m/e viser udj 2de X i sam/m/e linie i store Jordfaste Steene, den siste viser i en forbenævnt mærkesteen, hvorudj er hugget en Vinkel, der er Ende mærket. Lars ejer Norden for, og Lewor Sønden for disse mærker.

J nederste Ende af Steen garen ved Elven udj Steen gars Tejgen, udj en Jordfast Steen hugget en Kors som viser udj 4re efter hin anden hugne Korser, den siste er ende mærket i øst, Lewor ejer Norden for, og Amund Sønden for.

Ved Elven, i Brake Øen, nedsat en mærkesteen som viser udj Sødøst i 4re andre nedsatte mærkesteene, den siste er ende mærke staaende ved Elven Øst dølen, Amund ejer paa vestre Side, og Lars paa Nordre og Østre Side af disse mærker.

udj Ækrene er omtvistet et lidet støkke mark som Parterne nu ej kan foreenes om, og derfor vilde de have afhørt sine Vidner hvorledes mærket haver gaaet i forrige Tider, i fald de ej kan foreenes. nu blev sam/m/e foreenet saaledes: ved Elven Nordølen nedsat en mærkesteen som viser i en mærkesteen

1780: 207b

i øst efter Braatet, derfra i en L Gloppe i en Jordfast Sten, denne viser i Nord i 3de efter hinanden nedsatte mærkesteene, den siste staar i Jørnet af Ellings ager, Lars ejer paa Søndre og østre Side, og Lewor ejer paa Nordre og vestre Side.

under Ellings Ageren, i en Jordfast Steen hugget en Kors som viser i en anden hugget kors i øst, derfra i en nedsat mærkesteen i Agerreenen, som er Ende mærket; paa Søndre side ejer Lewor, og paa Nordre Lars.

ved bemelte Elv, udj en stor Steen hugget en Kors der viser i en stor Sten i øst, hvori er hugget Gloppe, sam/m/e viser i sam/m/e Linie i 3de mærkesteene i Askedalen, den siste er

nedsat under {Larses} \Amunds/ Ager, som er endemærket. Lars ejer paa Søndre, og Amund paa Nordre Side.
J Glas Stue haugen er nedsat en mærkesteen som viser udj øst udj en Jordfast Steen, hvori er hugget en Gloppe som viser i en Gloppe i Aastaae Steen under et Stabur, Lars tilhørende. Sønder for ejer Amund, og Norden for ejer Lewor.
den bemelte Steen i Glas Stue haugen viser i Nord udj en X og 1 mærkesteen, derfra i øst i 2de andre mærkesteene, den siste ved en Piil i Jørnet paa Aamunds Stue. Lewor ejer paa Søndre, og Amund paa Nordre Side.
J Haugs Ager reenen nedsat en mærkesteen, sam/m/e viser i Nordvest udj et Skarv, hvori er hugget en Gloppe som viser udj en Bierg Nult, hvori er hugget en Kors, denne viser udj en nedsat mærkesteen, derfra gaar mærket ned til Elven udj en stor Steen, hvori er hugget en Kors. Lewor ejer Norden for, og Amund Sønden for.
Paa gl: Meel Støelen, Sønden for Nordølen er hugget en X i en Jordfast Steen i braatet oven for Elven, som viser mod øst i 3de mærke\r/{steene}, 1 mærkesteen og 2 Glopper, den siste viser udj en Vinkel Gloppe Norden for Nordølen. Lewor ejer paa Søndre Side, og Lars paa Nordre Side.
paa gl: Meel Stølen, Norden for Nordølen er hugget en Gloppe i en Jordfast Steen under Garen, som viser i Øst i 3de nedsatte mærkesteene, den siste i mod Elven, Lars ejer sønden for, og Lewor Norden for disse mærker.
paa bemelte Støel, norden for bemelte Elv Nordølen er hugget en Gloppe som viser udj 2de Glopper ned imod Elven. Lewor ejer paa Søndre, og Amund paa Nordre Side.
udj Tiosen kaldet, nær ved Elven nedsat en mærkesteen som viser i Øst i 2de mærker, en mærkest: og en L Gloppe, den siste viser i Nord, Amund ejer paa Nordre, og Lars paa Søndre og østre Side.
Dagen var allereede med det passerede forløben, thi udsættes Forretningen til i morgen.

Den 23de Juni continuerede Forretningen i overværelse af foran tilførte. og blev da begyndt som følger:
ved Elven Nordølen, ved Norderste Qværne Dam hugget en Gloppe i en stor Steen som viser i øst udj en nedsat mærkesteen, sam/m/e viser udj 2de korser i 2de Jordfaste Steene, siste X viser i en stor Steen, hvori er hugget en L Gloppe, denne viser i Søer i 2de Glopper udj store Steene. Lewor ejer Norden for, og Amund Sønden for disse mærker.
ved den bemelte Elv, i Sønderste Qværne Dam udj en stor Steen hugget en Gloppe, denne viser i 2de andre Glopper udj store steener i øst, den siste viser udj sam/m/e linie til Lars byttet. Amund ejer Norden for, og Lewor Sønden for.
Fra forbemelte Gloppe i Stabur Aastaaen, som viser op til gl: Lofts Naav, udj en Steen hugget en Gloppe

1780: 208

Som viser i Nord til en X udj en Jordfast Steen, den/n/e viser til en X udj sam/m/e linie, der atter viser til en /\, som er ende mærket, Lars ejer Sønden for, og Lewor Norden for.
J Tunet nedsat en mærkesteen som viser Sødost, \til/ ved en Stals nov nedsat {en} mærkesteen, sam/m/e viser over Almindings vejen til Ageren Løe Flaten. Amund ejer Norden for, og Lars Sønden for.
ved Sal Saa Ager Jørnet nedsat en mærkesteen, hvori er hugget en /\, sam/m/e viser Nord efter et bekke Sikkel, hvor i en Jordfast Steen er hugget en X, denne viser til en anden Jordfast Steen, hvori er hugget en X som atter viser til Kiælde Steenen, deri er hugget en /\, sam/m/e viser op i nordost {som} i en stor Steen, som er Ende mærket, Lars ejer Norden for, og Amund med Lewor Sønden for.

fra bemelte Kiælde Steen, hvori er hugget en Vinkel, gaar mærket i Søer udj 2de hugne Korser, siste kors er Ende mærket, Aamund ejer vesten for, og Lewor Østen for.

oven for Giermunds Ageren er nedsat en mærkesteen som viser østen i en stor Jordfast Steen, hvori er hugget en Gloppe som viser op i en stor Steen, hvor i er hugget en Vinkel, som er Ende mærket. Lars ejer Søer, og {Amund} \Lewor/ Nordre Side.

Fra bemelte Vinkel, som viser i Nordvest, gaar mærket til en stor Steen, hvori er hugget en Gloppe, sam/m/e viser til en anden stor Steen, hvori er hugget en Vinkel. Lars ejer Østen, og Lewor vesten for.

J Tunet ved Aamunds Stue, udj en Jordfast Steen hugget en Gloppe som viser i nord til 3de mærkesteene, siste er endemærket, hvori er hugget en /\ som viser til Almindings vejen til en anden nedsat mærkesteen i Ager Reenen ved Haugs Ageren. Lewor ejer østen for, Amund vesten og Norden for.

Ved Løe Flot Ageren blev nedsatt 2de mærkesteene som inhægner Damstøet, Lewor ejer Damstøet, og Amund Ageren.

J mellem Gaarden Osse og Sæwertweit blev efter Anviisning af Parterne nedsat følgende mærker paa bøen: ved Søen i en Jordfast Steen imellem Peders Ossen og Elven hugget en X som viser i Nord i en Gloppe udj en Jordfast Steen, hvilken viser efter vejen i 3de nedsatte mærkesteene, den siste viser til en Gloppe hugget i en Jordfast Steen i sam/m/e Linie, derfra til en nedsat mærkesteen som viser udj sam/m/e Linie til en Gloppe hugget i en Jordfast Steen, den/n/e viser til en nedsat mærkesteen som viser til Elven, og lige derfra viser det til 2de steene under Osse Ager Reenen. Paa vestre Side ejer Sæwertwet, og paa Østre Side ejer Gaarden Osse.

J mellem bemelte gaarder, Norden for Østdølen udj Brakøen i en Jordfast Steen hugget en Gloppe som viser i {en} 2de andre Glopper i Nord, siste Gloppe viser til Elven, og bytter siden Elven heele hiem/m/e bøen. Sæwertwet ejer vesten for, og Osse østen for, undtagen endeel Træer paa begge sider, som siden skal anføres.

J udmarken mellem Gaarden Sæwertwet og Osse er nedsat følgende mærker: udj en Slaatte Teig kaldet Ose melke Støel, vesten for Elven, i en Steen udj Elve braatet hugget en X som viser i 2de Glopper i store Steene ved Gierdet, den siste viser i en stor Steen, hvori er hugget en X alt i Nord, denne viser i en

1780: 208b

Gloppe i den andre Ende af Steenen, som atter viser i Nord til en X udj en Steen, denne viser udj en Gloppe i bemelte Linie til en stor Steen som atter viser udj 3de X, siste kors ved Elven, som er ende mærke. Træet Meel Stølen tilhører Osse med Løv Skaugen; og beiterne skal være som fra gammel tid paa vestre Side af Elven, og ejer Sæwertwet vesten for, og Osse østen for disse mærker.

ved Sæwertwet Kiødnen, i en stor Steen hugget en Kors som viser i vest til høyeste bierget, hvori er hugget en X. Sæwertwet ejer paa Søndre, og Lars Ose paa Nordre Side, saaledes at Sæwertwet ejer alt paa Søndre Side, og græs med older Skaug paa Nordre Side, den anden Skaug paa sam/m/e side tilhøer Osse.

Fra X ved Kiødnen gaar mærket i Nord, og viser udj en X i Almstøe, sam/m/e X viser vest op i bierget. Sewertwet ejer paa {vestre} østre side Skaug og mark, samt græs og older paa vestre Side, men den anden Skaug ejer Lars Osse paa vestre Side til Almestøe. fra sam/m/e til bierget ejer Lars paa Søndre side og Lewor med Amund paa Nordre side Markeskaugen som for bemelt, og Sewertwet Græs og older Skaug.

Af X i Almstøe gaar mærket i Nord til Bugiænget udj en /\ Gloppe som viser udj vest i bierget, paa østre og Nordre side ejer Sæwertwet alt, og paa Søndre og vestre side ejer Lewor og Amund Skaugen som før meldt, græs og older tilhører Sæwertwet.

J Løe Teigen vesten for Elven \Nordølen/, udj en stor Steen hugget en X som viser i en anden X, denne viser udj en bek i høyeste bierget udj vest; Amund ejer Norden for, og Lewor Sønden for som før melt Skaugen, og resten Sæwertwet.

Jonsdals bekken, som flyder til Elven Nordølen, bytter imellem Osse og Sæwertwet, Sewertwet ejer alt paa Søndre side, og \Lewor/ Osse Løv Skaug som før melt paa Nordre side, græs og older tilhører Sæwertwet.

Udj Løe Teigen fra Nordølen gaar mærket udj en stor Steen i Løe Tuften, hvori er hugget en Gloppe som viser udj vest og i Bierget, hvori er hugget en X, sam/m/e viser efter bierget lige i Fieldet, Sæwertwet ejer som før melt paa Nordre side, og Amund Skaugen som meldt paa søndre Side, resten Sæwertwet.

J Elven Nordølen gaar mærket efter Bekken til et stort bierg, derfra nord til en Elv kaldet Herre bergs Elv, derfra ligened efter Elven til et stort bierg, siden tvers over i {øv} nord til øverste Ende af Kaa(re?) (Kaael?) Sprang Stok Støe i øverste ende af et stort bierg. Sæwertwet ejer ald Skaugen, og Osse græsset inden disse mærker.

Sæwertwet skal have sine Slaatter og beiter som fra gam/m/el Tid haver været i Marken.

Østheller Lien, Lars tilhørende, tilhører endnu Lars, men i sam/m/e skal Amund og Lewor have tilladelse at hugge Støls ved naar de vil, saa langt som til denne Tiid er brugt, dog marke Skaug undtagen.

Østen for Nordølen, ved Elven i en stor Steen hugget en X ved saa kaldet Hvidesteenene, sam/m/e X viser i øst til 2de X udj store Steene, den siste viser op til Bierget i lige linie, derfra i lige line til Fieldet. Lars ejer Norden for, og Lewor Sønder for.

Østen for Nordølen, ved Elven i en stor Sten hugget en X som viser i øst op med en liden bek i 6 korser udj Jordfaste Steener, den siste X viser lige op i Bierget \i en Bæk/. Amund ejer Norden for, og Lars Sønden for.

1780: 209

J Storhaug ved Elven, vesten for sam/m/e hugget en X i en Steen som viser i vest til en Gloppe udj en stor Sten, denne viser til Sæwertwet byttet. Lars [ejer] Norden for, og Lewor Sønden for disse mærker.

Udj bemelte Haug fra Nordølen hugget en X som viser i en X udj Sæwertwet byttet. Lewor ejer Norden for, og Amund Sønden for.

Alt forestaaende blev Parterne forelæst og tilstaaet at være efter deres foreening.

Anno 1780, d: 24 Juni, continuerede Steenings Forretningen paa Gaarden Osse i overværelse af Osse mændene, da Sæwertwet i gaar blev her fra Steenet, og følgelig intet videre haver med denne Forretning. nærværende det foran tilførte Laugrette.

Huuse Tumterne skal en hver have til sine Huuser som de nu ere.

Vejen over inderste Huuse Flaaten skal igien lægges, og maae ej mere bruges af nogen, under straf at erstatte Skaden.

Vejen fra Glas stue Haugen igiennem Aske Dalen skal ligesaa igien lægges, tilligemed Elvedalen og Ækrene. den som imod den/n/e Foreening bliver funden her paa Gaarden at have brugt vejen til at gaae 2 gange, skal betale til de Fattige i Sognet som leveres, den af Parterne der er uskyldig 8 s:, og saaledes for hver gang derefter.

Vas vejen er til fælles til Elven, men en hver skal blege Klæder paa sin ejendom.

uden for Hauge Sunds Ageren nedsat en mærkesteen som viser op over Ageren til Almindings Vejen, der nedsat en mærkesten, sam/m/e mærker skiller {vejen} Ageren, og ejer Amund Sønden for, og Lewor Norden for Ageren.

denne Part af Amunds Ager ligger udj Larses Eiendom, og er inhægnet med 6 mærkesteene samt 4 Glopper og en X fra Larses Eng.

Lewors Haugesunds Ager ligger ligesaa udj Larses Eiendom, og er inhægnet med 6 mærkesteene, 5 Glopper, Een X og en /\ Gloppe.

J Norderste Forskaat Ageren ovenfor vejen er nedsat en mærkesteen som viser øst over Ageren til Ager Reenen i en X, paa Nordre side ejer Lewor Ageren, og paa Søndre ejer Amund Ageren.

bemelte Lewors Ager ligger udj Larses Eng, og er indhægnet med 8 mærkesteene, en X og en /\ Gloppe.

ved bemelte Ager ved Almindings vejen er nedsat en mærkesteen som viser i øst over Ageren til en anden nedsat mærkesteen, som er ende mærket; Amund ejer paa Nordre, og Lars paa Søndre Side.

Amunds Ager er inhægnet fra Larsses bøe med 2 Glopper i Jordfaste Steene.

J Selje Flæk Ager Reene er nedsat en mærkesteen som viser i Nord til en anden nedsat mærkesteen op under en Røys, denne viser tvers over til en anden mærkesteen ved en Røys, fra den i øst til en mærke[steen], derfra i Nordost til en huggen Gloppe, fra sam/m/e i øst til en nedsat mærkesteen. Lewor [ejer] paa Sønder, og Lars paa Nordre side.

Lewors Ager, som for en deel ligger udj Larses ejendom, er inhægnet fra sam/m/e med 3 mærkesteene, den siste viser i øst til nu forbemelte mærkesteen.

ved Salsaa Reinen er nedsat en mærkesteen som viser udj en anden forbemelt Steen i Søer, fra sam/m/e gaar gaar!! mærket i linie i 2de mærkesteene, den siste viser vest over vejen {hvorda} i Forskaate Reenen \i en Steen/, byttet gaar derfra i Sør til en forbemelt m: Steen. Østen for ejer Lewor Bøen, og Lars ejer vejen og bøen vesten for.

Alle Almindelige Veje er nu som før til fælles.

Huuse Flækket, Lewor og Aamund tilhørende, er inhægnet fra Larses bøe med 6 mærkesteene.

Fiskeriet er til fælles efter Jordskylden, og hver maae svare efter sam/m/e sit Arbeide paa Fiskeriet, saaledes at Lars svarer og faaer dobbelt mod de andre

1780: 209b

hans Naboer.

Een Teig kaldet Haldis Stien er Parterne {om} tvistende om, og om sam/m/e vilde have afhørt sine Vidner som er ved Retten tilstæde. Amund frafalt paastanden om Haldis Teigen, og sagde at han ingen ejendom udj sam/m/e tilegner sig, men tilstaaer at Teigen tilhører Lars, og derfor lod det blive Lewors Sag om denne Paastand vilde i Tiden kom/m/e ham til Omkostning. nu declarerede Parterne at Lars skal have denne Teig uden nogen Paatale af dem.

Da Sorenskriveren formedelst andre Forretninger ej kunde længere være her, saa begiærede Parterne at Laugrettet maatte ndsætte Steene hvor end nu er usteenet, og sam/m/e paa Tinget kunde indføres, alt efter deres Anviisning, da nu ingen videre tvist er imellem dem.

Lewors og Amunds Qværn huus Grund er til fælles.

Derefter bliver at beregne denne Forretnings Omkostning saaledes: 3 Dages Forretning 4 rd:, 2 Dages Diet Penge á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skyds fra Hesthammer til Aastædet 2 ¼ miil, er 4 mrk: 8 s:, Fogden er betalt for opnævnelsen. Lensmand[en] for sin opvartning ved Retten 1 rd:, Laugrettesmændene for 3 Dage á 28 s: Dagen, er pr: Mand 5 mrk: 4 s:, tilsammen 7 rd:, og den heele Omkostning 14 rd: 8 s:, som af Osse Mændene blev betalt.

Anno 1780, den 29de Junii, blev efter udsættelse paa sidst holdte Sommer Ting. Retten sadt paa det sædvanlige Tingstæd Utne i Kinservigs Skibreede for at afsige følgende Domme der samme Tiid blev optagne; Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Lovrettes Mænd, sc:

Aamund Gundersen Utne, Elling Hansen House, Hans Hansen Langesetter, Peder Asbiørensen Aakre, Lars Larsen Utne, og Iver Torbiørensen ibidem.

Udi Sagen anlagt af Sr: Joachim Hynnemør i Bergen
mod Mathias Jordal for Gield blev Afsagt
Dom

Mathias Guttormsen Jordahl har ey mødt for at svare til sin Sag, og tillige for Stævne Vidnerne ey kundet nægte at være Skyldig til bemelte Sr: Hynnemør de paastævnte Penge: Thi bliver saaledes Kiendt for Rett: Mathias Jordal bør til Sr: Joachim Hynnemør betale de paastævnte 5 rd: 1 mrk:, og udi Processens Omkostninger 1 rd: 4 mrk:, som alt udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen anlagt af Lars Nielsen Hougen
mod Sven Berge for Gield blev afsagt saadan
Dom

Sven Berge har ey kundet nægte Sigtelsen, men lovet at betale Fordringen til afvigte Sommer Ting. Den indstævnte haver nu paa samme Ting ladet Møde for sig og forlanget udsettelse, men da han haver lovet at betale til Sommer Tinget og tilstaaet Kravet, saa kan udsættelsen ey tilstaaes; Dog Reserveres de Indstævntes Rett til andre som i Handelen skal være inpliceret. Thi

1780: 210

Kiendes {og} saaledes for Rett: Sven Berge bør til Lars Nielsen Hougen betale de paastævnte 20 rd:, og udi Processens Omkostninger 2 rd:, som udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen anlagt af Tormo Arnesen!! Scheie!! (Avenschei) mod
Knud Monsen Berge for Gield blev Afsagt
Dom

Denne Sag er adskillige gange udsadt paa Grund af at denne indstævnte Knud Berge skulle ved Tings Vidne Beviise sin Sag, men samme er ey endnu skeed, ikke heller har Sigtelsen directe været modsagt, men eendeel af Kravet er benægtet paa Grund af at den indstævnte ingen Fortieneste havde paa den af Citanten kiøbte Hæst, hvilket ey kand komme i Betragtning. Thi Kiendes for Rett: Knud Monsen Berge bør til Tormoe Avenschei betale de paastævnte 7 rd:, med Reservation af Tiltale til andre ved Lensmanden(?) som udi Handelen maatte være inpliceredt, og udi Processens Omkostninger 2 rd:, Alt 15 Dage efter Dommens Lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anno 1780, den 3de Julii, blev paa det Almindelige Tingstæd Ejde grund i Gravens Præstegield og Skibreede, for i følge udsettelsen fra sidst holdte Sommer Ting at afsige følgengende!! (følgende) efter skeede Optagelse. Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Lovrettes Mænd, sc: Iver Kierland, Gudmund Rønnestrand, Niels ibidem, Ebbe Ejde, Rychold ibidem, og Lars Olsen Ejde.

Hvorda! Udi Sagen anlagt af Knud Tveite med fleere imod
Opsidderne paa Gaarden Høll, Thore og Halsteen, blev saaledes
Eragtet.

Denne Sag angaar een imellem Parterne indgaaet og derefter Publiceret Contract, hvis Selve Paadømmende henhører til det Almindelige Bøygde Ting, dog de indstævnte formeener til Aastædet \at/ burde tiltales. Men da de Indstævnte deels have benægtet Underskrivelsen, deels berørt een nu ustævnet som kunde synes Sagen og Contracten vedkommende, udi Indlæg af 18de Maji 1780: saa fandt Dom/m/eren fornøden ved denne {leilighed} Kiendelse at paalegge Citanterne til næste Ting at tilkalde Ole Høel, nu Warberg, for derefter at faae den sande Oplysning i Henseende Contractens Underskrift, samt ligeledes Opsidderne paa Gaarden Høel, saadant at paahøre, da denne Sag derefter skal nyde fremme.

Udi Sagen anlagt af Jon Scheie mod Siur Poulsen Spaaneim blev saaledes Afskediget

Endskiøndt Retten har ved Kiendelse af 25 Junii 1779 erindret Parterne at fremkomme med det fornødne til Sagens sande Oplysning og Slutning; saa er

1780: 210b

saadant ikke endnu efterkommet, men alleene fra Ting til andet fremført noget saa indviklet og uefterretteligt, at Retten derefter ey kan fælde Dom: thi paalægges Parterne end een gang og for alle at slutte Sagen med lovlig og tilstrækelig Oplysning, saasom at fremlegge in Forma den paaberaabte Arrest Forretning af vedkommende Lovlig udstæd, og fra Hoved Citanten den ommeldte Reigning efter Lovlig Skiøn og Taxation i henseende foraarsaget Skade og Tids Spilde, fremlagt, alt saa fremt Parterne ved Endelig Paadømmende ey vil vente at vorde Anseede formedelst unyttig Udhal.

Udi Sagen anlagt af Thormo og Knud Bagne mod Ole Westrem blev saaledes Afskediget

Vel synes Ole Westrem eller Søn beføyet paa Grund af det fremlagde Bøxel Brev af 23de Maii 1772 at kunne paastaae den ommeldte Grunde leie, men derom er hverken Stævnet eller Paastand giort, ey heller {kan} \har/ udstæderen Tollef Bagne hiemlet sin Rett til saadan Bøxel,da han af Hoved Citanterne ey er tilstaaet eene Eiendom i Saug Grunden, Hvortil end ydermeere Hoved Citanternes Reservation udi den Producerede Markeskiæls Forretning af 27de Junii 1774 giver anleedning. Dette bliver da ikke Qvestionen i denne Sag som ikke Paastævnet, men Reserveres ved et Aastæds Tings Vidne at burde oplyses. Imidlertiid er det uimodsagt, men meget meere tilstaaet at Tormo og Knud Bagne er virkelig Medeiere i Saugens Bygning og Brug, som Ole Westrem nogen Tiid eene har antaget sig paa de Grunde, som Acten udviiser, og hvorved Med Eierne dog ey bør betages deres Rett. Ligesaa inviklet og utilstrækelig, som denne Sag er procederet, saa ubestemt er ogsaa Hoved Citanternes Paastand. Thi fandt Retten fornøden, forinden endelig Dom Afsiges, at paalægge Tormoe og Knud Bagne ved Lovlig Skiøn at anføre deres Tab og Skade, samt bestemt og uimodsagt hvor mange Aar Ole Westrem af deres tilkommende eene har betient sig af Bruget, alt at i Retteføre til næste Ting, da derefter skal vorde Afsagt Dom.

Anno 1780, den 20de October, begyndtes **Høste Ting med Jondals Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Niels Iversen Espeland, Johannes Johan/n/esen Underhougen, Ole Evensen Wadsel, Torjels Asbiørnsen Samland, Lars Berjesen Brattebøe, Lars Brynildsen Fladebøe for Peder ibid:, Tosten Wiglichsen Fladebøe,

og Amund Johannesen Handegaard for Lars Kopren. saa var og tilstæde Lensmand Johannes Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger.
1: General Land Oeconnomie og Commerce Collegii Skrivelse til Stiftet, at alle de som herefter igiennem samme Collegio søger om

1780: 211

Tobaks Consession, skal for eftertiiden erlægge i den Kongelige Cassa 6 rd: forinden samme kand ydes. dateret 23 Maii 1780.
2: Stiftets Skrivelse af 30te Maii, hvor udi een Kongl: Resolution, at alle de som ey udi et Aar kand opskiære det fastsatte Qvantum paa deres Priviligerede Sauge, skal tillades samme i 5 efter følgende Aar, og derefter at giøre angivelse af det sammenlagde Qvantum, under Mulct af 10 til 50 rd:
3: Ditto Skrivelse af 5te Septb: 1780 om Hospital og Delinqvent Pengernes Repartition, som er paa Sundh: og Hardanger Fogderie i alt 371 rd:
4: Do: Skrivelse af 11 Maii 1780 om een undvigt Soldat fra det Syndenfielske Regiment, ved Navn Kiettel Knudsen.
5: Do: af 15 April 1780 om een fra Arendals Arrest Huus undvigt Frueenttiemmer!! ved Navn Anna Jonasdatter.
6: Ditto om een fra Bergens Fæstning undvigt Slave ved Navn Isach Eliasen. dateret 21de Junii 1780.
7: Stiftets Skrivelse af 15 Aug: 1780, hvorudi een Kongl: Resolution om Skolleholdere, Lænsmands Karle og Skyeds skafferes udtagelse, som for eftertiiden skal være de der til artellerie Kudske ere indsatte.
8: Placat angaaende Handel med uforarbeidet Tobaks blade, samt uberettiget Tobaks tilbereedning. dat: Christiansborg den 10 April 1780.
9: Placat, at ingen uden de Militaire af Land Etaten maae bruge guule og Røde Cocarder paa Hatterne. dateret 19 Julii 1780.
10: Rente Kammerets Skrivelse af 18 Martii, om at alle fraværende Arve Midler skal strax af Skifteforvalteren Deponeres i den Kongl: Cassa mod Qvit:

Anno 1780, den 21de October, continuerede høste Tinget med Jondals Skibreede udj overværelse af forhen tilførte Laugrette.

Hvorda! Haagen Torbiørnsen Lille Aas anmelte at have ved mundlig Varsel til dette Ting indkaldet Ole Joahnnesen Samland, for han skal have taget Citantens hest at at!! kiøre med, og ved samme lejlighed tilføyet den saadan Skade at den er sprængt, derom at modtage Dom for han ulovlig haver taget hæsten og brugt, samt ersatte Processens Omkostning, saa og at høre Vidner. ligesaa er til vedermæle inkaldet Ole Samlands Dræng, Siovat Larsen. Til Vidner i Sagen er under Lovens Faldsmaal inkaldet Torgels Asbiørnsen Samland, Peder Jonsen Store Aas, Johannes Heljesen Lille Aas, og Helje Halversen ibid: vil fornem/m/e om de instævnte møder:
Alle de instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, undtagen Vidnet Peder Store Aas, som ej mødte, og derfor denne gang frafaldt {Vidnet}.
Lars Iversen Traae mødte for Ole Samland, der er beslægtet til ham, og anmelte: at have i denne Sag contra instævnt hoved Citanten Ha[a]gen Lille Aas til at høre Vidner Samson

Samsonsen og Erich Samsonsen Samland, som under Lovens Faldsmaal ere indkaldte, og endelig til frifindelses Dom, samt hoved Citanten at erstatte Processens Omkostning.
Ha[a]gen Lille Aas saavelsom Vidnerne mødte og vedtog lovlig varsel.
hoved Citanten begiærede sine Vidner frem kaldet og afhørte.
1ste Vidne, Torgels Asbiørnsen Samland, /: udj hans Stæd sad som Laugrettes mand i denne Sag Johannes Swaasand :/ for ham og de øvrige Vidner Eedens forklaring blev oplæst, dernest aflagde Eed og vidnede: denne forgangne høst i korn Kiørselen saa Vidnet at Siovat Larsen kom af Marken med Citantens hoppe, og siden om Dagen saa det at bemelte Siovat Larsen kiørte korn med hoppen ongefær til Middag, dog {saa} \ved/ ikke Vidnet hvorledes Drængen Siovat kiørte forinden det kom til ham, thi Vidnet var længe i Marken efter sin egen hest, men den Tid Vidnet kom hiem og kiørte korn i nærværelse af Drængen, saa [det] ingen stærk kiøren af ham, at hoppen deraf kunde faae Skade, saa den tid heller ingen Skade paa den, men nogle Dage derefter kom hoved Citanten med sin hoppe til Samland, og da var

1780: 211b

hoppen Syeg, og Materien flød af næsen paa den, og tillige tegn til at den skulde være sprængt, men Vidnet har ingen forstand paa den/n/e Sygdom, og derfor ikke kan sige hvad det var. hoved Citanten skulde sam/m/e Tid givet Ole Samland tilladelse at bruge hoppen til at føre 1 kløv brænde paa Stølen og 1 Kløv fra Søen, men ej videre. Vidnet demiteret.
2det Vidne, Johannes Heljesen Lille Aas, aflagde Eed og vidnede: Efter at contra Citanten som melt haver brugt Ha[a]gen Aases Hoppe, har han seet at den er sprængt, men før cont: Citanten eller Dræng brugte den, var sam/m/e ganske frisk, saavidt Vidnet kunde see. Vidnet saa den bemelte hoppe ongefær aatte Dage efter at Ole Samlands Dræng havde brugt den at kiøre med. Forgangen Som/m/er hørte Vidnet at contra Citanten forlangte af Ha[a]gen Aas om hoppen til laans at føre 1 Kløv brænde til Støls med, eller 1 kløv fra Søen. Vidnet demiteret.
3de Vidne, Helje Halvorsen Aas, Søster Søn til hoved Citanten, aflagde Eed og vidnede: at han saa og brugte hoppen at kløve veed til Støls med Løverdagen, før Ole Samlands Dreng brugte den at kiøre korn med, som var Onsdagen derefter, og da feilede hoppen intet, men Søndagen efter at Ole Samlands Dreng havde kiørt korn med den, kom den hiem og var da Syeg. Vidnet forstaaer sig ej paa Sygdommen, kan derfor ej sig[e] hvad slags det er. har hørt om Tilladelsen at tage hoppen, ligesom andet Vidnet haver forklaret. Vidnet demitteret.
Contra Citanten begiærede sine Vidner frem kaldet og afhørte.
1ste Vidne, Samson Samsonsen, aflagde Eed og vidnede: Vidnet saa den bemelte hoppe 3 Dage efter at Drængen Siovat Larsen havde kiørt korn med den, og kunde da ikke see nogen feil med den, men var ej med den Tid kornet blev kiørt, saa han ikke \kan/ sige hvorledes Drængens Adfærd med hoppen var. om Tilladelsen at bruge hoppen, som de andre Vidner. Vidnet demiteret.
2det Contra Vidne, Erich Samsonsen, som aflagde Eed og vidnede: Vidnet kiørde i Sælskab med Drængen Siovat paa den omvidnede Tid, og saa da ikke at han kiørde ulovlig med hoppen, dog havde Drængen kiørt korn en Tid førend Vidnet kom paa Ageren, saa den Tid ingen Feil paa hoppen, og siden ej seet den, saa kan [ej]? vidne derom. da Vidnet forlod Drængen, havde han ej mere end et las igien at kiøre. Vidnet demiteret.
Siovat Larsen sagde, at han efter sin huusbonds Ordre tog og brugte hoppen at kiøre korn med, og har aldeles ingen Skade tilføyet den.
Lars Traae paa Ole Samlands vegne bad tilført: at han havde tilladelse at bruge hoppen naar det i høst kom \paa/ at den behøvedes, og derfor meente det kunde være det sam/m/e hvad den blev brugt til naar {sam/m/e} \den/ ej fik Skade.
hoved Citanten begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre flere Vidner.

Eragtet.
Efter forlangende beroer Sagen til næste Ting.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Elina Pedersdr: Tørvigens Skiøde til sin Søn Lars Hansen paa ½ Løb S:r, ½ hd: uden bøxel i G:den Tørvigen for 104 rd: dat: 21de Oct: 1780.
2: Lars Hansen Tørvigens Obl: til Lars Endresen Eide paa 104 rd: mod 3 ProC:to, pantsætter ovennævnte Jordegods og 2 Kiør. dat: 21de Oct: 1780.

1780: 212

3: Lars Hansen Tørvigens vilkaar brev til sin Moder Elina Pedersdr: paa endeel vilkaar af G:den Tørvigen. dat: 21de Oct: 1780.
4: Niels Ellefsen Selsvigs Skiøde til sin Søn Ellef Nielsen paa 18 Mrk: S:r, ½ g:sk: i G:den Selsvig for 45 rd: med bøxel. dat: 21de Oct: 1780.
5: Magdeli Nielsdatter Swaasan[d]s Skiøde til sin Søn Johannes Salamonsen paa 9 Mrk: S:r, 1/8 hd: med bøxel i G:den Svaasand for 18 rd:, Selv haver han arvet ligesaa meget. dat: 21de Oct: 1780.
6: Johannes Salamonsen Svaasands Vilkaar brev til sin moder Magdeli Nielsdr: paa endeel Vilkaar af Gaarden Svaasand. dat: 21de October 1780.
7: Niels Giertsen Baches Skiøde til sin Søn Iver Nielsen paa 1 Løb Smør med bøxel i Gaarden Bache for 96 rd: dat: 21de October 1780.
8: Anviist til udslættelse Johannes Knudsen Tørvigens Obl: til Jon Fundeland, stor 100 rd:, dat: 18de Maj 1772, udsl: efter Qv: af 17de Oct: 1780.
9: Johannes Knudsen Tørvigens Obl: til Tosten Larsen Halderager og Ole Larsen ibid:, tilsam/m/en 149 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant udj 3 Spand 10 Mrk: S:r med bøxel i G:den Tørvigen. dat: 21de October 1780.
10: Arveskiftebrev efter Salamon Erichsen Svaasand, taget boen til Jndtægt 18 Mrk: S:r, ¼ hd: med bøxel udj G:den Svaasand, som saaledes er udlagt Enken Magdeli Nielsdr: det halve, og Sønnen Johannes Salamonsen det andet halve. dat: 2de Juni 1780.
11: Do: efter Ingebor Wiig af 18de Maj 1780, see Skifte Protocollen.

Derefter lod Fogden Koren inden Retten oplæse de sædvanlige Tingsvidner til sit Reignskabs bielag for dette Aar, sc: 1: Ting[s]vidne over Aftagene paa endeel Gaarder. 2: Do: over det endnu Resterende undsettnings Korn som ey tilforen er anført. 3: Do: over Ting skydsen d: A: 4: Det sædvanlige Store Ting Vidne bestaaende af 10 Poster. 5: Odels Mandtallet for d: A:, og 6: Restansen for dette Skibreede, som er 23 rd: 2 mrk: 2 s:

De Laugrettes Mænd som til næstkommende Aar 1781 skal beklæde Retten ere følgende. Nye Mænd: Jon Bergesen Kopren, Jon Nielsen Baggegaard, Ole Larsen Ejde, Lars Samsonsen Samland, og gamle Mænd: Ole Knudsen Deggebreche, Lars Knudsen Handegaard, Iver Nielsen Espeland, Amund Siursen ibidem.
De 2de Mænd som Attesterede Tings Vidnerne er Thomas Apendahl og Johannes Svaasand.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen der havde videre med Tinget at bestille, thi blev samme ophævet.

Anno 1780, den 23de October, begyndtes **Høste Tinget med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, nærværende S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Hactor Stenstøe, Kiettel Selleseter, Ole Olsen Fixen, Amund Torsen Østensøe, Tosten Siurs: Moe, for Peder Aalvigen sad Niels Hansen Aalvigen, Johannes Tostensen Biørche for Niels Trondsen ibid:, og Michel Larsen Nesthuus, saa var og tilstæde Lensmand Johannes Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev {anfør} Publ: de for Jondals Skibr: anførte Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Ordre.

Kiettel Giermundsen Berje, som beslægtet til Hans Biørnesen Stranden, anmelte at bemelte Hans Stranden havde med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Lars Amundsen øvre Axneses Arvinger og hans efterlatte Enke Anna Nielsdatter med Laugværge Lars Olsen Ned: Axnes, arvinger Siur Larsen øvre Axnes og den afdødes Søn Niels Larsen, for gield 4 rd:, som bemelte afdøde Lars Amunds: var skyldig Citanten, og blev fordret udj hans boe, derom at modtage Dom til betaling, og Proc: Omkost: at erstatte.

1780: 212b

vilde fornemme om de instævnte møder.
Laugværgen mødte paa egne og Enkens vegne, saa mødte og Siur Axnes, men Niels Larsen indfandt sig ej, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmand[en] og Baar Hafnen.
Kiettel Berje fremlagde Skiftebrev af 27de Apr: 1778, hvor der er udlagt 4 rd: til en Mand ved navn Lars Amundsen Axnes. dette sagde Citanten at være en feiltagelse, thi den/n/e mand var den Mand som Skifte var holdt efter, og navnet galt angivet, tji det skal være Hans Stranden, og derfor mente han at arvingerne burde giøre reede for hvor udlægget er afblevet.
Laugværgen og Svogeren Siur Axnes sagde at de intet viste om dette Krav af Hans Stranden, men tillige sagde at ingen anden Creditor haver anmeldet sig efter Skiftets Slutning som skulde have de udlagde 4 rd: Siur Axnes tilstod at de 2 – 2 – 11 var beroende hos ham, og Citanten sagde at de 1 – 3 – 5 var beroende hos en Mand, som han viste at faae dem, altsaa nu kun igien som her søges paa de 14 mrk: 11 hos Siur Axnes, med Sagens Omkostning.
Citanten anmelte at have krævet Pengene, men ej faaet dem.
Siur Axnes benægtede at være krævet.
Siur Axnes vedtog nu at betale de bemelte 2 rd: 2 mrk: 11 [s:], som!! (samt) Omkostninger, og dermed var Citanten fornøyet, og saaledes denne Sag ophævet.

Anno 1780, den 24de October, continuerede Høste Tinget med Østensøe Skibreede i overværelse af forhen tilførte Laugrette.

Hvorda! Niels Isachsen Botten anmelte at have ved mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Ingebor Olsdr: Fladebøe med Laugværge Ole Torbiørns: Klyve, og Amund Torbiørnsen Soldal som Formynder for Myndtlingen Ole Pedersen Fladebøe, angaaende et Forlig som blev sluttet for 3 Aar siden, hvorledes der skulde forholdes med et Støkke mærkesgiærde imellem Fladebøe og Kanicheberg øde Jord, alt til et Tingsvidnes erhvervelse. Vidnerne, som under Lovens Faldsmaal ere instævnte, [ere] Ole Brigts: Ned: Wiig, og godvillig mødende Vidne Ole Giermundsen Schaar. vil fornem/m/e om de instævnte møder.
Ole Klyve mødte paa Enken og Formynderens vegne og vedtog lovlig Varsel. saa mødte og Vidnerne.
Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt.

1ste Vidne, Ole Brigtsen Ned: Wiig, som, efter at være formanet til Sanheds udsigende, aflagde Eed efter Loven: For noget mere end 3 Aar siden var Vidnet paa Gaarden Botten, og hørte da at Niels Botten blev saaledes foreenet med Enkens nu afdøde Mand Lars Brynilds: Fladebøe og Formynderen for Myndtlingen Ole Pedersen, som var stifSøn til Lars Brynildsen og Odels Mand til G:den Fladebøe: at Lars Brynilds: lovede at opsætte et Støkke Giærde af Steen imellem Kanicheberg og Fladebøe, og at dette skulde giøres inden 2 Aar. Johannes Fladebøe, som er den anden Mand paa G:den, var da ej tilstæde. med vedkommendes minde demiteret, da det intet videre havde at vidne.

2det Vidne, Ole Giermundsen Schaar, aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne. nok at Formynderen og Lars Fladebøe sam/m/e tid gik til Ingebor Olsdatter for at høre om dette Forlig var med hendes Villie, og kom de da tilbage fra hende og sagde at hun dermed var fornøjet. Vidnet kan ej mere erindre, thi afskeediget.

Citanten begiærede Tingsvidne[t] sluttet og sig beskreven meddelt. Som bevilges.

Johannes Torgersen Fladebøe anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet ungkarl Mons Nielsen Botten, paa et Forlig som blev sluttet forleden Aar i Vidners Overværelse, derfor nu at paahøre bemelte Vidner, og derefter at vedtage Dom til at opfylde det belovede i Forliget, og erstatte Sagens Omkostninger. Til Vidner ere under Lovens Faldsmaal indkaldte

1780: 213

S: T: hr: Andreas Doht, Siur Biørnesen Rychen og Lars Siurs: Østensøe, og vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

Paa Mons Bottens vegne mødte Faderen Niels Botten. saa mødte og Vidnerne Siur Rychen og Lars Østensøe. den siste fremlagde velærværdige hr: Dothes Skriftlige Vidnesbyrd. alle vedtog lovlig Varsel. Det skriftlige Vidnesbyrd af 24de Oct: 1780, saal:

Citanten begiærede dernest sine andre Vidner fremkaldet og afhørte.

Vidnerne Siur Biørnesen Ryche og Lars Siursen Østensøe, som aflagde Eed og vidnede: De ere begge Præstens medhielpere, og var nærværende paa forbemelte Tid med hr: Doht paa Botten, og hørte da at Citanten og den instævnte bleve saaledes foreenede, angaaende nogle fornærmende Ord mod Johan/n/es Fladebøe udtalt af Mons Botten paa Wosse Wangen \i Cit: frav:/ Mons Botten tilstod at han intet ont og uærligt viste om Citanten, vilde betale de Omkostninger Citanten paa Sagen havde anvent, og om dette ej blev opfyldt, skulde Sagen staae den instævnte lige aaben. blev den gang ej talt om hvor store Omkostningerne var, da Citanten ikke til visse kunde vide det, men nu anmelte Citanten at hans Omkostninger, foruden denne Sag, var 2 – 3 – 0. Videre Vidnerne hørte den instævnte lovede: at naar Citanten fik vide hvor store Omkosntingerne var, skulde de af Mons strax udbetales.

Citanten declarerede, at paa bem:te Tid var stævnet til Tingsvidne paa Woss, og kunde ikke derfor vide Omkostningerne. Vidnerne demiteret.

Niels Botten paa sin Søns vegne frem lagde et skrift af 11te October 1779, saal: begiærede dernest Sagen udsat for at stævne Contra.

Citanten anmelte hans Omkostninger ved denne Sag 1 – 3 – 10 s:, paastod dernest Dom paa Forliget efter Vidnesbyrdene.

Niels Botten vedblev sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Arne og Siur øvre Axnes anmelte at have med skriftlig Stævning af 2de October 1780 indkaldet Opsidderne paa Gaarden Nedre Axnes: Lars Olsen, Siur Olsen, Ellef Larsen, Ole

Knudsen, Michel Olsen, Siur Bertelsen, Enken Kari Rasmusdtr:, Opsidderne paa Fondeland: Jon Simonsen og Simon Jonsen, alle at høre under Lovens Faldsmaal indstævnte Vidner, for[de?] de skal have nedbrudt forgangen Som/m/er {et} \de/ af Citanterne opsate inhægnings Giærder. til Vidner Ole Nielsen og Hans Johannesen Herrestvet, Amund Pedersen Udrudningen og Knud Nielsen Wangdal, hvoraf de 2de ere beskikkelses Vidnerne Ole og Hans Herrestvet, saa og Contra Parternes beskikkelses Vidner Lars Siursen Østensøe og Lars Johannesen Wiig, alle under Faldsmaal. Stævningen saal:

De i stævningen bemelte Vidner og Parter mødte, undtagen Ole Knudsen, Michel Olsen, Siur Bertelsen og Enken Kari Rasmusdatter. saa mødte heller ikke Vidnerne Knud Nielsen Wangdal og beskikkelses Vidnet Lars Siursen Østensøe, som alle ere af Baroniet Rosendals Gods og under Rosendals Jurisdixtion.

Citanten begiærede Stævningen afhiemlet for de udeblevne Parter.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen af de udeblevne, eller nogen paa deres vegne.

Citanterne tilstod at de udeblevne af Rosendals Gods ej haver faaen mere en!! (end) 14ten Dages Varsel til dette Tings Vidne.

thi blev saaledes

Eragtet.

Af den i Rettelagde skriftlige Stævning saavelsom Citanternes egen Tilstaaelse erfares, at de instævnte og udeblevne af Baroniet Rosendals Gods ej haver faaen lovlig Varsel, thi bliver Sagen og Stævnemaalet afvist til nyt og lovlig Stævnemaal, da derefter Sagen skal nyde frem/m/e.

1780: 213b

Derefter blev til Publication frem leveret følgende Documenter:

1: hr: Blyttes bøxel brev til Johannes Olsen [paa] 3 Spand 13 ½ Mrk: S:r i G:den Østensøe. dat. 19de Oct: 1780. med Revers, betalt til Manufactoret i Bergen af hver 2 mrk:, er 4 mrk:

2: Ole Johannesen Schaalems med fleres Skiøde til Osmund Siursen Kløve paa 1 Løb 18 mrk: S:r med bøxel i G:den Berge for 116 rd: 11 s:, med Condition. dat: 25de Jan: 1780.

3: Osmund Siursen Berges Contr: med sin Stif Søn Halsten Amundsen og hans Form: Ole Larsen Walland. dat: 23de October 1780.

4: Tosten Larsen Sandvens Skiøde til Ole Giermundsen Stene paa ½ Løb S:r, ½ hd: med bøxel i G:den Sandven for 72 rd:, som er hans halve brug. dat: 23de October 1780.

5: Anviist til udslættelse Torbiørn Larsen Øftshuuses Obl: til Arne Arnesen Bircheland, stor 164 rd: 4 mrk:, dat: 27de Maj 1774. Qv: 20de Ap: og 28de Maj d: A:

6: Anviist til udsl: Brigt {Olsen} Stenes Obl: til Amund Kaldestad, stor 150 rd:, dat: 19de Oct: 1773. Qv: d: 23de October 1780.

7: Tosten Larsen Sandvens vilkaar brev til sin Stifmoder Brite Amundsdr: om endeel vilkaar af G:den Sandven for hans!! (hendes) leve Tid. dat: 23de Oct: 1780.

8: Ha[a]gen Siursen Bervens Cont: med sin hustrue Brite Johannesdr: om endeel vilkaar efter hans død af G:den Berve. dat: 23de Oct: 1780.

9: Brigt Ellingsen Stenes Obl: til Amund Siovats: Kaldestad, stor 200 rd:, 4 ProC:to, mod Pant i 2 pd: 2 mrk: S:r med bøxel i G:den Stene. dat: 24de Oct: 1780.

10: Torbiørn Larsen Øfsthuuses Obl: til Jørgen Isachsen Berven, stor 198 rd:, 3 ProC:to, mod Pant i 1 Løb S:r, 1 hd: med bøxel, samt overbøxel til en deel i sam/m/e G:d Øfsthuus som er Baroniet tilhørende. dat: 24de Oct: 1780.

11: Lars Larsen Froestads vilkaar brev til sine Forældre af G:den Froestad. dat: 23de Sept: 1780.

12: Niels Johannesen Bervens Contr: med sin hustrue Giøri Siursdr: om endeel vilkaar efter hans død af G:den Berven. dat: 24de Oct: 1780.
13: Rychens og Bottens Opsidderes Cont: om Mrk: imellem Hamlegrøe Støl og Brejsæter. dat: 24de Oct: 1780.
14: Jon Haugse med fl: Skiøde til Ole Olsen Kambestad paa 18 Mrk: S:r uden bøxel i G:den Wangdal for 10 – 5 – 0. dat: 26de Maj 1780.

De Laugrettes mænd som tilstundende Aar skal betiene Retten for dette Skibr: Haagen Torgersen lille Aas, Torbiørn Larsen Øfsthuus, Knud Nielsen Stue, Endre Trondsen Ned: Wiig, Trond Siursen Tegland, Osmund Siursen Berje, Johannes Haldorsen yttre Aalvig, Hans Johannesen Herrestvet. alle nye mænd.

Tings Vidnerne for dette Skibreede bleve examinerede ligesom for Jondals Skibreede, og tilstaaet ligedan at være, i sær af Baar Havnen og Ole Klyve.

Arveskiftebrev efter Helje Jonsen Kaldestad, taget boen til Jndtægt 1 pd: 3 mrk: S:r, 3/8 hud med bøxel i G:den Kaldestad, som saaledes er udlagt: Magrete Torsnes 10 4/5 Mrk: S:r, 3/20 hd:, Enken Marite Christophersdr: 8 1/10 Mrk: S:r, 9/80 hd:, Døttrene Anna, Brite, Marite og Brite den yngre, hver 2 1/40 Mrk: S:r, 9/320 hd: med bøxel. dat: 17de Maj 1780.
Do: efter Amund Berge, taget boen til Jndtægt 12 Mrk: S:r med Bøxel udj G:den Berje, som er udlagt til Moderen Kari Hansdr: 6 Mrk: S:r, og broderen Halsten Amundsen 6 Mrk: S:r. dat: 25de Jan: 1780.

Restansen for dette Skibr: 67 – 3 – 9.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi er sam/m/e ophævet.

Anno 1780, den 26de Octobr:, begyndte det **almindelige Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, ved Retten nærværende herr: Foged Koren, Lænsman[den] Niels Rønnestrand og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Gudmund Rønnestrand for Siur Larsen Fylkedalen, 2: Tosten

Hansen Herreid, 3: Jon Christophersen Ystaas, 4: Elling Jonsen (Jensen?) Fylkedal, 5: Knud Halstensen Tvedt, 6: Poul Ørjensen Torblaae, 7: Lars Larsen Ose, og 8de: Amund Larsen ibid:, samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de samme Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som for de foregaaende Tinge findes specificeret.

Baar Larsen Sæbøe anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Christopher Magnusen Nedre Legreid for Giæld efter Obligation 37 rdr: 8 s:, hvoraf er betalt paa Capital 8 rdr:, med paaløbende Renter fra Obligationens Dato d: 2 Jan: 1771, derom at modtage Dom til Betaling, og Omkostning at svare. ville fornemme om den instævnte nu møder.

Men, da ingen infandt sig efter Paaraab, saa blev Varselen lovlig afhiemlet af Olmoe Garethun og Ole Hielmoe.

Citanten reserverede at fremlegge Obligationen til næste Ting, og da at beviise lovlig Opsigelse, begiærede dernæst at den udeblevne maatte forelegges Laugdag.

Fremstillede dog det mødende Opsigelses Vidne Ole Hielmoe, som aflagde Eed at den paastævnte Obligation var af ham og nu udeblevne Vidne Gunder Garethun lovlig opsagt afvigte Foraar i den indstævntes eget paahør.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Christopher Magnusen Nedre Legreid eller Wivelien gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Hielmevold fremlagde Laugdag mod Amund Ose med fleere, saa lydende:

de i Laugdagen benævnte mødte alle for Retten og vedtoge lovlig Forkyndelse.

Ole Hielmevold bad Vidnerne Christie og Lisbeth Amundsdøttre Ose tilspurgte, om det ikke er dem vitterligt, at han fragik Arv og Giæld paa sin hustrues Vegne efter sin Sviger og deres Fader Amund Torkildsen Ose, og det forinden Skiftet efter ham blev taget under Behandling, og, om Vidnerne, som Arvinger ikke ogsaa har bekommet den Arv, som ham ellers havde tilkommet?

1: Vidne, Christie Amundsdatter, aflagde Eed og vidnede: Ole Hielmevold sagde den samme Dag, men førend Skifte Forretningen begyndte,

1780: 214b

at han vilde fragaae Arv og Giæld efter hendes Fader, men at hun eller hendes Mand ey har modtaget den ommeldte eller tillodnede Arv, som endnu i Stervboen er beroende. Videre blev tilspurgt, om ikke Vidnet og den anden Søster har faaet Gaver, som han ey har faaet eller begiært nogen Deel udi, og som ey kom i Skiftet? Sv: Jo, hun og Søsteren fik tilsammen 12 Tønder Korn. Nok paa Tilspørsel, at de ligeledes fik Afdrotten af 6 Kiør om Som/m/eren; men at bemeldte Kreature vare paalodnede Creditorerne, med hvilke de ere foreenede.

2det Vidne, Lisbeth Amundsd:, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med hendes Søster, det forrige Vidne, med den Forandring, at forrige, men ikke dette Vidne, fik noget af den ommeldte Afdrot, item at hun er i Søsterens huus.

Parterne stillede Sagen i beroe til i Morgen, som Retten accorderede.

Anno 1780, den 27de Octobr:, continuerede Høste-Tinget med Gravens Skibredes Almue, overværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Ole Hielmevold og Amund Ose ædskede i Rette den i Gaar udsatte Sag;

Amund Ose dernæst fremlagde Regning over det af den instævnte formeentlig for meget oppebaarne, af 26de Oct: d: A:, saa lydende:

Ole Hielmevold sagde, at Amund Ose har bekommet meere, end hvad i den fremlagde Regning er anført, hvilket han trøstede sig til at beviise, og derfore var nødsaget at begiære Sagen udsatt til næste Ting.

Amund Ose derimod inlod Sagen under lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Dommeren kunde ikke nægte Ole Hielmevold den forlangte Udsættelse, men paalegger ham til næste Ting at i Rette føre Beviiser og videre til Sagens Fremme.

Lars Wambem for sin Frænde Aslach Warberg anmeldte at have med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Assar Garetun fordi han skal have i hiel kiørt Citantens Øg, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Ole Knudsen Lille Thun, Hans Asbiørnsen Steenberg \og/ Guttorm Lassesen Røyse, samt at lide Dom til Skadens Opretning efter lovlig Taxation, og Processens Omkostning at svare.

Assar Garetun saavelsom de benævnte Vidner mødte for Retten og tilstod lovlig Varsel. Assar tilstod at have haft den paastævnte Øg til at føre Dyre Kiød tilbage fra Fieldet,

1780: 215

men havde derfor ikke paataget sig at være ansvarlig for Hesten om den kom til Skade.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte. Eedens Forklaring blev oplæst, derpaa fremstod

1ste Vidne, Ole Knudsen Lille Thun, som aflagde Eed med oprakte Fingre, og vidnede: at nu i sidste Sommer omtrent 3 Uger før Michelis, blev Vidnet med det andet, Guttorm Lassesen, opsent af Citanten for at besigtige den paastævnte Øg, som de fandt omtrent 5 Miile til Fields eller fra Bygden, liggende død ved siden af en Myr eller lidet Vand, hvor Øgen kiendelig var kommet i, men optrukket og nu laae paa den bare Mark. Vejen ligger paa den anden Side af forbemeldte Vand, men Øgen, som da ikke har haft nogen Leeder, har ikke truffet den rette Vey, har vild faret paa den anden Side, og saaledes kommet til Skade. Vidnet saae ellers \ikke/ Feyl paa den døde Øg, vidste ey heller noget om Parternes Aftale i henseende Betaling for den leyede Øg.

2det Vidne, Hans Steenberg, aflagde Eed og vidnede, at han var i Sælskab med den instævnte paa den ommeldte Tid, og havde selv leyet en Øg til at føre hiem Dyre Kiød, og at Assar leedede Vidnets leyede hest, og lod den anden gaae løs bag efter. Vidnet opholdt noget lidet tilbage for at fiske i en Elv, medens Assar reyste med hestene; men da Vidnet kom efter, fandt han den paastævnte Øg at være død, og at Assar da drog paa den døde Øg for at faae den op igien, item sagde, at Øgen havde feylet af Veyen og gaaet paa den anden Side af Vandet, som forrige Vidne har forklaret. Paa den Instævntes Spørgsmaal, om Øgen var vaad til meere end midt paa Siden, svarede: den eene Siden var vaar til midten, men hovedet var kommet ned i Myren, og at Kløven, eller Kiødet var skident af Myren eller Moradset.

Guttorm Røyse aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med første Vidne, med hvilket dette paa samme Tid blev udsendt og var tilstæde. Vidnerne ere demitterede.

Citanten tilbød om den Instævnte ville mindelig betale Øgen, men da dette blev nægtet, siden han ey havde lovet nogen Erstatning,

1780: 215b

reserverede Citanten til næste Ting at føre Taxations Vidnerne, som nu ikke ere tilstæde. og saaledes stillede Sagen i Beroe.

Proc: Traae for Niels {Olsen} Westrem fremlagde Stiftets Resolution af Dato 3de Octobr: d: A:, som er saa lydende: Dernæst han i Rette lagde sin skriftlige Regning med hosføyede Forklaringer og Beviisligheder, af 14de Octobr: sidst afvigte, tilligemed Skifte brevet af 29 Juli 1754 og sluttet d: 20 Nov: samme Aar, item et Skiøde af 29de April 1771, et efter andet Acten tiltaget, saa lydende: ville dernæst fornemme om Ole Westrem nu møder.

Ole Westrem var ved Retten tilstæde og tog til Gienmæle. bad ellers at Sagen maatte beroe til i Eftermiddag, som billiges.

Proc: Traae for Jon Biørche ædskede Sag[en] i Rette efter forrige Tiltale imod Joseph Ellingsen Eide, betreffende retmessig Giæld 14 rdr:, og vilde fornem/m/e hvad Joseph Eide nu havde at forestille.
Berge Traae for sin Stifsøn mødte, og paastod at Citanten maatte beviise Kravet, og i Mangel deraf at den instævnte bliver friefunden og nyder Erstatning.
Traae var nødsaget at begiære beskreven alt i denne Sag passerede, og Anstand til næste Ting, som Retten accorderede.

Niels Høysæter for sin Broder Søn Peder Børse anmeldte at have [med] mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Iver Olsen Børse fordi han skal have nedbrudt eller nedkastet et Citanten tilhørende \Giærde/ paa hans Eyendoms Mark, derom at høre godvillig mødende Vidner Lars Andersen Hylle og Tron Larsen ibid:, samt at lide Dom til Skadens Erstatning med Processens Omkostning.
Iver Olsen Børse blev paaraabt, men ingen mødte med Tilsvar, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte.
1ste Vidne, Lars Andersen Hylde, aflagde Eed og vidnede, at have seet 2de gange, neml: tilig i Som/m/er før Høe Sletten!! (Slotten), og siden ved Michelsmisse Tid, at et Stykke Giærde, omtrent af 6 til 7 Alens længde, om hans, Citantens, Frugt eller Æble Hauge var nedkastet, og at den instævnte tilstod at have giort det under Paaskud

1780: 216

at det bemeldte Stykke Giærde var ham i Veyen eller til Fortrængsel, siden det nu var videre end forhen; og hindrede den sædvanlige Vey.
2det Vidne, Tron Larsen Hylle, aflagde Eed efter Loven og forklarede: gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne. Derpaa afskediget.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Iver Olsen Børse gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Mykletun har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Iver Wichnæs fordi han uden Tilladelse har taget og brugt Citantens Jægt, den halve Deel, til en Bye Reyse, derom at høre Vidner under Faldsmaal stævnte, neml: Jon Pedersen Maave!! (Maabøe?), Thore Olsen Sæbøe, samt derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Iver Wichnæs svarede ikke efter Paaraab. Stævnemaalet derfor afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel.
Citanten erfarede nu at det eene Vidne var som snareste bort gaaet, derfor stillede Afhørelsen i beroe til i Eftermiddag.

Ole Haaem ingav Laugdag mod Torbiørn Øvre Leqve, saa lydende:
Den tilkaldte vedtog lovlig Varsel, men benægtede en Deel af Kravet, som han trøstede sig til næste Ting at beviise, og derfor begiærede Anstand.
Citanten paastod Dom.
Torbiørn Leqve som før bad om Udsættelse, som Retten bevilgede end engang til næste Ting.

Ole Westrem mødte nu for Retten udi den til Eftermiddag udsatte Sag, og fremlagde Regning af Dags Dato, saa lydende:

Proc: Traae in totum benægter denne af Ole Westrem fremlagde Regning, men refererede sig til den af ham i Rette lagde Regning i alle Maader, og for vist meente at den i alle Maader skal være rigtig, og derefter paastod Dom med Tillæg i Omkostninger med 20 rdr:, og i øvrigt udbad sig af Retten, at Ole Westrem ey maae blive tilladt Sagen længere at udhale.

Ole Westrem benægtede den af Traae nu i Dag fremlagde Regning, og henholdt sig til Skifte brevet, hvorefter han ville betale Capital og Renter, og saaledes

1780: 216b

overeenstemmende med sin nu ingivne Contra Regning; og endelig begiærede Udtog og Gienpart af Traaes nu sidst ingivne Regning, derfor paastod Sagens Anstand til næste Ting.

Proc: Traae protesterede kraftigst mod Sagens længere Udhal, som alle har hensigt til Vidtløftighed og Penge-Spilde for Citanten, og saaledes urgerede paa Dom, eftersom Acten udviiser at Sagen har længe henstaaet, Citanten til stor Skade.

Ole Westrem vedblev sit forrige.

Eragtet.

Paa Forlangende beroer denne Sag til næste Ting, da det ommeldte Protocol Udtog skal imidlertid vorde beskreven meddeelt.

Ole Mykletun nu paaraabte den i Dag incaminerede Sag, og fremstillede de benævnte Vidner.

1ste Vidne, Jon Pedersen Maave!! (Maabøe?), aflagde Eed og vidnede, at i Som/m/er ved St: Hans Tid var Vidnet med Citanten ved Kiølen i Uldvig, hvor Jægten laae, som Citanten, Eyer af den halve Deel da ville bruge, men var \næsten/ lastet af den instævnte. Ole sagde da at han ville have og bruge selv sin Jagt, og at Iver skulle igien udtage Ladningen, men at Iver Wichnæs nægtede det, og sagde, at han ville reyse med Jagten, om han end giorde Beslag paa den, samt at Ole da maatte begiære Tilladelse at følge med Jagten som Passageer til Bergen, som og blev tilladt.

2det Vidne, Thore Olsen Sæbøe, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med det forrige, med hvilket det paa samme Tid var tilstæde. Vidnerne afskedigede.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Iver Johansen Wichnæs gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Westrem ingav Laugdag mod Siur Poulsen Spaaneim og Søn Poul Siursen for Giæld, Laugdagen saa lydende:

de Laugdagede mødte og vedtoge lovlig Varsel.

Siur Spaanheim sagde, at Obligationen er qvitteret og udslettet af Pante bogen, og derfor formeente, at ingen Fornyelses Dom kunde have Stæd, naar Obligationen er betalt efterat Dom var falden.

Ole Westrem sagde, at Obligationen rigtig nok er qvitteret og udslettet, men dog ikke betalt fordi Parterne i Anledning af deres Børns Giftermaal oprettede andre Contracter og Gaver, hvilket

1780: 217

lettelig kunde beviises. Fremlagde ellers Obligationen qvitteret, af 19 Maji 1778, og en Revers af ubestemt Dato, dog meldes af 28 Febr: 1778, saa lydende:

Poul Spaaneim sagde at hans Fader havde godtgiort ham i Skiødet 300 rdr:, og at Sviger Faderen Ole Westrem havde tilstaaet saadant i Anledning af Giftermaalet med Oles Datter, agtede ellers at beviise sit Andragende til næste Ting, om fornøden giøres, samt at Ole Westrem er tilbuden de resterende Penge.

Ole Westrem tilførte, at til næste Ting skal beviises, at Siur Spaaneim selv og hans \Søn/ har overtalt ham at modtage Reverset.

og derfor begiærede Parterne Sagen udsatt for at føre Vidner.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Torkild Lindebrekke ingav Laugdag mod Niels Espeland, saa lydende:

Den Laugdagede tilstod lovlig Varsel, sagde ellers, at deres Aftale var at Kornet skulle modtages og leveres efter Vægten, hvilket han foregav at ville beviise eller med Eed bekræfte; fremlagde dernæst Optegning paa Vægten, og tilbyder at levere Kornet efter Beregning, og saaledes 3 Wog og 2 Pund, foruden hvad kan skiønnes meere for det Korn, som blev leveret og var raadt; og tilbød nu 1 Vog meere, altsaa 4 Wog 2 Pund, og formeente at Citanten dermed blev tilfreds.

Niels Espeland nu som før paastod at betale efter Vægt, følgelig deres Aftale, som han agtede at beedige, og Torkild Lindebrekke paastod Betaling efter Tønde Maal, eller Betaling 2 rdr: pr: Tønde, og udi \Processens Omkostning/ 1 dr: 3 mrk:, og saaledes bad om Udsættelse til næste Ting, om den instævnte til den Tid ville træffe mindelig Forliig, da Sagen i anden fald maatte staae ham lige aaben.

Den instævnte var dermed tilfreds. Derfor beroer denne Sag til næste Ting.

Lars Holve ingav Laugdag mod Elling Haaversen Haalve, læst saa lydende:

Lænsmand Rønnestrand mødte for Elling Haalve og vedtog Varsel, og begiærede Anstand til næste Ting med Udtog af det passerede, siden Comparenten er fremmed i Sagen.

Lars Haalve ligeledes begiærede Udtog af det passerede.

Eragtet.

Sagen beroer, og de forlangte Udtoge skal vorde beskrevne meddeelte.

Anders Lille Graven paa egne og øvrige Medeyeres Vegne udi Fiskeriet oven \for/ Gravens Vandet, anmeldte at have med mundtlig Varsel tilkaldet Giæstgiveren Hans Johannesen og Sønnen Ebbe Eide

1780: 217b

og Sergeant Jens Top for ulovlig Fiskerie med Garn ved Elve Munden fra Søen, til Skade og Fornærmelse for Citanterne, og imod forhen passerede Forliig, derom at høre Vidner Joseph og Erich Eide, Niels Kierland, Elling øvre Rønnestrand og Tron Heljesen Rønnestrand, samt Ole Salmsen Eide, som under Faldsmaal ere stævnte, og lide Dom til Undgieldelse efter Loven, og Processens Omkostning at svare.

Af de instævnte infandt sig allene Ebbe Eide, som vedtog lovlig Varsel. Af Vidnerne mødte ikke Erich Eide og Elling Rønnestrand.

Stævne Vidnerne Gudmund Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte, og først

Joseph Eide, som aflagde Eed, og svarede paa det fremsatte Spørgsmaal, at i Sommer en Aftenstund saae han, at Ebbe Eides Søn og Jens Top satte et Laxe Garn, som han syntes tvert over saa kaldet Elve Osen. Videre sagde Vidnet at han ofte har seet i Sommer, at

Giæstgiverens Folk har kastet med Not tvert over Elve Osen. Ebbe Eide spurgte Vidnet, om han veed hvis Garn det var, som hans Søn skulle have været med at bruge? Svar: veed ikke egentlig hvis Garn det var.

Niels Kierland aflagde Eed og vidnede, at han har seet baade Garn Sætning og Note Kast over Elve-Osen, men veed ikke egentlig hvis Garn eller Not det er brugt.

Tron Heljesen aflagde Eed og sagde, at han har seet nogle Gange i Sommer at Giæstgiverens Folk , men ikke Ebbe Eide, har sat Garn over Elve Osen, som og kastet Not ved Elve Osen, ligeledes af Giæstgiverens Folk.

Ole Salmsen Eide aflagde Eed og derefter vidnede: at han ofte i Sommer har seet Giæstgiverens Folk baade at kaste med Not og sætte Garn over Elve Osen, ligeledes har seet Ebbe Eide ved Lys Dag at optage et Laxe Garn midt i Elve Osen, dog har Vidnet, som Giæstgiverens Tiener, aldrig været med eller behielpelig ved dette Fiskerie. End videre sagde at Jens Top og Ebbe ofte har udsatt Øret Garn baade i Sommer og i Høst, men Vidnet veed ikke egentlig om Ebbe ejede Garnet. Vidnerne ere demitterede.

Citanterne frafaldt de nu

1780: 218

stævnte Vidner, med Reservation at føre andre og fleere Vidner, om fornødiges; imidlertid bad om Laugdag for de udeblevne Parter.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men nu ey mødende Giæstgiver Hans Johansen og Sergeant Jens Top gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og vedkom/m/ende besørger lovlig Varsel. <bet:>

Niels Høysæter har med mundtlig Varsel inkaldet Siur Poulsen Spaaneim for Giæld 4 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling med Renter fra Stævnemaalets Dato, samt Omkostninger at svare skadesløs.

Siur Spaaneim blev paaraabt, men svarede ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Siur Poulsen Spaaneim forelegges til næste Ting at møde med Tilsvar, og Niels Høysæter besørger lovlig Varsel. <bet:>

Lænsmand Rønnestrand for Halsteen Tveedt i Rette ædskede forrige Sag mod Magnus Rondestvedt, og nu, som før paastod Dom.

Ole Hielmevold for sin Broder, den instævnte, har mundtlig Contra stævnet Halsteen Tveedte at høre Vidner Tosten Amundsen Søgnestvedt og Peder Tostensen Rondestvedt, som under Faldsmaal ere stævnte, og at lide Dom i hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Lænsmanden for Halsteen Tveedt vedtog lovlig Varsel.

Vidnet Peder Rondestvedt mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af de forbemelte Vidner.

Tosten Søgnestvedt fremstod, aflagde Eed og sagde, at afvigte Som/m/er accorderede Halsteen om Baaden, betalte den med 1 rdr: 1 mrk: 8 s:, og {paa} stævnede paa samme Tid. Citanten spurgte videre, om ikke Baaden blev optrækket Høsten forhen? Svar: Jo, har hørt, men saae det ikke. Lænsmanden bad tilspurgt, om ikke Accorden var saaledes at Kiøbet skulle regnes fra den første Tid han laante Baaden? Svar: det blev nok omtalt, men Vidnet erindrer ikke hvad Magnus svarede dertil. Vidnet afskediget.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.
Det udeblevne Vidne Peder Tostensen Rondestvedt forelegges under Faldsmaal til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Tvedt fremlagde Rettens seeneste Kiendelse, saa lydende:
Ole Warberg mødte, og vedtog at den paastævnte Contract saavel af ham, som af Thore Høl var ingaaet frivillig i begges Nærværelse her paa Tingstædet, og underskrevet af dem, hvilket end meere kan beviises.
Lars Pedersen Syssendal mødte paa Thores og {de øvriges} Broderen Halsteen sine Vegne, refererede sig ellers

1780: 218b

til det forhen fremlagde Inlæg, og derefter paastod Dom.
Hoved Citanterne ingav Inlæg af 4de Octobr: sidstleden, saa lydende: endelig paastod at den fremlagde Contract maatte ved Magt kiendes, og Omkostning at erstatte skadesløs.
Lars Pedersen paa Contra parternes Vegne ligeledes inlod Sagen lovmedholdig Dom, følgelig det fremlagde Inlæg, og skiødets Udviis, som i Retten er frem lagt.
Eragtet.
Forinden høste Tingets Slutning skal blive bekiendtgiort, naar Dom eller Kiendelse i denne og fleere Sager skal vorde afsagt.

Publiceret følgende Documenter.
1: Anviist til udslættelse Niels Olsen Windals Obl: til Fattig Cassen i Graven og Wiglich Traae, dat: 2den Dec: 1776. Qv: 27de Oct: 1780.
2: Halsten Davidsen Spaanems Obl: til hr: Provsten Schnabel, 100 rd:, og Magnus Ols: Rondestvet 98 rd:, tilsam/m/en 198 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant med første Priotite udj 2 pd: Smør, 1/3 Td: Salt, 1/3 hd: med bøxel i G:den Spaanem. dat: 26de October 1780.
3: Niels Olsen Windals Obl: til Gravens Fattig Cassa 50 rd:, og Do: Skole Casse 69 rd:, 4 ProC:to, og 1ste Priorite udj 18 Mrk: S:r, ¼ hd: med bøxel i G:den Windal. dat: 26de October 1780.
4: Anviist til udslættelse Lars Amundsen Nessems Obl:, stor 120 rd:, dat: 7de April 1767. Qv: den 27de October 1780.
5: Anviist til udslættelse Conrad Undelands Obl:, stor 394 rd:, der af det halve efter paategnet Qv: af 27de Oct: 1780. dat: 31te Maj 1774.
6: Ditto til udslættelse Olmo Nielsen Røyses Obl: til Asser Garetun, stor 400 rd:, dat: 17de Maj 1776. udsl: efter Qv: af 27de Oct: 1780.
7: Anvist til udsl: Knud Nielsen Sæbøes Obl: til Marita Tobiasdatter Bue, stor 140 rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: den 27de October 1780.
8: Johannes Bue med fleres Skiøde til Ole Samsonsen paa 1 pd: 12 ¾ Mrk: S:r, 1 Geedsk:, 1 B:sk:, ½ Løb Salt med bøxel, og overbøxel til Lyse Klosters Gods, i G:den Nessem for 300 rd: dat: 17de Oct: 1780.
9: Ole Samsonsen Nessems Obl: til Elias Torchelsen Langesetter og Johannes Johannesen Bue, hver 131 rd: 1 mrk: 8 s:, 4 Pro:C:to, pantsætter ovennævnte Jordegods i G:den Nessem. dat: 17de Oct: 1780.
10: Dittos vilkaar brev til sin Moder Guro Olsdatter paa endeel vilkaar af G:den Nessem. dat: 17de October 1780.
11: Peder Paulsen Spildes med fleres Skiøde til Paul Johannesen paa 1 pd: S:r, 1 Løb Salt med bøxel, og overbøxel til 1 Pund Smør, i G:den Nedre Spilde for 150 rd: dat: 26de October 1780.

12: Paul Johannesen Spildes Obl: til Lars indre Aalvigen, stor 99 rd:, pantsætter ovenmelte Jordegods i G:den Nedre Spilde. dat: 26de October 1780. mod 3 rd: 2 mrk: pr: hundrede.
13: Do: vilkaar brev til sin Moder Anna Amundsdatter paa endeel vilkaar af G:den Nedre Spilde. dat: 26de Oct: 1780.
14: Knud Nielsen Sæbøes Obl: til Marite Tobiasdatter Bue, stor 198 rd:, 4 ProC:to, og pant udj 1 pd: 16 ½ Mrk: S:r, ½ G:sk:, ½ hd: med bøxel i G:den Sæbøe. dat: 27de Oct: 1780.
15: Lars Olmosen Røyses Obl: til Haldor Helland, stor 200 rd:, mod 3 ½ ProC:to, pantsætter ½ Løb S:r, ½ huud med b: i G:den Bolstad. dat: 22de Maj 1780.
16: Olmoe Nielsen Garetuns Obl: til Ole Haldorsen Helland, stor 400 rd:, 3 ½ ProC:to, pantsætter 1 Løb S:r med bøxel i G:den Garethun. dat: 21de Oct: 1779.
17: Anve Abselonsen Espelands Obl: til Niels og Michel Haugse paa 57 rd:, 4 ProC:to, og anden Priorite udj hans Gd: Espeland. dat: 27de Oct: 1780.

Anno 1780, den 28 Octobr:, continuerede Høste Tinget i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Amund Larsen Ose anmeldte at have med mundtlig Varsel

1780: 219

til dette Ting ladet inkalde Ole Levorsen Ose, Gu{dmund}\nder/ Larsen ibid: {Benthe} at høre Vidner Benthe Olsd:, Mari Colbeensd: Ose, Brithe {Ols} \Jonsdatter/ ibid:, betreffende Fornærmelse paa Citantens gode Navn og Rygte, med videre deraf dependerende, samt at modtage Dom til Opretning efter Sagens forefundne Beskaffenhed med Bøders Udredelse, og Processens Bekostning at svare.
Ingen af de indstævnte mødte efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Poul Ørjensen Torblaae og Lars Larsen Ose.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men nu ey mødende Ole Levorsen og Gunder Larsen Ose gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Benthe Olsd:, Mari Colbeensd: og Brithe Jonsd: Ose forelegges under Faldsmaal til samme Tid. <bet:>

Sergeant Top ingav Laugdag mod Lars Wambem, saa lydende:
Lars Wambem mødte, tilstod Kravet, men bad om Udsættelse for at rette for sig i Mindelighed.
Top paastod Dom i hoved Sag, og Omkostninger skadesløs.
Lars Wambem som før bad om Anstand.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 8de Decembr: førstkom/m/ende.

Sergeant Top har stævnet Siur Poulsen Spaaneim at høre Vidner Lars Wambem og Jon Scheje og Morten Oppen!! (Oppem?), betreffende et Kiøb om noget Tømmer, som den instævnte ey har leveret, og at lide Dom til Erstatning, og Omkostninger at svare.
Siur Spaaneim vedtog lovlig Varsel,\tilstod/ og modtaget haand Penge 3 rdr:, samt at han skulle faae 8 mrk: for Tylten af Tøm/m/eret, men ej benævnet hvor mange Tylter, da det paa Saugen skulle tælles; videre tilstod den instævnte, at Sergeant Top ey \har/ faaet det bemeldte Tømmer.
Top, da den instævnte har tilstaaet Sigtelsen, fandt han ufornøden at føre Vidner, hvilke han for nærværende Tid frafaldt, og sluttede Sagen til Doms saaledes, at Citanten faaer tilbage de

udlagde haand Penge, eller han tilpligtet at levere Tømmeret imod den accorderede Betaling, og desuden ansees med Bøder for mislig Omgang, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.
Siur Spaaneim ligeledes inlod Sagen til Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 8de Decbr: næstkom/m/ende.

Siur Nielsen Wambem har stævnet Siur Torfindsen Haugse for Giæld, eller Tieneste Løn 1 rdr: 4 mrk:, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, med Omkostninger at svare.
Den instævnte blev paaraabt,

1780: 219b

men ingen mødte med Tilsvar.
Stævnemaalet afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Siur Torfindsen Haugse gives Laugdag til næste Ting. <bet:>

Thormoe Bagne ingav Rettens seeneste Kiendelse mod Ole Westrem, læst saa lydende:
Ole Westrem var [ved] Retten tilstæde, og reserverede Tilsvar.
Tormoe Bagne fremlagde Regning af 27 Octobr: d: A:, saa lydende: dernæst fremstillede Vidnerne Iver Wichnæs og Askout Johannesen Qvale, som har taxeret den Skade, som Citanten kan være foraarsaget ved det, at Ole Westrem har antaget eene Bruget i en Tid af 6 Aar, og begiærede samme afhørte.
Ole Westrem refererede sig til sin Søn Hans Olsens Bøxel brev, og de af ham giorde mindelige Tilbud, som Acten udviiser. paastod videre at have betalt Grunde Leye {fra sin} \til deres/ Sal: Svigerfaders dødsfald, som aldeles har været ham benægtet af de efterkom/m/ende Eyere, hvorfor jeg er nødsaget til at \an/tage Saugens Overbygning, ellers maatte jeg forspilde min Søns Bøxelbrev, som befaler jeg skal paapasse Brug[et?], hvorefter han begiærede Dom.
Tormoe Bagne fremstillede Vidnerne.
De benævnte Vidner Iver Wichnæs og Askout Qvale aflagde Eed, og forklarede, at efter deres beste Skiøn har de taxeret saaledes som den fremlagde Regning udviiser i henseende Inkomsten af Saugens brug, efter Ole Westrems egen Tilstaaelse, som han, Ole, end og her for Retten sagde at være 10 rdr:, derfra afgaaer, efter deres Optegnelse i det mindste, som tilført er, 4 rdr: De øvrige Processens Omkostninger kunde de ikke egentlig skiønne, men meente at være rigtig efter Regningen, dog, som sagt, deri kunde de ikke fuldkommen skiønne.
Tormoe Bagne sagde, at Ole Westrem har brugt Saugen i 6 Aar alleene, der af tilkom ham den halve Tid, som maatte kom/m/e i Betragtning, og er for saavidt Tiden angaaer, forhen bemærket i Acten.
Ole Westrem sagde, at Acten udviiser hvor længe han har brugt Saugen alleene; men sagde at Overbygningen med Redskaber har iført ham store Omkostninger udi disse sidste Aaringer, neml: Tag, Stavleyer, Staver, Dammen, Damstokker og andet meere, som jeg agter, om fornøden giøres, at beviislig giøre, hvorover jeg er nødsaget at begiære denne Sag udsatt til næste Ting for at overbeviise af

1780: 220

Acten mine lovlige Tilbuder, baade i henseende Intægter og Udgifter, haaber derfor ey med Retten at vorde overiilet.
Tormoe Bagne paastod lovmedholdig Dom, med Omkostnings Tillæg til dette Ting 13 mrk: 4 s:

Eragtet.

Den paastaaede Udsættelse bevilges til næste Ting, da Ole Westrem paalegges at slutte Sagen.

Gunder Tesdal har stævnet sin Broder Olmoe Garetun for Giæld 5 rdr: 4 mrk:, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Betaling med Processens Omkostning. Vidnerne under Faldsmaal ere Aslach Warberg og Christian ibid:
Olmoe Garetun vedtog lovlig Varsel. Vidnet Aslach Warberg mødte, men Christian ibid: svarede ikke. Stævnemaalet afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Aslach Warberg aflagde Eed og vidnede, at for en Deel Aar siden havde Parterne en Oxe tilsam/m/en, som de fælles eyede og solgte; men Vidnet veed ikke om Betaling er erlagt til Olmoe, som egentlig solgte, men de vare begge da nærværende. betreffende de 4 mrk: for en Bielde, sagde Olmoe at levere den tilbage med Klave.
Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Christian Warberg forelegges under Faldsmaal til næste Ting.

Gunder Tesdal har instævnet Assar Garethun for Giæld 22 rdr:, deraf 16 rdr: for Odels Rett efter Skiøde af 4de April 1774, da de havde mageskiftet Odels Gods efter Document af 24 Octobr: 1772, at betale tilbage de oppbaarne 16 rdr:, og høe for 6 dr:, som var paa Tesdal Aaret før han byttede, og saaledes i Alt 22 rdr:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Assar Garetun vedtog lovlig Varsel, og sagde, at om Citanten har ladet sig bedrage i henseende de paastævnte 16 dr: af en anden, saa kunde saadant ikke vedkomme ham, neml: Assar Garetun. Sagde derhos, at han ey !!han ey!! har bekommet de paastævnte 6 rdr:
Citanten begiærede Sagen udsatt til nærmere Oplysning. Som Retten accorderede.

Gunder Tesdal har instævnet Hans Mykletun for Giæld !!for Giæld!! 1 rdr: 2 mrk:, derom at modtage Dom til Betaling, og Omkostning at svare.
Den instævnte mødte ikke efter Paaraab. Stævnemaalet afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Hans Mykletun gives Laugdag til næste Ting.

Gunder Tesdal har inkaldet Niels Haugen for Giæld 1 rdr: 4 mrk:, derom at lide Dom til Betaling, og Omkostning at svare.

1780: 220b

Den instævnte mødte ikke; thi er Varselen lovlig afhiemlet af de forbemeldte Stævnevidner, med Tillæg om Forkyndelsen {for} udi hans hosbond Siur Tveitos Paahør.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Niels Haugen forelegges til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Lænsmand Rønnestrand for Allert Harje af Bergen i Rette ædskede forrige Sag mod Siur Olsen Spaaneim, og paastod Dom efter forrige Irettesættelse.
Siur Spaaneim sagde at have for længe siden betalt sin Giæld til Elling Møller, hvilket han tilbød at bekræfte med Saligheds Eed.
Citanten paastod lovmedholdig Behandling, ingav Inlæg af 2de Octobr: 1780, saa lydende:
Siur Olsen tilbød at aflegge Eed, at han har betalt Kravet til afg: Elling Møller \selv/ for omtrent 13 eller 14 Aar siden.
Parterne havde intet videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 8de Decbr: næstkom/m/ende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Jørgen Mossing af Bergen ingav Laugdag mod Lars Jacobsen Sæd, saa lydende:
Den Laugdagede mødte og vedtog Kravet, lovede derhos at ville betale den halve Deel af Skylden ved Juule Tid, og den anden halve Deel til Foraaret, og i ald Fald ville underkaste sig Dom til næste Ting uden videre Varsel, dersom Betaling ey paafulgte.
Lænsmanden paa Citantens Vegne paastod Dom til Betaling og Processens Omkostning.
Lars Sæd vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til d: 8 Decbr: næstkommende.

Jørgen Mossing har til dette Ting ladet inkalde Anders Tveit for Giæld 22 rdr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Stævnemaalet blev i Mangel af Møde lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Anders Tveit gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Amund Lie har med mundtlig Varsel inkaldet Johannes Bue for Giæld 12 rdr: 2 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Omkostningerne at erstatte.
Den instævnte mødte ikke; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Arne Winæs og Siur Wambem.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Johannes Bue gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Her: Fogden Koren, i Anledning af den Sag han til næst forrige Sommer Ting havde anlagt mod Torbiørn Johansen Legreid for utilladelig Øll og Brændeviins Salg i Eidfiord, og der i Retten faldne Eragtelse, den, som lovlig forkyndt for vedkom/m/ende, han nu udi Retten inleverede med Begiær, at de forelagde Vidner maatte fremkaldes, eedfæstes og examineres, da han til Sagens endelige Slutning ville fremkomme med sin Paastand. Laugdagelsen er saa lydende:
Torbiørn Legreid mødte og vedtog lovlig Varsel. de bemeldte Vidner vare ligeledes tilstæde.

Torbiørn Legreid havde intet andet til Forsvar at fremføre, end at han har Tilladelse af den privilegerede afg: Capit: Hiermans Frue at sælge Øll og Brændeviin til Nødtørft for de Rejsende.

Fogden paastod endnu Vidnerne til Examen.

1ste Vidne, Ole Endresen, aflagde Eed og vidnede, at han har ofte seet baade paa Søn- og andre Dage, at hos den instævnte har været skiænket Øll og Brændeviin, og at baade Ungdom og Aldrende Mænd har der været beskiænkede: men ikke bemærket noget Slagsmaal. Stædet hvor disse Drikke Vahre falholdes er omtrent 1/16 Miil fra Kirken. Vidnet er afskediget.

2det Vidne, Tosten Andersen Legreid, aflagde Eed og vidnede, at han ofte har seet drukne Folk, baade Søn og hellig Dage hos den instævnte, har og hørt, at Folk, som har gaaet til Alters, har samme Dag der bleven drukne; har ogsaa hørt, at der !!være skal!! (skal være) solgt Brændeviin, og seet drukne Folk paa den instævntes egentlige Boepæl paa Gaarden Legreid; sagde derhos, at have hørt, at Torbiørn skal have solgt det ommeldte Brændeviin, formoder dog, at han tillige har skiænket sine Venner uden Betaling. Skiænke stædet er fra Kirken, som før vidnet 1/16 Miil fra Kiirken. Vidnet kan ellers ikke paasige den Instævnte noget uskikkeligt, eller uredeligt i henseende til Maal og Vægt. Vidnet har hørt tale om Slagsmaal der, men kunde ikke navngive nogen. Vidnet havde ey videre at forklare, er derfor demitteret.

3de Vidne, Helje Ellefsen Legreid, aflagde Eed. Fogden lod tilføre, at da Vidnet ey var i den Tilstand at han burde Vidne, saa reserverede han dette og fleere Vidners Førelse til næste Ting, og derfor

1780: 221b

begiærede Sagen udflyttet.

Her: Fogden, i Anledning af den Sag han paa Justitiens Vegne havde anlagt mod en deel udi dette Skibrede, som vare angivne for deels at drive en utilladelig handel, deels uden Tieneste at hengaae, Folket i Bøygden til utaalelig Skade, begiærede samme Sag paaraabt, og de Laugdagede Personer inkaldet, dog med denne Forskiæl, at, som Fogden ved nærmere Undersøgning havde faaet nærmere opdaget, at Siovadt Haldanger tilseer een sin gamle og svage Moster, driver ingen handel, og er desuden ikke alle Tider vel forvaret, kan han under den Straf som tilkom/m/er Løsgiængere ey blive at betragte, og hvorfor Paastand mod ham bortfalder. Ligesaa og Hans Nielsen Tveite, der udi 8 Aar haver tient som Geworben Soldat, befatter [sig] ikke med handel, og nu skal tiltræde et Jorde plads. og at Johannes Iversen Utne ey hører til dette Skibrede. saa maatte Fogden og anmelde, at Ole Salmsen Holve, for at viise den tilbørlige lydighed mod Kongens Befaling, strax efter første Invarsel har taget aarlig Tieneste; men mod de øvrige Laugdagede Fogden begiærede at Sagen maatte have sin Fremme. Laugdagelsen saa lydende:

Torgrim Olsen Dahle sagde, at han ey har handlet eller været Forpranger, men Løs og uden Tieneste, dog har antaget halv Aar Tieneste paa Gaarden Haalve, Torjer Nielsen Berge mødte ikke, ey heller nogen paa hans Vegne. Poul Guttormsen Hielmevold mødte ikke heller. Magnus Sæbøe og Lasse Sæbøe ikke heller, Siur og {Lars} Jacob \Lars/ Sønner Sæd infandt sig ikke, men Faderen Lars Sæd mødte og sagde, at de ey driver handel, men ere hos deres Fader, dog arbeyder de om Sommeren for Dagløn hos Fremmede.

Laugdagelsen for de udeblevne blev lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Fogden lod tilføre, at, som de udeblevne efter 2de ganges lovlige Inkaldelse ikke har villet møde eller ladet svare for sig, maae han andsee dem for ganske skyldige i det paastævnte, og da de tillige, der enten selv, eller ved andre haver ladet svare for sig, har derved tilstaaet at de

deels have drevet Handel, deels tient for Dagløn, begge deele ved Anordningerne forbuden, saa maatte han over dem samtlig paastaae Dom i medhold af Tieneste

1780: 222

Forordningen af 1754, over dem, som har ey villet søge fast Tieneste paa heele eller halve Aar, og en passelig Mulct af dem, som have befattet sig med handel, henlagt efter Dommerens Godtbefindende, som og Processens Omkostning af de samtlige erstattet. efter hvilken Paastand han inlod Sagen Dom.

De paagieldende bleve tilspurgte, om de havde noget videre at lade Protocollen tilføre, men ingen svarede.

Eragtet.

Sagen optages til d: 8de Decembr: næstkommende.

Foged Koren har til dette Ting inkaldet Halsteen Spaaneim med hustrue for fortiilig Sam/m/en leje, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og Processens Omkostning at svare.

Halsteen Spaaneim mødte ikke, og Varselen afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

Fogden fremlagde Præste Attest af 23 Octbr: d: A:, saa lydende; og ellers udbad Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Halsteen Spaaneim gives Laugdag til næste Ting, og Actor besørger lovlig Varsel.

Amund Lie har inkaldet Anve Espeland for Giæld 3 rdr: 1 mrk:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare. ville fornem/m/e om den instævnte møder. men da ingen svarede, blev Varselen lovlig afhiemlet af Amund Rønnestrand og Berge Traae.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Anve Espeland, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Jon Scheje fremlagde Rettens seeneste Kiendelse mod Siur Spaanheim, læst saa lydende: Jon Scheje inlod Sagen til Dom efter forrige Paastand, og ellers lod Omkostningerne i alt ankomme paa Dommerens Skiøn.

Siur Spaaneim declarerede for Retten at han ey havde meere til denne Sags Oplysning at fremføre, men inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 8 Decembr: førstkom/m/ende.

Publiceret følgende Documenter:

[1:] hr: Wigers bøxel brev til Tollef Andersen paa ½ Løb 4 ½ Mrk: S:r i G:den Opheim. dat: 23de October 1780. bet: til Manufacturet 1 mrk:

[2:] Ditto til Torchel Andersen paa ligesaa meget i sam/m/e gaard, sam/m/e dag udstæd, og bet: til Manufacturet 1 mrk:

3: Hans Utnes Penge mangels lysning til 18 ½ Mrk: S:r med bøxel, og 4 Mrk: Smørs overbøxel, i G:den Eide, som nu bruges af Anders Tronds: d: 28 Oct: 1780.

1780: 222b

4: Lars Jacobsen Sæds Skiøde til sin Søn Ole Larsen paa 13 ½ Mrk: S:r med bøxel udj G:den Sæd for 125 rd: dat: 1te April 1780.
5: Dittos Skiøde til Siur Larsen paa ligesaa meget i sam/m/e Gaard for 125 rd: dat: 1te April 1780.
6: Conrad Undelands Despensions brev af 27de October 1780, hvorved Gaarden Undeland er deelet imellem hans 2de Døttre Guri og Anna.
7: Dittos Skiøde til Anna Conraadsdatter paa ¼ Løb Smør, ½ Td: Salt med bøxel, og 6 Mrk: S:r, ½ F:sk: overbøxel, i G:den Undeland for 298 rd: dat: 28de Oct: 1780. og Mand Aschild.
8: Aschild Undelands Obl: til Niels Pedersen Høysæter paa 197 rd:, 4 ProC:to, Pantsætter ovenmelte Jordegods i Undeland. dat: 28de October 1780.
9: Arveskiftebrev efter Brite Rovardsdatter den 20de Martii 1780, taget bo{g}en til Jndtægt 1 ½ Spand S:r med bøxel udj G:den Tvedt i Eifiord, og 5 Mrk: S:r med bøxel i G:den Møchletun sam/m/estæds, som alt er udlagt til Christopher Jeltnes.
10: Do: efter Christi Halstensdr:, taget bo{g}en til Jndtægt 22 ½ Mrk: S:r. 1/8 hd: uden bøxel i G:den Warberg, som saaledes er udlagt: Enkemanden Jon Amundsen 13 ½ Mrk: S:r, og Arvingerne 9 Mrk: dat: 15de Martii 1780. (Mrkn: den 1/8 dels hud i buet er ikkje nemnd blant det utlodda)
11: Ditto efter Lars Amundsen Nessem, taget boen til Jndtægt 1 pd: 12 ¾ Mrk: S:r, 1 b:sk:, 1 g:sk:, ½ Løb Salt med bøxel, samt overbøxel til Lyse Closteres andeel, i G:den Nessem i Ulvig, som saaledes er udlagt: Johannes Bue 18 3/5 Mrk: S:r, ½ b:sk:, ½ g:sk:, ¼ Løb Salt med bøxel etc:, Sønneve Samsonsdr: 6 1/8 Mrk: S:r, 1/6 b:sk:, 1/6 g:sk:, 1/12 Løb Salt med bøxel etc:, Niels Ulgenes 3 1/16 mrk: S:r, 1/12 b:sk:, 1/12 g:sk:, 1/24 Løb Salt med bøxel, Enken Guro Olsdr: 4 19/32 Mrk: S:r, 1/8 b:sk:, 1/8 g:sk:, 1/16 Løb Salt med b: etc:, og endelig Arvingerne 4 19/32 Mrk: S:r, 1/8 b:sk:, 1/8 g;sk:, 1/16 Løb Salt med bøxel, og overbøxel efter Andeel. dat: 21de Febr: 1780.

Fogden begiærede Tings vidnerne af Sorenskriveren inden Retten examinerede, og derefter sig tilbage leveret til sit Regnskabs belæg, og er de sam/m/e som for Jondal er anført. Restancen er 384 rd: 5 mrk: 7 s: Almuen tilstod alt rigtig, og i sær Joseph Ols: lille Graven og Siur Paulsen Spaanem.

De Laugrettes mænd som tilstundende Aar 1781 skal betiene Retten for dette Tinglav ere følgende, alle nye mænd: Niels Larsen øvre Fylchedal, Jon Omunds: Ystaas, Peder Paulsen Spilde, Ole Samsonsen Nessem, Halsten Davids: Spaanem, Paul Siursen ibid:, Ole Endresen øvre Legrei, Torbiørn Johannesen ibid:

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde mere med Tinget at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1780, den 30te Octobr:, begyndte det **almindelige Høste, Skatte og Sage Ting med Kingservigs og Røldals Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**, overværende Kongl: Majt: Foged herr Koren, Lænsmændene Jon Hougse og Niels Hamre, og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: 1: Friderich Pedersen Jaastad, 2: Peder Jørgensen, 3: Peder Amundsen Ureim, 4: Iver Torbiørnsen Utne, 5: Arne Johannesen Jordal, 6: Amund Danielsen Bue, 7: Samson Larsen Fresvig, og 8de: Halgrim Torbiørnsen Mæland, samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: og Øvrigheds Anordninger, som ved Jondals Tingstæd blev specificeret.

Lænsmand Niels Hamre anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Medhuus og Datteren Margrethe Larsdatter i Continuation af forrige Sag betreffende Beskyldninger om et Hoved Plag, som skulle være forbyttet, derom at høre [Vidner] Osmund Hegeland, Ole Monsen, Niels Berge og Amund Berge, som godvillig møder, samt derefter de vedkom/m/ende

1780: 223

instævnte at lide Dom til Undgieldelse i Hoved Sag efter nærmere Irettesættelse, og Omkostninger som denne Proces foraarsager, at erstatte skadesløs.

Lars Medhuus var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel paa egne og Datterens Vegne.

1: Vidne, Osmund Hegeland, aflagde Saligheds Eed og vidnede, at en gammel Kone, Marithe Anfindsd: Sæm, som formedelst Alderdom ey kunde infinde sig paa Tinget, dog stævnet, har sagt til Vidnet nu afvigte Fredag d: 27de, at det hoved Plag som Lænsmandens Datter Anna fik af sin Sviger Moder Gunne {Lars}\Helleich/d: førend hun end og blev fæst, havde Kniplinger paa 3de Sider. Men Vidnet, som aldrig har seet det paastævnte Plag, vidste ikke om det var det sam/m/e som nu her i Retten af Lars Medhuus var fremlagt, og har Kniplinger paa 3 Kanter.

2det Vidne, Ole Monsen Hagen, aflagde Eed og vidnede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne.

3de Vidne og 4de: Niels og Aamund Berge, efter at have aflagt Saligheds Eed vidnede ligesom de forrige Vidner.

Lars Medhuus fremviiste et andet Plag uden Kniplinger, som han foregav at være det sam/m/e; som hans Kone skal have givet sin Sviger Datter.

Niels Hamre bad Sagen udflyttet til næste Ting for at føre fleere Vidner, tilbød ellers sin Datters Eed, hvormed Lars Medhuus var fornøyet.

Parterne declarerede nu at være forliigte saaledes, at Lars Medhuus forærede sin Sviger datter begge de fremviiste hoved Plag, at de for Eftertiden ikke meere skulle handle eller tale i Anledning af denne Sag, ligesom de udtalte ubetænksom/m/e Ord skulle ansees som utalte og ikke komme hende, Anna Nielsd: eller Slægt til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte.

Thore Thoresen Botten har med mundtlig Varsel ladet inkalde Farten Hegeland formedelst Mislig Omgang og Handel med 2de Souer, derom at høre Vidner og lide Dom efter Sagens Beskaffenhed, samt at svare denne Processes Bekostning.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Niels Hamre og Ole Monsen Hagen.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Farten Hegeland gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Jon Hildal har ved mundtlig Varsel ladet inkalde Niels Lone for Giæld 2 rdr: 4 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Niels Lone blev paaraabt, men ingen svarede.

Stævne Vidnerne Niels Hamre og

1780: 223b

Ole Monsen Hagen aflagde Saligheds Eed, at den udeblevne med lovlig Varsel var tilkaldet.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den nu ey mødende Niels Lone forelegges til næste Ting, og Citanten i agt tager lovlig Varsel.

Amund Berge har til dette Ting ladet inkalde Enken Kari Svendsdatter Holmen til at høre Vidner betreffende deres Forliig angaaende Pladset Holmen, og modtage Dom til Forligets Opfyldelse og at erstatte denne Processes Bekostning. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere: Niels Osmundsen Berge, Osmund Hegerland, Knud Monsen Berge og Ole Monsen, dog dette sidste Vidne blev nu frafaldet. Vil fornem/m/e om de vedkommende nu møder.
For Enken Kari Svendsd: mødte Sønnen Svend Jarandsen Berge.
Vidnerne infandt sig ligeledes for Retten og vedtog lovlig Varsel.
Citanten til Actens Følge fremlagde Contract af 28 Octobr: 1777, saa lydende: anmeldte dernæst, at Sønnen Thron Jarandsen har selv godvillig opsagt sit Brug udi bemeldte Plads efterat denne Contract var oprettet, hvilket Thron Jærandsen (Jarandsen), som ved Retten [var] tilstæde, tilstod rigtig at være, og skeede formedelst hans Uformuenhed at svare Afgiften; item, at siden var oprettet Forliig imellem dem, hvorom han begiærede de mødende Vidner afhørte.
1ste Vidne, Niels Osmundsen Berge, aflagde Eed og forklarede, at ved St: Hans Tid nest afvigte hørte Vidnet, at Kari Svendsd: sagde til Amund Berge, da hun var frisk og ved sund Sands, at hun godvillig ville fravige Pladset til Foraaret 1781, dersom hun fik Tilladelse at forblive der dette Aar. Vidnet hørte ikke at Citanten truede eller lokkede hende til dette Forliig.
2det Vidne, Knud Monsen Berge, aflagde Eed og vidnede, at Osmund Berge, som er stævnet at vidne i denne Sag, men formedelst Svaghed ey kunne møde paa Tinget, sagde til dette Vidne, at Kari Svendsd: og Amund Berges Forliig var saaledes, som det forrige Vidne har forklaret, og at de begge vare tilstæde paa een og sam/m/e Tid. Videre sagde Vidnet, at Osmund Berge tilligemed en anden nu ustævnet har hørt, at Amund Berge tilbød hende at beholde en Ager for sin Tid, tilligemed huus værelse, men at hun heller ville beholde den gandske Plads i Aar, og siden godvillig fravige.
3de Vidne, Ole Monsen, blev nu fremkaldet, og efter aflagde Eed vidnede ligesom næst forrige Vidne paa hvad Osmund Berge har hørt i henseende hendes første Tilbud.
Dernæst fremstod de godvillig mødende Vidner Niels Hamre og Lars

1780: 224

Medhuus, som aflagde Eed og vidnede, at Amund Berge tilbød Kari Svendsdatter for faae Dage siden, at overlade hende frie huus hos sig selv, og ½ Maal Ager, samt høe at slaae til en Koe, og at dette skulle være længe, dersom hun skikkede sig vel; men hun vilde ikke modtage Tilbudet, ey heller ville hun svare Afgiften for sit Brug dette Aar, hvilket hun kalder Vilkaar. Amund Berge tilbød at Enken maatte blive siddende paa Pladset og bruge den halve Deel, neml: det Citanten i Aar har brugt, naar hun kunde og vilde svare Afgiften.
Parterne begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen.

Ole Siursen Horre anmeldte at have skudt i denne Sommer i Juni Maaned 3de voxne Biørne, og den 4de skiød han i sam/m/e Uge, og saaledes alle 4 Biørne i een Uge, og at denne sidste

blev død skudt uden at Huden kom til nogen Nytte. Disse Skud passerede i Horres Egn i Røldal, hvilket alt den nærværende Almue bekræftede rigtig at være.

Dagen efter, d: 31 Octobr: 1780, continuerede Høste Tinget med Kingserwigs Skibreedes Almue, overværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Niels Hamre for Hans Olsen Tind paaraabte den forrige Sag mod Niels Øveland, og paastod Dom efter forrige Irettesættelse, med Tillæg i Omkostningerne efter Dom/m/erens Skiøn, formedelst Citantens lange og besværlige Vey.
Niels Øveland mødte ikke efter Paaraab, ey heller nogen paa hans Vegne.
Eragtet.
Sagen optages til næstkommende 11 Decembr:

Siur Maagestad for Thore Ræche af Røldal paaraabte den forrige Giælds Sag mod Ole Olsen Hagen, og nu, som før paastod Dom.
Niels Hamre sagde, at den Instævnte har betalt Fordringen, og derpaa ville aflegge Saligheds Eed, men var forhindret at fremkomme til dette Ting, var derfor nødsaget at begiære Sagen udsatt til næste Ting for at i Rette føre det fornødne til Sagens Styrke og Oplysning.
Siur Maagestad vedblev sit forrige.
Eragtet.
Sagen udflyttes end eengang til næste Ting, og den instævnte Ole Olsen Hagen paalegges til den bemeldte Tid at fremføre det fornødne i Sagen, eller Dom da at modtage.

Fogden anmeldte, at som han ved Skrivelse fra dette Skibredes Lænsmand Jon Haugse under 7de Aug: d: A: var bleven tilmeldet, at bemeldte Lænsmand var tilkaldet af de 2de Brødre Østen og Siur Alsager for at høre Pige Brithe Larsdatters Bekiendelse om hendes Svaghed, den hun formeener er reyst sig af Forgift, den hende i Mad skal være tilbragt; saa havde Fogden, for at faae

1780: 224b

denne betydelige Sag oplyst, seet sig nød her for Retten at inkalde alle som bor og have {paa den Tid} opholdt sig paa Gaarden Alsager i den Tid Pigen formeener dette onde mod hende kunde være begaaet, for af Retten at blive examineret i hendes Overværelse. til hvilken Ende Fogden fremstillede og til Oplysning frem leverede den af Lænsmanden paaberaabte Angivelse, med Begiær, at Retten samme ville forelæse, om hun noget har derimod at erindre, forinden Examinationen skeede: det fremlagde er saa lydende:
Britha Larsd: sagde, at det oplæste var aldeles rigtig efter hendes Anmeldelse for Lænsmanden. Videre tilstod hun nu, at der \var/ synlig noget hvidt ligesom stødt Kridt i Grøden og paa det Stæd i Fadet, som var vendt til det Plads ved Bordet hvor hun sædvanlig sad og nød sin Mad. Hun spiiste 3de Skeer fuld af Grøden, men blev strax saa syg, at hun maatte raabe om Vand, hvilket Søsteren, huus Konen, ogsaa strax bragte, og efter at have nydt samme, meget stærk brækkede sig. Hun sagde og strax at det var ondt i Grøden, som hun forhen meente at være Aske eller Kridt. Videre sagde, at Hosbond og Madmoder, som forskrækkede over dette Tilfælde, siden udkaste det øvrige af Grøden i bemeldte Fad, som en Griis eller Galte aad, og døde kort Tid, 2 á 3 Uger, derefter. Pigen viises kiendelig her for Retten at være meget syg, sammenkrympen, og saa øm eller huud løs, at hun taaler næsten \ikke/ det mindste at røre ved hendes Legeme.
Fogden anmeldte de under Faldsmaal kaldte Vidner at være: Guro Ivers Datter og hendes Mand Johannes Torkildsen, Anna Torkilsdatter og hendes Mand Hans Blom, samt Torbiørn

Larsen yttre Alsager, hvilke han begiærede paaraabte og afhørte; saa var og tilstæde Søsteren til den svage, neml: Brithe Larsd: Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning.
Vidnet Brithe Larsdatter fremstod, efter at de øvrige Vidner vare udviiste, aflagde Saligheds Eed og vidnede, at Tirsdagen for Christi him/m/elfars Dag, om Aftenen efter at den Svage Brithe, som er hendes Søster, havde spiist af den ommeldte Grød, kom hun meget syg paa Loftet, klagede, at der var ondt eller Gift i Maden hun havde spiist, brækkede sig overmaade

1780: 225

meget, og forlangede for Guds Skyld at faae Vand strax, hvilket Vidnet bragte hende, hvoraf hun drak meget, og brækkede sig den ganske Nat igiennem. Siden har Brithe Larsdatter været meget syg; Huuden har gaaet af hendes gandske Legeme, Haar og Negler ligeledes. Vidnet forklarede videre, at den Svage havde 15 rdr: liggende i hendes Kiste, hvilket Vidnets Datter Guro, som er Konen i huuset, har sagt hende; men efter at hun var bleven svag, og de 2de benævnte med hende eftersaa Kisten hvori Pengene laae, fandtes de ikke. Denne Kiste stod i Johannes Alsagers Huus, og har været der i 6 Aar, samt at Hans Blom og hustrue Anna logerte {logerte} i det bemeldte huus, som er en saa kaldet Bue, det samme Aar som dette passerede eller Sygdom intraf, og at Hans Blom med hustrue flyttede derfra nogle Uger efter at Svagheden var introffen. Vidnet kunde ikke sige at hendes Søster, som er den syge, havde nogen Fiender i huuset, eller nogen Ueenighed med huus folket eller Naboer. Har ellers hørt, at Vidnet Torbiørn Alsager skal have kiøbt i Bergen forgangen Vinter Forgift paa Apotheqvet for Hans Blom, med hvilken han var reyst til {Bergen} \Byen/. Vidnet er afskediget.
2det Vidne, Guro Iversd:, aflagde Eed og vidnede, at paa før ommeldte Tid kogte hun Grøden til sit huus folk, og som sædvanlig fremsatte den, gik derpaa i en anden Forretning, og bemærkede, da hun kom ind igien, noget hvidt paa Grøden, som var ogsaa nedrørt, hvilket hun saae, men formeente, at Katten kunde have først træd i Meel Fadet, og derefter i Grøden, derefter blev hun, Pigen, hendes Moster, syg, dog sagde hun da hun \spiiste/ af Grøden, at Konen havde kom/m/et Aske eller Kridt i Grøden, hvilket Vidnet benægtede, sigende at hun kunde see at nogen havde været ved Maden siden hun bar den ind. at den Svage var, og siden har været, i hendes Huus i den Tilstand hvori hun nu befindes. Den Syge har sagt at have 15 rdr: mindre 4 s: i sin Kiste, men siden hun var bleven syg fulgte dette og forrige Vidne til Kisten, hvor da Pengene ikke fandtes. Den omvidnede Kiste stod, og havde været 6 Aar, i Vidnets Huus eller Bue, hvor ogsaa Hans Blom og hustrue logerte, og havde huuset til deres Brug. Vidnet veed ikke at hendes Moster, den svage, har haft noget Uvenskab med huus folket eller Naboer, men har hørt, at Torbiørn Alsager forgangen

1780: 225b

Vinter skal have kiøbt Forgift eller Rotte Krudt i Bergen for Hans Blom. Vidnet demitteret.
3de Vidne, Johannes Torkildsen Alsager, aflagde Eed og forklarede, at paa den før ommeldte Tid, da Vidnet, som Hosbond paa Gaarden kom hiem med sit Folk for at spiise til Aftens, saae han, at nogen havde været ved Fadet, og at noget var kom/m/en deri, men giorde sig ingen videre Betænkning derover, dog han tog i Fadet og satte det ligesom det stod før, neml: at det oprevne Stæd i Fadet var vendt til Pigens sædvanlige Plads ved Bordet. Morgenen derefter hørte af sin Kone at Pigen Brithe Larsd: var bleven meget svag af den Grød hun havde spiist Aftenen forhen; Vidnet eftersaae da den i Fadet levnede Grød, og fandt endnu smaae Korn ligesom af stødt Kridt. Veed ikke til visse om det bemeldte Sviin fik det overblevne af Grøden, med mindre at huusets Qvind folk havde udkastet den for dem, dog døde Sviinet 2 á 3 Uger derefter. Har ogsaa hørt baade af den Svage og sin hustrue, at hun havde 15 rdr: i sin Kiste, der stod i den Bue hvor Hans Blom logerte, og at bemeldte Penge

ved Eftersyn vare borte. Veed ikke, at den Svage har haft nogen Slags Ueenighed med huusets Folk eller andre, men har hørt sige, at Torbiørn forgangen Vinter skal have kiøbt Rotte Krudt for Hans Blom. Dette Vidnet afskeediget.

4de Vidne, Anna Torkildsd:, aflagde Eed og forklarede, at hun med sin Mand Hans Blom logerte paa Gaarden Alsager paa den før omvundne Tid, at \hun/ hørte, medens Huusets Folk spiiste, at de talte om at der var kommet noget i Grøden, samt, at hun hørte Morgenen derefter, at Pigen Brithe Larsd: var bleven meget syg af den {den} Grød hun havde spiist Aftenen forhen. Veed ikke, at den Svage havde noget Uvenskab med nogen paa Gaarden; men har hørt af sin egen Mand Hans Blom, at Torbiørn Alsager for ham skal have kiøbt Rotte Krudt i Bergen til at dræbe Ræver med. Videre sagde Vidnet, at de logerte omtrent eet Aar i den Bue hvor Brithe Larsd: Kiste stod, at de flyttede fra Alsager 2 á 3 Uger efterat Brithe var bleven syg, eller 3de Pintse dag sidstleden, og derefter hørte, at hendes Penge, som laae i Kisten, vare borte. Dette Vidne nu afskeediget.

1780: 226

5te Vidne, Torbiørn Thomasen Alsager, aflagde Eed og vidnede, at han afvigte Vinter var i Sælskab paa Veyde eller Skytterie med Hans Blom, og efter at de begge vare komne til Bergen, viiste han, neml: Blom, dette Vidne for at kiøbe noget paa Dønners Apotheqve efter en Seddel, som han skrev. Vidnet gik paa hans Anmodning med Seddelen, hvor Folkene paa Apotheqvet sagde at det forlangte Bevergiæld for 2 s: skulle han \faae/, men Rotte Krud for 2 s: fik de ikke, siden Præsten ey havde satt sit Segl under Attesten, men foreslog, at dersom deres Kiøbmand i Bergen, Christopher Eege, ville give Attest, saa skulle Rotte Kruddet udleveres. Vidnet sagde dette til Blom, med Advarsel og Bebreydelse over den Ugiærning at efterskrive en anden Mands Haand. Blom dertil svarede: han vilde ikkun ønske at han havde Forgiften, saa kunde de begge profitere ved deres Skytterie og Ræve Fangst, hvilket Vidnet ligeledes ønskede, som den der til den Ende var i Bloms Sælskab, anmodede derfor at han end nu vilde gaae paa Apotheqvet forsynet med Kiøbmandens Attest, og kiøbe for 8 s: Rotte Krudtet!! Da Vidnet anden gang kom der, fik han det først forlangte Rotte Krudt efter Præstens Attest for 2 s:, da de ey ville levere meere, men Dagen derefter blev han inkaldet og tilbudet Rotte Krudt for de øvrige 6 s:, som han og fik, efterat have forespurgt sig \hos/ Blom. Vidnet saae end nu i Bergen at den første forseglede Pakke for de 2 s: var brækket af Blom, dog Vidnet torde ikke see derpaa, da han havde hørt om Kruddets Farlighed. Væyret, saasom Regn og Blæst, hindrede dem fra at fuldføre Skytteriet paa hiem Reysen; men siden efter har Vidnet seet den anden Pakke Rotte Krudt endnu forseglet hos Blom, efterat Rygtet om Pigens Svaghed var bleven bekiendt. Vidnet havde ellers intet at vidne i denne Begivenhed \at forklare/, har ey heller haft eller ville have noget af Rotte Krudet. Veed af ingen Uenighed imellem Brithe Larsd: og de andre Huusfolk, da Vidnet opholder sig paa Naboe Gaarden Yttre Alsager hos sin Moder. Sagde endelig at have hørt at Brithe Larsd: har mistet 15 rdr: af sin Kiste, som stod

1780: 226b

i den samme Bue eller Værelse hvor Hans Blom \og/ Hustrue logerede.

Fogden lod tilføre, at han i Anledning af de allerede førte Vidners Udsigende, tog det udi Betænkning at fremstille Hans Blom for Retten under Eeds Aflæg, bad derfor, at Retten ville tillade, at han blev forhørt uden Eed.

Hans Blom for Retten fremstod, og sagde at han var i Sælskab med forrige Vidne Torbiørn Alsager for at skyde og dræbe Ræve og andet Vildt, og, at han afsendte Torbiørn for at kiøbe Rotte Krudt for 8 s: efter Kiøbmand Eeges Attest, men benægtede aldeles, at have forhen

forlanget ved ham Rotte Krudt efter Præstens Attest for 2 s:, som Torbiørn Alsager har forklaret, sagde derimod, at han fik Rotte Krudt for 8 s: i 2de Papirer eller Pakker forseglede efter bemeldte Eeges Attest. fremlagde dernæst et Brev fra Dynner af 23 Aug: 1780, saa lydende: Endvidere forklarede, at efterat dette slemme Rygte var udkommen, var han, Blom, i Byen, og da foreviiste Dynner begge Pakkerne, med Begiær at han vilde eftersee og veye dem. Apotheqveren sagde da, at af Vægten var intet bortkommet, og saaledes forseglede Pakkerne igien, under hvilken Forsegling Blom foregiver endnu at have Pakkerne med Rotte Krudtet. Blom har hørt tale om, at Brithe har mistet Pengene af sin Kiste, som \stod/ i det sam/m/e Værelse eller Bue, hvor han med hustrue logerte, og reyste derfra omtrent 3 Uger efterat Britha Larsd: blev syg.

Brithe Larsdatter for Retten sagde med fuld Fornuft, dog meget syg, at hun troede at hun maatte tillegge Hans Blom sin ælændige Tilstand, og at hun meente at døe i den Forvissing, med Tillæg, da at Konen Guro havde kaagt Grøden, satt den paa Bordet, og var gaaet ud i Kalve Huuset, saa gik Hans Blom paa Loftet hvor han logerte.

Fogden begiærede Forhøret beskreven for at tilstille Amtet.

Blom i Retten fremlagde de 2de Pakker Rotte Krudt, som fandtes forseglet med Apotheqvets Segl, men med forskiællig lak. og forinden Retten forseglede sam/m/e, observerede Fogden

at man kunde riste Rotte Krudtet af den eene Pakke.

Jacob Haugse og Gunder Age har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Svend Olsen Berge for Giæld 20 rdr: 2 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling med paaløbende Renter fra Stævningens Dato, samt at erstatte denne Processes Bekostning.

Den instævnte blev paaraabt, men ingen mødte med Tilsvar.

Kaldsmændene Niels Hamre og Ole Monsen afhiemlede lovlig Varsel.

Citanterne erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Svend Berge gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Lars Medhuus har med 8te Ugers Varsel ladet tilkalde {Niels} \Mons/ Normark i Ryefylke, samt Wetle Horre af Røldal, at høre under Faldsmaal kaldte Vidner Thomas Haugstvedt, Torbiørn Jacobsen Lothe og Haaver Lothe, angaaende et forhen imellem Parterne passeret Forliig om 36 dr: Betaling, som Citanten skal have udlagt for {Mons} \bemeldte/ Normark, og Wetle Horre caverede for Betalingen af Mons Normark, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse; ville fornemme om de instævnte møder.

Mons Normark og Wetle Horre infandt sig ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet afhiemlet at være forkyndet for Mons Normark for fulde 8te Uger og for Wetle Horre med 14 Dages Kald, af Stævne Vidnerne Niels Hamre og Ole Monsen.

Vidnerne bleve formanede at vedblive Sandhed, derefter fremstod

1ste Vidne, Thomas Haugstvedt, som aflagde Eed og vidnede, at for mange Aar siden, som Vidnet ey kan erindre, var han Laugrettesmand udi en Aastæds Forretning paa Grove i Røldal, hvor han hørte, at Parterne bleve foreene[de] saaledes, at Mons Grove, nu Normark eller Øster Jordal, som hans Fuldmægtig i Sagen, skulle betale 16 rdr: i Huuse Aabod, samt at Wetle Horre caverede for de bemeldte 16 rdr: Vidnet, som ey havde meere udi denne Sag at forklare, blev demitteret.

2de Vidne, Torbiørn Jacobsen Lothe, aflagde Eed efter Loven og vidne[de] eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa samme Tid var tilstæde.

3de Vidne, Haaver Larsen Lothe, efterat have aflagt Saligheds Eed og vidnede ligesom de forrige, med Forandring, at han erindrer ikke om Wetle Horre caverede for de bemeldte 16 rdr.

1780: 227b

Lars Medhuus dernæst fremstillede godvillig mødende Vidne Lænsmand Niels Hamre, som aflagde Saligheds Eed og forklarede, at han var tilstæde ved den ommeldte Forretning paa Grove, og hørte da, at Parterne endelig bleve forliigte saaledes, at Mons Grove, nu Normark, skulle betale til Lars Medhuus 16 rdr: i Huuse Aabod, og 20 rdr: i Processens Bekostning, og at Wetle Horre caverede for de bemeldte 36 rdr:, da ellers Execution Ordre skulle udstædes.
Lars Medhuus bad det passerede som et lovlig Tings Vidne in forma beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Siur Maagestad og Helje Jaastad har til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Heljesen Rabbe for Giæld 240 rdr: efter Obligation af 17 Maji 1779, med paaløbende og resterende Renter, samt 4 rdr: efter Regning, derom at modtage Dom til Betaling med Renter, samt Processens Bekostning at erstatte.
Den Instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Niels Hamre og Ole Monsen.
Citanterne reserverede til næste Ting at fremlegge den ommeldte Obligation, og at fremstille Opsigelses Vidnerne, imidlertid begiærede den udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Ole Heljesen Rabbe gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanterne besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Lars Medhuus for sin Søn Aslach Medhuus fremlagde Laugdagen mod Thore Hagen og Ole Tveite, saa lydende:
Niels Hamre vedtog Varsel for Thore Hagen, og Svend Tveite mødte for Faderen Ole Tveite, og sagde, at Sigtelsen er ubeviist, og altsaa benægtes.

Eragtet.

Det paaligger Parterne efter Lovens Bydende at fremføre til rette Tid og Stæd Beviis for Sigtelsen, saa fremt de agter at continuere dette Søgemaal.

Amund Berge tilbød Enken Kari Svendsd: og de paa hendes Vegne nærværende Sønner, at hun skulle beholde Stuen og Løen og Fæehuuset uden Afgift, dog, at hun selv maatte vedligeholde Huusene, eller og at maae bruge den sædvanlige halve deel i Pladset imod den accorderede Afgift, {samt at} \naar hun/ stille\r/ Caution for samme, paa det Eyeren ey skulle lide saadan Tab og Skade som forhen.
Sønnerne kunde ikke ingaae dette Tilbud, siden den gamle Moder ey var tilstæde og selv kunde

1780: 228

tale sin Sag; var derfor nødsaget at begiære denne Sag udsatt til næste Ting.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Enken efter Løfte møder med Tilsvar.

Tobias Haldorsen Helleland har med mundtlig Varsel ladet inkalde Erich Olsen Heng for Giæld 7 rdr: 3 mrk: 8 s: efter Regning, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Den instævnte blev paaraabt, men ingen mødte med Tilsvar. Varselen lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Erich Arnesen Heng.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Erich Olsen Heng gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Bustetun i Rette ædskede den forrige Sag mod Amund Lønning, og ville fornemme om han nu møder med Tilsvar.

Amund Lønning var ved Retten tilstæde, og anmeldte at have med mundtlig Contra Stævning inkaldet Knud Bustetun til at høre under Faldsmaal kaldte Vidner om afg: Ole Jøssendals Udsigende paa sit yderste i Anledning af hoved Citantens Fordring udi Stervboet, samt derefter at modtage Dom, hvorved Contra Citanten formeener at blive friefunden for Tiltale i denne Sag, og Processens Omkostning erstattet. Vidnerne ere Wiching Thorsen Jøssendal og Svend Tollefsen Skare. begiærede de mødende Vidner afhørte.

Knud Bustetun vedtog lovlig Varsel.

1ste Vidne, Wiching Thorsen Jøssendal, aflagde Eed efter Loven og vidnede: for omtrent 3 Aar siden, da Ole Jøssendal laae paa sit yderste, dog med fuld Sands og Samling, saavidt Vidnet kan skiønne, spurgte hans Kone hvormeget han var Knud Bustetun skyldig, hvortil han svarede, naar Regning bliver giort, saa kunde Giælden til Knud Bustetun blive et Par Rigsdaler.

2det Vidne, Svend Tollefsen Skare, aflagde Eed og vidnede, at han, som Enkens Broder var tilstæde, med det forrige Vidne, da afg: Ole Jøssendal laae paa sit yderste, og fortalte det bemeldte forrige Vidne at have hørt den Tilstaaelse, som i næst forrige Vidnesbyrd er deponeret; men dette Vidne, som noget tung hørende, hørte det saaledes ikke af Manden selv, som forklaret er. Ingen havde videre at lade Vidnerne tilspørge, er derfor demitteret.

Parterne derefter inlod Sagen til lovmedholdig Dom, og havde ey meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til d: 11 Decembr: næstkom/m/ende.

1780: 228b

Fogden fremlagde Rettens seeneste Kiendelse imod adskillige Løsgiængere, saa meldende: Samson Johannesen er i fast Tieneste hos Præsten herr: Høgh, befatter sig ellers ikke med Handel som er af Betydenhed, efter Lænsmandens og fleeres Tilstaaelse. Amund Bue af Odde Sogn mødte for sin instævnte Broder Daniel Ettreim, og sagde, at han, den instævnte, har tilforn været hos sin gamle Moder, og nu har taget fast Tieneste, men har ikke vitterlig befattet sig med Handel. Niels Ellingsen Espe mødte for Retten og sagde, at han var en gammel Karl, saa ey er duelig til aarlig \Tieneste/, har derfor ernæret sig med Arbeyde og Reyser til Kiøbstæderne, deels for sig selv og deels for andre, men foregiver ey at befatte sig med Forprangs Handel.

Fogden paastod Dom til Undgieldelse efter Loven.

Eragtet.

Sagen optages til d: 11 Decembr: næstkommende.

Herr Foged Koren ingav Laugdag mod Gunder Aslachsen Jelle og Hustrue for fortiilig Sam/m/en leye. Laugd: saa lydende:

De Laugdagede bleve lovlig paaraabte; men ingen svarede. Varselen lovlig afhiemlet af Jacob Hougse og Amund Bue.

Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og Processens Omkostning 2 rdr:

Eragtet.

Sagen optages til d: 11 Decbr: næstkom/m/ende.

Publiceret følgende Documenter:

1: Wier Haugstvetes Obl: af 31te Maj 1771, stor 99 rd:, udslættet. Qv: 31te Oct: 1780.

2: Dittos Obl: til Johannes Larsen Aga, stor 212 rd:, mod 2 ½ ProC:to, Pantsat 10 ½ Mrk: Smør, 1 ¾ Løb Salt med bøxel i G:den Haugstvet. dat: 16de Oct: 1780.

3: Lars Ha[a]gensen Espe med fleres Skiøde til Ole Ha[a]gensen paa 1 pd: 3 Mrk: S:r, 2 Løber Salt med bøxel i G:den Ned: Espe for 100 rd:, med hans eget arvede. dat: 31te October 1780.

4: Tosten Henrichsen Jordals Skiøde til Guttorm Jonsen paa 1 Løb S:r, 1 b:sk: med bøxel udj Gaarden Jordal for 180 rd: dat: 30te Ocotber 1780.

5: Ole Grønsdal med fleres Skiøde til Lars Larsen paa 12 6/49 Mrk: S:r, 59/196 g:sk; 69/392 K:skind med bøxel \i Bache/ for 30 rd: dat: 30te October 1780.

6: Philip Torbiørnsen Aases Skiøde [til] Helje Olsen Aase paa 18 Mrk: S:r, ¼ hd: med bøxel i G:den Aase udj Odde for 84 rd: dat: 30te October 1780.

7: Dittos, \Helje Olsens/, Obligation til Philip Aase, stor 84 rd:, Pantsætter ovenmelte Jordegods, 4 ProC:to, dat: 30te Oct: 1780.

8: Helje Olsen Aases vilkaar brev til Isach Samsonsen paa endeel vilkaar af Gaarden Aase. dat: 30te Oct: 1780.

9: Jon Pedersen Rogdes Obl: til Knud og Erich Krogevig, stor 160 rd:, dat: 26de Oct: 1775. udsl: efter Qv: af Dags Dato.

10: Siur Jonsen Ysteneses Obl: til Wiglich Sexe, 140 rd:, dat: 27de Oct: 1777. Qv:, og derfor udslættet.

11: ligesaa anviist til udsl: Knud Henrichsen Eides Obl: til Aad Holhuus, stor 200 rd:, dat: 24de Oct: 1776. Qv: 30te Oct: 1780.

12: Knud Henrichsen Eides Obl: til Salamon Larsen Mochestad, stor 235 rd: 2 mrk:, mod 4 ProC:to, og Pant i 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ F:sk. med bøxel, og overbøxel, i G:den Eide. dat: 30te October 1780.

13: Siur Jon[sen] Ysteneses Skiøde til Gunder Torbiørnsen paa 1 pd: 11 7/16 Mrk: S:r med bøxel for 160 rd: i G:den Ystenes. dat: 27de Maj 1780.

14: Engel Engelsen Ysteneses Skiøde til Niels Amundsen paa 1 pd: 12 Mrk: S:r for 72 rd: i G:den Ystenes. dat: 30te October 1780.

15: Jon Pedersen Rogdes Obl: til Knud og Erich Krogevig, stor 250 rd:, 4 ProC:to, og pant i 1 pd: 5 ½ Mrk: S:r, 1/6 hd: med bøxel i G:den Rogde. dat: 30te: Oct: 1780.

16: Tomas Torchelsen Insteneses Skiøde til Michel Ingebrigtsen paa 14 ¾ Mrk: S:r, 9/32 hd: med bøxel, efter aftag, for 49 rd: dat: 31te Oct: 1780.

Anno 1780, den 1ste Novembr:, continuerede Høste Tinget med Kingserwigs Skibredes Almue, tilstæde det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Ole Haagensen og Peder Espen paa egne og øvrige Medeyeres Vegne fremlagde Laugdag udi forrige Sag anlagt mod Haldor Olsen Espen for utilladelig Skov hugst, læst, saa lydende:

Haldor vedtog lovlig Varsel.

Det eene Vidne Ole Haldorsen mødte for Retten, men det andet, Siur Olsen Espe, infandt sig ikke, da han var paa Reysen {til Kongsberg} i sit lovlige Ærende.

Stævne Vidnerne Jacob Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at Varselen var den udeblevne lovlig forkyndet i hans hosbonds Paahør, da Vidnet selv var paa Reysen.

Vidnet Ole Haldorsen alagde Eed efter Loven, efterat Eedens Forklaring var oplæst, og vidnede, at for et Aar siden denne Sommer omtrent St: Hans Tid var Vidnet med det nu udeblevne befalet af hosbonden Haldor Espe at flekke nogen Næver i øvste Marke skaaret, saa kaldet, hvilket de efterkom, men Vidnet ved ikke, som et Ungt Menneske, der ikke forhen har været \Vidne/, om Eyendom/m/en eller Marken tilhører Haldor eller de andre Naboer. Peder Espe bad tilspurgt, om de ikke flekkede oven for saa kaldet øvste Marke skaar? Vidnet er ubekient om Eyendom, og veed altsaa ikke hvad det kaldes. Paa nærmere Spørgsmaal sagde, at han ey har været underviist om noget Bytte eller Mærke, veed altsaa ey med nogen Vished at forklare derom. Vidnet er afskediget.

Da det udeblevne Vidne er i lovlig Ærende, saa begiærede Parterne at Vidnet end eengang maatte forelægges under Faldsmaal.

Eragtet.

Da det udeblevne Vidne er paa Reysen, altsaa ey nu kan møde, saa igientoges den forrige Laugdag, hvorved Siur Olsen Espen forelegges under Lovens Faldsmaal til næste Ting at møde, sit Vidnesbyrd at aflegge, derfor paalegges Citanterne at lade denne Kiendelse lovlig forkynde. <bet:>

Haldor Espe for Matthias Hunt af Bergen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Hans

1780: 229b

Mæland for Giæld 7 rdr: 5 mrk: 8 s: efter Regning, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.

Den instævnte mødte ikke; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Jacob Hougse og Svend Grimen.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Hans Nielsen gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Haldor Espe for Magnus Anvesen Syse af Uldvig har med mundtlig Varsel ladet inkalde Tollef Svendsen Skare for skyldig værende 5 mrk: for bekomne Vahre, derom at lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare. vil fornem/m/e om den indstævnte for Retten infinder sig.

da ingen svarede efter lovlig Udraab, saa blev Varselen lovlig afhiemlet \af/ Amund Bue og Arne Jordal.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Tollef Svendsen Skare, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

S: T: herr: Blyt lod fremlegge Laugdag mod Jacob Jacobsen Sandven, saa meldende:
Den Paagieldende infandt sig for Retten og havde intet imod Kravet at invende, men foregav at have for 2de Aar siden leveret Pengene til en anden nu ustævnet Mand, som han agtede og kunde beviise, dog han vidste {og} ikke \at kunne/ vægre{de} at betale Citanten si{de}n Fordring, havde ellers intet videre at lade tilføre.
hr: Blyt lod paastaae Dom til Betaling med resterende Renter og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til d: 11 Decembr: næstkom/m/ende.

Asbiørn Tvisme anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Diønne for resterende Sauge Løn af 700 Bord med 1 rdr: 4 mrk: 8 s:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Knud Diønne var ved Retten tilstæde, men sagde, at de vare ikke eenige med hinanden om Fordringen eller Regningen.
Parterne havde intet tilstrækkeligt til Oplysning denne Sinde at fremføre; derfor stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Ole Indre Bue anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Iver Amundsen Tvisme fordi han uden Tilladelse har hugget et Furre Træe i Citantens Skov, derom at høre Vidner og lide Dom til Und-

1780: 230

gieldelse og Betaling i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.
Iver Amundsen svarede ikke efter Udraab. Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Iver Amundsen gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Enken Anna Iversdatter Biodtvedt har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Asbiørn Tvisme for Giæld 2 rdr: for en Qvige, som han for mange Aar siden har kiøbt af Citantinden, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Betaling, og Omkostninger at svare skadesløs.
Asbiørn Tvisme var ved Retten tilstæde, og foregav at have betalt Qvigen førend den kom af huuset.
Anna Iversd: sagde, at hendes Datter Aase Amundsd: skulle have modtaget Pengene paa hendes Vegne, men paastaaer ey at have faaet dem. Citantinden formærkede, at hendes Datter, som i denne Sag er inviklet, burde været tilkaldet for at fremlegge alt til Sagens Oplysning, bad om Anstand til næste Ting, paa det Datteren med Tilsvar kunde møde.
Den forlangte Anstand billiges.

Lænsmand Jon Haugse for den Residerende Capellan herr: Høegh efter skriftlig forlangende \af 31 Octbr: d: A:/, saa lydende: ingav skriftlig Stævning af 28de Septbr: 1780, saa meldende:
Haldor Tobiesen Helleland for sin Søn Johannes Aalvig mødte og vedtog lovlig Varsel. De i Stævnemaalet benævnte Vidner mødte alle og tilstode lovlig Varsel.

Lænsmanden fremlagde skriftlige Qvæstioner til Vidnerne \under 27 Oct: d: A:/, af saadan Inhold.

1: Vidne, Niels Tioflaadt, aflagde Eed efter Loven og vidnede: til 1ste Qvæst: Ney!, han kan ikke sige, at han talte usøm/m/elig til noget Menneske. Til 2den Qv: Ney, saae eller hørte ikke at herr: Høegh da havde talet med den instævnte. Til 3de Qv: Sv: Jo!, efter Spørsmaalet. Til 4de Qv: Sv: Jo!, han kom ned til Baaden med knytted Haand, dog saae ikke han truede Præsten, og holdt i Baaden medens han talede. Til 5te Qv: Jo!, ligesom Spørgsmaalet indeholder. Den 6te Qvæst: maatte frafaldes og kunde ey admitteres, siden \den/ anrører en ustævnet og fraværende Mand. Haldor Helleland paa sin Søns Vegne vedgaaer de Ord, som er talet af den uinstævnte, at have sagt, alt følgel: den 6te Qvæstion. Til 7de Qv: vidste til denne ey andet at svare, end at da herr: Høegh reyste, sagde han: du skal staae mig et Glas til Roers, da svarede Johannes Aalvig: Du før!! (for?) mindre. Til 8de Qvæst: Vidnet kan aldeles ikke sige, at Johannes Aalvig var beskiænket paa den

1780: 230b

Tid, havde ey heller nogen Tale med ham. Haldor bad tilspurgt, om han kan vidne at Johannes af Ondskab trak Baaden tilbage, eller ville støde Præsten i Søen? Sv: Vidnet kan ikke vide det; men saae, som før meldt, at Præsten faldt i Baaden, sjuntes ligeledes at Johannes var vred. Haldor Helleland bad tilspurgt, om ikke Johannes hilsede Præsten venlig, og bad ham komme i Land igien for at tale noget med ham? Svar: Vidnet var da noget derfra, saa han hørte intet eller lagde Mærke der til førend Parterne bleve høyrøstede eller talede noget høyt.

2det Vidne, Brynild Asbiørnsen Huus, aflagde Saligheds Eed at ville vidne Sandhed. Haldor Helleland lod tilføre; saasom Brynild Huus tilligemed sin Broder Johannes, som kom med stor Bitterhed og Vrede og overfaldt Johannes Aalvig medens han stod i Tale med herr Høgh og antog herr: Høghs Partie, hvormed han giorde sig deelagtig i her: Høghs, derfor paastaaer han, Haldor Helleland, at Vidnet ingenlunde maae antages, eller hans Vidnesbyrd i nogen Maade maae regarderes, allerhelst, efterdi hans Broder Johannes Huus ogsaa haver anlagt Sag om den Dispute, som samme Tid faldt dem imellem.

Eragtet.

Vidnet admitteres til Forklaring paa de fremsatte Qvæstioner, da det vedkom/m/er Dom/m/eren i sin Tid at skiønne hvorvidt Vidnets Udsigende kan blive at reflectere.

Vidnet svared paa 1: Qvæstion: Ney, kan ikke sige det. Til 2de: Ney, slet ikke. Til 3de Qv: Jo! Til 4de: Jo!, efter Spørgsmaalet. Til 5te: Jo!, efter Spørgsmaalet. Den 6te Qv: besvares ikke. Til 7de: Sv: Johannes Aalvig sagde at han ikke vilde bryde sig dermed, neml: at søge herr: Høgh med Retten. Til 8de: Kan ikke vidne, at Johannes Aalvig var beskiænket. Paa Haldor Hellelands Spørgsmaal svarede Vidnet, at han ey kan vide om Johannes Aalvig af Ondskab trak Baaden tilbage, saa at Præsten faldt, men at han, Johannes, viiste at være vreed, ey heller saa eller hørte, at Johannes Aalvig hilsede Præsten herr: Høgh.

3de Vidne, Johannes \Broevold/, efterat have aflagt Eed efter Loven vidnede til 1ste Qv: Var ikke tilstæde da Præsten kom. Til 2de: Ney!, veed det ikke. Til 3de: Var der ikke paa den Tid. Til 4de: Saae det ikke, som da fræværende!! Til 5te: Veed og saae det ikke. Til 7de: Johannes Aalvig svarede Asbiørn Huus, at ey ville agte Præsten saa meget at søge ham med Retten, og altsaa efter Spørgsmaalet. Til 8de: Ney, han var ikke beskiænket. Haldor Helland lof tilføre: Da Asbiørn Huus

1780: 231

havde sagt til Johannes Aalvig, at han skulle have søgt her: Høgh med Retten, om han havde noget at sige ham, hvortil Johannes Aalvig svarede, at han ey vilde vørre eller agte da eller det, neml: Sagen, saa meget, men ingenlunde her: Høgh; thi ellers maatte han have sagt, ikke at ville agte ham saa meget, saa det er øyensynligt, at det er saa dreyet for at sætte en sort Farve paa Johannes Aalvig, og for at retfærdig giøre her: Høghs Sag, som dog synes ikke at være af stor Betydenhed. Videre sagde Vidnet, da her: \Høgh/ reyste fra Landet, sagde han ligesom første Vidnet har forklaret, og blev svaret af Johannes Aalvig.

4de Vidne, Peder Haldorsen Helland, en Broder af Johannes Aalvig, aflagde Eed og vidnede til de 3de første Qv: ligesom første Vidne. Til 4de: Saae det ikke, da han var gaaet bort til sit Arbeyde. Til 5te: at Johannes bad Præsten kom/m/e i Land, og med det samme tog i Baaden, men veed ikke om den blev trukket frem eller tilbage, saae ey heller at Præsten faldt, men bevægede sig i Baaden. Til 7de: Veed eller hørte det ikke formedelst Tummel, da han stod et Stykke derfra. Til 8de: Johannes var ikke beskiænket. Til Haldors Spørgsmaal sagde at Johannes hilsede her: Høgh venlig.

5te Vidne, Tobias Helleland, en Broder af forrige Vidne, aflagde Eed, og vidnede til de 3de første Qv: ligesom forrige Vidne. Til 4de: han syntes at Johannes Aalvig talte med Præsten stundom med opløftet og sammenknytted \Haand/. Til 5te Qv: Jo, ligesom Spørgsmaalet indeholder, dog saaledes at han ey saae det Præsten faldt, men at han bevægede sig i Baaden. 7de Qv: Veed det ikke, siden Vidnet var saa langt fraværende at han ey kunde høre deres Tale. Til 8de: Veed ikke, at Johannes Aalvig var beskiænket. Haldor Helleland lod tilføre, hvad nu(?) Johannes Aalvig stod med sam/m/en knytted eller tillukket haand, eller med udstrakte Fingre, hvori ikke kunde være ringeste Forseelse, om han end havde talet med Biskoppen, naar han ingen Ondskab viiste dermed.

6te Vidne, Ole Midnæs, aflagde Eed og vidnede til de 3de første Qv: ligesom første Vidne. til 4de: Jo!, han saae det. Til 5te: Jo!, efter Spørgsmaalet, samt at Præsten havde faldt, hvis ikke han med haanden havde taget for sig i Baaden. Paa Haldors Spørgsmaal svarede, at han veed {ikke} det viistes at være af Ondskab eller Vreede; men end ikke, om hans, \Johannes/, Tanke eller Forsæt var, at Præsten skulle falde i Søen. Til 7de: Johannes Aalvig svarede Brynild Huus: han vilde ikke vørre eller agte ham, Præsten, saa meget. Til 8de: Veed ikke om Johannes Aalvig var beskiænked.

1780: 231b

7de Vidne, Aslach Svendsen Ystenæs, aflagde Eed efter Loven, og svarede til de 4 første Qvæstioner ligesom næst forrige Vidne. Til 5te Sp: Jo!, efter Spørgsmaalet, og at Præsten havde faldet i Baaden, hvis han ikke havde taget for sig med haanden. Til 7de Sp: Ligesom forrige Vidne. Til 8de: Eenstem/m/ig med forrige Vidne. Vidnet afskeediget.

Haldor bad tilført, at eftersom her: Høgh ey var lovlig stævnet at høre Vidner, saa ville Johannes Aalvig have si{n}g {Rett} lovlig forbeholden at paatale den ærrørige Beskyldning, som herr: Høgh haver ladet hannem tillegge, saa maaske Sagvolderen her: Høgh selv eller hans Folk vil blive skyldig udi, som til næste Ting vil komme for Lyset, men hvor det vil smage, det staaer derhen.

her: Høgh ved Lænsmanden lod begiære det passerede i Tings Vidne Form bekreven meddeelt, Som Retten bevilgede.

Østen og Siur Alsager i Rette ædskede forrige mod Lars indre Alsager betræffende smitsom Syge af en hæst, og fremlagde Laugdag, saal:

det Laugdagede Vidne indfandt sig for Retten og vedtog Varsel. hvorefter fremstod

Vidnet Lars Guttormsen Alsager, som, efter at være formanet til Sanheds udsigende aflagde Eed og Vidnede: eenstem/m/ig med forhen førte Vidne Torjer Tostensen Alsager, men kunde

ikke sige den døde hæstes værdie. veed ej at Sygdom var paa Gaarden før den omvundne Tid, og heller ikke nogen anden befængt hæst kom der. sagde paa nærmere tilspørsel at Naboerne forbød Lars Torjersen at føde denne hæst, men han tog dog som melt imod den. den instævnte bad tilspørge Vidnet, om Naboerne ikke gav ham tilladelse at modtage hæsten naar han satte den allene. Sv: veed intet derom. Vidnet demitteret.

Citanterne lod tilføre, at før Saae Tiden blev den instævnte ved Lensmand[en] og Svend Grimen forbuden at lade sin hæst komme iblant de andre hæster, som ikke siden blev efterkom/m/et, Lars Torjersens hæst var da Syeg.

Lars Torjersen tilstod at være forbuden at lade sin hæst kom/m/e imellem de andre, og holt derfor sam/m/e saa meget muelig fra de andre \hæste/, men holdt den ikke indihuus, hæsten var da saa Syeg at den lidet kunde gaae nogen stæds.

Citanten sluttede Sagen saaledes, at Lars ind: Alsager maatte tilfindes at erstatte dem den lidte Skade, med Processens Omkostning efter Dommerens Skiøn.

Lars Torjersen slutter og Sagen til med paastand om Omkostninger.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til den 11te December førstkom/m/ende.

Lars Thomasen Alsager i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars Torjersen ibid:, fordi at Citantens hæst skal være befængt med Sygdom af en den instævnte tilhørende hæst. fremlagde Laugdag, saal:

Det laugdagede Vidne indfant sig for Retten,

1780: 232

saa var og tilstæde instævnte Lars Torjersen Alsager.

Vidnet Torjer Tostensen fremstod, og efter at være formanet til Sanhed aflagde Eed og vidnede: enstem/m/ig med forrige Vidne Siur Alsager, Citantens Øg og et Føel døde siden af sam/m/e Sygdom. veed ej at den bemelte Sygdom var nogen anden stæds i nærværelsen, item at den først begyndtes hos Lars Torjersen. Vidnet demiteret.

den voxne Øg blev anmelt af værdi 10 rd:, og Følet 2 rd:, som han paastod sig erstattet af den instævnte Lars Torjersen, tillige med Processens Omkostning efter billighed, og saaledes inlod Sagen Dom.

Lars Torjersen sagde at den paabemelte Tid kom adskillige hæster paa Foster hos Naboerne, og kunde fra sam/m/e ligesaavel kom/m/e Sygdom/m/en som af hans, tillige at han saa meget muelig at {be}holdet de Syge hæster fra de friske, sluttede og Sagen til Doms efter Dom/m/erens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 11te December førstkom/m/ende.

Johannes Asbiørnsen Huus har \med/ mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Johannes Haldorsen Aalvigen at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Johannes Heljesen Broevold, Aslach Svendsen Ystenæs og Ole Isachsen Midnæs, betreffende ærerørige Ord, som ere Citanten tillagde afvigte Sommer eller høst, da Silde fisket intraf, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Ville fornemme om de indstævnte møder.

Haldor Helleland mødte paa sin Søns Vegne og vedtog lovlig Varsel, saavelsom de benævnte Vidner.

1ste Vidne, Johannes Broevold, aflagde Saligheds Eed og vidnede, at afvigte 11 Septbr: ved Fiske Tiden i Kingservig, da den instævnte Johannes Aalvig havde været i Kiækkel eller Ordkast med en anden i denne Sag ustævnet Mand, sagde Johannes Huus til Johannes Aalvig: maaske din Fader taler i Løn om den benævnte ustævnte, hvortil Johannes Aalvig svarede, det

løgst du, som en Skielm, hvilket \han/ igientog, eller sagde igien 2de gange. dog sagde Johannes Aalvig siden derefter at han bad om Forladelse om han havde mishørt i henseende de Ord Løn og Løgn. Videre sagde Vidnet, at den instævnte ey blev overfaldet af Citanten eller hans Fader og Broder, og at intet forhen var passeret imellem dem.

2det Vidne, Aslach Ystenæs, aflagde Eed og vidnede, at paa før ommeldte Tid og Stæd hørte Vidnet, at Johannes Huus sagde til den Instævnte, maaskee din Fader talte noget i Løn om den benævnte og nu ustævnte, og hvortil Johannes Aalvig svarede: det løgst du som en Skielm, og igientog det 2de gange. Vidnet kan ikke sige, at Johannes Aalvig blev overfaldet, ey heller var forhen nogen Dispute imellem dem.

3de Vidne, Ole Midnæs, som aflagde Eed og vidnede ganske eenstem/m/ig med næst forrige Vidne i et og alt.

Haldor Helleland bad

1780: 232b

tilført: at Citanten kom med Vreede og overfaldt hans Søn Johannes Aalvig i en Sag, som dem ikke vedkom, derfor er det ingenlunde at undre paa om Johannes Aalvig af Hidsighed kunde komme til at tale nogle ubetænksomme Ord, allerhelst, da Citanten tillagde den Instævntes Fader at have talet noget i Løndum, som han ikke vel torde eller kunde bestaae; men reserverede imidlertid at udfærdige Contra Stævning til næste Ting til Tings Vidnes Erhvervelse.

Johannes Huus begiære[de] Tings Vidnet sluttet og in Forma beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Herr Fogden iblant Antegnelsen fra Rente Kam/m/eret i hans allerunderdanigst aflagde Regnskab for 1777 og 1778 var bleven udsatt til Ansvar de for tiilig Sam/m/enleye Bøder som Ole Seljestad og Hustrue, Jon Langesæter og Hustrue, item Jon Sæland og Kone, ved deres Forseelse havde forbrudt; saa havde Fogden ladet inkalde dem til Strafs Lidelse efter Loven; men, som nu et hvert Par for sig havde under Aftingning tilbudet 2 rdr:, saa var det at Fogden disse ikke kunde modtage paa Grund af deres foregivne Fattigdom, bad derfore Retten ville behage at tilspørge samtlig tilstædeværende Almue og Laugret, om de foreskrevne Personer virkelig ere saa fattige, at de ikke de fulde Bøder kunde udrede. Lænsmand, Laugrett og Almues mænd sagde, at de gandske vel kiender de benævnte Personer, der ere alle saa fattige, at de neppe kan udrede de tilbudne 2 rdr:, som de nødvændig maae laane, og meget vanskelig eller maaskee aldrig blive igien betalte.

Paa Grund af dette Svar modtog Fogden de anbudne Penge, og til Beviis paa deres Fattigdom udbad sig dette Almuens Svar, som en Attest meddeelt.

De Laugrettes mænd som tilstundende Aar 1781 skal betiene Retten for dette Skibreede ere alle nye mænd: Helje Olsen Hovland, Helje Tomasen Jaastad, Elling Nielsen Berve, Ole Ha[a]gensen Espe, Ole Haldorsen Helleland, Jacob Madsen Huus, Arne Jacobsen Buer og Niels Olsen Freim.

Derefter blev til Publication fremleveret.

1: Haldor Olsen Espes Skiøde til Orm Johansen paa 1 Pund 23 37/67 Mrk: Smør uden Bøxel \i Mansager/ for 200 rd: dateret 14 Martii 1780.

2: Aamund Haaversen Ureims Skiøde til Haaver Aamundsen paa \1 pd:/ 9 7/8 Mrk: Smør, 1/8 H:, ½ F:skind, 2 ¼ Løb Salt med Bøxel i Gaarden Ureim for Summa 81 rd: dat: 31te Octb: 1780.

3: Sven Olsen Jøsendals Despensations Brev paa Gaarden Jøssendahl, der skylder 1 Løb 1 Pd: 5 Mrk: Smør, hvoraf hans Søn Ole Svensen skal have halve deelen, og Giermund Svensen det andet halve. dateret 13 Martii 1780.
4: Sven Olsen Jøssendals Skiøde til hans Søn Giermund Svensen paa 2 Pd: 2 ½ Mrk: S:r med Bøxel i Gaarden Jøssendahl for 99 rd: dateret 14 Martii 1780.
5: Hiermund Svensens Jøssendahls Obl: til Siur Knudsen Espe, stor 80 rd:, svarer Renter 4 ProC:to, Pandtsetter {1 Løb} 2 Pund 2 ½ Mrk: S:r i Jøssendahl. dateret 27de Mai 1780.
6: Thomas Torkildsen Instenes Skiøde til Michel Ingebrigtsen paa 14 ¾ Mrk: S:r, 9/32 Hud med Bøxel i Gd: Instenes for 49 rd: dateret 31te Octbr: 1780. 2 gange extraheret.
7: Tomas Tørkildsen Instenes Obl: til Johannes Iversen Utne, stor 98 rd:, svarer 3 Proc:to, Pandtsetter 14 ¾ Mrk: S:r, 9/32 Hd: med Bøxel. dateret 31te Octbr: 1780.

Lars Torgersen indre Alsager i Rette ædskede Sagen mod Siur Wines og Brynild Hesthamer, og stillede den i beroe til næste Ting.

Publiceret følgende Documenter:
Asbiørn Naaes Obl: til Peder Sexe, 26de Oct: 1779.
[1:] Haldor Helland med fleres Skiøde til Guri Arnesdr: og Michel Michelsen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ huud [for] 246 rd: i Gaarden Lothe med bøxel. d: 1ste Nov: 1780.
2: Gunder Jndre Qvalvigens Obl: til Ole Amundsen Fylchedal, dat: 24de Maj 1758, udslættet efter Qvittering.
3: Torbiørn Olsen Lotes Obl: til Haldor Helland af 16de September 1763, udslæt:
4: Jon Gundersen Qvalvigens Obl:, stor 90 rd:, til Endre Amundsen Qvalvigen, mod 4 Proc:to, og pant udj Gaarden Qvalvigen. dat: 26de Maj 1780.
5: Arveskiftebrev efter Torbiørn Olsen, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ hd: udj Gaarden Lothe i Kintservigs Sogn, som saaledes er udlagt: Haldor Helland 1 pd: 19 37/41 Mrk: S:r. 50/123 hd:, Enken Guri Arnesdr: 5 2/41 Mrk: S:r, 23/492 hd:, Datteren Brite Torbiørnsdatter ligesaa. dat: 8de Jan: 1780.
6: Ditto efter Ingeleiv Tollefsdatter, taget boen til Jndtægt 1 pd: 4 ½ Mrk: S:r, 7/8 Løb Salt med bøxel i G:den Qvalvigen, Ditto Sogn, som saaledes er udlagt, Gunder Wichene 20 Mrk: S:r, 7/8 Løb Salt, Enkemanden Jon Larsen 4 Mrk: S:r, og børnene de andet med 4 Mrk: S:r. dat: 8de Jan: 1780. (Merkn: manglar ½ mrk: i det utlodda)
7: Ditto efter Anna Iversdatter, taget Boen til Jndtægt 1 pd: 3 Mrk: S:r, 3 ½ Løb Salt, og overbøxel til 6 Mrk: S:r Lyse Closter Gods, udj G:den Lofthuus, Ullensvangs Sogn, Enkemanden Anfind Gundersen udlagt det halve med 13 ½ Mrk: S:r, 1 ¾ Løb Salt, og børnene det andet halve. dat: 6te April 1780.
8: Ditto efter Haagen Olsen, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: S:r, 4 Løber Salt i Gaarden Nedre Espe, Ditto Sogn, som saaledes er udlagt: Enken Giøa Larsdatter udlagt 1 pd: 3 mrk: S:r, 2 Løber Salt, og børnene det andet halve. dat: 7de April 1780.
9: Ditto efter Torjels Torjelsen, taget boen til Jndtægt 2 pd: 12 Mrk: S:r, 1 Hd: i G:den Jaastad, Kintservigs Skibreede, som saaledes er udlagt: Tomas Torjelsen 1 pd: 6 mrk:, ½ hd:, Enken Torbiør Knudsdr: 15 mrk: S:r, ¼ hd:, børnene ligesaa det andet halve (av enkja sitt). dat: 8de April 1780.
10: Ditto efter Halver Larsen Mandsager, taget boen til Jndtægt 1 pd: 23 37/67 Mrk: S:r uden bøxel i G:den Mansager i Kintservigs Skibreede, som er udlagt til Knud Hansen Mouge. fat: 15de Juni 1780.

11: Ditto efter Sigri Ormsdatter Bache, taget boen til Jndtægt 1 pd: 12/49 mrk: S:r. 59/98 G:sk:, 69/196 K:sk: udj G:den Bache i Odde Sogn, som saaledes er udlagt: Enkemanden Lars Lars: det halve, og Arvingerne det andet halve. dat: 15de Juni 1780.

1780: 233b

12: Arveskiftebrev efter Michel Brynildsen, taget boen til Jndtægt 22 ½ Mrk: S:r, 3/8 hd:, ¼ F:skind udj G:den Tioflaat i Kintservigs Sogn, som saaledes er udlagt, Enken Marita Torjulsdr: det halve med 11 ¼ Mrk: S:r, 3/16 hd:, 1/8 F:skind, Sønnerne Torjuls Michels: og Brynild Michelsen, hver 5 5/8 mrk: S:r, 3/32 hd:, 1/16 F:skind. dat: 26de Juni 1780.

Hr: Fogden Koren begiærede efterfølgende Tings vidner examinerede: 1: Restance Registeret, som for dette aar er 452 rd: 5 mrk: Odels Mantallet. Det almindelige store Tings vidne bestaaende af 10 Poster. Tings vidne over Tingskydsen. Ditto over aftagene, og endelig over det endnu Resterende undsætnings korn som ej tilforn er anført, sam/m/e blev oplæst for Almuen og uimodsagt, derefter paategnet og tilbage leveret. iblant andre som var nærværende bleve disse Tings vidner i sær bekræftet af: (ope rum)

Efter lovlig udraab havde ingen videre med Tinget at bestille, thi blev samme ophævet.

Aar 1780, den 1 December, blev \Retten sat/ paa Gaarden Staen, beliggende i Odde Kirke sogn og Kinservigs Skibreede, for at behandle følgende Aastæds og Mærkeskiæls Forretning imellem Opsidderen Samson Mathiasen Staen og hans omkring liggende Naboer, betreffende Gaardernes Eiendom. Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Lavrettes Mænd, 1: Ole Larsen Apolde, 2: Knud Ingebrigtsen Schielvig, 3: Johannes Jonsen Degernes, 4: Ingebrigt Knudsen Schielvig, 5: Samson Jansen (Jonsen?) Qvitne, 6: Friderich Pedersen Jaastad, 7: Amund Larsen Digernes, og 8: Jon Larsen øvre Qvale, som alle sagde sig ubeslæg[tet] til Parterne, saa var og tilstæde Skibreedets Lænsmand Jon Hougse.

Hvorda! for Retten fremstod Samson Mathiasen Staen, som anmeldte at han i følge Rettens udstæde Tægte Dag af 25 Octb: sidstl:, saa lydende: haver indkaldet hans omgrensende Naboer ved Mundtlig Stævning, nemlig Gaarden Isbergs Eiere, Ole Haldorsen Espe som Formynder for sin Datter Guro Olsdatter, der er Eier af den halve deel i Gaarden Isberg, og Jon Ellingsen Jaastad som Eier af den anden halve deel, samt Jon Knudsen Indre Staen, tilligemed Opsidderne paa Gaarden Aga, som Eiere af Aga Teigen, Ole Jonsen \Lofthuus/ og Ole Jonsen Aga, Peder Johansen Aga og Johannes Larsen ibidem, alle til at høre de til i Dag under Lovens Falsmaal indstevnte Vidner, sc: Knud Olsen Fresvig, Lars Jonsen Digrenes, Tobias Pedersen Isberg, Gurie Mathiasdatter Dijgernes, deres Anviisning at paasee til een Lovlig Mærkeskiæl Forretning imellem de for anførte Indkaldte omgrænsende; samt at Erstatte denne Forretnings Omkostning skadesløs.

Alle de tilkaldte mødte og vedtog lovlig varsel, saavel Eierne af Gaarden Isberg, som de tilkaldte Eiere af Aga Teigen.

Parterne bad Forretningen stillet i beroe for een føye Tiid, for at tale nærmere om Mindelig Foreening. Efter nogen Tids frist fremkom Citanten, tilligemed Peder Aga paa øvrige og samtl: Eieres Vegne af Aga Teigen, som sagde at være foreenet om Mærkerne i bemeldte Teig, og begiærede at Laugrettet ville begive sig ud for at nedsette Mærker

1780: 234

Mærker!! efter deres Anviisning.

Hvor paa Retten begav sig for at nedsette følgende Mærker, og blev da begyndt nede ved Søen i Elven paa den Søndre Siide af bemeldte Elv, udi et Skarv huggen een Kors som viiser lige efter Elven, hvorefter byttet gaar atter udi et Skarv paa den Nordre Siide af forbemeldte Elv, hvorudi er huggen een Kors som viiser lige op efter samme Elv, i een stor Steen liggende i bemeldte Elv, hvori er huggen en Kors som viiser liige op efter benævnte Elv til Isbergs Byttet, hvorudi paa Søndre Siide udi et Bierg er huggen een L Gloppe, som er Ende Mærket imellem Staen og Aga Teigens Eiendomme. Paa den Søndre Siide af disse Mærker og Elven tilhører Staen, og paa den Nordre Siide er Aga Teigen tilhørende.

Dernest begav Retten sig til \at/ udmærke Gaarderne yttre og Indre Staens Eiendom, som saaledes ved Mærkers hugning blev fastsat: Hvor byttet begynder ved Søen i Beke osen kaldet, og gaar lige op efter beken mit ved Gaardens Huuser, udi et Skarv liggende mit i samme Bek, som er huggen een X i et Berg, som viiser lige op efter samme Bek i et Kors ved Telflat kaldet, hvorudi er huggen een X, som viiser lige op efter samme Bek op til Ørnebergs Fossen, {derfra} som er Ende mærket. udi een gammel X.

Da Dagen saaleedes var til ende bragt, blev Forretningen stillet i beroe til i Morgen Tidlig.

Dagen derefter blev Steenings Forretningen atter foretaget i overværelse af det i Gaar tilførte Lavrette.

Hvorda Samson Mathiasen Staen declarerede at være kommen udi Foreening med Eierne af Isberg om Gaardernes Eiendom saaleedes som Retten {mod} i begges overværelse har udmærket. Og blev da begyndt at nedsette eller hugge følgende Merker:

I een gammel X i Ørnebergs Fossen, fra samme X gaar byttet tvers ud over udi een Steen kaldet Lille Hage Steenen, hvorudi er huggen een X som viiser lige tvert over i een anden Steen, hvori er huggen een X som viiser tvert over i et Bierg, Bordhoug kaldet, hvorudi er huggen een X som \viiser/ lige ud efter i Nord i samme Berg, hvor udi er huggen een L Gloppe, som viiser lige ned til Isbergs Veien udi et Skarv, atter huggen een Vinkel Gloppe som viiser i Nord vest i saa kaldet Ioker (Joker) Berget, hvorudi er huggen een X, derfra gaar Byttet liige efter høyeste Bierg udi et Skarv, hvorudi er huggen een X som viiser lige efter samme Bierg udi 2de X som er hugget i bemeldte Bierg, den sidste af disse X er hugget i saa kaldet Illested Noven, denne bemeldte X viiser i Nord under Illesteds troppen mit udi saa kaldet Otterskinds Bierget, derfra gaar Byttet Nord efter i een Jordfast Steen, hvorudi er huggen een X som ligger

1780: 234b

ligger!! i saa kaldet Eneberg hougen, derfra i lige liinie Nord efter til saa kaldet Dettefos Noven, som viiser udi een Vinkel Gloppe imellem Aga Teigen og Isberg, som er Ende Mærket. Neden for disse Mærker er Gaarden yttre Staen tilhørende, og oven for Mærkerne er Gaarden Isberg tilhørende.

Efter at forestaaende var bleven Parterne oplæst, hvilke alle inden Retten declarerede og {inden Retten} ved Haand Rekning {declarerede} \tilstod/ at deres Foreening i alle deele er saaleedes, hvorved Forretningen blev Sluttet.

Derefter bliver at anføre denne Forretnings Omkostning saaleedes: 2 Dages Forretning 3 rd:, Diet i 2de Reise Dage á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Fogden for Mænds opnævnelse 1 rd:, Lænsmanden for sin Møye og umage 1 rd:, Laugrettet i 2de Dage á 1 mrk: 8 s:, er 4 rd:, tilsammen Rettens Gebyr 10 rd: 2 mrk:, som Samson Staen betalede. Skydsen blev betalt in Natura.

Anno 1780, den 8de December, blev Retten satt paa Tingstædet Eide udj Gravens Skibreede, for i følge de paa afvigte høste Ting aflæste Kiendelser at afsige Dom/m/e udj de til i Dag optagne Sager, Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd som herefter findes tilført:

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Knud Tvedt med flere mod Thore og Halsten Høl.
Dom!

Den fremlagde og i Aaret 1769 oprettede Contract er paa rigtig stemplet Papiir skrevet, lovlig Publiceret, og indeholder aldeeles intet stridende mod Lov, men den instævnte Thore Høl har ingen lunde godtgiort eller beviist enten at være uvidende om, eller ikke at have underskrevet med paaholden Pen, den ommelte Contract. Den anden Contrahent Ole Høl, nu Warberg, har vedtaget denne Foreenings Rigtighed, men ved at sælge sin Deel af Gaarden til Halsten Pedersen, har han ej kundet overdrage anden eller mere Eiendom eller Brug end han selv har haft. Da nu Contracter og frivillig ingaaende Forlig bør nøye opfyldes formedelst den almindelige Sikkerhed, følgelig Lovens 5te B: 1 C: 1 og 2 Art:, saa Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: den lovlige Contract af 27de Maj 1769, som usvækket, bør ved Magt at være i henseende Citanterne og Thore Høel. og i henseende Halsten Pedersen, som ej har underskrevet, kan han ligesaalidet forbindes til Betaling for Fremtiden, som han saaledes er uberettiget at benytte sig af den ommeldte Støls brug, uden mindelig Foreening og Afgift; og da de begge har brugt den bemeldte Aase Støel følgelig Contracten, saa bør de og betale den omforeenede og resterende Afgift, hver Aarlig 8 s:, samt til Citanterne udj den/n/e Processes Omkostning 3 rd:, alt 15ten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sergeant Top mod Lars Wambeim.
Dom!

Kravets Rigtighed er af Debitor tilstaaet; thi Kiendes for Rett: Lars Wambeim bør til Citanten Sergeant Top betale de paastævnte 25 rd: 2 mrk:, og udj Processens Omkostning 2 rd:, som betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

1780: 235

Sergeant Top mod Siur Paulsen Spaanem.
Dom!

Efter at den instævnte har tilstaaet Sigtelsen, saa har Parterne indladt Sagen til Doms med saadan Paastand som Acten udviser: thi Kiendes for Rett: Siur Paulsen Spaanem bør levere Citanten tilbage de oppebaarne Haand penge 3 rd:, og udj Processens Omkostning at betale 1 rd: 3 mrk:, 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Jørgen Mossin mod Lars Jacobsen Sæd.
Dom!

Den instævnte, som har vedtaget Kravets Rigtighed, kan ikke udj denne klare Giæld Sag nyde den forlangte Anstand imod Citantens Protest, thi Kiendes for Rett: Lars Jacobsen Sæd bør til Jørgen Mossin betale de paastævnte 21 rd: 2 mrk: 6 s:, og udj Processens Omkostning 2 rd:, alt 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under adfærd efter efter!! Loven.

hr: Foged Koren mod endeel Løsgiængere.
Eragtet.

Da Sigtelsen ej er tilstrækkelig bevist i henseende Simpelt eller Combineret Løsgiængerie og handel, og formodentlig een eller flere af de nu instævnte forhen ere Actionerede for lige Forbrydelse, saa reserveres Fogden til næste Ting med Continuations Stævning at forfriske Sagen, og derefter yderligere Jrettesættelse at fremføre.

Jon Scheje mod Siur Paulsen Spaanem.
Dom!

Den i Acten benævnte Arrest Forretning er end ikke efter Dom/m/erens Erindring fremlagt, følgelig ikke heller nogen lovlig Arrest passeret. Parterne som Bønder har ploideret Sagen meget inviklet og til deels uefterretlig, imidlertid har begge, for at til ende bringe denne Tvist, begiært endelig Dom efter deres tilførte, og dette har Dom/m/eren ej syntes beføyet at nægte: thi Kiendes for Rett og billigt: Da Siur Paulsen ej har haft noget tilstrækkeligt at erindre imod Citantens Paastand, 16 rd: for Skade og Tids spilde, og Citanten ej heller har fremkommet med den paalagde Reigning efter Skiøn, saa bør Siur Paulsen Spaaneim til Citanten Jon Scheje betale i nogenlunde Reparation 12 rd:, og udj Processens Omkostning 3 rd: 3 mrk:, som betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ahlert Harrje mod Siur Olsen Spaanem.
Dom!

Den instævnte Siur Olsen Spaanem har til adskillige Tider under den/n/e Sags Wentilation foregivet at ville med Vidner bevise at hans Giæld til afg: Elling Møller var betalt til ham selv for 13 á 14 Aar siden, men saadant er ej efterkommet, derimod til Slutning anbudet at aflægge Saligheds Eed, at denne paastævnte Giæld saaledes virkelig er betalt. Sr: Harrje, som har tilforhandlet sig afg: Møllers udestaaende Giæld, har ved Jnlæg af 2den October d: A: paastaaet Kravet betalt i conformite af Stævnemaalet og indleverede Regning, med mindre Siur Olsen med Eed vil gestendige at Kravet virkelig er betalt til Elling Møller selv. Saaledes er da udj denne Sag ikke protesteret imod Eed, men meget mere ere Parterne derom eenige. Efter saadan Sagens Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Siur Olsen Spaanem bør til Citanten Ahlert Harrje betale de paastævnte 30 rd: 2 mrk: 6 s:, og udj Processens Omkostning 4 rd:, med mindre Siur Olsen Spaanem, i Relation af Forordningen af 5te Nov: 1723,

1780: 235b

trøster sig til at aflægge til næste Ting den anbudne Eed, og sam/m/e at paahøre lovlig tilkalde Citanten eller Fuldmægtig. Med denne Dom omgaaes paa lovlig maade, og under executions Tvang i henseende Betaling efter lovlig Forkyndelse.

Laugrettes mændene ere følgende: Iver Ellingsen Eide, Ebbe Hansen ibid:, Helje Olsen Wallandvig, Gudmund Larsen Rønnestrand, Joseph Ellings: Eide, Lars Olsen ibid:, Ricol Erichsen ibid:, og Niels Trondsen Rønnestrand.

Anno 1780, d: 11te December, blev Retten sat paa Tingstædet Utne, for i følge de paa høste Tinget aflæste Kiendelser at afsige Dom udj følgende Sager. Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd, Peder Espe, Friderich Jaastad, Ole Trones, Iver Rejset, Lars Utne, Svend Grimen, Jon Hougse, og Iver Torbiørnsen Utne.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Hans Olsen Tind mod Niels Øverland blev afsagt
Dom!

Da Laugdagen faldt i Rette udj denne Sag lod den instævnte begiære udsættelse for at føre Contra Vidner. Den forlangte Anstand blev bevilget, men hverken er Contra Stævning incamineret, eller nogen med Tilsvar efter Paaraab ved Tinget har infunden sig. Saaledes ansees Sigtelsen tilstaaet, hvorfore hermed for Rett Kiendes: Niels Øverland bør til Citanten Hans Olsen Tind betale de paastævnte 23 rd:, og udj Processens foraarsagede Omkostning 4 rd:, samt 4 mrk: 8 s: til stemplet Papiir i fald denne Doms Act tages beskreven, som alt udreedes 15ten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

hr: Foged Koren mod Gunder Aslachsen Jelle og hustrue for fortilig Sammen leje.
Dom!

Ved aldeeles at udeblive med Tilsvar har den instævnte tilstaaet Søgemaalet: thi Kiendes hermed for Rett: Gunder Aslachsen Jelle og hustrue bør, følgelig Lovens 6te B: 13 Cap: 1 Art:, bøde for fortilig Sammen leje 3 rd: 1 mrk: 4 s:, og udj Processens Omkostning 1 rd: 3 mrk:, samt til det stemplede Papiir til Acten 5 mrk: 4 s:, alt 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Hr: Blyt mod Jacob Jacobsen Sandven.
Dom.

Efter Laugdags Foreleggelse har den Jnstævnte først for Retten infundet sig med Tilsvar. Den da frembragte Undskyldning, nemlig at have for 2 Aar siden afsent de skyldig værende 10 rd: med en nu ustævnet Mand, bør ansees ligesaa utilstrækkelig og uefterretlig, som Jacob Sandven ellers i alt har tilstaaet Kravets Rigtighed: thi Kiendes hermed for Rett: Jacob Jacobsen Sandven bør til Citanten hr: Pastor Blyt betale de paastævnte og tilstaaede 10 rd: med Renter 4 ProC:to fra Stævnemaalets Dato d: 17de April 1780, med Reservation af Regresse efter lovlig beviis til den som efter Anmeldelse skal have modtaget Pengene, saa bør og Jacob Sandven betale til Citanten denne Processes foraarsagede Bekostning med 2 rd:, samt til det stemplede Papiir 4 mrk: 8 s:, dersom denne Doms Act tages beskreven. Alt at udreede 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse

under Executions Tvang.

hr: Foged Koren mod Samson Johannesen.
Dom!

Enskiønt Samson Johannesen er i fast Aarlig Tieneste, har han dog efter Almuens og Lensmands Declaration befattet sig med nogen liden og ubetydelig Handel, som kunde ansees for Forprang; thi bør Samson Johannesen for saadan utilladelig Adfærd bøde til Kintservigs Fattig Cassa ½ rd: under executions Tvang.

Ditto mod Daniel Ettrem og Niels Espe.
Dom.

Da Sigtelsen ej er beviist, saa frifindes de instævnte med Reservation, at denne Sag staaer Daniel Eitrem og Niels Espe lige aaben, om de herefter maatte befindes at forsee sig med forprangs Handel.

Knud Bustetun mod Ingebor Jøssendal og Amund Løning.
Eragtet!

Da Kravet ej er bestemt, men Citanten alleene har paaberaabt Fordringen efter et passeret Skifte; saa haver Knud Bustetun til næste Ting at producere Skiftebrevet eller Udtog deraf, saavidt Fordringen betræffer, da Sagen derefter skal nyde fremme.

Lars Thomasen Alsager mod Lars Torjersen ibid:
Dom!

Det er ingenlunde beviist, at Lars Torjersen Alsager har med Forsæt modtaget eller haft nogen hest der egentlig kan have besmittet Naboernes heste med Qværke eller saakaldet Qværsvil Syge. J saa fald burde Citanten strax have tiltalet den Jnstævnte, og denne igien skildt sig af med den svage, naar den kiendelig var Syg, da den kom paa Gaarden. Saadan Smitte kommer uformodentlig, og foraarsager almindelig Skade, som en alleene ej kan eller bør erstatte, naar enten ikke forsætlig Ondskab eller Skiødesløshed kand overbeviises. J saadan Anledning frifindes Lars Torjersen Alsager i denne Sag for Citantens Tiltale.

Østen og Siur Alsager mod Lars Torjersen ibidem.
Dom!

Med de Acten tilførte Vidner er det saa langt fra beviist, at det meere ved det i Anledning af den/n/e Sag erhvervede Tings Vidne er oplyst, at den benævnte hest fra Woss, som den Jnstævnte har modtaget paa Foster, ej har været med Qværsvil Syge befængt. Jmidlertid er det vitterligt, at saavel Citanterne som de Jnstævnte har haft Skade af denne Smitsom/m/e Svaghed paa deres hester. Og da saadan Uhæld gemeenlig skeer tilfældigvis ved frem/m/ede hester som Bønder i almindelighed lader gaae i deres græs mark om Som/m/eren, ved hester, som Handlere fører tilbage fra Kongsberg, eller der kan være besmittede; saa kan en allene, der ej beviist forsætlig at have foraarsaget denne smitte, erstatte den almindelige Skade, og saa meget mindre, naar denne Skade ej er lovlig taxeret. Den Jnstævnte Lars Torjersen Alsager frifindes derfor i hoved Sagen for Citanternes Tiltale. Men da bemeldte Lars Torjersen ved den bemeldte Sæde Tid blev advaret af Naboerne at holde sin da svage hest

1780: 236b

Jnde for sig Selv, ej fuldkommen har efterkom/m/et saadant; saa bør han, Lars Torjersen, for saadan uforsigtighed at bøde til Kintservigs Fattig Cassa 2 rd: under Executions Tvang inden lovlig Tids Forkyndelse.

1780
.....
1781

(1781: 236b)

Anno 1781, den 21de Martii, blev paa Gaarden Mæland, beliggende udj Kintservigs Skibreede og Kirke Sogn, foretaget og sat Aastæds Sag imellem Ole Larsen Røen og Anders Olsen Mæland, om gaarden Mæland; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms Mænd: Matias Jørgensen Ness, Erich Knudsen Langesetter, Jacob Johannesen Langesetter, Asbiørn Mattiasen Ness, Gunder Andfindsen Langesetter, Ole Amundsen Langesetter, Friderich Pedersen Jaastad, Ole Tostensen Haugse. saa var og nærværende Lensmand Jon Haugse.

Hvorda! Ole Larsen Røen anmeldte, at have med mundtlig Varsel og Femte Stevne til denne Tægte Dag inkaldet Anders Olsen Mæland med Hustrue Guri Sølfestsdatter til at {modtage} møde her paa Aastæden og anhøre Stevnte og ustævnte Vidner, for at bevise den Contract som blev giort om Gaarden Mæland efter Hellig Tre Kongers Dag afvigte imellem Citanten og de instævnte, nemlig at Anders Olsen skulde afstaae Gaarden Mæland til Citanten til næste Faredag, og Citanten igien afstaae til Anders Mæland sin Eiende Jordepart Røen. hvilket nu ej af den instævnte vil efterkom/m/es, og tillige at erstatte alle Processens Omkostninger Skadesløs. Til Vidner under Lovens Faldsmaal indkaldet Ole Tostens: Westrem, Niels Tioflaat, Helje Jaastad, Aslach Erichsen Jøllen, Siur Jonsen Westrem, Sidselle Paulsdatter Mæland, samt beskikkelses Vidner Halver Langesetter og Svend Knudsen Grimen. vilde dernest fornem/m/e om de instævnte møder.

Anders Mæland og hustrue mødte og vedtog Varsel. saa mødte og alle Vidnerne og vedtog lovlig Varsel.

den instævnte sagde at have ingaaet Contract med Citanten om at bøtte!! (bytte) gaarder Mæland og Røen, og skulde den instævnte have imellem byttet 170 rd:, men sagde at være hans Kone uafvidende; sagde videre, at skulde efter Contracten røddig giøre Gaarden til næste Vaar.

Guri Sølfestsdatter declarerede at være misfornøyet med Contracten om hendes Odels Jord \Gaarden/ Mæland.

Parterne begiærede tid at tale om Forliig. Parterne declarerede at de ej kunde komme i nogen Foreening om Contracten.

thi blev saaledes af Retten

Eragtet.

Denne Sag er ej af den beskaffenhed at Femte Stevne i Loven bevilges, men ved de ordentlige Tinge bør begægnes og udføres, da den angaar Contracter om Jord og Eiendom, og ej beskadigelse paa sam/m/e; thi afvises Sagen til Tinget, og Vidnerne om Contracten med sam/m/es paadøm/m/e der at skee, da en hver efter lovlig Søgemaal skal vederfares Ret efter Loven.

Derefter bliver at beregne denne Forretnings Omkostning saaledes:

1781: 237

1 Dags Forretning 2 rd:, 1 Dags Diet 4 mrk:, Skydsen besørget in Natura, Fogden for mænds opnævnelse betalt, Lensmand[en] efter praxi 1 rd:, og vurderings mændene hver 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, tilsammen 5 rd: 4 mrk:, og Tægtedagen 2 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 4 mrk:, foruden Jncamination, som Citanten alt betalte.

Anno 1781, den 24de April, blev paa Gaarden Steene \1ste Thun/, beliggende udj Wigøers Kirke Sogn og Østensøe Skibreede, Retten sat for at behandle efterskrevne Odels Løsning Sag; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: Lars Erichsen Schaalem, Ole Johannesen ibidem, Jon Rasmusen Noreim, Hans Jacobsen øvre Wiig, Tosten Siursen Moe, Kiettel Giermundsen Berje, Michel Larsen Nesthuus, og Ole Arnesen Moe; Laugrettet sagde sig til Parterne ubeslægtet. Lensmanden Johannes Wiig var og tilstæde.

Hvorda! Ole Svendsen Steene anmelte at have med Mundtlig Varsel for Juul afvigte stævnet sine brødre Torbiørn Svendsen og Iver Svendsen til Jordetirsdag, at fravige deres Eiendom i Gaarden Stene, som Citanten formener sig Odels berettiget til, efter først at have tilbudet dem Løsnings Penge for sin Eiendom i Gaarden, som er for hver 6 9/56 Mrk: S:r med bøxel, og overbøxel til 6 Mrk: S:r, for 12 rd: 1 mrk: 14 6/7 s:, hvilket de ej vilde modtage. og sam/m/e tid tilsagt dem at vige sin Eiendom i Gaarden Stene til første Fardag, i mangel deraf modtage

Dom og til at lade sig af Citanten udløse og fravige Gaarden, samt erstatte ham alle Omkostninger, anmelte og at have varslet dem nu igien til denne tid; videre stevnet sin Moder Anna Olsdr: med Laugværge {saavelsom brødrene} at høre Vidner om {deres} \hendes/ slætte bestyring af Citantens formente Odels Gaard, som end nu er i {deres} \hendes/ værge, saavel brødrene at høre beskikke[lse]s Vidner angaaende inløsningen, og ligeledes at høre Vidner, at Penge dem er tilbuden, om sam/m/e skulde nægtes. \stævnte og ustævnte Vidner/ Citanten anmelte at hans Moder ej er stævnet til fravigelse fra sin Part i Gaarden. ville fornem/m/e om de instævnte Parter mødte.

Brøderne Torbiørn Svendsen og Iver Svendsen mødte og vedtog Stævningen at være forkyndt og tilbuden Penge, alt før Juul.

Enkens Laugværge mødte paa egne og Enkens vegne og vedtog Varsel.

Pengene for det paastævnte Gods blev i Retten anviist, men Torbiørn og Iver Stene vilde ej modtage sam/m/e, uden paa den Condition, at deres {brod} Moder faaer styre dette Gods med sit eget, paa en lovlig maade saa længe hun vil.

Citanten vilde ej dette nu, da de instævnte ej tilforn har villet modtage Penge, men lod det kom/m/e an paa Dom/m/erens Skiøn i sin tid.

1781: 237b

Til Rettens oplysning fremlagde Citanten et Skiftebrev holt paa Gaarden Stene d: 26de Jan: 1779 efter hans Fader Svend Herlaugsen, og tillige sagde at det Jordegods udj sam/m/e er indført, er det som hans Moder nu med sine andre børn Styrer, ligesaa declarerede Citanten at hans Søster Herborg Svendsdatters Form: haver modtaget Penge for sin Part, og vil Skiøde ham naar det skal være. Til Vidner ere under Lovens Faldsmaal inkalte Hans Haagensen Lien, Lars Tostensen Scheje, Arne Svendsen Røsseland, Brigt Ellingsen Stene, og Erich Johannesen Stene, saa er og tilstæde beskikkelses Vidner Svend Knudsen Scheje og Ole Isachsen Stene, Amund Kaldestad og Ole Sandven.

alle Vidnerne var tilstæde, undtagen Ole Sandven, som blev anmeldet Syeg. for alle Vidnerne bleve edens Forklaring af Lovbogen oplæst, med formaning om Sanheds udsigende.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og

1: beskikkelses Vidnerne Svend Knudsen Scheje og Ole Isachsen Stene, som aflagde Eed og vidnede: For næsten et Aar siden, eller den 26de Maj afvigte, var Vidnerne her paa Gaarden og efter Ole Stenes Forlangende tilbød brødrene Torbiørn og Iver Stene Løsnings Penge for deres Eiende Jordegods i Gaarden Stene, efter Skiftebrevet, og blev Pengene lagt paa bordet, sam/m/e tid blev de og tilspurgt om de vilde afstaae bruget af sam/m/e til Citanten, \naar han tog det som det var/, men til alt svarede de Nej! Vidnerne demiteret.

2: beskikkelses Vidne Amund Kaldestad aflagde Eed og vidnede: Vidnet med Ole Sandven var paa Aastædet og tilbød brøderne Løsnings Penge efter Skiftebrevet, som de ej vilde modtage, \saa lenge deres Moder levede og vilde styre/. dette skeede 14 Dage eller 3 uger for Juul afvigte. Pengene stod paa bordet hos de instævnte. videre, Torbiørn var da ej tilstæde, men Iver svarede for sig og broder.

Citanten declarerede at han holt dette og følgende Vidne nødvendig at forhøres, formedelst hans brødres vilkaarlige Tilbud ved \at/ Jmodtage Penge her i Retten, paa det de ej siden skulde sige at have giort saadanne tilbud.

3: Johannes Wiig og Svend Knudsen Scheje, som haver været hos det andet Syge Vidne Ole Sandven, og hørt hans udsigende, aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, og at de ej vilde modtage Penge saa lenge hun vilde styre. nemlig Moderen. Vidnerne afskediget.

De øvrige Vidner anmelte Citanten, at være stævnet for at vidne om Gaardens slætte bestyrelse, til formeentlig størke for ham, at faae sit Odels Gods inløst. begiærede sam/m/e fremkaldet, og

1: Hans Haagensen Lien, i 3de [Led] beslægtet med Parterne: siden Svend Herlaugsen døde, veed Vidnet ej hvorledes Gaarden er styret, da han boer langt herfra.

2det Vidne, Lars Tostensen Scheje, til Parterne ubeslægtet, vidnede: Skov og Mark, saavidt Vidnet ved, er brugt af Enken og hendes børn nu siden Svend Herlaugsen døde, ligesom tilforn, ved ej

1781: 238

at Gaardens huuse haver været repare[re]t siden Manden døde, kan heller ikke vide om huusene er i den tilstand at de behøver en hastig reparation.

3de Vidne, Arne Svendsen Røsseland, er ej beslægtet til Parterne, men noget i Svogerskab med dem, vidnede: Gaardens Skouver meget hugget, Gaarden er nok ellers vel brugt, huusene er ikke repareret efter Svend Herlaugsens død, og ved ej heller om deres tilstand, da han ej har seet saa meget paa dem.

4: Vidne, Brigt Ellingsen Stene, Parterne ubeslægtet, vidnede eenstem/m/ig med 2det Vidne, undtagen at der vel ere huus som kan behøve reparration. siden der baade \længe/ i den afdødes Tid og siden intet er repareret.

5te Vidne, Erich Johannesen Stene, i 4de leed med Citanten beslægtet, vidnede: Skoven har været hugget stærk medens Svend Stene levede, og hugget nu siden hans død, men mindre end før. Jldhuuset er til nedfalds. Staburet behøver reparation, Jorden er ellers vel brugt, saa vidt Vidnet veed. flere huus behøver og reparation, men Vidnet har ej været kalde[t] at besee dem. Paa Enkens brug er siden mandens Død hugget ung Birk til Løv, som stod i sin vext og var til skade for Skouen; over alt er Skougen været stærk huggen, videre kan han ej sige.

Vidnerne bleve derpaa eedfæstede efter Loven.

Citanten begiærede tilført, at den deel af Gaarden Stene som bruges af Enken og hendes børn, og som Citanten formener sig Odels baaren til, bruges nu saaledes, at om det længere skulle vare, vilde Gaarden og dens huuse reent blive ødelagt, ham til stor Skade, hvilket haver anlediget denne Proces, Huusene bliver ej repareret og Skougen reent ødelagt.

Enkens Laugværge Lars Henrichsen Stene tillige med Enkens 2de myndige Sønner tilstod, at Gaardens huus behøver reparation, og tilbød at sætte dem i Stand naar det bliver Enken tilladt at styre Gaarden.

Den Part af Gaarden Stene som Enken Anna Olsdatter bruger, er den halve deel af det hendes afdøde Mand ejende!! (ejede) i Gaarden, men den anden halve deel er længe før hans død ved Skiøde af 16de Maj 1757 bortsolgt til ældste Søn, nu Citanten Ole Svendsen.

Citanten begiærede tilført: at han vilde hans brødre skulde endnu i 2de Aar styre Gaarden med sin Moder, og reparere huusene efter Andeel, naar de {efter den Tid} vilde Skiøde ham deres arvede Jordegods i Aastædet efter Skiftebrevet, og da overlade ham bruget af det halve, som nu bruges af Moderen, samt betale Citanten Processens Omkostning.

Enkens Laugværge og de 2de Sønner Torbiørn og Iver sagde at dette tilbud kunde de ikke modtage, siden tiden til Gaardens brug er for kort, og deres broder, Citanten, vil intet give efter, haabede at Enken ej blev uddreven.

1781: 238b

Citanten inlod Sagen til Doms med Paastand om Løsning og brug af hans Søskendes arvede Deel i Aasædet, samt Processens Omkostning at erstatte, a\n/melte at have udlagt nu 6 rd:, og hans udlæg til Mad og Drikke 5 rd:, foruden hvad Retten behager at beregne sig.

De instævnte vil nu opfylde Citantens begiæring og proponerede Forlig naar han selv vil betale den halve deel af Omkostningerne.
Parterne declarerede Forlig saaledes: Enken Anna Olsdatter skal styre halve Gaarden Stene eller Aasædet som hun bruger, med sine børn [i] 2de Aar fra dato, og naar sam/m/e 2 Aar er forbie skal hun afstaae halvedeelen til Citanten. den anden halvedeel, som er fiærdeparten af Gaarden, skal hun bruge saa længe hun vil, og naar hun vil afstaae sam/m/e til Citanten, skal svares hendes Vilkaar efter Foreening. de 2de instævnte brødre Torbiørn og Iver modtog i Retten Penge for deres arvede Gods, og skal paa sam/m/e til næste Ting udstæde Skiøde. den halve Omkostning betales af Enken og [de] 2de Sønner, og den anden halve deel betaler Citanten. paa forestaaende {blev} gav de hverandre deres hænder for Retten.
Da saaledes intet videre var at tilføre, uden som forglemt, at huusene efter andeel skal repareres i følge den af Citanten skeede proposition, saa bliver at beregne forretningens Omkostning saaledes; 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, skyds til Aastædet, 2 mile til van[d]s 4 mrk:, og tilbage ligesaa, er 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmand[en] efter vedtægt 1 rd:, Laugrettet, pr: mand 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, er tilsam/m/en 8 rd: 4 mrk:, som af Torbiørn Stene bleve betalte.

Anno 1781, den 30te April, blev paa Gaarden Schaar, beliggende udj Øyfiords Kirke Sogn og Gravens Skibreede, Retten sat for at behandle efterfølgende Odels Løsnings Sag; Retten blev beklæd af efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: Lars Larsen Wambem, Sølfest Gundersen Wiig, Gunder Larsen Bue, Berge Nielsen Traae, Gudmund Larsen Rønnestrand, Halsten Endresen Garethun, Iver Johannesen Wichnes, og Torchel Paulsen Lindebreche, som alle sagde sig til Parterne at være ubeslægtet.
Hvorda! for Retten fremstod Torbiørn Paulsen Lindebreche for Haaver Siursen Schaar, og gav tilkiende at efter deres exelence hr: Stiftbefalings mand Schauboes Resolution af 4de April 1781, saal:, er det ham som Fuldmægtig tilladt at gaae i Rette udj den Odels Løsnings Sag som bemelte

1781: 239

Principal haver anlagt mod Jon Jonsen Schaar. fremlagde dernest sin Constit: og Tægtedag til denne Sags foretagelse, af 30te Dec: 1780, saal: end videre gav tilkiende paa sin Principal[s vegne at]? Haaver Siursen Schaar haver ladet tilbyde for Juul afvigte Aar Løsnings Penge efter den instævntes brever og Documenters Jnhold, men som han ej i mindelighed vil imodtage Løsnings Penge for de 3 Spand Smør her i Gaarden Schaar, altsaa blev Jon Jonsen Schaar stævnet til første Tirsdag efter Paaske, eller hvad Tid Sorenskriveren beram/m/et Tiden til Sagens foretagelse, og da at anhøre Citantens Documenter og beviis hvor nær han er Odels berettiget, og derefter at modtage og anhøre Dom \til/ at modtage Løsnings Penge og røddig giøre Gaarden efter den for Juul afvigte passerede udsigelse, og at erstatte Processens Omkostning Skadeløs, anmelte end videre at have med 2de mænd forkyndet Sorenskriverens Tægtedag til denne Tiid. vil fornem/m/e om den instævnte møder.
Lensmand Niels Rønnestrand mødte for Jon Jonsen Schaar, og fremlagde Stiftets Høye Constitution af 3de Ap: d: A:, og er saal:, og dernest vedtog lovlig Varsel i et og alt, samt Penges tilbydelse og udsigelse.
Citantens Fuldmægtig fremlagde i Retten Løsnings Penge for det paastævnte Jordegods med 352 rd: 1 mrk:, deels i Contanter og deels i Banco, med Tilbud om den instævnte sam/m/e ville modtage for at undgaae videre Proces og vidtløftighed.
Den instævntes Fuldmægtig Niels Rønnestrand benægtede at modtage disse Penge for Jorden. Jon Jonsen Schaar var og ved Retten tilstæde.

Pengene igien af Citanten forvaret.
Citanten fremlagde {til Actens følge} et Skiftebrev af 20de Juni 1736, holt paa Gaarden Schaar efter Citantens \Faders/ Morfader Hans Larsen, som viser at det nu paastævnte brug i Gaarden Schaar da er taget boen til Jndtægt {som} og udlagt paa Enken med børnene, \ligesaa fremlagde/ et Skiøde af 14de Martii 1743 til Haaver Amundsen, som var Citantens Farfader, og endelig Citantens Faders Siur Haaversens Skiøde af 26de October 1753. Skiøderne saal:
Citanten fremlagde Penge mangels lysning af 22de Maj 1773, saal:
Niels Rønnestrand i rette lagde et Skiøde af Dato 27de November 1771, med begiæring at sam/m/e maatte Acten tiltages, \saal:/, dernest i Rettelagde en huus besigtelses Forretning af Dato 16de Juni 1773, og begiærede at Retten vilde ved Syen og grandskning

1781: 239b

Taxere hvad forbedring Jon Jonsen Schaar haver anvent paa Gaardens huuse, og at sam/m/e Taxation maatte blive Acten tilført, men da til {hvilken} besigtelsen nu ej er stævnet, {og derfor} \saa/ om Gaarden blev dømt fra den instævnte, forbeholt \han/ sig nye besigtelse over forbedringerne [som] paa sam/m/e er anvent, og {sam/m/e} \bem:te Forbed:/ erstattet efter lovlig Taxation, hvilket Citanten og vedtog at være fornøyet med, for ej at udhale Sagen, frafalt derfor nu besigtelse. den i rette lagde besigtelses Forretning Acten tiltagen.
Niels Rønnestrand i Rettelagde Præste Attest af 14de Ap: d: A:, og er saal: ligesaa et inlæg af 26de Ap: 1781, saal:
Citanten, efter den instævntes Jnlæg, fant fornøden at fremlægge et Tilstaaelse af ældste Broder Anders Siursen, af 10de April 1781, saalydende:
Niels Rønnestrand benægtede sam/m/e beviis, {og vilde ved Attest af Sorenskr:} \og paastod/ at det var ulovligt, thi det er ikke Tinglyst, men var alleniste et oversvøb, og burde derfor {derf} hverken rejse eller fælde.
Citanten inlod Sagen Dom efter det Protocollen tilførte, med erstantning!! for Processens Omkostning, hvilket han har udlagt saaledes: Mæn[d]s opnævnelse til Fogden 1 rd:, Jncaminations Penge 5 mrk: 4 s:, Penge bydelse og Stævninger med Tids spilde 2 rd:, skyds fra og til Aastædet 8 mrk:, Mad og Drikke til Rettens Personers underholdning 6 rd: 4 mrk:, Rettens gebyr, undtagen som Retten behager at tillegge sig. og saaledes i et og alt inlod Sagen Dom.
Niels Rønnestrand inlod og [paa] Principals vegne Sagen til Doms efter det tilførte og hans Jnlæg.
Parterne declarerede, for at spare Omkostninger, at være eenig om at Dom blev afsagt anden Tingdag paa Gravens Skibrede d: 18de Maj førstkommende.
Denne Sags Forretning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Skydsen er leveret in Natura, Fogden for mæn[d]s opnevnelse i Retten leveret. Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Lensmanden for sin møye, efter Sædvane 1 rd:, tilsam/m/en 6 rd: 2 mrk:

Eragtet.

Efter Parternes vedtagelse optages Sagen til den 18de Maj førstkom/m/ende, da Dom paa Gravens Tingstæd Eide Grund skal blive afsagt, til den tid Laugrettet møder.

Anno 1781, den 14de Maj, begyndtes det **almindelige Som/m/er Ting**

1781: 240

med Jondals Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Hæransholmen, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars, og efterskrevne eedsorne Lavrettes mænd, Amund Siursen Espeland, Lars Knudsen Handegaard, Jon Bergesen Koppre, Jon Nielsen Baggegaard, Ole Larsen Eide, Lars Samsonsen Samland, Lars Amundsen Eide for Ole Degebreche, Brynild Heljesen Bircheland for Iver Espeland; saa var og tilstæde Lensmand Johannes Pedersen Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongl: Anordninger og høy Øvrigheds Ordres som følger.

1: Forordning af 18de October 1780, hvorledes Norsk Lovs 3 b: 13 C: 1 art: skal forstaaes.
2: Placat angaaende det Kongelige Toldtegn. af 5te Febr: 1781.
3: Placat, hvorved Sappels og Generalpardons Patentet af 13de Jan: 1777 forlænges til 1781 Aar[s] udgang med videre. dat: 5te Febr: 1781.
4: Reschript af 31te Jan: 1781, hvorledes skal forholdes med Arve Midler under 20 rd: som tilfalder aldrende Fruentim/m/er eller uopdragne Børn, eller som allerede ere saadan/n/e tilfaldne.
5: do: af 22de Jan: 1781 angaaende Afgiften \): Tienden/ af Tiere som virkes udj de efter Svensk maade inrettede tiere ovne, paa 3de Aar, og er 2 s: pr: Rigsdaler.
6: Stiftets Skrivelse af 20de Febr: 1781 om et hollandsk Skib som skulde være anstukket med Pest, at nu for sam/m/e intet er at Frygte, med videre.
7de: do: Skrivelse af 6te Martii d: A: om en fra Jndre Sogn bortrømt ved navn Hans Hansen Sagøen.
8: do: af 13de Martii d: A: om de Norske Nationale Jnfanteri Regimenters Aarlig Reglementerede udrednings Penge maae udbetales til Manskabet med videre,
samt Copie af en Kongl: Skrivelse til Prinsen af Hessen Cassel. af 31te Jan: 1781.
Rescript af 17de Nov: 1780 om endeel udreedseler Præsteskabet ere fritagne for, i Norge.
Stiftets Skrivelse af 13de Martii 1781 angaaende Comsumtion af Smør 4 s: B:pund, og Ottinger 6 s:
do: af 21de Nov: 1780 angaaende Hummerhandelen i Norge med videre.
do: af 17de Ap: 1781 om Restanserne af det Kongelige undsætnings Korn.

Haagen Torbiørnsen Lille Aas i Rette ædskede forrige Sag mod Ole Johannesen Samland fordie han skal have taget Citantens hæst at kiøre med. og anmelte at han nu frafalt Vidnet Peder Store Aas, som han vel haver stævnet, men fant ufornøden at føre. vilde fornem/m/e hvad hans Contra Part havde videre mod Søgemaalet at invende.

Lars Traae mødte for Ole Samland og sagde at han intet videre havde at tilføre, end tilforn Protocollen er tilført, og mente at hoved Citanten ej kunde bevise noget ulovlig brug med hoppen, eller at den blev kiørt fordærvet, vel muelig at den havde Skade før hoved Citanten fik den.

hoved Citanten benægtede at hoppen ej havde nogen Skade da han fik den, og anmelte dernest at havde ved 2de Mænd ladet besee hoppen, og er sam/m/e ansat af værdie 9 rd: \uden Skade/. ingen af de bemelte 2de Mænd, som for 14ten Dage [siden] haver seet paa hoppen, var nu nærværende. Den bemelte hoppe sagde Citanten at var af 4 rd:s ringere værdie nu end da den var frisk, og altsaa kun værd 5 rd: hoved Citanten paastod i erstatning for den tilføyede Skade 4 rd:, og Processens Omkostninger efter Dommerens Skiøn, og saaledes inlod Sagen Dom.

Den instævnte henholdt sig til sit forrige, og formente at blive frifunden for hoved Citantens tiltale, samt erstattet Processens Omkostning, og saaledes inlod Sagen Dom. troede dog at hoppens værdie var for høy, da hoved Citanten selv har givet mindre.

Jngen af Parterne havde videre at tilføre, thi blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Revision til i Morgen, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Fremleveret til Publication følgende Documenter:

1: hr: Christen Heibergs bøxel bev til Siur Engelsen Svaasand paa 1 Løb 6 Mrk: og 1 hd: udj Gaarden Samland. dat: 8de Maj 1781. med Revers.

2: Anviist til udslættelse Iver Pedersen Berjes Obl: til Johannes Tufte og Ole Drage, stor 169 rd:, dat: 17de October 1771. Qvitt: 14de Maj 1781.

3: Iver Johannesen Øyerhavns bøxel brev til Lars Iversen Traae paa 3 Spand Smør i Gaarden øvre Traae. dateret 14de Maj 1781, med Revers, givet tilsammen 1 mrk: 8 s: til Manufacturet.

4: Engel Siursen Svaasands bøxel Seddel til Amund Larsen paa Pladset Grimsdalen. dat: 14de Maj 1781. med Revers.

5: Wiglich Olsen Ødvens bøxel brev til Mons Tørrisen paa 18 Mrk: S:r, ½ huud i Gaarden Sætvedt. dat: 14de Maj 1781. med Revers.

6: Iver Pedersen Berges Skiøde til Peder Iversen paa 1 pd: 21 Mrk: Smør, ½ Td: Salt med bøxel i G:den Berje for 200 rd: dat: 21de October 1780.

7: Endre Heljesen Eides Skiøde til Wiglich Jons: Eide paa 3 Spand Smør med bøxel udj Gaarden Eide for 76 – 3 – 0. dat: 14de Maj 1781.

8: Wiglich Jonsen Eides vilkaar brev til Endre Eide. dat: 14de Maj 1781.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen tilspurgt, om ikke Almuens Adkomster afvigte Aar 1779 blev paa sædvanlig maade inden tinge confereret i henseende Odels Skattens godtgiørelse, som og for Af og Tilgangen. hvortil Almuen svarede Jo, for 1779 som sædvanlig. og i sær besvaret af de 2de Mænd Niels Giertsen Bache og Niels Johannesen Wiig.

Anno 1781, d: 15de Maj, continuerede Jondals Sommer Ting.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Haagen Aas mod Ole Samland blev saaledes

Eragtet.

Af Hoved Citanten er ved denne Sags slutning paastaaet Erstatning for den tilføyede Skade, og anmeldet sam/m/e 4 rd:, men ej fremkommet med nogen lovlig vurdering paa sam/m/e, thi paalægges hoved Citanten til næste Ting saadan vurdering at i agttage, da Sagen derefter skal nyde frem/m/e.

Tinget derefter efter lovlig udraab ophævet.

Anno 1781, den 15de Maj, begyndtes **Som/m/er Tinget med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, ved Retten tilstæde hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars, og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd, Haagen Torbiørnsen Lille Aas, Torbiørn Larsen Øfsthuus, Knud Nielsen Stue, Trond Siursen Tegland, Osmund Siursen Berje, Johannes Haldors: yttre Aalvigen, Hans Johannesen Herrastvet, og Endre Trondsen Nedre

Wiig, i hans Stæd Giermund Holgersen N: Wiig. saa var og tilstæde Lensmand Johannes Pedersen Wig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Blev Publiceret de for Jondals Skibreede anførte Kongelige Anordninger og høy Øfrigheds Ordres.

Jan Østensøe paa sin Søn Ole Jahnsen og Tosten Lepses vegne anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet Anders Knudsen øvre Wiig for en Jægte fæst 4 rd:, sam/m/e at betale, og at erstatte denne Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.

Anders Knudsen mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde at have kuld seilet med Citantens Jægt, som da af ham var lejet, og saaledes kom fæsten bort, videre at have budet Citanterne betaling 3 rd:

1781: 241

for Fæsten, men har ej dette villet modtage, og faaer derfore bevise Fæstens værdie.

Citanten vilde end nu ej modtage de anbudne 3 rd:, da det var forlidet for den af den instæfnte bort kastede Fæst.

Anders øvre Wiig begiærede Sagen udsat til næste Ting, for at beviise at Fæsten ej var saa meget værd.

Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Lænsmanden Johannes øvre Wiig fremlagde fra S: T: Hr: Jørgen Høeg, Residerende Capelan til Kintzervig, en skriftlig Stævning af 28de Ap: 1781 mod Johan/n/es yttre Aalvig, som til dette Ting og Tid er inkaldet, hvilken Stævning er saalydende.

J denne Sag sidder som Laugrettes mand Stengrim Scheje.

Johannes Haldorsen yttre Aalvigen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Lænsmand[en] fremlagde et Tingsvidne af 1te Nov: 1780, Acten vedhæftet.

Johannes yttre Aalvigen fremlagde Jnlæg af 13de Maj 1781, saal: declarerede derforuden at ville kom/m/e paa næste Ting for Kintservigs Skibreede, for da at see Sagen bilagt.

Lænsmanden havde intet derimod, og Reserverede hr: Høeghs lovlig i Rettesættelse og Paastand naar Sagen bliver sluttet.

Eragtet.

Paa forlangende beroer Sagen til næste Ting.

Johannes Asbiørnsen Huus anmelte med mundtlig Varsel til dette Ting at have inkaldet Johannes Haldorsen Aalvigen for ærrørige Ord mod Citanten, derom at modtage Dom til Bøders udreedelse efter det erhvervede Tings vidne, og at erstatte denne Processes Omkostninger Skadesløs.

Johannes Haldorsen yttre Aalvigen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten fremlagde det paaberaabte Tings vidne af 1te Nov: 1780, som findes Acten tiltaget:

Johannes yttre Aalvigen anmelte at have stævnet Citanten contra til hans Værne Ting, og derfore begiærede Sagen udsat til næste Ting for dette Skibreede.

Johannes Huus begiærede tilført, at Johannes Aalvigens forlangte Anstand sigter til udhael, og derfore saa giærne at denne Sag blev paadømt og den Jnstævnte at continuere sit Søgemaal mod Citanten.

Johannes Aalvig anmelte, at den mod Citanten til hans Værneting anlagte Sag er til et Tings vidne som angaar denne sam/m/e Sag, og derfore vedblev sit forrige, og begiærede Sagens Anstand til næste Ting.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

S: T: hr: Foged Koren lod tilføre at han til dette Ting med Mundtlig Varsel haver ladet instævne ung Karl Johan/n/es Jansen Scheje fordie han ikke efter Tieneste Forordningen af 1754 vil tage fast Aarlig Tieneste, derom at paahøre Vidner, lide Dom til bøders udreedelse og videre efter Sagens beskaffenhed. vilde dernest fornem/m/e om den instævnte møder og vil tilstaae Forseelsen uden Vidners Førelse.

Jnstævnte Johannes Jansen mødte og vedtog lovlig Varsel, tilstod at dette Aar havde han været uden Tieneste de ¾ deele af Aaret, og de 2de forrige Aar havt halve Aaret tieneste, og det andet halve Aar løs eller

1781: 241b

uden Tieneste, og i den Tid han haver været uden Tieneste Ernæret sig med smede Arbeide, som den instævnte haver lært saa meget at han kan føde sig uden at være Bøygden til Byrde; haver ladet sig leje af hvem som kunde behøve ham som Daglønner, naar han haver været uden Tieneste.

Fogden, som af det anførte maatte mærke at den instævnte godvillig tilstod alt hvad Sagen vedkom, syentes ikke det var fornøden at føre nogen Vidner, derimod erindrede at det er utrykkelig forbuden i den alligerede Forordning at lade sig leje for Dagløn, men som Karlen haver paaberaabt sig at have lært Smide haan[d]værk og deraf kunde ernære sig uden at kunde være Bøygden til Tyngsel, bad at Retten vilde behage og tilspørge samtlige Almue om dette hans Smede Arbeide er en nødvendighed for Bøygden. Almuen svarede at den Jnstævnte er ej saa fornøden for Bøygden eftersom der er mange andre Smede baade af Jordemænd og huusmænd. Da efter Almuens Svar hans Smede Arbeide ikke ganske er fornøden for Bøygden, saa paastod Fogden at han ved Dom maatte tilfindes at tage sig fast Tieneste, og fordie han haver været paa sin egen haand, at betale noget til de Fattige, og Processens Omkostninger, hvormed Fogden inlod Sagen Dom.

Den instævnte bad allene at maatte blive tilladt at være paa sin egen haand eller uden Tieneste den ¼ Part af Aaret for ej at glem/m/e sit lærte Smide Arbeide. paa tilspørgsel sagde end videre at han af de 4re siste Aar var det for ¼ Part løs og de 3 siste som melt. Inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen.

Til Publication frem leveret følgende:

1: Siur Torbiørnsen Birchelands Contract med Jan Johannesen om Gaarden Bircheland. dat: 15de Maj 1781.

2: Aamund Paulsen Ejes bøxel brev til Jan Johannesen paa 1 Løb S:r i G:den Bircheland. dat: 15de Maj 1781. med Revers.

Johannes Torjersen Fladebøe i Rette ædskede forrige Sag mod Mons Nielsen Botten angaaende et Forlig, og vilde nu fornem/m/e hvad Mons Botten kan have at erindre.

Mons Botten mødte for Retten og sagde at han længe siden har villet betale Citanten det efter Forliget paastaaede, men først forlangede Citanten 5 rd:, og siden 15 mrk:, saa den instævnte ej kunde vide hvad han skulde betale. videre forrige høst, da han blev stævnet paa

disse 15 mrk:, var han ej tilstæde men paa Rejs til Bergen. bød endnu som før de bemelte 15 mrk:
Citanten bad tilført, at de 15 mrk: den instævnte taler om, haver aldrig været ham buden forinden denne Sag blev ført i Rette, og ikke end gang forinden nu for 8te Dage siden, men tilforn altid buden Citanten for sine Omkostninger 2 rd: Citanten anmelte sine Omkostninger

1781: 242

udj den mod Mons Botten anlagde Tingsvidne Sag paa Woss: Proc: Traae for Stævning og at gaae i Rette 1 rd:, Stævnevidnernes løn á 4 Personer at Stævne, og for vejens længde 1 rd: 3 mrk: Omkostningerne ved denne Sag: Jncamination i Retten 5 mrk: 4 s:, Stævne Penge og for vejens længde 4 mrk:, Stp: til hr: Dohtes Vidnesbyrd 6 s:, for Citantens paaførte besværlige Rejser og andre af sam/m/e flydende Omkostninger i det mindste 1 rd:, tilsammen 5 rd: 10 s:
Mons Botten paastod at han ikke har nægtet at betale Citanten sine paastaaende 15 Mrk:, men vil ikke betale noget af denne Sags Omkostning, da han ej er bleven krævet de 2 – 3 – 0 før han blev stævnet, men vel 5 rd:, som den instævnte ej ville betale
for nogen Tid siden haver Mons Botten budet Citanten de paastævnte 15 mrk:, og hans Fader Niels Botten /: som haver taget til gienmæle for Sønnen siste Ting :/ skulle betale denne Sags Omkostning, men da paa sam/m/e manglet 8 s: blev det ej af Citanten modtaget.
Citanten begiærede tilført, at før den/n/e Sags Anlæg var ham ej buden mere end 2 rd:, og siden har Mons Botten villet betalt 2 – 3 – 0, men ej denne Sags Omkostning, inlod Sagen Dom med paastand om Processens Omkostninger Skadesløs erstattet.
Jngen havde videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revition til i Morgen.

Arne Larsen Axnes fremstod for Retten og fremlagde skriftlig Stævning mod Nedre Axneses Opsiddere, Lars Olsen, Siur Olsen, Ellef Larsen, Ole Knudsen, Michel Olsen, Siur Bertelsen, Kari Rasmusdatter, Enke, til et Tingsvidnes erhvervælse om bemelte omgang med et af Citanten inhægnet Giærde \): Slotte/ i Fælles Mark. den skriftlige Stævning af dato 30te Martii 1781, saalydende: Citanten anmelte, at Siur Larsen haver siden foreenet sig med de instævnte, og derfor bliver uden for Sagen, hvilket og Siur Larsen Axnes som nærværende ved Retten tilstod.
Ellef Larsen og Ole Knudsen mødte paa egne og fælles Naboers vegne og vedtog Varsel. saa mødte og alle de benævnte Vidner og vedtoge Varsel.
Men paa fælles instævntes vegne fremlagde Ellef Larsen Axnes et Jnlæg af (ope rum) 1781, saal:, og henholt sig til sam/m/e.
thi blev saaledes

Eragtet.

Vidner som føres i Eiendoms Trætte hvor begge deele holder sig berettigede til Eiendeeler eller deres Aaværker paa sam/m/e, skal i følge Lovens 1 – 13 – 9 først afhøres forinden de Sværge, og dette skee paa Stædet, den incaminerede Stævning handler om saadant, thi kunde ej i denne Ret og paa dette Stæd modtages de instævnte Vidners udsigende, men Sagen henvises til Aastædet, hvor Arne Larsen Arnes!! (Axnes) reserveres efter lovlig \og anden/ Stævning at føre sine Vidner.

Fogden begiærede dette Skibreedes Almue ligesom det forrige tilspurgt angaaende Odels Skattens godtgiørelse, og Svaret blev ligesom for Jondals Skibreede. ligesaa om der udj {Jondals} \Østensøe/ Skibreede 1779 opholt

1781: 242b

Sig nogen haanværk Folk som i følge Forordningen burde Skatte. Almuen og Laugrettet Svarede hertil Nej, og i sær Ole Christophersen Sandven og Arne Larsen Axnes.

d: 16de Maj continuerede Sommer Tinget med Østensøe Skibreede.

Hvorda! Blev frem leveret til Publication følgende Documenter.
1: Kiettel Siursen Teglands Obl: til Johannes Brigtsen Østensøe af 20de October 1761, stor 100 rd:, udslættet, efter Qvittering af Dags Dato.
2: Thore Pedersen Fixes bøxel Brev til Lars Siursen paa et Plads paa Gaarden Telstøe. dat: 15de Maj 1781. med Revers.
3: hr: Foged Korens Fredlysning paa Teigen Stien under Walland. 15de Maj 1781.
4: Ole Olsen Kambestads Skiøde til Hactor Wangdal paa 18 Mrk: S:r uden bøxel i Gaarden Wangdal for 12 rd: dat: 15de Maj 1781.
5: Torbiørn Svendsen Stene med fl: Skiøde til Ole Svendsen ibid: paa 21 9/16 Mrk: S:r med bøxel i G:den Stene 1te Thun, samt overbøxel til 6 Mrk: Smør efter Andeel, dog med hans eget arvede efter Faderen Svend Stene, for 30 – 4 – 12 1/7 s: dat: 15de Maj 1781.
6: Anviist til udslættelse Ole Iversen Birchelands Obl: til Jon Simonsen Fandeland, stor 62 rd: dat: 20de October 1772. udsl: efter Qvittering af dags dato..
7: Do: Helje Joensen Kaldestads Obl: til Marte Galtung, stor 200 rd:, dat: 18de Oct: 1774. udslættet.

Isach Olsen Zellesetter og Lars Siursen Noreim anmelte at have med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Johannes Jansen Scheje for at have brækket et Brev, Citanterne tilhørende, medens det var i hans hiem/m/e og under hans Opsyen, derom at høre under Faldsmaal kaldte Vidner og modtage Dom til bøders erlæggelse, eller anden Straf, og erstatte Processens Omkostninger. Vidnerne ere Lars Larsen Moe, Holger Philuphsen Moe, Michel Larsen Nesthuus, Tosten Larsen ibid:, og Kari Knudsdr: Groven. beskikkelses vidner Svend Olsen Scheje og Stengrim Olsen ibid: vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Jnstævnte Johannes Jansen mødte og vedtog Varsel, saa mødte og Vidnerne alle for Retten og vedtog Varsel.
Citanterne begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte. Eedens Forklaring Vidnerne forelæst, med Formaning om Sanhed, og fremstod
1te Vidne, Lars Larsen Moe, som aflagde Eed og vidnede: ved intet i denne Sag at vidne, Vidnet fulgte Sam/m/e Baad fra Bergen som den Jnstævnte, men kan ikke erindre at han saa brevet som skal være brækket, eller ved at om sam/m/e blev talt paa Vejen. Vidnet demiteret.
2det Vidne, Holger Moe, som aflagde Eed, vidnede enstem/m/ig med forrige Vidne, med tillæg at Vidnet hørte, da den instævnte kom hiem og skulde gaae paa land, sagde han at vilde lægge brevet op i Groven kaldet i Noremsundet, kan da ej erindre at han saa brevet, og kan følgelig ikke vide om det var brækket. Vidnet demitteret.
3de Vidne, Michel Larsen Nesthuus, som aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne. Vidnet har intet seet brevet, som han med visshed kan erindre. Vidnet demitteret.
4de Vidne, Tosten Larsen Nesthuus, aflagde Eed og vidnede:

1781: 243

Har ej seet det bemelte brev, men kan erindre at da {dette} Vidne\t/, som med de øvrige var paa en baad, var kom/m/en uden for Bergen, sagde den Jnstævnte at have et brev fra Isach Selleseter til Lars Noreim, for resten i alle maader som de forrige Vidner, med Tillæg at brevet, strax de kom til lan[d]s, blev leveret i Groven, og at dette var om Natten og det afvigte Alle hellens!! (helgens) Tider ongefær. Vidnet demitteret.

5te Vidne, Kari Knudsdr: Groven, aflagde Eed og vidnede: at det ommelte Brev blev af Johannes Jansen leveret hende den omvundne Tid, og da var det aabent, men vistis et lidet støkke lak som endnu sad fast paa brevet, videre, at brevet var ganske aabnet uden at Enderne af sam/m/e var stukken sam/m/en. Den Jnstævnte bad Vidnet levere brevet til en ved navn Lars Olsen Noreim, som og fik det. Vidnet demitteret.

6: Beskikkelses Vidner Svend og Stengrim Scheje aflagde Eed og vidnede: ved Alle helgens tid afvigte spurgte Citanten den Jnstævnte i deres nærværelse om han modtog brevet forseiglet, og hvorledes han leverede det? Svaret blev, brevet var forseiglet da den Jnstævnte fik det, og han viste ikke andet end have leveret det vel. Vidnet Svend Scheje sagde endnu, at den instævnte paa bemelte Tid sagde at han vilde svare for sig og Camerater paa baaden. Vidnerne demitteret.

Citanterne anmelte at bevet er bortkommen.

Parterne begiærede Sagen udsat en ½ Times Tid. nu begiærede den instævnte Sagen udsat til næste Ting, som billiges.

Publiceret følgende:

1: Ole Svendsen Stenes Skiøde til Guro Olsdatter paa 1 pd: 19 7/8 Mrk: S:r med bøxel, og overbøxel til 6 Mrk: S:r, i G:den Stene for 65 – 4 – 14. dat: 15de Maj 1781. samt en nye Stue og 1 Nøst som følger Gaarden.

2: Marte Galtungs Skiøde til Holger Larsen Kaldestad, med hans hustrues 12 39/80 mrk: S:r, 111/640 hd: med bøxel i Kaldestad, det solgte for 40 rd: 60 s: dat: 15de Maj 1781.

3: Do: Skiøde med fl: til Anna Helgesdr: Kaldestad paa ligesaa meget i bem:te Gaard med hendes eget arvede, for det kiøbte 96 – 5 – 4. Ditto Dato.

4: Holger Larsen Kaldestads Obl: til Ole Johannesen Schaalem 50 rd:, og til Haagen Siursen Berven 60 rd:, tilsammen 110 rd:, Pantsætter ovenmelte Jordegods i Kaldestad. 16de Maj 1781. mod Renter 3 Procento.

5: Kiettel Siursen Berstøes Obl: til Johannes Ingebrigtsen Østensøe, stor 130 rd:, mod 3 ½ ProC:to, og Pant i 1 Løb S:r, 2 G:sk: i Berstøe. dat: 15de Maj 1781.

Udj Sagen mod Johannes Scheje.
Dom!

Det er fuldkommen tilstaaet af Johannes Jansen Scheje at have været Løsgiænger. det han foregiver at forstaae smide Arbeide og dermed ernære sig uden bøygdens Skade, kan ej fritage ham fra at tage fast tieneste i følge Forordningen af 1754, allerhelst da bemelte hans Arbeide ikke er nødvendig for Bøyden. thi Kiendes for Ret: Johannes Jansen Scheje bør for det han haver været Løsgiænger, bøde til Wigøers Fattig Casse 1 rd:, og \bet:/ denne Actions Omkostning til Actor 5 mrk: 4 s:, til Dommeren ligesaa, til Lænsmand og Stævne vidner 1 mrk: 4 s:, samt til det stempl: Papiir til Acten om

1781: 243b

sam/m/e tages beskreven, og derforuden at opfylde den allernaadigste Forordnings bydende med at antage Tieneste. Det idømte udreedes 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. <48 s: stp:>

Johannes Fladebøe mod Mons Botten.
Dom!

Af Vidnerne i denne Sag, saavelsom den instævntes Tilstaaelse, erfares at Parterne vare foreenet om at Mons Nielsen skulde betale til Citanten hans Omkostninger i den mod ham anlagde Tingsvidne Sag. Den instævntes tilførte, at de paastævnte Omkostninger, som anmeldet 2 rd: 3 mrk:, af ham var tilbuden før Stævnemaalet, maae falde bort naar tages i betragtning at han end ikke da Sagen kom i Rette, sam/m/e har vildet betale, men hans Fader, som mødte paa hans vegne, begiæret Anstand for at stævne Contra. At den instævntes Fader skal betale denne Sags Omkostning kom/m/er ej dette Søgemaal ved, men reserveres Mons Nielsen ved aparte Søgemaal at paatale. thi Kiendes for Rett: Mons Nielsen bør til Citanten Johannes Fladebøe betale de paastævnte 15 mrk:, og udj denne Processes Omkostning 2 rd:, samt det stempl: Papiir om Acten tages beskreven, alt 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Publ: Jon Simonsen Fondelands Skiøde til Tosten Olsen paa 1 pd: 7 13/20 Mrk: S:r med bøxel for 52 – 4 – 8 i G:den øvre Bircheland, selv arvet 4 7/20 Mrk: S:r for 7 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 15de Maj 1781.

Arveskiftebrev efter Ole Olsen Melstvet, taget boen til Jndtægt 6 mrk: S:r, 1/16 hd:, 1/8 F:skind med bøxel i G:den Melstvet, som er udlagt til broderen Ole Olsen. holdt 3de Juli 1780.

Do: efter Severin Heiberg paa Thole, taget boen til Jndtægt i G:den Moe 3 Løber S:, 6 hd:, og Fundeland 1 Løb S:r, 2 L: Salt, som er udlagt til Provstinde Gelmeyden. sl: 17de Augusti 1780.

Do: efter Heine Medhuus i Øyfiord, taget boen til Jndtægt 1 pd: 21 Mrk: S:r, ½ hd:, ½ G:skind med bøxel i G:den Lille Aas, som saaledes er udlagt: Enken Anna Olsdr: 9 mrk: S:r, 1/10 hd:, 1/10 G:skind, Døttrene Anna, Magdelie og Christi, hver 12 Mrk: Smør, 2/15 hd:, 2/15 G:skind. sluttet 30te Oct: 1780.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi er sam/m/e ophævet.

Anno 1781, den 17de Maji, holdtes **almindelig Sommer-Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund**, overværende her: Foged Koren, Lænsmand Niels Rønnestrand og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Niels Larssen Øvre Fylkedal, 2: Jon Amundsen Ystaas, for ham Gudmund Rønnestrand, 3: Peder Paulsen Spilde, 4: Poul Siursen Spaanheim, 5: Ole Samsonsen Næsheim, 6: Torkild Gundersen Ourdal, 7: Ole Endresen øvre Legreid, og 8: Torbiørn Johannesen ibid: samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de samme Kongl: og Øvrigheds Skrivelser, som for Jondals Skibrede findes specificeret.

1781: 244

Aslach Warberg i Rette ædskede den forrige Sag mod Adzer Garethun betreffende een Citanten tilhørende Øg, som den instævnte skal have skiødesløs forkom/m/et, og vilde

fornemme med hvad Tilsvar han nu møder, fremlagde derhos den belovede Taxation dat: 10 Octobr: 1780, som er saa lydende:

Adzer Garetun mødte for Retten og anmeldte at have contra instævnet Aslach Warberg udi denne Sag for at høre Vidner betreffende Taxationen over den beskadigede Øg, som Contra Citanten anmelder at være urigtig, siden han ey var tilkaldet, sam/m/e at bievære, agtende ligeledes at beviise, at den bemeldte Øg ey var saa meget værd som anført er. Item, at anhøre Vidner betreffende Bygde Skik ved Tilfælde af saadanne leyede Øger, samt derefter Aslach Warberg at modtgae Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Ole Larsen Warberg, Tosten Rovarsen Mykletun, Asbiørn Wæraldsen Steenberg og Ole Asbiørnsen Hielmoe.

Aslach Warberg saavelsom de benævnte Vidner vedtoge lovlig Varsel.

Taxations Vidnerne Ole Larsen Warberg og Tosten Rovarsen Mykletun aflagde Eed efterat Eedens Forklaring var oplæst med Formaning, {og vidnede}

Nu blev anmeldet, at de af hoved Citanten fremførte Taxations Vidner ey vare tilkaldede, disse af Contra Citanten instævnte at paahøre, altsaa ikke denne Sinde {ikke} antages til Vidnesbyrds Aflæg saa vidt Taxationen angaaer.

Vidnet Asbiørn Steenberg aflagde Eed og vidnede, at han aldrig har hørt at hester ved saadan laan har været forsikkret eller Aabørslet, men, at Bygde Skik har stedse været, at den der udlaaner Hest eller Øg, faaer det halve af det Vildt som skydes eller fanges; men har maattet levere Hesten tilbage i samme Stand til Ejeren, som han modtog den. Dette Vidne demitteret.

2det Vidne, Ole Hielmoe, aflagde Eed og vidnede ganske eenstemming med forrige Vidne. med Tillæg, at en saadan laant hest blev borte i nogle Uger paa Fieldet, og, at Ejeren da paastod Betaling, men at Øgen blev funden igien, og Vidnet altsaa intet betalte.

Adser Garetun begiærede Sagen udsatt for at føre sine Vidner

1781: 244b

efter lovlig Stævnemaal.

Eragt:

Den forlangte Anstand billiges.

Dagen derefter, d: 18de Maji 1781, continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibredes Almue, og overværende det i Gaar anførte Laugrett.

Hvordal! Ole Westrem i Rette ædskede den forrige Sag mod Siur Poulsen Spaanheim og Søn Poul Siursen for Giæld efter Obligation, og ville fornem/m/e om de nu infinder sig for Retten med Tilsvar, dernæst ingav Inlæg af 16 Maj 1781, der er saa lydende:

Ole Westrem anmeldte nu at have til dette Ting ladet inkalde Siur Poulsen Spaanheim i Continuation af forrige Stævnemaal, at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Torkild Lindebrekke og Lars Olsen Spaanheim, samt derefter at modtage Dom i Hoved Sag efter nærmere Irettesættelse, og Omkostninger end videre at svare.

Siur Poulsen Spaanheim mødte paa egne og sin Søns Vegne og vedtog lovlig Varsel, saavelsom de benævnte Vidner.

1: Vidne, Torkild Lindebrekke, aflagde Eed efter Loven og vidnede: at han hørte forgangen Høst her paa Tingstædet og ved Tingbordet at Siur Poulsen Spaanheim sagde det han ey har betalt een Skilling paa Obligationen, dog den er qvitteret og udslettet. Paa Siur Poulsens Spørsmaal sagde Vidnet at have hørt paa andet Stæd og Tid at saavel{som} Ole Westrem som Siur Poulsen har sagt at Ole Westrem ville give sin Datter, som er gift med Siurs Søn Poul, 300 rdr: Ingen havde Vidnet meere at lade tilspørge, er derfor afskediget.

2det Vidne, Lars Olsen Spaanheim, aflagde Eed og vidnede, at han har hørt af Siur Poulsen at han ey har betalt een Skilling paa Obligationen, men, at Qvitteringen og Udslettelsen skeede for at faae det seenere Skiøde tinglyst. Ligeledes sagde Vidnet at have hørt af dem begge, neml: Siur og Ole, at denne har lovet sin Datter, som er gift med Poul Siursen, 300 rdr:, altsaa dette Vidne overeenstemmende med forrige. Vidnet er afskediget.

Ole Westrem declarerede, at hvad han havde lovet sin Datter, agtede og vilde han redelig opfylde, men vilde ikke at Pengene skulle decorteres udi denne Obligations eller Giælds Sag. Dernæst paastod Dom efter sit Inlæg og Paastand.

Siur Spaanheim sagde, at Ole Westrem har lovet og aftalt, at de bemeldte 300 rdr: skulle decorteres i Obligations Summen, og saaledes komme Børnene tilgode, hvilket han paastod at kunne beviise, naar han dertil

1781: 245

maatte forundes Tid, som [han]? af Retten udbad.

Ole Westrem paastod Dom efter sit tilførte.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting paa Forlangende, og Siur Poulsen Spaanheim paalegges da at befordre det fornødne til denne Sags Fremme og Slutning

Niels Jonsen Westrem i Rette ædskede den forrige Sag mod sin Stiffader Ole Westrem, fremlagde det udvirkede allernaadigste Beneficium paupertatis af 10de Nov: 1780, som han begiærede Acten tiltagen, og er saa meldende: endelig paastod Dom efter den i Retten forhen producerede Regning og Paastand, anmeldte derhos, at afvigte 26de April har han oppebaaret 90 rdr: af Ole Westrem til Afdrag paa Fordringen.

Ole Westrem sagde at han protesterede mod Renters Rente at betale, siden han ey paastaaer de i Loven ommeldte 3de Penge. Videre fremlagde Ole Westrem en imellem dem passeret Regning af 29de Novembr: 1776, <som er et u-underskrevet Afkald, Contra-Acten vedhæftet>, som han end tilstod at opfylde, og kunde beviise at have forhen tilbudet Betaling efter den sam/m/e. I den Anledning begiærede Anstand til næste Ting for at beviise sit Andragende.

Niels Westrem, hvis Procurator ved Døden er afgaaen, paastod Dom uden videre Udhael.

Eragtet.

Paa det Ole Westrem ey skal beklage sig med Retten overiilet, accorderes end eengang den forlangte Anstand til næste Ting, da Ole Westrem besørger Sagens Slutning.

Ole Hielmevold for sin Broder Magnus Rondestvedt ingav Laugdag udi Sagen \anlagt/ af Halsteen Tvedt, af 28 Octbr: 1780, saa lydende:

Vidnet Peder Tostensen Rondestvedt mødte og vedtog lovlig Varsel. Derefter aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne Tosten Rognestvedt, med Tillæg, at Kiøbet skulle regnes fra den Tid han laante Baaden.

Ole Hielmevold derefter udbad Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

Halsteen Tvedt fandt fornøden at begiære Sagen udsatt til nærmere Oplysning efter Continuations Stævning.

Erag:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Baar Sæbe ingav Laugdag mod Christopher Wivelien, saa lydende:

Den Laugdagede mødte, vedtog Varsel og bad om Anstand til næste Ting, da han imidlertid lovede at foreenes med Citanten, som intet havde at invende mod den forlangte Udsættelse;
derfor denne Sag beroer til næste Ting.

1781: 245b

Peder Børse ingav Laugdag mod Iver{sen} Olsen Børse af 27 Octob: 1780, saa lydende:
Iver Olsen svarede ikke efter Paaraab.
Laugdagelsen blev lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund Larsen.
Iver Børse mødte nu for Retten.
Parterne kunde ikke foreenes her for Retten, men bad om Tid til Samtale og Sagen stillet i beroe til i Eftermiddag.

Siur Olsen Spaanheim har mundtlig inkaldet Lænsmand Niels Rønnestrand, som Fuldmægtig \for/ Allert Harje, at anhøre til dette Ting hans corporlige Eed, at bemeldte Harjes Regning eller forrige Krav 30 rdr: 2 mrk: er betalt.
Lænsmand Niels Rønnestrand vedtog lovlig Varsel, og var villig at paahøre den anbudne Eed.
Siur Olsen Spaanheim aflagde Saligheds Eed, at han har betalt sin gandske Debet til afg: Elling Møller, og ved sidste Afbetaling end og kom tilgode, og fik hos afg: Elling Møller 3 dr:, har siden ikke handlet med ham, ey heller med Sr: Harje.
Lænsmanden, da den forhen afsagde Dom saaledes var opfyldet, begiærede dette passerede beskreven til sin Principals Efterretning. Som Retten accorderede.

Knud Giærde for sin Frænde Jon Biørche i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Joseph Eide, 14 rdr:, og paastod at den instævnte skulle fremlegge den forrige Regning, eller med Eed fralegge sig Kravet.
Lænsmand Niels Rønnestrand for sin Frænde, den Instævnte, bad om Anstand til næste Ting, for til den Tid at faae Kundskab om denne for ham frem/m/ede Sag.
Knud Gierde havde intet derimod.
Eragtet.
Sagen gives Rum til næste Ting.

Niels Tveedt har med mundtlig Varsel inkaldet Johannes Fryste at erstatte en Giæd, som skal være forjaget for Citanten, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Siur Michelsen Tvedt og Hans Nielsen Aarschoug, samt at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Anders Lille Graven mødte for sin Broder Johannes Fryste og vedtog lovlig Varsel.
Vidnet Siur Michelsen var ved Retten tilstæde.
Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund Skaffer afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne Hans Nielsen.
Citanten bad Vidnet afhørt.
Siur Michelsen aflagde Eed efter Loven og vidnede, at i dette sidste Foraar, nogle Uger for Krosmisse saae Vidnet, at Citantens Giæd var jaget af Klov-dyr og laae død ved Søe Bredden, samt, at

1781: 246

Johannes Fryste ikke nægtede at hans hund havde jaget hans giæd, og at dette som var passeret var imod hans Villie, samt at han selv havde seet \den/ paastævnte Giæd at være død.

Anders Lille Graven bad tilspurgt, om ikke Gaarden Tveites Giæder har giort Johannes Fryste Skade baade paa Ager og Eng. Svar: Vidnets Giæder har været i Frystes Ager, og da blev Vidnet forliigt med Johannes, men kan intet sige i Anledning af andre Naboers Giæder. Har ellers hørt fortælle, at Partene har ingaaet Foreening at Giæderne skulle afskaffes. Vidnet demitteret.

Citanten bad om Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Hans Nielsen Aarschoug forelegges under Lovens Faldsmaal til næste Ting at møde, sit Vidnesbyrd at aflegge, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:

1: Ellev Jørgensen Traaes Obligation til hr: Capitaine Dahl, stor 400 rd:, dat: 17de October 1770. Qv: 28de Nov: 1780. udslættet.

2: Anvist til udslættelse Ander[s] Siursen øvre Torblaaes Obl: til Christopher Hieltnes. dat: 22de October 1771. Qv: 16de Maj 1781.

3: Ole Ellefsen Severtvets Obl: til Jomfr: Inger Margrete Schnabel, stor 90 rd:, mod 4re ProC:to, pantsat 18 mrk: S:r med bøxel i G:den Sævertvet i Øyfiord. dat: 22de Jan: 1781.

4: Giert Olsen indre Aalvigens Skiøde til Endre Christophersen Ærdal paa ½ Løb Smør, 2 Giedskind med bøxel i G:den indre Bue i Øyfiord for 287 rd: 2 mrk: dat: 17de Maji 1781.

5: Ellef Jørgensen Traaes Skiøde til Wiglich Ellingsen paa 21 ¾ mrk: Smør med bøxel, [og] 12 mrk: Smør\s/ {uden} \over/bøxel, for 220 rd: datteret 17de Maji 1781. udj G:den Traae i Gravens Kirke Sogn.

6: Dittos Obligation til Ole Siursen Ystaaes, stor 150 rd:, mod 4 ProC:to, pantsætter ligesaameget Jordegods i Traae som ovenfor er melt. dat: 17de Maji 1781.

7: Iver Olsen Børses Obl: til Giert Olsen Aalvigen, stor 200 rd:, svarer 4re ProC:to, pantsætter ½ Løb 9 Mrk: Smør, ½ Gedskind, ½ b:skind og 1/3 Løb Salt udj Gaarden Børse i Ulvig. dat: 17de Maji 1781.

8: Aslach Olsen Sæbbøe giver Obl: til Aslach Endresen Qvamme, stor 199 rd:, svarer 4 Proc:to, og pantsætter \i/ 3 Spand og 8 Mrk: Smør med bøxel i G:den Sæbbe i Øyfiord. dat: 17de Maji 1781.

Niels og Michel Hougse anmeldte at have med mundtlig Kald til dette Som/m/er Ting ladet inkalde Anve Espeland for Giæld efter Obligationer, den ældste stor 210 rdr:, dat: 18 Maji 1778, den 2den stor 57 rdr:, dat: 27 Octobr: 1780, begge Acten tiltagne, hvilke Obligationer lovlig ere opsagde, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at svare. Anmeldte, at Renterne til Dato ere betalte. Vil fornem/m/e om den Instævnte svarer for sig.

Berge Traae mødte for den Instævnte, vedtog lovlig Varsel og Opsigelsen; men begiærede Sagen udsatt til næste Ting, da Debitor lovede

1781: 246b

Betaling til den Tid.

Citanterne accorderede den forlangte Udsættelse; thi beroer Sagen til næste Ting.

Lænsmand Rønnestrand for Amund Lie af Bergen ingav Laugdag imod Andve Espeland for Giæld, saa lydende:

Berge Traae for Anved Espeland vedtog lovlig Kald, men bad om Fordrag til Høste Tinget, da han forinden, som en fattig Mand vil søge at betale mindelig.

Lænsmanden accorderede den forlangte Udsættelse, men reserverede at paastaae Dom til næste Ting, i fald den inkaldte ikke forinden mindelig retter for sig.

Eragtet.
Sagen beroer til næste Høste Ting paa Forlangende.

Giæstgiver Hans Pyk har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Christen Lillestøe for Jngreb i hans Giæstgiver Privilegium formedelst Brændeviins Handel, derom at høre Vidner og modtage Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.
Christen Lillestøe lod møde ved sin Frænde Berge Traae, og tilstod lovlig Varsel, samt sin Forseelse, som han lovede aldrig meere at foretage, sagde derhos at han er yderlig fattig og har intet at bøde med. Lovede derhos at foreenes med Giæstgiveren, om han dertil maatte forundes nogen Tid, som Knud Gierde paa Hans Pyks Vegne tilstod.

Lænsmand Niels Rønnestrand for Amund Lie ingav Laugdag mod Johannes Bue for Giæld, som blev læst, saa meldende:
Johannes Bue lod møde ved {sin Broder} Ole Mykletun, og bad om Fordrag til næste Ting, da han imidlertid lovede at betale de paastævnte 12 rdr:, hvortil Lænsmanden sagde sig fornøyet, og saaledes beroer Sagen til næste Ting.

Anno 1781, den 18de Maji, blev Retten sat paa Tingstædet Eide Grund, for efter Parternes vedtagelse og afsagte Kiendelse den 30te April d: A: paa Gaarden Schaar i Øyfiord at afsige Dom udj følgende Odels Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: /: see Fol: 238, hvor sam/m/e er Specificeret :/ og blev, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret og om Dom/m/en bleven eenige, blev \ eenstem/m/ig / afsagt
Dom!
Neppe kan nogen Odels Løsnings Sag være meere klar end denne. Det er uimodsigelig, at Gaarden Schaar i Eidfiord er Citantens Forfædres Odel, at han, Citanten, er Odelsbaaren i lige nedstigende Linie, og at Godset ej har været i nogen Side Linie, men af en frem/m/ed kiøbt paa offentlig Auction. Citanten Haaver Siursen har bevist inden lovlig Tid, som Acten udviser, at have ladet lyse Penge Mangel, og førend Hævds Tid for Eieren var opnaaet, at have ifølge Lov anbudet Løsnings Penge og paa lovlig maade anlagt Sag. Det vedkom/m/er ikke den nærværende Eier Jon Jonsen hvo af Brødrene der kunne være nærmest til Løsning, da det afgiøres imellem

dem inbyrdes, ligesom det desuden er oplyst og ikke imodsagt, at den ældre Broder Anders Siursen forhen har afstaaet sin Odels Rett: Thi Kiendes {for} enstemmig for Rett: Citanten Haaver Siursen Schaar bør være berettiget at inløse 1 Pund 12 Mrk: Smør, ½ huud udj Gaarden Schaar i Eidfiords Kirke Sogn, for den Summa 352 rd:, Tre Hundrede Toe og halv tredsins tyve Rigsdaler 1 mrk:, følgelig Auctions Skiøde af 10de Januarj 1772, som er tinglyst den 22de Maji 1772, fra Jon Jonsen, som afstaar og røddiggiør Gaarden til næste Fardag. alt følgelig Lovens 5 Bogs 3 Capitul, og Forordningen af 14de Januarj 1771. Jon Jonsen reserveres derimod de beviislige Forbedringer godtgiort, følgelig den Protocollen tilførte Declaration. udj denne Processes Omkostning betaler Jon Jonsen til Citanten 14 rd: Det idømte udreedes og efterkom/m/es under executions Tvang. Lænsmanden, som Fuldmægtig, begiærede Doms Acten beskreven, og dertil leverede 3 Ort.

Herr Foged Koren begiærede at den Sag mod Torbiørn Johannesen Legreid, i hvis Stæd som Laugrettesmand sad Torkild Lindebrekke, som {for} \mod/ ham for ulovlig Øll og Brændeviins Salg var anlagt, maatte i Rette kaldes, saasom Fogden til dette Ting havde inkaldet følgende Vidner under Faldsmaal: Hans Amundsen Tvedt, Anders Jacobsen ibid:,

Sølfest Gundersen Wiig, Amund Thomasen ibid:, Mons Olsen Legreid, Baar Larsen Sæbe, Amund Baarsen ibid:, og Helje Legreid. saa er og til Vædermæle instævnet afg: Capt: Hiermans Enke Frue. Fogden begiærede de instævnte paaraabte og Vidnerne afhørte.

Torbiørn Legreid mødte, og Lars Wambem for Frue Hierman, vedtagende lovlig Varsel.

Vidnerne mødte alle, undtagen Amund Baarsen Sæbe, som ikke mødte.

Kaldsmændene Niels Rønnestrand og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

1ste Vidne, Hans Amundsen Tvedt, aflagde Eed efter Loven og vidnede, at han i lang Tid har bemærket og seet, end og om Søndagene efter Prædiken, adskillige drukne Mennesker i den saa kaldte Giæstgiver Stue ved Søen, og at komme derfra. Iblant ande saae han afvigte Aar mod Høsten \een/ saa drukken, at han faldt ud af Baaden og maatte trækkes til Land igien. Har ikke seet noget Slagsmaal \der/, hvor \han/ siælden kom/m/er. Har hørt og veed at der iidelig har været Øll og Brændeviin tilkiøbs, og holdes et forargeligt huus med Drik, end og siden denne Sag er anlagt imod Ejeren af Huuset, Torbiørn Johannesen Legreid.

2det Vidne, Anders Jacobsen Tvedt, aflagde Eed og vidnede: ganske eenstemmig med forrige Vidne.

1781: 247b

3de Vidne, Sølfest Gundersen Wiig, efter at have aflagt Eed efter Loven vidnede, at der holdes et forargeligt huus, besynderlig af Ungdom/m/en om Søndagen efter Prædikken, saavelsom paa ande \Tider/, saae ikke det før omvidnede drukne Menneske, der faldt paa Søen, har ikke bemærket Slagsmaal der, men der er solgt Øll og Brændeviin til Folk, end og de der reyste til dette Ting.

4: Vidne, Amund Thomasen Wiig, aflagde Eed og forklarede: ganske eenstemmig med forrige Vidne.

5: Vidne, Hans Olsen Legreid, aflagde Lovens Eed og vidnede ligesom næst forrige 2de Vidner.

6: Vidne, Baar Larssen Sæbe, efter at have aflagt Eed og vidnede ligesom forrige Vidne, med Tillæg, at nu paa Reysen til dette Ting havde nær passeret Klam/m/erie af en saa kaldet Østmand eller Handler, der i Drukkenskab spendte en Øll Skaal ned fra Bordet. Men passerede intet Klam/m/erie siden Vidnet med de fleere ey vare drukne, og gik strax bort.

7de Vidne. Helje Legreid, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med næst forrige, og er demitteret.

Fogden, som med de eedfæstede og eenstemmige Vidner fuldkommen har oplyst denne Sag, og beviist det ulovlige Øll og Brændevins Salg, som Torbiørn Johannesen Legreid driver mod Forordningen og nogen grundet Tilladelse, paastod Dom efter Forordningens Bydende, med Tillæg, at han meened Bøderne maatte skiærpes siden han har continueret denne ulovlige Handel efter Sagens Anlæg.

Lars Wambem for Frue Hierman sagde, at hun ikke \kan/ overdrage Torbiørn Legreid anden Tilladelse end den hun selv har efter Allernaadigste Privilegium til Giæstgiver Næring, saa, da hun allene har saadan Handel i Uldvig eller Kiølen, bortfalder ogsaa Torbiørn Legreids paabraabte Tilladelse.

Torbiørn Legreid havde intet videre Tilsvar, men inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 4 Julii førstkommende.

Anno 1781, den 19de Maji, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og i Overværelse af det forhen tilførte Laugrett.

Thormo Bagne og Knud Ellendsen ibid: anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Tostensen Westrem i Continuation af forrige Sag, at anhøre den passere[de] Arrest Forretning over den omtvistede Bagne Saug, og nærmere!! (derefter?)

1781: 248

at modtage Dom saavel til Arrestens lovlige Formalitet, som i henseende Sagens reelle Beskaffenhed, alt efter nærmere Paastand og Irettesættelse. ville fornemme om Ole Westrem møder, og fremlagde den effectuerede Arrest Forretning af {5. Jan:} \6. April/ 1781, ratificeret d: 17 Maji 1781, og er saa lydende:
Ole Westrem mødte for Retten, tilstod lovlig Varsel, som og at den oplæste Arrest Forretning var ham lovlig forkyndt og effectueret. ingav dernæst Inlæg af 16 Maji 1781, Acten tiltagen, saa lydende: Den paaberaabte Resolution af Admiral og Stiftamtmand Kaas af 25 Juli 1736, blev anviist og tilbageleveret. Ligesaa et Bøxelbrev af Kam/m/er Raad og Foged Heiberg til Samson Nesseim og Ole Westrem, eller da Herrey, dat: 8de Juni 1752, ligesaa paategnet og tilbageleveret. Dernæst Ole Westrem sluttede Sagen til Doms efter sit Inlæg, og med følgende Regning af sam/m/e Dato: saa meldende.
Thormo og Knud Bagne ligeledes begiærede lovmedholdig Dom i et og alt, samt Processens Omkostninger skadesløs erstattet.
Ole Westrem havde forglemt noget at tilføre sin Regning, bad derfor om nogen Tid.

Anders Lille Graven paa egne og de fleeres Vegne ingav Laugdag mod Giæstgiver Hans Pyk og Sønner Jens Top og Ebbe Eide, saa lydende:
Knud Gierde mødte for de Laugdagede og tog til Gienmæle, men benægtede at have fornærmet Citanterne med noget Fiskerie, derimod tilstaaer dem Aabning til Fiskerie ved Elve Munden, og paastaaer, at de maae nyde Fiskerie paa deres Ejendom efter Loven; i den Anledning har til dette Ting udfærdiget Contra Stævning, hvorved hoved Citanterne tilkaldes at anhøre Vidner under Faldsmaal, samt godvillig mødende, og derefter Dom at modtage i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Den!! (De) instævnte Vidner ere Thor Heljesen Rønnestrand, \mødte ikke/, Ole Salmsen Holve, Richold Erichsen Eide, møder ikke, Amund Christophersen Rønnestrand, Ole Jørgensen Housnæs, og Knud Ellingsen Graven, møder ikke.
Anders Lille Graven paa egne og de fleeres Vegne vedtog lovlig Varsel.
af Vidner[ne] mødte Ole Salmsen Holve, Amund Christophersen, Ole Jørgensen Hougsnæs, anmeldet interesseret, som Medeyer, Knud Ellingsen, ligeledes interesseret. Stævnemaalet blev lovlig afhiemlet for de udeblevne Vidner af Niels og Gudmund Rønnestrand.
Ole Salmsen Eide, som forhen i denne Sag har aflagt Eed, blev formanet at vedblive Sandhed. Paa Knud Gierdes Spørgsmaal svarede: saae nok, at Elven i Som/m/er var tør, men veed ikke, om den for omvidnede Garn Sætning der for ikke kunde være skadelig,

1781: 248b

refererer sig ellers til sin forrige Forklaring; mindes ikke egentlig hvad Dage Garnene vare udsatte, men, som før, refererer sig til den forrige Deposition. Vidnet er afskeediget.
2de Vidne, Amund Christophersen Rønnestrand, aflagde Eed og vidnede paa Contra parternes Spørgsmaal, at Brug og Skik har været, at Naboerne her nede ved Elve Munden har ikke udsatt Garn før Ols Sokke, omtrent 5 Uger efter St: Hans Dag, men {ikke} efter den Tid ud efter Høsten, samt har selv udsat frem med Landet sit Garn, men ikke over eller ved Elve Munden. Vidnet afskediget.

De tvende øvrige Vidner, som interesserede eller Medeyere, bleve frafaldne saavelsom det udeblevne Vidne.
Knud Gierde meente dernæst, at denne Sag angaaer Syn og Grandskning, og derfor henstillede om Dommeren fandt for godt ved dette Ting videre at paakiende eller Vidner at afhøre.
Anders Josephsen henstillede det ligeledes til Dom/m/eren, men formeente med Parterne at treffe mindelig Forlig.

Eragtet.

Dersom Parterne ikke mindelig kan foreenes, for Bekostning \at spare/, saa har de i beleylig Tid at forlange Tægte Dag til Aastædet, da Sagen er af den Beskaffenhed, følgel: Lov: 3 B: 16 C:, at der paa Aastædet bør behandles og paakiendes, og derfore derhen henviises, om Parterne maatte finde fornøden at continuere Processen.

Ebbe Hansen Eide har [ved] mundtlig Varsel inkaldet Lars Olsen Eide for mislig Contracts Opfyldelse i henseende til en Høe Hæs og en Vandledning, derom at høre Vidner, og lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger at svare.
De mødende godvillige Vidner ere Christian Olsen Kollenæs, Iver Eide.
Lars Olsen Eide mødte ikke efter Paaraab.
Stævnevidnerne Lænsmand Niels Rønnestrand og Gudmund Rønnestrand declarerede for Retten, at de vare forlangte at stævne Lars Eide for Fornærmelse {for} udi at have hugget 4 Furue Træer i Citantens Mark, om en Høe Hæses Nedbrydelse og en Vand Ledning til Skade for Eibe!! (Ebbe) Eide; men ingenlunde været befalet eller har stævnet Lars Eide ang: noget Forliig.

Eragtet.

Formedelst mislig Omgang eller Forstaaelse ved Stævnemaalet reserveres Citanten ved nyt og lovlig Stævnemaal at forfriske Sagen, om han saadant finder fornøden, og saaledes afviises denne incam/m/inerede og urigtig stævnte Sag.

Niels Høysæter fremlagde Laugdag mod Siur Poulsen Spaaneim,

1781: 249

saa lydende:
Siur Poulsen mødte ikke efter Paaraab.
Laugdagelsen lovlig afhiemlet af Lænsmand[en] og Gudmund Rønnestrand.
Citanten fremlagde Siur Poulsens Beviis af 23 Decbr: 1771, saa lydende: hvilket Beviis Siur Poulsen benægtede, saavelsom Kravet:
Citanten i saadan Anledning maatte begiære Sagen udsat for at føre Vidner ang: haandskriften, reserverende Tiltale til Siur Poulsen for Beskyldning af falsk Omgang.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Knud Gierde for Lars Holve i Rette ædskede Sagen mod Elling Haaversen Holve efter forrige Stævnemaal, og ville fornemme hvad den instævnte nu haver at forestille.
Lænsmand Niels Rønnestrand mødte for Elling Holve og tilstod at hans Principal vel havde opbrudt Heller i deres fælles Ejendom, men det var efter Accord og Foreening, som med Eed skal bekræftes, om paafordres, da Citanten paa den Tid ikke havde Leylighed at være med, ville han paa en anden Tid opbryde derimod, hvilket Citanten endnu ikke har giort eller forsøgt, før kan han ikke have noget at sige eller paatale i denne Sag. tilbød ellers for Retten i

fald Citanten ikke kunde finde saa mange Heller efter Vurdering paa samme Stæd, da skulle hans Princip: være forpligted at betale det resterende med Penge.
Knud Gierde anmeldte at han fornem/m/er, at Lænsmanden med Udflugter vil forhale Sagen, som af ham benægtes, og allene paastaaer Beviis, men vel udviiser Acten at der er fælles Ejendom, men dog ikkun den fierde Part, som tilkom/m/er ham, neml: Elling Holve, altsaa er han fornøyet med den Vurdering som er satt paa Brydningen, naar han faaer Erstatning for de 3de Deele, som er taxeret, neml: i alt 6 rdr:
Rønnestrand benægtede at hans Principal havde opbrudt een Steen eller Helle paa Citantens Bøe eller Enge Land; men udi en Steen Ur, som var deres fælles Ejendom, hvilket paa Aastædet skal beviises.
Knud Gierde paastod Dom efter Sagens Beskaffenhed eller Kiendelse.
Niels Rønnestrand ligeledes.

Eragtet.

Følgl: Lov: 3 B: 16 C: bør denne Sag paa Aastædet ved Syn og Grandskning behandles, og derfore derhen viises.

Gunder Tesdal ingav Laugdag mod Niels Haugen for Giæld, saa meldende:
Ingen mødte efter Paaraab.
Laugdagelsen blev afhiemlet af Berge Traae og Gudmund Rønnestrand.
Lænsmanden paastod Dom.

Eragt:

Sagen optages til d: 4 Juli næstkom/m/ende.

Gunder Tesdals Laugdag mod Hans Mykletun, saa lydende:

1781: 249b

Hans Mykletun mødte og benægtede Kravet, reserverende at fremlegge Regning, som skal viise at Fordringen er betalt, til næste Ting.

Ergt:

Sagen beroer til næste Ting, da Hans Mykletun fremlegger den anmeldte Regning, og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Gunder Tesdal lod ingive Laugdag mod Olmoe Garetun, saa lydende:
Olmoe Garetun mødte, men benægtede Kravet og paastod Beviis.
Lænsmanden begiærede Laugdagen fornyet for Vidnet Christian Garethun.

Eragtet.

Atter forelegges Vidnet Christian Garethun under Faldsmaal til næste Ting at møde.

Ole Westrem fremlagde nu den forbemeldte Regning, og paastod Dom.
Thormo og Knud Bagne, som declarerede at være tilfreds med Regningen, og havde intet derimod at invende, som desangaaende foreenede med Ole Westrem, inlod Sagen ligeledes til Doms efter forrige Paastand.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 4de Juli.

Amund Ose paaraabte den forrige Sag mod Ole Hielmevold ang: Skiftet efter sin Svigerfader.
Ole Hielmevold har contra stævnet Amund Ose at høre Vidner ang: at hans; Amunds Hustrue, har faaet meere end i Regningen er anmeldet, og at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger.

Vidnerne under Faldsmaal ere Levor Olsen Ose, Gunder Larsen ibid:
vil fornemme om vedkom/m/ende møder.
Amund Ose vedtog lovlig Varsel, samt Vidnet Gunder Larsen.
Stævne vidnerne Lars Wambem og Siur Olsen Spaaneim afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.
Ole Hielmevold begiærede Vidnet eedfæstet og afhørt.
Gunder Larssen Ose aflagde Eed og vidnede: at paa før ommeldte Tid veed han at Amund Ose fik Afdrotten af de bemældte 6 Kiør, og at Vidnet selv førte det til Amund Ose, som bragte samme til Kongsberg. Videre, at Vidnet, som tiente paa Ose, veed, at Svigemoderen lod med sine egne Tienere, Hest, Kost og Tæring tilsaae Jorden uden Amunds Bekostning. end meere sagde Vidnet, at Enkens Kost blev nok om Som/m/eren forbrugt til Amunds Arbeyds Folk, men veed ikke hvad Amund kan have lagt dertil. Paa Amund Oses Spørgsmaal sagde, at han ey veed hvo med Rette tilkom den omvidnede Afdrott, men at han førte den til Amund. Veed ikke om Skifte brevet før var kom/m/en,

1781: 250

samt, at Vidnet havde Fordring og blev udlagt 5 rdr:, som blev løst og betalt af Amund Ose. kan ikke mindes at han saae i Skiftebrevet paa den Tid han blev udløst. Veed ikke hvo der betalte Arbeydsfolket. at Amund betalte Vidnet sin Løn. Vidnet er demitteret.
Ole Hielmevold begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Levor Olsen Ose forelegges under Faldsmaal til næste Ting, og Contra Citanten besørger lovlig Varsel.

Lænsmanden for Jørgen Mossing ingav Laugdag mod Anders Tvedt, saa meldende.
Berge Traae tilstod Kravet, men bad om Anstand til næste Ting for mindelig at rette for sig.
Lænsmanden havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Lænsmanden for Siur Wambem ingav Laugdag mod Siur Hougse, saa lydende.
Torkild Lindebrekke for den instævnte bad om Anstand til næste Ting, for at oplyse Sagen og foreenes med Citanten.
Ingen havde noget imod det begiærte.

Eragtet.

Sagen beroer til Høste Tinget 1781.

Lænsmanden for Gunder Tesdal paaraabte Sagen mod Adzer Garethun, og fremlagde en Odels Transport af 4 Apr: 1774, saa meldende, samt det originale Skiøde af 24 Octobr: 1772. ville fornem/m/e om Adzer endnu møder.
Adzar mødte og sagde, at han ey ville betale det paastævnte, siden den Odelsbaarne burde søgt ham eller og Citanten førend efter 13 Aars Forløb.
Lænsmanden paastod Dom efter Beviis, og hvad belanger det ommeldte Høe, at Adzar betaler samme, eller aflegger Eed.
Adzar protesterede mod Eed, da Sigtelsen bør beviises.
Begge Parter sluttede denne Sag under {Dommerens} \Rettens/ endelige Skiøn og Dom.

Eragtet.

Sagen optages til d: 4 Juli anstundende.

Lænsmand\en for/ Baar Houge af Torvestad Sogn har ved mundtlig Varsel inkaldet Helje Legreid for Giæld 6 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Proc: Omkostning at svare. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.

Helje Legreid vedtog lovlig Varsel, og for saa vidt Kravets Rigtighed, som vel var 6 rdr:, men foregav at have betalt med Vahre, som skulle annam/m/es hos en tredie Mand, og formodede, at Citanten havde bekom/m/et samme, som næsten udgiør det fulde Krav, sagde derhos at ville betale det manglende.

Lænsmanden begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at søge nærmere Olysning.

Eragt:

Sagen beroer til næste Ting.

Til Publication fremleveret følgende Documenetr:

1: Ole Hansen Nedre Spildes Obl: til Peder Larsen, stor 80 rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: 8de Maj 1781. udslættet.

2: Erich Olsen Medaases Obl: til Siur Olsen og Niels Bilde, dat: 24de Oct: 1769. Qv: 18de Maj 1781. udslættet. stor 150.

3: Ivers!! (Iver) Wichnes do: til David Tvedt, stor 199 rd:, dat: 24de Oct: 1777. Qv: 18de Maj 1781. udsl:

1781: 250b

4: Iver Johannesen Wichnes Skiøde til Jon Aadsen Myrtvet paa 22 ½ Mrk: S:r, ¼ G:skind for 450 rd: med bøxel i G:den Espeland. dat: 18de Maji 1781.

5: Jon Aadsen Espelands Obl: til Iver Wichnes, stor 300 rd:, svarer 4 ProC:to, og pantsætter ovenmelte Jordegods i Gaarden Espeland. dat: 18de Maj 1781.

6: Iver Ellingsen Eides Skiøde til Siur Olsen paa 1 pd: S:r, 2/3 hd: med bøxel, og overbøxel til 10 Mrk: Smør, i G:den Eide for 390 rd: dat: 23de Martii 1781.

7: Dittos gave brev til Siur Olsen {og} \eller/ hans Kiæreste Giertrud Amundsdr: paa 90 rd: dat: 23de Martii 1781.

8: Siur Olsen Ejdes vilkaar brev til Iver Ellingsen og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Ejde i Graven. dat: 23de Martii 1781.

9: Siur Olsen Eides Obligation til Iver Ellingsen Eide, stor 100 rd:, pantsætter ovenmelte Jordegods i G:den Eide, svarer 4re ProC:to. dat: 19de Maj 1781.

10de: Erich Olsen Medaases Obligation til Iver Ellingsen Eide, stor 150 rd:, pantsætter sin halve gaard Medaas 11 ¼ Mrk: S:r med bøxel, samt overbøxel til 18 Mrk: S:r, 1 Gedskind, svarer 4re ProC:to. dateret 19de Maji 1781.

11: hr: Fogden Korens Fredlysning paa Ose og Sævertvets ejende Støls beiter Aussetter og Grøndal. dat: 18de Maji 1781.

12: Dittos Fredlysning paa Eifiords med fleres Eiendom i Fieldet mod Hallingdal og Nummedal. dat: 18de Maji 1781.

Herr Foged Koren har ladet med mundtlig Varsel inkalde Johannes Fryste og Erich Næsset for med hinanden begaaet Slagsmaal, derom at høre Vidner og modtage Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Halsteen Tostensen Tvedt, \og/ Aad Heljesen Hougen.

Ingen svarede efter Paaraab.

Kaldsmændene Berge Traae og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel.

Fogden begiærede Laugdag.

Eragtet.

De udeblevne Johannes Fryste og Erich Næsset gives Laugdag, og Vidnerne Halsteen Tvedt og Aad Hougen forelegges under Faldsmaal til næste Ting.

Herr Foged Koren har ved mundtlig Varsel ladet inkalde paa Justitiens Vegne Ole Spilde og Peder Siursen ibid: for begaaet Slagsmaal, at anhøre Vidner Berge Traae og Hans Nedre Seim, som under Faldsmaal ere stævnte, og at lide Dom til Undgieldelse, og Omkostninger at svare.

Kaldsmændene Berge Traae og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel, skiønt de vedkommende vare tilstæde ved Retten.

Berge Traae aflagde Eed og vidnede: at i sidste Foraar, omtrent først i April Maaned, saae og hørte Vidnet at Parterne, de instævnte, kom i Kiækkel eller Klam/m/erie formedelst en Hest, og at Ole, i hvis Huus dette passerede, løb i Vrede til Bordet eller Krakken hvor Peder Siursen sad, for at tage fat paa Peder, men, at

1781: 251

det andet Vidne uforvarende, ved at gribe mod Ole, udslukkede lyset, som Vidnet tændte igien, men saae ellers intet Slagsmaal, samt at Peder sad eller stod paa Gulvet, da Vidnet kom ind igien, hvorefter han fik Peder til at gaae ud for at forekomme Klam/m/erie.

2det Vidne, Hans Pedersen Nedre Seim, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

Herr Fogden reserverede flere \Vidner/ og nærmere Oplysning, og derfore stillede Sagen i Beroe.

Herr Fogden har ladet inkalde paa Justitiens Vegne Christian Kollenæs og Siur Windal for Slagsmaal, der for at lide Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare. De under Lovens Faldsmaal kaldte Vidner ere Mads Larsen Welche og Johannes Larsen ibid:, Torgrim Olsen Dale.

For Christian Kollenæs mødte Berge Traae og vedtog lovlig Varsel.

Siur Windal svarede ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Niels Rønnestrand og Gudmund Skaffer afhiemlede lovlig Varsel..

Mads Welche aflagde Eed og vidnede: at i Foraaret først i April Maaned, saae Vidnet at de instævnte i Vrede vare tilsammen uden!! (ude) paa Tunet paa Spilde Dagen før en Auctions Forretning, og laae der, men Christian laae oven paa, og var blodig i Munden. Vidnet saae ellers intet Slagsmaal efter at han havde adskildt dem.

Johannes Larsen aflagde Eed og forklarede, at han saae intet Slagsmaal i Vrede, men, at de instævnte brydes eller tog saa kaldet Favn Tag, og at Christian først blev liggende under, men derefter kom Christian oven paa, og da kom Johannes Nasen og tog Christian derfra.

Torgrim Dale aflagde Eed og vidnede ligesom forrige Vidne.

Fogden begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De nu ey mødende Christian Kollenæs og Siur Windal gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Herr Foged Koren har ved mundtlig Varsel inkaldet Assar Garetun for ulovlig Handel, derom at modtage Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at svare.

Adzar Garetun vedtog lovlig Varsel, og tilstod at have kiøbt i denne Vinter ved Kyndelsmisse Tid nogle stk: Fæe, neml: 9 á 10 Kiør og Qviger og een Hest, alt i Gravens Sogn, hvilket Fæe han agter at føre til Kongsberg for at sælges.

Fogden lod tilføre, at Assar er en løs og ledig Karl, der ikke styrer Jord eller svarer

1781: 251b

hans Majst: nogen Skatter, er han ikke heller til nogen Slags Handel berettiget, hvorfore Actor paastod at han med en passelig Mulct efter Sagens Beskaffenhed maatte vorde andseet, og betale Processens Omkostning, og saaledes inlod Actor Sagen Dom.
Adsar foregav at være uvidende om ikke at maatte handle, ligesom han forpligter sig for Eftertiden ikke at befatte sig med nogen handel her til Hinder. for det øvrige underkastede sig Rettens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til d: 4 Julii førstkom/m/ende.

Herr Fogden i Rette ædskede den udsatte Sag mod en Deel instævnte Løsgiængere, og formeener samme nu personlig for Retten infinder sig med Tilsvar.
Paul Guttormsen Hielmevold, for ham mødte Berge Traae og vedtog lovlig Varsel, og tilstaaer at han ey har nogen fast Tieneste, ey heller kan faae nogen Tieneste.
Magnus og Lasse Sæbbe mødte og sagde, at de ey kan faae Tieneste, som en Deel Almues Mænd ligeledes tilstode.
Siur og Jacob Lars Sønner Sæd, blev anmeldet at være i Tieneste hos Faderen.
Fogden kunde ikke ansee de instævntes Foregivende at blive dennem til nogen Befrielse, da de ikke tiener i heele eller halve Aar, som Forordningen udtrykkelig paabyder, ikke heller har de som tienesteløse anmeldet sig hos Lænsmanden, paastod derfor, at de med Mulct maatte ansees, betale den foraarsagede Processes Omkostning, og for Eftertiden at opføre sig efter Forordningens Befaling. I øvrigt inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næste 4de Julii.

Siur Paulsen Spaaneim har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Jon Endresen Scheje fordi han har deserteret fra Citantens Saug i Aaret 1779, derom at modtage Dom efter at have hørt Vidner, til Erstatning i Hoved Sag, og denne Processes Bekostning at svare. Vil fornemme om den Instævnte møder.
Jon Scheje blev paaraabt, men ingen svarede.
Stævnemaalet er lovlig afhiemlet af Lænsmanden og Gudmund Rønnestrand.
Citanten begiærede {Laugdag} det godvillig mødende afhørt.
Torkild Lindebrekke aflagde Eed og forklarede, at om Høsten 1779 tilspurgte Citanten den instævnte, om han ikke vilde gaae paa Saugen for at skiære, og at Jon Scheje svarede: Ney.

1781: 252

Hvorefter de begge tillige med Vidnet og dets Broder fulgtes sam/m/en til Saugen, hvor Jon leverede fra sig noget Værktøy eller Saug Redskab. Kan ikke erindre af hvad Aarsag han ey vilde vedblive at skiære; men veed at Jon Scheje var det Aar antaget som Saug mester, samt, at der laae Tøm/m/er paa Saug Velten som skulle skiæres.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den lovlig instævnte men nu ey mødende Jon Endresen Scheje gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Til Publication fremleveret følgende:
1: hr: Foged Korens Fredlysning paa Warbergs Eiendom, af dato 19de Maj 1781.

2: Christopher Wiveliens Skiøde til Christopher Hieltnes paa endeel Løsøre for 49 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 19de Maji 1781. med Attest.
3: Frue Benedicte Hiermans Obl: til Jan Hansen, stor 300 rd:, pantsat Giæstgiveriet Kiølen med Jnventarium, 2 bryge Kar og 2 kaaber Kiedler, svar[er] 4 ProC:to. dateret 9de April 1781.
4: Anviist til udslættelse hr: Capitaine Hiermans Obligation til Oberste Nicol, dat: 12te Juni 1766. stor 200 rd.
5: Michel Davidsen Hylles vilkaar brev af 7de Aug: 1780 til sin Fader David Hylle og moder paa endeel vilkaar af G:den Hylle.
6: Arveskiftebrev af 25de Julji 1780 efter Lisbet Lille Graven, taget boen til Jndtægt 1 Løb Smør, ½ hd: med bøxel i G:den Lille Graven, samt ½ Traaes bord Saug, som saaledes er udlagt: Enkemanden Anders Josephsen ½ Løb Smør, ¼ hd:, Sønnen Joseph 1/3 Løb Smør, 1/6 hd:, og Datteren Ingebor 1/6 Løb S:r, 1/12 hd: (Mrkn: ½ Traae Saug manglar)
7: Ditto af 28de October 1780 efter Hildeguna Haugsnes, taget boen til Jndtægt 1 pd: 8 Mrk: Smør, 2/3 Faarskind, 1/3 K:skind med bøxel, i Friderich Haugsnes brug, som saaledes er udlagt: Christopher Ystaas 12 4/5 Mrk: Smør, 4/15 F:skind, 2/15 K:skind, Brite Anvedsdatter 19 1/5 mrk: S:r, 6/15 F:skind, 3/15 K:skind.
8: Ditto af 30te October 1780 efter Heine Midhuus, taget boen til Jndtægt 7 ½ Mrk: S:r med bøxel, og 1 7/8 Mrk: Smør uden bøxel, udj G:den Midhuus i Øyfiord, som er udlagt til Enken Anna Olsdatter.

Fogden lod for dette Skibreede ligesom for Østensøe tilspørge Almuen om de i Skibreedet værende haanværks Folk, som og om conferansen med deres Adkomster, i Anledning af hans Antegnelser, hvortil Almuen, Laugrettet, og i sær de 2de Mænd Torchel Paulsen Lindebreche og Amund Larsen Ose, svarede ligesom for Østensøe tilført er.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi er samme ophævet.

Anno 1781, den 21de Maji, begyndte det **Almindelige Sommer Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**, ved Retten nærværende herr: Foged Koren, Lænsmændene Jon Haugse og Niels Hamre, og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: 1: Thomas Jaastad for Helje Thomæsen ibid:, 2: Mads Jacobsen Huus for Jacob Madsen ibid:, 3: Elling Nielsen Berven, 4: Ole Haldorsen Helleland, 5: Ole Haagensen Espe, 6: Helje Olsen Hovland, 7: Ølver Siursen Berven, og 8de: Jon Larsen Qvalvig,

1781: 252b

samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de forhen specificerede Kongl: Forordninger og Stiftets Skrivelser.

Siur Jærandsen Maagestad anmeldte og fremlagde skriftlig Stævnemaal dateret Horre den 2den Maji 1781, og underskrevet Osmund Larsen Horre, hvilket Stævnemaal han begiærede læst, og er saa lydende:
Lars Horre paa egne og Faders Vegne protesterede mod det oplæste Stævnemaal, som ulovligt og ubekiendt af hvem det er forfattet og skrevet.

Eragtet.
Da det fremlagde Stævnemaal er ubestemt og ikke overenstemmende med Lovens 1 Bogs 4 Cap: 5 Art:; saa afviises Stævningen fra dette Ting, reserverende Citanten ved lovlig Kald at paatale sin formeente Rett.

Jon Hildal ingav Laugdag mod Niels Lone for Giæld, saa meldende:
Niels Lone benægtede Kravet, som han paastod at være betalt.
Eragtet.
Da Kravet er benægtet, og intet Beviis for Sigtelsen er fremlagt, saa paalegges Citanten enten med Vidner, Beviis eller Eeds Aflegg fra een af Parterne at godtgiøre Fordringen eller Befrielse, alt efter lovlig Stævnemaal.

Jacob Hougse fremlagde Laugdag mod Svend Olsen Berge, saa lydende: Svend Berge mødte for Retten, men paastod at have betalt det paastævnte efter Ordre til en anden Mand. Jacob Hougse begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at beviise Kravet.
Eragtet:
Den forlangte Anstand billiges.

Anno 1781, den 22de Maji, continuerede Som/m/er Tinget med Kingservigs Skibredes Almue, nærværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Ole Haagensen Espen med fleere fremlagde Laugdag mod Haldor Olsen ibid: for Skovhugst, saa meldende:
Vidnet Siur Olsen mødte, vedtog lovlig Varsel, og aflagde Eed efter Loven. Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt ligesom det forhen afhørte Vidne, og om Vidnet har flekket den paastævnte Næver efter sin hosbondes Ordre. Vidnet forklarede, at omtrent for 2de Aar siden ved St: Hans Tid, var han befalet af sin hosbond Haldor Espe at flekke Næver i Marken, hvilket ogsaa Vidnet efterkom, og flekkede Næver oppe i Skaarene, saa vidt han kunde komme. Videre sagde Vidnet, at Haldor Espe ikke gav Stædet noget andet Navn, end at han skulle flekke i Skaarene. Haldor Espe lod tilspørge, om Vidnet veed om det omspurgte Stæd hvor den benævnte Næver er flekket, tilhører ham eller Citanterne, og dertil svarede, at han ey veed eller vidste det, men har siden

hørt, at Ejendom/m/en eller Stædet skulle tilhøre Citanterne, Ole Haagensen og de fleere Medeyere. Videre paa Spørgsmaal, at han nedhuggede 2de Birke Træer, foruden mange andre, af hvilke de flekkede Næveren. Ingen havde meere at lade tilspørge dette Vidne, er altsaa fra Retten demitteret.
Peder Espe paa egne og de øvriges Vegne paastod denne Sags Omkostninger saaledes: Incaminations Penge 5 mrk: 4 s:, Stævne-Penge 4 mrk: 8 s:, for 2de Laugdage 3 mrk:, for Skadens Besigtelse og Reyse for 2 Mand i 3 Dage 1 rdr: 3 mrk:, for Tidsspilde og Møye 2 rdr:, i alt 5 rdr: 3 mrk: 12 s:, og saaledes inlod Sagen Dom.
Haldor Espe \lod/ protestere{de} mod Dom paa Tingstædet, da han formeente at denne Sag paa Aastædet bør behandles og paakiendes.
Eragtet.
Da det af denne Sags Procedure bemærkes, at Parterne ey mindelig foreenes, derimod protesterer mod endelig Afsigt for denne Rett; saa, da Processen ey med Dom kan besluttes førend passeret Syn, Grandskning og Anviisning, bliver ogsaa denne Sag, følgelig Lovens 1

B: 16 C:, til Aastædet henviist, da Parterne paa Anmodning skal vorde meddeelt Tids Beram/m/else.

Matthias Hunt lod fremlegge Laugdag mod Hans Mæland, saa lydende:
Hans Mæland blev lovlig paaraabt, men ingen svarede.
Laugdagelsen blev lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Citanten lod paastaae Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til d: 30te Junii førstkommende.

Hans Christensen Frette af Etne har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Erich Olsen Heng for Giæld 26 dr: 1 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Den instævntes Broder mødte, vedtagende lovlig Varsel, og anbragte at være betalt 6 rdr: paa Fordringen, og tilstod at være Citanten pligtig de resterende 20 dr: 1 mrk: At de ommeldte 6 rdr: vare betalte, agtede han at beviise, om Sagen maatte gives Rum til næste Ting.

Eragtet.

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Hans Frette af Etne har med mundtlig Varsel ladet inkalde Svend Thomæsen Berje for Giæld 3 rdr: 4 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og den foraarsagede Processes Omkostning at erstatte. Vil fornemme om den Instævnte møder.
Svend Berje blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvar.
Stævnemaalet er lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Citanten

1781: 253b

erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Svend Thomæsen Berje gives Laugdag til næste Høste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Aslach Svendsen Lothe anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Michel Michelsen Lothe at betale eet Aars Frugt efter Citantens Andeel udi deres fælles Kirsebær Have, samt for Eftertiden at nyde sin Andeel udi bemelte Ejendom, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at svare. vil fornem/m/e om den Instævnte møder.
Michel Michelsen Lothe blev paaraabt, men ingen svarede.
Lovlig Varsel blev afhiemlet af Lænsmand Hougse og Svend Grimen.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Michel Michelsen Lothe gives Laugdag til Høste Tinget at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Halgrim Torbiørnsen Mæland har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Anders Olsen Mæland til at betale de skyldig værende 11 Rdr: med Renter fra Stævningens Dato, samt at svare Landskyld for 1 pd: Smørs Leye i 5 Aar, derom at anhøre Vidner, modtage

Dom, og svare Processens Omkostning. De under Lovens Faldsmaal stævnte Vidner ere: Amund Jacobsen Ureim og Ole Johannesen Tronæs. vil fornemme om de instævnte møder.
Anders Mæland mødte ikke efter lovlig Paaraabt, men de benævnte Vidner vedtoge lovlig Varsel.
Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte.
1ste Vidne, Amund Jacobsen Ureim, aflagde Eed efter Loven. Citanten bad tilspurgt, om ikke Vidnet var tilstæde paa Gaarden Mæland om Foraaret 1776, da han, Citanten, og den instævnte separerede Gaardens huuse fra hinanden? 2do: Om Vidnet hørte, at Anders Olsen skulle svare ham, Cit:, 11 rdr: paa sam/m/e huuse Bytte? 3de: Om Vidnet saae og hørte, at Anders Olsen var fornøyet med at svare de bemeldte 11 rdr:, og at de derom bleve haandrækte? 4: Om ikke Anders Olsen lovede inden 3 eller 4 Uger at betale de accorderede 11 rdr:? Vidnet svarede til 1ste Qv: Jo! han var da tilstæde. Til 2de Qv: Jo! lige efter Spørgsmaalet. Til 3de: Qv: Jo! ligesom Spørgsmaalet indeholder. Til 4de: Qv: inden 4 Uger i det seeneste skulle Pengene være betalte. Vidnet er afskediget.
2det Vidne, Ole Johannesen Tronæs, aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne.
Halgrim Mæland paastod

1781: 254

Dom.

Eragtet.

Dommeren kunde ikke end!! (en) endelig Dom beslutte [i] denne Sag førend den instævnte havde nydt lovlig og fuldkom/m/en Tilkaldelse, og da Anders Mæland ikke efter lovlig Paaraab møder med Tilsvar, men det er beviist ved Afhiemling at han dog lovlig er stævnet: saa gives hannem, Anders Mæland, Laugdag til næste Høste Ting at møde med Tilsvar. Citanten paalegges at tage denne Kiendelse \paa/ lovlig stempl: Papir beskreven, og derefter lade den forkynde, om han agter at continuere Sagen. <bet:>

Siur Maagestad for Thore Bache i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Hagen, og nu som før paastod Dom, med Tillæg i Omkostninger efter Rettens Skiøn.
Niels Hamre paa Ole Hagens Vegne sagde, at 2de Mænd ville aflegge Saligheds Eed, at Ole Hagen havde betalt Kravet. Men, at intet Stævnemaal{et}, saadan Eed at paahøre, var udfærdiget.
Siur Maagestad sagde, at Niels Hamre ey burde befatte sig med denne Sag, hvori han forhen har været Vidne, samt paastod, at de bemeldte Mænd bør beviise \med Vidner/ at Thore Bache har givet dem Tilladelse at oppebære de bemeldte Penge af Ole Hagen.
Niels Hamre tilbød den anmeldte Eed, naar dertil forundes Tid, og at dette ej kunde skee førend til næste Ting.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 30te Junii førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Svend Berge for Amund Berge af Røldal paaraabte den forrige Sag mod Enken Kari Svendsdatter, og ville fornemme om hun nu infinder sig med Tilsvar.
Kari Svendsd: begiærede Sagen udsatt til Høste Tinget for imidlertid at stræbe efter Forliig med Amund Berge, som hun dog haaber ey vil lade hende lide den yderste Nød i sin store Alder og Fattigdom.

Svend Olsen paa Amund Berges Vegne paastod Dom, hvormed Enken maatte tilfindes at fravige Pladset, og betale Processens Omkostning skadesløs.
Enken bad endnu om Tid til Redning i sin store Nød.

Eragtet.

End een gang udflyttes Sagen til næste Ting, da Enken imidlertid opfylder det foregivene, eller og Dom modtager.

Herr Capitaine von Palludan lod tilkiendegive, at Lægsmand Holger Erichsen Biotvedt havde for ham anmeldet hvorledes en Steen Skreede afvigte Vinter om Morgenen d: 5te Febr: {afvigte} \sidstleden/ havde medtaget og paa Søen henført een paa Gaarden Biodtvedt staaende saa kaldet Senge bue, hvori var henlagt til Forvaring, iblant andet Huus geraad, Mad Vahre og Klæder, ogsaa Lægdets paalagde Soldater Mundering, som alt

1781: 254b

tilligemed Huuset selv omkastet og bragt paa Søen, men noget af Munderings Sorterne siden blev igienfundet og bierget: I Anledning heraf, og i Følge Regimentets Ordre af 8de d: M:, begiærede velbemeldte her: Capitainen, at det nærværende Laugrett og Almue maatte tilspørges om hvad de kan være vidende om denne Tildragelse; samt at de bortkomne Munderings Sorter maatte specificeres.
Laugrettet og den tilstædeværende Almue sagde, at det var overalt i Præstegiældet vel bekiendt, at det ommeldte Huus med indeværende, foruden meget andet, blev i Steen Skreden afvigte 5 Febr: i stykker slagen og ført paa Søen; at Soldater Munderingen, som var forvaret i bemeldte Huus, blev til deels reddet, eller siden fundet ved Søe bredden, men at efterskrevne Sorter ikke bleve fundne, neml: Patron Tasken, Tornisten, de nye Skor, og een af de gamle ditto, en gl: Støvlet, og Hals bindet, hvilket alt blev aldeles borte ved det benævnte ulykkelige Tilfælde.
herr: Capitaine v: Palludal begiærede det passerede beskreven meddeelt som et Tingsvidne under Rettens Forsegling.

Lars Nieldsen!! Horre tilkiendegav at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Osmund Larsen Horre for at udstæde Skiøde paa ½ Løb Smør i Gaarden Horre, som Citanten er tilkiendt ved Oberhof-Retten for 53 rdr:, derom i Mangel af mindelig Fuldbyrdelse at modtage Dom, og den foraarsagede Processes Bekostning at svare. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.
Osmund Larsen blev paaraabt, men ingen infandt sig med Svar.
Kaldsmændene Siur Olsen Horre og Lænsmand Niels Hamre aflagde Eed, at Osmund Larsen var stævnet udi denne Sag med fulde 14 Dages Varsel.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Osmund Larssen Horre gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Bustetun i Rette ædskede den forrige Sag mod Amund Løning, og da ey det paalagde Skiftebrev hidtil har været at bekomme, saa var han nødsaget at stille denne Sag i beroe til næste Ting.

Knud Bustetun anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Haldor Helleland at tilbage levere de 10 rdr: som han skal have oppebaaret af Helje Seljestad, og var

Knud Bustetun tilhørende, derom at lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkosning at erstatte.
Haldor Helleland vedtog lovlig Varsel, men sagde, at han ey har oppebaaret fleere Penge hos Helje Seljestad, som nu ikke stævnet, end hvad han selv tilkom, men

1781: 255

intet paa Citantens Vegne.
I Anledning af forestaaende reserverede Knud Bustetun at tilkalde Helje Seljestad til Vædermæle og nærmere Oplysning i Sagen, med fleere om bliver fornøden, og derfore stille[de] dette Søgemaal i beroe til Høste Tinget.

Johannes Huus anmeldte, at den forhen anlagde Sag af ham mod Johannes Aalvig var forliigt, hvilket den paagieldendes Fader Haldor Helleland ved Retten tilstod, og da de udtalte Ord ere passerede i hastig Overiilelse, saa bliver og samme tilbagekaldte, og ikke bør komme Citanten Johannes eller Famillie til nogen Slags eller mindste Forkleinelse paa gode Navn og Rygte, men være aldeles mortificerede. Saa tilstode Parterne ligeledes, at de i henseende Omkostningerne vare inbyrdes foreene[de], og saaledes denne Sag ophævet.

Gunbiør Sølfestd: Hestham/m/er har med mundtlig Varsel ladet inkalde Jacob Jonsen Hougse for Giæld 24 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Jacob Hougse mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Torbiørn og Knud Lothe.
Helje Hougse, som Citantindens Formydner, begiærede Laugdag for den udeblevne.
Eragtet.
Den nu ey mødende Jacob Jonsen Hougse gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Siur Hansen Aga har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Thomas Torkildsen Instenæs for skyldig værende 28 dr:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Thomas Instenæs mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde derhos, at han vel ikke selv havde oppebaaret Penge hos Citanten, men kunde ikke nægte at de vare udlagde til en ustævnet Mand paa hans Jord; foregav ellers at have Contra Regning med Citanten formedelst Udgifter og meere ved hans Datters Forlovelse, som Citanten forlod, efterat Thomas Instenæs var satt i Bekostning og Bryderie. Reserverede ellers til næste Ting at fremlegge ordentlig og rigtig Regning, og derfor begiærede Sagen udsatt, som Retten accorderede.

Asbiørn Johannesen Maage har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin huusmand Ole Knudsen, der lovlig er udsagt før Juul afvigte, til at fravige sit huusmands plads og affløtte Huusene, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Ole Knudsen mødte, vedtog lovlig Varsel, men benægtede at være udsagt af Citanten siden for 8te Aar siden. sagde videre, at den nærværende Eyer af Gaarden Maage, Knud Amundsen, haver tilladt ham at boe og opholde sig paa Pladset imod Grunde Leye, angav ogsaa, at han har meget forbedret Pladset, og bygget

1781: 255b

Huuser.

Citanten lovede, at han, Ole Knudsen, maatte for det første i Aar blive siddende, naar han ikkun ville viise en fredelig og skikkelig Opførsel uden Klam/m/er og Forargelse.
Ole Knudsen lovede at viise den Lydighed og fredelige Opførsel, hvormed hans Grundeyer skal være fornøyet.

Haldor Helleland for Anders Wesenberg af Bergen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Wiching Thorsen Jøssendal for Giæld 27 rdr: 2 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Den instævnte blev paaraabt, men ingen mødte med Tilsvar.
Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Haldor Helleland erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Wiching Thorsen Jøssendal gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Lensmand Niels Heljesen Hamre og Asmund Berges Contract om Torgebue dalen i Røldal. dat: 21de Maji 1781.
2: hr: Foged Korens Fredlysning paa Mælands Mark eller Eiendom udj Kintservigs Sogn. dat: 22de Maji 1781.
3: Ingebor Ormsdr: Grytting med fleres Skiøde til Tore Knudsen paa 20 mrk: S:r i G:den Hagen i Røldal for 50 rd: dat: 21de Maji 1781.
4: Peder Isachsen Mochestads Skiøde til sin Søn Lars Pedersen paa overbøxels Ret til 1 pd: 3 Mrk: Smør, ¾ Løb Salt i G:den Mochestad for 125 rd: dat: 21de Maji 1781.
5: Jørgen Knudsen Freims Skiøde til Samson Olsen paa 1 pd: 20 158/198 mrk: S:r med bøxel i G:den Freim i Odde for 112 rd: /: efter Aftag :/ dat: 2den Martii 1781.
6: hr: Rørdams bøxel brev til Samson Olsen paa 15 Mrk: Smør i G:den Freim. dat: 21de Maji 1781. med Revers.
7: do: til Niels Olsen paa ligesaameget i G:den Freim, af sam/m/e Dato, med Revers.
8: Ole Jacobsen Rejsetters vilkaar brev paa endeel vilkaar af Gaarden Rejsetter i Ullensvangs Sogn, til hans Fader Jacob Jacobsen og Moder Anna Olsdr: dat: 22de Maji 1781.
9: hr: Rørdams bøxel brev til Østen Svendsen paa 9 mrk: Smør i Gaarden Rateig i Kintservigs Sogn, dog uden huuser, dat: 18de Maji 1781. med Revers.
10: Anvist til udslættelse Jon Pedersen Rogdes Obl: til Amund Gundersen Rogde, stor 120 rd: dat: 3de Juni 1774.
11: Erich Larsen Sandstøes Obl: af 9de Juni 1772 til Svend Magnusen Sexe, stor 360 rd:, udsl: efter Qv: af 26de Maji 1780.
12: Anviist til udslættelse Arne {Knudsen} \Siurs:/ Tvedt Obl: til Helje Odsen Qvæstad, stor 100 rd:, dat: 24de Maji 1773. Qv: 22de Maji 1781.

Anno 1781, den 23 Maji, continuerede Som/m/er Tinget med Kingservigs Skibredes Almue, og overværende det forhen tilførte Laug Rett.

Hvorda! her: Fogden tilkiendegav, at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet inkalde Siur Hansen og Hustrue Anna Olsd: for fortiilig Sam/m/enleye paa Ullensvang Præstegaard,

at lide Dom til Bødernes Udredelse, som tilhører fattige Præste Enker i Stiftet.
Siur Hansen mødte og foregav sin yderlige Fattigdom, der og af den nærværende Almue blev bekræftet, og tilbød at betale 2 rdr:, som han end og her for Retten efter megen Anmodning fik laant af en Almues eller Bondemand.
Her: Fogden declare\re/de sig fornøyet med de anbudne 2 rdr:, da Almuen har bevidnet hans store Fattigdom, og begiærede det passerede beskreven som et Udtog af Protocollen.

Herr Foged Koren anmeldte, at han i Anledning af Stiftets høye Skrivelse under 16de Jan: d: A:, havde med skriftlig Stævnemaal af 30te Martii sidstleden invarslet Hans Blom at paahøre Vidner og Beviisligheder til nærmere Olysning betreffende det af ham ved Torbiørn Thomasen Alsager paa Dønners Apotheqve i Bergen kiøbte Rotte Krud, som formeenes at være misbrugt til Skade for Pigen Brithe Larsd: Alsager. Actor, som i Rette lagde Stævnemaalet, saa lydende: ville dernæst fornemme om inkaldte Blom og Torbiørn Alsager møder, hvorefter han reserverer at fremkomme med det han agter fornøden fra sin Side.
Hans Blom, saavelsom Vidnet Torbiørn Alsager, mødte for Retten og vedtoge lovlig Varsel. Hans Blom reserverede Tilsvar.
Fogden i Rette lagde <et Forhør af 31 Oct: 1780, saal:, og> et fra Hans Blom til her: Apotheker Dønner skrevet Brev af 16de Augusti forrige Aar, som han vilde vide om Blom kiendte sig ved at have skrevet; Brevet er saa meldende, med de 2de vedhæftede Sedler:
Blom for Retten vedtog, at det anviiste og oplæste Brev fra ham selv med egen Haand var skrevet.
Actor, i Anledning af dette Brev, som den instævnte nu har erkiendt for sit, bad at Retten vilde tage Vidnet Torbiørn Alsager under nye Examnen, og vilde Actor for det første fremsætte disse 2de Qvæstioner: 1mo: hvor gam/m/el Vidnet er? 2do: Om Rotte Kruddet blev brækket i hans Lom/m/e, og hvor?
Vidnet aflagde Eed efter Loven at ville vidne Sandhed, og derefter forklarede at han er 24 Aar gl:, har tient 2de Aar som Soldat. Til 2de Qv: hans Navn er Torbiørn Thomæsen Alsager, han er den selv samme som hentede Rotte Kruddet for Blom fra Apotheqvet; det bemeldte Rotte Krud kom ikke engang i hans Lomme, altsaa ey der kunde brækkes, da han bar Rotte Kruddet i Haanden, samt, at Rotte Kruddet blev brækket af Hans Blom selv, som før er forklaret, og at dette passerede i Logementet i Kiøbmand Eges Huus eller Stue. Hans Blom benægtede dette, \men sagde/ at Rotte Kruddet blev aabnet af \ham paa/ Vidnets Forlangende i Daniel Forstrøens Nøst 3 Miile omtrent fra Bergen.

1781: 256b

Vidnet vedblev sin Forklaring, og paastod at have sagt Sandhed efter den aflagde Eed.
Til nærmere Oplysning bad Fogden, at Retten behagentlig ville forelæse Vidnet det af ham for forrige Ting i denne Sag aflagde Vidnesbyrd, paa det om noget af han da kunne være glemt, som vedkom Sagen, nu kunde blive anført. Det forhen aflagde Vidnesbyrd blev oplæst, og nu igien tilstaaet af Vidnet i et og alt rigtig at være.
Fogden tog sig reserveret, at anføre ved Sagens endelige Slutning, den betydelige Formodning som kom/m/er imod Blom, af de Usandheder som ere anbragte i hans til Dønner afladte Skrivelse, som tilforn er i Rette lagt.
Hans Blom protesterede imod Torbiørn Alsagers Vidnesbyrd, som hans Avindsmand, og derfor formeente, at hans Vidnesbyrd ey maatte regarderes eller kom/m/e i Betragtning.
Videre, Fogden til Actens Følge og Forelæsning for Blom, saavel herr: Oberste von Kroghs Attest, at den instævnte ey er i Tieneste ved Regimentet, som Doctoren og Stads Physici her: Justitz \Raad/ Bøchners og her: Apotheker de Besches Svar paa de Qvæstioner Actor

igiennem Stiftet havde ladet dem tilstille til Oplysning i Sagen, hvor ved tillige følger forbemeldte Stiftets høye Skrivelse, som et efter andet blev oplæst og er saa meldende:

Til Regiments Chefens Attest sagde Blom, at det er just ham, som har staaet ved det Andet Bergenh: Regiment, og kom ikke til det Westerlænske Regiment, som han havde attraaet, item at han har sin Afskeed fra dette Regiment, og at hans Navn er Hans Henrich Baarnhoff Blom. Hans Blom aldeles benægtede Sigtelsen, og meente, at denne Proces var ham aldeles uvedkommende; sagde ellers, at Torbiørn Alsager var den, som bragte Rotte Kruddet hiem, og havde det i sin Forvaring 14 Dage \paa Veyen og/ efter deres Hiemkomst.

Torbiørn Alsager derimod sagde, at han ikke saae Rotte Kruddet siden det blev leveret Blom i Bergen, som forhen er vidnet, men at han, neml: Blom, lagde det i sin Skriver Kasse, {hvor til han selv havde Nøgelen} \som var med Nøgel forsiunet, og som stod i Laaset/, samt at bemeldte liden Kasse eller Skrin blev nedsatt, og hiembragt i Vidnets Bomme, som blev brugt paa Reysen. item at den ommeldte Skriv Kasse nogen tid efter hiemkomsten blev staaende i den samme Bomme; men at Vidnet aldeles ikke siden befattede sig med Rotte Krudet eller Skriv Kassen.

Actor ansaae den Bloms Udflugt om Rotte Krudets Forvaring af Torbiørn Alsager til ingen Nytte for Blom, siden ingen Mistanke hverken af den Syge eller nogen anden hviler paa bemeldte Torbiørn; Rotte Kruddet desuden var leveret Blom i Hænder en Tid lang før Pigens Svaghed intraf, og Mistanken mod Blom om Rotte Kruddets Misbrug opkom. Hvornæst

Actor begiærede det denne Rettes Dag passerede, som et Udtog af Protocollen, beskreven, for at insinuere Stiftet; og saaledes indtil videre stillede Sagen i Beroe.

Ole Larsen Røen har med mundtlig Varsel ladet instævne Anders Olsen Mæland at anhøre Taxations og Besigtelses Vidner over Gaarden Mælands tilhørende Huuser, alt til et lovskikket Tingsvidnes Erhvervelse. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Jørgen Instenæs og Aslach Svendsen ibid: vil fornemme om de instævnte møder.

Anders Mæland mødte ikke efter Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

De benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde, og fremstod

{1ste} Vidne\rne/ Jørgen Instenæs og Aslach Svendsen, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: omtrent for 4 Uger siden vare de tilstæde paa Gaarden Mæland, og der paa forlangende taxerede følgende Huuser:

1 Stavbur, som af Snee Skrede i afvigte Vinter var flyttet, gam/m/el og brøstfældig, og af værdie	4 rdr:
1 Madstue med en tilbygge[t] Skykke i Brystet, taxeret for	6 dr: 3 mrk:
1 Loft eller Senge Boed for	10 rdr:
1 Flor	8 rdr:
1 Hestestald for	2 rdr:
1 Korn og Høe Lade for	3 rdr: 3 mrk:
1 Udlade for	1 dr: 5 mrk:
1 ditto	1 rdr: 3 mrk:
1 Qværnhuus for	2 rdr:
Halve deelen i et Baade Nøst	3 dr: 3 mrk:
1 lidet Sæhlshuus paa Støelen for	4 mrk: 8 s:
6 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:, er	9 mrk:
2 Vaager ditto á 12 s:, er	1 mrk: 8 s:
½ Vaag R(o?)v Næver	4 s:

15 Stokker Bygnings Tøm/m/er, samt Nagler, Spær og smaat Tøm/m/er, vurderet i alt for	6 rdr: 1 mrk: 8 s:

Ole Røen begiærede det passerede beskreven som Tings Vidne, hvilket Retten bevilgede.

Asbiørn Tvisme i Rette ædskede Sagen mod Knud Thoresen Diønne og paastod Dom.
Ingen svarede efter Paaraab.
Citanten nu som før inlod Sagen.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 30te Junii førstkom/m/ende.

Til Publication blev fremleveret følgende Documenter
1: Christi Gundersdatter Lofthuuses Skiøde til Ole Jonsen paa 18 mrk: Smør, ¼ huud med bøxel i G:den {Lofthuus} \Helland/ for 80 rd: dat: 12te Maji 1781.
2: Halgrim Torbiørnsen Mælan[d]s Obl: til Matias Nes og Ole Fylchedal, stor 220 rd:, dat: 26de Maji 1773. Qv: 20de Maji 1781. udslæt.
3: Do: Skiøde til Mattias Jørgensen Ness paa 2 Sp: 15 Mrk: Smør i G:den Mæland i Kintservigs Sogn for 300 rd:, med bøxel, dat: 22de Maji 1781.
4: Matias Neses bøxel brev til Halgrim Torbiørnsen paa bemelte Jordegods i Mæland med Revers. dat: 22de Maji 1781.

1781: 257b

5: Tomas Jaastads Skiøde til Torjels Torjelsen paa /: med hans eget arvede :/ 1 pd: 8 Mrk: S:r, 8/15 hd: med bøxel og Reluitions Rett, for 80 rd:, det solgte i G:den Jaastad. dateret 22de Maji 1781.
6: Torjels Torjelsen Jaastads Contract med sin Broder Knud Torjelsen om endeel vilkaar af G:den Jaastad. dat: 23de Maji 1781.
7: hr: Foged Korens Freedlysning paa Nedre Espens Eiendom mod fremmede Geeder og for endeel Sauv Smalers beedning. dat: 21de Maji 1781.
8: Ditto paa Gaarden Warberg i Øyfiord. dat: 19de Maji 1781.
9: Ditto paa tinglavets tilhørende Field mod Østlandet. dat: 22de Maji 1781.
10: Helene Qvists Testamente til Anna Johannesdr: dat: 1te Nov: 1780.
11: Christopher Hieltneses gave brev til sin Datter Ragnilde Christophersdatter, stor 999 rd:, hvoraf 649 rd: i boeskab og reede Penge, samt 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ hd: med bøxel i Gaarden Trones, Ole Johannesens Brug, for 350 rd: dat: 10de April 1781.
12: Arne Siursen Tvets Obl: til Lars Christophersen Samland, stor 120 rd:, svarer 4 ProC:to, og pantsætter med første Priorite 1 Løb S:r, 1 hud uden bøxel i G:den Tvet i Kintservigs Sogn. dat: 22de Maji 1781.
13: Mageskifte Skiøde af 22de Martii 1781, hvorved Ole Larsen Røen bliver ejer af 1 ½ Spand Smør med bøxel, og overbøxel til 1 Spand 6 Mrk: Smør, for 330 rd: i Gaarden Mæland, og Anders Olsen bliver Eier af 4 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Røen for 160 rd:, begge udj Kintservigs Sogn. {dat:} gives imellem 170 rd: in duplo.
14: Anders Olsen Mælands Obl: til Ole Tostensen Westrem, stor 233 rd:, dat: 18de Maji 1779. udsl: efter Qv: af 14de April 1781.
15: Ole Larsen Mælands Obl: til hr: Blyt, stor 200 rd:, mod 3 ½ ProC:to, Pantsætter ovenmelte hans Eiendom i Gaarden Mæland. dat: 22de Maji 1781.
16: Arveskiftebrev efter Aamund Pedersen Ureim, taget boen til Jndtægt i G:den Ureim 1 pd: 9 7/8 Mrk: S:r, 1/8 hd:, ½ F:skind, 2 ¼ Løb Salt med bøxel, som saaledes er udlagt: Enken Magrete Tobiasdatter de 5/6te deele, og Sønnen Peder Amundsen Ureim 1/6te Deel. holt 19de Sept: 1780.

17: Do: af 25de Sept: 1780 efter Margrete Michelsdatter Nøstvig, taget boen til Jndtægt 1 Pd: S:r, 2 F:sk: i G:den Nøstviig, som saaledes er udlagt: Enkemanden Erich Pedersen 12 mrk: S:r, 1 F:skind, Døttrene Ingebor, Marite, Margrete og Brite, hver 3 mrk: S:r, ¼ F:skind, alt med bøxel.

Fogden begiærede for dette Skibreede Almuen og Laugrettet tilspurgt om her i Skibreedet er nogen haanværks Folk som ene og allene nærer sig med sit haanværk, og derfor burde betale Skatt. Sv: Nej! ligeledes blev Almuen tilspurgt om Adkomsternes Conferance, samt Af og Tilgangen, hvortil Almuen svarede Jo, for 1779 som sædvanlig, og i sær af de 2de Mænd Ole Jacobsen Rejsetter og Halgrim Torbiørnsen Mæland.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1781, den 18de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Handegaard, beliggende udj Jondals Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag: Retten beklæd med efterskrevne edsorne Laugrettes og meddoms mænd: 1: Tosten Wiglichsen Fladebøe. 2: Tørris Monsen Setvedt. 3: Torchel Larsen Tørvigen. 4: Wiglich Jonsen Eide. 5: Torbiørn Olsen Selsvig. 6: Torbiørn Wiglichsen Traae, 7: Iver Iversen Hvidesten, og 8: Aad Olsen Degebreche, som sagde sig til Parterne ubeslægtet. saa var og tilstæde Skibreedes Lensmand Johannes Pedersen Wiig.

1781: 258

Hvorda! Amund Johannesen Handegaard anmelte at have til den/n/e Tiid og Stæd indkaldet sin Grande Lars Knudsen Handegaard, Vidner at paahøre om de Rette mærker imellem deres brug i Aasædet, samt at faae hans ejende Part, som er den halve del af Gaarden, udsteenet ved lovlig mærke Skiel imellem Skov og Mark, den udeelte Skov at faae Skiftet, og hvor uret kan være, Skiftet at faae sam/m/e rettet, da Citanten ej veed at Gaarden tilforn lovlig har været deelet. endelig, at erstatte Processens Omkostning. De under Lovens Faldsmaal stævnte Vidner ere Knud{sen} Nielsen Fladebøe, Ole Siursen Eide, Ole Knudsen Degebreche, Iver Siursen Plase!! (Plasse), Helje Olsen Molve, Brite Larsdatter Molve. beskikkelses Vidner Ole Larsen Eide og Amund Larsen Espeland. endnu anmelte at have instævnet under Lovens Faldsmaal til Vidne Johannes Johannesen Traae. Til vedermele er inkaldet, for at forsvare deres Eiendom saavidt mærke og Eiendom kunde strække til Dem, Engel Siursen Svaasand, Christopher Engelsen ibid:, Johannes Salamonsen ibid:, Anders Torchelsen ibid:, Niels Giertsen Bache som tilsyns værge for Boel Roaldsdatter Svaasand, Niels Iversen Espeland, Amund Larsen og Siur Amundsen ibid:, samt Helje Olsen Molve. ville fornem/m/e om de indkaldte møder.
Lars Knudsen Handegaard og alle Vidnerne indfandt sig for Retten og vedtog Varsel. De til Vedermæle indstævnte mødte, undtagen Niels Bache, for hvilken Stævningen blev lovlig afhiemlet af Lensmand[en] og Thomas Erichsen Apeldalen.
Lars Knudsen Handegaard anmelte at have contra instævnet Citanten Amund Johannesen til at anhøre contra Vidner om brug og mærke imellem deres Jorde Parter her i Gaarden, samt at erstatte Processens Omkostning. De under Lovens Faldsmaal indkaldte Vidner ere Peder Wiglichsen og Peder Iversen Fladebøe, Siur Siursen Baggegaard, Ole Knudsen Degebreche, Helje Olsen Molve, Ole Siursen Eide, \og/ Iver Pedersen Espeland, hvilke han vilde fornem/m/e om de nu møder.
hoved Citanten saavel som Vidnerne mødte alle og vedtog lovlig Varsel.

Edens forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning om Sanheds udsigende:
hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, og først:
1: Knud Nielsen Fladebøe, som sagde sig ubeslægtet til Parterne, 86 Aar gammel, er huusmand paa Fladebøe, vidnede: J Store Lie Klejven skal være et mærke imellem Brugene, Lars ejer paa Østre, og Amund paa Vestre Side. kan anvise Stædet hvor mærket er, efter som han har hørt {af} for sig. Contra Parten begiærede Vidnet tilspurgt, om han ved om hvorledes dette siden har været brugt? Veed intet om brug, og heller ikke om flere mærker, men forestaaende mærke har han altid hørt skulde være saaledes.
2det Vidne, Ole Siursen Eide, til Parterne ubeslægtet, 80 Aar, har boed og er endnu paa Naboe Gaarden Eide, er fød og opdragen paa næste Gaard Espeland, vidnede: Krosstue Dalen er mærket imellem Parterne, Lars ejer vesten for, og Amund ejer noget inden \og østen/ for, imellem Krosstue og Heste bek dalen ejer Lars alleene. Lars ejer lengst nede

1781: 258b

ved Bøen, og Amund {øster}? øverst mod Fieldet ved disse mærker, som kan anvises naar Vidnet kom/m/er paa Stædet. under Græsdal ejer Lars, og oven for Amund, men kan ej til visse sige endebyttet. J Biønstig vejen i Røshagen gaar mærket imellem Parterne paa {vest}\øst/re Side af vejen, ejer Lars, og paa {østre} \vestre/ Side Amund. Vidnet tiente contra Citantens Fader for ongefær 40 Aar siden, og da var ejendommen som melt. disse mærker skiller Furre, Ask, Birk og Older Skaug, men den øvrige er til fælles. siden Vidnet kom her fra, har det hørt at Skaugen ligeledes blev brugt efter disse mærker. kan giøre Anvisning hvorledes det blev brugt i hans tid. Vidnet hørte siste aaret han var her, at det var nogen Tvist om disse mærker, og at {at} Opsidderne talede om at faae Gaarden Deelt. contra Parten bad tilspørge Vidnet, om han kunde forklare om mærket paa vestre Side af Amunds Teig Røshagen. Sv: kan ej mindes dette mærke.
Parterne anmelte at paa Gaardens bøe er ingen Tvist, men at det omvidnede er i udmarken.
3de Vidne, Ole Knudsen Degebreche, til Parterne ubeslægtet, gl: 56 Aar, boer paa Degebreche her i Jondal, har tient hos Contra Citantens Fader halvedeelen 1 aar for 30 aar siden, er ej bekiendt om mærkerne imellem disse brug, har hørt at {br} et mærke skal \være/ Spræke ior bekken, og gaar op efter, men hved hverken ende eller begyndelse, Amund ejer paa Østre, og Lars paa Westre side den Skaug som skiftet er. ligesaa har hørt at mærket skal gaae efter Dybedals bek, som Vidnet kan vise, Aamund skal eje paa Vestre, og Lars paa Østre Side. J den Tid Vidnet var her, hørte ingen Tvist imellem Granderne, og siden kan ikke sige noget derom.
4de Vidne, Iver Siursen Plasse, gam/m/el 45 Aar, ubeslægtet til Parterne, hoved og Contra Citanternes huusmand her paa Gaarden, vidnede: har været \her/ 11 Aar: har hørt af sin Fader, som boede paa Qvale her i Dalen, at et mærke skulle gaae i et Skarv udj Store Li Klejven, lidt uden for Sam/m/e, og op efter, men ved ej Ende mærke. neden for Klejven ved ej Vidnet mærket, men hørte Parterne blev eenige om sam/m/e.
5te Vidne, Helje Olsen Molve, gl: 55 Aar, til Parterne ubeslægtet, næste Naboe til Citanterne, har boet paa Molve 30 Aar. Vidnede: mærket imellem brugene skal være i Sprekejor bekken, op i en Furre som stod i en ham/m/er, og udj sam/m/e var en dyb kors, men denne furre er nu huggen, vidnet kan ej sige til visse om furren var mærke, thi han har ej hørt det af andre end contra Citantens Fader, da furren blev huggen for mange Aar siden. Amund ejer paa Østre, og Lars paa vestre Side, den Skaug som er skiftet. Vidnet kan anvise 2de korser i Tøm/m/er gaaten, og derfra mærket op efter mod Svaasands mærke, men ved ej om mærker neden for. Lars ejer paa østre, og Amund paa vestre Side. Paa Melstølen kan anvise mærke fra en stor Steen til Staabi haug, og derfra efter en Smale \vej/ som var brugt til Røshage {vejen} \garen/, kan anvise vejen. Amund ejer Sønden for, og Lars Nordøstre Side.

J Store Lien kan Vidnet anvise mærke som følger fra en Kors i en Furre i Liinge haug til Nord Nord ost og et mærke inden for i en Wiig lige op om Skauge vejen. dette udgiør en Treangel

1781: 259

og tilhører Lars, oven for ejer Amund, har hørt dette af gamle mænd.
6te Vidne, Brite Larsdatter, gam/m/el 50 Aar, ubeslægtet til Parterne, fød og opdragen paa G:den Molve, samt har tient her 2 Aar for 6 Aar siden, vidnede: veed ikke om mærkerne imellem Parternes Teiger eller brug, kan anvise en haug kaldet Brand haug, hvori skal være et mærke, men ved ej hvor eller hvem imellem. Vidnet har hørt af sine Forældre at mærke skulle være i Sprekejor bek og Dybedals bek imellem Parterne, men kan ej i sam/m/e eller derved anvise nogen mærker.
7: Vidne, Johannes Johannesen Traae, stiffader til hoved Citanten, gl: 59 Aar, efter hans hustrue døde fløttet han her fra Gaarden, var her 23 Aar for 13 Aar siden. mærket imellem Parterne, saavidt han hørte og brugte den Tid han var her, skulde gaae saaledes fra en Elv os (Elveos) ved vandet, op til Store Li Klejv, eller lidet indet for sam/m/e, lenger op ved ej mærke. Amund ejer paa vestre, og Lars paa østre Side. Fra en kors i en furre i Liinge haug ind i Nord Nord ost, som er det sam/m/e Lars tilhørende liden Teig eller Treangel Helje Olsen omvidnede. Fra Skiftes klejven til Elven bytter Dybedals bek, paa østre Side ejer Lars, og Amund paa vestre Side. om Sprækejor bek, som mærket gaaer efter bekken fra Elven til uden paa Bleg ham/m/er, veed ej ende mærke. Amund ejer paa østre, og Lars paa westre Side. mærket paa Meel Stølen ligesom 5te Vidne Helje Olsen. Vidnet kan anvise 2 korser i furrer i Tøm/m/er gaaten uden for vejen, og derfra op efter en bekke sikkel til Svaasands byttet, veed ej om mærket neden for. Lars ejer paa østre, og Amund paa vestre Side. Efter vejen i Jlags Skaaren gaaer mærke, paa østre Side ejer Amund, og paa vestre Side Lars. J Biørnsti Klejven gaaer mærket fra bøe gars Ledet og til bemelte klejv, kan ej med vished sige byttet oven for, men nok vise hvor vidt han brugte, Lars ejer paa Søndre, og Amund paa Nordre Side. Fra Store uhr myren i vejen gaaer mærket op i Korsstue gadden, og fra bemelte myer op og ind i øst efter en Rust i en haug, imellem \disse mærke/ ejer Amund og Lars uden om. Kan anvise disse mærker, efter som ham er sagt og han har brugt.
8: Beskikkelses vidnerne Amund Espeland og Ole Larsen Eide aflagde Eed og vidnede: nogen Tid efter Paaske vare Vidnerne med Amund Handegaard hos Lars ibid:, og blev han, cont: Citanten, da tilspurgt om han i mindelighed ville Skifte Skaugen, som ubyttet er, samt vederlegge hoved Citanten noget for det som han {formeget} \forlidet/ kunde have i Skaug paa sin Part. Contra Citanten Svarede: til at forfriske de gamle mærker, og skifte den Skaug som ubyttet er, vilde han strax være færdig, men nogen nye bytter vil han ej giøre. Amund sagde da, at naar {det} contra Citanten ej vilde rette for sig i mindelighed, maatte Retten skille dem ad. Contra Citanten sagde nu hertil, at hans Skaug er maaske bedre, og derfor vil {contra} \hoved/ Citanten have noget til vederlag af hans Eiendom, som af ham og forfædre i lang Tid har været brugt.
Vidnerne demitteret.

1781: 259b

Contra Citanten begiærede dernest sine Vidner afhørte, og
1te Contra Vidne, Peder Wiglichsen Fladebøe, gam/m/el 54 Aar, er ej beslægtet til nogen af Parterne, boer her i Dalen, Vidnede: for 20 Aar siden ongefær fik Vidnet tilladelse af 7de Vidne Johannes Johannesen, som da boede her paa Gaarden, at hugge 6 furrer oven for hæene(?), oven for Langedalen, og da sam/m/e var hugget, tilegnede Contra Citantens Fader sig de 2de som han havde hugget, og tog betaling derfor, men de 4re furrer blev betalt til

Johannes. Vidnet kan vise hvor furrene blev huggen, men ej roden af dem, siden det er saa lang tid siden.
2det Contra Vidne, Peder Iversen Fladebøe, gl: 64 Aar, beslegtet til begge Parter udj 3de Leed, boer paa Gaarden Fladebøe her i Jondal, hvor han er opdraget. Vidnede: har hørt af sine Forfædre at en furre som stod oven paa Stor Lie Klejv, hvori var en kors, skulde være mærke imellem Parterne paa den Stæd, Lars skulde eje paa østre Side, og Amund paa vestre Side, veed ingen mærker hverken oven for eller neden for. denne furre er nu afhugget, men kan anvise Stæden hvor den Stod.
3: contra Vidne, Siur Siursen Baggegaard, 57 Aar gl:, til Parterne ubeslægtet. Vidnede: for 16 Aar siden ongefær fik Vidnet tilladelse at hugge nogle furrer paa et Stæd kaldet Brænde haugene hos contra Citantens Fader Knud Amundsen, som da boede her paa Gaarden, kan anvise Stædet hvor furrene blev hugget. hoved Citanten var da {ej} kommen til Gaarden, og styrte med sin Stiffader Johannes Johannesen. Vidnet har hørt at byttet i Store Lie Kleiv skulle gaae baade i et Skarv, hvor der er en bekke Sikle, og inden i Klejven i en myrre Tue, men veed det ej videre til vissed, har hørt det af gamle Folk, og kan anvise Stæderne.
4: contra Vidne, Iver Pedersen Espeland, gl: 43 Aar, beslægtet i 3de Leed med begge Parter, har været over 20 Aar paa Espeland, naboe gaard hertil, og tient her 3 Aar for 19 Aar siden. Vidnede: efter Korsstue Dalen op i Korsstue mod Svaasands byttet gaar mærket, og ejer Lars paa vestre, og paa østre Side Amund, kan vise mærket, ligesom afdøde Knud Handegaard, hans huusbond, visste!! (viste) ham det. et bytte skulde gaae fra Store Uhr myren og op efter en Rust til vesten for Stor Jlags haugen, <Lars ejer østen for, og Amund vesten for mærkene>. fra Ekorne berget ved bøe gierdet til Stor Ospe skaar Skulten, derfra til Lille Ravne berg, op i Jlags Skaar vejen, saa efter vejen til høyeste Syenden hiem/m/enfra. Amund ejer østen og oven for, og Lars vesten og neden for. Mærket gaaer efter en vej fra Roshage Leed til Biørnstig klæejv, sam/m/e vej kaldes Biørnstig vejen, derfra i 2de korser i nedfaldne furrer paa timer!! (Tømmer) gaatten, ved ej videre ende mærke. Amund ejer {øst} vesten for, og Lars Østen for. Paa Meel Stølen skal mærket gaae fra en stor steen til Staabur haug, derfra efter Smale vejen til Røshage giærd[e]t, Amund ejer paa Søndre, og Lars paa Nordre Side. Knud Handegaard haver vist Vidnet disse mærker, og kan anvise hvorledes det blev brugt den tid han tiente her.

1781: 260

Parterne begiærede at Retten vilde begive sig i Marken for at modtage anvisning.
Retten begav sig ud for at modtage Vidnernes Anviisning, og først Nord Nord vest fra Gaardens Huuse, men formedelst den meget slæm/m/e vej og ufremkommelig mark, {begav} kunde ej Sorenskriveren kom/m/e frem, men Laugrettet gik op for at see Vidnernes Anviisning saa vidt ej hiem/m/enfra kunde sees, og da de kom tilbage er det saa seent paa Aften at inførselen beroer til J morgen.

d: 19de Juni continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Handegaard.
Hvorda! Sorenskriveren med Laugrettet begav sig udj marken for at modtage alle Vidnernes Anviisning.
Parterne anmelte at have frafaldet Vidnet Ole Siursen Eides Anviisning og eedfæstelse, da han er saa gammel mand at han ikke kan giøre Anviisning eller erindre til visse mærkerne. ligesaa er Vidnet Brite Larsdatter frafaldet.
Fra Sprækejord til Elven er ingen tvist, ej heller efter Dybedals bek, hvorpaa 3de Vidne \af/ hoved Citantens har giort Anvissning. 4de hoved Vidne anviste en stub af en Furre, hvori korsen stod, under en ham/m/er lidet skraas i vest fra Sprekejord bek, hvilken bek ligger lige op fra Molve og løber til Elven. her paastaar Lars at byttet skal gaae lige op, men Amund vil

have sam/m/e i nordvest udj Brand haug, et bierg eller \n/ut i skraas op fra mærket eller furre stubben, hvor, siden furren blev afhuggen, er hugget en kors. ligesaa 2 gl: furrer i Tøm/m/er gaaten med korser udj i øst fra Gaarden, derfra til et bekke sikkel op efter, uden og vesten for Brand haug. fra disse 2de furrer sagde 4de contra Vidne at mærket gaar til Biørnsti klejv, som er et Skarv i øst fra Gaarden. 5te hoved Vidne anviste en stor Steen paa Meel Stølen, derfra i Nord til en haug, det høyeste af sam/m/e, saa lidt op i en Smale vej, og efter sam/m/e i vest eller Sødvest under et berg lag til Røshage giærde. dette haver og 4de Contra Vidne anvist, og er herom ingen tvist. nok Helje Olsen anvist den dybeste vig {oven} \lige over/ for Handegaards Støel, \samt/ en furre med 2de korser udi en haug neden for vandet som mærker paa Siderne af den Skauge Teig Lars tilhørende, i form af en 3angel. 4de Vidne Iver Plasse anviste Store Lie klejv, et skarv lige op fra Vasende vandet, og skarvet hvor mærket skal være udj, nogle skridt oven og østen for. 3de contra Vidne anviste sam/m/e Skarv, og tillige en myer tue vesten og neden for, begge som mærker. Siur Baggegaard anviste det stæd hvor han hugget furrene, men dette tvistes ej om, uden for Brændehaugene i vest. 7de hoved Vidne Johannes Traae anviste en bek oss!! (bekkeos) ved Wasende wandet, derfra mærket til en gl: furre stue østen for Store Lie klejven, derfra i en kors i en gl: birke stue, som nu var borte, her paastaaer Lars at mærket bør gaae i linie med osen og furre Roden udj nordvest, me{d}n Amund vilde have mærket lige i {øst} nord udj en vind ha(ug?), anviste Xsen i Liinge haug. ligesom 3de \hoved/ Vidne anvist de 2de korser i Tøm/m/er gaaten, og derfra til et bekke sikkel til Svaasands bytte i Nord. fra bøe gierdet til Biørnsti klejven intet Svist!! (Tvist). anvist Stor uhr myren i nordvest fra Gaarden i Korsstue dalen og til en X i en gad, atter fra myren til en haug efter en bierg Rust, derfra til Stor {Jlags} \mit(?)/ haugen,

1781: 260b

Som gaaer i Nordost og ost fra sam/m/e i Sød til og efter Jlags vejen, dette har ogsaa 4de contra Vidne anvist, med tillæg, ned fra sam/m/e i Lille Ravne berg, derfra i Stor ospe skaar skulten, og saa til Ekorn berg, som er 3 berg i linie Sødvest og Nordost, i Korsstue dal som 7de hoved Vidne. 1te Contra Vidne anviste det stæd hvor han huggede furrene, i \nord/vest op fra den gl: furre stue hvor korsen havde staaen ved Store Lie klejv, men kunde ej vise stubbene. 2det Contra Vidne anviste 2de furre rødder oven for Wasende vandet og ½ miil fra Gaarden Handegaard, tæt østen for Store Lie klejv, udj den ene skulle X have været, disse stod tæt sam/m/en, og den øverste 19 ½ skridt fra Store Lie klejv. 1: hoved Vidne anviste den øverste furre Stue inden for Store Lie klejv som mærke, men da Vidnet er gaaet hiem, frafalt Parterne Vidnet. de 3de contra Vidner er og hoved Vidner. at her er anført {Vid} Eiendom forstaaes kun den skiftede Skaug paa Siderne af mærkerne.

Vidnerne bleve derpaa eedfæstede efter Loven, de som ej ere frafaldet.

Parterne fremstode for Retten og anmelte, at være foreenet om mærkerne saaledes, at det skal gaae efter de gamle mærker og Kan, og hvor byttet med det gode kan rettes imellem, det skal det blive naar mærkerne bliver satte, herpaa gave Parterne hverandre hender for Retten.

Da Sorenskriveren haver beram/m/et Forretning i Morgen, saa begiærede Parterne at Laugrettet maatte steene dem imellem og faae sam/m/e indført til næste Ting.

Denne Forretnings bekostning bliver saaledes beregnet: 2 Dages Forretning 3 rd:, Diet 2 Rejse Dage á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Sky[d]sen besørges in natura, undtagen 1 mand til Aastædet, 2 miil til vands 1 mrk:, og 1 miil Skyds tilbage 2 mrk:, er 3 mrk:, Fogden for mænds opnævnlse 1 rd:, Lensmanden for sin umage, efter sædvane 1 rd:, Laugrettet 2 Dage á 3 mrk: pr: mand, er 4 rd:, tilsammen 10 rd: 5 mrk:, hver af Parterne betalt det halve.

Amund Handegaard a\n/melte at have udlagt, foruden det som kan gaae op mod Lars Handegaards udlagde, nemlig Jncaminations Penge og stevne Penge for Vidnerne samt deres underholdning, Sorenskriveren og Laugrettes underholdning i 2 Dage, samt de til vedermæle

instævnte, 6 rd:, bemelte 9 mand og 2 beskikkels Vidner at stævne, á 12 s:, er 1 rd: 2 mrk: 4 s:, samt Tægtedagen 2 rd:, tilsam/m/en 9 rd: 2 mrk: 4 s:

Anno 1781, den 21 Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Sandven i Wigøers Præstegiæld og Østensøe Skibrede, for at behandle følgende Mærkeskiæls Forretning, Retten betient af Sorenskriver Schielderup og følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Tosten Johannesen Lepse, 2: Brynild Christophersen Rychem, 3: Amund Olsen ibid:, 4: Osmund Torbiørnsen Suldal, 5: Kietel Hiermundsen Berge, 6: Erich Gundersen Wangdal, 7: Michel Guttormsen Lie, og Lars Olsen Axnæs.

Hvorda! Ole Christophersen Sandven anmeldte at have med mundtlig Varsel til denne Tægte dag og Aastæds Forretning inkaldet

1781: 261

sin Naboe Tosten Haagensen Sandven betreffende Mærkerne imellem deres eyende Jordebrug udi Gaarden Sandven, saavel inden, som udengiærdes, neml: Ager og Eng, Skov og Mark, med videre tilhørende; samt angaaende 3 huuse i Tunet, som Citanten formeener at staae sig til Fornærmelse. item hvorledes skal forholdes med Vandløbet til fælles Nytte af en Bæk paa hiem/m/e bøen; ligeledes om en Vey, som Ole Sandven formeener sig til Fornærmelse, derom at anhøre stævnte og ustævnte Vidner, og modtage Rettens Skiøn og lovmedholdig Dom efter forefindende Beskaffenhed, samt denne Processes Omkostning skadesløs at erstatte.

Tosten Haagensen mødte, vedtog lovlig Varsel, og anmeldte at have contra stævnet i denne Sag, besynderlig i henseende til de af hoved Citanten benævnte Huuser, hvorom han havde tilkaldet Beskikkelses Vidner og paastod Deeling; var ellers tilfreds med at Mærkeskiæl blev nedsatt imellem enhvers tilhørende Ejendom, og har ligesom hoved Citanten ladet stævne Vidner, stævnte og ustævnte af anhøre; at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostning at erstatte.

Ole Sandven vedtog lovlig Forkyndelse.

Parterne fremstode for Retten og tilkiendegave at de vare foreenede om Mærkerne paa Hiem/m/ebøe og Udmark, begiærede derfor at Retten ville assistere med Mærkeskiæl Steenes Nedsættelse, hvilket blev foretaget efter Parternes Anviisning og Forlangende saaledes som følger:

Først blev begyndt ved Søen, og der nedsatt 3de Mærke steene, den sidste viiser i Vest i Flor Ageren; derpaa begyndt i saa kaldet Flor Ageren, hvor er nedsatt 3 Mærkesteene, som skiller Bøe og Ager; Ole Sandven eyer Ageren, og Tosten Sandven Bøen.

Paa Nordre Kant af bemeldte Ager er nedsatt 6 Mærkesteene, som gaaer i Rund del (Runddel) fra Syd til Sydvest, Ole eyer Ageren og Tosten Bøen.

Paa Østre Kandt af Flor Ageren, hvor er nedsatt 1 M:steen, som viiser i 1 M:steen paa Westre Kant af Ageren, 1 M:steen som gaaer fra Ager Reenen over Aldegaads Bekken til 1 M:steen nedsatt under Stue Naaven, som er Bøe bytte, Tosten eyer paa Søndre, og Ole paa Nordre Kandt.

Derefter begyndt med Lang Ageren, hvor paa Østre Kant er nedsatt 1 Markesteen, som viiser i 6 efter hinanden nedsatte Mærkesteene, den sidste viiste i Sør i en nedsatt M:steen i Ager Reenen, denne viiser i Nord i 1 Mærkesteen nedsatt

1781: 261b

i Ager Reenen, denne viser i 1 M:steen i Ager Reenen Kaalgaards Flekken kaldet, denne viiser i 3 efter hinanden i Ager Reenen nedsatte M:steene, denne viiser i Øst i 1 M:steen,

denne viiser i Nord i 1 M:steen i Løe haugen, denne viiser i 1 stor Steen ved Løen, hvor er hugget 1 Kaars og 1 Gloppe, som er Ende Mærket. Tosten eyer paa den Westre, og Ole paa Østre Side af disse Mærker.

Ageren Myre Flekken kaldet, der nedsatt paa Nordre Kant af Ageren 1 M:steen, som viiser i 2de andre M:steene, den sidste viiser i Syd ost til 1 Mærkesteen i Ager Reenen, derfra i West i 3 andre Mærkesteene, som er Ende Mærke paa Ageren, Ole eyer Ageren, og Tosten Bøen

Derefter blev begyndt i 1 Markesteen staaende i Vestre kant af Kaalgaars Myren, denne Viiser i Sødost til 5 Marke Steene, denne sidste Viiser i 2 Marke Steene staaende i Ager Reenen Kaalgaars Flekken, den sidste Viiser i Sydvest til Veien, derfra til 1 Bekke Sigd, hvilket er Ende Mærket, Tosten eier paa Østre, og Ole paa Westre kant;

Dernest begyndt i Klongre Teigen, hvor paa Sød Østre kant er nedsatt 1 Marke Steen, som Viiser i lige linie i 3 andre nedsatte Mærke Steene, som er Ende mærket af denne Teig. Tosten Eier paa Westre, og Ole paa Østre kant.

Derefter blev begyndt i Holme Teigen kaldet, hvor paa Søndre Kant er nedsatt en Marke Steen som Viiser i Nord i een Markesteen, denne Viiser i West i 5 Markesteene, den sidste Viiser i West, som er Ende mærket, Tosten Eier paa Westre, og Ole paa Østre kandt.

I Udrundinge Teigen er needsadt en Markesteen i Sør, der Viiser i Nord i 4 andre Steene, som er Endemærket, Ole eier paa Vestre, og Tosten paa Østre Kant.

Derefter blev begyndt i Braatte Teigen, hvor paa Sød Ostre Kant er nedsatt 1 Marke Steen som Viser i 4 andre Markesteene i Nordvest, den sidste Viiser i Sødvest i 3 andre, som er Endemærket, paa Søndre Kant eier Ole, og paa Nordre Kant eier Tosten.

Da saa vidt med Forretningen var avanceret og Aftenen faldt paa, saa beroer Sagen og det videre til i Morgen.

Dagen derefter, d: 22de Junii, continuerede Mærkeskiæls Forretningen i Overværelse af Parterne og de i Gaar tilførte Laugrettes og Meddoms Mænd.

Hvorda! Retten begav sig ud for at fuldføre Mærkesteenes Nedsættelse efter Parternes Foreening og Anviisning i saadan Orden, som følger:

I Roene ved Elven er nedsatt en Marke Steen som Viiser i Sydvest til 5 Marke Steene, den sidste Viiser i !!Syd \Nord/!! vest til 3de Markesteene, den sidste Viser i Sydvest til 1 Marke Steen ved Elven, som er Endemærket, paa Østre Siide Eier Tosten, og paa Vestre Siide Ole;

Ved Roe Veien er nedsat een Marke Steen som Viiser til 6 Andre Mærke Steene, den Sidste Viiser til 1 Bekke Sigd som gaar til Elven. Tosten Eier paa Westre, og Ole paa Østre Siide.

Houge Teigen kaldet blev udSteenet saaledes: i Mullebakkene er nedsat en

Markesteen som Viiser i Nord Vest til 5 i liige linie nedsatte Mærkesteene i Houge Myren, som er Ende mærket, Ole Eier paa Østre, og Tosten paa Westre Kant.

Strømhouge-Teigen blev udmærket saaledes: paa Søndre Kant er nedsatt en Mærkesteen som Viiser i Nord til 1 Marke Steen, derfra i Øst til en Markesteen, derfra i Nord til 3 Markesteene ved Strømen, som er Endemærket. Tosten Eier paa {Westre} \Østre/, og Ole paa {Østre} \Westre/ Kant.

Derefter begav Retten sig til Udmarken for at nedsette Mærker, og blev begyndt;

I Øde Støel, i Øverste Enden er nedsatt en Mærke Steen som Viiser i Kant af Nordost til 6 Andre Marke Steene i lige linie, den sidste viiser i 1 Gloppe huggen i een Jordfast Steen, derfra i 5 Marke Steene, den sidste viiser til Marke Steene i Rusten af Furre Myren, derfra til 1 Marke Steen paa Helle Hougen, derfra til 2 Markesteene under Helle hougen, den sidste Viiser i 5 Marke Steene til Stokke Hammeren, som er Endemærket, Tosten Eier paa Søndre, og Ole paa Westre Siide.

I Træes Teigen er nedsatt en Mærkesteen paa den nederste Ende, den Viiser i een Anden Mærkesteen i Sør, derfra i een Gloppe huggen i een Jordfast Steen, derfra i Nordvest til 1 Mærkesteen, denne Viiser i lige linie til 1 Mærke Steen, som er Endemærket, Tosten Eier paa den Vestre, og Ole paa den Østre Siide.

Huusmands Slotten blev udsteenet saaledes: paa Westre Siide er nedsatt en Mærke Steen ved Bækken, derfra Op igiennem Bækken. Tosten Eier paa Nordre, og Ole paa Søndre Siide.

Store Giellen blev udmarket saaledes: fra Ostøls Fossen Gaar Byttet i Nord til 1 Markesteen ved Fossen, som Viiser til en Marke Steen, denne Viiser i Øst til 3 Glopper hugne i Hamrer, den sidste Gloppe viiser til Elven, som er Endemærket. Ole eier paa Østre, og Tosten paa Westre Siide.

Midt i Hagen blev nedsatt en Mærke Steen, hvorudi er Huggen 1 Kors, samme Viiser mod Sør til 3 Marke Steene i lige linie, den (..?)ide (sidste?) Viiser til 1 Gloppe huggen i 1 Jordfast Steen paa Kalvehelle Schaarene, derfra til 1 Marke Steen som er Endemærket paa denne Kant, Ole Eier paa Westre, og Tosten paa Østre Siide;

paa Vestre Kant af Korset er nedsatt en Marke Steen som viiser til 4 Marke Steene, den sidste Viiser til Mos Kiellen, som er Endemærket paa den Kant, Ole eier paa Søndre, og Tosten paa Nordre Siide;

paa Nordre Siide af Korset er nedsadt en Markesteen i Blechstings Myren, derfra til 2 Andre Steene i nederste Ende paa Myren, som er Ende Mærket paa den Kant, Ole Eier paa Østre, og Tosten paa Westre Siide;

Paa Østre Siide af Korset er i Veien nedsatt en Markesteen som Viiser til 2de Mærke Steene hiem til Møe Stølen, som er Ende Mærket. Tosten Eier paa Nordre, og Ole paa Søndre Siide.

Parterne vedtoge at det tilførte var aldeles rigtig, og bad videre tilført, at i de bemeldte Huusmands Slotte eyer Tosten Skoven, undtagen Eske og Espe Træerne, som tilhører Ole Sandven; ligeledes i saa kaldet Store Giellet er et Stykke med Steene udmærket, og der eyer Ole all Skoven, undtagen Birke Træerne.

Udi Vand ledningen i saa kaldet Roene, vare de foreenede saaledes, at enhver nyder

1781: 262b

Vandet skiftesvis.

Med den omtvistede Stabburs Tuft blev foreenet, samme skal tilhøre Tosten, imod at Ole har faaet udsteenet et Stykke Mark med 2de Steene lige under Oles Stue Vindue under Veyen.

Den saa kaldte Myre Vey, som for det meeste er paa Oles Mark, bliver, som beleyligst hvor den nu er, derimod skal vedkom/m/ende som benytter sig af denne fornødne Vey uden Undtagelse være deelagtige udi den gode Vedligeholdelse og Reparation.

Paa Vedde Skyggen (vedskykkja), som tilhører Tosten, vedtager han at oplegge \paa egen Bekostning/ Torvhold for at forekomme Snee fald eller Skrede.

Ved Løe Huset bleve Parterne saaledes foreenet: Huuset deeles i 2de lige Deele, og Parterne bekoster Skilderum/m/et fælles der, Tosten betaler Taget paa begge Sider ligesaa godt som det nu er. Ole beholder den Søndre, og Tosten den Nordre Part af Løe huuset. Ligeledes udi Floren beholder Ole den Søndre og Tosten den Nordre Part, som ligeledes bliver deelet. Tosten fløtter paa egen Bekostning de store Steen Nover, og godtgiør den Skade som muelig kunde foraarsages de andre Medeyere. Ole hielper Tosten med Arbeyde udi Skillerummet ved Floret, det øvrige gaaer paa Tostens egen Bekostning.

Efterat saavidt var passeret, declarerede Parterne at være aldeles foreen[e]de ligesom tilført er, og begiærede Forretningen sluttet og beskreven meddeelt.

Forretningens Bekostning bliver beregnet saledes: 2 Dages Forretning 3 dr:, Skyds frem og tilbage 1 dr: 2 mrk:, Diet i 2de Dage 1 dr: 2 mrk:, Lænsmand[en] som sædvanl: 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 4 dr:, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1781, den 23de Junii, blev satt Aastæds Rett paa Gaarden Røen i Wigøers Præstegiæld og Østensøe Skibrede, for at behandle følgende Mærkeskiæls og Steenings Forretning; Retten medbetient af følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Erich Gundersen Wangdal, 2: Niels Hagtorsen ibid:, 3: Michel Guttormsen Lie, 4: Osmund Torbiørnsen Soldal, 5: Brynild Christophersen Rychem, 6: Anders Pedersen Aarhuus, 7: Siur Samsonsen Walland, og 8: Svend Knudsen Scheje. saa var og tilstæde Lænsmanden Johannes Øvre Wiig.

Hvorda! Ole Pedersen Røen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Aastæd og Tægtedag ladet inkalde Opsidderne paa Berven Øvre Tun, for Fornærmelse i henseende det fælles Mærkes Giærde, som Citanten formeener at være satt ubillig paa hans Mark, samt instævnet de samtlige Opsiddere paa Gaarden

1781: 263

Berven til at opgaae og være tilstæde ved denne Mærkeganges Forretning; at anhøre Vidner og at modtage Dom udi Hoved Sag, og Omkostninger at svare. Videre anmeldte udi denne Sag at være inkaldet de paa den anden Side angrændsende Naboer, Opsidderne paa Gaarden Øvre Wiig, samt Lars Nedre Wiig, til at opgaae og lade nedsætte rette lovlige Mærkesteene imellem Parternes Eiendom, samt at lide Dom, og Omkostninger at svare.

De instævnte Opsiddere paa Gaarden Berven øvre Thun, Haagen Siursen, Ole Siursen, Niels Johannesen, item de øvrige Opsiddere paa Gaarden Berven, Lars Holgersen, Jørgen Isachsen, og Steig Olsen, som lod sige ved Jørgen Isachsen, at han var lovlig stævnet, men havde her intet at bestille. de øvrige Mænd af Berven vedtoge lovlig Varsel.

De instævnte paa øvre Wiig, samt Lars Nedre Wiig, vare alle ved Retten tilstæde.

Ole Røen sagde, at have tilstæde et Vidne Tron Hiermundsen Noreim, som han begiærede fremkaldet og afhørt. Vidnet blev formanet at vedblive Sandhed, saaledes som han trøster sig at bekræfte med Saligheds Eed. Vidnet sagde at have boet paa Berven og nu Jørgen Isachsens Brug i 13 Aar, og nu for 19 Aar siden, og veed han ikke brugte saa langt ind eller i Vest, som Mærkes Giærdet nu gaaer, ligeledes kan han anviise en Steen, der efter gam/m/el Sagn skal være rette Mærke imellem Røen og Berven. Ligeledes kan han anviise eet Birke Træe, som skulle være Mærke, item en Tue længst oppe i Marken, hvor formeentlig Giærde skulle være.

Retten begav sig ud i Marken i Overværelse af Parterne, dette og de fleere Vidner, hvorda Tron Hiermundsen anviiste paa den omforklarede Strækning, som han tilforn har brugt, og nu tilhører Jørgen Berven, at Bøe Giærden nu gaaer ind paa Citantens Hiemmemark i længden omtrent 49 Favner efter Maal, men af forskiællig Bredde, fra henmed (henmod?) 2 Favne til een ditto, til nogle Alne indtil ½ Alen. Ligeledes anviiste 2de Steene, som skal viise Mærkerne, da dog Giærdet gaaer imod Nord ind paa Ole Røens Mark. Ligeledes anviiste den ommeldte Birk, hvori Giærdet skulle gaae, men nu viger noget fra, item gik paa Stædet hvor den bemeldte Tue har været, og hvor Giærdet nu rigtig er opsatt. Anmærkede derhos, at et lidet Støkke af denne omvidnede Strækning med (mod?) Søen tilhører Ole Berven. End videre sagde Vidnet, at have hørt af en gammel Mand Peder Røen, at en stor Steen som ligger i Udmarken, skulle være Mærkeskiæl imellem Berven og Røen saaledes, at Berven eyede paa Søndre og Røen paa Nordre Side,

1781: 263b

og anviiste denne bemeldte Steen. Videre har hørt at Skifte skulle være i nogle Steene paa Søndre Side af Ledet ved Veyen.

De lovlig instævnte og vedtagne Vidner ere Lars Olsen Axnæs, Johannes Hansen Hærestvedt, og Ellef Larsen Axnæs.

Det første Vidne Lars Axnæs forklarede, efter at de samtlig var atter formanede at vedblive Sandhed, ligesom forrige Vidne betreffende den store Steen i Udmarken, item om en anden stor Steen imod Enden af Mærkerne, over hvilke Steene Snoren blev lagt ved den seeneste Forretning af 14 Aug: 1766, og hvor da Mærke Giærdet skulle gaae, ligesaa anviiste han et Birke \Træe/, som endnu synlig viiser at være hugget til Mærke hvor Giærdet efter Snoren skulle gaae.

Johannes Hærestvedt vidnede ligesom det forrige, med Tillæg, at han med forrige Vidne var Laugrettesmand ved den seeneste og bemeldte Forretning, og at han da hug Tegn i adskillige Birke Træer, som endnu viises, hvor Mærkes Giærdet skulle gaae.

Ellef Axnæs vidnede om den store Steen i Udmarken ligesom de første Vidner, dog erindrer ikke med Vished om Snoren gik over eller paa Nordre Side af Steenen, men at Mærket derfra gik lige i Vest.

Vidnerne derefter bekræftede deres Forklaring og Anviisning med Eed efter Loven.

Ole Røen frafaldt Tiltale mod Opsidderne paa Øvre og Nedre Wiig i henseende sin PaaAnke denne Sag vedkom/m/ende.

Parterne fremstode nu for Retten og tilkiendegave, at de vare foreenede saaledes, at Giærdet skal flyttes paa de Stæder hvor det ikke staaer i lige Linie eller til Fornærmelse, og aldeles efter Vidnernes Anviisning og Forklaring, overeenstemmende med den forhen paaberaabte Forretning af 14 Aug: 1766, og haver Laugrettet ved Liniernes Opgang anmærket Tegn og Korser til Efterretning hvor Mærkes Giærdet skal herefter blive staaende. Giærdet bliver færdig giort til næste Octobr: Maaned, eller i det seeneste til næste Aars Korsmisse Tid.

Omkostningerne bliver saaledes at beregne: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skydsen eftergives formedelst andre Forretninger i Nærværelsen, Lænsmanden 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 [s:, er] 2 rdr: Desuden anmeldte Ole Røen at have haft Omkostning; foruden

1781: 264

Rettens Løn, saasom Mænds Opnævnelse, Stævne Penge og Fortæring, i alt 5 rdr: Bervens Mændene tilbøde godvillig at betale Ole Røen udi denne Sags Omkostning 7 rdr: 3 mrk:, og saaledes denne Sag og afgiort.

Anno 1781, den 25 Junii, begyndte og blev satt Aastæds Rett paa Gaarden Botnen udi Østensøe Skibrede og Wigøers Præstegiæld, for at behandle følgende Aastæds og Mærkeskiæls Forretning, ved Retten tilstæde som Laugrettes og meddoms Mænd: Hans Jacobsen Øvre Wiig, 2: Helje Olsen Lepse, 3: Lars Erichsen Skaaleim, 4de: Hans Michelsen Lepse, 5: Kietel Hiermundsen Berge, 6: Svend Knudsen Scheje, 7: Ole Arnesen Moe, og 8de: Amund Thoresen Østensøe. saa og nærværende Lænsmanden Johannes Øvre Wiig.

Hvorda! Niels Isachsen Botnen anmeldte til denne Tægte Dag at have instævnet Johannes Torjersen og Enken Ingeborg Olsd: med Laugværge Ole Torbiørnsen Klyve, og Formynderen for Ole Pedersen Fladebøe, Osmund Torbiørnsen Soldalen, for Fornærmelse i henseende Skovhugst paa Citantens formeente tilhørende Brug, for at vedlige [holde]? det de instævnte tilhørende Mærke Giærde paa Hiem/m/e bøe imellem det bøxlede Brug udi Kancheberg og Fladebøe, og at modtage Dom at entholde sig fra Citantens Eiendom og Brug, samt inkaldet Enken Ingeborg Olsd: med Laugværge, og den benævnte Formynder, at anhøre det i sin Tid erhvervede Tings Vidne til Styrke og Oplysning i denne Sag, derefter at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Alle de benævnte indstævnte mødte personlig for Retten og vedtoge at Stævnemaalet var dem af Lænsmand og Stævnevidne lovlig forkyndet ligesom tilført er.

Anmeldte derhos at have contra stævnet Niels Botnen i denne Sag at anhøre Vidner, stævnte under Faldsmaal og ustævnte, om det forrige og gamle Brug i henseende den paastævnte Skovhugst, samt Beskikkelses Vidner Lænsmand Johannes Wiig og Baar Jacobsen Havnen om Contra Citanternes mindelige Tilbud, enten at tage Skov som sædvanlig udi hoved Citantens Mark til det paastævnte Mærkes Giærde, eller og at Niels Botnen ville antage og vedlige holde Anpart udi Giærdet efter enhvers Løbe Tall, da de, neml: Contra Citanterne, tilbød at ville tage Vedd eller Giærdes fang paa sin egen Ejendoms Mark; endelig, har de stævnet Niels Botnen at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.

Niels Botnen vedtog at det incaminerede Stævnemaal var ham lovlig forkyndet,

1781: 264b

sagde ellers, at hans Svar til de benævnte Beskikkelses Vidner var ligesom det endnu er, neml: at han vil holde sig til sit og Forfædres gamle Brug, saaledes, at han holder og bekoster et Mærkes Giærde i Hagen, imod at Fladebøe, som forhen holder sit Giærde paa Bøen af deres egen Skov.

Vidnerne Johannes Wiig og Baar Jacobsen vedtoge ligeledes at hans Svar var ligesom tilført er, og altsaa deres eedelige Vidnesbyrd ufornøden.

Contra Citanterne formeente, og bad tilført, at den af Niels Botnen benævnte Giærde i Hagen er dem til stor Skade og Fornærmelse, fordi den hindrer deres Kreature i deres rette Gang, og er farlig formedelst den derved rindende Elv, som egentlig skal være Mærke imellem deres Eyendom; videre sagde de, at have været nødsagede at påsætte et saadan og af dem saa kaldet Vaage Giærde paa deres egen Eyendom for at forekomme Fare for Kreaturene, som ville søge over Elven.

Niels Botnen derimod forestillede, at det af Contra Citanterne ommeldte Vaage Giærde paa deres egen Eyendom var et gandske Nyt og ufornøden Paafund, formeente derhos, at kunde beviise at det benævnte Giærde i Hagen har været et gam/m/elt Mærkesgiærde; som han paastod burde blive staaende, som det har været fra ældgam/m/el Tid.

Contra Citanterne bad fremkaldet og afhørt de under Faldsmaal stævnte Vidner: 1: Ole Erichsen Schaare, 2: Ole Olsen Fixe, 3: Lars Olsen Posmyr, 4: Jon Nielsen Schaarej, 5: Niels Christophersen Klyve, 6: Christophersen!! Jarene. Eedens Forklaring blev for alle Vidnerne oplæst, med Formaning at vedblive Sandhed, som de trøstede sig at bekræfte med Saligheds Eed. Johannes \Fladebøe/ bad Vidnerne tilspurgt, om hvad de kan være vidende om det gamle Brug i henseende til Giærdes fang \for/ {for de 2de} Giærde{r}\t/ {i Hagen og} paa Bøen imellem Kannicheberg og Fladebøe, samt om ikke Niels Bottens Fader tilligemed Fladebøe Mændene fælles opsatte det bemeldte Giærde, item, om de ikke da vare saaledes foreenede med Opsidderne paa Botnen, at Fladebøe skulle bekoste Arbeydet; men at Giærdes fanget skulle tages af Kannichebergs Brug? I Anledning af Parternes Tale, maatte Dom/m/eren spørge om hvo der [er] ejer \af/ Fladebøe og Kankeberg, \samt/ om Citanten Niels Botnen eller nogen anden? Svaret blev: Fladebøe er Selv ejer Odels Gods, men Kancheberg øde Jord af Skyld ½ Løb, tilhører Rectoratet i Bergen, samt at Botnen, {1/2} 1 Løb 18 mrk:, tilhører Capellanen til Domkirken i Bergen; at Niels Botnen intet er ejende af dette Gods, men har bøxlet, eller hans Søn Mons Nielsen ½ Løb udi Kannikeberg, og \Faderen Niels/ ½ L: 9 mrk: i Gaarden Botnen.

Contra Citanterne og Lænsmanden declarerede, at Eyeren af

1781: 265

Jordeparten Kannicheberg var ikke tilkaldet, Vidner at paahøre eller Dom at modtage udi denne Sag.

Parterne blev forundet nogen Tid til at forsøge mindelig Forliig, Men, da samme ey endnu kunde skee; saa blev af Retten

Eragtet.

Da Parterne ikke haver i agt taget lovlig at tilkalde Vidner i denne Sag, ey \heller/ haver instævnet vedkommende at paahøre Vidners Forklaring; og som denne Sags Natur og Beskaffenhed udfordrer sandfærdig Vidnesbyrd for at udfinde det rette: saa paa det Parternes Rett ey skal være spildt, udflyttes denne Sag til anden beleylig Tid, som paa Anmodning skal vorde berammet, og saa betimelig, at de paa begge Sider kan i agt tage og have Tid til fuld og lovlig Varsel.

Omkostningen beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Skyds 4 mrk: formedelst fleere Forretninger, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 dr:, Lænsmand[en] 1 rdr:, tilsam/m/en 7 rdr:

Nu declarerede Parterne at være saaledes foreenede: Giærdet paa Bøen imellem Kanicheberg og Fladebøe deeles i 2de lige Deele, af hvilke Niels Botnen faaer den øverste og Fladebøe den anden halve Deel; Giærdesfang tager enhver paa sin egen Eyendom. Fladebøe inhegner mod Elven i Hagen sine Kreaturer, saaledes at de ey kan komme paa Kankebergs eller Niels Bottens Eyendom. Hvis ikke dette Forliig efterkom/m/es, som tilført er, saa reserveres lovlig Tiltale. Efter Foreening betale Fladebøe Mændene udi denne Sags Omkostninger til Niels Botnen 5 rdr: mindre 4 s:, og saaledes denne Proces ophævet og sluttet.

Anno 1781, den 30te Juni, blev Retten satt paa Tingstædet Utne udj Kintservigs Skibreede, for at afsige Dom eller Kiendelse udj de paa afvigte Som/m/er Ting optagne Sager; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd; Thomas Jaastad, Johannes Haugse, Jon Larsen øvre Qvale, Lars Larsen Utne, Amund Gundersen Utne, Iver Torchelsen Utne, Iver Torbiørnsen ibidem, og Jon Torjelsen Haugse.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Mathias Hunt mod Hans Mæland for Giæld blev afsagt Dom!

Da den instævnte Hans Nielsen Mæland er aldeeles udebleven med Tilsvar, endog efter Laugdags Forelæggelse; saa har han ej haft noget mod Sigtelsen at invende, derfor Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Hans Nielsen Mæland bør til Citanten Matthias Hunt betale de paastævnte 7 rd: 5 mrk: 8 s:, samt udj denne Processes foraarsagede Bekostning 2 rd:, der alt betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under

1781: 265b

Executions Tvang.

Thore Bache mod Ole Hagen.

Eragtet.

Det befindes af Acten at Kravet fra første Tiid ej er benægtet, men paastaaet at være betalt til en 3de Mand, og da denne ej er tilkaldet [i] Sagen, saa paalægges Ole Hagen hannem at instævne til Oplysning, eller og Vidner desangaaende at fremstille, da Sagen derefter skal nyde fremme.

Asbiørn Tvesme mod Knud Diønne.

Eragtet.
Da Kravet ligesaa lidet er beviist, som tilstaaet, og Parterne ej har anført noget tilstrækkeligt, saa kan Dom ikke denne Sinde vorde afsagt, men Asbiørn Tvesme reserveres ved nyt og lovlig Stævnemaal at forfriske Sagen.

Anno 1781, den 4de Julii, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund for at aflæse følgende Domme, i Anledning af den passerede Optagelse. tilstæde efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Niels Rønnestrand, Gudmund Larsen ibid:, Mads Trondsen Kiærland, Joseph Ellingsen Eide, og Iver Ellingsen ibid:

Hvorda! udi Sagen anlagt af her: Foged Koren mod Adzer Garetun blev saadan Dom Avsagt:
Ligesom det er tilstaat, at Azer Garethun for nærværende Tiid icke styrer Gaard eller Plads, men er løs Person; saa er det og vedgaaet at han i Aar har drevet nogen Handel med Khreature: Thi Kiendes hermed for Rett: Adzer Garethun bør, følgelig Forordningen af 13de December 1746. den 7 §, 4 Art:, betale til hans Majsts: Casse 2 rd:, og ligesaa meget, sc: 2 rd:, formedelst uberettiget Handel, samt 1 Rigs Ort til det Stemplede Papiir dersom Dommen tages beskreven, \og 2 mrk: til Stevne Vidn:/, og det idømte betales 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen anlagt af Gunder Tesdal mod Adzer Garethun blev Eragtet.
Da den indstævnte Adzer Garethun benægter Sigtelsen og fordrer Beviis, protesterende mod Eed, saa da Citanten indtet tilstrækkelig til Sage[n]s Styrke og Oplysning har fremført, forbeholdes Gunder Tesdal som Citant at forfriske Sagen om han agter sam/m/e at Continuere.

udi Sagen anlagt af Hr: Foged Koren mod {Tosten} \Torbiørn/ Legreid blev afsagt Dom.
Torbiørn Johannesen Legreid er aldeeles uberettiget til at sælge og skiænke Drikke Vahre, end \og/ for Reisende til nødtørft, icke destomindre er det fuldkommen beviist, at i hans Huus falholdes iævnlig Drikende Vahre, hvorved foraarsages stor uorden formedelst Drukkenskab, og i sær

at ungdommen derved lettelig forføres til stor forargelse i Menigheden. thi Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Torbiørn Johannesen Legreid bør, følgel: Forordn: af 8de Martij 1757. dens 2den og 3die Post, til Hans Maystets Casse betale 20 rd:, og til det Stemplede Papiir 12 s: for Laugdagen, samt 4 Rigs ort dersom denne Doms Act tages beskreven, og udi denne Processes Bekostning til Actor, Dommeren og Stævne Vidner 2 rd:, hvilket alt udreedes og betales 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

udi Sagen andlagt af Fogden Koren mod Eendeel Løsgiengere blev afsagt Dom.
De indstævnte Poul Guttormsen Hielmevold, Magnus og Lasse Sæbøe, Siur og Jacob LarsSønner Sæd, har ike Godtgiort nogen Gyldig Aarsag for ikke at være i fast og Aarlig Tieneste, men allene anbragt deels ei at kunde faae Tieneste, deels at være hos Faderen. derimod har de ike beviislig drevet Handel; men da de dog virkelig har været løs, eller uden

Aarlig Tieneste, og ey opfyldet Forordningens allernaadigste Bydende af 9de Aug: 1754, ved ikke i den Andledning at Anmelde sin Tieneste løse hos Lensmanden: saa Kiendes for Rett: Enhver af de benævnte og indstævnte bør til Advarsel for sig selv og Andre bøde til Gravens Præste Gields Fattig Cassa 2 mrk:, og til det Stp: Papiir 3 Rigs ort dersom denne Dom tages tages!! beskreven, der alt udreedes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen andlagt af Tormo og Knud Bagne mod Ole Westrem blev afsagt Dom.

Det er klart af Acten at erfare {og} at Citanterne Tormo og Knud Bagne ere MedEiere udi Bagne Saugs overBygning, ligesom det er beviist at Parterne, \sc:/ Citanterne Bagne og Ole Westrem, skifteviis, hvert Andet Aar har brugt til sig af Saug bruget. Det er tilstaaet at Ole Westrem i nogle Aar efter hin anden har ene Antaget sig Saug bruget, og saaledes de øvrige medEiere været udelukket fra deres tilkommende bruug udi de dem tilhørende Aar. ligeleedes Viiser Acten de Grunde og Aarsager, der har Anlediget {Citanten} den indstævnte at eene antage sig bemelte Saug bruug. Denne Rett skiønner ikke, at Ole Westrem dertil har lovlig eller Grundet Føye; ligesaa lidet som nogen i saadan Tilfælde imod sin Villie kan udelukkes fra Eiendoms Bruug: thi Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Ole Westrem bør til Citanterne, og følgelig deres Paastand, afstaae Bruug og benyttelse udi Bagne Saug udi lige saa lang Tiid, i Acten bestemt, som han har uberettiget eene antaget sig det. De opgivne og vedtagne Bekost-

1781: 266b

ninger paa bemelte Saugs Reparationer bør være for Ole Westrems egen Reigning, siden han allene har haft Nytten og fordeelen af bemelte Saug bruug i den heele Tiid; derimod Citanterne forpligtes at reparere og levere fra sig Saugen naar Ole bliver berettiget at antage den udi den samme Stand som den nu befindes. Det Wentilerede om Grunde leie er hverken Paastævnt eller Oplyst, derfor Reserveres Ole Westrem sin lovlige Rett og tiltale i den heenseende. Saaledes bekræftes i et og alt den Efectuerede Arrest Forretning. Saa bør ogsaa Ole Westrem til Citanterne betale udi denne langvarige og unyttige Processes Bekostning, indberegnet Arrest bekostningen, 12 rd:, hvilket tilDømte efterkommes og betales 15 Dager efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anno 1781, den 25de Julj, blev Retten satt paa Gaarden Østensøe, Baroniets Rosendals Gods, beliggende udj Østensøe Skibreede, for at behandle følgende Aastæds og Femte Stævne Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Hans Jacobsen øvre Wiig, Lars Brigtsen Nedre Wiig, Haagen Siursen Berven, Johannes Tostensen Bierche, Ole Arnesen Bierche, Ole Giermundsen Botten, og Tosten Nielsen Walland, samt Niels Johannesen Berven, saa var og tilstæde Lensmand Johannes Pedersen Wiig. Laugrettet sagde at de til Parterne er ubeslægtet.

Hvorda! Ole Olsen Østensøe fremlagde Tægtedag til den Sag af 16de d: M:, og dernest anmelte at have med mundtlig Varsel og Femte Stævne til i Dag inkaldet Ole Nielsen Østensøe og Søn Johannes Olsen, for[di] de haver slaaet Høe udj Citantens Slaatter, og ophæsiet det udj hans Hesier, alt udj Slaatten Roshovden kaldet, derom at paahøre stevnte og ustevnte Vidner, aa mange som denne Sag er vedkommende at vidne udj, og derefter at lide Dom til at entholde sig fra denne Slaatte, at erstatte Processens Omkostninger i et og alt, saavelsom og Tids spilde, og endelig, for hans ulovlige og ubillige Forhold at blive tilfunden Bøder at udreede efter Loven. Til Vidner i Sagen er under Lovens Faldsmaal inkaldet Lars

Siursen Østensøe, Johannes Brigtsen ibidem, Jon Olsen Østensøe, Niels Larsen Østensøe, og Giertrud Naedatter ibidem. Beskikkelses Vidner ere Johannes Pedersen Wiig og Arne Nielsen Øvrevig. Vidner som vare tilstæde ved at forbyde den instævnte at slaae og bortføre høyet, samt Taxerede det som slaaet var: Ole Haagensen Moe og Ole Arnesen Moe. ustævnte Vidner anmelte Citanten at have tilstæde Lars Monsen Sandven og Michel Siursen Østensøe. nok anmelte Citanten at have varslet Ole Nielsens JordEier S: T: hr: Blyt, der er benificeret det brug i Gaarden, samt Amund Torsens Brug, hvor Lejlændingen og er Stævnet til Vedermæle. Vilde fornem/m/e om de alle møder.

Alle de instævnte saavel Parter som Vidner mødte.

1781: 267

Hr: Doth mødte for hr: Blydt og vedtog varsel, samt fremlagde Jnlæg af 23de Julj 1781, saal:

Citanten sagde i anledning af det oplæste Jnlæg, at den Teig som den Jnstævnte har slaaet i, og hvoraf denne Tvist kom/m/er, ved han intet andet navn paa en[d] Roshovde, i øvrigt faaer hans Vidner sige baade hvad teigen heder, og hvad Rett han har dertil.

Ole Nielsen Østensøe anmelte at have contra instævnet Ole Olsen Østensøe, at høre stævnte og ustævnte Vidner om at det høe som han haver slaaet, tilhører hans Brug, og ikke Citanten, i saa kaldet Rombeteigen, og ikke Roshovde, som Stævningen lyder mod ham, samt at modtage Dom efter Sagens beskaffenhed for han haver vildet hindre ham at bruge sin Gaars tilliggende, og endelig at erstatte Processens Omkostning. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Giermund Holgersen Nedre Wiig og Ole Arnesen, Baar Jacobsen Havnen. nok ustævnte: Niels Hansen Torpe, Jon Johannesen Næse, til at vidne om gam/m/elt Brug i denne Teig. og endelig godvillig mødende Gunnilde Jacobsdr:

Ole Olsen mødte og modtog lovlig Varsel.

\af/ Vidnerne mødte ej Baar Havnen, Niels Torpe og Jon Nesse, thi blev for Vidnet Baar Havnen stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmand Wiig og Arne Nielsen øvre Wiig.

Contra Citanten sagde paa tilspørsel, at han ej har stævnet Ole Olsens JordEier til denne Sag.

Eragtet.

Af den incaminerede contra Stævning erfares, at Ole Nielsen og Søn vil regne sig Eiendom til det støkke mark hvor høet er slaaet, og da hoved Citantens herskab ej er varslet til denne Sag, saa kunde ej heller Vidnerne afhøres forinden saadant var i agt taget, thi paalægges contra Citanten saadant at besørge til Medio September dette Aar, og hos Sorenskriveren forlange Tiid til Sagens foretagelse, i mangel deraf nyder Sagen {frem/m/e og} slutning efter hoved Stævnemaalet.

Hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og først

Lars Siursen Østensøe, 62 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, er fød her paa Gaarden og boer her nu. Citanten begiærede dette og følgende Vidner tilspurgt, 1mo: Om Ole Olsens Formand her paa Gaarden har brugt den omtvistede Slotte upaaanket, saavelsom nu Citanten. og om han ikke er 3de mand som nu har brugt sam/m/e. 2do: om Ole Nielsen, i de 26 Aar han har boet her paa Gaarden, har regnet sig nogen Ret til Slotten, eller nogen af hans Formænd har slaaet det ringeste der. 3tio: om ikke Ole Nielsen har til deels sine Slaatte teiger hvor Ole Olsen har og bruger Skoven. 4to: om Vidnet hørte nogen modsigelse da Citanten for nogle Aar siden byggede en Løe i den/n/e Slotte Teig, samt hvad navn Slaatten haver. 5to: Om Skougen i denne Slotte altid haver ligget under det Benificerede Gods. Citanten sagde at Skougen i den paastævnte Teig tilhører Ole Nielsens Brug. Vidnet svarede paa disse Qv: til 1te og 2den Qv: Ole Olsen og han[s] 2de \for/mænd, som Vidnet mindes, har slaaet det omtvistede upaaanket. 4de: hørte ingen tvist eller modsigelse da Citanten byggede Løe udj Roshovden, og har aldrig hørt andet navn paa denne Teig. 3de: Citanten har {slaatter} \Skoug/ i Ole Nielsens {Skoug} \Slaatter/.

1781: 267b

Til 5te Qv: for 44 Aar siden ongefær blev denne Skouge teig ved bytte lagt under Ole Nielsens Brug fra Baroniet, eller rettere, Teigen lagt under det benificerede Gods her i Gaarden. Vidnet hved ej om det er Røddet noget mere udj i de seene Aar. Vidnet kan anvise Slaatten.

2det Vidne, Johannes Brigtsen Østensøe, 62 Aar, er fød og boer her paa G:den, besvogret til Citanten saaledes at hans afdøde hustrue var Citantens Faster. Vidnede ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne i et og alt, samt kan anvise Slaatten.

3de Vidne, Jon (Jan) Olsen Østensøe, 72 Aar gl:, Vidnets Kone og Citanten ere Søskende: vidnede: Eenstem/m/ig med første Vidne paa Citantens 5 Qvæstioner, med Tillæg, at Vidnet, og Fader for ham, brugte Skougen i denne Teig forinden den blev lagt til, eller ved bytte kom under det benificerede Gods, og i den Tiid laae Slaatte Teigen under Ole Olsens Brug. samt at Teigen er og har været slaaet nu som først han mindes, dog kan den forskiæl være at der ey alle Aar slaaes ligemeget og saa vel ud, siden Stædet er besværlig at kom/m/e til formedelst en stor Elv. kan anvise Teigen.

4de Vidne, Niels Larsen Østensøe, 73 Aar, er fød og nu er samt altid været her paa Gaarden, ingen af Parterne beslægtet. vidnede enstem/m/ig med første Vidne paa de 5 fremsatte Qv:, og ellers angaaende Slaattens brug før Skougen blev byttet, ligesom 3de Vidne. kan anvise Slaatten.

5te Vidne, Giertrud Naedatter Østensøe, 62 Aar gl:, Parterne ubeslægtet, fød og opdragen samt er her paa Gaarden. svarede: at Ole Olsen og formænd har upaatalt brugt Slotte Teigen Roshovde, og derom ej været nogen Tvist, mere havde hun ej at vidne, og kan ej formedelst sit Svage Øyen giøre nogen Anviisning. blev derefter eedfæstet efter Loven.

6te Vidne, godvillig mødende Lars Monsen Sandven, til Parterne ubeslægtet, gl: 68 Aar, er fød her paa dette Brug, og været her til han var 32 Aar: Slaatten Roshovden har altid været slaaet af dette brugs beboer, sam/m/e Slaatte kan han anvise, og da han i mange Aar har været her fra, kan ej vide mere at vidne.

7de Vidne, Michel Siursen Østensøe, gl: 50 Aar, ej til Parterne beslægtet, er fød og boer her paa Gaarden, vidnede: enstem/m/ig med første Vidne. og kan anvise Roshovden.

8de Vidne, beskikkelses Vidner Johannes Wiig og Arne Øvrevig. Aflagde Eed og vidnede: Vidnerne var udsent \d: 14de d: M:/ af Citanten til Ole Nielsen og Søn, for at spørge hvorfor {han} \de/ slog {hans} \Citan:[s]/ Slaatte \Roshovde kaldet/, og havde høyet i hans hæsjer? Svaret blev: at træet til hæsjerne vare huggede i hans Skoug, og Slotten laae i sam/m/e, og {b} vilde han bruge denne Slotte indtil han ved Dom blev frakiendt den. nok blev Ole Nielsen med Søn tilspurgt, om de vilde rette for sig i mindelighed, eller modtage Proces og Omkostninger. Svaret: at de vilde modtage

1781: 268

Proces, siden de ej var fornøyet med at Ole Olsen brugte det eller havde Slaatten.

9de Vidne, Taxations mændene Ole Haagensen og Ole Arnesen Moe, som aflagde Eed og vidnede: den 16de d: M: vare Vidnerne med Lensmand[en] hos de instævnte og Forbød dem at slaae mere høe i Slaatten Roshovden til Sagens uddrag, de Taxerede det høe som var slaaet for 1 mrk: 8 s:, det var et vinter læs ungefær, og tillige forbød at tage høet fra Stædet før Sagens Slutning. paa sam/m/e Tid tilbød Citanten, eller spurgte, om de instævnte vilde forlige Sagen, og svaret blev af Ole Nielsen, at han hverken vilde \eller/ kunde forlige det.

Citanten begiærede at Sorenskriveren med Laugrettet vilde begive sig i marken for at modtage Vidnernes Anviisning, og tillige besee det Stæd hvor høet er slaaet, da de instævnte formeener sig Eiendom i sam/m/e.

Retten begav sig derefter i marken for at besee de omtvistede Stæder, og blev os anviist: ongefær 2 ½ Fierding fra Gaarden i nord vest oven for Fi{e}tje Dals vandet, paa Søndre Side af vandet og Elven, en Ryg kaldet Rymben, hvor Ole Olsen Slaaer høet uden Dispute, herfra til et stort Geel kaldet Helvede, er som Ole Nielsen vil have Rømboteig, men saadan Teig med dette Navn viste Vidnerne ej i den/n/e strækning eller i denne mark at anvise. nok noget oven for Rymben anvist en Uhr, hvorfra Ole Olsen Slaaer græsset, og lige til forbemelte Geel, Helvede kaldet, denne Teig anviste Vidnerne under Navn af Roshovde. ungefær midt i denne Teig staaer en Løe, Ole Olsen tilhørende, og paa {Søndre} \Vestre/ Side staaer 2de hæsjer tæt ved Løen, her er det hvor Ole Nielsen har slaaet endeel af høet, og i 2de (hæsjer) paa Nordre side af Løen(, og) som Ole Nielsen selv haver opsadt, de 2de første opsat af Ole Olsen. alt i Roshovde Teig. Vidnerne kunde ej sige at Teigen var udvidet, men vel at Skoven i nogle smaae øer {er} \ved/ en bæk, som den (gaar?) over sam/m/e undertiden, var mere afhugget, og derfor kunde paa dette Stæd nu findes lide høe, som lidet eller intet var tilforn, men dog alt i Roshovde Teig. Retten kunde ej see at Skoven i Slaatterne var udhugget, for at Rødde Slaatter, uden det Ole Nielsen i bemelte Øer selv tilstod. høet blev og anvist af de instævnte, der nu var inlagt i Forvar udj ovenmelte Løe. Johannes Olsen sagde at have slaaet det efter sin Faders befaling. Fra ovenmelte Uhr og op til Geelet Helvede, samt ned i Bechen, er det som Vidnerne haver forklaret at Ole Olsen og Formænd altid har slaaet.

Alle Vidnerne som har giort Anviisning bekræftede sam/m/e og deres Vidnesbyrd med Eed efter Loven.

Citanten anførte sine udlagde Omkostninger saaledes: For beskikkelen 1 mrk: 8 s:, og for Forbudet med Taxation 4 mrk:, stevne Penge 1 rd: 3 mrk:, for Vidner og Parter 2 dr:, Rejser til Hestham/m/er i anledning af denne Sag og for at faae beram/m/else 4 mrk:, Tægtedagen 2 rd:, og Jncamination 5 mrk: 4 s:, tilsam/m/en 5 rd: 5 mrk: 12 s: For mad og Drikke til denne med Tiids spilde, i det mindste 6 rd:, i alt nu udlagt 11 – 5 – 12 s:, og saaledes inlod Sagen Dom.

1781: 268b

Ole Nielsen med Søn tilbød at betale Protocollen tilførte Omkostninger og Rettens Gebhr, og intet videre befatte sig med Slaatten Roshovden, da det vil medføre alt for neget Omkostning, at Sagen nu skulde opsættes, og helst da nu saa mange enstem/m/ige Vidner er afhørt.

Citanten vedtog det tilbudne Forlig, og begiærede ej Dom naar de instævnte mindelig vil rette for sig, der om bleve Parterne for Retten haanrekte, efter Tilbudet.

hr: Doht, som var nærværende, havde intet herimod, da Præstebordets Eiendom ikke mister noget.

Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet 8 mrk:, Fogden 1 rd:, Laugrettet pr: Mand 28 s:, er 2 rd: 2 mrk:, Skyds 2 miil frem og tilbage 8 mrk:, Lensmand[en] for sin umage, efter sædvane 1 rd:, tilsam/m/en 9 rd:, og den hele Omkostning 20 rd: 5 mrk: 12 s:, som af Johannes Olsen i Retten blev leveret, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1781, den 24 Septbr:, blev Aastæds Retten behandlet udi følgende Sag paa Gaarden \Nedre/ Espen første Thun, beliggende i Ullensvang Kirke Sogn og Kingservigs Skibrede; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Helje Jacobsen Mæland, 2: Samson Siursen Qvalnæs, 3: Elling Hansen Hougse, 4: Niels Torbiørnsen ibid:,

5: Jon Larsen Øvre Qvale, 6: Tosten Johannesen Hovland, 7: Halgrim Torbiørnsen Mæland, og 8de: Svend Knudsen Luttro. saa var og tilstæde Lænsmanden Jon Hougse.

Hvorda! Ole og Peder Espen paa egne og Medeyeres Vegne for Retten fremstode og anmeldte, at de havde seet sig nødsagede i Anledning af Rettens paa afvigte Som/m/er Ting passerede Kiendelse, grundet paa Lov og Protestation, til denne Tægte Dag og Aastæd at inkalde deres Naboe Haldor Olsen Espen for Fornærmelse i Citanternes formeentlige Eyendoms Mark formedelst Næver Flekning og Bark, hvorom til det ordinaire Ting var anlagt Sag, men nu Haldor Olsen atter til Aastædet instævnet at modtage Syn og Grandskning betreffende Beskadigelsen, anhøre Vidner om fælles og deres Eyendoms Mærkestrækninger, samt at modtage Dom til Erstatning, Bøders Udredelse og denne Processes Omkostninger at erstatte. Citanterne anmeldte at have under Faldsmaal stævnet Vidnerne Ole Haldorsen og Siur Olsen, tienende hos den instævnte, for

1781: 269

at vidne og anviise i Marken, hvor de efter deres Hosbonds Befaling har flekket Næver og taget Bark; saa var og tilkaldet de forhen afhørte Besigtelses Vidner Knud Ingebretsen Schieldvig og Svend Ellendsen Schieldaas, samt {Svend} Helje Olsen Aase og Jon Knudsen Staen. Begiærede dernæst de vedkommende paaraabt.

Tobias Olsen Espen paa sin Broders, den indstævntes Vegne, mødte for Retten og anmeldte Haldor Olsens Fraværelse, men vedtog, at han lovlig og med fuld Varsel var tilkaldet [i] denne Sag.

Vidnerne Ole Haldorsen og Siur Olsen mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet for dem lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.

De øvrige benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde.

Citanterne dernæst begiærede fremkaldet Vidnerne, og først de benævnte Besigtelses Vidner, som forhen ere afhørte, men nu atter at deres Forklaring maatte modtages for saa vidt Eyendommen eller Mærkeskiællet angaaer. Vidnerne bleve advarede at sige Sandhed, saaledes som de trøster sig med Saligheds Eed at bekræfte.

1ste Vidne, Knud Ingebretsen Schielvig, 70 Aar gl: omtrent, er gandske bekiendt her paa Gaarden, og boer strax her med, sagde, at Mærke strækningen imellem Citanterne og Haldor Espe paa det omtvistede begynder ved Søen, Tøskehull Gellet kaldet, og gaaer lige op efter Bækken og Gellet udi Markeskaar Bierget, og derfra i Tver Linie mod Nord og Sønden i Aftale Naabben, et Bierg saa kaldet. Oven for den nu benævnte Aftale Nobben eyer Citanten, og derunder efter den beskrevne Linie fra Søen eyer Haldor Olsen. Den paastævnte Næver Flekning og Bark er skeed oven for Aftale Nobben, og altsaa paa Citanternes Eyendom.

2det Vidne, Svend Ellendsen Schieldaas, 48 Aar gl:, er nærmeste Naboe her til, sagde og vidnede aldeles eenstemmig med forrige Vidne, samt og, at den omvidnede og beskrevne Strækning kaldes Moshammer Teigen. Paa nærmere Spørsmaal sagde Vidnet, at det udeblevne Vidne Ole Haldorsen har tilstaaet at have flekke[t] den paastævnte Næver oven for den benævnte Aftale Nobbe.

Ingen af disse 2de afhørte Vidnerne ere {Vidnerne} \Parterne/ beslægtede.

3de Vidne, Helje Olsen Aase, 46 Aar gl:, er Søskende Barn til Peder

1781: 269b

Espes Hustrue, har tient her paa Gaarden udi 4 Aar for omtrent 20 Aar siden. Vidnede i henseende Mærkestrækningen og Eyendommen ligesom forrige Vidner, og sagde at saaledes var Bruget da han tiente her, og har, saa vidt han veed, stedse været.

4: Vidne, Jon Knudsen Staen, 64 Aar gl:, er Broder til Peder Espes Svigerfader Siur Knudsen, som er een af Citanterne, er føed og opdragen her og boet indtil 52 Aar, vidnede i et og alt gandske enstemmig med de forrige Vidner.

Retten begav sig ud i Marken for at modtage Vidnernes Anviisning, og blev da rigtig og eenstemmig anviist de benævnte Mærkestrækninger og Navne, samt den paastævnte Næver og Bark Flekningen, som befandtes oven for den ommeldte Aftale Nobben, der med det øvrige er beliggende udi saa kaldet Moshammer Teig.

Derpaa Vidnerne bekræftede deres Forklaring og Anviisning med Saligheds Eed efter Loven.

Citanterne anmærkede at her paa Gaarden er for omtrent 38 eller 40 Aar siden holdet en Mærkeskiæls Forretning, som skal være beroende hos Haldor Olsen, og hvilken de paastod fremlagt til Sagens Oplysning, og for at forekomme unyttig Proces.

Tobias Olsen paa sin fraværende Broders Vegne begiærede Sagen udsatt til anden beleylig Tid for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner til sin Sags Styrke.

Eragtet.

Den forlangte Anstand af den udeblevne Haldor Olsen Espe bevilges til den 30 Novembr: førstkommende, da den ommeldte Contra Stævning i Rette føres. Til samme Tid, d: 30 Nov:, forelegges de udeblevne Vidner Ole Haldorsen og Siur Olsen under Faldsmaal at møde. Til ydermeere Oplysning i Sagen fremlegger Haldor Espe den paaberaabte Mærkeskiæls Forretning. Citanterne lader denne Kiendelse lovlig forkynde for de vedkommende; og Laugrettet infinder sig atter paa Aastædet den benævnte Dag.

Omkostningerne beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Lænsmanden 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 dr:, tilsammen 6 rdr: 2 mrk:, og saaledes denne Sesision sluttet.

Anno 1781, den 25de Septbr:, blev Aastæds Retten satt for at be-

1781: 270

handle følgende Sag paa Gaarden Maage i Kintzervigs Skibrede og Præstegiæld beliggende; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Samson Jonsen Qvitne, 2: Samson Siursen Qvalnæs, 3: Elling Hansen Hougse, 4: Niels Torbiørnsen ibid:, 5: Jon Larsen Øvre Qvale, 6: Halgrim Torbiørnsen Mæland, 7: Svend Knudsen Luttro, og Ole Haagensen Espen, samt Lænsmanden for Kingservigs Skibrede, Jon Hougse.

Hvorda! Torbiørn Michelsen Maage anmeldte at have med mundlig Kald invarslet til dette Aastæd og Tægteti[s]dag sin Naboe Asbiørn Johannesen Maage for af ham i Sommer tiltagen Fornærmelse med at tilvende sig smaae Stykker af hans inhægnede Ager, Berg Ageren \og Biørne Flekken/ kaldet, derom at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner Erich Knudsen, Amund Asbiørnsen Maage, samt Lars Knudsen og Siur Pedersen Maage, item Haldor og Peder Espe, som Beskikkelses Vidner. derefter at modtage Dom i Hoved Sag, Bøder at udrede, og Processens Omkostning at svare. Saa anmeldte og Citanten at have inkaldet Siur Jærandsen Maagestad \og Ole Aadsen Bleje/ som interesseret og Tilskynder i denne Sag, at høre Vidner Jørgen Amundsen og Matthias Guttormsen Maage, betreffende hvad dem og Raadførsel kan vedkomme, og Dom at lide efter Beskaffenhed.

Alle de benævnte instævnede mødte {alle} for Retten og vedtoge lovlig Varsel, undtagen Haldor Espe, som formeenes at komme tilstæde.

Asbiørn Maage anmeldte at have mundtlig Contra stævnet Torbiørn Maage at anhøre Vidner Siur Jærandsen Maagestad og Ole Aadsen Bleje betreffende det imellem Parterne i Sommer

for St: Hans Dag passerede Forliig, samt at modtage Dom efter Beskaffenhed og Omkostninger at svare.

Asbiørn Maage fremlagde en Steenings og Mærkeskiæls Forretning af 13de Juni 1774, tiltagen saavidt denne Sag vedkommer, og melder, at saa kaldet Bierg Ageren, Torbiørn tilhørende, er inhægnet med 11 Mærker.

Torbiørn Maage vedtog lovlig Varsel.

Retten \fandt/ fornøden at tage i Øyesyn de paastævnte Agre, der ere beliggende et lidet Stykke neden for Gaardens Huuser, og blev da af Parterne anviist de udi fremlagde Forretning ommeldte 11 Mærker omkring Agrene, hvilke ligesaa af de forrige Laugrettes mænd Tobias Iisberg og Østen Mæland, der ved forrige Forretning vare nærværende, blev tilstaaet

1781: 270b

rigtig at være; ligeledes befandtes og blev anviist 11 Træe Nabber eller Pinder, som i denne Som/m/er ere nedsatte imellem Mærkesteene, hvilke gaaer i lige Linie efter Snor imellem Mærkesteene.

Retten maatte tilspørge Parterne paa hvis Forlangende eller Befaling disse Mærke Nabber vare nedsatte; paa hvad Tid, af hvem, og udi hvilke Vidners Overværelse, samt om det var efter Parternes inbyrdes og foregaaende Aftale? Parterne sagde at Asbiørn Maage havde forlanget de 2de Mænd Siur Jærandsen Maagestad og Ole Aadsen at nedsætte de 11 benævnte Nabber, og at Torbiørn ikke vidste noget derom førend de bemeldte Mænd kom paa Gaarden, og paa Asbiørns Forlangende tilspurgte Torbiørn om han ville lade bænke Ageren ved at nedsætte Nabber, hvortil han {først} svarede Ney, undtagen, Du, neml: Asbiørn, ville ligge (legge) fra sig ligesom til de andre. dette Asbiørns Svar for Retten, benægtede Torbiørn. hvorefter de benævnte Mænd gik ud for at nedsætte Mærkerne, i Følge med Torbiørn. Asbiørn og Siur Maagestad sagde at Torbiørn hialp dem ved Arbeydet, neml: at holde i Snoren. Ogsaa dette benægtede Torbiørn Maage{stad}. At dette passerede i Foraaret, neml: i Junii Maaned, da Ageren var oprunden. At det skeede, neml: Nabbenes Nedsættelse, af Siur Maagestad og Ole Bleje, og overværende Asbiørn, som havde forlanget dem, og hans Søn Amund, og Erich Knudsen, som Torbiørn raabte paa og bad ville være nærværende herved.

Parterne tilstode, at de ikke herom havde forhen giort nogen mindelig Aftale.

Torbiørn declarerede, at han endnu, som forhen, var misfornøyet med denne Behandling, og derfore har maattet fordre Retten paa Stædet.

Torbiørn Maage begiærede Vidnerne afhørte, ligesom de ere tilførte Protocollen.

Asbiørn Maage bad om nogen Fordrag for at tragte efter Forliig.

Retten accorderede nogen liden Anstand.

Parterne Torbiørn og Asbiørn Maage fremstode nu for Retten og declarerede at være imellem sig venlig foreenede, og begiærede deres Forliig tilført Protocollen saaledes: de bemeldte Træe Nabber, som i Sommer ere nedsatte, optages, og ved 3de Laugrettes mænd, Ole Haagensen Espen, Samson Qvitne, Samson Qvalnæs, i Dag nedsættes ved Kanten af Ageren, saaledes, at den ey udflyttes, eller formedelst Vand Seeg udskrider uden at bemærkes, og saale-

1781: 271

des bruger Torbiørn Maage de benævnte Agre herefter, ligesom forhen. Ligesaa betaler Asbiørn Maage denne foraarsagede Processes Omkostning alleene, neml: Rettens Gebyhr efter følgende Beregning: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet 1 rd: 2 mrk:, Lænsmanden, som sædvanlig 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, tilsammen 6 rdr: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura, item betaler Asbiørn i Omkostninger inberegnet Rettens Løn som er tilført,

og Laugrettets Fortæring, i alt 21 rdr:, og da Torbiørn ey har skaaret en Deel af Ageren, som nu er bedærvet, saa er vedtaget at han, neml: Torbiørn Maage, leverer sin Moder ½ Tønde Korn, som er efter Skadens Taxation.

Dette tilførte Forliig vedtager Parterne i Laugrettets Nærværelse aldeles rigtig at være, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1781, den 28de September, blev Retten satt paa Gaarden Schaar udj Eifiords Kirke Sogn, for at behandle følgende Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og besigtelses mænd: Johannes Amundsen Legrei, Helje Eilefsen ibidem, Iver Johannesen Wichnes, Ole Olsen Hielmevold, Christian Gundersen Bolstad, Isach Siovatsen Wambem, Torchel Paulsen Lindebreche, og Gudmund Larsen Rønnestrand, saa var og tilstæde Lænsmand Niels Rønnestrand.

Hvorda! Jon Jonsen Schaar fremlagde Tægte Dag til den/n/e Sag af 14de Julj d: A:, og skriftlig stævning af 6te Sept: d: A:, hvorved han har ladet indkalde Haaver Siursen, som i følge Odels Dom afsagt den 18de Maj d: A: er kiendt Løsnings berettiget til Jon Jonsens brug her i Gaarden, men tillige reserveret at godtgiøre ham reparation paa Huuse og Gaard, derom at anhøre Vidner og være tilstæde ved besigtelses Forretningen, alt efter Stævningen, som \er saal:/ {han i rettelagde med Tægtedagen}. Til Vidner under Lovens Faldsmaal indkaldet Tosten Hotle, Peder Olsen Schaar, Baar Anvesen ibidem, Svend Nicolaisen ibid: vil fornem/m/e om de instævnte møder.

Haaver Siursen Schaar mødte, men mente ej at være lovlig stævnet, thi han er Stævnet paa Schaar, men holder til paa Medhuus i Simedal.

Stevnevidnerne Berge Traae og Aslach Endresen Scheje declarerede, at da de Stævnte her for en 3 Uger siden Haaver Siursen, sagde Anve Schaar og fleere {til} \at/ hos Anve var Haavers Eiendeele, og at Schaar var hans tilholds Stæd, men \var/ paa Medhuus. Haaver S: vedtog nu lovlig Varsel.

Vidnerne, undtagen Tosten Hotle, mødte for Retten, afhiemling for ham reserveres.

Citanten fremlagde til Actens følge en huuse besigtelse af 16de Juni 1773, saal:

1781: 271b

Citanten begiærede at Retten vilde oversee og Taxere Gaardens Huuse, og blev da først vurderet

1: Gaardens Stue, som af mændene blev ansat for Stuen hører nu ald til denne Part, og er nye opbygget	60 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Floren, er nylig opbygget, ansat for	25
3: Stabur, saa godt som nyt	14
4: 1 liden Bue	3
5: 1 Fiøs med Skykke til	8
6: Heste Stalden	5
7: 1 udløe paa Sigager Teigen, ansat	4 3
8: Glas bue med Lem, i forrige Forretning ansat for 14 rd:, nu ansatt	10
9: Qværn huus med ald [til]behør, Qværn og Sigle undtagen	6
10: 1 gam/m/el Floer, tilforn ansat 2 rd: 3 mrk:, nu vurderet	2
11: 1 Floer huus paa Stølen, tilforn 3 rd:, nu ansat	2 3
12: 1 Løe i Saltheller Dalen, er raaden {og intet til nøtte, men} ansettes	1 8
13: 1 Sæhl huus paa Stølen, tilforn ansat 2 rd: 3 mrk:, nu ansat	2 {3}

14: 1 gl: Do: sam/m/estæds	3
15: Træs Flaat udløen, ansatt for	1 2
16: Smiden og Stave Jldhuuset borte	
17: en liden Stue for 4 rd:, ansat halvedelen, er solgt fra gaarden	
18: Gaarden[s] Løe	15
19: en nøst, Staar ved Søen oprøddet, ansat	4
Summa	159 rd: 4 mrk: 8 s:

Citanten \be/giærede sine Vidner afhørte om den forbedring han har giort paa Gaardens Ager og Eng. anmelte dernest at Tosten Hotle nu mødte.

1: Vidne, Tosten Hotle, som aflagde Eed efter Loven, efter at Eedens Forklaring dette og de øvrige Vidner var forelæst, vidnede: har seet og været med Citanten at tage Steen af Ageren, og forbedre den ved at fylle Ageren, som er meget brat, oven til med muld, disse optagne steene har nogle været brækket op og store, men ved ej at nogen nye Ager er udlagt; afskediget.

2: Vidne, Peder Olsen Schaar, aflagde Eed og vidnede, har seet at Citanten har røddet Steen af Ageren, men ved ej om han {iust} dertil haver anvent nogen anden Tid en[d] naar han Pløyede og Saaede, {og} kan derfor ej sige hans bekostning, ved heller ikke om anden rødning paa Bøen en[d] at veden er afhuggen til Brende. Paa Gaarden føddes ligesaameget før som nu i Citantens Tid. {Citanten} \Jon Schaar/ har ved møgning forbedret sin Bøe, og før han kom \her/, blev bøen og giødet ved møg, men veed ej om nu kan være passet bedre. kan ikke sige at skougen er forbedret, og ingen Ager eller slaatte Træe udlagt. Afskediget.

3: Vidne, Baar Schaar, aflagde Eed og vidnede enstem/m/ig med forrige Vidne, med tillæg at nu vises her at være flere Røninger!! (Runninger) til Marke Skoug, som med tiden kan blive til Gaardens nøtte.

1781: 272

Dette saavel som forrige Vidne kunde ej vide enten nu eller tilforn var mest korn, da de{t} ej har blevet underrettet derom. Afskediget.

4de Vidne, Svend Schaar, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: enstem/m/ig med første og 3de Vidne. Vidnet afskeediget.

Laugrettet kunde ej skiønne nogen betydelig forbedring paa Ageren som nu kunde {skiønnes} \ansees/ af dem til nogen erstatning, undtagen at Ageren er i god Stand, tilligemed Bøen, men kunde ej skiønnes \nogen Forbedring/ til erstattning for Jon Schaar, eller Taxere den.

Citanten anmelte at paa en Steenings Forretning imellem Bagne og Schaar havde han betalt, som blev tilstaaet, 1 rd: 11 s:

{Citanten} \Jon Schaar/ anmelte sine Omkostninger saaledes:

Stævne Penge tilligemed Rettens Personers underholdning, ansees billigt 14 rd:, Tegte Dagen 2 rd:, Fogden 1 rd: /: i Retten betalt ;/, Jncamination 5 mrk: 4 s:, foruden Rettens Gebyhr, som saaledes beregnes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Skyds fra Hesthamer 2 miil, er 4 mrk:, tilbage ligesaa 4 mrk:, Lensmand[en] 1 rd:, Mændene, {hver} \6 Stk:/ [á] 2 mrk:, og 2 Stk: [á] 1 mrk: 8 s:, er 2 rd: 3 mrk:, tilsammen 8 rd: 1 mrk:, bliver saa heele Omkostningen	26 rd: 0 mrk: 4 s:
og heele Gaardens huuse med videre, Omkostning (medrekna dei ovannemnde 1 rd: 11 s:)	160 5 3
bliver i alt	186 5 7
Efter forrige Forretning er huusene Taxeret	62 5 12

Og {denne} \ sam/m/e / Forretnings bekostning tager Citanten paa sig naar Haaver Siursen betaler denne	
igien	123 rd: 5 mrk: 11 s:

Jngen af Parterne havde videre at tilføre. Citanten betalte Rettens gebyhr, og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1781, den 19de October, holdtes **Høste Ting med Jondals Skibredes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, ved Retten tilstæde hr: Fogden Korens Fuldmægtig Mr: Kars, med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Siur Amundsen Espeland for Amund Espeland, Lars Handegaard, Jon Koppre, Jon Baggegaard, Ole Larsen Eide, Lars Samland, Lars Amundsen Eide for Ole Degebreche, Helje Birkeland for Iver Espeland. saa var og tilstæde Lensmand Johannes Pedersen Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongelige Andordninger og høye Øfrigheds Ordrer.

1: Forordning om Braate Brenden i Norge. dat: 4de April 1781.
2: Forordn: om Udpantninger og Executioner for efterstaaende Kongelige Skatter paa Landet i Norge, Nordlandene undtagen, dat: 18de Ap: 1781.
3: Placat, at de Jslandske, Grønlandske, Finmarske og Færøeske Sager skal herefter høre under Rente Kammeret. [dat:] 1te Maj 1781.
4: Forordning af 31te Maij 1781, at der i Norge \Finm: undtagen/ skal betales ¼ ProCent af Capitaler i huuse og andre faste Eiendeele.
5: Placat om Afgift af Humle. dat: 13de Juni 1781.
6: Pl:, hvorvidt paa Kongelige Betienters Gage maae giøres beslag. dat: 27de Juni 1781.
7: Pl: om Brændevins brenden og Brug i Norge. dat: 9 Aug: 1781.
8: Reschript af 12te Maj 1781, at af Lejlændinger skal ej svares mere end 4 mrk: i Fløtning.
9: General Told Kam/m/eres skrivelse af 7de Julj, om Auctioner paa Strandet Gods med videre.

1781: 272b

10: Rescript af 29de Juni 1781, om hvem til Post karle skal antages.
11: Hospitals og Delinqvent Penge for Hardanger og Sundhorlen er dette Aar 232 rd: Stiftets Skrivelse af 4de Sept: 1781.
12: Rescript af 18de Ap: 1781, at Fogderne skal holde stemplet Papiir Fael.
13: Rescript af 11te April 1781, som bestem/m/er hvad Tid Tingene skal holdes udj Hardanger og Sundhorlen.
14: Admiralitets og Comissariats Collegi skrivelse af 27de April 1781, om Lodser som inlodser Kapere med videre.
15: det Kongl: Danske Cancellies Do: af 2de Juni, om Kapere maae ej, uden nødvendighed, inløbe i udhavner, men til Kiøbstæderne.
16: Rente Kam/m/erets skrivelse af 18 Aug: 1781 om det Kongelige undsætnings korn med videre, samt Stiftets skrivelse i sam/m/e anledning af 21 Aug: 1781.

den paafølgende 20de October continuerede Jondals høste Ting.

Hvorda! For Retten fremstillede sig Torbiørn Traae og Lars Handegaard, som begiærede følgende Protocollen tilført i Anledning af Forretningen paa Handegaard i Jondal d: 19de Juni d: A:, inført fol: 257. som følger:
Anno 1781, den 20de, 21de og 22de Junij, blev Steenings Forretning holden paa Gaarden Handegaard i Continuation af Forrige Sag, overværende 6 Eedsorne og uPartiske Laugrettes mænd, sc: Tosten Wiglichsen Fladebøe, Tørris Monsen Sætvet, Torbiørn Viglichsen Nedr: Traae, Wiglich Jonsen Eide, Iver Iversen Widesteen, Aad Olsen Drægebrege,
som begav sig i Marken i Overværelse af Vidner og begge Parter, for at nedsette Mærker som følger:
Inden Gierdes blev nedsatt 1 Markesteen ved det store Vand i Een liden Viig, som Viiser i Ost Søf!! (Sør?) Ost til 2[nden] Markesteene nedsatt udi Een stor Myr, i en Tue, som Viser til 3[die] Markesteene, som er nedsatt i den store Myr, som Viser til 4de Markesteene nedsadt paa Østre Siide af Myren, som Viiser i 5te Markesteene nedsatt for den store Myr, sam/m/e Viiser til 6te Markesteene nedsat under et lidet braat af Myren, samme Viiser i 7de Markesteene nedsatt Østen for den store Myr, og saa til 8de Markesteene nedsatt ved en liden Vei ved en stor Ager som kaldes Blaaemagen. Udi de gl: Huuse Tufter blev nedsatt 1 Markesteen som Viiser i Nord Ost udi 1 Steen, hvorudi er huggen 1 Kors som Viiser til Dam Huuset; nedsatt en Mærkesteen paa Østre Siide af Dam Huuset, som Viiser i Nord Ost til 1 Marke Steen nedsatt Østen for en stor Veit under 1 Brække, derfra udi 1 stor Steen u\n/der Roshage berget hugget Een X som Viiser til Bærget; Dernest blev nedsatt en Mærkesteen paa 1 haug, Skarvhaug kaldet, sam/m/e Viiser i Nord Ost til en anden Mærkesteen nedsatt under 1 Ham/m/er, Graaeskalden kaldet, derfra i Een X paa Graaeskallen, huggen i en Kleiv, som Viiser i 3[die] Markesteene nedsat paa den Vest[r]e kant af den lille kleiv, derfra i Øst til 1 Ber[g]Nov, huggen 1 X, og derfra til Gielleskorrene, hvor blev nedsatt 1 Markesteen ved Veien i Giellene, som Viiser udi Nor[d] til 1 Markesteen nedsat i Braade[t] under Gielleskaarene, og saa til lige op

op!! i skaarene; Dernest blev paa øverste Reenen i Ageren Blaaemagen kaldet, nedsatt en Markesteen, som Viiser til en Anden {kant} Mærkesteen nedsatt paa nederste kant i Reenen; i den Søndre kant af sam/m/e Ager blev nedsatt en Mærkesteen ved Veien i den Øverste Reene, som Viiser i Vest til 1 Anden Mærkesteen nedsat i nederste kant af Reenen; I Øverste Reenen paa Tiosageren blev nedsatt en Mærkesteen, som Viiser i Vest til 1 Markesteen i nedre kanten af Renen; Dernest blev nedsatt en Markesteen ved Gierde Leede, som Viiser i Øst til en BergNov ved Leen, hvor er huggen Een X som viiser til en liden Steen oven for bøen, hvor er hugget 2nden X som Viiser i Øst til 2[den] Markesteene nedsat i Bak[k]en oven for Gierde løeden, samme Viiser til 3[die] Markesteene nedsat i Findskiæge bakken, som Viiser til 1 Stor Steen oven for Findskiægge Bakken, huggen den 3die Kors, derfra til Braage Randen nedsatt 4de Markestee\n/{ne}, som Viiser til 5te Markesteen nedsatt oppaa 1 Hammer i Mørkeskar, som Viiser til 4de X huggen i en Steen uden for Mørkeskar løden, derfra til 5te X i en Steen oven for Markeskar løden, derfra til 6te Markesteen nedsat neden i Mærkeskar, som Viiser til den 6te X huggen i Øverste Mørkeskar Ham/m/eren, derfra i sam/m/e linie til 7de Markesteen oven for Mørkeskaar Hammeren, og saa lige{saa} til Fields.
Derefter blev begyndt med udMarken som følger, nedsatt en Mærkesteen paa Nordre Siide af Vasende Vandet med!! (ved) en liden Bæk ved Vandet, som Viiser i Nord Vest til 1 Anden Mærkesteen paa Stare{lien} \lie/ kleiven, derfra til en Bier[g]nov, oven for Store Liinkleiven, hvor er huggen 1 X, sam/m/e Viiser til 3die Markesteen nedsatt ved S(..?)øhane Rusten, og saa i Svaasands Byttet; udi Een stor Steen som ligger i en Viig, Nord fra Vasende Stølen, blev huggen 1 X som Viiser til 1 Myrlag under Een liden Haug i Nord Vest, der nedsatt en

Mærkesteen, derfra udi Syd Ost til en haug som kaldes L(yi?)ngehoug, hvor er huggen den Anden X udi Eet Skarv, og saa udi samme linie til Elven, nedsatt 2den Mærkesteen oven for Een liden Hammer ved Elven; Paa Vasende Stølen blev ne[d]satt en Markesteen med!! (ved) en liden Bæk som løber til det store Vand, som Viiser til Bækken, og derfra gaar byttet efter den sam/m/e lille Bæk til Fieldet; nedsat 1 Markesteen udi Mørke {linen} \Lien/ oven for en liden BergNov ved Elven, som Viiser i Sød Ost til 1 Markesteen inden for 1 Stor Steen (me?)d (ved?)

1781: 273b

Een liden Bæk, derfra op til 3die Markesteen udi Jolle Veien, som Viiser i en skalle op i Mørke lie Bærget, og saa til det høyste Field; huggen Een X udi Een stor Steen i Dybedals Bækken ved den store Elv, og saa Byttet efter Bekken til 1 Markesteen nedsatt ved Bekken Østen for Skiøftes Skarv, og saa til Svaasands Byttet; Nedsatt en Mærkesteen ved 1 liden Bæk som løber til den store Elv, og saa gaar Byttet efter Bækken i Nord Ost til Anden Mærkesteen nedsatt op i Spræge(...?)den, som Viiser til 3die Mærkesteen nedsatt met i Dam/m/en, og saa i Nord i 4de Mærkesteen nedsatt oven for Een BergNov, op i Dam/m/en, som Viiser udi Nord Vest udi Een Skarv Nolt, hvor er huggen Een X, derfra til 5te Markesteen nedsatt udi Een houg som kaldes Brænde Hougen, som Viiser til 6te Markesteen udi Een stor Myr, og saa derfra udi Nord Vest til Svaasand Byttet. Huggen 1 X udi Een stor Steen paa Miølke Stølen, som Viiser udi Nord Vest til 1 Houg, Stube hougen kaldet, hvor er nedsatt 1 M:Steen som Viiser til 1 Anden M:Steen nedsatt i Smale Veien, derfra udi Vest efter Veien til 3die M:Steen paa den Øvre Siide af Veien, denne Viiser efter Veien til Een liden Kleiv, hvor er huggen 2den X, derfra til 4de M:Steen, nedsatt i samme Vei paa nedre Siide af Veien, som Viiser udi samme linie til 5te M:Steen nedsatt ved 1 stor Myr, derfra efter Veien, i en liden Steen huggen 3die X, derfra til 6te Markesteen nedsatt ved!! i Veien under Eet Hammerlag, og saa følger Byttet efter Veien til Roshage Garen, hvorudi Een stor Steen er huggen 4de X, og saa følger Byttet efter Garen til Rusten udi Langestien ned til Bøen. Paa Roshage Kleiven blev nedsatt 1 M:Steen som Viiser i Nord Ost til Een Steen udi Biørn Steeg Veien, hvor er huggen Een X, og derfra Gaar Byttet efter Veien til 1 Myr, hvor blev nedsatt Anden M:Steen, som Viiser til Braate oven for Myren, huggen den 3die X udi Een liden \Steen/, derfra til 3die Marke Steen i samme linie nedsat i Biørne Steeg Veien, og saa efter Veien til 4de M:Steen nedsatt i et Bakke Braat i Veien, som Viiser til 5te Mærke Steen nedsatt i det samme Bakke braat, og derfra op paa Braatet i Biørne Stie Veien, nedsatt 6te M:Steen, som Viiser til 1 stor Steen, Biørne Steeg steenen kaldet, huggen 4de X, derfra i Biørne Steeg Kleiven huggen den 5te X, som Viiser i Nord Ost til 7de Marke Steen nedsatt oven for Biørne Steeg Kleiven, derfra til 1 Hammer huggen 6te X, som Viiser til 8de Marke Steen nedsatt i Bakken (....?) {ved} Tømmer Gaaden Berget, som Viiser til 9de Mærkesteen, nedsatt paa Tøm/m/er Gaad{en} Bærget, derfra til 10de Mærke Steen, som er nedsatt paa Tømmer Gaaden, denne

1781: 274

Viiser i samme linie til 11te M:Steen nedsat med!! (ved) 1 liden Myr, og saa til 12te M:Steen nedsat ved en liden Bæk, som Viiser til Svaasands Byttet. huggen Een X udi Eet Berg, som kaldes Ikorne Berget, og saa lige op til stor Aaspeskor skulten, hvor udi er huggen Anden X, og saa efter ham/m/er laget til Lille Ravne Berg, huggen den 3die X. I den nedre Kanten af Stor {A..} \Ure/ Myren er nedsatt en M:Steen som Viiser i Nord Ost til Een Rust, og saa efter rusten til en {Rust} Berg skaal, hvorudi er huggen en X, og saa derfra til Mit Haug nedsatt den Anden M:Steen som Viiser i Øst til 3die M:Steen udi Store Ilags Haugen,

og derfra i samme linie til 4de Marke Steen nedsatt ved Veien inden for Store Ilags Haugen, og saa til Ilagsskaaer Veien, som Viiser udi Sød Ost til Ilagsskaaer {Vei} Kleiven, hvorudi {hvorudi} huggen 2den X, og saa efter Veien til 3die X huggen i en liden Steen, og saa lige efter Veien til Lille Ravne Berg, huggen den 4de X udi Een Steen. Blev dernest huggen Een X udi Een Steen oven for Stor Ur Myren, som ligger i Kraas Stue Veien, og derfra gaar byttet udi Nord West efter Een liden Dal, der huggen Anden X udi Een stor Steen, saa følger Byttet {efter Byttet} til Kraas Stuen, der nedsatt en Mærkesteen som Viiser til Svaasands Byttet.

Saaledes er da af os efter begge Parters vedtagelse og Foreening forestaaende Mærker nedsatt.

Parterne blev indbyrdes foreenet, at Lars skal give fra sig Vederlag til Aamund, for det Lars haver bedre Markeskog paa sine Teiger, saa skal Aamund have ald Markeskog, uden Ask, i fra Svendskaar Bæk[k]en til Bøen, og saa Lille og Store Ravne Berg, saa efter en Gi..d.(?) op inden for Ilags Hougen for den store Rust, som følger til Kraas Stue Veien, ligeledes skal Aamund have M{æ}\a/rke Skougen fra DybeDals Bækken til lange Myr, og saa ifra Elven til Svaasands Byttet. Paa Nordre Side ejer Lars Bøen, og paa Søndre Side Amund, af hoved Mærkerne. den Østre Teig i Store Lien tilhører Lars, og den vestre Amund. lenger vesten for ejer Lars igien en liden Teig i sam/m/e Lie. J Hoselien ved Stølen ejer Lars Østen for Bekken, {Lars} Amund vesten for, ald Skougen. J Mørkelien ejer Amund Østen for mærkene, og Lars vesten for, Skougen, men hvor fægangen er, er der fælles mark. Østen for Dybedals bekken ejer Lars, og vesten for Amund. {Østen for} Sprækejor bekken ejer Amund østen for, og Lars vesten for. paa Melke Stølen vesten for store Steen ejer Amund, og østen for Lars. fra Røste klejven til Biørn Stien ejer Lars østen for, og Amund vesten for. af Jkorne Berge til Ospeskaar skulten ejer Amund paa østre, og

1781: 274b

Lars paa vestre Side. J Korsstue dalen ejer Lars paa vestre, og Amund paa østre Side.

Forestaaende er i alle maader efter deres Foreening, hvilket Parterne declarerede efter at Forretningen var oplæst.

Hatleskougen \under buskaar indtil vandet/ blev ej Parterne foreenet om denne Tiid.

Lars Bergesen Brattebøe sad som Laugrettesmand medens dette var tilført.

Publiceret {paa} hr: Heiberg, Sogne Præst i Strandebarm, hans bøxel Seddel til Iver Johannesen Mæle paa huusmands Pladsen her paa Holmen. dat: 9de Oct: 1781.

De Laugrettes mænd som tilstundende Aar skal betiene Retten ere: nye mænd: Siur Olsen Qvale, Peder Iversen Berje, \Iver Tvet/, gl: mænd: Stengrim Iversen Guntvet, Henrik Olsen ibidem, Niels Johannesen Wiig, Siur Larsen Præstgaar, og Johannes Bergesen Sætvet, {Wiglich Jonsen Eide}.

Haagen Torbiørnsen Lille Aas i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Johannesen Samland, og anmelte at have i Continuation inkaldet Ole Samland at høre Taxations mændene som forrige Ting er ommelt, bemelte mænd ere Østen Arnesen Alsager og Lars Amundsen Store Aas, som møder godvillig. ville fornem/m/e om Ole Samland nu møder for at svare til sin Sag.

efter lovlig udraab indfant ej den instævnte Ole Samland sig for Retten, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Lensmand Wiig og Giert Engelsen Bache.

1: Vidne, Østen Alsager, aflagde Eed og vidnede: ongefær 5 Uger for afvigte høste Ting saa vidnet hoppen, og var da meget slæt, men naar sam/m/e da havde været frisk, {da} af værdie

8 rd:, men i den Stand ej mere end det halve værd, vidnet var da buden af Citanten at see hoppen og vurdere den.
2: Vidne, Lars Amundsen Aas, aflagde eed og vidnede: 2 Dage efter at forrige vidne saa hoppen, blev vidnet tilkaldet at see den, og kom overeens med forrige vidne i et og alt.
hoved Citanten sluttede Sagen til Doms, og var fornøyet med at Dom Paa næste Ting blev afsagt, siden det lider mod Aften, og han ej i Gaar kunde kom/m/e til Tinget.

Eragtet.

Sagen optages til næste Ting.

Publiceret hr: Fogden Korens Fredlysning paa Samlands Støel, Samdal kaldet. dateret 20de October 1781.
2: Do: Fredlysning paa Baches udslaatter, sam/m/e Dato.

Fogdens Fuldmægtig til det allerunderdanigste Regnskabs belæg begiærede examineret følgende Tings vidner: 1: Diferancen i Odels Skatten. 2: Om Ting skydsen. 3: om Aftagene. 4de: det store Tings vidne bestaaende af 10 Poster, som alt blev besvaret af Laugrettet og Almuen, og i sær af Samson Larsen Haugen og Lars Larsen ibidem:

For Retten fremstillede sig Thomas Gundtvet og anmelte, at Fogden havde fordret for resterende undsætnings korn 3 mrk: 4 s:, som Comparenten i Aaret 1776 betalte til hr: Kam/m/er Raad Juel eller Fuldmægtig, og derpaa anbød at aflægge Eed.
Fogdens Fuldmægtig var fornøyet med den anbudne Eed blev aflagt, og paa vedkom/m/endes vegne sam/m/e vilde anhøre.
Thomas Guntvet aflagde derpaa Saligheds Eed at bem:te 3 mrk: 4 s: er rigtig betalt som melt.

ligesaa fremstillede sig Arne Monnevigen, som er fordret for 1 Td: korn, 2 rd: 8 s:, som [han] skal have betalt til Lensmand Johannes Wiig for

1781: 275

nogle Aar siden, og derpaa anbød Eed.
Lensmand[en] var tilstæde, og Fogden ville anhøre Eeden, thi aflagde Comparenten Eed, at bemelte 2 rd: 8 s: som melt til Lensmand[en] er betalt.

Efter udraab indfant sig ingen som med Tinget videre havde at bestille, thi blev sam/m/e ophævet.

Anno 1781, den 22de October, begyndtes det **Almindelig Høste Ting med {Jond} Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, til stæde hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kars, med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Johannes ytt: Aalvig, Haagen Aas, Torbiørn Øftshuus, Knud Stue, for Trond Tegland sad Kiettel Giermundsen Berje, Osmund Berje, for Hans Herrestvet sad Kiettel Arnesen Sellesetter, og Endre Nedre Wiig, saa var og tilstæde Lensmanden Johannes Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de tilforn anførte Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Ordres.

Johannes Huus af Kintservigs Præstegiæld fremlagde for den Residerende Capelan til Kintservig, hr: Høeg, skriftlig Continuations Stævning af 29de Sept: 1781 mod Johannes Haldorsen yttre Aalvigen, i den forrige Ting inkommende Sag paa fol: 241, Stævningen saalydende.

Johannes Aalvigen mødte og vedtog lovlig varsel.

udi denne Sag sidder som Laugrettes mand Niels Arnesen Torpe.

Citanten fremlagde Jnlæg af 19de October 1781, saal:

Johannes Haldorsen Aalvigen havde intet nu at tilføre, siden han ej endnu har kundet føre nogle Vidner denne Sag vedkom/m/ende, som han nyelig og efter Stævne Tid er bleven bekiendt om, begiærede derfor Sagen udsatt til næste Ting for at føre disse Vidner.

Johannes Huus havde ingen Fuldmagt at accordere udsættelse, eller hvidere end det i Rette lagde benæv[n]t.

Eragtet.

Den forlangte Udsættelse bevilges til næste Ting, da Johannes yttre Aalvigen i agt tager det fornødne til sin Sags frem/m/e og Slutning.

Jørgen Isachsen Berven anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Ingebor Larsdr: Røen, for hun skal have kaldet ham bedrager, derom at høre vidner, samt beskikkelses vidner, at modtage dom for at bevise ham sit bedragerie, eller og til frifindelse for ham, og hun at udrede bøder, og Processens Omkostning at erstatte. den instævntes Mand Ole Røen er stævnt til vedermæle, og at forsvare sin hustrue. Til vidner under Faldsmaal instævnet Arne Larsen Berven og Ole Olsen Østensøe, samt beskikkelses vidner Lars Berven og Niels ibidem. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

Alle mødte og vedtog lovlig varsel.

1781: 275b

Citanten begiærede sine vidner afhørte, og først Beskikkelses vidnerne, hvorefter forstod!! (fremstod)

1: beskikkelses vidnerne Lars og Niels Berven, som aflagde Eed og vidnede: noget mere end 14 Dage for Tinget var de udsent af Citanten for at spørge Ingebor Larsdatter om hun vilde staae ved hvad hun kort tilforn havde talt om Jørgen Isachsen, og sagde hun da, at hun intet havde forseet sig mod Citanten, og intet ont talt om eller til ham, og derfor ej vilde tale med Citanten om noget Forlig. Demiteret.

2: Vidne, Arne Larsen Berven, efter at Eedens Forklaring for Vidnerne var oplæst, aflagde Eed og vidnede: ongefær for 3 Uger siden hørte Vidnet at den instævnte sagde til sin Mand Ole Røen, efter at denne havde talet med Citanten om nogle Penge dem var imellem, / han vil vel bedrage dig nu som han er vant at giøre /, nemlig Citanten vilde bedrage hendes mand. dette passerede ved Søen ved Bervens nøsterne, eller tæt ved paa Røens Bøe. Vidnet kom da rejsende til landet med baad, og havde med nogen Sild at arbeide, da han hørte dette.

3: Vidne, Ole Olsen Østensøe, aflagde Eed og vidnede: enstem/m/ig med forrige vidne, da dette vidne paa sam/m/e Tiid var tilstæde noget oven for og oppe i et Aske Træe for at løve til Ole Røen, hvis Dræng han er den ¼ deel af Aaret. Vidnerne demiteret.

Den instævnte med Mand meente at være uskyldig, og hun paastod intet at have talt om Citanten, heller vide noget bedrag om ham, men syntes at være fornærmet ved nogle Penge for en Aastæds Sag han endnu ej til Dem haver betalt.

Jørgen Berven paastod Dom efter det i Rettelag[de] førte.

Ole Røen begiærede Sagen udsat til i morgen. Som bevilges.

Lænsmand Johannes Wiig for Johan Schuman, Kiøbmand i Bergen, anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Ole Olsen Fixe den ældre for giæld 4 rd: 1 mrk: 3 s: for betroede korn vare, derom at modtage beviis og lide Dom til betaling, med Processens Omkostning at erstatte.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen for den instævnte. thi blev varselen afhiemlet af Lænsmand[en] og Kiettel Berje.

Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne Ole Olsen Fixe.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Ole Olsen Fixe den ældre gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Anno 1781, den 23 October, continuerede Høste Tinget med Østensøe

1781: 276

Skibredes Almue, overværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Jørgen Berven fremstod for Retten og bad den i Gaar udsatte Sag paaraabt, og paastod Dom mod den instævnte Ingebor Larsdatter Røe.

den instævnte med Mand og Broder bad om Anstand til næste Ting for at føre Contra Vidner.

Eragtet.

Formedelst manglende tilstrækkelige Oplysninger beroer denne Sag til næste Sommer Ting.

Jacob Larsen og Haagen Jonsen Sandven med fleere har til dette Ting instævnet Ole Christophersen Sandven og Gunder Tollefsen Aarhuus med fleere fordi de har ladet tage Citanternes Smale Kreaturer i Fieldet, kiørt og jaget dem lang Vey fra deres, neml: Citanternes, egen Eyendom, og under Veys ført dem i saadan Uleylighed at en deel er kom/m/en til Skade, ja og til døde, og til sidst insatte dem paa Gaarden øvre Biercheland. derom at høre stævnte og ustævnte Vidner, at lide Dom til Erstatning, og Processens Omkostning, alt efter nærmere Paastand. Beskikkelses Vidnerne ere Ole Larsen og Jon Rasmussen Norem. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Torbiørn Øfsthuus, Isach Midthuus, Siur Nesthuus og Tollef Aarhuus.

Ole Sandven og Gunder Aarhuus har contra instævnet i denne Sag hoved Citanterne, de bemeldte og de fleere Opsiddere paa Gaarden Sandven, for ubillig Omgang med deres Smaler i henseende til ulovlig Beedning i fremmed og andres Eyendoms Mark, saavelsom i Contra Citanternes Hiem/m/e bøe, Inhegninger og fredlyst Mark, hvilket de trøstede sig at beviise, derom altsaa at høre Vidner og modtage Dom, at fravige med deres Smaler, og holde dem paa egen Eyendoms Grund, samt denne Processes Omkostning at erstatte. Beskikkelses Vidnerne ere de ved hoved Incaminationen benævnte.

De benævnte Parter i hoved og Contra Stævning, samt Vidner, vare for Retten tilstæde og vedtoge lovlig Varsel.

Hoved Citanterne begiærede Beskikkelses Vidnerne fremkaldte og afhørte.

de bemeldte Ole og Jon Norem aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at den 22de Aug: sidstleden vare de udsente Beskikkelseviis fra hoved Citanterne, til Ole Sandven, som dog ikke vare tilstæde, til Gunder Aarhuus, og Lars

1781: 276b

Nesthuus, hvilke 2de vare tilstæde, saavelsom Sønnen Michel Larssen, der boer paa samme Gaard, for at tilspørge dem paa hvad Maade, eller i hvad Anledning de tog Citanternes Smaler i Fieldet; om de ville erstatte den passerede Skade, og, at de ikke \maatte/ tage Smalen, med mindre alle Sandvens Opsiddere vare med. Dertil svarede Gunder: Om det var i Morgen, saa tager han den Smale som kom/m/er paa hans Eyendom, samt, at de burde have været med. Lars Nesthuus sagde, at i høst ville han ikke tale noget om Fornærmelse af Sandvens Smaler, men til Foraaret maatte blive en anden Contract eller Aftale, da han ey længere ville taale deres Smaler. Den paafølgende 27 Aug: vare de atter udsendte, og tilspurgte Ole Sandven i hvad Anledning han tog Sandves Smalerne af Fieldet, saa at en Deel deraf kom til Skade. Dertil svarede, at Scheje havde fredlyst sin Mark og insatt Smalerne, derfor var det fornøden nu at forekom/m/e saadant. 2do: Om han vilde strax erstatte Skaden uden Ophold, eller modtage Stævning. Svar: han henskiød sin Sag til Retten, og agtede nu ikke at forlige den. 3do: Om han vilde følge og viise Stædet, hvor Smalen fik Skade? Svar: han vidste ikke hvor det var, men naar de andre ville gaae, skulle hans Dreng følge med, som havde været med at jage Smalen. Derfra gik de til Lars og Tosten Nesthuus samt Gunder, Anders Aarhuus, item Svend Medhuus {Enke} \Kone/, og Torbiørn Øfsthuus. de første svarede ligesom forrige paa de 2de første Spørgsmaale. Svend Medhuus Kone svarede intet, og Torbiørn Øfsthuus sagde at han ville forlige og betale efter sin Anpart. Videre sagde Vidnerne, at de i denne Anledning beskikkede mange fleere, saa som Biercheland[s] 5 Mand, samt at de alle vare eenige deri, at Sandves Smaler kom paa deres Eyendom til Fornærmelse, men, at nogle tilstode at ville erstatte den allerede passerede Skade efter Anpart, andre ville ikke, og nogle svarede slet intet.

Eragtet.

Det erfares, saavel af Stævnemaalenes Incamination, som af Beskikkelse Vidnernes Forklaring, at denne Sag pro og contra angaaer Fornærmelse paa Græs bedning af Smale Kreaturer paa fremmed og adskilliges Eyendoms Mark, samt at den anmeldte og passerede Skade formedelst Kreaturenes Jagen i den Anledning er introffet; og da saadant, neml: \om/ Beedning og Smalens Jagen er foretaget paa Hoved Citanternes eller andres tilhørende Mark

paa Aastædet bør beviises og paaskiønnes til den paastævnte Skades Erstattelse; saa vorder Sagen følgelig Lov til Aastædet henviist, der at foretages og fuldføres om Parterne agter samme at continuere.

Lars Guldbrandsen Fixen paa egne og de fleeres Vegne har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Olsen Fixe den ældere og yngere, fordi de holder Geeder, Citanterne til stor Fornærmelse og Fortred, derom at modtage Dom til disse Kreatures Afskaffelse med videre, samt at betale denne Processes Bekostning. Anmeldte dernæst at \have/ tilkaldet Vidner under Faldsmaal, hr: Pastor Blyt, Siur Rychen, Tormoe Fosse og Ole Walland, samt Beskikkelses Vidner Johannes Wiig og Kietel Berge.

De instævnte svarede ikke efter Paaraab.

Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Johannes Wiig og Kietel Berge.

De bemeldte Beskikkelses Vidner [bleve] fremkaldede, eedfæstede, og forklarede: at omtrent for 3 Uger [siden] vare de udsendte, og tilspurgte af hvad Aarsag de holdt Geder, Citanterne til Fortred og Skade? Dertil Ole den ældere, som er den der holder Gederne, svarede: han har dem til Ophold og Føde. 2do: Om han vilde afskaffe Gederne med det Gode, eller modtage Stævning? Svar: Ney, han vilde ikke afskaffe Gederne uden Dom. 3de: Om Ole den ældere eller Sønnen ere bøxel mænd, eller om han styrer det halve brug. Svar: Ole den ældere havde afstaaet den gandske Jord til Sønnen, men at han med Sønnen

styrer den halve Jord. Sønnen Ole svarede paa Spørsmaalet, at han ey har givet sin Fader Tilladelse at holde Geder, ey heller har han selv Geder; samt at han ofte har advaret sine Forældre at afskaffe Gederne, som ere til Fortred i Naboeskabet; ey heller vilde være ansvarlig, om Sag blev anlagt.

Fra hr: Blyt blev fremlagt Attest af 20de Octobr: sidstleden, saa lydende:

Vidnet Siur Rychen aflagde Eed og forklarede, at paa den oplæste Tid var han tilstæde paa Fixen, og blev da saaledes forliigt, at Ole og Christie Fixen skulle afskaffe deres Geder, og i saa fald, ville Naboeskabet ey paastaae nogen Skades Erstatning, men i anden fald maatte de søges med Retten.

2det Vidne, Tormoe Fosse, aflagde Eed og sagde, at han var med Præsten paa den ommeldte Tid, da Forliget passerede; men kan ikke egentlig erindre dets Inhold. Videre, at de instævnte Geder har giort stor Skade og Fortred i Naboe lavet, baade

1781: 277b

i Humle haverne, paa Slotte Marken og i Skoven, samt om Vinteren paa Foer og Riis til Kreaturerne, som blev hiembragt. item giorde Skade paa huus Tagene.

3de Vidne, Ole Walland, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne.

Citanterne erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men nu ey mødende Ole Olsen Fixe den ældere og yngere gives Laugdag til næste Ting, og Citanterne besørger lovlig Varsel. bet:

Ellef Olsen Fosse anviste Fælden af en voxen biørn som for 14ten Dage siden er skudt i Fosses udmark, som blev af Fogden mærket ved at afskiære en klov paa den høyere fremfod.

Publiceret:

1: Provstinde Gelmejdens bøxel brev til Henrich Haagensen paa slaatte træet Træstad paa Qvamsøen, dat: 22de October 1781. med Revers.

2: Anviist til udslættelse Johannes Bervens Obl: af 19de Maj 1772, Amund Kaldestads 100 rd: betalt efter Qv: af dags Dato.

3: Do: Lars Holgersen Bervens Obl: til Lars Olsen Moe med flere, stor 289 rd: 2 mrk: dat: 19de Oct: 1773. efter Qvitering udslættet.

4: Ole Siursen Bervens Obl: til Johannes Store Aas med flere, stor 150 rd:, dat: 20de Oct: 1762. Qv: 23de October 1781 og udslættet.

5: Lars Brigtsen Nedre Wiigs Obl: til Trond Biørche med flere, stor 240 rd:, dat: 27de Maj 1766. Qvitteret 23 October 1781. udslætt.

6: Lars Holgersen Bervens Skiøde til sin Søn Arne Larsen paa 2 pd: 15 mrk: S:r, 1/16 Løb Salt, ½ hd: og 1/8 K:skind med bøxel i G:den Berven for 300 rd: dat: 22de October 1781. læst.

7: Arne Larsen Bervens Obl: til Amund Siovatsen Kaldestad, stor 198 rd:, mod 3 ¼ ProC:to, og Pant i ovenmelte Jordegods. dat: 22de Oct: 1781.

8: Ole Haagensen Moes vilkaar brev til Lars Olsen ibid: og hustrue paa endeel vilkaar af G:den Moe i Østensøe Sogn, dat: 22de October 1781.

9: Ole Halversen Ryches Skiøde til sin Søn Halver Olsen paa 1 pd: 10 ¾ mrk: S:r, ½ b:skind, ¼ g:skind med bøxel, samt overbøxel til 6 mrk: S:r, i G:den Ryche for 80 rd:, andet Thun. dat: 22de October 1781.

10: Birgit Christine Wallentinsen, Sal: Rector Boalts, bøxel brev til Ole Arnesen paa ½ Løb Smør, ½ hd: i G:den Bierche. dat: 16de Martii 1781. med Revers.

11: Thore Præstegaard, som Formynder for Anna Heljesdr: Kaldestad, udstæd Obl: til Amund Kaldestad med flere, stor 78 rd:, og pant i 12 39/80 mrk: S:r, 111/640 hd: med b: i Kaldestad, 3 ¼ ProC:to. dat: 22de Oct: 1781.

12: Ole Siursen Bervens Obl: til Torbiørn Siursen Tiosaas, stor 180 rd:, Pant i 2 pd: 15 mrk: S:r, 1/16 Løb Salt, ½ hd:, 1/8 K:skind med bøxel i G:den Berven, 3 ProC:to. dat: 15de Maj 1781.

1781: 278

Johannes Jansen Scheje anmelte at have med mundtlig {Continuations} Contra Stævning indkaldet Isach Zellesetter og Lars Norem i den forrige mod ham anlagde Sag 16de Maj afvigte, for at fremlægge det brev som de have tillagt ham at have brækket, anmelte og at have instævnet Vidner under Lovens Faldsmaal, Ole Giermundsen Sandven, Siur Larsen Nesthuus, Tosten Larsen Nesthuus, og Kari Knudsdatter Groven, samt godvillig mødende Brigt Larsen Østensøe. saa er og Stævnet til vedermæle at høre disse Vidners udsigende, Lars Larsen Moe og Michel Larsen Nesthuus. Contra Citanten sagde ej at have Stævnet Citanterne at høre disse Vidner.

Isach Zellesetter mødte, og Parterne declarerede at den Sag imellem dem er foreenet, men Johannes Scheje har ej havt fornuft at tilføre Jncamination, hoved Citanterne Isach Zellesetter og Lars Norem gaar derfor ud af denne Sag, men Lars Larsen Moe og Michel Nesthuus er Stævnet at høre Vidner og lide Dom, samt erstatte Processens Omkostning, og dette en nye Sag imellem Johannes Scheje og sistmelte 2de Mænd. vilde fornem/m/e om Parter og Vidner møder.

Lars Moe og Michel Nesthuus mødte og vedtog lovlig Varsel.

Alle Vidnerne, saavelsom det godvillig mødende Vidne, mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet.

nu sagde Citanten at han har Stævnet Isach Sellesetter til at fremlegge brevet med Lars Norem, som bliver nødvendig, og at den Sag er ej videre frafaldet.

Isach Sellesetter svarede, at brevet kunde han ej fremlegge, thi det var borte.

Eragtet.

Forestaaende viser at baade det tilførte som Stævnemaalet er saa indviklet og ubestemt at det rette ej kan udfindes, som forsømt at Stævne de rette vedkom/m/ende, Isach Zellesetter og Lars Norem, at høre Contra Vidner, thi haver contra Citanten Johannes Scheje saadant til næste Ting at i agt tage, om han vil føre sine Vidner, og til den tid Isach Sellesetter med Lars Norem i Rette lægger brevet for at oplyse Sagens rette beskaffenhed.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Tings vidnerne examineret til det alleunderdanigste Regnskabs bilag, og \er/ de sam/m/e [som] for Jondal Specificeret, sam/m/e

1781: 278b

blev af Almuen, Laugrettet, og i sær Steg Olsen Berven og Lars Holgersen ibid: tilstaaet rigtig at være. Restancen for dette Skibreede er 20 rd: 4 mrk: 9 s:

For Retten fremstod Ole Røen og anmelte at være fordret for 1 Tønde undsætnings korn 2 rd: 8 s:, som han ej haver faaet, og derfore anbød at aflægge Saligheds Eed, hverken Selv eller ved andre sam/m/e at have bekom/m/et.

Fogdens Fuldmægtig var tilstæde for at paahøre Eeden.

Ole Røen aflagde derpaa Eed, ej at have faaet den ommelte Tønde korn.

Baar Havnen fremstod ligesaa og aflagde Eed at have betalt det fordrede undsætnings korn 1 Tønde med 2 rd: 8 s: til hr: Kam/m/er Raad Juel for mange Aar siden.

Publiceret Arveskiftebrev paa Gaarden Soldal efter Anna Siursdr:, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:r, ½ hd: med bøxel i G:den Soldal, som er udlagt den halvedeel til Enkemanden Asmund Torbiørnsen, og halvedeelen til datteren Inga Asmunsdr: dat: 25 April 1781.
Fogdens Fredlysning paa Berge. dat: 23 Oct: 1781.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1781, den 25de Octobr:, begyndtes det **almindelige Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, tilstæde ved Retten hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Kahrs, og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Niels Larssen Øvre Fylkedal, 2: Ole Endresen Legreid, 3: Torbiørn Johannesen Legreid, for ham Jørgen Ellefsen Traae, 4: Jon Amundsen Ystaas, for ham Gudmund Rønnestrand, 5: Poul Siursen Spaanheim, 6: Peder Poulsen Spilde, 7: Torchild Gundersen Ourdal, og 8de: Ole Samsonsen Næsheim, saa var og nærværende Skibredets Lænsmand Niels Rønnestrand og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret den foran specificerede Kongl: og høye Øvrigheds Anordninger.

Niels Espeland anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Torchild Lindebrekke at tilbage levere 4 rdr: af een 5 rdr:s Banco Seddel, som Citanten af Feyltagelse skal have leveret Torchild Lindebrekke i stæden for een Rigs dalers Seddel, derom at modtage Dom enten til Betaling, eller at aflegge Saligheds Eed, at han af Citanten ey modtog paa afvigte Som/m/er Ting meere end een Rigs dalers Seddel, samt at betale denne Processes

Bekostning; saa anmeldtes ogsaa, at Adzer Garetun til Vædermele var tilkaldet, siden Citanten af ham havde modtaget paa bemeldte Tid 6 rdr:, neml: een 5 rdr: og een 1 rdr: Seddel.
Torchild Lindebrekke blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvar.
Kaldsmændene Berge Traae og Gudmund Rønnestrand aflagde Saligheds Eed, at Torchild Lindebrekke var tilkaldet for meere end 14 Dage siden, og i eget Paahør.
Adzer Garethun var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel, og sagde at han rigtig nok paa afvigte Sommer Ting betalte Niels Espeland 6 rdr:, neml: een 5 rdr: og een 1 rdr:s Banco Seddel, hørte ligeledes Dagen derefter at Niels beklagede sig at have leveret Torchild en 5 rdr: i stæden for 1 rdr:s Seddel; videre belovede Adzer Garetun at ville, naar paafordres, beedige, at have rigtig betalt Niels Espeland de 6 rdr: saaledes som meldt, neml: med 1 5 dr: og 1 dr: Seddel.
Citanten tilbød ligeledes at ville aflegge Saligheds Eed, at han paa afvigte Sommer Ting ey havde fleere eller andre end de meerbemeldte Banco Sedler.
Niels Espeland bad om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Torchild Lindebrekke gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger Kiendelsen lovlig forkyndt.

Ole Jonsen Soelberg har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Torchild og Aslach Ourdal for Fornærmelse i henseende Fæe bedning i Citantens Ejendoms Mark, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Maritha Olsd: og Guro Ellefsdatter, derefter at modtage Dom til Erstatning, og at aflade den ulovlige Bedning, samt Processens Bekostning at oprette.
De indstævnte bleve paaraabte, men ingen svarede.
Kaldsmændene Berge og Ellef Traae afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

De udeblevne Torchild og Aslach Ourdal gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Maritha Olsd: og Guro Ellefsd: til samme Tid forelegges under Faldsmaal, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Siur Wambem paaraabte den forige Sag mod Siur Hougse, og stillede den i beroe til næste Ting.

1781: 279b

Jon Biørche af Woss paaraabte den forrige Sag mod Joseph Eide for Giæld, og vilde fornemme med hvad Tilsvar han nu møder efter saa mange erholdte Udsættelser.
Lænsmand Niels Rønnestrand for sin Frænde, den instævnte, sagde, at han, neml: Joseph Eide, ikke veed at være Citanten noget pligtig, men at han tilligemed Jon Biørches Dreng, vel har haft nogen fælles Handel betreffende udborgede Vahre for 28 rdr:, hvor af tilkom/m/er enhver af dem 14 rdr:, naar Betalingen for bemeldte udborgede indkommer. Videre sagde Lænsmanden, at Joseph havde modtaget for nogen lang Tid siden 4 rdr: af bemeldte Handel, og deraf havde tilbudet Citanten eller Dreng det halve med 2 rdr:, som ey blev modtaget; Nu i Som/m/er er inkom/m/et 6 rdr: Betaling, og da dette med Proces paa Kongsberg er intalt, saa er paa haandskriften stor 13 rdr: afdraget 3 rdr: Lænsmanden tilbød nu for Retten om Jon Biørche ville modtage det halve, eller sin Part af det saaledes nu inkomne med 5 rdr: Den anden Haandskrift, stor 15 rdr:, ligger endnu under Proces paa Kongsberg.
Jon Biørche modtog de anbudne 5 rdr:, og paastod at den instævnte maatte tilpligtes at betale de endnu manglende 9 rdr:, siden han, neml: Joseph, paa egen Haand og imod deres Aftale har udborget Hestene; hvori deres Handel bestod.
Lænsmanden sagde, at naar Pengene efter den ommeldte Haandskrift, som ligger under Proces, inkommer, skal Citanten faae der af sin Anpart, saavidt Handelen var fælles, og altsaa maae de være fælles i Tab og Fordeel, benægtede ellers at have vedtaget at staae eget Ansvar i henseende Kiøb og Salg med Hesterne.
Jon Biørche paastod Dom med skadesløse Omkostninger.
Lænsmanden bad om Anstand til næste Ting, for imidlertid at beviise Haandskriftens Rigtighed, og at Kravet er paastævnet ved Kongsberg Byeting.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Lænsmanden imidlertid opfylder sit Løfte.

Niels Tvedt ingav Laugdag mod Johannes Fryste, saa meldende:
Den instævntes Søn Jon Johannesen var ved Retten tilstæde, saavelsom Vidnet Hans Nielsen Aarshaug, som vedtog lovlig Varsel.

Vidnet aflagde Eed efter Loven at ville vidne Sandhed, og forklarede eenstem/m/ig med forige Vidne, undtagen saa vidt, at dette Vidne ikke har Gidder!! (Gedder/geiter) som har giort Skade i Johannes Frystes Ager.

Jon Fryste begiærede Sagen udflyttet til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, betreffende Forliig at deres

1781: 280

Giæder skulle afskaffes.

Citanten paastod at den dræbte Giæd var af Værdie 7 mrk:, hvilket ogsaa Laugrettet attesterede.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, \da/ Johannes Fryste fremlegger den paaberaabte Contra Stævning, eller Dom modtager.

Gunder Tesdal ingav Laugdag mod Olmo Garethun for Giæld, saa meldende:

Vidnet Christian Garethun mødte, aflagde Eed og sagde: at han kan lidet eller intet erindre i denne Begivenhed, da denne Handel er passeret for 13 á 14 Aar siden, men veed, at Parterne havde en Stud tilsammen, som Olmoe solgte til en Mand i Østlandet; dog veed ikke, om Olmoe har faaet Betalingen, anderledes end at han har sagt ej at have bekom/m/et noget, veed ikke heller om der var nogen særdeles Aftale imellem Parterne, at Olmoe skulle indestaae for Betalingen alleene.

Gunder Tesdal paastod Dom til Betaling, og Omkostning skadesløs.

Ingen infandt sig med Tilsvar for Olmo Garethun.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, og Tiden til Dommes eller Kiendelses Aflæsning skal forinden dette Høste Tings Slutning vorde bekiendtgiort.

Siur Poulsen Spaanheim mod Jon Endresen Scheje ingav Laugdag, saa meldende:

Jon Scheje mødte ikke.

Kaldsmændene Berje Traae og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at Laugdagen er forkyndt for Jon Schejes Opholds Stæd, men i hans Fraværelse, i Paahør af Broderen Aslach Scheje, samt at den Laugdagede er Saugmester i Odde Sogn, 4 Miile til Vands for!! (fra) Scheje, samt, at han ey har været tilstæde eller hiemme siden denne Laugdag blev forkyndt.

Eragtet.

Paa det den Laugdagede ey med Retten skal overiiles, da han er uvidende om denne Varsel, saa gives Jon Endresen Scheje atter Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Siur Poulsen Spaanheim haver paa lovlig Maade at lade Laugdagen med Vished forkynde.

For Retten fremstillede sig Lænsmand Niels Røn/n/estrand med Lars og Amund Ose samt Levor ibidem, og begiærede følgende mærker imellem Gaarden Oses Opsiddere Protocollen tilført i Continuation af Steenings Forretningen holdt 22de Juni 1781, tilført fol: 206.

Liste paa de mærker som af Lensmand og mænd blev nedsatt efter at Sorenskriveren var Reist fra Gaarden Ose.

Jnderste Hougs ager ligger i Levors Eiendom, og er Omund

1781: 280b

tilhørende, inhægnet med 13 Steene, 2 Korser og 1 Gloppe.

Hougs Ageren ligger mestedel i Levors Eiendom, og er Omund tilhørende, inhægnet med 14 Steener, 3de X og 1 Gloppe.

Giermunds Ageren ligger mestedel udj Amund og Larses Eiendom, er Levor tilhørende, inhegnet med 8te stener og 6 Glopper.

Paa Jallene udj Store skaar Stien, der hugget en X som viser udj nordøst udj et Skarv hugget en X som viser op i bierget ved en bek, der hugget en X som viser op i Fieldet, Lars ejer paa den vestre Side, og Levor paa den østre.

udj Røkkefos Dokken, i en stor Steen hugget en X som viser udj nordost, op i bierget ved en liden bek hugget en X som viser op til høyeste Field, Levor ejer vesten, og Lars østen for.

ved øvste Røkke Fos, udi et Skarv hugget en C Gloppe som viser udj øst i en stor Steen hugget en X som viser Sør til Elven. Levor ejer Sønden for, Græs gangen, og Lars overhugsten.

udj Østdalen, i forbemelte X som viser til en forbemelte X udj nordost, sam/m/e viser op til høyeste Field. Lars ejer vest, og Amund østen for.

ved Slaatte Støls bekken, udj en Steen hugget en X som viser udj nord ost, over bekken udj 1 Steen hugget en X som viser i lige linie til en stor Sten, der huggen en X, som er ende mærket. Amund ejer vest, Skoug og Mark, og Lars øst, Græset, men overhugsten Amund.

vesten for Slaatte Støls flaaten, i en stor Steen hugget en X som viser i nordost i en stor Steen hugget en X som viser op til en bek i Bytte Skreen, sam/m/e bek bytter til høyeste Field, fra første bem:te X i denne Linie som viser i Sødvest til Elven, Lars ejer Græsset paa den vestre Side, men Amund overhugsten, Lars ejer overhugsten paa den østre, og Amund græsset.

udj Slaatte Støels lien, i en stor Steen hugget en X som viser Sødost i en Steen hugget en X som viser til en Steen hugget deri en vinkel gloppe, som viser udj nordost i en stor Steen, der hugget en X som viser i lige Linie til en stor Steen, der i hugget en Gloppe som viser til Fieldet, Amund ejer vesten og Sønden, for Græsset, Lars overhugsten, og norden for, Skoug og mark.

de slaatte Støkker op under bierget skal være efter gam/m/el brug af Amund og Lars.

ved Nord dølen, udj en Steen hugget en X som viser til en Jordfast Steen hugget en X som viser til 6 andre hugne X som viser i lige Linie til Salior i bierget, Levor ejer nord, og Omund Sønden.

udj Biørne Skaar, ved 1 liden bek, udj et Skarv hugget en X, sam/m/e viser udj øst efter en bek, der hugget 7 X, siste er udj en stor Steen paa Biørne Skaar flaaten

1781: 281

Som viser op til bierget i lige Linie, Lars ejer paa den nordre, og Levor paa den Søndre Side.

ved første bemelte X ved {nederste} \nærmeste/ bek, sam/m/e bemelte X viser Sør efter Berg Randen over Biørndølen i den nederste bek, som bytter til Fieldet. Lars ejer Sønden og vesten for, og Levor norden for.

Tvere skaar, ejer Levor Slaatten efter gam/m/el brug, og Lars Skougen.

ved Østdølen i Røkkefos dokken ejer Lars Slaatten efter gammel brug.

Løe flaat Ageren ligger til deels i Larses Eiendom, og er Amund tilhørende, og er inhegnet med 8te Steene.

ved Nord Forskaat Ageren blev nedsatt 2de inhægnings Steene imellem andre tilforn nedsatte Steene, som for er forklaret.

Ellings Ageren ligger paa den østre Side udj Larses bøe, og er Levor tilhørende, er inhægnet med 10 Steene.

Under bemelte Ager nedsat en mærkesteen som viser øst over Ageren i Reenen, der nedsatt en Steen, Levor ejer Sønden, og Lars Norden, bemelte Larses Ager ligger i Levors bøe, og er inhægnet med 6 Steene.

Saalsaa Ager ligger udj Amunds bøe til deels, og er Lars tilhørende, inhegnet med 10 Steene, en L og 2 glopper.

paa Stranden fra Telskre Fossen, som viser udj nordost udj en berg nulte hugget en X som viser til 3de andre hugne X, siste X viser til en bek i lige Linie. Lars ejer Skoug og mark paa den vestre, og Amund paa den østre, Slaatten, og Lars overhugsten.

Ved Søen, udj Jute Spranget hugget en X som viser efter en bek udj 3de Andre hugne korser, siste X viser efter Bekken til Fieldet, Levor ejer norden, og Lars Sønden for.

ved bemelte bek i nederste Tunge udj en forbem: X, sam/m/e viser sør til en X som viser i lige Linie til en bek, Levor ejer Slaatten vesten for, og Lars overhugsten, og østen for, Skoug og mark.

norden for bemelte bek, i en berg nulte hugget en X som viser i nord ost til en anden hugget kors, sam/m/e viser i nordvest til en bierg nulte, der hugget en X som viser efter et bierg i nordost til Eche hammer, der hugget en L som viser i Sødost til en anden vinkel om viser udj nordost, der hugget en Gloppe som viser til en anden Gloppe, sam/m/e viser til en L, denne viser nord til en anden hugget vinkel gloppe, vinkelen ned til Søen efter en Uhr, Levor ejer østen og Sønden for, Skoug og mark, Lars ejer nord og vest, Slaatten, og Levor overhugsten.

J Salbue vejen, i en stor Steen hugget en L som viser øst til en Jordfast Steen huggen en X som viser op til et bierg, der hugget en X som viser

1781: 281b

op efter en bek til Fieldet, Levor ejer Sønden, og Amund norden for.

ved inderste Røkefos, paa den Søndre Side af Elven udj en stor Steen hugget en X som viser Sør til 2de andre hugne X, siste X viser efter en bierg Jøtte, sam/m/e viser i lige Linie til øverste Holdi Steen, Lars ejer østen for, og Amund vesten for.

ved Elven i bem:te Teig ejer Levor Slaatten efter gam/m/el brug.

J Holdi Stie{n} bekken ved Elven, udj 1 stor Steen hugget en X som viser efter en bek op i bierget, siden bytter bierget op i høyste Field, Lars ejer vest, og Amund østen for.

ved Øst Dalen i Jnderste Kyr Elv bytter Elven til høyeste Field, Amund ejer øst, og Lars vesten for.

Slaatten i Lille Biørne skaar tilhører Lars efter gam/m/elt brug.

udj Svinesti Uren, udj en stor Steen hugget en L som viser øst til en X hugget i en Steen, sam/m/e viser til et bierg, der hugget en X som viser øst til et bierg, der hugget en kors som viser atter i et bierg, der hugget en X som viser øst til Ospe ham/m/er, i sam/m/e hugget en X som viser nord i en Jordfast Steen, der hugget en L, sam/m/e vinkel viser til Øst Dalen, Amund ejer Sødost, Skoug og mark, Lars og Levor paa den nordre Side, Older Skougen, ald anden Løv Skoug tilhører Amund.

Ved Sævertvet byttet ved Storøen nedsatt 1 mærkesteen som viser i øst til en anden huggen kors som viser over Elven udj 6 andre X, siste X blev hugget i et bierg, Lars ejer Sønden for, Older Skougen, Levor og Amund {norgen} norden for, ald Skougen, men al anden Løv Skov tilhører Amund.

ved Træflaat braatet, i en Jordfast Steen hugget en X som viser Sør i en stor Steen hugget en X som viser til en forbemelt X, som er ende mærke, Levor ejer østen for, Older Skougen, Amund vesten for, Skoug og mark. B{ræ}\ra/ke Skougen skal være til fælles efter gammelt brug.

i inderste Kios Uren, i en Jordfast Steen huggen en L som viser nord over Elven i en stor Steen huggen en X, derfra til 5 andre hugne X i lige Linie, siste X viser til Amunds byttet, Lars ejer østen, og Levor med Amund vesten for.
inden for Saue helderen, i en stor Steen hugget en X som viser nord i en stor Steen hugget en X, sam/m/e viser til Amunds byttet, Amund ejer østen, og Lars vesten for.
ved Norddøved kul heller, i en stor Steen hugget 1 X som viser øst til Kul helleren, der hugget en X som viser øst til en Jordfast Steen hugget en X som viser til Lars byttet, Levor Norden, og Amund sønden for, older Skougen.

1781: 282

J Almstøet, neden for Uren i en stor Steen hugget en X som viser i Nordvest til en stor Steen, der hugget en X som viser i lige Linie til høyeste Field, Levor ejer Sønden for, og Amund Norden for.
Levor Ose paaanket at Lars Oses Qværne dam skulde legges i karmer, som tilforn, nu syntes han at lide fornærmelse derover. Lars Svarede at han det ikke vilde giøre, med mindre han blev dømt dertil, thi Levor havde selv lovet at legge muur og at grave, og hvad Skade vandet efterdags giorde, vilde Lars oprette, og om Levor vilde der skulde lægges træe værk for det Sandrees, vilde Lars det giærne giøre. Levor var dermed ej fornøyet.
Ose, d: 26de Juni 1780.
Saaledes rigtig at være passeret Testr: Niels Rønnestad.
Parterne tilstod dette i alle maader [at] være rigtig.

Lænsmand Rønnestrand for Amund Lie paaraabte den forrige Giælds Sag mod Anved Espeland, og da han ikke har opfyldt sit Løfte med mindelig Betaling; saa paastod han desangaaende Dom i Hoved Sag [og] Omkostninger skadesløs at erstatte.
Anved Espeland infant sig ikke efter Paaraab med noget Slags Tilsvar.
Lænsmanden vedblev at paastaae Dom.
Eragtet.
Sagen optages, og Tiden skal bekiendtgiøres ved Tingets Slutning.

Lænsmand Rønnestrand for Jørgen Mossing paaraabte Giælds Sagen mod Anders Tvedt, og paatrængede Dom.
Den paagieldende mødte ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.
Rønnestrand paastod Dom til skadesløs Betaling med Omkostninger.
Eragtet.
Sagen med de flere optages til den bestem/m/ende Tid.

Amund Ose ingav Laugdag mod Ole Hielmevold, saa lydende:
Vidnet Levor Ose vedtog lovlig Varsel.
Parterne begiærede Vidnet eedfæstet og afhørt, og aflagde Eed, derpaa forklarede, at paa før omvidnede Tid fik Amund Ose 12 tdr: Korn, hvoraf de 6 tdr: blev brugt til Sæd Korn, og de 6 tdr: blev godtgiort den anden Søster. Amund lønnede Tienerne, og brukte Enkens Kreature og Hest, som egentlig blev ved Skiftets Slutning udlagt paa Creditorene. Videre sagde Vidnet, at Enken fik 2 bpd: Smør af sin egen Koe, men at Amund fik det øvrige af Afdrotten, som Amund tilstod at være 14 Pund og 2 Mrk: Smør. Det øvrige af Afdrotten, saasom Briim, meente Amund at være omtrent 1 ½ td: , og 6 Oster á omtrent 1 Pund. Vidnet afskediget.
Ole Hielmevold benægtede Regningen, og paastod at sam/m/es Rigtighed maatte beviises.
Amund Ose sagde, at Regningen er beviist, da den er overeenstem/m/ende med Vidnerne og Skiftebrevet, derfor inlod

1781: 282b

Sagen Dom.
Ole Hielmevold ligeledes begiærede lovmedholdig Dom.
Eragtet.
Sagen optages til sam/m/e Tid, som de fleere, der bliver fastsatt.

Ole Hielmevold paaraabte den forrige Sag mod Halsteen Tvedt, og ville fornem/m/e om han nu møder.
Lænsmanden for sin Frænde anmeldte at have i denne Sag udfærdiget Continuations Stævning til at høre Vidner til nærmere Oplysning, og modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Gudmund Rønnestrand og Torbiørn Lindebrekke.
Ole Hielmevold og Vidnerne vedtoge lovlig Varsel.
Paa Tilspørsel blev tilstaaet, at de forhen af Contra partiet afhørte Vidner ikke til Vædermæle ere tilkaldede for at høre disse opgivne Vidners Forklaring. Thi begiærede Lænsmanden for Halsteen Tvedte Sagen udflyttet til næste Ting for at i agt tage det fornødne. Som blev accorderet.

Aslach Warberg paaraabte den forrige Sag mod Adzer Garetun, og ville fornemme om han nu slutter Sagen.
Begge Parter inlod Sagen Dom, og Adzer declarerede at han ey ville føre Taxations eller andre Vidner, men begge som før, paastod lovmedholdig Dom, og Omkostninger skadesløs erstattet.
Eragtet.
Sagen optages med de øvrige, til den Tid som skal vorde bekiendtgiort.

Publiceret følgen[de] Almuens Breve.
1: Anviist til udslættelse Siur Olsen Spaaneims Obl: til hr: Provsten Schnabel, stor 298 rd:, dat: 22de Maj 1775. bet: herpaa 218 rd:. siste Qv: af 27de October 1780.
2: Otte Andersen Nedre Legreis Obl: til Ditto, stor 84 rd:, dat: 22de Maj 1772. betalt 79 rd: siste Qv: af 20de Oct: 1780.
3: Ricol Olsen øvre Hagestads do: til Ditto, stor 174 rd:, dat: 27de Maj 1769. bet: 44 rd: siste Qv: 27de Maj 1774.
4: Anviist til udslættelse Lars Olsen Spaaneims Obl: til Jan Pych, stor 150 rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: 23de October 1781.
5: Do: Ole Brynildsen Seims Obl: til Iver Larsen Medaas med flere, stor 299 rd:, dat: 3de Juni 1763. Qv: 23de October 1781.
6: Christian Olsen Kolleneses Obl: til Ditto med fleere, stor 200 rd:, dat: 23de October 1770. Qv: 22de October 1781.
7: Conrad Andersen Undelands Obl: til Niels Peders: Ned: Fylchedal, stor 394 rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: reent ud d: 25de Oct: 1781.
8: Ole Østensen Tveitos Obl: til Christopher Hieltnes, stor 60 rd:, dat: 23de October 1765. Qv: 14de Jan: 1781.

1781: 283

9: Ole Østensen Tveitos Obl: til Christopher Hieltnes, stor 71 rd: 3 mrk:, dat: 23de October 1773. Qv: 14 Jan: 1781.

10: Michel Larsen Haugses Skiøde til Niels Larsen ibid: paa 1 Spand Smør, 2 Løber Salt uden bøxel i G:den Kierland for 200 rd: dat: 26de October 1781.
11: Christopher Hieltneses Skiøde til Niels Olsen Schiellevig paa 1 Løb 1 Pund 19 Mrk: S:r med bøxel i G:den Haaeim for 899 rd: 4 mrk: dat: 18 Juni 1781.
12: Niels Olsen Haaeims Obl: til den Grønlandske Stiftelse, 300 rd:, og til Christopher Hieltnes 399 rd: 4 mrk:, Pantsætter oven melte gods i Haaeim, og 4 ProC:to. dat: 18de Juni 1781.
13: Ditto Skiøde til hr: Capitaine von Palludan for fierdeparten i Pladset Holmen, samt andeel i Øren kaldet, alt i Ulvig, for 49 rd: 5 mrk: dat: 18de Juni 1781.
14: Christopher Hieltneses Skiøde til Ole Østensen Tveito paa 1 ½ Spand Smør med bøxel for 131 rd: 3 mrk:, og 5 Mrk: Smør med bøxel udj Gaarden Møchletun for 10 rd:, alt i Tveito i Eifiord. dat: 15de Jan 1781.
15: Torbiørn Larsen Holve med fleres Skiøde til Lars Torbiørnsen paa 1 Løb 18 Mrk: Smør, 1 b:skind, 2 Faarskind og 2 K:skind med bøxel, med hans eget Arvede, det kiøbte for 363 – 4 – 8. dat: 25de October 1781. alt i G:den Holve udj Gravens Sogn.
16: Ole Brynildsen Seims Obligation til Iver Larsen Midaas, stor 298 rd:, svar[er] 3 ProC:to, og Pantsætter 1 Løb 18 Mrk: S:r med bøxel i G:den Seim udj Graven. dat: 25de Octobr: 1781.
17: Aslach Endresen Qvamen med fl: Skiøde til Jon Amundsen Warberg paa 1 pd: 3 mrk: S:r uden bøxel i G:den Warberg, med hans eget arvede, det solgte 149 rd: dat: 25de October 1781.
18: Lars Torbiørnsen Holvens vilkaar brev til sin Fader Torbiørn Holven paa endeel vilkaar af G:den Holven i Graven Sogn. dat: 26de Oct: 1781.
19: Conrad Andersen Aandelands Skiøde til Guri Conradsdatter og mand Wiglich Davidsen paa ¼ Løb S:r, ½ Td: Salt med bøxel i G:den Undeland i Ulvig, samt 6 mrk: Smør, ½ F:skind, for Sum/m/a 298 rd: dat: 26de October 1781.
20: Wiglich Davidsen Aadnelands {vilkaar} \Pante/ brev til Niels Pedersen Høysetter, stor 298 rd:, mod Pant i Undeland som melt af Skyld, 4 ProC:to. dat: 26de October 1781.
21: Roald Lassesen Møchletuns Skiøde til sin Søn Tosten Roaldsen paa 1 pd: 3 mrk: S:r, ½ hd: med bøxel i G:den Møchletun udj Øyfiord for 180 rd: dat: 26de October 1781.

1781: 283b

22: Tosten Roaldsen og Ole Christophersens Contract om G:den Møchletun i Øyfiord. dat: 26de October 1781.
23: Ole Østensen Tveitos Obl: til Ole Christophersen Møchletun, stor 160 rd:, og Pant i 1 ½ Spand Smør med bøxel i G:den Tveito udj Øyfiord, 4 ProC:to. dateret 26de October 1781.
24: Iver Larsen Midaases Skiøde til sin Søn Peder Iversen paa 1 ½ Spand Smør, ½ G:skind, ½ F:skind med bøxel i G:den Midaas udj Graven for 199 rd: dateret 26de October 1781.
25: Peder Iversen Midaases vilkaar brev til sin Fader Iver Medaas og moder paa endel vilkaar af Gaarden Midaas. dat: 26de October 1781.

Dagen derefter, den 26 October, continuerede Høste Tinget, og overværende det sædvanlige Laugrett.

Herr Foged Koren har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Knud Tvette og Hustrue Helge Nielsd: for fortilig Sam/m/enleye, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse med videre, efter nærmere Paastand.
Ingen af de varslede infandt sig; thi blev Stævningen lovlig afhiemlet af Ole Tvette og Halsteen Gahren.

Fogden paastod Laugdag.

Eragtet.

Den nu udeblevne Knud Tvette og Hustrue gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Baar Sæbe paaraabte Sagen mod Christopher Wivelien, og stillede den i beroe til næste Ting.

Lænsmanden Rønnestrand paaraabte Sagen mod Helje Legreid for Giæld til Baar Houge.
Helje Legreid var ved Retten tilstæde, og sagde at have leveret Vahrer til Lars Noreim af Avelsnæs Præstegiæld, for at betale Citanten deraf; vel formeente Helje at Vahrene skulle være tilstrækkelige til Kravet, indberegnet 2de Vaager Bast til 5 mrk:, som Baar Houge selv har modtaget, men, da han ey endnu har kundet erholde Efterretning om Betalingen efter Løfte er erlagt, saa bad Helje Legreid om Anstand til næste Ting, for imidlertid at see Sagen afgiort.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges; Helje Legreid opfylder sit Løfte, eller Dom til næste Ting modtager.

Anfind Haldanger har med mundtlig Varsel inkaldet Cathrine Nielsdatter Mouresætter for Giæld 5 rdr: 4 mrk:, derom at modtage Dom til Betaling. og Processens Omkostning

1781: 284

at svare.
Den instævnte blev paaraabt, men ingen svarede.
Kaldsmændene Ole Mykletun og Halsteen Gahren afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Cathrine Nielsd: Mouresætter gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Niels Høysætter har med mundtlig Varsel tilkaldet Ole Sævertvedt med de fleere Søskende, som Arvinger efter Ellef Sævertvedt, at høre Vidner og Beviis betreffende at den Fordring som bemeldte Arvinger har anført i Skiftebrevet efter Ellef Sævertvedt, er en Gave, som Citanten har faaet af sin Moder Anna Halvorsdatter, derefter at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger at svare. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere Ole Westrem og Torbiørn Lindebrekke. ville fornem/m/e om de instævnte infinder sig.
Lænsmand Rønnestrand mødte for de samtlig instævnte Arvinger, og vedtog lovlig Varsel.
Vidnerne vare tilstæde. Citanten begiærede Vidnerne eedfæstet og afhørt.
Ole Westrem aflagde Eed efter Loven og sagde, at for {mange} \nogle/ Aar siden, 4 á 5 Aar, fortalte den \nu/ afdøde Ellef Sævertvedt [til] Vidnet paa Westrem i hans eget huus, at hans Kone, før hun kom i Ægteskab \med ham/, skal have givet sine 2de Sønner en Capital, neml: en Obliagtion paa Woss, af omtrent 150 til 200 rdr:
2det Vidne, Torbiørn Lindebrekke, aflagde Eed og vidnede: da Ellef havde Trolovelse for omtrent 13 á 14 Aar siden, var Vidnet nærværende, og hørte da blant andet at Enken, Citantens Moder, sagde, at den Gave, neml: Obligationen paa Woss, skulle hendes 2de Sønner have, og ey komme til Intægt i Boen i Tilfælde af Dødsfald, naar hun var gift med den trolovede Ellef Svaresen, og hvortil denne sagde at være fornøyet, derpaa bleve de haandrækte i henseende Ægteskab. At Enken videre sagde, at hun selv ville have noget af Renterne, hvilket Sønnen Halvor ogsaa accorderede. Vidnet afskeediget.

Citanten begiærede Sagen forflyttet til næste Ting for at i agt tage det fornøden agtende. Som Retten bevilgede.

Niels Høysæter paaraabte den forrige Sag mod Siur Poulsen

1781: 284b

Spaaneim, og ville fornemme om han nu møder.
Siur Spaaneim lover de 4 rdr: Betaling forinden næste Aars Sommer Ting.
Niels Høysæter var dermed fornøyet, men i mangel deraf tilligemed Omkostninger skadesløs, paastod han da at Dom maatte vorde afsagt.

Iver Olsen Windal har til dette Ting ladet inkalde Berge Traae for Giæld 1 rdr: 3 mrk: 12 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Berge Traae vedtog lovlig Varsel, ligesom og at være Citanten pligtig 1 rdr: 6 [s:], som han tilbød at betale, men intet meere. paastod end videre at kunne aflegge Eed at Citantens Hustrue begiærede en Skiorte af Vahrene efter Auctions Kiøbet, som blev overladt, som nu ey blev decorteret i Regningen, og derfor bad om Anstand. Som Retten accorderede.

Ole Westrem paaraabte Giælds Sagen mod Siur Poulsen Spaanheim, og refererede sig til sin forrige Tilførsel, paastaaende Dom.
Siur Spaanheim anmeldte at have udi denne Sag til sand Oplysning inkaldet Ole Westrem enten at aflegge eller paahøre Eed, at han, neml: Ole Westrem, har lovet at ville \give/ sin Datter, som blev gift [med] Sønnen Poul Siursen, 300 rdr:, og at bemeldte 300 rdr: skulle decorteres udi Obligations Sum/m/en, og at bemeldte Obligation saaledes og i den Anledning blev qvitteret, og som betalt til Udslættelse af Pantebogen fremlagt. derom i Tilfælde at modtage Dom, og Omkostningerne udi Processen at erstatte.
Ole Westrem tilstod Stævnemaalets Rigtighed og lovlige Forkyndelse. anmeldte desuden, at hvad han har lovet sin Datter vil han holde, og fuldbyrde, men, at dette ikke vedkommer denne Sag, men naar denne Proces er paadømt, og Obligationens Inhold betalt, og de forhen oppebaarne Gaver ham tilbage leveres, saa vil han, Ole Westrem, deraf og i reede Penge udbetale sin Datter de ommeldte 300 rdr: for det øvrige refererede sig til Acten, og paastod Dom.
Siur Poulsen paastod at Ole Westrem maatte tilfindes at aflegge den paastævnte Eed, eller og at det maatte tillades ham i denne Tilfælde at bekræfte Handelen med Saligheds Eed. og derom var ligeledes Dom [paastaaende].
Eragtet.
Sagen optages til den 6te Decbr: førstkommende.

Niels Westrem paaraabte den forrige Sag imod sin Stiffader Ole Westrem, og nu som før paastod Dom.
Ole Westrem var ved Retten til-

1781: 285

stæde, og sagde, at han ey har faaet een Skilling meere for Gaarden, end Citantens Sal: Faders Skiftebrev udviiser; de øvrige Penge, som StifSønnens Siur Jonsens Skiøde udviiser, som ikke ere separerede, som er 107 rdr:, og bestaar i nødvændig anvendte Bekostninger, Bygninger og Jords Forbedringer, vil ieg beviise, om fornøden giøres, ved en lovlig Beskikkelses Forretning paa Gaarden Westrem, og han derefter at betale efter Andeel for sine 23 Mrk: og 1/8 [?],

altsaa begiærer han denne Forretning foretaget paa Aastædet, forinden denne Sag med Dom kan besluttes, og begiærer Dom/m/erens Kiendelse.
Niels Westrem ved sin Broder Siur paastod Dom.
Ole Westrem paastod den forlangte Besigtelse paa Forbedringerne, og at han ey med Dom maatte overiiles.

Eragtet.

Paa det Ole Westrem ey skal have mindste Føye at beklage sig med Retten overiilet, saa bevilges Tid til den forlangte Besigtelses Forretning, som Ole Westrem bør reqvirere og see effectueret saa betimelig, at hoved Sagen med endelig Dom kan besluttes til næste Sommer Ting.

Fogden paaraabte Sagen mod Christian Kollenæs, og ingav Lavdag, saa lydende:
De instævnte mødte, og declarerede, at de aldeles ikke med hinanden har begaaet Slagsmaal, men paa den omspurgte Tid og Stæd brydes for Plaisir, eller prøvede Styrke, haabede derfor at blive friefunden. De har ikke heller paa nogen Maade haft Ueenighed med hinanden.
Fogden inlod Sagen under lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 6te Decembr:

Fogden ingav Laugdag mod Johannes Frysten og Erich Næsset, saa lydende:
De paagiældende mødte, neml: Erich Næsset, og Johannes Frystens Søn Jon Johannes[en] paa Faderens Vegne.
Vidnerne vare ligeledes tilstæde. Fogden begiærede Vidnerne eedfæstede og afhørte.
1: Vidne, Halsteen Tvedt, aflagde Eed efter Loven og forklarede, at afvigte 3de Juule Dag om Aftenen saae han, at Erich Næsset kom i mod Johannes Frysten, og hørte at Erich bad ham kom/m/e ind at smage hans Juule Øll, som blev nægtet, ligeledes, om Johannes ville bie indtil hans Søn kom med en Skaal Øll til ham, som han ligeledes nægtede; hørte ellers ingen Skiælds eller Skiænds Ord imellem dem, men at Johannes slog Erich 5 Slag med en Stok, at Erich tog Stokken fra ham og kastede den hen paa Iisen, hvorefter de tog hinanden i Brystet, og kom begge liggende paa Iisen, og Johannes oven paa; Vidnet saae ikke at de da slog hinanden, ey heller vare de blodige, samt at

1781: 285b

dette passerede paa Iisen ved Johannes Frystes Nøst, midt imellem Næsset og Frysten; At Erich Næsset derefter gik efter Johannes da han gik op efter Fiæren, og sagde noget, men kan ikke erindre hvad det var. Vidnet saae, at Erich var drukken, men veed ikke om Johannes var beskiænket. Paa Spørgsmaal sagde at da Erich var kom/m/en tilbage i sit huus, vilde han endelig gaae tilbage til Johannes Frystes Huus, som af Vidnet og fleere blev forhindret, samt at Erich var vred og skiældte Johannes Frysten en Hore hund. Ingen havde Vidnet meere at tilspørge; thi blev sam/m/e afskediget.
2det Vidne, Aad Hougen, aflagde Eed og vidnede: paa den ommeldte Tid og Stæd var dette med forrige Vidnede!! (Vidne) tilstæde, men ere ulige i Vidnesbyrd saaledes; Erich raabte til Johannes: kom ind, min kiære Hosbond, og faae dig en gang Drikke; hvortil Johannes svarede: Ney, du skal have Tak. Derpaa bad Erich begge Vidnerne at gaae op i sin Stue, imedens han gik ned paa Iisen for at tale med Johannes og byde ham ind. efter nogen kort stund, da Vidnet sad i Erichs Stue, kom det forrige Vidne, sigende at de \vare/ i Klammerie og sloges paa Iisen. Vidnet gik da ud og saae at de laae alle 3, neml: Erich, Johannes og hans Hustrue, paa Iisen, men da det var seent, kunde han ikke see om de sloges, hørte ey heller Skrig, veed altsaa ikke heller hvo der slog først. De adskiltes da, og Johannes gik hiem op

efter Fiæren, hvor Erich fulgte efter, som før er vidnet, og da Johannes raabte til ham, om han endnu længere vilde følge paa hans hiem Vey, saa gik Erich hiem igien til sit eget Huus. For det øvrige vidnede dette ligesom forrige Vidne, neml: at Erich var drukken, var vred, og ville gaae til Johannes at tale med ham, men at dette med forrige Vidne forhindrede det. Vidnet kunde ikke nægte at jo Erich skiældte Johannes for en Horehund, men at han ey ville vidne dette, siden han ey var stævnet dertil, og den Sag{en} skulle være forligt. Vidnet er afskediget.

Det forrige Vidne sagde ligeledes, ikke at ville vidne paa hvad han ey var stævnet.

Erich Næsset tilstod at være Johannes Frystes huusmand og boer paa hans Hiem/m/e mark.

Jon Fryste bad Sagen udsatt til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Johannes Frysten i Rette fører den paaberaabte Contra Stævning.

1781: 286

Niels Hougse og Michel ibid: fordrer Dom imod Anved Espeland efter forrige Tiltale.

Berge Traae paa Anved Espelands Vegne, ligesom han ogsaa selv for Retten tilstod, at hvis den fulde Fordring ikke til næste Kyndelmisse Tid blev betalt, da maatte de reqvirere Auction uden videre Dom over hans Huus og Gaard.

Parterne vare hermed fornøyede.

Elling Hougse har til dette Ting inkaldet Anders Opheim betreffende en handel imellem dem, derom at anhøre Vidner og lide Dom til Erstatning, og Processens Bekostning at svare. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere Ole Westrem, Tollef Opheim og Elling Lione.

Af de inkaldte mødte allene Vidnet Ole Westrem.

Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berje Traae afhiemlede lovlig Varsel.

Vidnet Ole Westrem aflagde Eed og vidnede, at i denne Sommer ved St: Hans Tid kom Citanten i saadan Handel med Anders Opheim, at han kiøbte af ham 16 Pund á 1 rdr:, og en Øg for 6 rdr:, at samme Vahre skulle leveres nogle Uger før Michaelis afvigte. Vidnet har intet meere at forklare.

Eragtet.

Anders Opheim gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid, ligesom Citanten besørger lovlig Varsel.

Herr: Foged Koren har med Continuations Stævning tilkaldet Ole og Peder Spilde at høre Vidnerne Siur Monsen Seim og Johannes Torjersen Mølstølen, betreffende det imellem passerede Slagsmaal.

Ole og Peder Spilde mødte for Retten, og benægtede Sigtelsen.

Vidnerne ere tilstæde. og fremkaldet

Siur Monsen Seim, som aflagde Eed og forklarede eenstemmig med første Vidne Berge \Traae/, med det Tillæg, at Ole gav Peder et lidet Slag, men ikke noget stort Slag. hvad der passerede, da lyset var slukket, veed han ikke, men formodes at de maatte være i Klam/m/erie, siden de kom ind paa Vidnet, som sagde, stop nu, siden gik de ud sam/m/en, men saae ikke \om de/ trak hinanden ud, eller de gik fredelig.

2det Vidne, Johannes Torjersen, aflagde Eed og sagde, at han ved intet videre, end at Ole løb imod Peder som sad med Bordet, og blev lyset da udslukket, hvorefter Vidnet ey veed hvad passerede.

Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning erstattet.

Eragtet.
Sagen optages til førstkommende 6te Decembr:

1781: 286b

1: Anviist til udslettelse Torchild Poulsen Lindebreche og Elling Torfindsen ibid: Obligation til Niels Pedersen Tykedalen!! (Fylkedalen), for saavidt paa Torchild Poulsens Debet er betalt 125 rd: efter Qvitt: af 24de Octbr: 1781. dat: 23de Octbr: 1771.
2: Anviist til udslettelse Lars Olsen Kongsthuns Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 99 rd:, dat: 21de Octbr: 1776, og Qvitt: 26de Octobr: 1781.
3: Ligesaa Ole Larsen Kongsthuns Obl: til Do:, stor 99 rd:, dat: 21de Octbr: 1776, og Qvitt: 26de Octbr: 1781.
4: Foged Korns!! (Korens) Freedlysning paa Støls Pladset Wivelien Publiceret, dat: 12te Juni 1781.
5: Publiceret Christian Olsen Kollenes Obl: til Jan Pych, stor 270 rd: dat: 26de October 1781.
6: Wiglich Davidsen og Aschield Giermundsens Aandelands Viilkaar brev til Conrad Andersen paa Eendeel Viilkaar af Gaarden Undeland. dat: 26de Octbr: 1781.
7: Anviist til udslættelse Torbiørn Jørgensen Berges Obl: til Christopher Jeltnes, stor 80 rd:, dat: 2den Nov: 1764. Qv: 16de Julj 1781.
8: Siur Paulsen Spaanems Skiøde til Knud Aslachsen Scheje paa halvedeelen i Scheje Saug med Grund og videre for 130 rd: dat: 26de Oct: 1781.
9: Knud Aslachsen Schejes Obl: til Christopher Hieltnes, stor 135 rd:, svarer 4 ProC:to, og Pantsætter ovenmelte ½ Skeje Saug. dat: 26de October 1781.
10: Sorenskriver Schielderups Arve Skiøde til Lars Olsen Eide paa 15 mrk: S:r, ½ G:skind med bøxel i Eide udj Gravens Sogn, og underliggende Røen 6 mrk: S:r, ½ Løb Salt, for 99 rd: dat: 27de October 1781.
11: Lars Olsen Eide med fleres Skiøde til sin Søn {Ole} \Torbiørn/ Larsen paa 1 pd: 6 mrk: S:r, 1 G:skind i Eide udj Gravens Sogn, og 12 mrk: S:r, 1 Løb Salt i underliggende Røen, for 249 rd: dateret 27de Oct: 1781.
12: Torbiørn Larsen Eides Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 198 rd:, pantsætter ovenmelte Gods, og svarer 4 ProC:to. dat: 27de Oct: 1781.
13: Do:s vilkaar brev til sin Fader Lars Olsen Eide paa endeel vilkaar af gaarden Eide. dat: 27de October 1781.
14: Lars Larsen Wambems Penge mangels lysning for sin Søn Anders Larsen paa Isach Siovatsens brug i G:den Wambem. dat: 27de Nov: 1781.
15: Arveskiftebrev efter Ingebor Larsdr: Ose, taget boen til Jndtægt i G:den Osse 1 pd: 4 ¾ mrk: S:r, ½ hd: med bøxel, og 18 Mrk: S:r uden bøxel. Enkemanden Lars Larsen det halve, og Datteren Magdeli Larsdr: det halve. dat: 5te April 1781.

Fogdens Fuldmægtig begiærede examineret de sædvanlige Tingse Vidner til Regnskabets bilag, ligesom for de andre Skibreeder er tilført, og besvaret af Almuen, Laugrettet, og i sær af Christian Olsen Kollenes og Lars Lars: Wambem, Restancen er 159 – 4 – 1 s:

De Laugrettes mænd som næste Aar skal beklæde Retten ere, nye Mænd: Siur Olsen Eide, Wiglich Ellingsen Traae, Lars Olsen Dale, Niels Poulsen Haldanger, Michel Davidsen Hylle, Endre Simonsen Lione, Baar Anves: Schaar, og Asbiørn Syssendal.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

1781: 287

Denne Bog, som bestaar af Toe Hundrede Firesindstyve og Syv Nummererede igiennem dragne og Forseiglede Blade, Authoriseres herved til een Justitz Protocoll for Hardangers Fogderie, hvorudi nu værende og efterkommende Sorenskriver, rigtig haver at indføre alt hvad Justitien ved Hardanger vedkommer, og udi denne Bog indføres bør.
Bergen den 5te October 1776. Schouboe